

THE
WILLIAM R. PERKINS
LIBRARY
OF
DUKE UNIVERSITY

Rare Books

coll. compl.

N.S.

32 plates + 176

Platz 506

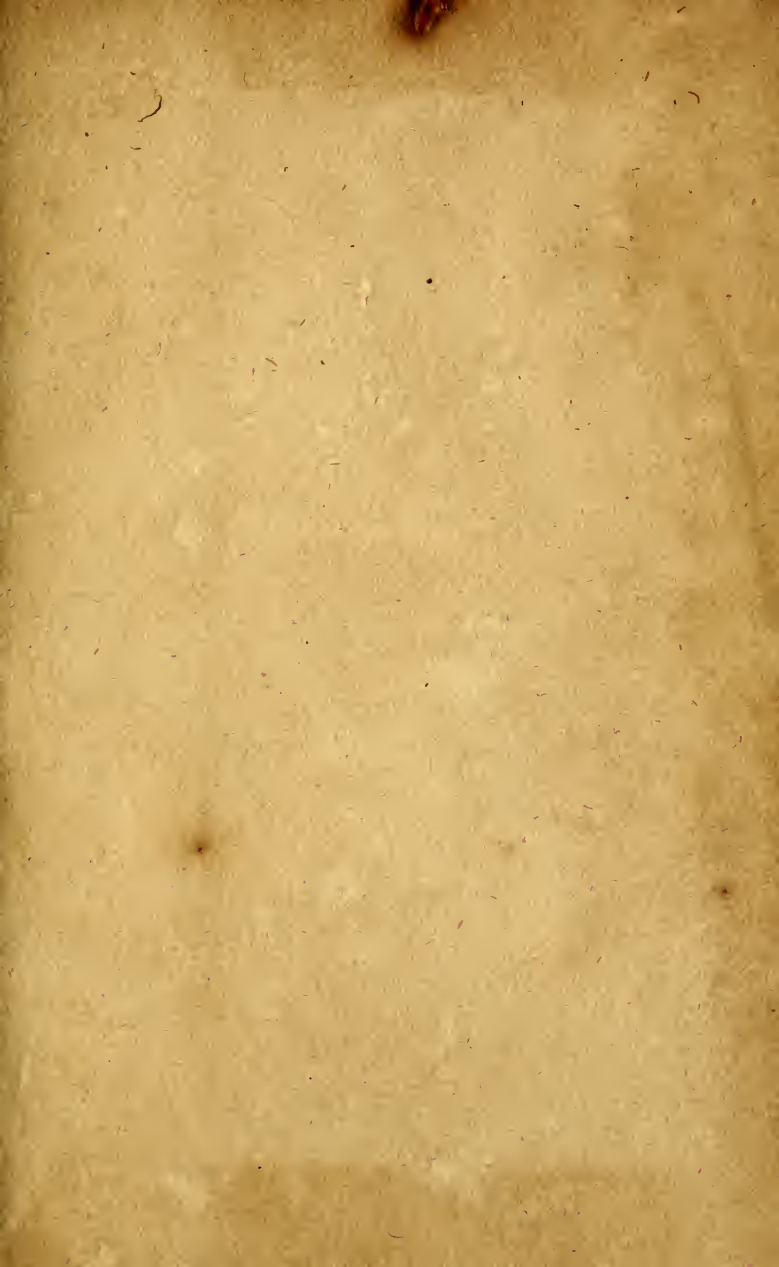
Kandwehr 221C

Ex libris
Leonis S. Olschki
Bibliopolae Florentini

№. inv. 234

Scrin. 305

קורן

ANTONI SVCQVET
E SOCIETATE IESV
VIA VITÆ
ÆTERNÆ

Iconibus illustrata
per Boëtium a Bolswert.

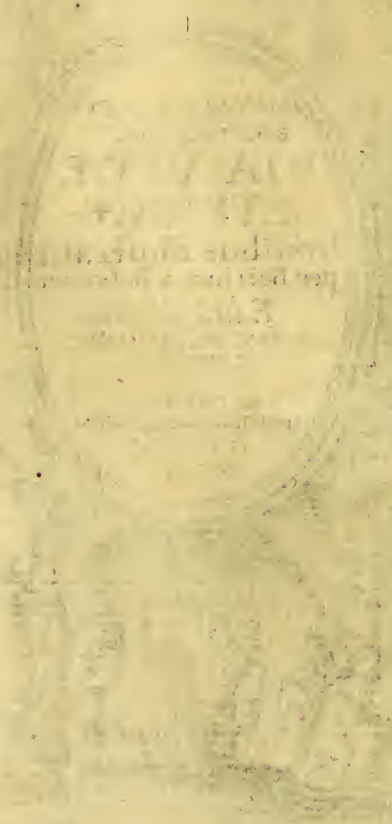
*Editio Septima,
auctior et castigatior,
et nouissima.*

ANTVERPÆ
Apud Henricum Aertssium.
M. DC. XXX.

A. J.

Virtus

Cum Gratia et Privilegio.

D. O. M.

RBR
S942V

REGI REGVM

E T

REGINÆ CÆLORVM

B. VIRGINI MATRI
MARIÆ.

Lementissime Deus, tua sunt
omnia, cæli & terra, & quid-
quid cæli ambitu continetur ;
& si quid offerimus tibi, tuum,

quod à benignissimâ manu tuâ accepi-
mus, reddimus; ut ad suum principium, ex
quo fluxerunt omnia, revertantur. Ideoque
hoc opus, non meum, sed tuum, quàm hu-
millimè offero : **VIA** hanc **VITÆ** tibi,
qui es **VIA**, **VERITAS**, & **VITA** NO-
STRA, nec non **B^{MÆ} MATRI TVÆ**: ac ro-
go, ut cum eâ ad istam, & omnes, qui eam
legerint & iniverint, benignè respicere di-
gneris, ut in te, qui **VERA VIA** es,ambu-
lent, & in **VERITATE** permaneant; & ad
te, qui **salus** es, & **VITA NOSTRA ÆTER-**
NA, perveniant; atque ita eò, unde omnia,
revertantur. Amen.

Facultas R. P. Præpositi Provincialis Provin-
ciæ Flandro-Belgicæ.

Librum VIA VITÆ ÆTERNÆ inſcriptum, & à R. P. An-
tonio Sucquet Societatis noſtræ confectum, atque à defina-
tis arbitris lectum & approbatum, ego Florentius de Montmo-
rency Societatis JESU per Flandro-Belgicam Provincialis; ex
auctoritate admodum R. P. N. Generalis Mutij Vitelleſci in lu-
cem prodire permitto; & concedo facultatem typis eum man-
dandi. In cujus rei fidem hæſce manu meâ ſubſcriptas, & ſigillo
officij mei munitas dedi. Bruxellæ 7. Septembris, Anno, 1624.

Florentius de Montmorency.

A P P R O B A T I O.

Liber hic inſcriptus VIA VITÆ ÆTERNÆ, Auctore
R. Patre Antonio Sucquet, Societatis JESU Theologo, & ab
eodem jam recognitus, eſt doctus, & nil niſi devotionem ſpirat,
ac ſimul ad orationem inſtigat, ut etiam doctiores viam medita-
tionum facillimè per hunc inveniant. Quare omni ſtudio ad-
mittendum puto, ut typis mandetur, quod in plurimum hominum
manus perveniat. Quod teſtor 1. Maij. Anno 1624.

Egbertus Spitholdius S. T. L. Canonicus
& Plebanus Antverpienſis.

P R Æ F A T I O.

*Enigne Lector, accipe hanc Viam
vite aeternae, quam tibi ut filio
offert Dominus IESVS vita no-
stra per me indignissimum ser-
uum suum; omnia enim opera
nostra in nobis operatus est. Illum*

Esaiæ 16.

Oratio pro
Lectore.

Orandum
pro Aucto-
re, &c.

Quomodo
legendum,
& audien-
dus Deus.

*autem assiduè rogo, ac rogabo, & multi mecum, quos
in hac negotiatione (ut sic loquar) habeo socios, &
apud Deum Oratores, ut me, & te, & omnes qui
viam hanc legent, gratiâ suâ prævenire dignetur
is, qui est, fons omnis gratiæ, & bonitas infinita
Christus IESVS. Tu vicissim id ipsum pro me, ac
te, & illis, qui pro te orant, roga. Orationem ad hoc
habes initio libri preparatam, pag. 3. Deinde inter
legendû. Deum quasi loquentem audi; etenim juxta
S. Augustinum, nobis infinita illa majestas loqui-
tur, dum sacra legimus. Paratum verò habe cor, ut
monentem audias, sequaris Deum præeuntem; ipse
enim Via, Veritas, & vita. Et agitur, agitur, mi
frater, agitur, attende, & appende obsecro, de aeter-
nitate, æternitate tuâ, & meâ. Ut verò inoffenso
pede hanc Viam per gratiam Domini nostri IESV
CHRISTI decurras, si quis pro humanâ fragi-
litate irrepserint errores, & in calcem libri rejecti
sint (et si verè magnâ charitate, & diligentia plures
intenderint correctioni) corrige eos, rogo, initio ne
alias inter legendum remoram experiare, & mole-
stiam. Nunc quid in novissimâ hac editione præsti-
tum Dei, & B. Virginis auxilio, habe. Certè quæ*

NOTA
Lector, Pri-
mò errata
corrigen-
da.

P R Æ F A T I O.

Quid in hac editione præstitum.

Divisio operis.
Exercitia divisa.
Omnia habent applicationem ad Communionem.
Meditationes auctæ.

post primam editionem hætenus cognovi desiderari, conatus sum, quoad licuit, persicere, vel adijcere. Quæ, inquis, illa? 1. Effectum ut opus hoc, si quis ita cupiat, dividi queat in partes duas. 2. Exercitia singula sunt in complura distributa, ne cui longiora videri possint. 3. Ea omnia ad communionem quotidianam seu spiritualem, seu sacramentalem sunt accommodata. 4. Meditationes subinde auctæ. 5. Cû harum puncta qualibet meditationem contineant, ijs subnexui exercitia varia communia, idq; Sanctorum exemplo. Hinc verò colligere potes meditationes nullo die facile defuturas.

NOTA
diligenter.
Exercitia communia sunt in I. & 2. parte.

Observa, rogo, illa exercitia, quæ quasi præcipua, & communia omni meditationi sunt, in prima & secunda parte haberi; in prima in initio, in secunda in fine libri 3. ne si quis duabus partibus compingi librum vellet, in alterutra hæc requireret. Nota verò solum citari numerum paginae primæ partis, neque numerum adjectum illi semifolio, quod in fine ponitur. Quare cû citationem videris paginae in prima parte, folio primo signato posita, (v. g. Hæcine vera &c. ut supra p. 7. Hæcine firma fide, p. 8.) memor esto eadem in fine secundæ partis reperiri, & quidem auctiora, idq; folio ultimo sine nota alphabeti, sine numero. Imò commodo tuo curavi, ut

NOTA.
sedulo usû horum exercitiorum.

in exemptitio folio ea excuderentur, ut commodior tibi eorum foret usus in omni meditatione: neque solum in hoc opere, sed & in omni lectione cujusvis pij libri, ut experientia ipsa monstrabit 6 Accessere deinde puncta de IESU CHRISTI amantiissimi Domini nostri vitâ. Hæc habes lib. 3. c. 3. ut autem Evangelium cuique diei juxta Ecclesie ritum assi-

Vita Christi IESU addita.

gnatum

gnatum reperias, vide Indicem Concionatorum: Primus enim numerus paginam indicat, ubi puncta ex textu Euangelij dici, de quo agitur, inuenias. 7. Vt verò hæc puncta condirentur, præter illa brevia exercitia communia, de quibus l. 1. c. 1. p. 5. & seqq. habes complura de affectibus pro omni meditatione commodis l. 2. c. 51. & seqq. Horum autem ubi, & quis usus post singula puncta in vitâ Christi l. 3. c. 3. indicatur. 8. Diarium etiam auctum est. V. c. 20. l. 3. 9. Pro singulis item statibus brevis norma vivendi data est, & meditatio cuique propria quotidie, aut certè crebrò usurpanda. Vide l. 3. c. 21. 22. 23. 24. Capite 25. discas, ut perseverare debeas in vocatione tuâ. 10. Documenta habes alia quot rariora Sanctorum, eaq; in calce libri p. 1115. simul posita. 11. Initio verò post præfationem habebis praxim, seu usum libri, quem, rogo, considera, & boni consule. 12. Indicem quadruplicem qui requirebatur. Primum Caputum. Secundum Materiarum pro meditatione. Tertium Rerum. Quartum Concionatorum; quibus nova nota marginales subserviunt. Primus, qui Caputum, est ut mox videas, quid hoc opere toto contineatur. Secundus tibi eadem capita distribuit, ut assignet commodam materiam quotidianæ meditationi, cui etiam Quartus est accommodus, scilicet Concionatorum. Etenim (Nota sedulo) hunc non solum esse in usum concionatorum, sed tuum, sed cuiusvis: nam quod Concionatori usui erit volenti de Euangelio Dominici, aut festi alijs dicere, id tibi, & omnibus de eodem volenti meditari. Ad hoc habes de vitâ Christi universa Dominicis omnibus, ac festis, &

Tractatus
de Affecti-
bus.

Diarium
auctum,
Norma ri-
vendi pro
quolibet
statu.

Documen-
ta Sancto-
rum,
Praxis libri

Index qua-
druplex.
Et quis eo-
rum usus.

NOTA.
sedulo de
Indice Co-
cionatorû.

NOTA
bene, quã-
tus usus
Indicis
Conciona-
torum.

Oratio pro
Lectore.

Omnia
Deo tri-
buenda.

*alij diebus puncta ex ipsis Evangelij verbis concin-
nata, & distributa cap. 3. lib. 3. Igitur tu Conciona-
tor, vel Lector, si de Evangelio Dominica alicujus
aut festi dicere, vel accommodatè meditari volue-
ris, primò inspice Concionatorum indicem. Hic ti-
bi quarenti quod sit Evangelium, monstrabit; unde
istud, seu puncta petere debeas. Primus enim nu-
merus illud notat, reliqui materias accommodatas.
Nunc rogo humillime te JESU CHRISTE, dul-
cissime Redemptor mi, qui ades hîc, & es nobis Via,
Veritas, & Vita, ut eum, qui hæc legit, & me infi-
nitâ misericordiâ tuâ ad te ita ducas, ut vitam ali-
quando habeamus, & abundantius in te aternum
habeamus, & amemus aternum te ô omne bonum,
omne bonum.*

*Te verò, ô Lector, rogo, ut si quid hîc legas
quod placeat, non mihi tribuas misero peccatori,
& inutili servo Domini mei, id est, non tribuas ca-
lamo scriptionem, sed scriptori; non lumen later-
næ, sed luci; non picturam penicillo, sed pictori; aut
donum parum fideli dispensatori, sed Deo largitori
omnia tribue, à quo omne bonum, & donum ema-
nat Illi soli honor, & gloria in sæcula sæculorum,
Amen.*

PRAXIS LIBRI.

TRIPLEX est, 1. ut à viâ mortis ad viam vitæ redeas.
2. ut in eâdem proficias. 3. ut in eâ te perficias.

Si ergo, ô Lector, eheu! in peccato es, & vivens mortuus es, quod absit, rogo te per JESVM, & salutem tuam, cave vel ad momentum remanere in illo statu infelicissimo, & esse hostis Dei, sub potestate diaboli, reus æternæ damnationis; sed cùm possis gratiâ Dei mox resurge, & ad hoc utere, l. 1. cap. 4. 5. 6. 7.

*Conversio
ut curanda.*

Si verò tentaris, id est, non mortuus, sed æger animo es, ægreque virtutem exercere, aut vitium possis vitare, generalia remedia pete ex lib. 2. cap. 38. & seqq. ubi reperies adversus omnia morborum genera, & pro omni virtute acquirenda media 12. Item in cap. 51. & seqq. de Affectibus, & l. 3. cap. 17. de Pace. Propria autem suis locis invenies.

*Remedia
morborum
animi unde
petenda &
tentationū.*

Si de aliquo dubitas & deliberas, lege l. 2. c. 1. 2.

*Quid in du-
bio faciendū.*

Si acedia surrepat, utere stimulis, l. 2. cap. 11. 12. & seqq.

Quòd si jam sanus es, Disce operari Dei gratiâ, ei que cooperari & perficere opera tua; ad hoc enim vivis. & vide c. 5. l. 2. l. 3. c. 20.

*Operum di-
rectio.*

Vt in adversis te gerere debeas, vide lib. 2. cap. 6. 7. & l. 3. cap. 17.

*Quomodo in
adversis.*

Quomodo in prosperis, l. 2. c. 20. 23. 44.

*Quomodo in
prosperis te
geras.*

Omni tempore & loco Deum ut finem tibi proponere, & lux intentionis bonæ in tenebris hujus vitæ nostræ præcedat te, de quâ l. 3. c. 11. Idque ut omnes cogitationes, verba, & opera ad ejus gloriam dirigas. Quò enim potiùs? Dic precor.

*Quid omni
tempore.
Intentio recta.*

Quotidie verò, 1. manè meditare exemplo SS. & magnorum, etiam Principum; ut Caroli V. &c. Meditationis materiam aptam diei, liber hic Dei gratiâ dabit.

*Quid quoti-
die faciendū.
Meditandū
manè.*

Sacrum audiendum.

Vide Indicem materiarum pro meditatione cujusque diei, & Indicem etiam Concionatorum, qui communis etiam est meditantibus. 2. Sacrum audi, de quo l. 3. cap. quod 9. sequitur per errorem non notato, cui etiam subserviet exercitium meditationi subjectum, uti & Spirituali, vel Sacramentali Communioni, de qua breviter in capp. singulis, & fusè l. 3. capp. 6. 8. 9. 3. Examen semel, saltem vesperi facito, de quo l. 2. cap. 4. 4. Lektione piâ animum excita, de qua l. 2. cap. 33. 5. Opus aliquod manuale exerce, de quo l. 3. c. 20. in Diario.

Vel stude, de quo l. 2. cap. 31.

6. Collige te crebrò & maximè horis singulis, de quo l. 3. cap. 20. in Diario.

In his, & reliquis per diem ut te gerere debeas, Diarium breve te instruet l. 1. c. 13. p. 151. & Diarium longius, l. 3. c. 20. & varij tractatus eadem tibi fusè explicabunt.

Quid hebdomadatim faciendum.

Quot hebdomadis, Dominica Confessio instituenda. vide l. 1. c. 7.

Et sacra synaxis adeunda. vide l. 3. cap. 6. 8. 9. Meditationes accommodæ diebus per hebdomadam infra assignantur, in *Indice materiarum*. Sabbato verò recollectionem institue ut significatur l. 3. c. 5.

Quid in Quadragesima. In Paschate.

In Quadragesima habes mysteria, & maximè quæ de Passione, l. 3. c. 10. Similiter & in Paschate, ejusque tempore, l. 3. c. 3. cui etiam subserviunt Meditationes de virtutibus Theologicalibus, l. 2. cap. 37. Et intentione purâ l. 3. c. 11.

Quid festo die agendum.

Si festum inciderit B. Virg. vel alicujus Sancti, vitam illius lege, & exercitiis illis communibus inter legendum utere, vel ex vitâ illius tria collige puncta.

Quomodo Sanctorum vita sit imitanda.

1. Quomodo à Domino electus sit & vocatus, & in purgativâ se exercens cum timore & tremore operatus sit salutem suam, atque æternitatem apprehenderit, pœnitentiam egerit, & mundum contempserit, & imitare. 2. Quibus virtutibus aliis moralibus tibi præluxerit,

Iuxerit, & cur tu id non possis, vel nolis ad te percuncta-
re, easque exercere statue: & animæ potentias ac sensus
quinque conforma illius potentiis & sensibus; ju-
verit ad hoc velut præsentem eum intueri. 3. Vide quan-
tâ fide & spe, & charitate in vitâ, & morte Deo se con-
junxerit, & eum honorârit: Quomodo vicissim illum
Deus honoret, & illarum actibus virtutum ad Sancti
honorem te Domino conjungo, eique & Sancto gra-
tulare. Huc pertinet Meditatio de B. V. l. 3. c. 19. Et
de imitatione SS. l. 2. c. 44. De fervore eorum, lib. 2.
cap. 14.

Quolibet mense saltem unum diem tibi tribue, & te *Quid men-*
propius inspicere, & finem ac progressum tuum, uti in- *sibus singulis*
strueris, l. 3. c. 5. & 20. *agendum.*

Quotannis, 1. die anni æternitatem cogita, & numera *Quid quot*
annos & dies tuos præteritos & reliquos, Deoque *annis.*
consecra, & saltem ex anno toto tibi tempus aliquod
sume pro curandâ salute tuâ, vel domi tuæ solitudi-
nem quærendo, vel in domo Religiosâ. Porro pro
secessu & sui renovatione accuratiore, lege de Solitu-
dine, l. 2. c. 30. & per aliquot dies manè & vesperi ru-
mina unam ex illis octo considerationibus, l. 1. cap. 4.
Deinde præpara confessionem generalem, & Collo-
quio, ibidem, cap. 5. p. 52. posito te excita. Denique si
uno tantum die tibi vacare possis, eundem sic distri-
bue. Meditare, Primò mane de fine hominis; Secun-
dò, de morte. Tertio, de judicio; Quarto, de æternita-
te: reliquo verò tempore vitæ tuæ actiones recognos-
ce, & confessionem institue juxta lib. 1. cap. 6. & pro-
posita scribe, ut ibidem p. 77.

Quòd si triduum cum Christo latere placebit, eâ-
dem præparatione præmissa, primò meditare de fine;
deinde reliquas decurre meditationes positas, l. 2. c. 39.
& seqq. pro meditationis affectu excitando, succisivis
horis exercitium quadruplex, lib. 2. cap. 3. 4. 5. 6. per
tracta.

Quòd

Quòd si tibi non licet aliò abire, saltem domi quolibet semestri in festo omnium SS. & Paschæ quasi ad mortem te para hoc pacto: Per dies aliquot renovationem meditationibus in modo meditandi propositis. lib.2.cap.39.

Ac deinde juxta id, quod l. 1. c. 6. p. 77. traditur, de te tuisque rebus dispone.

Quid refugis? Nonne vitæ tempus ad hoc unum tibi datum, ut salutem cures tuam; & dicere potes Deo, aut animæ tuæ, Non vacat? Dicere quidem potes, sed non credet Deus, neque ullus qui te Christianum novit, neque tu, si te noris.

NOTA,

NOTA

Quid die & hora moris.

Quid denique faciendum tibi sit die illo, qui de omnibus judicabit, à quo pendet æternitas, & horâ illâ quam alia non sequetur. Vide l. 3. c. 26. & Vale in Christo JESU, ei que vive, & morere.

Index

Index Capitum Viæ Vitæ æternæ.

LIBER I.

- C**aput 1. de fine hominis, p. 3.
Exercitia quadam omni meditationi communita, p. 5. 6. & seqq.
 Eadem habentur in fine lib. 3. ultimo semifolio non signato.
 Cap. 2. de fide, p. 18.
 Cap. 3. de statu vitæ deligendo, p. 30.
 Cap. 4. de maturâ conversione, p. 43.
 Considerationes 8. pro eadem, p. 50.
 Cap. 5. de pœnitentia & contritione, p. 52.
 Cap. 6. de confessione, p. 62.
 Examen pro confessione generali, p. 67.
 Cap. 7. De frequenti Confessione, p. 80.
 Cap. 8. de confessario, p. 89.
 Cap. 9. de satisfactione, ac primo de ieiunio, pag. 96.
 Cap. 10. De Eleemosyna, p. 104.
 Cap. 11. de oratione, p. 115.
 Cap. 12. de lectione horarum, p. 133.
 Cap. 13. Regula ad perfectionem, p. 145.
 Diarium breve, p. 151.

LIBER II.

- C**aput 1. De modo deliberandi, p. 158.
 De notis spirituum, p. 160. (p. 168).
 Cap. 2. deliberatio de perfectionis studio,
 Cap. 3. de gratiarum actione, p. 179.
 Cap. 4. de examine generali & particulari, p. 186.
 Meditatio pro vitio extirpando, pag. 199.
 Meditatio pro virtute acquirenda, p. 200.
 C. 5. de consideratione agendorum, p. 203.
 Cap. 6. de consideratione malorum, p. 214.
 C. 7. de patientia in proprijs malis, p. 223.
 Cap. 8. de contemnendis hominum iudicijs, p. 231.
 Cap. 9. de peccato veniali, p. 243.
 Cap. 10. de temptationibus, p. 248.
 Cap. 11. de Acedia mortificatione, p. 262.
 C. 12. de stimulo ex brevitate vitæ, p. 270.
 Cap. 13. de periculo vitæ, p. 276.
 Cap. 14. de fervore SS. p. 280.

- Cap. 15. de charitate erga Ecclesiã, p. 286.
 Cap. 16. de charitate erga animas in purgatorio, p. 292.
 Cap. 17. de zelo animarum, p. 297.
 Cap. 18. de mortificatione, p. 302.
 Cap. 19. de passionibus edomandis, p. 311.
 De odio sui, p. 318.
 De curiositate, p. 321.
 Cap. 20. de mediocritate tenendâ, p. 326.
 Cap. 21. de superbiâ, p. 335.
 Meditatio de humilitate, p. 338.
 Cap. 22. de obedientiâ, p. 349.
 Cap. 23. de moderanda cupiditate bonorum, p. 358.
 De Avaritia, p. 368.
 De paupertate, p. 371.
 De bonorum usu, p. 378.
 De bonorum dispensatione, p. 383.
 Cap. 24. de delectationum appetitu moderando, p. 390.
 De castitate, p. 396.
 Cap. 25. de modestia, p. 404.
 De conversatione cû proximo, p. 408.
 C. 26. de temporis habenda ratione, p. 414.
 Cap. 27. de monitore eligendo, pag. 419.
 Cap. 28. de amicorum delectu, pag. 428.
 Caput. 29. de familia delectu, pag. 438.
 Caput. 30. de solitudinis bono, pag. 446.
 Caput. 31. de studijs, p. 458.
 Caput. 32. de officio ejus qui alium docet, & concionatur, p. 467.
 Caput 33. de lectione piâ, p. 477.
 Caput 34. de perseverantia, p. 486.

SECUNDA PARS.

- C**ap. 35. de meditandi methodo, p. 498.
 Cap. 36. de Nativitate Christi, p. 517.
 Caput 37. de modo meditandi per fidem spem, & charitatem, p. 523.
 Meditatio de verbis illis: Omnis qui se exultat, humiliabitur, p. 532.
 Caput 38. de confidentia in Deo, p. 550.
 Caput

Index Capitem Viæ Vitæ æternæ.

- Caput 39. de ponderatione virtutis, & virtutij, p. 559.
- C. 40. de prudentia filiorum seculi, p. 568.
- Cap. 41. de morte, p. 577.
- Cap. 42. de extremo iudicio, p. 584.
- Cap. 43. de æternitate, p. 593.
- Cap. 44. de imitatione SS. p. 602.
- C. 45. de pace anima per virtutem, p. 611.
- Cap. 46. de gaudio ex virtute, p. 620.
- Cap. 47. de imitatione Christi, p. 629.
- Cap. 48. de beneficijs Dei, p. 638.
- Cap. 49. de perfectionibus Dei, p. 647.
- Cap. 50. de petitione, p. 656.
- Cap. 51. de affectibus in genere, p. 660.
- Cap. 52. de affectu fidei, p. 663.
- Cap. 53. de affectu admirationis, p. 668.
- Cap. 54. de affectu compassionis, p. 672.
- Cap. 55. de affectu consuetudinis, p. 678.
- Cap. 56. de affectu spei, p. 684.
- Cap. 57. de affectu imitationis, pag. 689.
- Cap. 58. de affectu gratitudinis, p. 694.
- Cap. 59. de affectu gaudij, p. 701.
- Cap. 60. de affectu amoris, p. 708.
- Cap. 61. de exercitijs precipuarum virtutum, charitatis proximi, resignationis, humilitatis, contemptus rerum humanarum, paupertatis, obedientia, castitatis, patientia, abstinentia, fervoris Sanctorum, p. 715. & seqq.
- C. 62. Exercitiũ post meditationẽ. p. 726.

LIBER III.

- Cap. 1. de perfectione, p. 745.
- Cap. 2. de imitatione Christi, p. 751.
Regula ad perfectionem, p. 761.
- Ca. 3. de vita Christi meditationes XCI. p. 764. Quæ cuique diei juxta ritum Ecclesiæ assignetur, & quomodo eandem facillè invenias, docebit te Index Concionatorum.
- Cap. 4. de desiderio perfectionis, p. 790.
- Cap. 5. de renovatione sui, p. 795.
- Caput 6. de Communionem p. 805.
- Cap. 7. de officio Sacerdotis, & præparatione ad Sacrum, p. 816.
- Cap. 8. Ante Communionem meditatio, p. 824.
- Cap. 9. de Communionem, p. 854.
- Cap. de modo audiendi sacrum, p. 864.
- Hoc caput numero suo notari non potuit, quia seriùs error deprehensus.
- Cap. 10. de Passione Christi, pag. 876.
- Cap. 11. de pura intentione, p. 898.
- Cap. 12. de præsentia Dei, p. 914.
- Cap. 13. de amore Dei, p. 915.
- Cap. 14. de charitate proximi, p. 937.
- Cap. 15. de dilectione inimicorum, p. 946.
- Cap. 16. de contemplatione, p. 958.
- Cap. 17. de pace animi, p. 978.
Exercitium pro confidentia in Deo excitanda in scrupulis & adversis, p. 1011. & seqq.
- Consolatio anima afflicta, p. 1015.
- Cap. 18. de notis salutis, p. 106.
- Cap. 19. de imitatione B. V. p. 1024.
Ludov. Bloisij Rosarium, p. 1035.
- Cap. 20. Diarium, p. 1042.
Recollectio mensura, p. 1061.
- Cap. 21. de statu matrimonij, p. 1063.
- Cap. 22. de statu viduitatis, p. 1071.
- Cap. 23. de statu cœlibatus, p. 1076.
- Cap. 24. de statu Religiosi, p. 1082.
- Cap. 25. meditat. de Perseverantia in propria vocatione, p. 1087.
- C. 26. de præparatione ad mortẽ, p. 1091.
- Cap. 27. de vita æterna, p. 1106.
- Documenta pro Resignatione perfecta, & perfectione, p. 1115. Alia de D. Vincentio, pag. 1123. Alia ex D. Bernardõ, p. 1126. Alia ex D. Thomã, p. 1128.
Epilogus ad B. V. Exercitia quadam omni meditationi communia, quæ etiam pleraque habes, l. i. c. 1.

INDEX MATERIARVM.

Quo quisque uti potest, ut aptè Meditationem
die quolibet sibi sumat.

Pro via purgativa.

Diebus Luna.

- D**E fine hominis, p. 10.
De ponderatione virtutis & vitij,
p. 559.
De vitio in genere, p. 199.
De peccato veniali, p. 243.
De periculis vitæ hujus, p. 276.
De brevitate vitæ, p. 270.
De morte, p. 577.
De purgatorio, p. 292.
De extremo judicio, p. 384.
De æternitate, p. 593.
De matura conversione, p. 54.
Considerationes 8. pro eâdem, p. 50.
De pœnitentiâ & cõtritione, p. 52. 678.
De frequenti confessione, p. 80.
De satisfactione ac jejunio, p. 97.
De abstinentiâ, p. 724.
De eleemosynâ, p. 104.
De tentationibus, p. 248.
De acediâ, p. 262. 265.
De curiositate, p. 321. 323.
De superbiâ, p. 335.
De avaritiâ, p. 368.
De contemnendis hominum judi-
ciis, p. 231.
De Pater noster, p. 761.
De notis salutis, p. 1016.

Pro via illuminativa.

Diebus Martis, Mercurij & Iovis.

- De studio perfectionis, p. 168.
Huc pertinent Documenta, l. 3. pag.
115. & seqq. ex Sanctorum scriptis
collecta.

- Regula ad perfectionem, p. 145.
De prudentiâ filiorum sæculi, p. 568.
De statu vitæ eligendo, p. 30.
De statu matrimonij, p. 1063.
De statu viduitatis, p. 1071.
De statu cœlibatus, p. 1076.
De statu Religiosi, p. 1082.
De examine generali, p. 186.
De consideratione agèdorum, p. 203.
De modo deliberandi, p. 158.
De notis spirituum, p. 160.
De fervore Sanctorum, p. 180. 725.
De charitate erga Ecclesiam, p. 286.
De zelo animarum, p. 297.
De mortificatione, p. 306.
De passionibus domandis, p. 313. 315.
De odio sui, p. 318. 319. 320.
De consideratione malorû, p. 215. 216.
De patientiâ in proprijs malis, p. 223.
723.
De mediocritate tenendâ, p. 327.
De humilitate, p. 338. 341. 717.
De cõtemp̃tu rerû humanarû, p. 718.
De diffidentiâ sui, p. 550.
De virtute in genere, p. 200.
De obedientiâ, p. 349. 352. 721.
De moderanda cupiditate bonorum,
p. 358.
De paupertate, p. 371. 70.
De eleemosyna, p. 104.
De bonorum dispositione, p. 383. 385.
De bonorum usu, p. 378.
De delectationum appetitu mode-
rando, p. 390.
De castitate, p. 396. 398. 722.
De modestia, p. 404.
De conversatione, p. 408.
De temporis habendâ ratione, p. 414.

INDEX MATERIARVM.

- De monitore eligendo, p. 419.
 De amicorum delectu, p. 428.
 Defolitudinis bono, p. 446.
 De perseverantiâ, p. 486. 488. 490.
 De lectione piâ, p. 477.
 De Meditatione, p. 498. 500.
 De petitione, p. 656.
 Exercitium post Meditationem, p. 726.
 De Oratione, p. 121.
 De lectione horarum, p. 133.
 De imitatione Christi, p. 629.
 De Christo Duce sequendo, p. 751.
 De vitâ Christi medit. xcj. p. 765.
Quomodo, inquis, utar? Respondeo aut ordine, quo posita sunt, eas meditare, aut unamquamque eo die, quo Ecclesia Evangelium ex quo desumpta sunt, legit; & ad hoc tibi magno usui erit Index Concionatorum.
 De Nativitate Christi, p. 517.
 De imitationis affectu, p. 689.
 De imitatione SS. p. 602.
 De gaudio ex virtute, p. 620.
 De pace animæ per virtutem, pag. 611.
 De studiis, p. 458. 460.
 De confessario, p. 89.
 De Concionatore, & eo qui alium docet, p. 467.
 De Fide, p. 18. 663.
 De Spe, p. 684.
 De modo meditandi per fidem, spem & charitatem, p. 513.

Pro viâ unitivâ.

Die Veneris.

De passione Domini, p. 876.

Die Dominica.

- De perfectione, p. 745.
 De vitâ aternâ, p. 1106.
 De Communione, p. 805. 842. 854.
 De modo audiendi Sacrum, p. 86.
 De præparatione ad Sacrum, p. 816.
 De perfectionibus divinis, p. 647.
 De intentione purâ, p. 898.
 De præsentia Dei, p. 914.
 De amore Dei, p. 925.
 De amore proximi, p. 715. 937.
 De zelo animarum, p. 197.
 De dilectione inimicorum, p. 946.
 De conformitate voluntatis nostræ cum divina, p. 978.
 Exercitium pro confidentiâ in Deo excitanda in scrupulis & adversis, p. 1011.
 Consolatio animæ afflictæ, p. 1015.
 De Resignatione, p. 716.
 De Admiratione, p. 668.
 De Compassione, p. 672.
 De gratitudine, p. 694.
 De beneficiis Dei, p. 638.
 De Gaudio, p. 701.
 De Amore, p. 708.

Die Sabbathi.

 De renovatione sui, p. 795.
 Recollectio, p. 801.
 De imitatione B. V. p. 1024.

LIBER PRIMVS

VIA

INCIPIENTIVM.

PRIMÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Confidera, ô homo, finem tuum &
vias tuas.

A **C**onsidera coram Deo, quo sine **B** creatus sis, duplicemq; esse terminum, **C** felicem, & **D** infelicem: ad hunc devolvitur **E** mundus: qui in fumum abit, tripliciq; ardet concupiscentiâ: & ut **F** mare naufragum syrtibus ac scopulis plenum semper agitur. Ad illum sive caelestem gloriam triplex ducit **G** via: quâ significatur triplex vita status; Religiosus, per directâ: Ecclesiasticus, per obliquâ: secularis, per sinuosam multum ac ambagiosam. Quia scilicet minus ad perfectionem ex naturâ suâ accommodus est, etiâ si per sepe qui in eo sunt, alijs in perfectiore statu viventibus virtute multum antecedant. Per triplicem illam similiter viâ, purgativa seu Incipientium, illuminativa seu Proficientium, unitiva seu Perfectorû via ac vita designatur. Imò etiam in quolibet statu, gradu, actione moneris viam seu agendi vivendiq; modum esse triplicem. Vide an in omnibus rectissimam teneas **H** Deumq; semper ob oculos habe, & oraturus in omni loco accede ad Deum, vel ut l reus de peccatis ingemiscens, vel ut pauper & inops à virtutibus, aut velut sponsa flagrans amore (Qua persona triplicem viam spiritualem exprimunt.) & dic: Appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo, Domine, juxta eloquium tuum da mihi intellectum.

En finis: quæ, quæ vadit

A
Cum Gratia, et
Potestatis.

Quâlector gratiam petit legendi & lecta
faciendi.

DIXISTI, Domine IESV, Nemopotest venire ad me, nisi Ioan. 6.
Pater qui misit me traxerit eum, & omnis qui audivit à
Patre, & didicit, venit ad me. Igitur te humillimè rogo, Deus
meus traheme, doce me dū hac lego justificationes tuas; quisquis 1. Petr. 4.
enim loquatur quasi sermones tuos accipio, nemo enim
dicere potest Dominus IESVS nisi in Spiritu Sancto. Veni igitur Contuiti o.
S. Spiritus, doleo enim vehementer quòd non amaverim sic mei
amantem: veni, loquere mihi, quia audit servus tuus; si surdus est,
fac audire, & mutum loqui magnalia tua, aliosq; ad te trahere,
ut doctrina hac, si eam cum facere possim negligam, non sit mihi
in improperium. Scio enim non casu, sed hac mihi destinato à te
velut per Epistolam mitti ex infinito amore, & suavi providentiâ
tuâ, rogoq; ut bajulo retribuas in bonum. Et ut sicut gratiâ tuâ
nvitantem volo sequi hodie, & amantem non deserere, sic tu non
me deseras salus & spes mea in æternum, Amen.

C A P V T P R I M V M.

*Consideratio de fine hominis, & auxilia ad ora-
tionem ritè faciendam.*

QUEMADMODVM nauta ante
omnia quem petat portum sibi
statuit, viator terminū quò tendat;
ita etiam nihil magis necessarium
est in viâ & vitâ mortalitatis
nostræ, quàm finem creationis,
navigationis (ut ita loquar) atq;
hujus peregrinationis nostræ
diligētissimè cōsiderare; ut hoc pacto
cætera omnia, quæ in virâ agenda
sunt, eò dirigantur. Aliàs enim
aut sepè recedimus à viâ & termino,
aut saltè per ambra-

Finis consideratio necessaria.

Sap. 5.

D. Thom.

1. 2. quæst. 89

art. 6.

Fines varij.

*Finis nosler
Deus & cœ-
lum.*

*Quod in Me-
ditatione
omni Dei
presentia
attendenda.*

gesimus, viasque ambulamus difficiles & laboriosas. Deus bone, quantus hic error in omni hominum vitâ! quotus enim quisque, dum primùm ratione utriusque (quod oportere hominem facere S. Thomas ait) tendere ab exilio ad patriam, cogitationesque, studia, verba & actiones eò dirigere satagit? Ferè quivis fines vanissimos honorum voluptatumque sibi præstituit, cursumque, eheu! miseri quò dirigant, aut dirigere debeant, ignorant: cumque vocati sint ad magnos honores in cælesti Hierosolyma die statuto capeffendos, errabundi, & ludibundi, longè à Jerusalem in Jericho proficiscuntur. Nulla certè res magis luctuosa, nulla magis digna lacrymis, tanto sine creatum hominem adeò sui & Dei immemorem vivere, ut de fine minima cura sit ac sollicitudo. Ne ergo communi vulgi errore abripiaris, rogo te quicumque hæc legis, ut finem tuum consideres, ut oculis priùs in terram, unde ortum habes; deinde in cælum, cujus regnum ut aliquando possideres à Deo factus es & creatus, attollas, lacrymosos inquam, ad Deum oculos peregrinus & advena, in terrâ desertâ, loco horrois, & vastæ solitudinis.

Ante omnia memento in omni Meditatione, Oratione, & consideratione Deum tibi esse præsentissimum; cui proinde cave velut absenti loqui irreverenter, & indevotè; ideoque orationem præparatoriam præmittere non erit abs re, ut operationes tuæ sincerè ad Dei gloriam dirigantur, & gratiam ad bene meditando Dominus largiri dignetur: quæ oratio sit vel mentalis, vel vocalis. v.g. *Veni creator Spiritus; vel, Misere-re, aut aliqua alia quâ te excitari sentias.*

ORATIO PRÆPARATORIA,

cujvis Orationi longiori, vel Meditationi communis.

POTENTISSIME Deus, coram quo omnia sunt quasi non sint, dirigatur vel nunc saltem queso hæc exulis, & prodigi Filij tui oratio, & omnis operatio sicut incensum in conspectu tuo ad gloriam magni nominis tui. Tu enim calum, & terram creasti pro me, & conservas longanimiter, aliàs interitura; ut tandem aliquando ô Conditor meus, & omne bonũ, cognoscam, & diligam Te. Et qui fieri potest, ut Te diligentem me ab aeterno non amem? Nonne Tu Pater amantissime, innumeris beneficijs me filium prodigum affecisti: & ego te, eheu! injurijs? Tu mihi te, filiumq; tuum dedisti, ut me redimeret in sanguine suo. O Rex regum, & Domine dominantium, qui ubique es, & contemplaris in omni loco bonos & malos, & scrutaris cor & renes; ecce fide vivã & fiduciã magnã (dixisti enim: Quidquid petieritis fiet vobis) accedo ad thronum gloriæ tuæ, ut reus ad judicem, filius pauper & prodigus ad patrem, & quã possum charitate ad te quem diligit anima mea: ut uni tibi placeam, & vitam serivã corrigam, maximè defectum illum * N. ut offeram tibi sacrificium laudis ex toto corde meo, & cum omni desiderio omnis creature, quæ fuit, est, eritq; & esse potest, etiamsi. infiniti mundi potentiã tuã crearentur: idq; in unione amoris & meritorum Christi JESU, & B. Virginis, & Sanctorum omnium. O Sanctissima Trinitas, desidero te laudare pro omnibus qui te ignorant & blasphemant vel in terris, vel in inferno. Benedico te igitur cum Sanctis tuis, & gratias ago pro omnibus donis humanitati Christi JESU, B. Virgini, ac Sanctis omnibus, & mihi concessis, & præcipuè pro amore tuo erga me servum tuum. Restituo etiam me tibi ut fonti omnium, totumq; trado, ut de me disponas in tempore, & in æternitate: animam & potentias ejus tibi dico, ô Sanctissima Trinitas, ut te iyscum curiã tuã, & omni creaturã tuã ex to-

Præsentia
Dei.
Actus spei.

Emendatio
vitæ.

* cilicet
quem ex-
amine par-
ticulari
perfeque-
ris.

Vnio.
Laus Dei.

Gratiarum
acti ».

to corde laudem. Da quaeso, gratiam, ut humiliter, attentè, & ferventer id faciam, tot beneficijs obstrictus tibi Deo meo. Sine te enim quid sum? quid possum? aut quid cupiam extrà te? Nihil mihi est in cælo, & à te nihil volui super terram: sed in te sum, vivo, & morior. Atque utinam! utinam nunquam vel momento recedam à te ne elongeris à me!

Hæc vel similis mente attentâ recitari potest, quæ *Oratio preparatoria* in decursu semper vocabitur. Aliam habes similem infrà cap. 9. de Oratione.

*Imaginatio
loci utilis.*

NOTA 2. Ut animus avocetur ab alijs rebus, quoties orandum, aut meditandum, perutile esse fingere, ac imaginari locum orationi accommodum sive in cælo, sive in terrâ. v. g. desertum aliquod, aut religiosum locum. Rem quoque meditandam, si corporea, finge coram te geri: si autem spiritualis, humano aliquo modo representari. Hoc *Primum præludium*, vel *compositionem loci* vocabimus.

NOTA 3. rogandum Deum, ut concedat id quod præsentî Oratione ac Meditatione proponitur ac intenditur: id quæ *Præludium secundum* dicetur.

Post hæc ingredi in conspectum Domini, & quieto animo ac corpore sic singula considera; quemadmodum facit avarus; qui omnia ad suam utilitatem, quoad potest, trahit aut rapit.

Cùm verò minus exercitatis hic labor meus defudet; en tibi subsidia inter legendum, seu meditandum, uti confido in Domino, non prorsus inutilia. His sic utere. Postquam legeris, aut consideraveris punctum aliquod Meditationis, animum oculosque attolle ad Deum, ac Dominum nostrum præsentissimum, & pijs affectibus insiste; fidemque velut intermortuam suscipere. Id verò poteris primò Orationem, quæ Meditationem sequitur, legendo post lectionem alicujus puncti, eamque vel totam aut per partes repetendo, (nam idcirco omnes divisæ sunt, ne cui longiores sint aut videantur

deantur nisi volenti) aut aliquam harum orationum sensim & attentèvolvendo, & appendendo verba singula: vel Jaculatorias iterando, quarum aliquas, accommodatas viæ triplici seu statui Incipientium, Proficientium, & Perfectorum, hîc habes. Possunt enim illæ in omni meditatione usui esse. Post lectionem, seu meditationem tibi esse poterit usui hæc quæ infra subjungetur Oratio.

Exercitium fidei & virtutum aliarum in Oratione.

HÆCCINE vera sunt? Hæcine virâ fide credo? & quasi A ctus fidei;
 crederem sic vivo, cogito, loquer, & p oror coram te? & in Spei,
 te spero, ô Spes unica, & te amo, ô infinita bonitas, hic mihi præ-
 senti. ma? Credo, Domine adjuva incredulitatem meam, spero Amoris,
 in te solo, & scio, non confundar & te solum quero. Extra te enim
 vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Et sicut amore tui super A ctus Con-
 omnia doleo, quod offenderim te, ita toto corde amo te (super tritionis,
 omnia. Et an aliquid N. ultra me separare poterit à te? ô JESU, Abnegatio
 ô vi. a. ô amabilissima charitas! ô omne bonum Deus meus, Deus sui,
 cordis mei & omnia!

Aliud Exercitium in Oratione.

CREDO tibi, ô aeterna veritas, quæ mihi iudicia tua aperire A ctus fidei,
 dignata es; credo, ô Majestas infinita, te hic, & in corde Præsentia
 meo, & ubique esse per essentiam, presentiam, & potentiam: in te Dei,
 ergo ego & omnia ut in mari spongia, & tu in omnibus & nobis
 es omnia, & circa nos omnia, velut lumē, aër, nebula, ignis, & in
 me omnia, & in omnibus operaris propter me, & in corde meo
 velut throno & templo tuo requiescis; quare in te solo confido, & Resignatio,
 spero desiderata obtinere N. quia toties, ô veritas, dare per filium
 tuum postulata promisisti, ideoq; & omnia tibi committo, ac A ctus cha-
 diligo te ex toto corde meo, & omnes propter te, & desidero pro ritatis,

Oblatio sui

innumeris beneficijs N. & vita mysterijs N. & peccatis meis quæ detestor, & quia dignissimus es, offerre tibi omni affectu possibili hoc Sacrificium cordis mei & bona voluntatis N. ultimum fortè coram curiâ tuâ, & cum eâ, & pro omni creaturâ tuâ. Da mihi, benignissime JESV, à te vocato ad hoc gratiam, & suscipe in unione omnium meritorum tuorum me, & omnia mea, & hoc propositum meum N. Amen.

Aspirationes secundùm tres vias, quibus inter legendum vel meditandum anima excitari potest.

Secundùm viam purgativam.

HÆCCINE firmâ fide credo, & hoc à me postulat bonitas tuâ? certè sagitta tua infixæ sunt mihi, Deus, vivifica me, & deduc in semitam mandatorum tuorum.

Psal. 37.

Lucæ 15.

Psal. 118.

O Pater amantissime, peccavi in cœlum, & coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus, sed fac me, benignissime JESV, sicut unum ex mercenarijs tuis Et quæ merces mea? tu es, bone JESV, & verè magna nimis.

Psal. 5.

Amplius lava me, bone JESV, ab hac N. iniquitate meâ, & à peccato meo munda me, qui sic dilexisti me, & lavisti me in sanguine tuo.

Isaïæ 55.

Sana me, Domine, & sanabor, salvam me fac, ô JESV, & salvus ero, & dum inveniri potes, quæram te in toto corde meo.

Psal. 29.

Psal. 70.

Quæ utilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem? igitur ne elongeris à me, Deus meus, in auxilium meum respice.

Psal. 26.

Adjutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me, Deus salutaris meus.

Secundùm viam illuminativam.

Psal. 118.

O via vita, ô lux mea, quis mihi tribuat ut ambulem dum te habeo, & sic N. curram in viam mandatorum tuorum? ut comprehendam te sicut comprehensus sum.

O omne bonum, quando satiabis me gratiâ & charitate tuâ

tuâ & cognoscam quod tu sis mihi omnia, quodq; extra te sumus & umbra & vanitas & nihil sint omnia?

O sapientia aeterna, quando credam tibi sic loquenti ad me, ut sequar te quocumque ieris, lux mea, & illuminatio mea, & salus mea? Mat h 8.
Psal. 26.

O Domine, qui nihil sum, & nihilo pejus, quid mihi est in celo, & à te quid volui super terram? tu enim pars hereditatis meae, & calicis mei, utinam restituas hereditatem meam mihi. Psal. 72.
Psal. 15.

Magister bone, doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu, & in manibus tuis sortes meae, mors & vita mea sempiterna. Psal. 142.
Psal. 30.

Secundùm viam unitivam.

O Charitas Deus meus, quis mihi tribuat ut amem te unum, & nihil extra te?

O Spes mea, & requies mea, quando sustolles me super altitudinem terrae, & requiescet cor meum in te? & gustabo & videbo quàm suavis sis diligentibus te? Isa. 8.
Psal. 33.

O dulcis hospes anima, ô thesaure abscondite, quando te suscipiam? quando te inveniam? Mat h. 13.

O JESU, si deliciae tuae sint esse cum filiis hominum, obsecro te, sint etiam tuae esse mecum. Paratum enim cor meum, paratum cor meum; tu scis. Prover. b. 8.
Psal. 56.

Patribus meis conglutinatus es, Domine, fac obsecro, me unum tecum; sicut tu & Pater unum estis; & sufficit mihi. Deut. 10.

Oratio post Orationem longiorem.

DOMINE Deus meus, qui custodis pactum, & misericordiam servis tuis, gratias tibi ago, quia dignatus es audire deprecationem meam; exaudi, quaeso, eam propter gloriam nominis tui, & da mihi gratiam (sine quâ nihil possumus) ut voluntatem tuam, quam cognovi, & defectus meos N. de quibus vehementer doleo, emendare, ac pia desideria ista N. perficere possim, ut magnificentur nomen tuum usque in sempiternum. Suscipe illa; obsecro, & opera mea in unione meritorum filij tui, & omnium Sanctorum tuorum: dispone de me vilissimâ creaturâ tuâ secundùm beneplacitum tuum. Resigno me, & projicio totum in te, omniaq; Gratiarum actio.
Dffidentia sui.
Contritio.
Propositorum ut. ratio.
Oblatio sui.

*accepto, à paternâ manu tuâ, ac toto corde te diligere, & tibi ser-
uire desidero, Amen.*

Nota, quoties N. ponitur indicari, secundùm subjectam materiam opportunū ibi esse, aut beneficia Dei aut vitæ Christi mysteria, aut defectus tuos, aut pia desideria, aut illa quibus indebitè adhæres, considerare.

Oratio pro executione bonorum desideriorum.

Considera-
tio Exēpli
Christi.

Quàm fa-
cile Deum
sequi.

1. Ioan. 5.

Gratiâ Dei

utendum.

Psalm. 64.

Scire & nō

facere in-

utile est.

Philip. 2.

DIGNATUS es, *amantissime Magister CHRISTE JESV,*
in sudore vultus tui, exemplo & sanguine tuo signare do-
ctrinam istam N sis benedictus in aeternum. Dignatus es has Pra-
xes faciles (mandata enim tua gravia non sunt) mihi pro-
ponere, ut sequar tua tuorumq; vestigia. Itaque cū possim per
te, propter te volo ut placeam tibi dolens de omnibus peccatis meis.
Sis benedictus in aeternum. Visitasti terram & inebriasti
eam imbres & rore gratia tua, da obsecro incrementum semi-
ni sancto tuo, ut sis à me benedictus toto affectu in aeternum. Si
enim hac sciente me, gratia tua in me vacua sit, quid erit quod
moriens, quod in iudicio, tibi & charitati. & immensa bonitati
tua vel ad tot exempla respondeam? Da igitur velle & perficere,
& amare te. amantissime JESV, & vivere tibi o vita nostra
in aeternum, in aeternum Amen, Amen.

De his opportuniore loco infra agemus fufius, cū de præparatione ad Orationem, & sine illius; & rursus, cū de Meditatione. nunc obiter dixisse sufficiat.

MEDITATIO,

De sine ob quem homo creatus est.

ORATIO PRÆPARATORIA, vt suprâ.

PRÆLVDIVM I. seu COMPOSITIO LOCII
Constitu te coram Deo, & finge velut in deserto vastissimo sedere, ac spectare omnes homines ab orbe condito ex sinu magnæ matris in vitæ hujus prole-
nium prodire, & transire per portam mortis, quasi post
sparium, in diversissima regna, infelicissimam aut fe-
licissimam.

liciffimam æternitatem, uti in libri fronte videre licet, Aspice Deum ac Sanctos te hortantes, ut aliorum periculo cautior sis.

PRÆLUDIUM II. Suppliciter roga Deum, ut dignetur tibi viam ostendere, quâ ambules, & concedere, ut tot miserorum infelici spectato exitu, feliciorẽ vitam & terminum possis sortiri.

PUNCTUM I. Considera Primò nihili abyssum, *Hominiis ortus, & finis.* priusquam mundus creatus esset; ubi & quid tunc fuerit rerum hæc machina, Reges, ac Principes, homines omnes, & quæcumque mundi ambitu continentur, ubi pleraque, ubi tu post breve tempus futurus sis in omnem æternitatem: & subsiste. Præterit enim figura *1. Cor. 7.* hujus mundi, & transeunt omnia tamquam umbra. Diligenter igitur adverte vanitatem omnium rerum, *Mundi vanitas.* ut in illâ nihili abyssso manifestè vides; nihilque te cæteraque omnia fuisse, potuisse, aut scivisse, omniaque accepisse à conditore tuo; & humilia te sub potenti *1. Pet. 5.* manu ejus, neque umquam nisi in eo glorieris. Quis enim te discernit? quid habes, quod non accepisti; si *1. Cor. 4.* autem accepisti; quid gloriaris, quasi non acceperis?

Hic si libet utere Oratione infrâ positâ pag. 15 quæ incipit.

Omnipotens sempiternus; vel parte ejus, vel unâ duarum supra positarum, vel Iaculatorijs ibidem positis.

Hoc autem sapere tibi indicari videbis, & ad eas te remitti, quando initium earum puncto alicui subjiçietur.

Prima incipit: Hæccine vera sunt, &c. Altera: Credo tibi, &c. pag. 7.

Considera Secundò, te ipsum ex illo chao seu nihilo *Omnia à Deo accepimus.* velut recens divinâ manu prodijisse, & ab eâ staturum in amplissimo mundi theatro, & quasi vastissimo deserto: & vide qualem formaverit Deus de limo terræ, ut inspiraverit spiritum vitæ, atque ad imaginem suam formaverit, cum animam dederit intellectualem, spiritualem, ubique totam, omnia moventem, immortalẽ, unam, & tribus potentijs ornatam: corpus verò sensibus & numeris omnibus absolutû. Et mox agnosce,

Anima præstantia.

sc,

*Bernard.
serm. 2. de
Nat. Do-
mini.*

sce, ô homo, dignitatem tuam, agnosce dignitatem conditionis humanæ. Est tibi cum mundo corpus: sic enim decet eum qui constitutus est super vniuersam huius creaturæ corpoream molem, aliquâ ei similari ex parte: sed etiam est tibi sublimius aliquid, nec omnino cõparandus es cæteris creaturis. *Hæcine vera, &c. f. 7.*

*Finis crea-
tionis.*

Tertiò considera Deum tibi præsentem uti Adamo recens creato, & suppliciter pete, quorsum te creaverit; & audi dicentem, quòd omnia fecerit propter semetipsum & gloriam suam, & ut eum in hâc vitâ laudares, eique seruires, sicut facit omnis creatura, ac tandem perpetuam in cælo felicitatem obtineres: & tu creatura, plasma, figmentum, seruus ac filius eius despice eum, & in contumeliam eius vivere audebis? Aspice monstrantem tibi cælum, cui civis si voles adscriptus es; despice ante te inferni barathrum, in quo, si secus feceris, perpetuò cruciandus sis. Et vide, precor, anima Christiana, quanta tibi imposita sit rectè vivendi necessitas inter æterna supplicia & præmia constitutæ. *Credo tibi, ô aterna veritas, &c. vt supra pag. 7.*

*Studiose ad
finem tenden-
te properes.*

PUNCTVM II. Finge Primò te in illo vastissimo mûdi deserto versari, & vide quàm alta sit patria, quàm arduus ascensus; & meritò suspira, ac cogita, quâ viam tenere debeas, cum agatur de omni æternitate. O quantâ sollicitudine, curâ ac vigiliâ perpetuâ ad hoc incumbere debes! moveant te creata omnia, quæ ad finem suum magno impetu tendunt. Ecce, quomodo ad locum naturalè elemêta properent, quomodo ad sua oblectamêta & finē suū animalia ferantur. Attende filios sæculi omnes cogitationes potèntiasque animæ convertere, ut vanū sibi finē honoris aut voluptatis consequantur. Age verò, quoties tu de fine tuo cogitas? de viâ ac semitâ ad eum? Aspira ut sup. pag. 8. *Hæcine firmâ, &c.*

*Nobilis ac
finis.*

Considera Secundò, quàm sit nobilis finis tuus, servire Deo; quàm utile tibi adhærere illi, & unum spiritum esse cum eo, & æternâ frui felicitate: ni-
hil

hil certè præter hoc unum tibi utile; sed unicum & solum bonum hîc tuum est tendere ad illum finem creationis tuæ; eoquæ beatiores quo propinquiùs accedis. Ea enim conditio est finis cuiusque rei, ut ejusdem sit perfectio & beatitudo. Absit igitur, ut aliud bonum quæras: bonum tuum quære, ô anima. est enim bonum aliud alteri; quære bonum tuum: nemo bonus nisi summus Deus; quid ergo tibi deest cui summum bonum est? Sunt & inferiora bona, quæ alijs & alijs bona sunt. Pecori quid bonum est? nisi implere ventrem, carere indigentia, dormire, gestire, vivere, sanum esse, generare, tale tu bonum quæris? cohæres CHRISTI quid gaudes, quia socius es pecorum? erige spem tuam ad bonum bonorum omnium. *Omnipotens, &c.* ut infra pag. 15. vel *Credo*, ut supra pag. 7.

*Beatitudo
hominis est
finem attin-
gere.
Aug. in
Psal. 102.*

Considera Tertio, quæ præsidia tibi ad viam data à Deo sint, nempe creaturæ omnes, quas immensâ liberalitate creator tuus & ad usum, & oblectationem plurimas dedit. Quot, Deus bone! artes ac scientias? quàm præclara Sacramenta subsidiaque spiritualia (quæ verè & propriè media sunt) eaquæ plurima etiam largitus est? suntque hæc omnia velut viæ & auxilia ad viam longissimæ & felicissimæ æternitatis. Quocirca gratias age immensas tam munifico largitori.

*Media ad
finem.*

Attende verò, nisi insipientissimus sis, his omnibus non aliter utendum, neque amanda ea, aut quærenda, nisi in quantum tibi auxilio esse possunt ad finem, id est omne bonum tuum consequendum, optimaque tibi media eligenda esse, id est viam tutissimam. Tunc enim, si in patriam eundum est, deteriore viam eligas? si sanitas curanda, periculosiorem adhibeas medicinam? si navigandum, magis cariosum & quassatum quàm firmum eligas navigium? Vestem, equum, currum, domum, optima eligis; & viam unde pendet æternitas (proh dementiam!) eliges periculosiorem? Ah utinam

*Quomodo
utendum
medijs.*

*Optima via
eligenda, id
est media.*

Deut. 32.

homines saperent, & intelligerent, ac novissima providerent!

*Affectus o
portet mode-
rari.*

derent! Considera hîc quas inclinationes erga hono-
res, opes, & voluptates, & c. sentias, & vide ne affectu is
discrimen æternæ vitæ, & vitæ rapiare. *Heccine vera sum*
ut suprà f. 7.

*Hierem. 10.
Indifferencia
necessaria.*

PUNCTVM III. Considera coram Deo te ignarum
esse vitæ quâ ad salutem pervenire possis. unde Jeremia:
Domino aiebat: *Scio Domine, quia non est hominis via ejus
nec viri est ut ambulât; & dirigat gressus suos.* Et Sa-
piens: *A Domino diriguntur gressus viri:* quis autem ho-
minum intelligere potest viam suam? Et quot chev-
sunt vitæ, quæ videntur homini rectæ, quarum tamen
novissima ducant ad mortem? Vide quàm incertæ sint
omnes humanæ providentiæ. O quoties status, aut oc-
cupatio eligitur, prospero quæ, ut ita dicam, solvitur
vento, & in syrtes miseriarum, atque charybdes æterna
salutis, tempestate coortâ ferimur, quia viam rectam
non delegimus! Cogita igitur quotiescumque munus,
aut vitæ status, aut negotium suscipiendum est, quas

*Incerta via
nostra.
Prov. 16.*

Simile.

propositas tibi ægro plurimas medicinas, variaque po-
cula, quorum unum atque alterum letale fit, hoc casu
tunc temerè eligeres? Tibi fortes oblatas, atque in ijs
non unam mortis esse sempiternæ. Istasne tu jacere te-
merarius auderes? Finge denique te stare velut in mul-
tivio periculoso admodum, & in vastâ solitudine.
Quid tum ageres miser in tenebris positus, & viarum
ignarus? Tunc sciens deteriorem eligeres? Quid dicos?
An ullam eligere auderes, & ducem præsentem respue-
res? An in unam partem omnium ignarus propendere
posses? Tunc cæcus viam eligeres? Nonne potius dili-
gentissimè ducem quæreret, & suppliciter illius arbi-
trio duci te flagitares? Igitur in his omnibus indifferens
esto, id est, neque ad unam, neque ad alteram partem
inclinatus, sed suppliciter roga Deum, ut vias tuas diri-
gat, & dic cum Propheta David: *Legem pone mihi Domine
in viâ tuâ, & dirige me in semitam rectam propter inimicos
meos.*

*Deus rogan-
dus ut viam
monstrat.*

Psal. 26.

EXERCITIVM.

OMNIPOTENS sempiternus Deus, qui universa hec creasti de nihilo potens manu tuâ, & me formasti ad imaginem & similitudinem tuam; concede, obsecro, ut numquã obliviscar tui. Adhareat potius lingua mea faucibus meis, & oblivioni detur dextera mea, quã ego à te factus, & ob hoc solum, ut laudem & amem te, aliquando obliviscar tui, & sic elevetur cor meum ut obliviscar originis meæ. O spes mea unica Deus meus ne sinas obsecro ut veniat mihi pes superbia, ubi ceciderunt omnes, qui operantur iniquitatem.

Finis crea-
tionis.

Et verò quomodo elevari cor hominis poterit qui de nihilo est, & in nihilum quolibet momento rediturus; nisi tu supponeres manum tuam? Nisi elementa cateraq; ad vitam necessaria conservares infinitâ bonitate ac beneficentiâ tuâ? Quid autem retribuam tibi Deus meus pro his omnibus qua retribuisti mihi? Ab aeterno enim, & ante mundi constitutionem dilexisti me: Vbi tunc eram qui nihil eram? in te eram, & non eram: quod enim factum est, in te vita erat, & ego eram tibi cognitus, mihi verò ignotus, quia aliquando futurus eram benignitate tuâ. Et ubi ero, Deus meus, post dies paucos, & malos peregrinationis meæ, quando qui jam sum non ero, qui verè sum temporis spoliolum, & vapor, & fumus? Ero ero in eternitate, sed in quâ? Spero equidem in misericordiâ tuâ quòd deducet me in terram viventium dextera tua, quodq; in multivio vita hujus eris mihi via, & in morte mihi optatissima vita.

Psal. 55.
Actus hu-
militatis.

Gratiarum
actio.
Psal. 115.

Psal. 38.
Vbi quæso
homo bre-
vi futurus
es?

Tantum hoc unum à me postulat bonitas tua; ut sinem meum gloriam tuam, & salutem meam semper ob oculos habeam, nisi enim hoc fecero, aeterna supplicia mihi comminatus es; & si fecero, præmia que nec oculus vidit, nec auris audivit, promittere dignatus. Eia creator mi, operi manuum tuarum porrigere dexteram, ut perpetuò cogitem de te, & loquar de te, ò unicum bonum meum: & sic operer ut veniam ad te desiderium collium aeternorum. Vias tuas rectas & absque ullâ iniquitate demonstra mihi, & semitas tuas edoce mi; ut nunquam declinem à mandatis tuis, que dilexi super aurum, & topazion.

Propositur
tibi mors &
vita, utrum
eligis?
1. Cor. 2.

Iob 14.

Psal 14.
Psal. 118.

Propositū
Deo serui-
endi.

Intentio
pura.
1. Cor. 10.
Prov. 16.

Ecce coram te, & curiā tuā ambulare per gratiam tuam propono, & in viā immaculatā ut tibi seruiam omnibus diebus vitæ meæ. Ex nunc siue comedam, siue bibam, siue quid aliud agā, omnia ad gloriam tuam Domine IESV CHRISTE faciam, tuamq; unius spectabo voluntatem, qui ullā in re quid eligam ignoro. Ecce enim via non rarò videtur homini recta, & novissima, eheu! ducunt ad mortem, mortem sempiternam. Nescit omnino homo finem suum, nescit viam, introitum, & exitū suum. Ideò rogo te, Domine, intimo cordis affectu, ut dirigere me digneris in viam bonam, quā scis me perventurum ad finem optatum.

Refigratio

& portum peregrinationis hujus. Fac semper de me sanctissimum beneplacitum tuum; Tibi enim Domine mi, & Deus meus revelavi causam meam, me millies tibi consecravi, & iterum, iterumq; me totum in aeternum consecro, & devoveo. Utinam toties, & eo affectu possem, quo debeo, & desidero; maxime dum video quòd te ipsum dederis mihi, & in mortem preciosam animam tuam, & in cibum etiam hodie corpus & sanguinē tuum. Ecce hodie paratus es facere voluntatem nostram, & omni momento descendere in manus sacerdotis; & me pigebit parēre tibi; imò potiùs vivam tibi, & cibus meus erit facere omnes voluntates tuas, & diligere te ex toto corde meo. Amen.

Præparatio
ad Com-
munionē.

Praxis de fine sibi præstituendo.

Intentio re-
cta.

POST Meditationem hanc statue Primò tendere ad finem creationis tuæ, & coram Deo sæpè hoc propositum renova; & ex te percunctare, Ad quid creatus sum? Quid intendo his studijs, cogitationibus, occupationibus meis? Quòd pergo? Illuc enim tendis, ad quod tua fertur intentio. Imò talis es qualis illa; si divina, divinus; si profana, profanus; si perfecta, perfectus.

Qui passus
in viā vitæ.

Secundò cogita, quæ viæ ad illum ducant, & decerne tibi commodam ac utilem ad eundem consequendum. Passus in hisce vijs sunt cogitationes, verba, & actus nostri. Quare, ut viator, sæpè interroga te ipsum, & alios ne à rectā viā devies, magnisque ambagibus & dolore in eam redeundum tibi sit.

Error mor-
salium.

Tertia praxis esse potest, cum ubique ob oculos incurrant, videte obliqua hominum studia, & intentiones, & errores: cum omnes propè quæ sua sunt, quarant, & nō quæ JESU CHRISTI.

Quarta praxis, & optima est, statim in viam redite, si peccato aliquo deviaveris, contritionem eliciendo: ad quod habes deliberationem infra positam de maturâ conversione. Conversionem autem in eo positam esse scias, ut verè primò quis conteratur; secundò confiteatur, tertio vitam in melius instituat: quæ tria quomodo faciendâ sint, in proximè sequentibus capitibus explicabitur.

*Pœnitentia
reducit in
viam.*

Quinta est ex conspectu omnium creaturarum assurgere in gratitudinem, cum propter te omnes sint creatæ.

*Elevatio
mentis è
creatis.*

Sexta. Aliquando in ambulando, aut in solitudine cogitare animæ immortalitæ, & quid post hanc vitam, & ubi actura sit.

*Anima di-
gnitatem
attendit;*

Septima. Ex corporum omnium corruptione, quæ ubique in oculos incurrit, & multorum præstantiâ animæ nobilitatem agnoscere, & ejus spiritualitatem. Quæmadmodum enim res istæ sensibiles sunt, & materiales; ita sunt aliæ insensibiles, & spirituales, quæ illis magnò intervallo dignitate, potentiâ, &c. præstant: ut in Angelis; & dæmonibus patet.

Octava praxis est, manè actiones in Deum dirigere; deinde aliquoties per diem aut saltem vesperi progressum ad finem examinare: non enim progredi regredi est.

*Manè vitâ
ordina.*

Nona. Et quia nescit homo viam suam, utile etiam ab alijs explorare quid de viâ, & vitâ tuâ sentiant.

*Monitorem
querè.*

Oratio pro executione, quæ incipit *Dignatus es*, &c. pag. 10.

I A C V L A T O R I Æ

ad affectum excitatum in Meditatione
per diem fovendum:

D Educ me Domine, in semitam mandatorum tuorum, quia ipsam volui.

Psal. 118.

Vias tuas, Domine, demonstra mihi, & semitas tuas edoce me.

Legem pone mihi, Domine, viam justificationum tuarum, & exquiram eam semper.

Psal. 84.

Psal. 118.

Gressus meos dirige secundum eloquium tuum, & non dominetur mei omnis iniustitia.

Psal. 118.

Notam fac mihi viam in qua ambulem, quia ad te levavi animam meam.

Psal. 141.

Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea.

Psal. 16.

Vide si via iniquitatis in me est, & deduc me in viam aternam.

Psal. 138.

CAPVT II.

Deliberatio de primo ac præcipuo ad finem medio, Fide.

HOMO. O Sol iustitiæ, tunc in tenebris lucas mihi lux vera? Tunc splendes mihi, & imples intima cordis mei? Equidem te video, & gratias tibi ex intimo corde ago, quia dedisti mihi in luce fidei veræ ambulare. sed, eheu! vereor ne tenebræ me comprehendant. Quot, Deus bone! fallaciæ! quot devia! Millenæ hæreses quot non tenebras offundunt mortalitati nostræ! O lux vera illuminans omnem hominem quomodo evadere hætenus potui? Quomodo mei non penè moti sunt pedes? Porrige Pater misericordiarum filio tuo parvulo dexteram, ut in luce fidei Catholicæ vivam, & in te moriar, & propter te; finem enim vitæ ostendisti mihi.

CHRISTVS. Ecce finem tuum jam cognoscis, prospicis portum: quid superest, nisi ut quæras ad eum mediũ & viam? nulla autem verè magis necessaria, quàm fides. Sine fide enim (ait meus Apostolus) impossibile est placere Deo. Credere enim oportet accedentem ad Deum, quia est, & in quærentibus se remunerator sit. Imò, fides æquè est necessaria, ac ei, qui in hoc mundo vivit, ad vivendum, respiratio. Vides, quo studio orthodoxiæ adhærere, & in eâ se confirmare oporteat; eandem verò quærere, si fortè quis erraverit, quàm sit omninò necessarium? *Credo tibi, &c. pag. 7.*

HOMO. Domine, deduc me in iustitiã tuã: propter inimicos meos dirige in conspectu tuo viam meam: non enim est alius, qui dirigere possit gressus nostros in semitis tuis, ut non moveantur vestigia nostra, in tot hæresum & sectarum numero. Equidem quis non hæreat aut erret, velut in multivio, nocte horridâ, viæque ignarus viator? quis non moveret penè pedes suos, nisi tu,

Fides lux est.

Heb. 11.

*Clemens
Lib. 2.
Strom.*

Psalm. 5.

*Vna est fides,
hæreses plu-
rimæ.*

si tu,

si tu, lux vera illuminans omnem hominem, illucesces in cordibus nostris? Non enim est volentis, aut currentis; sed tui, Deus misericordis: neque enim caro, aut sanguis revelare possunt viam tuam, sed tu solus; qui habitas lucem inaccessibilem; a quo velut patre luminum, omne datum optimum, & omne donum perfectum descendit: quique omnes ad agnitionem veritatis vis venire; ideo non reliquisti nos sine testimonio, sed viam certam, & legem, veluti faciem, in mundo hoc lucere voluisti; quâ omnes, sicut filii Israël per desertum, si quidem vellent, deduci possent in terram sanctam, & terram viventium. Alienum esset à bonitate tuâ, & crudele; si ad viam ignotam vocares, neque quam sequeremur, ostenderes. Clamat id ratio, & sanguis tuus pro nobis effusus: dicat enim ratio veritatem esse unam, ut tu, Deus meus, unus es, & Christus unus; una Ecclesia, velut arca, extra quam non sit salus. eheu! quàm triste videre diluvium errorum, quo mergitur totus ferè orbis terrarum; quo scinditur vestis tua inconsutilis; & inanè redditur precium sacratissimum mortis tuæ, Domine J E S U!

CHRISTVS. Respice, & vide quanta fecerim animæ tuæ, qui te inter tot errantes feci veritatem intueri, & viam bonam. *Benedictus es*, ut infra pag. 24.

HOMO. Quid retribuam tibi pro hac dignatione tuâ? numquam certè condignas agere gratias potero; vocatus in admirabile lumen tuum:

CHRISTVS. Ego equidem neminem perire volo, & ostendo omnibus viam bonam; & Ecclesiam; velut Pharum in naufrago mari; velut columinam & firmamentum veritatis:

HOMO. Unde igitur, Domine JESU, tot dissensiones, sectæ, schismata, & hæresum periculosa chatybes ultrò quæriuntur?

CHRISTVS. Fili, nonne & lex mea perspicua ac lumine naturali nota est? nonne jugum meum suave?

*Joan. 1.
Rom. 9.
Matth. 16.
1. Tim. 6.
Fides ad
num Dei.
Iac. 1.*

*Deus viam
ostendit.
& Ecclesiâ.*

*Gratia pro
Fide.
1. Pet. 2.*

*Ecclesiâ
Pharus.*

*Vnde hæresis
nata.*

*Scilicet hære-
ticus renuit
credere.*

2. Cor. 3.

*Vna est fides
necessaria ad
salutem.*

Tit. 3.

Psal. 85.

*Gratiarum
actio pro Fi-
de.*

Psal. 55.

Psal. 72.

Psal. 18.

attamen multi malitiâ suâ ita excæcantur, ut ratio natu-
ralis planè obfuscetur, & mandata mea gravia & im-
portabilia existiment, arguant sapientiam & bonita-
tem meam, quasi ego damnationis eorum cupidus ju-
berem, quæ seruari non possunt: perinde, ac volare sine
alis, sine pedibus stare. Scrutari omnia volunt, neque
quidquam credere se, priusquam intelligant, profiten-
tur. Quasi verò Trinitatis mysterium capiat quisquam,
aut ulla naturæ arcana perfectè comprehendere possit.
Sic & ridiculè credere se Scripturæ ab Ecclesiâ traditæ
profidentur, sensum verò illius respuunt ab eâ intellige-
re: atque ita, quos spiritus non vivificat, littera occidit.
Sunt, qui nihil horum pensi habent, & quavis in reli-
gione salutem sibi promittunt. Quod si ita foret, quor-
sum Euangelium annuntiassem vobis, & quæ haufe-
ram è Patris sinu, enarrassem? Quorsum hæreses iussu
meo damnatæ fuissent? Martyres pro fide meâ Catho-
licâ occubuissent? Apostoli, ut Euangelium prædica-
rent universo mundo, missi fuissent? Quod esset inter
Judæos, Turcas, Christianos discrimen? Cur mandaf-
set Apostolus meus ex me hæreticum devitari post se-
cundam correptionem, quòd subversus sit qui hujus-
modi est, & proprio iudicio condemnatus? *Benedictus es,*
&c. ut infra, pag. 24.

HOMO. Confitebor tibi, Domine, in toto corde
meo, & glorificabo nomen tuum in æternum, quia mi-
sericordia tua magna est super me, & eruisti animam
meam ex inferno inferiori: eripuisti animam meam à
morte, & pedes meos à lapsu: tenuisti manum dexte-
ram meam, in voluntate tuâ deduxisti me, & cum glo-
ria suscepisti me: gloria enim magna sequi te, Domine;
& sanctam legem tuam, legem immaculatam, conver-
tentem animas: iudicium tuum verum, illuminans par-
vulos.

CHRISTVS. Planè immaculata, & sancta est lex
mea, & hæc tibi nota sit catholicæ veritatis. Nonne
enim

enim hæretici castitatem, quam ego commendavi, impossibilem aiunt? vota verò & abstinentiam, impia esse clamant: me peccati auctorem volunt, & libertati ac nequitia suæ velamen prætexunt. Quorsum verò leges, pœnæ ac præmia, si peccatum vitare homo non potest?

Fidei vera nota.

Psal. 65.

HOMO. Hæc luce clariora esse vidi, dum posuisti animam meam ad vitam, & non dedisti in commotionem pedes meos. Sed & illud me plurimum confirmat, certumque in tantâ rerum incertitudine reddit, quòd Catholicos salvari posse etiam hæretici profiteantur. Quæ ergo dementia esset, cum Catholicis non stare, quos etiam adversarij salvos esse decernunt? Cui enim non suaderem tutiorem in tanto discrimine viam eligere? illa autem est, quam probat utraque pars, etiâ si sibi adversariæ. Sic nemo dubitat utriusque medici iudicio medicinam probatam tutiùs accipi, quàm alterius opinione damnatam.

Dementia est Catholicorum cum non esse.

O quantas in horâ mortis angustias patiuntur, tot (eheu!) jactati erroribus, quot ferè capita reperiuntur!

Actus 26.

non est; ubi pedem firment, sed dubii vivunt ejusmodi, dubiique moriuntur: & qui ausi sunt, dum vivunt, arguere te, quòd viam certam non monstraveris, certò in æternæ damnationis barathrum sese præcipitant. O quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, ut plorem interfectos populi mei? Quid excusabunt miseri? Quid dicent, cum ad te Deus meus iudicem suum venerint? non enim habebit te Deum patrem, qui Ecclesiam, dum viveret, noluerit habere matrem. Quid aliud audiet quàm laudari abs te opera bona; quòd boni esurienti tibi dederint manducare, & sitienti potum præbuerint, & ob hoc æternis à te præmijs honorari; qui verò secus fecerint, sempiternis supplicijs addici? *Hæcine vera*, & c. ut sup. pag. 7.

Ierem. 9.

Hæretico nulla excusatio.

CHRISTVS. Quid respondebunt mihi, quod apostatis nullis miraculis clavis, sed criminibus, spurcitiâque notis adhæserint, & tantâ antiquitate & miraculis roboratam

*Hæreticorū
fundamen-
tum.*

*Cruce hære-
ticos dam-
nabit.*

*Premium nõ
debetur hæ-
retico.*

*© Æterni-
tas!*

Pſalm. 101.

*Nuſquam
Sancti niſi
in Eccleſiâ.*

*Miracula in
Eccleſiâ.*

Luc. II.

*Quales re-
formatores
quærat
IESVS.*

boratam Eccleſiam deſeruerint ; hoc ſolo argumento quod Scripturam, ac Patres dicerent ipſi ſeſe melius explicare, ſuoque id ſenſu. Adverte an ullum aliud, ut ad ſe homines trahât, hæretici adferre poſſint argumentū.

Quid dicent, cùm ſignum crucis meæ fulgebit in cælo, qui omnem carnis afflictionem abhorruerunt, & exemplum meum ſpreuerunt? laboranti in vineâ meâ promiſi præmium, & villico reddenti fructum in tempore: an verò, cùm omnia illi opera, peccata eſſe dicant, peccatis ego præmium ſtatui, aut ea fructus appellavi? tunc erubeſcent coram orbe terrarum, qui dicentes ſe eſſe ſapientes, ſtulti facti ſunt: & quæcunque non intellexerunt, blaſphemârunt; nihil certi habuerunt, niſi quod illi iudicârunt.

HOMO. Et ſi quidem de æternitate omni non ageretur, minùs affligeret me perditio eorum. Sed ô æternitas, æternitas! quàm gravis illos manet æternitas! Miſerere, Domine, miſerere, quia tempus miſerendi, quia venit tempus. *Benedictus es Domine, &c. ut infr. p. 24.*

CHRISTVS. Mihi proprium eſt miſereri ſemper & parcere: ſed cùm hortor, moneam, clamem in plateis, nemo interrogat de viis antiquis. Si enim id facerent, ecce, quot Monachorum ſanctorum agmina illis lucem adferrent? quot Episcoporum lumine caliginem diſſiparent? quos Miſſam feciſſe, & ritu Catholico vixiſſe teſtatur omnis antiquitas, & templa loquuntur, & anathemata clamant. Quot enim olim ego hodieque ad Matris meæ honorem miracula edidi? quot Sanctos iisdem illustravi? at ſicut Judæi me in principe dæmoniorum ejicere dæmonia dicebant: ita hæretici cæci præſtigias, & mendacia vocant, quæ totus orbis teſta-tiſſimâ novit & probat.

Quid ſibi volunt iſti Reformatores ego innocens, impollutus, agnus ſine maculâ (cujus oculi reſpicere ad malum non poſſunt) mittam, ut Eccleſiam reſorment, apoſtatas, & homines ventri ac deliciis dedi-

tos? & quomodò prædicant si non mittantur? hinc fit ut inexcusabiles sint, qui hæc nôrunt, magistri eorum: qui populum meum errare faciunt, ut ducant eos velut oves errantes, & occidant & mactent, donec in infernum perveniant, ubi mors depascet eos. *Psal. 48.*

HOMO. O patiens & longanimis super malitiâ hominum! miserere saltem populi innumeri, & turbarum, quæ sunt sicut oves sine pastore. Vide ut infernus dilatat os suum; aspice, Domine, & ne memineris iniquitatum nostrarû, citò anticipent nos misericordiæ tuæ. Tu enim pastor es, tu dux noster, legifer noster. Da illis gustare semel pacem, quam multam dedisti diligentibus te, & venient & adorabunt te, Domine, & confitebuntur nomini tuo. *Isaia 50.* Credo tibi, &c. pag. 7.

CHRISTVS. Pax non est nisi in humili corde: quæ verò humilitas esse potest in eo, qui audet grandi supercilio Scripturam meam censere, vellere, truncare; Patres verò falsis erroribus aspergere, aut eos stupiditatis & inscitiae insimulare? Nónne veritas una est? nõnne ubi divisio, ibi dissensio? quot verò illic capita, tot sunt sententiæ; cùm quivis spiritum suum audeat appellare auctorem. Nihil enim discriminis est inter sectas illas, ut dixi; nihil adferre possunt, nisi, Nostra hæc explicatio germana est, nostra melior. Quis hoc confirmat? spiritus, sibi scilicet contrarius; Et verò nõnne veritas una est, & falsitas multiplex? Quis ignorat in omnem partem Scripturam, & Patres torqueri malitiâ hominum posse, uti & leges? Quare nisi iudices & arbitri essent, non forent illæ pacis auxilia; sed dissidiorum fomenta: ideoque ego arbitrum Ecclesiam statui, columnam & firmamentum veritatis, quam si quis non audiret, esset sicut Ethnicus & publicanus. Ego ñe & Apostoli mei sic probavimus veritatem doctrinæ, dicentes: Spiritus meus hanc vobis doctrinam ut sanio-rem proponit? Quis enim sua commenta sic venditare nequit? Ego verò dixi: nisi opera fecissem in eis, quæ *Pacem non habet nisi humilis.* *Vnicum argumentum hæreticorû.* *Arbiter necessarius, & iudex.* *1. Tim. 3.* *Matth. 18.* *Ioan. 15.*

*Nota Eccle.
sua miracu-
la.*

nemo alius fecit, peccatum non haberent. Atque hoc sigillum doctrinæ meæ non mihi soli servavi, sed libens discipulis meis tribui, atque adeò promisi fore ut majora me facerent; nullumque ævum est vel erit, quo non & miracula, & Sancti velut stellæ in firmamento Ecclesiæ meæ fuerint, & futuri sint. *Hæcine vera*, ut supra, pag. 7.

*Libertas
carnis invi-
tat ad hære-
sim.*

HOMO. Hoc etiam animadverto, numquam à Catholicis deficere ullos, ut meliores fiant, sed ut libertatem carnis, quam prædicant hostes tui & crucis tuæ, consequantur. Vivere cum hæreticis, & cum Catholicis, heu! mori frustra ut plurimum optant, qui prudentiores eorum: cum securè, etiam cum iis, omnium iudicio, moriantur. Heu miseri! usquequò gravi corde? ut quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium?

Psal. 4.

E X E R C I T I V M.

*Psal. 65.
Ecclesia
audienda.*

BENEDICTVS es Domine Deus, qui non amovisti misericordiam tuam à me, sed revelasti mihi aurem, ut audirem Ecclesiam tuam, & non essem sicut Ethnicus, & publicanus. Benedictus sis in æternum, ò infinita bonitas, qua notas mihi fecisti vias vitæ, cum extra Ecclesiam tuam nulla via sit salutis. Obsecro te Domine fac me stare constanter super semitas antiquas tot sanctorum Patrum testimonio firmatas, & eorundem vestigijs, sive exemplis calcatas. Illumina me ò lux vera, & ita confirma me ne unquam obdormiam in morte; ne quando dicat inimicus meus; Prevalui adversus eum.

*Extra illam
nulla salus.*

Psal. 12.

O altitudo divitiarum sapientiæ, & scientiæ Dei! quàm incomprehensibilia sunt iudicia ejus, & investigabiles viæ eius! Quis cognovit sensum tuum Domine, aut quis consiliarius tuus fuit? Ecce pereunt in horas singulas innumeri propè mortales, & dilatavit infernus os suum absque ullo termino, & vix est qui annos æternos in mente habeat, qui æterna supplicia, & solatia consideret sempiterna. Quo enim studio, bone JESU, si ea cogitarent homines, veritatem quærerent? quo fervore Ecclesiam Catholicam, cum una sit via salutis complecterentur. Neque

Rom. II.

*Isaïa 5.
O quot
pereunt
animæ!
Psal. 67.*

*O quanto
studio que-
renda salus!*

certè

certè ea latere potest, cum tot sanctitate illustribus viris, tot claris miraculis, tot confirmata seculis, tot Martyrum sanguine signata sit, & obsignata. Dicite mihi, errantes animæ, immortalis animæ, agni immaculati sanguine redemptæ, ad æterna creata gaudia, cur ruitis in æternum luctum? Quis vos, obsecro, sic fascinavit? Itane verò credibile est seculis propè sedecim sanctissimos, & sapientissimos viros errasse, donec è fornice veniret apostata monachus, & Venere afflatus, & è popinâ Bacchò calens quintum euangelium eructaret?

Quis credat id quod oculis aspiciamus, tot mortales errantes à viâ veritatis hujus fatuâ doctrinâ tam securos esse, vivere, dormire? Eheu! nesciunt miseri quæ illis immineat æternitas. idè neque quarunt de viâ rectâ, de viis antiquis; non attendunt viam semel & vitam peractam numquam esse remcabilem. Venite, quaeso, & videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram, & discite, ubi sit longiturnitas æterna vitæ, ubi via salutis: sine fide enim impossibile est Deo placere. Aspiciate Eremitarum & Monachorum agmina abstinentiâ & innocentia vitæ summâ in Ecclesia sola Catholica micantia, Virginum choros castitate rutilantes, Martyrum invictam patientiam. O quas tibi debeo grates, Redemptor mi, qui in istis tenebris hæc lunina oculis meis splendescere fecisti, ut viderem quò & quâ tenderem, & columna veritatis Ecclesiæ Catholicæ adhererem; in quâ verâ fides peccatores sanat, ignorantés illuminat, curat ægrotos, docet fideles, pœnitentes reparat, justos reddit ferventiores, coronat Martyres, conservat Virgines, Conjugatos castificat, reformat Ecclesiasticos, Sacerdotes consecrat, preparat regna cælestia, æternamq; hereditatem in Angelorum societate communicat? O utinam hæc aspicerent & cogitarent, & præcepta tua, Deus, servare vellent, quos apostatarum deliria miserè seducunt! verè enim dixisti, ó Veritas æterna, Si quis voluerit voluntatem Patris mei facere, cognoscet de doctrinâ meâ, vtrùm ex Deo sit, an ego à me ipso loquar. Sed quis est qui potest cacum, & mutum curare? Nonne tu qui solus es? Veni igitur desiderate cunctis gentibus, & dic ut cæci videant, surdi audiant, pauperes animæ tam tibi caræ, & preciosa euangelizentur. Exite, exite animæ

O æternitas! cur errantes non reducis?

Psal. 43.

Hebr. 11.

August. ser. 10. de verb. Apost.

Ioan. 7.

Fides est donum

Dci.

quibus impendet longa aternitas, exite de medio Sodomorum, de Synagogâ impiorum, & cum Abrahamo de Vr Chaldaeorum. At nemo potest venire ad te, nisi traxeris illum. Trahe ergo, Domine, animas illas vinculo charitatis tuæ, fac ut gustent, quàm suavis sit panis tuus, & frumentum electorum, & vinum germi-
 nans virgines. Miserationum Domini recordabor, ô anima mea; laudem Domini super omnibus quæ reddidit nobis Dominus, & super multitudinem bonorum, quæ largitus est nobis secundùm indulgentiam suam, & secundùm multitudinem misericordiarum suarum. In dilectione tuâ, & in indulgentiâ tuâ redemisti me, bone JESV, & portasti me, & eleuasti me cunctis diebus sæculi. O utinam, Pastor bone, audirent oves tuæ errantes vocem tuam! certè cum Moysè fide relinquerent Aegyptum, & tenebras ejus, & venirent ad te, pastor animarum nostrarum; te, bone JESV, qui expandis manus tuas totâ die ad populum incredulum, qui graditur in viâ non bonâ post cogitationes suas; te, ô Sapiencia aterna, quæ foris prædicas, & das in plateis vocem tuam, dicens: Vsq̃ue quo parvuli diligitis infantiam, & stulti ea quæ sibi noxia sunt, cupient, & imprudentes odibunt scientiam? Illumina, ô bone JESV, animas eorum, & meam, & confirma me, & adauge mihi fidem, tu qui illuminas omnem hominem. Sparge, ô bone JESV, redemptor mi, radios pietatis tuæ, & miserere; recordare Domine miserationum tuarum, & preciosi sanguinis tui, quo redempti sumus. Perduc nos, pastor bone, ad veram paradisi pascua; libera nos de morte aternâ, ô vita nostra, & unicum refugium nostrum.

Praxis pro conversione ad orthodoxam fidem.

Oratio. PRIMÒ, necesse est hominem ad Deum confugere, & lucem ab eo postulare.

Indifferètia. Secundò, affectus deponere, atque odia ut animo defæcato de re totâ possit judicare. affectus autem maximè erga bona est exuendus, qui multos irretitos tenet.

Lectio Patrum. Tertiò, legere expedit antiquos Patres, sed non eos, quos pessimo majorum suorum hæreticorum exemplo, nostri temporis hæretici depravârunt.

Quartò,

Quartò, conferre cum viro docto, non animo disputandi, *Collatio,*
sed veritatem agnoscendi.

Quintò, eleëmofynas eâ intentione largiri, & orationi humiliter ac crebrò incumbere. Et vel Angelum mittet Dominus, *Eleemofyna,*
ac compellet novum Petrum aliquem venire, id est, Apostolicum virum, vel ut Eunuchò Philippum dabit. Qui enim vigilat *Prov. 8.*
ad fores sapientiæ, & observat ad postes ostii illius, beatus est, & inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino.

Sextò, beneficiis animus errantis, quem juvare desideras, primò conciliandus plus enim trahit charitas, quàm suadeat multa disputatio, atque ita celebrem illum Anachoretam Paphnutium conversum fuisse legimus. *Conciliatio proximi.*

Septimò, libellos pios errantibus submittere, eorum proles educandas suscipere, atque in orthodoxâ fide instituere, egregia est charitatis industria. *Lectio piorum libellorum.*

Octavò, adultiores si quis studeat in viam reducere, juxta consilium R. P. Petri Fabri è Societate nostrâ, eorum primùm animus à vitijs avocandus, & vitæ licentia: hæc enim ferè unica remora esse solet. *Vitiorum fuga.*

Nonò denique, cùm infidelitas primùm peccatum non sit, ut quisquam se in fide conservet, utile est Ecclesiæ mores ac præcepta ubique defendere, uti & Patrum traditiones ac Superiorum mandata, diligenterque iis parere; vitam denique, non vulgilege tepidè, sed ex Sanctorum exemplo ferventer instituere. *Veneratio carimoniarum.*

Decimò, nutanti circa fidem expedit, Primò, certò credere multas hæreses esse, imò, ut Apostolus loquitur, oportere ut hæreses sint, ut qui probati sunt, manifesti fiant. Secundò, hæreticos ab Ecclesiâ & Patribus censeri damnatos. Tertio, considerare veritatem unam esse, quæ ut omnibus innotesceret, misit Deus filium suum: tantum abest, ut eam consultò occultarit, errori viam ministrans. Illam proinde toto animo proponat quærere: verùm enim verò magnâ cum humilitate. una enim superbia omnium hæresum fons est & origo. Hæreticus siquidem Concilia omnia, Patres, Doctores, Sanctos & majores omnes damnat erroris, ut unus sapere videatur; neque ullam suæ doctrinæ rationem potest reddere, quàm se genuinum, supra omnes, sensum Scripturæ esse consecutum. *i. Cor. II.*

Oratio pro executione, &c. supra pag. 10. *Aug. de fide ad Petr. Veritas est una.*

Oratio pro errante in Fide.

INTER mille angustias constitutus, de aternitate vehementer
 anxius, in tenebris ambulans sicut ovis quæ perijt, ad Te venio,
 JESV benignissime, lux mea, & pastor anima mea, qui venisti
 in hunc mundum, & sic me dilexisti, ut sanguinem, & vitam
 tuam in ignominiosâ crucis arâ pro me effunderes, deduc, obsecro
 te per viscera misericordia tua, me in viam salutis. Doleo enim
 vehementissimè ex amore tui, quod ullâ ratione recesserim à
 te: spero quod non despicias opus manuum tuarum. Tu enim vis
 omnes ad agnitionem veritatis venire, & ego eam abs te
 humillimè efflagito: & paratus sum in tanto salutis negotio
 nihil omittere, quod ad illud pertineat. Memento quaeso, Domine,
 me esse opus manuum tuarum. Et quid proderit tibi si peream,
 quem tanto precio redemisti? Tu non vis mortem peccato-
 ris, sed magis ut convertatur, & vivat. Convertite igitur me,
 & convertar ad te. Perveniat ad te clamor meus, quia tempus
 miserendi, & quia venit tempus. Tûne negare mihi potes lumen, à
 lux vera, quæ toties dixisti: Petite, & accipietis; querite, & inve-
 nietis? Quæro ego te, dum inveniri potes, & abrenuntio omnibus,
 quæ seducere me valent abs te. Quid enim in judicio excusare pos-
 sem, si me à veritate seduceret torpor, aut vanitas, aut opes, aut
 honor, aut favor? cùm momento hîc vivam, ut felix vivam, vel
 infelicissimus semper moriar in omni aternitate. Libens omnibus
 renuntio ut tuus possim esse discipulus. Tot clamant in auribus
 meis Sanctorum voces, tot miracula cacutientem trahunt, tot
 eruditi invitant ad lumen. Nolo insanus videri mihi præ omni
 antiquitate sapere, sed paratus sum captivare intellectum
 in obsequium fidei, & servire tibi omnibus diebus vitæ meæ.
 Testis mihi tu es, Angele mi custos, testes Sancti omnes, & tu testis
 cordis mei Deus meus, quod sincerè placere tibi desidero, atque
 orthodoxæ fidei, & tibi dulcissime JESV, & Ecclesiæ tuæ adhære-
 re. Tu enim es via, quam quæro, tu veritas, quam indago, tu vita,
 ad quam suspiro.

Contritio.

Deus vult
omnes sal-
vos fieri.
1. Tim. 2.

Ezech. 33.

Obsecra-
tio.Omnia ab-
neganda
propter sa-
lutem.Superbia
est & infa-
nia summa
non crede-
re.

Praxis disputandi cum hæreticis.

SI disputationem cum hæretico evitare nequīs; primò petendum ex eo, ne frustra fiat, quis arbiter sit disputationis vestræ futurus. Si enim dicat, Scripturam, quære quæ nã illa sit, & inde eam habeat? Ab Ecclesiã, inquiet: Cur ergo eam, dicito, truncant hæretici, & convellunt: cur, si absque ullo dubio credant Ecclesiæ Catholicæ, ut veraci, dicenti: Hæc est Scriptura; respuunt ejus, ut mendacis, interpretationem? Jam verò, quòd si ex Scriptura sola agendum, ubi scriptum, libros, quos Scripturam appellamus, esse Scripturam? Unde colligis multa & præcipua credenda, quamvis scripta non sint, & ad Ecclesiã ut columnam & firmamentum veritatis accedendum: de quã Augustinus: Evangelio non crederem, nisi me Ecclesiæ *Aug. epist. cont. Manich. cap. 54* commoveret auctoritas: Quòd si tunc ad Ecclesiã ire cupiat, quærenda ea est certis notis, antiquitate, sanctitate, unitate doctrinæ, & Apostolicã traditione. Stultum enim est, & petitio principij, consulendam esse de sensu Scripturæ Ecclesiã, & cum quæ sit, quæritur, unã notã illam definire, nempe, Quæ optimè Scripturam explicat. Et rursus, Si quæram, ecquæ illa sit, suam assignare. si rursus urgeam, quis hoc afferat, suum quem habet spiritum erroris, scilicet & vanitatis proferre; si petam unde constet eum spiritum habere, id ipsum tantum afferere, ac denique fidei totius fundamentum hominis vani delirium constituere. Accuratiorem cum hæreticis disputandi rationem tradit R. P. Veronius in suã Methodo.

J A C V L A T O R I Æ,
quibus affectus deliberationis per diem
foveatur.

Accedit e ad eum, & illuminamini, & facies vestrae non confundentur. Ita fac Angelum custodẽ tibi loqui, vel potiùs audi Dominum te invitantem his verbis: *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Hæc Dominum Ie. *Matth. 11.* sum verba tibi ingeminare, *Audi aure cordis tui,* illudque, *Noli obdurare,*

Vel illa: *Si quis sitis, veniat ad me, & bibat.*

Vel: *Ego sum lux mundi, ego via, veritas, & vita.*

Hodie si vocem Domini audieritis, nolite obdurare corda vestra. *Ioan. 7.*

Audi, fili, accipe consilium intellectus, & ne abicias consilium *Ioan. 8.*

meum, investiga sapientiam, & manifestabitur tibi, & continens *Psal. 94.*

factus ne de relinquant eam. *Eccl. 6.*

Ruminare etiam potes aliquam ex sequentibus sententijs.

- Ierem. 6. *State super vias, & videte, & interrogate de semitis antiquis, quâ sit via bona, & ambulate in eâ.*
- Deut. 32. *Interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi; maiores tuos, & dicent tibi.*
- Prov. 22. *Non transgredieris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui.*
- Matth. 24. *Videte ne quis vos seducat: surgent enim multi pseudoprophetae.*

CAPVT III.

Deliberatio de secundo medio, seu de statu vitæ eligendo, ut finem consequamur.

CHRIſTvs. Post fidei cognitionem, alterum ad salutem medium necessarium est status electio; cum verò varios dederim instinctus, qui à primâ pueritiâ ferè emicant, & singulos ad aliquod vitæ genus, ut prudentissimus pater-familias liberos suos destinem (non enim ad otium, sed ad laborem creati estis) planè de illo maturè statuendum est. Sic Adamum, mox ut creatus fuit, in paradiso constitui, ut custodiret & operaretur illum. Attende autem certum esse; plurimos idcirco malè vivere, & æternâ excidère salute; quòd vitæ genus non eligant, aut perperam suâ libidine potiùs quàm voluntate meâ. Si quis autem vitæ statum nactus sit, is in eo se firmare debet, neque perperuò fluctuare; sed in suo se perficere. Non levis enim est tentatio sibi nunquam constare, aliorum vitam laudare, de suâ queri. Nullus status est, in quo perfectio, quæ in charitate consistit, nequeat acquiri. Et quamvis forsitan error in prima electione fuerit, quando tamen is mutari nequit; in eo se perficere oportet, atque ad me Patrem misericordiarum confugere, ne fiat novissimus error peior priore. *Credo tibi, ut inf. pag. 7.*

Varij sunt status.

Cuiq; in suo statu manendum.

Psal. 62.

ANIMA. Ecce, Domine Deus meus, ex bonitate tuâ immensâ creasti me; sed scio, meliùs mihi esset natum non fuisse, nisi viam noverim, quâ peregrinus in terrâ desertâ, inviâ & inaquosâ, perveniam ad te finem meum, & summam felicitatem meam. O lux vera quæ omnes illuminas! ô via, ô veritas, ô vita! quâ ibo, ut veniam ad

Ioan. 8.

te pastorem meum? Deduc me, Domine; quia cæcus & puer parvulus ego sum, ignorans egressum & introitum meum. Multæ sunt viæ, multi status, & si hunc elegero, in speciem bonum, forsitan teterrimus erit exitus; si illum, similiter. Est enim via, quæ videtur homini recta, & novissima ejus ducunt ad mortem. Quis novit viam hominis? quis scire potest? omnes enim sunt incertæ providentiæ nostræ. Idcirco, ego supplex per viscera charitatis tuæ rogo, ut ostendere mihi digneris viam, in quâ ambulem, in hoc loco horroris, & vastæ solitudinis. Tria enim difficilia mihi, ait Sapiens tuus, & quartum penitens ignoro; viam aquilæ in cælo, viam colubri super terram, viam navis in medio mari, & viam viri in adolescentiâ. *Veni Creator, &c. pag. inf. 35.*

3. Reg. 3.
Deus rogandus ut statum donet.

Prov. 16.

Prov. 20.

Sap. 9.

Prov. 16.

Prov. 30.

CHRISTVS. Vide itaque, ut non nisi me, qui sum Sapiencia æterna, & ubique adsto paratus, consulto quid statuas; vide ne præceps tuas; pro re natâ eligas statum qui offertur, utpote vxoris copia, præbendæ, dignitatis, opum, sociorum & commoditatum: sed scito nullam rem diligentius esse considerandam, cum à status electione sapè aut felicitas, aut miseria dependeat sempiterna.

Electio status maximè momenti.

ANIMA. Valdè me distrahit multitudo statuum, & omnino nescio, quem eligam. Illumina me lux vera, & deduc me in semitam rectam, semitam mandatorum tuorum: quia ipsam volui.

Psal. 118.

CHRISTVS. Cùm ita velis, cave certum destinare statum; sed esto paratus, ut eum suscipias, qui ad salutem tuam ex meâ voluntate & directione maximè sit accommodus. Quòd si enim certum tibi delegeris statum, & in speciem deliberas, & meam voluntatem non sequi, sed meam tuæ vis accommodare, nequaquam aptus es qui deliberationem instituas: sed ita comparatum te esse oportet, ut quod certum est me velle, id velis: quod certum est me nolle, similiter execreris; quod autem incertum est utrùm velim

Resignatio deliberanti necessaria,

an nolim, neque velle extoto, neque penitus nolle debes: sicut enim æger peritissimo medico committit valetudinem, tantumque petit curari, paratus etiam ut fecet, urat, si pro suâ tuendâ vitâ ita iudicaverit: sic te facere pro vitâ æternâ convenit. Et rursus; sicut viator viâ ignarus, quam novit periculosissimam, ducem quærit, neque repugnat quin ducatur; ita fac, & veni sequere me. *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7.

ANIMA. O utinam, JESU dulcissime, ô utinam scirem, quâ mihi eundem esset!

CHRISTVS. Id assidue me roga; & dic cum Paulo: *Ad. 9.* Domine quid me vis facere?

ANIMA. Quid vis me facere, Deus meus, in domo tuâ, quam viam ingredi, quod munus gerere? paratum cor meum, Deus, paratum cor meum, respice in me, & miserere mei. *Psal. 107.*

CHRISTVS. Non cesses clamare ad me: de mane vigila ad me, ut benedicam tibi, & mittam Angelum, qui te ducat ut quondam Israëlem, Tobiam, & Jacob. *Tob. 5.*

Fiducia in Deo locanda. Deus indicet voluntatem suam.

Apoc. 3.

Considera finem creationis ut ritè eligas.

Quidquid verò petes, crede quia accipies, & fiet tibi. Nónne id quod à seruo, aut filio fieri superes, ipsi ultrò indicares? Quòd si verò sollicitè expeterent quid ab eis fieri velles, idq; desiderio placendi tibi, nónne æquum foret ut iis mentem explicares tuam? præsertim si supplicium grave neglecto mandato appositum foret, & præmium observanti. *Quantò magis ego Dominus, qui sto ad ostium, & pulso:* ut consulam, ut ducam, ut portem etiam te in humeris meis, aperiâ tibi postulanti voluntatem meam? Propone autem tibi finem, ad quem te creavi, & vide, an status hic vel iste ad eum te perducere commodè possit; siquidem certum hoc habe, eundem omnibus minimè convenire. Quorsum enim tot status ordinassem, tam varia vitæ genera; nisi quia sciebam figmentum meum; variisq; viis volebam venire ad me, & trahere oves meas, pro cuiusque talentis & viribus? finem igitur attende ante omnia; deinde ad

eum media delige. Quis enim prudens media eligit ante finem? viam ante terminum? medicinam ante morbos? quis viam incommodam, periculosam, ambagiosam, latronibus obsitam eliget, ut perveniat in urbem, cum aliam possit, & noverit eligere?

HOMO. Nemo, Domine; sed sunt qui hanc, vel illam eligunt, ut dicunt, quia aliam non possunt, aut ignorant.

CHRISTVS. In quo autem existimant se posse illam, quam eligunt, peragere, nonne in me, & per gratiam meam? Cui verò eam largiri me par est; illine qui voluntatem meam & ductum spernit, an qui sequitur? Ego illis possum eamdem facere abundare, etiam in quovis statu, si voluntatem meam sequerentur. Exquirendum igitur ante omnia, quid velim abs te, in quo genere vitæ & munere te degere in familiâ meâ: & ubi cogoveris, cave ne facere omittas: ego enim Dominus, ego Pater, ego Rex regum, & Dominus dominantium, nemo restitit mihi, & pacē habuit. Consule igitur te ipsum primò, viresque tuas, pios item & prudentes, qui sano consilio tibi adesse possunt: neque cum irreligioso tracta de sanctitate, cum injusto de justitia, cum cæco de coloribus, cum sæculari de cælestibus; sed cum sapiente & probò communica consilium tuum. Semper autem, ut dixi, finem attende, & an ejus solius, & salutis tuæ causâ, vel saltem primariâ hoc consilium suscipias. si enim per hoc te tantùm moveri senseris, cum nemo possit, ut Apostolus meus scripsit, dicere, Dominus JESVS, nisi in Spiritu sancto, securum te esse jubeo. *Credo tibi, &c. ut suprâ pag. 7.*

HOMO. Video, Domine JESV, meliora, sed, eheu! fascinatio nugacitatis obscurat bona, & inconstantia concupiscentiæ transvertit sensum sine malitiâ.

CHRISTVS. Exue affectum terrenarum rerum; indue eum, quem in hora mortis habiturus es: tunc defæcato animo & oculo hæc aspicias, & cognosces vana,

Gratia Dei quovis in statu parata,

Iob 9.

Eccli. 37.

Vide quos in consilium adhibeat.

Intentio recta necessaria.

1. Cor. 12.

Sap. 4.

Quem statim elegisse velles in novâ vita.

esse, quæ jam terrent & tenent. Nónne enim tunc securiorem viam & vitam elegisse te optabis? sed in iudicio illo meo terribili, si consilia appendas tua, manifestè mundi argues vanitatem. jam commoditas, opes, honores, velut glutino retinent; tum votis summis securissima in tantâ perplexitate te elegisse optabis. Age, quid Sancti mei fecerunt? etiam in solitudinem abierunt; hoc ut salutis negotium seriò tractarent, & audirent quid loquerer sibi. Scriptum est enim: Ducâ eum in solitudinem, & loquar ad cor ejus: vox enim hæc, ut dicit servus meus, vox hæc non sonat in foro, nec auditur in publico; secretum consilium, secretum quærit auditum. Secede igitur si potes; nec desit tibi tempus vitæ pro te, pro animâ tuâ; ac potiùs erubescere totum aliis rebus sæpè frivolis impendi, & grave tibi videri, si dies aliquot solidos animæ tuæ tribuas, propter quam omnia, tempus, studia, opes & occupatio cõcessa sunt. Si hoc feceris, futurum, ut postea in vocatione, quâ vocatus eris, constans sis & quietus; cùm alii semper studia laudent aliena, plurima experiantur aduersa, plurima metuant. Quemadmodum enim is, qui initio viæ aberravit, perpetuò metuit, ne quò longiùs provehitur, longiùs aberret; ita hi delegerunt vitam absque duce, & terrentur, merito quæ pericula in viâ ignotâ & lubricâ reformidant. Vita siquidem via est. Et vehementer mihi displicet, quòd ubi ego, Sapientia æterna, adsum semper, & paratus sum ego consilij magni Angelus, non me dignentur interrogare de viâ rectâ, & voluntate meâ famuli mei; quod quæ cùm providere futura nequeant, ruant in id, quod primò arridet; etsi inquam ego, qui attingo à fine ad finem fortiter, & suaviter omnia dispono, paratus sim semper, ut viam ostendam, viam rectam & planam, viam immaculatam & salutis. Me etenim ubique præsentem ita consulere debetis, atque si me inter homines conversantem videretis. Nónne idèò cum hominibus usque ad consummationem

*Quid Sancti
suadeant
tandem.
Osee 2.
In solitudine
mētis Deum
cõsule.
Bernard.*

*Quàm utile
in secessu à
sita cogitare.*

*Deum con-
sule coram
Ven. Sacra.*

Sap. 8.

Matth. ult.

mationem sæculi in Eucharistia esse volui, ut oraculum, ut tibi propitiatorium verum esset & fidelibus meis? Cùm ergo hoc eis præstiterim, & innumera quotidie beneficia; quid est, quòd meum consilium despiciant? extendam manum, & non sit qui aspiciat? voluptas, scio, hunc trahi, ad hunc illumve statum; illum honor, vel ambitio, alium libertas invitat; hæccine verò media ad finem, hæccine sunt humana consilia? *Hæccine vera*, ut sup. pag. 7. vel *Veni creator*, ut infra.

Prov. 1.

Hæc Oratio duplex subjicitur: altera pro deliberante, altera pro eo qui statum nactus est, ut per bona opera satagat certam facere vocationem suam.

Oratio pro deliberante.

VENI creator Spiritus, & emitte calitus lucis tuæ radium: Veni pater pauperum, veni dator munerum, veni lumen cordium: paratum enim cor meum, paratum cor meum, ut faciam omnes voluntates tuas. *Hoc profiteor hodie coram te Deus meus & Rex meus. Ecce ego; voca me quæ libet: tuus sum ego: ecce ego lutum in manu figuli, fac, obsecro, de me vas in honorem quale volueris, & non in contumeliam. Utinam placeam tibi dilecte animæ meæ! Utinam sequar te quocumque ieris, sive ut Iosephum velis in servitutē ire, sive ut Moysen in desertum, sive ut Abraham, egredi de terrâ, de domo, & de cognatione meâ, sive ut Iacob peregrinari super terram; paratum cor meum. Tantummodo fac mecum secundum misericordiam tuam, ut in omni aternitate enarrem universa mirabilia tua. Tu scis, pater optime, quis mihi conveniat status, hunc unum peto. Et cùm dixeris; petite, & dabitur vobis; accipiam spero, id quod convenit mihi. Quid, inquam, mihi? Potius dicam, & melius tibi; sive quod mihi, pro obsequio tuo Rex meus, quod mihi pro infinitâ charitate tuâ; utile est ut cantē tibi gloria mea, & non compungar in aeternum. Ostende mihi viam, in quâ ambulem, & gratiâ tuâ sequar. Si difficilis sit, tu potens es: si humilis sit, scio sapiens es corde, & magnitudinis tuæ non est finis: si laboriosa, ibo ad te, bonitas infinita, ses-*

Psal. 56

Eccl. 33

Luc. 11

Psal. 142

Ioan. 6.
Matth. 16.

sus, & oneratus, & tu reficies me. Sed eheu! quis potest venire ad te nisi traxeris illum? Trabe igitur me quo lubet, voluntatem meam sacravi tibi; & si nemo potest venire nisi qui tollit crucem suam, amplector omnem quam maiestati tua placuerit imponere mihi; Tu enim Dominus, nos servi, & filij ancilla tua. Tu pater, nos filij dignatione tuâ. Tu Rex es, nos subditi. Tu sapientia, & lumen, nos cæci. Tu denique pastor es, & nos oves. Fac igitur obsecro per viscera misericordie tuæ, ut audiam vocem tuam, & cognoscam, & sequar. Qui enim non audit, non est ex ovibus tuis, neque ex electis tuis, qualem me esse confido, quodq; me paratum sequi te non deseres in hoc loco horroris, & vastæ solitudinis. Quæsiisti enim me ovem perditam, & invitasti ut pascua inveniam, ut vitam habeam, & abundantius habeam in te, ô vita mea, & omne bonum meum. Quid in horâ mortis me fecisse velles? Hoc volo. Quid in iudicio tuo à me non esse factum exprobrares? Id toto corde desidero. Quid infinitus amor tuus ô Deus admirabilis, fortis, æterna sapientia, infinita bonitas, magni consilij Angele a me in omni æternitate factum esse optaret? Id ego, dum vita datur, & tempus est miserendi, ex amore tui, & propter honorem nominis tui cupio, & volo. Custodi hanc voluntatem meam Deus, & dirige me in semitam rectam propter nomen tuum. Amen Amen.

Ioan. 10.

Ioan. 10.

1. Cor. 19.
Psal. 26.

Oratio pro eo qui statum vitæ elegit.

2. Petr. 1.

O ÆTERNA Sapientia, & infinita bonitas, vocasti me, & in hoc vita genere constituisti; sed quia non est in manu hominis via ejus, obsecro te, da mihi gratiam ut satagam per bona opera certam facere vocationem meam, & quidquid in eâ acciderit, accipere de manu tuâ; velle enim meum consecravi tibi, & præbui tibi cor meum, & præbeo ut nullum præter te diligat, quandoquidem elegeris me ante constitutionem mundi, ut essem filius tuus, & in hoc statu sequerer te. Omne ergo, quodcumque faciam in verbo aut opere, omnia in nomine tuo Domine JESU CHRISTE faciam. Per te offeram hostiam laudis, id est, fructum labiorum

Coloss. 3.

rum nostrorum confitentium nomini tuo, qui de tantis periculis eripuisti me, in quo spero quoniam adhuc eripies. Quocumque enim in statu fuero, scio hominem me natum ex muliere, & brevi vivētem tempore, & repleti multis miseriis, & numquam in eodem statu permanere. Solatio verò id mihi permagno est, quòd capilli capitis mei apud te numerati sunt, & non fines me tentari supra id quod possum; imò & facies cum tentatione proventum, ut possim perfectus esse in statu meo sicut pater tuus caelestis perfectus est. Quæ enim dementia mea foret, posse me gemmam comparare preciosam, & vilia mercari? Principem esse posse, & malle inter lixas latitare? Si domum, equum, vestem optima mihi deligo, cur non animam optimam, qua placeam tibi? Cur qui in omnibus seu artibus seu studijs, seu nobilitate ad primas naturâ tendimus, in æternum vili & abjecto animo cōtemptibiles esse volumus? Nunc de regno, nunc de māsione in regno Patris tui agitur, & ego qui maximus hic esse velim, in regno tuo minimus esse volam? Et cum sedere in throno tuo possim, in tui, ut sic dicam, contumeliam longè sedebo à te in æternum? A te? inquam, qui sic me dilexisti Deus meus ut filium tuum vnigenitum dares, qui sic me dilexisti Fili Dei, ut animam tuam dares in mortem propter me.

Ecce dico in abundantia meâ: non movebor in æternum, quoniam tu es fiducia mea: in te inimicos tuos ventilabimus cornu, & spernemus insurgētes in nobis. Persequatur me licet Pharao cum sequi te cupio, & inspirationem tuam; non timebo mala quoniam tu mecum es. Et scriptum audio. Dicite iusto quoniam bene, & fructum ad inventionum suarum comedet. Magna enim securitas, & magna in morte potissimum tranquillitas, & in universâ hac mortali vitâ, & in adversis, sicuti q̄q̄ casibus, & vitæ hujus tempestatibus, quibus omnes iactantur; quòd tu dominaris mari, & motum fluctuum ejus mitigas. Testes discipuli mihi sunt, quibus aderat dormiens, sed benignissimum cor tuum vigilabat super illos. Testis Israël, cui cessit mare, & in deserto cibo pastus est Angelorum, & aquæ amara injecto ligno ei factæ sunt dulces. Et de carcere video prodire Reges, quos ducit manus tua: & rursum

Prov. 28.
Pfal. 26.

de folio excidere eos, quorum ut Balthassaris appendisti merita, & dies numerasti. Ideò justus ut leo confidit; & ego, *et si* consistant adversum me castra, non timebit cor meum; plures enim nobiscum, quàm contra nos: & tu unus, bone JESV, sufficis mihi, qui à dextris es mihi ne commovear: & providentiâ tuâ attingens à fine usque ad finem, fortiter, suaviter omnia disponit. Fac igitur de me secundum divinam voluntatem tuam: & quamvis venirem in altitudinem maris, & tempestas demergeret me, scio quia justus es Domine, & quia omnia judicia tua justa sunt, & omnes viæ tuæ misericordia, & veritas. Imò virga tua, & baculus tuus ipsa me consolata sunt. Ideò misericordiam, & iudicium cantabo tibi Domine; non enim fecisti taliter omni nationi, & voluntatem tuam circa statum non manifestasti eis. Quis verò sum ego, ut memor sis mei, aut filius hominis quia visitas eum? Magna enim gratia audire loquentem te, vocari ad obsequium tuum, & videre quàm suave sit, & quanta gloria sequi te Domine caligine passionum dissipatâ, & radio benignitatis tuæ affulgente mihi ut cor meum, & caro mea exultent in te Deo meo. Confirma, hoc Deus, quod operatus es in nobis à templo sancto tuo in Jerusalem. Conserva me Domine, quoniam speravi in te: Deus meus es tu, & bonorum meorum non eges.

Pfal. 68.

Pfal. 22.

Pfal. 147.

Pfal. 67.

Pfal. 15.

Praxis in vitæ statu diligendo.

Sap. 1.

Devotioni
instandum.

PRIMA est, secessum, si fieri potest, captare, vel saltem negotia aliquantisper seponere, atque Sacramento pœnitentiæ animam purgare; in malevolam enim animam non ingreditur sapientia. Observa deinde maximè necessariam esse resignationem, quâ homo paratus est viam sibi monstratam sequi, neque vult divinam sapientiam suæ insipientiæ conformari; aut illius voluntatem sanctam & benè placentem, suæ accommodare. Præterea verò orationi instare, si unquâ, oportet, eleemosynis item aliisque piis operibus, cum res sit omnium maxima, & voluntas Dei unica exquirenda sit, qui solus novit talenta nostra quæ dederit, quæ dare decreverit, quis status nobis conveniat. Ad hoc juvabunt Notæ spirituum, de quibus infra dicitur.

Sacra Com-
municio fre-

Secunda, frequenter accedere ad sacram communionem, & post eam suppliciter, animoque ad Dei nutum sequendum comparato

comparato petere: Domine quid me vis facere? Multis enim id evenit, uti & B. Aloysio Gonzagæ, ut tum vocem Domini, & voluntatem penitus intelligerent. *quentanda.*

Tertia, viros spirituales & sinceros super hoc negotio audire. Solet enim Dominus per alios, maximè tamen confessarios, aperire quid à nobis fieri velit. Ita S. Paulo ad Ananiam misso dictum: Surge, & ingredere civitatem, & ibi dicitur tibi quid te oporteat facere: ita etiam evenissè B. Teresæ refert P. Ribera. Anima enim viri sancti enunciat aliquando vera plus quàm septem circumspectores sedentes in excelsis ad speculandum. *Act. 9.*
Eccli. 37.

Cavendum autem huic consiliario, ne præire Deum potius velit, quàm subsequi: ne hunc vel illum statum suadeat: cum solius Dei sit vocationem dare. Ideoque qui indifferens non est, & nimio affectu in hunc fertur statum, aut ab illo alienior est; parùm commodus habetur. Hunc S. Bernardus egregiè docet exemplo suo dicens: Laudo omnes ordines, & diligo ubicumque piè, & justè vivitur in Ecclesiâ, unum opere teneo, cæteros charitate. Tales verò qui suum ordinem omnibus præferunt, aliosque contemnunt, nec nostri, inquit, nec cuiuspiam esse ordinis veriùs dixerim; quippe qui etsi ordinatè viventes, superbè tamen loquentes cives se faciunt Babylonis, id est, confusionis, imò filios tenebrarum, ipsiusque gehennæ, ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat. *Quid consiliario cavendum,*
Bern. in apol.
Omnes ordines amandi.

Quarta, in primis quidem utilem dixi secessum in istâ deliberatione; verùm siis obtingere alicui non potest, tum vesperi saltem per aliquod spatiũ ruminare ac considerare expedit illa capitã quæ in Modo deliberandi & meditandi infra ponentur; maximè illud, quod in horâ mortis quisque optabit vitæ se genus delegissè. Neque tamen ideò sequitur omnes eandem viam inituros, v.g. securissimam & Religiosam: multus enim ea non convenit, imò neque secunda est: habet unusquisque donum suum, & vocationem. Unusquisque autem in quâ vocatione vocatus est, in eâ permaneat oportet, juxta D. Pauli cõsilium. *Consideratio vacandum.*
1. Cor. 7.
Numquid enim, ut idem monet, dicitur figmentum ei, qui se finxit, Quid me fecisti sic? Varia sunt equidem in corpore mēbra, neque eundem actum habent, alterumque altero indiget, neque quidquam hinc æmulari oportet, præter charismata meliora, id est, charitatē: non est enim personarũ acceptor Deus. *Rom. 9.*

Quinta est, sanctum Angelum custodem colere & invocare, cum enim ille nobis sit datus dux & comes viæ in patriã, velut Tobix Raphael; dubio procul hoc illi maximè curæ est, ut nos eã ducat viã, seu vitæ genere, quod divinæ voluntati maximè *Angelus custos invocandus.*

est accommodatum; hoc enim clientes sibi commissos, & Dei filios ad cælestem Patrem, & patriam novit peruenturos.

*Resignatio
procuranda.*

Sexta, ante omnia, ut dixi, necessaria ea animi præparatio, qua homo firmiter statuit cognitam Dei voluntatem amplecti, neque inchoanda deliberatio, priusquam mens nostra in æquilibrio posita fuerit; ut momenta divinæ voluntatis clariùs perspiciamus. Quòd si eam in nobis resignationem non inveniamus, sæpè exercere eam oportet, inclinando voluntatem ad eam partem, quam magis averfatur.

Septima, Ut autem commoda atque incommoda ad finem consequendum clariùs perspicias, plicata charta scribendæ rationes & commoda quæ hoc vitæ genus suadent, deinde illæ quæ dissuadent; considerando an commoda incommodis non præponderent; & objectiones scripto in quiete examinando.

*B. Virgo in-
vocanda.*

Octava Praxis, Nunc si unquam stella maris beatissima virgo invocanda; illa enim mater nostra est, eique curæ, ut filij statum optimum consequantur; atque ideò peregrinationem ad locum aliquem celebrem instituisse multis utile fuit. Et cum ipsa, ut P. Platus egregiè demonstrat, Religiosorum Ordinum patrona sit, procul dubio ad aliquem aspiranti optima est cynosura.

Patronos etiam suos invocare, aut deligere in hanc rem salutare est, & eos, qui in vitæ genere, de quo deliberas, aut primi aut eximii fuerunt. Et hinc profectum in cuilibet opificio moris sit patronum eligere tum ad præsidium, tum ad exemplum.

*In concione
& lectione
loquitur
Dens.*

Nona, Conciones, dum quis deliberat, & lectionem piam frequentare omninò expedit, maximè Scripturæ: De quâ vide Bernardum ad sororem Serm. 50. Et Chrysof. Homil. in illud: *Astitit Regina*. Sic D. Augustinus conversus lib. 8. conf. cap. 6. & S. Ignatius, & S. Childebertus Sur. 29. Decemb. Concione verò S. Nicolaus Tolentinus, & Babylas: de quo in prato spirituali. Consortio verò & alloquio bonorum S. Romoaldus, & innumeri alii; ideoque hoc magnoperè à Sanctis commendatur. Cùm enim variis viis & modis Dominus vocare solitus sit, prudentis est omnem, ut sic dicam, aperire fenestram, quâ solis justitiæ radius in animum nostrum penetrare possit. D. Martinus eleëmofynâ sibi ad Sanctitatem viam aperuit. R. P. Borgiam cadaveris spectaculum impulit ad sæculum descendendum, & S. Sylvestrum, ut Sur. 26. Novemb.

*Resignatio
necessaria.*

Decima, Coram Ven. Sacram. suadeo omnem affectum utriusque partis, de quâ deliberatio est, exuere, & sic divinæ voluntatis

voluntatis signa exquirere, motusque animi observare, & audire quid in se Dominus loquatur. Ad hoc juverit expendere notas Spirituum: de quibus varii scripsere post S. Ignatium: P. Bernardinus Rossignolius, & recens P. Theophilus Bernardinus.

Paucis tantum hinc te moneo, lector, ut observes originem, medium, & finem cogitationis, & hunc maximè. Vide ergo an ad ea impellaris, quæ legi divinæ, & consiliis sunt consona, an verò sensualitate, aut vanitate traharis. Hæc enim à Magistro humilitatis, qui dixit: Discite à me quia mitis sum, & humilis corde, inspiratio esse non potest. Sicut & illa suspecta, quæ quis suo iudicio, & inniti prudentiæ cupit, & aperire directori formidat, vel ad rationis trutinam revocare, maximè quando imaginatione vehementiori aliquis fertur, quod hominem rationalem dedecet: Nec minus illa quæ inquietum animum reddit; Spiritus enim Domini tranquillus, & in pace factus est locus ejus.

Rationem non impetum sequi oportet.

Neque huic quieti repugnat sensualis partis obmuffitatio; imò hæc trahente ad infima percipere inspirationem ad contraria signum est divinæ vocis, & gratiæ. Enumerat signa D. Paulus inspirationis Sanctæ, dum fructus Spiritus S. recenset. Qui sunt: Caritas, gaudium, pax, patientia, longanimitas, bonitas, benignitas, mansuetudo, fides, modestia, continentia, castitas. Denique à bono Deo impelli ad ullum malum non possumus, sed ad CHRISTI imitationem, & Sanctorum. Hæc igitur, dum deliberas, sæpè abs te pete. Quis status, aut quod opus Deo acceptius, quid in horâ mortis eligeres, quid in iudicio, quid Sancti elegerint, quid CHRISTVS Dominus. In quo vitæ genere plura tibi convenientia salutis auxilia, pauciora impedimenta. Quæ hæcenus expertus sis talenta ad hoc vel illud vitæ genus. Cujus vocationis habeas certiora argumenta divinæ voluntatis. Quid denique alteri suaderes.

Galat. 5.

Nota.

Nota.

Hæc fusius vide Cap. de modo deliberandi, & in P. Theophili Bernardini cynosurâ, & P. Lessio lib. de statu vitæ eligendo. Oratio pro Execut. *Dignatus es*, ut supra pag. 10.

JACVLATORIÆ, quibus deliberans se per diem excitare poterit.

D Educ me Domine in viâ tuâ, & ingrediar in veritate tuâ. *Psal. 85.*
Viam justificationum tuarum instrue me, & exercebor in mirabilibus tuis. *Psal. 118.*

Domine quid me vis facere?

Act. 9.

Psal. 118.

Prov. 16.

Prov. 12.

Prov. 20.

1. Reg. 3.

Prov. 21.

Psal. 118.

*Servus tuus sum ego; da mihi intellectum, ut sciam testimonia tua
Cor hominis disponit viam suam. sed Domini est dirigere gressus ejus,
Via stulti recta in oculis ejus: qui autem sapiens est, audit consilia.
A Domino diriguntur gressus viri; quis autem hominum potest in-
telligere viam suam?*

Loquere, Domine, quia audit servus tuus;

*Omnis via viri recta sibi videtur, appendit autem corda Dominus.
Utinam dirigantur via mea ad custodiendas justificationes tuas.*

SECUNDÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Quid tardas converti ad Dominum Deum
tuum, & omne bonum?

Convertere citò, ô peccator, ad creatorem ac
redemptorẽ tuum, neq; ut **A** iste, dubius mo-
rari: ecce enim instat mors, ecce tibi **B** JESVM pa-
ratum ut te recipiat, aspice vulnera ejus, **C** tormẽ-
ta attende, & benignissimum occursum illius. Cõ-
temne **D** mundum, ejusq; fallaciam, detestare **E**
peccatum, teterrimum monstrum: & sequere **J**E-
SVM; ac **F** virtutem, quam **G** Angelus monstrat
tibi ejusq; premium attende, atque ad eam **H**
contritione de peccatis excitatâ, & **I** confessione
sacerdoti factâ convola, ac **K** pœnitentium exem-
pla, ut Deo satisfacias, imitare. hâc viâ à jugo Pha-
raonis infernalis liberabere, & servitute eius, quẽ-
admodum **L** filij Israël exitu de terrâ Aegypti. Ne-
que hîc subsiste, sed perge in patriã, viator, viam-
q; sterne ac muni **M** eleëmofynâ, **N** jejunio, & **O**
oratione. O quàm gaudent **P** Angeli super uno pec-
catore pœnitentiam agente! O quantis premiis in
calo anima illius coronabitur.

P

O

M

N

L

D

CAPVTV.

Deliberatio de maturâ conversione ad Deum & finem nostrum, postquam de viavimus.

ANGELVS custos ubiq; præsens: Verùm, ô viator, quid tibi proderit finem vitæ novisse; fide Deũ & ad Deum viâ scire, statumq; elegisse; si in hoc declines à viâ, avertaris à Deo, & finis tui ac beatitudinis obliviscaris? utique præstabat Deum ejusque voluntatem non cognovisse. Servus enim qui scit voluntatem domini sui, & non facit, plagis vapulabit multis. quemadmodum illos Apostolus ait inexcusabiles, qui cùm Deum cognovissent, non sicut Deum glorificaverunt, aut gratias egerunt; sed evanuerunt in cogitationibus suis, & obscuratũ est insipiens cor eorũ: dicentes enim se sapientes, stulti facti sunt, & propterea tradidit illos Deus in desideria cordis eorum, in immunditiam, in passiones ignominia. Quòd si igitur pro fragilitate humanâ adhuc à Deo, id est, omni bono, patre amantissimo, cteatore potentissimo, aversus es qui hæc legis; quæso te per sanguinem Christi, & salutem tuam, ne tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem. Subitò enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te; sed revertere hoc ipso momento & ingemisce, Ecce enim manus ejus extenta est; revertere, & convertere in viam, & ad Dominum Deum tuum. Dixit enim: Derelinquat impius viam suam, & vir iniquus cogitationes suas, & revertatur ad Dominum, & miserebitur ejus, & ad Deũ nostrum, quoniam multus est ad ignoscendum. Hæccine credis, & adhuc tardas converti ad Dominum inter tot hostes constitutus, & fide certus, quòd, quâ horâ non putatis, filius hominis veniet, & forsitan hæc ipsâ? *Credo tibi, &c.* ut sup. pag. 7.

HOMO. Credo, & scio, ac manifestè cognosco, finem creationis meæ esse, ut Domino serviam; & ob hoc creatum esse me, & in eo positam esse omnem felicitatem

Luc. 12.

*Rom. 1.
Scire Deum
& peccare
grave est.*

*Eccli. 5.
Sera con-
versio raro
vera.*

Isaia 55.

Pfal. 37.

tem meam: sed quid agam Angele mi? ecce ut inveteraverunt iniquitates meæ, & sicut onus grave gravatæ sunt super me. Video, cheu! me descendisse ab Jerusalelem in Jericho, qui ab Jericho in Jerusalem cælestem ascendere debebam.

*Dilatio no-
xia.*

ANGELVS Custos adstans. O quanta mortalium cæcitas! Dum tempus est pœnitentiam agendi, & resipiscendi, illud negligere, & profectum suum, & mercatum! Quis verò illis promisit spatium pœnitentiæ postquam semel neglectum est? An contemptum Deum sperant sibi magis propitium postquam aut peccatis, aut imperfectionibus velut opprobriis diutiùs eum saturaverint? An, cùm mundus ob ætatem sibi ineptos projecerit, & despexerit, tum respicere ad Deum statuent, ut illi facem tribuant, qui omnia illis largitus est, & mundo vinum bonum? An æquum est, vide, ætatis florem in conspectu Dei nostri, coram quo stamus, & loquimur, offerre hosti ipsius, etsi eum maximè cupiat, ac reipsâ dicere: Ille coram te Deus meus florem habebit, & meliorem mei partem: tuum verò erit quod evanidum, aut despectum superfuerit.

*Nota.**Peccatoris
impudentiâ.*

Nunc invitantem ad emendationem, & perfectionem nō audiam, cùm verò ab aliis desertus fuero, tunc exaudiri à te petam. Nunc vires integras consumam in mundi militiâ stipendio nullo; serviam illi, & amori proprio; cùm defecerit virtus mea tunc tibi servire volam, postquam & te, amoremque tui amori meo posthabuero, & gloriam, omniaque bona tua promissa, & te neglexero.

HOMC. O quàm vera hæc de me parabola! sed ò bone JESV, quem præsentem agnosco, & audio rursus suavissimè vocantem, & dicentem: Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos: confido in misericordiâ tuâ quòd serò resipiscentem non despicias. *Credo tibi, &c. ut supr. pag. 7.*

Matth. 11.

JESVS. Omne quod venit ad me, non ejiciam foras, et si stans ad ostium, & pulsans sæpè repulsam passus sim.

*Ioan. 6.
O quantæ
Dei bonitas!*

HOMO. Misericordia tua super omnia opera tua. Utinam! utinam numquam te offendissem, amantem odissem, sequentem repulissem! *Infelix ego*, ut inf. pa. 48.

Psal. 25.

ANGELVS. Spera in Domino, & fac bonitatem, & pasceris in divitiis ejus. Tantummodo ne tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem: subitò enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te. Citò convertere, ne quando ut leo rapiat animam tuam, & non sit qui redimat, neque qui salvum faciat.

Ecll. 5.

Nescis quia serò sæpè paratur medicina, ubi invaluit morbus? Quæ, precor, ex dilatione commoda evenient? Vides arborem non flecti nisi cùm virga est, itaque & tu beatus eris, si maturè cervicem tuam flexeris ad suave jugum CHRISTI JESV Domini nostri: *si alliseris Babylonis parvulos ad petram, ne postea superare nequeas.* Quis æger expectat dum morbus invalescat? quis prudens viator iter differt, donec pluvio cælo alveus vadari nequeat? Quis expectat, donec filum quòd abscindere vix potest, in nauticum funem excreverit? id est, dum prava consuetudo fortiùs alligârît, dum clavus altiùs infixus erit? Et quis longiùs errare pergit, ubi errorem deprehendit? Quis, si fascem peccatorum jam levare nequit, ut ad pedes CHRISTI JESV & sacerdotis deponat, ubi plurimis auctus fuerit, tollere poterit? Quod igitur alteri suaderes in re (*aliquantisper hic subsiste*) ejusmodi, tibi consulè. *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7.

Psal. 7.

*Dilationis
incommoda
gravissima.*

Psal. 136.

HOMO. Eheu! nõnne hæc memoria mortis mihi sanè persuadere deberet, quæ veniet sicut fur in nocte, & eâ ipsâ horâ quâ non puto?

ANGELVS. Quando ergo venturum putas? vel potiùs dicito mihi: Nõnne omni horâ paratum te esse oportet, ut vocanti judici respondeas? Respice quæso, & hiantem infernum intuere. Circumspice mille pericula,

cula, & mortis causas etiam sempiternæ. Jam verò an paratus es, ut mecum ad iudicem proficiscaris? Et tu audes in conspectu ejus vel momento stare in imperfectionibus, & peccatis, & non resipiscere? *Hæcine vera, ut supra pag. 7.*

August.

Vide ne hæc animadversione percutiari: ut qui, dum vivis & sanus es, oblivisceris Dei; in morte, & tui, & illius obliviscaris. Acerrimè tunc hostis instabit tot victoriis animosior, quot tu peccatis debilior: tantò violentior, quantò magis defecerit virtus animæ & corporis tui. Etiam si verò veniam pœnitenti promiserit Deus, tamen peccanti neque gratiam ad hoc, neque crastinum, neque horam promisit. Quàm graviter verò in judicio arguêris, si occasionem hanc salutis tuæ neglexeris; perditionem verò maximo discrimine, labore, sudore quæsieris? Quam tunc gloriam & laudem accipiet, qui omnem vitam malè traduxit? quid metet, qui, dum viveret, seminavit sibi dolores, & pœnas sempiternas? Numquid colliguntur de spinis uvæ, aut de tribulis ficus? an ista præparatio est ad placandum iudicem, criminum acervum cumulare?

Gregor.

Occasio salutis non negligenda.

Matth. 7.

Rom. 2.

HOMO. Video, video nihil tristius in omnem æternitatem futurum, quàm, dum tempus erat veniæ, thesaurizasse sibi iram in die iræ & vindictæ; ideoque iniquiorem, & magis Deo injurium fuisse, quo se benigniorem erga nos exhibuerit. *Credo tibi, ut supra, pag. 7.*

Dementia peccatoris quanta.

ANGELVS. Age verò, quamvis salvus fieres horâ extremâ, quæ dementia hîc in statu hostis Dei & latronis permanere, in servi conditione potiùs quàm liberi, finire omne tempus merendi & Deo placendi frustra elabi? Si autem in æternitate amaturus es Deum, an vis eum jam odisse? si tunc amaturus, quantum tristaberis quòd tamdiu Patrem, & Dominum, & omne bonum exosum habueris? Hîc nullam occasionem lucri temporalis elabi sinis: æterni omnem projicis? Ecce, Sancti quàm sollicitè ambulabant coram Deo? & tanquam

Job 31.

tumentes

tumentes fluctus timebant Dominum, semper pavidi; & quamvis nihil sibi conscii, nunquam tamen securi. Tu verò toties à me monitus, ut gaudere possem super conversione tuâ & pœnitentiâ, ecce tanto tempore restitisti mihi. Neque tam facile esse putes converti. Sed Ambrosium audi: Facilius, inquit, inveni, qui innocentiam servarent, quàm qui congruè pœnitentiam agerent. Et quamvis aliud nihil foret, quid tristius quàm perpetuâ in luctâ, angustîâ, conscientîæ aculeis & stimulis vitam agere? Hæccine verò de te meritis est Dominus JESVS? hocine est ejus exemplum sequi, & propter misericordiam ejus illum ad iram provocare, & perseverare in illusione illius, eò quòd misericors sit & clemens? *Infelix ego*, ut infra pag 48.

*Ambros.
l. b. de unitate
pœnit. c. 10.*

An ignoras, ait Apostolus, quoniam benignitas & bonitas Dei ad pœnitentiam te adducit? O quanta est bonitas, quam continuò te alendo, fovendo, servando te & creaturas omnes propter te demonstrat! neque quidquam hæc te commovent? O si cognovisses & tu, & quidem in hâc die tuâ, quæ ad pacem tibi! Et quid est quod te avertit à Deo tuo, à salute, à gloriâ, à vitâ bonâ, beatâ; ab optimi Patris & Dei tui charitate, & amplexu? quid est, nisi voluptas aut vanitas brevis, multis quærenda sollicitudinibus, multâ servanda anxietate, multùm dolenda ubi amissa fuerit, & luenda inauditis suppliciis, aut hîc eluêda diuturnis lacrymis? Si enim aliquando salvus futurus es, mille mortes optabis potiùs obiisse, quàm offendisse Dominum Deum tuum. Vade igitur, & semina in momentaneâ voluptate, quod in æternis doloribus metes. Convertere, convertere, & vide quid intersit inter justum, & impium; inter servientem Deo, & non servientem ei. Ecce enim ipse est Dominus, & non est alius, ipse mortificat & vivificat; magnus est, magnitudinis ejus non est finis; solus habet immortalitatem, & lucem habitat inaccessibilem: & tu audes hunc contemnere, & majori servire hosti

*Rom. 2.
Beneficia &
benignitas
Dei peccato-
rem movit.
Luc 9.*

*Considera,
quid intersit
inter justum
& injustum.
Malac. 3.
1. Reg. 2.
Psal. 144.
1. Tim. 6.*

hosti per ambitionem, avaritiam, & sæculi vanitatem? Jerusalem, Jerusalem, convertere, convertere ad Dominum Deum tuum. *Credo tibi, &c.* ut suprâ, pag. 7.

August. l. 8, Conf. c. 5. HOMO. Non est, ô Angele mi, quod respondeam tibi dicenti: Surge qui dormis, & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus: cumque undique cognoscam te vera dicere, jam non est omninò quod respondeam veritate convictus. Si enim credo me locum veniæ non inventurum, quæ dementia peccare sine spe remissionis? si autem cogito Dominum meum bonum & misericordem, qui, etiamsi plurimis peccatis meis gravissimè offenderetur, ignosceret tamen; quæ malitia mea velle malum esse me, quia bonus est?

Exercitium convertentis se ad Deum.

Rom. 7.
Psal. 119.

INFELIX ego homo! quis me liberabit de corpore mortis huius? Hei mihi, quia incolatus meus prolongatus est. Habitavi cum habitantibus Cedar, multum incola fuit anima mea. Surge, surge, propera, & sequere vocantem, imò clamantem voce grandi. Hodie, ô anima mea, si vocem Domini audierimus, ne obduremus cor nostrum. Putasne, bone JESV, mortuus homo rursus, vivet? Cunctis diebus, quibus nunc milito, expecto donec veniat immutatio mea. Vocasti me, & vocant me vulnera tua, & lacrymæ tuæ: impellit mors, quam video imminere capiti meo. Vocastine ergo me, & non respondebo tibi? Imò & operi manuum tuarum porriges dexteram. Tu quidem gressus meos dinumerasti, quibus erravi sicut ovis quæperi; sed jam obsecro ô bonitas, ô amor inutilem & vilissimum quere servum tuum, quia mandata tua non sum oblitus. Signasti quasi in sacculo delicta mea, sed curasti iniquitatem meam benignitate tuâ. Si lapides excavant aquæ, & alluvione paulatim terra consumitur, etiam cor meum lapideum excavet imber sanguinis tui, & quidquid terrenum est in corde meo, diluvio bonitatis tue consumatur. Sed quid est homo, quia magnificas eum, aut quid apponis erga eum cor tuum? Visitas eum diluculò, & subito probas illum. Usquequò non parcis mihi, nec dimittis me ut glu-

Iob 4.

Iob 14.

Ibid.

Ibid.

Iob 7.

tiam salivam meam? Peccavi; quid faciam tibi ò custos hominum? Quare posuisti me contrarium tibi, & factus sum mihi met ipsi gravis: Cur non tollis peccatum meum, & auferis iniquitatem meam? sicut enim onus grave gravata sunt super me iniquitates mea. Sed dixisti: Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis: Venio igitur timens & tremens, sed magis te amans; & ex amore tui facta est magna velut mare contritio mea. Recordare Domine, quia tempus miserendi, quia venit tempus. Numquid contra folium, quod vento rapitur, ostendes potentiam tuam? Numquid oblivisci poteris misericordiarum tuarum quæ à seculo sunt? Numquid poteris vocare fugientem, & revertentem ad te repelles? Quis mihi det ut veniat petitio mea, & quod expecto veniat mihi, & det mihi? osculum scilicet pacis filio prodigo, & misero misericordiam, & pauperi panem Angelorum, & sitienti fontes aquarum, & anima mea te ipsum? Quid enim mihi est in celo, & à te quid volui super terram? Numquid irasceris mihi usque in finem, & non cum iratus fueris, misericordiam recordaberis? Hac spes reposita est in sinu meo, & licet occideris me, in te sperabo. Domine ante te omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus. Si igitur dixisti: quacumq; hora ingemuerit peccator, quod non recordaberis iniquitatis ejus: ecce gemo; obliviscere igitur iniquitatum mearum, & reminiscere miserationum tuarum Domine, & misericordiarum tuarum, quæ à seculo sunt. Propter nomen tuum Domine propitiare peccato meo.

Matth. 11.

Iob. 13.

Iob. 6.
Præparatio
ad omnium
nionem.

Psal. 72.

Habac. 3.

Psal. 37.

Praxis ad maturam conversionem.

PRIMA; apud se statuere stultum esse quævis alia negotia huic antepone, à quò omnia pendent & universa salus hominis. Quid enim prodest homini si universum mundum lucratur, animæ verò suæ detrimentum patiat? Matth. 16

Secunda, quotidie vesperi unam ex infra positis considerationibus ruminare; quibus excitetur & urgeatur: & simul attendere ante somnum an paratus sit mori. Verè enim somnus mortis est imago, & via. Quoties is qui in somnum caput inclinavit, telo mortis se improvidus induit? Quot sani incubuerunt, quos somnus simul cum morte oppressit! Quisquis rudens est, somnum non capiet, & æternæ simul mortis periculo sese

exponet. Horrendum est incidere in manus Dei viventis.

Tertia, horas aliquas succifivas certò huic negotio tribuere, præsertim festis diebus. Sed heu! eò cæcitatibus ac teporibus venimus, ut succifivas nobis, animæ nostræ, salutem, Dei cultui vix impetrare à negotiis possimus; cum illis vita tota concessa sit.

Considerationes breves pro conversione, & vitâ bona, sapè, & maximè sub noctem, breviter expendenda.

Attende quò vadas.

*Psal. 41.
Psalm. 119.*

An progressaris.

Vanitas mundi.

Ecc. 1.

Servitus Dei & mundi.

CONSIDERA Primò, te velut viatorem, & peregrinum; & te ipsum interroga: Quò proficiscor? quo fine creatus sum, & iter hujus vitæ ingressus? Certè ut in Jerusalem cælestem pervenirem. Eòne me mea vita & via ducit? Quando veniam, & apparebo ante faciem tuam, Deus meus? Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est! *Credo tibi* &c. ut supra pag. 7.

Considera Secundò, viatorem quotidie progredi oportere, & vias maximè securas & breviores quærere: & vide an sic agas. Sanè si in itinere compendiosius & tutius occurreret, nonne illud eligeres? Si in re aliquâ gravi, aut expeditione varia sese offerrent consilia, nonne tutius, maximè si à sapientissimo id daretur, eligeres? Eadem prudentiâ in animâ utere. Audi quid Sapientia æterna suadeat: & quod alteri suaderes, ipse fac: frequenter confitere, & communica, & miserere animæ tuæ placès Deo, ita ut nunquã, vel ad horam maneat Dei inimicus, ab eoque deferaris, & in dæmonis sis potestate, & pro ejus arbitrio vivas. Heu! quanto prudentiores sunt filii hujus sæculi filii lucis in generatione suâ? *Infelix ego*, &c. ut supra pag. 48.

Considera Tertio, occupationes hominum varias, & quorsum iis animi & corporis vires omnes impendant; nempe ut vel opibus, vel honore, vel favore hominum augeantur, idque ad horam unam vel momentum vitæ nostræ: & hæc omnia in illo momento sapenumèrò, vel culpâ levissimâ, vel malevoli verbo uno, vel ictu globi unius deperdi: quanto ergo satius de æterno honore, favore æterni regis & opibus cogitare? *Vanitas vanitatum, vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Hæcine vera* &c. supra pag. 7.

Considera Quarto, quid sint Reges & principes terræ, quis verò Deus? illi terræ vermes, & mancipia seu conservi nostri: hodie sunt, & cras non erunt. Attende autem, quomodo hinc vermis & servus ab hominibus obsequium petat, inde

Deus:

Deus: & vide quàm prompti sint homines & indefessi, ut ser-
viant principi, qui conservus est; quot verò opus habeat Deus
promissis, exhortatoribus, ut sibi vel decima pars præstetur;
nec hanc quidem illi concedi, nisi conservo arrideat, & permit-
tat; & quàm id turpe & indignum, & dic, Mihi autem adhærere
Deo bonum est, ponere in Domino Deo spem meam. *Credo*
&c. *suprà pag. 7.*

Quintò, considera Primò, jam reversos ab inferis eos qui in
gentilismo & christianismo tuæ conditionis fuerunt, seu Cæ-
sares, seu bellatores; Principesque, Consiliarios, &c.

Quanta sit & quàm brevis merces laborum, quàm à mundo
retulerint. Summa est fumus famæ, & honoris, sed quid mise-
ris prodest laudari ubi non sunt, & cruciari ubi sunt? Secundò
quàm multa bona pro Dei gloriâ tui quispiam similis præsta-
re possit si tot labores, & pericula subiret pro Deo quo tu ut
mundo servias? Certum unumquemque ad magnam sanctita-
tem pervenire posse, & latè Dei gloriam propagare, si quan-
tum pro fumo, & mundo, tantundem pro Dei gloriâ, suâque
salute præstiterit. Tu igitur sperne mündum, & Deo adhære; &
dic: Quid prodest homini si universum mundum lucretur, ani-
mæ verò suæ detrimentum patiat. *Infelix ego,* &c. *pag. 48.*

Considera Sextò in rebus agendis. Primò, nihil sine Deo te
posse, proinde tui illi humiliter omnia tribue, qui deponit po-
tentes de sede, & exaltat humiles; & ante omnia cura, ut illum
habeas propitium. Secundò, ut famuli, & alii quibus ad exe-
cutionem uteris, quoad potes boni sint. Non enim sunt, ut pa-
tet, apta instrumenta fidei tuendæ, & gloriæ Dei propagandæ,
aut agendi præclara, inimici Dei, & diaboli mancipia qui eos
ad mala omnia trahit & instigat. Tertiò, impossibile esse even-
tus futuros providere, propterea, postquam diligentiam adhi-
bueris, omnia scias esse relinquenda Dei providentiæ. Quartò,
cum ipse sit solus Dominus, solus altissimus, ejus honorem &
gloriam præ oculis semper habendam. Alioquin enim meritò
graviter indignabitur, & consilia non fortunabit, in quibus vi-
debit magis gloriam quæri servi, quàm suam: dicit enim, Glo-
riam meam alteri non dabo. Quis sicut Dominus Deus noster,
qui in altis habitat, & humilia respicit in cælo & in terra? Qui-
cunque glorificaverit me, glorificabo eum: qui autem contem-
nunt me, erunt ignobiles. *Hæcine vera,* ut *suprà pag. 7.*

Considera Septimò vitæ brevitatem, quodque instar navis,
sagittæ, cursoris & vaporis transeat. Quocirca præmitte thé-
sauros bonorum operum & eleëmofynarum eò ubi perpetuò
victurus es; ibi principatus potius stude acquirere, quàm hic

*Audi vocem
tuos.*

Matth. 16.

*Deum roga
sinè quo ni-
hil potes.*

Isa. 41.

1. Reg. 2.

*O quàm bre-
vis vital*

ubi horâ unâ manendum. Secundò, incertitudinem mortis. Ideò omni horâ esto paratus; nec unquam cubitum concedas nisi Deum excusâ conscientîâ placaveris, memor illius verbi Veritatis æternæ: Quâ horâ non putatis, filius hominis veniet, *Hæcine vera* &c. ut suprà pag. 7.

Luc. 12.

*Monitorem
fac habeas.*

Confidera Octavo, principes habere qui curent diligenter pecuniam suam, qui curent corpus suum, & magna præmia illis tribui, qui damna prævertunt, signa morbi indicât, hostium-que machinationes clandestinas significant. Refer ad animam, & habè saltem confessarium, à quo moneri petas, si quod animæ periculum videat, si quem morbum detegat, aut hostium infernalium molimina, ut occurrere malo venienti possis. Sic autem crebrò Deum invoca: Vias tuas Domine, demonstra mihi, & semitas tuas edoce me. Utinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas! Juravi & statui custodire iudicia justitiæ tuæ. *Credo tibi*, &c. ut suprà pag. 7.

Oratio pro executione. *Dignatus es*, &c. sup. pag. 10.

I A C V L A T O R I Æ.

Psal. 7.

*N*isi conversi fueritis, gladium suum vibrabit, arcum suum tendit, & paravit illum.

Psal. 79.

*D*eus virtutum converte nos, ostende faciem tuam, & salvi erimus.

Psal. 84.

*C*onverte nos, Deus salutaris nosster, & averte iram tuam à nobis.

Ierem. 31.

*C*onverte me, Domine, & convertar ad te. quia tu Dominus Deus meus es.

C A P V T V.

De pœnitentiâ verâ salutis semitâ, quâ homo ad Deum & salutis viam revertitur, e jusq; parte prima, Contritione.

POSTQVAM homo coram Deo statuit reverti ad viam salutis, & tendere ad terminum creationis, & vitæ suæ, contritioni, & dolori operam det; hoc pacto enim velut compendio, itinere tridui perget in desertum ex Ægypto, & de Pharaone, & exercitu ejus Dei gratiâ triumphabit. Hujus tridui dies primus con-

tritione

tritio, secundus confessio, tertius satisfactio dici potest.

Quemadmodum autem admirabili & suavi providentiâ suâ statuit Dominus, ut anima, quæ concepit dolorem & peperit iniquitatem, morte moriatur; sic decrevit ut eadem post peccatum concipiendo verum dolorem, & contritionem, in vitam revocetur. Atque ita peccati proles dolor est, qui si ex amore Dei concipiatur, infelicem matrê proles optima destruit, & pro interitu nobis restituit salutem. Duplex verò dolor est, alter Attritio appellatur, cùm quis ex peccati fœditate, & timore gehennæ, aut simili consideratione de præteritis dolet. Alter Contritio dicitur; quo anima ex puro amore non ob pœnam, non ob amissionem bonorum, non ob molestiam; sed ob id gemit ac dolet, id est, operat non à se patratum delictum (etsi non sentiat teneros affectus ac lacrymas) quòd benignissimum Patrem, liberalissimum Dominum contristârît, injuriâ affecerit, quem omni amore & honore prosequi debuerat: atque hic est filiorum dolor, Deo Patri gratissimus usq; adeò ut ad salutem sufficiat, quando Confessarij copia defuerit. Huic igitur acquirendo plurimum insistentum est potiùs, quàm anxie peccatorum enumerationi, cùm plerumque secùs fieri solitum sit, id eoq; hîc subsidia ad contritionem propono. Nónne Magdalena dolore & amore peccata delevit? Publicanus verò in pristinam gratiam tum receptus est, quando eructavit ex intimo sensu, & charitatis affectu verbum illud bonum & salutare: Deus, propitius esto mihi peccatori.

Complectitur uterque dolor in se, etiamsi non semper explicitè, propositum servandi præcepta. Inter hæc illud, quo confessio præcipitur, omninò suo tempore explendum est, maximè cùm ea vis ejus sit ut ex attrito contritum faciat. Ideoq; memento eam crebrò usurpare, ut certam vocationem, & salutem tuam facias.

*Dolor est
medicina
peccati.
Psal. 7.*

Duplex dolor.

*Summum
bonum.
Contritio-
nis utilitas.*

*Propositum
emendatio-
nis.*

COLLOQVIVM CHRISTI JESV

*cum animâ peccatrice, pro contritione
excitandâ.*

Deut. 32.

Iob 38.

Consule cor
tuum &
audi.

Isaia 1.

Psal. 31.

Peccator il-
ludit Deo.

Isaia 1.

Psal. 50.

Iob 14.

Iob 4.

Peccator vi-
detur non
credere.

Matth. 23.

Psal. 4.

CHRIſTVS. Audite cæli quæ loquar, audiat terra verba oris mei. Ecce interrogabo te N. responde mihi. Nõne ego te creavi ex infinito amore & spontaneo, in laudem & gloriam nominis mei? Age verò, nõne tibi consciũ est cor tuum, quòd vivas, & coram me, in opprobrium meum, ut meritò, si vita tua nota mundo foret, propter te blasphemaretur nomẽ meum; & tamen te ut filium enutrivì & exaltavi. Tu autem sprevisſti me, & tacui: & cognovit bos possessorem suum, & asinus præsepe Domini sui, tu verò me non cognovisti: sed quia longanimis sum super malitiã hominum, patiens fui.

ANIMA. Verè, Domine, factus sum sicut equus & mulus, quibus non est intellectus. Creatorem te vocavi & Regem & Deum meum, & ad contumeliam tuam te vilissimæ creaturæ posthabui. Neque verò si interroges me, causam scio, nisi quia mihi lubebat, etsi vetares; quia sic recreabar, etsi tibi doleret. Eheu! à planta pedis usque ad verticem capitis non est in me sanitas. Sed quò ibo? Ad quem confugiam nisi ad te ò Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis? Ne proicias ergo me à facie tuã, & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me. Operi manuum tuarum porrige dexteram Domine meus, & Deus meus.

Actus contritionis: *Domine JESV, &c. infra pag. 60.*

CHRIſTVS. Si ego sum Dominus, ubi est timor meus? Si Pater, ubi est amor meus? Credisne Dominum esse me, & contemnere potes? Patrem vocas, & mea, mea que mandata, ut capitali tuo placeas hosti, despicias? Quoties te volui congregare sicut gallina congregat pullos suos sub alas, & noluisti? Quoties dixi: usque quò gravi

gravi corde? ut quid diligis vanitatem, & quæris mendacium? an putas quisquam facinorosus credit Regem sibi adstare, se contemplari, minari, & non cessat maledicere ei? Quis reus in carcere iudicem operitur, & audiens eadem horâ in foro plurimos dire cruciari ob similia suis delicta, non terretur? Tu verò nōne nosti ob illa tua peccata N. plurimos saltem in purgatorio flammis torqueri; fortè etiam in inferno æternum gemere, & torreris? Et tu ridere potes, & amori servire proprio, ac mundo, & vel momento in peccato permanere? Si vocavi hæctenus, & renuisti, extendi manum meam, & non aspexisti, & sprevisisti omne consilium meum, nunc saltem revertere dum tempus miserendi, dum patet salutis porta, ne si moram feceris, cum dolore meo & tuo aliquando postules aperiri fores misericordiæ meæ, & iustitia mea tibi respondeat: amen nescio vos.

Prov. 12.

*Dum patet
celum in-
gredere.
Matth. 25,*

ANIMA, Si iniquitates observaveris, Domine, Domine quis sustinebit? Memento, obsecro Domine IESU, quod sicut lutum feceris me, & in pulverem reduces me. Nōne sicut lac multisti me, & sicut caseum me coagulasti? Pelle & carnibus vestisti me, ossibus, & nervis compegisti me. Et cum nihil oderis eorum quæ fecisti, reminiscere miserationum tuarum antiquarum: citò anticipent nos misericordiæ tuæ, quia pauperes facti sumus nimis. Nōne misero mihi jam data est lux, & vitam, & misericordiam tribuisti mihi, & visitatio hæc tua custodiet Spiritum meum? O quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum? & plorabo die ac nocte interfectos filia populis mei. O quam amarum est mihi dereliquisse te Dominum Deum meum! de quo Scriptum memini: suavis Dominus universis, & miserationes ejus super omnia opera ejus. *Credo tibi, &c.* ut sup. pag. 7.

*Iob. 10.**Psal. 78.**Ierem. 9.*

*Amarum
est Deum
relinquere.*

Isa. 43.

CHRISTVS. Reduc in memoriam beneficia quæ contuli tibi, & iudicemur simul. Narra siquid habes ut

*Ingratitudo
peccatoris
Psal. 37.*

justificeris. Nónne retribuisti mala plurima N. pro bonis. Sterilitatem animæ meæ: Nónne ego te redemi precio magno sanguinis mei, non corruptibilibus auro, vel argento, ut glorificares, & portares me in corpore tuo? Quid verò tu fecisti?

*Stultitia
peccatoris.*

HOMO. Vendidi, cheu! animam meam sine precio. Quid enim sunt uniuersa hæc, quæ Apostolus tuus verè arbitrabatur ut stercorea ut te lucrificeret? Et quid prodest homini si uniuersum mundum lucretur, & animæ suæ detrimentum patiatur? Et fieri potuit ut hæc mallet, & quærerem, quæ neque invenire, neque retinere possum; & tu mihi tam vilis fieres omne bonum, ut non pro pulte cum Esau, nec triginta argenteis cum Juda, sed pro fumo, & inani voluptate venderem, & perderem te? *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7.

Matth 16.

Domine IESV, &c. infra pag. 60.

CHRISTVS. Recordare quòd dilectam animam meam dederim in mortem propter te, ut sperares & confideres in me. At verè nervus ferreus cervix tua, & fons tua ærea. An fili mi, quia ego bonus sum, oculus tuus nequam est? Cur avertis faciem tuam à me qui tibi sum vita, & salus? Cur fecisti pactum cum morte, & pepigisti quondam fœdus cum inferno in perditionem tuam, in mei contumeliam? Cur, obsecro, vis ut triumphet hostis meus de sanguine meo, & precio illius, id est, te, qui ut viveres, à me morte meâ redemptus es. *Domine IESV, &c. pag. 60.*

Isai 48.

Matth. 20.

Isai 28.

*Peccator fœ
dus facit cū
dæmone.*

Iob 10.

HOMO. Tædet animam meam vitæ meæ: dimittam adversus me eloquium meum; loquar in amaritudine animæ meæ. Et quid dicam tibi, infinita bonitas? Dicam Deo, Noli me condemnare, quia pro me damnatus es: Noli me derelinquere, qui triginta tribus annis quæsiuisti me. Noli mei oblivisci qui in manibus tuis descripsisti me.

Isa. 49.

*Quærens
Dns. bonitas!*

CHRISTVS. Numquid oblivisci potest mulier infantem suum ut non misereatur filio uteri sui? Et si illa oblita

oblita fuerit, ego tamen non obliviscar tui. Ego enim te dilexi, & lavi in sanguine meo; mundus verò, & caro hostes tui sitiunt sanguinem tuum, cui, obsecro, adhærere tibi bonum est? Ego te creavi; & hostis tuus mille modis te destruere nititur: ego æternis præmiis invitavi, & invito; ille vanissimâ voluptate, & æternis suppliciis: ego summum bonum; & ille summum malum. Clamabône igitur ad te, & vocabo, & nõ exaudies? Rogabo, *Luc 19.* & repulsam patiar? Lacrymabor ob tua pericula, & iridebor abste? Revocabo te ab iis, & tu in iis gaudere perges, imò & majora quærere, & me contristare? *Heb. 5.*

Credo tibi, &c. pag. 7.

Domine JESU, &c. pag. 60.

HOMO. Miserere Domine quoniam defecimus in irâ tuâ, & in furore tuo turbati sumus. Posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo, & sæculum nostrum in illuminatione vultus tui. Pudet meminisse ob turpem voluptatem, inanissimam vanitatem tot molestiis petendam, tantâ curâ servandam, etsi servari non possit, ob hæc, inquam, mundi decreta durissima servari, & mandata tua diligenda super aurum, & topazion, & dulciora super mel & favum, nec æternis propositis præmiis, vel suppliciis custodiri. *Psal. 89.*

CHRISTVS. Obstupescite cæli super hoc, & portæ ejus desolamini vehementer. Duo enim mala fecit populus meus: me dereliquerunt fontem aquæ vivæ, & foderunt sibi cisternas, cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas. Quid enim superest tibi ex iis, in quibus nunc erubescis? Quid tibi profuit superbia, aut divitiarum jactantia quid contulit tibi? Et nunc quid tibi vis in viâ Ægypti ut bibas quam turbibam? Et quid tibi cum viâ Assyriorum ut bibas aquam fluminis? *Jerem. 2.*

Nõne ego plantavi te vineam electam, omne semen verum: quomodo ergo cõversa mihi es in pravum vinea aliena? Expectavi, ut faceres uvas; & ecce labrus-

*Peccator ab-
uitur Dei
miseri-
cor-
diã.*

cas. Quid debui ultrà facere vineæ meæ, & non feci? Quid invenisti in me iniquitatis, quia elongasti te à me? nõnne silui? nõnne tacui? nõnne patiens fui, longanimis, & misericors super malitiã hominum? Verumtamen post hæc omnia, quia facilis eram ad veniam, & bonus, crebrius me offendisti: confregisti jugum, & dixisti, Non serviam. Gloriatu es in malitiã, potens in iniquitate. Hæcine reddis mihi, popule stulte & insipiens? Vbi sunt dij tui consolationes tuæ, in quibus habebas fiduciam? nõnne abierunt omnia tamquam umbra, & tamquam navis cujus non est invenire vestigium in fluctibus? quod mundus voluit, quod sensualitati allibitum fuit, mox fecisti, & conatu quidem magno; quod ego præcepi, consului, rogavi per amorem & sanguinem meum, ut mortificationem meam in corpore tuo circumferres, despexisti, & ecce quod tot annis mandavi, commendavi per Prophetas & præcones meos, id est Superiores tuos, nõnne sæpè quãsi nihilum reputasti? hæcine prima charitas, quã omnibus propter me in baptisimo renuntiasti? quã ad omnia te mihi obtulisti? hæcine retribuisti mihi? & dicis, Nequaquam faciam, adamavi alienos, & post eos ambulabo.

*Nemo potest
Deo per se
satisfacere.
Iob 14.*

ANIMA. Ah, Domine, quis stabit ad loquendum tibi, aut respondebit vnum pro mille? Cæli non sunt mundi in conspectu tuo, & in Angelis reperisti pravitatem. sed quis bone JESU, redemptor mi, potest facere mundum de immundo conceptum semine, nõnne tu qui solus es? Tu quidem gressus meos dinumerasti: sed parce peccatis meis, & memento, quia ventus est vita mea. Quid faciam tibi, ô custos hominum? quare posuisti me contrarium tibi? Et eheu! factus sum mihi metipsi gravis. Ecce oppressit me dolor meus, & ad nihilum redacti sunt omnes artus mei. Sagittæ tuæ in me sunt, quarum indignatio ebibit spiritum meum. O quis mihi tribuat, ut sim juxta menses pristinos, secundum dies,

Iob 7.

Iob 16.

Iob 6.

Iob 29.

quibus

quibus tu, Domine, custodiebas me! Domine JESU,
&c. *Credo tibi*, &c. ut sup. pag. 7.

CHRISTVS. Quare recessisti, & non reverteris ultra
ad me? Numquid obliviscetur virgo ornamenti sui, aut *Ierem. 2.*
sponsa fasciæ pectoralis sui? Tu verò oblita fuisti mei *Inuitat*
creatoris tui diebus innumeris. Revertere, revertere, en *Christus*
paravi tibi stolam primam, extendi brachia mea ad *animam.*
plexus, caput ad osculum pacis inclinavi.

ANIMA. Pater, non sum dignus vocari filius tuus: *Luc. 15.*
Verumtamen respice in me, & miserere mei, quia uni-
cus & pauper sum ego. Eheu! Ecce invenio aliam le- *Rom. 7.*
gem in membris meis repugnantem legi mentis meæ:
& non quod volo bonum, hoc ago.

CHRISTVS. Ecce ego arguam te, & statuam contra *Psal. 49.*
te, faciem tuam. Si morbo aliquo pressus fuisses, nōne
in medicos plurima expendisses? si lis mota de jugero
terræ, etiam maria transiisses. Et si decimam partem
eorum quæ pro mundo præstas, pro animâ fecisses tuâ,
nōne beatè vixisses? nōne ego Veritas dixi: Iugum
meum suave & onus meum leve est; &, Mandata mea
& exemplo tuo alios in perniciem trahis? Non possum *O quàm fa-*
inquis, abstinere hoc consortio, hoc peccandi pericu- *cile est Deo*
lo: & si quis amicissimus injuriam vel levem dixisset, *servire!*
nec rogatus conjungi ei velles, nec placari. si peste lo- *Matth. 11.*
cus aut amicus infectus foret, vitares omninò, aut si me- *I. Ioan. 5.*
dicus hoc vel illud cibi genus vetaret, pareres: ut verò
animæ consulas, ut corpus edomes, mihi placeas &
obedias, nihil facere aut pati dignaris? Me ergo solum
non timebis, & à facie mea non dolebis? nōne con-
testans contestatus sum, & dixi: Audi vocem meam, &
non audisti, nec inclinasti autem tuam, sed abiisti in
pravitate cordis tui mali? ecce hac horâ forsan rapieris
ad iudicium severissimum, iturus es in domum æterni-
tatis tuæ: & ecce manus tuæ adhuc plenæ sunt sangui-
ne. Popule meus, quid feci tibi, aut quid molestus fui
tibi?

*Peccator
mentitur
sibi.
Ierem. 11.*

Mich. 6.
Passionem
Christi con-
sidera.
Jerem. 3.
Cant. 5.

tibi: Recordare, anima, fellis & paupertatis meæ, & lacrymarum mearum, quibus pro te deprecatus sum, quia preciosa eras in conspectu meo; tu tamen fornicata es cum amatoribus multis. Verumtamen revertere: revertere, ecce sto ad ostium & pulso: aperi mihi soror mea sponsa, caput meum plenum est rore sanguineo, & cincinnati mei guttis noctium.

Psal. 14.

Esaiâ 38.

ANIMA. Excitavi iracundiam tuam, Domine, & peccavi super numerum arenæ maris; agnosco iniquitates meas: sed ne simul perdas me cum iniquitatibus meis, neque in æternum reserves mihi mala: ostende mihi bonitatem tuam, & reminiscere miserationum tuarum antiquarum, & projice post tergum tuum omnia peccata mea. Ecce enim coram te & curiâ tuâ cælesti syncerè statuo numquam ultrâ te offendere, occasiones illas devitare; tibi Deo meo potiùs quàm dæmoni servire. Accipe, Domine IESV, & ne despicias cor contritum & humiliatum; tu qui scrutaris cor & renes, tu nosti, tu nosti suspirium & desiderium meum. *Infelix ego*, ut sup. pag 48.

Oratio, seu actus contritionis.

Actus fidei,
Contritio-
nis.
Propositū
de emen-
datione &
confessio-
ne.
Oblatio
sui.
Actus spei.

DOMINE IESV Christe, verè Deus & homo, creator pariter ac redemptor, doleo ex intimo corde me offendisse divinam tuam majestatem, quia tu es Deus meus & omnia, quem super omnia diligo & colo. Proinde firmiter statuo ac propono, me nō ampliùs te offensurū, sed omnes peccandi occasiones pro viribus devitaturum, insuper de noxis meis ritè confessurum, & pœnitentiam quæcumque imponetur impleturum: ad pleniorē verò satisfactionem, hodie tibi me ipsum offero, vitam meam, & mea omnia, & omnes labores meos. Et quemadmodum rogo te suppliciter & flagito veniam delictorum meorum, ita confido me eam impetraturum per infinitam misericordiam ac benignitatem tuam, per merita quoque preciosissimi sanguinis ac sanctissimæ passionis tuæ: daturum te quoque gratiam emendandi vitam meam, & in bono usque ad finem perseverandi. Amen.

Praxis de contritionis frequentiori usu.

Primò, commendatur hîc à viris doctis ac piis, potissimum manè, ut, cùm Deo reconciliati sumus, opera nostra aliàs mortua, vitæ æternæ meritoria sint. Secundò, vesperi in examine conscientiæ contra repentinam mortem. Tertiò, post peccatum graviùs admissum, ne inimici Dei permaneamus. Quartò, ante omnem orationem: non enim est speciosa laus in ore peccatoris. Quintò, in omni periculo mortis, & gravi tentatione. Sextò, quoties negotium arduum tractandum, & gratiæ cælestis auxilium implorandum.

Actus autem contritionis brevissimo spatio fieri potest. Sic enim David verè contritus postquam dixisset: peccavi Domino; audiit à Prophetâ: Dominus quoque transtulit peccatum tuum. Assuesce igitur vel dicendo JESVS amoris illius magnitudinem in te velut intueri, & conterere. Vel ex aspectu creaturæ, aut beneficii alicujus recordatione assurge in amorem Dei, & animo dic: ô Deus meus doleo ex toto corde de omnibus peccatis meis: idque maximè quia tuæ divinæ displicent Majestati. vel hoc pacto. O JESV doleo ex amore tui quod offenderim te. Dum auditur hora, si libet, contritionis & amoris actum sic excita: O JESV, ô summum & omne bonum, cur unquam te offendi? Ah! verè pœnitet ex intimis medullis, ideoque vel maximè quia tibi soli peccavi. Et quid jam ago? Te æstimo, te unum amo super omnia propter teipsum, qui hoc amore meo, omni que alio sine fine dignus es. Oratio *Dignatus es*, ut supra pag. 10.

IACVLATORIÆ

- A**deamus (ô anima) cum fiducia thronum Domini ut misericordiam consequamur, & gratiam inveniamus in auxilio opportuno. Hebr. 4.
- Revertere ad Dominum, & avertere ab injustitiâ tuâ, & nimis odito execrationem, & cognosce justitiam & judicia Dei. Eccli. 17.
- Vivo ego, dicit Dominus, Nolo mortem impii, sed ut convertatur à viâ suâ, & vivat. Convertimini à viis vestris pessimis, & quare moriemini domus Israel? Ezech. 33.
- Delicta juventutis meæ, & ignorantias meas ne memineris Domine. Psal. 24.
- Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis. Psalm. 50.
- Domine ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum, citò accipient nos misericordia tua, quia pauperes facti sumus nimis. Psal. 78.

CAPVT VI.

De Confessione, secundâ parte pœnitentiæ: ac primò de generali; ejusq; utilitate.

CHRIſTvs. Verumtamen contritio non ſufficit, ſed ſecundæ diei iter ſive pars illius ſuperanda; ut ſicut corde creditur ad juſtitiam, ſic ore fiat confeſſio ad ſalutem. Quid hæres aut horres? homo es, & humani à te alienum nihil; errare, labi, ignorare. dic igitur cum Prophetâ: Dixi, Confitebor adverſum me injuſtitiam meam Domino; & tu remiſiſti impietatem peccati mei. Non ergo declines cor tuum in verba malitiæ ad excuſandas excuſationes in peccatis, neque confundaris confiteri peccata tua. Qui enim abſcondit ſcelera ſua, non dirigetur: qui autem confeſſus fuerit, & reliquerit, miſericordiam conſequetur.

Vis ergo converti in toto corde ad me Dominum tuum? ecce viam; recogita omnes annos tuos in amaritudine animæ tuæ; & ſinceram ac veram inſtitue confeſſionem generalem, niſi aliud Confeſſario videatur. Neque formides moleſtiam aliquam ſubire pro animâ tuâ; ſed ſcito eâ, ſi methodo uti velis, æquè facile eſſe quàm ſit aliquibus unius hebdomadæ. Utere examine quod ſubjicietur, ſingulaque peccata in ſuas claſſes refer, ac confiteri: nec difficiliùs tibi erit dicere; Milles, quàm centies, peccavi Domino meo.

HOMO. Verùm permoleſta præteritorum recordatio, præſertim cùm nulla neceſſitas compellat.

CHRIſTvs. At tu in iis quæ ſæculi ſunt, nōne & utilitatem ſpectas? An ſola prorsus neceſſaria corpori tribuis, ſeu de commodis ejus, ſeu de victu, veſtitu, opibus, honoribus agatur? Cùm itaque omni in re ſpectes & utilitatem maximam, & commoditatem ſimul ac jucunditatem, quæ dementia in negotio ſalutis omnium maximo vix quidquam velle agere quàm quod

neceſſitas

Pſalm. 31:

Pſalm. 140.

Confefſio ſincera inſtituenda.

Eccl. 4.

Prov. 28.

Confefſio generalis facilis.

Utilitas confeſſionis generalis.

necessitas suadet? securissimam navim navigaturus, & *Securitas*
 iam profecturus deligis, alteri q; suades pharmacum, *quarenda.*
 quod ad sanitatem maximè conducit. In rationibus
 reddendis securitatem quibus potes apochis, & testi-
 bus quæris. Quid igitur tibi faciendum in viâ æternita-
 tis, in morbo, vel periculo mortis animæ? in negotio
 rationum mihi reddendarum? Et quamvis generalis
 confessio non semper sit necessaria, plerumque tamen
 utilis est, sæpè etiam necessaria.

O *clementissime*, ut inf. pag. 65.

CHRISTVS. Necessaria est, quando præteritæ con- *Aliquando*
 fessiones imperfectæ fuerunt, aut defectu integritatis, *necessaria.*
 aut defectu doloris, aut defectu potestatis in confessa-
 tio: tum enim instituenda foret.

Utilitatem verò habet magnam, licet certi non sitis *Utilitas*
 de defectu priorum confessionum. Primò siquidem *Conf gen.*
 hominem ad sui cognitionem & despectum adducit.
 Secundò, cùm sit insignis humilitatis actus, me ad sin-
 gularia tribuenda auxilia provocat: ita videmus con-
 tingere iis qui sedulò hanc peragunt, & novam profus
 vitam instituere, quasi rationibus universim redditis,
 & compositis. ideoq; in Ordinibus Religiosorum id
 primò proponitur pro vitæ morumq; emendatione.
 Tertio, securitatem adfert in tantâ salutis incertitudi-
 ne: undè in horâ mortis Spiritu sancto impulsus multi
 eam facere decernunt.

Vtilius tamen dum vita datur, & vires integræ, &
 memoria; utiliusq; tranquillâ vitâ sibi ad securam
 mortem viam sternere, quàm tum anxie & sollicitè
 ne expectare.

Obserua tamen, non omnibus generalem confes- *Confessio*
 sionem convenire. Primò, non convenit iis, qui timore *generalis*
 magno & scrupulis agitantur: his enim non est medi- *non conve-*
 cina, sed crux & exulceratio: frustra enim hi per con- *nit omnibus.*
 fessiones se expedire sperant, cùm solâ obedientiâ. & in
 ne fiducia cum charitate pacem animi consequi pos-
 sint,

sint: dum enim in consideratione suorum peccatorum, quæ tenebræ sunt, versantur, magis obtenebrescit intellectus.

HOMO. Si verò fiduciâ & charitate in te Deum tendant homines, ad te accedunt, & illuminantur.

CHRISTVS. Denique nõnne certum est aliquando quiescere oportere? & dubio procul meliùs id alterius iudicio, de quo tibi dictum: Qui vos audit, me audit, quàm tuo. Accedit, quòd impossibile sit hominem assequi certò numerum peccatorum suorum: ergo certum eum ad hoc non obligari, sed sufficere, ut adhibeat moralem diligentiam, sicut fieri in re seriâ solet est enim Sacramentum pœnitentiæ à me non ad carnificinam institutum, sed solatium. Et hæc quidem ad præterita peccata pertinent.

*Luc. 10.
Alterius iudicio ac-
quiesce.*

*Remedium
contra scrupulos.*

HOMO. Quantum ad præsentia spectat, audio communi iudicio Doctorum, & Sanctorum, quibus repugnare maximè in causâ propriâ stultum omninò, ac temerarium esset, quòd is qui verè timet te Domine, & nullo pacto infinitam bonitatem tuam vel cogitatione sciens ac prudens offendere vellet, quod quoties is dubitat, sibi possit persuadere aut nullum fuisse, aut saltem non deliberatum consensum. Siquidem cum tam serium, ac grave, & tot repetitis vicibus tantâ cum deliberatione coram te Deo suo decretum fecerit seruandi præcepta tua, & animam suam, & omne bonum, irritum id non potest esse, neque facilè præsumi, nisi actus contrarius, plenâque cum advertentiâ factus fuerit. Protestor ego coram te Deus meus, me ratum non habere quidquid vel levissimè displiceret Majestati tuæ, crebroque hoc usurpare decrevi, maximè manè aduersus pericula diurna, & vesperi ne nocturnis incautus involvar. *Credo tibi, ut sup. pag. 7.*

*Protestatio
contra scrupulos.*

CHRISTVS: Observa etiam illis qui turpem vitam egerunt, maximè mulieribus, & semel generalem rectè instituerunt, non convenire; siquidem præteritæ

vita

vitæ recordatio, ac multò magis enarratio periculi plena est; & longè meliùs illa post se relinquere, & ad anteriora sese extendere, destinatùque profèqui bravium. Certissimum in hâc re consiliùm prudentis confessarii sequi; qui si verè talis est, non permittet confessionem generalem iterari ab eâ, quæ semel generaliter eam instituit, nisi necessitas Sacramenti id exigeret; & illusionem diabolicam facilè deteget, quâ irretitas peccatis, aliquando etiam liberatas, in pristinum statum & laqueos specie pietatis pertrahere conatur.

*Confessio
gen. aliquat-
do noxia.*

Oratio ante Confessionem.

O CLEMENTISSIME Deus, qui scrutaris cor & renes meos, concede per sanguinem Filii tui, propter quem negare mihi nihil potes, ut recogitem tibi annos & delicta mea in amaritudine animæ meæ, priusquam moriar, & compleas furorrem tuum in die indignationis tuæ. Renovetur nunc, obsecro, ut aquilæ juventus mea, ut purissimis tuis oculis placeam, dilectæ animæ meæ; & non ex necessitate aut consuetudine, sed sincero corde cum spe bonæ remissionis, charitate perfectâ, delicta mea tibi & vicario tuo non abscondam. Qui enim abscondit scelerâ sua, non dirigitur: qui autem confessus ea fuerit, & reliquerit ea, misericordiam consequetur. Tu omnia nosti, & contemplaris omnia in omni loco, sed & multus es ad ignoscendum. Recordare, Domine, quòd sicut lutum feceris me, & toties refeceris, ut verè dicere possis, Quid debui facere vineæ meæ, & non feci? Quot enim ad salutem meam, quot in sanctissimâ vitâ exempla virtutum multo cum labore & sudore dedisti, quæ piguit sequi? quot incentiva amoris in passione & morte tuâ reliquisti? Et eheu! expectasti ut facerem uvas, & ecce labruscas. Pater, peccavi, & sicut arena maris sunt multiplicata iniquitates meæ, quas tepormentis meæ coacervârat; sed venio ut laver, ô fons æternæ vitæ, ad quem sitio ut cervus ad fontes aquarum. venio ut illuminer, ô lux mea: ut amem te, ô amor æternæ, Sana me à phrænesi meâ, qua te & remedia respicio. Veni, lux mea, duc me in viam bonam.

*Præsentia
Dei.*

*Sinceritas
commen-
data.*

Prov. 18.

Iob 10.

Isaia 5.

Contritio:

Amor Dei:

O Pater aterne, da meminisse peccatorum meorum; ô Fili Dei, da cognoscere & expendere; ô sancte Spiritus, da detestari, scilicet mortem & hostes meos, & te omne bonum non abhorrere.

Finis cur
vivamus.

Quorsum enim venimus in hanc vitam, anima mea? nonne ut perfectè Domino serviremus, cunctis diebus, aut momentis potius, quibus hîc militamus? Respice, & reflecte oculos ad præteritum tempus, quod datum ad pœnitentiam, ad amandum, & cælestes opes requirendum; quid ex eo jam superest, nisi bonorum tantorum amissorum tristis recordatio, & malorum commissorum erubescenda memoria? Pulsantem te, bone JESV, sponsum non admisimus, sed demonem ejusque assecras. Sed audiamus tamen vel nunc, parentis dulcissimi, & amantissimi Regis & sponsi vocem, dicentis: Convertere fornicatrix, & suscipiam te: veni dilecta mea, & iniquitatum tuarum non recordabor. Quomodo dilecta, bone JESV, qua tuos filios enecavi, scilicet sanctas inspirationes, & te repuli ut gratificarer adulteranti sensualitati, & hosti querenti animam meam? Nam si humilitatem, paupertatem, mansuetudinem, charitatem, patientiam sanguine tuo signatam commendasti; ego exaltavi cor meum, nihil mihi deesse volui, nihil pati, ut parerem mûdi legibus, & tuus proculcarem.

Ingratitudo peccatoris.

Verumtamen ecce audio mellisflavam in auribus meis vocem, Fili, præbe mihi cor tuum: ecce ego me in cruce pro te immolo, & tui amore langueo, & abluere rursus meo sanguine volo, & te pascere corpore meo. O Domine JESV qui pascis me à juventute meâ, ecce jam video & fido in visceribus misericordiae tuae, quod usque in senectam, & senium non derelinques me, neque ego te fontem aquæ vivæ. Cùm autem, ter Maximè Deus, dignatus sis super me hodie aperire oculos tuos, non dabo somnum oculis meis, donec præparem tibi cor meum, tabernaculum Deo Jacob.

Benignitas
Dei.

Ne jam sis mihi formidini tu spes mea JESV; perveniant ad te voces & singultus ovis perditæ, & filii prodigi redeuntis à regione longinquâ, ô pater, ô pastor, ô sponse anima meâ: detestor culpam omnem & occasionem N. quâ te graviter offendi. Pater mi, nolo esse, aut vivere sine te, sed propter te: sana me per vulnera tua, dolores tuos, & ignosce mihi. numquid enim latavis in morte peccatoris, qui ut viverem pro me dignatus es mori? num-

Præparatio
ad Communione.
Psal. 70.

Occasionû
detestatio.

quid

quid tibi proderit perditio mea, qui de calo venisti relictis nonaginta novem ovibus, ut me queres inter dumeta, & reportares in humeris tuis? Vtinam oratio mea sit sicut incensum in conspectu tuo; hoc ultimo fortè die peregrinationis mee! Juravi & statui custodire judicia justitia tua, & sæpè quidem irrita proposita feci defectu contritionis, & fragilitatem meam novi: verumtamen nunc gratiam tuam, quam supplex peto, sine qua nihil omnino valeo, propono in æternum non declinare à mandatis tuis in conspectu tuo, Deus meus, Deus cordis mei, & illa N. potissimos fontes malorum vitare. Ita statuo in presentia beatae Mariae Virginis, & Sanctorum tuorum; quo omnes in testes hujus desiderii mei & auxiliares, maxime patronos meos, invoco. Adjuva me, ô JESU, unica spes mea. Amen.

Propositum
firmum.

Psal. 118.

Protestatio.

Praxis, seu methodus examinandi conscientiam.

CIRCA I. PRÆCEPTVM.

AN in his quæ ad fidem pertinent ab Ecclesiâ dissenserit, oppositum cum pertinaciâ credendo, aut alios docendo? quàm multos, & quoties? Is autem pertinax est, qui suum errorem defendit, sciens Ecclesiam contrarium tenere.

An fecerit aliquem exteriorem actum infidelitatis, vel hæresis; nempe verbo, signo, vel opere aliquo hæresim profitendo, etiãsi non mente, licet ex timore fecisset, ut cærimonias hæreticorum proprias exercendo, sub utraque specie communicando; carnes cum hæreticis prohibito tempore comedendo.

An dubitaverit pertinaciter de aliquâ fidei veritate? quales non sunt dubitationes quædam, quæ voluntatem in veritate firmam contristare solent.

An hæreticis contra Catholicos faverit, eosque defenderit? quoties & quo modo?

An nimiam cum hæreticis familiaritatem habuerit cum probabili periculo incidendi in hæresim? quamdiu?

An hæreticorum vel prohibitos libros scienter legerit, vel eos domi servaverit? quoties, & quamdiu?

An incantationes vel maleficia exercuerit, vel divinos consuluerit, per se, vel per alios?

An schedulas supersticiosas apud se habuerit ad sanitatem aliãve

aliámve rem obtinendâ? & an alios induxerit ad earum usum?

An fidem habuerit somniis vel auguriis, accipiendo illa pro regulâ suarum actionum?

An artes magicas didicerit, aut alios docuerit? quàm multos & quoties? Et an earum artium libros apud se scienter retinuerit? & an adhuc retineat?

An valdè negligens fuerit in addiscendis necessariis ad salutem? ut sunt decem decalogi præcepta Ecclesiæque, ad quæ erat obligatus, & articuli fidei.

An de emendatione vitæ, de consequendâ æternâ salute, vel Dei misericordiâ, & peccatorum remissione aliquando desperaverit?

An impediverit verbo vel opere profectum spiritualement proximi, dissuadendo vel simili ratione impediendo ingressum in Religionem, aut alia bona opera.

CIRCA II. PRÆCEPTVM.

Notari debet ad hujus præcepti cognitionem, quòd jurare est Deum in testem ejus quod dicimus vocare. Vocatur autem Deus in testem duobus modis: uno modo expressè, ut quando quis per Deum jurat; altero modo tacitè, ut cum jurat quis per Sanctos, per crucem, per animam suam, vel per aliam creaturam, quatenus in eâ relucet divina bonitas: non tamen juramentum est dicere, Verè, certissimè in veritate.

An mendacium aliquod, etiam officiosum, juramento firmaverit, aut id de quo dubitabat an esset verum?

An jurarit deliberatè se aliquod peccatum mortale patraturum, & quale peccatum?

An jurarit advertenter absque animo adimplendi?

An violaverit advertenter suum juramentum, quod servare tenebatur? quale non est quando quis jurat se aliquid mali facturû; tunc enim servari juramentum sine peccato non potest.

An causam dederit alicui ut falsum juraret, vel non observaret juramentû licitû, & an id fuerit cum aliquo damno alterius?

An nimis præcipitanter juraverit, maximè ex consuetudine non discutiendo verûmne esset aut falsum quod jurabat? quàm diu hæc consuetudo durarit, & an duret adhuc?

An diabolum invocaverit, aut ejus auxilium implorarit, deliberatè & ex animo, cum intentione ut ab illo juvaretur?

An jurando sibi imprecatus sit gravia mala, ut malam mortem, damnationem, &c. & quoties hoc contra veritatem, vel dubitans?

An in judicio jurarit falsum, vel juridicè interrogatus non responderit veritatem ad intentionem judicis. An hoc aliis suaserit? Id quo casu non solùm est peccatum mortale, sed et-

jam onus incurritur reparandi damnum & injuriam illatam proximo.

An dixerit aliquam blasphemiam. Est autem blasphemia dicere contra Deum vel Sanctos aliquid contumeliosè: ut quando quis Deo vel Sanctis maledicit; vel asserit Deum esse injustum, vel non curare humana; aut cum quis indignatus Christi & Sanctorum membra contumeliosè nominat. Possunt autem hæc solo corde committi, ut, exempli causa, optando, Utinam Deus mea peccata nesciret, non esset justus, &c.

An voverit aliquid Deo absque animo adimplendi?

An votum legitime factum violaverit advertenter?

An promissa, maximè juramento firmata, deliberatè violaverit?

An Scripturam sacram facetiis applicarit, maximè si crebrò & ad turpia?

CIRCA III. PRÆCEPTVM.

An festos dies violaverit, servilia in eis opera exercendo vel præcipiendo, consulendo, aut consentiendo, idque per multum temporis, sine necessitate? Servilia autem opera vocantur quæ ad artes mechanicas pertinent. Si non audivit Sacrum diebus festis; vel notabilem partem omisit, sine legitimâ excusatione, & an causam aliis dederit idem faciendi. Notabilem Sacri partem omittit, qui omittit usque ad Euangelium, vel qui ante communionem recedit.

An in festis per notabilem partem Missæ distractus fuerit sive fabulando, sive profana legendo, sive aliis se exterius occupando, exteriorem saltem attentionem impredientibus.

An curarit sibi subditos diebus festis interessè Sacro? Huc pertinent quæ contra Ecclesiæ præcepta fiunt, vel Sacramenta.

An non confessus sit semel in anno, aut non curarit ut idem facerent omnes suæ curæ commissi.

An iverit ad confessionem sine aliquâ saltem præparatione & examine, vel sine proposito deferendi aliquod peccatum; vel peccatum aliquod mortale sciens in confessione subticuerit ex pudore aliâve causa; & an postea illud peccatum sit confessus in sequenti confessione, prioremque confessionem illam repetierit.

An omiserit communionem tempore Paschatis in propriâ parochiâ, postquam ad eam venit aetatem, ut iudicio confessarii communicare jam posset.

An communicarit cum conscientiâ peccati mortalis, quod nondum erat confessus.

An cum conscientiâ certâ vel dubiâ peccati mortalis receperit,

rit, vel administrârît aliquod aliud Sacramentum Ecclesiæ.

An comederit cibos prohibitos in Quadragesimâ, vigiliis, & aliis diebus interdictis, etiamsi propter ætatem jejunare non teneretur.

An post completum vigesimum primum annum, jejunia Ecclesiæ violauerit, sapiùs comedendo, licet à cibis vetitis abstinerit.

An causam dederit aliis violandi jejunia, veluti suadendo, vel aliis prohibito tempore cibos vetitos ministrando, vel alios cibos, quibus jejunium soluant; nisi legitima esset causa.

An, cum excommunicatus esset, sciens perceperit Sacramenta, dederitve, aut sacris interfuerit.

An contumeliâ aliquâ vel irreverentiâ affecerit imagines, reliquias Sanctorum, aliasque res sacras.

An putet se fecisse aliquid, cui sit annexa excommunicatio.

An obligatus ad recitandum Breviarium, omiserit recitare sive totum, sive partem ejus notabilem; veluti unius Horæ officium, sine sufficienti excusatione, ex tædio rerû spiritualium.

CIRCA IV. PRÆCEPTVM.

An parentes contempserit, aut verbis & factis contumeliosis offenderit.

An maledixerit patri vel matri, vel in eorum absentia iis detraxerit.

An verbo vel cogitatione illis mortem propter ipsorum bona, aut ob aliam causam, aliudve grave malum sit imprecatus deliberatè.

An eis obmurmuraverit, asperiusque fuerit locutus.

An in re gravi vel ex contemptu jussis eorum non obtemperârît.

An in notabili necessitate subvenire illis recusârît.

An testamentum parentum defunctorum fuerit executus.

An fuerit paratus propter amorem parentum transgredi præcepta Dei, & peccare mortaliter.

An Superiores suos sive sæculares, sive Ecclesiasticos contempserit, & justas eorum leges in re notabili violauerit.

An de Superioribus & majoribus suis detraxerit in re gravi; aut etiâ de Religiosis, sacerdotibus, magistris, doctoribus, &c.

An decimas, vectigalia, & alia quæ illis debentur, retinuerit.

An prædicta deliberatè facere proposuerit, etsi non fecerit.

An, si filios habeat, iis maledixerit, nec eos Christianæ fidei mysteria, Dei præcepta, aliaque scitu necessaria docuerit.

An filios reprehenderit & correxerit, maximè in peccato gravi.

An

An domesticos necessaria scitu docendos curaverit, & peccantes correxerit.

CIRCA V. PRÆCEPTVM.

An aliquem habuerit odio, cum desiderio vindicandi se, & quâto tempore in eo odio & vindictæ cupiditate perseverarit.

An optaverit alicui mortem, vel aliud malum grave, & damnum corporis, famæ, honoris, bonorum tam temporalium, quam spiritualium, ex malo & deliberato animo.

An fuerit alicui graviter iratus, cum animo notabiliter ipsi nocendi.

An contendendo cum aliis verberaverit aliquem, vel vulneraverit, vel occiderit, aut commiserit aliis ut id facerent, vel quod suo nomine ab aliis erat factum approbaverit, vel ad id dederit auxilium, consilium, vel favorem.

An clericum percusserit. Nota. Qui percutit clericum, etiam primæ tonsuræ, percussione quæ est peccatum mortale, incurrit excommunicationem, dummodo sciret, aut scire deberet, eum quem percutiebat esse clericum, & legem de excommunicatione. proinde circumstantia clerici est exprimenda.

An sibi vel aliis maledixerit seriò, & ex animo. Est autem maledicere, malum aliquod sibi vel aliis imprecari: nempe mortem, infamiam, diras, &c. ut si se vel alterum tradat vel commendet diabolo. Est autem maledictio semper peccatum mortale, quando seriò profertur, in materia gravi.

An litigans cognomina dederit, aut convicia jecerit cum gravi proximi injuriâ. Tunc semper injuria est reparanda, & fama refarcienda, si læsa fuerit.

An eum, quem graviter offenderat, rogare veniam detractarit, & cum inimico redire in gratiam recusaverit, vel cõdonare ei offensam noluerit, aut omiserit alloqui vel salutare suum inimicum cum scandalo.

An defectus corporis aut paupertatis alicui exprobrarit, aut verbis, aut cachinnis, vel signo aliquo alios turpiter irriferit. quod peccatum tanto est gravius, quanto major debetur reverentia iis qui ridentur, & eos tenetur sibi reconciliare; & si infamia sit secuta, debet famam refarcire.

An rixas & inimicitias seminaverit, & an indè grave malum sit secutum.

An deliberato animo doluerit de bono aliquo notabili proximi, vel de ejus malo lætatus sit. Bonum notabile est sanctitas, fama, scientia, divitiæ. Invidere in rebus parvis veniale tantum est.

An blasphemâtes, vel alio simili modo graviter delinqentes

non correxerit, cum spes alicujus emendationis esset, & id facile poterat.

An homicidis & extorribus favorem aut receptaculum præstiterit.

Huc pertinet peccatum scandali, quo quis ad peccatum mortale provocat alterum, verbo vel opere aliquo, quod naturâ suâ præbet occasionem ruinæ; & explicandum est ad quam speciem peccati induxerit; ut, Induxi alium ad omittendum Sacrum die festo, aut ad fabulandum per notabilem partem Sacri, ad non jejunandum cum teneretur, ad furandum, &c. De quo si (præter ea quæ singulis præceptis) occurrat aliquid, poterit illud huc revocare.

CIRCA VI. ET IX. PRÆCEPTVM.

An turpes cogitationes habuerit, in quibus voluntariè sit delectatus, etsi opere perpetrare noluerit id quod cogitabat. Est enim peccatum mortale.

An cum desiderio perficiendi operis, tales cogitationes habuerit, & an objectum cogitationis fuerit virgo, soluta, conjugata, Religiosa, &c.

An turpia & obscena locutus fuerit animo lascivo, vel libenter audierit, & an turpes cantilenas cecinerit animo lascivo, maximè aliis præsentibus.

An libros impudicos legerit animo lascivo, vel ex solâ curiositate cum probabili periculo delectationis morosæ, vel consensus. & an adhuc tales libros habeat.

An inhonestas choreas duxerit cum probabili peccati periculo.

An aliquam personam aspexerit cum periculo probabili consentiendi peccato.

An probabili peccandi periculo se exposuerit, loca quædam periculosa adeundo, vel cum certis personis conversando.

An conatus sit verbis vel aliquo facto suo pellicere aliquem personam ad res turpes. Hæc personæ circumstantia est exprimenda.

An lascivo animo turpia oscula & alios contactus impudicos habuerit, vel se turpiter contingi permiserit, vel an seipsum voluntariè polluerit, & quid tunc cogitabat. Est enim species cogitationis exprimenda.

An nocturnas vel diurnas pollutiones procurarit, vel expersus se oblectarit in pollutionibus, vel turpibus somniis.

An ipsum peccatum carnis opere expleverit. Explicetur species peccati; quales sunt fornicatio, adulterium, stuprum, incestus, sacrilegium, & vitium contra naturam.

CIRCA

CIRCA VII. ET X. PRÆCEPTVM.

An aliquid furto sustulerit. Explicet speciem peccati: & an rem sacram in loci sacri tutelâ. Exprimat quoque quantitatem, quando notabilis summa est.

An invito domino rem alienam alicujus momenti retineat adhuc absque animo restituendi.

An inventa notabilis valoris non restituerit domino, si eum adhibitâ diligentiam poterat rescire.

An aliorum hortis, agris, vel similibus bonis notabile damnum intulerit.

An ex eo quod debita suis creditoribus non solverit, cum alioqui posset, aliquid damnum incurrerint.

An in emptione vel venditione fraudem fecerit, cum notabili proximi damno; vel res furtivas, aut quas dubitabat esse alienas, emerit vel vendiderit.

An mercedem famulis, subditis, vel operariis subtraxerit, aut ministerium ad quod conductus fuerat, fideliter præstiterit.

An ratione mutui vel anticipatæ solutionis aliquid acceperit: & est usura.

An pro Beneficio Ecclesiastico obtinendo pecuniam vel rem pecuniâ æstimabilem dederit, vel alius quispiam eo sciente; & est simonia, collatio nulla, & fructus omnes sunt restituendi.

An plura Beneficia habeat: quàm multa & quamdiu?

An desideraverit accumulare opes per fas & nefas; aut haberit voluntatem determinatâ accipiendi, si posset, re alienâ.

An pecunias sibi à parentibus ad victum collatas, in lusus consumpserit, vel in convivia immoderata, aut aliis modis profuderit.

An ex parentum bonis quidpiam notabile acceperit contra ipsorum voluntatem: & est ipsis restitutio facienda; secus, si constaret de ipsorum voluntate.

An litem aliquam contra justitiam moverit, vel mendaciter aut fraudulenter in eâ obtinendâ processerit.

An luserit ludis vetitis, vel ludendo fraudem fecerit, cum notabili proximi detrimento.

An lucratus sit notabilem summam in lufibus, etiâ sine fraude, ab iis qui pecunias exponere non poterat; ut sunt filii familias, &c. vel. an fuerit causa ut aliquis bona parentum dissiparet.

An injustè lucrum alterius impedierit, aut consilium vel auxilium præstiterit, ad injustè nocendum proximo.

An furantem non impediverit cum posset.

An aliquid ex dictis deliberatè concupierit.

CIRCA VIII. PRÆCEPTVM.

An alicujus famæ detraxerit, grave aliquod crimen, vel ignominiosum quidpiam alicui falso imponendo, & tenetur retractare coram eis, quibus præsentibus famam alterius læsit.

An peccatum grave alicujus, verum quidem, sed occultum, aliis manifestaverit, malâ intentione, vel cum gravi famæ detrimento, quo etiam casu famam resarcire tenetur.

An dicta vel facta alicujus sine ullis aut ex levibus conjecturis in malam partem acceperit, certò & definitivè apud se statuendo illum peccasse mortaliter. Est enim hoc temerarium judicium, & peccatum mortale: si autem tantum fuerit suspicio, ut cum quis de alterius bonitate ex levibus indiciis dubitat, solum est veniale.

An detractoribus aures accommodaverit, ex odio illius cujus famæ detrahebatur, vel si detrahètes cum notabili proximi detrimento non prohibuit, cum facilè prohibere posset.

An perniciosâ mendacia protulerit in notabile detrimentum alterius.

An præceptores, scholas, convictum apud parentes diffamaverit, falsas ad eos litteras scribendo. & tenetur ad restitutionem retractando serio, nisi certò sciat parentes, ei non credidisse.

An secretum sibi commissum, maximè si sponderit se taciturnum, aliis revelarit, & an indè aliquod detrimentum proximi fecutum sit.

An litteras alicujus cum damno aliquo, vel saltem periculo aperuerit.

CIRCA GV LAM.

An se aliquando spontè inebriaverit, & an intemperantiùs comederit, aut biberit, cum notabili detrimento sanitatis.

An alios datâ operâ ad ebrietatem induxerit.

Qui officium aliquod administrant, examinabunt se etiam de peccatis, quæ in tali officio vel statu solent committi.

Interrogatorium brevius, in carmen redactum habet P. Polancus in Appendice Directorii.

Oratio post Confessionem.

Miseri cordias tuas, Domine, in æternum cantabo, qui me toties sanguine tuo lavisti, & lacrymarum tuarum fonte irrigasti. Hæne tuam Majestatem fundere pro me eheu! siccis oculis intuebor? O bonitas infinita, tantine facis adulteram, ut pro eâ reliqueris domum tuam, & dimiseris hereditatem tuam, & dederis dilectam animam tuam in manus inimicorum

torum ejus? Nonne facta tibi erat hereditas tua quasi leo in silvâ, Jerem. 12,
 & fornicata fuerat anima mea cum amatoribus multis? sed respexisti terram & fecisti eam tremere, & longè errantem, & diu
 expectatam non projecisti à facie tua, sed omnia peccata mea
 post tergum tuum? Ah! Domine, confirma hoc quod operatus es
 in me, & miserere mei, ne fiant aliquando novissima pejora prioribus,
 postquam ad amplexus tuos suavissimos, per veniam peccatorum dedisti pervenire. Ardeat in me amor tui, ne per teporem principatum mecum accipiat alter, si in terrâ Sanctorum iniqua geram. Verùm bone JESU quomodo tepidus esse possum, cùm tu lanqueas amore mei, & gaudia eterna pro labore momentaneo præparas mihi: & hodie post tot peccata mea frumentum electorum, & vinum germinans virgines, calicem benedictionis pro maledictione, calicem salutaris melle & lacte manantem, pro eo quòd felle te peccatorum potavi. O Domine, ô Deus, ô charitas, da mihi obsecro ut non sint hæc in vanum. Quid tibi in judicio dicere ostendenti vulnera, & labores, Domino meo servus nequam, si nunc contempsero sequi te & Sanctos tuos, qui post tot labores, nunc latantur sicut victores captâ prædâ, & in messe messores? crescebant illi quotidie, & ego in deteriora prolabor, tepidus in amore tuo, distractus in precibus, affectu vagus, quia te, ô Deus, meus, & omnia, dereliqui fontem vitæ, & quesivi cisternas dissipatas creaturarum, quæ continere non valent aquas. Doleo, doleo, & detestor hæc, & offensas præterita vitæ meæ. O amator hominum, doleo quia te offendi, quia bonus es, non ob infernum aut caelestium gaudiorum detrimentum. Vtinam ita hoc sentirem, ut sentiuntur incommoda corporis, perditio liberorum, opum, &c. & tamen nonne qui te perdit omnia perdit, caelum, Sanctorum præsidium, amicitiam tuam, omnia bona opera, & pacem animæ suæ, quâ me hic frui, & beatè vivere cupis? Benignissime Deus, scio, bonorum nostrorum non eges: sed beatè me vivere hic & eternum cupis animo tranquillo, & tibi conjuncto. Video & confundor: ac tum magis, dum ob vanam gloriam, pecuniæ amorem tanta fieri conspicio, quodq; amor tuus tantum me impellere nequeat: sed iterum rogo, parce Domine, parce Domine, propter merita & sanguinem Filii tui, quæ offero divinæ Majestati tuæ,

Cavendum à tepore.

Præparatio ad Communionem.
 Cor. 10.

Sanctorum fervor.
 Jerem. 2.

Contritio.

Attendite Dei charitatem.

& in

Oblatio
sui.

Et in unione meritorum ejus omnia mea ad seruiendum tibi: Illis omninò, & gratiâ tuâ confido in novitate vitæ ambulare: Adeste Angeli, sancti patroni mei, ut quæ in conspectu Sanctissimæ Trinitatis, & vestro propono, divina gratiæ innixus perficere valeam. Amen.

*Praxis: seu quæ agenda post Confessionem
generalem peractam.*

*Recidiva
cavenda.*

PRIMÒ, vide quomodo jam multa cum molestiâ in gratiam cum prodigo redieris, & gratias age ex toto corde, atq; imitare Magdalenam, exemploque ejus quidquid vanitati hactenus in corpore tuo servivit, statue Deo dedicare, &c.

*Ioan. 5.
Ocasiones
vitanda.*

Secundò, cogita tibi dictum illud esse: Ecce sanus factus es, jam amplius noli peccare, & coram Deo, & Sanctis ejus, ut testibus, sæpè contritionem excita, & protestare coram eis, quòd in æternum non declinabis à mandatis Dei tui.

Eccles. 3:

Tertiò, considera quæ sint tibi inclinationes pravæ, & præcipuè occasiones peccatorum tuorum, studiumque eas vitandi scias tibi præcipuum esse debere: qui amat enim periculum, peribit in eo. Neque verò contritus videtur, & ad Deum conversus, qui sciens se creberrimè tali occasione lapsus esse, & frequenti lapsu debilitatum, iterum se eidem periculo committit, v. g. conversationi cum dispari sexu, cum ebriosis, &c. Dic mihi, si in loco aliquo vigesies gravissimam bonorum jacturam fecisses, nònne vitares? Si aliquoties fuisses in eodem graviter vulneratus, nònne diligentissimè caveres? Si quis sapius vitæ discrimen adiisset, & naufragii, & famæ, & bonorum omnium, & sciens & prudens absque causâ eidem se periculo exponeret; crederes ei asserenti se naufragium studiosè vitare velle, an potiùs temerariè ruere in certum interitum? Ita in animæ periculis cavendis providum esse omnino convenit.

*Præcipui defectus obser-
vandi.*

Huc pertinet videre quibus vitiis potissimùm obnoxius sis; habet enim quisque defectus aliquos, è quibus cæteri ferè manant: & hos eradicare, ac velut fontes obstruere oportet, idque per examen particulare, de quo infrà, & studium singulare mortificationis.

*Actiones ex-
polianda.*

Quartò considera actiones tuas, & occupationes, diligenterque attende, quomodo eas perfectiùs agere poteris.

*Adversa to-
leranda.*

Quintò considera, quæ tibi molesta & aspera ab aliis accidere possent, quæque ex vitæ genere tibi obvenire solita sint: & primò accepta ea in satisfactionem peccatorum de manu Do-
mini,

mini, deinde aliis etiam modis ad ea fortiter & Christianè ferenda animum præpara.

Exemplum propositum post Confessionem generalem ad vitæ emendationem.

CONSIDERATIS semitis domus meæ, divinâ misericordiâ statuo.

Primò, benè & christianè me mori velle, atque similiter vitam mihi instituendam; cùm talis sit futura mors, qualis vita fuerit. Duce[m] autem in viâ hâc, & animæ negotio eligo N. doctum iuxta ac pium, ei que illam omnino aperire, ei usque directionem sequi propono, ac de profectu sæpè cum illo conferre, & exposcere, ut amicè & confidenter me moneat. Adjuva me Domine Deus meus, quia tu es Deus fortitudo mea, & refugium meum, & te quærere & amare toto corde desidero. Amen.

Propositum de vitâ, & morte bonâ.

Secundò, quoad animam ejusque cibum, propono eam sacrosancto Eucharistiæ Sacramento decimo quinto quoque die saltem pascere, octavo verò per pœnitentiæ Sacramentum expiare: nam video manifestè mihi illusum, & vehementer errasse me; cùm dilatione imparatior hactenus evaserim, neque sit ulla excusatio apud Deum ob negotia (unicum siquidem & gravissimum est salutis meæ,) & erubescio coram te, Domine, dum cogito me plurimis frivolis. ludo & otio, tempus absumpsisse, lucri, &c. occasionem avidè arripuisse, & soliùs animæ curam post habuisse.

De usu Sacramento.

Illam etiam oratione & verbo tuo pascere, coram te, Deus meus, statuo, & quotidie Missam audire, examinare conscientiam, & lectioni & piæ quadrantem saltem unum tribuere. ad hoc enim vivo & creatus sum: & si semper jussus sum orare, quomodo hæc negligere poterò? Inter morbos verò animæ illum N. primùm diligenti curâ per sanare conabor per gratiam tuam, quemadmodum facerem si corpore æger forem.

De Missâ.

Quod ad corpus, per tuam gratiam numquam illud tam delicate nutriam, ut velut servus molliter nutritus contumax fiat & rebelle divinæ Majestati tuæ; sed ut jumentum habebo moderato cibo ac potu, vestitu & recreatione, ut decet statum meum utque aptum sit obsequio animæ meæ, & tuo in primis, Deus meus. Sensus, imprimis verò oculos, aures, & linguam sic custodiam gratiâ tuâ, ut portas animæ meæ adversus inimicos meos.

De corporis cura.

Tertiò, cùm reddenda mihi sit de bonis ratio (tua enim sunt omnia,

*De bonorum
usu.*

omnia, & iussus sum ego dispensator esse fidelis) propono Primò, non anxie accumulare, sed moderatè ea curare; tum ut vitam sustentem, tum ut creditoribus satisfaciam, ne clament in cælum vindictam graviter pressi inopiâ fratres nostri, & filii Dei ad Patrem misericordiarum. Secundò, ut familiam alant juxta statum, non vanum mundi iudicium: neque enim opulentior videri cupio, neque alieno illustrior apparere. Tertio, ad honestam tantum recreationem; quid enim turpius quam opes magno sudore miserorum expressas, & parentum labore partas, quibus mihi cælum parare, & ventres famelicos fratrum meorum pascere possum, prodigere aleæ jactu, &c Non feram deinceps, ut clamet ad portam frustrâ pauper, pro unâ panis bucellâ, & ego ludo, & joco, & supervacuis deliciis, dilapidem summam, quâ multi refici & Deum benedicere possent, & benedictio eorum plurima venire super me.

De familiâ.

Quartò, reddenda cum sit familiæ ratio; Primò, non superbe me geram, sed servos meos famulos existimabo. Secundò, necessaria eis diligenter curabo. Tertio, sollicitus ero ut saltem æquè Deo meo seruiant, ac mihi, neque permittam quin singulis saltem mensibus Pœnitentiæ & sanctæ Eucharistiæ accedant Sacramentum: æquum est ut non seruiat, quis mihi, qui non seruit tibi, Deus meus. Quod autem attinet ad alios subditos potestati meæ subjectos, scandala amoveri, justitiâ breviter & rectè administrari curabo.

De officio.

Quintò, officium quid à me poscat meum, expendi, & video, ô Domine Deus, eò mihi majorem rectè vivendi necessitatem incumbere, quò plura de manu tuâ liberali indignus accepi. Deinde multa occurrunt, quæ in obsequium tuum, & gloriam nominis tui facere poterò, atque hæc coram Majestate tuâ decerno N.

De tempore.

Sextò, temporis autem primam mihi rationem habendam esse video, cum preciosissimum sit, & irrecuperabile: quocirca illud distribui ut animæ prius meæ, ut virtutis ac rationis studio; ut proximo, & muneri suum tribuatur.

De sociis.

Septimò, cum nihil ad probitatem magis valeat, quam bonorum conversatio & societas, tales deligo N. quos scio divinæ Majestati tuæ fideles famulos, alios verò vitare volo. Vitia enim serpere videmus, neque potest tibi esse gratum, ut nec ulli patri & Principi, si cum eo filius aut subditus tractet aut agat; qui nihil aliud nititur, quam suadere, ut parentem perimat filius, cliens Regi rebellis. Id enim faciunt mali invitantes ad peccatum, per quod Christus Dominus iterum crucifigitur, & tibi Deo meo rebellis quis efficitur.

Octavò,

Octavo, ut verò hæc proposita firma sint, statuo Primò, de *Nota.*
 iis referre Confessario, vel decimo quinto quoque die. Sec-
 undò, ut meliùs ea servem, mihi indico legem v. g. dandi
 eleëmofynam, &c. nisi hoc N. fecero. Tertio, si Confessario
 probetur, ad tempus aliquod voto pœnali me obstringam, do-
 nec quod potissimùm mihi necessarium est, perficiam. Quar-
 to, quotidie propono hæc manè relegere. Quintò, saltem quot
 hebdomadis aut mensibus eadem attentè considerare,
 Oratio pro executione. *Dignatus es, ut sup. pag. 10.*

Oratio, pro perseverantia in bonis propositis.

DOMINE Deus meus, Rex Regum, & Domine dominan-
 tium, confiteor tibi coram curiâ tuâ caelesti, quòd infidus
 hæctenus fuerim majestati tuæ, post innumera accepta à liberali
 manu tuâ beneficia, quibus non ad obsequium tuum, sed ad re-
 bellionem usus sum. O Pater misericordiarum, miserere mei:
 pœnitet enim me vehementer & velut prodigus supplex venio, &
 projicio me ad thronum gloriae tuæ; respice ad opus manuum tua-
 rum. Ecce abrenuncio Satana, & mundo, ac pompis ejus, at-
 qua hæc NN. statuo coram te, & vitare illas occasiones N. ut
 lapides offensionis. Scio quòd in die judicii nihil habebò, quod ex-
 cusem: ostendisti enim mihi viam in quâ ambulem, & quod non
 fecisti omni nationi, judicia tua & leges manifestaisti mihi; &
 gratiam dedisti ut præstare possem. Et certè si centesimam par-
 tem fecissem eorum, quæ pro mûdo feci ac toleravi, profectò ser-
 vassis legem tuam, & in amicis tuis ac filiis numerarer: jam *Psal. 142.*
 autem non sum dignus vocari filius tuus; sed fac me sicut unum *Psal. 147.*
 de mercenariis tuis, & concede mihi gratiam per sanguinem
 Christi JESU, quâ desideria ista complere, tibiq; & Christo
 filio tuo, ac sanctissimæ Matri illius servire valeam, & tecum in
 æternum vivere. Amen. *Lucæ 15.*

JACULATORIÆ.

Iuravi & statui custodire judicia iustitiæ tuæ, *Psal. 118.*
 Nonne Deo subjecta erit anima mea? quoniam ab ipso salutare *Psal. 61.*
 meum.
 Paratus sum, & non sum turbatus, ut custodiam mandata tua. *Psal. 118.*
 Concu-

Ibidem.

Concupiuit anima mea desiderare justificationes tuas in omni tempore.

Ibidem.

Viam veritatis elegi: iudicia tua non sum oblitus.

Ibidem.

In toto corde meo exquisiui te: ne repellas me à mandatis tuis.

CAPVT VII.

Exercitium seu deliberatio de sincerâ ac frequenti Confessione.

Eccl. 40.

HOMO. Grave jugum positum est super omnes filios Adæ, à die exitus de ventre matris eorum, usque in diem sepulturæ in matrem omnium, Nescio enim qui fiat, ut fugiant à facie tuâ, Domine, & abscondant se, & peccatum suum à te, qui contemplaris in omni loco bonos & malos. Sed quid agimus miseri? abscondere nitimur peccatum id est vulnus, ut inveterascat, ut fiat peccatum peccatis supra modum. Quid enim est differre confessionem, nisi differre medicinam? quid est celare peccatum nisi vulnera tegere, ut computrescant vulnera, & cicatrices nostræ à facie insipientiæ nostræ? Sana precor, Domine, noxium pudorem, quo impudentia tegitur, honoris vanam cupiditatem, quo æterna ignominia accersitur. Adjuva nos Deus salutaris noster, ut verè & sincerè confiteamur peccata nostra, & miserearis iniquitatibus nostris.

Peccator abscondit vulnus meo dico.

Pudor noxius è superbiâ nascitur.

Eccl. 4. Vide qua sincera Confessionis utilitas.

Dilatio illius quam noxia?

CHRISTVS. Fili, pro animâ tuâ ne confundaris dicere verum: est enim confusio adducens peccatum, & est confusio adducens gloriam, & gratiam. Expende quid ex sincerâ & crebrâ confessione tibi utilitatis proveniet; quid ex falsâ; quid ex morâ longâ. nonne, si vulnus accepisses grave, & maximè si letale, continuò medicum quæreres & aperires? hoc est peccatum. Si venenum hausisses, differres donec pervasisset fibras omnes? si ab hoste captus esses, differres, cū in manu tuâ esset redimi, donec vinculis, id est peccatis, pluribus esses adstrictus? donec diu durâ servisses servitutē? quis in exilio permanerè vult, donec plurimorum bonorum

tum jacturam fecerit, hæreditate amplâ exclusus & honoribus? Quod si verò humiliter statim homo confiteretur, mox veneno liberaretur, & servitute, & in filiorum meorum rursus numerum restitueretur; rursus ei meritis quotidie coronam augere concederetur; & particeps esset bonorum omnium. Qui hæc *Quanta vis* omnia spernit, & differt confiteri, vel erubescit; quanti *noxii pudor-* facit ille esse se filium meum, & servum; quanti animæ *ris:* sanitatem, filiorum meorum hæreditatem; & quod maximum, meam iram vel benevolentiam? Dic mihi, si reus esset capitalis delicti, qui si sciret multos eadem horâ à lecto ad supplicium rapi, à dextris & sinistris; seq̄ue delatum; tortores instare ut licentiam habeant comprehendendi; & si ille verbo uno à morte, à diro *O dementiã* supplicio, à jacturâ bonorum, à Regis irâ se liberare, *peccatoris.* verbo uno inquam, confitendo peccatum viro amicissimo, posset, quem & secretissimum sciret; & tamen contemneret, nõnne furiosum & amentem appellarer? Aspice repentinas mortes, glomeratos hostium cuneos ut te perimant; plurimienim sunt dæmones *I. Pet. 5.* qui circumvallant, circumeunt quærentes quem devorent. cur igitur salutem deseris? cur cessas, qui mederi tibi, tantoque potes malo verbo uno? currit cervus ad dictamnum: hirundo ut pullis restituat lumen, ad chelidonium: & mavult homo jam peccato suo reus, æternum damnandus ad momentum latere, quàm pœnis absolvi, & beatus esse. O miserum, pudoris magis memorem, quàm salutis; qui perire elegit potius, quàm vulnus aperire! quid tu hîc amico suaderes tuo? quid tibi: *Haccine vera,* ut supra, pag. 7.

Номо. Video, Domine, difficilius esse peccata cõmissa prodere, quàm non admissa vitare; & obstupescere debeo insaniam nostram. Obmutui, & quia filii à bonis, dolor meus renovatus est. Ego certè confitebor injustitiam meam tibi, Deus meus, & tu remittes impietatem peccati mei, pro infinitâ benignitatẽ tuâ:

quia si tacuero, reus magis ero; & quo diutiùs expecta-
 ctuero, difficiliùs, ut de echino dicitur, pariam, quod
 concepi, peccatum.

*In morte
 quid fecisse
 velles?*

CHRISTVS. O quot angustiis premuntur in mortis
 horâ, qui superbîâ suâ, & vano pudore à crebrâ & sin-
 cerâ confessione deterriti fuêre! quot enim sunt, qui
 plurimos annos sacrilegè confessi fuêrunt, & concul-
 cârunt sanguinem meum! ac tum quidem confiteri
 vellent, sed vix in mortis horâ sincerè evomere virus
 peccatorum possunt. O quàm triste mihi est, id Sacra-
 mentum, quod pro solatio statui, exitium fieri ex ho-
 minum malitiâ & vanissimâ vanitate longè præsentis-
 mum. quid potui dicere dulcius, Fatere peccatum, &
 dimittetur tibi; fatere uni soli, verbo uno, & absolutus
 eris, etiam ab omnibus mundi, si patrasses, delictis?

HOMO. Ita est, benignissime JESV, facilius nihil esse
 potest. sed eheu! difficilius nihil corruptæ naturæ vide-
 tur.

*Pudor cres-
 cit: dilatio-
 ne.*

CHRISTVS. Quid ita? an homo aliquando pecca-
 tum confiteri statuit? si aliquando? cur, ut dixi, differt,
 dum morâ inualuerit malum, dum hostis potentior?
 non decrescit morâ pudor, sed augetur. Et verò quæ
 tanta pudoris causa?

*Superbia
 pessima.*

HOMO. Non video aliam, quàm arrogantiam insa-
 niam hominum, qui vel unius iudicio absolvi vere-
 mur, potiusque optamus insipientissimè coram orbe
 toto accusari & damnari, quàm apud unum nos accu-
 sare & absolvi. malumus coram orbe toto ignominiam
 notari, quàm coram uno mortali, misero peccatore res
 nostras fateri, & gloriam de victoriâ sui reportare.
 malumus à te sæpè in perpetuum reptobari, quàm ab
 uno terræ vermiculo facta nostra non probari. Eia, Do-
 mine, imperfectum nostrum viderunt oculi tui; adjuva
 nos, & dirumpe vincula peccatorum nostrorum.

Psal. 138.

O veritas æterna. vide infra pag. 84.

CHRISTVS. Quid facies, miser, in die illâ hor-
 rendâ

tendâ, quando revelabo abscondita tenebrarum, & illuminabo consilia cordium, & nihil occultû erit, quod non reveletur; & quod in tenebris summis dictum & gestum, in lumine coram toto terrarum orbe patebit? quantopere elucescet veritas illa, decretum, lex & sententiâ mea, Omnis qui se exaltat, humiliabitur; & qui se humiliat, exaltabitur? *Credo tibi, &c. ut supra pag. 7.*

Luc. 14.

HOMO. Timor & tremor venerunt super me, & tulerunt me tenebræ. horrendum est incidere in manus tuas, potentissime Deus. horrendum cogitare lamentationes & Væ-misericordiarum, quos inutilis pudor æternis damnabit tormentis. ibi revelabitur iniquitas ad opus probrium sempiternum: quam si confessione aperuissent tot pueri, tot puellæ, tot viri, fuisset illis peccatum ad gloriam sempiternam. Quid dicemus ad hæc, ô anima nostra? *O veritas æterna, &c. ut infra pag. 84.*

*Psal. 54.
Hebr. 10.*

CHRISTVS. Olim Sancti amici mei sic instituebant suos, ut, si fieri posset, quot passus ambularet Monachus, declararet. illi non declinabant cor suum in verba malitiæ, ad excusationes excusandas in peccatis, sed crebrâ atque humili confessione eluebant peccata sua. Hinc tantâ certè pace & gaudio fruebantur; cum peccati reos flageller tortor assiduus conscientia, & torqueat tanto violentiùs, quanto secretiùs. Serpentem illi fovent in sinu suo, ignem ad interuersionem devorantem. An jam videtur in longum differenda confessio, ut diuturnior sit pœna, difficilius venia, sæviora iustus, etiâ mediis in deliciis, tormenta? Colligata enim, ait Propheta meus, est iniquitas Ephraim, absconditum peccatum ejus; dolores parturientis venient ei. Ecce, dic uni uno verbo, & redibit pax & tranquillitas sperata, & omnia bona pariter cum illâ. Neque tantùm in Sacramento Pœnitentiæ candidè & sincerè aperiebant vias suas: sed generale & evidens indicium diabolicæ cogitationis pronunciabant, si eam seniori confunderetur aperire; tum demum securi, si perspecti illis essent.

*Psal. 146.
Sanctorum
exemplum.*

Oseâ 10.

*Cass. lib. 4.
Instit. c. 4.
securitas
magna ex
sinceritate.*

Matth. 23.

Humilitas
exaltatur.
Ibid.

Tunc enim sciebant seniozem non permissurum, ut onus grauius imponeretur, quàm ferre possent; quippe qui vires declarassent: nihil verebantur despici, sed operabant. Et certissimum illud nota decretum meum; Omnem, qui se humiliat, exaltandum. Ideo quæ numquam tales famæ faciunt iacturam, sed nomen potiùs augent: non potest enim fallere verbum meum, & iudicia mea manent in æternum. atei nâ lege fixum est, ut iterum dixi tibi, Omnis qui se humiliat, exaltabitur; & omnis qui celando peccatum suum exaltare se nititur, serâ pœnitentiâ ignem fumo, vulnus fœtore proderè inglorius cogetur. Credo tibi, ut sup. pag. 7.

HOMO. Quæ, JESV bone, commoda video! quot bonis, quot nos promissis inuitas, ut teterrimam hypocrisis vincamus; ut crebrò in sanguine tuo abluantur animæ nostræ; ut curentur vulnera nostræ; ut revertamur ad te; ut mundi simus corde; ut tandem veniamus ad te, & videamus regnantem cum Patre & Spiritu sancto in sæcula sæculorum! Amen.

Oratio pro Confessione ritè instituenda.

Quid præsta-
ta, uni a
perire an
omnibus?

Dementia
hypocritæ

Matth. 10.

O Veritas aterna, Deus meus, nōne tu scrutaris cor & renes meos, & jubes, ut condones mihi, ut tantum confitear peccatum meum; id quod uni homini reo, & peccatori, & captivo, & forte miseriori me? Et fieri potest, ô JESV, ô JESV, ô JESV, ut potiùs quàm uni homini innotescat, malit homo aternum perire? & à toto orbe damnari: unum metuat infelix & non totum orbem, neque te? Iudicium hominis refugiat & non tuum: forsitan haberi probus optat ad momentum, & malus esse & cum malis puniri aternum? Credis hæc, ô peccator? & quæ dementia, quanta fallacia esse remedium & tam facile, & te excludere illud & pacem animæ tuæ longè suavissimâ? & tormentum & gehennam intra viscera alere, & à gratiâ tuâ eheu! aternum.

ô Deus meus excludi. Et verò nōne certò certius notum, quod omnis, qui sic se exaltat, turpiter humiliabitur, & quod nihil sit oper-

opertum quod non reveletur, nihil occultum quod non sciatur? Si vera hæc veritas, cur ergo cum ignominiâ revelari optabo mundo, & confundi coram eo & damnari, quàm coram uno, & ab uno, & à te absolvi! Creditne hæc, quisquis adhuc celat peccatum? & scit insuper confessionem à te mandari, frustra, illud celari, cum seriùs, ociùs crimen vel se prodat vel prodatur? Si credit, cur, ô JESU, celat, & audet aliquando te suscipere in Ven. Eucharistiâ, & in serpentum, & draconum foveas, id est, cor suum te projicere & velut in latrinas? quid sperat? à te veniam, quam millies tam faciliè oblatam sprexit?

Applicatio
ad Com-
munionem.

O Domine, ô veritas mea Deus, protestor coram te hodie, quia sincero corde te suscipere volo, & mundo te amare & amplecti, & confitebor tibi, & non abscondam peccatum meum: si enim ascendero in cælum, tu illic es; & si descendero in infernum, ades. Tu nosti omnia priusquam fierent, & respicere ad iniquitatem non potes. Confitebor ergo adversum me injustitiâ meam, & tu remittes impietatem peccati mei. Confitebor homini, ut tibi Deo meo: & tu, scio, pro benignitate tua, diriges linguam ejus, & vias meas. Scuto me circumdabit veritas tua, & non timebo à timore nocturno; sed tuum judicium, ô aterna Veritas, in quo manifestabuntur consilia cordium, & revelabuntur abscondita tenebrarum. Gratia & veritas per te Christe JESU, facta est.

Protesta-
tio.

Abque te, vani filii hominum, & mendaces instateris, ut decipiant de vanitate in idipsum, & decipiantur miseri, dum celare volunt omnia videntem, & testem velocem iniquitatis sue. O, quot in judicio tuo, larvâ & personâ depositâ erubescant coram orbe terrarum; & apparebunt sepulcra dealbata; nequiterque se humiliasse, quorum interiora plena erant dolo! O insensati, quis vos fascinavit non obedire veritati? puduit coram uno erubescere, & ecce coram universo orbe terrarum revelabitur iniquitas terra.

Psal. 31.

Psal. 90.

Hypocrita
se decipit.
Ioan. 1.
Psal. 61.

O quam brevis laus impiorum, & gaudium hypocrita in-
tar puncti! Si ascenderit in cælum superbia ejus, & caput ejus, tubes tetigerit, quasi sterquilinum in fine perdetur: & qui viderunt eum dicent, Vbi est? Revelabunt cali iniquitatem ejus, & terra consurget adversus eum. Vae, qui profundi estis corde,

Eccl. 19.
Galat. 3.

et à

Iob 20.
Hypocrita
humilia-
tur.
Ibid.

Isaia 29.
Psal. 141.

Et à Domino absconditis consilium! quorum sunt in tenebris opera, & dicunt: Quis videt nos, & quis novit nos? Tu nosti, Domine, & contemplaris in omni loco bonos & malos: ideoque non declinabo cor meum in verba malitia, ad excusandas excusationes in peccatis: sed voluntarie sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo, quia bonum est. Tu ostendes mihi viam rectam, per eum quem ducem mihi dare dignatus fueris; eum ipsum ut te audiam: non enim est prudentia, non est consilium contra te, Domine. Incerta sunt omnes providentia nostra: da illi, quaeso, Domine, spiritum rectum, ut cognoscat mirabilia de lege tuâ, ut aperiat mihi voluntatem tuam; quam scire vehementer desidero, & uni tibi placere & servire in verâ sanctitate & iustitiâ, in humilitate & patientiâ, castitate perfectâ, & sincerâ caritate omnibus diebus vita mea. Amen.

Praxis ad peccatorum Confessionem peragendam.

Damon jam
maximè peccantem
in se
dicitur.

PRIMA. Observa diabolus nihil magis hoc maximè tempore moliri, quam ut efficiat homines incredibili infantiâ, etiam aliquando Religiosos & pios, præsertim mulieres; abscondere peccata sua, excusate, palliare, nullam admittere monitionem. atque ita astu magno, ut S. Bonaventura ait, omnia peccati & defectuum excludere remedia. Quanto acceptiores Deo sunt gravissimi peccatores, quam ejusmodi simulatores, quia facilius certè illi, quam hi, utpote tepidi, curantur & sanantur. Assuescere ergo quisque primo debet confessario, & si Religiosus est, etiam Superiori se sincerè aperire, neque defectus tantùm, sed & insuper tentationes, & pietatis exercitia.

Confessarius
mutandus si
libertas desit.

Secunda, Etsi verò laudabile certò Confessario confiteri; tamen si, ut fit, libertati officere videatur, non tantùm mutare convenit, sed oportet, & potius ignotus, & in tenebris adeundus, quam in pœnas & tenebras exteriores anima per reticentiam à dæmonio muta detrahatur. Idem esto iudicium, si periculum animæ ex confessione timeatur; si secreti revelatio. Ea propter Ecclesia mater decrevit, ut in mulierum monasteriis quotannis ter ut minimum alii ab ordinario dentur Confessarii. Ideò ferè in Jubilæis facultas omnibus tribuitur, etiam Religiosis, cujusvis approbato confitendi. Sed discreti Superiores, animarum

Sane, Triâ.

animarum veri zelatores, huic incommodo ultrò occurrunt, & ut meritò debent, offerunt facultatem confitendi alteri, si angi suorum videant conscientias; tantùm abest ut negent. Certè negare illam, præsertim in monasteriis mulierum, durũ est, & ob Christum vinctas, ut sic loquar, laqueis irretire, ac in salutis portu, portam illius, eheu occludere. Hac de causâ prudenter sanè B. Theresà in suo Ordine Confessarii optionem dedit. Vides quantâ libertate hîc utendum. Unde probare non possum allici pœnitentes: sed consilium R. P. Alvarez utile semper visum ac salutare, ut eos demùm audiat & juvet Confessarius, quos ad eum Dominus miserit; pro his enim illi gratiam, & ut sic loquar, annonam largitur, quâ animam pascit. Idquæ humilitas suadet. Si enim quisque alium se meliorem æstimare debet, utriusque etiam aptiorem animabus juvandis. Nemo verè humilis ideò se aptiorem, quòd doctior fortè sit aut exercitior, putat, cum sciat Dei solius esse trahere, sanare, dirigere animas ad finem & perfectionem; quam illis destinavit: incertas verò esse hominum providentias. Illud etiam laudabile aliquorum iudicatur institutum, ut eo Confessario, quem Dominus in loco, seu confessionali statuerit, utantur; in hoc illius paternam, cum humilitate, providentiam sequantur. Ille novit cui quem mittat: sic Philippum misit Eunuchò, sic Ananiam Paulo, sic Cornelio Petrum. nec misit tantùm, sed instruxit, priusquam mitteret, quid opus factò esset; & ad Cornelium missionem miraculo testatus fuit.

Pœnitentes non alliciendi.

Humilitas id suadet.

Confessarius audiat eos quos misit Dominus.

Tertia. Deligendus Confessarius vir doctus, prudens, maturus ac pius, non verbosus, nec blandus; quod de mulieribus dico. His cum Confessario, uti vitanda familiaritas, ita etiam visitatio, & frequens colloquium, nisi necessitas compellat; ac tum quidem breve, & numquam sine teste admittatur, etiamsi Angelus de cælo esset. Sic Sanctæ omnes fecerunt, sic Sancti. Qui aliâ cum potest viâ graditur, non insistit Sanctorum vestigiis, & temeritatis suæ pœnas metuat.

Caveat Confessarius solus cum feminis agere.

Quarta In confessione instituendâ humilem & perspicuum esse oportet, ordinatum ac brevem, omiſſis generalibus, & iis, quæ sub conditione vulgò ab omnibus ferè narrari solent, ac longâ narratione, maximè in eo quòd ad castitatem pertinet: tũ narratio & accusatio verbosior periculosa sæpè sit utriusque, & pœnitenti, & Confessario. Speciem facti & peccati explicare sufficit, id est, circumstantiam illam, quæ efficit illud peccatum longè gravius, ut sunt circumstantiæ personæ, si illa conjugata, Religiosa, voto obstricta. Vis autem commodè te præparare ad confessionem? utere formulâ examinis generalis. Primò gratias

Confessio debet esse humilis, perspicua, & brevis.

*Modus ad
confessione
separandi.*

age, quòd spatium pœnitentiæ dederit Deus; Secundò, lumen pete, ut agnoscas peccata tua ac detesteris; Tertiò, examina te; Quartò, contritionem excita; Quintò, firmiter propone emendationem. Examinare autem te poteris, quomodo contra Deum, proximum, & teipsum peccaris cogitatione, verbo, opere, atque omissione: vel certè actiones diei percurrere, & breviter tria vel quatuor (quando gravius nihil est) collige, de quibus in confessione te accuses; ac potissimum contritioni & proposito intendas. Juvat in examine quotidiano ad expeditam confessionem, consuetudine annotare; pro contritione actum illius l. i. c. 5. explicatum recitare.

*Quoties con-
fiterendum.*

Quinta, Etsi crebra confessio laudanda sit, est hinc tamen moderatio adhibenda. Sacerdotibus equidem etiam quotidianam Sanctorum exemplo suaserim: sæcularibus piis semel atque iterum in hebdomade sufficere confiteri, & quidem breviter, nisi necessitas aliud imperaret. Cavendum autem ne ex consuetudine fiat confessio, sed ita semper instituenda est, ac si statim post illam moriendum foret, non tamen scrupulosè. Collationem instituere confessionum, & de profectu suo iudicium ex illis facere apprimè salutare.

*Cogitet pœ-
nitens se
Deo loqui.*

Sexta, Quà reverentiâ, humilitate, quoque titu confitendum sit, passim traditur. Unum moneo, ut in formulâ, quæ confessio præmittitur, dum pœnitens dicit. *Confiteor Deo*, reflectat, & seriò cogitet non homini se, sed Deo cui omnia patent, loqui: neque humanæ prudentiæ ullius, sed soli Deo cuiusque gratiæ confidat, ut velut in sanguine Christi lavandus accedat. Deinde ad *mea maxima culpa* contritionem iterum excitet, mente saltem adjiciendo, & *doleo quod tot beneficis tanto amoris Dei me nihil nisi peccata reposuerim*. Idem fieri expedit ad eadem verba post confessionem repeti solita. Formulâ longiore si temporis angustia uti non permittat, saltem brevior utendum, hæc vel simili, *Confiteor Deo omnipotenti, B. Mariæ, omnibus Sanctis, & tibi, Pater, quia peccavi nimis, mea maxima culpa*.

*Post confes-
sionem quid
agendum.*

Post confessionem peractam Primò, gratias age; Secundò, pete gratiam ut te emendare queas, ac tibi diffide, Deoque confide; Tertiò, propositum renova, & quoad potes occasiones prospice, & vitare decerne; Quartò, pœnitentiam exple, orationes injunctas recitando. Addere poteris afflictionem aliquam corporis, aut incommodè flectendo, aut quid simile, & eleëmofynam largiri saltem spiritualement, pro proximis orando, & potissimum iis qui malè affecti sunt. sic etenim tria bonorum operum genera expleveris.

Oratio pro Execut. *Dignatus es, &c.* ut supra pag. 10.

JACULATORIÆ,

Ecce sanus factus es, jam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. Ioan. 5.

Delictum meum cognitum tibi feci, & iniustitia meeam non abscondi: dele Domine iniquitatem meam. Psal. 31.

Peccavi in calum, & coram te: jam non sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut unum de mercenariis tuis. Luc. 15.

Delicta quis intelligit? ab occultis meis munda me, & ab alienis parce seruo tuo. Psal. 18.

CAPUT VIII.

De Confessario seu Ministro Sacramenti penitentiae seu Confessionis.

PRÆLVDIVM I. Considerate coram Deo undique miserum & leprosum, &c.

PRÆLVDIVM II. Gratiam pete ut hoc Sacramentum non sit tibi in perniciem, quod institutum est omnibus ad salutem.

PVNCTVM I. Considera Deum sapientissimum & optimum, cum haberet infinitas vias quibus sibi reconciliare hominem posset, delegisse hoc medium tamquam convenientissimum & suavissimum. Quid enim *Confessio facilis.*

facilius quam reum fatendo, non uni sed alicui ex innumeris propè Sacerdotibus potestatem habenti, absolutionem impetrare? Quid autem magis conveniens quam ut peccator, qui cor, linguam ac manus à Deo avertit, contritione, confessione & satisfactione se ad Deum convertat? Gratias age Deo Patri, qui omne iudicium filio suo unigenito dedit; & Deo filio, quod illud Sacramentum instituerit; Spiritui sancto, quod *Ioan. 5.*

tantâ benignitate gravissima scelera confitenti condonet. Considera secundò quis in republicâ crimen condonet læsæ majestatis? ipse Princeps. & quanta sit *Confessarij dignitas.* Christi benignitas, qui potestatem à Patre acceptam cum hominibus communicârit. Et rursum quanta

Ioan. 20.

dignitas quòd ad illam potestatem vocatus sis à Deo, dicente per Episcopum: Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata remittuntur eis, & quorum retinueritis retenta sunt. Considera tertio, relapsis & naufragis post baptismum hanc secundam tabulam, & arcam alteram in diluuium peccatorum superesse, & vide precor quantoperè curandum tibi sit, ne avertas quemquam ab illâ; ut idoneus sis, ut tabulam porrigas, & viam aperiatis: Primò, integritate vitæ; Secundò, doctrinâ; Tertio, industriâ.

O Domine J E S V, ut infrâ pag. 92.

*Quis est
Cōfessarius,
et talis sapere
pœnitens.*

PVNCTVM II. Considera, tres esse partes Pœnitentiæ, videlicet, contritionem, confessionem & satisfactionem: quodque hisce iuvare neminem rectè poteris, nisi ipse verè contrito corde, & sincerè confitearis; (in multis enim offendimus omnes) atque pœnitentiæ operibus deditus sis. Non enim usus est Deus superbis, avaris, luxuriosis; sed humilibus, pauperibus, & castis discipulis, ut humilitatem, paupertatem ac castitatem doceret. Noluit enim dici servis suis: Medice, cura te ipsum. Secundò, quanta esset infidelitas aut malitia illius, qui à Rege missus, ut amicissimo pharmacum, etiam regio sanguine paratum ex infinito amore deferret, illud in venenum verteret? Hoc verò fit, quoties hoc Sacramentum perperam administratur; negligentiaque, aut etiam aliquando malitiâ Confessarii, aut in integritate illius, aut contritione aliquid deficit. Tertio, vide quàm miserum sit, medicum animum, dum alium curare vult, & ad vitam revocare, se perimere, etiam malâ vitâ suâ aliis ad mortem ducatum præbere. Quarto, sicut qui in civitate puteum unicum veneno inficit, gravissimi criminis reus est; sic qui Pœnitentiæ Sacramentum, aut asperitate videri facit horridum, aut pravitate suâ inficit, gravissimè peccat. Hic enim fons est & balneum factum ex sanguine Agni immaculati, qui dilexit nos, & lavit nos à peccatis nostris.

Luca 4.

*Confessarii
pericula.*

Apoc. 1.

Hic

Hic est, de quo scriptum: Fons patens domui David, & omnibus habitantibus Jerusalem, in ablutionem peccatorum & menstruata. Et existimo, talem vix umquam serio converti ad Dominum, qui tabulam poenitentiae excussit è naufragorum manibus; qui panem famelicis è manibus eripuit; qui parvulis & simplicibus tantum posuit offendiculum. *Hæcine vera, &c. pag. 7.*

PUNCTUM III. Considera Primò, quomodo Confessarius prætereà in hoc Sacramento offendat. Primò, si indoctus sit, & cæcus cæco ducatum præstare velit, ita ut ambo in foveam cadant. O quantam Deo sui reddent rationem, qui studia negligunt, & medicinam animarum profitentur, cum illi vix studeant! An illi velent tali corporis medico uti, in extremo discrimine mortalis vitæ? Idem de exercitatione & industriâ dicendum, quam omnes conquerere oportet. Secundò, si vita non verè sancta, neque circumspectus sit, maxime in verbis & oculis. Quomodo enim mundabit, qui sordidus ipse est? ad sanctitatem & perfectionem præbit, quam ipse nescit, & non amat? Vnde Greg. Naz. Mundari prius oportet, & sic alios mundare; sapientem prius fieri, & sic alios facere sapientes; lumen fieri, & sic alios illuminare; ad Deum accedere, & sic alios ad Deum inducere; sanctificari, & ita sanctificare. Ideò faciem mulieris non intuearis, quia, ut dicit Abacuc, facies eius, ventus urens. Tertiò, considera, te sustinere Christi personam. Non itaque consideres personam pauperis, nec honores vultum potentis. Non accipias personam, nec munera; quia munera excæcant oculos sapientum, & mutant verba justorum. Judicis enim partibus fungeris, ac medici. Et verò, Domine JESU, nonne pauperes, præ aliis, juvare voluisti? nonne elegisti pauperes in hoc mundo? Nonne dixisti, Spiritus Domini super me, propter quod evangelizare pauperibus misit me? Nonne hoc signum adventus tui, & tuorum; Cæci vident, claudi ambulant, pauperes evangelizantur? Dixisti per

*Zach. 3.**Indocti Confessarii culpa**Quanta pietas requiritur in Confessario**Abacuc 1.**Deut 16. Iudicis partes agit Confessarius.**Iacob. 2. Luce 4.**Matth. 11. Deut. 1.**Moysem,*

Moysem in iudicio de re quavis, Ita audietis paruum ac magnum; non accipietis cuiusquam personam, quia Dei iudicium est. Sanè, qui pauperes negligit, Christum negligit, & despicit. Nonne enim & ipsum negligeret, si inter pauperes compareret, uti contigit D. Gregorio? videtur facere, ut chirurgi & medici corporis, qui lucrum spectant, non animas; aut quemadmodum is qui Regem nollet curare, eò quòd non se splendide induisset. Animæ enim omnes regale sacerdotiũ sunt. Immo verò Christus in pauperibus se offert, dicēs: *Quod uni ex his minimis meis fecistis, mihi fecistis.* Quartò, considera, benignitatem, mansuetudinem & modestiam Christi induere te oportere, ut dicere possis cum eo, in persona illius: Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Tollite iugum meum super vos, & discite à me, quia mitis sum, & humilis corde, & inuenietis requiẽ animabus vestris: iugum enim meum suave est, & onus meum leve. Ideò Dominus rogante Petro, quoties condonaret, respondit: Non dico tibi usque septies, sed usque ad septuagies septies, id est, innumeris vicibus. Et certè cum Deus adeò clemens sit, quid faciet vicarius ejus, & reus ipse & debitor plurimorum talentorum? & verò, præstatne perire animam & precium sanguinis Christi; an eam in Purgatorio detineri? si benignitate ad crebram confessionem adducitur, salva est; si parùm satisfaciatur Deo, salva est, sed perignem.

*Pauperes
iuvandi.*

Matth. II.

*Matth. 18.
Benigne præ
nitens acci
piendus.*

Oratio ante confessionem audiendam.

O DOMINE JESV Christe, Pater amantissime, scio quantum sis zelator animarum nostrarum: sunt enim omnes & sponse tue, & precium sanguinis tui. Tu pro iis natus & circumcissus es, sudasti, flevisisti, ligatus, flagellatus, damnatus, illusus, opprobrium hominum factus, crucifixus, & mortuus es. Sciebas utique Sapientia eterna, quanti essent tibi; videbas aeterna mala

malis, quibus damnandæ erant: quid igitur ego, ad hoc vocatus infinitâ miseratione tuâ ad hanc vineâ, facere debeo? Da igitur, **Actus zeli.**
 Domine, secundum voluntatem tuam, eis me totum impendere,
 & lavare eas in sanguine tuo, inferno eripere, tibiq; eas restituere. Sed, quia nihil mihi prodest si universum mundum lucrer, & anima patiar detrimentum: ecce protestor, quia non communico delictus eorum, sed ex puro tui amore & zelo me applico: neque erit mihi acceptio personarum, sed animas & pauperes (quas tu, Domine, elegisti) præ aliis queram. verumtamen, quia sine te nihil possum, & nemo potest venire ad te, nisi tu traxeris eum; **Diffidentia sui.**
 trahere nos post te, & doce nos. solus enim qui per te audivit à Patre, venit ad te, neque potest homo à se facere quidquam, nisi ei datum fuerit de celo. Tu ergo soli sis laus & gloria in æterna sæcula. mihi autem confusio faciei meæ, qui hoc munus tuum Christe **JESU**, tam torpidè obeo, qui ultrò venientem nescio trahere ad te. *Va mihi, va mihi!* Iudicium enim durissimum his qui presunt & iudicem agunt, fiet. *Va*, si legatione fungens pacis, & ut jungam tibi, puro amore animam sponsam tuam, avertero verbo aut exemplo à te! quando ab infinitâ bonitate tuâ expecto ut hodie convertas vultum tuum ad me, imò cor tuum, & propines in eo mihi amorem tuum, ut inebrier illo?

O IESU unica salus, da, qui solus potes, mihi spiritum bonum, da cor mundum & verè contritum & humiliatum, quia id despicere non potes. En anima, pro quarum vel unâ nulla commutatio fieri potest, en precium sanguinis tui, ægra, vulnerata, lacerta, nuda, surda, & cæca. fortè hac horâ, nisi per me accurras, peritura: **O IESU** ad sis, **O spes** nostra, miserere meæ & illarum. Cur & bonitas & amor noster, in opprobrium tuum perire illas fines, qui neminem vis perire? Recordare charitatis tuæ, & reminiscere miserationum tuarum. Doleo pro me & illis, quod illi & ego te Patrem offendimus benignissimum, qui me & eas tot bonis prævenisti, totq; alia præparasti diligentibus te. Sed cujus erunt hæc nisi miserearis nostri? Ecce omnes morimur, & velut aqua dilabimur in abyssum. Adjutor noster esto, ne despicias nos opus manuum tuarum.

O bonitas inexhausta, respice vulnera meæ, & excita quæso sepultos,

Applicatio ad Communionem.

Animæ præstantia.

Actus contritionis.

sepultos in medijs serpentibus, somniantes in crepidine inferni. Quere errantes oves, JESV dulcissime: spiritum rectum innova in cordibus nostris, collige reliquias populi tui. Suscipe, Pater sancte, illos in nomine dilecti filij, & da mihi, ut humiliter & amanter eos excipiam, ut tu me prodigum quotidie, & patienter feram, qui tam longanimiter nos exspectas, & tot mala toleras, neque tantum jam, sed in futurum per me caveas illis, salutari poenitentia, fervore ignis caritatis tue, & gratia tua ad gloriam divinae Majestatis tuae. Amen:

Praxis ad Poenitentiae Sacramentum ritè administrandum.

Preparatio ad audientiam confessionem. Exod. 30.

Remedia habeat parata Confessarius. Cavenda Confessario.

Isaia 65.

Poenitentia sine salutari.

P RIMA est, vitam integerrimam ducere; & numquam ad confessionale accedere, quin hæc tria faciat: Primò, saltem conteratur; si quid gravius sit, confiteatur de peccatis. quod Deus per Moysem indicat, statuens, ut ad tabernaculum labrum æneum faceret, in quo Sacerdotes abluerent manus suas & pedes, illud ingressuri. Secundò, gratiam postulet, & intentionem purissimam acuere satagat. Tertio, naturam poenitentis consideret ac dispositionem, ut medicus peritus consuevit.

Secunda. Habere, ut decet medicum, in promptu malorum remedia, eaque inaurare: ita ut semper vinum & oleum in vulnera infundatur, sed plus olei: cum eâ mensurâ, quâ mensi fuerimus, remetietur nobis. Cavenda autem tria: Primum, ne numero quis gaudeat potius, quàm fructu. Secundum, ne interrogatione, maximè in materia turpitudinis, laqueum tendat innocentibus. Certè grave judicium subit, quisquis ejusmodi est. Tertium, ne personarum acceptor sit, sed omnibus paratus, utque possit dicere cum Christo Domino: Inventus sum à non quærentibus me, palàm apparui iis qui me non interrogabant. Ultrò se maximè pauperibus & crebrò offerat.

Tertia. Videre in poenitentibus imponendis, ut utiles & faciles imponantur. Quales sunt varii modi orandi, ut habes c. 9. l. i. eleëmofynæ, cilicia, jejunia, silentium, solitudo, lectio libri pii, examen conscientia aliquando faciendum, Sacri auditio, eleëmofyna certa quoties in aliquod vitium poenitens labetur, quâ alicui fido (non expedit Sacerdoti) consignet; & supra omnia crebra confessio, & cõmunio. Observa autem cum disciplinis aut ciliciis aliquid advertitur puritati Angelicæ contrarium, iis abstinentum. Manifestas dæmonis præstigias novisse potest, qui aliquâ experientia valet. Pro orationibus autem observa,

observa, ut eas imponas (quemadmodum & opera) quibus Indulgentias pœnitens promereri queat ratione numismatum.

Quarta. Adverte diligenter, magis sollicitum esse oportere Confessarium de contritione, quàm ullâ aliâ re. Hic enim defectus est fons recidivæ. Hoc B. Franciscus Xaverius valdè cordi habebat; & ut semel confessio, vitæ normam daret perpetuam.

Quinta. Non tantùm curandum, ut absolvatur pœnitens, sed ut proficiat, ut induat Dominũ IESUM Christum, & vestes virtutum ejus. Vivò ego, dicit Dominus, quia omnibus his, velut ornamento, vestieris, & circumdabis tibi eòs, quasi sponsa. Vestis præcipua est, caritatis, eaque nuptialis.

Sexta. Incer confitendum, sæpè humilia te, quòd deteriora fecisses, nisi Deus te servasset. Secundò, eleva cor ad Deum, & converte te ad Sanctissimam Eucharistiam, si potes, & roga ut det tibi prudence, & virtutem: etiam ad hoc Angelum pœnitentis invoca. Tertiò, zelum excita, dum dicit Confiteor, considerata Christi injuriâ, & animæ periculo. dimitte autè illam, quemadmodum si illius ultima foret confessio, à quâ salus ejus penderet universa.

Oratio pro execut. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.

Iaculatoria, quâ quis ad singulos pœnitentes uti potest.

JE SV sola salus, sana, quæso hanc animam per me in omne peccatum lapsuram sine te. En precium sanguinis tui, sponsa tua, b hoste vulnerata. Doce me, ut prudente & humaniter cacum & grum, pro tuâ unius gloriâ, ad te adducam. Et tu, ô Angele sancte, adjura me. Amen.

Alia.

Confiteantur nomini tuo magno, quoniam terribile & sanctum Psal. 98.
& honor Regis judicium diligit.

Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? Iob 14.
Domine tu qui solus es?

Suavis Dominus universis, & miserationes ejus super omnia opus ejus. Psal. 144.

Deus noster, Deus salvos faciendi: propter hoc, legem dabit delinquentibus in viâ Psal. 24.

Universa via Domini misericordia & veritas, requirentibus te. Ibid.
amentum ejus, & testimonia ejus.

Converte nos Deus salutaris noster, & averte iram tuâ à nobis. Psal. 84.

Respice in me, & miserere mei. Da imperium tuum puero tuo, & servum me fac filium ancilla tua. Psal. 85.

CAPVT IX.

De Satisfactione tertiâ parte Pœnitentiæ.

Exod. 12.

Tob. 12.

*Tria mundi
mala quo
modo curen-
tur.*

ITINERE trium dierum Israëlitæ ad montem De-
Oreb profecti sunt, ut sacrificarent Domino Deo
nostro. Tres illi dies spirituali intellectu de Contritio-
ne, Confessione, & Satisfactione commodè, ut suprâ
dixi, accipiuntur. Cùm autem de superioribus dictum
sit, superest ut de satisfactione agamus, quæ operibus à
Raphaële commendatis perficitur. Bona, aiebat, est
Oratio cum Jejunio & Eleëmofynâ: tria siquidem satis-
factionis opera tribus mundi malis remedia per oppor-
tuna constituta sunt: Jejunio carnis concupiscentiæ;
Eleëmofinâ verò concupiscentia oculorum; Oratione
humili superbia vitæ per sanatur. Mandârat Dominus
ut holocaustum cremaretur in altari nocte totâ usque
mane, & ut cineres sacerdos spoliatus vestimentis sa-
cerdotalibus, & aliis indutus, efferret extra castra, & in
loco mundissimo alio igne quàm sanctuarii usque ad
favillam consumi faceret. Quid hæc figurâ adumbra-
vit? nisi holocaustum tui ipsius atque omnia peccata
totâ hujus vitæ nocte exurenda igne sanctuarii, id est,
charitatis: quòd si quid manè supersit, te ire debere ex-
tra castra exutâ mortali veste, ibique igne purgatori
expiandum, donec infastæ reliquiæ peccatorum pe-
nitùs consumantur, & reddas novissimum quadran-
tem. Vide igitur ut hîc divinæ justitiæ satisfacias, dum
tempus acceptabile & dies salutis.

Ac primùm quidem de jejunio, & pœnitentiâ, poste-
de eleëmofynâ, ac demùm de oratione, quia longior il-
lius tractatio futura, differendum erit.

MEDITATIO.

De Ieiunio, primo opere satisfactorio.

COMPOSITIO loci est. Statuere sese coram CHRISTO in cruce felle potato.

Oratio præparatoria, ut supra.

PUNCTUM I. CHRISTVS. Considera te positum in hâc valle verè lacrymarum cum parente primo, ut in sudore vultus tui vescereris pane tuo, & cælestem hæreditatem obtinere contenderes, atque ascenderes in montem Domini tui: Nullum verò majus esse impedimentum quàm corpus hoc tuum quod corrumpitur, & aggravat animam; ac proinde illud cæno temperantiæ & disciplinæ esse refrænandum; ne præcipiti dejiciat sessorem suum.

*Corpus ag-
gravat animam,
Sap. 9.*

HOMO. Eheu! Quàm fœdè per illud & gulæ concupiscentiam prostratus fuit protoplastus Adam in ipso aradyso deliciarum! Illa, illa nos in miseriarum adluxit pelagus, in quo fluctuamus, è quo enavigare, & luctari vix possumus.

*Gula Adæ
nos perdidit.*

CHRISTVS. Vide & obstupesce quid sapientissimum Adamum eò adegerit. Scilicet brevissima à ferente diro hoste propinata, & è pomo uno hausta vorptas. Vide quomodo extrema gaudii luctus occurret?

HOMO. O infelix pomum, in quo omnia mundi mala, & æterna continebantur! Edisti ô Adam, & ecce quàm graviter obstupescunt adhuc dentes filiorum tuorum. *Domine IESV, &c.* ut infra pag. 100.

CHRISTVS. Attende verò quemadmodum Eva, id est caro, & hostis tuus te sollicitet ad imitationem infelicis parentis, quàm vilia ea quæ appetit, quæque gula proponit: quanto labore & periculo appetantur cum non habentur; & tamen habita quàm brevi omnia fastidio sint. Nónne vides quòd plurimos gula deauperet, & ad indigna compellat?

*Eva caro
non est.*

G

HOMO.

HOMO. QUOT JESV bone! ut audio, Religiosos, qui aliàs essent futuri columnæ cæli, in terrâ figit, neque crescere sinit in paradiso cælestis voluptatis, id est Religione, quia in eâ superare se nolunt! Imò non caret certè mysterio Adamum in statu perfectionis positum unâ gulâ deturbatum.

PUNCTVM II. CHRISTVS. Considera gulæ incommoda. Primò enim impedit omnem in spiritu profectum, corpusque spiritui rebelle facit: nam, ut apud mundanos cupiditas seu philargyria est radix omnium malorum: sic apud spirituales, ac Monachos gulæ concupiscentia. Impossibile enim est saturum ventrem pugnæ interioris hominis experiri. Ex uno etenim gulæ vitio innumera vitiorum agmina producantur, ut Gregorius meus testatur. *Hæcine vera*, ut suprà pag. 7.

*Climachus gradu 26.
Cassian 1.4.
cap. 3.*

*Greg in 1.
Reg. c. 2.*

*Basil. de ab.
dicat.*

*Gulosus raro
resipiscit.*

*Voluptas
gula brevis.*

*Innoc 1 2.
de cõtemptu
mundi c. 17.*

*Bernard in
Apol.
Gulosus sibi
crudelis.*

HOMO. Basilius verò tuus ait: vitiiis aliis omnibus obnoxios se vidisse resipuisse: qui huic sese subdidisset, aut secretò, aut alieno tempore aut loco edendo, tandem excidisse à Religione: vel si manserint, mancipia diaboli, curiosos, querulos, commodi amantes, obstinatos factos. Neque tantùm spiritui & pietati officere videtur, sed omnes omninò functiones animi præstantiores impedit, & ingenii aciem cæteraque animi potentias hebescere facit. Accedit quod corpus morbis repleat, vitam curtet, multisque afficiat incommodis. Atque ita homo ob voluptatem, quæ, ut Innocentius spatio loci vix est quatuor digitorum; spatio temporis vix totidem momentorum, vitam hanc tristem, & miseram reddit, & in æternæ se vitæ discrimen adducit, ut caro tantillo oblectetur. Meritò proinde exclamatus Bernardus: ô crudelitas! corpori servitur, ut anima juguletur: atque aded ut corpori tribuatur momentanea voluptas, æterna homo subit supplicia: aut saltem sese eorum periculo exponit.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

PUNCTVM III. CHRISTVS. Considera è contr. commoda

commoda abſtinentiæ. Primū quòd hoſtis graviffimus hac dometur; multoq̄ue magis quā omnibus aliis corporis exercitationibus, ciliciis, flagellis, humi cubationibus, deprimatur. Nam ut nullo faciliùs ignis quàm ſubtractione lignorum extinguitur: ita concupiſcentia, fomesq̄ue peccati nullo magis curatur, quàm ſi vitiatorum omnium alimenta per abſtinentiam ſubmoveantur. Contemplare olim eremi cultores omni virtutum genere illuſtres: percunctare ex eis, quem de eâ ſenſum habuerint, cū in eâ magnam ſanctitatis partem poſuerint.

HOMO. Baſilius certè tuus ait: Ventris moderatio animi perturbationum compreſſio eſt. Chryſologus autem: Jejunium omnium vitiatorum mors, & vita virtutum. Neque ſancti tantū, ſed & Philoſophi, ac prudentiores plurimi hanc virtutem fecerunt; adeò ut Artaxerxi, ac Ptolomæo aqua, & panis deliciæ fuerint, & à Lacedæmoniis coquus * omnis decreto perpetuo proſcriptus. Et omnes, qui in agone contédunt, ab omnibus ſe abſtinent, ut corruptibilem coronam percipiant; nos autem, ô rem indignam, & lacrymis proſequendam! nos autem incorruptam præſtolamur.

Credo tibi, ô æterna veritas, ut ſupr. pag. 7.

PUNCTUM IV. CHRISTVS. Conſidera in ſuper quàm ſæpè quàm graviter gula à me punita fuerit: Nā præter Adamū, quo Lothum adduxerit ignominia notum eſt, quò miſeriarum Sodomam, quò filios Heli, quò Eſau, quò Prophetā illum in Bethel: quanti ſteterit Iſraëlitis concupiſcentia carnis in deſerto; & aliàs iterum, cū triginta tria millia interfecta ſunt. Adde divitem Epulonem, imò plurimos, quos hæc bellua voravit, & in æternas ærumnas præcipitavit. Et vide quomodo maximè jejunio, deinde aliis mortificationum generibus corpus in ſervitutem redigere oporteat.

PUNC. V. HOMO. Animadverto, & appendo omnes quotquot fuerunt celebrati in utroq; teſtamento, jeju-

Corpus jejunio melius domatur, quàm aliâ poenitentia.

Baſil. conſt. monaſt. c. 5. Chryſolog.

** Excipe coquum juris nigri. Plur. in Laconic. Cic. 5. Tuſcul.*

1. Cor. 9.

Gula punitio.

Gen. 19.

1. Reg. 2.

Gen. 25,

3 Reg. 13.

Exod 32.

Luca 16.

Omnes Sancti jejunis celebrati.

nio, & mortificationibus corpus domuisse. Moyses jejunio legem, & tecum familiaritatem, uti etiam Elia impetravit: Ninivitarum verò iratum placarunt. Quam jejunio illustris fuerit Joannes, quo non surrexit major omnes novimus: & Anna illa Prophetissa. Apostolus Paulus certè de se ait: Castigo corpus meum, & in servitutum redigo, ne fortè cum aliis prædicavero, ipse reprobus efficiar: qui enim CHRISTI sunt, carnem suam crucifixerunt cum vitiis, & concupiscentiis suis.

1. Cor. 9.

Gal. 5.

Exemplum
Christi.
Ioan. 19.

CHRISTVS. Tu vide coram me an ex iis sis, an oblectamenta carnis quæras, iis inhies, an Spiritus ac salutis tuæ auxilia, ut carni blandiaris, contempnas. Attende ac me exemplar perfectionis, esurientem, sitientem, noctibus orantem, & in laboribus plurimis à juventute meâ postremò aceto & felle in cruce potatum. Extremum illum actum esse volui, ut temperantiam te edocerem.

HOMO. Ita luebas benignissime JESV, peccatum gula quo primus parens noster, & nos filii ejus in tantas ærumnas devenimus?

Exercitium pro pœnitentiâ. & jejunii virtute impetrandâ.

Aug. l. 10.
Conf. c. 31.

DOMINE JESV Christe, doce me, quæso per viscera misericordie tuæ, ut, quemadmodum medicamenta, & alimenta, sumpturus accedam. Tu sis mea delectatio, tu mea gloria; JESV mundi salvatio. Cibus meus sit facere voluntatem tuam: absit ut ego, qui tuus esse volo, carnem non crucifigam, se ei serviam; ventris sim mancipium, sanguine tuo libertate donatus: da mihi, quæso, in te delectari, Nonne tu enim panis ille omnium delectamentum in se verè habens? Credo; & panis vitæ hunc spero; panis Angelorum factus mihi viaticum, & medicina, & solacium? Hunc toto corde amo & requiro. Da jam mihi delectationem in te, & vanitatem odisse, ut amem te: da quod jubes, & iudicium quod vis. iste, aiebat Augustinus servus tuus, accepisse se fatetur.

Aug. l. 10.
Conf. c. 29.
& 31.

audi.

adivi alium rogantem ut accipiat: aufer à me. quis enim JESV
one, vincet eam quâ superati sunt fortissimi athletæ; nisi per
s, qui es unica salus & fortitudo mea?

De profundis clamavi ad te Domine, Domine, exaudi vocem psal 129.
meam: veni enim in altitudine maris, & tempestas demersit
me. Quis verò me liberabit, Deus meus, nisi tu qui conturbas pro-
fundum maris, & sonum fluctuum ejus mitigas? ah! quis mihi
tribuat lavare cum Propheta tuo per singulas noctes lectum meum,
& lacrymis meis stratum meum rigare, ut eluere possim peccata
mea, & irriguo duplici sterilem animam meam fecundare, ut
possit æternum luctum, æternasq; redimere lacrymas? Si enim ge-
nna pœnas in hoc parvo vita spatio compensa vero, scio quod
gratiâ eas evadam: neque enim punis bis in idipsum, sed mise-
cordia tua super omnia opera tua, verumtamen vis, ut fructus
agamus dignos pœnitentia bone JESV; & in te ipso exempla nobis
are dignatus es atque addo si quis, ut Apostolus tuus ait, tuus
est, carnem suam crucifigit cum concupiscentiis suis, non tractat
colliter, ut velut servum sentiat contumacem. Si ergo tuus esse
requeo, bone JESV, nisi carnem crucifigam; non mihi & illi per-
niciose blandiar, sed vestigia tua, & sanctorum tuorum ita se-
quar N. Non est servus major domino suo; si te oportuit pati, &
a intrare in gloriam tuam, quid me facere convenit?

Ergo ne deinceps audebo delicatus miles moll: strato uti, & in Galat. 5.
splendidè, & epulari? Quomodo potero carni, & curiositati
ex quicquam negare, imò ei curare sedulo, unde anima crucie-
r, spiritus extingatur, devotio in te pescat, profectus retard-
r, proximus offendatur; ac nihilominus petere regnum tuum
si non habuisti ubi caput reclinares; qui & fame cruciatus fui-
, & felle potatus? Verè si regnum tuum vim patitur, & violen-
rapiunt illud, quomodo delicatus in illud penetrabo? si morti fi-
nda membra nostra, quæ sunt super terram, quomodo loquar
centiva vitiorum, & hosti præbebo manus & auxilia? si beati
si lugent, eheu! quomodo felices erunt quibus nihil placet nisi
tus, cibus & ludus? Cupio gratiâ tuâ benignissime JESV, pœni-
ntias tum Sanctis omnibus amare: aut enim ipse homo in se
nitens punit peccatum suum (ut tuus Gregorius) aut hoc tu

Greg. l. 9.
Mor. c. 17.

Deus meus cum homine vindicans punis. Statuo facere fructus dignos pœnitentiæ, ut gaudium tibi sit tandem, Deus meus, & Angelis tuis super me peccatore pœnitentiã agente, qui toties Ambr. l. de un. pœnit. cap. 10. contristavi Spiritum sanctum tuum, & malum coram te feci. Difficile scio est dignos facere, cum dicat Ambrosius servus tuus. Facilius inveni qui innocentiam servaverint, quàm qui congrue pœnitentiã egerint. Sed, pater mi, omnia tibi possibilia & facilia sunt, & mihi erunt gratiã tuã, quàm humillimè rogo, ut mihi concedere digneris, Amen.

Praxis ad jeiunium servandum.

Gula signa.

PRIMA est, attendere quemadmodum quis corpus suum fo- veat, an nutriat illud, ut servum delicatè, sentiatq; eundem contumacem. Id verò futurum est, si gulæ quis serviat, si vetita edat, si noxia, si multa, si intempestivè, si delicatè, ardentè corpus nutriatur.

Abnegatio- nis signa.

Secunda, abnegationis signa perpendere an ea in te sint: Pri- mum est, timor, ne quis rapiatur extra metas necessitatis. Se- cundum, diligens custodia sui ante cibos, & inter edendum, n- præcurrat voluptas necessitatem, & illa huic præferatur. Ter- tium, si molestum necessitati parere. Quartum, necessaria ad- mittere condimenta, exquisita rejicere.

Mensuram statuæ.

Tertia, optima praxis erit statuere sibi mensuram aliquan- cibi & potus moderatam. si enim ab animantibus etiam id fieri consuevit, multò magis homini convenit, ut ratione potiù quàm sensu ducatur. Si quis verò nos trahat sensus voluptatis cogitandum nos homines esse, Christianos esse, ac liberos, non voluptatis, nõ carnis mancipia, sed Christi Jesu servos & filios ad majora natos ac vocatos: imò fingere nos jam eã fruito fuisse, quòd si enim nobis id persuaferimus, perinde certè erit ut Bonaventura eleganter ostendit, ac si verè fructi fuissetus

Bonav. de perfect.

Quarta erit, condimenta alieno relinquere arbitrio, de nulli queri, imò etiam quæ maxime appetit gula alteri, potissimùm pauperi, largiri. Quòd quàm Deo ac Domino nostro gratum & sacrificium, ipse aliquando miraculis declaravit.

Tempus or- dina.

Quinta, horam statam servare, neque etiam extra tempus facilè quidpiam sumere.

Sexta, non protrahere mensas ad horas, neque exquisita parare, turpe certè est sacrificium ab iis quorum Deus ventus est, ut Apostolus loquitur, diutius illi fieri quàm summo Deo ibi longitudinem laudari, hinc etiam brevitatem magno el- fastidi

tidio. Inspice quorsum convivia producantur, nempè ut diu-
 ius seruiatur cupiditati, venter magis distendatur, atq; is plu-
 ra sensim admittat qui respuit subito repleti, ut preciosissimo
 tempore, sumptu, cupediis & condimentis invitetur & induca-
 tur ad fastidium, cum brevi & parvo illi fames constare pos-
 sit, ut gravetur anima, corpus oneretur, hominemque homo
 paulatim exuat. Audite, audite, ait Bernardus, quia esca ventri,
 & venter escis, Deus autem & hunc & has destruet. aër, terra,
 mare gulositati vix sufficiunt, propter hoc contingit pauperes
 spoliari, & rapinas fieri, ut fames pauperum transeat in delicias
 divitum. Filii hominù usquequo gravi corde, quia pingui cor-
 pore, ut quid diligitis vanitatem, & veritatem negligitis? O de-
 licate, qui deliciis & divitiis circumfusus atque confusus con-
 fusionem expectas ad mortem! non est regnum Dei esca & po-
 tus, non purpura & byssus, quia dives ille utroque circumfluus
 in puncto ad inferna descendit. Quid ad hæc dicitis vos gulosi
 & luxuriosi, quorum Deus venter est, quorum omnis usus aut
 in ventre, aut sub ventre est; qui in luxuriis enutristis corda ve-
 stra & corpora vestra? Omitto, pauperes ad portam panem pos-
 tulare, dum divites famem student cupediis irritare, preciosa
 quærentur, ut illa excitetur, & perduntur; & si vilia pauperi
 fuissent projecta famelico, cibus & annona parata diviti fuisset
 in æternum. Cavendum igitur juxta D. Pauli monitum & exē-
 plum, ne faciamus animam nostram preciosiorem quàm nos
 ipsos. Probabimus hoc, inquit Bernardus, si perdidimus eam,
 corporis voluptatibus renunciando, & carnem crucifigendo
 cum vitiis & concupiscentiis. Quid, ait suos alloquens, hic vos
 dicitis observatores ciborum, morum neglectores? Hippocra-
 tes & sequaces ejus docent animas salvas facere in hoc mundo,
 Christus & ejus discipuli perdere. Quem nã vos è duobus ma-
 gistrum sequi eligitis? at manifestũ se facit qui sic disputat. Hoc
 oculis, hoc capiti, &c. nocet, non in Euangelio legistis has dif-
 ferentias, aut in Prophetis, aut in litteris Apostolorum. caro
 & sanguis profectò revelavit tibi hanc sapientiam, non spiri-
 tus Patri, & infra: Puta te, quæso, monachum esse, non me-
 dicum, nec de complexionem judicandum, sed de professione.
 Temperat multum voluptatem in Religione pia super mēsam
 lectio; utinam seculares, quibus de coquo magna cura, non
 puderet sic animam pascere, nec pigeret plurimis ferculis cor-
 pori preparatis unum animæ tribuere! Ut ilior certè pincerna,
 qui huic, unde crescat, firmetur atque ornetur, ministrat,
 quàm is qui corpori, unde ut plurimum delicietur & infirme-
 tur. Oratio pro execut. *Dignatus es, ut sup. pag. 10.*

*Epist. 2. ad
Fulconem.*

*Pauperum
miserere ò
gulose.*

*Serm. 30. in
Cant.*

I A C V L A T O R I Æ.

- Galat. 5. **Q**ui Christi sunt, carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis suis.
- Luc. 13. Nisi poenitentiam habueritis, omnes similiter peribitis.
1. Cor. 7. Convertimini ad me in toto corde vestro, in jejunio, fletu, planctu.
- Colos. 3. Mortificate membra vestra quæ sunt super terram.
- Psal. 43. Propter te mortificamur totâ die. facti sumus sicut oves occisionis.
- Abdia. 15. Sicut fecisti, sic fiet tibi, retributionem tuam convertet in caput tuum.
- Habac. 3. Ingrediatur putredo in ossibus meis, & subter me seateat, ut requiescam in die tribulationis.
1. Cor. 9. Castigo corpus meum, & in servitutem redigo, ne forte, cum aliis predicavero, ipse reprobus efficiar.
- Galat. 2. Christo confixus sum cruci, vivo autem jam non ego, vivit verò in me Christus.
- Philip. 3. Configuratus sum morti Christi, si quo modo occurram ad resurrectionem quæ est ex mortuis.
- Galat. ult. De cætero nemo mihi molestus sit, ego enim stigmata Domini nostræ Iesu Christi in corpore meo porio.

C A P V T X.

*Meditatio de Eleemosynâ secundo opere
satisfactoria.*

PUNCTVM I. HOMO. Oculi tui, Domine, in pauperem respiciunt, & palpebræ tuæ interrogant filios hominum, si ergo tu in pauperes respicis & in iis me, uti confido, & intima cordis mei, quis despicerere cum poterit, & cum tu desiderium ejus exaudias, quis illum repellere?

CHRISTVS. Vides universum hoc, & omnia quæ in eo continentur? ecce quàm liberalis in te fuerim Deus tuus, quàm munificus in te hominem ingratum, & quidem ultrò ac spontè absque merito tuo: Attende obsecro, quomodo me imiteris. Nónne enim dixi: Estote misericordes sicut Pater vester misericors est? & iterùm: Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam cõsequentur

Psal. 10.

Præsentia
Dei.Dei erga
hominem
liberalitas.

Luc. 6.

uentur? vis ergo tu misericordiam à me, impende al-
 eri, & mitte panem tuum super transeuntes aquas, quia *Eccl. 11.*
 post tempora multa inuenies illum *Haccine credo*, ut sup.
 pag. 7.

HOMO. Quid pro his omnibus, magne Deus, quid *Deo non da-*
 ex his, inquam, tibi non reddi (omnia enim in manu *tur, sed red-*
 uâ sunt) sed quid præsentari tibi solum cupis? nihil *ditur vel*
 enim magis indignum, quàm quippiam tibi Regi re- *offertur.*
 gum, & Domino dominantium negare. Nulla major
 ignorantia, quàm te in pauperibus non agnoscere, &
 cum stulto illo Nabal dicere, Tollam panes meos &
 aquas meas & carnes pecorum quæ occidi messoribus
 meis, & dabo viris quos nescio unde sint? Quis enim
 sis, & unde sis qui per pauperem rogas scimus. Quid *Deo datur*
 enim aliud est facere eleëmofynam quàm tibi id quod *quod pauper-*
 tuum est, & in manu tuâ, tibi inquam petenti per pau- *ri.*
 perem à te missum non tam dare quàm reddere & ser-
 vare, non perdere sed lucrari? Et hæc credimus, & illi-
 berales erga te esse possumus?

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.

DEVS. Attende me perinde facere ac si puero pa- *Preciosa dat*
 ens plurima daret, deinde ut videret gratitudinem, & *Deus, vilia*
 indolem exiguum quid peteret. Ita enim à divite peto *repetit.*
 per pauperem, pro aureis à me datis, æreos; pro sericis
 cruta, pro deliciis vilia peto esculenta.

HOMO. Petis, & negantur eheu! tibi sæpè lacrymosâ
 postulanti voce pauperum, bone JESU, quæ etiam si
 penetrat in cælum, aures tuas, Domine Deus exer-
 cituum, emollire sæpè nequit dura pectora mortua-
 rum.

CHRISTVS. Considera si parens plurima bona sua *Simile.*
 ut filio suo nuptias illustres conciliaret, dedisset; atque
 deinde filii causâ pauper ab eo stipem, frustumque
 panis peteret, nonne durissimum & crudelissimum es-
 set hæc negari?

HOMO. Ita certè fieri video dum famelico pauperi,
 & eju-

Ambros.

& ejulanti panis negatur. quem si tu dives egentem non pavisti, occidisti, ut Ambrosius loquitur.

Clementissime Deus, ut inf. pag. III.

*Vide quid
des Deo,
quid ve pe-
sas.*

PUNCTVM II. CHRISTVS. Quid verò est, & quàm vile quod à vobis divitibus mihi cujus est terra & plenitudo ejus eleëmofynæ nomine & quidẽ meo datur? Terræ frustulum, vilis lacerna, is ferè cibus quem tuus venter satur fastidit. Et tamen hæc in pauperibus meis gratanti animo accipio, pro iis gratum me exhibeo, imò centuplum promitto. Et non erubescis hæc mihi negare petenti, imò cum lacrymis & clamore valido postulanti? *Hæcine vera, ut sup. pag. 7.*

August.

HOMO. Admiror infinitam bonitatem tuam, quam certè vincere non potest malitia & avaritia nostra. Et audio Augustinum tuum monentem me quasi ex te. Reminiscere non solùm quid des, sed & quid accipias. Panis quem das, terra est de terrâ in terram, ut fulciatur terra. Poterit itaque pauper dicere: vide ne plus tibi præstem accipiendo, quàm tu dando. Si enim non esset qui à te acciperet, non erogares terram & emeris cælum. Contemne me, si nihil petit ab eo qui fecit me & te.

DEVS. Appende hæc in trutinâ rationis coram me; & vide an eleëmofyna parva magnis fructibus & commodis corporis & animæ non longè sit inferior, imò infinitis ferè partibus, & tu illam ut hæc consequaris, malè collocatam putabis.

*Eleëmofyna
servat nobis
qua peritura
erant.*

HOMO. Imò gratiâ tuâ & luce tua video si eleëmofyna à nobis præstetur, perinde esse ac si in incendio, diluvio, in direptionis summo periculo aliena nostra fidei essent commissa, & omnia nobis præstanda forent pericula: Tu verò Domine velut integerrimus amicus te offerres, ut hæc nobis eripienda servares nobis, & aucta centuplo crederes in æternum. *Hæcine credimus? Hæcine credimus? quæ tamen certiora sunt quàm me vivere qui hæc lego; quæ insania polle tibi tradere quod*

quod tuum est, quodque ut nostrum perpetuò esse possit servate nobis vis, ne mors omnia rapiat.

CHRISTVS. Quid habes avarè, & conquisitor huius sæculi? quid in me desideras? fidelitatem? potentiam? cur cuivis ferè centuplum promittenti credis thesauros tuos, & mihi pauperibusque meis vix nummum?

HOMO. Certè Domine, ambigo an talis verè dici possit credere Euangelio & veritati tuæ. Quid enim frequentius inculcatur & commendatur? Date, ais Salvator mi, elëemosynam, & omnia mûda sunt vobis. Et rursus: Vendite quæ possidetis, & date eleëmosynam. Atque ad eò perfectionem in eo posuisti dicens: Si vis perfectus esse, vade & vende omnia quæ habes & da pauperibus, & habebis thesaurum magnum in cælo. Neque id tantum in novo testamento, sed & in veteri decrevistis racemos in vineâ pauperi relinquendos, & spicas in agro & manipulum oblitum. Denique iussisti frangi esurienti panem & egenos vagosque induci in domum: & alio rursus loco. Ego præcipio tibi ut aperias manum tuam fratri tuo egeno. Quid dicemus ad hæc? Si vera sunt & credimus (sunt autem verissima & credere nos profitemur) horrendum erit incidere in manus tuas.

CHRISTVS. O stulti, & tardi corde ad credendum! nonne videtis quàm brevis hîc sit possessio bonorum mundi huius? & vitæ spatium hora est, imò momentum, & de hoc solliciti totâ prope vitâ, de æternitate, æternisque opibus vix cogitatis? Dic quæso: reputasti tecum, qui rationibus tuis temporalibus ita invigilas, quantum in regno meo possideas, ubi perpetuò vivere & manere exoptas?

Clementissime Deus, &c. ut inf. pag. III.

HOMO. Gratias tibi ago, benignissime Deus, quòd iudicia hæc tua manifestaveris mihi. Nemo, video, sibi crudelior hostis quàm immisericors. Quâ enim mësura mensus quis fuerit, eadem remetietur ei, & qui parcè,

ut

Avarus Deo credere non videtur.

Luc. II.

Luc. II.

Matth. 19.

Levit. 19.

Levit. 23.

Deut. 24.

Isaia 59.

Deut. 15.

Ad momentum possidere vult avarus potius quàm æternam.

Matth. 7.

2. Cor. 9. ut Apostolus tuus, seminat, parcè & metet. Justo enim
Crudelis sibi iudicio fit, ut hic etiam tales experiantur paupertatem,
est, qui par- qui eam in membris tuis levare noluerunt. Quot enim
cus in elec- potentes ære alieno & ludo & fastu patrimonia ab-
mosynâ. sumserunt, de quibus pauperi arrosum stipem largiri vi-
 debatur illis esse onus gravius quàm ferre possent? non
 irideris Deus meus, non irideris. Contrà verò veritas
 hujus sententiæ manifesta omnium sæculorum expe-
 Galat. 6. rientia, quòd fœneretur Domino, qui miseretur paupe-
 Prov. 19. ris & vicissitudinem suam reddet ei: qui enim dat pau-
 Prov. 28. peri non indigebit; qui despicit deprecantem sustine-
 bit penuriam. Hæcine credo; & tanquam si crederem
 operor? Ergone fallere potes, qui centuplum promisi-
 sti? qui que dixisti: Honora Dominum de tuâ substantiâ,
 & de primitiis frugum da pauperibus, & implebuntur
 horrea tua ubertate, & torcularia tua abundabunt vi-
 no? Verissimum est illud: Alii dividunt propria & di-
 Prov. 3. tiores fiunt; alii rapiunt non sua, & semper in egestate
 sunt. Ita patuit in viduâ paupere quæ Eliam pavit, &
 Prov. 11. dives facta fuit in communi egestate. Et verò nonne
 3. Reg. 17. scimus nos quoque mendicos esse ad portam tuam, ô
Mendicâ, su- Rex regum, & Domine dominantium, te verò paupe-
rus, & mē- rem submittere, qui nomine tuo à nobis petat? Quid
dicos audire ergo justius quàm ut qui obturat aurem suam ad cla-
noluit. us. morem pauperis, & ipse clamet, & non exaudiatur?
 Prov. 25. An ignoramus illud decretum tuum: Date & dabitur
 vobis: & rursus: Beatius est dare, quàm accipere? quis
 hæc credit Deus meus, & ea quæ dat, servare se, & cum
 fœnore recepturum? sic me docuit tuus August. dicens:
 August. Quid sunt pauperes quibus damus, nisi delatores no-
 stri? Delatori enim das; in cælum portat: quod das an
 excidit tibi? & securius certè deferuntur divitiæ per
 manus plurium quàm unius.

CHRISTVS. Mirum non percelli homines supplicio
 Luc. 16. Epulonis divitis & avari, qui micam negavit Lazaro,
 qui jam recumbit mecum in cælo: vel Mauritii Impe-
 ratoris,

ratoris, qui militum vitam nec vili quidem nummo redimere voluit, quos ego sanguinis mei precio emeram.

HOMO. Recordor sententiæ illius tuæ, ô sapientia æterna: Date eleëmofynam, & omnia munda sunt vobis. Quæ ergo bona ab eâ non speranda, cum & à peccatis liberet, & pro iis satisficiat? Ideo quæ aiebat Daniel Nabuchodonosori. Consilium meum tibi placeat: peccata tua eleëmofynis redime. Quoniam eleëmofyna à morte liberat: ipsa est quæ purgat peccata, & facit invenire misericordiam, & vitam æternam. Illa, scio, fidem impetravit Cornelio: illa denique gratiam conservat. Eleëmofyna enim viri quasi sacculus cum ipso, & gratiam hominis quasi pupillam conservabit: super scutum potentis, & super lanceam adversus inimicum tuum pugnabit.

Dan. 4.

Tob. 12.

Act. 10.

Eccl. 17.

CHRISTVS. Attende igitur eleëmofynæ præstantiam, cujus artem scire, teste servo meo Chrysofomo, amplius est quàm esse regem, quàm mortuû suscitare.

*Eleemosyna regno uti-
lior.*

HOMO. Per hæc enim, tu Deus, de nobis, per illam nos de te Deo meo benè meremur. Eheu! quid in die iudicii respondebit, quia hæc jam surdis auribus audit? & quàm jucunda erit electis vox tua illa dulcis: Venite benedicti Patris mei, possidete regnum. Esurivi enim, & dedistis mihi manducare in minimis meis, in eis me potastis & vestivistis. Quàm verò triste erit: Ite à me maledicti in ignem æternum? & Cur? Quia esurivi & non dedistis mihi manducare, hospes eram, & non suscepistis me.

Chryf. hom. 33. ad pop. Antioch.

Matth. 25.

CHRISTVS Quid tunc fecisse optares tu qui hæc legis? utram audire vocem? Expende jam quid præstet: habere in hâc vitâ unde tu, filijque tui & cognati luxurientur, & non præbere unde ego egenus reficiar, an fœnerari mihi & centuplum, atque æternam vitam possidere. *Hæcine vera, &c. sup. pag. 7.*

HOMO. Certè si hæc crederent homines, nescio quis

quis pauper dives non esset, & quis dives pauperem non se faceret. Si, inquam, crederent æternam retributionem, peccatorum veniam eleemosynæ tribui, & mortem bonam & æternam vitam. Non memini, aiebat ille, me legisse malâ mortem mortuum, qui libenter opera charitatis exercuit. Habet enim multos intercessores, & impossibile est multorum preces non exaudiri, Et tu beatos dixisti misericordes, quoniam misericordiam consequentur, & è monte Oliyarum in cælum ascendisti, quòd in illud nulla via commodior misericordiâ. Illa enim nobis aperit cælum, illa tribuit regnum. Quàm ergo infelix, qui illam negligit! dicit mihi Basilius tuus: non misertus es? non inuenies misericordiam; non aperuisti domum? repudiaberis à regno; non dedisti panem? non accipies vitam æternam. Utinam destruat omnis dives horrea sua, & sua esse faciat pauperum domos, ut tua illius sint tabernacula! esurientis verè est panis, quem dives detinet: nudus est pallium quod in vestiario conservat: discalceatus est calceus, qui apud eum computrescit. Qui habuerit substantiam mundi hujus, & viderit fratrem suum necesse habere, & clausit viscera sua ab eo, quomodo charitas Dei manet in illo? ita discipulus tuus. Ut non diligamus verbo, neque linguâ, sed opere & veritate.

Luca 6.

Prov. 28.

Infidelitas mortalium.

2. Cor. 8.

1. Tim. 6.

DEVS. Nónne dixi: Date, & dabitur vobis? an fallere possum, aut mentiri? nónne dixi: Qui dat pauperi non indigebit? verane hæc sunt? Iterum dico: Appende in staterâ commoda eleemosynæ, nec me patieris egenum, ut tu dives sis; nec mihi detrahas quo te vestias, nec tu comedes, & me fines esurire. Et si pauperem te esse oporteret, magnane res te fieri propter me pauperem, qui propter vos egenus factus sum, cum essem dives? dixi per Apostolū: Nihil intulimus in hunc mundum, verum nec auferre quid possumus; habentes autem alimenta, & quibus tegamur, hi-

contenti

Hieron. ad Nepot. Eleemosyna liberat à malâ morte.

Orat. ad divites.

Basil. hom. in illud: Destruam.

contenti simus. Tu verò contentus esse non vis. Quando verò occidi fame animam justam? nonne *Prov. 10.*
 Eliam pavi corvo in solitudine, & Paulum? & Danieli *3. Reg. 17.*
 in lacu prandium misi? Et si ego vitam dedi tibi, nonne *Dan. 14.*
 & servare eam potero? Quid inquam? si vitam meam *Bern.*
 posui pro te, recusare poteris mihi partem panis, cui tantus debitor?

HOMO. Verè video non esse quod respondeamus, & gratias tibi ago, Deus meus, quòd judicia tua hæc manifestaveris mihi. Juravi enim & statui custodire judicia justitiæ tuæ.

E X E R C I T I V M .

CLEMENTISSIME Deus, qui hanc legem nobis statuisti, ut *Matth. 7.*
 quæ mensurâ mensi fuerimus, remetiatur nobis, da mihi, *Matth. 7.*
 quæso, gratiam tuam ne qui quotidie panem & veniam peccatis *Tob. 4.*
 meis, ac regnum tuum postulo, & exaudiri opto, avertam faciẽ *Matth. 9.*
 meam ab ullo paupere: ut nec à me avertatur facies tua, qui mi- *Oscæ 6.*
 sericordiam velle te dixisti, & non sacrificium. Quomodo enim *Matth. 25.*
 sustinere possem in iudicio tuo, hoc verbum tuum penetrabilius *Audi Chri-*
 omni gladio ancipiti, Esurivi ego, & tu non dedisti mihi mandu- *stum alio-*
 care; etiam poscis māducare panem perpetuò in regno meo? sitivi, *quentẽ te*
 & potum negasti; & jam vis inebriari ab ubertate domus meæ? *Matth. 25.*
 nudus eram, & non me texisti; & nunc poscis indui gloriã, ac sto- *Audi Chri-*
 à immortalitatis vestiri? in carcere eram, nec me visitasti; & *stum alio-*
 libertate filiorum frui exoptas? hospes eram, & non me collegisti; *quentẽ te*
 & jam mansionem perpetuã vindicare tibi audes in regno meo? *Matth. 25.*
 infirmus eram, & non me visitasti; mortuus eram, & non me *Audi Chri-*
 sepelivisti; quomodo ergo audes vitam æternam à me flagitare? *stum alio-*
 Hac vox tua Domine, confringit Cedros Libani; vox hæc tua in- *quentẽ te*
 ercidit flammam ignis, à voce hæc contremuerunt labia mea. *Matth. 25.*
 agnosce, obsecro, quòd aliquando non agnoverim te, aut repule- *Audi Chri-*
 rim, aut aliter acceperim quàm à te suscipi velim, cum verè sim *stum alio-*
 mendicus & pauper, & tu sollicitus sis mei. Da mihi obsecro ea *quentẽ te*
 facere proximo, quæ mihi ab eo fieri velim, & abs te, dum nudus *Matth. 25.*
 & egenus de valle hæc lacrymarum venio ad te ut recipias me *Audi Chri-*
stum alio-
quentẽ te

in aeterna tabernacula. Non enim bona comitantur, sed misericordia sola, neque hinc quicquam auferemus qui nihil intulimus, nisi id quod manu pauperum pramiserimus. Et si hic fregero esurienti panem dixisti: Tunc invocabis, & Dominus exaudiet: clamabis & dicet: Ecce adsum. O quanta fiducia coram te Deo meo est eleemosyna omnibus facientibus eam! Mensura utique bona, & conferta quam nobis optamus.

Isaia 50.

Iob 4.
Matth. 5.

Ibid.

Scio, scio solos misericordes misericordiam consecuturos. Et verè Domine quid est, quod quisquam respondere poterit, quem arguit conscientia iniquitatis, avaritiae, & infidelitatis in dispensatione bonorum tuorum? Nonne enim certò novi tua esse omnia, caelum & terram, & omnia, quae in eis continentur; me verò dispensatorem, cui ratio sit reddenda severissima, nisi reddidero tua tibi: si autem reddidero, mea futura, quae tua sunt idè, in aeternum? Cur ergo quae tua sunt non reddam tibi? Quid peccasti in me, liberalissime Deus meus, quod omni homini infideli & mendaci (Omnis enim homo mendax) credo, & non tibi, qui veritas es? an tanto mei tuiq; odio feror, ut potius nolim esse beatus & felix, quàm reddere tibi, quod tuum est? nolim centuplum habere potius, quàm tibi, quod tuum est, unum largiri, & simul tamen hoc ipsū mihi retinere? Eheu! quae cecitas! nolo in manus pauperis, id est, gazophylacium tuum conferre, ut seruetur aeternum mihi, & malo infelix homo rapere tibi (quod tamen non valeo) & perire mihi; quàm tuo consilio omnia servare, & servari. Onerant me opes meae, & vae dirum pronunciat; sed & mihi fures insidiantur, nolo tamè comiti dare, & levari, furi opto tradere, & rapi. O misericordia, quae de spinis divitiarum colligit uvas, de malis aliorum bona, de paupertate opes, infirmitatibus vires, ignominiam gloriam sempiternam. O charitas infinita, Deus meus, da mihi cor latum sicut arena maris, ut tui imitator libens omnibus, maximè aduersarijs, tribuam, & honorem te, Domine, miserendo pauperis. Quot enim maledicètes tibi, & idololatrias alis, pascis, & deliciis affluere facis, & solem tuum oriri super bonos, & malos! nolo itaq; deinceps videre, quis sit qui accipiat, sed pro quo ipse capiat, & cui ego tribuam; nolo parcè seminare, & parcè metere: sed seminare in benedictione, ut tandem

Psal. 115.

Matth. 5.

audiant

audiam in illo die dulcissima verba, Venite benedicti Patris mei, Matth. 25.
 & possidete regnum, quod spero, & humillimè rogo per viscera Lucæ 1.
 misericordie tue.

Imò verò hodie spero adveniet mihi regnum tuum, & tu Rex
 regum, & Dominus dominantium. Si autè ego postulo abs te, ut
 des mihi regnum, carnem, & sanguinem tuum, ego ne terra fru-
 ù rubra aut alba tibi negare potero? Quà fronte ad convivium
 tuum properabo, qui te à meo convivio excludo? Quomodo panem
 per substantialem à te petam, si quotidianum tibi negaverò?
 Imò ergo te mihi largiri velis, ego gratià tuà me tibi toto corde
 fero, totà animà meà. Suscipe quaso hoc cor meum, & fac ibi
 convivium pinguium, & medullatorum. Suscipe quicquid de
 manu tuà accepi. Reddo, reddo libens, & me totum tibi, à quo
 ceimptus sum precio tanto, & mirabiliter factus, sed longè mi-
 nobilius refectus. Sicut autem tu me non despicias, quin pauperem
 & claudum etiam ad cenam tuam admittis, ego pariter nul-
 lum pauperem repellam, id est te Deum meum. Tu enim Deus
 meus à me petis, tu qui dives es in omnes qui invocant te. Nul-
 lum fastidium quando tu non dedignaris venire in cor meum
 mundum. Munda obsecro illud, & spiritum rectum innova
 visceribus meis, ut te imiter liberalissimum Deum meum, &
 diligam in latitudine cordis, & serviam tibi omnibus diebus vita-
 e, Amen.

Applicatio
 ad Com-
 munionem.

Praxis in Eleemosynis erogandis.

PRIMò, inspice rationes, & bona tua, & vide quid in æternà
 patrià, quid hìc possideas. O quàm sæpè flamma, vis, casus
 fert bona; quæ si tribuisses pauperi, æterna tibi fuissent, the-
 aurumque habuisses in cælo; & argue infidelitatem tuam, in-
 dere domum hostis potest, cælum non potest.

Vide quid in
 cælo possi-
 deas.

SECUNDò, partire bona tua, & pauperibus certam de omni-
 bus portionem assigna, eamque humiliter tribue petenti; &
 nulli eleemosynam nega quoad potes. si pauper, si Religiosus
 argentumque & aurum non est tibi, pète à Domino ut pau-
 per tibi tribuat: si potes, verbis solare, & benigniore vultu, qui-
 que commiserationem spiret, non indignationem.

Assigna
 pauperibus
 partem bono-
 rum.

TERTIò, non tantum petenti largire, sed ultrò eos quære, qui
 tuis opes in cælestem patriam velut bajuli portant.

Ultrò quære
 pauperes.

QUARTò, filios, & tibi commissos assuesce eleemosynis, sic de-
 pientissimà

A pueris

*eleëmofy-
nam dilige.*

pietiffimâ Reginâ Hispaniarum Margaretâ memoriæ proditur, ita suos, quos pepererat ad Christiani orbis solarium & præfidium liberos, instruere solitam, ut illi à teneris unguiculis suâ etiam manu tribuerent eleëmofynam.

Luca 14.

*Convivium
pauperibus
tribue.*

Luca 14.

Convivium institue illis quandoque, & ministra. quod solenne est etiam Regibus, & aliquibus familiis in bacchanalibus; ubi illud Euâgelicum servatur: Cùm facis convivium, noli vocare amicos sed voca pauperes, debiles, claudos, cæcos; & beatus eris, quia non habent retribuere tibi.

*Primitias
omnium
Deo dica.*

Hom. 43; in

1. ad Corint.

Christus sit

heredes tuus,

ut tu illius.

Deus assecu-

rator est.

Sextò, optima est praxis de omni lucro diei, nec non artis, industriæ, & contractus Deo primitias dedicare: imò in mercatura Christum socium habere, ejusque negotium gerere, & lucrum pauperibus largiri. suadet D. Chryostomus arcam habere, atque in eâ eleëmofynam ante orationem seponere.

Septimò, inter hæredes etiam Christum scribere; & perpetuò aliquem pauperem Christi nomine perfectè alere, bona est praxis; & usitata, etsi à paucis.

Octavò, id quod asscuratori dares, Deo aut pauperibus tribuere. Sic nobilis mercator Hispali felicissimè negotiatus est: contra verò cùm Olissipone alius idem facere solitus, naves propè in portu aspiceret, & à piâ simul consuetudine descisceret, mox illæ ortâ tempestate, & herus omnibus fortunis eversus est.

*Industria
bona*

Nonò, curare, ut pueri petitori pro paupere eleëmofynam affuescant dicere, Deum petere pro foribus stipem; nobisque hanc phrasin facere familiarem, Deo dedi, vel potius reddidi sua. Deus à me petiit, ego restitui. neque erubescas Christianâ ac piâ phrasim usurpare, cùm passim leges mundi atq; axiomata. loquendi ac scribendi formulas civilitatisque tam accuratè videas observari.

Alterna.

Decimò, ut autem eleëmofyna duplex sit, possunt persæpe (quod non in uno loco fieri novi) illæ his, qui confessi, & communionem refecti fuerint; vel in Catechismo rectè institutis attribui.

Tertia.

Undecimò, quotidie in mensâ lancem apponere, quæ Dei appelletur, & de ferculis singulis Domino Jesu in membris suis præcidere, & consecrare; ut in familiâ nobili fieri scio, in quâ etiam sabbato omne lac armenti in honorem Dei parægenis distribuitur.

Tria ser-

vanda in

eleëmofynâ.

Duodecimò, observa tria circa eleëmofynam: Primum, praxes hujus virtutis tot esse obvias, & plurimas, & amanti faciles, ac sunt humanæ vitæ miseræ. Sunt autem eæ duplici generis, corporis, & animi; quibus levandis opera misericor-

spiritualia, & corporalia succurrunt, hisce versibus comprehensa:

Visto, poto, cibo, redimo, tego, colligo, condo:

Consule, castiga, solare, remitte, fer, ora.

secundum, affectum & voluntatem attendi à Deo magis, quàm
quod datur: quemadmodum in viduâ, & in mercede potus
quæ frigidæ demonstratur. Tertium, eleëmofynam fieri debe-
re clam, si potest; eamque esse utilissimam quæ secretissima est.
Quot sunt qui ubique nomina sua ponunt in terris; quorum
ulquam littera invenietur in calis; eò quòd jam receperint
mercedem suam! Quàm pauci enim alias foundationes,
ut pia opera faciunt, quam quæ simul etiam concilient famâ
ut potentia aut pietatis: Saltem oportet ut omnia fiant bono
ne ac intentione, non ut hypocritæ: lubêti item animo, prom-
to, hilari & humili. In omni dato hilarem fac vultum tuum,
ut Sapiens. nam se beneficium accipere putat, non dare, qui no-
it, ut oportet, eleëmofynam præstare.

Matth. 10.

Luca 21.

Vana gloria
vitanda.

Matth. 6.

Ecc. 31.

Oratio pro executione. *Dignatus es, &c. sup. pag. 10.*

IACVLATORIE.

Quamdiu fecistis uni ex minimis meis, mihi fecistis.

*Esse pupillis misericors, ut pater. & pro viro matri illorū, & eris
tu velut filius Altissimi, filius obediens, & miserebitur tui ma-
gis quàm mater.*

Matth. 25.

Ecc. 4.

*Beatus, qui intelligit super egenum & pauperem: in die malâ liberabit
eum Dominus.*

Psal. 40.

Qui miserebitur pauperis, beatus erit.

Prov. 14.

*Beneficentia & communionis nolite oblivisci: talibus enim hostis
promeretur Deus.*

Hebr. 13.

Nihil tam divinum habet homo, quàm de alijs bona mereri.

Nazianz.

Estote misericordes, sicut Pater vester celestis misericors est.

de pauperū

unicuique mandavit Deus de proximo suo.

amore.

Estote invicem benigni, donantes invicem.

Luca 6.

Alter alterius onera portate; & sic adimplebitis legem Christi.

Ecc. 17.

Filioli mei, non diligamus verbo, neque linguâ: sed opere & veritate.

Ephes. 4.

Galac. 6.

1. Ioan. 3.

CAPVT XI.

*De oratione, tertio opere satisfactorio, &
illius usu ac fructu.*

TERTIVM genus bonorum operum, quo etiam
Deo satisfacimus, est Oratio: Deo enim illa suavissimum est incensum, & propitiatorium sacrificium, si

Chrysoſt. in ex corde contrito & humiliato proficiſcatur; & ſi, vt S.
Pſalm. 116. Chryſoſtomus, magnum aliquod donum Deo offerre
 volumus, nihil habemus laudatione majus, nihil lau-
Eccli. ult. datione difficilius: neque enim ſolùm animus, ſed &
 corpus patitur, teſtante Spiritu ſancto, frequentem
 meditationem, carnis eſſe afflictionem. Omitto, quod
Pſal. 37. eleëmofynas aliqui præſtare nequeant, aut jejunia to-
 lerare. Imitare ergo Davidem, qui afflictus & humiliatus
 rugiebat à gemitu cordis ſui, & lacrymoſâ oratio-
 ne Dominum placavit. Sanè D. Auguſtinus pœnitentia-
 les Pſalmos, cùm morituro ſibi ad lectũ affigi man-
 daſſet, ſe dignam pronunciauit ſententiam; neminem
 Chriſtianum abſque pœnitentiâ mori oportere. Ora-
 tionem igitur inſtare convertentem ſe ad Dominum
 oportet: ſæpiſſimè enim ignis concupiſcentiæ, inunda-
 tio cogitationum, hoſtium oppugnatio clamare com-
 pellit, & levare corda noſtra cum manibus ad illum.

Varij autem ſunt orandi modi. Primus, ſi perfectio-
 nem ſpectes, eſt contemplatio. Secundus, meditatio, de
 illâ in libro tertio, ubi perfectorum exercitijs; de medi-
 tatione verò, ſecundo, cùm proficientium maximè ſit,
 commodiùs tractatur. Præter hos, alios hîc enumerabi-
 mus. Nam Primò, poteſt quis alienis verbis orare, ut
 cùm Pſalmos recitamus, aut alias vocales orationes:
 gratumque hoc Domino ſacrificium eſt. animæ ſcilicet
 & corporis, & vitulorum labiorum noſtrorum.

1. *Alieno-
 rum verbo-
 rum uſurpa-
 tio.*

Oſea 14.

2. *Proprio-
 rum verbo-
 rum ex affe-
 ctu eruſta-
 tio.*

3. *Alienis
 verbis ſuorum
 interſerſio.*

Secundò, proprijs ex affectu interiore naſcentibus
 verbis, divinam maieſtatem alloqui: qui modus ex abun-
 dantiâ affectus provenit quando enim ſicut adipe &
 pinguedine repletur anima noſtra, tunc labijs exulta-
 tionis Deum laudat os noſtrum; & cùm lætatum eſt
 cor noſtrum, tunc exultat lingua noſtra. ex abundantia
 enim cordis os loquitur, & facundos efficit amor atque
 diſertos.

Tertius modus mixtus eſt, cùm alienis verbis qual-
 pennis anima elevatur à terrâ, & poſteâ per ſe fertur
 ſuiſque

isque se librat. quod fit, quando quis attentè legit & animam aliquas vocales orationes, & ex affectu subriente ipse pergit sibi formare orationem, ac subinde edit ad aliam.

Quartò, quando vocali oratione non aliam addimus, sed tantummodò affectibus & suspiriis ferventibus in Deum eam intersecamus, idque aut crebrò, vel post singula verba, aut certè complura attentè expressa: ita ut quævis ferè corporis respiratio sit ad Deum mentis elevatio & aspiratio.

Quintus modus est, & compendium totius perfectionis, jaculatoriis velut sagittis cælum petere, & se Deo coniungere. Qui enim adhæret Deo, unus spiritus est cum eo. Illis certè cor amantissimi Redemptoris nostri suavissimè vulneratur. Vulnerasti, ait, sponsa, cor meum in uno crine colli tui, in uno oculorum tuorum. Vel semel enim oculos in cælum attollere cum ardenti affectu, efficacior oratio est, & tenerrimè afficit Patrem misericordiarum. affectus enim fons sit oportet eiusmodi orationum; quales sunt dolor de peccatis, communi Christo, desiderium cælestis patriæ, tædium hujus tæ mortalitatis, tristitia in adversis, gratitudo magna ob numerosa Dei beneficia, admiratio operum ejus, fiducia in Deum, zelus honoris ejus; sed in primis charitas in Deum accensa, quâ anima perpetuis ignitisque desideriiis desiderat, ut cervus ad fontes aquarum, hauriat aquas in gaudio de fontibus Salvatoris. Affectuum hujusmodi ignis maximè in meditatione exarscit, ut loquitur Propheta David: qui proinde toto se iaculatoriis fovendus est, repræsentatâ etiâ sibi personâ Christi, uti in meditatione fuit considerata, vel ut in communione, aut alio exercitio, quo affectus singulariter excitatus fuit. si enim sic omnia ad illam referantur, aut Christo offerantur, affectus excitatus magis fovetur & roboratur, cum in omni opere renovatur. Periculose tamen est etiam absque affectu illo certas, ex Psal-

4. *Suspiriorum in oratione interfectio.*

5. *Brevium orationum in cælum sagittula.*

Cant. 4.

mis potissimum & sacris literis, habere paratas, & usupare, ut eo pacto sæcularium conversatio, & negotia condiantur spirituali succo, & rerum quas sensibus percipimus species non se tantum, sed Dei nostri gloriam nobis loquantur. Nihil enim utilius, aut suauius est, quàm ista arte, ut ita loquar, chymicâ, ex terrenis aurum obryzum diuinæ charitatis eruere, & unum in omnibus quærere ac invenire Deum; & ijs, quibus velut pedicis mortales illaqueantur, quasi pennis volare, in Deo requiescere, ac in æstu tentationum os nostrum aperire, & attrahere spiritum verum filiorum Dei.

6. Singulorū
verborum
meditatio
expensio.

Sextò, orationis Dominicæ vel alterius orationis verba singula meditatè expendere, atque iis quamdiu sapit insistere, ac deinde ad alia pergere; colloquiis interjectis, quæ in Deum charitas variique affectus dictaverint.

7 Præcepto-
rum, vel Re-
gularum
consideratio.

Septimò, aut Decalogi mandata singula, aut Ecclesiæ præcepta, aut Regulas sui instituti considerare, quoniam nimirum pacto eas servet, & servare oportuerit, quomodo adversus eas deliquerit: atque excitatâ contritione, recitare *Pater*, & *Ave*, aut Psalmum aliquem, v. g. *Miserere, Te Deum*. Idem potest fieri circa peccata capitula, potentias animæ, sensus quinque.

Triplex ora-
tionis voca-
lis attentio.
1. Cor. 14.

NOTANDVM I. In oratione vocali triplicem esse attentionem. Prima ac necessaria est ad verba: ut ea debite, distinctè, intelligenter & integrè proferantur. Secunda, quâ ad sensum animum advertimus, & oramus spiritu & mente, cibumque quasi mandimus, ac ejus saporem degustamus. Tertia est ad Deum, quem oramus, & rem illam, quam impetrare optamus. Quæ propter initio orationi finis præstituendus, & quomodo fieri potest divinæ præsentia, ac curia cælestis memoria exciranda.

Quæ præpa-
ratio ad ora-
tionem pro-

NOTANDVM 2. in hisce modis orandi prolixioribus in principio oportere animū colligere, velut ante meditationem

ditatio

ditionem. Secundò, se coram Deo statuere. Tertiò, *lixiozem necessaria.*
 gratiam ad rectè orandum suppliciter flagitare.

NOTANDVM 3. dum sic percurruntur præcepta, & *Iuvai orationem penale opus.*
 post singula dicitur excitanda contritio, expedire, cum
 contritione aliquod opus satisfactorium adungere, *Indulgentiis*
 aut genua flectendo; aut hoc vel illo situ laborioso, *utere.*
 decenti tamen, supplicando. Est & ipsa quidem oratio
 satisfactoria, quæ subjicienda dicitur; sed & ipsa magis
 erit, si ejusmodi fuerit, quâ indulgentias prometeri
 possimus, quemadmodum in variis articulis Indulgentiarum
 meritò concessarum ad honorem S. Caroli Borromæi, tam
 illustris hoc tempore in Ecclesia orti fideris, invenies. In
 illis enim is qui consiliò Confessarii paret, aut actum regulæ
 suæ exercet, aut mortificationis, aut quid simile, remissionem
 ter tiaz partis peccatorum consequitur. Qui conscientiam
 examinat, aut crucem aut imaginem devotè salutatur, aut se
 Deo commendat, aut Angelo Custodi, aut sancto Patrono suo,
 aut initio operis faciet ter signum sanctæ crucis, aut dicet
 ter *Deus in adjutorium*; lucratur decem annos Indulgentiarum.
 Similiter is qui dolet de peccatis, & confessionis habet
 propositum. Qui verò recitat *Miserere*, *Credo*, aut *Te Deum
 laudamus*, ad honorem sanguinis Christi JESU, pro nobis
 effusi, & septies terram osculatus fuerit; lucratur eas
 Indulgentias, quas obtineret, si eo die scalam sanctam
 ascenderet.

Hæc carptim attingo, ut indicem solùm quantum thesaurum
 quis colligere possit, si ve sanus, si ve infirmus, si prudens
 spiritualis mercator existat.

TERTIÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Ante orationem præpara animam
tuam.

Cum A oratio sit cum Deo colloquium, sedulo ad eam te cõfer, B Deumq̃, præsentem cogita, nec eam (quod hic C mundanus facit) ob ulla D mundi negotia differ. Verùm omnibus postpositus oraturus E conscientiam examina, detestare F peccatum, teterrimum monstrum, cujus caput est pavonis, venter hydropici, pedes salacis hirci, cauda scorpionis. pavone superbia vite, hydropisi avaritia, concupiscentia carnis petulantis hirci pedibus, scorpionis caudâ peccati venenum, & calvariâ stipedium ejus mors denotatur. G Iejunium (sub quo omnis mortificatio continetur) & H eleemosynâ tuam oratione conjunge, ductum tui I Angeli Custodis sequere; animumq̃ K silentio, L solitudine, piâq̃ lectione, ut hic Eremita, para: M spem excita, N orationemq̃, quæ gladium habet verbi Dei, cor accendit, ad vitia superanda animat, ad Dei honorem institue, ut O peccata superes, utq̃ P virtutē à Deo impetres. Hæc autem Deo adstat alata, qui animam à terrenis elevat: armata, quia vinci à malitiâ nequit; sed per crucem & ardua coronam obtinet. Hanc prostratus ante thronum Dei humiliter flagita, vel ut Q reus, aut ut pauper, aut sponsa. Hanc præparationem R Moyses præmonstravit.

Maia 30.

*Bona est oratio cum ieiunio,
et elemosyna. Tob: 12.*

MEDITATIO.

De Oratione ritè instituendâ.

HOMO. In viâ desertâ, inviâ, & inaquosâ, sic in *Præsentia Dei.*
 sancto, & coram sanctis tuis apparui tibi, ut vi- *Psal. 62.*
 eam virtutem & gloriam tuam. Sedeo hîc bone JESU
 solitarius, & gemens taceo; quid enim aliud facere
 possum in valle lacrymarum longè à te ad quem sus-
 piro? & hîc sedeo, ut elevem me supra me. Respice,
 quæso, ad me. Ad te enim levavi oculos meos, qui ha- *Imploratio gratia.*
 bitas in cælis: unde enim veniet auxilium mihi nisi abs *Psal. 122.*
 te bone JESU? At verò si justus in principio orationis
 accusator est sui, ego impius & peccator ubi pare-
 o? Ecce manus meæ adhuc sanguine plenæ sunt, & *Isaia 1.*
 multiplicatæ sunt iniquitates meæ super capillos ca- *Psal. 39.*
 pitis mei. Miserere Domine, & dele quæso, bone JE-
 SU, sanguine tuo iniquitatem meam: ego te per hunc
 tumillimè rogo, ego vermis & non homo, ut tibi
 loqui possim, & te alloqui pulvis & cinis in conspe-
 ctu Sanctorum tuorum. Erubescio quidem loqui quia *Humiliatio sui.*
 contemni me contempnisti te, (horresco cogitans) & lo-
 quentem, aures obturando, non audivisse; sed tu JE-
 SU, spes mea cor contritum & humiliatum Deus meus *Psal. 50.*
 non poteris despiciere? non potes negare nomen tuum
 quod manifestasti mihi: Doleo enim ex amore tui,
 quod unquam vel otioso verbo ausus fuerim con-
 temnere præcepta tua.

CHRISTVS præsens & scrutans corda.

Sic contritionem ante omnem orationem excitare
 convenit. Non enim est speciosa laus in ore pecca- *Ecclesi. 15.*
 toris. Et rectè dixit Psalter meus: Iniquitatem si a- *Psal. 65.*
 verberavi in corde meo, non exaudiet Dominus: & disci-
 plinam meam. Si cor nostrum non reprehenderit nos, *i. Ioan. 3.*
 non habebimus ad Deum. Et certè quâ fronte &

arrogantiâ nondum reconciliatus mihi, & post injurias gravissimas dona maxima ad me petiturus peccator accedit, cui supplicia parata non præmia? It etiam te & orantes me præsentem oportet ut agnoscant. Quid enim indignius mihi loqui, & nec præsentem me agnoscere? aut veluti absenti sacrificium offerre? Sacrificium enim oratio est, ideò dixit psalmes meus: Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Domine, elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum: sacrificium Deo spiritu contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicias. Nunquid enim manducabo carne taurorum, aut sanguinem hircorum potabo? Immo la ergo sacrificium laudis, & redde mihi altissima vota tua,

Hæcine vera, ut supra pag. 7.

HOMO. O utinam offerre queam quod non despicias, sed ascendat sicut incensum in conspectu tuo! utinam ligna quantumcumque madefacta, ut olim ab Eliâ accenderet ignis tuus, id est, amor tuus, quem voluisti vehementer accendi! secundum enim ligna silvæ sic ignis exardescit. Utinam quod Bernardus tuus monuit, semper cogitem intrans ad orationem propheticum illud: Ingrediamur in locum tabernaculi admirabilis usque in domum Dei. Omnino siquidem oportet nos orationis tempore curiam intrare cælestem, illam utique curiam in quâ tu Rex regum stellato sedes folio, circumdante innumerabili & ineffabili spirituum exercitu. Vnde & ipse qui viderat, quia majorem numerum non invenit, millia ait millium ministrabant ei, & decies centena millia assistebant ei. Quantâ ergo cum reverentiâ, quanto timore quantâ illuc humilitate accedere debet à palude super præcedens, & repens ranuncula vilis, id est, homo mortalis? quàm tremebundus, quàm supplex

quân

*Præsentia
Dei in ora-
tione reti-
nenda.*

*Oratio est
sacrificium.*

Psal. 140.

Psal. 50.

Psal. 49.

Escl. 28.

*Bern. serm.
de quatuor
modis oran-
di.*

*Orans stat
coram curiâ
cælesti.*

Dan. 7.

quàm denique humilis & sollicitus, & toto intentus animo majestati gloriæ in præsentia Angelorum, in concilio justorum & congregatione, assistere poterit miser homuncio? sed tibi Domine qui suscitans de pulvere inopem, & erigis de stercore pauperem, miserorum non potest displicere deprecatio: suscipe igitur hanc meam & cor & animam meam, & ascendat oratio mea sicut fumus aromatum in conspectu tuo, & da mihi exhibere corpus, & animam hostiam viventem, sanctam, & tibi placentem, cadatque ignis tuus Domine & voret holocaustum, & ligna & lapides, pulverem quoque & aquam tribulationis, quæ est in circuitu meo, nisi aliud visum fuerit pro gloria nominis tui.

*Psal. 112.**Rom. 12.**3. Reg. 18.*

Potentissime Deus, &c. ut supr. pag. 130.

CHRISTVS DOMINVS.

Ante omnem autem orationem præpara animam tuam, & noli esse quasi homo qui tentat Deum. Nonne enim tentat me qui absque præparatione ad me venit aliena cogitans, & labiis me honorans cum cor ejus longè sit à me? itaque oraturus statue an me tentare velis & ad iram provocare negligentia tuâ vel contemptu, an verò placare. Nonne scis quomodo sancti & electi mei etsi summâ sensuum custodiâ ambularent semper coram me, sollicitè se tamen paraverint ut mihi loquerentur, cum scirent ab oratione magnâ ex parte pendere salutem universam? meministi Jobum pro reverentiâ dicentem: Semper ego quasi tumentes super me fluctus timui Deum, & pondus ejus ferre non potui? Aspice ut Publicanus stet à longè, & nec oculos in cælum levare audeat? Aspice ut Magdalena stans retrò secus pedes lacrymis meos rigavit pedes, & capillis suis terfit?

*Eccl. 18.**Præparatio ad orationē necessaria.**Isaia 29.**Humilitas in oratione necessaria.**Job 31.**Luc 18.**Luc 7.*

Potentissime Deus, &c. ut infra pag. 130.

HOMO. Erubescio dum cogito quantâ diligentia

Causam dicimus apud Deum.

tiâ, studio, quanto tempore lites apud iudicem instruat patronus, ut à crimine cliens absolvatur, aut frustum terræ acquirat aut retineat. etjam scio coram te supremo iudice, & curiâ tuâ causam me, dum orationem fundo, dicere, & de æterno agere supplicio vel præmio, & potero in eâ torpere, & in ludo ac fabulis vigilare? Accedentem ad Deum tuus aiebat Apostolus, credere oportet quia est. Ita video incredulitas nostra, & cæcitas, quâ te præsentem non agnoscimus, irreverentes nos facit coram te, coram quo tremunt universæ potestates. Humiliata est in pulvere anima nostra, & conglutinatus est in terrâ venter noster. Exurge Domine adjuva nos. Et unde obsecro fieri potest Deus meus ut obliviscamur tui, dum loquimur tibi magis nobis præsentem, quàm nos ipsi nobis?

Præsentia Dei.

Psal. 43.

CHRISTVS. Quodd sæpè alia pluris faciatis & magis curæ habeatis, quàm mecum loqui; & haurire aquas benedictionis de fontibus meis. Hæ curæ velut spinæ animam in merditatione pungunt, & ineptum efficiunt inspirationibus meis, & auxilium, quod in rebus gerendis necessarium est, excludunt, ideoque sæpè infelicem exitum habent concio, aliâque occupatio in oratione versata & velut colloquio meo prælata.

De negotijs in oratione cogitare non est iisdem.

Vanum, vanum est vobis filii ante lucem surgere: quamdiu enim illam oratione à me sole iustitiæ non tantùm non impetratis, sed etiam excluditis, nõne frustrâ ire tentatis, & negotia illa tractatis? imò præposterâ hâc & stulrâ diligentiam eorundem successus distractione variâ retardatis? Ideò monui per Ecclesiasticum; Sapientiam scribe in tempore vacuitatis, & qui minoratur actu sapientiam percipiet. Quâ sapientiam replebitur qui tenet aratrum, & qui gloriatur in jaculo? neque potest verbum meum semen

Esti. 38.

imen verum, cùm cadit inter has spinas, non suffo- *Luca 8.*
 cari, quæ sunt solitudines sæculi: ideoque parti- *Agenda*
 curas cum alijs exemplo Moylis oporteret. Imò *cum alijs*
 idean actiones omnes tuæ ita ordinatæ sint, ut o- *partire.*
 rret, ut in oratione te non perturbent. Phara- *Exod. 18.*
 peribus lateris & luti & quæstione pælearum distine- *Exod. 5.*
 at populum meum, ne de sacrificio cogitaret: tu verò
 caude dæmonis detectâ veni, & sacrificio laudis ho-
 norifica me, illic enim iter, quò ostendam tibi salutare
 neum.

Credo tibi, &c. ut suprâ pag. 7.

HOMO. Certè video nihil magis necessarium no-
 is esse quàm crebrò, & uti convenit, orare, id est; te
 Regem Regum omne bonum nostrum accedere,
 eque frui, in te delectari. Dixisti enim æterna veris: *Ephes. 6.*
 oportet semper orare, & non deficere. Et per A- *Orandum*
 ostolum monuisti ut essemus per omnem oratio- *assiduè.*
 em & obsecrationem orantes omni tempore in spi-
 ritu & in ipso vigilantes in omni instantiâ: cùm enim
 nullum sit bonum quod sine te facere possumus, aut
 nullum sit malum quod evadere in tanto diluvio mi-
 seriarum nostrarum; hoc solum habemus residui ut
 culos dirigamus ad te, neque ullo pacto melius quis
 ia promovebit, quàm tibi benignissime Deus sup-
 licando: tu enim operaris omnia in omnibus, & nisi
 Dominus ædificaverit domum, in vanum laborave-
 runt qui ædificant eam. Vis quidem liberalissime *Deus orari*
 Deus largiri bona tua & præsidia gratiæ tuæ, verùm *cupit.*
 is ea à nobis postulari, atque ad eò sine intermis- *Thess. 5.*
 sione nobis orandum est. Ut rectè Chrysostomus *Serm. de*
 us dixerit: Ipse contra se ipsum tela ministrat, *Moyse.*
 ut hostem precum instantiâ non fatigat. mœnia
 nostra oratio, & inexpugnabilis est armatura,
 & tutissimum nec unquam fallens munimentum, *Chrysost. l. 1.*
 ari facilitate vel unum repellens militem, vel in- *& 2. de o-*
 numerabilia hostium millia. Et quemadmodum *rando Deo.*

corpus

corpus hoc nostrum, si non adsit anima, profectò mortuum est, ac foetidum: sic anima, nisi seipsam incitet ad orandum, mortua est, ac misera, & graviter in conspectu tuo olens. in lege igitur tuâ meditabitur die ac nocte, & totâ die meditabor justitiam tuam.

Potentissime Deus, ut infra pag. 130.

*S. Cathar.
dial. cap. 66.
August.
Psalm. 118.*

CHRISTVS. Scito tamen quòd non cesset orare, qui non cessat benè agere, ut Catharinæ Senensi aliquando dixi. & verè qui rectè novit orare, rectè novit & vivere.

Sap. 8.

*Chrysost. l. 1
de oranda
Deo.*

Phil. 3.

Psalm. 54.

Isaia 56.

HOMO. Cùm hæc ita sint, nimirum non omnes vehementer orationi affici, & colloquio tuo. An habet amaritudinem conversatio tua, ô dulcedo ineffabilis? Qui fieri potest ut longæ fabulæ & inanes sermones tædium etiam quandoque religioso non adferant, & molesta plerisque longa sit oratio, & colloquium tuum? cùm videro, ait quispiam, non amantem orandi studium, nec hujus rei fervidâ vehementique curâ teneri, continuò mihi palàm est eum nihil egregiæ dotis in animo possidere. Rursus, ubi quem conspexero, insatiabiliter adhærentem cultui divino, idque in summis damnis numerantem si non continenter oraverit, conjecto talem omnis virtutis firmum esse meditatorem ac Dei templum. Et quoties vacamus orationi, simul & Angelis copulamur, & societatem, quam cum brutis animantibus habemus, procul effugere videmur. Angelorum enim opus est de precatio. At verò quid suavius eâ esse potest, cùm per illam conversationem habeamus in cælis & ascendat mens nostra? ad te enim primam causam, ejusque proinde instrumentum aptissimum evadit. Cuius mihi dabit pennas sicut columbæ, & volabam & requiescam? Quis adducet me in montem sanctum

um tuum, & quando lætificabis me in domo orationis tuæ?

Credo tibi, ut supra pag. 7.

CHRISTVS. Ideò de luce vigila ad me, & anima tua delideret me in nocte. Equidem nihil mihi agis displicet, quàm orationem, seu meum colloquium aliis occupationibus postponi. Quid enim? ego ad ostium & pulso, & repulsam abs te patiar, neque admittar ad colloquium, donec fax hominum & rem præcesserit, ut & tum illa obstrepat mihi loquenti, tibi? Vnde Ecclesiastes meus solummodo hoc invenit quod fecerit Deus hominem rectum, & ipse se infirmitatis miscuerit quæstionibus. Et sic opponit hominum sibi ut non transeat oratio. Dic mihi, si quis instrumentum invenisset, quo omnia sibi compararet, una, velut lapidem philosophicum, quanta putas sollicitudine eum servaret?

HOMO. Hoc nos in oratione tepidos facere videtur, quòd in eà fiduciam, ut oportet, non habeamus.

CHRISTVS. Nónne tamen crebrò dixi: Petite & accipietis, quærte & invenietis? & rursus: Omnia quæcumque orantes petitis, credite quia accipietis & evenient vobis? & rursus: si quis autem vestrum indiget scientiã, postulet in fide nihil hæsitans, non enim qui hæsitat æstimare debet, quòd aliquid accipiet à Domino? An hæc sunt vera? si vera hæc sunt, quomodo difficile mihi potestis cum & arrham habeatis sanguinem æcum & mortem meam?

Nemo quidem dicere potest Dominus JESVS nisi in Spiritu sancto, neque sufficientes estis cogitare aliquid ex vobis, quasi ex vobis, sed sufficientia vestra ex parte est, attamen omni horã paratus sum, & etiam si filii mei mediã nocte veneris ad me, surgam, & opitulabor tibi: memento verò ejus quòd monui. Tu au-

Irreverentia in oratione quomodo committatur

Eccli. 7.

Ierem. lam. 3.

Fiducia necessaria in oratione.

Iacobi 1.

1. Cor. 12.

2. Cor. 3.

Luca 21.

Solitudinem amat oratio.

tem

Matth. 6.

tem cùm oraveris intra in cubiculum tuum, & clauso ostio ora patrem tuum in abscondito, & pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi. Solitudinem itaque ama quantum potes: in eâ enim solitus sum loci qui ad cor hominis.

Credo tibi ut supra pag. 7.

*Cass. collat.**10. cap. 5.**Isaia 30.*

HOMO. Immò illi soli, ut audio, purissimis oculis divinitatem tuam speculantur, qui de humilibus ac terrenis operibus, & cogitationibus ascendente secedunt in excelsum solitudinis montem. In silentio enim & spe, ut ait Propheta tuus, est solitudo nostra.

Elemosyna comes orationis.

CHRISTVS DOMINVS. Neque obliviscere memento, quod Tobia dedit Angelus meus: Bona, in quiens, est oratio cum jejunio & eleemosyna. Hanc igitur præsta, seu corporalem seu spiritualem, ideo quia ad templi fores pauperes excubare adverte; Et, vult Chrysostomus meus suasit, arculam domi habere paratam in quam oraturus eleemosynam conicias. sic & mortificationem, quæ jejunii nomine continetur, vel re ipsâ exerce vel propone.

*Oratio sua-
vis cum
Deo sermo.*

Psal. 118.

HOMO. Ex his colligo omnes virtutes ad perfectam orationem ordinari: & nihil magis à te postulari. Nonne idè tam severè horarum pensum exiges, usque eò ut mortem etiam, nisi quis præstet commineris? O quanta charitas tua Deus meus dum tantoperè desideras meum alloquium ex infinitâ bonitate tuâ! utinam sicut tu delectaris alloquio meo qui sum vermis & cinis, ita ego tuo! utinam saltem miseria mea me anhelare faceret ad alloquium tuum, & sitire sicut sitit cervus ad fontem aquarum! quàm dulcia inquebar ille faucibus meis eloquia tua super mel ori meo! Certè magna illa multitudo dulcedinis tuæ, scio non gustatur nisi à perseverantibus in oratione; si te unum inquærant & desiderent, te omne bonum toto corde

Que.

Quem enim docebis scientiam, & quem intelligere
 scies auditum? ab lactatos à lacte, avulsos ab uberi- *Isaia 28.*
 bus. O Beati Angeli & Sancti Dei vos jam gustatis & *Angelorum*
 vletis, quàm suavis sit Dominus, vestra omnis oc- *in vocatio.*
 cupatio oratio est & laus Dei semper in ore vestro. Cã-
 te quælo pro me exule in patriã Domino meo Can-
 tum novum: cantate & pro nobis miseris, bene psal-
 le ei in vociferatione. Ego enim sæpè dum oraturus
 causam meam agere volo, reum eheu! me efficio. Et
 laudare Deum ac Dominum nostrum & vestrum cu- *Isaia 40.*
 rentes sæpè nos miseri offendimus, & ecce pro gratiã
 referimus indignationem. O ter magne Deus, qui tri-
 bus digitis suspèdis orbem, & portas omnia verbo vir-
 tutis tuæ, respice nunc obsecro te per viscera pietatis
 tuæ meam fragilitatem, quã fit ut minore tecum quàm
 cum homine reverentiã loquar. Pudet, pudet etiam ab
 humano docete audire: sic cum Deo loquere quasi ho- *Sens. 4.*
 mines audiant, sic cum hominibus quasi Deus te au-
 dat. Quid mirum videri nobis debet si quando à te
 non exaudiamur, qui te audire, & te alloqui vix digna-
 tur? & tamen, ô infinita bonitas! descendis quotidie à *Applicatio*
 summo cœlorum, & sistis te inter manus Sacerdotum, *ad Commu-*
 præbeas te mihi, & nutrias me, & confortes me, & *nionem.*
 loquaris ad cor meum, & ego miser vermis terræ ad
 te, caritate æstuans unicum refugium meum.
 Venis autem ut benignè cominus videas necessitatem
 meam, & audias supplicationem meam; & quæ illa?
 mihi des ex hoc momento amare te in æternum; ex
 hoc stare coram te in æternum. Veni igitur, veni, de-
 scende priùsq̃ quam moriar, ô vita mea, ut vivam. De-
 scende obsecro in inferiora terræ, id est, in animã meam,
 loquere jam ad cor ejus: sed & da mihi, ô speculum
 sine maculã, cor mundum, in quo te locem, & oculos
 mundos ut te aspiciam, & manus puras ut te cõplectar,
 & aures apertas ut audiã quid loquaris in me, & adha-
 ram tibi, & amẽ te omnibus diebus vitæ meæ. Amen.

Oratio pro reverentiâ in oratione habendâ.

POTENTISSIME Deus, presentem te hic & ubique scio, a
que infinita esse majestatis, coram quo tremant universa p
testates, & jubilent omnes filij Dei: quantâ ergo me, qui sum pu
vis & cinis, humilitate par esset apparere in conspectu tuo? & qu
gratitudine; qui me de nihilo creasti, redemisti in sanguine fi
tui, & innumeris me beneficiis omnibus diebus vita mea fru
dignatus? Et tamen, eheu! peccavi super numerum arena mari
neque sum dignus, qui veniam in conspectum tuum. Verùm qu
ibo à facie tuâ? veniam potius ad te Patrem misericordiarum
& Deum totius consolationis, & dicam: Pater, jam non su
dignus vocari filius tuus, sed fac me sicut unum de mercenari
tuis; facti sumus ut immundus omnes nos, & quasi pann
menstruata justitiâ nostra, & cecidimus quasi folium univer
& iniquitates nostrâ quasi ventus abstulerunt nos. Et nunc, Do
mine Pater noster es, nos verò lutum; factior noster es tu, & ope
manuum tuarum omnes nos. Ne itaque irascaris, Domine, sat
& ultrâ ne memineris iniquitatis nostrâ. Ecce respice, popul
tuus omnes nos, & dixisti: Petite & accipietis, querite & inv
nietis, pulsate & aperietur vobis: omnis enim qui petit accip
& qui querit invenit, & pulsanti aperietur. Quid autem pe
nisi te amare, suscipere & amplecti in corde meo, ut conver
ad me faciem tuam? quid pulso, nisi ut aperias mihi, & iis p
quibus orare debeo, fontem misericordix tuæ? Etsi omnis qui p
tit accipit, spero quod & ego etsi indignissimus servus tuus. Sed
propter innumera peccata mea, in secreto regalis palatii
per me latum iudicium mortis; sed venio, Deus meus, ut plac
possim vultum tuum. da mihi, queso per sanguinem Filij tui,
oratio mea non fiat mihi in peccatum, & ne projicias unqua
me à facie tuâ. Agnosco, Domine Deus meus, me nihil po
facere absque te, & omnem spem meam in te colloco, omniaq; t
committo, ut oratio mea, & omnia mea dirigantur sicut i
censum in conspectu tuo, & descēdat super me misericordia tu

Humilia-
tio sui.Gratiarū
actio.Contritio-
nis actus.Confiden-
tiæ actus.

Luc. 15.

Applicatio
ad Com-
munionē.Bernard.
serm. 2. de
natali.Diffidentia
tui.

p̄ssim illa, quæ à me exigis, maximè orationem, ritè perfice-
 ad gloriam nominis tui, ac tibi, ex quo, & in quo, & per
 q̄m sunt omnia, conjunctus esse, ô Deus meus & omnia. Absit
 teinceps te ad colloquium invitantem, & pulsantem ad ostium
 ligam, præ mundi fallacibus negotiis; inquietus sim & præ-
 es, dum rem omnium gravissimam ago & utilissimam, qui
 melius menses & annos ponere soleo. En venio, ut sincere tibi of- Oblatio
 fiam cor contritum & humiliatum, quod desp̄cere non soles, sui.
 catus depromisso tuo, quod petenti tribues, quarenti te offeres,
 santi aperies, & vincere dabis vitia mea & imperfectiones
 as. N. præsertim si jejunio & eleëmofynæ conjuncta sit oratio
 a. O Domine, qui solus potes facere mundum de immundo
 ceptum semine, munda cor meum & labia mea, ut exultent Job. 14.
 n cantavero tibi. Et reliquæ cogitationum de hospite tanto, de Ezech. 18.
 ventu tuo, de amore tuo diem festum agant tibi, quod in omni Psal. 7.
 rnitate cum sanctis & electis tuis, per tuam gratiam facturum
 esse confido. Amen.

*Praxis preparationis ad Orationem &
 collectionis post eam.*

PRIMÒ, pridie tempus, & negotia distribuenda quoad fieri
 potest; & imprimis orationi, & Missæ sacrificio certa hora
 signanda mirè ad pacem animi valere, & profectum dicebat
 Ignatius. Hoc enim pacto curæ minuuntur; quas etiam,
 in potes, exemplo Moylis cum aliis partire.

Secundò, ante somnum mens piâ lectione, ac deinde cogi-
 tatione, & affectu occupanda, imaginando te juxta crucem,
 et coram Deo esse, & SS. Trinitate, vel in loco ubi mysterium
 proximo die meditandum gestum est; quod ad loci compo-
 sitionem pertinet: hæc enim nihil aliud est quàm se fingere,
 g. vel in solitudine, vel in cælo, vel in inferno; vel coram
 Christo modò nato, modò crucifixo, prout res postulat; & sic
 gam imaginationem ante orationem, & somnum alligare.
 eque tantum hæc in meditatione valet, sed etiam in omni
 oratione vocali. Sic stationes, quidam mente solâ obeunt, &
 èpè utilius, quàm corpore peregrinantur.

Nota verò lectionem piam quotidie statam esse debere, si- Lectio piâ
 uidem in ea nobis loquitur Deus. Quid enim aliud est, ait sit statâ.
 regorus, Scriptura sacra nisi quædam epistola omnipoten- Greg. 1. 4.
 tis Ep. 40.

tentis Dei ad creaturam suam. Quocirca attentè ac reverentè instituenda est, non præcipitanter; sed quasi auscultando, audire possimus quid loquatur Dominus. Idque ut face dignetur, ante lectionem propositum faciendum exequendi quæ diuina bonitas dignata fuerit inspirare. Post lectionem gratiæ Deo agenda, ac sententiæ aliquæ in memoriæ thesauri reponendæ ex consilio D. Thomæ Aquinatis. O quantum ex cresceret, si quotidie ei aliquid adiiiceretur. Cujus oportunitatem cum tantam Religiosi quotidie in mensâ habeant, felices fuerint si agnoscant bona sua.

*Lectio pia
quomodo
instituenda?*

Nota quod quando ariditas major est, lectio meditationi vices supplere potest, præsertim si sententiis utilioribus insistamus: aut certè hujusmodi lectionem tunc accipimus, quâ alio quando experti fuimus diuinæ gratiæ radium nobis affuisse.

*Eleemosyna
iuvat ora-
tionem.*

Tertiò, utile destinare aliquam eleemosynam, saltem spirituales: & mortificationem, ut nulla dies abeat quin hæc laboriosa ducta sit. Postridie manè, & quoties orandum, primò negotia seponere, Deoque committere quod est eâ verè orationem promovere. Post hæc excita contritionem ante omnem orationem: scimus enim quia peccatores Deus non exaudit. Tertiò finem orationi proponere, qui non est consolationem quaerere, sed diuinæ bonitati honorem exhibere, & virtutem ac sanctitatem acquirere. Huc igitur dirigenda, ut defectus nostrum superare possimus, & sic in oratione cum Deo luctari, ut sicut in Patriarchâ Jacob, ita in nobis nervus femoris concupiscentiæ marcescat benedicente Domino. Dirigenda autem oratio ad virtutem maximè necessariam acquirendam, & virtutum primarium, seu maximè progressum impediens extirpandum: neque difficile erit ei qui se noquit, & mala sua sentit in omni oratione, & meditatione his remedia conquirere.

*Contritio
excitanda.*

*Gen. 32.
Oratio ad
quid dirigenda.*

Nota autem. Id quod dicitur orationem ad finem certum instituendam etiam in vocali plurimum valere, si enim pro variis necessitatibus psalmos singulos recitare utile est, & attentionem conciliat. Simile si singulos psalmos pro beneficii singulis Deo offeramus.

*Præsentia Dei
& Angeli
cõmendata.*

Quartò. Deum atque Angelum præsentem intueri, magis namque excita reverentiam, & veniam cum divinâ maiestati loquendi humillimè postula, ac fidei, spei, & charitatis actum elice cum trinâ genuflexione, si locus patiat. Nota autem Angeli custodis familiaritatem ac præsentiam, tum in oratione frequentandam, tum in aliis nostris operibus; cum eo consultando, & per eum diuinæ maiestati opera nostra offerendo.

*Cultus An-
geli Custodis.*

proximorum.

proximorum animos, quando cum iis agendum est, per cum
preparando.

Praxis etiam commoda ad affectum induendum, & colle-
ctionem animi induere personam modò rei, modò pauperis.
Exterior item situs corporis humilis & devotus non parùm
conducit ad fructuosam orationem: præsertim cum in Christo
Domino exemplum habeamus, qui positus genibus oravit. Et
procidit super faciem suam. Ad quod Augustinus: nescio quo-
modo cum hi motus corporis fieri, nisi motu animi præceden-
tibus non possunt, eisdem rursus exterius visibiliter factis, ille in-
terior invisibilis, qui illos fecit, augeatur.

Luc. 22.

Marc. 14.

Post orationem reverenter ab eâ discedere oportet: exami-
nare defectus admissos, ac de iis veniam flagitare, & pro be-
nificiis ac donis Dei gratias agere; pia decreta ac proposita ite-
rare, atque horum deinde memoriam per diem renovare, & oc-
casionibus exequendi diligenter observare.

Reverenter
ab oratione
discedendū.

Oratio duplex, altera in Meditatione præmittenda, altera ei
conjungenda, & in eâ exercitium affectuum, triplex habentur
suscipienda. *cap. 1. pag. 7.* Item oratio post orationem longiorem;
denique oratio pro executione.

Ignatus es, &c. supra pag. 10.

I A C V L A T O R I Æ,

in quibus orationis factæ pia desideria per diem renoven-
tur, & ad eam anima præparetur.

Evangelium, Deus meus, ad te de luce vigilo, sitivit in te anima mea, quàm multipliciter tibi exo mea! Oratio enim fons est
animæ sitientis. *Psal. 62.*

*Quia me, & salvus ero; & meditabor in justificationibus tuis sen-
ter.* *Psal. 118.*

In justificationibus tuis meditabor, non obliviscar sermones tuos. *Ibid.*

Quomodo dilexi legem tuam Domine! totâ die meditatio mea est. *Ibid.*

Legatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. *Psal. 140.*

Statui & statui custodire iudicia justitiæ tuæ. *Psal. 118.*

Capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam: *Psal. 39.*

Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei.

Verbo meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi. *Psal. 118.*

C A P V T XII.

Exercitium de Lectione Horarum.

RÆLVDIVM I. Constitue te coram Deo, & curiâ
cælesti, eum toto cordis affectu lau-
dante.

PRÆLVDIVM II. Roga ut dignitatem vocationis tuæ cognoscere valeas, & psallere mente ac spiritu.

Omnis creatura laudat Deum.

Sacerdos pro omnibus orat.

Horas legi quantum desideret Dominus.

l. 3. de celeb. Missarum.

Cassian. coll. 10. c. 10. Quomodo Sancti exēplo suo nos doceant.

Distractio Deo ingrat.

PVNCTVM I. Considera Dei Majestatem, & quomodo omnis spiritus laudet Dominum, & omnia opera ejus benedicant ei: atque æmulare. Considera Secundò, te contentum, ut pro secularibus, distractis, captivis, infansibus periclitantibus de Baptismo, & omnibus de salute Deum ores; quàm sit proinde æquum, ut devotè id facias. Cogita voces & lacrymas multorum suspirantium in dirà servitute peccati, in æternæ damnationis periculis. Tertio, quantum id desideret Deus, cum sub peccato gravi id præcipiat, & quàm proinde perperam privas preces devotè, publicæ distractè recitentur, cum has non persolvi infinities plus, ut sic loquar, desideret Dominus. Quid enim est, Domine Deus, te præcipere sub peccato, ut loquar tibi; nisi dicere, Nisi mihi loquaris, quòd delector alloquio tuo, in eternum non loquar tibi. O quàm debet cōsideratio cor ejus, qui te amat, accedere; qui te vix timet percellere. *Hæcine vera*, ut sup. p.

De hoc præcepto sic loquitur Innocentius III. Scilicet præcipimus in virtute obedientiæ, ut divinum officium nocturnum pariter & diurnum, quantum Deus dederit, studiosè celebrent & devotè. Quare considera, quanto posses fructu & gaudio Horas legere, si intellectui psalmodum, quos Spiritus Sæctus dicitur, devotè intenderes; ut eos, non tamquam à Proprietate, ut Cassiani verbis utar, compositos, sed velut attributos, quasi orationem propriam, profundam cordis commotionem, depromeres; vel certè ad tuam personam æstimares eos esse directos: quos viri sancti magno affectu & fructu recitare soliti sunt. O quàm displicet tibi, benignissime Deus, ea quæ inspirasti ut iis pollicere nos faceres gemitibus inenarrabilibus, recitandis quandoque cum fabulis, & risu, aut saltem vanis conversationibus, id est sordibus, & sacratissima verba, quibus longè major, quàm Sanctorum reliquiis, veneranda del

ebetur, misceri! Quàm Sanctis displicet ea, quibus ipsi
eum honorarunt, verba per te inhonorati; iisq; va-
uis ac turpes cogitationes subnasci: ut fiat detestabile
aud, Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum
ingè est à me! Quintò, considera, Deum ad hoc tibi
e suo patrimonio largiri alimenta, ut ritè id officium
tibi præstes; & quàm turpe, in eo negligenter versari!
landas mihi, &c. ut infr. 137.

PUNCTVM II. Considera Primò, orationem cana-
em esse, quo ad nos Dei gratia derivatur; & quàm turpe,
lam tibi fieri, per negligentiam, in peccatum & gratiæ
etrimentum. Secundò, esse sacrificiũ quod sicut Eliæ,
ne cælitus misso accèdi debeat, ut fiat illud Psalmitæ:
n meditatione meâ exardescet ignis. Sed quemad mo-
lum. Abel optima quæq; offerebat, Cain deteriora; ita
Epus & locum deteriora aliqui eligunt; cõmodiora vi-
bus rebus, studiis & fabulis tribuunt. Tertio, esse quasi
sacrificiũ thymiamatis, quod ex suavissimis aromatis
onflatum: de quo Apoc. 5. dicitur, Angelos apparuisse,
abêtes phialas aureas plenas odoramentoũ; quæ sunt
rationes Sanctorum. Quidquid ergo virtutis in nobis
st, in oratione succendi Deo debet, ut placeant verba
nostra in conspectu sũmi principis. *Credo tibi, ut su. p. 7.*

Sapiens ait: Aurum tuum & argentum conflagra, & ver-
bis tuis facito stateram; & frænos ori tuo rectos: & at-
tende ne fortè labaris in linguâ, & cadas in conspectu
nemicorum insidiantium tibi, & sit casus tuus insana-
bilis in mortem. Quomodo enim sanabitur, qui ora-
tionem, quâ omnia mala avertuntur, efficit suâ negli-
gentiâ peccatum? Quàm autem turpe, blasphema,
turpia, vana cum sacris admittere. Hinc collige, quòd
videantur hujusmodi vnâ manu Deo supplicare, alte-
rà necem intentare: est enim dispositio ad peccatum
mortale, per quod crucifigitur filius Dei. Quantâ autè
attentione opus sit, jam patet, quòd nihil ex his, quæ per
hanc vitam coluntur, ut Nyssenus, & in precio sũt, ora-

*Oratio ca-
nalis gratiæ,
& sacrificiũ.*

*Tempus ap-
tum dilige.*

Eccl. 28.

*Quid facias
distractus
suâ culpâ.*

*Orationis
irastantiæ.*

*Greg N. ff.
de or. Dom.*

tioni præstet. Tantam autem exigebat B. Antonius, ut dicat Cassianus ex ejus ore divinam, cælestem, & plurimam humanam sententiam; Nō est perfecta oratio, in quâ se monachus, vel hoc ipsum quod orat, intelligi. Quid enim est, ait Aug. oratione præclarius? quid vitæ nostræ utilius? quid animo dulcius? quid in totâ nostrâ religione sublimius? Quanta autem reuerentiâ te psallere par est, qui pro omnibus, qui Deum inhonorant, & ignorant, venis ut adores & honores? O quântâ nos merito verecundiâ affici debemus, quos pudet irreverenter agere cum hominibus, & non cū Deo, Rege regum etsi is sub peccato mortali præcipiat, ut attendamus. Quid enim gravius est? quod signū manifestius, quàm Deum velle sibi devotè abs te psalli mente, & non voce tantum? Imò omnis oratio, ad hanc publicam perfectè faciendam, & ut voluntatem Dei faciamus, dirigenda est. *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7.

*Aug. in tra.
de miser.
tom. 10.*

*Irreverentia
in oratione
gravis.*

*In templo
sæpè orandū.*

PUNCTVM III. Considera qualē ei locum ac tempus deputare oporteat: quàm accommodum, si rei gravitas & utilitas expendatur. Quòd si in templo nequeamus (quid enim potius? quid magis Sæctis in votis, & in deliciis, quàm accedere ad tabernaculum fœderis, & juxta illud habitare?) locum saltē quæramus pietati potius, quàm distractioni accommodum. Nūc quod ad tēpus spectat, attende verba illa: Oportet semper orare, & nē deficere, & rursus, Sine intermissione orate. Quòd si ita est, quid est, quòd omnia tempus habere videātur sola oratio & meditatio, quæ omne tempus habere debet, nullū aliquando inveniat? Sanè pudere debet eos, qui solūm privatim Horas legunt; si, cū multis horis psallant alii devotè, ipsi cursim, brevī tempore, & distractè eas decurrant potius, quàm legant. Imò, quæ cærimoniiis, & multorum in oratione consociatione in choro cōciliatur devotio, compensari in privato deberet insigni attentione. Nōne omne tempus vitæ ad orationem hīc devotè faciendam, animumq; in Deum

*Luca 18.
Tempus dā
dū orationi.*

*Nota qui
Horas legit.*

erigendum, & contemplationem in cælo perpetuam dirigitur? Considera, precor, cui rei propter utilitatem & recreationem, tempus impendas; & adverte omnes causas in lectione Horarum concurrere; auxilia omnia, & quasuis gratias impetrari. Dicit enim Dominus: *Petite, & dabitur vobis; quærite, & invenietis; pulsate, & aperietur vobis. Omnis enim qui petit, accipit; & qui quærit, invenit; & pulsanti aperietur. Oratio enim iusti, clavis est cæli: ascendit precatio, & descendit Dei miseratio, ut ait Augustinus.*

Oratio res maxima est eam tu minime facis.

Matth. 7.

Aug. lib. salut. mon. cap. 28.

Oratio ante Horas Canonicas, divisa in partes septem: quarum unam singulis hebdomadis, aut diebus usurpare potes, aut si mavis, cuique horæ suam præmittere.

MANDAS mihi Rex Regum, ut psallam tibi, psallam spiritu, psallam mente, psallam sapienter. Et nonne gaudens gaudebo in Domino, & exultabo in Deo Jesu meo? jucundum sit obsecro tibi, Domine Jesus pauperis servi tui eloquiū meum, & exultent labia mea cum cantavero tibi, & anima mea quam redemisti, sed & lingua mea totā die meditabitur justitiam tuam; maledictum enim audio qui facit opus hoc tuum negligerenter: & va mihi si tacuero. si raptim, indevote dixero, si neglexero laudes tuas, cum sciam esse omnium negotiorum maximū, & æterna supplicia, nisi eas, uti debeo, persolvero, comminatum esse. O charitas Deus meus; itāne tibi placet jubilatio nostra? psallam ergo tibi, Deo meo, cantabo tibi canticum novum, & bene psallam tibi in vociferatione de profundo cordis & affectus mei, & cantabo Domino in vitā meā, psallam tibi Deo meo amantissimo quā diu ero.

Ad Matutinum.

Invitas me Domine & ad hoc me sustentas & vocas, ut confitear tibi in cytharā & in psalterio decem chordarum psallam tibi, At tu Domine, nonne Deus meus es tu, & bonorum meorum non egēs? Non egēs, o infinita bonitas, sed infrenare vis os meum laude tuā, ut benedicam nomini tuo in seculum seculi. Idē anima mea exultabit in te Domine, & delectabitur super salutari

Ad Primam.

fuio, id est, te suavissime JESV. Et quomodo non delectabitur in te, in te pane Angelorum omne delectamentum in se habente? Quomodo omnia ossa mea non dicent, Domine, quis similis tibi? Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum: Illud enim habitatio tua & requies tua uti spero in seculum seculi, & ego in te esse vivere & mori volo.

Ad T. triā. Celi enarrant gloriam tuam, Creator mi, & opera manuum tuarum annuntiat firmamentum. Vae igitur mihi si tacuero. Vae mihi si loquar laudes tuas velut equus & mulus quibus non est intellectus. Si omnis spiritus laudet te & creatura, & confiteantur tibi omnia opera tua, Domine, Vae mihi si tacuero, qui sic amasti me, ut cantarem tibi: emisti precio, ut glorificarem & portarem te in corpore meo. Hoc si hodie dederis mihi, quid ultra addere poteris? Benedic igitur anima mea Dominum, & omnia quae intra me sunt nomini sancto ejus. Benedic anima mea Dominum, & noli oblivisci omnes retributiones ejus. Ecce ut JESVS coronat te in misericordia & miserationibus. Ecce ut replet in bonis desiderium tuum; & te pigebit verba pro tantis bonis illi reponere? Eia, bone JESV, renoveatur, obsecro, ut aquila juventus mea, & aperi labia mea ut annuntiem laudes tuas.

Psal. 102.

Venite exultemus Domino, o anima mea, & jubilemus Deo salutari nostro: Dominus enim regit me, & nihil mihi deerit, in loco pascuae ubi me collocavit. Ecce enim paravit in conspectu meo mensam adversus eos qui tribulant me, & impinguit in oleo caput meum, oleo misericordiae suae, & calix meus inebrians quam praeclarus est! Misericordia tua Domine, subsequetur me omnibus diebus vitae meae, ut inhabitem in domo Domini in longitudinem dierum, ut habites in medio mei, & magnificet Dominus facere nobiscum, & facti sumus loquentes. Cantabo Domino, cantabo tibi Deus meus qui bona tribuisti mihi, & psallam nomini Domini altissimi.

Ad Sextam.
Psal. 22.

Fortitudo mea & laus mea Dominus, & factus es mihi in salutem. Exultavit cor meum in Domino, & exaltatum est cor meum in Deo meo, dilatatum est os meum super inimicos meos, quia latatus sum in salutari tuo. Benedictus es Do-

es Domine Deus Israel ab aeterno, & in aeternum, tua est Do-
mine magnificentia, & potentia, & gloria atque victoria; 1. Par. 29.
& tibi laus. Cuncta enim quae in caelo sunt, & in terrâ, tua
sunt, Tuum Domine regnum, & tu super omnes Principes. Tua
divitia, & tua est gloria, tu dominaris omnium. In manu tuâ
virtus & potentia, in manu tuâ magnitudo & imperium,
& dignum ducis super me aperire oculos, & intendere au-
res ad deprecationem meam, & descendere in cor meum? Quid Psal. 8.
est homo quod memor es ejus, aut filius hominis quia visitas eum?
Cantate Domino, ô beati Spiritus canticum novum, quia mira-
bilia fecit.

Miseri cordiarum tuarum Domine dirumpe petram, & Ad Vesp-
fluant aqua, & abeant in sicco flumina lacrymarum mea- ras.
rum, quia amarum est mihi vehementer dereliquisse te omne Contritio-
bonum. Sed notum mihi cum feceris salutare tuum, & nis actus.
tu bone JESU non dedigneris meminisse mei, & venire to-
ties ad me, ecce, viderunt omnes termini terre mea salutare
tuum Deus meus, & singulariter in spe constituisti me. Dixisti Actus spci.
enim quidquid petieris fiet vobis. Vei éne? fallere nequis? Ita-
que ego vermis & non homo, de salute incertus in tot periculis, &
inter tot hostes inermis, venio supplex ut diligenter, (maledictus
enim qui secus facit opus tuum) summo affectu & amore te lau-
dem, pro omni creaturâ tuâ. Ad hoc enim creatus sum, vivo, &
in aeternum vivam tuâ gratiâ, ô Creator, Redemptor, & Voca-
tor, & infinitis modis Benefactor mi. Vtinam te laudare queam
sicut te laudant Angeli tui in caelo, & in terrâ electi tui; inter quos
frigidus adsto! sicut faceret ereptus ab inferis: pro quibus, &
omnibus maledicentibus tibi, & mutis creaturis laudare te desi-
dero; & pro satisfactione peccatorum meorum, & emendatione
defectuum N. & commendatis mihi, & Ecclesiâ universâ. Desi-
dero soli tibi intendere, vitæ filij tui mysterijs, perfectionibus, be-
neficiis, & doloribus illius.

Ad te levavi oculos meos, qui habitas in caelis, respice Ad Com-
questi in me, & miserere mei, ut exaltem te Deus meus, & pletorium.
benedicam nomini tuo in saeculum saeculi; ô omne bonum, &
requies mea, suscipe in unione orationum, quas filius tuus
& sancti

& Sancti tui fuderunt laudem ex ore peccatoris. Admitte me intra sacrarium exauditionis tuae, intra chorum laudantium te, & collaudantium nomen tuum. Adsint, quæso, mihi Angeli sancti tui, ut pro me misero, & mecum tibi psallant, gratias agant pro omnibus donis tuis; ut psallam sapienter, psallam spiritu, psallam mente, ut unum te cogitem, te amem: ceteraq; cura tua Majestatis relinquam, Pater benignissime: tu enim de me, velut unico, & velut universo sollicitus es: & scio; quia non obliuisceris mei, quem in manibus tuis describere dignatus es.

Praxis ad Horas benerecitas.

*Statue locū
& tempus*

Primò, locus aptus quærendus, & tempus designandum. Tu autem cum orare vis, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio, ora Patrem in abscondito, ait Dominus. Quòd si id fieri nequit, saltem collige paulisper animum, occupationibus distractum; deinde situ decenti utere; varium imitari privatim potes, qui publicè in Ecclesia ordinatur.

*Utere situ
decenti.*

*D. Thom. 2.
2. q. 83. a. 13.*

*Attentio
triplex.*

*Nota sugge
ri non pra
scribi.*

Varia industria à viris piis excogitata sunt, ut animum in divino seruitio collectum seruarent, ne, ut D. Thomas loquitur, Deum deridere viderentur. Triplex autem est attentio: ad verba, quæ necessaria; Secundò, ad sensum melior; Tertio, ad personam, & rem quæ petitur, præstantissima. Quidquid hinc dicitur, ad aliquam harum ordinatur. Ego pauca suggeram, non præscribo, Unctio quemque docet, & Spiritus ubi vult spirat, & quomodo vult spirat: quem sequi oportet. Qui enim Spiritu Dei aguntur, hi filii Dei sunt. Tria autem sunt quæ ad collectionem animi conferunt. Primum est, præparatio; Secundum, memoriæ & imaginationis stabilitas; Tertium, post Horas recollectio.

*Præparatio.
Commēta
rius in Psal
mos legen
dus.*

*Præparatio
propinqua
antelectio
nem.*

Ad præparationem valet, Primò, legisse pium aliquem in Psalmos commētarium, qualis certè est Illustrissimi Cardinalis Bellarmini. Plus tamen de iisdem meditationem sensuū instituisse. Secundò valet meditatio matutina, & cum Deo communicatio perpetua. Semper enim, maximè Sacerdotes, oportet orare, & non deficere, atque animum collectum seruare. Mirum certè est, quot ex affectu orationis matutinæ sensus pii in psalmorum recitatione à Spiritu sancto, ut venæ aliqua auri suggerantur. Tertia est, & magis propinqua; Primò, conscientiam excutere, & contritionem excitare. Non est enim speciosa laus in ore peccatoris. Secundò, omnia negotia seponere, & de iis cogitationem velle excludere, Deo omnia tribuendo;

Tertio,

Tertiò, locum, situm, tempus definire. Si enim locuturi cum homine, quid, & quomodo attendimus; quanto magis causam eorum Deo nostram acturi?

In ipsa lectione tria item fac: Primò, memoriam præsentiam Dei, & Christi Domini in Vener. Sacramento exerce. Secundò, uti in meditatione dictum est, compositionem loci fac, el unam, vel ad psalmos singulos. Tertiò, pete gratiam aliquam singularem, vel in singulis psalmis, uti exponetur, vel niverfis.

Nota, quòd dicitur præsentiam Dei primò excitandam, in singulis psalmis renovari posse, idque valde expedire, omninò nim oratio, vix est oratio, absque eâ, sive cum Deo colloquiù. quis enim absenti loquitur? Secundò, quod verò ad compositionem loci, quâ & memoria & Imaginatio alligatur, attinet: Nota, eam variis modis fieri, ut ex iis, quæ de meditatione my-

teriorum (eadem enim ratio est) dicta, constare potest. Myste-
ria, quæ respondent septem Horis, sunt: pro Matutino & Lau-
ibus, gesta in horto usque ad domum Caiphæ; Primâ, nox in
omo Caiphæ, & prima condemnatio, Tertiâ, flagellatio, &
oronatio; Sextâ, condemnatio, & bajulatio crucis; Nonâ, ex-
ltatio in crucem; Vesperis, depositio; Completorio, sepultura.

Hæc autem ante eas breviter, jam antè meditata; (neque enim
unc meditandum est, sed quasi in contemplatione, ac Dei præ-
entiâ orandum) recolantur; & Christo Domino præsentem, cum
ariis affectibus, compunctionis, contritionis, gratiarû actio-
is, admirationis, compassionis, gaudii, spei, amoris, reciten-
ur. Non enim applicari omnia possunt, sed recitari Domino
esv præsentem, qui cum sanctâ Catharinâ Senensi etiam Horas
liquando recitare dignatus est. Hoc verò spectat ad tertiam
ntentionem. Huc pertinet, quòd aliqui coram Deo, cum ali-
uo Sanctorum choro recitant Horas, aut etiam psalmos,
umque affectum & vocem conjungunt. Hi numerari decem
ossunt. B. Virgo enim unum per se facit; Secundum, Angeli;
tertium, Patriarchæ; Quartum, Prophetæ; Quintum, Apo-
oli; Sextum, Evangelistæ; Septimum, Martyres; Octavum,
ontifices & Confessores; Nonum, Sacerdotes & Levitæ; De-
imum, Virgines & Viduæ. Alii ex charitate per septem Ho-
is, pro septem statibus Ecclesiæ orant. hi sunt: Primus, Præ-
ti & Clerus; Secundus, Principes; Tertius, Religiosi; Quar-
is, Doctores; Quintus, sæculares, cælibes, conjugati; Sextus,
ueri & infantes; Septimus, defuncti, ut Deus omnium mise-
atur, omnium pericula avertere dignetur. Alii sic dividunt,
t orant Primò, pro Ecclesiâ universâ; Secundò, pro Superio-
ribus;

*In lectione
quid factio
opus.*

*Præsentia
Dei memo-
riam habe.*

*Mysteria
qua horis res-
pondent.*

*Affectus var-
ij Thomæ
Camp de
disc. claus.
c. is.*

*Cum San-
ctorum ali-
quo legere
potes, aut
etiam choro
eorum.*

*In 7. ho-
ris pro 7.
Statibus
orare.*

*Quomodo
Christo cru-
cifixo hinc
utris eumq;
adorabis.*

*Virtutes 7.
exercere po-
tes & flagi-
tare.*

*Alia praxis
circa SS.
Trinitatem.*

*Considera-
tio de 7. be-
neficijs.*

*Consideratio
de 7. perfe-
ctionibus
Dei.*

*Considera-
tio presentia
Dei.*

*Praxis ex
varijs con-
flata.*

ribus; Tertio, pro subditis, aut commendatis; Quarto, pro benefactoribus; Quinto, pro adversariis; Sexto, pro conversione infidelium ad fidem; & peccatorum, ad poenitentiam; Septimo, pro defunctis: & hoc, quasi coram Christo crucifixo, cujus corpus, est Ecclesia; in cujus capite, Superiores; dextera, subditos; sinistra, benefactores: in corde, adversarios, & amicos: in dextro pede, peccatores; in sinistro, defunctos locant. Atque ita salutantur etiam membra Christi Domini. Alii pro se septem virtutes, capitalibus peccatis contrarias, per septem Horas petunt. Poterit etiam quis capita illa meditationis, supra posita, applicare, & imagines libro inferere, iisque se excitare.

Verum quò anima magis ad unum tendit Deum, utilius est, & oratio ea sublimior, quàm aliqui, quasi in unitiva sese exercent; & Sanctissimæ Trinitati, ac tribus personis ejusdem, singulos psalmos offerunt, secundæ tamen personæ, cum geminas habeat naturas geminos etiam psalmos. Huc spectat, Primò Horas singulas in gratiarum actionem Deo offerre, pro septem beneficiis præcipuis: Matutinum, pro creatione; Laudes, redemptione; Primam, vocatione; Tertiam, justificatione; Sextam, conservatione; Nonam, glorificatione; Vesperas, & Completorium, pro Ven. Eucharistiæ institutione. Secundò, perfectiones divinarum laudum, per Horas dividere: ut in Matutino & Laudibus, potentia; Prima, sapientia; Tertia, bonitas; Sexta, justitia; Nona, providentia; Vesperis, amor; Completorio, liberalitas extollatur. Tertio, considerare præsentem Deum, per essentiam, præsentiam & potentiam; Primò, in inferno; Secundò, in terra; Tertio, aqua; Quarto, hominibus; Quintò, nobis ipsis; Sextò, aëre; Septimò, igne; Octavò, calo; Nonò, astris; Decimò, Angelis & Beatis.

Hos modos paucis, ut brevior sim, universim suggero, ut unum ex superioribus conflatum. Hoc verò est: Primò, conscientia excussa cum contritione, in præsentia Dei tui te constitue; Secundò, insuper finge, si libet, Christum Dominum mysterium aliquod coram te gerere, cui sic præsentem aut Horam, aut psalmum recita; Tertio, gratiam ab eo brevissimè ad orandum pete oratiunculâ sequenti: *Credo, ô Majestas infinita, te in corde meo & ubique presentem, & in te spero, & confido petita N. obtinere. Omnia tibi committo, & diligo te ex toto corde meo & desiderio: pro innumeris beneficijs tuis, & peccatis meis qua detestor, & quia dignissimus es, offero hoc sacrificium, ultimum forte, cor in curiâ tuâ. & cum omni creaturâ tuâ. Da mihi gratiam ad hoc vocato, & suscipe me in unione meritum filij tui, &*

nia mea, & hoc quoque propositum. Amen. Quartò, recita *Pa-*
& filibet, septem intentiones, septem petitionibus reno-
, per B. Virginem, dicendo Ave Maria, gratiam pete, & que
fer; & deinde ad Gloria Patri, & c. gratias age, & intentionem
ctam exerce. Initio verò alterius Psalmi, mente dicito: Ex
& in te, & pro te sunt omnia. Pro præsentia Dei, & amoris
 tu, si lubet, & affectus suggerit, adde mente epitheton ad vo-
 em *Deus*, in aliis attende ad verba Psalmorum. Myſteria au-
 m Psalmis attributa, habe. Dominica, recita coram Domi-
 o, Primò lavante pedes; Secundò, Sanctiſſimam Eucharistiã
 ſtituente; Tertiò, orante in horto; Quartò, in agoniã poſi-
 ; Quintò, capto; Sextò, accusato apud Annam; Septimò,
 ud Caipham; Octavò, illuſo ibidem; Nonò, accusato apud
 latum; Decimò, ſpreto ab Herode; Undecimò, Barabbæ
 oſthabito; Duodecimò, flagellato; Decimotertiò, corona-
 ; Decimoquartò, populo oſtenſo; Decimoquintò, crucem
 mplexanti; Decimofextò, eam bajulanti; Decimofeptimo,
 ucifixo; Decimooctavò, elevato in crucem. Feriato die, Pri-
 ò, orante in horto; Secundò, accusato apud Annam; Tertiò,
 ud Caipham; Quartò, illuſo; Quintò, accusato apud Pila-
 m; Sextò, ab Herode ſpreto; Septimò, Barabbæ poſtpoſito;
 ctavò, flagellato; Nonò, coronato; Decimò, populo propo-
 to; Undecimò, bajulante crucem; Duodecimo, crucifixo.
 ſtis diebus, Primò, orante in horto; Secundò, accusato apud
 nnam: Tertiò, apud Caipham; Quartò, apud Pilatum;
 quintò, illuſo ab Herode; Sextò, flagellato; Septimò, cora-
 to; Octavò, bajulante crucem; Nono, crucifixo. Ad Primam,
 rimum Psalmum recita Chriſto apparenti Matri; Secundum,
 lagdalenæ, & Tertium, tribus Mariis, hanc priuſquam inci-
 as, actiones diei percurrere, & in confeſſione contritionem ex-
 ta. Secundò, ante *Precioſa*, Sanctorum memoriam recole. Ad
Deus in adjutorium, à Deo Patre potentiam, à Filio ſapientiam,
 Spiritu Sancto voluntatem pete faciendi præcepta illius. Ad
 rationem, actiones omnes offer. Ad Tertiam, Primum, Pe-
 o apparenti; Secundum, in Emaus; Tertium, omnibus ſe-
 ſtendenti; Ad Sextam, Primum, Thomæ; Secundum, pi-
 antibus. Tertium, in Thabor ſe manifeſtanti. Ad Nonam,
 rimum, in menſa; Secundum, in monte olivarum; Tertium,
 Paulo. Ad Veſperas, Primum, nato; Secundum, circumci-
 ; Tertium, apparenti Magis; Quartum, præſentato; Quin-
 m, fugienti in Ægyptum: Sextum, *Magnificat*, invento in
 mplo. Ad Completorium, diſponere te quaſi ad mortem per
 confeſſionem, & contritionem. Primũ psalmum recita, ut in le-

cto mortis; Secundum, ut in articulo; Tertium, ut in via ad iudicium; Quartum, ut ingressus in cælum, eoque aspira, & ex illo affectu dic: *Nunc dimittis*, &c. *Oratio pro Execut.* ut supra pag. 10.

Nota sequendum ductum Spiritus sancti, neque anxie, neque remissè, neque omnibus utendum, sed alicui insistendum.

Oratio post horas.

Psal. 147.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, ô Rex regum potentissime, sapientissime, optime; & errores & evagationes ignoscat clementia tua: & suscipe eam in unione omnium orationum Christi Domini, & Sanctorum in calo & in terrâ; ex omni affectu triumphantis & militantis Ecclesia, ad gloriam tuam, & laudem B. Virginis, & Sanctorum omnium, & eorum, quos hodie colendos suscepi, ad memoriam passionis, gratiarum actionem, pro omnibus beneficiis tuis, ad salutem omnium qui se mihi commendarunt, in satisfactionem pro peccatis, & gratiâ tuâ impetrandâ, & hâc virtute N. & concede, ut sicut semper laus tua est in ore nostro, ita etiam in opere te predicemus, modestiâ, zelo, devotione, resignatione, obedientiâ & patientiâ nostrâ, ut omnes te ament & glorificent, Amen.

Leo X. concessit recitanti post officium sequentem orationem, remissionem omnium negligentiarum admissarum in recitatione officii:

Sacrosancta ac individua Trinitatis, crucifixi IESV Christi Domini nostri humanitati, & beatissima & gloriosissima Virginis Mariae fecunditati, & integritati, ac omnium Sanctorum Sanctarumq₃ universitati, sit sempiterna laus, honor, virtus & gloria, ab omni creaturâ, nobisq₃ remissio omnium peccatorum, nunc & semper, & per infinita sæcula sæculorum, Amen.

Beata viscera Mariæ Virginis, quæ portaverunt æterni Patris Filium: & beata ubera, quæ lactaverunt Christum Dominum. Pater noster. Ave Maria. Divinum auxilium maneat semper nobiscum. Amen. Suscipe clementissimè Deus, &c.

CAPVT XIII.

*Regula brevis & Semita ad finem, ad perfectio-
nem, & vitam verè beatam in quolibet
vitæ statu.*

O Viator, memento, memento ad æternitatem te-
tendere omnino longissimam, viâ tamen brevissi-
mâ vitæ hujus. Hora enim & momentum est vita no-
stra. Vis viam scire? via mandata sunt verè facilia; hoc
nimis veritas dixit. Tunc dubitas? nefas est. Vita est, &
in quâ currere possis cum eo, qui dicebat: Viam man-
datorum tuorum cucurri. Times ne nō possis decurre-
re? Omnia potes in eo, qui te confortat. Attende, ob-
secro, & memento, mi frater, liberi sumus: nemo,
nemo nisi volentes seducere potest; nemo tentando
te, nisi velis, superare. Fidelis enim Deus, non patie-
bit te tentari supra id quod potes. Credis? ergo me-
um pone, & in Domino JESU murum transgredere.
Sed forsitan semitam quæris? En tibi, ô frater, à Domi-
no & mihi monstratam. Brevis est & facilis, si amemus
mutem, & Dominum nostrū IESUM CHRISTVM. Juva-
ne vicissim precibus, nam frater qui adjuvatur à fratre,
erit quasi civitas firma: Et scriptum memini: Væ so-
ci, quia cū ceciderit, non habebit sublevantem se.
Ambulemus ergo pariter, sequamur JESVM & vestigia
eius.

Psalm. 118.

I. Quotidie manè experrectus mox velut viator ocu-
los ad Deum & cælum converte: & quandoquidem ti-
bi eundum est, statue passus omnes, id est, cogitationes,
verba & opera ad majorem Dei gloriam ex summo
more dirigere: idque firmiter, ut mori potiùs malis
quàm Deum patrem amantissimum offendere. In de-
cursu diei hūc reflecte, an actiones eò te ducant; an cū
Deo, & coram eo ambules, & si in re aliqua dubites,
dic: Ostende mihi viam, in quâ ambulem, quia ad te
K *levavi*

*Quid mane
faciendum.*

*Intentio
recta.*

Psalm. 142.

*A passu tua
pendet ater-
nitas.*

levavi animam meam. Attende, ô frater, quanta sit de-
mentia te passum figere, & nescire in quo loco, an in vi-
tâ an in morte sempiternâ, ab uno enim passu omn-
horâ & momento tua pendet infinita & interminabi-
lis æternitas. *Credo tibi, ut sup. pag. 7.*

*Angelus cu-
stos dux
noster.*

2. Duces tibi à Deo datos sequere. Hi sunt 1. Angelus
tuus custos, eum in omnibus consule, eoque utere fa-
miliarissimè; sæpè roga de viâ, ei que omnia tua com-
mitte & commenda. Deinde roga superiores, eis que
pare, uti Deo, qui enim illos audit, eum audit. Adjice hi
monitorem virum probum, quem maturè delige; &
observa. *Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.*

*Item supe-
riores.*

Luce 10.

*Item Moni-
tor.*

*Qualiter in
occur, in cre-
aturarum
quis se gere
re debeat.*

*Deus in
omnibus o-
peratur pro
te.*

*Creatura
abneganda,
quia in ijs
mors.*

4. Reg. 4.

*Cor hominis
frustra im-
plere quis
conatur.*

3. Occurrent tibi in viâ creaturæ Dei, & opera ejus
ex his omnibus utilitatem capies, si omnia propter te
velut solum facta, & salutem tuam arbitreris, Deum in
omnibus pro te operari, & ita tibi in omnibus præsen-
tem esse, quasi tu solus cum Deo in orbe esses: & de bo-
nis semper Deum lauda, ei que tribue; quia creatura
ejus sunt famuli hæc que jussu ejus tibi præstant. Si au-
tem à viâ rectâ te seducerent, ut sunt pulcra, curiosa
suavia, &c. seductores agnosce. Cogita certò æterni
bona perdenda aut hæc abneganda esse tibi. Adverte
hæc satiare, aut replere non posse, & contemne ut la-
queum & venenatum poculum, de quo dicere liceat
Mors in ollâ. Quis sapiens vas pertusum, aut tale quod
quo plus coneris implere, minùs impleatur, id tamen
implere conabitur? Nónne autem certum est, ut Poëta
quòd tantum crescat amor nummi & aliarum rerum
quantum ipse? neque satiari ullo pacto cor homini
aut implei possit! *Hæcine vera, ut sup. pag. 7.*

*In adversis
quid facien-
dum.*

*Attende ad
Christi pas-
sionem.*

4. Occurrent mala & adversa, morbi, egestas, &
Omnia tribue Deo, de que ejus manu paternâ & med-
câ accipe, illiusque providentiæ te & illa committe
cumque oportuerit Christum pati, & ita intrare in glori-
am suam, te & tua mala cum eo, ejusque doloribu
compara, & tolle crucem tuam, & sequere eum. Pa-
cer

in autem animæ ante omnia serva, ut arcem tutissimam, & fiduciam in Deo eiusque providentiâ loca, quicquid accidat, ei tribue; de futuris nihil inquiras amplius: Ipse regit nos, & omnia novit, & potest. Illi omnia vivunt, & propter eum sunt, ideoque ei committe universa. *Credo tibi, &c.* ut sup. pag. 7.

Resignate

5. Occurrent etiam homines servi Dei, filij ejus, membra CHRISTI JESU: sicne huic per illos petenti negare poteris stipem, quibus etiam debes vitam? Itaque facerè proximos ama, de illorum bonis tibi gratulare; malis compaterè. Ama vetò maximè adversarios ut christi membra, eiusque famulos, & cave vel minimam aversionem vel amaritudinem; aut despectum subortentem admittere; sed hunc excitato actu amoris excide; Cave aliquem judices, aut severè corripias, vel ulli te præferas: nam in quo tu alium superbè judices, in eo te condemnas; eadem enim si bene te inspicias facis, quæ judicas. Si tibi homines aliquod bonum pestent, scias à Deo missos ac justos; si malum, similiter: vel saltem decrevisse ex æterno Sapientiæ dictamine permittere; & si corrigere hos nequis, Deo committe. *Haccine vera,* ut sup. pag. 7.

Eleëmōsynā Christo danda.

Proximū ama.

Inimicū diligē. Neminem judica.

Mala accipe de manu Domini.

6. Ex his Sodales probos & bonos delige, non sectatores, non pestiferos, non hostes Dei, quibuscumque comprehensus vnâ plectaris, sed qui portare onera tua visum velint, te alere in viâ, præsidio tibi & subsidio esse. Cave autem ulli te præferas ob ullam gratiam, aliâs enim eam perdes. Et nescis amore an odio Dei sis dignus, neque quicquam à te habes aut tuum. Cave ulli precere desideres nisi secundum Deum. Estne enim precere precium displicere Deo ut homini placeas? cave tamen ullo contentiones suscipere, sed si quis angariaverite ad mille passus, vade cū illo alia duo, & esto contentiens adversario tuo in viâ, ne rapiaris ad judicem. *Credo tibi, &c.* ut sup. pag. 7.

Amici quales diligend.

Vanam gloriā vitam Eccles. 9. Noli gratiā hominum querere vanē.

Contentiones vita. Matth. 5.

Lapsus resurge.

7: Si lapsus fueris in viâ, mox contritione resurge, & amo-

& amore in Deum, & cura per confessionem hebdomadariam vulnera tua, & vires per communionem para; haustus animæ sitientis erit frequens oratio, & Virginis invocatio, quæ est quasi respiratio juxta illud: Os meum aperui, & attraxi Spiritum. Nulla etiam commutationem, si potes. *Credo tibi*, &c. ut sup. pag. 7.

8. Linguam, oculos, atque aures diligentissimam custodiâ observa, qui in linguâ non offendit, hic perfectus est vir: & quantumcunq̃ quis religiosam vitam agat, si non refrænet linguam suam, hujus vana est religio: verax igitur, & sincerus, & amabilis omnibus est. Qui alius est, & politicus, se decipit, & confundetur in veritate: qui autem moderatur labia sua, prudentissimus est. *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7.

9. Quotidie saltem semel vesperi vide, uti jam memoraturus, quantum viæ confeceris, & conscientiam excute, & confitere ut minimum semel in hebdomadâ. statue de via vitare & præcipitia, seu pravas inclinationes; quas quotidie mortificare etiâ in parvis stude, nimis curiositatem, gulam, & arrogantiam, iram, ac inconstitiam: qui enim non odit animam suam mortificandam, non potest esse Christi discipulus. Nihili facias quâ tibi hostis eunti acclamat, in susur et anxia, oblectatione; contemne, ut latrantem canem, neque peccatum bitrare, quamdiu tibi displicere senseris, *Credo tibi*, p.

10. Saltem semel in hebdomada devotè absque singularitate communica. Viaticum enim est hoc Sacramentum, æternæ gloriæ pignus, reparatio virium, panis confortans cor hominis, solatium viæ, præmium patriæ. hoc confugas velut ad tabernaculum in dubiis, arce refugii in malis, ut cervus ad fontem, famelicus ad mesam, quam paravit JESVS multo labore, condivit sanguine, coxit sincerissimo amore. Sed super omnino quod satis commendare nequeo, ex omnibus creaturæ amoris in creatorem collige faculas, & ad illum adspice

*Ora crebrò
& B. V. cole.*

*Psalms. 118.
Lectio pia
commendatur.*

*Custodi sensus tuos.
Iacob. 3.
Iacob. 1.*

Prov. 10.

*Examen
conscientiæ
insitue,*

Mortificatione amara.

*Contemnenda hostis
tentationes.*

*Communionem frequentata.
Adi crebrò
Venerabile
Sacramentum.*

*Communica cum Deo
eiq̃ te respice.
gpa.*

etque sanctissimæ voluntati, tuâ toto corde, in omni conforma, ita ut nihil in hoc mundo petas, præteream ut in omnibus fiat ejus sanctissima voluntas.

Regula eadem in Orationem redacta.

DEVS meus, fons omnis boni, te diligo ex toto corde meo, quia creasti me ad te, ut serviã, totoq; corde adherẽã tibi. *Actus Amoris.*
 Secro te, bone JESV, dirige gressus meos in semitis tuis, ut hoc cogitationibus omnibus N. verbis N. & operibus N. semper ad Intentionis rectæ.
 tendam, & tandem aliquando, ô unicum meum desiderium! veniam.

2. Trahe me post te, ut sequar te, & Angelum quem ducem tuius viæ dedisti: & superiores, de quibus dixisti; Qui vos audit audit. Ita facere statuo. Neque enim sapientior aut melior te in amantissime JESV. *Obedientiã. Luc. 10.*

3. Si quæ autem creatura hodie N. per portas sensuum meorum occurrent mihi, fac quaeso ut videã à te missas, & jussas mihi refacere, ac proinde non illis, sed tibi tribuã omne bonum, neq; em illas, nisi propter te: Et quid quaeso possum extra te amare, querere? nõne certo scio, quòd tu sis abyssus bonorum, & ex omnia manent? verùm si seducere cor meum, & inclinare ad contentur, adjuva me ut velut laqueum, venenum, mortem, & eternum omne creatum abominer, quod est sine te. Scio non saturatur oculus visu, nec auris auditu, imò quo quis eos magis saturare conatur, magis insaturabiles fiunt. *Amoris Dei. Contemptus creaturæ. Eccles. 1.*

4. Si mala occurrant; à te prudentissimè & summo amore accepta, vel permissa amplectar, & agnoscam ego servus tuus cruciatu meam, & laudabo sanctissimam providentiam & voluntatem tuam. *Resignationis.*

5. Homines verò vita comites, & maximè adversarios diligam, ita enim mandas, & diligo propter te, neque ulli me ob dona præferam, ne perdam hæc ipsa; aut præferri volam: cùm nihil enim habeam meum, nihil possim sine te, nihil tribuere mihi, nil volo deferri, aut tribui, nec possum neq; verè omnium minus alium judicare præsumere cupio: nescio enim, an ipse eheu! amore, an odio dignus sim; & scio vnumquemque tantum esse, quæntus est in oculis tuis, benignissime JESV. *Amoris proximi. Contemptus sui & humilitatis. Eccles. 9.*

Pa cum
omnibus
seruanda.

6. Ex his autem da mihi quæso sodales bonos, non pestiferos moribus, detractiōnis venena spargentes; non seductores, & cum omnibus pacem habeam: quia, ô requies mea, in pace factus est locus tuus, & desidero in pace te hodie, ô Princeps pacis, suscipere amantissimè & arctissimè complecti. Ita enim misero mihi mandas ex infinitâ charitate tuâ.

Contritio
statim post
peccatum
excitanda.

7. Si lapsus in viâ fuero, nõnne, ô spes mea, opera manuum tuarum porriges dexteram? & ego per contritionem & amorem ilico erigam me ad te, ne vel momento separer à te, & sordeam tan aeternum.

Sensuum
custodia.

8. portas sensuum meorum ac linguam ita custodi, ô Custos hominum, ô JESV, ô JESV, ne quis eas intret, nisi missus à te aut propter te admissus nuntius de terrâ longinquâ, terrâ viventium, de te Pater mi, Rex Regum, & Domine dominantium nõnne enim omnia loquuntur mihi, si rectè videam & audiam de te magnalia tua? & quanta preparaveris mihi? & vanitatem ac miseriam meam annuntiant mihi, & te esse unicum, & omne bonum meum?

Quomodo
creaturæ
confide-
randa.

Examen
frecuen-
tandum.

9. Denique da per examen quotidie aliquoties explorare, & attendam, an pergam ad te omne bonum meum ad quod suspirans crescā in amore tui ad quem anhele, an in odio mei & mortificatione sensuum, & voluntatis meæ? Hoc enim sacrificium holocaustum odoris suavissimi expectas à me, & ego te unum ac nocte expectans expecto, ut iubeas me venire ad te, & veni ad me, & reficias lassum de viâ, tu qui lasso es requies, & stuan amore ejus quod non satiat, tu sis mihi temperies; & dolenti exilio hoc suavissimum solatium. Da mihi obsecro cani morti & prodigo ut reversus ad te comedam panem tuum, & vinum quod cum melle miscuisti nobis in Venerabili Eucharistiâ, ut in brier amore tuo, & vivam, & moriar in te ô vita mea, Deus meus, & omnia. O quando erit hoc ut recorderis mei? quando cali em salutaris accipiam? quando vita mea abscondita erit in te? quando tecum unus ero, & viuam in te? & loquenti mihi omnia creata amorem tuum, & magnalia tua, imò quando tacebunt omnia in conspectu tuo, & solus loqueris mihi. O vita mea quando moriar pro te? quando grieris mihi dies

Præparatio
ad Com-
munionē.

nescis occasum? quando illucesces mihi, lux aeterna, quando intrabo in gaudium Domini mei? Non ut gaudeam de bonis tuis, sed de te & propter te, qui es omne bonum, & diligam te toto corde, & animâ meâ.

Diarium breve conflatum ex sacris Litteris.

MEMENTO, mi frater, brevem esse viam & vitam, quam agis. Propositum præmium æternum & bravium. Quid autem postulat pro eo à te Deus? ut salvus esse velis. Si enim volueris gratiâ ejus poteris, & mandata servare, quicquid mundus, quicquid caro oblectetur; Illa enim suavia sunt, & facilia valde. Dic enim, obsecro, difficile est amare omne bonum? & non maledicere, non pejerare? Festis & Dominicis Missam audire? parentibus obedire, non occidere, non mœchari, non furari, nullum calumniari? hæc via nõnne facilis, & suave jugum, & onus leve? Si velis, semitam, ut sic loquar, etiam addo, si libet utere.

Præsentia certè Dei una sufficit in actionibus nostris, maxime si Jaculatoria illa; *Ex te & in te*, &c. quæ subjicietur, cum signo crucis, & pietatis sensu repetatur: tamen varietatis causâ hæc habe:

Mane dum surgis, dic, facto signo crucis:

Anima mea desideravit te in nocte, ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia, Deus meus, & omnia. Credo tibi Domine mi, & in te spero, ac toto corde te diligo.

Nota. Jaculatoriam illam: *Ex te, & in te, & pro te sunt omnia, Deus meus, & omnia*, continere Primò sui humiliationem; quia ex Deo omnia esse fatemur; Secundò, per *in te*, memoriam præsentis ejus; Tertiò, per *pro te*, puram intentionem, & amoris Dei actum per illa verba, *Credo tibi Domine mi*, &c. actus fidei, & spei, & caritatis difertè exprimuntur.

Hæc subjici omnibus Jaculatoriis potest, aut loco illarum usurpari.

Oratio item alia esse poterit:

Deus, Deus meus, ad te de luce vigilo. Sivit in te anima mea, quâ multipliciter tibi caro mea. In terrâ desertâ, in viâ, & in aquosâ, sic in sancto aparui tibi, ut viderem virtutem tuam, & gloriam tuam. Psal. 62.

Post hæc primò, gratias age; Secundò, peccata detestare & vitare propone; Tertiò, actiones offer ad gloriam Dei: & dic, *Pater noster, Ave, Credo.*

Dum meditationis tempus est, vel piæ lectionis; signo crucis te signa, & dic:

Magister adest, vocat te. Dominus aperuit mihi aurem; ego autem Ioan. 11. Isaix 50.

non contradico sermonibus Sancti. & hoc ipso offer te ad facienda quæ leges. *Ex te enim, &c.* ut suprâ. Item *Credo tibi Domine, &c.*

Dum vadis ad Sacrum, rem omnium maximam:

Exod. 3.

Cogita te ire ad montem Calvaria, & dic: *Vadam & videbo visionem hanc magnam: ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia Deus meus, & omnia. Credo tibi Domine, &c.*

Hic primò in Sacro peccata recogita, contritionem excita, & propositum renova bonæ vitæ.

Secundò, quæ tibi facienda illo die; singula Deo offer.

Tertiò, in communionẽ sacerdotis spiritualiter comunica.

Cum à Superiore vocaris:

Ioan. 14.

Sed ut cognoscat mundus, quia diligo te Patrem meum. Surgite,

Matth. 16.

eamus hinc. Illum ut Deum audi & alloquere.

Dum cubiculum ingrederis:

Cant. 3.

Quis mihi tribuat ut inveniam solum: Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia, Deus meus & omnia.

Dum pulsatur ad ostium, actum amoris in Deum & proximum elice, & dic:

Intra Domine in animam servi tui, & proximum ut Christum suscipe.

Dum ad exhortationem audicndam te paras:

.Reg. 3.

Loquere, Domine, quia audit servus tuus. Sicut oculi ancilla in manibus domina sua; ita oculi nostri ad te, Domine Deus meus.

Psal. 122.

Dum faciendum aliquid, intentionem purifica:

Psal. 44.

Eruclavit cor meum verbum bonum: dico opera mea regi. Lingua mea calamus scribæ velociter scribentis. Ex te, &c.

Nota, calamũ nec per se, nec sine atramẽto scribere; ita nec nos sine Deo quidquã facere posse, sed in Domino qui nos cõfortat.

Dum cum proximo conversandum, ut eum Domino lucreris, dic:

Ioan. 6.

Cant. 1.

Nemo potest venire ad te, nisi tu traxeris eum. Trahe nos post te, curremus in odorem unguentorum tuorum.

Dum Superiorem adis, in illo Deum tibi propone:

Luc. 10.

I Reg. 3.

Qui vos audit, me audit. Loquere, Domine, quia audit servus tuus. Ex te enim, &c.

Dum comedis, agnosce largitorem, & gratus dicito:

Psal. 70:

Psal. 144.

Deus, qui pascis me à juventute meâ, usque in senectam, & senium ne derelinquas me. Aperis tu manum tuam, & implet omne anima benedictione: ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.

Dum bibis, amoris actum excita.

Psal. 41.

PROV. 9.

Ioan. 4.

Sitivit anima mea ad Deum fontem vivum. Venite, & bibite vitum, quod miscui vobis. Qui biberit ex hac aquâ, non sitiet in æternum. Ex te enim, &c.

Dum

Dum studes, cùm nihil scire juvet, nisi Deum, ejusque voluntatem dic:

Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu. Psalm. 142.

Dum ludis:

Adhareat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui, Deus meus, in principio latitiae meae. Ex te enim, &c. Psalm. 136.

Dum ambulas:

Si ascendero in calum, tu illic es; si descendero in infernum, ades. Psalm. 138.

Providebam Dominum in conspectu meo semper, &c. Psalm. 15.

Dum pulcra vides:

Ecce tu pulcer es, dilecte mi. Ex te enim, &c. Cant. 2.

Dum bona fieri conspicias:

Ex te, Domine, & in te, & pro te sunt omnia, Deus meus, & omnia. Credo tibi Domine, &c.

Dum eleemosynam facis:

Quod uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis. Ex te, &c. Matth. 25.

Dum mala audis, & vides:

Non est malum in civitate, quod non fecit Dominus. Hac est voluntas Dei sanctificatio nostra. Ex te enim, &c. Amos 3. 1. Thess. 4.

Dum aliquid pateris:

Dominus mortificat, & vivificat. Si bona de manu Domini accepimus, mala quare non accipiamus? Nonne oportuit Christum pati, & sic intrare in gloriam suam? Ex te enim, &c. 1. Reg. 2. Iob. 2. Luc. 24.

Dum quid boni fecisti:

Si quis loquitur, quasi sermones Dei; si quis ministrat, tanquam ex virtute quam administrat Deus. Omnia in nobis operatus es, Domine. Ex te enim, &c. 1. Petr. 4. Phil. 2.

Dum optas aliquid, vanitatem rerum vide, & dic:

Velut somnium surgentium, Domine, in civitate tuâ imaginem ipsorum ad nihilum rediges. Psalm. 72.

Dum times, oculos ad Deum attolle, & dic:

Verumtamen in imagine pertransit homo, sed & frustra conturbatur. Aut enim futurum est, quod metuis, & sufficit dici malitia sua; aut non, & frustra perturbaris. Psalm. 38.

Contra desiderium placendi hominibus:

Si hominibus placerem, Christi servus non essem. Tu solus Dominus, tu solus altissimus. An nescitis, quia amicitia hujus mundi inimica est Deo. Credo tibi, &c. Gal. 1. Iacob. 4.

Contra superbiam:

Omnis, qui se exaltat, humiliabitur. Ex te enim, &c. Luc. 14.

Contra avaritiam:

Beatius est dare quàm accipere. Nolite solliciti esse quid manducetis; scit enim pater vester quia his omnibus indigetis. Ex te, &c. Act. 20. Matth. 6.

Contra luxuriam.

*Momentaneum, quod delectat : aeternum quod cruciat, Credo tibi
&c.*

Contra inuidiam.

1. Ioan. 3. *Qui non diligit proximum, manet in morte. Credo tibi, &c.*

Contra gulam :

Rom. 14. *Regnum Dei non est esca nec potus. Credo tibi. Ex te, &c.*

Contra iram :

Matth. 11. *Discite à me quia mitis sum & humilis corde. Credo tibi, &c.*

Contra acediam.

Ierem. 48. *Maledictus homo, qui facit opus Dei negligenter. Ex te, &c.*

In tentatione .

Deu. 13. v. 3. *Tentas me, Domine, an a nem te, nec fines ultra id quod possim.*

1. Cor. 10. *En video, sine gratiâ tuâ spernerem te summum bonum pro summo*

malo, ut hosti teterrimo placerem : aeternum luiturus momentaneâ vo-

luptatem. At iuravi & statui custodire iudicia iustitiæ tuæ. Ecce appo-

sita est mihi aqua & ignis : aut tibi, Deus, aut diabolo a. d. habere ne-

cesse : aut aeternum pœnitere, aut gaudere ; aut vivere, aut mori. Cu-

vivam nisi tibi, qui amore mei dignatus es mori ? Ex te, &c.

Dum laudaris :

Psal. 113. *Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam.*

Si animus aliquâ in re acquiescere velit, dicito :

Psal. 72. *Quid mihi est in celo, & à te quid velui super terram ? Omnis qui*

sitit, veniat ad me, & bibat. Ex te enim, &c.

Dum successus bonus est :

1. Timot. 1. *Soli Deo honor & gloria. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia,*

Psal. 102. *Deus meus, & omnia. Benedic anima mea Domino, & omnia quæ*

intra me sunt, nomini sancto ejus.

Vesperis conscientiam examina, & lectum ingressurus, 1. gratias

age, 2. gratiam pete, ut scias & peccata detesteris. 3. examina

te, 4. dolorem excita, 5. propone emendationem, & dic :

Psal. 30. *In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum : cogitando*

fore forsitan ultimam noctem, & percunctando ex te an ad

mortem paratus sis, & amoris actum excita.

FINIS LIBRI PRIMI.

QUARTA

LIBER SECVNDVS

VIA

PROFICIENTIVM.

Q V A R T Æ I M A G I N I S
A N N O T A T I O.

De tentatione.

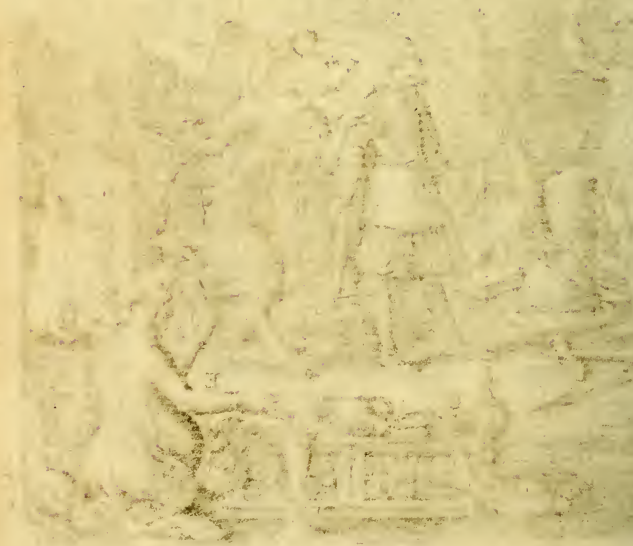
Certa bonum certamen, ut bonus
Christi miles.

E T si conversus sis ad Dominum, & egressus de
servitute peccati, nunquam tamen esto secu-
rus. tentatio enim ac militia est vita nostra
super terram. Quomodo resistes illi? cogita hoc so-
lum te stare **A** Christum inter, Dominum tuum, & **B**
diabolum hostem capitalem, qui te ad peccatum &
aeternam perditionem nititur revocare; invitat **C**
mundi propositâ voluptate ac **D** vanitate; **E** pecca-
tum illis allicit ad se. verum, ecce, inclamat Chri-
stus, clamant vulnera eius, & tormenta, qua salu-
tis tua causâ perpeffus est. Attende virtutis præ-
mium, peccati momentaneam voluptatem, pœnasq;
sempiternas. vide cui adherere malis: nonne Deo
Opt. Max. abominare igitur hostem fallacem. Aspi-
ce ut **F** filios Israël concupiscentia carniûm reduce-
re cõsimili dolo olim voluerit in **G** Aegyptum; quo
nunc tendentes in calum aut **H** gula, aut **I** avari-
tia retrahere nititur; aut etiam propinquum calo
K vana gloria præcipitare. Qui perseveraverit in
finem, salvus erit.

Matth. 10.
& 24.

P R Æ

PRÆFATIO
IN LIBRUM SECUNDUM.

*De progressu, ejusq̄ impedimentis,
sive tentationibus.*

OSTO QUAM anima, quæ à fine aberraverat, & à scopo, id est, Deo Opt. Max. ejusque sanctissimâ lege, rediit in viam bonam; similis est filiis Israël, quos in manu forti, & brachio excelso de Pharaonis jugo, & servitute Ægyptiâ Dominus liberavit. Itaque quemadmodû illi non constiterunt in terrâ captivitatis suæ; sed duce Moyse progressi sunt versus terram sanctam per desertum; ita & illi facere incumbit. Verûm uti Israëlitis accidit persecutione hostili, & asperitate deserti tentari: ita & illa incipiet ad reditum sollicitari. Quid igitur? firmandus animus, & deliberatione seriâ de progressu excitandus, contemptis hostis nostri telis ac robore; Dominus enim pugnat pro nobis: neque permittet, etsi propinqui sint hostes, ut nobis noceant, si boni æmulatores fuerimus; sed nube proteget misericordix suæ, statuetque eam inter nos, & inimicos nostros; etsi in nocte tentationis terrores ac timores nocturni defuturi non sint.

Exod. 14.

Vt verò modus deliberandi, quo aliquoties supra usi sumus, qui que erit in progressu sæpè usurpandus, perspectus sit, eû hîc paucis sub-
jicere

dicere visum est; quem postea in modo meditando pluribus videbis explicatum. Quoties enim dubium aliquod incidit in viâ spirituali in rerum humanarum usu; modus ille consilium explicare poterit, & nutantem firme, incertumque dirigere.

C A P V T I.

De modo deliberandi.

Quid faciendum ante deliberationem.

Quid in ipsâ deliberatione.

Primò.

Secundò.

Tertiò.

OBSERVA priusquam deliberationem instituas, ut coram Deo Opt. Max. te sitas; ab eoque humiliter flagites lumen & gratiam, ut ejus sanctissimam voluntatem cognoscas; siquidem ille solus quid expediat novit. Hoc peracto, Primò, rem deliberandam in medium profer; ut de statu, de progressu in viâ virtutis, de multâ familiâ, officio, beneficio, acceptandumne an rejiciendum; & ita de cæteris rebus, an & quomodo, & quando faciendæ; an omittendæ. Secundò, ante omnia affectum renova, ita ut in neutram partem quoad fieri potest propendeas: quando enim animus velut bilanz in æquilibrio erit, parvo momento huc illucque instectetur, & advertere significationes divinæ voluntatis licebit. Expende deinde; proposito tibi creationis tuę fine, utrùm hæc, an illa pars deliberationis, id est, utrùm officij acceptatio aut repudiatio, hic aut ille status, hæc aut alia conversatio, studium, exercitatio, progressus ad finem propositum consequendum magis conducatur, majora an minora incommoda habeat; necne. Hoc enim desiderare magis vel minus debemus, quod ad vitam æternam consequendam, & divinam voluntatem implendâ magis vel minus conducere potest, sic te & utrâque ejus parte appensâ

am Deo, & in luce illius, decernere oportet, atque oculis divinæ majestatis offerre; ac observare inter animi motus & quietē, quibus solet Dominus voluntatem suam declarare ijs, qui eam sincero corde & cognato exquirunt, Atque hæc plerumq; sufficere possunt pro electione faciendâ, & deliberatione concludendâ. Quemadmodum enim in meditatione sæpè unaque altera consideratio affectum sic commovet, Dei gratiâ cōcurrente; ut nō sit necesse alia auxilia quærere; in electione seu deliberatione, in quâ non minùs inspirationes & motus Spiritus sancti observandi sunt. Quod si tamen suprâ dicta puncta non sufficerent, ad unitatem confirmandam in bono; tum vltteriùs, ut in meditatione procedere oportet, quemadmodum infrâ explicabitur v.g. dispiciendum tibi quid amico tuo rectâ Deo suaderes; & quâ similitudine, id quod iudicas melius esse, persuadere nitereris. sic enim naturâ comparatū est, ut recta ferè cōsilia alijs demus, ipsi sequiora amplectamur, Perge dehinc vltteriùs; & considera quid tibi in morte velles elegisse atque ipsum jam scias eligendū esse: similiter animadvertet quo consilio, quando coram tribunali æterni iudicis sistendus eris, usum te fuisse velle; atque illud multò acriùs stimulat, si cogites æternitatem, quodque semel elegeris, id esse æternum. Quod semel factum semel, infectū esse nequit. Si autem attentius quid Sancti fecerint, vel facerēt in hoc negotio; eosque invocas, & quasi in consilium adhibeas, velut stelle tibi fulgebunt, in tenebris & ancipiti consilio hærenti. Vide similiter, utra pars consilij majorē pacem & tranquillitatem & gaudium animi tibi cōciliaret. At multò magis juverit, si à Christo Domino magni cōsilij Angelicè humiliter quid vitâ verbisq; suaserit, & suaderet, interrogas os, inquam, Domini & arcam testamenti, Sapientiam æternā, magistrum & pastorem animarū notatū. Et si fortè id quod consultius, quia difficilius, minus allicit; ecce, recordatio beneficiorum quibus nos prævenit,

*Quid facier-
dum si supe-
rior delibe-
randi modus
non succedat
ex voto.*

*Alia consi-
derationes.
Prima.
Secunda.
Tertia.*

Quarta.

*Quinta.
Sexta.*

prævenit, & ad sequenda sua sanctissima consilia, & inspirationes invitat, calcar addant oportet.

Investiganda remora.

Quòd si necdum animus, verum cernere & amplecti potest, videndum quæ & ubi remora sit; & deprehensa, optimum elige, ac tandem divinæ majestati in holocaustum offer, gratiasque deinde age pro lumine, bonâ voluntate.

Quâ ratione animus confirmandus. Et ad pristinum fervorem revocandus.

Hunc modum expressi in præcipuis piæ vitæ officii. Primò, ut paradigma tibi foret, ô lector, in omnî deliberatione, secundo ut postquam deliberatione factum aliquod decretum feceris, hæc capita revolvendo in eo te queas confirmare. Certum enim est omnium qui aut religiosæ vitæ statum, aut aliquod aliud piû vendi genus maturo consilio elegerunt, pro humanæ fragilitate flaccescere; ac tum ad renovationem perutile esse relegere vestigia, & rationes quibus sanctè illius consilij amplexi erant. Quod enim adeò celebratum est in vitâ religiosâ, & pro spiritus renovatione cõmendatur, representare sibi diem, quo quis egressus est de terrâ Ægypti, quo spiritu, quibus rationibus impulsus fuerit; idem valet in omni exercitio pietatis deliberatus suscepto. varia autem hîc habes; quibus adspirare divinam gratiam ad utilitatem omnium simplex rogo.

Observa autem in omni deliberatione varijs motibus ac spiritibus animam huc illucque impelli: Ideò que illos discernere plurimum expedit, imò necessarium est; ut voluntatem Dei certius exploratam diligentius exsequamur. Quocirca considerationem de spiritu notis hîc subjectam accipe.

Consideratio de notis spirituum.

Mundi pericula.

ANGELVS CVSTOS. Vidésne quantis periculis via vitæ tuæ obsita sit, quot præcipitia, quot devia & ducem quærere, & sequi moraris? nescis quàm multi amici in speciem se comites viæ offerant, cùm sint hostes capitales? Vide igitur quàm diligenter observand

servand

ervandi sint & probandi spiritus si ex Deo sunt, nam & abolus transfiguratur sese in Angelum lucis.

HOMO. Hæc me una cura sæpè sollicitum habet, deorquè mihi stare non rarò in multirio, cujus viæ rixæ sint & irremeabiles: quarum aliæ tutæ, aliæ periculossimæ. O Angele mi, dux vitæ meæ, tu nosti am meam & cæcitatem; & scio, tibi pro charitate tuâ nil magis curæ est, quàm ut velut Raphaël ducas me opratòs amplexus Domini mei, & in domum Domini Dei nostri. O quantum mihi tunc gratulabor, quantum tibi gratias agam, ô spiritus purissime, quomodo te amplectar, postquam hoc mare magnum enaviga- vero, & naufragium per te enatavero, & inter spiritus malos & bonos, seu ventos contrarios lectum vitæ cursum tenuero. O benignissime IESU, qui dignatus es mihi dux esse, & via, & hunc Angelum are, qui me comitetur & ducat ad te, ne unquam permittas, ut ille spe suâ, & ego salute meâ frustremur, quoque spiritu agar, quàm tuo; scio enim, scio quòd tu spiritum tuum non habet, Christe IESU, non est ius.

*Angelus enim
stos sequen-
dus.*

*Gaudium
Sanctorum
de periculis
evitatis.*

CHRISTVS DOMINVS. Aspice quot fallaciæ, & ceptiones in orbe universo infidentur tibi, ut non miraris prudentiæ tuæ. Quot enim ethnicorum sectæ? numera si potes. Quot hæresum capita & deliria, qui- us in errorem tot animæ inducuntur, & perniciem? Et erò quid est malorum vita, nisi error in viâ, de quo ipsi erò queruntur in inferno, dicentes: Ergo erravimus, & ambulavimus vias difficiles, & viam Domini ignoravi- mus. *Hæcine vera*, ut sup. pag 17.

*Fallacia
mundi.*

HOMO. Nihil verò magis, ô Salvator mi, percel- lit animum meum, quàm quòd audiam, & videam et- iam Cedros Libani cecidisse, Origenes, Luciferos, Ter- tullianos, & velut igne fatuo abductos; aut in palu- ria carnalium, aut ad præcipitia arrogantia de- volve. Gratias tibi ago, quòd usque in hanc horam

Sap. 5.

Spes in Deo. seruaueris me, & cùm ignorem quid serus vesper ve-
hat, & sciam infirmitatem meam, iacto cogitatum
meum in te Domine, & spero quòd duces me, & non
despicias me. *Hæcine firmâ fide*, ut sup. pag. 8.

*Dæmonum
vigilantia.* CHRISTVS. Vigilate & orate, ut non intretis in-
tentationem: non est colluctatio vestra aduersus car-
nem & sanguinem, sed aduersus principes tenebra-
rum harum mundi rectores, qui tot millibus anno-
rum exercitati, perpetuò vigilant, ut superent in-
cautum.

*Numerus.
2. Paral 10.
Ezech 51.* Homo. Eheu Domine! quis poterit resistere huius
multitudini, & tot rugientibus leonibus præparatis
ad escam? verumtamen si tu Deus pro nobis, quis con-
tra nos? Et didici ex Antonio tuo alijsque Athleticis ti-
midissimos illos esse, & cruce tuâ fractos, ubi videri-
runt viriles animos, velut mulieres cedere, & à pueris
& virgunculis in nomine tuo pugnantibus superari.
Imbecillitas. Ideò dico cum Prophetâ tuo, innixus gratiæ tuæ;
Psal. 26. Etsi consistant aduersum me castra, non timebit cor
meum.

*Fides scutū.
Ephes 6.* CHRISTVS. Nulla armatura melior quàm scutum
fidei, in quo potestis omnia tela nequissimi hostis ex-
tinguere; nulla melior confidentia in me, & diffiden-
tia tui. Ideò justus, sicut leo confidens, absque terrore
erit. Vide tamen ut arcem animæ tuæ sæpè explorēs,
Prov. 28. quòd & hostis facit, & quâ parte minùs firma est, eam
muni assidue, ibi excuba. Adverte item hosti extrâ mu-
ros posito facilè resisti, non ita admissio. Itaque allide
parvulos tuos ad petram, & cogitationes pravas in se-
mine opprime. Attendite, dixi, à falsis Prophetis, qui
*Principiis
obstandum.* veniunt ad vos in vestimentis ovium, & adverte tibi
dæmonem sæpè obsequi; Primò, bonis cogitationibus,
ac deinde incautos seducere, ideòque seriò examina
quò te ducat hæc vel illa cogitatio. *Desideria
terrena retia
sunt.* Credo tibi, ô aterna ve-
ritas, ut supr. pag. 7.

HOMO. Gratias tibi ago Deus meus, lux vera,
quæ

et illuminasti me, ut viderem terrenarum rerum desideria esse terrena, & quidquid ad ambitionem tendit, at opum cupiditatem aut sensualitatem, etsi blandiatur carni, venenum esse animi, ab hoste propinatum. Lumina quæso sic semper oculos meos, ut nunquam dormiam in morte, ne quando dicat inimicus meus: prævalui adversus eum.

CHRISTVS DOMINVS. Aliàs, uti Pharao Israelas opere lateris, & luti, ut perfectionem ad terram sanctam, & perfectionis culmen impediatur molestiis, scrupulis perturbatur: nihil enim illi familiaris quàm tristitia, & mæror, quibus ipse inferno additus vos involvere nititur. Non existimes tamen obmurmurantem sensualitatem, cum mortificatio ei proponitur, audiendam, sed scias quòd inimici hominis domesticus est eius.

Denique lapidem Lydium vitam meam habet, & doctrinam. Id tamen etiam adverte, ne dum tenebras hostis offudit, & nox est, inter laqueos & præcipitia constitutus vel retrocedere vel progredi anitularis, sed sta velut in tenebroso loco, donec obiret dies, & inclinentur umbræ, & velut in tempestate fige anchoram. Adhibe etiam in consilium spiritualem Patrem; & quisquis tibi suggerit, ut des consilia tua, ut sit tibi nuncius Principis tenebrarum, qui & lucem odit, & cum pater sit mendacij, veritatem. Itaque ut casta puella fœdatoris technas aperire parenti: neque te deseram, neque derelinquam. *Veni Sancte Spiritus, & emitte*, &c. ut infra pag. 164.

HOMO. Tu, scio Domine, ut Antonio pugnantem contigit, velut Imperator in acie, ades & spectas nos pugnantes. In quo mihi magna fiducia, quòd te tentare nos non possit hostis, nisi te patre misericordiarum permittente. Ita legimus petiisse eum Jobum tentare posset, & expetiisse ut Petrum cri-

Qui bonos turbet demon.

Vita Christi consideranda.

In tētatōne nihil mutantium.

Cōsulendus Cōfessarius. Damō vult latere suggestiones.

Deus præstet. Nihil potest demon, nisi Deo permittente. Luc. 22.

I. Cor. 10. braret sicut triticum; sed tu Domine fidelis es; quæ non patieris nos tentari supra id quod possumus. Hæc spes reposita in sinu meo. *Veni sancte Spiritus, ut in frâ.*

Tentatio à Deo cur permittatur. **CHRISTVS.** Si ad modicum te derelinquam, tu fac ut appareat virtus & fidelitas tua, uti in adversis malorum ignavia ac torpor; quæ sæpè tentationis causa, excute, & humilia te valde in conspectu meo. ut enim infirmitatem tuam discas, vel torporem excutias, vel me patientiâ tuâ honores, ut Tobix, & Job accidit, tentari te permitto, & vires simul largior ad superandum.

Vita honorû varia, tristis & lata. **HOMO.** O benignissime Deus verè secundùm multitudinem dolorum meorum consolationes tuæ lætificaverunt animam meam: & si boni fuerimus, uti in una versa vitâ tuâ, & Sanctorum tuorum contigit, permiscendo tristitia lætis mirâ & suavi varietate vitam nostram contexes.

Tentationis remedium efficax est sps. Signum boni Spiritus pax. **CHRISTVS.** Hæc spe animum erige, quod quæque bonitas & sapientia infinita in pondere, numero & mensurâ omnia faciam; hæc sit consolatio tua, omnem quæ respue, quæ non trahit ad me, & omne lumen quod non tendit in me. Quidquid item perturbat pacem mentis tuæ, id à me, qui sum princeps pacis, scis non esse profectum. Gaudium & pax in Spiritu Sancto, quâ supra terrena elevaris, & ab ijs animus avocatus, notæ sunt benignitatis meæ. Ac dum tranquillo ceteris, & pace, ad tempestatem & bellum animum prepara. Dum lux est, prospice quâ sub oriente nebulâ tunc eundum.

Oratio seu protestatio sequendi bonum spiritum.

Nisi Deus luceat in tenebris sumus.

VENI, sancte Spiritus, & emitte calidus lucis tuæ radiatum: veni Pater pauperum, veni lumen cordium; su-

Oriens, & dispelle tenebras meas, ne quando dicat inimicus meus, Prævalui adversus eum. O lux amabilis, quomodo non diligam te potius quàm tenebras meas, quàm principem tenebrarum arum? nisi enim tu illucesceres mihi, pauld minùs in inferno habitaret anima mea: nisi nubem vanitatis dispergeres, numquid electum iter tenere possem in magno vica hujus pelago? neque tenere potero, nisi tu spes omnium finiam terra, & in mari longè perieras te mihi, & viam monstres. Ecce, quot miseris animas artes infernae q̄ charybdes absorbent! Ecce quot erroribus & specie recti decepti ethnici abeant, eheu! in tenebras exteriores, quia tu lumen justitiæ non fulsisti eis! mihi autem verè, verè apparuit humanitas ac benignitas tua, ut abnegando impietatem & secularia desideria, sobriè, justè, & piè tibi vivam, & te sequar, vita mea, ascendamq̄ super altitudinem terra, ut frustra jaciar rete ante oculos pennatorum: Quæ enim major humanitas, quàm te Deum fieri hominem? quæ major apparere potest benignitas, quàm te impuri cordis mei fieri hospitem? Non ut pascearis, qui pasceris inter lilia pane Angelorum, sed cibus mihi fias iatori, ut sobriè vivam præclaro hoc calice inebriatus, & justè, sanguine tuo mundatus, & piè amore tuo sauciatus. Veni igitur, & vide, & persice vineam istam & voluntatem, quàm exaltavit dextera tua. Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo & requiescam? Etenim anima mea sicut passer invenit tibi domum, & turtur nidum, ubi ponat pullos suos, nempe Altaria tua Domine virtutum. Beatus homo qui sperat in te; in illis enim sacrificium semper tibi placet spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum, & gemitus animæ querentis te, sed lecta & formosa columba tua.

Absit ergo, ut deinceps oculos statuam declinare in terram. Cum enim videro meas cogitationes ad terrena, ad caduca inclinare; nōne manifestum erit, quod sapientia hæc terrena sit, animalis & diabolica? sapientia enim quæ de sursum est, à te, Deus, lux incommutabilis, fons bonorum omnium, vocat nos à terrenis ad caelestia, à creaturâ ad creatorem, à transitorijs ad æterna. In his dilatatur animus, & gustat quàm sis suavis, & dulcedo ineffabilis; in illis tenebrescit, & amaritudo line repletur,

Psal. 93.

Gratiarum actio.

Tit. 3.

Prov. 1.

Applicatio ad Communionem.

Psal. 16.

Psal. 14.

nec quiescere potest, quia non est ei quies nisi in te. Dignare ergo Domine precedere omnes actiones meas, fac ut omnis cogitatio & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur; & lice consurgant adversum me castra, non timeat cor meum. non enim certò novi, quia non patieris me tentari supra id quod possum, neque relinques sine testimonio? Imò precedes faciem meam & ostendes viam in quâ ambulem. Ad te levavi animam meam Deus meus, in te confido, non erubescam, neque obsecro irrideam, me inimici mei: etenim universi qui sustinent te, non confundentur, sed in secula seculorum laudabunt te, & benedicent nomini tuo in seculum, & in seculum seculi. Amen.

Capita nonnulla exempli gratiâ allata, in quibus deliberationis modus usui esse potest.

Pro principibus viris in republicâ.

DE Magistratu, an aliquis petendus & suscipiendus. Quomodo Dei hostes ad illius obsequium adduci possint, & animæ, vel à gentilismo, vel hæresi converti.

Qui ad dignitates vocandi.

Quomodo pietas promovenda, & cultus Dei in se & in subditis.

Quomodo justitia administranda.

Qui qualesque consilarii adhibendi.

Quomodo pauperes sublevandi.

Quomodo inimici conciliandi.

De injuriarum oblivione.

De debitorum solutione.

De familiæ ordinatione.

Pro ijs qui in secundis consistunt, ac mediâ fortunâ.

An officium aliquod suscipiendum.

An conjugalis status, an cælibatus eligendus.

An

An & qualiter præcipuè pietas colenda.

Qualiter familia ordinanda quoad pietatem & necessaria.

De liberorum educatione.

De pace cum propinquis servandâ.

De litibus fugiendis, & inimicitis tollendis.

De sumptuum moderatione & conviviorum.

De æmulatione malâ extirpandâ.

De pauperum singulari curâ habendâ.

Pro alijs.

Quis status eligendus, conjugalis, an Religiosus, & quis, vel quæ uxor, &c.

Quod genus artis pro vitâ tuendâ eligendum.

Quo pacto pietas colenda, & quoties confessio instituenda.

An Sodalitati nomen dandum.

An quales socij deligendi.

De monitore eligendo.

De eleëmofynarum largitione.

De orationis studio.

De relaxatione animi.

De B. Virginis cultu singulari.

Praxis in deliberatione adhibenda.

Considera semper coram Deo in luce ejus, principium cogitationum & finem, etsi maximè remotum, atque attēde an sis resignatus & pacificus, hoc enim certissimum Dei presentis signum, quia in pace factus est locus ejus. Plurimum, certè lucis hauriet, quisquis in cogitationibus, verbis & actionibus finem sæpè scrutabitur, & quantum à purâ intentione declinet, ceu lucidissimo septentrione ac helice operationum nostrarum Christo Iesv Domino nostro.

Secundò, consilium aliorum exquire: nemo sibi bonus medicus, nemo consiliarius; & cū n moneat Spiritus, ne inanimamur prudentiæ nostræ; nisi illi pareamus, sapientium sapientiam reprobabit, qui humiles & mites consuevit docere vias suas.

Indifferētia in deliberatione maxime necessaria.

Psal. 75.

Vide quò cogitationes tendant.

Aliorū consilio stādum in proprijs

Tertiò, ad Venerabile Sacramentum, atque os Domini consule, Patronosque, maximè Angelum Custodem roga: interroga de viâ bonâ.

Quartò, ad resignationem conducet, si fortè in alteram partem propendeas, ut exercitio certo voluntatem medio, & æquilibrio constituas. In rebus minoris momenti non est absque exemplo, aperto Euangelio, vel simili libro conplorare divinam voluntatem.

Item certas preces ad honorem Angeli Custodis dicere per lumine.

Sed maximè hîc valet consilium Confessarii aut viri pi quodd sequendum tibi proponas post varias preces, quibus Deo lumen illi, & tibi postulaveris. *Dignatus es, amantissime Ihs, ut supra pag. 10.*

Alium modum deliberrandi.

Judicio Confessarii plurimum utendum.

IACVLATORIE

quibus directio Sancti Spiritus exquiritur.

- Psal. 24. **V**ias tuas, Domine, demonstra mihi, & semitas tuas edoce me.
- Psal. 142. **N**otam fac mihi viam in quâ ambulem, quia ad te leuari animam meam.
- Ibid. **D**oce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu. **A**ctiones nostras, quasumus Domine, adspirando preveni, & adiuvando prosequere, ut cuncta nostra oratio & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur.
- Psal. 50. **C**or mundum crea in me, Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis.
- Psal. 138. **P**roba me, Deus, & scito cor meum: interroga me, & cognosce semitas meas.
- Psal. 118. **D**educ me in semitam mandatorum tuorum, quia ipsam volui. **A**ctor. 9. **D**omine, quid me vis facere?

CAPVT II.

Deliberatio de perfectionis seu quotidiani progressus studio, postquam quis in viam reversus est.

HOMO. O Sapiëntia æterna, Christe Iesu, salus mea, dux meus, & dulcissimum refugium meum, posuisti me in viâ hâc, qui creasti me, & ostendisti mihi bona plurima, quæ præparasti diligentibus te. & ecce

perfe

fectionis veræ studiosus ardet animus, suspirat, & pè ingemiscit inter viarum discrimina ac diverticula. *Psal. 142.*
 stende, quæso, bone IESV, viam in quâ ambu-
 m, quia ad te levavi animam meam: doce me in
 io perfectio verè consistat, in quo beatitudo hujus
 futura vitæ. Quemadmodum enim desiderat
 ervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad *Psal. 41.*
 Deus.

CHRISTVS. Via lata & spaciøsa, quam quæris, cha-
 ras est, de quâ mandatum primum, & maximum de- *Matth 22.*
 dicens: Diliges Dominum Deum tuum ex toto cor-
 e tuo, ex totâ animâ tuâ, ex totâ mente tuâ, & ex totis
 ribus tuis: proximum autem tuum sicut teipsum. In
 s præceptis universa lex pendet, & Prophetæ: pleni- *Rom. 10.*
 do enim legis est dilectio. In eo autem hæc dilectio, *In charitate*
 perfectio apparet, si idem mecum velint homines in *sit a perfe-*
 omni, idemque nolint. Ex quo sequitur, ut semper *ctio.*
 e me ferè cogitent, loquantur, nihil optent nisi vo-
 intatem meam fieri, & me qui sum exemplar omnis
 unctionis, imitari. Hi in pace summâ, & tranquill- *Pax perfe-*
 te meæ sese providentiæ committunt, omniaque justa *ctorum.*
 iudicia mea arbitrantur, quæ proinde verè dicuntur ju-
 ificata in semetipsa. Hujusmodi numquam queruli,
 umquam tristes, semper in me Domino suo gauden- *Psal. 18.*
 s. *Hæcine vera, &c. ut sup. pag. 7.* *Quiales sunt*

HOMO. Sed ardua res est perfectio, laboriosa, & *perfecta*
 ongi temporis; quis ad eam, Domine IESV, pertingere
 oterit?

CHRISTVS. Fili mi, si paululùm laborâris, atq; in sin-
 erâ mortificatione & oratione: non quantû filij hujus
 eculi desudant; sed vel pro sextâ parte; certè in perfe-
 torum meorum numero esse poteris. Modicum, aje-
 at Ecclesiastes meus, laboravi, & inveni mihi mul-
 am requiem. Et si strenuè, non deflectendo ad dexte- *Eccles. 31.*
 am, vel sinistram, perrexeris; spatio brevi te ad perfe- *Brevi quis*
 tionem adducam: sicut in brevi, multos etiam pueros *pote est esse*
 & puellas *perfectus;*

& puellas, virgines duodennes ad sinceram charitatem perfectionem promovi. verè enim dicitur de ijs, què in breui expleverint tempora multa. *vin' eos imitatur.*
Surge propera, ut inf. pag. 174. Vel Haccine vera, ut sup. pag. 7.

Sapient. 4.

Psalm. 142.

HOMO. Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Ioan. 6.

1. Corint. 9.

CHRISTVS. Audi verba mea, quia spiritus & veritas sunt. Et beatus eris, si audieris me, & ambulaveris in præceptis meis. ecce metam propositam nosti; omnes enim in stadio curritis, sed unus accipit braviũ; omnes imitatores estis, sed unus palmam refert; omnes discipuli mei, & unus lauream evincit. quis verò ille? nisi qui omnia opera sua perfectè facit, se vincit, animo suo imperat. is enim velut in viâ rectam tenet semitam, alius obliquis viis vix tandem ad metam pertingit. Tu ne amico suaderes cùm viam, domum, uxorem, agrum, hortos, cibum, potum bona habere possit, vt deterior eligat? viam, domum, vestem, omniaque perfecta relinquat, imperfecta verò sibi sumat? & vide, precor, an tu non optima & perfecta in omnibus eligas, præterquam in animâ tuâ; omniaque te excepto optima eligas velis.

*Omnia opera perfecta
 ebundant.*

HOMO. Utinam, Domine, homines saperent, & intelligerent, & novissima providerent! sed quantum Deus bone, hîc insipientia hominis est. Si enim anima bonam haberet, omnia bona forent; etsi verò universum mundum lucraretur, & animæ detrimentum fieri ceret, quid ei pròdesset? uti enim te diligentibus omnino in bonum, ita verè te non diligentibus, & malis, omnino in malum cooperantur.

*Perfectio vitæ
 quærenda
 est.*

CHRISTUS. Et quid quæso est causæ, cur bene vivere, sanus esse, edere, bibere, dormire, ire, loqui, operari, pingere, ludere cùm possis, id non negligas; bene vivere, orare, mihi placere potes, id pro nihilo ducas? cuius odio facis? mei, an tui? cuius gratiâ? meâ, an hosti

ostis tui? te consule, te iudicem & arbitrum statue. Quanta, putas, tristitia eum invadet cum ad vitæ hujus exitum venerit, qui somniculosè perfectum suum curat, & salutem: quod unum agere debuerat; præsertim si diligenter cætera omnia præter salutem suam procurat?

HOMO. Quid respondebit tunc misero mihi conscientia mea? Nonne vixisse, & vix crevisse me erubescam? cum justorum semita quasi lux splendens crescat, & que in perfectum diem; imò forsitan facta erunt nobilissima pejora prioribus. *Haccine vera*, ut sup. pag. 7.

Crescendum in perfectione.

PROV. 4.

CHRISTVS. Nonne id sæpe contingit, ut primò manum ad aratrum ponens gnavus & strenuus sit homo, & deinde respiciens advertatur à me? O quam rara vis est, qui eundem spiritum, quem initio conversionis conceperat, servet, & augeat usque in diem adventus mei!

Primus ser- vor non deserendus.

HOMO. Ah, Domine, quid in iudicio dicturi sumus, quanto diutiùs in perfectionis & virtutis scholâ fuimus, Sacramenta frequentaverimus, eo imperfectioribus, eo minùs mortificationis, humiliationis, resignationis studiosi deprehensi fuerimus? tunc coram orbem errarum parebit industria singulorum, confundeturq; qui sapiens fuerit in oculis suis, & stultus apparebit. O quantum ingemiscet tunc tepidus & otiosus discipulus tuus, quem tot exemplis docuisti, ut esset mitis & humilis corde! erubescet enim vehementer coram orbem errarum, quòd te magistrum sequi & ducem contempserit. *Haccine firmâ fide*, ut sup. pag. 7.

CHRISTVS. Lætabuntur verò Sancti, qui perfectionem, id est, beatitudinem, tanto studio hinc sectati fuerunt, ita ut parentes, liberos, animam suam abnegarēt, & declinarent ab eo, quod perfectionis esse iudicarent: sed semper ad majorem mei gloriam collimarēt, & ad id quod magis mihi placeret. Imò Teresa meam iam voto se obstrinxerat, facturâ se quod perfectius iudica-

Sanctorum ser vor.

judica-

Bern.ep 91.
Non profice-
re deficere
est.
Prov. 18.

Tepiditas
Deo odiosa.
Apo. 3.

judicaretur. Hi veri filij mei sunt, quorum cibus & omnis delectatio est facere voluntatem Patris mei & meam: certamen nullum inter eos, nisi de humilitate abstinentiâ, charitate. quàm pulcra lucta! quàm gloriosa victoria! Minimè certè bonus est, qui melio esse non vult, & ubi incipis nolle fieri melior, ibi etiam definis esse bonus, qui enim mollis est & dissolutus in opere suo, frater est sua opera dissipantis. Quanto pere autem hi mihi displiceant, per Apostolum meum testatus sum dicens, utinam frigidus esses, aut calidus! sed quia tepidus es, incipiam te evomere ex ore meo. Hæc igitur verba mea expende, & quàm mihi ac curiæ meæ spectaculum sit acceptum videre stenum militem instar Davidis cum Goliatho de certamine, aut cursorem in stadio cæteros longè post se relinquentem.

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

Esaiâ 40.
Virtus sem-
per præmiũ
habet.

Boët. de con-
sol.
Fervidorum
è quanta
solaria!

Matth. 5.
Perfectio
nobis man-
data.
1. Petr. 1.
Iac. 1.

HOMO. In his certè animabus complacet tibi Deus meus, & in viâ mandatorum tuorum currunt, quia dilatasti cor earum. Assumunt pennas ut Aquilæ, volant & non deficiunt; etenim nunquam sine pœnâ sunt vitia, nunquam sine præmio virtutes & rerum honestarum præcium in ipsis est. Sic enim eos Domine, qui te triduo sustinuerunt, pavilione in deserto; ac filios Israël mannâ cælesti, quod omnium delectamentum in se habebat; ita sanctos tuos fervidos consolatus es, & de petriâ mortificationum exierunt illis aquæ dulcissimæ, & aquæ amaræ per lignum crucis factæ sunt suaves. Et verò nonne præcepisti nobis dicens: Estote perfecti, sicut Pater vester cælestis perfectus est? Numquid & per Apostolum tuum Petrum sic monuisti: in omni conversatione sancti sitis, quoniam scriptum est: Sancti eritis, quoniam ego sanctus sum. Et rursus per Jacobum mandas, ut servi tui sint perfecti, & integri, in nullo deficientes. Quid ad hoc respon-

deb

do tepidus, & iners? An credo hæc esse manda-
ta tua, & gravia non esse? An ignoro perfe-
ctionem beatitudinem hujus & æternæ vitæ conti-
ne?

CHRISTVS. Hæc omnia sæpè versa, quamque *Vita brevis
& labor:
premiu
æternu, &
piget sequi?*
brevis vita, & certaminis tempus, quantumque
premiu parâtim diligentibus me. Attende ad
beneficia particularia N. quæ contuli tibi. His cer-
te dilecti mei incitati cessare numquam poterant,
quoniam quibus possent modis placere mihi totis viribus
construerentur.

HOMO. Et quid ego tibi, Deus meus, quid ego
retribuam tibi pro omnibus quæ retribuisti mihi? *Psalms. iij.*
nam invenire queam hanc gratiam in oculis tuis,
ut quidquid tuæ Majestati gratum cognovero, id sic
et omninò tuâ gratiâ volo, ita promptè ex-
cuar.

CHRISTVS. Finge duos esse Regis filios; at-
que unum ex his nihil ommittere eorum quæ vetat
lex, eique molestiam afferunt, nisi sub pœnâ ca-
pis mandatum sit: alterum verò nec minimum qui-
dem nutum præterire: quàm dispari, putas, hi loco es-
sent? & utrum Rex plùs diligeret? Tu verò ratiocinâre,
et inspicere utri ex his similis sis, & quàm turpe sit ob-
scurem voluptatem perfectionis semitam deserere, id
est, felicitatem summam, ac gaudium hujus vitæ. non *1. Theff. 4.*
proco enim vos in immunditiam, sed in sanctificatio-
nem, ut gustetis & videatis quàm suavis sum ijs, qui me
colunt: quàm magna multitudo dulcedinis meæ,
quam præparavi illis, loquantur & narrent vobis
sancti mei, quanta fecerim illis: quàm dulce fuerit il-
lis absynthium mundi deseruisse, & torrentem volupta-
tis delibare, quo jam inebriantur in domo Patris mei.
Verùm non propterea solum adhærere mihi bonum
existimabant, sed charitate pleni & illustrari, videbant
quàm justum esset servire mihi corde perfecto: & eru-
bescebant,

bescebant, si quando cernerent promptius meliusquæ dæmoni quàm mihi seruire. O quomodo vrgebat eorum charitas mea! requiem non capiebant, fugiebat somnus ab oculis eorum, solliciti ambulabant coram me, ut uni mihi placerent: ibant de virtute in virtutem, crescebat eorum semita quasi lux splendens, & cùm omnia fecissent, dicebant, Servi inutiles sumus, quod debuimus facere fecimus; & infinita quæ tibi, Domine Deus, Rex regum debentur, omisimus.

Luc. 17.

HOMO. Imperfectum nostrum viderunt oculi tui operi manuum tuarum, quæso Domine, porrige dexteram, & suscipe hoc desiderium meum; cupio enim amare te toto corde, & sanctis inspirationibus tuis, atque consilijs obedire. Suscipe hoc desiderium meum, sicut incensum in conspectu tuo. Sacrificium hoc vespertinum, & ferotinum obsecrationis meæ ne despicias pro infinitâ misericordiâ tuâ. Dignus es. Domine, accipere laudem, & gloriâ, & honorem à me creaturâ tuâ. Dignus es, ut in nomine tuo omne genu flectatur, & omnes seruiant tibi in sanctitate, & iustitiâ omnibus diebus vitæ suæ. O quis dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam?

Psalm. 54.

Exercitium pro perfectionis studio.

Cant. 2.
Christus
invitat ani-
mam ad
perfectio-
nem.

CHRISTUS. *S*urge, propera, amica mea, columba mea, formosa mea, & veni; jam enim hiems transijt, imber abiit & recessit, flores apparuerunt in terrâ nostrâ, tempus putationis advenit, vox turturis audita est in terrâ nostrâ, ficus protulit grossos suos, vinea florentes dederunt odorem suum; surge amica mea, speciosa mea, & veni, columba mea, in foraminibus petrae, in caverna maceriae.

ANIMA. *A*udivi, dulcissime Iesu, vocem tuâ; sonuit illa in auribus cordis mei: postquam abiit hiems peccatorum meorum, & invitas me ut sequar te, quæ diligit anima mea. Sed indica, quæso, mihi ubi pascas, ubi cubes in meridie, ne vagari incipiam post greges sodalium meorum. Te enim solum sequi & imitari opto,

quia

salus mea tu es. Quis verò me separabit à charitate tuâ, à perfectionis studio? tribulatio, an angustia, an fames, an sitis, an cretura aliqua? Ascendam in arborem sycomorum, & calcavidi mundi vanitatem cum Zachao, ut videam te, ô expectatio colorum! ascendam in palmam, & apprehendam fructus ejus, & mediar ad plenitudinem legis dilectionem perfectam. JESU quam parvus mihi erit labor! quam longa quies! quam suaviter sequi te, Domine! non habet amaritudinem conversatio tua, sed dulcedinem summam imitationis tuae. Ecce enim tu pulcherrime, dilecte mi, & decorus: ostende mihi faciem tuam, in quam desiderant Angeli prospicere, & sufficit mihi. Sed eheu! quid est, Domine, quod desideria mea & perfectionis studium moratur? Ecce, ecce Domine, & fieri potest, ô JESU, ut impediatur ista meo minus sequar te, quo minus gustem quam suavis sis, quo minus dulcis sit fructus tuus gutturi meo?

Moneat & moveat me saltem secularis cupiditatis exemplum: quem enim ambitiosum vidimus aliquando contentum ad dignitatibus ad aliam non anhelare? sic & curiosi cujusvis non satiatur oculus visu, nec auris impletur auditu. Quid moram qui avaritia serviunt, aut amatores sunt voluptatum, seu sectantur laudes? nonne & ipsorum insatiabilia desideria morantur me negligentia & tepiditatis? Pudeat certe spiritualium horum nos minus cupidos inveniri. Erubescat anima mea conversa ad te Dominum meum minori affectu sectari justitiâ, quam iniquitatem antea sectaretur. Pudeat negligentius nunc te amare, quam prius in mortem, & minori studio salutis acquirere quam perditionis augmentum. Nam ut omnes, simus invidiosabiles in via vitæ; quo citius, eo facilius curritur, & leve est onus, quo crescit amplius, portabilius est. Quid respondent tibi tantine mihi est miserum esse, & tot imperfectionibus obnoxium? tanti vanitas universa, ut perfectus & beatus esse non timet, & tuus esse ac tibi adherere? In lectulo meo & voluptate me quaesivi te, & non inveni: surgam & circuibo civitatem per plateas, quarum te quem diligit anima mea. Quaesivi te, & non inveni, non inveni requiem meam, non inveni ubi requiesceret pes meus, non inveni in animâ meâ in quo requiesceres.

Desideriū perfectionis.
Actus charitatis.
Contemptus mūdi.
Cant. 7.
Desideriū imitationis Christi.
Cant. 1.

Bernard.
epist. 233.
Cur te, filiū lucis non docet filius sæculi?

O quam suave servire Deo!

O quanta quies ferventis anime!

Trahe

Cant. 1.

Psalm. 55.
Protestatio
seu propo-
sitionis emē-
dationis.

Trabe me, quæso, post te, & curremus in odorem unguentorum tuorum. Ecce enim profiteor hodie coram te Domine, qui eripuisti animam meam de morte, & pedes meos à lapsu, ut placas tibi. In æternum non declinabo à mandatis tuis: expoliavi me tunicam meam, quomodo induar illam? lavi pedes meos, quomodo inquinabo illos? sed ibo de virtute in virtutem, donec videam Deum deorum in Sion, & habitem in domo tuam omnibus diebus vite mee. Et quidni desiderem habitare in domo tuam cum omni die pro infinita benignitate tuam paratus sis declinare in domum tuam ad manendum ibi? Hac me cura sollicitum perpetuo habere deberet, & stimulare ut anima mea, ô JESU, tibi domus esset vestita auro charitatis, & omni lapide precioso ornata. Virum cum omne datum optimum, & omne donum perfectum sursum sit à te patre luminum, aperi, obsecro, manum tuam, imple animam meam benedictione. Riga, obsecro, hac perfectione desideria, & vineam istam, quam de AEGYPTO transtulisti, ut exbibas vinum in letitia, neque pro uvis reddat tibi labruscas, sed fructum reddat trigesium, imò sexagesimum, imò centesimum in tempore suo, Amen.

Præparatio
ad Com-
munionem.

Praxis perfectionis acquirende.

PRI-MO, vide quem gradum virtutis habeas: ut verò id noveris, vel Albertum Magnum, vel D. Bonaventuram consulto, & cognito, statue tibi metam, seu gradum aliquem, ad quem certo tempore magno conatu contendas, neque requiem accipias, aut desideres somnum oculis tuis, donec illud adsecutus sis. Gradus virtutis commodè tres definiuntur, quorum primus est desiderium ardens. Secundus, efficax prosecutio. Tertius ejusdem cum facilitate & gaudio executio. Ex his alios fac colliges, & constitues, ut enim quæque virtus varios actus habet, faciliores alios, alios difficiliores, ita varij gradus assignari possunt. Ita charitatis gradus infimus est diligere amicum quo amaris; secundus etiam inimicum propter Deum; Tertius inimicum beneficijs superare. Sic ait D. Bonaventura, Gradus est charitatis, cum aliquis utilitatem amici cum proprio lucro quærit: altior quando eam cum damno rerum suarum: altissimus, cum bonum amici etiam propriam mortem quærit, major enim charitatem nemo habet, quam ut animam quis pro amico suo. Et sic de cæteris.

Opusc. de
gradibus
virtutum.
Ioan. 15.

Secundus

Secundò, præterea utile erit, Angelo Custodi, aut Patrono dicare talem conatum, seu tui victoriam, ut sic præsidium eum impetrare valeas, & vitium ejusmodi extirpare. Ad hoc habitabatur omnes D. Chrysof. dicens: Obsecro igitur vos omnes, ut unusquisque, si non antea, jam operam det, ut vitium, quod affectiones suas magis inturbat, ex animâ excet, & cogitatione, quasi spiritali quodam gladio utens, seipsum affectionibus liberet.

Pij conatus nostri Angelo custodi, aliive Patrono commendandi. Homil. 2. in Genes. Examen particulare.

Tertiò, examen particulare ad hanc plurimum conducit, eque regulæ.

Quartò, reddere rationem profectus sui confessario, aut superiori à Sanctis cum fructu usurpatum fuit.

Quintò, soliti erant etiam complures olim certum genus penitentia assumere, donec de aliquo vitio triumphassent, atque id ubi assecuti erant, solenni aliquo die quotannis benedictionem illud reolebant, sicut moris est de urbe obsidione liberatâ vel hoste superato, vel victoriâ partâ gratam memoriam colere.

Pœnitentiarum usus.

Sexta praxis esse potest, examen suarum imperfectionum acceptatum habere velut rationes debitorum suorum, quæ hoc pacto paulatim dissolvere conetur.

Septima. Valdè conducit actiones omnes suas ordinare, atque illum ordinem & modum sibi præstitutum studiosè servare.

Actiones ordinanda.

Octava, Magnoperè etiam juverit vitare minima; qui enim cremanit modica, paulatim decidit; & qui minimis intendit, valdè Dei gratiâ majora devitat.

Vita minima.

Nona praxis sit: Diligentissimè cavere ne quis alteri se præbet, & proximum dijudicet; id enim tum evenire solet, uti in veterum experientiâ compertum est, ut in quo quis alium judicat, in eo seipsum condemnet. *Dignatus es, &c.* ut sup. pag. 10.

Humilitatem serva.

JACULATORIÆ.

Currite, ais Domine; ut comprehendatis, trahite nos post te, & curremus in odorem unguentorum tuorum. 1. Cor. 9.

Ascendamus ad montem Domini, & ad domum Dei Iacob: Isaia 2.

Docebit nos vias suas, & ambulabimus in semitis ejus

Psalm. 76.

Dixi, nunc cœpi. Perfice quæso gressus meos in semitis tuis.

Psalm. 83.

Vir, cuius est auxilium abs te, ascensiones in corde disposuit: in valle lacrymarum, in loco quem posuit.

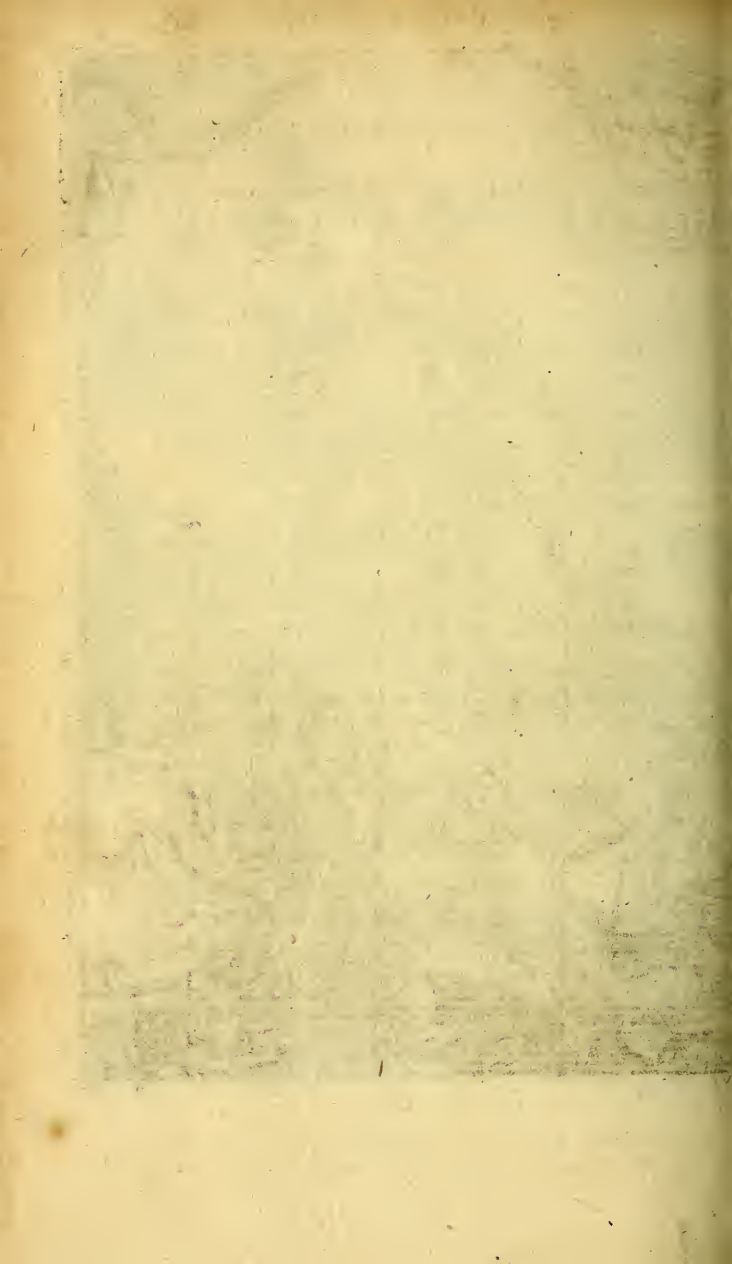
QVINTÆ IMAGINI ANNOTATIO.

3. Thess. 5.

In omnibus gratias agite : hæc est enim
voluntas Dei.

IMO omni tempore maximè in Meditatione e
post eam Deo A gratias age pro innumeris eju
in te beneficiis, B creatione, C redemptione, D Sa
cramentis, E dono orationis, F virtutibus, G
sanctis inspirationibus. Attende, & gratias De
age, quòd presidio H boni Angeli adversus I da
monis insidias te tueatur : K à tot periculis, mor
bis, laniens, latrociniis, ruinis, aqua, ignisq; inju
riis custodiat Quid verò pro tot beneficijs Deo re
pendes ? gratias Deo age, maximè quòd adeò long
patientia te tolerarit, qui aliàs fueras cum demoni
bus & impiis L periturus. Igitur M cor tuum er
etans Dei laudem ad perfectionem anhelet, & in e
ejusq; voluntate solam quietem esse sciat, & cor
quiescat.

CAPVT III.

Exercitium de gratiarum actione.

UPERIORI capite habes de perfectionis studio adhortamenta, & exercitia. Nunc verò subijciam alia quatuor, quibus ad profectum iudicio Sanctorum iuvare poteris. Primum inter hæc locum obtinet gratiarum actio, sicut enim ingratitude fontem obstruit gratiarum, ita gratiarum actio eam nobis copiosiore facit, & uberius eum in nos derivat.

PRÆLUDIVM I. Constitue te in conspectu Dei, & gratias illius: magnoque desiderio, verecundè tamen, accede ad choros Sanctorum Deum laudantium.

PRÆLUDIVM II. Pete à Domino, ut det tibi gratiam, & gratias agere possis; à curiâ verò illius, ut tuas laudes suis conjungi non dedignentur.

PUNCTVM I. Considera primò quid sit homo, quòd Dominus ejus sit memor, & quid tu sis. Secundò, quis tantusque Deus, qui nobis tot tantaque confert bonorum. Tertio, quomodo omnia, quæ in cælo & in terrâ sunt, dona sint Dei, & quanto affectu ea dederit, quàm sincero: omnia enim non propter semetipsum fecit, sed pro te, ô homo. Quarto, quid pro eo petat, unam scilicet gratitudinem. Quintò, quàm indignum undique tot beneficiis obrui, & usque in delicias amari, & ingratum esse; neque hoc tantum, sed pro beneficiis & bonis retribuere mala. Sextò, attende nihil esse quod in hominibus displiceat, atque eos de quibus benè meriti sunt ingratos experiri, ut vulgò dicatur: Ingrato homine terra nil pejus creat. uti verò hominibus, ita Deo. Audi Bernardum: Ingratitudo, ait, inimica est animæ, exinanitio meritorum, virtutum dispersio; beneficiorum perditio. Ingratitudo ventus urens, siccans fontem pietatis, rorem misericordiæ, fluentia gratiæ. Ergo in viâ virtutis & progressu, hanc studiosissime

*Ingratitudo
hominis de-
testanda.*

*Serm. 51. in
Cant.*

cave, & detestare. Etsi enim nunquam non Dei gratia humiliter imploranda sit, tamen quia vel maximè initio conversionis, & profectus gratia Dei necessaria est, ne quis respiciat retrò, hæc gratitudine seruanda & agenda est.

Hæcine firmâ fide credo, ut sup. pag. 8.

Pro quibus agenda gratia.

PVNCTVM II. Considera pro quibus beneficiis gratias agere debeas, nempe Primò, pro iis quæ Capiti & Patri nostro Christo Jesu, humanitati ejus collata. Secundò, B. Virgini Matri nostræ. Tertiò, Angelis quos ad custodiam nostram dignatur Dominus deputare. Quartò, Sanctos quos Patronos nostros esse vult & duces in viâ. Quintò, iustis. Sextò, peccatoribus. Septimò, Ecclesiæ toti. Octavò, tibi.

Qua beneficia concessa humanitati Christi.

Secundò, percurrere potissima beneficia illis, tibi quæ collata, & pro illis gratias age, pro donis Christi Domini nostri humanitati concessis, Primò, quòd conjuncta sit verbo divino; Secundò, caput sit Angelorum & hominum; sit quæ Tertiò, in eo omnis plenitudo gratiæ, sapientiæ, scientiæ & sanctitatis,

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.

Qua B. Virgini.

Secundò, pro iis quæ concessa B. Virgini, quòd mater sit Dei; Secundò, absque macula ullius peccati; Tertiò, donata gratiâ maximâ; Quartò, maximâ gloriâ super omnes Sanctos, & Angelos Dei exaltata.

Qua Angelis.

Tertiò, pro iis quæ concessa Angelis, pro eorum creatione, electione, & perseverantiâ, gloriâ, & officii dignitate.

Qua Sanctis.

Quartò, gratias age ob beneficia Sanctis collata, quòd ad perfectionem eos vocârît; Secundò, tot virtutibus ornârît; Tertiò miraculis honorârît; Quartò, gloriâ cumulârît; Quintò denique, quòd eorum intercessione plurima concesserit.

Qua iustis.

Quintò, gratias pro iis age, quæ iustis largitur, siquidem iustinet eorum imperfectiones, purgat, illuminat scientiâ, accendit charitate, à malo retrahit, & tribulationibus

onibus eripit, & felicem mortem concedit.

Sextò, gratias age pro peccatoribus; Primò, quia eos sustinet; Secundò, vocat eos benignè ad gratiam; Tertò, largitur temporalia; Quartò, in morte salutem donat.

Qua peccatoribus,

Septimò, pro beneficiis collatis in Ecclesiam, quòd à Christum habeat pro capite & sponso; Secundò, à spiritu sancto gubernetur; Tertidò, sola certam & veram habeat doctrinam; Quartò, Sacramenta; Quintò, secundam Ordinum varietatem. Post singula hæc capit recitare potest Canticum. *Benedicite omnia opera, &c.*

Qua Ecclesia.

Octavò, pro beneficiis tibi similiter, quasi soli concessis gratias age; pro beneficio creationis, naturæ, formationæ & maximè incarnationis, redemptionis, & dono gratiæ, fidei, spei & charitatis, orationis, &c. quòd Angelum custodiæ tuæ Deus deputarit: Angelis enim mandavit de te, ne fortè offendas ad lapidem pedem tuum. neque tantùm dedit tibi, & hominibus similibus; sed & Provinciis, Religionibus, Collegiis, Prælatibus, ut illi nos gubernent secundum suam sanctissimam voluntatem. Expende valdè, Primò, gratiam Baptisti, pœnitentiæ & vocationis; Secundò, quàm multi perierint, te salvo, priusquàm ad Baptismum venirent, quàm multi post illum à pœnitentia subitè morte exclusi. Attende etiam quàm multa adversa sint hoc mundo, & quot occasiones operum misericordiæ, & tot videbis, quot miseriis benignissimus Deus liberarit. Tertidò, invita omnes Angelos sanctòs, & omnes denique creaturas, ut tecum laudent Deum pro immensis beneficiis, quæ immerenti præstat. Quartò, offer illi cor tuum, & omnes actiones, verba & opera gratissimo animo.

Series beneficiorum in singulos homines.

Psalm. 99.

Benedicite omnia opera, &c. vel Hæcino firmâ fide credo, ut
p. pag. 8.

PARS II. Considera quantas gratias Deo pro dono creationis agere debeas. Siquidem per orationem omnia

Qua beneficia continentur in

donec ora-
tionis.

nia ad nos dona derivari voluit : neque tamē oratione nostrâ indiget Deus, sed eam ad multiplicem utilitatem convertit. Oratio enim, ut ait D: Bonaventura, non est causa beneficentiæ ejus, sed via, ut etiam si non propter illam, tamen sine illâ nostri, non misereatur. Secundò quòd per eam liceat cum Deo colloqui, & quoties libet, ad thronum tantæ majestatis admitti. Terziò, propter effectus orationis. Primò enim iram Dei placat. Oravit Moyses, ait Scriptura, Dominum, & placatus est Secundò, impetrat peccatorum veniam juxta illud; Omne debitum dimisi tibi quia rogasti me. Terziò, à periculis liberat, & malis, ut patet in Ezechiâ, qui Sennacherib oratione fugavit, & delevit. Quartò denique omnia impetrat corporalia & spiritualia : quid ergo utilius ? *Haccine vera*, ut sup. pag. 7.

Exod. 32.

Matth. 18.

4. Reg. 14.

Liberalitas
Dei & ho-
minum in-
gratitudo.

PARS III. Considera, quanta sit liberalitas Dei erga nos, qui tam facilè, unico sæpè verbo rogantibus nobis tanta concedit, ut patet in plurimis Sanctis; & quàm ingratum illi, quòd sæpè non libeat gratias agere, & exercitia pietatis obire, & cum eo loqui, id est, orationem debitè facere, & ad perfectionem ire; vide quàm amanter invitet ipse dicens: Omnis qui petit accipit, qui quærit invenit, & pulsanti aperietur. Secundò, quanta benignitas ejus, quòd tales, tam distractas orationes etiam non refugiat ipse Deus optimus maximus. Terziò, quòd pro suâ paternâ curâ nobis deneget, quæ noxia judicaverit, & in tempore opportuno exaudiat. At enim fallere potest qui dixit: Omnis qui petit, accipit & qui quærit, invenit; & pulsanti aperietur? Imò benignissimè addit dicens; Quis est ex vobis homo, quem si petierit filius suus panem, nunquid lapidem porriget ei? aut si pisces petierit, numquid serpentem porriget ei? si ergo vos, cum sitis mali, nostis bona data dare filiis vestris; quanto magis Pater vester, qui in cælis est, dabit bona petentibus se?

Matth. 7.

Credo tibi, ô aterna veritas, ut sup. pag. 7.

Canticum JESU filii Sirach.

CONFITEBOR tibi Domine rex, & collaudabo te Deum Eccli. 51:
 salvatorem meum. Confitebor nomini tuo: quoniam adju-
 or & protector factus es mihi, & liberaſti corpus meum à perdi-
 tione, à laqueo linguæ iniquæ, & à labiis operantium mendaciū,
 & in conſpectu aſtantium factus es mihi adjutor. Et liberaſti me
 ſecundū multitudinem miſericordiæ nominis tui à rugientibus
 preparatis ad eſcam, de manibus querentium animam meam,
 & de portis tribulationum quæ circumdederunt me: à preſſurâ
 flammæ quæ circumdedit me, & in medio ignis non ſum aſtua-
 tus: de altitudine ventris inferi, & à linguâ coinquinatâ, & à
 verbo mendacii, & à rege iniquo, & à linguâ injuſtâ. Laudabit
 uſque ad mortem anima mea Dominum, & vita mea appropin-
 quans erat in inferno deorſum. Circumdederunt me undique, &
 non erat qui adjuvaret. Reſpiciens eram ad adiutorium homi-
 num, & non erat. Memoratus ſum miſericordiæ tuæ Domine, &
 operationis tuæ, quæ à ſeculo ſunt: quoniam eruis ſuſtinentes te
 Domine, & libera: eos de manibus gentium. Exaltaſti ſuper ter-
 ram habitationem meam, & pro morte deſluente deprecatus
 ſum. In vocavi Dominum patrem Domini mei, ut non derelin-
 quat me in die tribulationis meæ, & in tempore ſuperborum ſine
 adiutorio. Laudabo nomen tuum aſiduè, & collaudabo illud in
 confeſſione, & exaudita eſt oratio mea. Et liberaſti me de perdi-
 tione, & eripuſti me de tempore iniquo. Propterea confitebor, &
 laudem dicam tibi, & benedicam nomini Domini.

Praxis ad gratias Deo datori agendas.

PRIMA. Præter eas, quas variis locis habes, ea eſſe poterit, *Catalogum*
 ſcripto colligere Dei in te beneficia particularia, eaque ver- *fac benefi-*
 bis affectu plenis deſcribere, atque ita Davidem & Prophetas *ciorum. ſin-*
 imitari, quibus ſolemne erat, poſt acceptum aliquod benefi- *gularium*
 cium ſingulare, de eo carmen ac canticum componere. Diſce, *Bernard.*
 ait Bernardus, in referendo gratiam non eſſe tardus aut ſegnīs,
 diſce ad ſingula dona gratias agere. diligenter conſidera, quæ
 tibi apponuntur, ut nulla Dei dona debitâ gratiarum actio-
 ne fruſtrentur. Eſt autem gratitudo magis operibus, quàm

verbis sit ostendenda, tamen gratissimum Deo, si ob beneficia eum sapè laudemus, eaque meditemur. In singulis verò consideranda sunt quinque; Primò infinita dignitas largitoris; Secundò, infinita charitas; Tertiò, beneficii excellentia; Quartò, vilitas abjectioque nostra; Quintò, infinita Dei liberalitas.

*In singulis
Dei beneficii
quinque
obseruanda.*

*Genes. 28.
Quo pacto
grati Deo
esse possimus*

Psalms. 115.

Utque gratiæ ritè agantur, rogandi beati illi spiritus; ut, quia satis dignas agere gratias non possumus, nos iuvare dignentur. Deinde omnes creaturæ invitandæ, muneraque vicissim offerenda: Primum est, Dominum pro tuo Deo ac Domino agnoscere, ut Jacob: Si, inquit, fuerit Deus mecum, & custodierit me in viâ per quam ego ambulo; erit mihi Dominus in Deum. Quò pertinet, facere decretum, numquam sibi aliquid tribuendi, cum illi omnia oporteat, qui in omnibus omnia operatur. Secundum, statuere Deo gratis, & non tui cominodi causâ, servire. Tertium, offerre ei omnia opera tua, labores, & te totum, ad omnia, quæ sapientiæ illius aternæ, & paternæ providentiæ visa fuerint, prospera & aduersa. Sic præcinit regius Propheta dicens: Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? Calicem, ait, salutaris accipiam, (et si amatum) & nomen Domini invocabo. Vota mea Domino reddâ, (etiam cum ipsâ vitâ) quia preciosa in conspectu Domini, mors Sanctorum ejus: quia scilicet sibi, & mundo moriuntur.

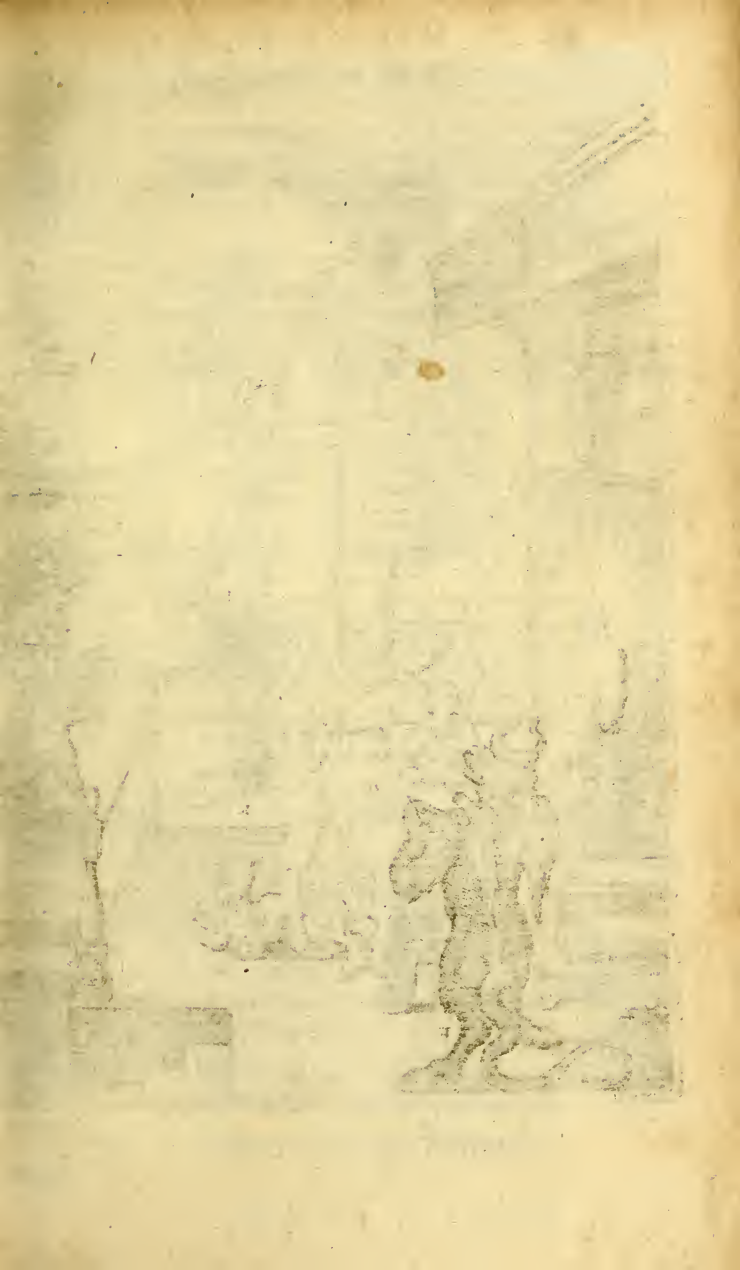
*Pro gratiorum
peccatorum
remissione
agèda gratia.*

*Pro accepto
à Deo beneficio,
proximo aliquod
reddendum.
Prov. II.*

Secunda. Quemadmodum verò recogitamus annos præteritos in amaritudine animæ nostræ, ita pro graviorum peccatorum remissione, quorum servitute durâ liberati sumus, gratias agere oportet, & pro infinitâ bonitate Dei erga nos, simul conteri de malitiâ nostrâ: ac exultare in Domino, quia iustitia ejus & pax osculatæ sunt, veritas & misericordia obviaverunt sibi. Immò aliquod opus pium, quasi in compensationem, & gratiarum actionem Domino retribuere convenit.

Tertia. Quoties aliquod à Deo beneficium accepimus, quia retribuere ei nihil possumus, proximo in eodem genere, siquidem id fieri potest, conferamus. Ideò decimas omnium, quæ possidebant Israëlitæ, sibi Dominus tribui volebat, & primogenita consecrari. Imitare, & anima tua, quæ benedicit, impinguabitur. Ad locum enim, unde exeunt flumina gratiarum, revertuntur ut iterum fluant.

Dignatus es, &c. ut sup. pag. 10.

JACVLATORIÆ,

CVM Deo tam sit accepta gratitudo, viri sancti ac Prophetæ nullâ in re magis, quàm gratiarum actione se exercuisse videntur; hinc totis pænè psalmis hoc unum David agit: cipe tamen aliquot versiculos tam sancto gratitudinis exercitio accommodatos.

Sit nomen Domini benedictum in sacula: ante solem permanet Psalm. 71.
men ejus.

Magnificate Dominum mecum & exaltemus nomen ejus in id- Psalm. 33.
sum.

Repletur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, totâ die ma- Psalm. 70.
gitudinem tuam.

S E X T Æ I M A G I N I S
A N N O T A T I O.

xamina defectus tuos; & vitio exscindendo, ac virtuti plantandæ incumbere.

TVam sapè, qui perfectioni studes, A excute conscientiam, ab eaq; B rationem exige com C Christo judice. pone tibi ob oculos D Dei accepta, E regulaq; tuas. vide ut te F demon accuset, quamq; parum G boni egeris; proculca H peccatum, & quemadmodum id fugias vide: mox inde infelicem peccati I arborem, cujus fructus mors est, exscinde sancto ac firmo proposito, & J vitam K virtutem insere. Tum L oppugna M vitium illud peculiari curâ & examine, illud in N decalogi, O regularumq; tuarum observatione, id est in viâ P dei retardat. Invigila in omnem victoriæ P occationem, & adverte primum virtutis gradum esse plestissimum, secundum faciliorem, tertium facilimum.

CAPVT IV.

De Examine generali & particulari.

INTER alia pietatis exercitia, quæ ad profectum v
Imaximè conducunt, est crebrò conscientiam disci
tere, & sui examen instituere. De hoc dicere possumus
si nosmetipfos iudicaremus, non utique iudicaremur
Domino. Examen autem hoc generale facito tanquam
si coram Deo & Angelo ac dæmone te accusante id in
stitueres. Constat autem partibus quinque, quas primò
breviter, deinde diductas accipe. Eas enim Meditatio
ne seriâ expendisse plurimùm prodest, ut quotidie de
inde cum fructu & affectu semel atque iterum examine
instituat.

*Puncta exa
minis gene
ralis.*

Prima, est gratiarum actio pro omnibus beneficiis
acceptis.

Secunda, est imploratio gratiæ pro cognoscendis
detestandis peccatis.

Tertia, discussio sui: incipiendo à postremo exami
ne, & quoad fieri potest, cogitationes, verba & ope
examinando ad Decalogi, & Regularum suarum,
quis sit Religiosus, normam.

Quarta, detestatio defectuum & peccatorum, variis
considerationibus excitata.

Quinta, propositum, quo quis decernit in futuram
vitam in melius instituere; ad quod conducet primam
agenda & patienda prospicere, atque ad utrumque ad
mum comparare.

Exercitium de examine generali.

*Modus agē
di gratias in
Exam.*

PVNCTVM I, Considera Primò, quot titulis Creaturæ
& benefactori nostro par sit gratias agere. Secundò,
vide sursum, & nihil aliud adverte agi à Beatis. Tertio,
attende deorsum, & audies nihil sonare inferi
præter ingratitude, perpetuamque in bonitatem
finitam maledicta. Jamque vide quibus assimilari
opt.

pres. Quartò, vide quàm parvo pro tantis ejus beneficiis satisfacere queas; & cum singulis Sanctorum ordinibus, atque Angelorum choris, exalta vocem cordis tui, & de omni corde tuo Deum ac Dominum nostrum laudare contende, ut pluribus cap. superiore dictum. *redo tibi, &c. ut sup. pag. 7.*

PUNCTVM II. Considera, quantis tenebris involuti sumus; quot errores mundum involvant, sapientissimosque mortalium abducant in turpissima flagitia & insanias. Secundò, quàm multi Sancti graviter ob occulta peccata periclitati fuerint. Tertio, quàm incertus semper, amore an odio digni simus. Hinc collige quantà humilitate & instantiâ oporteat supplicare Deo patri, ut memoriam firmet; Deo Filio, ut intellectum lustret; Spiritui verò sancto imprimis, vt voluntatem eccata cognita detestandi largiatur.

Quàm necessarium sit Spiritus S. lumen.

Eccles. 9.

Illumina Domine, vt inf. pag. 188.

PUNCTVM III. Considera semitas domus tuæ, & ingredere in cubiculum cordis tui, & vide quàm sit necessesse emundare illud, & animam tuam sanare: Primò, à vitibus vulneribus, & ejicere ex eâ capitales hostes, occupantes thronum, in quo dignaretur sedere benignissimus Salvator noster JESVS, & ad nos venire cum patre & Spiritu sancto, & mansionem apud nos facere. Et si attendas quantà sedulitate ea, quæ circa corpus sunt, munda esse velis, faciliè colliges quid in animâ, tuâ præcio superat cælum & terram, fieri oporteat. Secundò, aspice quàm utile jam rationem reddere, & æterni lucri damna reparare: & in futurum prospicere. Tertio, quanta prudentiâ sit seipsum perficere; & advertere ubi errore, ubi malitiâ, ubi facilitate à recto deviamus. Hoc nos, ait Seneca, pessimos facit, quòd nemo vitam suam respicit. quid facturi simus, cogitamus, & id rarè: quid fecerimus, non cogitamus: at qui non filium futuri, ex præterito venit.

Modus discussionis sui.

Seneca l. 1. epist. 84.

Hæc in firmâ fide credo, ut sup. pag. 8.

*Motiva de-
sestationis
peccatorum.*

PUNCTVM IV. Considera, quantum doleat, qui parentum, liberorum, bonorum, honoris, favoris, lucri jacturam fecit: & vide quanto magis dolendum illi, qui lucri æterni, gratiæ Dei, favoris illius detrimentum subiit. Secundò, quantum dolere oporteat, quòd tam bonum & benignum Patrem & benefactorem homo offenderit, retribuendo mala pro bonis. Tertiò, vide unde contingat relapsus, & advertes fieri ex defectu veri doloris; ideoque in hoc maximè te exerce.

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.

*Modi for-
mandi bona
proposita
O quanti est
velle!*

PUNCTVM V. Propone firmiter coram Deo & Angelis ejus, vitare defectus, maximè eum, quem examine particulari studes corrigere: & vide quanti sit, in re qualibet firmum decretum. Collige verò ex eo, quòd videamus eos, qui inimici societatem æterno decreto vitare, & periculum corporis fugere statuunt, vix adduci ullo pacto posse, ut à sententiâ discedant. Triplici autem modo firmanur decreta & promissa. Primò, si coram aliis fiant: fac igitur coràm Angelis, & Sanctis Dei, & Patronos invoca. Secundò, si pœna adjiciatur: statuere igitur convenit sibi, si relabatur, spontaneam aliquam afflictionem. Tertiò verò, juvat indicare eadem aliis, maximè Confessario, ut humano etiam respectu confirmeris. Quartò, in particulari designare, qualiter vitam instituere velis. Quintò, quomodo etiam in adversis te gerere.

COLLOQVIUM.

Exercitium pro examine completens præcepta Decalogi.

Psalm. 12.

ILLUMINA, Domine, oculos meos, ne umquam obdormiam in morte, neque in peccato conquiescam; ne quando dicat inimicus meus, Prævalui adversus eum: veni, lux vera, qua illuminas omnem hominem, pelle tenebras cordis mei, ut videam te ad quem suspiro. O quam desideravit anima mea te in nocte! tu scis: donec aspiraret dies, & inclinarentur umbra: & tu, cui nomen

omen Oriens; splendeſce in corde meo. Obſecro te, ô bone JESU, recede me ad oſtendendam viam per diem in columnâ nubis, & per noctem hanc in columnâ ignis: ſine te enim mediâ vitâ in morte ſumus; ſine te ſumus ſicut oves errantes, ſine te cæci, & eſcimus viam, in quâ ambulemus. O veritas æterna, diſſipa cordis mei caliginem, ut inter tot viâ & vitâ hujus varietates, ad veniam, propter quem ſum, vivo & ſuſpiro.

1. Ecce ſto coram te hodie, Deus meus, & confundor, & erubeſco levare faciem meam ad te, quoniam iniquitates meæ multiplicatæ ſunt ſuper caput meum, & delicta mea creverunt uſque ad calum; ſed ſto coram patre filius, coram advocato meo, coram redemptore meo ſervus, ideoq; attollo oculos & mentem, & ſpem meam, ut propitiuſ ſias peccatis meis, & deleas omnes iniquitates meas. Converte me, & convertar, quia tu Dominus Deus meus. Fac, ut memor ſim unde exciderim, & pœnitentiam & prima opera faciam. Debui te creatorem meum amare ex toto corde meo: idem tecum velle & nolle, & in te ſolo conſidere, tibi credere. Sed eheu! diviſum fuit cor meum, & poſui nem brachium meum; & ad nihilum redactus ſum; & neſci vi quòd in te ſolo ſtare, vivere & moveri poſſim & debeam, neſcite unquam erubeſcere, aut quæ ſupra me ſunt, ſcrutari: ſed humiliari ſub potenti manu tuâ.

2. Quemadmodum autem cor meum abiit in vanitates; ita lingua mea inflammavit rotam nativitatis meæ: quæq; deberet eſſe lignum vitæ, te laudare, de te loqui, ô omne bonum, miſerumq; mortis occaſionem dedit. O beatum & perfectum, qui non eſt laſus in linguâ! qui enim putat ſe religioſum eſſe, non reſtenans linguam ſuam! hujus vana eſt religio. O ter felicem, qui addidit tibi vota ſua perfectè, quæ diſtinxerunt labia ſua! Ecce Deus meus, reddo tibi hæc mea N. coram omni populo tuo ex toto corde meo.

3. Atque utinam ſaltem delectatus fuiſſem in te, & Sabbatum delicatũ ſervaviſſem, in officiis tuis fervens: & exultaſſent laudibus, cum cantarem tibi: ſpalliviſſem voce, ſpalliviſſem ſpiritu, ut delectarer in voce laudis tuæ! viſitaſſes enim terram, & inebriaſſes eam, & multipliciſſes locupletare eam: flumen Dei repletum eſ-

1. Eſdr. 9.
Actus pœnitentiæ maximè circa primum præceptum.

Jerem. 31.
Apoc. 2.

Jerem. 17.

Secundum præceptũ.
Iacob. 3.
Ibidem.

Circa tertium præceptum.
Pſalm. 64.

Devotionis
& Religio-
nis fructus.

set aquis, & lacryma mea vinum fuissent Angelorum: benedixi-
ses corona anni benignitatis tue, & campi tui, potentia animi
mea impleta fuissent ubertate, & pingua fuissent facta specios
deserti: valles abundassent frumento, frumento electorum: & n
vino stabilivisses, in sacra Missa sacrificio, vino electorum, vin
quod germinat virgines.

Circa quar-
tum præ-
ceptum.
Obedientiæ
& Superio-
rum obser-
vantia.
Lucæ 10.
Hebr. 13.

4. Tum fuisset mihi cibus facere voluntatem tuam, id est, Su-
periorum meorum: propter te alacriter & perseveranter obed-
vissem illis, neque durâ cervicè, & incircumciso corde, etiam i
parvis Spiritui sancto aliquando restitissim: ipsi enim non man-
dant mihi, sed spiritus tuus, qui loquitur in illis; quia dixisti.
Qui vos audit, me audit. Quàm libens, si hæc cogitarem, iis hono-
rem, & amorem, & quæcumque alia tribuissim, ut vicariis tui-
cum pervigilent quasi rationem pro animâ meâ reddituri! Si
& ego subditis meis, ut tibi, me exhibuissim, necessaria curassen
infirmittates patienter & onera portassim; sciens quia quod u-
ex minimis facio, tibi facio, ô Deus meus, & omnia.

Matth. 25.

Circa
quintum
præceptum.

5. O quantus hic esse stimulus debet, ne ullum cogitatione in-
vidiæ, verbo injuriæ, aut factò ledam: sed pacem servem, quod
fieri potest, cum omnibus; pacem Christi, qua exsuperat omni
gaudium! sumus enim filii tui, qui facis solem tuum oriri sup-
bonos, & malos. Et si amicos tantum & benevolos diligam
salutem; ecce etiam Ethnicus hoc faciunt, & fera: vincere autem
bono malum, hoc gratiâ tuâ filiorum tuorum est, & unicum v-
tum meum, ut in eorum numero censeri valeam.

Matth. 16.

Actus cha-
ritatis circa
proximum.

Circa sex-
tum præ-
ceptum.
Cordis
mundities,
& auxilium
ad eam.
Psalm. 50.
Superbia
punitur per
luxuriam.
Iacob. 1.

6. Talis enim agnosci in extremo iudicio spero; ideoq; sanè lo-
gè facere à me volo desideria turpia & illecebrosa, ut mundo co-
de te aliquando videam, & non peccem in corpus meum, aut pr-
ximi mei: sed diligentissimâ oculorum & sensuum custodiâ, r-
pellam jacula ignita, igne illo candentia, qui ad internecone
devorat, & sancta omnia profanat. Cor hoc mundum crea in n.
Deus meus, & spiritum rectum innova in visceribus meis: aver-
à me superbiam; quam iusto tuo iudicio luxuria supplicio casti-
gas, ut saltem vel sic homo humilietur, & se agnoscat, quia simi-
erat ei, qui consideravit se in speculo, & abiit, & oblitus est qu-
lis fuerit.

7. Concupiscentiam hanc restringe, quæso, in servo tuo, & si-
ul etiam oculorum, ne cupiditate, radice omnium malorum,
census, aliena capiam, abscondam, damna inscram: qui juxta
mandatum tuum, tribuere debeo mea; & inter beatos annume-
ri cupio, & pauper esse spiritu, ac potius derelinquere omnia,
am perdere te, & omnia.

8. Et hac quidem concupiscentia, scio, displicet maiestati tuæ,
longè magis os bilingue & mēdax (quia veritas es Deus meus)
& proximum linguâ percutere famam illius denigrare; servū
enim iudicare. Ab his, precor, protege me, Salvator meus. nam,
o, vulnerat te dirè, qui sic pungit fratrem suum: te cruciat, qui
pigit, & contemnit illum, quem tanto precio dignatus es.

Ab utinam per hæc nunquam maiestatem tuam offendifsem!
scio, ô Deus meus, Creator meus, Redemptor meus, quomodo
oblitus fuerim tui, qui nunquam non recordaris mei; mei,
i non sum: omnes enim gentes sunt coram te, quasi non sint. &
asi nihilum & inane reputantur. O si quis mihi daret fontem
rymarum, ut plorarem die ac nocte; quia te dereliqui fontem
uæ viva; & peccavi in calum, & corã te; te, qui tribus digitis
pendis orbem, & omnia opera nostra in nobis operatus es! Aqua
tè multa peccatorum meorū non potuerunt extinguere chari-
tem tuam, quam tot tantisq; beneficiis, & maxime in passione
â declarare dignatus es, & quotidie dignaris in memoriali
ortis & Passionis tuæ. Cùm verò ita sit, memoria memor ero
mper tanta charitatis tuæ, ô JESU, & tabescet in me anima mea
a desiderio tui, & liquecet ad amoris tui radios, ô sol justitiæ,
utinam sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant peccatores hodie,
imperfectiones mea à facie tuâ Deus meus. Benedictus sis, Do-
ine Deus meus, in æternum; quia benignus & misericors es su-
r malitiã meã; & non fecisti mihi secundum peccata mea, sed
undum multitudinem misericordie tuæ, & toties me visitare
gnaris.

Nunc verò lavi pedes meos; non ultrà tuã gratiã, inquinabo
os, lotus enim sanguine tuo, non iterum pollutum eum ducam,
rursum mihi te crucifigam, Christe JESU, sp̄s mea: sed dili-
nter cavebo, ne quid in me displiceat purissimis oculis tuis; am-
bulabo

Circa septi-
mum
præceptū.

Omnes
pauperes
spiritu esse
debent.

Circa octa-
vum præ-
ceptum.

Ioan. 8.

Qui pun-
git fratrem
Deum cru-
ciat.

Contritio-
nis exerci-
tium.

Isaia 40.

Luc. 15.

Isaia 40.

Isaia 26.

Cant. 8.

Applicatio
ad Com-
munionē.

Propositū
emenda-
tionis.

bulabo coram te, omnes diligā propter te; & quidquid sanctissimæ tuæ voluntati collibitum fuerit, gratissimum mihi erit, & accipiam de paternâ manu tuâ: tibi enim vivere, tibi mori cupio. vita, ô salus, ô gaudium meum. Id profiteor hodie coram te, & curiâ tuâ caelesti universâ, testem illam invoco desiderii mei, & auxilium infirmitatis meæ, ad gloriam tuam. Amen.

Praxis peragendi examinis generalis.

PPRIMA. Post examen sollicitè rursus incipe ambulare coram Domino Deo tuo, ac proposita per singulas horas, & minimum, renova.

Secunda. Imò poteris ad singulas breviter tuam excutere animam, eadem ferè normâ.

Tertia, si paterfamilias sis, effice ut familia, vel communitas hoc examen instituat simul, vel singuli. Sic enim ad cor redibunt, & placabunt Dominum sibi & familiæ tuæ: quam sæpè flagellat iusto iudicio ob unius improbitatem Deus, quem modum ob famuli pietatem eidem benedixit, ut Scriptura & Iacob commemorat, ob quem domum Laban locupletavit.

Quarta Nota hoc examen posse usurpari per modum meditationis, de quo Gerson scribit hoc pacto: Novi personam quæ non modicum profecit per hoc, quòd diligentius seipsum intuebatur quasi pauperem & miserum, & in cælum mens conscendens à singulis Sanctis mendicabat ea. Itaque pauperem ejusmodi imitare, & inopiam à virtutibus, & morbos & vulnera animæ ostende Domino ac Sanctis ejus, atque operari implora.

Quinta. Quia examen particulare pluribus est tractandum hoc solùm hîc observa, expedire persæpè, maximè occupatis, simul cum generali id faciant.

Praxis examinis particularis.

CVM ad perfectionem non nisi gradatim ascendatur, explicandum hîc erit examen particulare, tantopere à S. P. Ignatio commendatum. Est verò illud, quo quis studio singulari, ac, ut ita dicam, certamine, singulos defectus aggreditur superare, & virtutes gradatim acquirere. ad quod, Dei gratiâ sequens directio juvabit. Vt autem ea quis in singulis fructuè sè utatur, antequam contra aliquod vitium particulare examen instituat, ut Bern. monet, agnoscere se debet homo, ad quod sit bona naturaliter propensior, vel ad quæ mala proclivioribus quibus exercitiis valeat meliùs promoveri, quibus vitiis faciliùs

Vrgenda familia ut examen faciat.

Affligitur aliquando aut benedicatur familia propter unum.

Gen. 30.

Lib. de monte contemplationis.

Spiritualis mendicatio.

Bernard. de inter domo.

corrumpi: quid pro his pœnæ vel præmii expectare: quam quotidie proficiat, vel deficiat, & cum quantâ industriâ agat præterita mala desistere, præsentia declinare, futura prævenire, cum quantâ animi constantiâ studeat reparare bona iussa, custodire & multiplicare possessa. Per hoc ad sui cognitionem, quam tum Philosophi, tum Sancti omnes ad eò commendârunt, perveniet: quæ sanè in eo potissimum consistit, animæ defectus intelligamus. Ad quod poterit juvare etiam *Cognitio suâ quo pacto comparari possit.* titio D. Bernardi de Consideratione, & Interiore domo, S. Inaventuræ ad Novitios, Seraphini Firmani de Animæ imperfectione, Thomæ à Kempis lib. 4. cap. 7.

Item consulere Superiorem, Confessarium, & vitam suam præteritam considerare, attendendo radices malorum, quibusque de rebus fuerit aliquando ab æmulis redargutus, aut superioribus sæpius commonitus. Hac ratione cognoscet quis vitia animæ suæ præcipua, & quo ordine aggredi quæque beat.

Ordo verò hic est, ut externa vitia, & quæ alios offendunt, quæ nostrum maximè retardant progressum, primò impu- *Quis ordo instruendus.* et, quod in vitiis locum habeat: in virtutibus, verò est, ut in quis sese primò exerceat, quæ magis necessaria, utiles, universales & solidiores; ut sunt, Pura intentio, Communicatio *Circa quæ prius faciendum.* in Deo, Zelus animarum, Amor Dei, Humilitas, Obedienti- dum parti- tentia, ferre alienos defectus, nulli detrahere, nullum offen- culare exa- dere, nulli contradicere, in primis verò Contemptus rerum man. manarum, atque Odium sui, & mortificatio quaerenda.

Notandum hic est, quod si in virtute nos exerceamus, non tam simul amplectendam esse, sed gradatim & constanter à melioribus ordinariè inchoadum, v. g. pro acquirenda humilitate. Primò, videat ut se non laudet; Secundò, studeat nolle *Per partes vicia extirpanâ.* laudari; Tertiò, quoad potest vitet agere coram hominibus, de laudetur; Quartò, excusationem omnem excludat, Quintò, etiam cogitationes superbiæ, iisque invigilet; Sextò, exer- at se in eo ut omnes habeat velut superiores ac meliores. oc autem sic accipe, nisi aliquis tantum unum vitii caput inprehenderet, seu ramum: tum enim, ut patet, illum ex- tendere solum necesse est.

Tempus verò seriò in vitio extirpando ponendum est, quoque superemus, aut saltem in tantum proficiamus, ut facile *Quanto tempore.* temptationibus resistere, & heroicis actus elicere possimus: aut, de virtute agitur, quousque eam facile exercere in occasio- bus possimus.

Cùm autem juxta Cassianum & B. Ignatium, tempore quo *Omnia exercitia ad examen*

unum referantur.

examen hoc particulare contra unum omnino vitium delandum exercetur, omnia exercitia, orationes & cogitationes eò referendæ sint, additiones quæ sequuntur iuvare ad id poterunt. ad quas ritè faciendas dies unus aut alter est impendendus earum considerationi & praxi, priusquam cum vitio certamen, ut ita dicam, ineatur singulare.

Vitii extirpandi natura scrutanda.

ADDITIONE I. inter has est, collectio eorum quæ ad hoc vitium spectant, vel virtutem: convenit enim ut colligat Asceta ex actoribus sibi, quod sæpè concionatores aliis faciunt; Prima quæ vitii vel virtutis natura, signa gradus & effectus, scire enim quemque oportet in quo gradu sit, quasque habeat occasiones lapsus, attendere. Ad hæc Peraldus, P. Lessius l. de Iust. & iure sine, Viridarium & Panarium Bufæi, D. Bonaventura de Profectu, Arias de Mortificatione, & alii materiam dabunt. Secundò remedia colligat ex iisdem. Inter hæc sunt praxes, ut dare elemosynam, facere hoc vel illud opus pium, quoties lapsus fuerit; Tertio, motiva, quæ sunt exempla & similitudines, vitium vivè representantes, ipsiusque vitii fœditatem & molestiam item sententiæ S. Scripturæ rationes aliquæ ab utili, honesto jucundo, ex sacris & Philosophis; præmia denique virtutis, pœnæ à Deo hominibus inflictæ huic vitio obnoxii.

Quærenda remedia contra id ipsum.

Hæc ordine describere potest, ac Primò quidem vitii naturæ fœditas atque occasiones, quæ sunt, & esse possunt, ponantur. Secundò, rationes aliquæ; Tertio, sententiæ graves; Quarto, exempla Christi & Sanctorum, &c. Quintò, similia; Sextò, præmia, & pœnæ; Septimò, praxes. Harum una est deligere motiva efficacissima quæque, & iis se excitare propositâ sibi aliquantisper in genere vitii & virtutis occasione quâ habuit, ad habere potest, hanc amplectendo, illud refutâdo; quia sic minime est repugnantia, dum enim hanc sibi representabit occasionem simul voluntatè exercebit circa virtutem, ut illam appetat; circa vitium, ut illud detestetur. Postea in particulari ad faciliores actus exequendos se accingat, ut victoriis se animet. Tertio, difficiliore & propinquos exercent. Quarto, remotiores quoque primò exercere, ut v.g. martyrium optare, suadere solet magis astu diabolus ut nos inflet, atque inanes relinquat, perturbat verò minoribus. Tamen in ipsâ occasione oblata pugnet & eam ad hoc quærere si non detur, utilius est (excepto turpitudinis vitio, cuius omnis occasio & memoria est fugienda). Quòd si illa non invenitur, eam nobis representare, ut diximus debemus certis locis & temporibus. Quòd diligenter notandum: ex eo enim magnus fructus est, dum præludimus antepugnam, & providè futuris tempestatibus occurrimus.

A faciliores examen particulare inchoandū.

Occasio pugna quærenda præterquam in carnalibus.

ADDITION II. Videndum ut frequenter consideret Asceta præterquam quòd quotidie circa prandium in examine, & vesperis] profectum suum atque defectum, v. g. singulis hebdomada & mensibus aliquo certo tempore consideret animi morbum, an curetur, an remedia non sufficiant, &c. Si enim ita sit, ad adhibenda sunt: aut certè profiteamur nos non curari velle, se frustra fatigari. Videat autem cõferendo diem cum die, hebdomadam cum hebdomada, mensem cum mense; an plures errores commiserit, an plures victorias reportaverit: etenim hæc illi numerandi sunt. Victorias numerare juvat in principio, cum plurimi sunt defectus; errores, cum pauciores sunt. Imò utile aliquot victorias sibi necessariò sub aliquâ pœnâ, vel ad honorem hujus, vel illius Sancti præstitueret acquirendas: quis cum magno desiderio quærere Asceta deberet, & cū actu recto, ut dici solet, exercere; vel si de virtute agatur, statuere exercendos numero aliquot actus illius, magno affectu, & cum intentione. Hoc enim modo valdè se quisque promovebit; sed magis adhuc, si plures inter se conspirent, exemplo mercatorum, & militum; quorum illi bonorum, hi victoriæ ac periculorum societatem ineunt. In actis narratur cõspirasse ac jurasse quinquaginta viros, dicentes Principi Sacerdotum, Devotione decimus nos nihil gustaturos, donec occidamus Paulû: amur & nos gloriosè. Pulchrum certè certamen est in conspectu Dei, in quo mundus triumphatur, diabolus superatur, de quo cælorum vim faciendo conspiratur, ac denique æterna gloria comparatur. Quòd si hæc praxi uterentur Superiores; viter ac fortiter pia exercitia, atque Regularum observatio- in introducerent, maximè si etiam privilegia quæ possent, ppati tribuerent. v. g. cuperet quis servari silentium? efficiat ut cõspirant in hoc aliqui, ac pœnitentias sibi sponte statuânt, & si illa non sufficiat, velut medicina, aliam addant, donec evincat. Sic solet humana prudentia ac industria aliâ omni in re factare: si enim una columna non sufficit domui, unus equus curui, una cohors hosti superando, alia advocatur.

ADDITION III. est, ut meditatio fiat de virtute propositâ, modo; illi propria, pro materiâ meditationis accipiantur, quæ modum & jaculatoriæ, quas per secundum orandi modum S. Ignatii liceret considerare; vel saltem meditationem cõ- viret materiæ examinis applicare, etiamsi meditatio ex pro- fecto de virtute illâ non institueretur. Habes interim ad hoc ma meditationem de vitio & virtute in genere.

ADDITION IV. Orationes & exercitia pietatis huc omnino su: dirigenda, adèd ut omnibus hoc petatur cum ingenti fidu- ci, sæpe ejaculando pios affectus, & importunitatem viduæ

*Exigenda
subinde ra-
tio profe-
ctus.*

*Conspiratio
aliquorum
in aliquod
vitium lau-
dabilis.
Act. 23.*

*Meditatio
commendata.*

*Qui vitium
aliquod ex-
tirpare, vel
virtutem
acquirere
velit, omnia
pietatis
exercitia eò
dirigat,
oportet.*

*Pœnitentia
etiam pro
commissis
erroribus
assumenda.*

*Adjumenta
memoria.*

Euangelicæ imitando. nec difficile id erit, si attendamus tria omnia tristia, læta læta, & homini ut affectus est, ita & a ferè apparere. Ad hoc operæ preciū erit semel semihorâ unâ alterâ considerare, ut omnia ferè huic rei expedite possint.PLICARI. Potest etiam fieri oratio ex motivis præcipuis, con hoc vitium, vel pro virtute conflata, quæ omni, clypei inst tentationi opponi possit. sic & Patroni deligi, & invocari, hâc virtute claruerunt, quotidie, manè potissimum: quin illam orationem tum expediret recitare.

ADDITIO V. Mortificatio insuper est adhibenda, quâ p nitentiam aliquam spontaneam Asceta, quoties errat, assu [quæ si in ipso ubi admisit errorem loco fiat, utile] sicut tundere pectus, ut B. P. monet, & c. Possit etiam aliqua assu donec quis obtineat quod postulat, v. g. jejunare: vino, ut D zaræorum olim mos erat, vel sale aliõve obsonio ad temp abstinere. Verùm actio virtutis contrariæ, si vitium extirp coneris, pœnitentia est omnium saluberrima. Aliæ aut mortificationes in cibo, potu, curiositate, silentio, & c. eò di possunt. Valdè etiam utile si quis ex zelo eandem tecum fa pœnitentiam, donec defectum emédaris tuum, tum ut faci à Deo impetres, tum ut amici hominis spontaneum pro te ceptum supplicium, ad officium tuum præstandum tibi cal addat. Aliena hæc mala cordatus facilius sentit, quàm sua. novimus Sanctos pœnitentiâ peccatorum in se partem à cente transferre solitos: S. Ignatium luxuriæ mancipium gelida stando, à servitute liberassè, & S. Xaverium simili in striâ obduratum hominem emollivissè.

ADDITIO VI. Renovationem propositi frequenter exerc dam, ad quam affectus vehemens facilè viam ostendit. Ca verò frequens illa propositi renovatio omittitur aliquando. defectu memoriæ, juvare hanc poterit, vel signis certò loco p tis, v. g. sententiâ ante se in mensâ, vel funiculo ad brachia circumligato, certisq̃ue temporibus designatis, quibus i novandum. Inter tempora Primum sit matutinum, quo co deratâ aliquâ vitij occasione, vel pluribus, iisq̃ue habitis vel bendis, Asceta motivum aliquod considerat, & vel pulc dine virtutis, vel vitij fœditate se excitat, ac proponit occ nes solitas diligenter vitare, vitiumq̃ue execratur; vel virtute agatur, illam, illiusq̃; occasiones amplectitur. Secu tempus est meridianū, quo hoc examen breviter instituen est, aut seorsim, aut initio examinis generalis; & desider renovandum sicut manè, ac conferendum examen hoc priore. Tertiū est vespertinum, quo idem faciendum. Quat

potest & diligenter notandum, vesperi in lecto: altè enim
 primitur, quod ante somnum animo suo quisque voluit.
 Quintum, dum auditur hora, quo similiter ex aliquo motivo,
 occasione virtutis sibi repræsentatâ, renovandum propositum
 in aliquâ jaculatoriâ: quæ si fieri possit, vim motivi cõtineat.
 Tò expediret singulis motivis suam jaculatoriam adjicere, at-
 que ita ipsam quoque variare, ut semper aliquid novi possit
 animus nostra, & cum recreatione ruminare. Sextum tempus est
 occasionale, cum occasio est, vel instat labendi, aut virtutem
 exercendi: quo tempore eo diligentiùs, quo magis necessarium,
 renovandum illud est, repræsentatâ sibi occasione propositum.
 Hic renovationi propositi circa examen particulare exem-
 pta SS. Gulielmi, Bonaventuræ, S. P. N. Ignatii, & aliorum, uti-
 liter adjicietur brevis consideratio horæ præteritæ; videndo an
 contracta sit uti oportuit, uti quis sibi constituerat, an quid
 præmissum in materiâ examinis particularis: deinde quid pro-
 ximâ horâ faciendum prævidendo, atque omnia Deo B. Vir-
 gis manibus offerendo. Poterit autem ita ut hîc præcepi,
 prout cuique magis placuerit, fieri. Verbi gratiâ, si in humili-
 tate quis se exerceat: O IESU, qui pro me flagellatus es, & humili-
 mus fuisti (sic mysterium aliquod dolorosum, gaudiosum vel
 gloriosum, memorari posset) quid retribuisti tibi? (hîc examinari
 potest lapsa.) Quid retribuam hoc vitæ meæ momento irrecu-
 perabili? (hîc fieri consideratio & propositum de futura.) Offero
 vota mea, (si Religiosus es) & actiones meas, sensus & proposita
 mea, in unione meritorum tuorum, & gratias ago pro bonis & malis
 quæ per creatura mibi cæco & agro, ô Sapiencia æterna, facies, desidero
 diligo te, ô omne solum bonum. O satietas vera, quando per te
 (ne te enim nihil sumus, aut possumus) humillimus ero? Hîc
 consideratio, sed motivum quod quis assumpsit, memorari at-
 que adjici debet. verbi gratiâ. Quandoquidem tam vilis sum,
 & secundum materiam examinis particularis. Potest autem
 quis illâ oratiunculâ, vel jaculatoriâ aliquâ uti, si cui illa lon-
 ge est, unâ cum examine horæ præteritæ, & ordinatione fu-
 turæ. Jaculatoriam autem immutare subinde, uti dixi, oportet;
 animumque eâ recreare, os suum aperire, ut Psalmista ait, &
 aperire spiritum.

ADDITIO VII. est, diligenter legere, tum ea quæ collecta
 sunt ad excitandam voluntatem, tum auctores, qui de hoc vi-
 tium vel virtute scripserunt; quotidie verò ex iis aliqua percurre-
 re utilissimum: similiter & Regulam, ad vitium quod oppug-
 nandum, vel virtutem, cui operam das, si fortè Religiosus es, ac-
 commodatam.

*Præsentia
 Dei.*

*Examen hanc
 præteritæ.
 Resignatio
 & unio.*

Amor Dei.

Vtile est habere Admonitorem.

ADDITION VIII. Juvat habere admonitorem, vel designatum vel ultrò delectum; aut si id non placeat, certè confessorio v. Superiori aperire profectum & defectum, & petere, si res fera ab amico, & familiari, vel Superiore aliquando exerceri ex inproviso, aliquando verò post præparationem, uti vires erunt. plures sint, qui conspirarunt se mutuo monere, possent offerre simul aliquos actus ac proposita, & velut vota coràm Ven. Sacramento renovare; communicare defectum ac profectum, eodem consultare, ut sic loquar; victorias aut certos actus faciendos indicere, pœnâ ac præmio proposito, verbi gratiâ, qui plures victorias numerat, aut defectus pauciores, meritorum unius mensis, vel diei partem habere poterit, &c. Possit etiam una familia Religiosa aliam æmulari, prout alicubi fieri memini, imò etiam provocare.

Multa sepius labenti constituenda.

Colloquium de virtute propositâ sæpe instituendum.

ADDITION IX. erit, colloquium eâ de re frequens instituere, ad alios sermonem, ac conuerti ut ad similem virtutem acquirendam etiam ipsi elaborent: virtutis enim amor, verbi gratiâ castitatis, in se, atque aliis eam nos amare compellit; ac vitium contrarium odisse. Ideò rectè B. Xaverius curabat, ut qui superbix tumorem vellet deprimere, de humilitate ad alios dicendo se adhortaretur. Notandum autem, hæc quidem ferè dici pro vitio extirpando, sed propè eadem in virtute acquirendâ esse observanda. Certè amore virtutum potiùs, quàm vitii infectione plerique iuvantur: quia fortiùs ac suaviùs amore trahimur, etiam si ordinariè præstaret inchoare à vitio, uti lolio extirpando & persequendo, deinde ad virtutem inferendam pertransire. eodem tamen pœnè res redire videtur, quidquid id est constantia utrobique adhibenda est, ideoque ferè à facilioribus inchoandum, violentia omnis vitanda, cum hoc opus totum Dei sit, & ab illius gratiâ pendeant universa: cui proinde uni confidendum, uni tribuendus profectus, non industria neque stræ: aliàs certè non proficiemus. quod altè in animum tuum proinde dimitte. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.

Perseverantia necessaria.

Nota diligenter.

JACULATORIÆ.

Qua cuivis virtuti applicari potest.

PRIMA O IESU, *unica virtus mea*, Secunda, *doles de inobedientia illâ meâ*, v. g. *propter te*: Tertia, *Et statuo ad gloriâ tuam coram te*: Quarta, *cum pulsabitur*: Quinta, *quia*, v. g. *ita vis, sine obedire*.

Pars prima hujus jaculatoriæ diffidentia sui actum habet: Secunda, contritionem: Tertia, intentionem cum proposito actu præsentia Dei: Quarta, occasionem: Quinta, motivum.

Meditatio pro vitio generatim hæc esse potest.

COMPOSITIO LOCI. Considera, hominem huic vitio obnoxium, indè Christum vel D. Virginem, ut Sanctorum aliquem coram Deo istâ contrariâ virtute ornatum.

PUNCTUM I. Vitii naturam & causas, quod ejus obiectum, quæ origo, quis finis (brevissima scilicet voluptas) considera. Secundò, ejus gradus veluti ad infernum tendentes, & in quo tu sis. Tertiò, sceditatem illius ex naturâ ipsâ; quia pugnat cum ratione naturali, hominemque dedecet. Quartò, occasiones ejus, quàm frequentes; quamque stolidum, cum quis ex iis lumen & æternum præmium colligere possit, damnum facere; vel bonum omittere, quod numquam recuperari possit. Quintò, considera quod vno heroico actu sæpè abundantia gratiæ acquiratur; & contrâ, si quis occasiones respuat, etiam gratiâ quâ jam uti potest, fore omninò privandus sit, immò salute. Sextò considera, omittere occasiones, esse præbere & augere hosti vires, quem sine iis experti sumus esse fortiorem. & certè aliquando superare te velles, cur non modo? Septimò, vide signa vitii, an in te sint, ut tibi non blandiaris.

*Vitii naturam
&c. considera-
randa.*

*Occasionem
virtutis res-
piciendo, ali-
quando et-
iam salus
amittitur.*

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

PUNCTUM II. Considera incommoda gravia ex vitio manantia; Primò, temporalia; Secundò, spiritualia, & impedimenta salutis ac perfectionis, id est, summi boni; Tertiò, quanta ex eo sequatur animi perturbatio. Secundò, considera sententias graves sacræ Scripturæ, Sanctorum, Sapientum, commune judicium bonorum omnium, & quid regulæ tuæ ac vivendi institutum à te flagitet. *Hæcine vera, ut sup. p. 7.*

*Incommoda
vitiy vide.*

PUNCTUM III. Considera Primò, exempla quibus detestatio vitii appareat, ex sacrâ Scripturâ, historiâ sacrâ & Sanctorū, civili vitâ, itē familiaribus, & vitâ cōmuni

*Exemplo al-
terius sape.*

hominum, quâ vitio illo N. infectos pœnâ, quo contrariâ virtute præditos, præmio dignos æstiment. Secundò considera, quàm placeat hoc vitium diabolo, & quo pacto per vitium veneno voluptatis, mortem præpiner; quòd si habeas, sit fastidio; si desideres, inexplibili desiderio & inquieto te cruciet. Tertiò considera si in hoc te mortificaveris, Deum ab alterâ parte quâ coronam, & ineffabile gaudium pollicentem; qui gaudium virtutis opus sequitur, tam in hâc vitâ, quàm in futurâ: & quàm stolidum hosti credere potiùs, quàm Salvatori amantissimo. Quartò considera, quid amico hâc in re consuleres, & in morte fecisse optares, &c. *Hæcine firma fide, &c. ut sup. pag. 8.*

Meditatio pro virtute acquirenda.

*Quid sit
virtus.*

PVNCTVM I. Considera, virtutem nihil aliud esse quàm habitum, quo animus hominis sanatur, ac velut cæcus illuminatur, claudus ambulat: & quando quidem hæc in corpore ita optemus, quanto opere ea in animâ optare oportet. Secundò quòd sicut se homo à vitiis corporis, v.g. cæcitate, curare non potest, ita nec ab ullo vitio animæ sine Dei singulari gratia, quidquid adhibeat remediorum, &c. cùm omnia tantùm operentur quantum illis tribuit Deus: idèoque totum illi tribue. Tertiò, cogita triplicem esse virtutem, Politicam, Hypocriticam, & Veram. Et quæ hæc? quæ sincerè Deum amat, ei que verè placere studet, quâ animâ se ornat, ut velut sponsa sponso placeat. Hunc finem habet ob oculos positum, huc toto pectore aspira.

Credo tibi, &c. ut supra pag. 7.

*Effectus vir-
tutis, &c.*

PVNCTVM II. Considera virtutis naturam, effectus, causas, finem, gradus; hi autem sunt. Primò, propositum acquirendæ virtutis; Secundò, fortitudo adversus tentationes & difficultates; Tertiò, delectatio in usu virtutis. Attende etiam, quid in intellectu, quid in voluntate, quid in externis, & operatione efficere soleat, & quomodo

omodo potentiæ tuæ erga illam versentur; signa de-
que & occasiones. Secundò, considera pulcritudi-
em & honestatem, quàm rationi conformis sit, quàm
ecens Christianum & Religiosum. Tertiò, quàm pro-
dial ab hâc fueris, & sis. Quartò, quanta ejus necessitas.
Haccine vera, ut sup. pag. 7.

PUNCTVM III. Considera virtutis commoda. Pri-
mò, animæ illius quietem & tranquillitatem, & ordi-
nationem, in quâ ipse imperat. Secundò, etiam corpo-
ris robur, quia virtutes, dum sedant passiones, corpus
egetum reddunt. Tertiò, incommoda ex virtutis de-
fectu, sæpè enim ô quoties fit, ut parva res in speciem,
non sublata per virtutem, impediatur bona plurima, sit-
ue velut obex ostium claudens deliciis spiritualibus.

*Commoda
virtutis.*

*Res parva
quantum
sæpè noxia.*

Haccine vera, ut sup. pag. 7.

PUNCTVM IV. Considera sententias graves sacræ
scripturæ; Secundò, Sanctorum; Tertiò, sapientium;
Quartò, bonorum commune iudicium; Quintò, regu-
larum si Religiosus es, obligationem; Sextò, media,
quibus Sancti usi sunt.

*Auctoritas
Auctorum.*

PUNCTVM V. Considera exempla, ac primò quidem
in Deo opt. max. (ut docet D. Thomas in opusculo de
Divinis moribus, quos imitandos proponit) Christo
Domino, B. Virgine, velut tibi in particulari data ac re-
lictæ, item in Sanctis, Philosophis, & aliis; postremò in
familiaribus.

*Exempla
eorum.*

PUNCTVM VI. Considera Primò, quàm grata sit
Deo virtus. Secundò, gloriam & laudem eorum qui
hâc claruerunt in hoc mundo, tam Sanctorum, quàm
Philosophorum. Tertiò, præmium cæleste quod virtuti
debetur, & certanti bonum certamen à Domino tri-
buetur. *Haccine firma fide, ut sup. pag. 8.*

Alia Meditatio esse potest de Jaculatoriis aliquibus
iuxta secundum orandi modum, de quo c. 9. l. 1.

Vide Exercitium quod suprâ habes, post examen,
nam huic etiam pertinet.

JACVLATORIÆ.

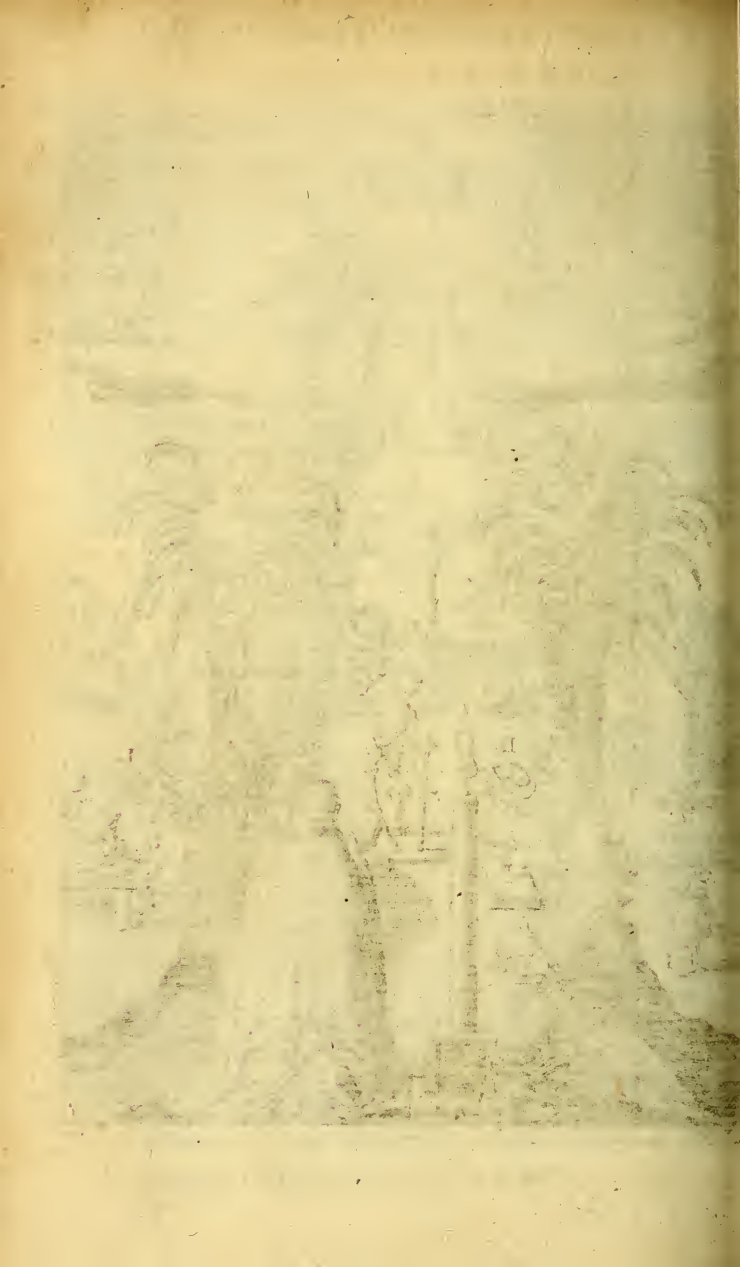
- Pſalm. 5. **D**omine, deduc me in iuſtitia tuâ propter inimicos meos, dirige me in conſpectu tuo viam meam.
- Pſalm. 79. **Q**ui regis Iſraël, intende, qui deducis velut ovem Ioseph.
- Pſalm. 39. **D**eus virtutum, convertere, respice de calo, & vide, & visita vineam istam, & perfice eam quam plantavit dextera tua.
- Pſalm. 37. **D**omine, ante te omne deſiderium meum, & gemitus meus à te non eſt abſconditus
- Pſalm. 118. **E**xitus aquarum deduxerunt oculi mei, quia non cuſtodierunt legem tuam.
- Ibid. **I**niquitatem odio habui, & abominatus ſum: legem autem tuam dilexi.
- Pſalm. 38. **A**b omnibus iniquitatibus meis erue me: opprobrium inſipientis deſiſti me.
- Pſalm. 50. **A**mplius, lava me ab iniquitate meâ, & à peccato meo munda me.

SEPTIMÆ IMAGINIS
ANNOTATIO.

Provide actiones tuas; ac de iis coram Deo dispone, ad gloriam magni nominis eius.

Considera, quæ agenda hodie, hâc A horâ, atque perinde quasi in ſtadio curreres, B opera ac paſſus dirige ad metam, id eſt, ad Dei gloriam, C corde ardenti: certoq; ſcias, te ſine D gratiâ Dei nihil poſſe. eâ itaque poſtulatâ, opera tua fac, velut in E pondere, numero & menſurâ, & non aliter, quàm ſi F mors ſequatur, G Angeluſq; & H demon te tuæ omnia vigilanter obſervent. Imò I bona opera ita fac, ac ſi tibi K ſepulcrum jam foderetur. Meque hoc tantum, ſed opera tua perfice L Chriſti Sanctorumq; exemplo; quæ M Angeli Deo offerunt. Ante omnia autē ſemper adverte, ac memineris N Deum te, cum cæleſti curiâ ſemper intueri.

CAPVT V.

Exercitium de Consideratione rerum agendarum.

COMPOSITIO LOCI erit, constituere se coram Deo, eiusque curiâ, ad vitam & viam æternitatis ordiendam.

ORATIO, ut supra.

PVNCTVM I. Considera, perfectionem rectè colligi posse, imò dehere, ex perfectione actionum nostrarum; deò ut verè is perfectus dici possit, qui illas accuratè atque perfectè exequitur. Vide igitur ut actiones tuas in dies perficere coneris, &, quod in Deuteronomio nonemur, justè quod justum est persequaris. ab operibus enim tuis profectum tuum noscere debes, & ex illis velut fructibus incrementa virtutis interioris. Neque enim sat est benè operari, id est, fructum aliquem reddere; sed elaborandum ut semen gratiæ Dei, trigesium, sexagesimum & centesimum fructum proferat, & talenta ejus maximas usuras ad divinæ majestatis maximam gloriam, & nostram utilitatem. Attende quàm indignum, cum possis ex agro cordis tui centesimum colligere fructum, cum Dominus illum toties imbre gratiæ & sanguinis sui irrigaverit, exiguum reddere, id est, orationes atque actiones tuas imperfectè facere. Ferrur D. Bernar. in matutinis Horis vidisse Angelos, qui Fratrum orationes scriberent, aliorum quidem auro, aliorum argento, aliorum aquâ, aliorum etiam præmitterent. Considera itaque opera tua, & quomodo ab Angelis scribi digna sint, ac totius diei opera percurrere. *Haccine vera, &c. ut sup. g. 7.*

PVNCTVM II. Considera, in omni actione tria tibi esse consideranda; Primò, Deum; Secundò, te ipsum; Tertio, rem agendam. Primò, inquam Deum, tanquam finem, & à cujus tibi voluntate recedere nefas sit. Videntur igitur ante omnia, quem ille finem rebus, & omnium actionibus statuerit; & eo tanquam ad scopum

Perfectio in quo sita sit.

Deut. 6.

Talanta Dei diligenter impendenda. Fructus centesimus colligendus.

Attende ad finem tuum, o homo.

oculus, pes atque omnis actio dirigenda. Secundò, attende Deum tibi præsentem & paratum esse, ut voluntatem timentium se faciat. Ut verò id fiat, & ab illo u causâ primâ tu movearis, necesse est ut illi conjunctus, nihilque aggrediare, nisi ex voluntate ejus: aliàs si quidem utiliter operari non potes, neque ille tibi cooperabitur, etsi concursus non sit negaturus. Nónne hoc est quod monet Psalmista dicens, Nisi Dominus ædificaverit domum, in vanum laboraverunt qui ædificant eam? nisi Dominus custodierit civitatem, frustra vigilat qui custodit eam? frustra certè nititur ædificare turrim, qui sumptus non habet ad perficiendum. Implora igitur humillimè auxilium ejus, ut scias finem ejus, & ad eum tua consilia dirigere possis, deinde fiduciam omnem in eo colloca, & anxietatem depone consilio Apostoli dicentis: Nihil solliciti sitis, sed in omni oratione petitiones vestræ innotescant apud Deū. & alterius: Omnem sollicitudinem vestram projicientes in eum. Inquietudo enim Dei gratiam, & nostram enervat industriam, atque in eâ, ut in tempestate, rectum iter tenere perdifficile est: si qua igitur occurrat, persevera in oratione cum Christo Domino in horto, donec tranquillitas revertatur. Attendere denique, ut suprâ dixi, debes te ipsum, quodque ex te possis nihil, atque à Deo pendeas, velut à sole radius, ab artifice malleus, à scriptore calamus. ut meritò Scriptura dicat: Deus operatur omnia in omnibus. & quidem ad salutem utiliter neminem absque gratiâ operari posse, fide certum est.

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

PUNCTVM III. Considera, quomodo rem agendam, seu actiones tuas perfectè agere possis, & quàm certò id futurum, si Deum ut præsentem agonotheram semper intuearis. Secundò, hostem, qui te observat ut arguat, & Angelum ut rectè facta annotet, quæ deinde Dominus coronet. Tertiò, attende ut in pondere, numero,

mero,

Fiducia in Deo locanda.

Psalm. 126.

Luca 14.

Solitudo in Deum jacienda.

*Philip. 4.
1. Pet. 5.*

Diffide tibi, si crescere vis.

1. Cor. 12.

Præsentia Dei.

ero, & mensurâ tua facias ut Deum imiteris. Quartò, ito etiam ad perfectionem plurium conducere, si exemplum Christi & Sanctorum tibi sapissimi proferis. Quintò, si animi libertatem & quietem diligenter custodieris: mox enim ut illam quis perdit, quasi extra orbitam positus est, & palmes extra vitem; qui talem fructum ferre non potest nisi manserit in vite. Sextò, considera, facienda omnia ac si novissima foret ora, & hoc unum agendum tibi supersit in hâc vitâ, quod præ manibus habes: sufficit enim diei malitia. Neque consideres velim, seu valdè attendas molestiam in hâc accuratâ agendi ratione: etenim perissimum tibi esse debet, *optimam esse vitæ rationem eligendam; & certo certius, brevi consuetudine fore jucundam.* Denique confideta, quid post actionem faciendum sit: multi enim, quod vitandum esse monet Spiritus sanctus, in fine corrumpunt, dū post rem benè actam, tibi quodammodo eam tribuunt, & non auctori Deo. Quod diligentissimè cave, & te considera, velut instrumentum, velut lucernam, cui lucem Deus imposuerit, quæ per te lux erit quidem, sed subobscurè vitio tuo. Defectus etiam sedulò observa, ut prudenter aliàs eosdem devites.

Quies animi servanda.

Ioan. 15.

Matth. 6.

Nota diligenter omnia consuetudine facilia fieri.

Quid post actionem faciendum.

Exercitium, quâ quis actiones suas Deo offert.

LOQUAR ad Dominum meum, cum sim pulvis & cinis, & *Genes 18.*
 tanquam nihilum ante te. quis plantavit vineam, & non *Humilia-*
 comedit ex eâ? quis seminat, & non colligit fructum ex eo? Ecce *tio sui.*
 ego vinea tua, Domine Deus meus, optans fructum reddere in
 tempore suo: ego ager ille, & terra sæpè supervenientem bibens
 imbrem, sæpè gratiæ tuæ sole illustrata, sæpè sanguine irrigata,
 sæpè sarculo interioris monitionis correpta & purgata; ut vide-
 res ex me fructum, vitulos labiorum meorum, fructum manuum
 mearum. Accipe igitur à servo tuo, à filio ancilla tua: accipe quos *Osee 14.*
 tibi, Pater benignissime, à Dominâ & matre meâ, Beatissimâ
 Virgine

Genes. 27. *Virgine MARIA, cui nos omnes in cruce commendasti ut matr-
edoctus offero cibos, quibus ipsa te vesci libenter novit. induit ill-
me gratiâ tuâ, vestimentis valdè bonis, ut esset anima mea acci-
pta, eiusq; odor, sicut odor agri pleni, cui benedixisti de rore cali, e
de pinguedine terræ. nihil enim hîc ex amoris mei putidissim-
cloacâ exhalare permittam, sed puro & sincero amore tam bene-
fici creatoris, liberalissimi redemptoris, dulcissimi sponsi anim-
mea, omnia facere decerno, ut tibi placeam.*

i. Cor. 4. *Mihi jam pro minimo est, ut ab hominibus iudicer, aut ab hu-
mano die. Dicam enim hominis non desidero, tu scis; sed ad te sun-
oculi mei, qui habitas in excelsis: tu omnes, scio, gressus meos con-
sideras: sed & observat etiam hostis, ut me accuset; Angelus, u-
tuâ gloriâ me ornes. O Deus, scio absque te nihil possum, imò ne-
que ut oportet, velle possum: sine te enim velle meum teneret ini-
micus, & indè faceret catenam mihi. ambulabo igitur coram
te, velut si novissima dies foret: curram, ut accipiam braviûm
quod es tu Deus meus, Deus cordis mei, & omnia. O quàm concu-
pivit anima mea desiderare & facere justificationes tuas in omni
tempore! Sed potissimum desideravit te in desolationis nocte, &
de manè vigilare ad te, ut amplectar te, & quotidie quasi in-
cipiam, quæ quidem retrò sunt relinquens & ad ea quæ antero-
ra sunt extendens me ipsum. Vt verò id facere possim, in matutino
interficiam omnes peccatores terræ; & manè ad te orabo, Domi-
ne, manè exaudies vocem meam, & illuminabis faciem tuam su-
per me.*

Psalm. 118. *te, velut si novissima dies foret: curram, ut accipiam braviûm
quod es tu Deus meus, Deus cordis mei, & omnia. O quàm concu-
pivit anima mea desiderare & facere justificationes tuas in omni
tempore! Sed potissimum desideravit te in desolationis nocte, &
de manè vigilare ad te, ut amplectar te, & quotidie quasi in-
cipiam, quæ quidem retrò sunt relinquens & ad ea quæ antero-
ra sunt extendens me ipsum. Vt verò id facere possim, in matutino
interficiam omnes peccatores terræ; & manè ad te orabo, Domi-
ne, manè exaudies vocem meam, & illuminabis faciem tuam su-
per me.*

Phil. 3. *Orieris ô sol iustitiæ, in corde meo. Quid dico? Tu æternum
verbum quasi rursum infinitâ dignatione ad invocationem Sa-
cerdotum, Caro factû habitabis in me, & videbo gloriam tuam,
gloriam quasi unigeniti à Patre plenum gratiæ & veritatis, &
superamabilissima charitatis. Cùm verò oriaris in me, nonne te-
nebræ vitiorum meorum dissipabuntur, & pones fines meos pa-
cem, & adipe frumenti satiabis me? O quàm dilecta tabernacu-
la tua; Domine! altaria tua, Domine virtutum! veniam,
& offeram tibi cum omni reverentiâ in conspectu tuo sacri-
ficiûm, corde contrito & humiliato; & scio, non despicias: sed
respicias in faciem Christi tui, & misereberis mei in terrâ de-
sertâ,*

Psalm. 83. *Orieris ô sol iustitiæ, in corde meo. Quid dico? Tu æternum
verbum quasi rursum infinitâ dignatione ad invocationem Sa-
cerdotum, Caro factû habitabis in me, & videbo gloriam tuam,
gloriam quasi unigeniti à Patre plenum gratiæ & veritatis, &
superamabilissima charitatis. Cùm verò oriaris in me, nonne te-
nebræ vitiorum meorum dissipabuntur, & pones fines meos pa-
cem, & adipe frumenti satiabis me? O quàm dilecta tabernacu-
la tua; Domine! altaria tua, Domine virtutum! veniam,
& offeram tibi cum omni reverentiâ in conspectu tuo sacri-
ficiûm, corde contrito & humiliato; & scio, non despicias: sed
respicias in faciem Christi tui, & misereberis mei in terrâ de-
sertâ,*

Oblatio
sui.

se â, inuîâ, & inaquosâ: idè enim iam in conspectu tuo appar-
 ti tibi, ut videam faciem, & infinitam caritatem tuam. Dein-
 cõs verò, Domine, dirigam in conspectu tuo viam meam, & ope-
 r manuum mearum respiciet, ut faciam omnia in pondere, nu-
 mro & mensurâ: nam quod factum semel, infectum, scio; num-
 qum erit. Docebis me vias tuas, vias caritatis & amoris, ut mi-
 te & humilis corde, neminem ledam, sed te sequar benefaciendo,
 & quoad possum, amando omnes, maxime inimicos meos; qua
 eam seminaverit homo, hæc & metet.

Opera no-
 stra semel
 facta quasi
 æterna.

1. Cor. 3.

Si necessitati parendum erit, & oportuerit nutriri & recrea-
 r corpus hoc quod corrumpitur, & aggravat animam; ut ju-
 nntum erit illud apud te, & propter te nutrietur, & de neces-
 sibus meis erues me unicum refugium meum. Denique tuus
 saper ero, ut tu meus es, & in te sperabo, ac dum tempus pœni-
 ttiæ est, expiabo gratiâ tuâ delicta mea, & sic ibo infelix ego
 hno ad vesperam: sicut enim mercenarii, dies mei; donec ad-
 sset dies, & inclinentur umbra, & venias, & assumes me ad te
 sum. Ne verò venias mihi sicut fur in nocte, expectabo te omni
 brâ, ut fidelis servus, donec venias, & recorderis mei, donec cla-
 r fiat, donec janua aperiatur, donec introducas me, donec in-
 t in sanctuarium tuum, donec abstergas omnem lacrymam
 a oculis meis, donec dicas ut requiescam à laboribus meis, donec
 adiam; Euge serve bone & fidelis, intra in gaudium Domini
 t; donec osculeris me osculo oris tui, & videam te desiderium
 colorum meorum, & amplectar & stringam in saculum, & in
 sulum saculi. Amen.

Sap. 9.
 Corpori
 quid tri-
 buendum.

Iob. 7.
 Cant. 4.
 1. Theff. 2.

Matth. 25.
 Cant. 1.

Praxis ad rerum agendarum considera- tionem.

PRIMA est, actiones suas Primò, distinguere in quotidiana-
 nas, hebdomadarias, menstruas, annuas. Secundo, eas ex-
 plire ad exemplar Christi Domini & Sanctorum; exercendo
 i præsentiam, puram intentionem, ut in Meditatione di-
 cum est. Tertiò, eas sic describere, & quasi diarium, aut vitæ
 armam circumferre, ad quam in examine se examinet velut
 a lineam.

Actionum
 distinctio.

*Fructus spi-
ritualium
exercitiõrũ.*

Fructus qui ex usu exercitiõrum huiusmodi spiritualitè
provenit; Primus est, tranquillitas animi: ordo siquidem
causa pacis. quocirca ubi actiones ordinatæ sunt, & exerci-
definita, pacifica est anima, novit quid & quando agendum, e-
gitationum volubilitatem corrigit: & piis ac sanctis prava
aut minùs decentes facilè depellit. Accedit, quòd exercitia
velut lege præscripta, sollicitè servare quisque conetur; atque
ita non facilè deficit, imò verò profectum curat, & facilè discernit
considerando, an ferventiùs, an remissiùs, solitis exercitiis
incumbat.

*Cavenda
multitudo
& nimia
frequentatio
exerc.
Prov. 4:
Psalm. 63.*

Observa tamen, neminem se obruere debere aut multitudine,
aut frequentatione: sed exemplum Sanctorum sequi, quorum
semper lux splendens paulatim crescebat usque ad perfectam
diem. Ibant illi de virtute in virtutem, donec videre Deum
deorum in Sion. Ordinanda ergo exercitia sunt, juxta
cujusque statum ætatem & profectum; ita ut facilè perpetuari
possint; cum inconstantia & dedecat, & plurimum noceat
idcirco lectioni oratio, orationi labor & corporalis exercitio,
gratâ vicissitudine succedere debent.

*Laur. Iust.
de convers.
Monach.
cap. 10.*

Disce igitur quantopere juvet ad vitæ spiritualis profectum
certa exercitia, & ordinatas actiones habere; ut pulchrè Laurentius
Iustinianus: Maximi, ait, periculi res est, prout suggerit animus
velle degere, quare omnia tēpora ordinanda certis
virtutum exercitiis, sicut & actiones. idque pro cuiusque gustu
& spiritu. Neque enim sanctus Spiritus, qui multiplex est
donis, unâ omnes viâ ducit, & sæpè nocet eum inspirante
non sequi; quare hæc exercitia pro exemplo esse possunt,
quisque hæc vel similia sibi propria, quod omnino commenda-
datur, assumat; & in eo perfectionem suam positam esse sciat
si sua perfectè faciat, etiam minima quæque. Hinc in Religio-
nibus, maximè in Societate nostrâ, à spiritu Sancto minima
quæque, imò etiam motus directi sunt: & regulæ temperan-
victum, exempli gratiâ, positæ videntur à S. Ignatio fundato-
nostro: qui secutus in eo S. Bonaventuram, simili modo suo
instituentem. Ecclesia verò mater quàm accurata in omni
vino officio! ut minuta videri possit ei, qui nescit eam à Spiritu
sancto gubernari. Sicut enim ille in veteri testamento Non
omnia quæ circa arcam; & rursum quæ circa tabernaculum
Mosi; ac quæ circa ejusdem fabricam deinde Beseleeli etiam
minutissima revelavit: ita in templo cordis nostri omnia accu-
rata esse desiderat, & in iis sibi complacet. Ex hoc sensu
Ephrem jubet Superiores, singulorum observare incessum
motum, gestum, habitum, ut ad optimum ea statum firmum
red

*Perfectio in
eo sita est
quod perfectio
tua facies
etiam
minima.*

*Templi
Salomonis
perfectio.
Ephrem ser.
de vitâ
spirituali.*

ucantur. Magistri enim non solum elementorum discipulis, figuram ostendunt, sed etiam minima quæque puncta distinctioneque proponunt; perfectio enim in parvis consistit, ut enim domus perfecta non est, quæ muros, rectum, ostium habet: neque imago, quæ caput, ventrem & pedes habet, sed in cæ singula affabre sunt picta: ita est in animâ nostrâ.

Observa illusionem dæmonis hanc esse maximam, ut ista nimis fiant, solidaque alia appellentur, aut æstimentur: sine igitur nulli enim facilius quàm hi diffugiunt: quia qui contemnit animam, paulatim decedit.

Modus quo actiones ordinandæ sunt, meditatione supra se sita continetur: ut perspicuum tamen magis sit, exemplum verbo.

Est quispiam solitus audire Sacrum, sed absque reflexione; efficere se cupit. Pridie tempus designabit, statas preces, imò orationes de mysterio tanto inter eundem, in ipso, & cum deandum: egressurus domum, intentionem renovabit, rediurus Deo gratias aget, &c.

Queret aliquis an melius non foret, pro re natâ elevare cor, exercitia assumere:

Respondet ad hoc D. Bonaventura, & alii: sic enim vitæ felices nunquam ordinata esset, sed quemadmodum de Meditatione dici solet, parandam meditationem; si tamen Spiritus sanctus ducat, sequendum: ita hinc facere convenit, cum alligare se ita non oporteat; sed inconstantiam tamen vitare. Quemadmodum enim, dum ventus secundus aspirat, remis non est laborandum; ita dum Spiritus sanctus spirat, statim non est inærendum, sed sequendus Dominus quocumque ierit:

Cavendum verò, ne, ut in sacratissimis rebus fieri solet, ex usus habitus nascatur, ex frequentatione remissio: sed in meditatione aperire os; & attrahere spiritum oportet, ut spiritu incipientes, spiritu perficiamus.

Neque etiam, quod aliquorum vitium est, mox ut in aliis aliqua probantur, sua quis deserere debet, atque illa amplecti. Curiositatis & vanitatis id sæpè est, si inconsideratè fiat. Vnusquisque enim donum habet à Deo, non tamen ideo vetatur, quo minus Sanctorum vestigiis insistat, & ea legat: ideo enim Dominus eorum exercitia voluit edidit: ideoque hinc subijciam S. Bonaventuræ exercitia. Plura seu diutius copiosius post Deo bene iuvante dabitur, velut exemplar è variis collectum: quo occasio detur sapienti, ac parvulo via monstretur.

Dignatus est, &c. ut sup. pag. 10.

*Perfectio
consistit in
parvis.
Illusio dæ-
monis.
Eccli. 19:*

*Cur statim
exercitia Sæ-
cti velint.*

*Spiritus sc̄i
sequendus.*

*In usu cæ-
vendus
abusus.*

*Exercitia
non facile
mutanda.*

IACVLATORIE.

Pro oblatione actionum suarum.

Pfal. 118. **P**ortio mea Domine, dixi, custodire legem tuam, in omni scilicet actione.

Psal. 61. *Nōne Deo subjecta erit anima mea? ab ipso enim saluum meum.*

Pfal. 39. *In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei.*

Pfal. 118. *Tuus sum ego saluum me fac, quoniam justificationes tuas exquiri.*

Ibid. *Suscipe me secundum eloquium tuum, & vivam, & non confundas me ab expectatione meâ.*

S. Bonaventuræ exercitia quadam spiritualia.

In fine
opusculi.
tom. I.

VT in virtutibus conserueris, oportet te habere exercitia spiritualia, quibus animum tuum occupes; quia nisi sic non poteris in virtutibus perseverare.

Primo igitur exercebis te in oratione, tali modo, & temporibus istis feruenter. Ante cuiuslibet operis, vel acti inceptio- nem, Dominum invocabis, & modicum orabis, cum tali ora- tiunculâ: *Deus in adiutorium meum intende: Miserere mei Deus* vel eiusmodi. Item, quandocumque audis campanam sonare orabis; vel quando audis pulsare horas. Has orationes feruenter ab intra facias: quod si iuxta alios fueris, illi non confide- rent quod ores.

Quid faciē- dum cum sonat hora.

Secundum tuum exercitium erit istud: videlicet, ut feruenter proponas quandocumque audis sonare campanam, gene- raliter te emendare, breuiter, cum oratione per morulam unius Pater noster. Antequam notabile opus facias, breuiter cogitabis, qualiter proposuisti te habere in priori proposito. Item, de manè semper proponas, qualiter te per totam diem velis habere; & hoc, antequam facis facta tua extrinseca, & quando facis factum aliquod, cogitabis breuiter, qualiter pro- posuisti. Item, ter, vel quater in die propones feruenter contra superbiam.

Cogitanda singulis die- bus hebdomada.

Tertium exercitium erit, de aliquo bono cogitatio, quando tempus vacauerit. Habebis enim qualibet die unam memo- riam specialem, de quâ cogitabis sæpè, & ad quam cursum ha- beas. Habebis enim Dominicâ die, de regno cælorum; feriâ se- cundâ, de extremo iudicio; feriâ tertiâ, de beneficiis Dei; feriâ quartâ, de morte; feriâ quintâ, de pœnis inferni; feriâ sextâ, de

passionum

Passione Domini, Sabbatho, de Dominâ nostrâ, & peccatis propriis. Passionem tamen Domini in qualibet die, cum materiâ ei, & cum beneficiis Dei habebis. Et in qualibet horâ matutinâ, Primâ, Tertîâ, &c. de passione illius horâ, cum pauco de materiâ illius diei cogitabis. Sic igitur cogitando, & tua facta sciendo, spero, quòd tempus competenter expendes.

Quartum exercitium erit, ut quòtidie te exerceas in operibus humilibus & despectis: semper eligere locum vilissimum, & ipsum ex toto corde despiciere, nulliusque laudis dignum te putare, sed totum adscribere Deo: sive lauderis, sive vitupereris, non curabis. Esto considerans teipsum, & inuenies, quòd non es aliquâ laude dignus, sed omni opprobrio dignissimus. Cum enim es iuxta alios, habebis te taciturnè, vetercundè & mansuetè, tamen sicut decet.

*Humiliatio
frequens.*

Quintum exercitium erit, ut omnia signa superbiæ devites: scilicet, clamorem in loquendo, & sic de aliis.

Sextum exercitium erit, ut sæpè consideres in quibus te màgè habeas, ubicumque fueris; & non permittas aliquod parvum vitium transire, non judicatum; quia, qui parva non reprobatur, in majora sæpè cadit.

Septimum exercitium erit, ut præcipuè, ubicumque fueris, oculos tuos custodias: quia ex incustodiâ oculorum, infinita mala eveniunt. Ergo præcipuè custodi oculos.

Oculi custodiendi.

Octavum exercitium est, considerare aliorum bona, & non mala. Cum enim videris aliquem peccantem; cogitabis, quòd si ipse haberet tantam gratiam à Deo, sicut tu ipse, multò ferentius emendaret se, quàm tu. Si autem videris aliquem aliquid boni facere, cogitabis, qualiter illud posses imitari.

Nonum exercitium erit, ut omnia quæ videris, & audieris ab hominibus, ad bonum trahas: & sic, non suspicaberis.

Decimum exercitium erit, ut semper, ubicumque fueris, habeas te morigeratè & compositè ab extrâ, ne aliis adhibeas malum exemplum: quia interior incompositio, est signum indevotæ mentis.

Undecimum exercitium erit, ut semper, ubicumque fueris, videas, ut illud non facias, cum quo alicui possis præbere malum exemplum, vel unde alius possit suspicari: quia valdè periculosum est aliis præbere malum exemplum.

Cave diligenti & dare malum exemplum.

Duodecimum erit, viriliter tentationibus resistere, & à carnalibus te abstinere, & abstrahere.

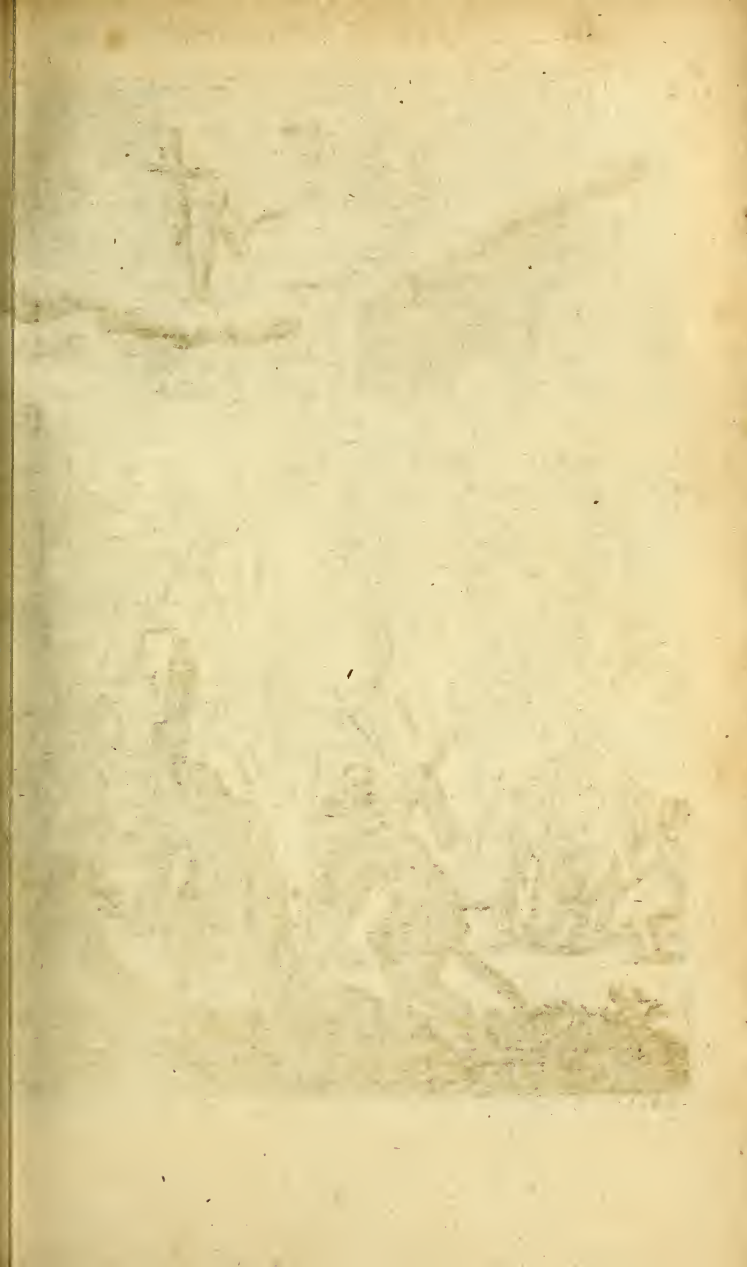
Ultimum erit, ut semper stes in timore, & habeas te vetercundè: & ita custodi te solus, sicut quando es cum aliis. Nam Deus omnia videt quæ facis.

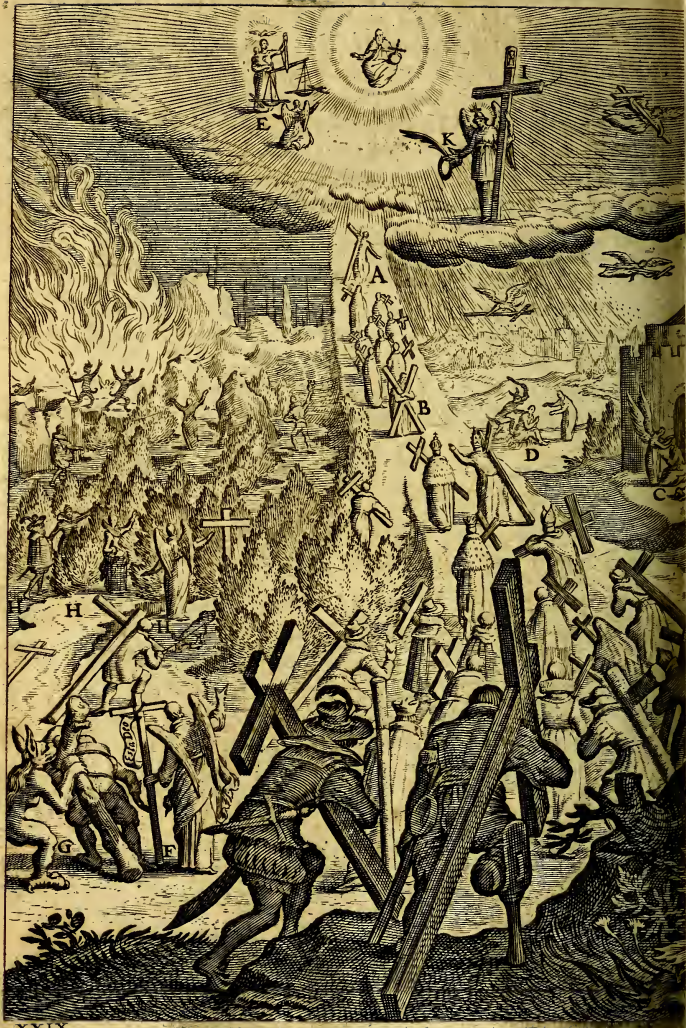
Hæc exercitia in communi, in quantum potes, facere studebis: & Dominum diligenter rogabis, ut velit tibi dare gratiam, ad faciendum ea, quia sine ipso nihil potes facere, &c.

Redeam ab exterioribus, ab interiora; ab interioribus, ad superiora conscendam, ut possim cognoscere, unde venio, a quo vado: quid sum; & unde sum. Ut ita ex cognitione mei valeam pervenire ad cognitionem Dei. Quanto namque in propria cognitione proficio, tanto ad cognitionem Dei accedo. Unde venio? secundum exteriorem hominem de parentibus illis, qui me fecerunt antè dñatum, quàm natum; peccatores peccatorem in peccato suo genuerunt, & de peccato nutrierunt. Quid sum ego? homo, de humore liquido. Sum enim in momento conceptionis de humano semine conceptus, deinde spuma illa cata modicum crescendo caro facta est: postea plorans & ejulans traditus sum hujus mundi exilio. & ecce, jam major, plenus iniquitatibus, jam jam præsentabor ante districtum judicem: tunc dicetur de me, Ecce homo, & opera ejus. Cogita hæc profundius.

Dignatus es, ut supra pag. 10.

*Cognitio sui
perusilis.*

OCTAVÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Confidera crebrò quæ tibi adverfa acci-
dere poffint , & animum ad ea præ-
para.

D Rævide mala, & incommoda quæ tibi etiam
hodie evenire poffent, ac memento te hac
omnium lege natum, & vocatum, ut crucem tuam
ortus, cum **A** Christo, & poft ipsum intres in
gloriam. Amplectere itaque crucem cum **B** sancto
Andreas, & te **C** Tobia senioris, ac **D** Iobi, alio-
rumq; Sanctorum exemplis corrobora. à Dei enim
magna **E** charitate, secundum vires tuas, crux tua
ab omni retrò aternitate appensa est, & quasi per
F Angelum ad te missa. hanc si detrectes, gravio-
rem **G** diabolus imponet. Deo itaque te permitte,
ut te ducat dirigatq; : solus enim novit **H** exitus
viam; & cave ne proprio sensu viam eligas,
omnium ignarus, atque hanc te consideratione so-
lare; **I** crucem unius horula **K** aeterno premio com-
pensari.

CAPVT VI.

Exercitium de Consideratione malorum, quæ nobis accidere possunt, ac primò de tolerantia alienorum defectuum.

*Patientia in
viâ vitæ
maximum
presidium.*

*Greg. hom.
35. in Euãg.*

*Attende di
uinam pro-
videntiam.*

*Via crucis
unica est ad
viam tam duce-
re.*

*Remedium
efficax ma-
lorum.*

RECTE agere, & pati fortia ac dura Christianum est: quantum autem à viâ rectâ nos mundus blandiendo divertere nititur, tantùm adversis pressi sæpe numero sponte ab eâ declinamus, unde meritò Philosophus in his duobus sapientiam locabat: sustine & abstine. Igitur ad sustinendũ mala vitæ hujus hoc exercitio Dei gratiâ te comparare potes, animumque ad ea præparare: Tela enim, ut vulgò dicitur, prævisa minùs feriunt; & nos, ait Gregorius, tolerabilius mundi mala suscipimus, si contra hæc per præscientiæ clypeum munimur. Idedò quotidie manè, ut jam aliquoties dictum est, illa providentiâ nostrâ quasi præcipere oportet, atque adversus fortuitos hostium incursus animæ nostræ portas habere diligenter custoditas, & perpetuos excubitores. Postquam igitur ea, quæ agenda nobis sunt disposuerimus, oculum ad patienda convertamus; & simul ad Deum qui summâ bonitate ac æquitate omnia moderatur & appendit, ad Christi Domini nostri, Sanctorumque exempla; ad æterna præmia, quæ tribulationi unius horæ reponuntur. Nec parum juverit attendere viam crucis unicam esse, quæ ducit ad vitam; cæteras ambagiosas & exitum habere infelicem, etsi initia blanda & amœna. Illud verò maximè quietum animum reddit; neminem scire mortaliū quæ via sibi salutaris sit; ac proinde unum illud esse in re incertâ certissimum consilium, divinæ sese committere providentiæ,

Meditatio

Meditatio prima de eodem.

COMPOSITIO LOCI erit statuere se coram Crucifixo pro peccatoribus orante & moriente.

ORATIO, ut suprâ.

PUNCTVM I. Considera Primò, in hoc universo, à Domino ita omnia creata esse, ut licet perpetua sit elementorum pugna, sit tamen etiam pulcherrima, & maximè concors discordia ac harmonia. Quod verò in qualitatibus corporum est, idem valet in animis, qui us eæ subserviunt & quasi insunt: Itaque cùm sint homines omnes diversi temperamenti & conspersionis, ut Gregorius loquitur, diversaque item facie & voce, sunt etiam eorum diversi planè sensus & iudicia; ut apparet in pueris & viris. Horum quàm sint discrepantes sententiæ de re eadem, nemo ignorat: idemque de omnibus sentiendum; cùm non minùs, imò magis, differat vir à viro, quàm vir à seipso puero. Trahit omnes diversa, & unumquemque sua voluptas. Nihil ergo mirare, qui in omni omnino creaturâ tantam vides varietatem, iudiciorum similiter esse & affectionum, patienterque tolera; neque senex, pueros senes; nec juvenis, senes pueros esse opta: sed te ætatibus & personis accommoda. non vis omnes oculis tuis videre idem. & eodem modo tecum, neque audire auribus; cur item tecum iudicare, cùm diversum habeant, uti aures & oculos, ita & intellectum?

Hæcine vera, ut suprâ pag. 7.

PUNCTVM II. Considera, nullū esse inter homines, qui non habeat plurima bona & cōditiones, ut vocantur vulgò, laudabiles; nullum item esse, qui non habeat suum vitium, ob quod alteri cedere debeat. Quo circa valdè imprudentem esse eum, qui ab alio aversionem habet, ob corporis aut animi defectus. Nā simul etiam à se habere deberet. Oportet verò considerare potiùs bona, alterius cōplura, unumque defectum aliquè, qui tibi displicet, cum illis bonis conferre, eaque præferre;

Varia hominum complexio ac sensus.

Fatum velle omnes se cū sentire.

Nemo immunit ab omni vitio.

Cur apud te non præponderant bona multa uni vitio proximi tui.

quàm propter unum aliquod vitium, virtutes proxim
tui ceteras merito præmio laudeque suâ defraudare
atque optimum agrum, ob urticam negligere; seu do
ctissimum virum, quòd rem aliquam ignoret, contem
nere; aut cibum, quòd vnus omnia non contineat. In
super suum eximium defectum cum illo proximi con
venit componere: quem si fortè amore proprio exca
catus non inueniat, superbiam omnium malorum ma
ximum, certò sibi esse eum persuadeat.

Credo tibi, &c. ut suprâ pag. 7.

*Judicium
temerarium
cauendum.*

PVNCTVM III. Considera, si defectum aliquem al
ter habeat quo careas, cujus gratiâ id fiat, nonne Dei
ergo si te altiùs alterius manus leuet, vel scâla, vel mōs,
vel turris; ridiculè te effers, quòd altior sis eo, qui in ter
râ relinquitur. Simile etiam est, si aliquis equo vectus,
alium peditem & claudum præcurrat; ac rideat. Cùm
ergo illa bona quæ habes sint tribuenda Dei gratiâ,
planè dignus es qui illis priueris, si alteri insultes. & hoc
est quod Apostolus ait: In quo tu alium judicas, in eo
te ipsum condemnas. Et rursus: Si præoccupatus fuerit
homo in aliquo delicto, vos, qui spirituales estis, hu
jusmodi instruite in spiritu lenitatis, considerans te
ipsum, ne & tu tenteris. *O Rex regum, &c. ut infr. p. 220.*

*Rom. 2.
Galat. 6.*

Meditatio secunda de eodem.

*Zelus præ
posterus ju
dicantis
proximum.*

Galat. 6.

*Matth. 18.
Stultum est
proximo non
ignoscere.*

PVNCTVM I. Considera, quare offendaris alieno de
fectu. Primò, quia tibi fortè displicet; & ferri non
posse dicis; quid ita? quia contra Dei legem: atqui Deus
legem meam tulit, & tolerat tamen; præterea simul sta
tuit ne irascaris, ne impatiens sis, mandavit alterum al
terius onera portare, mandavit remittere unumquem
que proximo suo, & conseruo de corde denarium, ta
lentaque millia plurima se demissurum sponndit; &
tu abnuis, sed cum improbo seruo tenens proximum,
ferè suffocas, & clamas, Redde quod debes? Quid di
cis? mayis hæc debere; quàm denarium tibi deberi? &

non

n vides Deum pati, & longanimitèr expectare eum?
 & tu ulcisci cupis? Vel est quia contempfit mandatum
 tuum. Quorsum illud dedisti, seruus & mancipiũ Do-
 mini Dei tui? nõnne pro tuo commodo? si sic fecisti,
 pæuaticatus es: omnia enim ad obsequium Domini
 granda sunt, corpus tuum & anima, omnesque actio-
 nes tuæ. Omnia propter semetipsum creauit, conseruat,
 gubernat, ipse finis omnium, & tu te finem vis statuere,
 idolum erigere in templo Dei tui? dominium usur-
 re in domo Domini tui? *Hæcine vera*, &c. ut sup. pag. 7.
 PUNCTVM II. Sed vis eum sic emendare? dicit, Quis
 est, qui curare potest morbos, nõnne solus ille de quo
 scriptum, quòd solus potest facere mundum de immũ-
 to conceptum semine? per sapientiam sanati sunt om-
 nes, ait Sapiens, quicumque placuerunt tibi ab initio;
 & c. herba, nec malagma sanauit eos, sed sermo tuus,
 Domine, qui sanat omnia. Considera opera Dei, quod
 nemo possit corrigere quem ille despexerit. Sed cum
 Dei auxilio id vis? At quando illud tibi aderit? utique
 cum iuxta præscriptum illius, proximum curabis: nihil
 enim exterior correptio operatur, nisi interior loqua-
 tur excitator. Unde Greg. Tantæ, ait, caritatis esse de-
 bet, qui alium ad Deum compellere studet, ut instanti
 desiderio non petitor, sed petitio esse sentiatur. Salutẽ
 uippe fidelium tum instantiùs debet appetere, ut ex
 suo interni gustus omnem motum cordis in affectum
 uocat supplicationis. sicut ergo nauta, dum omnia ad
 navigationem comparat, etiam si insanat, omnia fru-
 strà sunt, nisi Dei beneficio adspiret ventus: ita hîc om-
 ni nõ se res habet. Deinde, si ut medicus curare eum vis,
 blandire, non irascere; Deo que ultionem relinque.
 Quæ major miseria, mederi non posse, nisi deteriore
 morbo, & vulnere grauiori laborare incipias, superbiã
 & indignatione? omnes enim alii defectus, præ hoc
 parui sunt, & tu, Deo repugnante, paruum tanto malo
 uo sanare vis? & quasi in Satanã Satanam ejicere? sæpè

*Arans sub
 alio i fug.
 cæset.*

Notia.

Iob 14.

Sap. 9. &
16.

*Eccles. 7.
 Deus solus
 corrigere ho-
 minem po-
 test suã gra-
 tiã.*

*Gregor. in 1.
 Reg. l. 5. c. 3.
 Qui corri-
 pit simul
 oret.*

*Quam stul-
 tum aliterius
 vulnus &
 morbum cu-
 rare uelle, &
 sibi accersere.*

Deus. 19.

etiam novum vulnus infligere & mortem? Etenim sæpè dū ligna peccatorū cædere quis cupit, fugit secur manum, ferrumque lapsum de manubrio proximum occidit; & panis quem præbebat, vertitur in fel aspidi dum turbatum monet, & sanare cupit, qui ipse animi sui perturbationem componere non valuit. Et ille quidem sanari potest correptus, tu verò quomodo poteris qui auxilium fortè aut non habes, aut non admittis quomodo illos potiùs non toleras, qui te toleras? E quidem si sic curari posset, benè quidem; sed cūm Deo curare debeat, & superbis resistat, nihil proficis, sed te vulneras alterius vulnere; omniumque morborum cōtagio inficeris, dum curare optas: cadis cūm stare deberes, & alium erigere. Nequaquam autem jacentem erigit (vt Gregor.) nisi qui status sui rectitudinem per compassionem flectit. Ecce pro zelo tuo optas ut quis Deo satisfaciat de duobus minutis; & tu plurima debita contrahis? si irascaris, liberisque & subditis, ut sic loquar, maledicas, si illi ollam frangant; tibi succense, qui fœdus ac pacem animæ cum Deo & proximo convellis. fœdant rem aliquam aut perdunt, aut obliviscuntur tu verò animam vitio maculas, tuique oblivisceris. Nè ejicitur, aiebat Dominus, dæmonium, nisi in jejunio & oratione. ita etiam de aliis crede, vitiumque, quod velut dæmonium est, pellendum esse, non irâ, sed patientiâ; non arrogantia, sed humilitate: num ignem potes igni extinguere? Ergo primum vitium quod in proximo curatum optas, illud in te supera: nam, ut olim sanctorum Patrum sensus fuit, nemo ex animâ alterius dæmonem ejicit, nisi priùs in se superârit. Postremò, etiam si totus mundus periret, animi omne bonum, id est pacem, perdere non debes: quia sic est voluntas Dei, qui potest cūm vult, verbo uno omnia emendare, & tamen tranquillus videt, ac permittit.

*Superbo
Deus resis.
fit.**Gregor.**Vitium non
vicio, sed
virtute
emendandū
Matth. 17.**Cassianus.**Pax a nimi
servanda.**Attende**Haccine vera, ut sup. pag. 7.*

PUNCTVM IV. Considera, Christum crucifixum à te per

peccata tua, & tamē pro te orare, ac suis persecuto-
 ribus: & è suis vulneribus sanguinem tibi & medicinā
 proponere. Secundò, hæc tolerare ut sanet te, & filios,
 quosque tibi commissos; & tu tolerare quidquam recu-
 sare: & siquidem Superior sis, ad hoc unum te positum,
 aliorum portes onera, noveris. Terriò, attende ut te
 sustinerit, & sustineat Deus. non sis ergo exactor vin-
 ctæ, qui petitor es veniæ. nullo autem eum meliùs
 vitari, aut proximum reddere meliorem potes, quàm
 vincendo in bono malum. si æger est & malus, tū scias
 opus medico & peritiâ non benè habenti: non gau-
 det mater à filio læsâ, eum vulnerari, quia iterum in fi-
 lio læditur. ita & te proximo oportet esse affectum, at-
 que alterius delictum, tuum scias debere esse luctum.
 neque gaude si aliis melior fortè sis: sed quo illi minùs
 abest, plus existima tibi defuisse, & deesse. sin autem,
 ascaris, quòd hoc ipso excæces te, atque ineptum fa-
 cas ut alium cures.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

PUNCTVM V. Considera, quomodo in homine duo
 sunt; opus hominis, & opus Dei. aut, ut Augustinus: duo
 sunt nomina; homo, & peccator: quia peccator est, cor-
 pe; quia homo, miserere. Quis gemmam preciosissi-
 mam odit, eò quòd luto, vel conchylio involuta? Gem-
 ma, proximi anima: quanti empta à Sapientiâ æternâ?
 hæc luto peccati involuta est. Tūne despiciere eam
 potes, qui deteriolem te debes æstimare? Non vis nisi
 bonum diligere; quem te igitur æstimas? nemo bo-
 nus, aiebat veritas, nisi solus Deus. tu verò quid ais?
 certè te ignoras; & si bonum vis diligere, ergo & eum
 cui talis esse optat. Dic obsecro, statuam amas fieri ele-
 antem, & lignum seu materiam, ex quâ fiat, averfari?
 Quis prudens projicit viperam, etsi venenum noverit,
 dolens ex eâ theriacam facere fratri suo? An putas quis-
 quam preciosum contēnit monile, quia ab hoste capi-
 tur? Nonne potiùs eripis? ita si dæmon tenet fratrem,
 non

*exemplum
Christi Ja.
sv.*

*Superioria
est defectus
aliorum fer-
re.
Vince in bo-
no malum.*

*Maternum
affectum in-
dise, erga
proximum.*

*August.
Duo in om-
ni homine
consideranda.*

*Quisque de-
bet se aliis
proponere.*

*Quales nos
proximo, ta-
les nobis
Deus.*

non ei irascaris, sed hosti, eumque eripe. Denique cito qualem erga te Deum & homines cupis, & cures, si ipsi tibi præessent? talem erga proximum te pibe. At non proficit. videt Deus, & sustinet, cuius illa cura est: ipse Dominus & Pater est, tu quasi pædagogus videre debes quomodo eos regi velit, & scire te ad utilitatem eorum datum esse, non tuam; præesse iustum, iis prodis, non tibi. Imitare medicum, nec vindictam aliam opta, quàm ut æger conualescat, morboque vixissimè puta imputandum, non ægro, si quid perperam dicat aut faciat; eoq; majorem judica, quo minus ægrem fatetur. sic ignis zelus ardebit misericordiam oleum & plus sic proficiet amica correptio, quàm accusatio turbulenta; illa pudorem incutit, hæc indignatione movet, denique beatus eris: Beati enim misericordiam quoniam misericordiam consequentur.

Matth. 5.

E X E R C I T I V M.

Gratitudinis actus.

O Rex Regum, & Domine dominantium, ego minimus servorum tuorum, cui tot debeo talenta, quot vita mea sum momenta, quot gutta in mari, & arena. Verè fateor coram te curiam tuam, multiplicata esse peccata mea super capillos capiti mei; sed, tu Domine, Pater misericordiarum es, qui tamdiu patientiam habes non ut omnia reddam tibi, sed omnia condonem mihi, imò dones te mihi; & ego non miserebor conservi mei, & donabo illi, sicut mihi donasti & donas? misericordiam ego volo & vindictam postulabo adversus proximum, id est, adversum omne & unicum solatium meum?

Veniæ petitio.

Dicebas olim adultera accusata coram te: Nemo te condemnavit mulier? nemo, aiebat, Domine. Et tu bonitas infinita quæ ad hæc? nec ego te condemno. Sic tu iudex vivorum & mortuorum; ego verò reus in carcere hoc, ignarus amore an odio dignum sum, quid agam? ego reus filios tuos iudicabo, & me damnabo, ego veniam petam manu unâ, & alteram coram te proximum præcipitabo? Absit hoc, ô JESU, ô salus mea, ut eum pro quo mortuus es, pro quo animam panere millies in die debeo, id est

Quàm indignum proximum temerè iudicare.

te, ut illum perimam gladio linguæ, eum quem sic redemisti, despiciam? ut sic ex ore & facto meo me iudices.

Ego te in proximo repellam, & quotidie rogabo, sicut & rogo millimè, ut venias ad me, & intra me maneat, & beatum facias: ego irascar illi, & placare te volam? An nescio verum esse, quod uni ex minimis meis fecisti, mihi fecisti? Scio, Domine, quid ego irascar tibi, & veniam negabo tibi, à quo veniam peto: percutiam te, à quo osculum pacis expeto? occidam te parvulum à quo vitam flagito: panem solatii illi negabo, & ego, ego miser & infelix panem Angelorum, te omne delectamentum in te habentem, uti facias, postulabo? Absit à me, bone JESU, quem docuisti & doces, & subes magis exemplo quàm verbo mitem & humilem corde.

Absit Domine, ut linum fumigans extinguiam, & calamum coquassatum conteram, absit ut alterius peccatis irascar, qui me urgeo: quomodo enim apparebo in conspectu tuo, qui misericordiam vis, & non sacrificium, qui mavis me reconciliari tibi meo, quàm tibi sacrificare; & quàm mensurâ mensus fueris, utò remetieris mihi? idcirco ego condono inprimis omnibus adversariis meis, etiamsi verè nemo iniquè, si me considero, aduersum me egit, quia pravaricatorem legis tuæ meritò aversari debeant, & affligere omnes creatura tuæ; sed misericordia tua super omnia opera tua. Da mihi, quaeso, gratiam tuam, quàm benignitatem tuam illam valeam imitari, & te in proximo, & in omnibus, super omnia ardentissimè amare: & non verbo in lingua, sed opere & veritate. Sic enim statuo coram te hoc corde amare omnes maximè adversarios & molestos, & verbis dulci reconciliare, & opere ipso N. ut cognoscant omnes, quia dico te Patrem meum dulcissimum, & quod sicut mandatum dedisti mihi, sic facio; paratus animam pro proximo, id est, pro honore, qui pro me dignatus es mori. Respice, & audi vocem querentis & quærentis te. Amen.

Praxis ad tolerantiam exercendam.

Vivis exercitii praxis est omnibus necessaria: nullo enim unquam tempore, nullo loco deest materia tolerantiaeorum defectuum. Cui enim ex voto serivit famulus? cui

Applicatio
ad Com-
munionē.

Actus cha-
ritatis erga
proximum.
Isaiæ 42.
Osee 6.
Matth. 5.

Necessitas
hujus exer-
citiis

pro arbitrio dominus satisfacit? quis est qui careat vitiis? qui in omnibus cum alio sentit & consentit? nemo certè, hinc pacem & tranquillitatem summum animi tui bonum serue exerce te hoc exercitio sedulo ac frequenter, fructumque illius uberrimum comperies, & ad uniuersam pietatem non exiguum præsidium.

*Pax animi
seruanda.*

Stude verò Primò, ante omnia animum pacatum habere priusquam corripas: ita enim per zelum aciem mentis excusat.

Secundò, dolorem de simili tuo, vel eiusmodi peccatis extirpare, & te humiliare, Deoque soli confidere.

Tertiò, compassionem exerce erga proximum, & stude dolorem correptionis amore lenire.

1. Reg. 2.

Quartò, Dei implora auxilium, & postquam adhibita est te opera, Deo curationem committe: Deus enim sanat & vivificat.

*Publica
publicè arguenda.*

Notandum etiam Primò, correptione publicâ id quod publicum, privatâ verò & secretò quod secretum & privatum arguendum esse.

*Remediorũ
usus.*

Secundò, medicamenta primò lenia adhibenda esse, dein amariora, quia, ut Augustinus: Sicut meliores sunt quos dirigit amor: ita plures sunt, quos corrigit timor.

August.

Tertiò, maxima habenda ratio complexionis, & personæ & temporis, unde seniolem ne increpaveris, sed obsecra ut patrem, sæpè enim desectendum à rectâ viâ in publico, ut transfire quis possit, nisi velit incurrere in multos, & prægnant desiderio offendere.

1. Tim. 5.

Dignatus es, &c. ut sup. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Rom. 14.

T*V quis es, qui seruum alienum iudicas? Domino suo stat aut dicit.*

1. Tim. 1.

Fidelis sermo & omni acceptione dignus, venit Christus peccatores saluos facere, quorum primus ego sum.

Matth. 7.

Nolite iudicare, & non iudicabimini.

Gal. 6.

Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi.

Luc. 6.

Hypocrita, eice primum trabem de oculo tuo,

CAPVT VII.

Meditatio de Patientiâ in malis propriis.

VM tu, Ô JESV æterna veritas, quæ fallere non potes, dixeris: *Patientia vobis est necessaria, ut reportetis missionem; & rursum: Omnes qui piè volunt vivere perfectionem patientur; & iterum: qui vult venire post me, abneget seipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me: de hoc vobis agam ex tui amore; & gratiâ tuâ. Et rogo te, Petre amantissime, dux noster, & legifer noster, inspiice mihi quod placet tibi, quodque utile proximo & mihi pro maximâ gloriâ tuâ; ut gloriari possim in crucifixâ, & mihi mundus crucifixus sit, & ego mundo. Amen.*

COMPOSITIO LOCI, erit statuere se coram Deo, & eiusque providentiam in bonis & malis intueri.

PVNCTVM I. Considera Primò, velut è speculâ maculata, quibus mortales passim affliguntur, & quâ illa sint. Denique quales ij ferè, qui maximè ea tolerant, quibusque à Deo immittantur, id est, summo bono, summè prudenti. Sunt quidem plurimi mali; sed tamen & plurimi boni innocentes, Deoque charissimi.

Quæso, vide nōne imperia, opes, favores penes impios sunt? Nunc verò teipsum inspiice qualis sis, quid præterita promeritus sis, & quotidiana: & puto quod magnam habebis materiam gratias agendi Deo,

*Bona mundâ
malis dan-
tur ut pluri-
mum.*

pro infinitâ suâ in te misericordiâ. Quid enim illa quæ præteritis, sunt, si ad peccata tua attendas, si comparent ad ea quæ Jacob, Joseph, Job, aliiq; Deo charissimi passi sunt, Apostoli & Martyres? Considera Secundò, recuses pati, & obmurmures, quid consecuturus sis; videlicet, ut longè graviora sint quæ toleras, ob voluntatis repugnâtiâ, utque ad illa adjicias omnium maximum gravissimum, videlicet peccatū, & animi perturbationem, quâ velut in belluam, per irâ muteris. Equidem impatiens, cùm obolum perdidit, totâ substantiam projicit

*Impatientie
mala & in-
sanias,*

projicit, cùm quis ei levem rem surripit, omnia bona sua abjicit, exustâ parte domus cæteram succendit; famæ aliquâ maculâ acceptâ, per impatientiam gravior facit. Bonus verò si in corpore aut re externâ patitur magnum in animâ, at majus in Deo præsidium & refugium habet. Considera Tertio, si toleres mala quantum apud omnes laudem habiturus sis. Primò apud Deum quia ejus voluntati acquiescis, & patiendo tuum erga majestatem illius amorem ostendis. Ille enim patiendo potiùs, quàm agendo declaratur: unde mille invenies, qui multa largientur, orabunt, & levem pro Deo amore injuriam impatientissimè ferent. Quis hic, quæso, amor, quantus est? nõne si verus est, talis est qualis in fortitudine ac patientiâ Martyrum apparuit? verus fortis & adamantinus est amor, imò fortis est ut mortis dilectio, & dura sicut infernus æmulatio. Secundò considera quantus, si fueris patiens, apud Sanctos fortissimos amatores futurus sis, id quæ quia illis similis factus eris, de quibus canitur, Omnes Sancti quantum passi sunt! *Hæcine vera*, ut supr. pag 7:

PUNCTUM II. Considera quantus sit patiens apud homines: nemo enim est, qui non obstupescat patientem, & præferat expugnatori urbium eum, qui moderatur animo suo. Ille enim est aheneus murus, & sicut inexpugnabile, tectum patientiâ & æquitate. Neque interest an de re, an famâ agatur. Etsi enim linguâ maledicâ quis tibi detraxerit, nihil est quod movearis, nihil quod irascaris. Sive enim bona, sive mala, benè, vel malè dicat tibi aliquis, vel etiam faciat; perinde est: talia enim tibi erunt, qualia esse volueris, qualiter eis uti volueris, usus fueris. Sicut enim mentitur iniquitas sibi non tibi, si non consentias; ita omnia mala facit sibi et dicit, id est, ad perniciem suam, si nocenti compatiarumque propter Deum ames, & gratis. id verò tum facis, cùm nec beneficiis solis ad amorem excitaris, nec maledictis ab eo avocaris, & commiseraris ei potiùs quàm

*Patientia
laus.*

*Cant 8.
SS. Martyrũ
exemplum.*

*Quisque sibi
bona audit
vel mala.*

quàm in malis propriis gemas, quibuste appetit. Dignus est enim commiseratione: mala enim ejus, illi mala & valdè mala sunt; sed tibi dicta ac facta, si velis, in tantum bonum, & tantum malum convertere potes, quantum voles. Nam etsi re verâ mala sint, non tibi tantum erunt, neque mala esse ullo modo poterunt, nisi in te utaris; nec bona bona, nisi eis benè usus fueris. Hoc semper ergo intuendum, quid fiat in animo tuo, non verò, quid boni, vel mali alii faciant; sed quid tu de malis eorum factis facias: quomodo scilicet utaris bonis & malis eorum: quantumque ex iis proficias, sive favendo, & adjuvando; sive compatiendo, & emendando. Accidit enim mala à voluntate tuâ habent, quòd tibi mala, vel bona fit; sic aurum visum fit rapinæ occasio furi, & mali, ex militiâ ejus; abstinenti & misericordi virtutis, quia tribuit egentibus. Vt sol indurat lutum, liquefacit ceram eodem radio; ita hic homo adversis fortior fit, ille liquefacit; ille iis honoratur, hic vilescit. Quid si enim tu patienter injurias, calumnias, bonorum direptionem ferentem vultu, fortiore animo, rependas bona pro malis; nonne gaudebis? ab omnibus laudem, etiam improbis feres? quid si irasceris? malo uni tuo in animo, aliud adjicies & gravius. At de honore agitur. ita est; sed non de vero: quo tunc solùm excides, si impatiens feris. Sed & de bonis periclitaris; vis etiam potiora abijcere, quia sequiora perdi disti? *Credo tibi, ut sup. pag. 7.*

PUNCTUM III. Còsidera, precor, Primò, an scias, quâ via ad cælum pertingere possis; utique certum est te ignorare: ergo sic cogita: Ecce hanc tribulationem mihi Deus immittit, hæc via est, quâ ad cælum me perducere vult, & non aliâ: præsertim cum, etiamsi omnia adhibeam, non evitare nequeam. Deinde cum certissimum sit per multas tribulationes oportere nos saluos fieri; & quòd sancti, qui pie volunt vivere in Christo, persecutionem patientur; ac verissimum illud. Mundus gaudebit, vos vero contristabimini, sed tristitia vestra vertetur in

*Mali tantum
possunt nobis
occasionem
dare virtutis.*

*Honoris inanis
cura est
bonorum.*

*Via ad Deum
monstrata
est patientia.*

*1. Tim. 3.
Ioan. 16,*

*Resignatio
necessaria.*

*Cruz Chri-
sti aut da-
monis fe-
renda.
Matth. 11.*

*Sap. 5.
Impatientia
infructuosa.
Act. 9.
Isaia 45.*

*Deut. 32.
Adversa
sunt medici
na.*

*In ijs
Deum con-
verte.*

gaudium. hæc, inquam, cum ita sint, age, discerne, saluus fieri, an pie vivere, an tristari hinc cum filiis De tristitiam velis verti in gaudium? Quod si annuis: rum te rogo, & percunctor ex te: Cur ergo quereris an tuum potius sit eligere genus afflictionis & adve- tatum, id est, an infirmus sibi genus pharmaci præbe- bere debeat, an medicus; an dux militem, an miles- cem sequi debeat; Sapientia æterna insipientiam i- stram? Secundo, si hanc recuses crucem & afflictione cogita certo certius graviolem à dæmone sustine- dam. idè enim dixit Dominus: Venite ad me om- qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos: iugum enim meum suave est, & onus meum leve. Idè in- ferno lugent improbi se ambulasse vias difficiles, mi- dique hujus gravissimam tyrannidem sustinuisse. Ter- tiò considera, eâ lege omnes natos, ut adversa feram & frustra te repugnare; ipse enim Dominus ait, I- rum est tibi contra stimulum calcitrare. Numquid- cet lutum figulo: Quid facis? Si ergo non possis effug- re, quid turbaris, & augeas dolorem ac malum tuum- neque enim Deo nocere potes; quod si velis, proximi- ultor ipse erit, qui dicit, Mihi vindicta & ego retribuam: adè ut solùm dicentem proximo fatue, igne p- niat sempiterno. Non sufficit tibi?

O æterna Sapientia, ut infr. pag 36.

PUNCTVM IV. Considera primò, an cum videas te superbiam, & impatientiam, velis sanari? ita, inquit ergo admitte manum medicam, gratias age illi, qui ad belluas istas extinguendas & incendium juvat: que enim patientia sine illis exercitationibus pot- acquiri, neque humilitas sine humiliatione. At res tibi erepta est, officium, æstimatio, honor; à quo? à De- cujus erat, quod tu occultè ut idolum colebas mag- amore. Si ignoras quanto, collige ex dolore què in a- mo tuo experiris, eo quod diu fornicari, ut Scriptu- loquitur, & tuum illud idolum colere non potueris. Qu-
cu

Deus, & cęlestia tibi adsint, ut scarabęus stercoribꝰ
 creas? Petere veniam deberes, quod nimio amore
 creaturę inhęseris, quod est spiritualiter fornicari: &
 te doles quod ultrā nō liceat tibi, & quereris de Deo
 tu, spōso animę tuę. O impudentiā! Audes petere, quo
 m offendas, ab eo recedas; & si misericorditer negat,
 te impatienter, quod injuriam diutiꝰ sibi ā te amore
 creaturę fieri non permittat? dissimulare saltem debe-
 re dolorem de mali occasione, id est adulterij, sublata:
 gratias agere ob laqueum remotum, & foveam clau-
 sa. O misera fors, non posse nolle quod obest! non
 velle, quod prodest! *Hęcine vera*, ut sup. pag. 7.

*Creaturę
sunt idola.*

PUNCTVM V. Percurre passionis mysteria. Primò,
 angustias cordis dulcissimi Jesu; & tuas illis conjunge,
 sic unitas divinę majestati offer. Deinde quid patia-
 ri, ā quibus, & quomodo, in corpore, membris, famā,
 & existimatione, & dic saltem ad singula: Quid retri-
 buam tibi, Rex meus, & Deus meus, vilissimum man-
 cium tuum pro omnibus quę retribuisti mihi? nōn-
 equum est me confidere tibi, qui tanta fecisti pro
 me? & aliquid ferre pro salute meā, cū tanta pro illā
 mererare dignatus sis? Secundò, attende sapientissimum
 & optimum Dominum, sibi suisque crucem elegisse;
 & tu ergo dic: Nos autem gloriari oportet in cruce
 Domini nostri Jesu Christi, per quem mihi mundus
 excifixus est. Tertiò, optimi Patris erga te providen-
 tiam, quodque ab æterno providerit & decreverit hanc
 tibi crucem; secundum omnes circumstantias loci,
 temporis, personarum, eamque summā cum bonitate
 & sapientiā ad mensus fuerit viribus complexionique
 tuę, ita ut, si velis, tibi etiam sicut diligentibus Domi-
 num, omnia in bonum cooperatura sint. Elegit verò
 hanc, vel illum, per quem te exerceat, puniat; cur non
 tacet? non respicias ad bajulū, sed eum qui mittit. non
 est enim malum in civitate, quod non fecit Dominus.
 quartò, considera æternum glorię pondus, quod pro

*Passionis
consideratio.*

Psal. 115.

Galat. 6.

*Providentiā
Dei in ma-
lis attende.*

Rom. 8.

Amos 3.

2. Cor. 4.

Hebr. 10.

Resignatio
necessaria.

momentaneâ tribulatione retribuetur, & secundû Apostolum, patientiam ad omnia necessariam esse, reportemus promissionē, & possideamus animam nostram. Ergo generoso animo te divinæ, providentiæ committe in tempore, & in æternitate; & fac velis id, quod Deus vult. aliàs enim nihil velle potes, quod tibi utile est: utilitas enim nostra sola Deus est, & voluptas ejus mane ergo in eo, & fruire illo qui ubique est; & omni bonum; & queri nūquam poteris. Queritur enim, quod caret aliquo bono: & ecce si vis, habes omnia in Deo tuo, si ei voluntate & charitate conjunctus sis: in hoc enim omnis lex & Prophetæ; in hoc vera charitas, charitatis perfectio consistit.

E X E R C I T I V M.

Sap. 8.

Amos 3.

Matth. 10.

Confide in
Patris nostri
æterni
providen-
tia.

Acto. 17.

Matth. 10.

 Applicatio
ad Com-
munionē,

Quæ sapientia aeterna, quæ attingis à fine usque ad finem fortiter, & disponis omnia suaviter. nonne dixisti per Prophetam tuum: Nō est malum in civitate quod non fecit Dominus? Nonne dixisti capillos nostros omnes numeratos esse? Nonne oculi tui semper nos contemplantur? Nonne Pater noster, nostrique amantissimus es, & creator, & conservator? Nonne in te vivimus nos, moriamur & sumus, & omnia, quacumque sunt? neque folium in arbore movetur sine providentiâ tuâ, neque cadit passer super terram sine illâ. Quid ergo si hoc, vel illud mihi adversi accidat? anne velut canis lapidem petam, & nō attollam oculos ad te, qui id facis & ex immenso amore id mihi immittis? Oro te sæpè, Domine pro patientiâ, cur ergo eam viâ ordinariâ acquirere nolo; sed velut homo tentans Deum; patiens esse volo, & pati nolo? Quæ membra sanctissimi corporis tui habes, Domine JESU, quæ quàm deformè! tu vulneratus es propter iniquitates meas, & plantâ pedis usque ad verticem capitis non est in te sanitas, ut ego sanus sim, & ego pro meis pati recuso? ô Domine, tu vides inperfectum meum, & si vis, potes me sanare, & cur nolis? potesne vincere malitia mea bonitatem tuam? non potest: ecce enim paratus es venire etiam hodie, ut me sanes, ut cibes, ut potes, amplectaris; ut similis tibi efficiar. Fac obsecro mihi secundum misericordiam

mercediam tuam. Porro me in manu tuâ, ut lutum in manu
 tui, & resigno me tibi in tempore, & in aternitate, & tan-
 tu modo id rogo, ne projicias me, neque despicias me Deus salu-
 ra meus. Tu Domine, didicisti ex ijs qua passus es, patientiam
 & obedientiam; & ego omnia dura respuam? ignavus certè miles
 sum.

Quid propter me in cruce dura coronatus, & flagellatus fuisti; &
 genollia omnia quæram? Tu famem passus es, ego ventrem di-
 ledere cupiam? Tu ignominiam & improperium elegisti; ego
 in honore gloriam spectabo? Tu in omnibus dura elegisti & vilia &
 aspera, sicut & omnes Sancti tui; ego verò non tuo spiritu, sed
 carnis & mundi impulsus, commodis meis studebo! nōne tu no-
 vissime JESU, reprobare malum, & eligere bonum? si in
 cruce & tribulatione malum; anne eam elegisses? nōne calicem
 patris Matris, & amantissimis Sanctis propinasses, qui circue-
 runt in melotis, & pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti,
 in desertum vitæ hujus, ut in veram promissionis terram perve-
 niant? ego verò quomodo aliam viam invenire volo, quàm tu,
 sententia aeterna, elegeris? Displicetne mihi, ô Deus meus, consi-
 derare tuum? oportuit te pati, & ita intrare in gloriam tuam? quo-
 modo igitur intrabo in illam, nisi viâ regiâ sanctæ crucis? Quo-
 modo que eam aut fugiam, effugere crucem nullo modo valeo, un-
 de malis cinctus: sed hoc ago, ut ea, quæ, si libenter de manu
 tua acciperem, suavia essent (tu enim dixisti, Cum ipso sum in
 tribulatione) jam ob propriam voluntatem, & repugnantiam
 aspera fiant & intoleranda.

Quid me facies, bone JESU? nōne certum, quod nisi compa-
 sione, corregnare nequeam? cur ergo eos, qui coronam mihi sa-
 criant, odî & aversor, qui vel imprudentes, vel ingenti suo ma-
 iam in hoste commiserando eam mihi faciunt? Ecce medici-
 præbent peccatis meis, & hostibus abigendis arma; sed nolo
 JESU, & instar furiosi, qui hostes meos fovent, diligo: qui
 bellant, aversor, neque pudet, eheu! me Christianum ver-
 tere, & quasi factis negare. O JESU amantissime, talémne
 solare potes in servitio tuo, qui horret velut demonem crucem
 aspernam? qui non diligit persequentes se, neque orat pro illis, neque

Christus si-
 bi & suis
 elegit dura,
 quid tu?
 Isaia 7.

Hebr. 11.

Resignatio
 necessaria.

Psal. 90.

Compassio
 erga adver-
 sarios.

Confusio
 sui.

Matth 5.

bene facit iis, sed velut Ethnicus & publicanus, diligentes se agit, & odientes odit: quod etiam se ipse faciunt? & licet iubeas inimicos diligere, ac tanta premia proponas, eheu! ecce plus apud multos valet verbum proximi placabile, aut obsequium vile, quam omnis voluntas tua: ob illud enim illi ignoscitur, ob hanc nec vbulum condonatur.

Ecce confiteor tibi delicta mea, & postulo humillimè gratiam tuam, per dolores, fatigationes, mœrores, vulnera innumera, opprobria tua, ut discam inimicos diligere, aduersa ut à te immensa amplecti, per multas tribulationes à providentiâ tuâ immixta aliquando saluus fieri, & inter amicos tuos, quos & imploro, sanctissimos Martyres tot passionibus nobiles, inter Confessores & virginis etiam cruce suâ insignitas, stare, & te frui in aeternum. signo me tua providentiâ, dispone de creaturâ tuâ. De nihilo fac quod tibi placet, Domine mi Deus cordis mei: quid enim mihi vi quid expediat mihi? tu medicus es anima mea, nosti quid expediat; tu dux nosti, quâ ducas; tu, Pater, scio, non proicies, que despicias, neque deseres me; neque ego te per gratiam tuam bone IESU, mori tecum & vincere; & in aeternum tibi adherere volo, Amen.

Oblatio
sui.

*Praxis ad malorum propriorum exercendam
tolerantiam.*

Prævide
aduersa.

I. **P**RAVIDERE manè, & in examine; immò etiam singulis diebus, ut jam dictum, ea quæ nobis aduersa possent accidere, & ad ea animum comparare.

Deum præ-
sentem in-
uenire, & cru-
cifixum cõ-
plectere.

Secundò, oblatâ occasione patientiæ oculos in cælum Deum convertere, ac gratias agere, & cogitando esse te coram crucifixo, eum complecti. Reprime ergo vocem, & commo- tur ira in te, neque unquam ulli postea enarra, vel auge ab aliis injuriam illatam: id enim est aggravare, & sese ad ultionem dæmonis astu provocare. sed ut verè humilis extenuare delicta, quia injuria nõ fit illi, qui Deo perduellis, & toties injurius.

Præveni
proximum
officio.

Tertiò, si quid amaritudinis sentias, præveni proximum, si aliter nequis, per alium; Primò, humiliatione, et si culpa sit; Secundò, beneficio: Tertiò, saltem diligenter pro- ora. Sunt qui ex aversione & odio declinant conspectum & loquium, nõne ex ore illorum & facto judicabis illos, Domine? Quàm vereor ne nunquam videant in jubilo faciem tuam.

qui humiliatione prævenire nolunt, quasi dedecet; cum humiliaverit semetipsum Dominus, & qui peccatum non fecit cum latronibus sese deputandum obtulerit. Quid vis videri posse errare, & hominem non esse te? Vide ne ut Angelus statura, & sicut unus de principibus corruas.

Quartò, quotidie in Sacro offer te ad omnes tribulationes, à quibuscumque de manu ejus accipiendas, undecumque proveniant, deinde quotidie illi refer acceptas, & ora pro persecutoribus tuis.

*In Missa re-
signa te Deo.*

JACVLATORIAE.

Non est malum in civitate quod non fecit Dominus.

Amos 3.

Erumentum Christi sum, dentibus bestiarum molar, ut munus panis inveniar.

S. Ign. Mar.

Bonum mihi, quia humiliasti me, ut discam justificationes tuas.

Psal. 118.

Cogno vi, Domine, quia equitas judicia tua, & in veritate tuâ humiliasti me.

Ibid.

Adjutor meus esto; ne derelinquas me, ne despicias me, Deus salutaris meus.

Psal. 26.

CAPVT VIII.

de impedimentis Progressus in viâ spirituali, ac primò de contemnendis hominum judicijs.

DOSTOYAM aliquis cum filijs Israël de Ægyptiacâ servitute liberatus est, & ad montem Dei Oreb tenere conatur; infernalis Pharaon nihil non objicit ac movet, ut si omninò à salutis viâ avertere nequeat pererinantem in cælum; saltē varijs tentationibus seu velitationibus ejus progressum ac cursum retardet. Necessè igitur est armis esse instructum, modumque nosse punandi cum Principibus tenebrarum harum. Et quia inimici hominis domestici ejus, & verè homo homini opus est, & ut D. Antonio Angelus ostendit, illi se mutuo impediunt quàm maximè æmulatione, invidiâ, risibus & judiciis suis temerarijs ac detractionibus, ideò de contemnendis his primò agendum puto.

*Meditatio de contemnendis hominum
iudicijs.*

PRÆLVDIVM I. Erit statuere se coram Deo, e jusq[ue] curiâ amplissimâ, cum proposito omnia dirigenda ad gloriam illius.

PRÆLVDIVM II. Postulare humillimè gratiam, & fontem propè omnis mali cognoscere possimus; quod est iudicijs hominum subservire; & ex ijs, (quod plerumque faciunt mortaliū) vitam suam ordinare.

HOMO. O Sapia eterna, vulgò dicitur homines moveri non tam rebus, quàm rerum opinionibus & ecce, si percurro vitæ meæ rationes N. sicubi dolor, aut gaudium; aut timor, aut spes nata fuit, ab hominum opinione, laude aut vituperio video magnâ parte profecta: nemo enim dedecora, infamiam, paupertatem, despectum timet, aut de ijs dolet, nemo de honore, fama, &c. exultat, nisi vitam suam ad aliorum opinionem velut normam dirigat. Et ecce, hinc fit ut quoties in animo meo pium decretum facio, non id tantum me considerare sentiam, quid res in se sint; sed etiam quæ vulgò de rebus sint opiniones. Si enim rectè vitandi, vitandi cōsortia prava & colloquia, sobrietatis fugas sæculi, modestiæ in victu & vestitu, si confitendū crebrò, ac communicandi legem mihi statuo; pondus grave addit mihi in plerisque iudicium hominum, sapientium improborum, aut eorum, qui neque probi, neque improbi sunt, sed in confinio utrorumque commorantur & claudicant in utramque partem: & insinuat se mox quid dicent hi, quid illi recensebunt?

CHRISTVS. Nōne potiùs cogitandum tibi foret quid ego verbis, quid factis senserim? Ego Sapia eterna, ego Iudex tuus, qui iudicabo te secundum legem meam & opinionem, & iudicia mea, non verò insipientium & mundi huius. Cur ergo iudicijs hominum aut incitaris, aut retardaris? grave certè præjudicium

*In plerisque
iudicijs ho-
minum mo-
retur.*

*Cogita Dei
iudicia.*

ium, quod iudicium non habet, & à me recedit.

Hæcine firma, ut sup. pag. 8.

HOMO. Nisi id fecero, nõne credo, videoque me à
à Majestate, & à toto mundo subsannandum, quod
tulto crediderim, & illusori sciens & volens? Tædet *Cur stulto*
e valdè, sic ventis auræ popularis ferri & abripi, non *potius credis*
ndere rerum, sed opinione. Sed quis me liberabit de *quàm sa-*
à cõmuni malignitate & morbo, nisi tu Deus meus? *piencia?*

que, ut video, quosdam Religiosos etiam iste adu-
; quos non rarò iudicis hominum transversos agit,
ausuque, ac vituperio, à normâ humilitatis & obe-
entia, simplicitatisque lege, longiùs facit aberrare.
ic de loco, munere, alterius obloquio, famæ detri-
ento queritur, ille locum, munus, & studia affectat;
si horum petam caussam, una est hominum opinio
ns omniũ propè malorũ. *Hæcine vera*, &c. ut sup. p. 7.

CHRISTVS. Imò, nõne rara avis est, invenire Iobum
terrâ Hus inter malos bonum, sive in sæculo, sive et-
m in religione?

HOMO. Tu nosti, Deus bone! quæ hæc maledictio,
dò ad eò pauci velint singulares videri in bono, &
oi placere? quodque in naufragio malorum cum illis
otent potius perire, quàm tuâ. gratiâ super aquas am-
ulare! Pudet, aiebat servus tuus Augustinus conque- *l. 2. Confess.*
ns de hâc insaniâ, pudet non esse impudentem. O *c. 9.*
anta calamitas, & malitia sæculi hujus! quæ etiam in
austra, & sui contemptores sibi tantum juris vendi-
t. Nõne tibi debemus, ô JESV vita nostra, vivere, &
undo mortui esse, quotquot Christiani sumus? & ve-
ementer id quidem desidero. Audio enim dicentem
postolum tuum: Si hominibus placerem, Christi ser- *Gal. 1.*
is non essem. An vera hæc veritas? an fallere non po- *Placere Deo*
st? non potest certè. Utinam id mihi concedere di- *nequit ho-*
neris, ut hoc opere credam, qui solus potes facere mû- *minum ser-*
um de immundo conceptum semine; & solus Sama- *vus.*
anus vulnera nostra sanare! *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

CHRISTVS. Nonne tu, ut omnes discipuli mei, abrenuntiaſti mundo in ſacro fonte, & pompis, & iudiciis eius, mihiq̄ue ſervire ſtatuisti? & ſic ad vitã ingredi.

HOMO. Et ecce, veremur dici mali, & haberi, neque tolerare id poſſumus, imò malum eſſe quàm haberi, & propter verbum hominis gratis mali eſſe volumus potiùs, quàm propter tuum boni & beati.

Bone JESV, ut infra pag. 241.

CHRISTVS. Et verò, quid ſunt iſta iudicia, niſi aliquot homuncionum, & ferè malorum, quiq̄ue male affecti ſunt, cogitationes inanes, ſermones & deliria: uti enim quiſque affectus eſt, ſic ſentit, & loquitur. Cùm verò totus mundus in maligno poſitus ſit; & quicquid in eo reperitur, ſit concupiſcentia carnis, oculorum, & ſuperbia vitæ; quod eſſe iudicium illius poteſt? An poteſt mala arbor bonos fructus facere? malum ad bonum hortari, & illud verè probare?

Credo tibi, pag. 7.

HOMO: Qui prudentiores haberi volunt, iudicium ſæculi pro ſuâ inſipientiã cum virtute & pietate jungere volunt, etſi ut plurimùm diſſideant: etſi jungere e: nequeant. tum videmus eos potiùs de pietatis exercitiis aliquid detrahere, quàm videantur hominum ſæpe peſſimorum iudiciis non ſubſcribere.

Indicia hominum quid profunt?

CHRISTVS. Quid autem iſta profunt, vel obſunt quid Lunæ, Soli, & aſtris, quòd ut Deus ab idololatrii habita fuerint? quid auro, ſi lutum æſtinetur?

HOMO. Nihil utriq̄ue, nec nobis, quòd variè iudicemur, quòd laudemur, cogniti ſimus, variè celebremur aut vituperemur, amemur aut odio ſimus: & ſcriptum memini, Si de mundo eſſetis, mundus utriq̄ue quod ſui eſt diligeret, nunc autem odit vos mundus, quia elegit vos de mundo, ſed ſcitote, quia me priorem odio habuit. Quid dulcius eſſe poteſt mihi, quid verius?

Singulariter amari velle,

CHRISTVS. Amari certè velle ſingulariter (cùm proxi-
mus quilibet, ſicut quiſque ſe diligit, diligendus ſit

omnium

omnium injuria est: & laudari velle, omninò illaudabilem facit. *omnium injuria est.* Qui enim id vult, jam laudabilis non est. nã verè non laudatur, nisi qui bonus; & laudabilis verè, & non falsò æstimatur. Ut quis laudari possit, laudem refugere maximè debet; cùm verè laudari nequeat, qui vult laudari: sed vituperio propter arrogantiam, apprimè dignus sit. Similiter, qui acceptâ injuriâ aut convicio irascitur, aut dolet; dignum se eâ esse, manifestè testatur: & laudari se in tantum velle, quantum refugerit vituperari. Si contemptus ergo aut neglectus fuisti, si quis de te malè suspicatus fuit, atque in eo gloriatus es; iniuriâ factum illud fuisse declaras: meritoque fueras dignus contemptu, si de contemptu doluisses. Et verò, *Qui de contemptu dolet, contempti dignus est.* quid est, quod à te habeas, quodque tuum sit? prorsus nihil. Mea enim sunt omnia. Cur ergo illa tibi arrogare vis, aut ab aliis tribui tibi, & ob ea honorari? Ut dæmones sibi honores tribui volunt divinos; sic vanus homo laudari, & admirationi esse, & auferre mihi honorem. Si saperet, diceret iis qui se amant & admirantur, cum Apostolis meis: Viri Israëlitæ, quid miramini in hoc; aut nos quid intuemini, quasi nostrâ virtute aut potestate fecerimus hoc? vel ut alii, cùm immolare illis vellent: Viri, quid hæc facitis? & nos mortales sumus, similes vobis homines. Vis ergo ut me omisso, te respiciant? singulariter laudent & honorent? inimici fiant mihi, ut tibi sint amici? vis tu, me præterito & neglecto, honorem quem præstare potes, amorem, admirationem tuam tribuere vanissimo idolo, id est, hominum opinioni? *Qui laudari affectant, demonem imitantur. Act. 3. Act. 14.* Qui enim illam amas, eidem per amorem subiiceris: mundumque amas, & inimicus meus constitueris. vis ut amore tui, homines impediantur, ne toto amore ferantur in me? ut ponas te murum inter eos & me, ne plenè mihi adhæreant? Gaudes fortè, si te suspiciant multi, id est, fallantur, & fallas! si ad te veniant, si iis per te aliquid tribuam. Nõne vides muscas ad ollam, & pulices convolare ad carnem tuam, & exsugere?

Qui ab hominibus amari gessit, Deo corda hominum suffuratur.

sugere? sibi comedunt, & tibi detrahunt: ita, qui ad te veniunt, aut opis, aut solatij gratiâ, quod per te illi præsto, quod suum est, petunt: propter illos enim dedi quod meum est accipiunt. Reddant itaque mihi laudem, neque tibi de laude, aut vituperio cura sit, aut iudicio hominum.

HOMO. Si ergo neque laudem appetere, aut sperare debeo, si bonus esse voluero, neque vituperium avertari: quanta, Deus bone! insipientia, propter illam malum esse velle, aut saltem me perturbando, & dolendo, minùs bonum?

CHRISTVS. Quis est, qui, si ejus sanitas, scientia, robur, opes non laudentur, imò vituperentur, ea corrumpat? Nemo fame se cruciat, quòd à furiosis & parùm fauentibus, cibus & potus venenum esse clametur.

HOMO. Et tamen, ne quis vituperet nos, sæpè exercitiis pietatis, & observantiâ abstinemus, id est, cibo animæ, ejusque robur & opes perdimus, & gratis vendamur sub peccato. Bone JESV, ut infr. pag. 241.

CHRISTVS. Quid si te quispiam consuleret? quid tibi eligendum foret, quidque expediret; verè divitem esse honoratum, beatum; an talem falsò haberi? omnibus abundantem, an indigentem? verâ, an adumbratâ virtute præditum? Nónne vera falsis & vanis anteponenda esse judicares? Attamen hic error abripit omnes; ac, ne vituperentur, injusti esse malunt, aut minùs justis, quàm ob virtutem verè laudabiles, beati esse, & honore digni. Quàm diversus erit in morte, & iudicio sensus! imò, aliud tum universi erit iudicium mundi. Laudabitur ab eo, qui illum contempserit; & vituperabitur, qui illius vocibus incantatus, inertem & turpem duxerit vitam. Tum paupertatis amor, honorum ac sæculi contemptus ac opinionum, & liberalitas in pauperes, & virtus omnis extolletur, etiam ab improbis; & à Sanctis meis, & me, in æternum laudabitur. vt meritò diem mortis Sanctorum, natalem eorum esse, & dici volue-

*Cur falsa
pro veris eligis?*

m. Oriuntur enim tum, & velut sidera, deficiente die
 ac, in nocte lucere incipiunt. *Bone JESV*, ut inf. p. 241.

HOMO. Improbi verò, etiam tunc, cùm de salute agi- *Multi con-*
 ar, ne inconstantes, ne timidi appareant, converti ad *verti nolunt*
 e, publicè confiteri, communicare, inungi verentur; & *ob hominum*
 ira conscientiaè tormenta patiuntur. *judicia.*

CHRISTVS. Si causam quæras in promptu est: Quis,
 quiunt, esset sermo?

HOMO. Et sic, bone JESV, pluris est sermo, & ver-
 um volans, re ipsâ, salute. Pluris est, quàm sit te susci- *Scultitia eo-*
 cre, à te visitari, pasci, roborari. Pluris verbum, quàm *rum qui ce-*
 omnia dona tua. Pluris timor, & volitare per ora ho- *rant iudicia*
 ninum, quàm æternæ vitæ discrimen adire. O quanta *hominum.*
 vis & potentia iudiciorum humanorum! Eheu! quid in
 iudicio ille respondebit tibi, quando coram universo
 orbe terrarum, patebit insipientia illius? Exprobrabis
 eam illi tunc; ô Sapientia æterna, quòd te spreto, vilif-
 imorum hominum vocem pluris æstimarit, quàm
 mandatum tuum. Tunc insultabit illis orbis terrarum,
 Sancti subsannabunt, & dæmones illudent, quorum
 laudes, id est jacula, tam avidè quæsierat; quibus vul-
 neratus, æternâ ignominia plectetur.

CHRISTVS. Qui autem me confessus, & pietatem
 fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum coram *Matth. 10.*
 Patre meo: & qui me erubuerit, & sermones meos,
 hunc Filius hominis erubescet, cùm venerit in maje-
 state suâ, & Patris, & sanctorum Angelorum.

HOMO. Quàm dolebunt filii hujus sæculi, eheu! in *Vide ut oc-*
 longâ æternitate; quòd ob verbum, cogitationem, nu- *casionem*
 tum hominis alicuius, omiserint occasiones mille salu- *virtutis non*
 tis, gloriae que sempiternæ. *negligas.*

CHRISTVS. Tunc, ut etiam in iudicio, ejulabunt re- *Sap. 5.*
 probi, dicentes: Ecce hi sunt, quos aliquândo habuimus
 in derisum, & in similitudinem improperii: nos insen-
 sati vitam illorum æstimabamus insaniam, & finem il-
 lorum sine honore: ecce, quomodo computati sunt
 inter

inter filios Dei, & inter Sanctos fors illorum est!

Credo tibi, ut suprâ pag. 7.

HOMO. Amari volumus, & ecce, si idcirco omittimus amorem tuum, erimus in æternum odio tibi Deo nostro, & Angelis tuis: honorari cupimus, & omnia scelerata & recessus cordis nostri omnibus aperta erunt: celebrari, & eheu! æterno carcere, & æternâ erimus oblivione sepulti, neque unquam recordaberis nostri. Deus noster: quos audivimus, quorum iudicia timuimus, perpetuis nos maledictis incessent; si honorem quærimus, nõne, eheu! æternum sperare ac eligere pro momentaneo oportuit? O felices animæ, & ter felices! quibus Spiritus sanctus eam indidit mentem, ut honores mundi simul & fauores despiceretis, excelsioresque rebus omnibus humanis effecit! O beate Alexi qui cum esses clarissimus genere, illud celasti, ut filium Dei te esse toti orbi cõprobare: vicisti generose athleta, & latitando sub gradibus toto terrarum orbe sanctitatis sparsisti radios. O Apostoli, & Martyres Christi, quæ exempla nobis contemptus opinionum mundi præbuitis! Ibatis à conspectu concilii gaudentes, quoniam digni eratis pro nomine JESU contumeliam pati. O beata agmina Anachoretarum, quàm feliciter mundo illusistis, ne ille vobis illuderet! quæ laudabat ille, calcastis; quæ vituperabat, elegistis. quis est, precor, qui vobis hunc spiritum addiderat?

*Æterna
cur momen-
taneis non
præfers.*

Act. 5.

*Fruktus non
curantis ho-
minum ju-
dicia.
2. Cor. 6.*

*Incommoda
ex eo quod
hominum
iudicia ma-
gni fiunt.*

CHRISTVS. Caro certè & sanguis non revelerāt, sed Spiritus Patris mei qui in cælis est: magnamque ex eo pacem consecuti fuerunt, numquam anxii, nulli obnoxii; sed liberi, securi per gloriam, & ignobilitatē; per infamiam, & bonam famam: ut seductores, & veraces: sicut qui ignoti, & cogniti: quasi morientes, & ecce vivimus: ut castigati, & non mortificati. Mundanus verò, quem humani respectus exagitant omnium oculos, ora & rumores observare jubetur, omniumque esse servus, qui enim diligit aliquid, necesse ei per amorē sub-

datu:

latur: & quod miserrimum est, amorem, favorem, bonam sui existimationem (quæ vera esse ob vanitatem nequeunt) venatur perpetuò: quam numquam scite potest an consecutus sit. pravum enim est cor hominis & inscrutabile; quis cognoscet illud? & qui te ore commendat, sæpè tacitus vituperat: si unus te laudet, centum despicient. quomodocumque te ut Proteus verses, nūquā unus uni per omnia, nūquā unus omnibus placebis; sed pluribus displicebis. *Hæcine firmâ fide, ut sup. p. 7.*

HOMO. O quàm caro emuntur opiniones hominum! quas verè an quis habeat quales optat, numquàm novit; & si nosset, nec ad momentum de eis certus esse posset: ita video, instabile est cor hominis, & amor illius, & quod hodie hâc horâ probat, eâdem improbat. Miramur, aliquem in Venerem, vel gutturis voluptatem sua profundere; sed longè magis fatuus, qui ob imaginationes hominum & opiniones, veri honoris, pacis, virtutis, ac gratiæ tuæ jacturam facit, id est, omnium bonorum.

CHRISTVS. Multis quidem miseris obnoxius est homo; sed immensum auget eas, qui immiscet se opinionibus hominum, admirationi, honori & amori: sicut enim ex corporis proprii, sic ex horum læsione afficitur, & ligna quibus uratur ipse adhibet, vinculaque quibus trahatur.

HOMO. Idcirco firmiter statuo numquam advertere ad hominū & mundi opiniones; sed hoc unum spectare quid à me exigat ratio, quid tua divina voluntas, tuæ præcepta & consilia. Quod sit enim iudicium mundi, quàm insipiens & insanum, manifestè declaratū est in vitâ & morte tuâ: tu enim nocte in stabulo natus, triginta annos inter homines versatus, ignotus & despectus fuisti; & postquam dulcissime **JESV**, dignatus fuisti revelare te mūdo, quoties nobis hunc contèptum cōmendasti? nullum honorem aut dignitatē aut laudem quæristi, dicens: Ego non quero gloriam meam: est qui

quærat,

*Ierem. 17.
Latus humana
na vana.*

*Nemo certus
de futuro.*

*Hominum
opinionibus
servire mi-
serum.*

*Attende ad
Christi ju-
dicium, non
mundi. |
Ioan. 8.*

quærat, & iudicet. At numquam magis, quàm falsu
 sit mundi hujus iudicium apparuit, quàm in sacratis
 mâ morte tuâ: tu enim sanctus, innocens, agnus si
 maculâ, cum iniquis ab illo deputatus es, & despectu
 existimatus novissimus virorû: & ego illius laudem a
 vituperium æstimabo? Neque aliam viam Sanctis tu
 ostendisti, qui te serio, non fictè; sincerè, non error
 aut proprio amore decepti, amarunt, & ardentè exor
 târunt contemni, stulti haberi ac reputari, ut imitari
 possent. Magna certè injuria tibi est (ut Chrysofomus
 servus tuus loquitur) si, tamquam non sufficiat ad ne
 laudandum, te omissio ad consertos festinemus, hoc
 omnia pervertit, hoc universum orbem terrarum pe
 turbavit; quoniam hominum respectu omnia facimus
 & de bonis operibus nulla nobis cura est; sed laudem
 nobis à consertis nostris inquirimus.

*Chrysof. de
 contemnen-
 dâ laude
 hominum.*

*Servi Dei
 prima virtus
 est, iudicia
 hominum
 contemnere,
 Galat. 1.*

CHRISTVS. Idcirco verè per me dixit Hieronymus
 Prima Monachi virtus est, contemnere hominum iud
 cia, semperque Apostoli mei recordari, dicentis: Si ac
 huc hominibus placerem, Christi servus non essem.

HOMO. Neque solùm exemplis me invitâs, amanti
 sime IESV; sed insuper beneficijs plurimis, quæ in singu
 la confers momenta. Quid enim ista mihi prædican
 nisi à te laudem veram quærendam esse, à quo nob
 omnia bona proveniunt? si enim nihil boni nisi à
 Oceano bonorum omnium, cur æstimari ab alio cupio
 qui nihil mihi nisi à te præstare potest; nihil verè æst
 mare, quia cognoscere plenè rem nullam potest? Tu
 unius iudicium solum verum est. Cùm ergo iudicium
 hominum nō vereamur, nisi simul aliquid ab ijs nob
 polliceamur; qui videt te boni omnis fontem, nihil qu
 esse extra te, despicit omnia propter te: quid enim ex
 tra te quærat? videt longas & difficiles esse vias, quibus
 scrutatur humana cæcitas quietè, ubi inveniri nequit
 quodque eo ipso infelix homo inducat se in omnè in
 quietudinè, dolorè & afflictionè spiritus: se enim cred
 dubi

*Dei benefi-
 centia alio-
 rum con-
 temptum
 docet.*

biis ventis voluntatis, favoris & timoris hominum; cum numquam in eodem statu permaneant. O quàm stultè vanitatem talis amat, eique innititur, ut undis ventibus, aëri & ventis, meritoque timet, & timendo manifestè insipientem se atque improvidum demonstrat. Et tamen tot ambagibus, timoribus, simulationibus bullæ istæ quæruntur.

EXERCITIUM.

DOMINE JESU, ô quantum vanitati subjecta est creatura tua non volens, ô Creator mi! quot sibi laqueos parat, & implimenta ponit, ne perveniamus ad te, Amor nostri! Quid enim in universâ vitâ, quod magis à recto deviare faciat, quàm quod respiciamus ad iudicium hominum? Ecce, perire plerique volunt, aeternùm cruciari, dum confessiones imperfectæ sunt pure noxio, & pestilenti, quàm ab uno homine iudicari, vel despici. Quanta, proh dolor, dementia! Quid quærimus placere homini & displicere tibi? An tanti nobis est, ut ille de me rectè loquatur, ut vulgus imperitū, ut fallax homo & mēdax in horâ mutabilis, ut potius quàm illi displiceat, à te damnari sim? O Deus meus, ô Redemptor mi, hæc videtur esse universi iniquitatis, hic fons omnium duellorum, omnium contentio- rum, simulationum, ambitionis, fastus & superbiæ: qui enim non respicit ad hominum iudicium, humilis, & pacificus est Deo meo, hominibus amabilis & Angelis tuis, securus vivit, beatus moritur, gratiam invenit in oculis tuis. Veniat mihi obsecro illa, & non respiciat me visus hominis; sed despiciat, dummodo placeat mihi anima mea. Cur miseri servi esse volumus hominum, quos sanguine tuo liberos fecisti? Cur etiam cogitationes hominum tremur, & magis quàm iudicia tua?

Ah, Domine, hæc est calamitas filiorum Adæ. Sed potes, & verbo potes, & nutu potes, sanare infirmitatem nostram. Aspice in me, & salvus ero. Respice in me, & miserere mei, quia unicus & pauper sum ego. Spero equidem cum toties nos visere digneris, non nobiscum esse usque ad consummationem sæculi, fore ut ro-

Creaturæ
amor la-
queus.

Iudicia
mundi ma-
gnifacere
fons est ca-
lamitatum.

Fiducia in
Deum.
 Applicatio
ad Com-
munionē.

boret me virtus tua, & caro tua, & sanguis tuus. Scriptū memini
Erunt duo in carne unā; & dictum hoc in te Christe JESU,
Ecclesiā. Fac ergo ut unum tecum sim, & aptum membrum ce-
pori tuo fac ut hoc pane refectus non esuriam iterum, & bibe-
de fonte gratia tua non sitiam in aeternum, nisi te unum, ad quod
desiderat anima mea ut cervus ad fontes aquarum.

Miserere, Domine, misere, conditor omnium, vanitatis nos-
trae & servitutis, quā mundo, & cogitationibus hominum se-
vimus. Si servire libet, nōne potius tibi Deo meo vivo & veri
nōne tibi, Rex Regum, & Domine dominantium: si laudari vo-
lēs à te verè coram curiā tuā, & orbe terrarum, & in aeternum de-
dero: si gloriam cupio, aeternam à manu tuā expectare volo: si vi-
tuperium timeo, à te despicere & contemni formidare vehementer
debeo. Quis enim laudabit, quem tu despexeris? quis eum di-
cat bonum, quem tu reprobāris, verax Deus, qui scrutaris corda
reneris? Ecce, Domine, iam viam veritatis elegi, & judicia tua ve-
rè justificata in semetipsa. Illumina igitur tenebras meas, ut non u-
trā diem hominis desiderem, sed uni tibi placere optem, & di-
plicere timeam. tu enim laus mea, tu gloria mea: si gloriari ope-
ret, in te gloriabor; quia in te inimicos ventilabimus cornu, &
spernemus insurgentes in nobis, ut sine timore de manu inimic-
orum nostrorum liberati, serviamus tibi omnibus diebus vitae nos-
trae. Amen.

Psal. 118.

Psal. 17.

Psal. 43.

Praxis ad judicia hominum contemnenda:

Primò, considerare oportet actiones suas, easque non ex vi
suae gloriae, sed Dei lege ordinare; ac tunc generoso animo
viae virtutis progressum facere. Dici nequit quantum hunc in-
pediat iudiciā hominum vereri: hoc enim multos à frequen-
tatione confessionis & communionis publicae, aliisque pietatis exercitiis
avertit; & audent plurimi in scholā vanitatis & nequitiae e-
principes. in pietate verò paucos reperies qui praere audeant.

Secundò, saepè juvat considerare, se coram Deo ac curiā ejus
in magno theatro existere atque operari, ac judicia hominum
spernere.

Tertiò, cum hoc malum ex amore sui ducat originem, n-
ferè quisquam alterius iudicium vereatur finistrum, aut vit-
perium

Actiones or-
dinae Dei ju-
dicio.

Vide in quo
theatro sit.

erium, nisi simul laudem venetur, vel aliud quidpiam, magnanimitate opus est: illa enim hominum servire vanis iudiciis & suspicionibus, aliisque esse obnoxium, & ab iis emendicare merito summo Christianæ libertatis, non permittit.

Magnanimus contemnit iudiciū.

Quartò, Sanctis in more fuit positum, nonnulla facere quæ irritare linguas, & eos despectos reddere possent, nullâ tamen istâ occasione datâ, atque in eo imitari illos oportet, si ad perfectionis braviûm contendere velimus, & ad pacem atque animi tranquillitatem pervenire. *Dignatus es*, ut supra pag. 10.

I A C V L A T O R I Æ.

*M*ihi pro minimo est ut à vobis iudicer, aut ab humano die. 1. Cor. 4.
Feci iudicium & iustitiam, non iradas me calumniantibus. Psal. 118.

Iudica me, Deus, & discerne causam meam de gente non sanctâ, & ab homine iniquo & d' Ieso erue me. Psal. 42.

Diem hominis non desideravi, tu scis.

Ierem. 12.

C A P V T I X.

Meditatio de alio impedimento progressus peccato veniali.

Oratio præparatoria, ut supra.

COMPOSITIO LOCI, considerare animam, & te totum velut leprâ opertum imperfectionum coram Deo, & curiâ illius universa.

ORATIO, ut supra.

PVNCTVM I. Considera vitam actam, & quàm multa peccata & defectus admiseris. Primò, circa vitæ uz institutum. Secundò, si religiosus sis, circa vota & Regulas, in mortificatione, in modestiâ. Tertio, in oratione & usu Sacramentorum. Quartò, in operibus tuam ex obedientiâ factis. Quintò, in conversatione quotidianâ: & contere ex toto corde, & humilia spiritum tuum valdè. nihil enim esse videbis aliud iustitiam tuam, quàm velut pannum menstruatæ. *Quis cognovit*, ut infra pag. 246.

Exame nisi.

PVNCTVM II. Considera gravitatem peccati venialis. Primò, eò quòd summum Deum offendat, &

*Ephes. 4.
Peccati ve-
nialis gravi-
tas.*

*Ser. I in con-
vers S. Pauli*

sanctum Spiritum contristet, ad eum ut, si totus mundus posset salvari uno peccato veniali admissio, non esset faciendum quod, eheu! toties tam levi causa perpetrasti. Secundum, ex multitudine beneficiorum Dei. Tertium, ex eo, quod in baptismo, & magis Religione quisque consecratur. Quartum, ex multitudine auxiliorum in eam. unde Bernardus: Non est magnam, dicitis, si in his maneam venialibus minimisque peccatis: haec est, inquit, dilectissimi, impenitentia, haec blasphemia in Spiritum sanctum, blasphemia irremissibilis. *Haccine vera*, ut supr. pag. 7.

*Hier. epist. ad
Iul.
Eccles. 19.
Minima vi-
tanda,
de ord. vita
ad Fratres.*

*Minora pec-
cata gravio-
ribus ali-
quando peri-
culosiora.*

*Iosue 2.
Act. 5.*

PUNCTUM III. Considera quae danna adferat. Primum, et si gratiam non adimat, tamen tardat in viam virtutum, & molestam facit. Secundum, omnes virtutes obscurat, sponsum Christi animam foedit, & fervorem minuit. Tertium, de solatione gravi afficit, mœroribus, & scrupulis saepe apud plures annos. Sic soror Petri Damiani sedecim annis obsessio curiofitate afflicta fuit. Quartum, quia consolationis spiritualis incapaces reddit, ut nec saecularia, nec religiosa gaudia habeat; cum nemo possit hinc implere ventrem, & ibi mentem. Quintum, quia exponit nos gravibus periculis peccati mortalis; nam ut Aug. timenda ruina multitudinis, si non magnitudinis, secundum illud. Qui spernit modica, paulatim decidet. Unde & Bernardus, Memento Deo dicata sic caveat minora vitia, ut majora. Quid interest enim si fluctu magno an guttis plurimis per sentinam mergaris? quibus scilicet vires animae contabescunt ut sic in mortalia facile homo labatur. Imo ut Greg. non numquam in parva deterius, quam in majori culpa peccatur: major enim quod citius, quia sic culpa agnoscitur, eo etiam celerius emendatur; minor vero, dum quae nulla creditur, eo peior est, quo & securius in usu retinetur. Sextum, considera omnia magna ex parvis necessario perdere: sic orator etiam syllabas, & interpunctiones observat. Septimum, saepe apud Deum magna esse, quae nostro iudicio parva sunt ut in colligente ligna, Num. 5. Acham, Moysè dubitante, Num. 20. Heli, 1. Reg. 3. A-

aniâ, & Saphirâ, in iis qui opera misericordiæ omiserunt, Matth. 26. O anima, ecquid est in orbe tibi tantarum, quod ad tanta incommoda te impellat? *Hæc ne firmâ fide, ut supr. pag. 8.*

PUNCTVM IV. Considera, quanto offendiculo proximo sint & impedimêto peccata venialia. Nâ omnem auctoritatem tollunt, etsi parva sint, & magnas etiam eas impediunt: dum alii mirantur eum qui toties communicat, confitetur, orat, psallit, & si Religiosus, omnia deseruit, in minutis istis hære, quæ ipsi sæpè, si minùs id profiteantur, superant. Et sanè dolendum tanta hominem fecisse, ut Deo frueretur, maximè si Religione, & tantilla impedimenta non tollere; tantum fodisse ut aquam inveniret, & jam desistere. Secundò, etiam talis offendit sæpè totam communitatem, cum tali vitio pravas inducit consuetudines, quas postea nulla quandoque illius, qui præest, industria valet corrigere. Tertiò, vide ut Sancti etiam minima vitarent castigarent, ut Eusebius apud Theodoretum, &c. *his cognovit, ut infr. pag. 246.*

PUNCTVM V. Considera, servile valdè esse peccata venialia committere. Hoc enim perinde est, ac si dicas, quid non est vetitum sub pœnâ capitis, ergo libet, & licet offendere: contrâ, filiale etiam minima vitare. quod Deo ita gratum, ut talem præferat mille aliis justis, ut Antonio, Job, Abraham patet. Talem enim virum carit Deus, qui interponat sepem, & stet oppositus contra se pro terrâ ne dissipet eam. Vide ad quantum Deus talem minima vitantem elevet, ut contrâ eos tepidos scrupulis & tentationibus castiget. Qui enim non cooperatur parvæ gratiæ, indignus est majoris: eaque ob teporem illi negatur. Peccata enim sive parva, sive magna, impunita esse non possunt; quia autamine pœnitente, aut Deo judicante plectuntur, vel post hanc vitam igneo flumine expiantur. *ge, dic quo precio vivus exuri velles? nullo, inquis,*

Triste venialia non declinare.

*Ezech. 22.
Servile venialia non declinare.*

Isaia 5.

& tamen quotidie ob vanitatem, &c. huic periculo t
exponis. Væ igitur qui trahitis iniquitatem in funiculi
vanitatis, & quasi vinculum plaustrum peccatum. Ideo
quæ propone diligentissimè examen generale facere
ut puritatem conscientia adipiscaris.

Oratio pro detestatione peccati venialis.

Iob II.

Quis cognovit sensum tuum, Domine, & quis consiliarius
tuus fuit? verè iudicia tua abyssus multa, inscrutabilia iu
dicia tua, & incomprehensibilia cogitatu. Excelsior celo es, &
quid faciet homo profundior inferno, & unde cognoscet? longio
terra mensura tua, & latior mari. Si subverteris omnia, vel in
unum coarctaveris, quis contradicet tibi, vel quis dicere poterit
cur ita facis? Ecce, tu, Deus, excelsus in fortitudine tuâ, & nullus
tibi similis in legislatoribus. Quis poterit scrutari vias tuas, au
quis audebit dicere tibi, operatus es iniquitatem? Toties promi
seras Israëlitis terram lacte & melle manantem, & duo tantum
(obstupescite celi & terra) Caleb & Iosue in eam pervenerunt
etsi omnes pasceres pane cali in deserto, & vestes eorum servares.
Moses amicus tuus erat, & facie ad faciem ei loquebaris, & de
precante illo impij conciliabantur tibi; & ecce, basitavit ad aqua
contradictionis; & non potuit ingredi terram promissionis. Ge
don fortissimus post victorias per te parvas factus populi salu
fecit sibi Ephod, & factum est ei & domui ejus in ruinam.
Sampson de sterili conceptus, liberator populi sui, quomodo abi
iit & recessit, & factus est opprobrium inimicis suis? Filii
Israël Beniamitarum scelus uliuri iussu tuo iverant, & eci
casi fugatiq; aliquoties fuere. Saule non erat melior in populo, e
quomodo ob superbiam projectus à te? David vir secundum ce
lum, quomodo cecidit, & Salamō amabilis Domini filius eju
Nōne & Leo prophetam deceptum occidit? Iosias dilectus tuus
perrexit ut dimicaret contra Necho & periit? Quis horū casi
varios & ruinas non obstupescet? Quis appendere valebit delicta
eorum, aut intelligere iudicium tuum? Ided ego humilio me sub po
tenti manu tuâ, & rogo te, ut ab occultis meis, & parvis & me
gn

Exempla
varia.

hu
nienis

nis mundes me, & ab alienis parcas servo tuo, minimo servorum
eorum.

Parce, Domine, parce, & non intres in iudicium cum servo
tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Quid Eccl. 15.

nam modicum est forsitan: sed qui contemnit modica, paulatim
decidit; & quis cognovit iudicium tuum? Ecce in pigritius humi- Prov. 17.

abitur contignatio, & stillicidia eiciunt hominem in die hye-
ntali de domo suâ. Ita, Domine, te quoque vereor, eheu! è domo
tuâ, id est, corde meo; cum eum qui neque frigidus neque calidus

evomas ex ore tuo. Sed veni, obsecro, hodie, veni, & cor contri-
um & humiliatum ne despicias, etsi iudicia tua abyssus multa, Applicatio
ad Com-
munionē.

amen misericordia tua super omnia opera tua. Ad hanc cōfugio,
& gemens, ac dolens, speransq; in te dico coram curiâ tuâ, in te
tantatio meâ semper, tamquam prodigium factus sum multis, &
tu adjutor fortis. Miserere anima querentis te, & amantis, &
aspirantis ad te, & non confidentis nisi in infinitâ misericordiâ
tuâ. Amen.

Fiducia in
Deo.

Praxes.

SI sapis, nihil æstima parvum, quo scis magnum, imò ter
maximum & optimum Deum offendi. Omne Deū
offendens
magnum.

2. Cum venialia ferè in bonis ex inadvertentiâ contingant,
ide ut nihil præcipitanter agas, sed consideratè. Circūspectio
est necessaria

3. Præsentiam Dei mordicè retine. Dei præsen-
tia.

4. Imitare Eremitam illum, & studiosè aliquam etiâ levem
imperfectiōnem sume, & laboriosè oppugna, ut vigilantia hæc
in parvis acuat animos ad majora, & divertat hostem à mole-
tiore & periculosiore certamine. In levibus
vigila.

5. Confitere accuratè etiam minima exemplo Sanctorum
non scrupulosè, sed ex amore. Cōfessio mi-
nimorum
etiam aliis
viâ obstruit.

IACVLATORIÆ.

[Næ transferunt ira tua, & terrores tui conturbaverunt me.

Confite timere tuo carnes meas, à iudiciis enim tuis timui.

Quis novit potestatem ira tua, & præ timore tuo iram tuam di-
numerare?

Justicia & iudicium preparatio sedis tua, misericordia & veritas
præcedet faciem tuam. Psal. 88.

CAPVT X.

*De Tentationibus gravi impedimento in
viâ vitæ.*

*Tentationū
utilis diui-
sio.*

NVNC de tentationibus agendum, earumque re-
medijs. Sunt verò illæ duplices, aliæ leves & bre-
ves, & hæ velut muscæ levi verberare manus dispellūt,
aliæ graves, sed & breves, & his etiam extemplo forti
animo & dilectione repugnandum, propositorum &
votorum, si habeas renovatione, Christi velut præsentis
amplexum vel protestatione coram cælesti curiâ iteratâ
vel coram Angelo Custode proposito innovaro.

*Modi resistē-
di.*

Aliæ sunt graves ex naturâ ipsarum, & durant ali-
quamdiu; aliæ leves, sed tamen duratione suâ permo-
lestæ. his utile remedium spero futurum hujus dialo-
gi lectionem. Neque tamen talibus tum per diem cre-
brò affigenda cogitatio, nam ab illis divertere cogita-
tionem & mentis oculum valde salutare.

Nota.

*Dialogus in tentatione legendus ex locis Scripturæ
concinatus.*

*Tentatio
pacē turbat.*

HOMO. Conturbant me cogitationes meæ, &
cùm antea in pace dormirem & requiescerem.
ecce nunc cor meum æstu magno, ventis contrariis
agitatur; nec credere nec sperare in Deo videor, lan-
guidus & torpescens; nil nisi terrena cogito, non placeo
cælestia meditari, orare non delectat, sed fabulari; tri-
stitia impletur cor meum, & cantica mea versa in la-
mentationem. Numquid mare ego sum? si dixero, Cō-
solabitur me lectulus meus, & revelabor loquens me-
cum in strato meo; terreor per somnia, & cogitationi-
bus ipsis horrore concutior. quamobrem tædet ani-
mam meam vitæ meæ, parce mihi Domine: nihil enim
sunt dies mei.

Amos 8.

Iob 10.

Iob 7.

ANGELVS. Quare tristis est anima tua, & quare con- *Psalm. 41.*
urbas te? Tentatio te apprehendit, & venit super te tri-
bulatio; sed animæ quior esto, & scito hoc primum,
tentationem esse quam jam pateris.

HOMO. Non estimo equidem; aut certè gravior
est quàm ut vincere queam.

ANGELVS. Nónne sentis rem in specie bonam tibi
proponi à diabolo, & quasi ostendi; (nemo enim inten- *Signum ten-*
dens, ut dicit Philosophus, ad malum vel minora bona *tationis,*
operatur) & hâc velut illecebrâ ad peccatum detrahi,
perturbarique te dicis, anxium esse & inquietum? hoc
est tentari, & à concupiscentiâ tuâ abstrahi, & allici. En
ab Evâ tuâ proponitur tibi pomû: cave ne accipias per
Deum immortalem: latet sub melle venenum, vene-
num aspidum insanabile. Ægyptia mulier seu caro te *Deut. 32.*
invitat, ut castus Joseph fuge: aut velut Thamar allicit, *Gen. 39.*
aut ut Dalila importunitate & frequentiâ cogitationû *Gen. 38.*
fatigat, aut velut Agar rebellat; vigila & ora, ne intres *Iud. 16.*
in tentationem. forsan se jungit hosti tuo mundus seu *Gen. 21.*
peccator, exemplo & verbo provocans, & vel piè vo- *2. Tim. 3.*
lentem vivere persequitur, vel creaturæ seducit amo-
re: quippe, ut Sapiens, factæ sunt in odium & tenta- *Sap. 14.*
tionem & muscipulam pedibus insipientium. Ergo ad
Deum confugas simplex, & adverte quid, & quo fine
ea proponat, Dei que gratiâ innixus, superare hostem
poteris.

HOMO. Vix id sperare audeo, quid enim agam? si *Iob 16.*
locutus fuero, non quiescet dolor meus; & si tacuero,
non recedet à me: nunc oppressit me dolor meus, & ad
nihilum redacti sunt omnes artus mei. collegit hostis
furorem suum in me, & infremuit contra me dentibus
suis, aperuit super me os suum, & exprobrans percussit
maxillam meam. conclusit me Deus apud iniquum, &
manibus ejus me tradidit. Ego ille quondam opulen-
tus repentè contritus sum, tenuit cervicem meam,
confregit me, & posuit me sibi quasi in signum, circum-

dedit me lanceis suis, & convulneravit lumbos meos non pepercit, & effudit in terra viscera mea: terra, non operias sanguinem meum, neque inveniatur in te locus latendi clamor meus.

*Fiducia in
Deo locanda.
Psal 49.*

ANGELVS. Ecce in celo testis tuus & conscius tuus in excelsis; immò verò tecum est in tribulatione, & à dextris tuis ne fortè commovearis. Invoca, ait, me in die tribulationis, & eruam te, & honorificabis me.

Isaia 36.

HOMO. Defecerunt oculi mei suspicientes in cælum excelsum, non est qui consoletur me: clamo ad Dominum, & non ex audit; sed sagittæ ejus in me sunt, quarum indignatio ebibit spiritum meum. Quis det ut veniat petitio mea? & quod expecto tribuat mihi Deus? quæ est enim fortitudo mea ut sustineam? aut, quis finis meus ut patienter agam? nec fortitudo lapidum fortitudo mea, nec caro mea ænea est. ecce non est auxilium mihi in me: & necessarii quoque mei recesserunt à me: semitam meam circumsepfit, & transire non possum, & in calle meo tenebras posuit, destruxit me undique, & pereò, & quasi evulsæ arbori abstulit spem meam: dereliquerunt me propinqui mei, & qui me noverant, obliti sunt mei.

Job 6.

Ibidem.

ANGELVS. Nihil in terrâ sine causâ fit, & de humo non oritur dolor. deprecare Dominum, & pone ad eum eloquium tuum: qui facit magna & inscrutabilia, & mirabilia absque numero, qui dat pluviam super faciem terræ, & irrigat aquis universa: qui ponit humiles in sublime, & mœrentes erigit sôsperate: qui dissipat cogitationes malignorum, ne possint implere manus eorum quod cœperant: qui apprehendit sapientes in astutiâ eorum, & consilium pravorum dissipat: per diem incurrent tenebras, & quasi nocte sic palpabunt in meridie. porrò salvum faciet egenum à gladio oris eorum, & de manu violenti pauperem, & erit egeno spes, iniquitas autem contrahet os suum. Beatus homo qui corripitur à Deo, increpationem ergo Domini ne reprobet:

Job 16.

*Attende
pravidentiâ
Dei.
Job 5.*

ANGELVS. Nihil in terrâ sine causâ fit, & de humo non oritur dolor. deprecare Dominum, & pone ad eum eloquium tuum: qui facit magna & inscrutabilia, & mirabilia absque numero, qui dat pluviam super faciem terræ, & irrigat aquis universa: qui ponit humiles in sublime, & mœrentes erigit sôsperate: qui dissipat cogitationes malignorum, ne possint implere manus eorum quod cœperant: qui apprehendit sapientes in astutiâ eorum, & consilium pravorum dissipat: per diem incurrent tenebras, & quasi nocte sic palpabunt in meridie. porrò salvum faciet egenum à gladio oris eorum, & de manu violenti pauperem, & erit egeno spes, iniquitas autem contrahet os suum. Beatus homo qui corripitur à Deo, increpationem ergo Domini ne reprobet:

reprobet:

robes: quia ipse vulnerat, & medetur, percutit, & manus ejus sanabunt.

HOMO. Sed veni in altitudinem maris, & tempestas *psalm. 68.*
emerfit me: quomodo exsurgam? quis me libetabit?
quomodo potero resistere tam longæ, tamquæ moleste *Ephes. 6.*
tentationi, & adversus mundi principes tenebraium,
piritualia nequitia?

ANGELVS. Ecce stas in viâ salutis, diffide tibi, & con- *Fide Deo, nō*
fide in Domino, dabitque tibi petitiones cordis tui. Fi- *sinet te ten-*
delis est Deus, qui non patitur vos tētari supra id quod *tari supra*
potestis. nōne hoc credis, quæ Veritas ipsa, & Sapien- *vires.*
tia locuta est? *I. Cor. 10.*

HOMO. Credo utique, quia veritas est Deus, & men-
iri non potest; sed eheu! quàm attenuata est virtus
nea, dum toties me labi video, quodque nolo, hoc
nalum facere. Veruntamen credo, quia fidelis est, &
non sinet me tentari supra vires: nec nisi volens suc-
cumbam: immò si voluero, faciam illius gratiâ cum *I. Cor. 10.*
tentatione proventum.

ANGELVS Rectè; siquidem væ dissolutis corde, qui *Eccl. 2.*
non credunt Deo, & ideò non proteguntur ab eo: væ
his qui perdididerunt sustententiam, & qui dereliquerunt *Cor silen-*
vias rectas, & diverterunt in vias pravas, & quid facient *diam Deo.*
eùm inspicere cœperit Dominus? Qui timent Domi-
num, non erunt incredibiles verbo illius; & qui dili-
gunt illum, conservabunt viam illius. Qui timent Do-
minum, requirunt quæ beneplacita sunt ei; & qui dili-
gunt eum, replebuntur lege ipsius. Qui timent Do-
minum, custodiunt mandata illius, & patientiam habe-
bunt usque ad inspectionem illius. Deprime cor tuum,
& sustine; inclina aurem tuam, & suscipe verba in-
electus, & ne festines in tempore obductionis, sustine
sustentationes Dei: conjungere Deo, & sustine, ut cres-
cat in novissimo vita tua. Omne quod tibi applicitum
fuerit, accipe, & in dolore sustine, & in humilitate tuâ
patientiam habe: quoniam in igne probatur aurum &
argen-

argentum; homines verò receptibiles in camino humiliationis. crede Deo, & recuperabit te, & dirige viam tuam, & spera in illum. Respice, fili, nationes hominum, & scito, quia nullus speravit in Domino, & confusus est. *Hæcine firmâ*, &c. ut supra pag. 8.

Eccli. 2.

HOMO. Scio, scio, & credo, quia non est qui manfit in mandatis illius, & derelictus est; neque invocavit illum, & despexit illum, fortitudo mea, & laus mea Dominus, & in nomine ejus despiciam omnes inimicos meos.

Isaia 12.

Psal. 117.

*Attende
quis te tenet.*

ANGELVS. Attende verò quis sit qui te invitat ut deficias à semitâ rectâ. nōne teterrimum vitium, quod ex nunc priusquam te captivum teneat, animæ vires labefactat, eamq̄, rebus terrenis immergit, captivam reddit, & manifestè à salute suâ abducit? Illinc verò virtus ad se vocat, opem promittit, ut in amœnam cæli viam & palatium deducat, victoriis celebrem efficiat, tentationibus meritum augeat, diligentiam & humilitatem. Vide igitur, cui parere velis, aspice & attende quod vincenti tibi dabitur manna. & ut olim Salvatori, etiam tibi Angeli ministrabunt.

Apoc. 2.

Matt. 4.

CHRISTVS. Imò verò, si superaveris generosè tentationem, non tantum ab ea deinde liber eris, sed & aliū in ea juvare poteris, & adversus alia peccata munieris.

2. Cor. 12.

Nōne Paulus ait, Datus est mihi stimulus carnis meæ, ne magnitudo revelationū extollat me? Et verò suaderesne alteri, peccato illi consentire? nōne vides hîc velut illecebra, te in abyssum trahi miseriarū? scis enim eum qui facit peccatū, servum esse peccati. O quàm dura servitus est, quæ hominē tot tantisque involuit calamitatibus! Cui verò servitur? carni, & inexplebili sensuū cupiditati. Quemadmodū autē servus, si dominari incipiat, intolerabilis est, Ita castro vestra. Citò autē tēntationis scintillam excute, aperi amico fideli hostiles technas: væ enim soli, quia cūm ceciderit, non habet sublevantē se. Et si si quispiam prævaluerit contra unū,

*Peccati dura
servitus.*

*Vtile aperire
alteri tenta-
tionem.*

Eccl. 4.

uo resistent ei. Et: Frater qui adjuvatur à fratre quasi *Prov. 18.*
 iuitas firma.

ANGELVS. O quot gemitibus & lacrymis, si feceris, si
 onferis, non factum non cogitatum optabis, & serâ
 orsan pœnitentiâ! quin igitur maturè sapis? hodie si vo-
 em Domini audieris, noli obdurare cor tuû. Quid di-
 i de iudicio illo terribili? nōne puderet te hujusmo-
 i cogitationem tuam toti orbi patefieri? Quid respon-
 ebis Domino, qui te jâ per me monet? quid mihi, qui
 am assiduè te exhortor? quid excusare poteris?

HOMO. Certè nihil: video enim malum esse si hoc
 gam; & si verè ac sincerè iudicare voluero, hoc pacto
 ne legem Dei mei, & consilium ejus despiciere.

ANGELVS. Si ergo in æternitatem cogitatione trans- *Cogita aternitatem.*
 eris, quid tristius ibi erit, quàm momentaneâ voluptate
 æterna emisse tormenta, & perdidisse gaudia sempi-
 erna? Memorare ergo novissima tua, & in æternû non *Eccli. 4.*
 eccabis. Neque existimes te esse solum in hoc certa-
 mine: aspice Sanctos, quomodo Antonii, Pauli, To-
 niæ, aliique exerciti fuerint, & quàm sint, eò quòd viri-
 iter certaverunt, toto orbe nominati. nemo enim co- *2. Tim. 2.*
 onatur nisi qui legitimè certaverit. Imò Beatus, ait *Iacob. 1.*
 i. Jacobus, qui suffert tentationem; quoniam, cû pro-
 xatus fuerit, accipiet coronam vitæ. Esto verò post hâc
 vitam nulla superesset, nōne melius est animo tran- *Quies animi
quærenda.*
 quillo vivere, & beatè, quàm aut turpibus, aut aliis co-
 gitationibus animam fœdari, inquietam & perturba-
 am reddi? Ecce, ut dixi, jam experitis quantas hostis
 molestias tibi creet, etiam si nec dum intra animæ tuæ
 portas admissus sit. Quid faceret, ô miser! quam stra-
 gem ederet, si ut in capta urbe cordis tui grassari liceret?
 omnia ibi ferro flammaque vastaret.

CHRISTVS. Quid invenisti in me iniquitatis, quia e-
 ògare te vis à me? Transite, ait Propheta meus, ad insu- *Jerem. 2.*
 as Cethim, & videte: & in Cedar mittite, & cōsiderate
 chemēter, & videte si factum est ejuscemodi. si muta-
 vit

vit gens deos suos, & certè ipsi non sunt dii: populu autem meus, & tu mutares gloriam tuam in idolū? Obstupefcite cæli super hoc, & portæ ejus desolamini vehementer. Nonne meritò idolum vocatur id, propter quod me despiceres, qui te creavi & exaltavi, & lavi in sanguine meo? Anne ut voluptate brevi fruaris, despiciere potes omne consiliū meum? & nihil valere apud te omnia beneficia mea, ut hoc uno quod dæmon offert potiaris; nihil promissa, ut fallacis mundi gaudii ad momentum exultes? Obstupefcite cæli super hoc, & portæ ejus desolamini vehementer. Nonne vides quàm illa fœda, quàm fluxa gaudia? enumera generationes singulas, & vide quot millia sint, qui iisdē inebriati fuerunt, & aut miseri postmodum perierunt, aut multis lacrymis & doloribus vix tandē brevem voluptatem expiârunt. Denique memento te stare in conspectu meo, Judicis tui, Domini tui, Regis regum, & tu audebis illudere mihi, spernere jussa mea? Ego te hinc invito æternis præmiis; & diabolus indè suppliciis. ego pro te sanguinem fudi, & mortē subii, ille nihil nisi mortē tuā spirat. ego te creavi; & ille destruere nititur; & prævalere adhuc poterit: Ego permisi, ut tentareris, ut probarem te, infidelis esses, nec ne. Vide igitur, ut corā me, & universâ curiâ meâ id ostendas: aut citò veniam tibi, quasi vir armatus, & effundâ iram meâ in te, & videbis quod amarum sit tibi dereliquisse Dominum Deum tuū. neque tibi promittas pœnitentiæ spatium: tot repentini aliorum casus satis te monent, & dixisse me, Quâ horâ non putatis filius hominis veniet. Frustrâ ergo tibi blandiris de spatio pœnitentiæ, qui coacervas tibi irâ & vindictam meam: neque potes tibi veniæ spem, & misericordiæ magnitudinem proponere, qui jam sponte corā me hortante, monente, comminante, rogante, tantillū omittere non vis, aut facere. Justa sunt judicia mea, & omnes viæ meæ æquitas: & horrendum esse scias incidere in manus Dei viventis. *Credo tibi*, ut supr. pag. 7.

Peccator est idololatra.

Præsentia Dei.

Dei & diaboli Antithesis.

Apoc. 3.

Jerem. 2.

Luc. 12.

Heb. 10.

Oratio contra tentationem.

¶ Tiam si vehementer sollicitet me ista tentatio, ecce corā te, A ctus firmi
 Deus meus, propono per gratiam tuā, nullā ratione consen- propositi.
 e: & scio liberum esse me, neque compelli posse: sed et si fortè sur-
 cerit aliqua cogitatio, protestor coram te, & curiā tuā, me ra-
 m non habere, quod contrarium quocumque modo est decreto
 ic meo, & voluntati tuæ. Non est volentis, neque currentis, sed
 (cio) tui miserentis: atque in te, Domine, transgrediar murum,
 spernam insurgentes in me. Obsecro te, adiutor meus esto, ne
 relinquas me, neque despicias me, Deus meus. Non enim est tan-
 fortitudo nostra, ut resistere possimus absque te; sed pone me
 xta te, & cuiusvis manus pugnet contra me. Tu dixisti, Cum
 so sum in tribulatione; ecce tributor, adesto mihi unica spes
 ea. Tentas me an verè amem te, & video non posse me tentari
 pra id quod possum; cum omnia in pondere, numero & men-
 trā ab aeterno à te ordinata sint. Cur igitur pusillanimis ero,
 um tu ds super adstes mihi, virtus mea & fiducia mea? O quan-
 um illa crescit voce illā tuā: Ecce ego vobiscum sum usque ad
 nsummationem sæculi. Verāne es veritas, & fallere potes, ô fi-
 elitas? verè non potes. Exalta in fortitudinē vocem tuam tu
 ui evangelizas Sion, ô anima mea, exalta, noli timere. Ecce
 deus noster Christus JESVS, ecce Dominus Deus in fortitudine
 eniet, & brachium ejus omnibus dominabitur. Ecce merces ejus
 um eo, opus illius coram illo. Sicut Pastor gregem suū pascet, &
 uidem verè, verissimè corpore & sanguine suo, in brachio suo
 ongregabit agnos, & in sinu suo levabit, fœtas ipse portabit. Ita
 uc, amantissime JESV, ita fac, & sonet illa vox tua in auribus
 ueis, quæ de te Domino meo erat: Ecce servus meus, suscipiam
 um, electus meus, complacuit sibi in illo anima mea, dedi spiritū
 neum super eum. Da mihi, obsecro, spū it. um bonum & suavem,
 icut tuus est: Et si dicat justitia tua, non permanebit Spiritus
 neus in hoc homine, quia caro est; respondebit bonitas tua & fi-
 lucia mea: Scriptum est de te, ô amor, non clamabit neque
 ccipiet personas, nec audietur vox ejus foris: Calamum quassa-
 ura non conteret, & linum fumigans, quod sum ego, non extin-
 guet.

Rom. 9.
 Humilitas
 cum fidu-
 ciā in Dcū.
 Psal. 17.
 Psal. 26.
 2. Par. 20.
 Job. 17.
 Psalm. 90.

Præparatio
 ad Com-
 munionē.

Esa. 40.

Esa. 42.

Rom. 6,

guet. *Conserua ergo me, Domine, quoniam Deus meus es tu
vindica sanguinem tuum de inimicis tuis. Agnosce figmentum
tuum & fragilitatem meam, & fac me vas in honorem; nec sine
me fieri vas in contumeliam magni nominis tui. Nolo exhibere
membra mea arma iniquitatis; sed anima mea seruiet tibi, &
omnia interiora mea dicent, Domine, quis similis est tibi? sci-
enim quia post tempestatem tranquillum erit, & cum iratus fue-
ris, misericordia recordaberis. & tunc latabitur & dilatabitur
cor meum, & cantabo tibi gloria mea: quia in nomine tuo spre-
vi insurgentes in me. Tunc in templo anime mee suspendam spo-
lia de inimicis meis, & idola voluntatis mee sacrificabo tibi, &
confitebor nomini tuo, Domine, quoniam bonum est; quoniam
ex omni tribulatione eripuisti me, & super inimicos meos de-
spexit oculus meus.*

Psal. 53.

Pici Miran-
dulæ spiri-
tualis pu-
gnæ arma
12.

*Quid mihi illudis voluptas brevis & exigua,
Cum sequantur dolor & angustia,
Supremum detrimentum anime,
Sit hac vita somnium & stultitia?*

*Ecce, mors propè latitat in januâ,
Reatus forsân erit sine gratiâ,
Æterna pœna & retributio.
O quàm digna hominis conditio!*

*Pax dulcis mundæ conscientie,
Tot dona Dei celestis gratie,
Tormenta crucis Christi horrida,
Sanctorum gesta tot conformia,*

*Vbi tot sunt anime subsidia,
Nisi sponte ruam ex dementiâ,
Nisi me tradam dira insania,
Inanis erit per te orci potentia.*

O JESV spes & amor meus, & omnia. Amen.

P R A X I S.

Regula duodecim Ioannis Pici Mirandule partim excitantes, partim dirigentes hominem in pugnam spirituali.

RIMÒ, si homini videtur dura via virtutis ob pugnam assiduam, advertit plura esse in quavis viâ aliâ, dura, adversa, istia.

Secundò, consideret in mundo diuturna bella, & æmuletur instantiam.

Tertiò, recorderetur stultum esse credere posse ad cælum periri aliter, quàm per violentiam, cum Christus vim regnum celorum pati dicat, & per crucem obtinuerit.

Quartò, gaudeat conformari Christo: & cum sensibus suis in faciet, cogitet cui parti crucis conformis sit.

Quintò, confidat in virtute Christi, qui dixit: Confidite, ego vici mundum.

Sextò, unâ tentatione superatâ aliam expectet, cum dæmon semper circumcat.

Septimò, non tantùm diabolus vincendus est, sed faciendus in tentatione proventus, ac tentatio accipienda, v. g. superatâ, ut ad humilitatem adhortatio & invitatio.

Octavò, dum pugnas, pugna quasi perpetuam deinde pacem habiturus, quia sæpè generosis animis Deus hoc largitur: sed in vicisti, geras te quasi mox pugnaturus.

Nonò, fuge semper occasiones peccati.

Decimò, principiis occurre.

Undecimò, cogita dulcius esse vincere tentationem, quàm peccatis consentire: atque ita compara dulcedinem victoriæ, dulcedini peccati; non pugnam voluptati.

Duodecimò, ne putes à Deo te derelictum, aut ei ingratum. Iustos enim probare solet, sed humilia in primis spiritum sanctum, ne ruas in superbiam.

Alia praxes ac remedia.

RIMÒ, observa præsentissimum esse remediũ fingete sese inter Christum & diabolum, uti in imagine est, utriusque in nos scripta, affectum, &c. perpendere; & mox opem Domini implorare, atque occasiones vitare. Sic Lotho dictum, ut statim è domo egrederetur, & in monte salvum se faceret. Eoque pertinet à tentatione ejusque materiâ memoriam & imaginationem avocare; sive occupatione, sive cogitatione, quam quando quis abripi solet; ut esset casus tristis, aut admirabilis,

Via crucis est via celi.

Superata tentatio virtutem oppositam confert.

Victor non victus gaudet.

Deus tentando nos probat.

Tentatus inter Christum & diabolum medius.

Gen 19. Animus in tentatione divertendus.

vel eiusmodi. Id maximè in carnis tentatione, scrupulis, & molestioribus tentationibus blasphemix, &c. locum habet: uti etiam in minutis ac frivolis, quæ ut muscæ, non gladio, non hosti, abigendæ, sed leni flatu: aut certè negligendæ, ut canis lustratus ab equite solet; suaviter enim equitat quem gratia Deum portat. Avertat ergo se suaviter, oculosque ad Deum convertat absque perturbatione: & actu uno, si libet, contrariæ virtutis elicit, vel potiùs amoris Dei, qui omnia complectitur pergat in viâ studioque virtutis.

Matth. 26.

Oratio tentationis remedium.

Ab. c. 2.

Secundò, confugiendum ad orationem. Orate, ne intretis in tentationem; ait Dominus: neque ab eâ desistendum, donec rideat tranquillitas. Ita Dominus in horto oravit, donec ab Angelo confortaretur; neque deerit ipse, si quis perseveraverit quia veniens veniet, & non tardabit.

Psal. 120.

Præsentia Dei tentationis remedium.

1. Cor. 10.

Deus 13.

Deus probat nos.

Psal. 26.

Tertiò, mox ut tentatio ingruit, elevandus saltem oculus in Deum præsentem, cum David dicente: Levavi oculos meos in montes, unde veniet auxiliû mihi. Cogitatio autem ea sic suscipienda est: Ecce Deus videt hanc tentationem, & permittit certoque certius non patietur me tentari supra id quod possit sed in tantum, ut, si velim, facere queam cum tentatione proventum. Tentat me Deus, & probat an sim fidelis, ut, si sponsus sinat tentari pudicitiam sponsæ; Rex fidem ducis sui: & si hinc sciret se superari non posse, nisi omnino vellet, & simul à Regem videri, qualiter putas se gereret? dic itaque cum Regio Prophetâ: Etiam si consistant adversum me castra, non timebit cor meum; dæmon siquidem violentius, ut femina, quo timidior nos reperit, minusque Deo confidentes, insultat: qui que gigas & leo est torpido, fidenti in Deum nanus & formica apparet, ut in Vitis Patrum narratur.

Vita Patrum.

Patientia

nec saria.

Gregor.

Quartò, patientia etiam necessaria est: nam impatientia superbiæ manifestum argumentum, iram Dei provocat: ut aperit ait Gregor. Qui appetit plenè vitia vincere, studeat humilitatis purgationis suæ flagella tolerare, cum Deo enim contendere non possumus, nec dicere ei. Cur sic facis?

August.

Crucifixus tentationi resistit.

Quintò considera, Christum velut crucifixum: stringe illiusque pedes osculare, & lateri adhære: nihil præstantius reperit S. August. quàm eum amplecti, intueri, & protestari, & avertere hoc pacto cogitationem: itaque cum adversario non contendere, sed eundem contemnere: nonne enim potius est loqui cum Deo postulando adiutorium, quàm cum dæmone præliari?

Climach.

Sextò, cum primum poteris, explica tentationem Patri spirituali: nullum præsentius remedium omnium sanctorum Patri iudicio, adeò ut Climachus referat olim Religiosos etiâ tabe-

circumtulisse, ut incidentes cogitationes annotarent, quas deinde aperirent: additque, qui cæcum duce, pastore gregem, ignarum ductore, infantem patre suo, ægrotum medico, gubernatore navim destituit & fraudat, utriusque periculum patitur: qui verò sine Patris auxilio contra spiritus nequam pugnantitur, ab illis occiditur. Idcirco in confessione utiliter tentationes aperiuntur, non quòd sint peccata, sed peccatorum semina: quæ hoc pacto opprimuntur in semine. Id tamen confitemini, nec scrupulosi, nec mulieribus passim dederim, neque iis pusillanimes sunt, ut minuta scilicet confitentur.

*Aperiendæ
tentationes
Patri spiri-
tuali.*

Septimò, principiis obstandum strenuè, & portæ obseradæ ut memoriæ ac voluntatis nostræ; atque, ut ita loquar, perspendendus, id est, affectus, donec perspicuè constet quid vel oporteat. Beatus, ait Propheta, qui tenebit & allidet parvulos abylonis (scilicet pravos instinctus) ad petram, id est, Christum JESUM.

*Psal. 136.
Initio obsi-
stendum &
animus præ-*

Dici non potest, quantum præsidium, memoriæ mox purgare noxiis cogitationibus, & vitare omnem admotionem rei vitæ: atqui, ut id rectè fiat, bonis ea cogitationibus ex iis quæ videmus & audimus efformatis, præoccupanda est virtus studioso.

*occupandus
virtutis stu-
dio.*

Octavò, occurrendum tentationi, & (ut dici solet) armâ parandâ in tempus belli. Considerabis igitur (quod iterum monui) ad quæ vitia sis magis propensus. v.g. superbiam, &c. illiq; occurreres. Primò, frequenter de ejus turpitudine, & virtutis contrariæ pulcritudine cogitando. Secundò, de ea loquendo. Tertio, actus contrarios humilitatis exercendo. Idem in aliis faciendum existima.

*Animi mala
propensio
considera-
tione refre-
nanda.*

Nonò, vitanda omnis tristitia & inquietudo animi: quia uti portâ tempestate tenere cursum difficile; & eum seditione omnia commoventur, consilia maturè capi nequeunt, sed in arenâ, ut dici solet; neque hosti commodè resisti: ita prorsus in animâ contingit. Curandum igitur ante omnia. Primò, ne appetitu alicujus, aut odio mali inquietetur, oratio negligatur: committendaque omnia divinæ providentiæ, & illius una voluntas desideranda: nescis enim quâ viâ eundum, quid expectat. quid ergo meritò anxie petis, aut times? aut de quo immoderatè gaudes, aut doles? id fortè maximè noxium, quod maximè appetis; & contrâ. Secundò, suaviter, ordinatè, non anxie adhibenda sunt ea, quæ necessaria maturè judicantur, ut id quod optamus consequamur. Tertio, utile erit, confessario aut amico, vulnus hoc aperire; neque si lapsus quis fuerit, ideò perturbationi locum dare convenit, aut asperius in se invehi,

*Animi quies
conservanda.*

Nota.

Nota.

sed humiliter ad Dei thronum confugiendum, & gratiæ agendæ, quòd graviora quis non commiserit Dei beneficio, atque manu sustentante: quod alias procul dubio futurum erat.

Alie praxes, seu remedia contra vitia Capitalia.

Vita Christi ejusq; doctrina est antidotum contra omnia vitia.

CONTRA SVPERBIAM vide humilitatem Christi, & misericordiam ac malitiam nostram; ejusque auxilio implorato sententiam aliquam animo versa velut antidotum & amuletum. Quid fui, sum, & ero? Omnis qui se exaltat humiliabitur, & qui se humiliat, exaltabitur.

Luc 18. Matth. 5. Luc. 6.

CONTRA AVARITIAM valet paupertas Jesu Christi qui propter nos pauper factus est, cum dives esset. Audi illum & si credis asserenti, vicisti: Beati, ait, pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum. & rursum: Væ vobis divitibus qui habetis hic consolationem vestram.

Matth. 5.

EXPVGNATA LVXVRIAM, intuendo Christi Jesu puritatem virgo enim fuit, virginem elegit matrem. Agnus immaculatus & qui illum sequuntur quocumque ierit, virgines sunt. Si vero voluptas trahat, audi pronuntiantem: Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur: & dicito: O Jesu crucifixe, ô vera delectatio, libera me, ô dulcedo ineffabilis, per sanguinem tuum à cæco hoc, infami, inextricabili & æterno malo. Amen.

Matth. 5.

CONTRA INVIDIAM, Christi charitas stabit: qui pro inimicis mori dignatus est. Deum ergo sic appella: O Deus meus, ex te, in te, & pro te sunt omnia; da mihi charitatem veram: etenim in hoc cognoscent omnes quòd discipuli tui sumus, si dilectionem habuerimus ad invicem.

Matth. 11.

DAMNATA GVLAM Christus, in cruce felle & aceto potatus aspice in eum, & sanabere, & audi dicentem: Beati, qui esuriunt & sitiunt justitiam, quoniam ipsi saturabuntur.

MODERARI IRAM discite à Christo patiente, & tam longanimi super innumeris hominum malis & blasphemis: sic enim ille voluit: Discite, ait, à me, quia mitis sum & humilis corde.

SI ACEDIA TE OPPVGNAT, considera Jesum bajulantem crucem, & quanta pro tuâ salute fecerit; audi dicentem, In laboribus à juventute meâ.

In omni tentatione hâc oratiunculâ uti potes.

Tentas me, Domine, an amem te, neque tamen ultra id quod possum. Scio, quòd sine gratia tua spernerem te, ô omne bonum, ut terrimo hosti placerem: aeternum luiturus; momentaneum gaudium, at juravi & statui custodire judicia justitiæ tuæ. Adjutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me.

Psal. 118. Psal. 26.

Alia

Alia remedia.

PRIMÒ, manè cogitationes, verba, & actiones illius diei pro- *Matutina*
spice quoad potes: atq; eas ad Dei gloriam dirige, cum pro- *deliberatio*
statione coram Deo, & curiâ ejus, & Angelo Custode nomi- *malum pra-*
natim, quòd ne minimo quidem peccato tantam majestatem *veniens*
offendere sciens eo die velis, ac mortem potiùs obire. *utilis.*

Secundò, contere toto corde, & nominatim de peccato, si *Contritio de*
rtè aliquando commisisti ad quod tentaris, & abnega rem il- *precedente*
m, quæ est occasio & objectum peccati: hic enim est funis, *peccato.*

uo quis trahitur in interitum, præscindendus omnino: nec re-
rt an affectus & sensus maneat. voluntatem enim Deus in-
icit, seu in bono, seu in malo, quam & solam coronat aut
annat. Neque te commoveat hostis importunitas: nemo læ-
tur nisi à seipso etiam in hac pugná.

Tertiò, accipe clypeum fidei, & illius actum exerce etiam *Actus fidei,*
citando attentè Symbolum. dura cervix esset, quæ tâtis in eo *spei & ca-*
censitis beneficiis non flecteretur: ideoq; in horâ mortis *ritatis ten-*
conuntiari consuevit: idq; est quod Apostolus suadet, assu- *tationes ex-*
tere clypeum fidei, in quo possimus omnia telâ nequissimi *tingunt.*
gnea extinguere. Secundò, spei in Deum actum elice, & diffi-
ciliæ tui. Tertiò, charitatis. quod breviter sic facies: Credo

omine, & in te spero; & toto corde te diligo: ex te enim, & pro
, & in te sunt omnia.

Quartò, invoca Sanctos, qui virtute contrariâ claruerunt, & *Sanctorum*
maxime B. Virginem, quæ verè cestrorum acies ordinata. Per *invocatio.*
nmaculatam conceptionem eam rogasse in gravi luxuriæ lu-
a, multis salutare fuisse, usu compertum est.

Quintò, neminem judica de ullo vitio: quia verissima illa *Rom. 2.*
ntentia: In quo tu alterum judicas, in eo teipsum condemnas. *Alium faci-*
ferè nemo est qui id expertus non sit. Justo siquidem judicio *le de al quo*
mili punitur tentatione, qui alium severè judicat & damnat. *vitio jud:*
a in Vitis Patrum, cum adolescens durè à seniore, cui carnis *cans in id m*
entationem aperuerat, correptus esset, ab eâdem pulsatus fuit *ferè semper*
nex, ac tantum non superatus. misericordes verò misericor- *incidit.*
tam consequentur. *Dignatus es, &c. ut sup. pag. 10.* *Vita Patrũ.*

JACVLATORIÆ.

Omne vim patior, responde pro me.

In te, Domine, speravi, non confundar in æternum.

nobis, Domine, nõ est tanta fortitudo, ut possimus huic multitudini
resistere, qua irruit super nos; sed, cum ignoremus quid agere debea-
mus, hoc solum habemus residui, ut oculos nostros dirigamus ad te.

Deus in adiutoriũ meũ intende, Domine, ad adjuvandum me festina.

Isaia 38.

Psal 30.

2 Paral. 20.

Psal. 69.

- Pfal. 58. *Eripe me de inimicis meis, Deus meus, & ab insurgentibus in me libera me.*
- Pfal. 53. *Deus in nomine tuo saluum me fac, & in virtute tua iudica me, quoniam alieni insurrexerunt in me, & fortes quasi erunt anima meam.*
- Pfal. 30. *Illustra faciem tuam super seruum tuum, saluum me fac in misericordia tuâ.*

CAPVT XI.

De Impedimento Acediæ submovendo per ardorem profectus, & orationis desiderium, ad quod excitandum septem considerationes seu stimuli proponuntur.

Desiderium fervens optimū orationis condimentum.

Isaia 26.

Pfal. 81.

Ecl. 10.

Septem considerationibus id excitandum.

Jerem. 48.

2. Cor. 9.

QUÆMADMODUM fames non tantum est optimum ciborum condimentum, sed etiam ut corpus recreetur plurimum confert; ita desiderium fervens, pietatis studium & exercitationes pias mirifice commendat ac promovet, maxime vero orationem; cumque præcedit, magnam condit suavitatem, & fructuosam animum efficit. Huiusmodi certe habebat Isaïas dicens, Anima mea desideravit te in nocte, sed & spiritu meo in precordiis meis de mane vigilabo ad te. Excute igitur te in virtutis exercitiis: dilata ante orationem desiderio os tuum, & implebit illud Dominus, dabit tibi petitiones cordis tui.

Si vero torpidus fueris, vide ne tibi accidat, qui viatori tardo & ignavo; is enim laborat & lassatur, & urbem non pertingit, juxta illud: Labor stultorum affliget eos, qui nesciunt in urbem pergere.

Ad desiderium hoc perfectionis acuendum cum videbitur, juvare poterit aliqua ex his septem considerationibus quæ subjicientur. Sic quoties remittitur animus ad pietatis exercitia & torpescere senties, exinde collige unde eum promptum & alacrem in divina Majestatis obsequio reddas. Maledictus enim homo est qui facit opus Dei negligenter; hilaremque d

orem diligit Deus, neque sibi ex tristitiâ aut necessitate, sed bona voluntate optat serviri.

Hanc ut habeas & augeas, primò sæpè statue ante oculos tuos creationis tuæ finem, atque ante omnia divinam præsentiam, quâ nihil efficacius ad opera pia renuè facienda, & orationem rectè perficiendam. *1. sine creatio: omnis & Dei præsentia proposita.* Illuribus hæc jam supra c. 1. tractata sunt, & infra tractabuntur.

Secundò, attende seriò hanc forsitan novissimam actionem, v.g. orationem fore, & occasionem Deo opt. *2. novissimâ hac foris horâ.* max. supplicem pro æternâ salute libellum offerendi.

Tertiò, vide quot mala te circumdant, à quibus, nisi ad virtutem & orationis asylum confugas, liberari non possis. *3. malis circumstantiibus.*

Quartò, aspice Sanctorum fervorem, eoque te languentem accende. *4. Sanctorum fervore.*

Quintò, audi Ecclesiam martè undique ab hostibus oppugnatâ, à te petentè strenuos in virtute progressus & orationum subsidium; imò & Christum Dominum, qui amore nostri in Venerabili Sacramento nobiscum permanere dignatus est, & exponere sese mille injuriis, quibus eum quotidie improbi afficiunt, quasque vitâ sanctè institutâ & oratione, bonâ parte posses avertere. *5. Ecclesiâ preces expetente.*

Sextò, neque minùs te excitabit animarum imploratio, quæ in Purgatorio detinentur, & orationum suffragium efflagitant. ô quàm piè & fructuosè unam horam, si daretur impenderent! *6. animabus Purgatorii suffragia postulantiibus.*

Septimò, fac te videre animarum pereuntium numerum, & orationibus atque omni pietate adjuvare contende. *7. multitudine pereuntium.*

Exercitium supradictâ motiva complectens.

DE fecit caro mea, & cor meum, Domine Deus meus, longè à salute meâ verba delictorum meorum. ô Domine, quando respicies, quando restitues animam meam à malignitate hostium meorum, & à leonibus unicam meam? Ecce dereliquerunt me

Psal. 72.

Psal. 21.

Psal. 34.

- Iob. 7. vires mea: memorare, quaeso, quae mea substantia, nonne ventus est vita mea, & forsitan illius extrema est hora quâ licebit in tēpore miserendi alloqui te, ô Pater misericordiarum, & operari pro te.
- Bern. serm. 4. in Cant. Multiplicati sunt qui tribulant me super capillos capitis mei, qui oderunt me gratis, & insuper timor & tremor venerunt super me & contexerunt me tenebrae: non legere libet, non delectat, meditationes solitas non inuenio. Eheu! ubi est illa inebriatio spiritus ubi mentis securitas & gaudium, & pax in Spiritu sancto? Atenuati sunt oculi mei, suspicientes in excelsum quādo apparebo in conspectu tuo, in concilio iustorum, & congregatione Sanctorum tuorum caritate summā ardentium? quo pacto succurrā Ecclesiae matri opem poscenti? quomodo solabor gementes in Purgatorio animas sponsas tuas? quis mihi tribuat, ut avertam ab interitu tuo precioso sanguine tuo redemptas, ad quas infernus dilatavit os suum!
- Fervoris propositū. Obsecro, Domine, da mihi incensum offerre dignum in conspectu tuo, & vitam in melius instituere. Velociter exaudi me, quoniam defecit me virtus mea, quoniam benigna est misericordia tua. Da mihi operari cibum qui nō perit, in vitam aeternam. Da mihi pro te vivere, & laborare usque ad defatigationem; & ne, obsecro, sinas ut prudentiores sint filii huius saeculi filiis lucis in generatione suā. Et verò qui quotidie pascor celesti mannā, & cibo fortium, ignavus esse poterò? cui quotidie ex infinitā, & ardenti charitate propinas tuum sanguinem, poterit surrepere maledicta tepiditas? Ita Domine, ita Domine, ideoq; Apostolus tuus aiebat:
- I. Cor. 11. Inter vos multi infirmi, & imbecilles, & dormiunt multi. Respice verò bone IESU spes mea, respice in me secundum multitudinē miserationum tuarum, & ne avertas faciem tuam à puero tuo.
- Psal. 68. intende anima mea, & libera eam, propter inimicos meos eripe me. tu scis, Domine, improperium meum, & confusionem, & reverentiam meam: in conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me.
- Psal. 67. Si respicere dignatus fueris, sicut fluit cera à facie ignis, sic peribunt omnes peccatores, & inimici mei à facie tuā; & exaltabo te Deus meus Rex, & benedicam nomini tuo in saeculum, & in saeculum saeculi. Amen.

Meditatio de tepiditate & acediâ.

ORATIO præparatoria solita.

COMPOSITIO LOCI. Aspice supra te velut cælum apertum, atque ibi Beatos de momentaneo labore exultantes; infra, damnatos de momentaneo gaudio iulantes.

ORATIO, ut supra.

PUNCTVM I. Considera Primò damna acediæ: multam enim malitiam docuit otiositas. Et Primò, tentationi omni exponit, quia tristitiam adducit & pauperatatem; quia dum tempus est, negligit seminare & operari. Secundò, est velut tinea virtutum ac meritorum, cum omnia à tepido imperfectè fiant: homo enim intar limacis ad omnia tardus evadit, consolationesque ipsa spirituales arefacit, facitque plenum suspicionibus, & desideriiis vanis: denique maledictus est homo qui facit opus Dei negligenter: usque adè ut talem dicat Dominus se evomere ex ore suo. quid infelicius? neque hoc tantùm, sed & talenta quæ dederat, aufert à pigro, atque eadem habenti ac diligenti largitur. Aspira ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ, &c. ibid.*

Tertiò, adducit acedia hominẽ in periculum lapsus gravis. nam, ut Cassianus, non subita ruina credenda, si aliquis labi visus, sed sensim vitiis increbrescentibus casu miserabili concidisse existimandus est. Quartò, id quod longè gravissimum, periculũ magnum est nunquam emergendi ex tepiditate. Qui enim in peccatis est, adhuc conversionis fiduciam non amisit: qui verò post conversionem tepuit, etiã spem quæ esse potuit de peccatore, subtrahit. Ratiò verò est, quia nascitur ex tepiditate mala consuetudo: & ut August. dum consuetudini non resistitur, fit necessitas. Considera præterea ferventium gaudia, tepidorum molestias: coguntur enim portare pondus diei & æstus, & tamen nequeunt solatia participare, cum conscientia

*Eccl. 33.
Acedia tristitiam & paupertatẽ spiritualem parit.*

Acedia velut tinea anima est.

Deut. 15.

Apoc. 3.

Matth. 25.

Collat. 6. c. 7

Nemo repente fit malus.

Gregor in pastor. c. 35.

Tepiditati assuetus difficulter emendatur.

Lib. 8. Cor. fess. c. 5.

Matth. 20.

*Tepidus ve-
re est miser.
Ser. 6. de Af-
cens. Domini*

perpetuò urgeantur, atque inter mundi & Dei gau-
dia locati, neutris frui possint, desiderijsque molestif-
simis ferantur; adeò ut Bernardus dicat : Num tibi
horum tepidorum vita inferno potiùs appropinqua-
re videtur, dum intellectu affectui, & affectu intelle-
ctui repugnante necesse habent mittere manum ad o-
pera fortium, qui cibo fortium minimè sustentantur?

Haccine vera, ut suprà pag. 7.

*Matth. 3.
Fervida
Christi
Sanctorum
exempla a-
cediam no-
strã expellit*

PVNCTVM II. Considera illa verba, Omnis arbor,
quæ non facit fructum bonum, excidetur. Secundò, la-
bores Christi pro tuâ salute susceptos, pœnitentias, o-
rationes, legis observantiam, etiamsi non teneretur.
Tertiò, Sanctorum labores, Apostolorum, Martyrum,
pro suâ salute consequendâ; & accingere ad opus. il-
lud enim remedium optimum docet Cassianus. Con-
sidera Quartò fervores eorum omnium qui Religio-
nes ingrediuntur: vide pompam virginum mundo va-
ledicentium. Quintò, ut omnia creata strenuissimè la-
borent. Sextò, homines mundo deditos, honori-
bus & operibus inhiantes. Septimò, brevitatem vitæ
nostræ, quodque nox veniet fortè hodie, quando non
licebit laborare. Octavò, quòd hilarem datorem di-
ligat Deus. Nonò, novissima considera, & tempus ir-
recuperabile præterire: unde ne simus hîc negligentes
carissimi mei, ut non per infinita sæcula pœnitentiam
agere cogamur, ait B. Ephrem. *Aspira, ut sup. pag. 8.*

1. 10. c. 25.

*Fervor mû-
danorum in
temporalia.
Vita brevis,
ergò sedulo
laborandû.*

*2. Cor. 9.
Ephr. in 2.
Domini Ad-
ventu 10. 1.*

Haccine firmâ fide, ut sup. pag. 7.

*Prov. 12.
Ezech. 16.
Prov. 21.
Job. 5.*

PVNCTVM III. Considera quomodo Scriptura
invehatur in otiosos. Qui sectatur, ait, otium, stultissi-
mus est: unde etiam hæc iniquitas Sodomæ fuisse dicitur:
& alibi: Omnis piger semper in egestate erit. Sec-
undò, considera, hominem natum ad laborem, sicut
avis ad volandum, & unumquemque propriam mer-
cedem accepturum secundùm suum laborem. Tertiò,
considera quid in hoc mundo utile ac pulcrum, aut
jucundum, in victu vestitu, quod sine labore à nobis
aut

1. Cor. 3.

ut à bestiis haberi possit: imò omnia operantur, cælum & terra, Deus etiam ipse. Pater meus usque modò operatur, & ego operor, ait Dominus; & tu torpere & otia iauderes? Quartò, considera stagnantia & torpida omnia putrescere, hebescere ferrum, & rubigine obduci, ine usu, & ut Ambrosius, tentare otia, quos bella non tegerunt. Quintò, vide, ut periculum omnia perden- di merita adeant tepidi, sicut & peccati gravissimi, & numquam mergendi ex torpore, ut suprà dixi, quia scilicet se sanctos putant: deinde quia tentationibus omnibus otiosi expositi sunt. hinc Matthæus: Dum dormirent homines, zizania superfeminata sunt: Israëlitæ ad idololatriam per otium illecti; Samson victus, & David ac Salomon ceciderunt. Sextò, Dominum at- tende operariis dare mercedem, non otiosis; & eum qui parcè seminat, parcè & metere. Septimò, præmium immensum considera, & pudeat ob obolum munda- nos ita strenuos, te tam pigrum ob æternitatem. *Hæcine vera*, ut supr. pag. 7. vel Oratio ut suprà. *Defecit, &c.* ut sup. pag. 263.

*Natura ipsa
torporem
horret.*

Serm. 11.

Cass. collat.

4. c. 19

Matth. 13.

Exod. 32.

Matth. 20.

Praxis ad teporem abjiciendum:

Considera in secreto cordis tui signa tepiditatis. Primò, hor- rere difficultates, abjecto animo esse & pusillanimum in ar- duis, desperare finem, & hinc otium quærere, tempusq; perde- re. Secundò, divinis non delectari, at facilè fatigari, frigidè Sa- cramentis uti, & absque conatu ad fervorem; remissè orare, ac sine attentione: vagis orationi interesse oculis, spuerè, aliorum defectus notare, illis suos velare, fictè confiteri, verbum Dei gravatè audire, examinare se perfunctoriè, & ægrè colligere. Tertio, zelum non sentire, consortia hominum quærere, ad fastidium levandum; alios observare, censere, ac iis obrectare. Quartò, effundere se in corporis commoda, memoriâ repetere mundanorum gaudia, ad ea suspirare, divinos instinctus ad vitæ severitatem non advertere, undique emendicare solatia, honorificè haberi velle, & honorifica affectare. Quintò, negli- gentem esse in iis quæ præcepti & consilii, circumstantias ac carimonias facilè omittere, inconstantem esse, disciplinam
gravi-

*Sex signa
tepiditatis.*

graviter ferre, ac tardè obedire, indignari melioribus, putari quòd alibi meliùs proficeret. Sextò, excelsa vox, sermo rigidus & superfluus. Hæc ferè ex Bernardo Serm. 6. de Ascens. Cassiano l. 10. c. 2. 3. 4. item l. 12. c. 25. 26. 27. Seraphinus Firmanus Tepidus, inquit, dicit, Non est jam vita Sanctorum, verbaque movet otiosa, captiosa, cavillis plena, curiosa, inania; securè in dies recedit, teporem excusat per discretionem, arrogantiam dicit maturitatem.

*Alia signa
ex Firmano.*

Parva superando alacriter paulatim accediam tollit.

Acediam tollit imposta tibi necessitas.

Secunda, à parvis incipere utilissimum, eaque constanter agere potiùs quàm multa complecti: sic enim crescit animus & ad ardua comparatur.

Tertia, necessitatem sibi imponere, vel voto pœnali, aut spõsione, aut aliter. optima certè hæc necessitas secundùm Augustinum, quæ ad meliora compellit. Observandum autem hæc non inceptare quempiam oportere, nisi multâ præmissâ oratione, aut saltem crebriore, cum nullum propè genus morbi difficiliùs curetur. Alias toto propè libro praxes reperies.

Dignatus es, ut supra pag. 10.

IACVLATORIÆ.

Psal. 41.

Sitivit anima mea ad Deum fontem vivum.

Psal. 4.

Vsquequo gravi corde, ut quid diligitis vanitatem, & quaritis mendacium?

Psal. 70.

Ne projicias me in tempore senectutis, cum defecerit virtus mea, ne derelinquas me.

Psal. 6.

Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum, lacrymis meis stratum meum rigabo.

Psal. 37.

Non est sanitas in carne mea, à facie ira tua: non est pax ossibus meis, à facie peccatorum meorum.

Ibid.

Miser factus sum, & curvatus sum usque in finem: totâ die contristatus ingrediebar.

Filioli nouissima hora est.

NON Æ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Mors instat, vita fugit; quid ces-
sas viator?

Considera **A** tempus vitæ incertum, breve, volucre. Fingitur illud personam grandæviti-
nis; quia in singula momenta innovatur, conse-
scit, labitur simul ac emoritur tempus. Vtere-
ritur quasi mox transituro. Ejus fluxum horaria
clepsydra notat; ab horâ autem & vitæ flo-
endet aternitas; in quam mors nec opinantes ra-
it. Aeternitatis hieroglyphicum veteribus est an-
nis circulum faciens; quia hic neque principium,
eque finem habet: & ipsa à filo fragilis hujus vitæ
ependet. Fugit hæc instar **C**fumi, bullæ, sagittæ,
avis, fluminis, avis, cervi, ac verni floris: **D** mes-
is instar decerpimur; ac velut **E**candela extingui-
tur, flatu minimo. Vigilandum itaque: nam **F**se-
uris ad radicem posita est. Qui sapiens est custodiet
ac, & vivet: agetq; omnia quavis horâ, quasi **G**
ovissima foret, ut monet Angelus. Et merito,
anc enim felix aut infelix **H** aternitas exceptu-
a est.

CAPVT XII.

*De secundo stimulo perfectionis; qui est de morte
ac fugacitate vitæ, Meditatio.*

PRÆLVDIVM I. erit, contemplari ea, quæ in imagi-
ne proponuntur.

Secundum, petere gratiam, ut diligentem rationem
temporis & occasionis, quæ modò offeruntur, habere
possis.

*Vita hæc
fugax.*

Sap. 5.

*Vanitas vi-
ta humana.*

PVNCTVM I. O viator, vides, ubi stes, quàm fugiat vi-
ta tua, quæ te expectet æternitas? Obsecro te, quid mo-
raris vel ad momentum converti? quem expectat æ-
ternitas, quem spectat Sanctissima Trinitas, & tota
cælestis curia, adspice ut omnia quæ circa te sunt, fluât;
adspice & considera vitam hanc, divitias, honores, ac
voluptates instar navis, fluminis, volucris, sagittæ, fumæ,
ac floris fugere. quod Salomon eleganter expressit.
Transierunt, ait in personâ impiorum, omnia illa tam-
quam umbra, & tamquam nuntius percurrentis, & tam-
quam navis quæ pertransit fluctuantem aquam: cuius,
cùm præterierit, non est vestigium invenire, neque se-
mitam carinæ ejus in fluctibus: aut tamquam avis, quæ
pertransvolat in aëre; cuius nullum invenitur argumē-
tum itineris: aut tamquam sagitta emissa in locum de-
stinatum, divisus aër cōtinuò in se reclusus est, ut igno-
retur transitus illius; sic & nos nati continuò desimus
esse. Spes enim impii tamquam lanugo, quæ à vento
tollitur; & tamquam spuma gracilis, quæ à procellâ dis-
pergitur; & tamquam fumus, qui à vento diffusus est
& tamquam memoria hospitis unius diei prætereuntis.
Itaque dum tempus est, operemur bonum, & ambule-
mus dum lucem habemus, ne tenebræ nos compre-
hendant, & januâ clausâ audiamus illud triste: Nescio
vos. *Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firma fide, ibid.*

*Galat. 6.
Ioan. 12.
Luc. 13.*

Secundò, attende, quid de præteritis lustris, annis
mensibus & transitoriis rebus, ubi transierunt, superstit
nihil

ihil sanè, nisi benè vel malè factorum jucunda aut tri- *Quid de*
 is recordatio & æternitas. quocirca statue, utram hâc *præteritis*
 & horâ perpetuam habere malis, & quo pacto jam o- *supereſt.*
 ure, vivere, &c. Sanè nemo sapiens unâ horulâ epulari,
 e creari, honorari optabit, potiùs quàm æternum. *Hæc-*
ne vera, ut sup. pag. 7.

PVNCTVM II. Memoriâ repete casus repentinos eom- *Cæsarius*
 im, quos aliquando nosti, & attende ac appende tibi *Omnis hora*
 & cuiuis accidere posse, quod cuiquam; ac horam o- *velut ulti-*
 niam velut ultimam ob oculos pone. Cæsarius ait, O- *ma habēda.*
 mnis dies velut ultimus ordinandus est, tu etiam ad *Cyprian.*
 oram transfer: & cùm incertus sis, quo loco te mors *Simile.*
 expectet, tu illam omni loco expecta: siquidem talem
 e iudicat Deus, qualem te invenit, cùm vocat, ait Cy-
 rianus atque ita ab horâ unâ pendet longissima æter-
 nitas; hoc credis & nō contremiscis? *Credo tibi,* ut su. p. 7.

Sicut autem is, qui carceri inclusus, damnatusque
 cum aliis ad mortem, videns hunc illumne à latere suo
 ad supplicium citari, non ludo fallit tempus, sed rebus
 suis consulit: ita facito. quòd si verò is veneno vitam fi-
 nire deberet, ei que septem panes in dies septem dati es-
 sent, quorum unus foret veneno infectus; quo sensu,
 putas, quotidie panem sumeret? Aut si adhiberetur quis
 epulo, in quo totidem fercula, vnum verò lethale,
 quanto ex mortis recordatione cum timore ea attinger-
 et? Eundem affectum indue, & Omnem crede diem
 tibi diluxisse supremum, imò horam, ut tua omnia per-
 fectè facias, juxta illud D. Tho. Alius, ait, est mos Dei, *S. Th. opusc.*
 quo omnia opera sua in sūmo bene fecit, similiter & nos *de divinis*
 diligentiam apponere debemus, ut singula opera nostra, *moribus.*
 quanto unquā meliùs possumus faciamus; ex omni vir-
 tute Domini nostri Jesu Christi, & cum omni desiderio *Omnia*
 triumphantis & militantis Ecclesiæ, & sub nomine crea- *perfectè face-*
 toris: quasi tota salus nostra, & omnis laus Dei, & uni- *re oportet,*
 versitatis utilitas ex uno opere dependeat: quasi num- *Deumq̃*
 quam ad id opus reversuri, neque opus aliud postmo- *imitari.*
 dum

dùm incepturi. Etenim densè cadunt velut in conferturba mortales, mortis jaculis confecti. Mortem igitur omnibus horis impendentem time, & occasione utere quæ nunquam, ubi semel abiërit, reditura est. *O Rex regum*, ut infra.

PUNCTVM III. Considera occasiones rectè agend quas jam habes, ac simul inspirationem ad eas non negligendas: etsi etenim vita prorogetur, non tamen tempus in quo Dominus recordetur nostri. siquidem si postquam Dominus vocavit, occasionem offerendo, ea à nobis negligatur, justè etiã nos deinde negligit. Vocavi, ait, & renuistis; extendi manum meam, & non fuit qui respiceret; ego quoque in interitu vestro ridebo. Quid enim dignius, & quid justius? Non audimus? nõ audimur: nõ respeximus? non respicimur. Qui ex Deo est, ait veritas, verba Dei audit; propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis. Non audis ergo Deum sic monentem? time itaque ne non sis ex Deo. Audi verò etiam Samuelem Sauli sic intonantem: Pro eo quòd projecisti sermonem Domini, projecit te Dominus, ne sis Rex super Israël. Projicere autem sermonem Domini videtur, qui ad Dei vocem audiendam non se ut debet comparat, torpidè ad orationem & opera piæ procedit, atque ita ineptum sese divinis inspirationibus reddit, quas tunc ei Dominus largitus fuisset, quibus quæ forsan, & aliàs non, esset salutem consecutus. Ai enim: In tempore accepto exaudivi te, diesque nostri non solùm numerati sunt, quoad vitam temporalem. Sed etiam sempiternam.

Exercitium pro actionibus piè ac rectè perficiendis.

O Rex regum, & Domine dominantium, numerasti dies nostros qui præteriri non poterunt, & ecce hoc N. tempus mihi pœnitentiæ concessisti. Sed quamdiu hoc erit? Tu scis, amantissime JESV. Quot sunt dies servi tui, quando facies etiam de me iudicium?

Prov. 1.
Vocationi
Dei paren-
dam.

Joan. 3.

i. Reg 15.

i. Cor. 6.

Iob 14.
Brevitas
vitæ.

iudicium

diciū? tu scis, & sufficit mihi. Scio non esse meum scire tempora
 l momenta, quæ pater posuit in suâ potestate, Salvator mi, Be-
 dictus sis in æternum. Sed redimere tempus meum est, quoniam
 es nostri pauci & mali, cùm verò illud ubi elapsum fuerit, nul-
 precio redimi, aut recuperari industriâ aut diligentia possit, te
 nullimè rogo, ô vita anima mea, da mihi ut redimam tempus,
 ptus à te precio magno. Da, dum lux est, operari salutē meam.
 ua autem illa nisi tu lux vera, quæ illuminas omnem homi-
 m, ut veniat ad te? Ambulabo igitur ex hoc nunc sic N. N. com-
 te, dum lucem habeo, & ascendam ad te. Ecce enim, ô panis
 ngelorum, factus es mihi panis viatori, ut ambulem in fortitu-
 ne cibi illius usque ad montem Dei mei Oreb, & suavissimos
 nplexus tuos. Surgo igitur cum Heliâ, nam grandis mihi restat
 a, ut perveniam ad te ad quem suspiro.

Applicatio
 ad Com-
 munionē.

At quot dies, quibus mercari possum uno verbo regnum
 um? quibus mereri gratiam tuam, & emere mihi à te aurum
 nitum charitatis tuæ? Eheu, ubi semel hoc momentum, hac
 ora peregrinationis, quâ iam tibi reconciliari possum, & volo
 to corde, transferit, scio, scio, recuperari non poterit. Vbi sunt
 t coevi & Sodales mei, & noti N. N? mors eos aut fera, aut
 amatura abstulit, qui tamen sibi ab etate aut viribus mul-
 is annos promittere videri poterant. Sed improvisum fore ad-
 entum tuum illi didicerunt, & nos docuerunt, ut omni horâ &
 ac essem paratus. Sûntne igitur? & vestem habeo nuptialens
 aritatis tuæ? Certè Domine per gratiam tuam desiderio deside-
 o amare te, adherere tibi, & unum esse tecum. Miserere, & desi-
 erium hoc pauperis servi tui exaudi, quo desidero te suscipere
 i tanto possum affectu, & sic vitam & orationem meam insti-
 tere, & omnes actiones meas, quasi ex quolibet opere tota salus
 mea, & tota laus tua, & universitatis utilitas dependeret; quasi
 unquam ad hoc opus reversurus, quasi nullum aliud postmo-
 um incepturus. Itaque sic N. coram te ambulare volo, & perse-
 tus esse, ut inveniam gratiam in oculis tuis. Nô me tempus est
 am miserendi, Domine, tempus miserendi venit? Recordare
 igitur tot miserationum tuarum erga me N. & citò anticipens
 os misericordie tuæ. Ecce inclinata est jam dies, ecce venit nox,

Vanitas
 mundi.

quando amplius nemo poterit operari, venit nox, sed aspirat etiam dies aternitatis, quæ non habet occasum, cum te videbo. **JESU**, unicum desiderium meum. Quando venies, ô sol justitiæ spes mea unica, unica fiducia, unica vita mea? Veni, veni cito veni, & noli tardare, relaxa facinora plebi tuæ, libera me à corpore mortis hujus, ut in sanctitate & justitiâ jam seruiam tibi & moriar, & vivam in æternum tibi, qui vixisti mihi & mortuus es, & vivis, & me expectas, donec des mihi te, & retribu mihi. Amen.

Propositū
seruendi
Deo.

Praxis.

Primò, contemplari aliquando ex editiore, si res ferat, loca quæ Sapiens cap. 5. de vanitate rerum humanarum eleganter differit, cogitando quot in urbe istâ vixerint mortales, ubi jam sint, &c. tum verò id magis afficit, cum ruinæ appare veteres, & casus magnarum urbium oculis, menti que obijciuntur: hæc consideratione vitam tuam ordina.

Catalogum
habe ac memoriam
amicorū mortuorum.

Secundò catalogum habere familiarium & notorum, magnorum maximè virorum, quos dum viverent, suspiciebas, videre vbi sit homo, & opera ejus: personari quasi ex iis quæ de hujus mundi rebus jam sentiant.

Tertiò, percurrere qualibet hebdomadâ vel mense vitam a te actam, & multa quæ euasimus divinâ misericordiâ periculum ut ex iis providi efficiamur & ferventes.

Vide occasiones
pietatis.

Quartò, quas occasiones pietatis quisque habuerit & bene percensere, maximè si oculos ad alios retrò convertat, chartas geographicas consideret; maximamque terræ partem & hominum, aut ignorantiam aut malitiam perire.

Quintò, aliquando percurrere actiones suas omnes die quo solemniori dum officio interest divino, & seruum dispice an non aliter eas in hora mortis fecisse voluisset: hoc enim plerumque illuminat intellectum, & voluntatem accendit.

Cogita horam
supremam
in omni actione.

Sextò, sæpius, cum dubij hæremus, ut animus ab affectu liber sit & sincerius judicet, cogitare quid jam nos si hæc hora mortis foret, egisse optarem: certè facile quis hæc ratione incuteret animum, ut inimico condonaret, facile torporem excuteret, Missam debitè audiret, conscientiam discuteret, &c.

Ordina omnes
actiones tuas.

In actionibus verò ordinandis, hoc in primis observandum ut non tantum definitæ sint quoad modum, sed etiam quoad tempus: & provideantur bona non solum coram Deo, sed etiam coram omnibus hominibus.

Septimò, sententiam etiâ illam **D. Thomæ** antè allatam esse

erare plurimum juverit: maxime, ut actiones vitæ præcipuas
fectè exequamur. *Dignatus es, ut sup. pag 10.*

JACULATORIÆ.

Considerando innumeros, qui hâc horâ æternum pereunt,
die affectu magno:

perdas cum impiis, Deus, animam meam, & cum viris sanguinum Psalm. 139.
vitam meam.

quid est homo, quod memor es ejus, aut filius hominis, quoniam visi- Psalm. 80.
tas eum?

emento, Domine, quia ventus est vita mea; contra folium, quod Job. 7.

vento rapitur, ostendis potentiam tuam, & stipulam siccam perse- Job. 13.
queris?

quod dixi in dimidio dierum meorum, Ecce nunc cœpi.

tor meus esto, ne derelinquas me, neque desicias me, Deus salu- Isaia 38.
tatis meus. Psalm. 26.

DECIMÆ IMAGINIS
ANNOTATIO.

Vide, quæso, pericula tua, & ad pietatis &
orationis asylum confuge.

Considera quomodo A mundus, B demon, C pec-
catum cum D morte te persequantur, & con-
iuge ad crucifixum E Iesum, amantiissime ad se omnes
evitantem, cum ait: Venite ad me omnes, qui labo-
ratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Ad F ora-
tionem quoque, ac Dei presentiam velut ad asylum te
recipe: sic magnus ille G Antonius, & plurimi San-
ti viri, orationis armis de hostibus triumpharunt.
H Moyses eadem Amalecitas superavit. hos imita-
re, ac magnis passibus ad Christum contende, ejus-
imitationem: omnis enim qui invocaverit no-
men Domini salvus erit.

CAPVT XIII.

De tertio stimulo, timoris Domini, qui est Meditatio de periculis hujus vite.

PRÆLVDIVM I. seu COMPOSITIO LOCI, est quæ in imagine adumbratur.

PRÆLVDIVM II. Oratio.

Hostes plurimi & potentissimi.

2. Par. 20.

*Attēderui-
nas bonorū.*

PVNCTVM I. Considera Primò, te undique cinctur hostibus esse, mundo, diabolo, carne, & peccato, ejusc̃ occasionibus; neque ullo unquã tempore aut loco cessare ad internecionem te persequi. Credis? quid ergo facturus es? Secundò, eos esse potentissimos, vaferrimos & pessimos, & ne quidem unum eorum te posse absque singulari Dei præsidio & gratiã superare. Tertio advertè, quomodo Angelos è cælo peccatum deturbavit, & deinde Adamum ex paradiso, etsi illi in gratiã creati, & infinitis (ut ita loquar) præfidiis vallati essent. Omnem ergo operam adhibe, ut orationis fideique clypeo jacula excipias inimici, & extinguas. O Domine Deus exercituum, in nobis quidem non est tantum fortitudo, ut possimus huic multitudini resistere, quæ irruit super nos; sed cum ignoremus quid agere debeamus, hoc solum habemus residui ut oculos dirigamus ad te. *Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.*

PVNCTVM II. Considera ruinas bonorum, qui columnæ cæli videbantur & Ecclesiæ Dei, postquã anno plurimos sanctè pièq; vixissent, uti fecerat Hosius, Lucifer Calaritanus, Origenes, Tertullianus, &c. tam multi Religiosi, qui à Religione & sanctissimã vocatione suã atq; adeò etiam à fide persæpè apostatârunt. O judicium Dei abyssus multa! Vide etiam, quàm multi penè usque ad extremum vitæ multo te prudentiores & pietatis studiosiores, tandem in superbiam elati, per hypocrisis lapsi, miseri perierint. Causam horum malorum si exquiras à Sanctis, eam ferè audies; sinceram, puram asserventem orationem, & virtutis studium homine

taſmodi deſeruiſſe, & ſic tepiditate ſuâ Dei iram, eheu! invocaffe. Cùm autem non ſit peccatum, quod facit homo, quod non faceret alter homo, niſi Dei gratia aſſeſſet; humilis eſto in oculis tuis, & orationi & pietati diligentier incumbere, ſic B. Antonius de ſuis hoſtibus, & Moyses de Amalech, & quotquot beati ſunt in cælis, de inferno triumphârunt. *Aspira*, ut ſupra pag. 8. *peccine firmâ fide credo*, ibid.

*Tepiditas
cauſa ruinæ.*

Exod. 17.

PUNCTVM III. Considera hæc verba Chriſti in cruce velut coram pendentis: Venite ad me, omnes qui laboratis, & onerati eſtis, & ego reficiam vos. O quàm valcia hæc faucibus noſtris eloquia tua, ô bone JESV! quomodò veniemus ad te, niſi traxetis nos in funiculis Adæ, in funiculis caritatis? Trahe, quaſo, nos ad te, ut curramus velut cervi ad fontes aquarum, qui jam perambulamus, & ambulamus vias difficiles & incertas; deduc nos in viam mandatorum tuorum, & ſemitas tuas doce nos. onerati, eheu! ſumus multis peccatis; adjuva nos, & propter gloriam nominis tui libera nos; neque respicias nos, Deus ſalutaris noſter.

*Matth. 11.
Pſalm. 118.
Ieſu Chriſti
ſuaviſſima
invitatio.*

Pſalm. 78.

Exercitium, ut à multis vitæ hujus periculis liberemur.

Circumdederunt nos inimici noſtri undique, & laqueum paraverunt pedibus noſtris, & anima mea turbata eſt valde: turbatus eſt à timore oculus meus, & inveteravi inter omnes inimicos meos. Quis deducet me in civitatem munitam? quis me liberabit de inimicis meis iracundis? Convertere, Domine, & eripe animam meam, & ſalvum me fac propter miſericordiam tuam, JESV, JESV, eſtne Redemptor mi, eſt in morte, qui memor ſit mei? in inferno autem quis conſitebitur tibi? erubescant & conturbentur vehementer inimici mei, conturbentur & erubescant valdè velociter; quia exaudiſti Domine deprecationem meam, Domine orationem meam ſuſcepisti. Diſcedite à me omnes, qui operamini iniquitatem, quoniam exaudivit Dominus

*Pſalm. 56.
Actus agnitionis miſeriæ noſtræ.
Pſalm. 6.
Pſalm. 107.
Pſalm. 6.*

*Actus fidei
in Deo.*

nus vocem fletus mei. Non timebo millia populi circumdantis
quoniam, tu, Domine, vocasti me, & suscepisti me.

Applicatio
ad Com-
munionē.
Hom. 61.
ad Pop.

Imò parasti mihi mensam aduersus eos, qui tribulant me
quâ ut servus tuus Chrysostomus hortatur, tanquam leones igni
spirantes recedamus oportet, facti diabolo terribiles, & caput
strum revolventes. Quem verò ignem nisi caritatis tua? Tu eni
Deus meus ignis consumens es, & Deus qui solum exaudis
ignem: etsi enim distribuero in pauperes facultates meas, & tu
didero corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non li
buero, nihil mihi prodest, nihil tibi cui vivo. Da igitur he
mihi & sufficit, & cur non sperabo eam abs te, qui te ipsum
dedisti nascens in socium, convescens in edulium, moriens pro
vilissimo servo tuo in precium, & regnans daturus es in premi
Fateor coram te & curiâ tuâ, debeo tibi me, & plusquam me,
ecce perij & aeternum, nisi porrigas mihi operi manuum tuarum
dexteram.

Actus invo-
cationis.

Psal. 9.

Memento ergò Domine, memento, quaeso, quomodo feceris,
refeceris me, & pascas me, & tot annis quaesieris me. Ecce ego, e
ô JESU, nunc te quero, dum inveniri potes, & invoco humillimè
& amantissimè te dum prope es. De profundis clamabo ad te
mine, & ad abyssum misericordiae tuae. Exsurge Domine, exsurge
Domine, ne unquam dominantur nobis inimici nostri, sed sci
quia manus tua haec, & tu Domine fecisti eam, & factus es
gium pauperi, adjutor in opportunitatibus, in tribulatione.
rent in te, qui noverunt nomen tuum, quoniam non reliquunt
querentes te, Domine, sed exaltasti eos de portis mortis, ut annu-
tiant omnes laudationes tuas in portis filiae Sion. Tibi derelictus
pauper, & orphano tu eris adjutor, quoties in oratione consti-
tur tibi, & extollet manus suas in sancta, & benedicet tibi.
culi enim tui in pauperem respiciunt, & propter miseriam inopi-
& gemitum pauperum exurges, & servabis nos, & custodie-
à generatione hac in aeternum. fiat, fiat.

Psal. 10.

Psal. 11.

Ex aliorum
miserijs bo-
na tua desce.

PRIMò, universum orbem mente decurre, die aliquo certis
horâ ut in Sacro solemni, vel Vesperis; & miserias quibus
corpore & animâ homines alij patiuntur, Deo quæ grates
quod ab iis liberum te esse singulari beneficio voluerit.

Secundò contemplare aliquando mundum velut laqueis tectum, ut cum vidit D. Antonius (laquei verò & decipulæ sunt creaturæ, quòd earum amore homo implicitus ab hoste capiat) & quo pacto iuvare te aliosque possis, & evadere.

Tertiò coram Ven. Sacramento aliquoties per diem vel saltem semel te siste, velut ante propitiatorium, imò velut in cælo cum vivâ fide; & pugnas ipsi consecra, victorias acceptas refer, gratiamque pete, ut resistere queas infidiis diaboli, ac proestare te nunquam ratum habiturum, neque habere, si quid humanâ fragilitate subrepsit. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.

Coram Ven.
Eucharistiâ
pericula &
victorias cõ-
sidera.

JACVLATORIÆ.

Domine Deus meus, in te speravi, salvum me fac ex omnibus persequentibus me, & libera me. *Psalms. 7.*

Judica Domine nocentes me, expugna impugnantes me: apprehende arma & scutum, & exurge in adjutorium mihi. *Psalms. 34.*

Eripe me de manu inimicorum meorum, & à persequentibus me. *Psalms. 30.*

Ut quid Domine recessisti longè, despicis in opportunitatibus, in tribulatione? *Psalms. 9.*

VNDECIMÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Æmulare Sanctos, & charismata meliora.

Quod si te torpentem tepidumque esse videris, intuerere quàm fervidè promptèque preccationi, & omni pietati incubuerint Sancti, A Benedictus, Augustinus, Dominicus, Bernardus, Norbertus, Bruno, Ignatius, Catharina Senensis, Teresa, alijque sexcenti. Vide quàm multi in B cœnobiis, in eremo Deum nocte dieque laudent. en C Hieronymum petus cruentantem, en D Stylitas in tempestatum procellis perstantes; atque in primis E divum Franciscum in Iesu vulneribus colliquescentem. & heu! F peccator in medijs periculis obdormiscit, audi, audi G Dominum dicentem: Vigilate & orate, ne intretis in tentationem.

CAPVT XIV.

*Meditatio de quarto stimulo sanctæ emulationis,
qui est fervor Sanctorum.*

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine proponitur.

ORATIO, ut supra.

Sancti magnam vitam partem orationibus dabant.

*Apoc. 4.
4. Reg. 2.
Levit. 6.*

PUNCTVM I. Considera Primò, quomodo Sancti dum in terris agerent, bonam vitæ partem orationi cōsecrârint, pietatem diligentissimè coluerint. Ibant illi de virtute in virtutem, & requiem non habebant die ac nocte; sed quærebant Dominum in toto corde suo, & curru igneo ac equis igneis Eliæ, id est desiderii, ferebantur in cælestia. Omnia eorum sacrificia ignis ille cōsumebat, quem Dominus venit mittere in terram, & voluit vehementer accendi, id est caritatis: ob eam ad solitudines & monasteria, ut in imagine vides, convolabant, ut in sacro orationis otio Deo suo quietius fruerentur. Eatu mente perambula, & vide quam diligentiam adhibeas, ut Deo conjunctus sis. Aspira ut sup. p. 8. *Hæcine firmâ fide credo, &c. ibid.*

Secundò vide, quanta impetrârint sibi & aliis Sancti, nec non in omni elemento per orationem patrârint. oratione Elias pluvias stitit, & oratione revocavit; alius ad sanitatē ægros, alius mortuos ad vitam. Vide quanti Deus & orationem & pietatē facere solitus sit. Tertiò, attende quantis in periculis mundani jaceant, securi ramentum, & inter medios hostes crudelissimos altum dormiant, etiamsi Dominus inculcârît: Vigilate & orate, ut nō intretis in tentationē. Ab inferiori parte, ait Bernar. timor nocturnus insurgit, à sinistris sagitta volat in die, à dextris perambulat negotiū tenebrosū, à superiori parte dæmoniū meridianū insurgit; nos verò tot serpentibus atq; hostibus circūdati perniciosissimâ securitate & inertia torpemus, otio dormitamus in negotio maxime arduo, pigri ad spiritualia, prompti ad tēporalia, segnes, ad salutem, parati ad interitum. Quis miserebitur incā-

tatori

*3. Reg. 18.
Mirū quanta orando impetraverat.*

Miseri mundani inter tot & tanta pericula securi agentes.

*Paz to, l. 1. 5.
p. 2. c. 6.
Matth. 16.
Bern ser. 2.
de S. Andrea.*

Eccles. 12.

tori à serpente percusso, & omnibus qui appropiant
 estis? Tu Domine, qui dominaris potestati maris, & *Psal. 88.*
 notum fluctuum ejus tu mitigas *Hæcine vera, &c.* ut su-
 rà pag. 7.

PUNCTVM II. Considera Primò, quanta solatia ex
 deo & oratione perceperint Sancti, ut sine tædio an- *Oratio sum-*
 os plurimos absque omni humano solatio in solitudi- *ma Sanctorũ*
 e multi perseverant, alij in laboribus plurimis & pe- *voluptas.*
 culis, atq; adeò in tormentis. non habet enim, ô Deus
 meus, amaritudinem conversatio tua, sed in gaudio
 immo propinare soles de fontibus tuis, ô Salvator mi,
 inum tuum, vinum germinans virgines, quo inebrias
 sanctos tuos. Secundò, considera vanitatem omnis
 umani solatii: prætereunt enim omnia tanquam um- *Omnis vo-*
 bra, &c. *luptas malo-*
rum dolori-
fica.

*Habet omnis hoc voluptas,
 Stimulis agit furentes,
 Apiumq; par volantum,
 Vbi grata mella fudit
 Fugit, ac nimis tenaci
 Ferit iccta corda morsu.*

*Boët. de
 Consol.*

At verò reliquæ cogitationis & meditationis sanctæ
 liem festum agunt in animâ, quæ in Domino delecta-
 ur. Orando enim, inquit Bernardus, tuum bibitur vi- *Bern. ser. 18.*
 tum lætificans, vinum spiritus, quod inebriat, & car- *in Cant.*
 alium infundit oblivionem. Et Augustinus vulnera-
 us amoris telo ajebat: Dulciores sunt lacrymæ oran- *Solatia bo-*
 tum quàm gaudia theatrorum. Quid verò Propheta *norum.*
 David? Quemadmodum, inquit, desiderat cervus ad
 fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te, Deus.
 Quid verò Dominus, qui dives est in misericordiâ, his
 tribuit? id quod ipse promisit, Ego sitienti dabo de *Apoc. 21.*
 fonte aquæ vivæ gratis. Quis mihi det, ut veniat etiam *Iob. 6.*
 etitio mea, & quod expecto tribuat mihi Deus? *Credo*
bi, &c. ut sup. pag. 7.

PUNCTVM III. Considera, quomodo Sancti in cælo
 S 5 nostra

*Orantibus
pro nobis
Sanctis tur-
pe est nos
torpore.*

nostra pericula & labores contemplantur, & pro sua erga mortales charitate ardentissime pro nobis supplicent Deo; & quam turpe somniculosos nos in salute nostrâ curandâ, & maximè in orando, coram eo comparere, ac tepidos in medio ferventium Cherubim & Seraphim! Unde meritò certè Ecclesiâ cum iis nostrâ preces ut pater misericordiarum admitti jubeat, deprecatur. Secundò, quomodo ij in omni æternitate exalcent Dominum in Ecclesiâ plebis, & in cathedrâ seniorum laudent. Itaque etiam nunc id incipe, ô anima Christi sponsa, ad quod perpetuò faciendum à Deo creata es, neque committas ut vanis rebus & colloquiis temporis plurimum perdatur, orationi & pietati succisivum & exiguum ægrè concedatur.

Exercitium ad fervorẽ Sanctorum impetrandum

Psal. 68.

Operuit confusio faciem meã, Domine Deus meus, quia extraneus factus sum fratribus meis Sanctis tuis & peregrinus, quia dissimilis filius matris meæ Ecclesiæ tuæ. Video enim eorum dum viverent, Spiritu sancto & gratiâ plenos, nunquã ab oratione spiritum relaxasse, operibus piis instituisse, sollicitè ambulasse coram te. ô quot suspiriis pulsabant portas palatii tui, & dulcissimũ cor tuum, Domine JESU! quot desiderijs humilitate plenius penetrabant aciem ordinatissimã Angelorum tuorũ! Centies ille per diem flectebat genua corporis sui, & millies cordis sui: isti lacrymosis oculis tacitus clamabat ad te afflictus & tribulatus, & radius aliquis affulgeret à te sole justitiæ, & dissiparentur nubes id est cogitationes iniquæ, quæ eheu etiam separant me à te, & tribuli, & spina terra cordis mei eruerentur, in quo seminasti totum semẽ verum; & irrigasti illud sanguine tuo ab ubertate charitatis piientissimi cordis tui. Ego verò multo magis miser & miserabilis, ut eos sequar, suspiro: & velle quidẽ adjacet mihi; sed perficere nō invenio, nisi tu dederis mihi. Surgã, & queram te unum quem diligit anima mea, ibo ad solitudinẽ, ut loqui digneris ad cor ejus & possit procedere de virtute in virtutem, donec videat te Deus degrum in Sion, donec inebrietur ab ubertate domus tuæ.

Cant. 3.

Ad hoc, quæso, Domine, deduc me in semitam mandatorum tuorum, in loco hoc horroris & vastæ solitudinis, ut cum timore & tremore semper serviam tibi; neque inter pericula securus, neque inter adversa pusillanimis. Hoc certè vehementius me terret, & omnino timoris acerbissimo gladio reverberat cor meum, quòd inter tanta pericula minùs timoratus, minùs exercitatus, minùs quàm necesse sit sollicitus inveniar, si quidem unum è duobus hæc ipsa negligentia nostra probat, aut omnino traditos nos hostibus, & nescire (quòd avertere dignetur clementissima bonitas tua) aut si inter hæc conservamur, tibi, qui nos tueris, ingratos nimium reperiri. infrena igitur os meum laude tuâ, ut benedicant tibi opera mea. Iubes enim semper orare, & non deficere. Vtinam igitur, dum me fragilitas, & instabilitas cordis mei non finit tecum loqui, opera sancta & justa & pia benedicant nomini tuo: & cum calis illis, quos semper velut præmium & palatium & regnum promissum in conspectu nostro esse voluisti, enarrent gloriam tuam! Nonne creasti me ad honorem, & laudem tuam? & ad hoc elegisti me antè mundi constitutionem? quomodo igitur vagæ mente ac oculis inhonoro te? & cum odore ac thymiana suavissimū Domino meo oblaturus sū ex fonte impuri cordis mei, nefarie etiam cogitationes ascenderunt in cor meum?

Quid faciam, cui unctio orationis, & medicina contemplationis vertitur in culpam, in vulnera animæ meæ? cui oratio, solatium bonorum, tristitiam parit? cui refugium miserorum iram provocat? cui Angelorum summa felicitas & cibus laus tua & oratio paulò longior nausea est & fastidium? Imperfectum meum viderunt oculi tui, ne derelinquas, ne deseras me; & ambulabo, & non deficiam; volabo, & non requiescam, donec inveniam locum Domino, tabernaculum Deo Iacob, non dabo somnum oculis meis, nec palpebris meis dormitationem, donec evigilet ad te cor meum, & rapiat me ad te omne desiderium meum, ut unum tecum sim qui quotidie pulsas ad hoc fores animæ meæ, & propterea temetipsum nobis immisces, & corpus tuum in nos contemperas, ut unum tecum efficiamur tanquam corpus capiti coaptatum; ardentem enim amantium id est, neque deterret te, & Majestas æterna vilitas hæc mea, neque charitatis tuæ lampades

Psal. 35.
Psal. 118.

Bernard.
Aff: ctus timoris Domini.

Isaia 48.

Psal. 138.

Psal. 136.

Applicatio
ad Communione.

pades ignis atque flammaram flumina peccatorum meorum obruent, neque altitudo & profundum miseria mea, latitudinem & profundam abyssum misericordia tua. Vtinam igitur sicut tu desideras venire ad me, ita ego sitiens semper curram ad te, ut cervus ad fontes aquarum, & bibam ut inebrier vel nunc uti milites concupisco, à calice tanta ac tam stupenda benignitatis tua. Amen.

Praxis ad fervorem Sanctorum consequendum.

Primò, sanctos patronos, maxime menstruos, constitue præfides orationum & actionum tuarum, v. g. recita cum illis Psalmos, affectumque illorum induc.

Secundò, eorum singulares virtutes studiosè observa ac imitare. quod ut facere possis, vitas eorum sedulò solve.

Tertiò, eorum manibus frigidam orationem tuam Domino offer.

Quartò, visita eorum sepulcra, reliquias, aliosque ad eorum cultum exemplo tuo & narratione eorum quæ gesserunt, invita.

Quintò, orationis studium diligenter complectere. Ignitum enim est eloquium Dei vehementer, ideoque si tepidus es & frigidus, accede ad Dominum, loquere ad eum qui est ignis consumens, tu qui es pulvis & cinis.

Sextò, quemadmodum filij Israël diem habebant solemnem ignis, sive Urim, quo ignem cælitus missum sibi gratulabantur, Deoque gratias agebant: ita etiam nos oportet gratias agendis pro justificationis & vocationis gratiâ, & illius caritatis qualibet horâ innovare atque augere. Quid dulcius illâ esse potest? quid utilius? exsuperat omnem sensum, & omne gaudium quod de te, Domine JESU, sumit anima, quæ non præsumit de se, sed vivit in te. *Dignatus es, &c.* ut sup. pag. 10.

J A C V L A T O R I Æ.

- P**salm. 30. *Quam magna est multitudo dulcedinis tue, Domine, quam abscondisti timentibus te!*
- P**salm. 137. *In conspectu Angelorum psallam tibi, adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo.*
- P**salm. 41. *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus,*
- P**salm. 142. *Expandi manus meas ad te, anima mea sicut terra sine aqua tibi.*
- I**bidem. *Velociter exaudi me Domine, defecit spiritus meus.*
- P**salm. 91. *Iustus ut palma florebit, sicut cedrus Libani multiplicabitur.*

DVODECIMÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Miserere Ecclesiæ matris , & probitate ac
fervore tuo eam tueri conare.

Considera **A** Ecclesiam , velut matrem esse fi-
delium, illamq; à **B** dæmonibus ; hæreticis , ac
Turcis oppugnari ferro ac stylo , adeò ut magnam
C mundi partem ab eâ divertat ac divellat dæ-
mon. Vide eandem petentem à **D** filiis suis opere
orationum , ac vitæ emendationem flagitantem ,
etsi à **E** Spiritu sancto **F** Angelisq; propugne-
tur. Id ipsum à nobis exigit Christus Iesus be-
nignissimus Dominus noster qui in **G** Venerabili
Sacramento, amore nostri se nobis impertiri, & no-
biscum esse usque ad consummationem sæculi di-
gnatus est, quamvis non ignoraret multis idcirco se
onerandum injuriis, quas nostrum est virtutum
fervore avertere.

CAPVT XV.

De quinto stimulo charitatis erga Ecclesiam matrem, qui est meditatio de Ecclesie afflictione.

*Christi amor
erga Eccle-
siam.*

*2. Tim. 3.
D. Leo.*

*Persecutio
Ecclesia.*

Bernard.

*Isai. 38.
Ecclesiastici
mali nocent
plurimum.
Greg. hom.
17. in Euāg.*

PVNCTVM I. Considera Primò, quomodo Ecclesia Dominus velut sponsam sibi preciosò sanguine subarrhaverit, adeo que amàrit, ut pro ea mori dignatus sit ac proinde fideles ejus servos hostibus sicutam strenue propugnare, idque egregiâ virtute oportere. Secundò attende quàm multi in eâ sancti & pii homines; quò quotidiana propè procella multarum adversitatum & persecutionis exagitat. Omnes enim qui piè volent vivere in Christo, persecutionem patientur: neque deerit tribulatio persecutionis, si numquam desit observantia pietatis. Atque adeò repete, si placet, altiùs; neque in veteri testamento ullum Deo probatum invenies, quem velut aurum antea tribulationis ignis non repurgârit. *Aspira, ut sup. p. 10. Haccine firmâ fide, ibid.*

Tertiò, attende quantas per orbem totum persecutiones patiatur universa Ecclesia, tum à Mahometo tum à Ethnicis, tum vel maximè hæreticis. quæ regna non vastârunt? quæ sacra non profanârunt? omnium tamen maximè à dyscolis Prælaris: qui, ut dicit D. Bernard. cùm ministri Christi sint, serviunt Antichristo: honorati incedunt de bonis Domini, & Domino honorem non deferunt, ut Ecclesia meritò dicere possit. *Ecce in pace amaritudo mea amarissima, amara priùs in necè Martyrum, amarior in conflictu hæreticorum, amarissima nunc in moribus domesticorum.* Et Gregorius, Nullum puto, fratres carissimi, ab alijs majus præjudicium quàm à sacerdotibus tolerat Deus, quando eos, quos ad aliorum correctionem posuit, dare de se exempla pravitatis cernit; quando ipsi peccamus qui compescere peccata debuimus. Neque minùs tamen à Religiosis ordinibus peccatur, quorum multos miserè

iferè discerptos & deformatos lugemus: quorum a-
 qui cùm sal mundi esse deberent, infatuati sunt; cùm
 erum sit angelicam vitam inter homines degere, &
 emplo præire, ex ipsis scandala multa nata sunt, at-
 e etiam magistri errorum. *Astiterunt*, ut infra pag.

8.

PVNCTVM II. Considera Christû JESVM ex infinito *Dominus Ies-*
 amore se Ecclesiæ suæ dedisse in augustissimo Sacra- *us in S. Euc-*
 mento altaris, ut etiam sic cum eâ esset usque ad con- *charistiã,*
 immationem sæculi, ad præsidium, refugium ac sola- *presentiã*
 tum omnium fidelium. Jam vide quantis amore tui se *sua nos ami-*
 oposuerit simul injuriis magorum, hæreticorum, qui *mat.*
 tm non tantùm conculcare, sed & mille indignis
 odis & blasphemis dehonestare consueverunt: Et
 cinam hi tantùm sed, quod multo magis lacrymis di-
 num est, à Catholicis & Sacerdotibus aliquibus, &
 eligiosis improbis eadem patitur: ut meritò illud ite- *Zach. 13:*
 um dicere possit: His plagatus sum in domo eorum,
 ui diligebant me, nam qui pro Domino sanguinem
 onere debuerant, hi sunt qui eum ostentui habue-
 unt, & eum rursus sibi crucifixerunt. Iam video quo
 acto subditi Regis terreni, eum in mediâ acie pro se
 antem juvare & tutari, suis etiam corporibus opposi-
 tis conentur: & idem pro Rege tuo Christo IESV fa-
 ito, imò pro patre, pro redemptore, tanto bene-
 actore & sponso animæ tuæ. *Credo tibi*, &c. ut supra
 ag. 7.

PVNCTVM III. Considera quàm fortiter zelati sint *Zelus San-*
 ro Deo & ejus Ecclesia Machabæi, & post Domini *ctorum.*
 mortem à principio pro eâ pugnârint Apostoli, Marty-
 res & Doctores, & divi Athanasius, Hieronymus, Au-
 gustinus, &c hæreticos scriptis, & quibus poterant mo-
 is persequentes. Quantâ sollicitudine, velut boni spe-
 ulatores in Ecclesiæ speculâ cõstituti, vigilârint super
 regem suum: neque tantùm pro animabus, quod præ-
 ipuum est, sed etiam pro immunitate Ecclesiæ fortiter
 stete-

steterunt, ut Stanislai, & Thomæ Cantuarienses. Secundo, quanta hinc illis meritò gloria accesserit: non enim de hostibus carnalibus triumphârunt, sed de principibus mundi hujus, & potestatibus tenebrarum. Tertio, quantum aliquis vir zelosus possit, uti S. Dominicus, Franciscus, Ignatius, Xaverius. Certè duodecim Apostoli modicum fermentum, pauci aliquot viri Religio plus aliquot millibus posuere operæ, & fructum colligere. Solitus sanè S. Ignatius dicere, neminè nosse, quantum Deus per eum gratiâ suâ operaretur, si homo illi quæ jam concessa est, uteretur. Attende ergo matrem Ecclesiam his te verbis compellantem: Fili, misere mei, quæ te in utero portavi & lac dedi, & in ætate istam perduxi, peto, nate, ut adspicias ad cælum & terram, & ad omnia quæ in eis sunt, & intelligas, quia nihil fecit illa Deus, & hominum genus ita fiet ut ne timeas propter eum carnifices ullos, sed dignus fratribus tuis effectus particeps, suscipe mortem, ut in illa miseratione cum fratribus te recipiam. Illa enim non Domino regeneravit & pascit, ut in sanctitate & justiciâ coram illo vivamus. Induamus ergo Mathariæ zelum, videntes contritionem populi nostri. En sancta manu extraneorum facta sunt, templa nostra sicut homo ignobilis, vasa gloriæ ejus captiva abducta sunt, trucidati sunt senes ejus in plateis, & juvenes ejus ceciderunt in gladio inimicorum: omnis compositio ejus ablata est, sancta nostra, & pulchritudo nostra, & claritas nostra desolata est. *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7.

Exercitium.

Psalm. 2.

Astiterunt Reges terra, & Principes convenerunt in unum adversus Dominum, & adversus Christum & Ecclesiam ejus: idè plorans ploravit in nocte, & lacryma ejus in maxilla ejus, & vix est qui consoletur eam ex omnibus charis ejus. *hæc tavit inter gentes, nec invenit requiè: omnes persecutores ejus apprehenderunt eam: inter angustias filij ejus. Idcirco ego plora-*

Thren. I.

& oculi

oculus meus deducens aquas; quia facti sunt filii ejus perditionem, inquam invakuit inimicus. Iacuerunt in terrâ foris puer & senes, juvenes & virgines ceciderunt in gladio. quomodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus, dispersi sunt lapides pretiosi in capite omnium platearum! Filii Sion inclyti, & affecti auro primo, quomodo reputati sunt in vasa testea, opus manu figuli! candidiores nazarethi ejus nive, nitidiores lacte, bicundiores ebore antiquo, & sapphiro pulciores, Religiosi, quam, aliqui apostata, & sacerdotes ejus. Denigrata fuit super carbones facies eorum, & non sunt cogniti in plateis. Propter peccata enim Prophetarum ejus, & iniquitates aliquorum sacerdotum ejus iratus es, Domine; furore in populum tuum, & abominatus es hereditatem tuam; & ecce qui nutriebantur in croceis, complexati sunt stercora. Recordare, Domine, quid acciderit illi: tuere & respice opprobrium nostrum.

Thren. 4.

Psal. 105.

Thren. 5.

Verè hereditas nostra versa est ad alienos, & Aegypto pluri dederunt manus; servi dominati sunt nostri, & non fuit qui dimeret de manibus eorum. Converte nos, Domine, ad te, & convertemur, innova dies nostros sicut à principio. avertatur irata à nobis, quia derelicti sunt filii tui, & zelatores honoris tui cruci inter gentes. Exaudi, Domine, preces nostras, & orationes nostras, ut sciat omnis terra, quia tu es Dominus Deus noster, & quia nomen tuum invocatum est super Israël, & super me. Protector noster aspice Deus, & respice in faciem Christi tui, atque utinam, Christe JESU, hodie, quando suscipere te desidero ardentius, & amantiùs quàm in omni vita meâ, utinam omnes intelligant, quòd non sit verè alia natio tam grandis quæ habeat Deos appropinquantem sibi, sicut tu Deus noster, non tantùm in consecrationibus, sed his N. & omnibus infirmitatibus nostris, qui toties venis ut cures, ut sanes, ut tuearis me. Si enim tu Deus pro nobis, & nobiscum es, quis contra nos? Dicebat ille: fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie, ubi est Deus tuus? hæc & ego recordatus sum, & effudi in me animam meam, dum toties te edo panem vitæ, & tamen non tibi unum vivo; toties bibo calicem salutis, & adhuc æger sum. O utinam, utinam in vitâ meâ appareret benignitas tua in nos ex

applicatio
ad Com-
munionem.

operibus nostris, & te esse nobis columnam nubis per diem vanitatis, & ignis per noctem seculi hujus, Amen.

Praxis iuvandi Ecclesiam laborantem.

Primò, statas preces sibi indicere, aut applicare pro Ecclesia Principibus, & iis qui multum obesse & prodesse bono publico possunt. Sic B. Ignatius ser pro Hispaniarum Rege quoti die coram Domino cum lacrymis supplicare se aiebat, cum quidam eum commendaret.

Secundò, pro Religiosis Ordinibus; quia florere eos plurimum Ecclesie interest: & hoc pacto per complura sacra numismata particeps quis sit meritorum, ut videre est in variis Indulgentiis.

Tertio, Sanctos provinciarum hæresi infectarum, & Angelorum præfides colere atque orare.

Quartò, conferre pro virili ad Seminaria, & catechumenos instituendos & promovendos, & ejusmodi pietatis exercitia, aut per facultates, aut industriam.

Quintò, immunitates Ecclesie diligenter tueri, pro quibus etiam fortissimi Martyres occubuere, ut D. Thomas Cantuariensis, &c.

Sextò, de Ecclesiasticis Prælatiis honorificè semper loqui, eosque venerari; adeoque id D. Francisco cordi erat, ut diceret prius se sacerdotem obvium, quàm Angelum salutaturum fuisse, si uterque simul occurrisset.

Dignatus es, ut suprà pag. 10.

IACVLATORIÆ.

Psal. 79.

Psal. 83.

Psal. 105.

Ibid.

DEVs virtutum convertere, & visita viam istam.

Protektor noster aspice, Deus, & respice in faciem Christi tui.

Memento nostri, Domine, in beneplacito populi tui, visita nos in salutaris tuo, ut lauderis cum hereditate tuâ.

Salvos nos fac, Domine Deus noster, & congrega nos de nationibus, confiteamur nomini sancto tuo.

DECIMÆTERTIÆ IMAGINIS
 ANNOTATIO.

Miserere animæ tuæ placens Deo, & defunctorum; ac strenuè virtutem cole.

Considera ut **A** anima in Purgatorio à virtute tuâ & precibus opem postulent; illis comperere, earumq; petitionem, & **B** Angeli Custodis admonitionem (ut ille **C** imprudens) noli despicere; quia sicut illarum iudicium, ita erit & tuum. Eas itaque adjuva (ut hîc **D** filius matrem) **E** sacrificiis, **F** orationibus, & **G** eleëmofynis. O quàm gratum de iis nuntium ferent **H** Angeli! Attende quomodo vel unam **I** horam, si daretur, impenderent; & num opera tua sic expianda non sint, utrùm sint **K** lignum, scænum, aurum, lapides preciosi. Admirare **L** Dei iustitiam ista videntis ac permittentis.

CAPVT XVI.

De sexto stimulo, caritatis erga animas in Purgatorio existentes, seu meditatio de Purgatorio

PVNCTVM I. Considera, quomodo esses affectus, damnatum te scires ut igni interires magnâ cū confusione coram orbe terrarum universo, & quid non faceres ut illud genus mortis cum alio commutare liceret: sanè nihil intentatum relinqueres. Et fierine potest, ut quisquam credat pro peccatis venialibus tan atrocia subeunda esse supplicia, & tam diuturna; ea quæ sæpe parcendo verbo otioso, aut aliâ quâpiam parvâ mortificatione redimere non libeat? Considera, si parentes vel amicos videres in illis torqueri cruciatibus quem sensum haberes: maximè si opem tuam gemitibus & ejulatibus miserabiliter implorarent, an ridere & deliciari luberet? Audi igitur eos jam clamantes Misere mei saltem vos amici mei: & iuva quâ potes oratione, jejuniis, eleëmofynis. *Aspira, ut sup. p. 10. Hæcine firmâ fide, &c. ibid.*

*Tormenta
atrocia ani-
marum.*

Iob 19.

*Pœna sensus
quanta
Greg. in
Psalin. 37.
August. de
vera & fals.
pœnit. c. 18.
Casar. ho-
mil. 7.
Pœna dam-
ni.*

PVNCTVM II. Percontare ex iis quæ patiuntur & quare: & intelliges Primò, pœnam sensus tantam eos pati, quantam nullus unquam maleficus, aut Martyr passus est in hâc vitâ, ut D. Gregorius & Augustinus asserunt; imò etiam graviolem quàm ullus in hâc vitâ pati possit, atque adèò, ut Cæsarius, majorem quàm à crudelissimis tyrannis excogitari queat: & tamen quæ non malitia eorum adinvenit? Secundò, pœnam patiuntur damni, & si spes hîc dilatæ affligunt vehementer animam, quantum existimas eos percipere doloris. quòd amantissimi patris & sponsi tanto tempore optatissimo adspectu & amplexu frustrentur; eoquæ vel maximè, quòd parvo eam moram dum viverent redimere potuissent; quam jam non nisi exquisitissimis tormentis luere concedatur? O quàm tristis illa relegatio ami-

corum

orum, filiorum, & sitientium ad Deum fontem vi-
um, ad quem tot annis suspirarunt & contenderunt:
ista tamen sunt judicia Dei, & vera. Attamen uti est
eccatorum inter se magnum discrimen, ita etiam pœ-
æ. De quibus Cyrillus sic ait, esse quedam peccata ita
via, ut stipulæ comparentur, cui proinde ignis illatus
iu non potest immorari: alia verò scæno esse similia,
tæ & ipsa non difficulter ignis absumat; sed aliquan-
o tardius quàm stipulæ immoretur: alia verò esse quæ
gnis conferuntur, in quibus pro qualitate criminum
iuturnum ac grande p. sulum ignis inveniatur. *Hæcine
era, ut sup. pag. 7.*

PUNCTUM III. Attende ob quæ crimina ista patian-
ur, & videbis vel ob mortalia, quorum condonata est
ulpa; vel ob levia, ut otiosa verba, negligentiam in re-
us divinis, &c. Secundò, quid illi de hujus vitæ vo-
uptatibus & honoribus jam judicent, exquire. Tertiò,
uanta crudelitas esset hujusmodi tribus verbis libera-
e nos posse, & negligere aut oblivisci, & qualiter id te
fficeret si earum loco fores. Enimverò, quid aliud re-
uiritur quo eas liberare possimus, quàm pauculas pre-
es recitare, eleëmofynam dare, Indulgentiam iis ap-
plicare? O quàm sedulò hæc illi præstarent, si eis ho-
ila daretur pœnitentiæ, ad redimendum tam justa &
nmania tormenta! Postremò justo Dei iudicio scias
venire, ut qui immites sunt erga illas, tales etiam post
mortem suam vivos erga se experiantur; & è contrario
a à divinâ benignitate videri decretum, ut qui ani-
nam è Purgatorio liberat, propè de salute certus sit:
um gratissimæ sint piæ illæ animæ, & non cessent in
elis orare pro eo, quem sciunt tanta bona sibi repræ-
entasse.

*Cur ista pa-
tiantur ani-
ma.*

*Magnum
salutis præ-
sidium orare
pro anima-
bus.*

Exercitium pro animabus Purgatorii.

O Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, mi-
serere animarum istarum, super quas invocatum est no-

men tuum: perveniat ad te suspirium earum, aperi aures clementia tua, & ostende eis faciem tuam, tot annis tantis desiderijs petitam. Iusta quidem sunt iudicia tua, & non est iniquitas in eis; verum misericordia tua super omnia opera tua. Parce, Domine, parce populo tuo electo, & ne des hereditatem tuam in opprobrium, ut irrideant eam inimici ejus. Concede mihi gratiam, ut orationibus, jejuniis, & piis operibus eas juvare, & ad amplexus desideratissimos perducere valeam. Scio equidem quodd, cum venerint in regnum tuum, meminerint longè melius mei quàm Iosephi pincerna ille Pharaonis: sed & meritò justo iudicio tuo eâ mensurâ mihi remetientur homines, cum hac mortalitate ero defunctus, quâ eis mensus fuero.

Nihil sanè crudelius quàm audire illud: Misere mihi; & videre fidei oculis flammam voraces & tormenta, nec dignari vel pauculis precibus, aut indulgentiis refrigerare tibi carissimas animas, & quibus ego plurimum debeo. O qualiter illas horas quæ mihi abeunt inanes, traducerent! quantum exiguo tempore questum facerent pietatis! Quomodo te susciperent accedentes ad mensam tuam, convivium pinguium & medullatorum, flumina de ventre earum fluere aqua viva, dum tu, Oceano bonorum, & fons vitæ esses in medio earum. Et ego eheu bibo ex hac aquâ, & sitire iterum possum cisternas dissipatas? & qui possum bonitate tuâ redimere tormenta ista? vereor ne negligentia meâ præparem illam mihi. Vtinam vel ex hoc momento incipiam restinguere illas flammam charitate tuâ! Vtinam velut Christina mirabilis, & Odilo amabilis, tibi dignus sim liberare eas per te de ore leonis, & representare eas in lucem sanctam! respice Domine ad hoc desiderium meum, & animarum istarum, ut ego & illæ tibi vivant, & cantare incipiant tibi canticum novum, misericordias tuas fideles, & capere bravium, & videre inmensam caritatem tuam, & frui optatis amplexibus, & desideratissimo vultu tuo. Cupio igitur per gratiam tuam sic instituire vitam meam, & deliciis & vanitati sæculi renunciare, ut non veniam in locum tormentorum eorum; sed hoc corporis mortis exutus veniã ad te, ô desiderium oculorum meorum, optata & millies desiderata quies, gaudium, & gloria mea. Amen.

Applicatio
ad Com-
munionē

Praxis iuvandi animas in Purgatorio.

P RIMÒ, curare quis potest, ut piæ fundationes non negligantur.

Secundò, statas quotidie preces & eleëmofynas ad hæc dirigere, quoties se in iter dat, & quoties in publicum prodit.

Tertio, benefactorum & propinquorum memoriam facere redivivam, & pro animabus eorum orare. Eo fine variis in oppidis nocturnus circuitor pio ritu id monere consuevit.

Quartò, per cæmeterium eundo, *De profundis* recitare, aut alias preces, & quoties quis ante locum Justitiæ pertransit.

Quintò, sibi quorannis se superstitem fingere, & facere secretò obsequia defunctis præstari solita, uti à pluribus feliciter admodum factum scimus.

Sextò, Indulgentias diligenter animabus applicare, & maximæ certè crudelitatis esse videtur illud negligere.

Dignatus es, &c. ut sup. pag. 10.

JACULATORIÆ.

Iustus es, Domine, & rectum iudicium tuum, sed reminiscere miserationum tuarum antiquarum.

Psal. 118.

Vt quid, Domine, recessisti longè, despicias in opportunitatibus, in tribulatione?

Psal. 9.

Vsquequo Domine obliuisceris animas tuas in finem, vsquequo auertis faciem tuam ab iis.

Psal. 11.

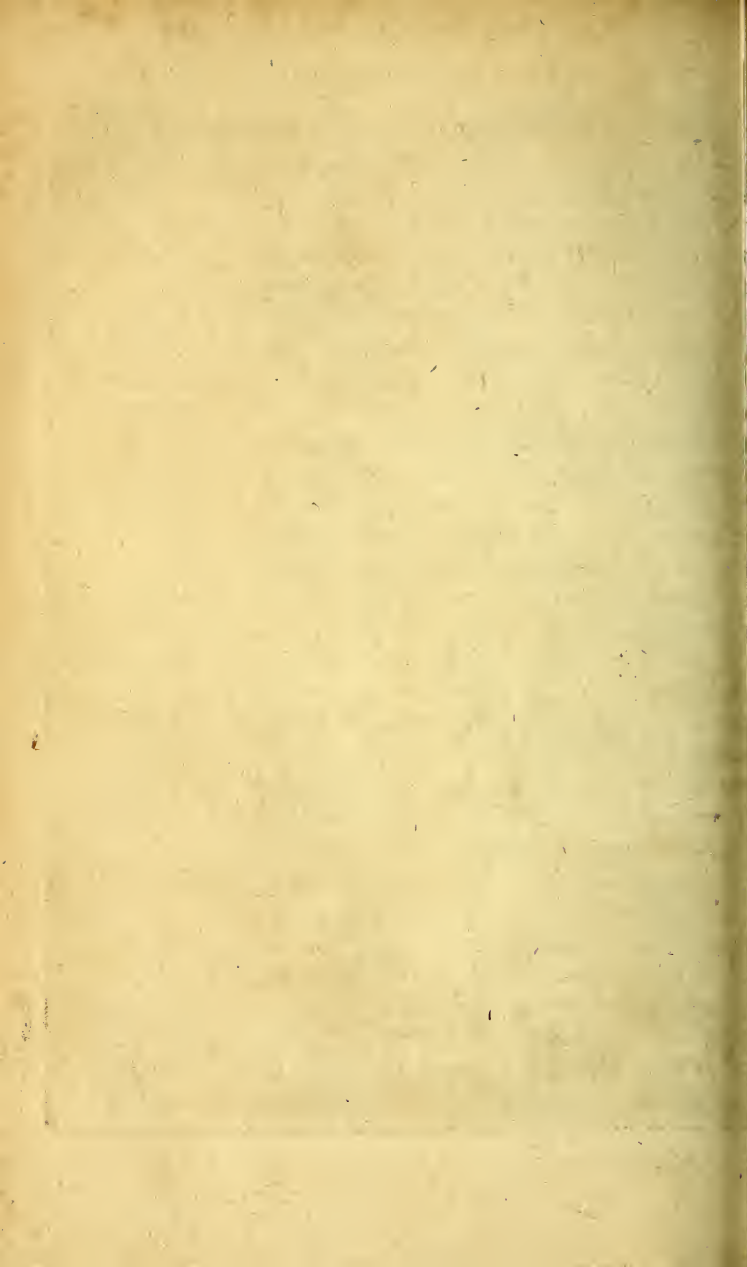
DECIMÆQVARTÆ IMAGINIS
ANNOTATIO.

Vide, quàm lata sit via ad perditionem, & quot, si perfectionis studiosus esses, animas liberare posses.

Considera magnum **A** pereuntium numerum: quos **B** demon invitat, ac latitans ex insidiis **C** sagittat harum **D** vanitatum illecebris: **E** mundus trahit impellitq̄, per leges scilicet suas: & sunt, prò dolor! qui **F** sponte in infernum precipites abeant; hos **G** adjuva exemplo, verbis precibusq̄. Eheu! vide quàm infida **H** peccatoris fiducia, tela scilicet aranearum, ut est **Iob.** cap. 8. quàm inferni puteus pratexitur. vide ut **I** Angeli omnes ad zelum hortentur: immò ipse **K** Rex noster **Iesus** iterum (si sit opus) in terras, ut periclitantes **L** animas liberet, descendere paratus sit, ut **M** Carpo quondam Episcopo monstratum uti refert **S. Dionysius** Areopagita.

O aternatur.

CAPVT XVII.

Meditatio de septimo stimulo, zelo animarum.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine.

ORATIO solita.

PUNCTVM I. Considera Primò, flammarū vortices & tormēta, quibus tot animarum millia perpetuò voluntur, quibusque erepta fuissent, & jam eripi possent turrima, si vel unus aliquis vir Apostolicus iis conuendens gnauiter insudaret. Secundò, suspice & videuantis laudibus Deum honorent beatæ animæ, maximo suo solatio & Dei gloriâ: quæ si tibi cordi forent, quantum illam augere, & de animabus mereri posses nimadverte; si generoso animo sensualitatem, illosque motos prauos animi motus, N. edomares. Tertiò, attende quanto in periculo sit peccator: verè enim sicut aræarum tela fiducia ejus. *Hæcine vera*, ut suprà pag. 7.

Attende animarū pericula, & succurre.

Job 8.

PUNCTVM II. Quanta sit Dei majestas, quàm digna ut ab omnibus colatur & ametur. Secundò, quanto opere id ipse desideret, adè ut exinaniverit semetipsum, formam serui accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inuētus ut homo, ut velut pastor enignus oviculam humeris suis reportaret. Tertiò, ne hoc tantum, sed insuper gravissima tormenta, & mortem acerbissimam pati dignatus est, ut redimeret nimas in sanguine suo, & mundaret sibi populum acceptabilem, sectatorem bonorum operum. Quartò, neque id tamen suffecit immensæ caritati ejus, sed, si necesse foret, iterum pro qualibet animâ de cælo descendere, & ejusdem passionis calicem exhaurire dignaretur, ut salutem consequeretur. vide an etiam zelum Dei in te habeas, & libenter te tuaque pro salute animarum, & Dei gloriâ impendas: an verò ne tantillum uidem de commoditate & existimatione discedere atiaris, ut animæ Christi sanguine redemptæ salvæ ant. *Aspira*, ut sup. pag. *Hæcine firmâ, fide*, ibid.

Philipp. 2.

O quanti animam Deus faciat. Tii. 2.

1. Pet. 5.
*Dæmonum
 vigilantia
 te excitet.*

PUNCTVM III. Considera Primò dæmonis imprecantem vigilantiam, quâ circuit tanquam leo rugiens quæres quem devoret, & alios quaqua versus mittit, ut animas perdant, & æternis secum suppliciis involvant. Excita torporem vigilanti illius malitiâ, & quandoquidem illi servi ejus, seu homines seu diaboli, tam fiti strenui in perniciem animarum; non patiare ut in ijuvandis opera tua, desideretur. Secundò, vide quibus illecebris dæmon inescare solitus sit miseros mortales nempe voluptate aliquâ momentaneâ, vel honore, quibus multâ adsparguntur amaritudine, & nullo pacto extantiant. Tertiò, expende illa verba, Quod uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis, & quo affectu proximo tantum in periculis constituto succurrere debeas; cum Redemptor noster sibi fieri existimet quod illi factum fuerit uti hoc ipsum in novissimo die coram universo orbe declarabit.

Matth. 25.

Exercitium zeli.

Isaïæ 5.
 Matth. 7.

O Christe JESV, Salvator mundi, qui redemisti nos in sanguine tuo, & dedisti preciosam animam tuam in mortem pro nobis; respice, queso, quia dilatavit infernus os suum absque ullo termino, & lata valde facta est via, qua ducit ad perditionem, & plurimi ingrediuntur per eam: angusta autem est via qua ducit ad vitam, & pauci ingrediuntur ad illam. ideo defecerunt præ lacrymis oculi mei, & conturbata sunt viscera mea, effusus est in terrâ secur meum; quia facti sunt hostes nostri in capite, & inimici nostri locupletati sunt propter multitudinem iniquitatum nostrarum; & qui se debuerant ponere muros pro domo tua principes populi tui, abierunt absque fortitudine.

Thren. 2.
 Thren. 1.

Applicatio
 ad Communionem.

O JESV Redemptor mi, nonne verum illud est, quod patuus quem parasti mihi, confortat cor hominis, & vinum latiscat animam meam? quidd fortis est ut mors dilectio tua? est ut que & ea maximè quâ toties mihi nasci, toties mihi mori, toties in me resurgere paratus es, & te dare mihi pignus salutis & infinita charitatis tuae. utinam ea incensus omnia contemni
 prope

propter te, & animam meam ponam pro proximo meo, maxime
 in micis meis! Offero eam tibi, Domine, pro his, & quibus placet,
 & totum tibi in holocaustum, in tabernaculum infinitæ miseri-
 cordiæ tuæ, & locum habitationis tuæ. Tu enim dixisti: Ecce ego
 tecum sum usque ad consummationem sæculi, & æternum
 pro mecum eris, quia æternum diligere te volo.

O vani filij hominum! ô caci & tardi corde! Si pereat num-
 us, maria trajectantur; pereunt animæ innumera hereditas
 a, & non est qui recogitet corde. Quis dabit capiti meo aquam,
 & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte super
 interfectos populi mei? Sed misericordiæ Domini quod non sumus
 insumpti: quia non defecerunt miserationes ejus, & non repellet
 æternum Dominus; si abiecit, & miserebitur secundum multi-
 tudinem miserationum suarum. Verè enim dolores nostros por-
 tasti dulcissime JESU, & livore tuo sanasti languores nostros. Re-
 cordare quòd steteris, & stes etiamnum in conspectu Patris, ut lo-
 quaris bona pro nobis; & aperi, precor, oculos cæcorum, ut cognos-
 cant & diligant te; aperi aures surdorum, ut audiant vocem
 tuam, ô Pastor animarum nostrarum, & miserere omnium,
 quia non est alius qui pugnet pro nobis, nisi tu Dominus Deus
 pastor.

Praxis exercendi zelum animarum.

PRIMÒ, proximo præluere exemplo, & diligenter quæ ad
 proximi, ut dici solet, ædificationem spectant observare. Id
 verò Ecclesiasticos atque in primis Religiosos omnino facere
 oportet, ut videant homines opera eorum bona, & glorificent
 Patrem qui in cælis est.

Secundò, sermones pios inferere, colloquiaque prava, quæ
 mores corrumpere solent, impedire. Idem de cautionibus ju-
 dicialium.

Tertiò, nullos in domum suam famulandi gratiam admittere,
 nisi cum pacto, ut singulis minimùm mensibus confiteantur ac
 communicent. Idem valere potest in operis adlegendis, in mi-
 litum delectu.

Quartò, beneficia corporalia homini cõferre, ut aliquid spiri-
 tuale impetres ab eodẽ. Sic S. Ignatius ad lusum invitatus quẽ
 ignorabat, ea cõditiõne lusit, ut victoris arbitrio victus aliquot
 dies viveret: itaque hominem ad exercitia spiritualia, & viam bo-
 nam perduxit. Sic alibi nõ prius eleemosynam dari vidimus, nisi
 post

*Adverte
 quæ sint oc-
 casiones pie-
 tatis.*

post auditam Christianæ fidei explicationem. Alibi verò Sodales Deiparæ opulentiores singuli pauperem deligebant, quem donarent eleëmofynâ post sacram synaxin perceptam.

Quintò, infirmos, afflictos, carceres & nosocomia visitare iisque pietatem commendare, nunquam enim paratiores sunt ad haurienda salutis monita, quàm cum adversis premuntur & re juvantur. Neque existimandum hoc dedecere Christianum; qui pauperum solorum suffragio, ut ita dicam, in iudicio extremo sciat sese absolvendum.

*Adversitate
utere ad ze-
lum.*

Sextò, libellos pios donare, & imagines & rosaria: nam & divites, in aliis profusi, hinc negligentes sunt.

Septimò, catechismum, ut supra dictum est, curare, & scholas ac domos pias pupillarum, viduarum, atque in iis majorem pietatis & animæ quàm corporis habere rationem.

*Matth. 10.
Cur pecuniã
tuã animas
non emis.*

Octavò, animarum zelatores alere: qui enim recipit & alit Prophetam in nomine Prophetæ, mercedem Prophetæ accipiet. Sic Lusitaniæ Regina à S. Xaverio persuasa est, ut pecuniã in sandalia dari solitam, animarum auxiliis applicaret. quippe hæc ratione qui concionari, docere, catechismum tradere per se nequit, per alium sæpè fructuosius præstat. Et quemadmodum qui Ministrum hæreticum aleret ac fundaret, reus esset blasphemiarum & perditionis animarum, quæ inde sequeretur, ita è contrario fieri omnino certum est.

*Pij viri in
militiam &
Magistratũ
adlegendi.*

Nonò, si quis in republicâ constitutus ad clavum à Deo est, ut Magistratum creet, militum delectum faciat; pietatis sciat primam sibi in se atque aliis habendam esse rationem. Quis enim nescit ad Magistratum mores atque exemplum alios sese componere? Et si nemo tam improbus ferè reperitur, qui populum ac subditos ad impietatem adhortari, vel cogere velit, suoque ad flagitia simul verbo, & exemplo invitare; certè non minus convenit evitare scandalum, publicumque peccatum. Si enim, quòd verissimum est, exempla trahunt, movent verba; seriò cogitandum, quantum sit flagitium, quod plurimos pertrahit in lapsum, unaque ruinâ involuit. Atque hinc est, quod Scriptura dicat. Exiguo conceditur misericordia, potentes autem potenter tormenta patientur; cum non rarò contingat eos pietate minimè cæteris antecedere, quos dignitate præire videmus.

Sap. 6.

*Daniel 4.
Miles bonus
quanti sit.*

Decimò, quod in Magistratu valet, & ejus electione, multò magis in militiã. sive de ducibus agatur, sive de militibus. Si enim, præter militarem licentiam, trahat ad crimen ducis exemplum, fieri nequit, quia certum sit pietatis exitium. Cum autè omne regnum in manu Dei sit, & cui voluerit, det illud; atq; ab illo

o solo victoria speranda fit, periculum est, ducis crimen, aut
 reutem plurimum ad hanc momenti conferre. Si enim pro-
 cr furtum unius Acham, castra Israël fusa fuerunt; quid, quæ-
 , futurum si dux furtis, rapinis, sacrilegiis, luxuriâ atque su-
 rbiâ iram Dei in se suosque provocet? Benjamitis castigâdis,
 luxerant castra Israëlita: at quia fortitudine & numero confi-
 ebant, bis fusi fugatique sunt. Quid futurum, si non præfiden-
 à tantum laboret miles, sed omni propè, vitio diffluet? Certè
 ducibus percunctari liberet, an à Deo putent victoriam im-
 trare improbos milites magis, quàm probos? Si hos; videre
 quidem debent, ut tales deligant, atque quoad possunt, effi-
 ant. nam cùm illi victoriâ suâ insolescant, & propagent im-
 etatis regnum; quid interest Dei, hæresis, an universâ impie-
 s latè dominetur? Corpus spectas in milite, nōne pluris ani-
 us? ignavo hominem corpore recusas, ac debili, cur impro-
 am animo, Deoque perduellem assumis? reipublicæ putas u-
 lem qui sibi inutilis? tibi fidum, qui Deo infidus? vitium vitio,
 ne ignem restinguere paras, pietatem propagare flagitio; vir-
 tis regnum, per illius adversarios; Dei amicitiam, per inimi-
 os ejus; honorem illius, per hos, qui eum crucifigunt, templa-
 ue animæ suæ & aliorum profanant? In sacris Literis Rex Ju-
 a victus est, quòd copias cum impio junxisset: quid si ex im-
 robis eas collegisset? Omitto, aut milites securâ ac rectâ con-
 scientiâ esse fortes, Deumq; cum illis pugnare; aut temerarios
 alcato Deo, eju'sque præceptis non sibi, non reipublicæ, sed ei
 ui serviunt dæmoni, militare. Observent igitur duces, quales
 ut ipsi, quas habeant zeli occasiones, & præclatè iis utantur;
 e latius pietate regnet impietas: sciantque paucos bonos
 lurimis malis Dei gratiâ ac favore longè præstare. Exempla
 biq; obvia: quis ambigat? nisi qui Deum negarit ultorem esse
 malorum, bonorum remuneratorem? *Dignatus es, ut sup. p. 10.*

*Iosue 7.**Judic. 20.**Milites boni
deligendi.**3. Reg. 22.
Improbis
miles exitiū
reipub.*

I A C V L A T O R I Æ.

T *V* autem, Domine, ne elongaveris auxilium tuum à me, ad de-
 fensionem meam crucifice.

Psal. 27.

*irue à frameâ Deus animam meam, & de manu canis unicam
meam.*

Ibid.

*isquequo, Domine, avertis in finem, exardescet velut ignis ira tua?
Domine, quando respicies? restitue animam meam à malignitate eo-
rum, à leonibus unicam meam.*

Psal. 88.

Psal. 34.

CAPVT XVIII.

*De exercitiis ad quæ proficientes simulantur
quorum primum est Mortificatio.*

PRimo aspectu horridum nomen est, ut sectio, ustratio: sed, si consideratur ut medicina, quemadmodum verè est, gratior futura. Mortificatio enim nihil aliud est quàm ea exercitatio, quâ per Dei gratiam (abque illâ enim nihil) quod in nobis ægrum est, sanû fit quod pravum ac obliquum, rectum; quod obscurum perspicuum, quod in viâ virtutis, amarum, suave & jucundû, denique, quâ passiones animi & corporis, (quæ suâ violentiâ post peccatum originale eam perturbant & evertunt) ratione coercentur; homo satisfacit peccatis, omnes tentationes vincit, ædificat proximo orationes suas efficaces facit, ac tandem ad primæva pacem & integritatem revertitur. *Hæcine vera*, ut supra pag. 7.

Quid mortificatio.

Quæ ejus div. sio.

1. Cor. 9.

Duplex est mortificatio: alia exterior corporalis, alia spiritualis. Exterior est, quâ corpus jejuniis, & aliis austeritatibus cohibetur, & sensus quinque juxta rationis regulas componuntur: de quâ Apostolus, Castigo corpus meum, & in servitutum redigo, ne fortè, cum aliis predicavero, ipse reprobus efficiar. Spiritualis verò, quæ affectiones animi & spiritus circumciduntur.

Quæ necessitas.

Rom. 8.

Et si autem oratio summopere commendetur, & vel prima virtus ab Asceticis habeatur, tamen mortificatio non minùs collaudatur. adeò ut Apost. dicat: Si enim cum carne vixeritis, moriemini; si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis: qui enim Christi carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis suis. Quemadmodum autem mortificatio ad orationem optima via est, ita oratio non tantum ad mortificationem ducit, sed impellit, & eam suavem efficit. Ascendit itaque cum sponsâ ad montem myrrhæ, seu mortificationis, & collem thuris, sive orationis, & exue veterem hor-

Gal. 5.

Cant. 4,

hor-

hominem, & induere novum, qui secundum Deum
 constitutus est: ac quemadmodum serpentes pellem veterem
 inter angustias sibi detrahunt, ita nos exuere mo-
 veteres, idque sponte nostrâ facere oportet. Ita ta-
 men, ut ab aliis etiam oblata mortificatio, velut de ma-
 Dei sit acceptanda eo animo, quo medicina à medi-
 cana; quo subsidium ad hostem superandum à fi-
 di amico. *Credo tibi, ut supra pag. 7.*

Mortificandus autem imprimis est amor proprius, id
 est, quo quis suis nimium studet commodis; qui etiam
 potest objectum habere res spirituales, quatenus utili-
 tatem & jucunditatem aliquam habent, isque non mi-
 nus sæpè noxius, quàm ille, qui circa sensuum oblecta-
 menta, honores, opes, & alia bona temporalia versa-
 tur. nam cum perfectio nostra sit divinam voluntatem
 in omnibus sequi: si quis affectu illo in obedientiâ dif-
 ficilior sit, & suorum exercitiorum ac iudicii tenacior,
 magis ac magis est noxius atque alius.

Effectus hujus amoris narrantur ab Apostolo: In no-
 vissimis, ait, diebus erunt homines seipsum amantes, cu-
 pidi, elati, superbi, blasphemii, parentibus non obedi-
 entes, ingrati, scelesti, sine affectione, sine pace, crimina-
 tores, incontinentes, immites, sine benignitate, prodi-
 tores. protervi, tumidi, & voluptatum amatores magis
 quam Dei. Item effectus ejus, pudor ob naturales defe-
 ctus, vilitatem parentum (nam de Dei offensa solum
 deseri oportet) excusare defectum, tractare quæ ad
 eandem nostram spectant; de aliis contemptim, de se
 magnificè sentire ac loqui; ea solum quæ dignitatem,
 æque auctoritatem pariunt ac alunt, affectare; stu-
 dum adhibere, ac se coercere in publicis, non privatis;
 terrena curare, æterna negligere; honorificè habere, o-
 mittere opera pia ob iudicia hominum, &c.

Contraria autem in remedium adhibenda, ut sunt,
 pudorem fugere, defectus discretè aperire, non se excu-
 sare de se suisque, nisi necesse, nunquam loqui; in iis quæ
 ad

*Qua præci-
 pue mortifi-
 canda.
 Amor pro-
 prius.*

*Qui effectus
 amoris pro-
 prii.
 2. Tim. 3.*

*Qua reme-
 dia.*

ad corpus, voluptuosa & supervacanea non expetere sed necessaria, & in iis (quod in se est) optare voluptate carere. Denique optimum remedium bonâ ac purâ intentione actuali aut virtuali omnia facere non propter proprium commodum, sed Dei voluntatem, & proximi utilitatem, &c. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.

Item mortificanda propria voluntas

Isaia 58.

Quid ea.

Alter defectus mortificatione superandus est propria voluntas, lepra pessima animæ nostræ, quæ etiam bona opera vitiat ac corrumpit. Quare, aiebant Iudæi jejunavimus, & non aspexisti; humiliavimus animas nostras, & nescisti? responditque Dominus: Ecce in die jejunii vestri invenitur voluntas vestra.

Voluntas autem propria est, quæ nõ est nobis communis cū Deo & hominibus, sed nostra tantum: quando quod volumus non ad honorem Dei; non ad utilitatem fratrum, sed propter nosmetipsos facimus; non intendentes placere Deo, & prodesse fratribus; sed satisfacere propriis motibus animorum.

Qui ejus effectus.

Varii autem hujus effectus: siquidem, ut D. Augustinus ostendit, omnia peccata ex eo ortum habent. Est enim homo voluntatis propriæ servus, curiosus, instabilis contentiosus, correctionis impatiens, plenus excusatione, & promptus ad eam, tenax judicii proprii, & voluntatis, aliena imperia detrectans, in communibus segnius privatis commodis sedulus. Credis hæc? *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

Quæ remedia.

1. Pet. 2.

Item mortificandus ambitio affectus.

Ioan 5.

Remediū est Primò, curiositatem refrænare, stabilitatem colere, deniq; verbo vno contraria contrariis curare, & alterius sequi voluntatem; etiam si Superior non sit. Nunquid enim dicit omnibus Apostolus: Subiecti estote omni creaturæ propter Deum? Hoc enim voluntatem propriam necat, ambitionemq; laudis ac honoris (prolem pessimam propriæ voluntatis) excindit.

Tertiò, igitur extirpandus est ambitionis affectus, verus longè gravissimū, quod etiã fidem labefactat. Quomodo, aiebat Veritas, vos potestis credere, qui gloria

in vicem accipitis? Nulla enim pestis latius grassatur est hodieq; grassatur: ob laudem enim & honorem & famam fiunt pleraque ab hominibus, ab Ethnicis annua: siquidem scientia, honores, opes, species, vestitum, nisi spectator & laudator sit, contemnantur.

Statuendum igitur nullum honorem ac dignitatem, nisi majorum iussio interveniat, aut spirituali Patri videatur, amittere: at verò illius affectum, numquam. Dignitas

(obediencia, necessitas, aut uberior animæ nostræ alioquinque profectus, & divinæ gloriæ amplificatio ita requirit) aliquando acceptanda: verum ita ut nullo pacto animus adhærescat.

Quemadmodum enim de divitiis dicitur, ita de honoribus judicandum. Divitiæ ergo & honores si affluent, noli cor apponere: imò honorifica

rebus, in officiis, nominibus, locis, ultro ad imitationem homini, defer; humilia elige: virtutes occulte, quantum

poteris: operibus tua impende, quæ alios habent auctores: de rebus tuis ne loquere. Causæ honorem fugientes sunt infirmitas nostra, & periculum vanitatis. si quis

animus quos non habet appetit ardentem, quomodo eos tuos habebit fortiter animo abnegabit? si privatus & humili stare adversum vanitatis ventum nequit, quomodo in excelsis locatus? unde Bernardus verè paucos

esse, qui alios regant cum profectu; pauciores qui cum humilitate. Imò Gregorius, impossibile ait imper-

fectos locum honori dare pro subditorum fructu, & non animo extolli. Ideoque omnes omnino Sancti honorem defugerunt, Gregorius, Chrysostomus, Martinus, Augustinus, Fulgentius, Nicolaus. Vide P. Ariam

lib. de mortificatione. Quid verò tu censes?

Quartum malum mortificatione sanandum, est proprium iudicium, altera lepra, ut Bernardus ait, animæ nostræ. Quod autem est proprium iudicium? quando ve-

rum certumque; illud esse iudicas quod Superiori, vel (si Superior non sit, aut sententiam & voluntatem non declarat) alijs viris prudentibus minimè videtur. Atro-

*Quæremus.
dia.*

*Psa. 61.
Humilitatis
praxis.*

*Honores ubi
fugiendi.*

*Bern. ser. 2.
in Cant.*

*Greg. in l. i.
Reg.*

*Item mortificationem
propriam
iudicium.*

Basil. in Reg. brev. q. 122. Bern. ser. 2. de resurrect. gantia enim est, ut Basilius, nolle majoris partis sententia acquiescere, & Bernardus: Quæ major super esse potest, quàm si unus suum iudicium præferat ut versæ congregationis iudicio, quasi solus haberet spiritum Dei?

Qua remedia.

Ad hoc juvat advertere ignorantiam nostram, cui magnum verè pelagus est; opinionum varietates, passiones quibus excæcatur ratio, & quoties experientia compererimus, nos falsos & errore delusos fuisse. Sicut autem in Ecclesiâ, Republicâ, omni cõgregatione hoc vitium omnium est malorum dissensionumque origo, ita etiam gratissimū est Deo abnegationis huius sacrificium. Itaque aliorum voluntati & iudicio tuilibens accommoda: ut sis filius pacis, & Dei optimi Patris tui. Delige verò Patrem spiritualemente regi permittas; neque tamen omitte propterea aliorum consilia humiliter exquirere, etiam inferiorum imò & monita libens admitte: nescis enim, ut Job liquitur, unde tibi oriatur lux in tantis ignorantia tenebris. *Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.*

Meditatio de Mortificatione.

COMPOSITIO LOCI. Considera coram te Christum Dominum in cruce omnibus membris vulneratum.

PUNCTVM I. Considera Primò in Adamo statum naturæ integræ, quomodo tum corpus animæ subiacebat passiones rationi, ipsa Deo: ita ut homo liberè contempleretur, Deiq; voluntati in omnibus conformis esset. &c. Secundò, per peccatū omnia inversa esse: neque

Per peccatū corrupta natura est. minùs fœdū, quàm si membra sursum deorsum essent locata. Tertiò, quòd si homo vivere já velit secundum rationē, id est, ut homo (quod ejus unicum est & summum bonum) non ut bestia, mortificatione uti debet multò magis si Christianè, si Religiosè: neq; in sacro relabi. Adverte itaque, per mortificationem homini

restit

stitui statui primævo, cùm per eam rationi pareat, le-
bus & Deo: & contrà, fugiendo eam, ægrum manere
e instar brui, &c. proinde eam diligentèr quærere, &
mplecti constitue. *Aspira*, ut suprà pag. 8. *Haccine firmâ*
de, ibid.

*Mortifica-
tione instab-
ratur*

PUNCTVM II. Considera Primò, mortificationem,
voluntatè, intellectum, aliasque potentias facere sanas,
integras, perfectas; ita ut rationi pareant, & vetus homo
cucifixus in servitutem redigatur. Secundò, quòd via-
or nemo possit perfectè desiderio cælestiũ bonorum
flammari, nisi diligèns sit in reprimendis cupiditatibus
corporis, etiã licitis & necessariis. Tertiò, quòd tota ju-
icio sapientium, philosophia, sapientia & felicitas ho-
minis in mortificatione posita sit: nã homo immortifi-
atus semper plenus est pœnitentiã, semper ut mare, aut
elut in cribro, ut ait Macarius, agitur: mortificatus
erò in pace summâ est. atq; cælesti vitâ fruitur, huma-
is rebus superior: neque prosperis, neq; adversis fran-
gitur. Quartò, considera Sanctorum solatia, quietem,
tiam in magnâ austeritate, & perpetuâ mortificatio-
ne. Quintò, considera quæ passiones te magis fatigent,
quibus facilius valeas corrumpi, & proponas examine
articulati eas tollere. *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

*Tota sapien-
tia in mortifi-
cationes*

PUNCTVM III. Considera quàm gratum sit Deo mor-
tificationis sacrificium; ideò namque Dominus JESVS;
etiam si gloriosus esset, coërcuit gloriam, quæ ex animâ
n corpus redundasset, idq; ut tolerare pro nobis acer-
bissima tormenta & mortem posset; cui proinde hu-
mani generis tribuitur redemptio. Secundò, B. Mater
llius, & Joannes Baptista atque Apostoli plurimis ad-
versitatibus exerciti fuerunt; quorum unus sic loqui-
ur: Usque in hanc horam & esurimus, & sitimus, & co-
aphis cædimur. Martyres verò quo amore & ardore
patienter tyrannos urserunt, ut sese quibus possent
nodis affligerent? Tertiò, omnibus Sanctis Domi-
us hunc spiritum mortificationis etiam in minimis

*Christi Iesù
& sanctorum
exemplum.
1. Cor. 44*

2. Reg. 23.

inspiravit, ut patet in B Aloysio & alijs: aded ut Deo si
gratius negligere florem, condimentum, cibum, aqua,
uti David, Deoque offerre, quam mortuum suscitare
Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

Eccli. 23.

Matth. 16.

*Gloria no-
stra mortifi-
catio est.*

2. Reg. 15.

Matth. 16.

3. Reg. 21.

Greg. hom.

34. in Euag.

PUNCTVM IV. Considera quam gloriosum nobis sit
per hoc exercitium imitari Christum Dominum tante
passum toto vitæ suæ tēpore: gloria enim magna est se-
qui Dominum, & præceptum ejus est: Qui vult venire
post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam,
& sequatur me. Neque ullum certius signum est amicitie
cum Christo Jesu, quam crucem cum eo ferre, qui est
Rex noster, & Dominus, ac caput nostrum. Sic Davide
nudis pedibus egrediente, nullus equum conscendere
voluit. Urias noluit divertere in domum suam, cum Joab
& arca essent sub pellibus: & quomodo Christianum
non pudebit sub cruce militare, & eam horrere? ducent
ac caput habere spinosum, & se esse delicatum?

Greg.

Luc. 7.

Iona 4.

PUNCTVM V. Considera mortificationem esse satisfac-
tionem pro peccatis. Sic Achab, Davidem, aliosque
Domino satisfecisse Scriptura commemorat. Hinc
Gregorius, Cogitandum summopere est, ut qui se illicita
meminit quæsisse, quibusdam etiam licitis studeat
abstinere, quatenus per hoc conditori satisfaciatur. Sic
B. Magdalena, & omnes pœnitentes fecerunt. Sciebant
enim Deum omne peccatum punire vel hinc, vel in fu-
turo; nisi nos ipsi puniamus. atque ita, ut in Ninivitis
monstratum, per mortificationem tum à malis hujus
vitæ, tum futuræ liberamur.

Exercitium pro spiritu mortificationis impetrando.

Psal. 87.

Marth. 8.

Coloss. 3.

Quis mihi tribuat, benignissime JESU, ut sequar te, & vesti-
gia pedum tuorum? Video te in laboribus à iuventute tua
& vulpes habere foveas, & volucres calididos, te autem, Domine,
mi, non habere ubi caput reclines: & quorsum hæc, nisi ut doce-
me exemplo tuo carnis delicias non amare, sed mortificare men-
br

*a mea qua sunt super terram? Et quem non invitabit amor
 i, & suavissima illa vox, Exemplum dedi vobis, ut, quemad-
 odum ego feci, ita & vos faciatis? O suavitatem! ô gratiam!
 amoris vim! Tu summus omnium, imus factus es omnium: quis
 c fecit? amor dignitatis nescius, dignatione dives, affectu po-
 ns, suasu efficax. quid violentius? triumphat de Deo amor; &
 e superare non poterit? amorem mei non poterit extinguere
 nor Dei mei?*

IOAN. 13.

Bern. super
Câr. ser. 64.

*Scio quòd qui non odit patrem & matrem, in super & animã
 am, non potest tuus esse discipulus. Si igitur te sequi volo, ecce
 isse me debeo, & perdere animam meam, ut inveniam eam.
 quid est odisse me propter te, nisi amare te? quid est perdere
 e, nisi te invenire, id est omne bonum? si abnegavero vanita-
 m, dabis veritatem; si stultitiam repulero, sapientiam; si mun-
 & hominum fallacem favorem, tuam gratiam, ut divina
 im consors natura, & maximè quoties ad me venire dignaris,
 pascere me, & quiescere in me; si mundi flores respuero, regni
 i sempiterni heres ero; si delicias, gaudio quòd nec oculus vidit,
 que auris audivit, neque in cor hominis ascendit, fruatur in te.
 a ut gustare illud nunc incipiam, & desipiant mihi omnia,
 te tu non es, da ut in te pane Angelorum omne delectamentum
 veniam, & sic detester omne creatum solatium ex corde, ita
 veniam te omne bonum.*

Applicatio
ad Com-
munionẽ.

*O quàm dulcis est fructus, quem de Cruce tuã & imitatione
 ligere nos jubes? Ascendam igitur in montem myrrhæ & in
 llem thuris, & præ amore tuo faciam, ut manus meæ distillent
 yrrham primam: cupio enim tuus esse ex toto corde meo. Qui
 item tui sunt, carnem suã crucifixerunt cum vitiis, & concu-
 scētis suis. Crucifige igitur, Domine, carnẽ, circũcide præputiũ
 rdis mei, ut in numero filiorum tuorũ esse possim. Tu, Domine
 su, Salvatoris nomen suscipere noluisti nisi circũcisus: ego
 lutis recipere non possum, nisi signaculo justitiæ, fidei, & imita-
 onis tuæ, verã mortificatione à filiis seculi separatus. Da mihi,
 te, gratiã, Deus meus, ut pro te alligari & mori paratus sim;
 gaudere, si quãdo dignus fuero pro nomine tuo contumeliam
 ti. Da semper circumferre mortificationem tuam, ô JESU,*

Cant. 4.

Gal. 5.
Mortifica-
tio facit
filium Dei.

2. Cor. 4.

in corpore meo; si enim complantatus factus fuero similitudinem mortis tuæ, spero quod misericordiâ tuâ similis etiam resurgam in gloriâ per gratiam tuam. Amen.

Praxis mortificationis.

Consecra
Deo mortifi-
cationes
certas.

PRIMA, præter eas quas supra habes, erit, certo numero, v. g. quinario ad honorem vulnerum Christi, mortificationes offerre, præsertim in materiâ illâ, de quâ examen particulare instituitur, neque cessare quo ad usque illud præstiteris. Quemadmodum enim David amore Michol, donec centum capita Philistinorum collegisset, quibus ei desponsa fuerat à Saule, non cessavit eos persequi; ita, ut anima nostra divino amore digna sit; de passionibus, amore nostri, cæterisque hostibus aliquot victorias referre debemus.

Vni tuæ
Christi ma-
ritis.

Secunda est, omnes illas cum Christi passionibus unire, & sic diuinæ Majestati offerre, velut in compensationem, & ut membra capiti nostro, duci milites, ac filij parenti simus conformes.

Tertia, catalogum occasionum mortificationis colligere utile est iis, qui Christi crucem in corpore suo semper & stigma ta eius cupiunt circumferre.

Certa coram
Deo, & eu-
riâ caelesti.

Quarta, cogitet in difficili pugnâ theatrum esse mundum, & coram Deo, ut generosus miles ardua habeat in votis, & gloriosum putet commissum se potius cum forti armato, quam imbelli lixa.

Creatura
venenum.
Prov. 23.

Quinta, sæpè cogitet creaturam vinum esse, pincernam que propinet dæmonem, in fundo cyathi colubrum, & fontem malorum omnium, juxta illud Sapientis, ne intuearis vinum, cum splenderit in vitro color eius: ingreditur blandè, sed in novissimo mordebit ut coluber, & sicut regulus venena diffundet. *Dignatus es*, ut supr. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Psal. 30.

Viriliter agite, & confortetur cor vestrum, omnes qui speratis in Domino.

Psal. 49.

Immola Deo sacrificium laudis, & redde Altissimo vota tua; omnes qui in circuitu ejus adfertis munera.

Psal. 2.

Apprehendite disciplinam, ne quando irascatur Dominus, & pereat de viâ justâ.

Psal. 43.

Propterea mortificamur totâ die, facti sumus sicut oves occisus.

Prov. 16.

Melior est patiens viro forti, & qui dominatur animo suo, expugnare urbium.

CAPVT XIX.

De Passionibus edomandis.

Quemadmodum in parte superiori animæ omnis
 mali fons est voluntas & amor proprius, ac judi-
 cium proprium; ita in inferiore passionū, quæ alioquin
 differentes sunt, immortificatio. Motus autem animi
 dicuntur passionēs, eò quòd appetitus sensitivus com-
 motus imaginatione alicujus boni, vel mali, impressio-
 nem seu immutationē in corpore faciat. Duplex est au-
 tem ille appetitus, concupiscibilis & irascibilis. Concu-
 piscibilis, qui circa bonū vel malum absolutè versatur,
 sex passiones habet. Amorem boni repræsentati,
 ex quo desiderium si non adsit; & gaudiū, si præsens sit,
 comanat: si malum sese menti offerat, mox odium il-
 lus; inde fuga, si absēs sit; post dolor, si præses, exoritur.
 Irascibilis versatur circa bonum & malum, quatenus
 ardua sunt: cujus passiones sunt quinque. Spes de bono
 arduo: audacia cōtra malū, quod superatū difficile: de-
 speratio de bono, quod acquiri nequit: timor à malo,
 quod vinci nō potest, uti & ira. Passiones istę pro obje-
 cto habent ea, quæ sensibus percipiuntur; bona inquæ
 nūdi hujus, quæ aut utilitate, aut gloriâ, aut voluptate
 continentur. Si quis igitur affectum à temporalibus ad
 eterna trāsferat, passionum suarum dominium nanci-
 scetur; hæc siquidem ab illo omnes commoventur. Qui
 enim non amat temporalia, non desiderat, non diffluit
 gaudio, si affluent; rursus, si contraria accidāt, id est ma-
 la, ea non odit, sed, ut Christi servus, crucē amat, ut ve-
 rē utilē, salutarem, gloriosam ac jucundam: non fugit,
 sed sequitur; non tristatur immodicè, sed cū Apostolo
 in cruce Domini gloriatur, per quā ipsi mundus cruci-
 fixus est, & ipse mundo. Similiter spem suā cū in bo-
 no æterno totam collocārit, bona mundi hujus asper-
 nat: malū arduum virat quidē, quatenus ratio dicitur,
 non tamen audacia perturbatur: nihil desperat, aut ti-

*Quid passio.**Vbi inve-
niatur.**Sex passiones
appetitus
concupiscibilis**Quinque
passiones ap-
petitus ira-
scibilis.**Quæ passio-
num objecta**Quæ reme-
dia.**Galat. 6.*

*Amor mūdi
ejiciendus
ex animo.*

Luca 16.

*Curiositas
mala.*

1. Theſſal. 1.

*Mortificatio
in parvis
laudata.*

2. Reg. 23.

Luca 16.

met, quia nihil concupiscit. Vides remedium omnium passionum, esse proprii amoris ac creaturæ evacuationem, quā amor Dei cōsequitur? Fac igitur ante omnem ut temperatus in te omnino sit omnium hujus mundi bonorum amor: idq; fiet si æterna cogites, & hæc flux esse multis permixta doloribus, ac fieri nō posse, ut quæ hīc illis fruatur, & postmodum æternis. unde dictū Est puloni: Fili, recordare quia recepisti bona in vitā tuā. Difficile id quidem, maximè in initio, sed Christi exemplo carnem crucifigere oportet, sensuumque voluptates spe cælestium abnegare: ipsoq; usu mortificatio ita dulcescet, ut non mors, sed vita esse credatur. Observa quod dictum est. amorem temporalium, seu voluptatum aut commodi alicujus, causam esse perturbationum. trahit enim unumquemque sua voluptas, atque utitur saporibus & cibis, eorumque gustu evenit; ita in alijs varijs varijs oblectantur.

Curiositas autē inprimis refrænāda in visu, auditu, & ut Guilielmus Parisiēsis rectè docet. quāta enim ejus violentia, patet in omnibus, seu tristibus seu alijs spectaculis, quibus quantum homo inescetur, docet Alipius apud D. Augustinū: etenim cū semel in theatro spectasset, postea vix averti potuit. Beatus verò Hugo Lincolnienſis Episcopus totos annos quinquaginta mulierem non aspexit: nec S. Franciscus ullā de vultu nōrat.

Quòd si metuebant viri sancti induti lorica fidei, galeam salutis, & omnem armaturam Dei, quid nos pugnantes inermes, de quibus toties hostis triumphavit formidare nō debeamus? Sic & auditus coërcēdus à fabulis, inutilibus, novis; sic odoratus, cæteri que sensus sancto sui odio, & Christi amore mortificandi. Neque tantum in magnis, sed etiam parvis; quid enim magni à turpis rei aspectu abstinere? sed à licitis & parvis continere plurimum est. Sic David haustum è cisterna Bethlehem aquam effudit, & Deo sacrauit; qui enim in modico fidelis non est, & se superare nequit, neque et

in maiori id poterit. Anima autem sic mortificata, sicut pluma sicca, cælum petit; aliàs madida terrenoapore deorsum tendit. Fitque demum animæ, in hac lactatione, convivium grande, uti fecit olim Abraham in filii ablactatione, id est spiritali mortificatione. Non enim invenitur Deus in terra suaviter viventium. Ut verò ea quæ dicta sunt altiùs imprimantur, meditationes de his subnexas vide. *Aspira*, ut suprà pag. 8. *Hæcine firmâ, &c.*

Genes. 21.

Meditatio prior de Passionibus edomandis.

COMPOSITIO LOCI. Statue te coram Deo, & imaginare velut te circumdari canibus; vel belluas furivas in corpore tuo pugnantes, & æternam perniciem minitantes.

ORATIO, ut suprà

PUNCTVM I. Considera Primò, hominem à Deo sic creatum esse, & donatum omnibus suis membris, potentis & passionibus, ut ad Dei gloriam, & ex eius voluntate, omnibus iis (quia omnia illius sunt) utatur, nisi ternum, non in illo solùm membro, &c. sed toto corpore malit cruciari. itaque præteritam vitam, quando exhibuisti mēbra tua servire iniquitati, detestare, & temniaque Deo offer. Cōsidera Secundò, solas has passionibus ferè æternæ damnationis causam, & omnium esse peccatorum fontem, si malè domitæ sint; imò etiam morborum corporis, & malorum temporalium. paucissimi bonis & mansuetis sunt infesti. Tertiò, vide quas perturbationes faciant, nimirum omnes easque maximas, ut patet discurrenti per singulas; ita ut sicut corpori morbos, & mortem humorum adfert perturbatio, ita animæ passionum. Quare te ad eas edomandas excita, quantum tibi vita & salus sempiterna curæ & coram Deo est. *Hæcine vera, &c.* ut suprà pag. 7.

*Passionum
violentia
omnium
morborum
causa.*

PUNCTVM II. Considera Primò, quàm suavis sit pax & quies in eius animâ, qui illas domitas habet; ut patet in Adamo, nihil hic timet, sperat; perpetuâ animæ, &

*Omnes
quietem ami-
mi ubique
querunt.*

ſæpè corporis ſuauitate, quiete, ſerenitate fruuntur; quæ
tanti ſapientes omnes fecerunt, ut omnia, etiã Ethnicis
præ hæc contempſerint; quam tanti omnes mortales, ut
omni ſtudio ad eam contendãt. Quorſum enim mor-
tales implere ventrem, cupiditatem, ambitionis deſi-
deria explere, curioſis opplere rebus intellectum exoptant,
niſi ut dicere poſſint animæ ſuæ; *Quieſce hæc*.
Sed fruſtra; cùm ſaturari anima his nequeat: & quamvis
omnia poſſideret, nullius tamen certam ac diuturnam
ſciat eſſe poſſeſſionem, uſum, aut fructum, tantumque
proinde in humano pectore timoris, quantus fluxus reſ
eſt amor atque cupiditas. Secundò, conſidera quòd
nullus tam ſit dirus hoſtis, tortor crudelis, qui te cruci-
ari ita aſſiduè poſſit, atque hæc paſſiones, cùm intrin-
ſecæ ſint, perpetuæ atque pervigiles: immò nihil ferè
nocere poteſt tibi dæmon, niſi harum velut miniſterio
utatur.

*Dæmon paſ-
ſionibus no-
ſtris nos op-
pugnat.
Genef. 4.*

Tertiò conſidera, hominẽ ad hoc creatum, ut omni-
bus creatis dominetur, & ſubter eum ſit appetitus ejus
per has verò paſſiones. cuius illũ rei etiã viliffimæ ſub-
jici, ſi videlicet ei non ſecundũ voluntatem Dei afficia-
tur. unde talis quaſi amens Deum ſepè, & animæ pacẽ
æternã gloriam, & omne bonum abjicit, ut illam con-
ſequatur; & ſi petatur, cur ita inſaniam, ſe ſponte cruciet
rei pſã ait, *Aliter res iſta quàm cupio, agere me non per-
mittit, illi pareo, aliter non poſſum: conſequi illam de-
beo.* Perſæpè autem viliffima ea res eſt, à qua ſi prohibe-
atur aut vi, aut lege, aut mandato, manus tradit ho-
ſti, murmuratiõni ſe ſubſternit, ac bonorũ omniũ ſuo-
rum oblitus, miſeram trahit vitam; fortunatiſſimus,
ſi voluiſſet, futurus. O infeliciffimum & abjectiſſimũ, qui
tot tortoribus ſe dedit in rei viliffimæ gratiam, & glo-
riam æternam perdit! *Quamvis autẽ non ſemper dæmon
netur, tamen gloriam quam haberet, ſi in eo ſe viciffimè
perdit æternam.* *Aſpira, ut ſ. p. 8. Hæcine firma fide, ibid.*

PUNCTVM III. Conſidera Primò creaturas omnes
& vic

vide quomodo si uni per amorem adhærescas, mox desideria, spes, timores, fervor, zelus, audacia, ira, si quis consistat, in te impetum faciant; & rursus odium cōtrari, tristitia cum desperatione boni. quòd si habeatur bonum optatum, amor, zelus, extasis, unio, inhæsiō. nã prius amatur res aliqua, quæ amorem sui quasi formam imprimit amanti, velut ignis alij calorem. hunc sequitur desiderium, cum ardore & fervore & languore, si tui optatis nō liceat; dehinc spes, timor ac desperatio, et bonum consequatur, interveniunt; item ira & zelus & audacia, si quis obstat; & rursus odium, fuga mali, & tristitia ex carentiã boni. si autem consequatur, nascitur electatio valdè trahens, fervor, languor, extasis quã est manans in re amatã, liquefactio cordis, ut bonum subiret, viva inhæsiō & zelus, timor perdendi, spes & desperatio retinendi, odium, fuga & tristitia de malo cōtrario. & sic perpetuò agitur passionibus sex concubescibilis, quæ sunt amor, desiderium, gaudium, item timor, fuga, tristitia; & rursus irascibilis, quæ quinque numerantur, nempe spes, desperatio, timor, audacia, ira. Cùm igitur quævis res, etiam vilissima, tot te modis agitare possit, abnega omnem creaturæ inordinatũ affectum, & in uno Deo omnem amorem colloca, fonte omnium bonorum. *Domine Iesu Christe*, ut inf. pag 324.

*Quanta
perturbatio
ex amore res
creata.*

*Amor omnis
in Deũ con-
vertendus.*

Meditatio posterior de iisdem.

COMPOSITIO LOCI, ut suprà.

PUNCTVM I. Considera Primò, Deũ ut summum bonum & omnis boni fontẽ, ubique tibi adesse, ubiq; operari, in quo sit summa quies tua, & vide an res ulla pro te abstrahere possit, quã optes habere aut jam habere, & retinere; an verò cū Apostolo dicere queas, Quis nos separabit à charitate Christi? Ut verò cognoscas cui tibi afficiaris, vide quid sæpius verses animo tuo, eaque quã sit vilis, amara, turpis, fugax, agnosce. Secũdò, quomodo non satiet, sed irretet magis & torqueat, attende.

*Deus ubique
adest.*

*Creatura
non satiat.
Rom. 8.*

Tertiò,

Tertiò, quàm turpe illi se subdere, & ob eam sic vell agitari. Quartò, quòd, sicut nemo ab orbe condito in ullâ re haectenus quieuit, neque unquam quiescere in creaturâ ullâ potuit, ita etiâ tu non possis in istâ, quod què certè neque in morte voles hanc ita dilexisse, neque in iudicio *Aspira*, ut. sup. pag. 7. *Haccine firmâ fide*, & *ibidem*.

*Dæmon
amore crea.
tura nos
vincit.*

Quintò, quomodo dæmon velut aranea sedeat in omnibus creaturis, ut sagittet amore earum rectos corde, ut patet in Evâ parente nostrâ à serpente delusâ. Cogita verò te primò à dæmone, postea ab omnibus supradictis passionibus, desiderijs, spebus, desperationibus, aversionibus, timoribus, irâ, antequam habeas & postquam habueris, agitandum; si dæmon ullius re amore te vulneraverit, & similem sibi effecerit. Simile enim, ait Propheta, illis fiant qui faciunt ea. Neque refert parva, an magna res sit. multi enim pereunt & opprimuntur arenâ, ut ait Gregorius, qui grâdia vitarunt. Sextò, considera quid ab ista re tibi desideres? voluptatem? atqui nōne animus passionibus perturbatus verè eam non gustabit, sicut ægro cibi non sapiunt? & ecce meliorem in Deo ad manum habes ac paratam. Cui eâ non frueris sine noxâ? *Credo tibi*, ut suprà pag. 7.

Psal. 113.

Gregor.

Nota.

PUNCTVM II. Considera Primò, quo modo Deus fons omnis boni, in te haectenus cōtinuò misericordie suæ rivos per beneficia innumera siverit & sinat fluere itaque in eo omnes passiones merge, sit ille timor tuus ut Jacob agebat, sit ille spes tua, cum solus iuvare possit: sit amor tuus & desiderium cum sit omne bonum nihil oderis, nisi quod ei repugnat, qui omnia continet, & solus bonus est: cum neque quidquam nocere possit, sine eo; neque quidquam te extra eum beare. Considera Secundò, quid sit quòd hæc tu & plerique omnino homines non apprehendant. Fascinatio oculorum & intellectus, & insania maxima: cum enim pacem & quietem in creatis habere nequeas, & nihil hî

*Beneficia
Dei attende.*

*Stultitia
f. liorum
sculi.*

fectè, vel diu habere possis, quæ dementia te nolle
 bere, vilissimis rebus abnegatis, omnia, id est, Deum
 credere per amorem, hîc & in æternum! Tertiò, etsi
 bere posses, & frui omnibus creatis aliquamdiu; ta-
 men si pacem quæras nõne omnino, aliquando ea
 negare oporteret? Cùm enim omnibus creaturarum
 desiderijs id solùm agatur, ut animus quietus sit, idque
 frui omnino nequeat; tum quia extrema gaudij sem-
 per luctus occupat; tum quòd unâ re habitâ, crescat al-
 terius desiderium, ut in hydropico; tum quòd innume-
 sint creaturæ, & frustraneus idcirco omnino labor;
 negare omnia, etiam seipsum necesse est, ut tràquil-
 us & pax animi inveniatur: si tamen ea tibi, uti omni-
 bus proposita est. Accedit, quòd dum habetur, unâ cû
 possessione ejusdem timor nascitur, eoque major, quo
 carior. quare igitur omnibus abnegatis, per com-
 pendium pacem non quæris cum Deo & in illo? Cur
 non erubescis, aut detrectas fœdam ac turpem mendi-
 catem à creatis cum opprobrio & molestiâ summâ
 cercere? *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Hæcine firmâ*, &c. ibid.

*Abnegatio
necessaria.*

PUNCTVM III. Considera quæ opus sint ad passiones
 animi tui superandas, id est, hostes tuos crudelissimos.
 Primò, certè necessarius est generosus animus, qui istis
 rebus terrenis & vanis subdi nolit. Secundò, sensuum
 custodia diligentissima; per hos enim, ut portas hostes
 intrant, qui longè facilius repelluntur, quàm expellun-
 tur. Tertiò, cogitare Deum, omne bonum, sibi adesse,
 in eum omnes affectus convertere. Quartò, vanita-
 tem & vilitatem rerum omnium assiduè expendere,
 de deinde quorsum in Baptismo mundo renuncia-
 ris; certè ut sæcularia fugeres, non tam corpore
 quàm desiderio, firmaque voluntate seruiendo Domi-
 no, omnibus diebus vitæ tuæ. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.
Domine JESU, ut inf. pag. 324.

*Remedia
passionum.*

Meditatio prima de Odio sui.

COMPOSITIO Loci erit; cogitare teterrimam v
raginem, velut puteum abyssi; omnia mala cr
stantem, talis nempe est amor sui.

ORATIO, ut suprâ.

Luc. 14.

*Amandi qui
nos exercent.*

PVNCTVM I. Considera Primò illa verba: Qui no
odit patrem & matrem, insuper & animam suam, no
potest meus esse discipulus. Secundò, quomodo is q
aliquem odit, erga eum afficiatur, & quòd ita etiam q
se odit, erga se affectus sit. nam in malis illatis sibi ga
det, & inferentes amat, uti contra hostem suum cõsp
rantes: alios sibi blandos, ut hostem foventes, non m
gnopere amplectitur. Tertiò, vide quàm innumera d
sideria amor hic gignat in te, & quàm ampla sit seg
odium hoc exercendi, ac detestare hunc amorem tu
dicens cum Seneca: Major sum, & ad majora genit
quàm ut mancipium sim mei corporis. His te excita
viator, & aspera amplectere, eosque qui ea tibi off
runt; & contrâ suavia aspernare. *Haccine vera*, ut st
pag. 7.

Senec. ep 66.
Amor sui.

*Origo malo-
rum.*

PVNCTVM II. Considera Primò, omnia peccata,
per consequens omnia mala mundi, nasci ex sui amo
Nemo enim honoris ambitione, aut luxuriâ peccat,
si quia commodum suum amat: unde qui perfectum
dium sui habet, liber est ab omnibus peccatis. Secu
dò, attende & appende, ô Christiane, eundem amore
tui Christum tuum crucifixisse. Nõne verè Apostol
dixit, peccator sibi metipsi filium Dei crucifigit? qui
odio tui satisfac Deo, & Christo Jesu pro te ex infin
charitate crucifixo. Nõne satis est semel eum pro
mortuum, ut ei vivas, & beatus sis? Tertiò considera
morem sui, velut teterrimam lepram, & diaboli el
racterem; odium verò sui Christi discipuli nota
ut in Sanctis, eorumque gestis apparet. *Credo tibi*,
suprà pag. 7.

PVNCTVM III. Considera, cui irasci soleant homines, scilicet hosti capitali: talis est volūtas tua, & amor tuus. Est enim proditor venenū propinans, superbissimus & uolentissimus miserorum oppressor, bellorum omnium in animā tuā & seditionis auctor, spoliator bonorum, Dei & animæ interfector. hæc omnia amor tibi tribuere qui vis potest, ac sic eum detestari.

COLLOQVIVM cum Christo crucifixo, qui nos sic dixit, ut à planta pedis usque ad verticem non esset in nobis sanitas. *Domine Iesu Christe, ut inf. pag. 324.* *Isaia 1.*

Meditatio II. de Odio sui.

COMPOSITIO LOCI, ut suprà.

PVNCTVM I. Considera Christum JESVM, conculcatum ab impijs in domo Caiphæ, quamquæ hoc tempore pejus faciat amor sui; & quam indignum, vilissimum mancipium, id est carnem, Deum, Regem regum esse sum dare; & tu eum amas, & non succurris? tu hæc vides, & aut rides, aut non lacrymaris? Secundò, tuum ostem crudelissimum esse carnem, & quam turpe, quam velle præ amico, qui sanguinem suum nobis dedit, diligere; insidiatorem admittere, Dominum excludere; vilissimæ rei, utpote vermi fœrido, carni tuæ, plus honoris & favoris tribuere, quam summæ Majestati. *spira, ut sup. pag. 8. Hæcine firma, &c. ibid.*

*Amor sui
Christum
pessumdat.*

PVNCTVM II. Considera, Regem sapientissimum Christum JESVM, qui cum possit alijs mille modis salvare mancipium, tamen ad ostendendam mentem charitatem, voluisse pro mancipio, & quem sibi injurio, mori, & omnia quæ homo pati potest, tolerare, vitam humilem & pauperem agere. Tunc nec credis, & intelligis? Secundò considera, mancipiū tuum quod contra quærere vbique sua cōmoda, ut possit Regem & Patri insultare. Tertiò, etiā filios ex Rege cōceptos esse pia desideria, in gratiam hostis adulteri trucidare.

Quartò

Heb. 6.

Quartò, amantissimum tui Regem quasi abs te opor-
 poscere, ad ulciscendum hostem suum, & tuum; te v-
 rò, non tantùm eam non præstare; sed hostem fove-
 in delicijs habere, cum eo Regis tui cædem (crucifigi-
 enim sibi Deum, ut dixi, peccator) tractare. hæc omne
 amor tui, ac sensualitati applica, & detestare, ac veh-
 menti amore complectere Deum omne bonum tuum
 Domine JESU, ut inf. pag. 324.

O quam
 turpe Spiri-
 tum servare
 carni!

PUNCTVM III. Considera Primò, te constare animam
 preciosissimâ, & corpore vilissimo. Secundò, quàm tu-
 pe saccum vermium, corpus inquam tuum, quod
 velut brutum, dominari animæ tuæ: & quanta stulticia
 pro æterna animæ ruinâ, hostem momento recreare,
 corpus simul cum animâ perdere in gehennæ ardo-
 bus perpetuò cruciandum! *Hæcine vera, &c.* vt sup. p.

COLLOQVIVM, ut suprâ.

Meditatio III. de Odio sui.

COMPOSITIO LOCI, ut suprâ.

Amor sui
 à damone pe-
 jor.

PUNCTVM I. Considera Primò, quot dæmo-
 nes nobis insipientur, quæque mala hominibus passim
 inferant. Secundò, nullum tamen adeò potentem
 infensum quàm amorem tui, neque quidquam tibi
 mundo magis nocere. Tertiò, omnes alios vinci, si
 morem tui viceris. Detestare eum igitur, & recreati-
 nes, voluptatis illecebras, carnisque blâditias, ac sin-
 attende quàm bonus Israël Deus his qui recto su-
 corde. *Credo tibi, &c.* ut suprâ pag. 7.

Anima vo-
 luptas pro-
 pria qua-
 renda.

PUNCTVM II. Considera Primò, brevissimam
 sensuum voluptatem, & quanto diuturnior & potius
 ea, quàm anima de Deo & virtute percipere potest: pro-
 fertim cùm anima tantopere afficiatur eâ recreatione,
 quæ jumentis sui est. Secundò, attende impossibile ut
 que frui; hîc ventrem & ibi implere mentem. Tertio,
 etiam si omnia concedas, tamen tantùm irritamentum
 fo-

re non satiandos appetitus, sed plura petituros; & cæ dementia hosti tribuere, ut plura tribuas, & servitrem indies duriorē sibi facere? *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7. Quartò, quòd si voluptatem hanc momentaneam rejicias, æternam te habiturum, & in præsentiam ex rectè factò majorem, quàm ex voluptate judicanditatem.

PUNCTVM III. Considera Primò, quàm cæcus sit carnis affectus, quàm turpis, & quanto eum discrimine quis se cæcæ & furiosæ carni mancipet, ejus ductum sequatur, cùm lumen rationis homo habeat. Secundò, expende carnem, & ejus amorem omni virtuti repugnare, cùm ea ardua sit, ac radix illius, ut vulgò dicitur, amara; illa verò semper commoda sectetur. Tertio, considera quantum in amore Dei crescere cupias, quantum in hoc decrescendum; nec posse utrumque in animâ consistere. Quartò, considera quomodo Christus JESVS carnem suam odio habuerit, & expende hæc verba: Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me: & videbis adeò necessarium esse odium sui, ut Religiosi ac verè pij non ten non mereatur, qui non imitetur. Vide jam an dicere possis, Christo confixus sum cruci; & excita te ad amorem Domini tui.

Carnis affectus cæcus:

Matth. 16.

Galat. 2.

Domine JESV, ut infra pag. 324:

meditatio prior de Curiositate, insigni progressus in viâ Domini impedimento.

COMPOSITIO L O C I erit considerare animam nostram velut arcem, habentem portas quinque, quibus plurimi hostes insidientur.

PUNCTVM I. Considera Primò, qui actus curiositatis sint ex S. Bonaventura. Curiosus, ait, non curanda curat, necessaria negligit, & sui oblitus aliena confidit, notat & explorat: si quod insonuerit verbum, anulat sollicitus ad sciendum, & honestate postpositâ id

S. Bonav. S. Ser. discipl. c. 5. Signi cur. d. J. t. a. i. s.

ab invitis, & celare forsan volentibus inverecundè requirit; locis sibi non concessis, congregationi, & collocationibus Fratrum se ingerit non vocatus; cùm eum abesse putaveris, adest impudens lateri, adest aut ut nec secretum valeas occultare sermonem; observat angulos, vagis circumspicit oculis, hæret ad singula quæ occurrunt, communes obfidet transitus, supervenientium & forensium gaudet occursum; rumoribus, & sæcularibus verbis hauriendis & referendis intendit res sibi non deputatas curiosè revolvere non quiescit. Secundò, quàm turpia hæc sint attende.

DOMINE JESV CHRISTE, ut inf. pag. 324.

PUNCTVM II. Considera signa domitæ curiositati esse, nec domi nec foris oculos inconsideratè conjicere, nisi vel ob necessitatem, vel honestam recreationem; (nunquam tamen in mulieres figendus est aspectus) aliena non explorare, ex objectis piam aliquam considerationem capere. Secundò, finge te Christum Dominum, vel beatam Virginem videre per omnia continentem: & vide quàm illis moribus dissimilis sis, & aimitandum te accende.

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.

*Sensus cur
dasi à Deo.*

PUNCTVM III. Considera Primo, hanc vitam, & sensus datos ut Deum cognoscamus, & ea conquiramus quæ nobis necessaria sunt ad salutem; unde colligendum quantum erret qui animam affectibus fœdis & noxiis imaginibus rerum deturpat. Secundò, considera hostes nullâ ratione ingredi in nos posse, seu arcem animæ nostræ, nisi per curiositatem sensus nostri indubitè pateant. Terriò, quòd, sicuti facile est, contra hostes extrà positos sese tueri, ita sensibus custoditis omnia intus fore secura. Quartò, brevissimum est tempus vitæ nostræ. Vnde seriis & utilibus quibus cælum comparatur danda opera; & quàm turpe malle de nominibus disputare, nova inquirere, videre velle, &c. quàm animam inferno eripere, & se nosse. *Hæcine vera, ut su. p. 7.*

*Temporis
habenda
ratio.*

Medi

Meditatio posterior de eadem.

COMPOSITIO LOCI, & ORATIO, ut supra.

PUNCTVM I. Considera Primò, quid ex omnibus curiosis hactenus visis vel auditis habeas. Secundò, quid haberes si longè plura & omnia nosscs, si te ignos & Deum ac viam ad illum. Tertio, attende perfectè nihil ab hominibus percipi posse, sed omnia velut per ansennam videri. unde nullius animalculi naturam omnino capimus. Quarto, cogita inquietudinem summam curiosi, pericula & molestiam: & contrà quietem us qui in Deo uno omnia habet, & studet curiositati transcendè. Audi Sapientem: Proposui in animo meo curare & investigare sapienter omnia, quæ fiunt sub sole. hanc occupationem pessimam dedit Deus filiis hominum, ut occupentur in eâ: & agnovi quòd in his quoque esset labor & afflictio spiritus, eò quòd in ultà sapientiâ multa sit indignatio: & qui addit scientiam, addit & laborem.

*Frustrus curi-
ositas:*

Eccles. 1:

Aspira, ut sup. p. 8. Hæcine firma, &c. ibid:

PUNCTVM II. Considera Primò; quàm stultum te aliena frivola curare, dum de vitâ tuâ agitur, eaquæ semperternâ. Credis & intelligis, & sapis? Secundò, eum sapientissimum in cælo fore, qui cū S. Benedicto sapienter indoctus fuerit, rerum, scilicet, curiosarum. Considera Tertio, omnem delectationem, quam ex creatis curare potes, in Deo plenissimè te reperire, & purissimè. Quarto, frustra te conari fatiare animam insatabilem visis & auditis, cùm nec fatietur oculus visu, nec auris auditu. Quintò, considera ut curiositatem athamitarum Dominus punierit morte, in omnibus qui arcam adspexerant. Sextò, in Paradiso Evam curiositate tentatam ac victam, nos in hoc miseriarum peccatus deturbasse.

*Aliena stult.
id curat. cu-
riosus, sua
negligit:*

1. Reg. 6,

Hæcine vera, ut sup pag. 7.

PUNCTVM III. Considera Primò, frustra aliquem

*Sensus mor-
is, sciendi:*

*Cant. 6.**Prov. 25.**Ratio mandati non est inquirenda.**Isai. 2.*

conari ad contemplationem ascendere, nisi refræne sensus suos, ideoque dictum sponsæ: Averte oculos tuos: illi enim me avolare fecerunt, & quantum id damnum sit, attende. Secundò, numquam curiosè perfectionis Dei, ejusque judicia & facta scrutanda. Scrutator enim majestatis opprimetur à gloriâ; nunquam, in fide fit, rationes quærendas esse præcepti, ut propter eas operemur. Dæmonis hæc est vox & investigatio: Quare præcipit vobis? At verò silet Abraham, nihil inquit, nec quò eat, cùm abire jussus è terrâ suâ; nec de filii stirpe, cùm eum sacrificare juberetur; neque Isaias, cùm nudus incedere; nec Jeremias, cùm cateni gravatus; nec Ezechiel, cùm ut in latus incumbere mandatum accepisset.

COLLOQVIVM fiat ad Deum, in quo omnes Sancti omnia vident, cum affectu magno amoris & abnegationis omnis affectus erga res curiosas.

E X E R C I T I V M.

Eccli. 3.

DOMINE JESV CHRISTE, in quo omnes thesauri scientiæ & sapientiæ absconditi sunt; utinam noverim te, noverim me, & noverim voluntatem tuam: illa enim sola scientia sufficit mihi, quâ in æternum sapientissimus esse possum, & cognoscere te, videre te, ac possidere in te omnia; eo plura ac perfectius, quo minus me hic vana curiositas in diversa distraxerit. unum enim est necessarium, & hæc est vita æterna, ut unum cognoscamus. Hæcine vera sunt? hæcine vivâ fide credo? & quæ crederem, sic vivo, cogito, loquor, & operor coram te, & in te spero, ô spes unica, & te amo, ô infinita bonitas hic mihi præsentissima? Credo, Domine, adjuva incredulitatem meam, spero te solo, & scio, non confundar, vanitas enim vanitatum, & omnia vanitas, & sicut amore tui super omnia doleo, quòd offenderim te, ita toto corde amo te super omnia. Et an aliquid Naturæ me separare poterit à te, ô JESV, ô vita, ô amabilissima charitas, ô omne bonum Deus meus, Deus cordis mei & omnia! Quæ nunc, anima mea, quero altiora & fortiora me scrutari? cur o-

convertam ad vanitatem, & non ad te ô JESV, unde solùm
 nect auxilium mihi? Sed, eheu! dum per negligentiam terra
 ardis inculta spinas & tribulos germinat, quia in seipsâ non in-
 quit requiem, foris cogitur, evagari anima nostra; & dum à sui
 cum spectatione torpescit, incuria sui curiosam in alios facit. Et
 vò spectacula vana, & scientia, quid corpori præstant, quid ve-
 nima? Satiari enim non potest, neque in ullâ creaturâ quiesce-
 re, sed in te solo, in quo omnia sunt. O felix anima, cui tu unus
 omnia, & qua in te videt omnia & à te accipit, & ad te dirigit
 omnia Deus cordis mei, & omnia.

Bern. serm.
 de 7. donis.
 Idem serm.
 ad Clero.

- Praxis.

CRVTARI quisque debet primò, quo maximè oblectetur, &
 trahatur, ut mortificationem adhibeat. Deindè observare
 voluptatem, uti notum est, per sensuum portas ingredi, itaque
 eas maximè excubandum, ut in limine primo hostis repel-
 latur, v.g. offert sese visui aliquod objectum delectabile, mox
 hor, ac deinde concupiscentiâ seu desiderium inardescit: &
 cõtâ magnâ opus ut superetur: si autem desiderium seu ignis
 serpentis caput non admissum, si inimicus clausis ostiis
 accessu prohibitus fuisset; in pace anima permansisset: sed
 m fieri nequeat, quin in usu rerum humanarum, maximè si
 rtæ illæ non custodiantur, subrepat hostis; explora illum, an
 andus sit: vide dolonem, quo te, ut Joab Amasam, perimere
 pit, aspice sub veste, sub specie creaturæ sagittantem ho-
 em. sic enim moderaberis facilè affectum; neque species te
 cipiet, neque in objectum laqueum, seu muscipulam trahet:
 d si eâ re sit utendum, separabis preciosum à vili, aculeum,
 e quod noxium est, à melle: quodque tibi non libet solùm,
 etiam licet, ex creaturâ usurpabis. Magnum verò discrimê
 ter justum & impium in ejusdem rei usu: ille temperatè at-
 te invitè eâ utitur, & æterna habet in desiderio: hic fertur
 equus & mulus absque intellectu, æternaque sunt illi in fa-
 dio.

Explora qua
 delecteris &
 custodi por-
 tas sensuum.

Hostis late
 sub creatu-
 ra.

Vsus rerum
 varius.

Postquam ergo sic quis restitit amori inordinato creaturæ,
 oque evasit etiam periculo cautior; revocare licet & juvat il-
 d in memoriam, sibiq; repræsentare, ac rursus generosè re-
 llere id quod malum est. Et quanquam hæc pugna cogita-
 onum utilis sit, quâ quis se disponit ac parat ad futura, animo
 o. coram Deo repræsentando præterita; quod ex actibus his
 scatur virtutis habitus; longè tamen utilius in occasione se-
 exercere, v.g. quando se offert vel quaritur occasio injuriæ,

Mortifica-
 tionis qua-
 renda occa-
 sio.

contemptus, inedia, incommoditatis, mortificandi gustus, cupiditatis &c. Neque illud quod dictum est de cogitatione reuocanda valet in re carnali, aut gravi odio, aut simili affectu vehementi: in illis siquidem victoria fuga est, seu auertere cogitationem & omnem illius admonitionem.

*Meditatio
utilis.*

Praxis alia mortificationis passionum hæc est. Primò, meditatione frequenti animum à voluptate, & sensuum oblectamentis, tanquam iis quæ infra hominis dignitatem sunt, alienum reddere. Huc spectant meditationes de vitiis capitibus.

*Oratio cre-
bra*

Secundò, habere considerationes certas in promptu, & exempla, quibus se, una cum prece, in occasione sustentet, animumque lapsantem ac nutantem roboret & confirmet.

*Affectum
suspendere.*

Tertio occasione se offerente suspendere primò affectum, seu pedem aut manum, ne statim injiciatur, & explorare an bonum, an utile quod offertur. Quis prudens in tenebris manum aut pedem temerè ponet, ubi spinæ, ubi sordes, ubi contagioni multa pericula?

Quartò, implorato Dei auxilio ex ejus amore & odio nostri contrarios actus virtutis facere: si verò res necessaria sit, aut utilis, bonâ intentione eam admittere, non solâ voluptate.

Quintò, revocare post victoriam cogitationem præteritam & lustrare unde periculum & lapsus; ac prudenter aliquoties coram Deo & curiâ ejus (ut dixi,) refutare; unam occasionem vel plures quærere, & aliquo numero Domino consecrare, ac sic capitibus Philistinorum [id est, mortificationis actibus] a morem Dei promereri.

Dignatus es, ut sup. pag. 10.

C A P V T XX.

Deliberatio de Mediocritate tenendâ, auxilio primo in viâ Dei.

ANIMA. O Sapientia æterna, ô via, veritas & vita JESV Christe, dirige gressus meos in semitis tuis & errantem ovem reduc ad ovile tuum. Ecce velut in bivio hæreo: illinc sese aperit ad honores via; hinc ac tutam & quietam vitam semita: illuc mundus & amici, aut protrudunt aut provocant; huc mea me felicitas & exemplum tuum invitat, & verò, aspirante gratia tuâ, sequendum esse mihi propono. Nonne enim serv

si sumus & filii? atque idcirco æquum, ut hoc tantum
 bectemus quid in tuâ familiâ, id est Ecclesia, à nobis
 eri velis, quia tua voluntas sola sancta, beneplacens &
 perfecta. Tu siquidem pro munere, ad quod, vocas, so-
 is potes largiri vires & gratiam; eamque tum largiri
 oles, quando quis non sumit sibi honorem, sed à te, si
 uando vocatur tanquam Aaron eum suscipit. Hæc
 nim una beatitudo nostra ex voluntate tuâ vivere, &
 perari. Quis enim homo est, qui sciat viâ suam, quam
 nere debeat? Nescit, nescit homo finem suum, nescit
 iam in quâ ambulet. Ergo doce me facere volunta-
 em tuam, & vias tuas edoce me, & gratiâ largire ut se-
 uar, & perseverem usque in finem, & salvus fiam.

*Rom. 12.**Deus dat
gratiam se-
cundum munus.**Eccles. 9.**Psal. 142.*

CHRISTVS. Verum tamen considerare te oportet, &
 um signatum sit super te lumen vultus mei, rationis
 rutinâ expendere, quam viam eligas: sic enim accedes
 d me, & illuminabere; sic ascendes ad montem Do-
 mini tui, & docebo te vias meas, & ambulare disces in
 mitis meis. Attende verò primò, quid sit honor &
 dignitas, fama & nominis celebritas, ob quam multi,
 thnici potissimum, vitam etiam libenter prodege-
 ant; certè nihil aliud, quàm testimonium excellentiæ,
 uod quibusdam cærimoniis externis exhibetur, si-
 ut laus verbis. quæ autem excellentia est vera nisi
 virtutis?

*Ratio au-
dienda &
hominis.**Quid honor.**Quid laus.*

Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firma, ibid.

HOMO. Nulla alia, quin & ea sola nobilitas, etiam
 thnicis, & solæ veræ opes: nam opes per se non esse
 onore dignas, neque nobilitatem, patet: sicut nec ha-
 æ, nec arma sunt honor militis; sed objectum sunt &
 instrumentum. si autem miles neque hastam ferre, ne-
 ue vibrare, nisi in suum & cognatum sanguinem ne-
 uit, dedecori illi est potius & damno; honori verò si
 s benè uti noverit & utatur.

*Quæ vera
nobilitas.*

CHRISTVS. Idem vides de omnibus bonis externis
 icendum. quis enim perduellem, improbum, divitem

seu nobilem non iudicat honore indignum? illis igitur neque honor verus opibus aut splendore, neque famulorum etiam si bonorum agmine paratur. Imò verò non magis his tales illustrantur, quam si gemma in semalè colorata inter alias pulcras, aut inter pulcerrimas aves noctua collocetur, aut inter opulentos, & splendidos pannosus: hæc enim omnia æstimanda sunt, non prout oculis patent hominum, sed ut oculis meis, quibus omnia patent.

Externa non reddunt hominem meliorem.

HOMO. Video perspicuè: quæ rei alicui, aut homini non insunt, eum meliorem reddere non posse, neque venustiore; sed verâ sapientiâ (quâ viri in omni re publicâ illustres evasere) verâ pietate, justitiâ, fortitudine, honoris contemptu, honor meritò paratur: ab illis etiam suos Ethnici celebrârunt Scipiones, Alexandros, Catones, Cæsares. Qualiter verò tu æstimes, quæ pauperes dicis beatos, & persecutionem patientibus regnum tribuis, & contemptibilia mundi eligis ut confundas fortia, & cum in formâ Dei esses, temetipsum exinanisti formam servi accipiens: Tu, inquam, æterna sapientia & verbo & exemplo nos miseros, & cæcos mortales docuisti.

Nota bene.

CHRISTVS. Vides igitur, honorem, dignitatem, non esse nisi vanam alterius imperiti æstimatoris æstimationem, quam an habeas scire nunquam possis, quam quæ Indies millies, si velit, alter deponere possit. Dixi imperiti æstimatoris: nam prudentior homini nihil tribuit, sed mihi cuius sunt bona omnia; dignitates verò per se despicit, etsi tamen jure meritoque omnem potestatem in alijs veneretur, maximè si virtutem illi videat conjunctam.

Vanitas honoris mundi.

HOMO. Si verò ea desit, cum virtuti honor defertur, carimonia illa illusio potius esse videtur; perinde ac si nigro dicatur quod sit albus, & claudus rectus prædicetur. Sæpe autem fit (quæ maxima calamitas est) ut virtus parto honore deperdat; cum honores mu-

nt mores, ut dici solet, sed rarò in meliores, ut in Sa-
 Salomone, & omnibus ferè Regibus Juda apparet:
 que adeò bonis hisce ferè mali gaudent, iisque po-
 untur. Existimo sanctâ tuâ providentiâ id fieri ne mo-
 antur pedes justorum dum pacem & gloriam pecca-
 rum vident; de quibus Propheta tuus dixit: Existima-
 am ut cognoscerem hoc, & labor est ante me, donec
 trem in sanctuarium tuum, & intelligam in novissi-
 is eorum. *Aspira*, ut sup. *Hæcine firmâ*, & c. pag. 8.

CHRISTVS. Sanè, si homines dignitatum onera ex-
 enderent, non facilè eas alicui inviderent; quid enim
 li qui iis honorantur, aut onerantur potius, præstare
 on debent? sanè id quod dux militi, præire scilicet
 rtute, & robore, sæpè protegere, fortè etiam alere, ut
 astor, imò & animam pro ovibus exponere. Nónne
 nim periculo pastoris oves pereunt & rapiuntur? Ad-
 e ingritudines, murmuraciones, æmulationes, eoq;
 majores, quò sæpè magis integrè munus geritur, ita ut
 illena beneficia etiam à parente collata, uno negato
 omnia obliterentur. Sollicitudines vide, quibus etiam
 gravari meus Apóstolus ajebat, & neminem scan-
 alizari, quin etiam ureretur; neminem infirmari,
 uin etiam infirmaretur. Jam considera, suaderésne
 lteri ut ad honores hos graderetur? Nónne diceres
 ementiam, honoris, id est incertissimæ rei, causâ, se
 liis mancipare, obnoxium facere ut omnibus iis satisf-
 at; cùm tamen impossibile sit, unum aliquem omni-
 us, aut per omnia vel uni satisfacere? Nónne ergo
 gregia tibi insipientia videtur, cùm possit homo quie-
 us & tranquillus vitam agere, tempestati se commit-
 ere? clayum etiam suscipere imperitum in tempestuo-
 o mari, & gratis pro omnium capitibus vadem se sta-
 nere, cū securus in navi ludere possit? Quis in acie at-
 olli supra omnes vult, ut ab hostibus appetatur? Quis
 ro aliis (quod omnes in dignitate, quiq; aliorum
 aram gerunt, patres familias, aliiq; faciunt) sponde-

*Dignitatum
 onera.*

*Incommo-
 da.*

2. Cor. ii.

*Nemo pla-
 cere potest
 omnibus.*

*Pericula
 ambitionis
 & vanitas.*

Nota simile.

re, qui ipse solvendo non sit? alterius sarcinam ferre qui suam nequit? me Deum suum pro alijs placare vel le, cum pro se non possit? alium ignotâ sibi viâ ducere & quæ ignorat sapè docere? alium è luto extrahere, cui ipse non rarò altiùs inhæreat? *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7.

HOMO. Hæc video omnia omni dignitati communiâ, seu sæculari seu Ecclesiasticæ; huic tamen magis ideoque longè ampliùs ab eo qui te Dominum timet fugiendam esse. O dementiam! ô insaniam mortalium hæc scire, & palpare, & non sapere!

CHRISTVS. Porrò si in horâ mortis jam te esse fingas & hæc enarrata consideres; nõnne obstupesces, possi fieri, ut aliquis ad dignitates & honores adspiret, nisi sit insipiens? Et si in iudicio te statuas, quem sensum horum habiturus es? ibi veri honores humilibus decernentur, & qui reliquerunt omnia, sedebunt super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus Israëli: de quibus Bernardus servus meus dixit: Hæc sedes sunt ambiendæ, hæc pulpita toto conatu exquirenda; at humana ambitio humi tantùm locatas sedes quærit, in cæl constitutas non novit. Infelix ambitio quæ magna ambire non novit! O quàm perspicuè toti orbi tum vanitas ambitiosorum, & honorum etiam non ambitiosorum quæditorum apparebit; neque petetur in illo theatro quis quid gesserit muneris, sed qualiter gesserit quod sibi impositum fuerat: ibi pauper & inglorius honorabitur à me, superbus & opulentus despicietur, & ejulabit dicens: Ecce hi sunt, quos habuimus in derisum, ecce quomodo computati sunt inter filios Dei. Et verò, honores quærendi, cur non potiùs momentaneum contemnendo, æternos amplecteris & certos.

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

HOMO. O quoties hîc honores adepti, vix eos aspexerunt, & perierunt; spreverunt alii, & æternos à se nacti fuerunt! Sic narratur de viro religioso, qui cognovit se damnandum graviter fuisse, si Episcopatum suscepisset

*Qui honores
ambiendi.
Matth. 19.*

*In iudicio
non quid, sed
qualiter ge-
stum sit at-
tenditur.*

Sap. 5.

*Honores bre-
ves hujus
vitæ.*

pisset, & te audio dicentem: Potentes potenter tormenta patientur, Quanto potius esset nomen scriptum se in vitæ libro, in fastis æternis, quàm in mundo hoc, ortis theatro, perituris mox vocibus resonare? Quid id est, quòd Sancti omnes tam sollicitè refugerunt honores, adeo què etiam mori petierunt potius quàm sciperent? Aut illi errarunt, aut ego si secùs facio.

Credo tibi &c. ut sup. pag. 7.

CHRISTVS. Expendebant illud, rapinam esse Deo *Honores ambire. rapina.*
 li honorem & gloriam debitam ambire; atque altè
 ud imbiberant; Qui hominibus placent, confusi
 nt, Deus spreuit eos. *Psal. 52.*

HOMO. Imò tuus Chrysoft. Mirum, ait, si aliquis re- *Chrysoft. super ep. ad Hebraos, ca. 13. hom. 34. Hebr. 5.*
 orum potest salvari, etiamsi necessitate compulsus of-
 cium susceperit, ut Saul, ut Aaron: de quo illud; Ne-
 o sumit sibi honorem, nisi qui vocatur à Deo tam-
 am Aaron. Et verò si appetat, eo ipso videtur indig-
 is dignitate, quo ipsam ambit; insuper gratiâ tuâ, ô
 eus, & auxilio, cum tamen illo maximè indigeat; tu
 im superbis resistis, & humilibus das gratiam, atque
 a omnes secum periculo subditos exponit.

CHRISTVS. Hoc est quod metuebant tantoperè
 ncti, & amici mei maximè, dum se in hoc sæculo ve-
 t exilio, aut carcere, aut pœnitentiæ loco esse consi-
 erabant, ideo què cum timore, & tremore salutem
 am operabantur: ubi ambitiosus non suam tantum-
 odò gravi periculo, sed etiam exponit alienam.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

HOMO. Imò Ethnici prudentiores me confundunt,
 niorum culmina fugientes, & privatam vitam eligen-
 s, beatum illum appellantes, qui procul negotiis & *Pace caret ambitiosus.*
 blico foret. Quot enim casus, ruinæ, strages ma-
 orum? ut verè stare in excelsis diu vix quisquam pos-
 videatur. Pax certè, ut video, suavissimum bonum
 imæ nostræ, nunquam ab ambitioso, rarò etiam
 honoribus pleno possidetur; servi sunt omnium,
 omnium

Vide Greg.
4 Moral.

Ambitionis
mala.

Bern. 2. l. de
Considera-
tione.

Matth. 11.

Luc. 11.

Gregor.
Ambitio
apostasia.

omnium iudicia metuunt, invidiâ & cupiditate torquentur. Cùm verò omni Christiano ad quietem internam & publicam quoad potest, & veram libertatem tendendum sit, quantum status permittit; planè ambitio maximè detestanda, ut video, & fugienda est: unde enim in consiliis etsi pravis, pertinacia? unde detractiones, adulationes? ferè omnia ex ambitione nascuntur, aut honorum, aut vanæ opinionis; & gravissimo scelere, sæpè ob punctum, ut dicitur, honoris, res publica tota, multorumque salus periclitatur, boni impediuntur, foventur mali, Dei que gloria & honor despicitur. O ambitio, exclamavit rectè Bernardus, ambivalentium crux! quomodo omnes torquens, omnibus places? nihil acerbius cruciat, nihil molestius inquinat, nihil tamen apud miseros mortales majus est ac celebrius. *Credo tibi*. &c. ut sup. pag. 7.

CHRISTVS. Sed quid magis valet quàm quod ego præbui humilitatis exemplum? Discite, dixi, à me, qui mitis sum & humilis corde. vis tu meus discipulus esse? ergo audi & sequere; audi, Væ vobis hypocritæ, qui amatis primas cathedras, & vocari ab hominibus Rabbi.

HOMO. Imò audio ambitionem à sapientibus etiam apostasiæ speciem vocari, & æstimari; sic sanè tuus Gregorius: Toties in apostasiæ crimen Prælatus labitur, quoties præesse delectatur. & rursus, Quoties hominibus præesse desidero, toties Deum præire affecto; humiliavit enim semetipsum Dominus, factus obediens usque ad mortem. & fieri ne potest, ubi tu Deus te humilias, homo se exaltet?

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

CHRISTVS. Si jam commemorem beneficia que largior homini, ut humilis sit & obediens mandatis meis; quid magis æquum, quàm ut me imitetur? qui magis rationi consonum? sed, quod indignissimum est, qui non habet nisi propositam sibi vanitatem, benefici

ficiis meis eam accendit, illisque in odium me
titur.

HOMO. O vanitas vanitatum! quærentur, cheu! fru-
stra aquæ istæ, neque enim sitim explent; tu verò sola
sietas, tu solus sufficis. utinam, ô fons vitæ, sic saperent
homines, ut potius sitim à te tolli omninò & esuriam
potarent, quàm illius fomenta, id est, res desideratas
postularent!

CHRISTVS. Porrò quàm indignum hominem aliis *Turpe ser-*
æesse velle, ex hoc discite, quid si enim in aulâ Regis *vum velle*
sibi mancipium coram eo vellet munia distribuere, si *dominari.*
potiora deligere, an æquum, an gratum foret?

HOMO. Tuum certè est, ô Sapientia, quæ attingis à
de ad finem fortiter, omnia suaviter disponere. Tuum
est familiam tuam regere; summi architecti, lapides or-
nare; per te Reges regnant, & legum conditores ju-
sta decernunt. Et quæ impudentia, vilissimum homin-
um honorem hîc tantum sibi assumere, vel præsumere, ut
videat familiam tuam ordinare? certè aut derogare sa-
pentiæ tuæ ambitiosum, aut bonitati diffidere planè
indeo. Tu nosti quos elegeris, & in manu tuâ corda
Regum & Principum. Fiet semper, & fiat in omnibus
iustissima voluntas tua.

CHRISTVS. Nónne & tibi mea in Josepho provi-
dentiâ manifesta evasit? attende ut illum è carcere
reverti ad regnum, & Davidem de pòst fœtantes assum-
psi? Te itaque mihi committe, & omnem sollicitudi-
nem projice in me: neque te deseram in æternum.

EXERCITIUM.

Non est consilium contra te, Domine, tibi ergo me totum
committo, omnemq; sollicitudinem in te projicio, tu
nos quos elegeris; sufficit mihi invenire gratiam in oculis tuis;
neque quidquam de manu tuâ requiro, sed jacto in te cogitatum
meum, & cum sollicitus sis mei, omnem mei curam in te projici-
o. Tu nosti quid expediat gloriae tuæ, nolo quidquam aliud,
quàm

Resignatio.

quàm fieri sanctissimam voluntatem tuam; sed in vocatione quæ vocatus sum permanebo, & recumbam in novissimo tecum loco, donec dixeris mihi: Ascende superius. O utinam hîc latere possim, & fulgere in celo; hîc esse parvus, & ibi magnus! imò etiam magnus non forem, nunc melius mihi est tecum humilem vitam agere, quàm habitare in tabernaculis peccatorum; melius tibi notum esse, quàm vulgò; tibi similem, quàm mundo; vestigia tua sequi, quàm Luciferum imitari; in humili stare, quàm ex altis ruere; tibi assimilari, quàm omnem mundi gloriam possidere. Peream potius, quàm ego ambitione meâ impediam sana consilii, excludam fortiores, prudentiores & me meliores, aut iis detraham, aut primas deposcam.

Pium propositum.

Psal. 115.

Protestor coram te, Domine, & curia tuâ caelesti, servus tuus sum ego, & filius ancilla tua; meliusquæ esse novi servire tibi, quàm vanitati; perire, quàm peccare in conspectu tuo. Fiat igitur in omnibus sanctissima voluntas tua, & concede mihi gratiam, ut potare possim improperium tuum, & eligere abjectus esse in domo tuâ, neque ulli velle placere nisi tibi. Ambitio enim subtile malum secretum virtus, pestis occulta, doli artifex, mater hypocrisis, livoris parens, vitiorum origo, criminum fomes, virtutum arugo, tinea sanctitatis, excacatrix cordium, ex remediis morbos creans, generans ex medicina languorem. Quantos hæc pestis nequitie supplantatos, turpiter dejecit, ut ceteri quique, quos latuit occultus effossor, subito expavescerent ad ruinam! quantos trudi fecit in tenebras exteriores, veste spoliatus nuptiali, & virtutum exercitio, & fructu pietatis evacuans!

Bernard.
serm. 6. super
Psal. 115.
Qui habitabat.

Applicatio
ad Communionem.

Gloria certè in confusione eorum, qui sic terrena sapiunt. Non veniat anima mea in consilium eorum, qui despiciunt consilium tuum, ô Sapientia aterna. In nidulo meo moriar, & ascendam in palmam, & apprehendam fructus ejus. Quæ autem illa, nisi tibi arbor vitæ, & vita mea? Inclinaisti enim te à summo calorum, & inclinas brachia tua, ut amplectar te, & ego, ego miser, accedat ad cor altum ut exalteris à me? non permittas dominari mihi superbiam, Domine mi, cui servire toto corde desidero, & cum eodem intimo corde tibi dedicem hoc templum cordis, oculi tui sint die ac nocte aperti super locum istum habitationis tuæ, vel melius vilius sum

si hospitii tui, quod non dedignaris, etsi cali calorum te non ca-
 pant; neque despicias, ô ter maximè Deus, etsi angustum; neque
 arseris etsi per superbiam immundum, tu qui mitis es & hu-
 milis corde. Eheu quid magis indignum? quid detestandum am-
 pios? quid graviùs puniendum, quàm ut videns te Deum cali,
 vulum factum, ultrà apponat homo magnificare se super-
 bram? Intolerabilis impudentia est, ut ubi sese exinanivit ma-
 gas, vermiculus infletur & intumescat.

Bern. serm.
 1. de Natal.
 Domini.

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

C A P V T X X I.

Meditatio de Superbiâ.

COMPOSITIO LOCI. Considera & imaginare co-
 ram te barathrum inferni, omnesque inferorum
 cruciatus ab unâ superbiâ esse profectos.

ORATIO, ut suprâ.

PUNCTUM I. Considera Primò, superbiam esse ap-
 titum inordinatum excellentiæ in temporalibus aut
 spiritualibus, quo quis majorem se facit, & fieri vult
 à se ipsâ sit: id verò tam stolidum, quàm si pumi-
 b indigneretur, quòd gigas esse negetur, aut vestis hu-
 s sibi non aptetur. Ideoque aptè Chrysostrmus ho-
 59. in Matth. Nihil certè arrogantia atque superbiâ
 jus, quæ mentis quoque vires naturâ hominibus
 concessas ita dejiciat, ut amentes ex prudentiâ ac ani-
 to stolidos efficere videatur. Nam si quis, cum staturâ
 bitum non superat, instar montium, imò altiorem
 putet, ac ideò se quasi montes excessurus erigat, nul-
 aliud argumentum suæ insanix quæremus: sic
 em inflatum videris hominem, qui meliorem se cæ-
 tis arbitretur, contemni que opinetur, si cæteris ho-
 nibus conferatur, nullum jam aliud signum vécor-
 ce hominis exquiras: tanto quippe ridiculosior illis
 e, qui naturâ insaniunt, quanto ipse sibi sponte hunc
 orbem injecit. Et post pauca: Certè quasi vile man-
 cium & miserum captivum diabolus eum abduxit,

Quid sit su-
 perbia.

Chrysostr,
 hom. 59. in
 Matth.

Dementia
 superbi.

Superbus
 diaboli
 mancipium.

agitatque

agitatque verberibus, & mille contumeliis quocumque velit. *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Hæcine firma*, ibid.

Secundò, cogita oriri illam ex sui ignorantia, & vtilitati, ut ex allato exemplo patet. Hinc fit ut multisibi deberi falsò existimet, multa licere, atque ita non legibus paret, neque beneficijs gratitudinem reddat, quia nemini se debere existimat, cum tamen debet omnibus; imperia excutit, leges ac regulas parvi pendit, aliis imperare affectat, imperiosè agit. Considera igitur pro remedio qui hæc legis, quid tibi ardeat quid ambias, quid tibi post tot peccata deberi existimes. Ut autem id noveris, vide etiam atque etiam quid fueris, quid sis, & eris.

Cuius omnia mala accidere possunt.

Contritio.

Tertiò, considera, nullum esse in mundo malum animi, aut corporis, quod tibi contingere non possit: imò, si rectè iudices, non debeatur. nonne enim æquum est, ut creatori à te illatam contumeliam omnis vlcisceretur creatura? Admirare igitur Angelos, ac Deum in primis, te tolerare, quem factis ipsis blasphemias, conterere Christum etiam Dominum, qui talem abominabilibusque tuis sustinet contradictionem, & in se scholâ humilitatis ignaviam, & illiberalitatem, ac cœdis duritiam, quòd ipsi pulsanti renuas aperire. Sic creaturas cæteras digredere.

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

PUNCTVM II. Considera te, ut creaturam, Deo parere debere; ut Christianum, Ecclesiæ, ut civem, Republicæ: imò, si rectè iudicas, omnibus obstrictus: nam qui Deo per peccatum est injurius, omni etiam creaturæ consequenter est contumeliosus; unde ergo gloriaripotest? Secundò, cogita talem te verè esse, qualem æstimat Deus. Expende igitur, qualis coram eo sis pro ob opera mala plurima, bona pauca, eaque imperfecta, ut meritò te ulceri comparere possis. Tertiò, compara te cum bestiis quoad corporis qualitates; non reperies te iis longè inferiorem: ingenio verò non

Vide quantum sis coram Deo sis.

in dæmonibus inferior es, imò etiam peior, ob frequentem post tot ac talia beneficia recidivam. Quid ergo futurum, si damnatis ob pauciora longè quàm tua sit crimina, te comparaveris? quid, si Ethnicis tam sedulis in virtutis studio ac dæmonum profundo cultu? *Hæcine vera, ut sup. pag. 7.*

PUNCTUM III. Considera quàm Deo sit odiosa superbia. Primò, ex Scripturæ testimonio, quæ ubique superbos ac oculos sublimes detestatur. Odibilis enim etiam Deo est & hominibus, & initium omnis peccati superbia: qui hæc infecti sunt, despicit eos Dominus mente cordis sui. Neque tantùm Deo odiosa est, sed hominibus: adeò ut Scriptura dicat melius esse humiliari cum mitibus, quàm dividere spolia cum superbis. Certè ut August. nulla ferè est pagina sanctorum librorum, in quâ non sonet quod Deus superbis resistit.

*Deo odiosa
superbia.
Eccl. 10.*

*Aug. doct.
Christ. lib. 3.
cap. 13.*

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

Secundò, considera supplicia superborum hîc & in futuro. O quàm terribile exemplum Luciferi, Adami, Anani, Nabuchodonosor, &c. Tertiò considera servitutem duram superborum, vitam quæ angoribus & solitudine plenam, timoribus & spebus variè conturbatam, eam quæ penitus detestare. *Credo tibi, ut supra*

*Esther, 7.
Dan. 4.*

pag. 7. Quartò, considera ob gravissimum peccatum superbiæ, justo judicio hominem tradi in servitutem duram, ac aliorum vitiorum omnium. siquidem bonorum spoliatrix est superbia; atque, ut Gregorius, vitiorum regina superbia; cum devinctum planè cor cepit, mox illud septem principalibus vitiis, quasi quibusdam suis ducibus devastandum tradit; est quæ evidentissimum signum reproborum, ut humilitas electorum. Considera postremò ignominiam superbi in ultimo: judicium enim durissimum his qui præsumptus fiet, exiguo autem conceditur misericordia, quandoque potentes potenter tormenta patiuntur, O quàm durus erit subsannatio, quâ dæmones superbo insultabunt,

*Basil. Const.
mon. c. 10.
Lib. 31.
Mor. c. 17.
Greg. lib. 14.
Mor. c. 18.*

*Superbia
ignominiosa
signum quod
reprobationis.*

dicētes; Tu vulneratus es sicut & nos, nostri similis effectus, detracta est ad inferos superbia tua! O JESU, p. 34

Meditatio de Humilitate.

COMPOSITIO LOCI. Imaginare te velut recensentem nihil creatum, nudum atque inermem, omnibusque destitutum, coram Deo ac curiâ ejus, & ante plurima peccatorum præcipitia, post te & undique plurimos hostes impellentes, subtus infernum apertum supra cælum & cælestem curiam te spectantem.

ORA Dominum, ut tibi veram humilitatem cordi largiatur.

PUNCTVM I. Imaginare te, ut in loci compositione jam dictum, & diù insiste, & demum aspira dicentem *Hæcine firma fide*, ut sup. pag. 8.

*Humilitas
quid sit.*

Deinde, considera humilitatem esse virtutem, quæ homo ex sui cognitione sibi vilescit, humilemque verè sese existimat, ex eo quod est ex se; quid verò illud utique nihil: ex nihilo enim homo est, & in illud reverteretur, nisi nos sustentaret Dominus, qui portat omnia verbo virtutis suæ; imò in longè pejus quàm nihil volveretur, id est, peccatum, omniū malorum gravissimum. Nunc vide, an sic te æstimes; si enim aliquis existimes te esse, cum nihil sis, ipse te, ut loquitur Apostolus, stolus, seducis. Credis hoc & verè? Secundò, cogita cum tu nihil à te, quid ab alio habeas, à Deo, hominibus, cæterisque creaturis. detrahe illa & separa à te, ut aliena, esse, tuum vivere, & intelligere; redde ea: & quid supererit tibi? nihil sanè. ibi igitur siste, ut te ipsum non veris, & discas humiliare te sub potenti manu Dei. Tertiò, considera te ipsum ut aliquid es, diem ortus tuæ vitæ & exitum illius, & cognosces verè vilissimum & miserrimum esse in omni ætate. Quid enim fuisti? nihil. Age verò, quid nunc es? inspice corpus, quid nisi factus stercorum, scaturigo sordium & vermium? inspice animam; secundum intellectū, plenam erroribus & multam tã igni

Galat. 6.

*Homo nihil
habet à se.*

1. Pet. 5.

*Humana
misericordia.*

ignorantiâ, ut penè de nullâ re bonâ rectè judica-
 possit; secundùm voluntatem, ad omnia bona se-
 nem, ad prava verò plurimùm pronam & inclinam.
 ònne enim omnium peccatorum capitalium in te fo-
 item habes, ac radicem sæpiùs pullulantem, & con-
 piscibilis passiones ardentes experiris? irascibilis ve-
 in bono segnes? Quid dicam de memoria? eheu!
 iam multâ vanitate fœdatur? Quartò, aspice, quæso,
 erum iterumque mala quæ te circumstant, ut in Loci
 ompositione dictum est, præcipitia peccatorû in quæ
 odie incidere potes, præterita verò sicut onus grave
 avata super te, dæmones undique te oppugnantes,
 fernum subrus te hiantem, cælum apertum, ac judi-
 m expectantem. *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7.

Pericula.

Quintò, considera quid futurus sis: certè secundùm
 corpus post tempus breve, morboisque, & misérias ex-
 uistas plurimas, esca vermium, usque ad diem novis-
 mum. Subsiste paulisper, ô lector, & descende in se-
 ulcrum vivens. Quid tunc proderit superbia, gula, lu-
 ria, &c? Deinde quid secundùm animam futurus sis,
 empe post errores & longam spiritus afflictionem, &
 peccata, morte mulctaberis, & reus ad Judicem trahe-
 s, salutis incertus, ejusque sententiâ cremandus, ut mi-
 mùm (pauci enim plenè hîc purgantur) in Purgato-
 ignibus. Et fieri potest ut extollas in altum cornu
 um, ac loquaris adversus Deum iniquitatem, tu va-
 or ad modicum parens, qui hodie es, & cras nō com-
 urebis? *Aspira*, ut sup. p. 8. *Hæcine firmâ fide*, &c. ibid.

Quid futurum post mortem.

PUNCTUM II. Cogita te ex te nec posse, nec scire
 uidquam, sed Deum omnia operari in omnibus; te
 rò instar pueri, qui nec se attollere, tueri, stare, nutri-
 , neq; hæc ab alio postulare possit. Credis hoc & ad-
 ic superbis? & unde? disce ab amantissimo JESU mitis
 se, & humilis corde; omnia illi, tibi verò nihil adscri-
 e. ille enim lux est illuminans omnia, tu velut laterna
 quâ si lumen ponatur, non lucet ipsa, sed lumen: imò

*Psal. 71.
Iacob. 4.*

*Hominum
ignora. ia.*

Math. 11.

*Homo instar
laternæ.*

verò hoc ipsum obscurat, quòd arbitrio Domini ubivis locari potest. Disce ergo esse humilis corde, ab humilimo JESV. Huccine redacti sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ absconditi in te, Domine mi, ut hoc pro magno discamus à te, quoniam mitis es & humilis corde? Itane magnum est, esse parvum, ut nisi à te quàm magnus es fieret, disci omnino non posset? ita planè; non enim aliter invenitur requies animæ, nisi in quieto timore digesto, quo magna sibi erat, quando sana tibi non erat. *Credo tibi*, ut su. p. 7.

*Aug. de S.
virginitate.*

*Imperfectio
hominum.*

PUNCTVM III. Considera aliarum perfectiones creaturarum, quodque præ cæteris nihil habeas, sed plurima tibi quæ alij habent desint, & in multis ab iis supereris, etiamsi forsitan in uno superes. Quid igitur in victu, vestitu, (quem nemo preciosum petit nisi ut videatur) officio, loco tibi conveniat, attende; ne, si jam plus tibi tribuas, digniori quid præripias in bonis, in honore, munere, in judicio confundaris, & jubearis novissimum locum tenere. Invenies certè, si rectè attendas, omnia infima tibi convenire.

Haccine vera, &c. ut suprà pag. 7.

Itaque sicut rideremus, si vilissimus rusticus præ Rege sese extolleret, aut si quis magnum se putaret, quòd in monte staret; sic nõne meritò ridebere si altiora te quæsieris, si te propter dona Dei extuleris, Christo se humiliante & ministrante? Gaude igitur, uti Sancti omnes, tui contemptu; fateare eum tibi deberi, aliis honores, privilegia, omniaque officia: tu de nullo querere de quo omnis creatura meritò, sed imprimis Deus gravissimè queri potest. Et tu si te velim æstimes, nõne foret indignum, si talis nolis haberi, dici, tractari? hypocrisis ista foret & iniquitas, si enim alios meliores & sapientiores judicas, nõne eos honore prævenire, non contristare, non judicare, sed de omnibus bene te sentire ac loqui oportet, & iis optima quæque deferre? tibi deteriora eligere, nulla privilegia vindicare, numquam dolere

dolere si alius tibi præferatur, de te sentiat malè.

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7. O JESU, ut inf. 343.

Secunda Pars.

PVNCTVM IV. Considera multitudinem peccatorum tuorum quæ in contumeliam Domini perpetrasti, & disce esse parvus in oculis tuis. Si oppugnet & elevant vanitas, horum memoriâ te libra, & recole gravissima quæque, ob quæ æterna supplicia promeritus es; de quibus etsi fortè reconciliatus, nunquam potes esse sine metu, cum nescias amore an odio dignus sis.

Peccatorum multorum.

Eccle. 9.

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.

Secundò considera in quanta peccata adhuc cadere possis, non est enim peccatum quod facit homo, quod non faceret alter homo, nisi creator hominis ruentem in præceps sustentaret. in lubrico enim stamus, & præcipiti monte, & eheu! undique impellimur; at vel maxime pondere nostro. *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7.

Aug. hom.

25. d. 50.

homil.

Tertiò considera quòd certus non sis an ullum Deo gratum opus feceris. quis enim novit sensum Domini? & ecce justitiæ nostræ sunt velut pannus menstruatae; & cum omnia fecerimus, servi inutiles sumus; An forsân donis Dei extolleris? audi, quantum crescunt in te dona, tantum crescit donorum ratio. Tùne eam dignè reddere potes? Quid ais? Quartò, considera nihil te posse boni præstare per te, sed esse velut terram proferentem spinas, nisi semen in te sit gratiæ Dei; age verò, quoties illud suffocasti, & cum centesimum reddere deberes, minimum Tulisti? Quintò, actiones tuas percurrere, & nullam deprehendes, in quâ te arguere non queas, aut non queat ille qui scrutatur corda & renes.

Nescimus an

ullum opus

Deo gratum.

Rom. 11.

Isaia 64.

Luca 17.

Aspira, ut sup. p. 8. *Hæcine firmâ fide*, &c. *ibid.*

PVNCTVM V. Considera tantam esse necessitatem hujus virtutis, ut absque illâ nulla alia Deo accepta sit; Nisi enim efficiamini sicut parvuli, ait Veritas, non intrabitis in regnum cælorum. Fundamentum siquidem

Humilitatis

necessitas.

Matth. 18.

est turris spiritalis, & per humilitatem ad sublimitatem ascendere oportet; quia hæc est via, & non alia præter ipsam: qui aliter vadit, cadit potius quam ascendit; quia sola est humilitas, quæ exultat; sola quæ ducit ad vitam. ita Bernardus, Chrysostomus verò ait, Ipsa mater est, & radix, & altrix, & fulcimentum, & vinculum bonorum, sicut superbia malorum; nihil humilitate potentius, fortior est petrâ, solidior adamante. Quid verò tu sentis, & reipse ostendis te sentire? Secundò, considera humiliantis se orationem semper exaudiri. Respexit, ait David, in orationem humilium, & non spreuit precem eorum. Imò ad nullum alium respicit. Ad quem enim, ait, respiciam, nisi ad pauperculum, & contritum spiritu, & trementem sermones meos? Deus autem superbis resistit.

Hæcine vera, ut sup pag. 7.

PUNCTVM VI. Considera te stare in theatro universi, & coram cælesti curiâ; jam tu decerne, an verè æternum ab ea, an à verme falsò & ridiculè ad momentum laudari malis. Secundò, considera omnem Christianæ vitæ perfectionem in humilitate consistere: hæc est hominis sublimitas, hæc gloria & magnificentia, verè cognoscere hoc quod magnum est, & illi conglutinari, & gloriam à Domino gloriæ quærere: hoc tu credis, & de honore es sollicitus? Tertiò, attende Christi exempla, qui humiliavit semetipsum usque ad mortem, ut tu viveres in æternum. *Credo tibi, &c. ut su. pag. 7.*

Quartò, perpende veritatem hujus sententiæ, Omnis qui se humiliat, exaltabitur; & qui se exultat, humiliabitur. Quintò, percurrere exempla Sanctorum qui gloriabantur in cruce Domini: exultabant, quia digni erant pro nomine ejus contumeliam pati. Eligebant affligi, sicut Moyses, cum populo Dei magis, quam temporalis regni habere jucunditatem. Postremò, considera magnum Dominum non nisi ab humilibus honorari, quodque cum simplicibus sit sermocinatio

ejus;

*B. m. ser. 2.
de ascens.
Domini,
Chrysost.
Rom. 20. in
Acta.
Psalm. 101.
1. Jac. 66.*

1. Pet. 5.

Philip. 2.

Luc. 14. 18.

*Actor. 5.
Hebr. 11.*

P. ov. 3.

jus, nihilque illi esse tam amicum, quam si quis se minimis annumeret.

EXERCITIVM.

OJSV humillime, Creator & Redemptor mi, nonne ex nihilo creasti me, & redemisti me in sanguine tuo, ac proinde otus tuus sum ego: memoria, intellectus, voluntas, & omnia tua sunt opus manuum tuarum, & quodcumque his bonum gratiâ uâ operor, tuum est; sed mihi hæc data à liberali manu tua, ut is utar, ratiunem strictam redditurus. Si ergo hæc omnia acceperim, & verè sim villicus malus, quid gloriari possum nisi in inimitatibus meis, aut quomodo aliis me præferre! Eheu! poterò te tibi respondere unum pro mille talentis & gratis tuis? An de uno peccato velut propitiato possum esse sine metu? scio me reum æternæ mortis fuisse, sed de verâ pœnitentiâ ignoro, & num amore an odio dignus sim. Video etiam innumeras misérias & casus ac peccata, in quæ hodie sic N. labi possum. non est enim peccatum, quod facit homo, quod non faceret alter homo, si tu deesses Deus meus. Ecce velut infans, nec stare, nec lapsus surgere, nec dere, nec tueri me possum in medio hostium deprehensus & inter angustias plurimas. Verè, Domine, jure ac meritò agnoscere me lebeo ob ista vilissimum; sic de me sentire, loqui, me tractare, & velle ab aliis censerì, tractari; illos verò ut meliores sapientioresq; habere & existimare.

Contemptus sui.

Eccli. 5.

Eccles. 9.

Sed ecce, Domine doleo vehementer, quòd cum talis sim, tam infirmus, tam miser, præ me alios vitupero, præferri iis me meumq; sensum volo, peccata excuso, celo, æstimari cupio, ac facta mea laudari, vituperari horreo, de publicis vehementer coram vermibus terra sollicitus, de privatis coram te securus. Nonne si sic egero, meritò erubescam coram toto orbe terrarum supremo die, & abominabilis tibi ero, despectus, & contemptus, sur gloria tua deprehensus, cum æternâ ignominiâ meâ. O Domine, ecce ego pulvis & cinis, quomodo audeo coram te attollere in altum cornu meum? unde mihi hæc insania, ut audeam hominum laudem captare, tuam spernere qui me in gehennam hoc momento perdere potes? An ignoro ultra verior, melior si? & cur, quæso, superbia,

Contrit. o.

Superbia. perbio, aut quid unquam superbia mihi profuit, aut gloria vana mundi huius? An meliorem me faciet alterius error aut fucus, ac simulatio mea? imò deteriorem facilè, cùm veram eternamque laudem Sirenes istæ si audiantur, eripiant, & æternum reponant in iudicio vituperium.

Luca 14. O insaniam filiorum Adam! curritur, laboratur, studetur suadetur, ut sumus acquiratur, ut à vanitate quis illudatur. Nonne firmâ fide credo, quòd qui se exaltat, humiliabitur? Si honorem igitur peto; certè humiliationem flagito & vituperium nonne solus honor is est, quem tua bonitas, & Sancti, in quorum conspectu sto, habent & habebunt in die illo iudicij? æternus hic momentaneus ille; verus hic, falsus ille; magnus hic, verè minimus est ille; denique ad salutem hic, ille verò ad interitum, velut venenum melle illitum, propinatum ab hoste vero, aut hostiliter amico. Ergòne venabor ultra amorem & favorem hominum, id est vermium terræ, de quo numquam certus esse queo: quem ut fumum nequeo retinere? Et tuas laudes spernam, ob vanitatem illam sub diaboli regno me constituam, & discipulus tuus, ô humillime JESU, esse renuam, & gratiam quam humilibus dare soles, & conversationem tuam quam simplicibus & humilibus nequis negare, aspernabor?

Psalm. 39. Ecce infra, supra, intra me pericula sunt; imò anima mea malorum omnium fons & origo, uti corpus est morborum, quod ut video de sordibus natum, sordibus plenum, in sordes abibit. Quò verò anima mea? Tu scis Domine: multiplicata enim sunt iniquitates meæ super capillos capitis mei, & bona si qua feci, omnia, vereor, infecit aut amor mei, aut voluntas mea. Doleo vehementer, ô infinita bonitas, maximè quia retribuì mala pro bonis; quòd pro gratiâ tuâ & donis injurias reposui, quoties vana gloriæ servus fui. nihil est tibi carius humilitate, nihil acceptius modestiâ, nihil perosius gloriâ & studio hominibus placendi. Hæc est enim præcipua conservatrix, & quasi custos quedam virtutum omnium, nihilq; est, quod nos ita hominibus gratos ac tibi Deo meo benignissimo faciat, quàm si vitæ merito magni, humilitate infimi simus. Humillime JESU, qui humilitatem meam ab ortu usque ad mortem tuam docuisti, qui Samaritanus &

probrum hominum pro me factus, & ad me abyssum miseriam tam amanter quotidie dignaris venire, & me tibi unire ut inter in te, & cresciam in te; quia cibus es grandium. Tu sic reumbes in novissimo, & ego optabo in summo? Tu descendere is ad vilitatem meam, & ego recedam à Majestate tuâ? Non a Domine mi, non ita Redemptor mi, sed vilissimus vermis vior ero posthac coram te, & humilis per gratiam tuam in oculis tuis, tu enim despicias superbos mente cordis tui, & exaltas humiles amicos tuos. Talis esse volo, & gratiâ tuâ opto voluntatem istam sanguine meo signare, ut in pace fiat hodie locus tuus in corde meo in aeternum. Amen.

Praxis humilitatis exercenda.

PRIMA erit, aliquando gradus ac signa humilitatis, inferiùs ponenda percurrere, & ad ea se examinare.

Secunda. Sese, ut in Meditatione dictum, considerare undique cinctum periculis: quæ consideratio admodum fructuosa, & ubique in tentatione obvia.

Tertia. Idem fieri poterit, considerando sese velut puerum, infantem, omnibus expositum ærumnis, & nudum præsidii; ut velut laternam, ut in Meditatione exposui. Hâc consideratione in omni vanæ gloriæ occasione utendum est, & habendus iis qui te laudat quasi qui aut errore, aut dolo, Deo frustra detrahat quod tibi tribuere velle videtur, & te participem sui criminis efficere in conspectu ejus; aut certè qui boni operis mercedem tibi gloriam nitatur odio aut ignorantia eripere, & velut coronam de capite tuo, ut falsam & merè imaginariam imponat, tibi que miserrimè imponat atque illudat.

Quarta. Habere in numero suas imperfectiones, earumque alphabetum, quod percurrat, ubi vanitatum aura blanditur. Quod enim adversus præcipitè iram Imperatori cuidam suggestum, ut alphabetum recenseret, priusquam sententiam ferret; id hîc imitari non erit inutile, idemque vel leviter aliquoties in die inspicere.

Quinta. Confessio sincera & frequens optima praxis erit.

Sexta. Considerare se ubique esse velut in theatro, & è cælo cœtantem Deum ac Beatos; hîc ranunculum aliquem coaxantem vanitatis. Hoc valebit adversus vanam gloriam, animique morem ex rectè factis aut donis Dei nascentem. quemadmodum & illud, quàm sit indignum acceptis à Deo beneficiis, eisdem illi contumeliam facere; si honorem det, cum inhonorare;

Modus vanam gloriam superandi.

Habeto alphabetum imperfectionum tuarum.

Nota vani hominis impietatem.

rare; si soletur, Spiritum Sanctum contristare; si liberalitate erga nos exerceat, etiam quod illius est, nobis vendicare: qui enim aliud superbus agere videtur, quàm accipere à Deo donum; & mox eadem per vanitatem hosti tribuere in Dei despectum aut eidem Deum impetere; exaltari à Deo, & illum deprimere? ideoque per Isaiam queritur *Filios enutruvi & exaltavi, in autem spreverunt me?*

Esai. 1.

Aspira, ut sup. pag. 8. Haccine firmâ, ibid.

Modus humiliter loquendi.

1. Cor. 15.

Juvenit etiam non mediocriter si numquam inter loquendum quis sibi aliquid tribuat, sed diuinæ bonitati adscribat, quâ omne donum; fiatque id quod monet Apostolus: si quis loquitur, quasi sermones Dei: si quis ministrat, tanquam e virtute quam ministrat Deus, ideò numquam usurpet, Eg hoc feci, sed Dei gratiâ hoc factum est: sic Apostolus, *Non ego sed gratia Dei mecum.*

Septuplex ruina tibi impendet.

Septima. In iis quæ obvia sunt, observa ubique humilitatis documenta; quid enim vallis abundans frumento, quid ariditas & sterilitas in monte, aliud docent quàm humilitatem, &c.

Octava. Aliquando contemplari septiformem ruinam; Prima est, tui similibus qui cœdè lapsi sunt; Secunda, Gentilium; Tertia, infantium ante Baptismum; Quarta, desperantium; Quinta, præfidentium; Sexta, perfectorum; Septima, penè per severantium. *Haccine vera, ut sup. pag. 7.*

Admonitorem habe.

Nona. In aliis aliquas virtutes notare, easque sibi imitanda proponere, nulli se antepone.

Decima. Admonitorem habere amicum & fidelem, qui non serviat auribus, sed veritati.

Undecima. Humilitatis opera ac obedientiæ, exemplo Christi Domini exercere. neque quisquam est tam magnus, quin sapè debeat alienæ parere servientium sibi voluntati; faciet cur fructu, si libenter virtutum occasione utatur.

Duodecima. Libenter in viâ comitis & socii in negotiis consilio & voluntati acquiescere, numquam de se suisque rebus a ostentationem loqui.

Homil. 12. Modestia & humilitati quomodo studendum.

Accipe alias è S. Basilio homilia de Humilitate. Quònam pacto, inquit, ad salutarem hanc animi humilitatem, perniciosâ superbiæ elatione relicta, descendemus? si perpetuo studium modestiæ exerceamus, &c. Vide ne in sermone arrogantiarum usurpes sophisticam, neque dictionem ostentes superbam, se in omnibus splendori ac magnificentiæ detrahas; comis erga amicum, mansuetus erga domesticum; patiens erga temerarios humanus erga humiles; patronus afflictis, invilens in dolor constitutos, in summâ neminem contemnens: suavis in appellatione

tione, alacer in responsione, dexter & expositus universis, ne te tua ipsius celebrans encomia, neque alios qui hoc faciunt bornans, neque inhonestam de proximo famam admittens, virtutes tuas ac prerogativas, quantum fieri potest, obtegens, peccatorum vero gratiam te ipsum accusans, nec expectans ut aliis reprehendere: ut idem facias quod justus, qui in principio sermonis se ipsum accusat: & sis qualis erat Job, quem non puduit urbis tumultuationem, propriam contra se deprecare ruinam. Ne sis increpando molestus ac severus, neque iracundus aut cum animi commotione quemquam reprehendas, respicit enim hoc contumaciam quamdam.] Neque propter peccata delicta condemnes aliquem, quasi rigidus juris exactor: sed eos qui deliquerunt complectare, & spiritualiter inquiras, quemadmodum admonet Apostolus: considerans te ipsum, ne & tu tenteris. Et tantum studij impendas, ne apud homines gloriosus habeare, quantum impendunt alii, ut gloriorentur, siquidem Christi memor fueris. At prelati es aliis, homines te glorificant; par esto subjectis, non tamquam dominans in clericis, ut Apostolus inquit, neque secularibus Principibus te conformes. qui namque primus esse cupit, omnium minimum servum esse jubet Christus.

Nota.

Adverte gradus superbiæ, & ad hoc te examina, & singulos testare. Primus, nolle puniri ob peccatum; Secundus, ferre patienter punitionem; Tertius, non ferre si errasse dicaris; Quartus, agere ut alii credant te non errasse; Quintus, nolle puniri; Sextus, non dolere; Septimus, defendere peccatum.

Gradus superbiæ.

Gradus ex D. Bernardo. Primus, curiositas: Secundus, levitas animi: Tertius, inepta lætitia: Quartus, jactantia: Quintus, singularitas: Sextus, arrogantia: Septimus, præsumptio: Octavus, defensio peccati: Nonus, simulata confessio: Decimus, rebellio: Undecimus, libertas peccandi: Duodecimus, consuetudo peccandi.

Idem ex D. Bernardo.

A C T U S. Primus, magni pendere se: Secundus, ad alta se dignum profiteri: Tertius, alta appetere; Quartus, velle ab aliis magni fieri: Quintus, dolere si non: Sextus, præferre se aliis, & maiorem putare: Septimus, Superioribus non parere: Octavus, nec Deo quidem obedire. Explora an hæc in te sunt, & deprecare.

*Eiusdem actus.**Nota gradus humilitatis.*

Primus, cognoscere vilitatem: Secundus, dolere: Tertius, humiliari: Quartus, facere ut credant alii: Quintus, pati ut dicant: Sextus, pati ut velut viles tractemur: Septimus, optare ut sic statuere te coram Deo, & hos conscende sanctis desideriis.

*Humilitatis gradus.**A. S. Be-*

*A S. Benedicto hi assignantur.**Idem ex D.
Benedicto.*

Primus, timor Domini; Secundus, resignatio; Tertius, obedientiâ; Quartus, obedientia etiam in arduis; Quintus, mare & alia aperire Superiori; Sextus, ad omnia se indignum æstimare; Septimus, omnibus se inferiorem ex animo existimare; Octavus, communia seruire, non esse singularem; Nonus, tunc re donec rogetur; Decimus, non esse ad risum promptum; Undecimus, pauca & rationabilia modestè loqui; Duodecimus corde & corpore præ se ferre humilitatem. Horum occasiones attende & propone.

*Ejusdem
actus.*

ACTVS Primus. Vilipensio sui; Secundus, putare se ineptum ad omnia; Tertius, nolle æstimari; Quartus, vilem velle se haberi; Quintus, dolere magni fieri; Sextus, aliis se conferenti inferiorem reputare; Septimus, resignare se totum; Octavus, se subicere se hominibus omnibus propter Deum; Nonus, amplecti quod humiliter est. Vel sic; Primò, nihil dicere unde laudem consequatur; Secundò, non gaudere cum laudatur; Tertio, non facere quidquam ob respectum humanum; Quarto, non se excusare; Quintò, vanas cogitationes procul pelleri; Sextò, omnes sibi ducere superiores; Septimò, benè accipere humilitatis occasiones. *Haccine vera*, ut sup. pag. 7.

*Signa humilitatis ex Cassiano.**Signa.*

Primò, mortificatum esse; Secundò, aperire omnia Superioris; Tertio, omnia ejus arbitrio facere; Quarto, obedientiam omnibus & mansuetudo; Quintò, non inferre malum, & illud pati; Sextò, nihil agere sine exemplo aut regulâ; Septimò, omni vilitate contentum esse, & inutilem operarium se existimare; Octavò, se ex corde putare omnibus inferiorem; Nonò, cohibere linguam, & modestè loqui; Decimò, non facile dederi.

Alia.

Vel hæc. Primò, nolle laudari; Secundò, simplicem in modum esse; Tertio, bona de se dicta non agnoscere, aut, ne ea prodant, quia cognita timere; Quarto, minus putare de se quam dicuntur; Quintò, in proximo videre quòd plus habeat se se; Sextò, accusare se; non negare; Septimò, non excusare, & correctorem admittere libenti animo; Octavò, nescire virtutes suas; Nonò, humana contemnere; Decimò, pro persequentibus orare & iis benefacere.

*Praxis pro sui cognitione R. P. Roberti
Sorruvelli.*

Quid fui, Domine? quid sum? & quid ero? fui nihil, nihil
in, & ero fortè nihilo pejus. Fui conceptus in originali pec-
o, sum plenus peccato actuali, & quis scit an ero condem-
tus pœnâ gehennali? fui miserabilis in ingressu, sum misera-
ior in progressu, miserrimus ero in egressu. fui sperma fœti-
m, sum saccus stercorum, ero esca vermium. Cùm nihil es-
in, fui sine periculo damnationis, & sine spe salutis: & jam sũ
spe dubiâ & gravi periculo: ero aut ex re speratâ felix, aut ex
riculi successu infelicissimus, sic fui, ut damnari non possem;
sum, ut salvari vix possim; sic ero, ut in æternum damnatus,
in æternum salvus. Quid fuerim scio, quodd fui pessimus:
id sim nescio, quia de gratiâ incertus: quid ero ignoro, quia
salute dubius. Quod fui, Domine, ignosce, quod sum, corri-
; quod ero, dirige: dirige inquam à malo præterito, in bono
presenti, ad præmium futurum. Amen.

Aspira, ut sup. pag. 8. Haccine firmâ fide, &c. ibid.

JACVLATORIÆ.

Overim me, uoverim te; ut amem te, & contemnam me.

*Tua est, Domine, magnificentia, & gloria, & victoria, tua sunt
omnia: & qua de manu tua accepimus, dedimus tibi.*

*is sum ego, Domine Deus, & qua domus patris mei, ut prestares
mibi talia?*

id est homo, quia magnificas eum, & apponis erga eum cor tuum?

*is sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humiliare
spicit in calo & in terra?*

*id tibi sum ipse, ut amari te jubeas à me, & , ni faciam, irascaris
mibi, & mineris ingentes misérias? O quàm excelsus es Domine!*

sed humiles corde sunt domus tua.

*n veniat mihi, Domine, pes superbia; ibi enim ceciderunt omnes
qui operantur iniquitatem.*

Aug. l. 2.

Soliloq.

cap. 1.

1. Par. 29.

2. Reg. 7.

Iob. 7.

Psal. 112.

Aug. lib. 1.

Conf. c. 5.

Psal. 35.

CAPVT XXII.

Meditatio I. de obedientiâ humilitatis filiâ.

COMPOSITIO LOCI, videre universum, Christum

Dominum, B. Virginem, & Angelos & creaturas

anes Dei nutui parentes, & tu audes repugnare?

PVN

*Quàm ne-
cessaria sis in
omnibus
subordina-
tio.*

*Deo maior
certè cura
communita-
tis quàm
singulorum.*

*Rom. 13.
Dent. 17.*

*Obedientia
perfectio &
dignitas.*

PUNCTVM I. Considera, divinam Majestatem, e ubique præfens sit, tamen noluisse gubernare hæc inferiora, nisi per superiora, ut patet in cælis, Angelis hominibus. Considera Secundò, subordinationem istam aded necessariam, ut, quemadmodum in cælestibus orbibus contingit, inferiorem à supremo non nisi per immediatum moveri, ita neque homo à Deo eque voluntate gubernetur, nisi ille cum Superiore seu ejusque voluntate conjunctus sit. Primus enim orbis sive supremus hac in re est divina voluntas, regula omnium bonarum voluntatum: huic proxima illius quæ ipse delegit, Superioris scilicet, omnis enim potestas Deo est, & à Deo singulari curâ gubernatur, cum per Superiores communitas regatur, cujus meritò cura major est Deo quàm singulorum. *Hæcine vera*, pag. 7.

Considera Tertiò, omnia creata Deo parere; atque erubescere esse solum te rebellem, cui tamen omnia data sunt à liberalissimo Domino, ut pareant tibi, & tu ut vicissim pareas Deo. Considera Quartò, quàm sit indignum hominem voluntati divinæ, id est Superioris non parere: siquidem talis, ut equus, non fræno, sefflori resistit. qui enim potestati resistit, Dei ordinationi resistit; atque ided Scriptura dicit, Qui superbier nolens obedire sacerdotis imperio, morte morietur.

Aspira, ut supr. pag. 8. *Hæcine firmâ*, &c.

PUNCTVM II. Considera dignitatem & perfectionem obedientiæ. Primò, quia conjungit nos optimæ Dei voluntati, ut quasi errare homo nequeat; quid tibi optatius esse potest? Secundò, nos totos Deo tradit in holocaustum, veluti si arbor, non fructus tantum daretur; quippe executionem, volûtatem & judicium quod difficillimum est, tradit. vide an talis sis, scilicet ut cadaver, baculus senis in manu Superiorum tuorum quisquis sis, & quocumque in statu, & vide ut vel contentè hanc expleant milites in omnia pericula omnia hæc præparati. Tertiò, scito quòd obedientia sola virtus est quæ

uæ virtutes cæteras (juxta id quod S. Gregorius) men-
 inserit insertasque custodit. idque tum quod omnes
 tus virtutum jubeantur, tum quod ipsa humilitatis,
 uentia, fidei & charitatis actus virtute contineat;
 nõ per ipsam ut notam, omnes aliæ virtutes in San-
 is, etiam extaticis probentur. Quartò, considera lo-
 um illum Scripturæ, Melior est obedientia quàm vi-
 imæ; & auscultare magis quàm offerre adipem arie-
 m. quoniam quasi peccatum ariolandi est, repugna-
 ; & quasi scelus idololatriæ, nolle acquiescere. Vi-
 imas Gregorius corporis castigationem & devotio-
 em interpretatur; Et obedientia, inquit, victimis verè
 æponitur, quia per victimas aliena corpora, per obe-
 entiam verò voluntas propria mactatur.

Greg. lib. 35.
 Mor. c. 10.

Obedientia
 nota vera
 sanctitatis.

1. Reg. 15.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

Expende item illa verba Salvatoris nostri: Qui vos
 dit, me audit; qui vos spernit, me spernit. Sive enim
 deus, ut Bernardus, sive homo vicarius Dei manda-
 tum quodcumque tradiderit, pari profectò obsequen-
 tum est curâ, pari reverentiâ deferendum. ideoq; hor-
 tur Apostolus. Quodcumque facitis, ex animo ope-
 mini, sicut Domino, & non hominibus.

Luc. 10.

Bernard. de
 precept. &
 disp.

Coloss. 3.

Credo tibi, &c. ut suprà pag. 7.

Considera Quintò, obedientiâ omnes tentationes
 pericula superari; juxta illud, Vir obediens loque-
 tur victorias; operaque insuper nostra valdè nobilitari,
 meritoria fieri, ac nostras orationes efficaces. Obe-
 dit enim Deus orationibus nostris, si obedientes fue-
 ritus Præpositis nostris. Sextò, obedientia, ut Clima-
 cus, est abnegatio animæ, corporis proprii voluntaria
 mors, vita sine sollicitudine, navigatio sine damno, se-
 ptura voluntatis, vita humilitatis, & quasi si quis dor-
 mendo iter faciat: securus enim est, sive faciat, sive o-
 mittat, quando quidem Deo se tradiderit.

Prov. 21.

Gregor.

Gradu. 4.

Creator meus, ut inf. pag. 356.

Obedientia
 commoda.

PUNCTVM III: Considera quantæ tenebræ sint ho-
 . minum,

minum, quanta cæcitas, quàm incertæ providentiæ nostræ, ut nemo sciat quid expediat, ideoque verè beneficium esse magnum, bonum ducem nancisci, & potissimum Deum, qui ita intendit nobis, perinde ac soli essemus, ut verè dicere liceat: Dominus regit me, nihil mihi deerit, in loco pascuæ ibi me collocavit. Nam ut Deus per Sacramenta sanctificat, ita per homines homines regit, & per internuntios suos suam voluntatem indicat: habes non solum tu Religiose, sed omnis subditus, Arcam Domini Superiores suos, qui in omni re interroget. Secundò attendo nullam artem sine magistro facilè addisci, ita neque artem Deo servandi. Adverte autem multo magis vitam spirituales peritum ducem requirere, magnamque esse stultitiam scito, rerum incognitarum facere experimentum tuo periculo, cum aliter possis: ideoque Climachus ait, rudem hac duce perfectionem attingere, sine eâ peritissimum facilè errare. Quartò, considera utilitatem sinceræ obedientiæ: si quis enim sincerus & obediens sit, statim etiam gravissimas tentationes, potissimum carnis, evanescere sentiet, atque per eam sanabitur. Quintò, quanto amore & observantiâ Superiores colendi, cum sint patres nostri, vicarii Dei, rationem reddaturi pro animabus nostris. Obedite, ait Apostolus præpositis vestris, & subjacete eis. ipsi enim pervigilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri; ut cum gaudio hoc faciant, & non gementes: hoc enim non expedit vobis.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7. vel Creator meus, ut infra pag. 356.

Meditatio II. De Obedientia.

COMPOSITIO LOCI. Considera, Deum omnia creatantem, & suæ voluntatis exequendæ dantem præceptum.

Obedientia. PUNCTUM I. Considera, ô viator Dei voluntate sequi

qui ut regulam perfectissimam, esse beatitudinem
 ostram; imò esse beatius quàm esse matrem Dei, ut B.
 August. unde Dominus, cum mulier illa dixisset, Bea-
 us venter, qui te portavit; ait, Quin imò beati qui au-
 iunt verbum Dei, & custodiunt illud Secundò, Chri-
 um aspice promptissimè venisse ut faceret volunta-
 em Patris sui; factum obedientem usque ad mortem,
 on solùm Deo Patri, matriquæ suæ, sed & homini-
 us impiis, Augusto scilicet, imò immanibus etiam tor-
 oribus, & tu negas ipsi & Superioribus parere? Ita verò
 am dilexit, ut diceret cibum suum esse facere volunta-
 em Patris. Vide an Domino IESU similis sis, itaque avi-
 è atque si cibum quæras, in omnibus optes fieri Dei
 c Superioris voluntatem. Tertiò, considera hæc verba, *Matth. 23.*
 Quicumque enim fecerit voluntatem Patris mei, ipse
 meus frater & soror & mater est. *Aspira*, ut sup. pag. 8.
accine firmâ.

Quartò, considera ut B. Virgo filium sit imitata, ut
 apostoli, quos omnes Dominus per Bethaniam, id est
 omum obedientiæ, ad montem Oliveti duxit, cum *Obediens à*
 scensurus esset in cælum. Est enim obedientia perfe- *Deo depen-*
 tissima dependentia à providentia divina, quam per *det.*
 superiores experimur. Quintò, attende veri obediens
 esse, non spectare quis sit Superior, an doctus, an
 doctus, quandoquidem ipsa Sapientia æterna nos
 regat. Sextò, ejusdem esse id omne velle, & optimum id
 iudicare quod statuit Superior, sicut fit in rebus fidei,
 uasi ipsum mandatum ab ore Domini proficisceretur.
 Inde Hieronymus, Credas tibi salutare quidquid Su- *Hier. epist.*
 perior præceperit, nec de majorum sententiâ iudices; *ad Rust.*
 tum officium est obedire, & implere quæ iussa sunt,
 icente Moysè: Audi Israël & tace. qui enim propter
 tionem obedit, sibi obedit & rationi, non Superiori.
 eque obediens est; quemadmodum qui ob rationem
 lam credit, fidelis esse non potest. Septimò, incom- *Vide incom-*
 oda quæ ex huius defectu oriuntur. Primò, homo ni- *moda.*

Prov 12.

*Incommoda
propria pru-
dentia*

Bern serm.

*3. de circum-
cis.*

*Inobedien-
tia concor-
diam tollit.*

*Obedientia
fructus.*

*Bernar. vo-
luntas pro-
pria lepra
est.*

*Cass coll.
Abb. Moy-
sis.*

Basil.

titur propriâ suâ prudentiâ, quod stultum est: via verè stulti, ut Sapiens ait, recta est in oculis ejus; qui autem sapiens est, audit consilia. Judicio certè repugnanti nemo obedire diu potest; talis enim murmurat, temerè Superiorem judicat, se illi præfert: ideoque obedientia illa non est virtus patientiæ, sed velamentum malitiæ. Accedit Secundò, concordiam perire, pro quæ æquum est membrum capiti potius, quàm contrà caput membris consentire. Considera ut adversus hæc precès, quamque grave sit hominem & maximè Religiosum, qui ut baculum & cadaver se fore obtulit, & obedientiam pro regulâ vitæ habet, hîc deficere; quantaque superbia sit ullum hominem se in suâ re sapientiorum Deo aut meliorem putare. Si enim secus arbitratur inobediens, cùm sciat Deum mandare, cur obedientiæ refragatur? *Creator meus*, ut infrâ pag. 356.

PUNCTVM II. Considera Primò, quòd obedientiam voluntatem propriam lepram pessimam animæ destruat: lepra quippe est, facitque ut bona bona non sint, Deumque oppugnat, ac universi ordinem à Deo constitutum perturbat. Secundò, quòd hæc portæ aperiat gravissimis tentationibus & perturbationibus neque ullo certè vitio tam præcipitem diabolus monachum pertrahit ad mortem, quàm si suo judicio suaferit definitionique considerare: idem valet in aliis. Obediens verò, propriamque voluntate carens, tranquillissimo in portu navigat. Considera Tertiò, quàm sit grave, maximè si vovisti, non parere, cùm ratio, creatio a redemptio, vocatio & conservatio nos obstringat. Id eò Basilus, Quicquid eo (Superiore) nesciente facis furtum ac sacrilegium est, tibi que exitium, nullam autem utilitatem apportat, esto, tu id bonum judices: nan si bonum, cur non in aperto? Considera Quartò, si non obedias, necessariò aut carni aut dæmoni parendum esse; & vide quàm stultum, suave Christi jugum cum tam dirâ servitute commutare. *Credo tibi*, ut su. p. 7

PUNCTUM III. Considera Primò conditiones obedientiæ, & an eæ in te sint. Primò, debet esse integra, etiam in minimis; turpe enim pro tantillo detrahere hoc oculo. Secundò, prompta, ut simus sicut Angeli voces & ad nutum parati; sive enim Deus, sive homo mandatum aliquod tradiderit, pari profectò obsequendum est curâ, pari reverentiâ deferendum. Tertio, simplex, purè propter Deum, non ob commoditatem. Hinc perfectè obediens nullum in præceptis discrimen facit, fortisque est in arduis tolerandis, patransis, appetendis. Quarto, perseverans; Quintò, alacris; Sextò, humilis; Septimò, ex amore & devotione; Octavo, cum gaudio spirituali. Considera Secundò exempla Sanctorum verè obedientium, ut magni Abrahami, ejusque præmium; Joannis Monachi, &c. & pudeat nos prudentiæ nostræ: etenim si quis etiam minus spirituali obediat, tamen, ut Climachus, non injustus est Deus ut eas animas fallat, quæ cum fide & humilitate alterius iudicio se submitunt. Tertio vide pœnas inobedientis Adami, Saulis, Prophetæ illius in Bethel; & contemnitæ. Adverte autem Sanctorum omnium summum bonum & solatium esse in omnibus scire & exequi posse divinam voluntatem; ejusque obedientem verè participem esse. An verò tibi dulce est parere? an murmurat si quis petita neget & voluntati tuæ repugnet? Quarto, considera sine obedientiâ nullum meritum esse. quis enim remunerat servum non operantem pro se, nec secundum voluntatem suam? Obedientia verò opera etiam indifferentia veluti virgula Midæ inaurat. Postremò vide, cum tot nominibus Dei ac Domini tui sis, quàm grave sit murmurare, nolle obedire, ut patet in Core, Israëlitis, Maria sorore Moyse: ut verè à Basilio dictum sit, Præmium majus debetur obedientiæ, quàm rectè factò cum continentia.

Conditiones obedientiæ.

Bernard. in tract. 2. de præcep. & dispens. ferè inisio.

Obediens non fallitur Gradus 25.

*Gen. 3.
1. Reg. 15.
3 Reg 13.*

*Nũm. 26.
Num. 12.*

EXERCITIUM.

Creator meus, & Redemptor meus, Dominus meus, & Deus meus, ecce ego creatura, servus, filius, infinitis titulis tuus sum, ut obediam Majestati tuæ. sed eheu! etsi omnia tibi obediant, & hæc mihi dederis ut obediam tibi; tamen instar prodigi substantiam accipio, & parere recusò; quasi prudentiæ te sim, & iis quos ut me regerent constituisti. Hinc vagor incertus consilii, & sollicitus vivo, qui possum securus, si in te iactarem cogitatum meum. Quid enim scio quid expediat mihi, certè novi hoc unum ut obediam tibi & Superioribus meis, & instar Abraham offeram voluntatem meam primogenitum meum, & libertatem; id certè hodie facio in conspectu tuo, & curia tua ac in omnibus obedire volo: Superiores sive seculares, sive spirituales agnoscere pro vicariis tuis, eosq; amore omni sincero & reverentiâ colere, non judicare jussa eorum. nescit enim judicare, quisquis perfectè didicit obedire.

Philip. 2. Bone JESU, qui ex amore mei factus es obediens usque ad mortem crucis, atque ex iis qua passus es, obedientiam didicisti, & docuisti exemplo & verbo tuo; dicis, Non mea voluntas fiat

Luc. 22. sed tua. Egone igitur dicam, etsi dura, etsi adversarios mihi im miseris, Non tua, ô Deus, sed mea sunt? repugnando, excusando & murmurando, quoties sensualitas & proprium judicium aliud ab obedientiâ suaserunt? Tu dicis, Non quero voluntatem

Ioan. 5. meam, sed ejus qui misit me, & animam tuam ponis pro me; ego verò nisi sensui, nisi palato meo placeat quod jubetur, ut placeam tibi repugnabo, & ubique queram toto corde & animo voluntatem meam: Non ita sed ecce jam tibi offero eam in victimam & holocaustum. In æternum nec in parvo, nec in magno utar absque sanctissima voluntate tua. Nemo enim sibi vivit, sed tibi, qui pro nobis vivere & mori dignatus es, utinam verò ego jam sincere dicere possim, Vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus.

Galat. 2. Quid enim justius, quàm ut tibi vivam, ô vita mea, & quod manduco te, vivam propter te? Et verè si hoc credo, te esse, & vivere in me, cupere mecum esse æternum, quàm exultare deo, & amari

Applicatio
ad Com-
munionem:

mare te, cum tu Deus meus charitas in medio mei es, & cibus & ortus meus. Vtinam vivam in te, & spiritu tuo agar, & filius tuus sim, & tu hereditas mea! Dicebat Boos, Ruth, ut cum messoribus intingeret buccellam suam in aceto, & ut colligeret liberè vicas, & illa mox adoravit eum super terram. Tu verò jubes in sanguine tuo nõ buccellam, sed animam meam lavem, & in aere memorialis passionis tuæ, & frumentum toto pectore colligam lectorum. Et quoties? quoties quispiam etsi improbus Sacerdos vocat; toties enim obedis voci haminis, & tibi non erit paratum cor meum, ut faciam voluntatem tuam, & patiar quod tibi sum fuerit? Et verò quid mihi beatius, quàm pravam voluntatem meam, quæ me toties perdidit, & perdit quoties eam selector, exuere, & tuam induere, quæ regula est omnis bonæ voluntatis? O Sapientia aeterna, dirige me in semitam mandatorum tuorum, & doce me facere unicam voluntatem tuam: neque enim alias mercedem expectare potero à te, ô Paterfamilias, qui me vocasti in vineam tuam, cum operarios es vocaturus, si secundum meam, & non tuam voluntatem operatus fuero. Da mihi Domine gratiam, ut cognoscam & faciam eam toto corde meo.

Ruth. 2.

Psalm. 26.

Matth. 20.

Praxis obedientiæ exercenda.

NOTA hæc quæ de obedientia dicta sunt videri magis ad religiosos, quam ad sæculares pertinere. verum ad utroque fruendos eadem valent. Neque minùs sæculari quam religioso utilia sunt.

Prima verò praxis est, considerare diligenter, quos qualibet tibi Deus dederit ductores ac Superiores; deinde eorum mandata ac præcepta, legesque investigare & observare. Nulla res latius patet, nulla utiliùs exercetur.

Secundà. Parentum, Majorum, Præceptorum jussis studiosè parere, etiam in minimis. Hinc B. Catharina Senensis domini in præsentem Christum, in matre B. Virginem intuebatur, eisque piecunimè obediebat.

Tertia. Manè dum actiones nostras disponimus, eas omnes conformam legum ac voluntatis Superioris, id est, Dei complere.

Quarta. In omnibus dubiis primò Deum supplici precè, deinde Superiorem adire cum magnâ resignatione.

Quinta. Ad mandata quæ graviora accidere possent, animu præparare:

Sexta. Frequenter illud in corde revolvere: Quis vos audit me audit, id est, sapientiam, bonitatem & potentiam infinitam cui resistere nemo potest.

Septima. Numquam conari Superiores in suam sententia pertrahere, sed rationes exponere cum resignatione.

Dignatus es, ut sup. pag. 10.

I A C V L A T O R I Æ.

Loquere, Domine, quia audit servus tuus.

Domine quid vis me facere?

1. Reg. 2.

Actor. 9.

Psal. 118.

Levavi manus meas ad mandata tua, quæ dilexi: & exercebar justificationibus tuis.

Psal. 115.

O Domine, quia ego servus tuus: ego servus tuus, & filius ancie tue.

Psal. 110.

Fidelia omnia mandata ejus, confirmata in seculum seculi, facta veritate & aequitate.

Psal. 118.

Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalum.

C A P V T XXIII.

Deliberatio de moderandâ cupiditate bonorum secundo in viâ perfectionis auxilio.

1. Tim. 6.

Iob 1.

Cupiditas

est animi

carnifex &

tortura.

Bern. ser. de

conv. ad

clero.

HOMO. Nihil intulimus in hunc mundum, haud dubium quòd nec auferre quid possumus: Nudus egressus sum de ventre matris meæ, & nudus revertar illuc in matrem omnium. Interea, cheu! lucrum hîc inter desideriorum undas, spinæque divitarum urunt & trahunt. Felicitas putatur multa possidere; sed quanta infelicitas Deus meus, pro felicitate amplecti infelicitatem. Divitiarum enim amor insatiabilis, longeque amplius desiderio torquet animam, quam refrigeret usu suo; utpote quarum acquisitio labor, possessio timoris, amissio plena doloris invenitur. *Hæcine vera, ut sup. pag. 7.*

Paupertas verò gravis est, multaque secum incommoda, multa impedimenta virtutis adferre videtur; beata quidem esse dicitur, sed omnibus odiosa, quæ eligat

eligam ignoro: Dirige me CHRISTE JESV Redemptor mi dux viæ, & vitæ meæ, ne radix malorum omnium cupiditas errare me faciat à viâ aternitatis & sine creationis meæ. Scio opes parandas esse ad vitam sustentandam mortalem, sed vereor ne sollicitudo hujus sæculi virtutis opprimat semina, & divitiis si potiar, apponam cor meum. 1. Tim. 6.

CHRISTVS Ideò vide quem terminum constitueris desiderio quærendi & augendi opes. Nónne enim fatigat se supervacuo labore viator, qui terminum viæ nullum sibi proponit? Quòd si cupiditatem solam audias, certè terminum nullum invenies: illa enim sanguisuga semper dicit, affer, affer: impletur autem numquam. Cupiditas
refrenanda.
PROV. 30.

HOMO. Sic vulgò video cupiditati laxari fræna, & si multas opes congerere potuerint, multas largiri decernunt; juxta illud Tobix monitum: si multum tibi fuerit, abundanter tribue; si exiguum tibi fuerit, etiam exiguum libenter impertire. Tob 4.

CHRISTVS. Nónne hoc est ad incertum portum navigare, cupiditati vela pandere, & sædi sese periculo naufragii exponere? desinias ergo desideria, neque plus opum postula, quàm ut necessitati subvenias tuæ, ac Christianam in proximo exerceas charitatem, idque secundùm statum ac vocationem tuam. Cur tu togam staturæ tuæ non aptam, cur onus humeris tuis impar quæris? & cujus gratiâ? si nihil hinc auferes, hîc verò ultra victum & amictum nihil habere sit necesse, quid frustra te torques? an ut cum damno animæ tuæ moriturus pascas alienum corpus?

Credo tibi, ut suprà pag. 7.

HOMO. Sed nescio, quomodo perpetuò desiderio torqueamur, crescatque illud semper, & amor divitiarum quantum ipsæ auferunt.

CHRISTVS. Credis hoc, & demens augere vis opes? si vis te divitem facere & contentum, non pecuniæ est adjicien-

adjiciendum, sed cupiditati detrahendum, sitis enim restinguenda, non verò dolia illam foventia quaerenda: neque mirum tamen divitiis auctis augeri earum protinus desiderium. nam si crescant opes, familia ferè augetur, & sic nōne tantum paupertas crescit, quantum opes? perinde enim est, ac si quò vas aqua magis impleas; eò plura facias epistomia. quia quo quis plus acquirit, in plures id abit, & proinde eo etiam pluribus eget. hinc qui volunt fieri divites in hoc sæculo, incidunt in tentationem, & laqueum diaboli, & desideria multa inutilia & noxia, quæ mergunt homines in interitum & perditionem. Credis hæc, & dives fieri optas? credis, inquam, hæc, & cupiditatem omnium malorum radicem non tantum non extinguere, sed & accendere quotidie conaris? Quis miserebitur tui? Nōne qui amat periculum, peribit in eo? Tūne Salomone meo sapientior, qui me sic rogabat: Mendicitatem, & divitias ne dederis mihi? tribue tantum victui meo necessaria, ne fortè satiatus illiciat ad negandum, & dicam: Quis est Dominus? aut egestate compulsus furer, & perjurem nomen Dei mei. Ita que etiam tu statue cupiditati tuæ modum, & proventum tibi necessarium bonis artibus non anxie, sed moderatâ sollicitudinè quære, & à me postula, nōne ego solus sum bonorum omnium fons, & origo, & hæc credis?

HOMO. Equidem si nos mortales opes propriùs inspiceremus, & fulgor earum non perstringeret oculos nostros, non tanti perituras opes tuâ gratiâ faceremus.

CHRISTVS. Rectè: Quid enim sunt opes? an agri? & hi terra; dignūne ut caelestem animum ea occupet? & Quid vestræ opes? pecunia? Fulva certè terra vel alba, quâ si cælum mercari possis, beatus es; si verò illis apponas cor tuum, utique de terrâ es, quia terram amas: & utilitatem ex opibus non capies, nisi illis superior dispergas, & de pauperibus, & justitia tua maneat in sæculum sæculi. Hunc scopum tibi propone, & velut

1. Tim. 6.

Cupiditas
radix malorum.

Eccles 3.
Pro v. 30.

Vide quid
sint opes.

Psal III.
Aeterna opes
quaerenda.

prudens

rudens negotiator vende omnia quæ habes, & eme *Matth. 13*
 rum illam, quo perpetuò frui possis. Victus, vestitus,
 habitatio necessaria terminos angustos habent; in-
 a eos concludere desideria tua; quæ si naturalia, finita
 nt. & hæc ipsa dixi fore ut adjiciantur quærenti pri- *Matth. 6.*
 ùm regnum Dei. Credis hoc?

Credo tibi, ut supra pag. 7.

Quòd si adjecero tibi longè amplius quàm opus *Dives dis-*
 bes, cave in primis cor apponere: etenim dispensator *pensator est.*
 ne constitutus es: & paratum te esse oportet omni
 orâ non opes tantùm erogare, sed & vitam abnegare
 jussero, potius quàm me, qui tibi vitam & omnia lar-
 tus sum, offendas.

HOMO. Sanè libenter id præstare nos oporteret; cui
 im vestis, aut res alia commodatò data est, æquum *Turpe red-*
 domino repetenti promptè restituat si gratus esse *dere nolle*
 pluerit. Nos verò nonne hoc pacto à largi manu tuâ *commoda-*
 omnia accepimus? Tu enim solus dominus, nos servi, *tum.*
 tua sunt omnia, dominus univerforum tu es.

CHRISTVS. Sic Job affectus erat cùm diceret: Si pu- *Iob. 31.*
 vi aurum robur meum, & obryso dixi, fiducia mea, si *Cor à divi-*
 status sum super multis divitiis meis, & quia pluri- *tis abstra-*
 tum repetit manus mea. Disce ergo cor tuum cælesti- *hendum.*
 us apponere: disce quid sint terrenæ opes, quàm verè
 ne spinæ dictæ sint, quæ tantoperè urunt & pungunt,
 si procul positæ, soloque affectu, & oculo vel leviter
 tingantur.

HOMO. O quantum, Deus bone, necessaria nobis est
 a gratia, ut communem illam maledictionem evade- *Philip. 2.*
 possimus: omnes enim quæ sua sunt quærent. Aufer
 cæso à me concupiscentiam pravam, & ab avaritiæ *Psal. 21.*
 iste me libera; tu enim es spes mea à juventute meâ,
 te projectus sum ex utero, de ventre matris meæ tu
 e protector meus: adjuva me, & salvus ero.

CHRISTVS. Scis quo fine créatus sis, quo fine creatæ *Finem*
 t opes, & quidquid in orbe terrarum est? utique ut *tuum & di-*

*vitiarum
intuere.*

te adjuvent ad finem tuum consequendum, ideoq̄ opes, nōne hætenus quærendæ sunt tibi quantum finem consequendum utiles futuræ?

Luc. 6.

Marc. 10.

HOMO. Eheu! Domine, quæ utilitas ex illis esse potest, cum dixeris, ô æterna veritas; Væ vobis divitibus & rursus: O quàm difficile est divitem intrare in regnum cælorum! imò facilius esse camelum transire per foramen acus, quàm divitem ad illud pervenire.

Hæcine vera, ut supra pag. 7.

Tobia 4.

CHRISTVS. Utile tamen esse possunt si benè dispenses, & cælum tibi nummo emas, sed aliena. Primum restitue: Deinde illis largire quibus charitatis lege teris; Tertio, pia opera promove, ut templa, hospitalia, Religiosas domos, quibus rebus optimè divites ætænum nomen suum efficiunt. Quarto, pauperes quotidie ale, atque ex substantiâ tuâ fac eleëmofynam, noli avertere faciem tuam ab ullo paupere; ita fiet, nec à te avertatur facies mea. & iterum dico: Ab invidione avertas oculos tuos, propter iram; & non relinqueris quærentibus tibi retrò maledicere. Maledicentis enim tibi in amaritudine animæ, exaudietur deprecatio tua; alius, exaudiet autem illum qui fecit illum. Conclude ergo eleëmofynam tuam in corde pauperis, & hæc pro te exorabit ab omni malo, honora me Dominum tuum de tuâ substantiâ & de primitiis omnium frugum tuarum da pauperi, id est mihi: & implebuntur horrea tua saturitate, & vino torcularia tua redundabunt. Quis sapiens, & intelligit hæc? Tūne credis, & primitias frugum tuarum negas mihi? Nescis viduam Eliæ eleëmofynam contulisse, & farinam simul & oleum toto mis tempore non defecisse? Sanè nisi pauperibus mihi id est mihi, opum, tuarum partem sic credas, nihil tibi noxium est opibus, quia ærugine suâ inficiunt libenter, & gravant ascensuros in montem Domini, & stantes cum hoste nudo vehementer impediunt. Idcirco nihil honestum, benignum, liberale avarus cogitat;

Ecl. 29.

Proverb. 3.

bi ex pecuniâ, neque aliis utilitatem ex eâ capit. avari enim nihil est scelestius, nullusque servus infelicior. Cur ita? quia pecuniæ obedit per omnia, omnesque ejus affectus, pro eâ se vendit, & omni vitio se demerget, torquet, &c. Quid? hoc cene ergo alteri suadere posses, ut opibus, quibus ad breve spatium uti potest, otus incumbat, animo oculisque in terrâ versetur? Quemadmodum enim is qui multis sarcinis oneratus est, difficillimè iter arduum facit; ita dives. divitiæ enim erè onus sunt. *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Hæc cene firma*, &c.

*Eccli. 10.
Divitum
summa in-
felicitas.*

HOMO. O quanto potius longè est modestè vivere & lætari, quàm immodico opum amore æstuarè, & perpetuò laborare, ac infirmari languore pessimo, qui non senescit, neque ullâ ætate sanantur!

CHRISTVS Quid tibi proderunt opes in horâ mortis? quid tunc auferes, quando omnia relinquenda erunt? quæ nunc paraveris cujus tunc erunt? vides quanto labore quærat, & quàm parvo, vel nullo tempore iis frui liceat? Age quanto prudentiores qui certò scientes civitatem diripiendam esse, opes suas in æternam cæli mansionem per manus pauperum præmittunt, ut, cum hinc expulsi, nudi & egeni fuerint, ibi reperiant æterna tabernacula! & tu hæc credis, neque sapias? appende igitur quomodo in judicio iniquitas avaritiæ maximè declarabitur. Quis, precor, dives ibi laudabitur? nõnne qui animo pauper fuerit, plurima tribuerit, omnia relinquere paratus, si ita mihi visum ac placitum fuisse intellexisset? Quis ibi nisi liberalis in egenos & afflictos laudabitur? quis ibi nisi avarus damnabitur, & in res vanas prodigus? Tu verò quibus annumerari optas. *Hæc cene vera*, ut sup. pag. 7.

*Opes in cæ-
lum præ-
mittenda.*

HOMO. Dum hæc recogito mecum, tremore concutior ad vocem hæc tuam, ô Salvator mi. O quàm erit ergo acerbum audire, Esurivi, & ut deliciosè viveres, noluisti me pascere; sitivi, & ut inebriareris, sitim meam levare detrectasti; nudus eram, & ut multifariâ veste

*Bernard.
Eleemofy-
narum com-
mendatio.*

Matth. 19.

veste splenderes, tegere me recusasti; multisque rebus in membris meis indigui, sed quia tibi libebat ludere & illudere opibus, non valuit deprecatio pauperis, quam ego tamen verè ore eius pronuntiavi: credis hoc? Clamant nudi, clamant famelici, & conqueruntur. Nobis inquit, fame & frigore miserabiliter laborantibus quid conferunt tot mutatoria, vel extensa in petticiis vel plicata in manicis? nostrum est quod effunditis, nobis crudeliter subtrahitur quod inutiliter expeditis; inveniunt otiosi quo delectentur, non inveniunt miseri quo sustententur. Nec ferè se solos, sed posteros divites eodem malo involvunt, quos exempla trahunt majorum; & difficillimè suadeas malè parta dimittere. Audite cupidi, Amen dico vobis, ait Veritas ipsa, quia dives difficilè intrabit in regnum cælorum; imò & facilius est camelum transire per foramen acus. Et quis non contremiscat? *Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ, &c.*

*Aug. serm.
9, in Nov.*

CHRISTVS. Verè miserrimus hominum est quantumcumque crescat opibus numquam satiatur neque fortunâ suâ contentus est, ô quanta vanitas! ô quanta infania! ô quanto satius esset æternas parare opes! nōne momento hîc vivitur, momentoque transit omnis mundi gloria, & quæ parasti cujus erunt Dives & pauper occurrerunt tibi. in quâ viâ? nisi in istâ vitâ? natus est dives, natus est pauper, occurristis vobis pariter ambulatis viam. Tu noli premere: tu noli fraudare. Ille eget, tu habes: feci autem ambos ego Dominus, per eum, qui habet juvo egentem: per eum qui non habet probo habentem..

*Dives non
videtur cre-
dere.*

HOMO. Nescio verè, ô JESU, æterna veritas, nescio an dici possit eos verè credere, qui hæc cogitant: & tamen per omnem vitam de opibus terrenis, & vix de cælestibus tractant: sudant & laborant à diluculo in seram noctem pro terrenis, & ut æternas opes, gloriam, præmia habeant, vix vilem extorquere pauper nummum potest? Quis hunc avarum, dicat, qui regnum

nummum

nummo emere potest, & negligit?

CHRISTVS. Verè insania omnium hæc maxima est. Nonne enim certa mors est? nonne hîc momento, ibi omnem æternitatem te vivere oportet? nonne milis amplius tamen laboras, ut hîc laxè habites, lautè vas, fundos & domicilia habeas? Age verò, dic tantumne, ut in æternâ habitatione commodè tibi sit, industria & studii ponis? Dic mihi quem hîc ad momentum censum habeas? quem ibi, expende: & si te, ut des, dementia summæ & incredibilis damnas, resipiscendam: Hoc verò magis attendere debes, quòd nihil tecum terrena contempseris, fieri non possit ut æterna gna & gaudia emas.

*Curandum
ut in calo
divites sibi
mus.*

HOMO. *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

CHRISTVS. Eme illa vili nummo, & simul redime æternas pœnas, aspice, & audi, quomodo insipientiam tuam auari in inferno testentur ejulatu perpetuo. Verè dixit Ecclesiastes: Contra sanguinem suum insidiantur, moliantur fraudes contra animam suam. Hoc est quòd omnes Sancti mei opes contempserunt, profusi pauperes, in loca sacra, & Deo sacras personas; imorum verò viscera iis ubi possunt detrahunt, contra quod scriptum est, Noli prohibere benefacere; si possis, & ipse benefac.

Proverb. 3.

Prov. 27.

HOMO. Hæc & infideles credunt, & ego quid dicam, qui video quòd etiã Philosophi multi opes contempserunt, quòd intelligerent sapientiæ studio eas commodas esse, atque animi quietem ad illud necessitiam prorsus tollere. Nam, ut Bernardus, non onerosa modo, sed limosa quoque ac glutinosa nimis substantia nostra videtur; & facilè cor humanum omnibus rebus frequentat adhæret.

Bernardus

CHRISTVS. Quid ego Sapia æterna fecerim, nonas? nonne ego pauper esse volui, cum dives essem, beatos pauperes prædicavi, Matrem & Apostolos tuos elegi, pauperes in hoc mundo, divites in fide?

Iacob. 2.

Quid

Quid verò videtur? egone Sapiaientia æterna errare potui? si non potui, errat certè mundus, qui ita quæritur pes, ac si præcepissem, ita auaritiæ studet, ac si paupertas omnium malorum gravissimum foret. Erras verè anxie proponis opes coacervare, iisque non parere existimas, cum famelicos exsatiare abnuis, & mihi tribuere. Ego promitto omnibus, qui propter me querint domum aut agrum, centuplum in hac vitâ, vitam æternam. Quis autem credit mihi? Tunc quæ mihi fœnerari optat? sanè arguere me falsi debet, qui non credit, aut fateri quorumcumque hominum dem & ab iis lucellum minimum potius esse, quam quod ego promitto. Sed & Religiosos hæc tangit parabola, qui amore mei omnia deseruisse videntur, & oculis parvis ita aliquando adhærent, ut difficulter abavellantur, tanto filiis sæculi miseriore, quod his vel crepundiis illudat diabolus, illis mundus majoribus insultet. O utinam meminissent diei quâ egressi sunt de terrâ Ægypti! illine à me regnum petere poterunt mercedem, dicentes, Ecce nos reliquimus omnia, & incuti sumus te?

Promissio pauperi facta à Deo.

Avarus Deo non credit.

Religiosus adhærens terrenis quam miser.

Thesaurus divina providentia. Matth. 6.

Et quidem si ego meis non prospicerem, esset quod de se solliciti forent mortales, verum tamen eis assero, dicens: Nolite solliciti esse dicentes; Quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur? hæc enim omnia Gentes inquirunt: scit enim Pater vestrum quia his omnibus indigeris. Quærite ergò primum regnum Dei, & justitiâ ejus, & hæc omnia adjiciet vobis; nolite solliciti esse in crastinum. Sed quæ multum est diffidentia, quo plus illis tribuo, eo minus non hi confidunt, magisque solliciti sunt: neque tantum quod vetui, in crastinum anxie sunt solliciti, sed in a nos, quibus victuri non sunt.

Avari animus non satisfiatur.

Hæcine vera, ut supr. pag. 7.

HOMO. Sic illudit nobis, Domine JESU, & impunit præstigiis suis dæmon, quasi satiari avarus animus

si spiritus est, pecuniâ, & terrâ ista possit, aut conqui-
 cere. Ignis fateor ille numquã dicit, Sufficit; tam enim
 deest quod habet, quàm quod non habet. O quanto
 prudentiores Sancti de tuo obsequio solliciti,
 que securi, tranquilli, omnia in te habentes, qui
 beatam vitam, & post hanc tecum æternam conse-
 cuti sunt!

CHRISTVS. Quos tu imitaris? quorum exitus pla-
 cet? quorum præmium?

HOMO. Sequar te, Domine JESV, quocumque ieris?
 Rex meus & Deus meus. Tu veritas, tu bonitas, tu
 sapientia es & omne bonum meum.

CHRISTVS. Et quamvis illorum nihil esset, neque
 opes, onus, & spinæ; neque paupertas, beatitudo; non-
 sufficit quod hæc mihi placeat? nõne expedit ma-
 gis meum, Dei ac Domini tui consilium sequi; quàm
 hostis fallaciis, technis & spinis, quo nomine verè opes
 pellavi, implicari & irretiri, & animam suam pro tan-
 to venalem habere? nõne mea sunt omnia, & vos
 dispensatores omnes? cujus verò arbitrio dispensari ea
 oportet, nõne meo? Verùm, ubi quis avaritiæ semel
 anticipatus est, me projicit. est enim illa idolorum ser-
 vitus, plusquæ valet imperium nummi quàm meum,
 ut ille me honoratur; quòd si verò illum aut creatum
 id eripiam, sæpè idolum, in quo homo animo furni-
 tur, querimoniis omnia plena sunt; & injuriam facere
 deor. *Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ, ibid.*

HOMO. O potentissime Deus, cùm per gratiam tuam
 cupiditatis mala cognoverim, detestor eam in conspe-
 ctu tuo; ac primò statuo juxta vocationem meam: sic
 meum cor ab omni affectu immodico terrenarum re-
 rum abducere, ut te sequar; deinde moderatè ea quæ
 mihi necessaria, quærere, & piè vivere, ac fiduciam in
 te collocare; non ita insanire, quin te, Domine, hono-
 rem de substantiâ meâ, seu potiùs tuâ. Tua enim verè
 est per pauperem, dicisquæ mihi. Da mihi ex eo, quod

*Consilium
 Dei audi.*

Gal. 5.

*Propositum
 piuum.*

*Deo reddi-
 tur quod
 suum est.*

dedi.

dedi tibi; de meo quæro, & mihi donas? da mihi, & recedo: habuisti me largiorem, fac me debitorem, habeat te fœneratorem: pauca mihi das, plura reddam, temporalia mihi das, æterna restituiam. Itaque quantum de bonis à te largè concessis potero, iudicio prudentis tibi in paupere restituiam, & in æternum mihi conservabuntur: numquam differam debita dissolvere, aut defraudat mercedem operarii, libens in pia opera, & ad tuum cultum largus ero; omnia enim tua sunt. Denique cum dispensator fidelis esse debeam, numquam aliud agam quàm secundùm sanctissimam tuam voluntatem & beneplacitum tuum. Amen.

Orationem vide infra: O Rex regum, &c. p. 374.

Meditatio de Avaritiâ.

COMPOSITIO LOCI. Considera omnes homines velut montem conscendere, & Christum Regem præire pauperibus, pauperes Christum faciliè sequi, alios dæmonem vel etiam CHRISTVM JESVM nudum sed suffarcinatos relabi.

ORA, ut Dominus aperiat cor, ut intelligas paupertatis pretium, quam Dominus coluit ab utero usque ad mortem.

*Quid sit
avaritia.*

PUNCTVM I. Considera quid sit avaritia, nempe pecuniæ & rerum hujus mundi inordinata cupiditas, quæ homo ita afficitur illis, ut impotenter ferat iis privari quærat superflua & curiosa, etiam aliquando cum damno alterius, & anxie servat. Secundò, quàm fœda sit. Primò, ratione objecti, & quomodo homo pecuniæ, est terræ metallo vili se tradat, adeò ut idolorum servus appelletur: Et tamen quis pecuniâ melior est, quæ beatior, cum extra nos sit? Quid ergo? quòd vanitas aliquid nanciscatur, & dicatur opulentus, hoc habet avarus, præter victum enim & amictum, & hoc vanitatis ludibrium habet nihil.

Galat. 5.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

Secundò, dignitatem hominis attende, qui ad hoc
 ut amore suo Deum omne bonum complectere-
 tur, & quàm turpe, si ille per avaritiam in caduca & pe-
 tura se abjiciat, & vilissima corpòra suæ animæ præ-
 rat. Tertiò, turpis avaritia ratione modi acquirendi,
 unum hominem adigat ad vilissima lucra sectanda, etiam
 infamiâ, per lites, mortis discrimina, & curas inex-
 icabiles, ut nullum tempus, nullus locus vacuus iis
 inque mille partes animus distrahatur. Quartò, quia
 quali curâ & anxietate conservare parta necesse est.
 Quintò, quod omnium, etiam Ethnicorum, iudicio a-
 varus abjectissimus habeatur, utpote qui frui bonis ne-
 queat, & acquirendo se oneret.

*Avaritia
 fœda & in-
 digna ho-
 mine.*

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

PUNCTUM II. Considera; quis tandem finis acqui-
 sitionis. Primò, sibi proponit avarus pacem, & ecce
 quantum crescit nummus, (& idem est in ceteris terre-
 stris) quantum crescit amor, ut in hydrope; non est enim
 ex impiis. Secundò, sperat commoda carnis; ut bene
 nutriatur, splendidè epuletur, & dic, quæso, nōne ob-
 iectus dives sepultus dicitur in inferno? Et verò quid con-
 tinent diviti opes, nisi victum & vestitum? nihil enim
 illud præstant; verùm & pauperes hæc habent. Quid
 ergo præ illo dives? unum ille habet, quòd ubi multæ
 sunt opes, sint multi qui devorent eas, quòd quæ præter-
 ex deliciis morbos plurimos nutriat; quos frugales
 non nōrunt, & insuper (quod dolendum maximè) in-
 strumenta gulæ, luxuriæ, & omnium malorum, id est,
 ille furcas habeat ad æternam calamitatem, nullum-
 que ferè in lubrico habeat retinaculum. Quid ergo su-
 perest diviti, unde inaniter intumescat de opibus?

*Quàm instabi-
 lis eius
 sitis.
 Isaiæ 48.*

*Vitia multa
 ex divitiis.*

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.

Attende verò opes veros honores non parere, cùm
 ut homine inferiores, & nihil in se habeant dignita-
 tis. Considera deinde, in quàm multos diaboli laqueos
 incidant, qui volunt divites fieri in hoc sæculo: radix

1. Tim. 6.

Matth. 21.

enim omnium malorum cupiditas. Primò, orare ne queunt, ibi enim est cor eorum, ubi thesaurus eorum. Secundò, ab operibus pietatis alieni sunt, cum semper egeant, & satiari numquam possint. Tertiò, per fas & nefas acquirunt, & iniquè acquisitis ita afficiuntur, ut prope impossibile sit ad restitutionem cogere. Quartò, morientes, ob rationem reddendam, pauperes defraudatos, opes deferendas, velut in desperationem aguntur. Itaque, ô homo, veluti si in summâ tempestate effes periturus, nisi abjiceres opes, jam projice; & divitiæ si affluant, noli cor apponere, ut ad æternum portum pervenias. Noli ergo, cum alteri omnia relinquenda, illi gaudium creare, tibi tormentum, non restituendo; & si saltem in morte aliquid abnegandum aut restituendum, noli tam enormi tuo damno differre.

Avari stultitia.

PUNCTVM III. Considera stultitiam avari & conquisitoris hujus sæculi, qui Deo in paupere, æternæ inquam Veritati, centuplum promittenti & vitam æternam, ea quæ certò alioquin ei sunt peritura dare recusat, & contrà mundo fallaci, & hominibus credit. exiguò & momentaneo lucro. Secundò, quanta stultitia quòd cum tantum dispensator sit, Domino recuse reddere, & dilapidet alterius bona, redditurus strictam rationem. Tertiò, mirum certè quod quispiam hic eligat esse momento dives cum tot miseriis, & in futuro perpetuò pauper, potiùs quàm in æternum cum gloriâ maximâ dives, & hîc tecum, benignissime JESU egenus. Quartò, quòd res viles tanti faciat, ut puer crepundia, cum Christus & omnes sapientissimi nihili fecerint. Quintò, quòd animam toto mundo preciosiorem pro quâ mortuus est Christus, tantillo vendat, vel saltem imperfectam relinquat, & pauperem in alterâ vitâ & sic opes longè pluri quàm se æstimet. Sextò, quòd stultum, quòd Domino promittente omnia adjicienda, si quærat primò regnum cælorum, hoc negligat & profus contra faciat, & quasi diffidat ejus bonitatem.

Cur ô dives non vis esse cum C. risto pauper.

Considera

onsidera, quomodo Dominus punierit hîc avaros, & videm Achan jussit ob furtum lapidibus obrui, Je- *Iosue 7.*
 belem vineam Naboth concupiscentem, Ananiam *4. Reg. 9.*
 Saphiram de precio oblato detrahentes, & Judam *Actor. 5.*
 auditorem dirâ morte multârît. *Matth. 27.*

O Rex Regum, ut inf. pag. 374. vel *Aspira*, ut sup. pag. 8.
excine firmâ fide credo, & c. ibid.

*Meditatio de Paupertate, cujus affectus
 omnibus necessarius.*

COMPOSITIO LOCI, erit Christum videre cum Discipulis miserè vestitum, famelicum, pauperculum, & villas obeuntem, & nos velut peregrinos eum sequentes.

ORATIO. Pete ut possis cognoscere dignitatem paupertatis, & eam in tuo statu complecti.

PUNCTUM I. Considera 1. paupertatem esse duplicem, una est quâ homo etsi opulentissimus ita animo comparatus est, ut potius, quam Deum offendat, parat sit: vitam degere pauperem, opes partas omnes requere. Hæc verò, ô Lector attende, tibi, & omnibus salutem necessaria; cujus defectu multi egeni reipsâ pauperes, sed animo divites valdè, & avari ad malas confugiunt artes, furta, usuras, injustitias, quia pauperem ferre nequeunt, vel divites ne in eam incidant, eadem sectantur, imò naufragium fidei faciunt potius eam bonorum. Alia paupertas, quæ reipsa abdicat omnia, & à Domino suadetur, non verò præcipitur. Tunc ergo expende paupertatem esse rerum omnium æternarum saltem in animo abdicationem, quæ hominem totum ordinat exterius & interius circa illas. Primum, in intellectu ponit veram, qualem Deus habet, illam æstimationem; ostenditque verè esse caducas, vitiosas, noxias. Secundò, in affectu contemptum & fastidium, denique in opere plenam, si Dominus ad perfe-

*Quid sit
 paupertas.*

ctiōnem vocaverit, abdicationem. Vide an hęc in-
sentias, quanti tu eam facias, an sis etiam hodie parat
omnibus carere, si salus animæ id posceret, aut necessi-
tas flagitaret. *O Rex Regum*, ut infra pag. 374.

*Aug. lib. 2.
de civ. Dei.
cap. 13.*

*Ambr. in 5.
in Luc.*

Matth. 19.

Isai. 48.

*Aug. serm.
28. de verbis
Apost.*

Considera Secundo, quod sicuti cupiditas est radix
malorum, & fundamentum Babylonis, ut August. i
paupertas spiritus ac contemptus divitiarum radix bi-
norum, & parens quædam generatioq; virtutum, fun-
damentum cælestis Jerusalem, & prima beatitudo, m-
ximè tamen si re ipsa quis eam sequatur. Ratio est, qu-
removet instrumentum vitiorum divitias, quæ supe-
biam, gulam & alunt & tuentur; & bene vivendi a-
fert quandam necessitatem ac facilitatem: cum judic-
Sapientiæ æternæ facilius sit camelum per foramen
cus transire, quàm divitem intrare in regnum cælorum
Credis hęc ô pauper & non extultas? ô dives, ava-
& non horrescis? attende præterea paupertatem exp-
re peccata, juxta illud, Elige te in camino paupertat-
& liberum reddere ab occupatione rerum terrenaru-
ut soli Deo vacare quis possit. O felicitas magna Ch-
stianorum, quibus datum est, ut paupertatem preciu-
faciant regni cælorum! non tibi displiceat pauper-
tua, nihil eâ potest ditius inveniri.

Hæcine vera, ut sup pag. 7.

*Paupertas
Deo gratif-
sima.*

*2. Cor. 5.
Luc. 9.*

Phil. 3.

PUNCTVM II. Considera gratissimos Deo esse sp-
tu & re pauperes, cum paupertatem sibi Jesus, cop-
lârit, & in se tantopere dilexerit, divitias verò ut qu-
quilius, splendidaque omnia nascens, vivens & m-
riens sit averfatus: qui cum dives esset, factus est
nobis egenus, ut non haberet ubi caput reclinaret, r-
tremque elegit & discipulos pauperes. Et sanè nô-
credendum tibi videtur eum dignum se statum ele-
se? cur ergo tu in tuo gemis, aut eum times? Sic & S-
cti, qui cum D. Paulo omnia arbitrabantur ut sterc-
gaudebant fame, siti, & nihil habere, adèd ut B. Fran-
cus sanctè pauperioribus invideret. Tu ergo vide ne-
tioris

oribus, uti mundani & molles Dei servi, qui omnes onatus & studia ad opes referunt, ut splendidè, carè, riosè, commodè sint in victu, vestitu, habitatione, unde amicis & divitibus libenter adherescunt; loca & unia refugiunt, in quibus paupertatem possent experi. Contemne ista, ut vir crepundia, & æternum animum & cor in æternis habeto; noli miles Christi aspernari, quæ dux amplectitur.

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

Considera Secundò, excelsum verè spiritu pauperis animum, quo super omnia hæc terrena eminet, ut ne verbo quidem vix suum quid dicere velit, cum aliena iat & fluxa, cavetque ne fortè iis ipse adhærescat. Ter-

dò, quàm sit gloriosum in quovis statu paupertatem terre posse, cum omnes ferè mortales, quæ sua sunt præterant, ob innatam cupiditatem, & commoditatem rerum ac speciem; unde exclamat Sapiens: Beatus vir

post aurum non abiit; quis est hic, & laudabimus eum? quanta itaque gloria eum affectum quo omnes præcipiuntur, laici, Ecclesiastici, & tepidi Religiosi, superare? Unde Chrysost. Anima pauperis fulget ut aurum, splendet ut gemmæ, sicut Angelus ita conversatur, non subjacet dæmonibus, assistit Deo. Quartò, quòd, ut Paulus ait, verè pauperes nihil habentes, omnia sint possidentes; &, ut olim Climach. monachus dicitur, mundus est mundi dominus, viroque forti totus mundus

vitiarum est. Credis hoc, & adhuc concupiscis?

Quintò, considera quod is qui reliquerit re ipsa omnia, si secutus fuerit Dominum, centuplum in hæc vitâ accipiet, & sedebit super sedes duodecim, iudicans duodecim tribus Israël, cum Reges stabunt, & Monarchæ contempnidabunt. Vide, ô Religiose, an verè dicere possis, ecce nos reliquimus omnia, neque animus tuus re illis adhæserit, qui magnanimiter antea omnia de-

relexerat.

Aspira, ut sup. p. 8. *Hæcine firma*, &c. *ibid.*

Ecclesi. 31.

Chrysost.

Homil. 47.

Matth.

Emolumenta

paupertatis

Euangelica.

2. Cor. 6.

2. Cor. 6.

Matth. 19.

*Divina pro-
videntia er-
ga pauperes.*

Psal. 33.

Psal. 143.

PUNCTVM III. Considera providentiam Dei erga pauperes secundum illud Psalmistæ, Divites egerunt & esurierunt, inquirentes autem Dominum non inveniuntur omni bono. non pauperibus ut nobilibus suo providet Dominus in tempore, illum habent comitum, ut beatus populus, cujus Dominus Deus est. Secundò, quòd ipsi sciunt certò jubilationes, nihil metuunt, nihil sperant, curis vacui, paucis contenti, quo etiam Epicurus felicitatem posuit; non nauseandi, ut divites, sed ex petrà melle saturantur, & cum tam gaudeant nihil vel parum habendo, quàm omnino possidendo, nucleum sine cortice habent: nam quærentibus Deum hæc omnia adjiciuntur, ut Paulo, Danieli, Eliæ, & infinitis viris bonis, ac omnibus Religiosis, unde hi fiduciã pleni utramque sortem securi expectant, neque bonã frustrari, neque adversã gravari metuunt. O beatos! quovis ire etiam sine viatico partiti sunt, de nullâ re solliciti quàm de Dei gloriã, amaramque lucro, quia Dominus sollicitus est eorum.

Exercitium paupertatis omnibus utile.

*1. Cor. 8.
Eccli. 31.*

*1. Tim. 6.
Bar. 3.*

O Rex regum, & Domine dominantium, ô Salvator mihi, quòd cum dives esses, pro me egenus factus es, ut tuã inopiã non divites effemus; concede mihi, ut numquam post aurum abeat, nec sperem in pecuniæ thesauris, in incerto divitiarum, neque anxie dives fieri queram, cum desideria ista nociva & inutilia mergant homines in interitum & perditionem. Vbi sunt enim qui argentum thesaurizant & aurum, in quo confidunt homines? exterminati sunt, & ad inferos descenderunt. Idcirco ego Domine JESU, pro honore & amore paupertatis tuæ, cujus voluisti me per Prophetam tuum recordari, offero divina Majestati tuæ quacumque de manu tuã accepi: neque retinere volo, aut contrahere quidquam cum Ananiã de hoc holocausto, nec sollicitus esse animæ meæ, quid manducem; neque corpori meo, quo inducitur. Pater enim meus es tu, & nosti quia his omnibus indigemus: quod

Matth. 6.

igitur primum regnum tuum, & scio ô bonitas, ô veritas, ut ea omnia adjicies mihi. Qui enim posses non adjicere mihi, cum digneris quotidie te tradere mihi? & quid ego negare sim tibi ex omnibus quae dedisti mihi, si tu illa ipsa & te mihi tribuis? O Deus, ô Deus, & Abyſſe bonorum, fac, obsecro, ut tuicum sis desiderium meum! Absit à me ut apponam cor meum terra frusto, imò replere coner illud terrâ, quando hodie Rex caeli terra paratus es me replere gratiâ & divinitate tuâ, & divite consortem facere naturâ. Cur adhærebit in terrâ venter meus, quando à te, benignissime JESU mi, & corde tuo & voce ulci, & sanguine & morte ad caelestia tua regna vocatus sum? & video, ut iis fruam, & te ipso pascam, tu Rex caeli & terra, omnia reliquisti amore mei, & non habuisti, ô dulcissime Redemptor, cui calum sedes est, & terra scabellum pedum tuorum, ubi tu reclinares. Reclina igitur ô JESU spes mea, obsecro in corde meo, paratum enim cor meum, & declina precor ad manendum, quoniam ecce advesperascit dies ista mortalitatis, & suspirat anima mea ad diem illum aternitatis tuae.

Applicatio
ad Com-
munionem.

Isaïæ 68.
Matth. 8.

Ecce, ecce illa N. abnego, & coram te renuntio omnibus, quae habeo, aut possidere possum potius quam vel in minimo displicam tibi. In te enim habeo omnia, & extra te nihil volo. Quomodo ergo deinceps ego aliquid injustè ad momentum retinebo, & de aeternum crucier? quomodo preciosis utar, quando tu, Rex meus, amore mei vilibus? ubi esset frons mea, si videns te amore mei pauperem & nudum, ego vestiri appetam splendidius quam status exigat meus? congregare argentum, & te inopem imitari? scio enim quia satiari cupiditas non potest, sed, & plus adjicitur, plus eam irritari. Pudet me vehementer, cum deo Philosophos sua projecisse, & me sollicitum vivere, filium meum, cui providus parens sollicitè, & perpetuò invigilas.

Da mihi, quaeso, gratiam, ut omnem sollicitudinem meam projiciam in te, & animo verè pauper sim. Beatos enim dixisti pauperes, & eorum esse regnum caelorum, divites autem dimittis inanes. Cur ergo nolim esse beatus, & evadere tristissimum illud? Vae vobis divitibus? Qui enim verè servi tui sunt, sunt sicut peces naves, multos autem locupletantes, tanquam nihil habentes, &

Matth. 5.
Luca 1.
Luca 6.
2 Cor. 6.

Num. 18. omnia possidentes. Interea nihil cum Levitis possident nec habent partem in terrâ : sed dixisti eis : Ego pars , & hereditas tua. Idem etiam venis quotidie , & mihi te das & pacisceris reipsâ , ut sit tuus : & cuius ero , si non tuus ? qui creasti me , & sic emisti , & pascis , & sic tibi conjungis ? & poterit me quicquam separare te ? quidquid id est , mors est qua me separaret à te vitâ meâ.

Desiderium unionis cum Deo. Psalm. 72. posset id fieri ? Eheu ! potest , scio , si me respicio. Attamen dico , & volo , & cupio unus esse tecum , mihi enim pauperi & misero , & esurienti , & sitienti , tibi , ô omne bonum , ô salus , ô panis vite , & fons aquarum viventiam , tibi adherere verè mihi bonum est , & ponere in Domino Deo meo spem meam in aeternum , in aeternum & ultra. Amen.

Praxis ad paupertatem amandam.

Quid seculares prestare debeant. PRIMA. Sive sæcularis , sive Religiosus , recenseat & enumeret quaecumque possidet , videatque an quid injustè retineat , aut Superiore incio , si Religiosus est , aut superfluum vel nimis curiosum , idque quotannis semel & iterum , omnia Superioris potestati resignet ac tradat. Triste certè est & commiseratione dignissimum Religiosum , qui orbem spesque omnes suas deseruit , rosario , libello , scalpello adhærescere. eoque turpius illud , quo gloriosius de mundo triumphârat. Ideo non nullis in more positum , ut catalogum rerum suarum habeant eumque non nisi bonâ consideratione præmissâ adaugeant.

Secunda Modestiam in habitu fervet , ceteraque suppellectile : quidquid verò splendori suo detrahit , si sæcularis est , a commoditati , id tribuat Christo pauperi , & nuda membra Christi eo tegat quo parietes velarentur.

Tertia. Quemadmodum Thomas Morus fecisse fertur , potest quivis alterius curæ se committere , ut sibi prospiciatur , datis contentus esse : quod filiis familias , ac filiabus , ac matrem Religiosis convenit , qui gaudere debent , si paupertate experiri digni sint. neque ferendum certè ut conquerantur pauperesque se velint , ac sibi nihil deesse , cum divitibus etiam desint plurima.

Altera. Quarta. Cum status & dignitas vestem splendidiorē requirunt , potest paupertatis & perfectionis amans interiora vestire , ut de S. Carolo Borromæo memoratur , & plurimis aliam etiam sæcularibus.

Nota. Quinta est , exemplo Christi pauperes non averfari , sed benè præ divitibus qui suam consolationem habent , eis op

erre ad colloquium admittere, per se vel suos solari. Et certè
namvis hoc divitibus omnibus, etiam Principibus, usu veni-
potest; maximè tamen Religiosos decet. Intolerabile siqui-
em est, paupertatem profitentes, & ejus in se amorem, ac pau-
eris Christi sequelam, pauperes fastidire, divitibus adulari.
enit enim Dominus pauper, & pauperes elegit, & missum se
uperibus euangelizare testatus est, & tu, Religiose. Christi
nitator, eos minùs complecti, aut etiam quandoque spernere
ides? immemorem certè te declaras instituti & professionis
iæ, quodque paupertati alimenta, & beatitudinem tuam de-
cas.

Sexta, Examinare se quo in gradu quisque sit. Sunt autem se-
undùm Bonaventuram; Primò, relinquere temporalia; Se-
undò, amicos sæculares & temporales; Tertiò, seipsum. Vel
rimò, pro transitoriis non laborare; Secundò, non appetere;
ertiò, respuere, & tantùm coactũ admittere. Vel Primò, om-
ibus contentum esse; Secundò, necessaria tantùm admittere;
ertiò, iis etiam velle carere. Vel Primò, nil sine licentiã acci-
ere prærogatã; Secundò, dare; Tertiò, nihil superflui habere;
uartò, in iis quæ utenda sunt pauperrima optare; Quintò,
audere cùm necessaria desunt. *Dignatus es, ut sup. pag. 10.*

*Examen quo defectus Paupertatis Religiosis potissi-
mùm explorare potest.*

Hi autem sunt Primò, necessariis nolle carere; quòd verè
auperis; Secundò, commoda amare; Tertiò, suã non custodi-
e; Quartò, superflua coacervare, & petacem esse, nec dare li-
enter; Quintò, viliora respuere, & parcitatem odisse; Sextò,
reciofa & affabrè facta in iis quibus utitur exquirere; Septi-
nò, uti re aliquã affectu proprietario, ita ut gravatè pateretur
uferri; Octavò, per cuniculos agere ut iis uti possit; No-
dò, contra Superioris voluntatem abscondere, observare ali-
ua, vel habere apud alium quidpiam; Decimò, transferre sine
eniã, dispensare, accipere, aut dare, vel usurpare ex domo per-
picias.

Septima Praxis. Considerare sæpe juvat infatiabile esse cor
ominis, & avaritiam numquam dicere, Sufficit. frustra itaque
ominem opibus, honoribus augendis insudare; numquam e-
im cupiditati magis satisfaciet: cur igitur frustra se fatigabit?
um, si voluerit eam moderari, ex nunc contentus esse possit,
uod omnia bona (ut vulgo verè dicitur) superat? O quàm
tilè hoc esset multis, quibus res domi angusta, animi verò
mpli! quibus quia cum paupertate non bene convenit, in-

*Pauperes
non negli-
gendi mini-
mè à Reli-
giosis.*

*Gradus pau-
pertatis.
De gradu
virtutis.*

*Examen de-
fectuum cir-
ca paupertate-
m, utile
etiam sacu-
lari.*

*Quomodo
paupertas
divitibus
amplectèda.*

quieti alienis invident, sordidè quærunt quæ postea prodigat alieno se gravant ære creditoribus atque amicis graves; & cùm omnia fecerint, inde colligunt vituperium & dolorem, und famam, quietem & honorem sperarant. Verè enim spes impi tamquam lanugo, & tamquam spuma gracilis, quæ à procella dispergitur.

Sap. 5.

I A C V L A T O R I Æ.

Psal. 61.

Eccl. 31.

Matth. 16.

Prov. 30.

1. Tim. 6.

Matth. 19.

2. Cor. 8.

Matth. 8.

Matth. 19.

Luc. 14.

Divitia si affluant, nolite cor apponere.
Beatus dives, qui post aurum non abiit; nec speravit in pecuniis thesauris.

Quarite primum regnum Dei, & hæc omnia adjicientur vobis.

Mendicitatem & divitias ne dederis mihi, tribue tantum victum meo necessaria.

Nihil inultimus in hunc mundum, haud dubium quod nec aufertur quid possumus.

Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia qua habes. & da pauperibus.

Propter vos egenus factus est JESVS, cùm esset dives, ut ejus inopia vos divites essetis.

Vulpes foveas habeant, & volucres cali nidos; filius autem hominis non habet uti caput suum reclinet.

Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te, quid ergo erit nobis?

Qui non renunciat omnibus qua possidet, non potest meus esse discipulus.

Exercitium seu consideratio de Bonorum usu, & dispensatione pro divitibus, &c.

Job 1.

Vnde ha-

beantur

bona.

Quæ eorum

reddenda

ratio.

CONSIDERA Primò, unde, cùm nudus in hunc mundum veneris, tibi hæc bona accesserint: & cognosce à Deo tibi data; non ut dominus sis, sed ut dispensator: rationem enim redditurus es villicationis & negotiationis, & talentorum usque ad novissimum quadrantem. An paratus es? hodie enim fortè omnium erit tibi reddenda ratio, an justè, an utiliter, an ad Dei gloriam illius bona dispensaveris.

Secundò, an obstrictus ad rationem sic reddendam sub pœnâ non tantum capitis, sed æternæ damnationis, non debeat esse sollicitus pro bonâ administratione? quæ autem bona est? nōne ea sola, quæ fit secundum

lùm voluntatem Domini? quæ autem ejus voluntas, & quo fine hæc eum tibi dedisse putas? certè ut iis salutem æternam acquireret, alios ad eandem perduceret, & ad Domini tui obsequium & laudem. si quis verò bonis ad luxum & voluntatem, & animæ grave detrimentum utatur, Dei quæ contemptum, quâ fronte ad Dominum veniet, & rationem reddet? Attende jam qualis sis dispensator, an fidelis, an verò & tuam & aliorum salutem bonis his perdideris, Domino contumeliam feceris, & quasi tua essent, iis usus sis: imò eo deterius forsan vixisti quo plura tibi contulit bona bonus Deus. Quid ergo? nonne tibi dicet: An oculus tuus, & cor tuum nequam est, quia ego bonus sum? cur mihi retribuisti pro bonis mala, & odium pro dilectione. *Aspira*, ut supra pag. 8 *Hæcine firmâ*, ibid. *Matth. 20.*

Considera Terriò, unde contingat hæc in sæculi divitibus insania, ut sibi quid vis libere & licere putent: & verum sit illud Augustini, sæculi potentiam esse impunitam nequitiam. & videbis id accidere ex obcæcatione, quâ præcipitia non vident, sed velut equi effrænes nea ruunt, vel in angustâ trabe ambulantes se jactant, & ruunt. auri enim fulgor & adulatio, quæ opes consequitur, fascinat divitem, & tumidum reddit. Vnde *1. Tim. 6.* Apostolus divitibus præcipiendum aiebat, ne altum saperent præstantiores enim sibi videntur propter opes: quasi verò equum strigosum & claudum phaleræ aureæ præstantiorem redderent. Nonne autem præstantia hominis vera in anima est? Quid si enim stultus viro splendeat, & niteat margaritis? sanè non eo melior vel præstantior. Age an quisquam prudens mallet esse minus prudens aut sapiens, & magis dives? Imò verò divites cæteris ferè deteriores sunt. Unde Sapiens: *Eccli. 31.* beatus dives, qui inventus est sine maculâ, quis est hic, & laudabimus eum? quapropter & Salomon petebat Domino: Divitias & paupertatem ne dederis mihi Et *Prov. 30.* Sapiencia æterna pauperes beatos dixit, *Matth. 5.* esurientes, lugentes,

*Divitum
arrogantia,
Iob. 21.*

Luc. 14.

Luc. 6.

Matth. 19.

*Divitia
spina.
Eccli. 31.*

*Eccli. 41.
Divitum
mors.*

Iob. 27.

lugentes, patientes propter justitiam; cur divites propter divitias beatos dicunt, tenentque tympanum & cytharam, crapulâ & ebrietate se onerant, largi in ludo & conviviis usque ad insaniam? cur vos in pauperes avari, & ut eos juvetis, inopes estis, aut videri vultis cur, si suadet Dominus, cum facis convivium, vocaveris pauperes, vos eos despicitis? Si humilitatem commendat, cur verbo læsi, verberare, immò alterius morte vindicare vultis? si pacificos laudat Dominus, cur fasti ad duella provolatis, & propter justitiam pati nihil vultis? Vide quanta diviti humiliandi se sit causa. Inter vincetos, qui de suspendio certior, humilior est alio de veniâ prope certò: at qui dives de gehennâ quæ certior est, eo magis superbit, Quid enim dicit Veritas? Væ vobis divitibus, væ qui habetis consolationem vestram: væ vobis qui saturati estis! Amen dico vobis quia dives difficile intrabit in regnum cælorum. Iterum dico vobis, facilius est camelum per foramen acus transire, quàm divitem intrare in regnum cælorum. Vide an hæc vera putes; an ita vivas, ac si putares esse certissima. Aspira ut sup. p. 8. *Hæcine firmâ fide, &c. ibid.*

Considera innumeras spinas divitias gignere: non enim frustra à Domino spinæ appellantur. Unde Sapientis: Multi dati sunt in auro casus: & facta est in specu ipsius perditio illorum. væ illis qui sectantur illud, & omnis insipiens in eo capiatur. Hæcne credis & ultro in laqueos te abjicis?

Jam vide quis exitus & mors sit divitum. O mors, & ille, quàm amara est memoria tua homini habenti pacem in substantiis suis! quid verò post mortem? revertitur in terram communem matrem omnium, ut in mundum egressus erat. unde Job: Si comportaverit impius argentum ut pulverem, & sicut lutum præparaverit vestimenta; præparabit quidem, sed justus vestietur in illis, & innocens argentum dividet. Quæ ergo habebit cujus erunt? at familiæ erit splendor. cheu, & animi

æ inde tormentum. Lautiùs vivent amici: & tu fortè deò bibes calicem furoris Domini. O stulte, an tibi familia non est in cælo? quamdiu, ut speras, ibi habitabis, ui tam sollicitus eras ut splendidè hîc viveres? quamdiu hîc tua familia stabit, immemor tui, aut si memor, frustra, & quo splendidior, eo sâpè deterior.

Considera Quartò, quomodo deinceps divitiis ad salutem uteris, & audi Dominum, qui tibi eas dedit; qui id suadet, imò mandat, ut primò animæ tuæ consuas: Facite vobis amicos de Mammonâ iniquitatis, ut recipiant vos in æterna tabernacula: honora Dominum de substantiâ tuâ: peccata tua eleëmofynis redime. Ecce quomodo Deum placare possis. imò & septuagies & centuplum promisit; sed, eheu! in ludum, in convivia & luxum pecunia non deest; pro animæ salute, pro ejus victu, pro Dei cultu quoties deficit! Quando satiùs, cùm momentum tantum sit vita vestra, æternos sibi facere thesauros in cælo, quò fur non approbiat, neque tinea corrumpit. Statue ergo honorare Dominum de substantiâ tuâ: ante omnia tamen justitiæ & creditoribus fac sarris. ô quàm triste, quàm turpe te, o dives, alieno splendore vestiri, & pauperum creditorem audiri gemitus in cælo, cùm exultas illorum bonis & sanguine in terrâ. Considera, an in horâ mortis, & in iudicio ista non sint tibi futura in singultum. Deinde, provide familiæ tuæ secundùm rectam rationem; non secundùm leges sæculi: Christianus es, Christi lege, non sæculi jurasti vivere.

Postremò, honestæ etiam licet recreationi aliquid tribuas. Ubi hæc legeris, & intellexeris te bonorum tuorum non esse dominum, sed dispensatorem, vide quomodo hæctenus dispensaveris, & an talem tu dispensatorem habere velles. Attende, quantum ludo & luxu, cum magno animæ detrimento, absumperis, & Dei injuriâ. Secundò, quot, quantaque bona opera illis fecisses si voluisses; quantumque ex iis thesaurum mo-

riturus

*Divitia ad
quid utiles.*

Luc. 16.

Prov. 3.

Dan. 4.

Divites bonorum tantum sunt dispensatores.

Alearum detestatio.

riturus in cælis haberes. At qui non tenebaris. An foris
tan ludere & prodigere debebas cùm scires talem red
dendam rationem? Tertio, vide quàm securè & quietè
vivat bonus dispensator: non illum sollicitum credito
agit, non anxium habet rei familiaris angustia, ab om
nibus colitur, & gratus est, ubi alius plurimis uti ob
strictus est, ita iis supplex esse cogitur.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

Considera, unde contingat hæc stultitia, ut plus
quisque gratis expendat, quàm habeat in bonis: unde
ista inquam prodigalitas? causa est Primò, quòd putet
se se bonis pro arbitrio posse uti; quod falsum. unde
monet Sapiens, Benefac humili, & ne dedêris impio: si
benefeceris, scito cui benefeceris. Dives autem hoc
non considerat, & malè beneficia & opes collocat. Pa
ria autem sunt, ait Hieronymus, dare histrionibus, &
sacrificare dæmonibus. Secunda causa est gula, propter
quam Esau primogenita sua dedit pro lenticulâ, & abii
parvi pendens quod primogenita sua vendidisset.
Ita multi in conviviis prodigi stultè uno die multo par
ta tempore distribuunt, & se exhauriunt. Et cùm dica
Scriptura: Si multum tibi fuerit, abundantèr tribue;
tales de modico multum tribuere volunt, sed non Deo.
Tertia est superbiâ, quâ se majorem & ditio rem, quàm
sit, haberi cupit, & (ut ita dicam) plus vult ferre quàm
potest, etiam si se disrumperet. Vide quanta sit infania.
Vide precor, quàm vanum sit à parasitis hodie laudari
& cras rideri; hodie largiri, & cras animâ debere; posse
Deo servire securè, & in omnibus gratificari, & in quietam
tamen vitam ducere, & sæpè perditam, dum loculi
vacui pessima suggerunt consilia, & amici ollares ea
fovent.

Remedium in promptu est, quod monet Sapiencia
æterna; Primò, sedere nimirum, & computare sumptus,
ne censum superent; Secundò, generoso esse animo, &
scire ubi vera gloria, quæ non famulorum turbâ; sed
bonâ

*Eccli. 12.
Vide ô dives,
ubi & quo
modo expen
das.*

Hieron.

Nota.

Genes. 25.

Tob. 4.

*Quisque ra
tione subdi
cere debet.*

onâ vitâ; non sumptu, sed prudenti dispensatione
 petienda est. O Deus, ut infr. pag. 387.

*Meditatio seu consideratio de Bonorum
 dispensatione.*

PVNCTVM I. Considera, quorsum bona hæc à Deo
 sint data, nempe ut iis non aliter quàm ad ejus glo-
 riam & tuam salutem utaris. Expende an ita feceris. Se-
 cundò, scias non licere ociosa relinquere, &, ut ille
 Matth. 25. talentum abscondere, sed mandatum nobis
 est, ut negotiemur dum veniat Dominus; idque ad
 utilitatem ejus utilitatem, si servi fideles esse velimus
 collaudari; ut ille Matth. 25. qui quinque talentis ac-
 ceptis, alia quinque superlucratus fuerat. Cogita, quæ
 an non tu sic velles tua bona administrari; an non
 tamen, quod jadis, fructum adferre centuplum; atque
 collige, meritò Dominum præcipere, ut sic bonis
 utaris, ut fidelis dispensator inveniaris. Adverte de-
 inde, illa tua quæ appellas, tua non esse, sed Domini, ac
 inde discite tuo arbitrato & commodo de iis nefas
 esse disponere: neque te esse fidelem, si, cum possis cen-
 tum annuè (ut ita dicam) lucrari, octoginta tantùm
 domino reddas; viginti verò in proprios usus & vani-
 tatem expendas: ut servus ille Lucæ 16. idem autem fa-
 ctus, quisquis ad Dei gloriam non purè bonis suis uti-
 tur, sed suam etiam quærit, aut certè vanitatem.

*Cur bona
 hominibus à
 Deo data.*

Matth. 25.

*Dispensator
 es, vide ut
 fidelis.*

Lucæ 16.

Aspira, ut supr. pag. 8. Hæcine firmâ, ibid.

PVNCTVM II. Considera tres classes hominum, seu
 generum, seu mavis filiorum. Prima eorum est, qui
 bona domini, vel patris, expendunt ad ejus contume-
 liam, utque bellum illi inferant. ejusmodi sunt, qui
 bonis ad luxuriam & fastum abutuntur, & sodales &
 amicos exemplo & aliter ad hujusmodi invitant, vel iis
 largiuntur qui id faciunt, ut commodiùs faciant, &
 patre suo hostes Dei fovent. Nonne enim illos com-
 parare aptè possumus his qui à patre vel domino pecu-
 niam

*Tres classes
 utentium
 bonis.*

niam accipiunt, ut eis seruiant, eosque tueantur: quæque eâ acceptâ, sicarios & latrones in necem patri seu domini conducunt, quorum etiam se duces confertuunt? Alia classis est eorum qui Deo seruire volunt Mammonæ, uti Samaritæ Deo & idolis, Domino & sibi negotiantur. Hi, ubi herus ponit insignia sua, illic iam propria collocant: si hero duodecim debeantur, sex sibi capiunt; gloriæ, inquam, vel utilitatis partem. Hi sunt, qui in conspectu Dei dicunt ei, se velle partem eius voluntatem, partim suam adimplere in bonorum usu. Tertia classis est eorum, qui sciunt ea, quæ possident, prorsus aliena esse, eaque Domino offerunt, ut illis ad arbitrium utatur, & sollicitè quærunt, quomodo illis maximam voluptatem, honorem & gloriam consequi Dominus possit. Hi sunt verè resignati, & qui inuenti sine maculâ, post aurum non abeunt: hi sunt, qui ut Christi sint discipuli, renunciant omnibus quæ possident, ut Luc. 14. præcipitur. Vide in quâ classe hæc tuus fueris & esse velis. *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7.

Matth. 6.

Luc. 14.

Stricta bonorum ratio danda in die iudicij.

PUNCTVM III. Considera, rationem bonorum maximam habendam & reddendam esse in die iudicij: eorum enim dispensatione ita Matth. 25. agitur, quæ aliarum ibi rerum ratio nulla haberetur. Secundo considera quomodo cupiditas humana in hoc mundo ad summa tendat, & pecuniam in cibum, vestem, domum, agros, non nisi optimè collocari optet, & quæ dementia in æternitate, neque de optimâ mansionem nec de victu aut vestitu, magnoperè curare? Nonne stultus putaretur mercator, qui cum posset eodem pretio comparare præciosam margaritam, multò deterior sciens sibi vel hero emeret? Aliter Sapiencia æternæ docet, dicens: Simile est regnum cælorum homini negotiatori, quærenti bonas margaritas: & inventâ ut preciosâ dedit omnia sua, & comparavit eam. Expecta de hæc coram Deo, & ab eo lumen & gratiam pete, dolo, quòd tu filius lucis non tam fueris prudens

Matth. 13.

Luca 16.

generatione tuâ, atq; filii hujus sæculi, qui assiduè quæ-
runt quomodo plus fructus & honoris & commodi ex pecuniâ colligere, ex agro, ex arte suâ, &c. queant, & ad
hoc mare & terram obeant; tu verò vide an exemplo,
vel nescio quo motu actus, ubi possis centuplum acci-
dere, octoginta cupias; ubi possis certò collocare, plu-
rimis periculis tuâ & te exponas.

*Imitari sæ-
culi filios.*

COLLOQVIVM erit, quo te tuaque divinæ Majestati
offeras, hoc vel simili modo: O fons bonorū omnium,
quo omnia mihi bona venerunt, quorum ego me fa-
vor solū dispensatorem, offero ea, id est tua tibi: tua
nim sunt, & vehementer opto ea ad honorem nomi-
nis tui impendere. vtinam scirem quo pacto id meliùs
ræstare possem! certè ut fidelis servus promptè id fa-
cerem, per gratiam tuam ad maximam gloriam tuam.
Amen. O Deus meus, ut inf. pag. 387.

Meditatio secunda de eadem.

UNCTVM I. Considera in dispositione bonorum
primò quærendam Domini voluntatem; quidquid
nim contrà, vel præter illam impenderis, te reddere
um usuris oportebit. quocirca ut in aliis rebus Deum
appliciter roga, ut tibi voluntatem suam aperiat: ita
Johannes Patricius Romanus sollicitè quæsit in quod
opus pium Deipara erogari suam vellet hæreditatem:
ux ei ostendit sibi fore gratum, si in ecclesiam suas fa-
cultates expendere, & hoc insigni miraculo declara-
t. Ut autem voluntas Dei tibi cognita sit, resignato
nimo esse oportet; neque enim revelat illis Deus vo-
luntatem suam, quibus decretum est propriam sectari.
hoc est quod per Prophetam queritur Deus: Me ere-
tim de die in diem quærun, & scire vias meas volunt;
nisi gens, quæ justitiam fecerit, & judicium Dei non
reliquerit; rogant me judicia justitiæ; appropinquare
eo volunt. Quare jejunavimus, & non aspexisti; hu-
iliavimus animas nostras, & nescisti? ecce in die jeju-

*In dispositio-
ne bonorum
divina vo-
luntas inve-
stiganda.
Vide breviam-
rium 5. At-
gusti.*

Isaia 58.

nii vestri invenitur voluntas vestra. *Credo tibi*, ut su. p. 7.

*Quæ eleēmo-
syna optima.*

PUNCTVM II. Ut autem ratiocinando quænam voluntas Dei assequaris. Considera, quæ eleēmosyna melior sit. Est verò illa, quæ Dei honor maximè propagatur, unde hæc sunt piorum vota, ut optent suis facultatibus & aliis modis efficere, ut omnes Deum agnoscant & ament; atque adeò, si cælos novos creare possent, & Angelorum hierarchias in Dei laudem perpetuam, id sanè præstarent. Cùm verò Deus à justis & bonis maximè honoretur, si quis, ut id illi cōmodè præstent sua conferat, id Deo acceptissimum esse apparet. Bonorum verò duo genera sunt: unū eorum, qui ut Christum sequi possint, & meliùs illi servire, sponte suâ aliquid dicant. Et quanto per Rex huiusmodi sibi devotos milites à subditis suis aliquid desideret, manifestum est. Aliud genus bonorum est eorum, qui aut forte, aut vitio suo aut coactè sive ex necessitate pauperes sunt: quibus tua conferas, omninò rectè etiam feceris. quanto tantum gratior Deo sit eleēmosyna cæteris paribus illis potius quam his collata, liquet. Inter hos duo item alia genera reperies; unū, quod sibi vivet, & Domino servit: aliud quod insuper complures ad Domini obsequiū adducit, nomen ejus celebrat, imperium propagat & tuetur. Et huiusmodi Religiosos nonnullos esse, omnibus numerum. divites autem procuratores esse videntur, opibus ad hoc donati, ut operarios ejusmodi ad obsequiū Domini adducant. quo verò illi aptiores & perfectiores, meliùs rem Domini agunt; magis certè quàm ii, qui in certo eventu erudiendos ad ministerium multo labore adsciscunt. Id ex militiâ sumpto exemplo clarius evidet. Quis enim Rex non mallet exercitatos milites, quam profusum tirones? quis non mallet ascriptis à se in militiam annonam præberi, quàm tirones legi, qui incertum an futuri militiæ apti? denique quos sapientissimus de magno studio delegisset è millibus, hos meritò qui aptiores militiæ ejus, & gloriæ propagandæ judicant.

*Divites pro-
curatores
sunt.*

*Qui pauperes
pro aliis
alendi.*

Appli

pplica hæc Christo Regi, clero & Religiosis, & aliis
 ni proximi salutis vacant: his enim tessera militiæ vo-
 tio est, alii quicumque aluntur, hoc sine aluntur, ut ta-
 s, vel similes aliquando evadant. sicut etiam gratius est
 Regi, naucleros pro suâ classe alere & conquiri, quàm
 obatas & sentinarios; sive architectos potius quàm
 les operas. Quàm verò gloriosum sit Deo & homini,
 udatores Dei, propugnatores fidei, complures archi-
 ctos & naucleros in dubio hoc mari & naufrago un-
 que colligere, luce clarius existit: sic enim eleëmofy-
 latissimè diffunditur, ejusque fructus, cum uni cor-
 poralia præbentur, ut multis spiritualia tribuantur; imò
 iam corporalia. denique hoc certum sit, eleëmofy-
 m ex omnium Theologorum consensu potius ac-
 tius meliori tribuendam. Unde Hieronymus contra *Hier. contra*
 vigilantium explicans illa verba: Facite vobis amicos *Vigilant. c. 5.*
 Mammonâ inquinatis. Num, inquit, isti pauperes, *Luc. 16.*
 ter quorum pannos & illuviem corporis flagrans li-
 do dominatur? nō, ait. simpliciter pauperes; sed, pau-
 res spiritu beati appellantur: in vulgi pauperibus su-
 ndâdis nequaquam intellectu, sed eleëmofynâ opus
 e; in sanctis pauperibus, beatitudinis intelligentiâ, sic
 scriptum est: Beatus, qui intelligit super egenum & *Psal. 40.*
 uperem: in die malâ liberabit eum Dominus.

*Oblatio quâ dives verè fit pauper & beatus, &
 illud, va divitibus, evadit.*

DEVUS meus ecce hæc bona mihi largitus es, ô infinita bo-
 nitas; sed verè bona sunt? Obone JESU, tu æterna ve-
 ritas dic mihi, obsecrò; -quia audit servus tuus; & ecce va, ais,
 va divitibus qui habetis hîc consolationē vestram; va vobis &
 hæc bona sunt hæc? eheu infelix ego homo, cui tu ob ista va minâris,
 ô bonus bonorum, imò addis: Amen dico vobis, quia dives diffici-
 le intrabit in regnum celorum; & rursum: Facilius est camelum *Matt. 19.*
 intrare per foramen acus, quàm divitem intrare in regnum
 celorum; hæcne ergò bona? hæcne verè bona sunt, ô æterna veritas! &

Eccli. 11.

1. Iac. 6.

Luc. 16.

Eccli. 31.

Ibid.

Matth. 5.

illa bona sunt, ô aterna bonitas? quomodo bona: an quia summo bono acceptos nos reddunt? sed elegisti, ut ait Apostolus tuus, pauperes in hoc mundo. & num forte eis meliores sumus divites? Eheu si dives fueris inquis, non eris immunis à delicto: omnes qui volunt divites fieri in hoc seculo, incidunt in tentationes & laqueos diaboli; & multos perdidit aurum & argentum, forte divites melius serviemus tibi? Verùm audio, Non potes Deo servire & mammona; non potestis? non possumus? & bona sunt hac? veruntamen aliquando convertes nos ad te: quoniam nonne asseris quòd qui amat aurum non justificabitur? non enim est iniquius quàm amare pecuniam, & beatus vir qui perdidit aurum non abiit, nec speravit in pecunia thesauris; & Beatos pauperes spiritu, & meritò, quoniam ipsorum dixisti esse regnum caelorum. O vox Domini confringentis cedros! vox Domini relucens condensâ! An huic credo Deus meus? verène credo tibi eterna veritas? verène credo sapientia aterna? si vera sunt ista certa, si indubitata responsa tua, nonne va mihi misero, quia bona fluxa, ad vitæ hujus momentum retinenda separare possunt à te ô omne bonum! Quid faciam tibi ô custos hominum, qui posuisti me contrarium tibi? scio quid faciam, honorabo te de constantiâ meâ, quid aio? tuâ, inquam. Quid enim intuli in hoc mundum? dispensator quidem tuus sum, sed eheu! si ponas rationes cum servis tuis, quis fidelis invenietur? Scio quid faciam, gustis mihi sunt undique, & jactor in naufrago mari. Potius quàm peream eternum, projiciam omnia, & tu mihi restituas hereditatem tuam. Angusta est via, potius quàm excludar à te, in eternum libentissimè exuam omnia, & scio, scio invenies omnia.

Lucæ 14.

Renuntiatio rerum temporalium.

Sequi te nemo omninò seu secularis seu Religiosus potest, nisi si renuntiaverit, saltem animo, omnibus quæ possidet. nemo? Renuntio ergo omnibus, & volo & rogo. & humillimè rogo & obsecro te per viscera misericordie, ut possim esse discipulus tuus. O Domine, ô salus nostrâ, ô vitæ nostrâ, tu non delectaris in perditione & morte nostrâ; aufer ergo à me concupiscentiâ, & suscipe hoc desiderium meum quo animo meo omnibus renuntio, re ipsâ etiam paratus facere potius quàm te offendam, & pauper esse potius quàm

azaro, quàm cum Epulone dives, itaque cor meum & omnia
 ea, id est, tibi tua offero, dispone de iis ut tibi placet; si enim tua
 uti sunt, iniquus sum si velim arbitrio meo, de tuis dispone-
 re. O Domine dominantium. Si igitur tollas per vim hominũ &
 iniuriam, aut aliter à me bona, sustinebo, & humiliter dicã cum
 bo, Dominus dedit, Dominus abstulit; sit nomen Domini bene-
 dictum. Si petas à me tua per pauperem, reddam libens, nam tuum
 petis, & pro tuã charitate infinita promittis centuplum, & non
 reddam tibi? & potero unquam à me ullum tristem dimittere?
 Quaquam; ita propono coram te, & curiã tuã. Quidquid co-
 novero ratione, aut prudẽtium consilio, aut sanctã inspiratione,
 se pro majori tuã gloriã (non meã) id faciam, deserenda semel
 in affectu per gratiam tuam desero, perdenda jam perdo, ut ea
 renunciam, iam abrenuntio omnibus ut tuus sim discipulus. Mun-
 dus hac non novit, cujus est hic congregare, familias ornare, &
 nos multiplicare. Ego verò servus tuus sum, & dispensator
 melius esse cupio: Quod pro majori gloriã tuã, pro salute meã, pro
 vicinarũ lucro magis esse conspexero, magisq; ex voluntate tuã,
 faciam; reddenda enim erit ratio, & à me petes cur non dederim
 usuram talenta tua, neque enim fallere te possum, & scio quid
 pro servo meo vellem; scio quid à me tu velis; dixisti enim oportere
 muniam meam dare ad usuram, & si dederò tibi, etiam centu-
 pum reddes, ergo me & omnia toto corde do tibi, & ecce jam af-
 fectus pauper sum; Ecce reliqui omnia & sequor te, quid ergo erit
 mihi? Tu mihi Deus meus & omne bonum: tu mihi eris omnia,
 quod dedisti mihi vitam tuam, corpus & sanguinem tuum, & om-
 nia. Reddo tibi me, & hæc omnia, credo enim & firmã fide, quòd
 accipiam centuplum, & vitam aeternam possidebo. Credo
 quia veritas es, potiùs quàm homini mendaci. Credo tibi
 quia bonitas es, & vinci non potes liberalitate; etenim quæ verè
 sunt, ea reddimus tibi. O Deus cordis mei, suscipe ea, sicut cor-
 de incero offero: ut quando placebit tibi, re divitem, sed affectu
 pauperem, recipias in aeterna tua tabernacula. Amen,

Praxis.

Hæc facilè colligi potest ex iis quæ suprã dicta, pauca tamen
 accipe, &

*Cavendum
ut aliena
quis possi-
deat.*

Primò, recense bona tua, & vide num quæ mixta sint aliena hæc, velut tinea, tua consumant, ne verò tuis fur appropriè transmittes crebrò manu pauperis in calum, ibi domum, ibi gros compara æternos.

Secundò, delibera cum prudentibus, quomodo impendat tua maximo lucro possis pro tuâ tuorumque salute.

*Aemulare
filios sæculi.*

Tertiò, sæcularium mercatorum industriam non tantum æmulare, sed si potes, cum de æternitate agatur, supera.

Quartò, ut illi rationes subducunt lucri temporalis, sic spiritualis.

Quintò, ut illi certos institutores habent, sic tu pauperibus quibus compares tibi æterna tabernacula. Ut illi non uno in loco, sed ubicunque possunt, colligunt pecuniæ fructum, sic tu collige undecunque liberalitatis thesauros.

Dignatus es. &c. ut sup. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Psal. 72.

Psal. 5.

Psal. 8.

Psal. 141.

Matth. 16.

*Q*uid mihi est in calo, & à te quid volui super terram?
Dominus pars hereditatis meæ & calicis mei.

Et quæ est expectatio mea? nonne Dominus?

Portio mea Dominus sit in terra viventium.

Quid prodest homini, si uniuersum mundum lucretur, anima verò detrimentum patiatur?

CAPVT XXIV.

*Deliberatio de delectationum appetitu moderando
tertio auxilio in viâ Dei.*

Sap. 4.

HOMO. O quàm pulcra est casta generatio cum claritate! immortalis est enim memoria illius, quoniam apud Deum nota est, & apud homines: cui præsens est, imitantur illam; & desiderant eam cum eduxerit, & in perpetuum coronata triumphat in coronatorum certaminum præmium vincens. Sic sonat in auribus vox tua dulcissima, Christe Jesu, & affertur intima cordis mei: verumtamen cum in omni vitæ itinere dederis, ô Bonitas infinita, unde gaudeat cor hominis, & rursus intonet Apostolus tuus: Qui Christus sunt, carnem suam crucifixerunt cum vitis & concupiscentiis suis; quid faciam ô magni consilii Angele

Gal. 5.

Sapi

sapientia æterna? trahit me voluptas, periculosa esca, quâ multos adversarius inescat & in interitum rapit.

CHRISTVS. Fili, dixi ego veritas. Qui non odit patrem & matrem, insuper & animam suam, non potest meus esse discipulus. Credis hoc? Nonne vides, quia transiit mundus & concupiscentia ejus, & transiit velut umbra? ô si amaritudines quibus condiuntur mundana gaudia, degustares? clamares utique mortem in olâ esse, neque edere ex eâ neque bibere posses de calice hoc, cujus fœx non est exinanita, ex quo bibunt omnes peccatores terræ. Quid enim sunt voluptates corporis & sensuû, videre, audire, sentire? nihil aliud quàm momentaneum aliquod gaudium, idque de re extra vos longè posita, quæ vobis tantummodo per solam sensuum cognitionem conjungitur, neque tamen unquam verè possidetur. Imò attende, & vide quàm vana sit voluptas & omnia. Ecce licet Rex esses, & tamen regnum è possidere ignorares; nihilo felicior esses, quàm si eo careres. Vel è contrario, si fingeres te Regem esse, vel regnum habuisse, eodem modo te fictio, sicut res ipsa vera afficeret. Hinc qui se beatum putat, etiamsi verè miser sit, gaudet, uti beatus: Qui verò se miserum putat, miser est etiamsi bonis omnibus affluat; ut avaro inter opes accidere solet, & ambitioso inter honores, & delizioso inter delicias, quarum extrema major amaritudo semper occupat. Vbi verò sis si attenderes, in valle scilicet lacrymarum, exilio, carcere, putas liberet deliciari tibi, quem liçtor ad portam, ut ducat, expectat? *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Hæcine firmâ*, &c.

HOMO. Magnam omnino sentio vim esse voluptatis, eheu per eam video columnas cæli, & stellas cecidisse, & totus contremisco. Adamum unius pomi voluptas, Esauum pultis cepit, & perdidit: & quos non libido supplantavit? Davidem sanctissimum, sapientissimum vicit Salomonem, & fortissimum Samsonem superavit. Video, Domine, nemo continens esse potest,

Luc. 14.
Voluptates
amaritudine
condiuntur.
1. Ioan. 2.
4. Reg. 4.
Psal. 74.

Gen. 25.

nemo deliciis, nemo vitiis abstinere, nisi tu dederis.

Haccine vera, ut sup. pag. 7.

*Voluptatis
& abstinencia
effectus.*
2. Cor 3.

Iob. 28.

CHRISTYS. Hoc est sapientia initium & salutis, scire & cognoscere quod non sitis sufficientes aliquid e vobis tamquam ex vobis cogitare. sufficientia enim omnis vestra ex me est. Vide tamen quid ad salutis optatum finem conferat voluptas, quid abstinencia. illi hominem enervat, mollem facit, & velut in via viatorum quidem momento reficit, sed saepe tardantem caelesti patriam excludit. quis enim facile modum voluptatis ponit? in tam lubrico loco quis consistit? & ut possit non invenitur sapientia in terra suaviter viventium. Finge hominem qui cum Salomone nihil deneget oculis suis, & abeat in viam concupiscentiarum suarum quid in illo, nisi imaginem prodigi reperies? Videri omnia ardet, & sitim non restinguit; audire, & semper plura avari cognoscere; vult gustare, & rursus gustat desipiunt; trahitur in omnem partem, & ut Euripus agitur: modum videre vult, modum audire, modum ambulare: vicissitudo in omnibus placet, non tamen placet appetitum, sed accendit ut oleum camino additum nulla ibi virtus, non modestiae decor, non temperantiae splendor, non tranquillitatis caelestis imago; sed multum dominis servitute serviens, in partes trahitur, nulli que satisfacit, nusquam quiescit, sibi gravis, sibi ipsi displicet & fastidio est. hoc unum agit, & nihil agit, quando inutilibus se onerat & exonerat. Et quemadmodum turpe foret uni coloris & saporis omnem intendere sollicitudinem; ita etiam variis: varias etenim cupiditates induere non est laudabile, sed magis vituperio dignum. Ille autem id agit, & variis sese subdit, ac qualis brutorum formam induit, qui gaudet ut canis de luxuria, de voracitate & voluptate ut porcus exultat. Nonne id monebat Propheta meus dicens, Nolite fieri sicut equus & mulus?

psalm. 31.

Haccine vera, &c. ut supra pag. 7.

HOMO. O quanto melius esset generosè seipso esse
 ajoinem, & terrenis his excelsiorem animum gerere? *Voluptates
 vincula.*
 quis libero amico eam perpetuam servitutem suaferit,
 ut vincula, tot compedes, quibus si non in interitum,
 mille molestias trahatur? At verò qui in his tempera-
 s est, nullius nisi tui Domine IESV indiget, liber est li-
 bertate sanctâ, & tibi propiùs accedit, qui nullius om-
 no indiges: & quemadmodum si quis omnia in se
 haberet, felix esset; ita proximè ad felicitatem accedit,
 si gratiâ tuâ paucissimis indiget, eaque accipit de ma-
 tuâ, cùm de nullis, non cibo ventris sui, non potu,
 non recreatione sollicitus sit; sed quomodo placeat ti-
 bile ille quo vis ire, & in cælum cogitatione cùm libet,
 ire potest, non istis illigatus quæ aggravant & depri-
 unt animam nostram.

CHRISTVS. Cùm verò ad mortem venerit homo,
 tantam putas abstinuisse etiam licitis iucunditatem,
 tantamque pariet in ejus mente fiduciam? & capiet
 solacium ex eo solatium, eò quòd sponte pridem
 in ore mei dimissum sit, quod tum necessariò dimitte-
 oportebit. Quàm gaudet tunc, qui multa negavit o-
 culis suis, qui pepigit cum iis fœdus ne cogitarent de
 origine! tum enim clarè videt nihil esse omnia mundi
 ludia, & ludibria, & pro nihilo ferè omnes homines
 sanire & perire. *Iob. 31.*

HOMO. Sed tamen, nõnne licita multa in hoc gene-
 sunt, quæ æterna Sapiencia?

CHRISTVS. Sunt utique, sed diligenter cavendum
 ne dum relaxare animum vultis, solvaris omnè har-
 moniam, & quasi concentum quendam bonorum. Sa-
 necesse est recreari corpus, & animi arcum non per-
 tuò tendere. verùm eæ recreationes eligendæ, quæ
 illicitis longiùs dissident: ne qui in confinio peccati
 ambulat, & periculum amat, pereat in eo. Vide etiam ut
 si illicita multa commisisti, etiam à licitis aliquibus
 abstineas. *Animus in-
 terdum re-
 laxandus.*
*Amb. lib. 10.
 Officiorum.
 Eccli. 3.*

nónne meo Domini tui crucifixi? Et tu mundo tale te probare poteris, si indulgeas cupiditatibus tuis?

Galat. 5.

HOMO. O dulcissime JESV, & quidem si voluptas placet; nónne magis debet æterna? nam, ecce, si hæc visus vel auditus vitavero, æternam mihi promittis. Quomodo, si hæc credimus, non libentes mortificamus carnem cum vitiis ac concupiscentiis suis?

Credo tibi, &c. ut su. pag. 7.

Sanctorum solatia.

CHRISTVS. Nónne hoc Sanctos meos in eremo solitarios, consortio & solatio hominum ut sponte se preterirent effecit? sæpè toto vitæ tempore, sæpè annis multis austeritatis & silentii observantissimos, severos seculum suum custodes? quod jam multis sæpè cohortationibus, regulis ac statutis à Religiosis aliquando aut vitari aut non potest impetrari. Quid causæ est?

2. Reg. 23.

Hebr. 11.

1. Cor. 9.

HOMO. Tu nosti, Domine, imperfectum & tepiditatem nostram, odibilem quidem tibi, sed & sanabilem. O quàm rectè ad hoc quidam per te dixit: Si spectaculis interioribus non careres, nunquam ad exteriora exires, siue vacares, aut voluptate abstraheris, quantumcumque fœda, tamen trahit. Nónne idèò videtur, ô JESV, vix potest videri in multis detractionis & maledicentiæ emendatio, eò quòd solùm pruritus, ehe quispiam sit, & delectatio in alterius ulcere, sordibus fodicare? Qui verò viri virtutum fuerunt, carnem suam crucifixerunt cum concupiscentiis suis. Idèò David aquam effundens olim sacrificavit toto corde tibi, Moyses grandis factus elegit magis affligi cum populo Dei, quàm temporalis regni habere jucunditatè. Paulus verò tuus castigabat corpus suum, & in servitute redigebat, ne fortè, cum aliis prædicasset, ipse reprobus efficeretur. Similiter & omnes Sancti tui quo Spiritu ducti? quo impulsis? Quid verò magis pudere Christianos debet, quàm quòd Ethnici etiam oculos à fornicatione præstantiore, & aures à perulanti sermone, & manus à impetu ab avaritiâ abstinebant, qui paulò plus cordis habebant?

Ethnicorum modestia.

bar?

ant? Jam verò, Domine JESV, quasi cum Epicuro lac-
kasses habenas omni voluptati. sic multi passim pro-
uunt in sensuum curiositates & oblectationes: & eheu,
i negentur, gravis illis afflictio, & tamen discipuli tui
lici & haberi volunt. Ethnici voluptatis regnum cum
virtute consistere non posse asserbant; neque in Re-
publicâ voluptuosos, qui ei seruirent idoneos, sed pro-
profos. Quid verò de Christianis multis dicemus? Do-
mine JESV, ô Sapiencia æterna, an confiteri fratres po-
teris coram Patre tuo, quos ad eò degeneres vides ab
exemplo tuo? quid enim nos aliud totâ virâ docuisti,
quàm deliciarum affectum moderari? eligisti enim
quod carni molestius est: id ergo melius, id utilius, id
magis eligendum, & quisquis aliud docet, vel suadet, ab
eo tamquam seductore cavendum est.

*Voluptas
Christi ex-
emplo fu-
gienda.*

*Bern. ser. 1:
de Nat.
Quare tam
pulcer calo-
rum aspe-
ctus.*

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.

Nónne etiã idcirco tot innoxias voluptates & ob-
lectationes in pulcerrimo cælorum aspectu dedisti no-
bis, totque quotidie producis liberalissimâ manu tuâ
herbarum & fructuum genera? ut saltem velut in Para-
diso Adamum oportuit, abstinentiam à paucis & parvis
libentes tibi dicemus. Sed ô infaniam! quærit homo
gaudium & quietem, ubi certò inveniri non potest, in
scædo lacu scilicet vanitatis: an enim satiatur unquam
oculus visu, vel auris auditu impletur? Et certò scitur,
quod qui biberit ex lacu voluptatis, sitiet iterum, & ma-
gis sitiet, ita ut ipsamet in tormenta oblectamenta ver-
tantur, desideriumque nascatur bibendi, & habendi in-
tolerabile & insatiabile. Quando, ait gulosus, evigila-
bo, & rursus vina reperiam? & licet voluptas, ut ait Ber-
nardus, videatur esse medicamentum, tamen facit ad
infirmittatis augmentum, ipsumque medicamentum in
vulnus vertitur.

Eccles. 1.

Bernard.

Aspira, ut supra pag. 8. Hæcine firmâ fide credo, ibid.

CHRISTVS. Unde Sapiens meus meritò aiebat: In-
veni amariorem morte mulierem, quod ad omnem
meritò

Eccles. 7.

Job. 20.

meritò voluptatem transferre potes, in quâ pereunt robusti Israël, & cùm satiati fuerint, arctantur, & omnis dolor irruit super eos. Ebrietas enim unius horæ hilaritatem insaniam nonne longi temporis tædio pensat?

Seneca.

Oratio.

HOMO. Itaque si delectari libet, delectari in te, Domine, cupio, & scio dabis mihi petitiones cordis mei: & si medico præcipiente ob valetudinem aliquibus abstinere, quanto magis propter te, Deus meus, qui tam severe eam voluptatem in parente nostro castigasti, & in nobis filiis ejus etiamnum post tot sæcula castigas? Teneât alii tympanum, & citharam, & gaudeant ad sonitum organi; ego verò delectabor in te, Domine, & replebis me lætitiâ cum vultu tuo. Vivant licet sæculi filij in deliciis: melius longè mihi adhærere Deo meo, & voluptas mihi maxima erit propter te carere voluptate, ut gustare possim & videre, quàm suavis sis, Domine Deus meus, & diligere te ex toto corde meo, quod totâ animâ meâ in æternum desidero, ô gaudium nostrum, ô pax & requies mea sola & unica, Amen.

Job. 21.

Meditatio I. De Castitate.

COMPOSITIO LOCI. Erit spectare Christum Dominum, quem B. Virgo, & tot myriades virginum in cælesti palatio sequuntur.

Præstantia
castitatis.

1. Cor. 7.

PUNCTVM I. Considera præstantiam hujus virtutis, quantam animo pariat tranquillitatem & felicitatem: adeò ut Philosophus Plato diceret hominum vitam fore instar deorum, si absque uxoribus homines esse possent. Secundò, contrarii vitii molestias: nam verè omnino experiuntur tribulationem carnis voluptatum amatores. Tertiò, collige dignitatem illius ex precio quod pro ea sapientissimi dederunt. Quot enim virgines & Sancti, pro hac ex Christi amore vitam prodegerunt? Aspice Agnetes, Catharinas, Barbaras, & totum virginum chorum. An hos, an mundum falli putas? Quòd si martirium iis defuit, domesticum quæsierunt, id est

est mortificatione durâ, & asperâ vitâ servare puritatem studuerunt. Collige Quartò precium ejus ex difficultate, quâ totus ferè mundus superatur: unde etiam cum tanta foret ac supra naturam, consilii Deus opt. max. non præcepti esse voluit. Considera Quintò, quòd sit signum prædestinationis, ideoque castos vasa honoris appellari. *Hæcine vera*, ut su. p. 7.

*Castitas est
signum electio-
nis.
1. Thess. 4.*

PVNCTVM II. Considera privilegia castitatis. Primò homines Angelis similes facit, imò, quia hi sine corpore sunt & luctâ, casti superiores iis sunt, juxta S. Bernardi sententiam. Secundò, ab Angelis castus cingitur & cutoditur, ut pueri illi in camino, & percipiunt quasi venum roris flantem, ac restinguentem ardorem libidinis. Tertio, Deo gratissimus est castus, ejusque delicia, ut Basiliius ait, sunt esse cum castis. hinc B. Virgo electa è millibus, B. Joannes præ cæteris dilectus. Quartò, anima casta desponsatur à Christo in fide & misericordiâ, & suavitate spiritali pro carnali perfunditur; ut centulum verè in hâc vitâ accipiat, cum innumeris miseriis liberetur, & plurimis bonis cumuletur, ideò eunuchis Dominus promittit nomen melius filiis & filiabus, & quòd fors illorum erit in templo Dei acceptissima.

*Privilegia
castitatis.*

*Basil lib. de
vera virgini-
tate.
Osee 2.*

Isaiâ 56.

Aspira, ut sup. pag. 8. *Hæcine firma fide*, ibid.

PVNCTVM III. Considera castitatem aptissimum facere hominem amoris Dei, ob libertatem quâ fruitur; illigatum verò uxori corporis sui potestatem non habere: qui enim sine uxore est, cogitat quæ Domini sunt, quomodo placeat Deo; qui cum uxore est, divisus est. Secundò, quia anima casta Christum sponsum habet in celo, Verbum Dei in ipso sinu Patris; ipse enim virgo virginem elegit. Tertio, attende quòd similes Deo faciat: incorruptio enim facit proximum Deo, & speculundum. Credis hoc & adhuc te trahit vana voluptas, & à Deo retrahit? Quartò, quòd sacrificium sit, quo, ut dicit Origenes, nihil Deo est gratius, nihilque ad illum nobis conciliandum aptius. Quintò, quòd ut D. Hier.

*Effectus ca-
stitatis.*

1. Cor. 7.

*Castia acci-
ma Christi
sponsa.*

*Ambr. li. 2.
de virgin.*

marty-

*Lib. 1. de
virgin.*

Apo. 14.

*Magnâ curâ
servanda
castitas.*

*Bern. serm. 1.
in fest. SS.*

martyrio castitas comparetur, immò Martyres faciat
Sextò, quòd præmium virginibus summum tribuat in
cælo, ut sequantur agnum quocumque ierit, & cantent
ei canticum novum. Considera deinde, quantâ curâ e-
gemma servanda sit ob innumera ferè pericula; quan-
tâ fugienda propterea omnis occasio, & familiaritas cum
dispari sexu. Attende verò humilitatis tibi custodiâ esse
adhibendam, & vide quo pacto id facias. Præterea ob-
serva sedulò, & diligenter cole obedientiam, qui talen-
tem invenit animam inferiorem suam, ut Bernard. qualem se
exhibuerit Superiori, & rebellionem carnis dicit ar-
guere inobedientiam. Quartò, voti crebra renovatio
etiam juverit plurimum eos qui illud nuncuparunt.

O *Beatissima*, ut infr. pag. 400.

Meditatio II. de Castitate.

COMPOSITIO LOCI, Considera Beatissimam Virgi-
nem stipatam virginibus, in cælo coruscantem.

*Quomodo
peccetur con-
tra castita-
tem.
Signa casti-
tatis.*

*Greg. 11.
Mor. c. 8.*

*Folia lilii
castitatis.
Immunditia
fœditas.*

PVNCTVM I. Considera peccati contra hanc puri-
tatem Angelicam; Primò, cogitatione impura; Secun-
dò, verbo quocumq; modo huc vergète; Tertio, quin-
que sensuum blanditiis. Signa autem castitatis sunt: Pri-
mum, oculos, linguam & aures, habere benè custodita
Secundum, magnâ parcitate iis uti, quæ sensibus dele-
ctabilia, & rejicere mollia. Tertium, puritas in ore
Quartum, puritas in amicitiiis, vitando mulierum fami-
liaritatem, colloquia & munuscula. Quintum, fuga om-
nium quæ huic virtuti adversantur, ut iræ, superbia
cõfortiorum. Sextum, puritas in cogitationibus & me-
ditationibus, in somno & vigiliâ. hæc folia sunt lilij castitatis.
PVNCTVM II. Considera vitii turpitudinem, videri
do corporis nostri originem, quod est fœditatum &
mille morborum seminarium fœditissimũ, & vermiur-
denique pabulum. Fige ibi oculos, & colliges vitii fœ-
ditatem, adeò magnam, ut natura ipsa semper latebit
quærere docuerit. Attendè contra, animæ dignitatem
& cre

crede certò ejus delicias longè puriores: & detestare
 corporales ut illis fruaris, & ad cælestes animum trans-
 iras. Secundò, considera effectus hujus. Hi sunt cæci-
 tatis, inconsideratio, inconstantia, præcipitatio,
 honor sui, odium Dei, affectus præsentis sæculi, & hor-
 ror ac desperatio futuri. Denique præ cæteris omnibus
 hominem ad omnia indigna cogit hoc vitium, & est, ut
 Job, ignis usque ad perditionem devorans. Tertiò,
 vide in quot mala ruant homines hoc igne succensi, in
 reot famæ, virium animæ & corporis detrimenta. Be-
 nefici illos omnino similes facit, etiam judicio Ethnico-
 rum: estque inexplebilis prorsus libido, & inextricabi-
 lis. Considera Christum Dominum quasi coram te o-
 culis & toto habitu corporis spirantem hanc virtutem,
 & deinde Sanctos ejus: vide ut oculos servârint, curio-
 sitatem oderint, occasiones omnes vitârint, tentatio-
 nes vicerint, ut S. Bernardus, Benedictus, Thomas, Ed-
 mundus, Xaverius; & contra, quàm graves ruinæ fue-
 rint eorum, qui minùs circumspecti fuerint, etiam si san-
 ctus, ut Davidis, Salomonis, Samsonis, & aliorum de-
 scribitur Augustinus, Cedros Libani, duces gregum sub
 peste luxuriæ cecidisse reperi; de quorum casu non
 regis suspicabar quàm de Ambrosii vel Hieronymi
 impudicâ turpitudine: & tu audes in ætatis flore, pleno
 vires, corpore benè curato, in mediis periculis castum
 & purum te sperare?

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

PUNCTUM III. Considera, quomodo Deus in hoc
 punierit istud vitium. Primò, diluvio univer-
 sali; Secundò, Sodomæ everfione; Tertiò, viginti qua-
 tuor millium Israëlitarum deletione, filiorum Heli per-
 ditione, Salomonis exitio, Davidis persecutione à filio
 Heli, Samsonis ruinâ, &c. Considera deinde pœ-
 nâs, quibus ob mométaneum quod delectat, æternum
 punientur impuri in inferno. Cogita, luxuriose, cogita,
 & cetero, frater, pœnas illas & flammâs, & his turpes

cum

*Greg. lib. 31.
 Mor. c. 17.
 Luxuria ef-
 fectus.*

Job. 31.

*Ruina mul-
 torum in
 luxuriâ,
 De verb.
 Domini.*

*Impudicitia
 pœna.
 Gen. 7. 6.
 19.
 Num. 12.
 1. Reg. 4.
 3. Reg. 11.
 2. Reg. 15.
 Judic. 16.*

cum gratiâ Dei exstingue; descende in stagnum ardens & animum refrigera ardoribus sempiternis. Aspice, dic obsecro, hæc credis? & tamen præ Christo elis diabolum, præ vitâ mortem, pro momentaneo gaudio æternum luctum? Credis? credis? & non stupes? non liquefcit anima tua amore ejus, qui pro te mortuus est, ut in æternis deliciis viveres in æternum?

E X E R C I T I V M.

O Beatissima Virgo, & omnium Regina, spes nostra postulium tuum unica, respice quæso benignissimo oculo tuæ clemetias nostras, & prælia filiorum Adam: tu vides quomodo me in fluctibus, & hostibus vivamus, imò nobiscum hostem portamus, & nutrire ac fovere cogamur carnem nostram, cum nec carnem suam odio habeat. Et quis evadere poterit tyranniam illius? Ecce Davidem sanctissimum virum, & secundum cor I, sapientissimum Salomonem, fortissimum Samsonem superavit. Quis igitur vincere poterit? O quot millia bellua ista voravit in infernum hac etiam horâ præcipitavit! O quot in iudicio dicere hominum patefient fugitia, quorum pietas videbatur conspicua! hæc enim est universitas iniquitatis, quæ inflamat rotam nativitatis nostræ, inflammata à gehennâ. O infelices anima mea, quam tam dirus premit hostis, & nullo unquam tempore deserit, descende in infernum, & si libet torreri æternè, ut momento corpori indulgeatur amarissima voluptas, pergeque occasiones vitæ, ama periculum, & peri in eo.

Verùm freno potiùs illud compesce, & erige te ad spontaneum, cujus deliciae sunt esse cum filiis hominum. Qui & hæc paratus est cœnare tecum & præbere tibi cor suum. Et poterit fieri, o amator hominum, o Salvator mihi, ut potiùs libeat mihi voluti in porcorum volutabro, quàm amplexibus tuis, & gaudiis in Angelorum, quàm similem esse illorum? Recordare, o amicus Creatoris tui, & nobilitatis tuæ, & noli degeneri animo, ut corpori servias, crudeliter te jugulare, sed, fuge, fuge: in fugâ pericula sunt, & victoria; in asperis dulcedo, in duris suavissimum solacium. O Angele Custos, qui me dignaris custodiâ tuâ, o celestis pater

Prover. 3.
Applicatio
ad Com-
munionem.

mphe anima mea, averte quæso semper oculos meos, ne videant
nitatem, ne oculus meus depradetur animam meam; percu-
t me timor Dei mei, & trahat me funiculus charitatis ejus;
fac semper reverear oculos ejus, & præsentiam tuam, ne un-
am irrideant me inimici mei, O IESU dilectissime, amore
millies mori malo, quàm tibi fidem in Baptismo datam, &
ies renovatam vel levi peccato violare.

O Redemptor mi, & dulcissime JESU, castissime sponse anima-
nstrarum, cuius frumentum electorum & vinum germi-
virgines; tu nosti, quia nemo, nemo potest esse castus; nisi tu
deris. Concede igitur mihi gratiam per caritatem tuam, quâ
eterno dilexisti me, ut occasiones diligentissimè vitem & a-
re amoris tui libidinis ardorem extinguere possim. Monuisti
en nos, Qui amat periculum peribit in eo; ego verò amare illud
no, & amari non cupio, nisi abs te, nec amare aliquid extra te.
fecero, tu mihi testis eris, & conscientia mea, neque erit quod
ausum: quia scio, scio, ibi ceciderunt fortes Israël, & fugerunt
que robore ante faciem persequentis, cum ignominia sempiter-
n. Nonne mihi amor tuus omni melle dulcior, & morte fortior,
& lamini omnibus potentior, quem aqua nulla possunt oxtin-
gare, nec flumina obruere? Ecce, amantissime IESU, Deus meus,
prestor coram te hodie, quia thorum anima mea immacula-
ta servare volo, neque templum tuum animam meam unquam
pranare, sed te quotidie in eo suscipere. Utinam non dimittas
neque ego te, donec benedixeris mihi & emarcuerit nervus
cupiscentia mea! Absit, absit ut corpus meum membrum tuum,
am membrum meretricis, & peccem in illud & in te aman-
tum Dominum meum. Tu enim pro me toto corpore vulne-
res, & ego corpori meo delicias quæram? Tu mihi cor & ani-
mam tuam dedisti in mortem ex amore mei, & ego ob volupta-
tatem eternum doliturus te mihi crucifigam, & contristabo? In-
teum, Domine, non declinabo à mandatis tuis, per te, Salva-
tor i. spes mea, fortitudo mea. Pone te ut signaculum super cor
meum, ut nullum præter te diligam: annulo tuo subarrha me, &
in te tuo qrna g. nas anima mea, quia tibi soli serpo fidem, ti-
totà devotione committo. Amen.

Zachar. 9.

Eccli. 3.

1. Corint. 6.

Ambrosi

*Demonis
vices obeunt.*

fcis animam arcem esse, & Christi domicilium, & eâ maxime parte infirmam quâ carni conjungitur? nescis templum Dei, cui tu tales infers imagines? Si tentator desit, tu vices eobis, quâ potes, artifici manû & studio. Omittere etiâ nequitiam quin moneam lasciviam omnem lectionem esse vitandam, curiositatem moderandam. Quid quæris scire quod facere nefas? vix Ethnici cultores Veneris hæc probabant, & laudabant Christianus? At venaris linguarum peritiam: & scilicet morperdis atque animam. Discere vis bene loqui, & malè vivere? imò malè loqui, & malè vivere? Ex abundantia enim cordis loquitur, & quorsum ista leguntur, nisi ut narrentur, & distus esse videatur in amore, & sæpè etiam versatus in officinequitia, ut fallatur tempus preciosissimum, & pereant animi ut sit in medio earum puritatis hostis, quando illius amato filius Virginis, per inepta & obscœna verba faceffere justus est dignatus es, ut sup. pag. 10.

*Lectio lasciva pestilens
& sermo.*

JACVLATORIÆ.

Psal. 118.

Confige timore tuo carnes meas, à judiis enim tuis timui.

Psal. 37.

Non est sanitas in carne meâ, à facie iræ tuæ: non est pax ossibus meis, à facie peccatorum meorum.

Ibidem.

Domine, ante te omnia desiderium meum, & gemitus meus à te est absconditus.

CAPVT XXV.

Meditatio de Modestia.

*Modestia
bona.*

MODESTIA corporis ad animi tranquillitatem & ordinationem mirè omnium sapientum judicium conducit: de eâ igitur, qui proficere desideras, sermô gita, eamque omni cum diligentia complectere ac pè de eâ meditare.

COMPOSITIO LOCÏ erit, coram Domino te aspice, ac si recens creatus esses, & corpus cum membris cepisses, ut iis ad gloriam Domini uteris, & arma sent justitiæ, non iniquitatis, ut Apostolus loquitur.

Roman. 6.

*Quid sit
modestia, &
quomodo
contra eam
peccetur.*

PUNCTVM I. Considera modestiam virtutem eam quæ decorum in motibus & gestibus, potissimum in oculorum servat, habitâ ratione personæ, loci & temporis. Peccatur contra hanc rusticitate, mollitie, & affectatione, attende percurrendo actio-

as, an per eam & regulas ejus ordinati sint motus tui; a maturitas, humilitas & pietas in eis eluceant; an oculi benigni, non torvi, non vagi, non sublimes, quos Prov. 6. crestatur Dominus; caput rectum sit, modicè inclinatum, non leviter mobile, labia modicè clausa; tota facies denique hilaris. gressus, in quo secundum Ambrosium sit species auctoritatis, tranquillitatisque vestigiū Lib. 1. Offic. cap. 1. 19. 20. in simplicitate; vestes mundæ, manus quietæ; vox non remissa, fracta, agrestis, sed suavis, succum virilem referens; sermo non cum perturbatione, sed placidus, benevolentia plenus & gratia: verbum enim dulce multiplicat amicos, & verbum melius sæpè quàm datum. Eccli. 6. cap. 10. Appende & utere hoc salutari monito: & alibi, Oratio, à Ambrosius, sit pura, simplex, dilucida, manifesta, non gravitatis, non affectata; disceptatio sine irâ, monitio sine asperitate, hortatio sine offensione. Et verò di nequit quantum juvent hæc, ad virtutem & collectionem animi, nimirum compositi mores, & quies cordis. nullumque absque causâ. neque tum quidem cum levitate movere membrum. Huc etiam spectat eutrapica, quæ joci modum ponit, de quibus Seneca: Urbanitas tua sine denere sit, joci tui sine vilitate: nam & utpote animi remissio nonnumquam sunt necessaria cur & ludus. Hic cavendum tamen ait Ambrosius ne amamus omnem harmoniam, quasi per quemdã contemptum operum bonorum. Ridere verò, ô Religiose, Hieron. ep. 8. cap. 7. deri, sæcularibus relinque, gravitas personam tuam Tob. 1. et, non puerilitas, non scurrilitas. Tobiam imitare, ubi esset junior, laudatur à Deo quòd nihil puerile fecerit. O JESU suavissime, ut inf. pag. 411.

INCTVM II. Considera, quantopere hæc virtus lauda sit. Primò, ex immodestia turpitudine, quæ omnium intuentium offendit, sicut è contra modestiam omnes ad amorem trahit. Secundò, quia valdè à Deo sancto redarguitur. Pro eo, ait Propheta, quòd Isai. 3. turpiter sunt filia Sion, & ambulaverunt extento collo,

Prov. 6.

lo decalvabit Dominus verticem earum. Sapiens verus Homo apostata, qui non consentit cum Deo, vir inutilis, graditur ore perverso, annuit oculis, terit pede, digito loquitur. Commendatur autem crebrò modesti utq̄ue omnia honestè & secundùm ordinem fiant nobis. Modestia, ait Apostolus, vestra nota sit omnibus hominibus. & Dominus IESVS: Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, glorificent Patrem vestrum qui in cælis est.

1. Cor. 4.

Philip. 4.

Matth. 5.

Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ fide, ibid.

Eccli. 19.

L. 1. Offic.

Nazianz.

2. 2. q. 168.

q. 1. ad 3.

*Modestia
allicit miri-
ficè ad pietatem.*

1. Pet. 3.

*Ser. de hu-
mil.*

Tertiò, considera hinc fieri à prudente iudicium interioribus; ex visu siquidem cognoscitur vir, & aspectus corporis, & risus dentium, & ingressus hominum enunciant de eo. si enim, ut Ambrosius, vox quædam animi est motus corporis, membra indomita animi significant indomitum, unde etiam Nazianzenus prædixit, Iulianum exitio orbi fore. hinc collige modestiam non fictam esse oportere, sed ut S. Thomas, ab exteriori procedere, considerando Deum ut patrem magistrum ubique præsentem.

PUNCTVM III. Considera quòd uti nihil magis confundit homines quàm immodestia, ita contra nihil magis modestiâ allicere ad pietatem, cum exempla taceant, verba vix moveant. O quanto præstat sic cum Francisco concionari! adeoq̄ue ut frustra verbo dicatur, qui facto longè potentiùs & immodestiâ contradicit. Ideò hortatur mulieres Apostolus modestiâ (quæcuples est in conspectu Dei) viros qui verbo non credunt, convertere. Sanè cum Thaumaturgum homines viderent tam modestum & humilem, magis se ad mores ac modestiam quàm miracula credere profecti fuerunt, atque eum diligere; sine quâ nulla amicitia, maximum hominis bonum, durare potest. vnde deus ad omnes omnino hæc monita pertinere. Tertiò, considera mores leves animum corrumpere, ut collocata prava. unde Basilius; Studeamus modestiæ; nam stultus & e-

exercitiis assimilatur anima & qualia facis, talis for-
atur & figuratur. Quartò, quòd passiones etiam om-
nes, si exteriores actus comprimuntur, velut ignis sus-
centur, idque facilè. Quintò, considera sine hac om-
nem devotionem perire, atque velut è rimoso vase om-
nem effluere. Sextò, immodestiam saltem maculosum
hominem, etsi alioquin bonum, facere. quod autem
maculas habet, hoc in sacrificium Deo acceptum offer-
re nequit. morum levitas potest quidem aliquando esse
bono ad horam, sed in devoto numquam, dum mo-
do, ait Bonavent. sit devotus.

Hæcine vera, &c ut supra pag. 7.

Denique attende, si Religiosus es, multorum sæcu-
larium modestiam, qui de his vix monentur, vix instru-
untur, quòdque ex te uno omnes judicentur, ac quanta
hic incommoda nascantur.

*Bonav. de
profect. Re-
lig. c. 5.*

PUNCTUM IV. Considera Domini nostri JESU ve-
rum, & B. Virginis & aliorum sanctorum. De S. P. Igna-
tium, quemadmodum de S. Malachiâ, refertur, quòd
illum sine ratione membrum moveret: de S. Lucia-
na Martyre, quòd multi solo ejus aspectu conversi fue-
runt. hos imitare quisquis es, & plus exemplo Christum
predicabis quàm multi verbo, dum illi ab eo moribus
decrepant. D. Chrysostomus asserit, Apostolos non
tanta miraculis, quàm morum sanctitate orbem conver-
tere, quam utique morum modestiâ præ se ferebant;
sicut & S. Joannes, qui nullum fecit signum; tantus pro-
petera, tantus apud Deum, ut percursor illius fuerit, uti
dicitur: Abraham credentium Pater, & tamen latissimè fi-
dem propagavit. O JESU *suavissime* ut inf. p. 411.

*Christi Do-
mini mode-
stia.*

PUNCTUM V. Considera te esse templum Domini, &
quasi sepulchrum, quod utiq; an oporteat esse glorio-
sum, tu judica, cum toties S. Eucharistiæ particeps fias.
Secundò, expende membra omnia tua Deo dicata esse,
utur potestaté eorū non habeas, unde August. ad suos

Isaia II.

*Aug. serm.
ad frat. in
Erem.
Membrano
stra Deo
sacra.*

loquens ait, Carnes ergo vestras cum timore ejus circifigite, & vobis diligenter providete, ne lingua loquendo, quæ vocat de cælo filium Dei, contra Dominum loquatur; & ne manus quæ tinguntur sanguine Christi, polluantur sanguine peccati. Postremò videtur ut non solum anima Deo servire debeat, eumque imitari, sed etiam corpus per modestiam mortificatione Domini IESV circumferre, ut in populo gravi Dominum laudetur. Denique animo quieto statue te coram crucifixo, contemplare omnia IESV Christi membra per te vulnerata, & alloquere Dominum, & percunctari quid eum ad hoc impulit? nempe ut singulis tuis eum laudares, qui sic te redemit, te provocavit ad imitationem, & amorem.

Psalm. 34.

Credo tibi, ut sup. p. 7. vel O IESV suavissime, ut inf. p. 4.

Meditatio de ratione conversandi cum proximo.

COMPOSITIO LOCI, Statue te coram Deo, & videri orbem laqueis plenum.

ORATIO, ut supra.

*Pericula in
agendo cum
proximo.*

PUNCTUM I. Considera primò pericula quæ sunt in conversatione, tum quia verè totus mundus sit maligno positus; tum ex parte tuâ. Difficile enim est multiloquio vitare peccatum, ac refranare linguam suam. Hoc verò quanti fiat à Spiritu S. audi, ut illi vanam esse dicat Religionem, qui id non potest: colige ergò certò magni periculi esse improvidam conversationem: cui ut occurras, statue materiam sermonis non sit nisi pia, vel saltem utilis & honesta, nam ut lubrico & periculoso itinere tutior hâc via diligens est. Religiosus certè vir, & quisquis pietatis amat de pietate frequenter sermonem inferre debet. Servus Dei, inquit Bonavent. de Deo loqui decet, ut fiat quod scriptum est, Si quis loquitur quasi sermones Dei. Quis enim potius? cum notum sit ex abundantia cordis loqui

Iac. 1.

1. Pet. 4.

Math. 12.

loqui

qui? Si igitur vana quis, si turpia proferat, cordis ar- *Sermo est*
na ejusmodi esse profiteretur. Quemadmodum au- *mentis in-*
m nolles habitu profiteri spurcitiam, aut vanitatem, *dex.*
olles eam alieno ore tibi aspergi aut affingi; ita magis
nvenit te cavere, ne illam apud alios proprio ore fa-
as testaram. *Haccine vera. &c.* ut sup. pag. 7.

PUNCTUM II. Considera præterea, omnes Dei servos *Sermonem*
ccasione datâ eniti debere, ut proximum ad meliora *pium serere*
omoveant. Cur enim quisquis est servus Dei id ve- *oportet.*
atur, aut pudeat illum pro Deo loqui & ejus hono-
, cum tot servi diaboli strenuè pro domino suo labo-
nt? Sic certè quivis, etiam qui ad alios juvandos pro-
riè vocatus non est, maximè dum ægri visuntur aut af-
cti, veri servi Dei partibus fungi potest, eo què cre-
tius, quo faciliùs & magis obvium omnibusque per-
issum familiariter loqui, non concionari. Sanè Philo-
phi profitebantur suo se consortio homines efficere
eliiores. Ad quod R. P. Balthasar Alvarez, vir omni
emoriâ dignus dicere solitus, debere homines à Re-
giosis abire percutientes pectora sua, dicentes, Verè
ii Dei sunt isti.

Certè quod attinet ad Religiosos, eo fine adire eos *Conversatio*
pè ab externis certum est, ut spiritualibus pascantur: *viri pii, &*
proinde illi sæpè existimare deberent illum N & il- *maximè Re-*
m ad se missum à Deo, ut per eum instruatur, eam- *ligiosi qualis*
re fortè unicam horam salutis illius esse. Considera *esse debeat.*
hæc dulcissima illa Christi IESU verba. Vbi duo, vel *Matth. 18.*
es fuerint congregati in nomine meo, ibi sum in me-
o eorum. O felicitas, ô beatitudo, habere in medio
i Deum, & quidem advocatum verbo pio! ô quanto
tas, Lector, tibi & sociis dulcius eum esse præsentem,
nam principes tenebrarum? Adverte similiter hanc
isse Christi Domini consuetudinem ex omnibus bo- *Ioan. 4.*
e instructionis captare occasionem, sive regiones al- *Luce 21.*
e ad messëm occurrerent, sive lapides templi osten-
tentur, sive obrutos esse aliquos ruinâ narraretur.

O quantâ cum voluptate & cum utilitate convenirent homines, & maximè Religiosi, si quisque velut ad christia veniens, symbolum conferret; alius ex veteri alius è nova, sacra profanaque historia, aut litteris sanctisque Patribus. O quàm suave illud foret menti epulum, postquam corpus curatum est! uti enim cibi corpus replent ac nutriunt, ita ejusmodi colloquia animum pascunt. Optandum certè foret conspirare ad hoc exercitium probos, non minùs atque improbi aut saltem minùs religiosi solent in vaniloquio constante perseverare. *Aspira*, ut sup. pag 8. *Haccine firmâ.*

*Cor spira
cum bono
de hoc exer-
citio.*

*Turpe est fa-
studiosè de
Deo loqui.*

*Ioan. 8.
Ioan. 3.*

PUNCTVM III. Considera postremo, quid sit quod te retrahat à tam pio, tam obvio charitatis erga proximum & pietatis exercitio. an tædium? quòd si illud erubescere & horrescere. neque enim de amato amantem loqui piget, sed facundum facit amor seu mundi, seu Dei. Appende illud: *Qui ex Deo est, verba Dei audit* & iterum: *Qui de terrâ est, de terrâ loquitur.* unde ergo es tu? ex ore tuo te judica. *Haccine vera*, ut suprà pag. 7

An forsitan piget, quia fructum non speras? At novus Dominus tempora, tu verò ignoras, & ut dicitur, *Quo minimè credis gurgite piscis erit, refere* que mercedem juxta laborem ac studium tuum. Sed pudet forsitan coram de Deo loqui, & non pudet aliena à vitæ instituto, ac Christianæ pietatis professione effutire vel audire? Cur cum vides alios de mundo & pro eo loqui tu zelum non exferis pro Deo tuo, qui debes id miles Regi tuo, servus Domino, filius amantissimo Patri. Considera ergo diligenter occasionem pietatis, neque ejus negligas opportunitatem. Non excludo tamen utilia colloquia, sed pietatem in oculis semper esse oportere admoneo. A silentio autem opportuno inchoandum illi est, qui rectè loqui velit. Secundò pauca loquatur oportet. Tertiò, circumstantiarum habeat rationem, eoq; magis quòd linguæ lapsus ferè irrevocabilis sit. idcirco etiam Philosophi, inprimis Pythagori

silentii maximam curam habuere. & nihil certè est
 quod adeò commendetur in sacris Literis; ut linguæ
 moderatio; atque adeò Spiritus sanctus per S. Jacobum
 pronuntiavit eum perfectum esse virum, qui linguam ^{Iacob. 3.}
 non offenderet. *Hæcine vera, &c.* ut sup. pag. 7.

exercitium pro modestiâ & sanctiâ conver-
 satione impetrandâ.

DIESU, suavissime, vel mitissime Agne, qui pro inordinatis
 motibus meis, & immodestiâ meâ in omnibus membris
 suavissimè sponte tuâ cruciatus fuisti, da mihi hodie gratiam per
 modestiam tuam, ut memor ubique sim professionis meæ, & dis-
 pulatus tui: ne propter me blasphemetur nomen tuum. Invenio ^{Rom. 7.}
 in eadem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis
 meæ: sed qui feci membra mea servire iniquitati, cur non faciam
 membra mea servire justitiæ & equitati? si oculus meus scandalizet ^{Matth. 5.}
 me, si manus, iubes abscindere eam, & projicere, & merito: quan-
 tum magis coercere membra mea debeo legibus modestiæ, ne scan-
 dalizem ullum ex pusillis istis minimis qui in te credunt? nolo ^{Rom. 14.}
 vitare cibum aut gestum aut motum illum perdere, pro quo mortuus es, ^{I. Cor. 8.}
 pro vita mea, sed cum Apostolo tuo dicam coram te, Si esca, si in-
 iurius, si habitus, si conversatio scandalizat fratrem meum, ab-
 stinebo ab his in æternum, ut nulli dem offensionem, ut non vitu-
 peretur ministerium nostrum; sed omnes qui vident me, benedi-
 cant nomini tuo, quod toto corde desidero, & dicant, Ecce semen
 cui benedixit Dominus.

Ecce ego semen, bone IESU, cui benedixisti misericorditer su- ^{Applicatio}
 praeter omne meritum, cui dixisti per Apostolum, Induimini Domi- ^{ad Cõmu-}
 num IESUM Christum. Induite novum hominem qui secun- ^{nionem.}
 dum Deum creatus est. Itaque te rogo humillimè, indue me
 virtutibus tuis ut honorificem te humilitate, & charitate, & mo-
 destiâ, ut omnes qui me vident glorificent te, & ament, & di-
 cant de filiis tuis: En populus sapiens & intelligens, gens magna. ^{Deut. 4.}
 Et verè quæ est alia natio tam grandis, quæ habeat Deos appro-
 pinquantes sibi sicut tu Deus noster ades cunctis obsecrationibus
 nostris? Ecce etenim venis, erubescō dum cogito, venis ad me no-
 vissimum

visimum fervorum à summo calorum, ut pascas me, & mecum sis, & mecum labores. Custodi ergo me, Domine JESU, & animam meam sollicitè pro immensa charitate tua Custodi, & visita vineam istam, cor meum, habitationem tuam, & perpetuam mansionem in eo fac. Quis mihi det, quis mihi tribuat, ut nunquam avertas faciem tuam à me? Ita spero, & toto corde te diligo, & tota anima mea.

Philip. 2.
1. Tim. 4.

Recordare, quæso, Domine, quòd constituisti nos, ut simus sine querela, & simplices filij Dei, sine reprehensione in medio nationis prava & perversa: ut exemplum simus fidelium in verbo & conversatione, in charitate, in fide, in castitate, ut profectus noster manifestus sit omnibus, ac conversatio bona, ut in eo quod detractant de nobis, ex bonis operibus nos considerantes, glorificent te Deum nostrum in die visitationis. Neque satis esse scio si graviora devitem. quis enim, inquit Iacobus Apostolus tuus, sapiens & disciplinatus inter vos? ostendat ex bona conversatione operationem suam in mansuetudine sapientia. Sic enim est voluntas tua, ut bene facientes obmutescere faciamus hominum ignorantiam; & sic luceat lux nostra coram hominibus, ut videant opera nostra bona, & glorificent te Patrem nostrum qui in calis es, & benedictus in secula seculorum. Amen.

Iacob. 3.

1. Pet. 2.
Matth. 5.

Praxis.

PRIMA est, observare defectus cujusque membri, & aliorum etiam judicium supra hoc exquirere, vix enim fieri potest, ut quis se ad normam modestiæ componat, nisi ab aliis observetur. Itaque fieri videmus, ut in publico magis modestiæ memores simus & observantes, quàm alibi: hoc tamen D. Bonavent. diligenter commendat, ut quisque sic se gerat in privato suoque cubiculo, uti solitus est in publico. Præterquam enim, quòd hæc ratione faciliùs habitus acquiratur modestiæ, ejusmodi faciliùs ad orationem per eam, atque animi quietem pervenit, quòd non sinunt immodesti mores ullum pertingere.

Secunda. Legere libros de hac re conscriptos, tum à D. Bonaventura ad Novitios, tum aliis. Quamvis autem exterior illa modestia, nisi à virtutum omnium concentu proficiatur, diuturna futura non sit; magnum tamen ipsa ad virtutem est præfidiura,

Privatim
agendum ut
publicè.

dium, ac quod primò difficili ac quasi reluctanti sit naturâ, su atque consuetudine fit jucundum.

Tertia. Memòriali aliquo memorem te fac hujus vel illius effectus, & monitorem adscisce.

Monita quaedam S. P. Ignatii circa conversationem, utiliſſima & ſapientia plena.

PRIMÒ, vir ſanctiſſimus ſuadebat contentionem omnem vitare, ac profitebatur malle ſe unum grâ-
um profectus in proximo abſque eâ, quàm cum eâ
lurimos. *Contentio
vitanda.*

Secundò, omnibus ſatisfacere: nihil enim tam eſſe
recioſum quod lætæ caritatis damnum poſſit repara-
re. ideò patienter tolerandas contradictiones, longos
que inſulſos ſermones. *Charitas
omnibus
præſtat.*

Tertiò, in negotiis poſtulari tempus volebat, atque
lud præſtitutum ſedulitate præveniri.

Quartò, omnia quæ quiſque diceret, ita dicenda
ſe ajebat, atque ſi publicanda forent.

Quintò, pauca, eaque tardè proferenda eſſe, & lon-
gos aliorum diſcurſus eſſe audiendos.

Sextò, hortabatur ut quiſque ſe genio proximi pro-
ter Deum accommodaret, ac læto non ſe tristem ex-
hiberet, trifti verò gratioſam, cum iracundo celeriùs
iam loqueretur. Denique quemadmodum, ait, hoſtis
in meo quod alienum eſt ingreditur, egreditur cum eo
quod ſuum eſt: intrat enim non contradicendo mori-
as ejus quem adoriri vult, immò etiam bonas inſerit
ogitationes, deinde in ſpeciem bonas; ac ſi egreditur
um ſuo, id eſt, finem optatum conſequitur. Sic & nos
portere bona in aliis primùm collaudare, poſteà ſua-
ter mala emendare. *Omnibus
omnia fiat.*

Septimò, numquam, inquiebat, recedatur ab eo
nem ad bonum reducere volumus, afflicto, aut malè
ontento. *Nunquam
aliquis affli-
ctus eſt deſe-
rendus.*

Octavò, condeſcendant aliis, quantum per in-
ſtitutum

stitutum licet, ut omnibus omnia fiat.

Nonò, nec statim ad summa veniat, sed gradatim: suauiter ad ulteriora promoveat.

Decimò, capacitati hominis multùm se attemperet.

*Vitanda in
conversa-
sione.*

Si quis enim in guttur multa simul infundere nitatur, effundet potiùs quàm infundat.

Vndecimò, cavendum esse dicebat, ne vitia in nobis deprehendantur: ut sunt excessus in cibo, potu, hypobolæ, vanitates, rixæ, motus inconcinni ac gestus: hæc enim uti existimationi non parùm detrahunt, ita minuunt amorem. In exteriori itaque homine concertum & compositionem magnam (signum animi compositi) requirebat. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

1. Corint. 4. *Sic nos existimet homo ut ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei.*

Philip. 4. *Modestia vestra nota sit omnibus hominibus.*

Matth. 5. *Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum qui in calis est.*

CAPVT XXVI.

Meditatio de Temporis ratione habendâ, & ejusdem accuratâ distributione.

QUEMADMODVM vides in universo suis temporibus, pondere, numero & mensurâ definita esse omnia, & accuratissimè, ita & in te microcosmo sic convenit, temporisque maximam haberi rationem, ac te vitam ejusque partes ad illud dimetiri. estque hoc præsidium ad pietatem minimè vulgare.

COMPOSITIO LOCI, considerare velut in solitudine cælorum ordinatissimos motus, & ut omnia velocissimè transeant, itaque ut post momenta singula nihil recuperabile eorum quæ fuerunt in æternum.

PUNCTVM I. Considera primò ordinationem Dei & voluntatem, quâ suo tempore creata hæc oriri & occidere voluit, & accuratissimè tempora esse definita, & signa

gna eorum, & imitare quantum potes. Secundò, *Temporis*
 uam sit tempus vitæ nostræ incertum, quàm breve, si *brevitas, in-*
 omparetur ad longissimam æternitatem. Tertio, per *certitudo,*
 ngula momenta æternum gloriæ pondus, aut pœna- *pretium.*
 um tibi accedere. merita enim coronabuntur æter-
 am, & peccata etiam levia æternùm punientur in iis
 ui reprobi fuerint. Quarto, vide quanta habeatur ra-
 o à sæculi filiis mercatus, occasionis lucri alicujus;
 uo modo manè evigilent, diem in laboribus consu-
 ant homines, maria trajiciant, vitamque prodigant, *Serm. ad*
 t verò quid agis? Considera Quintò, omnium rerum *schol.*
 mpus preciosissimum esse, & irrecuperabile: sed, *Mercatus*
 neu! ut Bernardus ait, nihil preciosius tempore, & ta- *est vita.*
 en nihil hodie vilius reperitur. Transcunt dies, men-
 s, anni salutis; & nemo recogitat, nemo sibi petire
 iem, & numquam rediturum causatur. Attende ve-
 b quare ita sit preciosum; quia nempe omnia illo lu- *Damnati*
 rari, absque illo nihil possumus. Immò quamvis uni- *pretiū tem-*
 erisum mundum daret homo, pro prorogando vitæ *poris docent.*
 mpore in morte vel ad momentum, nequaquam il-
 id posset comparare. quod serio expendere. Quanti *Luca 19.*
 stimarent, putas, damnati & beati unà horâ posse vi-
 ere; illi ut salutem, hi ut gloriam majorem conseque-
 entur! Ideoque exclamat Sapientia æterna: O si cog-
 ovisses & tu, & quidem in hac die tuâ, quæ ad pacem
 bi! O si cognosceret homo quantum hoc vitæ tem- *Zeno.*
 ore possit animæ suæ bona augere! Quid, quòd de *Democritus.*
 mpore etiam Philosophi sic philosophati sunt & sen- *Seneca.*
 runt: inter quos Zeno agebat, hominibus nihil magis
 esse, quàm tempus; Democritus preciosissimum im-
 endium esse tempus. Seneca: Ita fac ergo, mi Lucili,
 indica te tibi; & tempus collige, & serva. Quem enim
 tibi dabis qui aliquod pretium tempori ponat, qui
 iem æstimet? Expende igitur quomodo tempore tuo
 taris, cui rei preciosissimum omnium impendas, quâ
 um te commutes, fortè cum fabulis, otio, lusu, cum
 pos-

posses regna acquirere, Dei gratiam augere, iuvare proximis, vocationē tuam certam per bona opera facere.

Aspira, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ*, &c. ibid.

PUNCTVM II. Attende, ô mi frater, ante omnem quàm parum temporis superfit, quantumque tibi haec tenus perierit. Secundò, quomodo illud impendendum. Monet certè Seneca eleganter: Formemus, inquit, animum, tamquam ad extremum ventum sit; nihil differamus: qui quotidie vitæ suæ manum imponi non indiget tempore. Videte verò, ait Apostolus, quomodo cautè ambuletis, non quasi insipientes, sed ut sapientes, redimentes tempus, quoniam dies mali sunt. Impendere autem oportet ad salutem: ad hoc enim concessit illud Deus; atque, si hoc non fecerimus, severa ejus ratio reddenda erit. Adverte igitur quantum quotidie pietatis exercitiis tribuas temporis; an plenum quod debetur illis ac divino obsequio tempus impendit; an his stultissimè tantùm successivum, aliis optimum. Præterea, an non meliùs impendere posses. Quomodo obsecro mercator stramen vile emet in die mercatus: cum possit aurum, gemmas preciosas; imò regnum. Tertio, attentè cōsidera, quid unâ hora boni, quid unius die, quid constanter agere paucis hebdomadis posses in virtutis studio: & erubescere; maximè si attēdas mundanorum in rebus vilissimis incredibilem diligentiam.

Haccine vera, ut sup. pag. 7.

PUNCTVM III. Considera quantæ demeritiæ sit, omnia (vade, si lubet, per singula) bene supputare quæ a rebus familiaribus spectant, & tempus negligere omnium rerum preciosissimum, turpibusque & inanibus rebus impendere. Secundò, quanta ex otio isto incommode expertus sis, & experiantur multi, qui numquam quicquam certi agunt, sed fortuitò, velut cymbâ, quæ nullum certum portum habet, feruntur.

Seneca epist.
102.

Ephes. 5.

*Tempus
quomodo
impenden-
dum.*

Nota bene.

*Vita est dies
mercatus, &
optima eme.*

*Temporis
ineunda ra-
tio.*

Exercitium pro temporis habendâ ratione.

THEV quid est homo, ô Creator mi? quid vita hominis? quod tempus illius? quàm breve ac preciosum sapienti, quàm le instipienti! & tamen à momento hoc vel illo aeterna, aeterna, aeterna meâ pendet felicitas, vel calamitas. Nunc propior est nostra lux, quàm cum credidimus. Ecce enim mediâ nocte clamor factus est, & audio à te & de te, **JESV** bone: Ecce sponsus venit, & te obviam ei. Egredior, & exeo de terrâ meâ, & terrenorum amore, de cognatione meâ, & sensualitate, de domo patris mei, ut veniam te, & deosculer te foris, & in medio cordis mei te amplexar. Fratrem meum sugentem ubera matris mei, &c. Abne-me ipsum ut sequar te jam nunc toto corde meo.

Applicatio
ad Cõmu-
nionem.

Cant. 8.

Obsecro te, trahere me post te, & da te mihi, & suscipe me. Ecce iam reliqui jam omnia, & sequor te: quid ergo erit mihi, aut quid quero? Te, Domine **JESV**, te solum, dum inveniri potes, & carissimè doleo de peccatis; & amantissimè sequor & deosculor vestigia pedum tuorum. Utinam, utinam dicere queam, verè dominus est in loco isto, corde meo, & ego nesciebam, vel cum **Pe-**trus: Nunc scio verè quia misit Dominus Angelum suum, & liberavit me de manu Herodis, & de omni expectatione inimicorum tuorum! Utinam intelligere possim, Domine Deus meus, quod in te sunt condignæ passionis hujus temporis ad futuram gloriam que revelabitur in nobis. Nam expectatio creaturæ revelatione foris Dei expectat: vanitati enim subjecta est creatura non vivens; sed propter eum qui subjecit eam in spe, id est, in te Domine. Id enim quod in presenti est momentaneum, & leve tribulatio nostra, supra modum in sublimitate, aeternum gloriae pondus operatur in nobis, propter quod omnis creatura ingemiscit, & parturit usque adhuc; non solum autem ipsa, sed & nos ipsi spiritus habentes; & ipsi intra nos gemimus, adoptionis filiorum tuorum expectantes, redemptionem corporis nostri, & adventum tuum optatissimum & desideratissimum, Quando venies & consolaberis me, lux mea, spes mea?

Act. 11.

Rom. 8.

2. Cor. 17.

Rom. 8.

O quando apparebit illa dies aeternitatis, in quâ momenta, & tribula hac aeternitatem fecisse videbimus! quando exultabimus

I. Pet. I.

in te modicum si nunc oportet contristari, ut tribulatio nostra multò preciosior auro inveniatur in gloriam & laudem tuam!

Bern. serm. ad schol.

omne bonum! O quàm apparebit tunc preciosum tempus, quò ternitas potuit & tu omne bonum comparari; quàm brevis hò vita nostra, quàm brevis labor, quàm preciosus hora quadrans qui jam sepè abit in otia, in malitiam, in fabulas! volat verbum irrevocabile, volat tempus irremeabile: nec advertit insipie

Temporis
iactura
quanta,

quid amittat; libet fabulari, dicit, donec hora prætereat. O d nec prætereat hora, quam tibi ad agendam pœnitentiam, ad obtinendam veniam, ad acquirendam gratiam, ad promerendam gloriam miseratio Conditoris indulget! donec transeat tempus, quò divinam propitiare debueras pietatem, properare ad Angelicam societatem, si spirare ad amissam hereditatem, excitare remissa voluntatem, flere admissam iniquitatem. Omnia tempus habet & suis spatiis transeunt universa sub calo; nunc tempus fletu post erit tempus ridendi; nunc tempus plangendi, post erit tempus saltandi; nunc tempus belli, post erit tempus pacis; nunc tempus odii (nisi enim qui oderit animam suam, tuus esse, ô dulcissimi IESU, non potest) sed post erit tempus dilectionis. In diem enim summo enim calo egressio amoris tui, & non est qui se abscondat à calore eius. Utinam ergo ab hoc momento in æternum te amem toto corde, & me oderim! utinam nihil amem extra te! utinam sis mihi omnia in omnibus, & laudem nomen tuum magnum sæculum, & in sæculum sæculi. Amen.

Ecclef. 3.

Praxis pro temporis ratione habendâ.

Salus est
prima cura.

Primò considera, quæ tempora tibi commodiora rebus erendis, & ante omnia salutis negotio procurando, atque tendende ne rebus nihili tempus optimum, orationi & salutis negotio id tribuas, quod illis incommodum. Ita, cheu! quot fieri videmus, optimam vitæ partem mundo ac vanitati trahi, optimam diem, effectum corpus, deteriora tempora senectuti pietati adscribi. Respublica geritur in flore ætatis, negotium in declivi. Quid verò tibi potius, salvum, an bonum evenem? Distribuat ergo sibi quisque annos, dies, horas, nec tuitò vitam agat, sed decreto. Ille inter otiosos ac inertes numeratur, qui si fortè se benè gerendæ rei occasio obtulerit, tunc faciat. Dividendum autem ita tempus est, ut Primò ead quæ obligamur, id est, quæ ad salutem spectant, tractemus de

Vita ordi-
nanda est &
quomodo.

vino cultu, oratione, Missæ sacrificio, lectione piâ, examine
 conscientia. Secundò, quæ his proxima sunt curemus, qualia
 quæ ad statum & officium nostrum pertinent, artificium &
 borem: natus est enim homo ad laborem, sicut avis ad vo-
 vandum; Tertio, quæ ad familiam; Quarto, quæ ad honestam
 creationem. quod enim caret alterna requie durable nõ est.
 Secundò, singulis mensibus rationem temporis subducas, &
 considera, an meliori, an fructuosiori occupationi illud im-
 pendere non possis. occupationes enim variæ; aliæ animæ, ut
 oratio, studium varium, lectio; aliæ corporis, ut sunt arti-
 ficiorum exercitatio, item equitatio, venatio, luctatio, & re-
 catio; aliæ rei familiaris, ut sunt plantatio, ædificatio mode-
 ra, instauratio; aliæ reipublicæ; alia denique omnium gravis-
 sima, preparatio ad mortem. huc enim omnia diriguntur,
 dies, anni, lustra, & omnis exercitatio.

Iob. 1.

Ratio tem-
poris subdu-
cenda singu-
lis mensibus.Preparatio
ad mortem.

Dignatus es, ut supr. pag. 10.

J A C V L A T O R I Æ.

Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis: abiciamus
 ergo opera tenebrarum. 2 Corint. 6.

Matres, hora est jam nos de somno surgere: nunc enim propior est no-
 stra salus. quàm cum credidimus. Rom. 11.

Quocumque potest facere manus tua, instanter operare; quia nec
 tempus, nec ratio, nec sapientia, nec scientia erunt apud inferos, quod
 tu properas. Eccl. 9.

Examini dum lucem habetis: venit enim nox, quando nemo potest
 operari. Ioan. 9.

ambulate dum lucem habetis, ut non vos tenebra comprehendant. Ioan. 12.

C A P V T XXVII.

*Meditatio de Monitore aliquo eligendo, auxilio
 magno in viâ Dei.*

TA à Domino comparatum est in hâc vitâ & viâ, ut
 nemo sibi dux esse possit, nemo inniti prudentiæ
 suæ: ideoque nullum subsidium suavius ac utilius ab
 aliis quæ foris sunt accipi potest, quàm amicus fidelis &
 monitor.

Monitoris
utilitas.

COMPOSITIO LOCi erit, speculari mundum plenum
 erroribus, & erronibus ac vanitate, coram Deo nostro.

ORATIO. ut supra.

*Dux viâ
quantum
expectatur.*

Ecclesi. 9.

*Res parva
sapè magni
mali fons.*

*Sapientes
quoties lapsi,
& scèdè!*

Rom. 1.

PUNCTVM I. Considera coram Deo te in viâ multâ viâ, vel ad flumen aliquâ tantum parte vadofum, nescire quâ, neque quâ viam capias. Dic, rogo, eo casu quantum optares ducem seu monitorem? si verò scires hinc vitam & salutem certò pendere, quàm diligenter scrutarere an aliquis index esset viâ quàm gratus esset, si quis errantem etiam asperè revocarèt, aliàs a præcipitium venturum? Imò si jumentum tuum, de quo in veteri lege præceptum erat, erraret, revocari velles. Applica viâ æternitatis irremeabili, & cogita tibi necessariò de duce & monitore aliquo prospiciendum. Nescit enim homo finem suum, neque ullius negotii ob plurimos & varios casus in rebus humanis, & sæpè quod minoris estimas, causa tibi est omnium malorum vel esse potest; & quanta dementia tentare spreto ducem, vias ignotas, vada periculosissima? & vide an alicui hoc suaderes. Secundò considera, sapientissimos omnium sæculo primùm in iis quæ ad animam, deinde etiam in aliis quæ ad res humanas pertinent, turpissimè errasse quia suo iudicio præfidentes, monita bona spreverunt. Quis enim sapientior Salomone? & quomodo infatuatum est cor ejus? Secundò, optimos etiam in propria causâ cæcutire. Quis Davide prudentior? & ecce novem mensibus excæcatus in adulterio hæsit, donec Nathan eum moneret. Huc referri possunt varii eximii viri, qui tandè in hæreses & errores lapsi sunt, quia innitebantur prudentiæ suæ. Denique vide errores mundum in sæcularibus hominibus, a vanità, aut amore, aut ambitione, se in multa pericula præcipitantibus quotidie; tum in Ethnicis prudentissimis alioquin, lapides adorantibus, &c. Postremò in variis viris bonis, & Religiosis, qui defectu admissæ monitionis dati fuerunt in reprobum sentum. Tunc collige quàm avidè monitorem in viâ hac & ducem quærere oporteat.

Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ, &c. ibid.

PUNCTVM II. Considera quomodo in omnibus re-

bus monitores velit esse Deus, & ad eò necessarios iudicabit, ut ad id obligabit omnes Superiores, imò etiam pares, ut si quem peccantem viderint, monerent. unde Prophetas ut speculatores in Israël positos agebat, quodque, nisi monerent, sanguinem de manibus eorū requireret. Unde aliqui, potius quàm monere omittent, vitam perdidere, ut S. Joannes Baptista, S. Stanislaus Polonus; & patriam & omnia, ut D. Chrysolomus. Heli verò se suosque omnes, quia monere neglexit, evertit. Secundò, in omnibus rebus, operibus, structuris publicis syndici sunt, & qui detegunt errores; & magno sumptu emitur moneri de hostium insidiis, de machinatione adversus bona nostra, vel honorem nostrum. Applicemus hoc nobis, & hostibus animæ nostræ, & detestemur imprudentiam nostram. Tertio considera, quomodo in pluribus rebus, quas prudenter gerere nos putabamus, erraverimus. Quarto considera, quàm indignè ferremus si amicus sciens aliud nobis machinari mortem aut dedecus, taceret & dissimularet; quàm illam verecundiam in discrimine constituti damnaremus, & eum hostiliter egisse judicemus? vel, si frustrà monuisset, quàm stultos nos fuisse erò videremus, ut Cræsus, qui à Solone in secundâ fortunâ monitus ex eâ in miserimã lapsus, unum Solonem inclamabat. Imò si nævus in facie turpis, si adhæret vesti, vel ganeo aliquis affixisset probum, & permitteret famulus herum rideri, quomodo id ferret? Quintò, vide quàm sollicitè in speculo se contemplantur homines, & eheu! nævum in animâ gravissimum & monitoris indicio detergere nolumus. Sextò, si quis medicus nunciaret tibi certis indicis discrimen vitæ, quàm illum amares? si dissimularet, quàm offendere?

s? Applica ad morbos animi.

*Corruptio est
monitio sapientis
præcepti.
Ezech. 33.*

*1. Reg. 2.
Monitor in
omni re necessarius.*

*Vide quoties
erraveris.*

*In iis quæ
corpus spectant,
moneri volumus,
non quæ animam.*

Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ fide, &c. ibidem.

PUNCTVM III. Considera quare moneri nolumus, imò, quia (quod insani est) putamus nos errare non

posse; omnia laudari nostra volumus, aliorum grave
 censores; cùm tamen (ut supra ostendimus) sapientif-
 simi & prudentissimi erraverint, & non sit homo qui
 non peccet. Secundò, quia putamus nos per nos erro-
 res videre posse; sed, ut proverbium, non videmus man-
 ticæ quod in tergo est. Et ut nemo in facie sua vide-
 nævum nisi in speculo; ita neque errori occurrere qui-
 potest, nisi monitus. & sic de aliis. Itaque superbiam
 malorum radicem, hoc remedium pellit. Unde Seneca
 fit aliquis custos, & aurem subinde pervellat, abigat
 que rumores & reclamet populis laudantibus, &c. Ne-
 cessarium est admoneri, & habere aliquem advocatum
 bonæ mentis in tanto strepitu tumultuque falsorum
 unam denique audire vocem. Quæ erit illa vox? ea sci-
 licet quæ tibi tantis clamoribus ambitiosis exsurdato
 salubria insurret verba. Tertiò, quia alios dijudicare
 nostra non posse putamus. & hæc dementia, quasi no-
 stra aut sint supra captum hominum, vel sanè arcan-
 patefacere amicis verè nolimus; quod quàm sit no-
 xium, patet: si enim quis foret, qui medico morbum a-
 perire nollet, & remedium tamen peteret, certè is de-
 mens esset; & arcana nolle aperire, est consilium nolle
 petere, aut perperam petere. Cogita an tibi in amici-
 tiam aliquis recipiendus sit; cumque placuerit fieri, to-
 to illum pectore admitte, tam audacter cum illo lo-
 quere, quàm tecum: post amicitiam credendum, ante
 amicitiam judicandum, Quartò, quia omnino perire
 volumus, ut is qui erroris in viâ seu præcipitij monetur
 & contemnit: imò quærimus eos qui ad interitum ruen-
 tes fistulis & sambucis eò nos propellant; adulatorem
 scilicet: qui verò obstare possent rejicimus. Sic Roboam
 senioribus consiliariis patris sui dimissis, juniores adle-
 git, & periit. Xerxes vocatis ad se Asiæ Principibus, viri
 prudentibus, ait, Venisse se scirent, ut parerent, non
 suaderent. Prudentes verò Principes longè aliter fecer-
 re: atq; ad eò rumores de se avidè captare soliti, ut Fro-
 dericus

3. Reg. 8.

Seneca epist.
94.Seneca.
Amicus de-
ligendus.3. Reg. 12.
Valer. Max.
lib. 9. cap. 5.
Reges habent
monitores.

ericus III. Carolus V. & Franciscus I. Gallia Rex. Imò
 & ipse Dominus ad exemplum nostrum petiit, Quem
 licent homines esse filium hominis? Quinta causa
 pernendi monitorem est, quia dedecus putamus
 noneri privatim, quod publicè audire aliàs cogere-
 mur. Plutarchus ad hoc citè ait, Telephum vulnera-
 tum, coactum fuisse ab hostibus vulnere remedium pe-
 nere; atque ita cum qui non habet amicum, sæpè ab ini-
 micis sua vitia audire. Persarum Reges quotidie à mo-
 nitore sic excitabatur: Surge Rex, ac negotia cura, quæ
 Mesoromades te curare iussit. Philippus Rex cum in
 causis audiendis negligentior esset, & vacare se mulieri
 voluptati non posse dicere, publicè audiit: Noli ergo
 Regem agere. Denique monitorem respicimus, quia
 parum amicum putamus eum, qui non adulatur; in re
 familiari tamen, si quis vitium, discrimen nostrum, al-
 terius circumventionem indicet, amicum factum puta-
 mus. Et hæc est insipientia filiorum Adam, qui de ju-
 veneto aliisque rebus omnibus magis solliciti sunt, quàm
 de anima. Unde Sapiens, Noli arguere derisorem, ne
 oderit te, &c. vir prudens & disciplinatus non murmu-
 rabit correptus. Sanè qui corripit, si amicus non est, of-
 ficiam amici facit, aut facere voluit; quod nemo re-
 spuere solet: si est, meliora sunt vulnera diligentis, ait
 scriptura, quàm fraudulenta oscula blandientis. Stul-
 titia certè magna est monentem averfari. Qui odit in-
 reparationes, ait Sapiens, insipiens est. & rursum: Noli
 arguere derisorem, ne oderit te; argue sapientem, & di-
 gnet te. Ille, ut phreneticus, curantem se mordet, mon-
 itanti viam irascitur, & errare pergit. vel bonam medi-
 cinam sibi datam, odio medici, spontè sibi in venenum
 vertit & haurit, fitque ut virga Moysis (id est correptio)
 a colubrum verratur.

*Matth. 16.**Plutarch.*

*Adulatorem
 querit qui
 non vult
 moneri.*

*Prov. 9.
 Eccli. 10.
 Corripens
 facit amici
 officium.*

*Prov. 27.**Prov. 9.*

*Monitionem
 respiciens
 stultus est.*

Hæcine vera, &c ut supra pag. 7.

PUNCTUM IV. Considera aliquè quem nemo mone-
 audeat, nonne is similis tibi vide. ut ei equo quem

*Corripire-
iusansquan-
to in peri-
culo.*

*Nota simi-
lia.*

*Seneca de
b. nef. lib. 6.
cap. 10.*

*Pauci mone-
ri volunt.*

*Psal. 40.
Excusatio
mala.*

Eccli. 19.

Levit. 13.

*Genes. 27.
Serm. 16.
Excusans re-
pellit medi-
cinam.*

Genes. 3.

Ibid.

in præceptis ruentem & calcitrantem nemo retinere potest; vel quem nemo velit, quòd eum contempnat? nonne tibi is miser videtur, & in crepidine montis prærupte ambulare; aut ponte angusto & excelso admodum absque ullo præsidio & retinaculo? nonne comparandus ei viatori, quem proximum ut incidat in manu hostium, speculator admonere negligit aut horret? ita omninò est. quare aptè Seneca: Monstrabo tibi cuius rei inopià laborent magna fastigia, quid omnia possidentibus desit: scilicet ille qui verum dicat. nemo ex animi sui sententiã suadet dissuadetque, sed adulandum certamen est, & unum amicorum omnium officium ac contentio, quis blandissimè fallat. Hæc pestis est sæcularium, hæc multorum etiam piorum, quos si moneas exasperas; quosque proinde melius sinere jacere, quàm erigere. *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7.

PUNCTVM V. Considera, quàm sit turpe declinacorum suum in verba malitiæ ad excusandas excusatione in peccatis: qui enim justificat seipsum, hostem suum excusat & Dei; cumque sit æger, sanus haberi vult; & cæcus, videns; imperitus, peritus; & qui injustus est, justus censerì. Peccator enim homo vitabit correptionem & secundùm voluntatem suam inveniet comparationem: justus autem accusator est sui. Hinc jubetur leprosus vestimenta dissuta habere, & caput detectum id est, peccator se aperire. At Jacob extrema pellibutegit, & peccator haberi vult. De eo Bernar. super Cantica: In animam peccat suam, qui excusat dum arguitur repellit proinde à se medicinam, & sic vitam sibi intercludit æternam. Excusat, ait, quis dicendo. Non feci aut bene feci; aut si male. Non multum malè; aut multum malè, Non malâ intentione: si autem de illis velut Adam & Eva convincitur, alienâ suasionem excusare se nititur. & Gregorius: Superbiæ vitium est, ut quod quisque de se fateri dignatur, hoc sibi ab aliis dici dedignetur. Considera Secundò, Adamum, Cain,

Saulen

aulem, excusantes se, à Deo projectos; Davidem, Pe- *Excusantes*
 um & Latronem susceptos. Tertiò, considera Chri- *à Deo proje-*
 um Dominum circumcidi, baptizari, damnari, de quo *cti.*
 lud, Sicut agnus ad occisionem ductus est, coram *Genes. 4.*
 ondense se obmutuit, factus tamquam homo non au- *1. Reg. 15.*
 iens, & non habens in ore suo redargutiones. Chri- *2. Reg. 12.*
 um verò secuti sunt, de quibus Gregorius: Piarum *Isaia 53.*
 mentium est, illíc culpam agnoscere ubi culpa non est. *Psal. 37.*
 dixi ergo, Confitebor adversum me injustitiam meã *Regist. epist.*
 homino, & tu, Deus meus, remissisti impietatem pecca- *li. 12. indict.*
 mei non declines, quãso, unquam cor meum in ver- *7. epist. 31.*
 a malitiã, ad excusandas excusationes in peccatis: sed *Psal. 31.*
 misericordiã tuã vivifica me. *Psal. 140.*

Exercitium pro monitore & correptione libenter suscipiendã.

CORRIPE me, Deus, in misericordiã tuã, oleum autem
 peccatoris non impinget caput meum; corripe me, dum
 impus miserendi, ut absolvas me, dum tempus erit judi-
 candi. Ecce enim protestor, quòd spiritu tuo agi volo, & fi-
 tus tuus esse; & hodie si vocem tuam audiero, nolo obdurare
 cor meum. Audiam quid loquaris in me, Domine, quo- *Applicatio*
 am loquëris, spero, hodie pacem in plebem tuam, in derelictam *ad Cõmu-*
 animam meam. Exspecto enim te hodie, expectans expecto, *nionem.*
 quando facies de persequentibus me N. passionibus istis iudicium,
 sicut fluit cera à facie ignis, sic peribunt peccatores à facie tuã.
 e permittas, rogo, ut peccem in te, ut errem à te, velut cæcus in
 tã, ignarus in silvã, & moneri nolim, ut viam teneam rectam,
 videam pericula, ut declinem damna anima meã, ut conver-
 ter ad te, & salva sit anima mea: nam qui odit correptionem,
 flagitium est peccatoris, sive diaboli, ejusq; mancipium, venun-
 tus sub peccato, ligatus non ferro, sed ferreã voluntate, ut *Corripi*
 strahi à malo nolit, & nequeat, quia vix est qui faciat mi- *nolens vin-*
 ricordiam cum illo, dum pauci sanare volunt, & dum sanant, *ctus est,*
 ut vulnerari linguã, aut ad vulnus in secreto postulari. Con-
 de etiam ut timore humano errantem monere, egrum curare

August.

non desinam. Verè enim dicebat servus tuus Augustinus: Si peccaverit in te frater tuus, corripere illum inter te & ipsum solum si neglexeris, peior es. ille injuriam fecit, & injuriam faciendam gravi seipsum vulnere percussit: tu vulnus fratris tui contemnis tu eum vides perire, & negligis? Peior es tacendo, quàm ille corrigendo. Sed plures qui alios libenter censeant & iudicent, reprehendi video, paucos qui optent moneri. veritas hæc odium parit. In si esse nolumus, & dici volumus; cum corrigere nos audeat nemo, et si perire propè videat; quia ex superbiâ medicamentum viderit esse factum venenum.

Moneri
pauci vo-
lunt.

O infelices, quibus à bonitate tuâ ad salutem nobis data auxilia, sunt ex militia, recta mentis impedimenta! Aufer à me Domine IESU, qui tot calumnias pro me passus fuisti, hanc superbiam, quâ defectus meos agnoscere detrecto, & aperire nolo malens in iudicio perire forsitan, & malus judicari à te, dum bonus ab homine haberi possim, & malus esse. Si corpus curam opto, negligi indignè fero; cur mihi anima mea sic viluit, & irascar, si quis eam curare velit, si sanare? si laqueus pedi meo ostendatur positus. gratus sum; si vulnus aperitur anima ingratus, immò furiosus sum, quia perire libet potius, quàm de periculo moneri; miserum esse, quàm ubi opes & felicitas sunt, revulsi. Proditio vulgò censetur, occultare, & nutrire hostem amici sui; amicitia verò sæpè reputatur, graves animorum (viti inquam) adversarios fovere. Ea est, Domine, infelicitas nostra, cum justus in principio sermonis accusator sit sui; hoc est imperfectum nostrum, quod viderunt oculi tui, & sanare potest unica manus tua; quæ omnia fecit, & fecit benè, & me in misericordiâ refecit. Sunt qui se nequiter humiliant, & arguunt, sed si, velut vasa figuli probat fornax, hos etiam excusat aliqua tribulatio; cujus est simulata confessio, unâ vel le contumeliâ, aut exiguâ penâ interrogatus, iam humilitate simulare, iam simulationem dissimulare non potest: murmurare frendet, irascitur, nec in gradu stare humilitatis, sed in novâ superbia gradum corruisse probatur. Scio, non veniet in conspectu tuo omnis hypocrita, & si ascenderit usque ad calum superbia ejus, & caput ejus nubes tetigerit, quasi sterquilinum in se perdetu

Prov 18.

Psal. 138.

Bernard. de
grad. Humil.

Job. 3.

Job. 20.

rdetur. Aufer itaque de medio mei magniloquos superbia, & Sophon. 3.
 on adjiciant exaltari in corde meo; quia tu scio, Domine, ma-
 nus & terribilis, non respicis nisi ad humiles & trementes ser-
 ones tuos. Amen. Isaia 66.

Praxis in monitore adhibendo.

PRIMA. Vide, quas condiciones monitor habere debeat. Et quidem Primò, debet esse amicus: moneri & monere proprium est veræ amicitia; inquit Cicero. Secundò, debet esse ceterate, virtute & prudentiâ præditus. nam ut doceri ab indocto nemo cupit; ita se moneri ab illo pauci patiuntur, quem dem aut similis culpa redarguit. Tertiò, debet velle id facere: multi enim sunt, qui scientes obsequium amicos, veritatem alium parere, monere detrectant. Accedit autem hoc ferè, quia non sincerè diligunt, sed sua quærunt, & tales non in amicorum numero collocandi, sed adulatorum. at verò adulatione, blanditiâ, assentatione in amicitia nullam esse partem majorem aptè Cicero dicit. Vel certè eò accidit, quòd ex veritate odium nasci videant. cujus autem aures veritati clausæ sunt, ait idem, ut ab amico audire verum nequeant, hujus salutis speranda est. Vel denique eò quòd ii qui monentur eam mortem quam debent capere non capiunt, cum emendare nequeunt, monita spernunt.

*Qualis esse
debeat Mo-
nitor.
Cicero.*

Secunda. Ut ergo aliquis monitore utiliter utatur. Primò amicum spectandum: aliàs enim nec amicum agnoscis, cum confidas; nec consilium expectare potes, cum de re incognita sententiam ob dissimulationem tuam dicturus sit. Unde sapientis: Causam tuam tracta cum amico tuo, & secretum ex amico ne reveles, ne fortè insultet tibi cum audierit, & exprobrare non cesset. Secundò, cogendus amicus ut moneat libere, & serio allaborandum, ut corrigat quis quod à prudente amico homine suggeritur. Ex his facile colligitur, sæpè quibus qui pariter tecum conditionis sunt, non ita aptos esse monitores, cum inter eos sæpè æmulatio sit; neque subditos, cum libere libertate abutantur, aut timore prohibeantur: neque eos, quorum si amicitia dissuenda sit, timeas, ne, quòd parum probe noceant (multi enim nisi viri omninò probi sint, sæpè vitiiis amicorum offenduntur;) sed alium quempiam, qui in Deum conficiens, nihil timeat, aut speret, & salutis tuæ ac felicitatis amicus sit æmulus, sed amans. Talis unus deligendus est atque aliter & statuendum quoties, si ita res poscat, cum auditurus sis, cum eo de tuis rebus acturus.

*Amico sin-
cero fami-
liariter
utendum.
Prov. 25.*

*Quales non
sint apti mo-
nitores.*

*Quomodo
sit facienda
monitio.
Gal. 6.
2. Tim. 2.
Ambr. lib. 8.
in Lucam.*

Tertia. Correctio fiat non de re incertâ vel levi, vel inter-
pestivè, dum perturbatus est animus errantis: modusque sit le-
nis, juxta Apostolum. Si præoccupatus fuerit homo in aliquo
delicto, vos qui spirituales estis, instruite ejusmodi in spiritu le-
nitatis. Servum enim Domini non oportet litigare, sed man-
suetum esse; & verè, ut Ambrosius, Plus profuit amica corre-
ptio, quàm accusatio turbulenta. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.

J A C V L A T O R I Æ.

Psal. 6.

Domine ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripias me

Psal. 38.

Propter iniquitatem corripuisti hominem, & tabescere fecisti sicut araneam animam ejus.

Prov. 3.

Quem diligis, Domine, corripis, & quasi pater in filio complaces tibi fac de me secundum divinum beneplacitum tuum.

Psal. 40.

Corripe me, Domine in misericordia tua: oleum autem peccatoris non impinguet caput meum.

C A P V T X X V I I I.

Meditatio de amicorum delectu.

*Amicitia
effectus.
Super
Matth.*

INTER externa pietatis præsidia est amicitia: bonu-
lenim sic malo connectitur, ut Chrysostr. ait, ut aut pa-
res reddantur, aut citò ab invicem separentur. Amici-
tiæ enim pares aut quærunt, aut faciunt, & sicut mult.
bona habet communis vita sanctorum, sic plurim.
mala societas malorum.

COMPOSITIO LOCI, erit se constituere in Dei præ-
sentiâ. ORATIO, ut supra.

*Ambr. de
amicis. c. 7.*

Eccli. 6.

PUNCTVM I. Considera quid sit amicitia. Est verò, ut
Cicero loquitur, divinarum humanarumque rerum
summâ cum benevolentia consensio. Duplex illa est
falsa & vera. vera autem hæc est & Christi glutino, co-
pulata, quam non utilitas rei familiaris, non corpori
præsentia tantum, subdola & palpans adulatio, se-
Dei timor & divinarum Scripturarum conciliant studio
ut Ambrosius. Hinc collige qualis tua amicitia sit.
Considera quotsum amicitiam Deus instituerit; & do-
num illud largiatur (qui timet enim Deum, habebit
am

amicitiam bonam, uti Sapiens) nempè ut cùm viatores & peregrini simus super terram tendamusque in cælum patriam nostram viâ difficili ac periculosâ, latronibus obsistâ, Comites & viæ bonos socios, id est amicos nominasse voluit. Considera 3. Quales vitandi & fugiendi: primò vitandi improbi, hi enim cū hoste tuo, id est dæmone conspirant: hi mellito sermone venenū tibi inillant, in præcipitia ducūt, dum hostis premit. Et verò tūc eum putas tibi amicum qui Deo sit inimicus, cui ut nominibus obstringitur? tūc eū tibi, qui nec sibi? qui enim facit iniquitatem, odit animam suam, & omnem Deum suum. Hoc ergo pacto quem amicum velis explora. Et certò scias sperare eum tibi fore amicum, qui Patri & Deo & Redemptori suo infidelis est, veram esse insaniam. Cogita verò quam turpe tibi sit, eum coram Deo & curiâ ejus cum perduelli & infamam consuetudinem & amicitiam habere, quamque horrentum id futurum in iudicio, & amicos Regis Dei tui jam tibi concilia. *Aspira*, ut sup. pag 8. *Hæcine firmâ, &c. ibid.*

Cur amicitia à Deo instituata.

Mali numquam veri amici.

Psalms. 10.

PUNCTVM II. Hæc quidem in genere dicta sunt: tūc considera quos maximè vitare debeas Davidis monito dicentis: Oculi mei ad fideles terræ: superbo oculo & insatiabili corde cum hoc non edebam, detrahentem secretò proximo hunc persequebar. primo igitur peribum vita; inter superbos enim semper jurgia, quæ quæquæ amicitia? 2. hominem avarum, & sui valdè amantem. Hic enim erit amicus secundum tempus & non permanebit in die tribulationis. Orientem solem tales spectant, de quibus Sapiens: O præsumptio nequissima, unde creata es cooperire aridam malitiâ & dolositate illius? 3. Cave à detractore, imò eum persequere sicut in Davide, de quo scriptum: si mordeat serpens in silentio, nihil eo minus habet, qui occultè detrahit; talis est detractor, ut serpens reptat per terram, & eam comedat, estque velut sanguifuga, & canis macelli, rictu sanguine, id est peccato proximi scædato. Et quæ cōmu-

Psal 100.

Qui maximè vitandi nempè superbis & sui amans.

Prov. 13.

Ecl. 6.

Ecl. 17.

Detractor fugiendus. Eccles. 10.

nica-

- Eccli. 13.* *Deut. 12.* *Detraكتورis malitia. Prov. 30.* *Detraكتور nulli fidus. Eccli. 28.* *Eccli. 28.* *Eccli. 20. Detraكتور vix corrigitur. 2. Reg. 1.*
- nicatio sancti hominis ad canē? unde monetur; cave ne sanguinem comedas, vel quod idem, carnes proximi. Ideò quidam sanctus ajebat: Melius est comedere carnes & vinū bibere, quā detrahere. Persequere ergo detractorem, cujus dentes arma & sagittæ, & gladius in labiis ejus, & venenum aspidum sub iisdem: hi enim sunt de quibus Sapiens: Est generatio quæ pro dēibus gladios habet, quibus auditores percutit, & se & proximum. Ne permittes ut alienas sordes in cor tuū ingerat, & aures, sic de te certò cras loquitur, ut jã de proximo tuo & festucam in oculo tuo videbit ut trabē, & te judicabit. Dic, quæso, putas plus amicitia tua tribuet, & fidelior erit tibi quā Deo, & ejus legi quæ ita charitatem præcipit, & fufurrionē & bilinguem maledictum appellat? Si ille arbitretur se tibi gratificari, similē te sibi æstimat, & velut porcum qui volutari velis in sordibus. sepi ergo aures tuas spinis, & noli audire linguam nequam; scriptum est, Non maledices surdo, nec coram cæco pone offendiculum: ille enim se excusare nequit adversus hunc testem iniquū. Neq; ab hoc speres correctionem: homo enim assuetus verbis improprii omnibus diebus vitæ suæ non erudietur. vide ut David Amalechitem, & eos qui Isbofet occiderant, peremit, illi dicens: Quare non timuisti, mittere manū tuam ut occideres Christum Domini: Idem dicito detractori, & similem crede Ozpercusso & arcam tangenti si superioribus detrahat.

Hæcine vera, &c. ut supra pag. 7.

Quales a-mori deli-gendi. Psalm. 17. Seneca.

PUNCTVM III. Nunc considera quales tibi diligendi sint, & ad hoc simul attēde qualis sis, quibusq; obnoxio vitis & qualis esse velis, cum bono enim bonus eris, sepiusque, ut ait Seneca, vitia, & in proximis quemque transiliunt, & contactu nocēt: convictor enim delicatus paulatim emollit, & enervat. Necessè est aut imitari aut oderis. Igitur optimum quemque delige, vel potius cum quisque suos habeat naves, quàm minimè inquinatos. Ratio manifesta est, amicitia enim nos alteri conjungit

ingit, uti & familiaritas, imò facit idem velle & nolle. ea enim amicitia sola est) atq; adeò anima quæ amat, magis in eo est quem amat, quàm ubi animat. An ergò virum sit talem esse quemque, quales ii cū quibus vertur? Vnde veteri proverbio. Pares cū paribus ferè sociantur. Vti enim similitudo morum amicitiam parit, ita cissima morum similitudinem amicitia facit, & ad hoc tende, quæ vitia in animo, immò etiam corpore habeas, ne consuetudine ejus qui eodè malo laborat, tuū iugeatur, & si diligenter observes, iisdem asperfos vides, quibuscum aut consuetudinem habuisti, aut etiam am habes. Statue proinde si bonus esse velis, bonos amicos & familiares eligere; nihil enim stultius, ait Cicero, quàm equum, famulos, domum, optima, parare, non amicos à quibus salus nostra pendet universa, neoq; idè Cicero toto propre libro disputat amicitia, non nisi inter bonos esse posse, nec amicum alterum ab altero nisi honestum petere debere, virtutū enim amicitia adiutrix data est, non vitiorum comes: ut quoniam militaria non posset virtus ad ea quæ summa sunt, pervenire, cōvineta & sociata cum altera perveniret. Quacum amicitia hoc spectet unum, ut amici auxilio ad virtutem perveniamus, illius in delectu amicorum primum est habenda ratio, considerandi mores, quid ex hoc, quid ex illo virtutis discere, quod tibi maximè usui sit, quid sapientiæ possis. *Hæcine vera, &c.* ut sup. pag. 7.

PUNCTVM IV. Considera quā suave sit amicitia bonū, quā dulce ejus solatium, idcirco hortatur Ambr. dicens: habeas amicū cui pectus aperias, cui arcana communices, cui secreta tui pectoris committas, ut colles tibi fidelē virū, qui in prosperis gratuletur, tibi in tristibus compatiatur, in persecutionibus adhortetur. Secundò cōsidera nihil potētius esse amore, itaq; etsi amicitia utilitatē nō spectet, nihilominus utilissimā esse cū omnia bona cōmunia facit, & perpetuā & jucundā eorum possessionem, usum, ac fructū. Itaq; si desideras alienis

*Amicitia
est ob virtutem,
Cicero.*

Ambr. li. 3.

Offic.

*Solatium ex
amicitia
magnum.*

*Amicitia
utilitas.*

bonis

bonis frui, si optas favorem, stude omnes amore prævenire, ac devincire concertatione benevolentia, null enim nummo commodius amorē emeris, atq; amore Eum si obtinueris, & cor hominis possederis, quid erit amici tui, quod tuum etiam nō erit? attamen amicitia ac benevolentia stude, non tua quærendo, sed ut proximo tuo placeas in bonum, ut cum eo propter Deum conjunctus sis, & certò possidebis illum. O quanta industria charitatis! quàm utilis mortalibus, quàm grata, quàm jucunda, quàm Deo accepta! Tertio considera hinc sequi omnium jacturam esse libenti animo faciendam, ut charitas cōservetur, quia si illius integritas servatur, omnia salva sunt apud Deū & homines. Quartò considera, quanta insania eorū, qui per simultatē verbis uno, repulsā unā amicitias violāt; se ipsos enim ob hoc privant maximo humani generis bono, quod certè naturæ instituto omnes vehementer desiderant, id est, a mari etiam ab hoste. Et verò qui se ulcisci cupit, si spectes finem, quid aliud petit quàm amari! injuriam illam non esse? id est; amatum perpetuò amicum etiam fuisse, vel amicitiam reparatam? scilicet, per amorem. Nam dona, officia, obsequia delata, si animus ejus qui præstat sit adversus, officiunt, non placant. Illud verò attende nullo amorem imperio aut vi extorqueri, nullo etiam precio, nullā arte comparari, quàm benevolentia, & amore. Monstrabo tibi, ait Seneca, amatorius sine medicamento, sine herbā, sine ullius veneficæ camine; si vis amari, ama. Huc omnia à Deo & naturā directā, ab hominibus ordinata, urbes, vici, familia, lege. Itaque statue inviolatam in omnibus servare, cum omnibus quoad fieri potest pacem habere, nemini dā ullam offensionem, insuper omnes devincire propter Deū, serioque vias ac modos accommodos ad hoc invenire, omniaque præ amicitia vilia habere. Amico enim fideli nulla est cōparatio, & nō est digna cōparatio aut atque argenti contra bonitatem fidei illius. Nam frat

*Amicitia**omnibus**preponenda.**Amicitia**amore ac-*
*quiritur.**Seneca.**2. Cor. 6.**Eccli 6.**Prov. 8.*

ui adjuvatur à fratre, quasi civitas firma. Væ autem so-
 , quia cùm ceciderit, non habebit sublevantem se. A-
 micus verò fidelis protectio fortis; qui autem invenit
 lum, invenit thesaurum. Et rursus: Amicus fidelis
 medicamentum vitæ & immortalitatis: qui metuunt
 Dominum invenient eum. Fatuo autem, ut ait scriptu-
 ra, non erit amicus, & non erit gratia in bonis illius:
 qui enim edunt panem illius, falsa linguæ sunt; quoties
 quantum irridebunt eum? Nemo enim potest, ait
 Augustinus, veraciter amicus esse hominis, nisi fuerit
 eius primitus veritatis; quòd si gratis non fiat, nullo
 eri pacto potest. *Aspira*, ut sup. pag 8. *Hæcine firmâ fide*,
re. ibid.

Eccles. 4.
Quante sit
amicus firmâ
certus.
Eccli 6.

PUNCTVM V. Considera suavissima illa verba bo-
 nitatis infinitæ loquentis ad cor tuum: Iam non dicam
 vos servos, vos autem dixi amicos, quia omnia quæ ac-
 cepi à Patre meo, nota feci vobis. Pro hoc ergò, & ejus
 amicitia zela in te & proximo tuo. Eructavit ille tibi ab-
 condita à constitutione mundi, sapientiam, inquam,
 quam communicavit nobis, de quâ Sapiens: Infinitus est
 thesaurus hominibus nempe sapientia, quâ qui usi
 sunt, participes facti sunt amicitia Dei propter discipli-
 na dona commendati. Vide igitur, quomodo hunc a-
 micum præ omnibus conservare debeas; & cave obse-
 ro, amicus esse hujus sæculi: amicitia enim hujus mun-
 di inimica est Deo. Cave ullius hominis gratiâ Deum
 offendere, legem aut regulam prætergredi, & illius be-
 nevolentiam perdere. Ille enim solus verè amicus &
 medicamentum animæ, & immortalitatis: amicitia
 item hæc inter omnem animam piam & IESVM, con-
 liatur, at maximè religiosam, hæc enim cum eo com-
 munitia habet omnia, hujus cum eo conversatio in cæ-
 lis est, cùm jam sit facta civis sanctorum, & inter dome-
 sticos Dei annumerata. Angelum item custodem fi-
 delissimum, aliosque patronos sincerissimâ charitate
 consequere, & imprimis beatissimam matrem, quæ non

Joan. 15.

Sap. 7.
Amicitia
Christi qua-
renda præ
omnibus.

Iac. 4.

Amicitia
sæculi mala.

dedignatur nos amicitia suâ, quando filius ejus amor
nostri dignatus est mori.

*Exercitium pro amicitia fideli, & verâ con-
sequendâ*

Ioan. 13.

Dixisti, Domine, quidd in hoc cognoscent omnes discipuli
tuos, si dilectionem habuerint ad invicem. Habeone illam

Ioan. 3.

Estne ullus, quem aversor, & non diligo in te corde sincero? Absit
absit, ut oderim quemquam, & non vivam tibi, qui enim non di-
ligit manet in morte, & qui fratrem suum odit, in eo charite-
tua non est, sed odit te; quod abominor, & detestor, & ejuro. Ve-
niat mihi mors, ô vita mea Iesu, veniat potius quàm non diligan-
te in te, & in omnibus, cum sis mihi omnia in omnibus Amor
ô amor, diligo te omne bonum. Quero te satius mea, & place-

Marc. 12.

volo tibi, & gratus offerre tibi sacrificium hodie laudum & cor-
dis, & mentis mea, & reddere tibi altissimo vota mea. Audi Do-
mine de profundis clamantem ad te, & exaudi vocem meam, &
fac ut diligam te; diligere enim te, & proximum majus est omni-
bus holocaustibus & sacrificiis. Nihil utilius homini, ni-
hil gratius tibi, quàm si simus in charitate radicati, & fundati
ut possimus comprehendere cum omnibus sanctis, quæ sit latitudo,
longitudo, sublimitas & profundum, utque tibi servire possi-
mus humero uno; omnis enim amicitia nostra ad hoc dirigi o-
bet, ut serviamus & placeamus tibi, & amici tui simus. Si quod
aliud à me poscat, anathema mihi est: tuus enim sum ego, & jus-
tificationes tuas quasiivi, & quero, quero ex nunc in toto corde
de meo.

Magna certè foret, & ter maxima dementia, amicum si
hominis & mundi hujus, & inimicum tuum constitui, quid eni
tribuere, aut veri solatii, aut subsidii potest quispiam, nisi tu
deris ei? Ideoq; justo tuo judicio, Deus meus, fieri videmus,
quos charitas non conjungit, sed vanitas; non tui amor,
mundi; perseverare in amicitia nequeant; immò nullos ma-
experiantur adversarios, quàm illos, quos non propter te dile-
runt: ut omnino attendere oporteat eos admonitum illud P-
pheta tui, Vnusquisque se à proximo suo custodiat, & in omni

Jerem. 9.

matre suo non habeat fiduciam; quia omnis frater supplantans
 supplantabit, & omnis amicus fraudulentè incedet, & vir fra- Applicatio
 em suum deridebit, & veritatè non loquetur. Sed, tu Domi- ad Cõmu-
 e, fidelis es, & amicus in tempore obductionis, & quamvis videas nionem.
 oc imperfectum meum N. me tamen amas, & visitas me, & pa-
 is Angelorum dignaris fieri cibus viatorum. Viator enim sum,
 r peregrinus & advena, sicut omnes patres mei. Quando ve- Psalm. 41.
 iam & apparebo ante faciem tuam? fuerunt mihi lacrymæ meæ
 nes die ac nocte dum dicitur mihi quotidie, ubi est Deus tuus?
 ac recordatus sum, & effudi in me animam meam, quoniam
 ansibo in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei,
 tu habitabis in medio mei. Verùm exclamat illa: Filii ma- Cant. 1.
 is meæ pugnauerunt contra me. monet alter: noli credere ami-
 , noli confidere in duce, Dum ergo transeo, dum propero ad te
 die, concede mihi, Deus meus, in viâ hâc, ut tales peregrina-
 nis socios acquiram, qui non retardent iter meum ad te; sed
 ti, si cecidero, fulcire me possint; si æger fuero, recreare. Amicus
 im fidelis medicamentum vitæ & immortalitatis; & qui me- Eccles. 4.
 ent te, Domine, inuenient illum. Da mihi ut inueniam, ut Eccli. 6.
 ventum seruare possim, omnibus placere in bonum, omnes be-
 volentiâ sic coniungere mihi, ut unum simus tecum, sit nobis
 unum, & animâ una, & spiritus unus, quò idem sentiamus,
 amamus, idem velimus. velle enim & nolle idem, amicitia est: Rom. 12.
 autem erit, si nihil velimus, nisi ut fiat sancta voluntas tua,
 replacens & perfecta, & amici optemus fieri tui, in quo uno
 nia habentes, ad aliud suspirare poterimus, aliud amare? Psalm. 72.
 id enim nobis est in celo, & à te quid velle possumus super ter-
 m? O Iesu, ô Iesu, tu spes, tu solatium, tu refugium, amicus
 us in æternum & omnia, Amen.

Praxis in amicis deligendis.

Prima. Seridè circumspicere qui in amicos tibi deligendi sint,
 c primò quidem, ut dixi, probi sint oportet. Secundò, firmi
 abiles; vitiosi autem eiusmodi nunquam esse possunt: stul- Probi amici
 tibus, & peccator, ut luna mutantur. Sustine itaque, ait C- eligendi.
 o, consilio cursum benevolentia, & amicos tenta, priusquã
 micitiam recipias perfectam. Si possides amicum, ait Sa-
 piens,

Eccli. 6.

piens, in tentatione posside eum, & ne facile credas ei. Tertio eligendi fideles : cum illis enim uti nobis loquendum, ita & agendum sapientes censent. Mulierosus igitur, & ebriosi, & detractores idonei non sunt : horum enim multiplex ingenium, & tortuosum fidum esse non solet. Quarto, eligendi qui utilitati suæ causâ amicitiam non ambiunt, sed honestatis : illi enim in stabiles fortunam sequentur, quæ si fuerit, multi numerantur. Quinto, eligendi humiles, non fastuosi, non detractores, nam inter superbos semper iurgia & æmulatio : maledicus verò, & gravis aliorum censor, præterquam quòd manifestè arrogantiam fateatur, mordebit te ut coluber in occulto. Quid enim illum qui pro proximo debet animam ponere, & multis plurimum debet, ac nihilominus detrahit, eosque contemnit : tu eum fidem putabis? Canis macello assuetus, ubi occasio datur, ad ingenium redit, nec parcat heri sui carnibus, nec maledicus & susurro amico suo. Ad quod appositè Bernardus : Ego, inquit, in hoc sensu puto appositum. Recti diligunt te. Nec absurde, ut æstimo, cum ubique pœnè in choro adolecentularum tales inveniã, quæ ad sponsam curiosè observent, derogandi non imitandi causâ ; totientur in bonis seniorum suorum, malis pascuntur. Vide ambulare seorsum, convenire sibi & sedere pariter, moxque laxare procaces linguas in detestandum susurrium. Una uni conjungitur, nec spiraculum incedit in eis : tanta est libido detrahendi, audiendive detrahentem. Ineunt familiaritatem ad maledicendum, concordem ad discordiam : conciliant inter se inimicissimas amicitias, & pari consentanea malignitatis affectu celebratur odiosa collatio. Haud secus egere quondam Herodes & Pilatus, de quibus narrat Evangelium, quia facti sunt amici in illa die, hoc est, in die Dominicæ passionis. Convenientibus in unum non est Dominicam cœnam manducare, sed magis propinare & bibere calicem dæmoniorum ; dum importantibus linguis alienæ perditionis virus, aliorum aures intrantem morbosè libenter excipiunt. Sic quippe, juxta Prophetam, intrat morbus per fenestras nostras, cum prurientes auribus & oribus, lethæticum poculum detractionis invicem nobis ministrare contendunt.

*Detractor
nunquam
amicus.**Bern. serm.
24 in Cant.**Detractoris
imago.*

Non veniat anima mea in concilio detrahentium, quoniam Deus odit eos, dicente Apostolo, Detractores Deo odibiles.

*Rom. 1.**Dissuenda
quandoque
amicitia.*

Secunda. Observa, quòd si jam aliquos habeas amicos rectos & bonos, dissuendam potius, quàm discindendam amicitiam. Cum omnes quidem benevolos semper esse licet, & convenit ; sed si familiaritatem, & crebrum colloquium, non nisi bonos admittere, qui secus facit, nec animam suam consulit, nec famam, cum quæque talis merito habeatur, quales ii quorum consuetudine detra-

atur. Qui timer Deum, ait Sapiens, æquè habebit amicitiam
 bonam: quoniam secundum illum erit amicus, illius. Adverte
 meum, vitia ac defectus; sine quibus nemo vivit, esse dissimulā-
 tos. Amici, dicitur, vitia noveris, non oderis. Et quæ viderunt
 tui, ne proferas in iurgio, ne postea emendare non possis,
 tim de honestaveris amicum tuum. à suspitione maximè cave;
 a enim amicitia venenum est.

Tertia. Adverte etiam, amicitiam exigere, ut proximi quis
 bona, quibus potest & licet modis, promoveat; proinde serio
 vide illius commodis ac profectui. Deinde verbis dulcedinem
 asfer. Verbum enim dulce multiplicat amicos, & mitigat ini-
 cos. Et sicut mittens lapidem in volatilia, dejecit illa: sic &
 si convitiatur amico, dissolvit amicitiam. Ad amicum etsi
 oduxeris gladium; non desperes: est enim regressus. Ad ami-
 cum, si aperueris os triste, ne timeas: est enim concordatio, ex-
 pro convitio & improprio, & superbiâ, & mysterij revela-
 tione, & plagâ dolosâ; in his omnibus effugiet amicus. Quis
 fert plagam dolosam, nisi qui denudat arcana, & amici fidem
 tradit? & non inveniet amicum ad animum suum. Denudare
 amici mysteria, desperatio est animæ infelicitis. Audisti ergo
 verbum adversus proximum tuum? commoriatur in te, fidens
 quoniam non te dirumpet. Præterea corripe amicum, ne fortè
 te intelligat te, & dicat, Non feci; aut si fecerit, ne iterum ad-
 t facere. Postremò, in angustijs eum ne deseras, sed fidem
 assiste cum amico in paupertate illius, ut in bonis illius læte-
 re. In tēpore tribulationis illius permane illi fidelis, ut in hæ-
 litate illius cohæres sis. Multi colunt personam potentis, &
 amicus secundum tempus suum, & non permanebit in die
 tribulationis. tu autem ne derelinquas amicum antiquum; no-
 s enim non erit similis illi. *Dignatus es, & c. ut sup. p. 10.*

Eccli. 6.

Vita amici
dissimulan-
da.

Prov 26.

Officia
amici.

Eccli. 6.

Eccli. 22.

Qua vitia
in amicitia
cavenda.

Eccli. 22.

Eccli. 19.

Secretum
servandum.

Eccli. 22.

Prov 19.

Eccli. 6.

Eccli. 9.

IACVLATORIÆ.

Ripe me Domine ab homine malo, & ab iniquo & doloso eripe
 me. Psal. 139.

Ripe me de operantibus iniquitatem, & de viris sanguinum salva
 me. Psalm. 58.

Ripe me de inimicis meis, Deus meus, & ab insurgentibus in me, li-
 bera me. Ibid.

Non adhasit mihi cor pravum, declinantem à me malignum non co-
 gnoscebam. Detrahentem secretò proximo suo, hunc persequabar
 superbo oculo, & insatiabili corde, cum hoc non edebam. Psal. 100.

CAPVT XXIX.

Meditatio de Familia delectu, atque ejus gubernatione, magno in viâ Dei presidio.

COMPOSITIO LOCICERIT, considerate se stantem corâ Deo, cui ille cõmittat aliquot conservos, ad hõr tamen, ut soli seruiant sibi. **ORATIO**, ut supra.

Omnia potestas à Deo.

PVNCTVM I. Considera Primò, omnem potestatem esse à Deo: nihil enim fortuitum in hoc mundo, sed cõ certâ scientiâ, potentia, opes, scientia (ob hæc enim aliis subiiciuntur) ab illo tributa sunt; quo vero fine eo scilicet, quo Princeps committit cohortes ducibus suis, non ut contra se militent, sed ut pro se, etiam sacramento adacti; utque sanguinem pro imperio, pro honore suo generosè profundant, & ad hoc instituuntur vel eo, quo pater filiis pædagogos dat, qui eos instituunt & corrigant, ac ducant: hoc enim minorum, hoc patrum familias, hoc eorum qui alios docent. Secundò quomodo generosi viri suis cohortibus studeant, pro clara facinora facere, quanta gloria illis sit, civitates interciperè, hostes subigere. id applica familiæ, scholæ &c. Considera verò quos subditos habeas, & quanti si velles, ad Dei gloriam iis præstare posses. Quis nescit aliquando unum ludimagistrum corrumpere posse non unam civitatem, sed provinciam? similiter & iuvat discipulis ut pietatis incentoribus submissis? quis nescit è famulis dominos, è mancipiis Reges non semel factos, è discipulis ad omnes dignitates materiam præparari? Instituire Ordinem, & formulam rectè vivere tradere, multos eam ad virtutis perfectionem adducere, opus est grande: sed & per eum quasi ordinem instituit Deus, per quem, seu dominum, seu herem, seu magistrum plurimos ad pietatem promovet, spargitque in Republica prima semina. Tertiò, quanta necessitas domino incumbat familiam sic ordinandi atque instituendi, ut Deo ac Domino nostro accepta sit, & militet, non

O quantum boni præstare superior potest.

hosti : etenim fidejussor est pro suis herus ; & vā, si negligentia tuā, si exemplo, pereat filius tuus, servus tuus & discipulus tuus, idemque discipulus Christi, servus Christi, filius Dei : etsi ipse cætero quin bonus sis, innocens, non eris ; sed damnaberis alienā vitā, qui absolvendus propriā fueras. Nōne tibi potestas, domus, opes concessæ, ut stipendium à Principe, ut tu Deo cuique serviant ? *Haccine vera, &c* ut suprà pag. 7.

PUNCTVM II. Considera esse necessarium, ut probi sint subditi, discipuli, delectum (qui in filios non cadit) ut boni eligantur, aut minimè mali. quis enim cum perduellibus ad bellum tendet ? quis cūm epibatis viros & infirmis tempestuosum conscendet mare ? Equidem famuli, discipuli, eidem navi tuæ impositi sunt, quasi in cohorte tuā sunt, quā aggrediendus tibi est hostis gravissimus diabolus : nōne enim militia est vita hominis super terram ? ut Job ait. qui verò commilitones, nisi famuli, discipuli, subditi ? Vide ergo quā mutua ac necessarium sit delectum hunc facere. Omnem nimis sæpè industriam ac robur unus in militia Achab, *Iosue 7.* qui turbavit tota castra Israël, inertem & inanem facit : propter unum Ionam fugientem à facie Domini naufragium fit nisi ejiciatur : unus improbus sæpè familiam perdit, pietatem omnem ac vigilantiam heri eludit. *Ion. 1.* Quantum in discrimen venit familia Jacob, ob deos alienos quos Rachel occultarat ? Secundò, quia certissimum est ; eum solum fidelē atque obsequiosum heri minori, qui magno sit Deo ; domino conseruo, qui immo Regi ; se pascenti, qui se creanti ; se hīc remunerati, qui largissimo remuneratori fidelis est. Tūne putas filium viri optimi tibi fore fidelē, qui patri esset infidelis & injurius ? Tūne putares tibi soluturum debitore ille, cui minimo titulo obligatur ac spontaneo ; qui ei, si infinitis titulis obligatur, ne rem minimā restituere videm velit ? Tu in præceptis gravibus pariturum, qui *Matth. 11.* dei mandatis, quæ gravia non sunt, ipsius Veritatis ore,

*Quomodo
famuli con-
ducendi.*

non obedit? Tertio, quàm turpe te seruum pacis de obsequio tuo, dum seruum conducis, & de communis Domini seruitio minimè sollicitum esse? Tu dux hortis es, exempli causâ, vis in verba tua jurare militem & non Principis? Tu seruus Domini exercituum, missus ut operarios in vineam ejus eligas, quorum præstes noxas; vide igitur an illi utiles sint Domino. Procurator es; vide negotium geras non tuum, sed Domini tui. Vides viros in Repub. principes familias suas suo insignire colore, & gaudent ac volunt colore suo signari seruos suos, & pudet eos obligare, ut gerant signa summi Regis? Quarto, adverte sæpè unum verè bonum tot familiae salutem adferre: nōne propter Jacob domus Laban benedixit Dominus? propter Moysen domus Iethro? *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ fide*, ibid.

Seruus bonus est salus familia.

*Gen. 30.
Exod. 2.*

Qualis herus & pater familias esse debeat.

Isaia 32.

*l. 2. Consid.
ad Eugen.*

l. Reg. 15.

PUNCTVM III. Quomodo præterea ad familiam ordinandam necessarium sit eum qui præest, prælucere exemplo ac præire. quâ enim fronte hortabitur seruum ad Dei obsequium, qui efficaciter exemplo suo trahit ad dæmonis seruitium? Hinc Saul cùm electus est, dicitur non fuisse vir de filiis Israël melior illo: ab humero & sursum eminebat super omnem populū. humerus fortitudinē collum & guttur efficacitatē jubendi notat. Hinc Isaia ait: Princeps ea quæ digna sūt Principe cogitabit. Caput in statuâ Nabuchodonosotis erat aureū, ita familiae si oportet. Mōstrosa certè res, ut Bern. gradus summus, & animus infimus; sedes prima, & vita ima; lingua magniloqua, & vita otiosa; sermo multus, & fructus nullus vultus gravis, & actus levis; ingens auctoritas, & nutus stabilitas. Et certè tristis res & lacrymis digna, quo major aliquando quispiã est, eo minus bonum; quo divitiis potentior, eo vitiis infirmior; quo honore ac gloria apud homines illustrior, eo magis apud Deum vitæ amorem dedecoris esse plenum. Ecce, cùm parvulus esset in oculis suis Saul, caput in tribus Israël factus est; exaltatus autē, in crassatus & dilatatatus, recalcitruvit. Secundo

ò, sollicitudo Superioris magna requiritur ac vigilan-
 a. nam velut speculator constitutus est in turri quif-
 uis præest, & velut navarchus ad clavum prospicere
 ebet pericula. Si itaque claudis diligenter arcam pe-
 uniæ aut arcem; longè potior tibi esse debet anima
 amuli, discipuli, subditi, pro quâ rationem redditurus
 s. neque ita te excusa, Vnusquisque onus suum por-
 abit; hoc onus tuum est. Galat. 6.

E X E R C I T I V M.

Deus Patrum meorum, & Domine misericordiæ, qui fetisti Sap. 9.
 omnia verbo tuo, & sapientiâ tuâ constituisti hominem, ut
 ominaretur creatura quæ à te facta est, ut disponat orbem ter-
 rarum in equitate & justitiâ, & in directione cordis iudicium
 edicet; da mihi sedium tuarum astricticem sapientiam, & noli
 me reprobare à pueris tuis. Eia queso respice ad orationem servi
 tui, & preces ejus; tu enim dedisti mihi has animas, ego autem
 am puer parvulus ignorans egressum & introitum meum: da 3. Reg. 3.
 ergò servo tuo cor docile, ut discernere possit inter bonum & ma-
 um. Da mihi sapientiam & intelligentiam, ut ingrediar & e-
 rediar coram populo tuo. Quis enim potest populum tuum di-
 nè judicare nisi tu fav eas, ipsumq; adjuves? utinam omnia ossa
 mea dicant, Domine, quis similis tui! Vtinam omnes quos com-
 misisti mihi, serviant tibi in toto corde suo!

Etenim si neglexero, si perierint exemplo meo, sanguinem
 eorum de manu meâ requires, & severam rationem exiges in die
 iroris tui. Sunt enim filij tui, sunt precium sanguinis tui, servi
 el subditi, sed & conservi mei; & forsitan quia humiliores, in
 ternum ipsi Domini futuri, & ego servus; ipsi primi, &
 ego novissimus; ipsi Principes in accubitu ad mensam tuam, & ego
 ubebor cum rubore novissimum locum tenere. Pervigilo nunc ego
 uasi rationem pro animâ redditurus; si lapsus quis fuerit, erit
 anima mea pro animâ illius. Majorem charitatem nemo habet,
 uam ut animam suam ponat pro amicis suis. Ergò cum ita ve-
 s, & quia vis, ego non ambitiosè, sed solùm quia jubes, animam
 eam pono pro civibus meis, & magis pro te amantissimo Pastore

Applicatio
 ad Com-
 munionē.

meo, quia animam tuam posuisti pro me, & venisti, & ecce iterum & iterum venis, & accurris quotidie in sacrificio Missae, vitam habeam & abundantius habeam. Eia Pastor bone, gnosce oves perditas, & cognoscant te tua; ego gratiã tuã tu sum, sonet vox tua in auribus meis, & suscipe animam meam, imò omnes; pro omnibus enim paratus sum meam ponere gratiã tuã, & propter te. Nonne enim vita mea abscondita tectis est, Christe IESU, in Deo? Serva eam, Servator mi, & non tres in iudicium cum servo tuo, quia verè sincero corde eligo reiectus esse potiùs in domo tuã. Concede ergò mihi, mihi quem praevenisti benignitate tuã & amplexu tuo, concede Domine Dominantium stare super custodiam meam, ut te latus veniente excipiam; vineam meam sic custodire, ut bibas vinum in latibulo ex eã, & sic aliis praesse, ut prodesse queam, & eos ad te perducam, ut cantent tibi canticum laetitiae, & exultationis, & laudent te mecum.

Da mihi verò ut sicut minimus sum servorum tuorum, verè parvus sim in oculis meis, & inveniam quod unum quero cupio, gratiam in oculis tuis. Scio & contremisco, dum te in postulo audio dicentem: Si quis suorum, & maximè domesticorum curam non habet, fidem negavit, & infideli est deterior; tu visitabis super omnem qui arroganter ingreditur. Hac igitur dulcissime IESU, subtilissima ars vivendi est, culmen tenentis & gloriam premere; esse quidem in potentiã, sed potentem se non scire; ad largienda bona potentem se cognoscere, ad rependenda noxia omne, quod potenter valet, ignorare. Sed, tu, Domine, cuius solius magna potentia est, & à quo est omnis potestas, & omnis paternitas in caelo & in terrã nominatur, conserva me, quoniam Deus meus es tu: converte eos quos dedisti mihi, ut non perdam ex iis quemquam, sed querant nomen tuum & gloriam tuam, sciant, quia tu es Dominus, & non est alius. Da in mansuetudine perficere opera mea, ut quòs alter alterius onera portent. Monuisti me, dicens, Diligenter agnosce vultum pecoris tui, tuos greges considera. Utinam, Domine, fructum omnem, quem fructificare possunt, sedulo colligam! utinam omne quod eis nocere poterit, studiosè avertam! utinam etiam anathema esse possem pro fructu tribu

1. Tim. 5.

Greg. 26.
Mor. c. 19.Eccli. 3.
Galat. 6.
Prov. 27.

Rom. 9.

ribus meis, ut agnoscant & diligant te! Venite, filij, audite me, timorem Domini docebo vos, Sperate in eo omnis congregatio populi, effundite coram illo corda vestra. Deus adjutor noster in aeternum. Accedite ad eum, & illuminamini, & facies vestrae non confundentur; apprehendite disciplinam, ne quando irascatur Dominus, & pereatis de viâ justa. Sed tu, Domine Deus, obsecro per viscera misericordiae tuae, operi manuum tuarum porrigere extera tuam, ut serviamus tibi corde perfecto atque verissimo, omnibus diebus vitae nostrae. Amen.

P salm. 33.

P salm. 61.

P salm. 33.

Praxis ad familiam ritè ordinandam.

Prima est, diligenter considerare & sæpè, quanti sit anima una, & quibus modis domesticorum, & nobis commissio- rum animas juvare possimus, atque à Domino humiliter petere pro iis gratiam necessariam.

Considera quanti una anima.

Secunda. Quoties in familiam aliquis admittendus est, patris cum illo de Dei obsequio perinde ac nostro. nimirum ut confiteatur & cõmunicet saltem quolibet mense, ne nostri amatores esse quàm Domini nostri deprehendamus: quòd si dyscolus evadat, aliiisque noxius sit, eliminandus est. Exemplum illud tibi dabit S. Elzearius, de quo Surius in vita ejus 27. Septembris: qui velut novus paterfamilias, novo quodam modo cœpit

Nota & paciscere de Dei obsequio.

Surius.

tae familiæ præsidere, novaque morum plantulas inferere, & transgressoribus pœnas proponere. Primò constituit, ut omnes suâ domo tam mares quàm feminæ quotidie ut minimum Militem unam integrè audiant. Secundò, ut vivant castè & purè: qui cibus facerent, eos suâ domo expellebat: nolebat enim ut quisquam pane suo vesceretur, quem sciret peccato mortifero imbutum, ne alios inficeret. & ne illius peccatum ipse fovere videretur, Tertiò, ut nobiles & milites, itemque virgines & matronæ, quâ libet hebdomadâ semel confiteantur peccata sua, & singulis mensibus devotè percipiant Eucharistiæ Sacramentum. Quartò, ut eadem virgines & matronæ manè usque ad prandium precibus & piis exercitiis vacent: à prandio manutius operibus sese occupent. Quintò, ut nemo ausus sit blasphemare eum, sacrosanctam Virginem, vel aliquem Sanctorum: nec quisquam falsò juret, aut vitiosè & leviter absque causâ, nec impudica vel inhonesta verba proferat. Sciebat enim ex Sapientia, mortem & vitam esse in manibus linguæ: & ex Apostolo, corrumperem bonos mores colloquia prava. Hujus constitutionis solatores hâc ratione puniri voluit, ut vel toto prandio coram

Exemplum S. Elzearij.

Prov. 18.

1. Cor. 15.

aliis

aliis federent in terra, solo pane & aqua contenti, vel toto in cubiculo manerent inclusi, communi cibo vescentes. Sexto ut nulli fas sit ludere tesseriis, aut alio uti lusu illicito, turpi inhonesto, si quis contra fecisset, gravis illum pœna manebat. Septimò, ut omnes è sua familia, pace, amicitia & concorde inter se fruantur, alius aliù non offendat, neq; verbo neq; facti si quid à quoquam aliter sit attentatum, mox cum offenso videat in gratia. atque ut id fieret, nō mediocriter ipse dabat operam: reos autem pro ratione culpæ puniebat. Octavò, ut quotidie à prandio, vel alia hora vespertina, nisi legitimum impedimentum inciderit, fiat aliqua collatio inter illos, ipso præse te, de verbis Domini pro animarum informatione. In eo autem colloquio, dum unus aliquis loquitur, cæteri orent pro illorum cordibus suis, ut Deus illi subministret sermonem, ex quo omnes proficiant: nec quisquam audeat sic loquentis verba interrumpere, aut aliter impedire. id si quis non observet, tam pio colloquio excludatur, donec emendatus ab aliis vocetur.

*Lectio pia
fiat in fami-
lia.*

Tertia. Ad orationem aliquam saltem vespertinam curare conveniant. quod S. Carolus Borromæus per totam diocesis suam introduxit. idem est de lectione aliqua libri pij, vespere maximè dum familia convenit, quod à multis usurpatur.

Quarta. Curate ut libri pii in manibus sint, & ad manus & ad conciones, aliaq; pietatis exercitia mittantur.

*Pietati dan-
dum præ-
mium.*

Quinta. Ut præmia pietati ac probitati tribuantur, atq; ad nihil quoad fieri potest, nisi eo fine concedatur, ut melior qui accipit, ac corporalia accipiendò ad spiritualia invitetur: idque quantum valeat in pueris, vix credi potest.

*Tob. 4.
Educatio
filiorum
quanti sit.*

Sexta. In familia sunt liberi, sunt servi: liberorù verò habenda ratio maxima, ut benè educètur, videte, nōne qualis furculus, talis arbor? Educationis formam dedit Tobias: Honorum ait, habebis matri tuæ omnibus diebus vitæ ejus; memor esse debes, quæ & quæta pericula passa sit propter te in utero matris. Cū autem ipsa compleverit tempus vitæ suæ, sepelias eam sicut ca me. Omnibus autè diebus vitæ tuæ in mente habeto Deum, & cave ne aliquando peccato consentias, & prætermittas præcepta Domini Dei nostri. Ex substantiâ tuâ fac eleëmofynas, & noli auertere faciẽ tuam ab ullo paupere; ita enim fiet, ut cuncta à te avertatur facies Domini. Quomodo potueris, ita esto misericors. Si multum tibi fuèrit abundanter tribue; si exiguum fuerit, etiam exiguum libenter impertiri stude. præmium enim bonum tibi thesaurizas in die necessitatis, quoniã eleëmofyna ab omni peccato, & à morte liberat, & nō patietur animare

*Tobia
exemplum
& monita.*

tenebras. Fiducia magna erit coram summo Deo eleëmofyna
 omnibus facientibus eam. Attende tibi, fili mi, ab omni forni-
 tione, & præter uxorem tuam nunquam patiaris crimē scire.
 Superbiam nunquam in tuo sensu, aut in tuo verbo dominari
 permittas: in ipsâ enim initium sumpsit omnis perditio. Qui-
 mque tibi aliquid operatus fuerit, statim ei mercedem resti-
 tue, & merces mercenarij tui apud te omnino non remaneat.
 Quod ab alio oderis fieri tibi, vide ne tu aliquando alteri fa-
 cis. Panem tuum cum esurientibus & egenis comede, & de ve-
 mentis tuis nudos tege. Panem tuum & vinum tuum super
 culturam iusti constitue, & noli ex eo manducare & bibere
 cum peccatoribus. Consiliū semper à sapiente perquire. Omni-
 tempore benedic Deū, & pete ab eo, ut vias tuas dirigat, & omnia
 consilia tua in ipso permaneant. Noli timere, fili mi; pauperem
 vidē vitâ gerimus, sed multa bona habebimus si timuerimus
 eum, & recesserimus ab omni peccato, & fecerimus bene.

Cavendum autem Primò vehementer, ne videant aut au-
 rant domestici, quod castimonix adversetur. Quid? quod Iu-
 venalis poëta etiam hoc monet dicens:

Nil dictu foedum visuq; hæc limina tangat

Intra qua puer est: procul hinc, procul inde puella

Lenonum, & cantus pernoctantis parasiti.

Maxima debetur puero reverentia.

primâ pueritiâ instillanda vita Christi & Sapientix æternæ
 ista, de charitate, humilitate, patientia, liberalitate in paupe-
 ribus. Absit verò ut anilibus (quod Plato vetabat) fabellis memo-
 riæ parvulorum impleatur; Quanto satius vitæ Christi histo-
 riæ, maximè infantix! Beatus Hieronymus optabat posse pri-
 mam formare pueritiam, quem de hac egregiè disserentē lege.
 Secundò, observandæ sunt puerorum inclinationes, & quibus
 creentur, ac suaviter corrigendæ præmio proposito. Baleares
 seros suos, nisi fundâ suâ dextrè usi fuissent, cibo privabāt; ita
 præmia, etiam necessaria, parentes pueri largiri possent, præ-
 miumque virtutis alicujus aut honestatis statuere, unaq; quod
 dicitur, fideliam duos dealbare parietes. Tertiò, quanta sit iam
 cura adhibenda in nutricum corporis & animi, seu magistrorū
 lectu, omnino omnibus in confesso est. Vicia enim illorum
 pueros certò derivantur: Alexander, ut fertur, in Leonidâ
 receptore incessum non sat commodum est imitatus: Nero à
 matre crudelem esse didicit. Videât omnes, qui præfunt aliis, &
 maxime magistri, quæ incumbat illis necessitas formandi suos
 pueros ex virtute. Nō poterit certè ebrietati deditus, luxuriæq;
 & ambitionis mancipium magister esse humilitatis & tem-
 perantiæ,

*Quid pueris
instillandū.*

*Hier. ep. ad
Latam.*

*Premia pue-
ris propo-
nenda.*

*Magistri &
nutrices bo-
na salus fi-
liorum.*

perantiæ. Videant sibi se non vivere, sed multis: unoque suo defectu ac labe tot animas interire, quot habent sibi commissas. Nullæ charybdes aut syrtes iuventuti majores, quam pædagogus vel magister, si ingenio magno sint & moribus improbus.

Otiū vitandum pueris.

Otiū omnino à pueris arcendum est. idcirco ante omnia videre illis oportet tempus, ita ut in pietatis, civilis vitæ exercitia, & recreationes dispertiat. *Dignatus es.* ut sup. pag. 10.

JACULATORIÆ.

- Psal. 100.* **N**on habitabit in medio domus mea, qui facit superbiam: qui quitur iniqua, non direxit in conspectu oculorum meorum.
- Psal. 30.* Diligite Dominum omnes sancti ejus, quoniam veritatem requirit Dominus, & retribuet abundanter facientibus superbiam.
- Ibidem.* Viriliter agite, & confortetur cor vestrum, omnes qui speratis in Domino.
- Psal. 21.* Et anima mea illi vivet, & semen meum serviet ipsi.
- Psal. 33.* Timete Dominum omnes sancti ejus, quoniam non est inopia timentibus eum.
- Tob. 4.* Pauperem quidem vitam gerimus, sed multa bona habebimus, si muerimus Deum.
- Psal. 100.* Oculi mei ad fideles terra, ut sedeant mecum: ambulans in via immulata hic mihi ministrabat.
- Ibidem.* Non proponebam ante oculos meos rem injustam, facientes pravationes odivi.

CAPVT XXX.

Meditatio de Solitudinis bono.

PRÆLVDIVM I. Constitue te velut in deserto cum Domino IESV jejunante & orante.

PRÆLVDIVM II. ORATIO pro subjectâ materiâ.

Solitudo duplex.

Seneca.

PUNCTVM I. Cōsidera duplicē esse solitudinem, animi, & corporis, Animi quæ ab omnib. haberi potest solitudo ea vocatur, quâ homo mentē avocat subinde à rebus externis, & secū habitat, ut vulgò dici solet. Scēssi, aiebat quidā, non tantū ab hominibus, sed à rebus. Omnes enim vacant, qui volunt: neminem res sequuntur, ipsi illas amplectuntur, & argumentū felicitatis, occupationem esse putant. hâc frui, etiam in turbis quis potest. Ita videmus aliquos ea quæ præsentia sunt nec videre, nec audire, nec gustare. Alia est corporis, quæ etiam corpore quis sese ab hominū separat consortio id quæ

ut animi sanctam solitudinem consequatur, eum-
 e à terrenis ad cœlestia eleuet: juxta illud, *Sedebit so-* *Thren. 3.*
 rius & tacebit, quia levavit super se. vide an hanc at-
 e illam ames, & quantum de utraque consecutus sis.
 Quenim solus esse nequit, vix unquam spiritualis e-
 let. Considera Secundò, quanti hanc mentis, vel a-
 ni Sancti fecerint. Quid enim aliud Joannes Baptista *Quanti sit*
 deserto, Pauli, Antonij & tot Anachoretarum mil- *solitudo.*
 fuga mundi, & solitudinis amore testantur? Quis ad
 eos impulit? Spiritus certè sanctus, cujus vocem
 e cordis audierant, quam Arsenius etiam corporis
 eperat clamantem: Fuge, late, tace. Imò vix ullus
 Sactorum reperitur, qui non hujus amans fuerit. Sed
 e omnia intuere exemplum IESV Christi, qui ductus
 à Spiritu Sancto in desertum post baptismum, & *Matth. 4.*
 quadraginta dies in eo permansit; præterea pernocta-
 b in oratione, secedebat in montem ipse solus, & o-
 rat, persæpè autè in montem Oliveti: sciebat enim,
 uat Ioannes, Iudas locum, quia frequenter IESVS *Ioan. 18.*
 e venerat illuc cum discipulis suis. Sequere, imitare
 Luminum, & Sapientiam æternam. *Aspira*, ut sup. p. 8.
Ecce firmâ, &c. *ibid.*

PVNCTVM II. Considera quanta necessitas hujus
 si etenim uti nulla negotia rectè in turba tractantur;
 iminimè omnium quæ ad salutem pertinent. Si enim
 no scribit sapientiam, nisi in otio: nemo rem tractat *Solitudo in*
 grem, nisi secretum petat, seque interpellari, aut stre- *re seriâ qua-*
 piam fieri prohibeat, immò etiam in mensa, in ludo, *ritur.*
 in omno optata quies est: quid non debet facere in
 satis negotio is, qui eam amat? quid non pericu-
 lolurima efficere, & admonitio, & exemplum, &
 doctrina Domini IESV à te impetrare? Audi eum *Matth. 6.*
 nentem: Tu autem cum orare vis, intra in cubi-
 cum tuum, & clauso ostio ora Patrem tuum in abs-
 condito. Audi per Prophetam loquentè: Ducam eam
 solitudinem, & loquar ei ad cor; quasi in turbâ loqui *Osee 2.*
 non

4. Reg. 4.
Vidua debi-
ta nequit
solvere nisi
solitudine.

non sit solitus, aut cerrè non ad cor, ut convertatur. neque profectum etiã largitur, nisi ei qui secessu captatus & clauso ostio considerat semitas domus suæ. Non poterat mulier illa Elisæi alina debita dissolvere; nisi de mo clausa oleum in vasa vacua infunderet. ac sæpè obrui necesse est peccatis & debitis gravissimis hominem nisi receptui aliquando canat. Nonne hoc Dominus innuere visus Marci c. 6. cum discipulis in prædicatione occupationibus dixit: Venite seorsum in desertum locum, & requiescite pusillum. *Haccine vera*, ut sup. pag. 7.

Idcirco sanctus Franciscus in montem Alvernum S. P. Ignatius in Cassinum montem secedebat, S. Martinus quotãnis mensem unum, exclusis omnibus, ab urbe in solitario loco animum viresque colligebat: idem S. Carolus Borromæus factitabat, aliisque Sanctis tot omnibus commune est & fuit. Hic expende iterum quo spiritu impulsus illi solitudinem ita amant & quaesierint, tantoque eam tempore incoluerint: nonne factus est? proinde solitudinis horrorem maximè in pio atque religioso ferè à spiritu maligno esse scias. Vis igitur Deo tibi ad cor loqui? vis legem vivendi ac normam certam cum Moysè accipere? solitudinem pete. vis IESVM trãfiguratum videre? vis sponsam invenire cum sponsa egredere in agrum, relinque turbas, non tam corpore quam animo; corpore tamen etiam fuge, quantum veritatis tuæ ratio permittit. *Haccine vera*, ut sup. pag. 7.

Dei vox non
auditur in
turbâ.

PUNCTVM III. Considera attentius, unde tam lata data solitudo corporis. Nempe quia animum extra positum, revocat ad se; & obsurdescentem divinis verbis obaudientem facit: ita ut quem antea non audierat, hujus vocem audire incipiat, & virtutis dulcedinem in fonte degustare. E contrario ut musicæ in strepitu harmonia percipi nequit, nec loquentis vox: ita neque Sancti Spiritus inspiratio, neque mentis gaudium absque solitudine potest degustari: imò nec homi-
con-

consideratè aliquid facere potest, nisi in eâ. Quis pin-
 re, scribere, discere valet in boatio ac strepitoso foro?
 que adeò nullum serium opus absque solitudine fie-
 potest; neq; corpus commoda, neq; anima quietem
 pere. ama igitur illam, & statue audire Deum loquē-
 m ad cor tuum. Considera præterea quæ solitudinis
 ut ad salutem præsidia. Primò, is qui intra eâ se abdit,
 uia solatio hominum se privat, diuinum meretur; quæ-
 autem illud meritò æstimetur, per se manifestum est.
 einde omnem ferè peccandi illecebrâ solitaris eva-
 t. Imò quemadmodum curari peste infecti nequeunt,
 nisi à morbidis separentur; ita animus valere non po-
 t, nisi separetur ab iis qui animo pestes circumferunt.
 eoque de se ait Propheta: Ecce elongavi fugiens, &
 anxi in solitudine. Solitudinem, aiebat Seneca, quæ-
 t, qui vult cū innocentibus vivere. Quid ita? in primis,
 cia ibi linguâ offendere non potest: qui autem linguâ
 non offendit. hic perfectus est vir. quid? quòd etiâ Phi-
 losophi illum proximum Deo putarunt, qui silere nos-
 , & ad summam perfectionis breuiloquum, & rari-
 liquū, & submissâ voce loquentem requirunt. Quo-
 ts, asserit quidam, inter homines sui, minor homo re-
 d. Silendi, ait Ambrosius, patientia, opportunitas lo-
 cendi, & cõtemptus diuitiarum, sunt maxima funda-
 menta virtutum. Adde, hominem ferè creaturæ amore
 solitudine non inescari (minùs enim irritant longè
 pãta, quàm quæ oculis subiecta sunt) adque adeò nec
 exemplo depravari. unde dicebat S. Antonius: Qui se-
 d in solitudine, & quiescit, à tribus malis eripitur, id
 e. auditus, locutionis & visionis. Et A. senio dictū est, ut
 sa monui, Fuge, tace, quiesce; hæ enim sunt radices nõ
 peccandi. Ea de causa monasteria petuntur, solitudines;
 Spiritu sancto instigante, quæruntur, ac licèt sæculares
 non possint pari passu ambulare, sæpè tamen aliquod
 eus pietati ac lectioni piæ tribuere possant: imò pri-
 m argumentum, cum Seneca, compositæ mentis in

*Quid ei, quæ
 solitudinem
 amat, ipsa
 conferat.*

*Solitudo vi-
 tiorum re-
 medium,
 virtutum
 plantarium;
 Psalm. 54.*

*Seneca.
 Iacobi 3.
 Silentij com-
 moda.*

Seneca:

*Ambr. l. ii.
 de Offic.
 In solitudine
 rara tenta-
 tio.*

*Athan. in
 vita ejus.
 Nota.*

*Prima binã
 mentis nota
 amare soli-
 tudinẽ nõ.*

iis existimo, posse secum consistere, secum morari. Certe conversio, quam neque auditis concionibus atque adhortationibus impetrare à se homo potuit; diei aut horarum aliquot secessu, ac consideratione non raro à eodem obtinetur. *Haccine vera*, ut sup. pag. 7.

PUNCTVM IV. Considera, quæ solitudo in superbona secum adferat. In hac enim homo ad se redit atque ad cor, suaque expendit & disponit prudenter, oculi mentis depurato; atque ita, qui nihil videtur agere, majora agit. Præterea hoc pacto aptus redditur Dei colloquio, illoque fruitur. Quid ultra sperare, aut optare potes, ô anima? dic enim, nonne illud suavius quam humanum arbitraris? cum illo inquam amantissimo Patre ac Domino colloqui, totius beatitudinis & bonitatis fontem degustare, cui per orationem homo conjungitur, sed raro nisi in solitudine. Ubi enim Eliæ, ut Moyse locutus Deus? nonne in deserto? ubi Christus manifestavit gloriam suam? nonne in solitudine? Quo per Isaiam dignatus est promittere, dicēs, Pone desertum ejus quasi delicias, & solitudinem quasi hortum Domini, gaudium & lætitia inveniatur in eâ, gratiarum actio, & vox laudis. unde verè, ut August. ait, dulcior sunt lacrymæ orantium, quam gaudia theatrorum *Affra*, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ*, &c. ibidem.

PUNCTVM V. Considera alia solitudinis bona; quæque sit voluptatis Sanctorum Patrum lectio, & quæ ex studio universim hauritur scientia & cognitio. quam dulcis enim cum illis collocutio? Nunc etiam vide inter alia solitudinis bona, quam in eâ liber cæli aspectus, quam jucundus terræ & terrenarum rerum despectus, in quo crebro se exercere solitum scimus S.P. Ignatium, & suavissima cæli gaudia libantem, erumpere has voces, Quam sordet mihi terra, dum cælum aspicio. At quanto dulcius in solitudine, ac sancto otio post rationem, prata inambulare Scripturarum? nam ut D. Hieron. pinguis est sermo divinus omnes in se habet

Solitudo au-
ges pruden-
tiam.

Seneca ep. 8.

cap. 51.

In Psal. 127.

Exercitia so-
litudinis
quam ju-
cunda.

Hier. sup. il-
lud. Ps. 47.

Et ad pe-

licias: quidquid volueris ex divino sermone nascitur. rursus: Si quidquam est, quod in hâc vitâ virum sanctam teneat, & inter pressuras & turbines mundi quo animo manere persuadeat, id esse primum reor meditationem, ac scientiam Scripturarum, *Hæcine ve-* &c ut suprâ pag. 7.

Non igitur molestia solitudinis timenda est, maxime cum Sapiens, ut idem Hieron. nunquam solus esse solet: habet enim secum omnes qui sunt, & qui sunt in animo, & animum liberum quocumque vult profert & transfert, & quod corpore non potest, cogitatione committitur; & si hominum inopia fuerit, loquitur cum deo. Nunquam bonus solus erit. Denique videri certe non potest, neminem in terram sanctam veræ perfectionis, & veræ beatitudinis pervenire, nisi per mare rubrum, & desertum Christi merita, & desertum, solitudinem saltem desiderari, quæ ægrè nisi ea quæ corporis est aliquando concipiuntur, acquiruntur: hæc autem sine illâ, nullius precii est. Quis enim quid prodest, ait Seneca, totius regionis silentium, si effectus fremant? Vtinam hæc consideraret amans quietem, maxime Religiosus, & delectaretur, quiete contentus, quam concursatione, nisi quoties urget charitas & zelus animarum zelus! Si enim SS. Patres, Pauli, Anthonii, conversationem hominum detrimentum spiritus sentiebant; quid accidet nobis miseris, si non zelo, ut tædium levetur, solatiola quærantur, otium sanctorum & quies deseratur? O si scirent quantum in solitudine, silentio, colloquio cum sanctis Patribus, cum sanctissimi viris, cum sapientiâ æternâ capere possent quietum!

Exercitium pro solitudinis ac silentii virtute impetranda.

A amator hominum, qui lucem habitas inaccessibilem, olim nemo poterat te videre & vivere, sed jam quotidie ubique maxime in V. Eucharistiâ quanta apparet humanitas &

applicatio ad Communionem.

benignitas tua, quando nemo vivere potest, nisi te videat; ne-
 tantum videat, sed, quod opto vehementer, te manducet & bibeat.
 Quid ultra facere potes mihi? & quid ego jam reddam tibi, nisi
 me totum toto corde, tota animâ meâ, & totâ mente meâ? Qu-
 olim, eheu! tum spes esse poterat inveniendi te, cum tibi non es-
 set cum hominibus conversatio? nunc verò plurimum est, cum no-
 vivere tibi & nosse te dedisti, & cum dignatus es propter me
 descendere de throno regali, de caelesti palatio in desertum istud a-
 ma mea. Ecce quale desertum! & tu tamen dignaris in illud
 descendere, & manna pluere, & in terram saeculi huius, terram hor-
 roris & vasta solitudinis venire. Cum enim in eâ nos vides erran-
 tes in montibus, sicut oves sine pastore, quid facere potes cui na-
 ra bonitas? Quomodo possent non commoveri viscera misericordiae
 tuae, ut populus qui sedet in tenebris te videat lucem magnam.
 Et quorsum hac? ut rediremus, & converteremur ad te pastor
 animarum nostrarum, sequeremur te itinere tridui in solitu-
 nem, & ibi nos manna pasceres corporis ac sanguinis tui; ut
 bitaret in solitudine iudicium, & esset opus iustitiae pax, & cum
 iustitiae silentium, & hoc pignore salutis accepto securitas usque
 in sempiternum.

Isaia 32.

Isaia 35.

Dixerat Propheta tuus, Latabitur deserta & invia, & e-
 tabit solitudo, & florebit quasi liliū, germinans germinabit
 exultabit letabunda & laudans: gloria Libani data est: et
 Carmeli & Saron, ipsi videbunt gloriam Domini, & decorem
 Dei nostri. Tunc saliet sicut cervus claudus, & aperta erit li-
 mitorum, quia scisse sunt in deserto aquae, & torrentes in so-
 dine, & quae erat arida, erit in stagnum, & sitiens in fontes a-
 rum. in cubilibus in quibus prius dracones habitabant, orieta-
 ror calami & junci. Quid ista sibi volunt, Deus meus, nisi in
 tudine & non in turba exultare animam, & florere, germi-
 & videre gloriam Domini sui? bibere aquas de fontibus tuis
 Salvator mi, & aridam fieri in stagnum, & sitientem in
 aquarum? qui enim bibit ex aqua quam dederis ei, flum-
 ventre eius fluent aquae vivae. Concede mihi ergo ut libenter
 annis vitae, tot mensibus, tot diebus decimas aliquas dem ti-
 te sequar in solitudinem, & audiam quid loquaris in me-

im habet amaritudinem conversatio tua, ô Sapiencia aterna,
 magna est multitudo dulcedinis tuae, quam abscondisti timen-
 tus te. vacare, & videre nos jubes quoniam tu es Deus, id est,
 bene bonum, & abscondere diceris dilectos tuos in abscondito sa-
 pi- tua à conturbatione hominum.

Psal. 45.

Psal. 30.

O utinam delectet me abscondi propter te, & libenter de tor-
 bus vanitatis vitæ hujus consecrem tibi, & saluti meæ pauculos
 quiete & solitudine, ut audiam te loquentem ad cor meum: ut
 loquar tecum, & cum Sanctis tuis libentiùs quàm cum homini-
 bus. Quis enim novit sensum tuum, Domine, aut quis consilia-
 tua tuus fuit? Incomprehensibilia sunt judicia tua, & nescio quâ
 patria ducere decreveris. sed quid? inquietudo cordis corpus
 nescere non sinit, & fascinatio quedam mentis nostræ: libet ire,
 querere, audire, & redeo vacuus, quia non sunt ista, quæ valent
 curare me; lassus redeo, quia non est quies animæ, nisi in te. Egre-
 ditur igitur anima mea de terra tua, de cognatione tua, de domo
 patris tui: obliviscere populum tuum, & domum patris tui, &
 occupabit Rex decorem tuum.

Scis quâ
 Deus te ad
 regnū velit
 ducere.
 Nihil sa-
 tiat cor
 hominis.
 Psal. 44.

O anima mea sola esto, ut soli omnium serves teipsam, quem
 omnibus tibi elegisti. fuge publicum, fuge & ipsos domesticos,
 & de ab amicis & intimis, etiam ab illo qui tibi ministrat; sece-
 det sed mente, non corpore; sed intentione, sed devotione, sed spiri-
 tu. O quis mihi det ut inveniam te solum, amantissime IESU,
 & te anima mea, & quietem in te inveniam, & cesset turba-
 tionum mearum, & in solitudine meâ viror calami & jun-
 catur, & sedeam tecum in pulcritudine pacis, & nihil me
 turbet, mortuus sim, & vita mea abscondita tecum Christo
 IESU, in Deo meo, donec venias, & introducas me in amplissi-
 ma spacia; ubi laudem te totâ animâ meâ, & diligam te, &
 vocas me ad te, voces in sortem Sanctorum, ubi erit gaudium, &
 solitatio in secula seculorum! Amen.

Bern. serm.
 40. super
 Cant.

Colof. 3.

Praxis ad solitudinis amorem ingene- randum.

Prov. 4.

Præcepta. Omni custodiâ, ut Scriptura monet, custodi cor tuū
 & sensus corporis tui. vide ut tibi excubet ratio, ne in penetra-
 lia in-

Custodia
 sensuum ne-
 cessaria.

lia intrent hostes, pacemque turbent, & solitudinem cordis tui. Sicut enim urbs patens, & absque murorum ambitu; sic vir qui non potest in loquendo, idem est in videndo, audiendo, cohibere spiritum suum. Merito idem comparatur horto absque sepe de quo Eccles. Qui dissipat sepem, mordebit eum coluber, illi scilicet tortuosus, ac infernalis: unde primum argumentum disciplinæ religiosæ, modestia ac solitudo, adeoque in usu tempore S. P. Ignatii (ut ex iis qui cum eo erant intellexi) ut cum magna hominum turba domi esset, nullus ibi esse crederetur, imò si quis strepitum faceret, ipse Generalis egrediebatur, & monebat grauitè transeuntem: ita ut non nemo, quem noui quoties ad cubiculum. Beati viri transiturus accederet, manum prehenderet calceos, ne strepitum vel molestiam illi crearet. Hic est spiritus Sanctorum, qui aliter vadit, cadit potius quam vadit, ut verbis Bernardi utar.

*Linguosus
ut urbs sine
muro.*

*Quantum
silentium
cura erat S.
P. Ignatio.*

*Quotidie so-
litudinè
vaca.*

*Seneca ep. 8.
Temporis
quanta ha-
benda ratio.*

*Solitudo in
re gravi est
querenda.*

*Amanda
sub precipua
festa.*

*Decimam
da temporis
Deo.*

Secunda. Quotidie saltem aliquod tempus tibi tribue, & saluti tuæ in remoto, quoad fieri potest, à strepitu loco. Sic scribitur fecisse Thomam morum, aliosque illustres sanctitate viros. quòd si domi nequeas, in religiosâ domo, velut asylo, partem vitæ partem aliquam decerpe, & otio tribue non otioso. Otium enim, ut Philosophus, sine litteris mors est, & vivi hominis sepultura; additque. Nullus mihi per otium dies exit, partem noctis studiis vendico; non vaco somno, sed succumbo. Ecce ubi Gentilis, & idolatra: ubi nos?

Tertia. Quoties tibi licet, negotia tua in otio dispone, & considera in solitudine vias ac semitas domus tuæ. Nihil certè utilius, quam meditaturus sua agere, & non fortuito, ut etiam aliam monui. Ideò negotium grave, aut iter, aut munus suscepturus secede ad dies aliquot, atque imitare Dominum, qui priusquam prædicationem inchoaret, in deserto 40. dies in oratione ac ieiunio sese exercuit. Quin & Scipio Africanus dicere solitus erat, numquam se minus otiosum esse, quam cum esset otiosus, eò quòd in otio de negotiis cogitaret.

Quarta. Sub festa solemnia more multorum, aut domi frequentius solitudinem cole; aut si eam ibi nancisci nequis, domum aliquam religiosam, si potes, te abde. Atqui, inquit non hæc sola ad salutem via. fateor. at tu securiorem ad opem ad honores, ad gloriam, ac faciliorem negligas?

Quinta. Quamvis omnes, maximè tamè Religiosos, crebrimò quotannis dies aliquot animo colligendo dare conveniunt, saltem ex mensibus singulis diem unum, cum de Arsenio legimus eum quot hebdomadis id facere solitum. Illud tamen studendū imprimis ei, qui de re gravi, statu vitæ, vel simili dilib-

rationem vult inire, ut Spiritus sancti instinctum audiat, & ab eo dirigatur, qui solus novit vias hominum, & omnes incertas prudentias eorum suâ ac paternâ prudentiâ gubernare.

Sexta, quod si solitudinî plures dies tribuere nequis, unū, ut dixi, saltem tibi sume, & animæ tuæ: qui tot corpori curando, & usque exercitationibus impendis & mundi negotiis, unū cum Christo, exemplo Apostolorum maneto, tamen præparatione anteâ præmissâ. Attende verò maximè, quot per Religionis ingressum mundum fugiant, & tamquam unicam salutis viam illam amplectantur. Cur te non movent etiam pericula tua, ut saltem brevi tempore cum fugias? vide etiam atque etiam, ne occasione hujus negligas; ne serò æternum pœniteat. Ecce quot eos ad solitudinem carceres cogunt: quot Principes, auctoritas: quot infirmos, necessitas. Attende etiam tu morbū tuū, exilium, carcerem, & solitudinē te cura ac libera. Multis certè ita profuit, ut totam vitam emendârint, molestissimis scrupulorum vexationibus, imò tormentis se liberârint, de seipsis, quod antea numquā potuerant, triumphârint, odium superârunt, cum inimicis in gratiâ redierint, ac singulariâ à Deo beneficia consecuti sint, &c. Sed quid hæc prosequor; toto orbe nobilissima. Exercitia S. P. Ignatii, & fructus eorū, quos annales nostri diligenter enarrant. Vt autem ad solitudinem istam. Exercitiorum Religioso, invitaret Summus Pontifex Paulus V. Intulgentiam plenariam illis qui in eâ se exercerent, concessit.

Nota autem universum hunc secessum à populo sex capita, seu fines continere; 1. Confessionem generalem. 2. Consultationē de rerum suarum dispositione. 3. Pœnitentiā de præterito. 4. Decretum de instauratione crebra vitæ per recollectionem aliquam quot hebdomadis; 5. Similiter de statu finali seu in quo statu, ac virtutis gradu mori velis; 6. Ordinationē vitæ. Primò, quoad orationem; Secundò mortificationem; Tertiò, temporis distributionē; Quartò, actionum quoad modum reformationem, & maximè quoad intentionem; Quintò, occasiones virtutis; Sextò, perfectionis studium, Neque enim solitudinē, ut Exercitia initurus, proponere sibi debet altam contemplationem, sed sui cognitionem, & vitæ emendationem, ideoq; ad præparatio optima, videre quis nos defectus magis removere, quæ passio perturbet, & ad hæc omnia dirigenda sunt. Huc pertinet quod S. Bernard. ait: & primū quidem ipsum fontem suum, id est mentem de quâ oritur, purificat consideratio, deinde regit affectus, dirigit actus, corrigit excessus, componit mores, vitam honestat & ordinat, postremò divinarum pariter, & humanarum rerum scientiam confert. hæc est quæ cōsu-

*Saltem bre
ve tempus
solitudinî
tribue.*

*Brevi tempore mun
dum desere.*

Fructus solitudinis & exercitiorum S. P. Ignatii.

Fines eorum utiles & varij.

l. i. de Cōsid.

fa difterminat, hiantia cogit, fparfa colligit, secreta rimatur, vera veftigat, verofimilia examinat, ficta & fucata explorat. Hæc eft quæ agenda præordinat, acta recogitat, ut nihil in menti refideat, aut incorrectum, aut correctione egens. Hæc eft quæ in prosperis adverfa præfentit, in adverfis quafi non fentit, quorum alterum fortitudinis, alterum prudentiæ eft, tam picotio, tamque utili, nullam in vitâ operam dare, nonne vitium perdere eft?

Quod fit folitudo ali qua querenda vel unius hora quotidie.

Nota.

Bern. de triplici custodia.

Fabula vitanda.

Seneca.

Sensum affuesce folitudini.

Varia funt exercitia affumenda.

Septima. Quod si neque oratione, neque lectione, neque concionibus audiendis juvari te sentias, percunctare quæso ex te an juvari velis: nã si corpus frustra aliquibus remediis tentasse curare, & præstans suggereretur, idque sine noxâ sumendum plurimaque experientiâ probatum, nonne amplectereris? Applicata simile istud animæ tuæ: & tenta hoc saluberrimum ejus remedium. Secede, si potes, ad hebdomadas aliquot; si non potes, ad dies; si neque hoc, ad unum: quod si nec istud salutis animæ tuæ, tibi, Deo tribuere velis, horam continuis diebus aliquot, non audiendo professori, non mimo, non ludo, sed contede Deo loquenti in solitudine ad cor. Audi eum, & noli avertere aurem, obdurare cor: sed erubescere quod libeat sæpe fabulis horas optimas tribuere; confabulari, donec hora, ut Bernardus ait: prætereat, quam tibi ad poenitentiam agenda, ad obtinendam veniam, ad quærendam gratiam, ad promerendam gloriam, misericordia conditoris indulserat; & non libeat horam unam aut alteram quieti, solitudini, taciturnitati dare, è qua tot tantaque bona omnium sapientium judicio, omnibus quidem, sed maximè Clerico & Religioso proveniunt. Certum est sæpè unâ horâ attentè & inquietè considerasse plus profuisse quàm plurimas conciones in turba audivisse. Vt appositè dixerit Seneca: Quid, ait, tibi præcipue vitandum existimem, quæris? turbam. numquam illi tu te commiseris: nunquam à turbâ mores, quos extuli, refero.

Octava. Quemadmodum autem in omni virtute gradatim ascendendum est, ita & in hac. Assuesce igitur sensim, & coge te exiguo tempore in solitudine permanere, deinde illud protrahere, variaque præbe, sed sancta in quiete solatia: protrahere, inquam, v. g. ad honorem B. Virginis ad quadrantem unum atque alterum, ut solitudinis capiaris usu & amore.

Nona. Solet in solitudine tædium nasci, quod magnum Antonium in suo tirocinio cœpit tentare: verum Angeli monitu edoctus est quâ ratione illud levaret, orationem cum manuum opere alternando: sic etiam & tu poteris variis exercitiis te occupare, tædiumque levare. Sunt autem illa Primum, oratio vocalis

alis dispositis etiam subinde v. g. stationibus Urbis Romanæ.
 secundum, mentalis, sive meditatio; Tertium, studium sacræ *Scriptura le-*
 scripturæ, quod D. Chrysof. etiam sæcularibus familiare esse *ctio quam*
 apit. Magna certè utilitas ex eo ut suprâ declaratum est. Ex- *utilis.*
 crietur autem qui quotidie saltem unum atque alterum caput,
 um aliquo commentario perlegerit. Quartum, memoriæ ex-
 citatio. Ejus siquidem thesaurum quotidie augere vehemen-
 ter expedit, maximè sacræ Scripturæ sententiis, & Sanctorum.
 ut enim & vitiorum antidota, & sincera mentis oblectatio.
 Quintum, lectio SS. Patrum; Sextum, studium Casuum con-
 sistentiæ; ut suis quis, ac deinde alienis vulneribus possit mede-
 re: ad quod, compendium eorum colligere iuvat. Septimum,
 etiam librorum piorum, qui de virtutibus & vitiis tractant;
 Octavum, studium sacræ ac profanæ historiæ; unâ cum chartis
 geographicis, atque ex his colligere exempla ad vitam bene in-
 tituendam; Nonum, Politicorum scriptorum cognitio, quæ
 Christianâ pietate nitantur, magnum sunt ad gubernatio- *Machiavel-*
 nem præsidium. Quemadmodum Machiavelli institutionem *lica pestis.*
 rectam esse reipub. perniciem omnibus manifestum est, qui
 eum esse, ac mundum gubernare crediderint. Decimum, stu- *Morientes*
 dium quo quis diligenter quærit præces proximi iuvandi, dis- *juvandi se-*
 sidentes conciliandi, affictos solandi, ac maximè omnium ju- *dulo.*
 vandi morientes: tum enim de summâ rei agitur, & de æterni-
 tate jacitur, ut ita dicam, alea. Sic sese ad conversationem præ-
 parare, est magnâ parte bona opera in secreto informare, qui
 item secus facit, magno labore, ac fructu exiguo operatur: ut
 qui ferram ad opus non parat, securim non acuit faber, viam
 ator priusquam in eam sedet, non inquit, at fortuito aggre- *Conversatio*
 ditur. Undecimum, Philosophicam aliquam quæstionem, aut *premeditan-*
 theologicam excutere; Duodecimum, naturalis historiæ, *da.*
 plantarum atque animalium peruestigatio: item Mathesios &
 Astronomiæ. Lectio item Poëtarum, aut scriptio aliqua. Po-
 timum ad recreationem animi, pingere, fingere, tornare, funde-
 re, vel simile aliquod exercitium elegantioris ingenii moderatè
 sumere, ita ut seria ac graviora negotia non impediuntur: ne
 Virgilii illo monito opus sit:

*Excudent alij spirantia mollius æra,
 Orabunt causas melius, caliq; meatus
 Describent radio, & surgentia sidera dicent.
 Tu regere imperio populos, Romane, memento.
 Hæ tibi erunt artes, paciç imponere morem.*

quibus indicatur quemque muneri suo attendere in otio oportet,
 ac semper aliquid agere. Rectè enim ait Ennius in Iphigen.

Otium fugiendum.

Otium qui nescit uti, plus negotii habet,
 Quàm cum est negotium in negotio.
 Nam cui quod agat, institutum est, nullo negotio
 Id agit, studet sibi, mentem atque animum oblectat suum.
 Otioso in otio animus nescit quid velit,
 Dignatus es, ut supr. pag. 10.

JACVLATORIAE.

Psal. 62.

IN terra deserta, in via & in aquosa; sic in sancto apparui tibi,
 viderem virtutem tuam & gloriam tuam.

Cant. 7.

Veni, dilecte mi, egrediamur in agrum, commoremur in villis,

Cant. 8.

Quis mihi det te fratrem meum, ut inueniam te foris, & deosculor
 & jam me nemo despiciat?

Psal. 54.

Ecce elongavi fugiens, & mansi in solitudine.

Olea 2.

Duc me in solitudinem, Deus meus, & loquere ad cor meum.

CAPVT XXXI.

Meditatio prima de studiis, & precipuâ hominum occupatione.

PRÆLYDIVM I. Compositio loci est statuere se coram Deo patre luminum, velut cæcum & inopem, &c.

Secundum. Orare ut Dominus te illuminare & accendere dignetur.

PVNCTVM I. Considera Primò, quanta sit in homine ignorantia: quod in pueris & plerisque mortalium patet. Sed & sapientissimus Socrates hoc magnum patet, quòd sciret se nihil scire: & vix quidquam in Philosophiâ, etsi maximè obuium, plenè cognoscitur, multò plura ignoramus quàm scimus. quòd si quis, ut debet, credit, se vilipendet, alios libenter audiet, non interpellabit; Dei gratiæ, si quid perceperit, animo ore tribuet. Et quid hæc profunt si nos ipsos ignoramus, si te, ô sapientia æterna? Considera Secundò, scientiis, artibus & opibus velut vilissimis rebus, Deum Ethnicis principatum dedisse, adeò ut nulli ad eos jam accedat: omnes verò eos cum plerisque doctissimis

Socrates.

Homo nihil perfectè cognoscit.

tissimis damnatos, ut fidem etiam facere fortè Salo- *Deus docet*
 non sapientissimus, potest. eheu! ex quo vanitatem *simplices &*
 scientiæ agnosce. Tertio, attende & nisi demens sis, *pios.*
 ipsum despice & confunde, Deum cum simplicibus
 ermocinari, & contemptibilia mundi semper solere
 ligere; scribas & sapientes sæculi ferè projecisse: &
 modo mulierculis familiaribus (ut B. Teresæ dixit) uti
 uam doctis, ob superbiam illorum, quid ergo habet *Insania docti*
 sapiens unde gloriatur? Quarto, omnia creata esse ad *qui Dei*
 Dei gloriam, & salutem nostram consequendam; utq; *oblitus est.*
 ex cognitione creaturarum, ad Creatoris pervenire-
 tus cognitionem & amorem. Detestare igitur studiū,
 quo à Deo receditur, à verâ sapientiâ, & insaniam istâ,
 uâ, ut scientia vana habeatur, charitas destruitur; ut
 imen tenue habeatur, sol excluditur Christus JESVS
 b animis nostris. *Aspira*, ut sup. pag. 7. *Hæcine firmâ si-*
e, &c. ibidem.

PUNCTVM II. Attende cur jam in scientiâ prove- *Cur aliqui*
 tiores, sapè, eheu! arrogantiores sibi plus tribui ve- *eruditi sint*
 nt, difficiliùs regantur, privilegia vindicent: in dispu- *arrogantes.*
 ando alacres, in piâ vel regulari vita remissi: & videbis
 rimam causam esse superbiam, & ambitionē tacitam.
 ed attendite miseri: si linguis hominum loquamini &
 angelorum, charitatem autem non habeatis, nihil vo- *1. Cor. 13.*
 is prodest. Et videte Secundò, quid profit homini, si *Matth. 16.*
 niversum mundum non dico sciat, sed lucretur, & ani-
 næ suæ detrimentum patiat, ac se ignoret? Hæcine
 redis, ô Lector? Age quod in morte optabis viaticum?
 quod in judicio? an à scientiâ malis, quàm à virtute ma-
 is te ornatum, illic ubi plagis multis servus sciens vo- *Doctrina &*
 untatem Domini vapulabit; & tanto graviùs vapula- *pietas jun-*
 git, & damnabitur, quanto plus sciverit. Facito ergo *genda.*
 uræculas primò aureas bonæ vitæ; deinde vermicu-
 tas argento doctrinæ. *Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.*

PUNCTVM III. Considera homines ejusmodi um- *Umbra e-*
 bram, folia, & pictam pro verâ sapientiâ colligere: hinc *ligit vanus*
 tales *pro corpore.*

*Vide dispu-
tationum in
charitate
reporum
insaniam.*

tales dum intellectum implent scientiâ, gratiam & Dei tandem ejiçiu't, & vocationem sæpè perdunt post orationes & vitam distractionibus plenam. Considera Secundò, insaniam hujus, qui de Deo & virtutibus bene differit, ut contra se sententiam pronuntiet mortis; alii ostendit iter, & ipse deviat; alios pascit, & ipse esurit: licet aliis, & ipse in tenebris est. Tristatur, si de nugis, ve etiâ virtute differendo alteri cedat; si virtute cedat, non curat; dũ pecunias alteri numerat, ipse pauper solo sone recreatur; hinc clamoribus omnia complet, quibus, & impatientiæ signis dũ studet, ut post aliquando, si vivat homines ad Deũ trahat, jã illos ab eo, uti & à doctrinâ suâ (cũ ex paciẽtia viri cognoscatur de doctrina ejus) averit; neque quisquã hortanti, ut bene faciat, credat nisi ille sibi fidem habeat, & ipsemet intelligat (secundũ Psalmistam) ut bene agat. Considera Tertio, talem ut furem gloriam Dei sibi tribuere; & sicut injuste eam acquirit, etiam verisimile, quòd eã sic utetur.

*Vanus homo
fur est.*

COLLOQUIUM:

Meditatio secunda, de studio Christianè institueno.

*Vnde oriatu'r
in doctus in-
devotio.*

COMPOSITIO LOCI, ut suprà. & Oratio.
PUNCTUM I. Considera illum neglectum spiritus oriri ex nimio affectu in studia; quòd putent se per ea postea Primò, gloriã Dei; & Secundò, salutem proxim promoturos, & quod ad ea plurimũ juvat, auctoritatem se comparaturos. Et ad primum errorem, considera beatitudinem nostram hĩc, & in cælo, in Dei contemplatione consistere, etiam Philosophorum judicio. Quam ergo stultum, velle variarum rerum imagines contemplari, & sic studere, ut Dei imaginem recipere & ei inhære, & beatus esse non possis? Deinde attende Spiritum Dei nunquam sibi contrarium. Cũ ergo eos qui virtute & doctrinâ maximè claruerunt, ut D Bonaventuram, & S. Thomam, & plurimos alios docuerit.

*Studetur ut
Deus melius
videatur.*

uerit, ut scirent plus esse ab oratione, quàm studio, lumen & sapientiæ expectandum; certè qui Spiritu Dei gignitur, idem sentiet. Considera Secundò, nunquam spiritum Dei esse inordinatum. *Hæcine vera, &c.* ut sup. pag. 7.

Oratione plus quàm studio proficitur.

Tertiò, eum qui privato studio ex affectu nimio roritur, vanitate aut delectatione trahi, plusquam oportet; neque verisimiliter postea malè partis bene usurum. Quartò, studia omnia & opera ad orationem periectam, ut scopum dirigi; ergo cavendum ne huic officiant. Quintò, si religiosus es, Religionem non schoam literarum esse, sed maximè, & ferè vnius virtutis. Sextò, quòd ea ob quæ Religiosi aptiores studiis habentur, sint oratio, & puritas animi: itaq; primò hæc quærenda. Septimò, eum qui tanto affectu & impetu tanto

Vanitas diffusculter euacuatur.

tempore in propriam laudem, vel ex sui amore in studia fertur, ægerimè posse postea habitu jam cõtracto, Dei purè gloriam quærere, vel salutem proximi curare: quia qui à Deo remotior, id est causâ primâ, eo minùs operari potest; cùm Deus trahere debeat: imò talis verè furari videtur, ut dein holocaustum faciat. Quòd si spectes auctoritatem, nõne pietas & virtus ad pietatè & virtutem commendandam magis valent: Deusque humilibus dat os & sapientiam, cui omnes adversarii resistere nequeunt, qui si intus non trahat, frustra vox exterioris sonat? Postremò, non est inter Christianos tam scientiæ, quàm bonæ voluntatis defectus: immò & Ethnicorum facilis ferè conversio, nisi vitio alicui affecti sint: atque ita virtute magis, quàm scientiâ convertendi: & vide in utrâ excellas, & magis excellere studeas. *Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ fide, ibid.*

Zelo officit vanitas.

Austeritas unde venias & fructus.

Nota non tam scientiæ quàm virtutis penuriam esse.

PUNCTVM II. Considera nunc coram Deo, & primò, quis ex omnibus in omnè æternitatem doctior sit futurus: nõne qui humilior? meliùs enim ille omnia in lumine videbit. Itaque vide, ut eò tua sic dirigas studia, ut virtus non patiatur detrimentum. Ad hoc imprimis,

*Intentio re-
cta in studio
maximè ne-
cessaria.*

*Quomodo
studium in-
choandum.*

*Pax animi
quærenda.*

primis intentio recta habenda, & quidem super omni-
in studiis, cum potissimâ parte vitæ nostræ tractentur
& sicut nemo prudens pergere incipit, nisi sit in viâ; ita
nemo studere debet, nisi amore Dei & proximi se sen-
tiat, id est purissimâ intentione, impelli. Secundò, puri-
tas & tranquillitas animi quærenda; ut velut purum
speculum, radios plenæ lucis meliùs percipiat: nam
perturbatio oculos obfuscat, &c. Considera secundò
signa, quibus cognoscere possis, an purâ intentione te-
raris ad studia: ea sunt, si non intempestivè, non nimi-
servidè, sed devotè ea aggrediaris; nullam orationem
omittas, nullam regulam vitæ negligas; immò si inte-
studendum sæpè ad lumen æternum, fontem sapientia
præsentem confugas; Deum, Angelum & Sanctos in-
vocas, & consulas; ad Deum à creatis ascendas. Ter-
tiò, si post studia oratio & colloquia de Deo sapiant; si
quando Dei gloriam, & propriam salutem per hæc qua
jam didicisti promovere possis, attendas, Deo gratias
agas: mox enim talentum dandum ad usuram & fru-
ctum. Cur enim differs? memineris autem ut humili-
ter de te loquaris; Deo totum tribuas: non te de inge-
nio, facilitate & plausu jactes. Considera Tertio, eum
qui contrà facit, & non impellitur solâ voluntate Dei
ad studendum; Primò, prævaricari ejus voluntati, &
studere ut illi adversetur: hic enim postea scientiâ ad-
versus Deum inflatur, & velut gladio suo se jugulat &
interficat. Secundò, operam perdere, & scopum: cum
Deus tunc non misericorditer, etsi naturaliter concur-
rat, & talem tendendo ad Deum, averri ab eo, & vilissi-
mæ rei cognitionem numquam perfectam, Deo, ejus-
que cognitioni & amorì præponere. *O sapientia æterna,*
ut inf. pag. 463.

*Vanius stu-
diosus ad-
versarius
Dei & sui.*

Nota.

PUNCTVM III. Considera Primò, quantâ diligentiam
homo, maximè Clericus & Religiosus studere debeat.
Primò ex parte Dei, qui id ab iis postulat. Secundò, ex
parte proximorum, qui eos alunt suis opibus, ut se doceant

ceant

ant & præluceant factis & verbo. Vide an hoc præ-
 es: alioqui quisquis es, otiosus panem pauperum edis.
 tertio, quia tantam Clerus commoditatem habet, &
 Religionem qui vocatus est, ut bonitatē & discipli-
 nam, & scientiam discat. Quarto, quia plurimum ad
 ei gloriam promovendam pius ac doctus præstat. Po-
 temò, quia felicitas humana aliquo modo in scientiâ
 consistit. Preciosior enim est sapientia cunctis opibus; *Prov. 3.*
 omnia quæ desiderantur, huic non valent compara-
 ri. Ideoque Cyrillus ait, Semper oportet addiscere, &
 in extremis hortis, fundum sapientiæ investigare. Con-
 sidera præterea, unde contingat id non fieri, & adverte
 fortè contingere, quia dum unum agere deberet, ad
 multa, quæ destinat animo, se stolidè (cùm ea fortè
 numquam sit consecuturus) præparat, contra Dei vo-
 luntatem; & sic numquam perfectè alicujus rei scien-
 tiam consequitur: vel, quia velox ad loquendum, cu-
 riosus, vagus, solitudinis non amans, sed in familiarita-
 tibus & recreationes pronus, parum de scientiæ veræ ma-
 gno thesauro augendo, est sollicitus. Vel denique otia-
 tur, ut puer, & tempus omnium preciosissimum illi vi-
 lissimum est. Attende quæso quot pro gloriâ, & vili-
 ssimo Jurisconsulti, litterati in Universitatibus, &
 impè totos propè dies & noctes absument cū volupta-
 te (quam P. Platus propriam in Religiosis, & ut exi-
 tiam voluptatem commendat) & tu verè miser si hanc
 non percipis, sed ad recreationes anhelas. Statue igitur
 tempore eorum, & omnium mercatorum, scientiæ se-
 cundum Deum vacare, & videre per illam, quàm sua-
 vis sit Dominus. *Hæcine vera, &c.* ut sup. pag. 7.

Exercitium.

O Sapientia aeterna, ô lux quæ illuminas omnem hominem *Ecclesi. 36.*
 venientem in hunc mundum, te quero, te desidero; respice
 in me, & ostende mihi lucem miserationum tuarum, ut videam
 & amem toto corde meo & sufficit mihi. O sol justitia, illu-
 cesce

cesce mihi, ut amem lucem, & bonitatem tuam, hoc enim quæ in nocte hâc, donec illucescat dies, optata dies, desiderat a mill quæ te videbo, & cognoscam sicut cognitus sum, & ultra non erit nox, neque mors, neque clamor, neque dolor. Nunc vero dolor est, quod uti cupio non amem te, & clamor, quia in hoc non exaudis; nox, quia angustia mihi undique, & mors, quia a te peregrina vita mea. Solatio tamen mihi est, quod infinita pietate visitas scilicet vultum tuum, sed eheu ponis nubes descensum tuum, & tenebras latitudinum tuum. Hoc tamen utcunque sustento vitam meam, spem, & desiderium meum. Qui enim manducat te, ipse vivit propter te, & ego vivere volo & mori pro te, tu scis.

Applicatio
ad Communionem.

O JESU, ecce in quantis tenebris sumus, & difficile estimamus, quæ in terra sunt, & quæ in prospectu sunt, invenimus cum labore; quæ autem in calis sunt, quis investigabit? Nemo, Domine, nisi cui tu dederis, ut noverit se, & noverit te: nisi simplex, rectus, quocumque est sermocinatio tua. Utinam igitur sim cum matris servis tuis potius sapienter indoctus, quam cum seculi filiis impudenter doctus! qui dicunt se esse sapientes & stulti facti sunt; qui existimant se scire aliquid, non tamen cognoscunt quomodo oporteat eos scire. Quid ergo? gloriari poterit sapiens in astutia ac sapientia sua, nisi noverit te; in quo cognoscet humilis & modestus sapere in æternum eo plura, quo pauciora hinc intellexerit? Sed quanta vanitas hinc etiam nobis illudit? Scire quid calum sit studemus, & ad inferna vanitate tendimus. Scire quid sit creatura inanis vapor & umbra & nihil; & te & nos ipsos ignoramus: quot disputamus & asserimus humilitatem, charitatem, patientiam, & verbis quasi pro eis digladiamur acriter, & factis eas eliminamus, & conculcamos, sententias quisque suas tuetur, & precepta negliguntur. O vanitas, o vanitas! triumphare quasi de scientia, & damnare sese de malitia, quid, o sapientia æterna, o Christe JESU, quid prodest homini, si universum mundum non scit, sed lucretur, & anima sua detrimentum si non exitium patiatur nonne omnis scientia ad virtutem accommodanda est? cur igitur nunc mihi serviet ad contentionem, ad emulationem? quæ sursum est sapientia, primum quidem pudica est, modesta, suavis, bonis consentiens; & qui per eam sapiens, ostendit ex bo-

Sap. 9.

Rom. 1.

Iacob. 1.

conuersatione operationem suam, in mansuetudine sapientiae. Quòd si, ait Apostolus tuus, zelum amarum habetis, & contentiones sint in cordibus vestris; nolite gloriari, & mendaces esse aduersus veritatem. An potest, ô dulcissime IESV, ^{Sap. 1.} spiritus tuus dulcis & humilis, spiritus veritatis simul esse cum ^{Psalm. 118.} spiritu vanitatis? an in maleuolam animam introibis, ô Sapientia aeterna? Bonitatem itaque pro amore tuo, & disciplinam & scientiam doce me. Ostende mihi viam, quâ ad te amulem, hanc enim solum quero, & te solum crucifixum scire cupio dulcissime IESV. Tolle à me Deus meus scientiam, quâ iner; dà mihi sapientiam, qua mitis sim & humilis corde; ut non irigeat me, sicubi hesito, querere; nec pudeat, sicubi erro, discere. Da disputare de veritate, & factis ei non contradicere; concupiscere sapientiam, & iustitiam conservare, & charitatem proximi, & tuam. Amen.

Praxis studendi.

Prima est, initio studiorum gratiam Dei invocare, & intentionem renovare. Secunda, inter studendum sæpè, maxime ^{Humilitas necessaria.} dubiis, cor ad Deum eleuare. Tertia, ut humilitate contranitatem scientiæ se muniat, sæpè alios consulere. Quarta, iuca legere, & bene intelligere, & e uoluerè auctorem (Fastidientis enim ait Seneca, stomachi est, multa degustare) eiusque ^{Nota et sumo scientia.} nomas, velut gemmas colligere, & memoriæ commendare: ^{Nota et sumo scientia.} nuntum enim quisque scit, quantum memoriâ tenet. Quinta, ost studium gratias Deo agere. & videre, quis usus esse possit ^{Nota et sumo scientia.} rum, quæ didicit, Deo que offerre, & ut ait S. Bonaventura, ^{Nota et sumo scientia.} iisdem quasi in orationem redactis (ut in psalmis factum ^{Nota et sumo scientia.} demus) cum Deo colloqui, vesperi autem aptè distributa ^{Nota et sumo scientia.} ania memoriæ commendare. Exemplum habes in Confessione ^{Nota et sumo scientia.} bus S. Augustini libro 2. c. 12. Sexta, interponere aliquando ^{Nota et sumo scientia.} diis lectionem librorum piorum ac simpliciorum, uti in ^{Nota et sumo scientia.} mo. ^{Nota et sumo scientia.} habuit D. Thomas.

Oratio ante studia.

Æterna Sapientia, lumen mentis loquere, quia audis seruus tuus, & gratiâ tuâ paratum cor eius: inflamma ô lud: oblucra expla. Propter te enim, & tecum, & coram te cupio legere, quæ in Ma-

jestas inspiravit, & dedit: & qua agno vero, facere ad gloriam tuam, & salutem animarum; non ut doctus sim, vel habear. sed ut tuam amem. Quid enim scire & sciri in iudicio proderit? Suscipe hoc opus, in unione omnium operum tuorum, Deus cordis mei, & omnia.

Oratio post studium.

Scio, Domine, hanc esse voluntatem tuam N. (hic lecta breviter repete) & gratias ago. Da mihi gratiam, ut faciam illam, & amem te, neque enim aliter possum, sed eam fretus hac propono N. scienti enim & non facienti peccatum est illi. O utinam hu omnibus N. utar a gloriam tuam! Amen.

Quid qui docet face-
re debeat.

Secunda. Quòd si docendum tibi est: postquam benè paratus es, ingressurus scholam, Deum supplex roga, & intentionem renova, ac statue captare occasionem pietatem insinuari; eaque inter docendum utere. Cùm autem discipuli, quorum affectum tibi conciliare debes; plurimum etiam præceptorum debeant, & tribuere, si boni, soliti sint; vide, ut auctoritate & scientiâ utaris, ad omnes, sed eos magis in spiritu iuandos, quos Dei obsequio & reipublicæ iudicas esse utiliores. Plures industrias unctio docebit.

Oratio, antequam ad scholam docturuseas.

O potentissime IESU, qui me ab aeterno dilexisti, & de me optime ordinasti, pro tua sapientia & bonitate: ecce mitto me ut doceam, & scio esse voluntatem tuam & licet ob malitiam meam desistere, quàm adificare magis paratus sim, tamen quia jubes, ad tuam gloriam hoc aggredior, & offero hunc laborem in unione doctrinae tuae in praesentia tua, & has animas, seminarium Ecclesiae tuae, spem & filios tuos; fac ut zelo honoris tui ductus, rationis reddere memor eos ut oportet, instruam, pietateque semper informem. Et Angeli sancti praesentes adeste, ut exemplo praecam, N. defectus hostem, hac ultima forsitan hora, & viscera charitatis impetrate, Christum Dominum nostrum.

Postquam docuisti, lauda Dominum. roga ut semini det incrementum, & Angelis id commenda. *Laudate Dominum omnes gentes, &c.*

ORATIO

O R A T I O.

*Gratias ago tibi, IESU, Sapiencia aterna, cui hac per me operari
 acuit. Da, Domine, incrementum; ignosce defectus illos meos N. &
 quod ritè egi iuscipe in unione actionum tuarum, ad gloriam tuam.
 t vos Angeli sancti, irrigate semen, ut fructum afferant cientes vé-
 ri, & fructus maneat; & Dominus noster glorificetur, & ametur,
 & delectetur in operibus manuum mearum. Amen.*

Quomodo disputandum.

Tertia. Quòd si disputandum, præparatione præmissa ac
 re oratione, cogita te velut in theatro stare, & ab omnibus
 dicandum, sed maximè à Deo, primò de vitâ, deinde de do-
 rinâ. Secundo, cogita utrum præstet, alium doctrinâ an vir-
 te superare, alios contentione avertere, an charitate devinci-
 . Tertio, cave censeas, arguas alios, aut interpelles. Hæc
 t arrogantis, aut impudentis, aut fatui signa habentur, qui
 non potest in loquendo cohibere spiritum suum. *Dignatus es,*
sup. pag. 10.

J A C V L A T O R I Æ.

*Confiteor tibi Domine cali & terræ, quia abscondisti tua à sapien- Matth. 13:
 tibus & prudentibus, & revelasti ea parvulis.
 Ecce timor Domini, ipsa est sapientia; & recedere à malo, intelli- Prov. 3:
 tia.
 Mitte sapientiam de calis sanctis tuis, & à sede magnitudinis tua, Sap. 9:
 & mecum sit & mecum laboret.*

C A P V T XXXII.

*De officio ejus qui alium docet Patrisfamili-
 as, Præceptoris, Concio-
 natoris, &c.*

RÆLVDIVM I. Constitue te coram Domino &
 ejus majestatem intuerere.

PRÆLVDIVM II. Pete, ut sicut labia Isaïæ Prophetæ ita etiam tua mundet calculo ignito amoris sui.

PUNCTUM I. Considera ignorantes docere omnibus incumbere Christianis, & eos Apostolorum atque Episcoporum munus obire, qui id agunt: imò Angelis similes esse qui filios Israel cum Moyse per desertum duxit. Unusquisque vestrum in quantum sufficit quantum gratiam supernæ adspirationis accepit, si pravitate proximum revocat; si exhortari ad benè operandum curat; si æternum regnum vel supplicium denuntiat; cùm sanctæ devotionis verba impendit profectò Angelus est: vide igitur an Angelica vita tua sit; ac cum Abrahamo, Moyse, cum Apostolis, cum (si Ecclesiasticus es) Vincentiis, Xaveriis, contemplatione & oratione cum Deo sis conjunctus; an virtutibus ac exemplum ornatus. Dic enim, quo pacto amore virtutis humilitatis & caritatis accendes alios, si ipse eo non ardeas? Qui sibi nequam, cui bonus erit? Quomodo fidelis dispensator multiformis gratiæ Dei, qui ea negligit? Quomodo tepidus illuminare per noctem poterit, esse fermentum bonum, & columna in templo Dei? Quomodo instrumentum atque organum fieri gratiæ ac gloriæ Dei? *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Hæcine fructus fide, &c. ibidem.*

PUNCTUM II. Considera, eum qui alium docet, legatione fungi pro Deo; ut populos rebelles conciliare quid ergo si ejusmodi legatus pacis à Rege missus, bellum incensor foret? negotium Regis agere jussus, si ageret, gloriam quæreret suam? si, cùm convertere Deum animas deberet, averteret manu, ore simulque advocaret? si, cùm quærere deberet sponsam Dominum, ipse exemplo eam corrumpere? si, cùm pascere verbo, ipse vanitatis vento ejus famem accendere? nonne magni criminis reus foret? Qui alium docere agere videtur, qui, dum aliis bene dicit, agit sibi male.

Docet

I. Cor. I.

Gregor.
Omnium est
proximum
promoveret.

Quid requiritur in eo qui alium docet.

Legatus Dei qui alium docet.

Docere ait Gregor. & non facere, non solum nihil lu- *Greg. hom.*
 ri, sed etiam damni plurimum confert. Grandis enim *lib. 10. Mo-*
 ondemnatio est, componenti quidem sermonem suum, *ral. c. 1.*
 opere negligenti. Immò Aristoteles ait, ab his, qui
 non perinde vivunt, ut loquuntur, tolli & interimi ve- *Lucrum*
 ratem. Seneca verò, Nullos, inquit, pejus mereri de *nulum do-*
 omnibus mortalibus iudico; quam qui Philosophiam, *ctor malus*
 velut aliquod venale artificium didicerunt: qui aliter *facit.*
 vivunt, quam vivendum esse præcipiunt. Exempla *Seneca.*
 nim inutilis disciplinæ circumferunt. Hi enim dupli- *Nota.*
 modo animas perdunt. Primò, quia alios magis ido-
 eos, ambitione suâ officiis aut pulpitis v.g. excludunt.
 Secundò, quia exemplo retrahunt à Deo, quem verbo
 solo sequendum denuntiant: laudant humilitatem,
 obedientiam, resignationem, charitatem ut utilem, fa-
 cilem, jucundam; sed factis contrarium, longèque po-
 tentiùs testantur. Litteram habent, & non spiritum; *1. Cor. 2.*
 littera autem occidit, spiritus vivificat. Prædicatio eorū *Concionator*
 persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis; non in o- *vanus tor-*
 fensione spiritus & virtutis. Si applaudentium multi- *quetur.*
 tudinem habent, quasi regnum adepti, ait Chrysostr. exi- *Chrysostr.*
 unt gaudio; si autem silentio sermo eorum clauda- *hom. 50.*
 tur, major illis ex silentio, quam ex gehenna mœror.
 Observa autem vocationem Dei ad hoc munus, & mis- *Vocatio ad*
 sionem præcedere debere, qui alios quidem dat Pro- *concionandis*
 petas, alios Apostolos, alios doctores, & mittit, dicen- *necessaria.*
 te Apostolo, Quomodo prædicabunt, nisi mittantur? *Ephes. 4.*
 Quòd si missi non fuerint; exprobrabit illud eis Domi- *Jerem. 23.*
 nus: Non misi eos, neque præcepi, neque locutus sum
 eos, & ipsi currebant; non vocabam eos, & ipsi re-
 spondebant. Signum autem vocationis est, non ambi- *Signum ejus.*
 tionem propriam, sed superiorum voluntate hoc munus
 suscipere, fructum facere, animas convertere, & in se
 humilitatem experiri ac charitatem. Neque enim in
 me involam animam introibit sapientia; neque Satanas
 sanam eiecit, superbiam superbus, avaritiam cupidus.

Et, ut Gregorius, inflammare auditores suos nequeunt verba, quæ frigido corpore proferuntur. *Domine Deus*, ut infra pag. 471.

PUNCTVM III. Considera Primò IESVM, exemplar doctorum & concionatorum, & eorum qui alios erudiunt, quomodo, & quando ad conciones processerit: nōne post baptismum, & ad annum usque trigessimum in humilibus exercitatus: post jejunium atque orationem quadraginta dierum? Cœpit enim IESVS facere, & docere. Humilitas enim maximè necessaria est, ne fiat quod Gregor. deflet: Ossa jejunii atterimus, & mente turgemus; corpus despectis vestibis tegimus, & elatione cordis purpuram superamus; jacemus in cinere, & excelsa suscipimus; doctores humilitatis, duces superbiæ; ovinâ facie, lupinos dentes abscondimus. Considera Secundò, quàm severum erit eorum iudicium in die novissimo, qui tot, perperam viventes, protulerunt sententias contra se. Toties enim ex ore suo iudicabuntur, quoties alios ad humilitatem & charitatem hortati fuerint. Propter quod, ait Apostolus: inexcusabilis es, ô homo omnis qui iudicas: in quo enim iudicas alterum, teipsum condemnas. Quare, inquit Dominus, enarrasti iustitias meas, & assumpsisti testamentum meum per os tuum: tu verò oderas disciplinam, & cum adulteris portionem tuam ponebas? Hoc enim adulterare verbum Dei dicit Apostolus, quia, ut Gregor. non Deo filios gignere, sed suam scientiam desiderant ostentare; plurima cum Pharisæis onera alii imponunt, quæ digito nolunt attingere. Considera Tertio, quantam gloriam verus verbi Dei prædicatore consecutus sit, juxta illud Matth. 5. Qui fecerit, & docuerit, magnus vocabitur in regno cælorum: fulgebunt certè ut splendor firmamenti, & qui ad iustitiam erudiunt multos, quasi stellæ in perpetuas æternitates.

Actor. 1.

Gregor.

*Turpe vestè
habere hu-
mile nō
anim. un
superbum.*

*Rom. 1.
Iudicium
temerarium
periculosum.
Psalm. 49.*

*2. Cor. 2.
Greg. 1. 8.
Moral. c. 25.
Adulter est
doctor va-
nus.*

Daniel. 3.

Exercitium.

Domine Deus, in cuius manu sunt omnes fines terræ, in cuius conspectu totus mundus, quasi gutta roris antelucani; priusquam me formares in utero, nosti me. Me nosti? imò amasti, & vocasti, ut annuntiarem nomen tuum fratribus meis. Me vocasti? nōne vir pollutus labiis ego sum, & in peccatis concepit me mater mea? Quis igitur sum ut enarrem iustitias tuas, qui cheu! non facio eas? imò cuius peccatis, & exemplo plures in interitum deturbari potuerunt! Quis ego sum, ego, ut annuntiem omnes laudationes tuas in portis filia Sion? Et magis, quis sum ego, ut toties venias ad me, & potestatem mihi tribuas filium tuum fieri? repleatur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, totâ die magnitudinem tuam. Certè universum orbem, quod B Catherina Senensis de se, sanctissima inquam, virgo fatebatur; mea malitia nata est velut pestis, inficere. Quomodo ergo assumam testamentum tuum per os meum? quis sum ego, canis mortuus, ut respicias ad me, & loquaris mihi? & per me ducantur ad te animæ istæ N. qui cheu longè sum à te? Sed hodie, spero de longè venies ad me, ut propè sis, & vivam in te, & qui surdos facis audire, & mutos loqui, solves vinculum linguæ meæ, ut non loquatur os meum opera hominum: nihil enim nisi de te cogitare, & loqui volo æternim.

Applicatio
ad Com-
munionē.

Psal. 70.

Audio infelix ego homo, **JESU** bone, per servum tuum sic te loquentem: Feci ego calum & terram; eâ conditionis facultate te dono, ut terram facias calum: accendi ego luminaria; accende & tu clariora illis: namque potes his, qui in errore sunt, lumen veritatis accendere. majus istud beneficium est, quam solem intruere. hominem facere non vales: at justum gratumq; mihi potes efficere: ego substantiam feci; tu exorna propositum. vide quæ te diligam, qui majora tibi faciendi potestatem tribuo. Video, Domine, & gratias tibi ago toto corde, sed, ut novit divina bonitas tua, nescio loqui; & scio certissimè, quod nihil possim sine te, nullū verbum proferre, quia puer sum ego, & miser, & miserabilis absque te: & verè sine te peccator gravissimus, pestis certissima futurus, ut non sit, unde me extollam. sine te enim verè nihil possumus; & nemo potest venire ad te, etiam si omnia adhibeantur,

Nota di-
gnitatem
eius qui
aliū docet.

Humilia-
tio sui.

nisi gratia tua traxerit illum. Mitte ergo, Domine, manum tuam, & tange labia mea, ut auferatur iniquitas mea; tange os meum, & pone verba tua, sicut gladium acutum, in eo. Sis tu, Domine, in ore meo; doce me quid loquar, ut evellam, destrnam, disperdam, dissipem, adificem & plantem, non asperè aut superbe, sed in visceribus charitatis & amoris.

Ecce bone pastor, IESV dulcissime, mittis me ante faciè tuam, ad oves, quæ perierunt, domus Israël: concede mihi gratiam, coram populo isto, ut eundo fructum adferam, & fructus maneat, & semen centuplum afferat in virtute tuâ.

Pater sancte, sanctifica nos in nomine dilecti Filij tui, ut simus utrumque, sicut & vos. Sanctifica nos in veritate, quia pro nobis Dominus IESVS sanctificavit semetipsum, ut simus & ipsi sanctificati in veritate. Zelus honoris tui comedat me, ut te conculcantes, vel eò properantes amovere studeam; caroq; sanguine redemptas sponsas, tuosq; filios de hostium captivitate educam in brachio tuo, qui sceleribus meis eos perdere, & exemplo potui & conversatione. Ecce video stantes in crepidine abyssi, & audio te Domine, vocantem, ut succurram, hoc sitis, Domine IESV: pro hoc mortuus es, & ego eo sine vocatus. Da ergo mihi Domine, in vis tuum sanguinem intueri, tuam imaginem, non autem accipere personam hominum, sed te, dulcissime Redemptor mi; te, quod ubique es cui fieri scio, quod uni ex minimis factum fuerit. Da mihi gloriam tuam spectare, non meam querere. Absit, ut ego videri velim, vel laudari, & esse Luciferi mancipium, à curiâ celesti & ab ipsis hominibus in die iudicij condemnandus. Propter te igitur, & tuam solius gloriam, quia ita placitum est tibi per obedientiam iubere, clementissime, amantissime, misericordissime hoc aggredior, in conspectu tuo: adjuva me protector meus, & tu beatissima Virgo Maria, refugium meum, & vos Angeli Custodes, & sancti loci Patroni quotquot adestis, date veniam mihi peccatori enarranti justitias Domini mei; benedicite mihi, & vestris orationibus succurrite. Amen. Ave Maria. Veni Creator Benedictionem pete à Domino, & B. Virgine. Nos cum prole pia, &c. Angeli sancti Dei, &c.

Exercitium post concionem.

Magnificat anima mea Dominum. Tua enim bone IESU, Luca 1.
 manus fecit omnia; neque enim verbum possumus sine te,
 eque sufficientes sumus aliquid ex nobis facere, tanquam ex no-
 is, sed sufficientia nostra à te est. In quo ergo infelix gloriabor?
 dixi, fateor; sed si non habueris opera, dixit mihi servus tuus
 Chrysof. non tantum loquens non profuisti, sed & potius lesisti. Chryf. ho-
 mel. 38. ad
 melius est tacere. Quare? quoniam opus mihi reddis impossibile. POP.
 digito namque, quod sit tu tanta differens non efficis, multò magis
 ego venià dignus. In quo ergo gloriabor infelix homo? an quod ho-
 nuncioni placeam, quod incertissimum est; & tibi, ac curia tua
 & omnibus Sanctis displiceam in aeternum, & mercedem perdi-
 erim sempiternam? Tibi gloria, Deus meus; tibi gratias ago,
 Domine, qui dignatus es me uti ad ministerium tuum, indignis-
 simo servo tuo, ore superbo, & impuris labiis, ad annuntiandum
 & populo veritatem tuam.

Ecce enim video defectus illos N. commissos, neque zelo tuo
 unico satis me moveri sentio, neque huic ministerio dignè me pa-
 ravi. O quot sententias in tremendo iudicio recitandas, hic con-
 tra me tuli! Etenim eheu aliud facio, aliud dico, sepulcrum de-
 libatam. Impono gravia onera aliis, quae digito nolo attingere.
 Et ut Hypocrita, trabem in meo oculo negligens, de alieno festu-
 m eruere nitor: & quam aliis viam ostendo, ipse miser negligo.
 Quomodo ergo poterit, Domine, arbor haec mala bonos fructus fa-
 cere, non nisi per te, qui radix es, qui me portas, qui iussisti ut fa-
 cerem? Obsecro te, ne propter me affligatur, aut impediatur in
 honore populus iste: sed errata mea emendet bonitas tua. si autem
 per eos stat, nec audiunt me, scio quia non est servus major Domi-
 no suo, neque discipulus major illo qui misit illum: si te persecuti,
 demoniacum vocarunt; quid quarar ego? potens es tamen, Do-
 mine, de lapidibus his suscitare filios Abrahae. Benedic igitur, Do-
 mine, & da benignitatem, ut haec terra afferat fructum suum;
 & suscipe obsequium meum manibus & meritis B. Virginis, &
 omnium Sanctorum, maxime Angelorum Custodum huius loci,

Matth. 10.

Matth. 3.

& Patronorum; & in unione prädicationis & passionis, & laborum Christi IESV: & à tentatione me libera protector meum cui me totum, usque ad extremam sanguinis guttam consecro & deo vivo, licet indignum Majestate tua holocaustum, Amen.

Oratio brevior ante concionem.

Dignus es, Domine, accipere omnem gloriam & honorem, ut nam omnes ad te creatorem suum convertam! Eia, Domine, video ut infiniti pereant, tuo sanguine & laboribus empti: e nemo potest venire ad te, nisi tu traxeris eum: quid ergo pollut labiis & corde prestare poterò sine te? da igitur mihi gratiam a hoc, ad quod vocasti me, & adsint mihi Angeli tui, ut ad tuam unius gloriam fiant universa. Amen.

Oratio brevior post concionem.

Luc. i.

Magnificat anima mea Dominum. Tuum est, ô IESV à quæ omnis sufficientia nostra. Ignosce imperfectionibus meæ & convertendis obsint, & repetas eos de manu meâ. Benedic Domine, ut terra hac afferat fructum suum, & vos Angeli sancti Dei intercedite pro nobis. Amen.

Praxis ad ritè concionandum.

*Ambitio ad
pulpita tur-
pis & noxia.*

Prima. Numquam ambi locum, pulpitum, aut cathedram sed humillimè admitte; minùs frequentes opta ex humilitate; aliis majores cede, quòd alios te meliores æstimes, proinde Dei instrumenta aptiora. Vehementissimè autem aliorum horreat Dei servus impedire, quo minùs gloria Dei per alium promoveatur.

*Affectus induendus
virtutis à
concione.*

2. Cor. 9.

Secunda. Nullam unquam concionem habe, quin priùs ipse imbiberis affectum erga illam virtutem, quam aliis commendatam esse desideras. maximè zelum exacue, & charitatem excita erga proximum & humilitatem: ut dicere possis cum apostolo. Testis mihi est Deus, quomodo cupiam vos omnes visceribus IESV Christi.

Tertia. Pœnitentiis atque mortificatione Dei gratiam à te concionem implora: gravissimam enim rem tractas, salute

plur

lurimarum animarum, quam oratione multâ & lachrymis à Domino impetrare debes, non dictione tuâ. Stulto itaque labore confumeris, si multû dictioni, parum orationi tribuas. Hinc videmus concionatores multos aliquando annos multos sturare & concionari fructu parvo; qui si spiritum orationis haberent, magnum facerent. Quis ut Gregorius, afferre soliti, quæ auditorum corda ad rependendas laudes excitent, non autem d lachrymas accendant. Munus suum ut præstet, ait Augustinus, magis pietate orationum opus est, quàm orationis facultate. Gregorius verò imitandum Christum Dominum proponit, qui nocte orabat, per diem docebat, ut quieti contemplantes sorbeant, quod occupati erga proximos loquentes refutant appositè: ipsi enim haurire assiduè debent de fontibus salvatoris, quod in pectora auditorum transfundant. Accedit, frustra concionatorem dicere, nisi Spiritus sanctus cor præparet, & in te loquatur, & ad illud. Proponere quidem potest, sed non aptè, neque quod expedit, nisi per gratiam illius, qui omnium corda videt, & omnium corda habet in manu suâ. Ad hoc tatas habeat preces; quotannis, ut minimùm semel, in solitudine exercitiis vacet. Denique semper oret, & non deficiat; & majorem sciat curam in oratione, quam in præparatione potendam. Etenim dicit Chrysostomus: Cùm video quempiã non tantum orationis studium, neque hujus rei fervidâ vehementique curâ teneri; continuo mihi palam est, eum nihil egregiæ solis in anima possidere. Rursum: ubi quem conspexero infirmè adhærentem cultui divino, idque in summis damnis numerantem, si non continenter oraverit; conjecto talem omnium virtutis esse meditatorem, ac Dei amicum. D. Bernardus septem requirit quasi gradus ad suggestum. Primus est, contritio; Secundus, devotio; Tertius, pœnitentiæ labor; Quartus, quietatis opus; Quintus, orationis studium; Sextus, contemplationis otium; Septimus, plenitudo dilectionis.

Quarta. Primò, oratione præmissâ, & intentione innovata, materiam diligenter conquire & distribue, scopo seu intèntione destinata, ac deinde de illa meditationem institue, Observa, eo facto utilem fore concionem, si formam meditandi supra positam secutus, ex aliquo loco stimulum petieris ad excitandos auditorum animos; certû enim est si in præsentia Dei, & compositione loci facta dixeris, ad Deum sæpè etiam inter dicendum oculos & animum attuleris, efficaciter te dicturum. Præparatione igitur præmissa, cùm tempus instat, ad orationem confuge: & Primò, considera Dei Majestatem, & intentionem rectam. Secundò, peccata tua, & ineptitudinem tuam, & te humilia,

*Vanitas
multorum.*

*Greg. l. 8.
Moral. c. 26.
Aug. l. 4. de
doct. Christ.
6. 5.
Greg. lib. 6.
Moral. c. 17.*

*Dei est mo-
vere cor.*

*Chrysost. l. 1.
de orando
Deo.
Orationis
vis & ei
instandum.
Septem gra-
dus ad sug-
gestum.
Serm. 18. in
Cans.*

*Praxis va-
ria ante, in,
& post con-
cionem.
Quomodo
quis dicere
queat effi-
caciter.*

Gregor. l. 3. Moral. c. 12. Arrogantia concionato- rum nexia, milia sub omni creaturâ, omnes te æstima meliores; tibi que prorsus diffide, Deo que confide. Habet, inquit Gregorius, doctrina arrogantiam, ut humiliter nequeat inferre quod docet: in verbis enim eorum proditur, quod cum docent, quasi in quodam sibi videntur sanctitatis culmine residere. Tertio, considera miseras hominum, & peccata plurima, & numerum innumerum propè pereuntium, & dolores ac labores Christi Iesu, & zelum excita. Conscensus suggestum, iterum te humilia; Secundo, intentionem ardentem renova, dicendo: *Mundator meum, ac labia mea,* &c. Tertio, invoca omnes Angelos præsentis auditorum. Inter dicendum, Dei præsentiam, quo ad potes, habe; ad eum sæpè animos attolle.

Nunquam sine fructu concio dimittenda. Nunquam concionem deferas, quin efficias, ut auditores aliqua proponant, & ipse pro iis, quasi Deo offeras; qui unus est & perpetuus fructus concionis, sicut elemosyna, & oratio. Verbi gratiâ, dixisti de charitate inimicorum, offer Deo aliquos actus virtutis illius ex parte auditorij, quia legatione fungis pro eo, objectiones dilue coram Domino, per apostrophem, vel aliter. Post concionem, gratias age Deo, eique totum tribue, & roga, ut dignetur benedicere opera manuum tuarum, Diligenter autem vita plausum, eiusque locum, & tempus. Ad omnem laudem, cogita, *Non ego, sed gratia Dei mecum:* vel similem aliquam sententiam. Certè qui se laudat, ferè ex ignorantia Deo detrahit, & quasi calamo tribuit, quod scriptori debetur. Secundo, ad vituperia, si causam non dederis, gaude: illud enim certum signum est profectus tui, & alieni, Numquam de tuis loquere. Tota Christianæ sapientiæ disciplina, non in abundantia verbi, nõ in astutia disputandi, neque in appetitu laudis & gloriæ, sed in vera & voluntaria humilitate, consistit. Superbum enim Deus & homines despiciunt.

1. Cor. 15. Laudator vanus Deo detrahit. Vituperia signum profectus. Leo. Humilitas perfectio est. Huc pertinet, gratulationes non admittere, quoad licet. Tertio, paupertatem colas, particularia ne admittas: Gratis accepistis, gratis date, ait Dominus: & sic libertatem serva Christianam, & contentus esto paucis, paucisque indigebis, vive: que nulli obnoxius, & omnibus carus. Nescio enim, ait Hieronymus, quomodo etiam ipse qui deprecatur ut tribuat, cum acceperis, viliozem te iudicat, & mirum in modum, si eum rogantem contempseris, plus te postea veneratur. Et sic faciendo omnino, plus opere, quàm verbo; tacendo, quàm loquendo proficies; sicut plus confert virtutis, quàm doctrinæ opinio. latronem de justitia dicentem spernimus: ita quemvis ea patrantem, vel appetentem, quæ vitanda proclamat, convivia, spectacula, sæcularia negotia, per se patet quàm sint vitanda.

Matth. 10. Hieron. epist. 2. ad Nepot. Facta oportet loquantur. Videre

Videre complura poteris in instructione B.P. Francisci Bor-
 dia; item in oratione R.P. Caroli Regii. *Dignatus es*, ut supra
 pag. 10.

JACULATORIÆ.

<i>Servus qui scit voluntatem domini sui, & non facit, plagis vapula- bit multis.</i>	Lucæ 12.
<i>Ego non quero gloriam meam, sed ejus qui misit me.</i>	Joan. 8.
<i>Si ego gloriam meam quero, gloria mea nihil est.</i>	Ibidem.
<i>In verbo tuo Domine laxabo rete.</i>	Luc. 5.
<i>Si quis loquitur, quasi sermones Dei: si quis ministrat, tanquam virtute quam administrat Deus</i>	1. Petri. 4.
<i>Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam.</i>	
<i>Et si tentatio surrepat:</i>	Psal. 113.
<i>Vade retro Satana. Dominum Deum tuum adorabis, & illi soli servies.</i>	Matth. 4.

CAPUT XXXIII.

*Meditatio de Lektionē pia, magno ad meditatio-
 nem & perfectionem auxilio.*

COMPOSITIO LOCI erit, considerare Deum præ-
 sentem, & in mundi creatione thesauros potentia
 & sapientia, ac bonitatis suæ explicantem pro salute
 nostra.

ORATIO, pete à Deo, ut det tibi intellectum de
 rege suâ.

PUNCTUM I. Considera quanta multitudo librorum
 toto orbe terrarum fuerit, videlicet propè infinita, &
 tantum sit: quid verò illis continetur, & contem-
 tum fuit? nisi artium & scientiarum explicatio, & hu-
 manæ industriæ, potentia & justitiæ monumenta.
 Quorsum hæc? inspice. Nonne cum omnia Deus o-
 cretur in omnibus, ipse instinctus illos dedit, & ad la-
 ores suffecit animos eis ac vires, ut illa salutis auxilia
 bi, & singulis hominibus per scriptores illos tribue-

ret, præteritarum inquam rerum memoriæ tibi & omnibus viventibus præsentem res eas facerent, & magna ejus enarrarent. gratias ergo illi age toto corde, & donis utere. Deinde cum loco parvo, exiguo hujus corporis inclusi simus, & neque oculis, neque cogitatione longè prospicere possimus: ut ea quæ longè absunt coram essent, illique pasci in alienis scriptis posses, & malis simul ac bonis eventis ad salutem quo spectant omnia, juvari: cum diligentibus Deum omnia cooperentur in bonum. Adde, ut quæ singuli Deus communicavit non ex vanitate, sed societati humanæ jure, communia ea essent; & quidem non temerè pronuntiata, sed labore & meditatione multè expolita. Vides quanta sit providentia Domini in librorum scriptione, quàm suavis, quàm benigna? utere igitur, & statue tantum beneficium non negligere. Quid enim hoc esset? præsidium certè ad salutem non exiguum contemnere, idque aut quia homo per se solum sapere se putat, quod extremæ est arrogantiæ, aut quod non minoris dementiæ, quia sapientiam ac prudentiam discere, parvi facit; aut certè quia tempus illud tribuere piget: enim verò, si considerares, quanto suavius cum mortuis, quàm cum vivis esset colloquuntur nec fabulas, nec ludum lectioni præponeres. illi enim jucundam tibi omnium temporum (& simul ferè) seriem repræsentarent, illi naturæ seu potiùs auctoris ejus arcana patefacerent, illi gratiæ portentis in admirabilem divinæ potentiæ abyssum considerationem deducerent. *Hæcme vera, &c.* ut sup pag. 7.

*Neglectus
lectionis
unde*

*Suavitas ex
lectione.*

*Lectionis pia
utilitates.*

PUNCTVM II. Considera quæ bona, quas prælectio utilitates habeat. Primò, intellectum illuminat; Secundò, voluntatem accendit; Tertiò, memoriam optimis imaginibus, id est, templum animæ nostræ exornat, vereque divitem hominem facit. Non enim præstantiores opes rerum cognitio, quàm terra

pidum, &c. possessio? Intellectum dixi illuminare: debis enim in eâ, ex præteritis quæ tibi futura, quæ tibi providâ mente cavenda, te tibi in alio velut speculari, intuebere: te nosces, ut Gregor libro 1. Moral. *Gregor.* Hieronym. verò epist. 143. ad virg. Demetr. dicit, O- *Hieron.* mîne uteris lectione divinâ, si tibi eam adhibeas speculati vice. Erit tibi etiam pro concionatore, consiliario bono, admonitore qui liberè moneat, quod alii non vident. Denique poteris ex omnibus ad Dei cognitionem ascendere. Expende hæc, & non mirabere, si *Damon le- tionis sua- ditum odit.* Damon tanto conatu à bonorum librorum lectione molestantes, viros, feminas, magnates divertat, ne illicet in bono opere se inspiciant, ad cor redeant, & Deum suum. Omnis enim scriptura divinitus inspirata, utilis est ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum in justitia, ut perfectus sit homo Dei, ad omne opus bonum instructus. Illud teor quidem de sacrâ dictum esse, sed ad aliam etiam, quando bona est, potest transferri: nemo enim bonus, nisi solus Deus, & quæcumque bona & utilia, *S. Scriptura laudes.* pro eo sunt. Considera igitur illa verba, & utilitates sacræ Scripturæ expende, & quantum studium sit ponendum in ea. Est enim sacrâ Scriptura, Primò, lux lucerna pedibus nostris. Lucerna, ait David, *Psal. 118.* pedibus meis verbum tuum. & Apostolus Petrus: Habemus firmiorem propheticum sermonem, cui benè factis attendentes, quasi lucernæ lucenti in caliginoso loco, donec dies elucescat, & lucifer oriatur in vobis vestris. Secundò, est hæreditas à Deo nobis hereditata; unde dicebat David: Hæreditate acquisivi testimonia tua, & diligebat ea super aurum & topazium. Tertio, est via: quis autem peregrinus de ea sollicitus non est? Hæc est via, ait Isaias, ambulate in eâ, & non declinetis neque ad dextram, neque ad sinistram. Quarto, quia spiritus & vita est in iis (sic enim Dominus Joannis 6. Verba mea, spiritus & vita sunt) & amor

Luc. 24. ris incentiva. nōne, aiebant illi, cor nostrum arde-
erat in nobis, dum loqueretur nobis in viâ, & aperir
nobis scripturas? Vis igitur vivere? vis spiritum duc
re, attrahere salutarem? lege Scripturam. Lege, in
quam, quia Deus ita mandavit. Primò enim iust
Deus vult
Scripturam
legi. Prophetas, & viros Sanctos scribere: illos expi
hos sanctâ inspiratione: cū non alio fine, quàm st
dio proximum iuvandi, ad id animum appulerint. S
Exod. 17. Moyli dixit: Scribe hoc, ob monumentum in libr
Ierem. 30. Jeremiæ: Tolle volumen libri, & scribes in eo om
Apoc. 1. verba quæ locutus sum. S. Ioanni, Scribe ergo qu
vidisti, & alibi sæpè. Secuudò, mandavit legi publ
cè. Convenientibus cūctis ex Israël leges verba l
gis huius coram omni populo Israël congregato, ta
viris, quàm mulieribus, parvulis, & advenis. sed n
yissimè mandavit per filium, Scrutamini, ait, script
ras. Nec solùm communiter, sed etiam privatim lect
commendata: & Primò, Regibus ac Principib
Postquam, ait Dominus, federit in folio regni sui, d
scribet sibi Deuteronomium legis huius in volumin
accipiens exemplar à sacerdotibus Leviticæ tribus;
habebit secum, legetque illud omnibus diebus vi
suæ, ut discat timere Dominum Deum suum, & cust
dire verba, & cærimonias ejus. Et Iosue 1. Non r
cedet volumen legis huius ab ore tuo, sed meditate
in eo cūctis diebus ac noctibus, ut custodias, & f
cias omnia quæ scripta sunt in eò: tunc diriges via
tuam, & intelliges eam. Et rursus: Ponite hæc ver
in cordibus, & in animis vestris; & suspendite ea p
signis in manibus, & inter oculos vestros collocat
Vides quo studio Dominus legi Scripturas vel
Nunc attende: si tu magno studio, & amore ac lab
re dictasses epistolam ad amicum, ut eum moneres
periculis maximis, & ille negligeret: quid si filio, si s
vo mandata scripsisses, & ipse legere contemneret,
simul tuam negligeret curare hæreditatem; quàm ag

In manibus
superiorum
Scriptura
esse debet.
Iosue 1.

Scriptura est
Dei epistola,
Et piget lege-
re.

ferres? At Deus, Rex regum per filium suum tibi mit-
t sacras Litteras: dictavit, eructavit abscondita à con-
stitutione mundi; & vix aspicere libet? Audi igitur
uisquis es: & si libet epistolas legere amici, procurato-
s, & vilissimorum hominum, non pigeat legere Dei,
ed accuratè lege, quoniam jota unum, aut unus apex
on præteribit, donec omnia fiant. Libet legere gesta
ominum? ecce Dei hîc sunt. verba eorum? hîc Dei
int. prudentiam eorum? hîc Dei sapientia est. bella
orum? hîc de tuis cum dæmone instrueris. remedia
alorum temporalium? hîc habes & simul æterno-
um. *Aspira, ut sup. p. 8. Hæcine firmâ fide, &c. ibid.*

PUNCTUM III. Considera Primò illa verba: Non in
olo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod proce-
it de ore Dei; & lectionem cibum esse animæ disce.
ecundò, esse velut manna, omne delectamentum
& omnis saporis suavitatem in se habens, deserviens
niuscujusque voluptati: quanto igitur studio manè
lud colligere deberemus, eoque vesci! Verè enim di-
it Hugo: Sacra Scriptura est liber vitæ, cujus origo æ-
erna, cujus incorporalis essentia, cujus cognitio vita,
ujus scriptura indelebilis, cujus inspectus desiderabi-
s, cujus doctrina facilis, cujus scientia dulcis, cujus
rofunditas inscrutabilis, cujus verba innumerabilia,
& unum tantùm verbum omnia. Nihil in hac vitâ dul-
us sentitur, nihil avidiùs sumitur, nihil ita mentem
o amore mundi separat, nihil sic animum contra ten-
tationes roborat, nihil ita excitat & adjuvat ad omne
opus, & ad omnem laborem, sicut studium sacræ Scri-
turæ. Etenim in ea quidquid docetur, veritas; quid-
quid præcipitur, bonitas; quidquid promittitur, felici-
tas est. Nam Deus veritas est sine fallaciâ, bonitas sine
malitiâ, felicitas sine miseriâ. Idcirco quod Aristoteles
e Philosophiâ, de hac una verè dici potest: Qui vo-
uptate, ait, frui, & tristitiâ carere velit, nullum aliud
Te remedium quàm Philosophiam: ejus enim mul-

*Matth. 4.
Lectio est a-
nima cibus.
Deut. 8.
Sap. 16.*

*Hugo de ar-
ca Noë,
S. Scriptura
præstantia,*

*Idem lib. de
anima,*

*S Scriptura
magnum
spatium.*

tas & magnas esse delectationes, certum est. Quid igitur iuvat, quid prodest, in mundanis proficere doctrinis, & inanescere in divinis? caduca sequi figmenta, & caelestia fastidire mysteria? Considera Tertio, hoc est unum, inter praecipua salutis media. Sic Augustino converteretur caelitus in clamarum: Tolle, lege; tolle, lege; legit, & intellexit viam mandatorum Domini. Sic illi, apud eundem Nobiles cum B. Antonii vitam legerent, conversi, à sponsis, à saeculo ad Religionem perducti fuere: sic S. Pater Ignatius. Sic Eunuchus legit Isaiam, missusque ei Philippus interpres. Considera igitur, Deum quasi carmine, ut sic loquar, invitari, quod tunc de eo sermonem legimus, aut facimus. Advolat ille amator hominum, benignissimus **JESVS**, ubi duo congregati sunt in nomine ipsius: saltem corpus & anima. Quarto, praeterea est velut epistola amatoria Dei ad animam; & quomodo poteris despiciere eam? Augustinus ait, Divinae Scripturae, quasi litterae de patria nostra sunt. Immo verò, quotquot libri, verae sunt epistolae, quibus innumeris modis suam Deus tibi, ut eum amare declarat potentiam, sapientiam & bonitatem. O quanta dignatio! quantus amor Dei nostri! O Domine, quid est homo, quod memor es ejus; aut filius homini quoniam reputas eum? Tenenti ergo codicem, ait Hieron. somnus obrepat, & cadentem faciem pagina sancta suscipiat. Quinto, est etiam cum Deo colloquitur. Cur non, ait, Ambrosius, illa tempora, quibus ab Ecclesia vacas, lectioni impendas? cur non Christum revisa Christum alloquaris? Christum audias? Illum alloquimur, cum oramus; illum audimus, cum divina legimus oracula.

*August. l. 8.
Conf. c. 12.*

*Exempla eorum qui conversi per lectionem.
Act. 8.*

Deus adest pia legenti.

*Aug. ser. 56.
ad Fratres.*

Hieron.

*Ambros. l. 1.
Offic. c. 20.
Lectio est colloquium cum Deo.*

Oratio post lectionem.

IN capite libri huius scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam; Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei. Concupivit anima mea desiderare justificationes tuas in omni tempore, cognovi enim Domine, quia equitas iudicia tua: cum non simus sufficientes aliquid facere ut oportet ex nobis, mihi gratiam, ut quod scio & desidero, faciam ad gloriam magni nominis tui. Amen.

Psalm. 39.

Psalm. 118.

Praxis ad librum spiritualem legendum.

PRIMA. Cuta pios ac bonos libros, & libellos comparari, immò pro munusculis distribue. De Alexandro legitur, quod Darii myrothecium preciosissimum dederit Homero servando, eumque secum tulerit semper, sub cervice habuerit, ut evigilans ad manum eundem haberet. O quantum confundit hujus diligentia in re vanâ, nostram in salutis negotio inertiam! Sanctus Chrysostronus verò de Eunuchò candidacis Reginae, quod ad rem nostram facit, loquens: Ecce, hic Eunuchus, & Barbarus erat: quæ utraque ad legendum diligentiores ut redderent sufficiebant, & ad hæc dignitatis amplitudo, & opum abundantia: adde, quod & in itinere erat, & curru ferebatur: attamen desiderium & ingenium, omnia obstacula è medio auferens, in lectione retinebat.

*Exemplum
Alexandri
& Eunuchi
legendis.*

*Chrysostr. 35.
hom. in Gen.*

Secunda. Statue tibi certum tempus, quocumque in statu sis, legendi quotidie aliquid ad salutem tuam: neque perisse illud intrabere, si quæ dicta sunt, expenderis. Hoc in omni ordine è ordinato servatur. Immò etiam si paterfamilias es, cura communitè familiae commodo tempore aliquid legi. Poteris etiam facere, ut ex lectione privatâ, quilibet aliquid in commune post mensam proferat, ut in Galliâ à viris etiam principibus fieri solet. Utinam & in omni Religione, in quibus Scripturæ ferculum ferè super mensam proponitur, immò & ejus exortatio; utinam, inquam, de parte aliquâ sermo post eam institueretur! sanè suavissimus fructus atque utilissimus illius exortationis foret.

*Statue le-
ctioni tem-
pus ut cibo.*

*Bern. in ep.
ad Fratres.
Eleva men-
tem dum
leges.
Vincent.
de vita
spirituali.*

Tertia. Inter legendum fac quod monet S. Bernardus. Ha-
riendus est sæpè, ait, lectionis serix affectus, & formanda or-
tio, quæ lectionem interrumpat, & non tam impediatur in-
terumpendo, quàm puriorem continuò animum ad intelligen-
tiam lectionis restituat. Idem monet D. Vincentius, & quod
vulgò dici solet, faciendum est ut columbæ, ut gallinæ, quæ
post singula propè grana sursum respiciunt. Imò ei qui me-
tari, aut orare nequit, utilissima hæc occupatio est.

*Pii libri in
carcere, etiã
curandi.*

Quarta. Non solum pii libri ut domi suæ sint curare, verum
etiam noxios ab eâ proscribere. Huc pertinet in locis ubi in-
rari multi debent, v. g. ubi statio militaris, libros aliquos, ut
strumentum certum loci illius, affixos habere, & in atrio Re-
gioforùm sæpe hæc occasione curiositas adduxit ad legendum
& pietas etiam sese in animam insinuavit.

*Qua obser-
vanda in
lectione.*

Quinta. Adverte autem nonnulla in lectione tibi observan-
Primò, ut præpares animum tuum ad illam brevi mentis eleva-
tione, quâ roges Dominum ut dignetur tibi loqui ad cor, et
proposito faciendi quod te docuerit, ut suprâ obiter l. i. dictum
est; Secundò, tractim lege, neque te hoc cibo spirituali obru-
sèd attende quasi audias Deum; Tertiò, interrompe orationem
jaculatoriã saltèm dicendo, *Da Domine quod jubes. Et jube quod
vis*; Quartò, postquam plura legisti, ut D. Bonavent. bene ni-
net, ea ipsa in modum orationis redige, & compendium, ut
quod Bernard. monet, commodè præstare posses. Sic enim
ad Fratres de monte. Sed & de quotidiana lectione aliquando
quotidie in ventrem memoriæ demittendum est, quod fideliter
digeratur, & rursus revocatum crebrius ruminetur, quod
proposito conveniat, quod detineat animum, ut aliena cogi-
tatione non libeat.

Bernard.

*Fortuita le-
ctio quando
usui.*

*Rom 13.
Luca 4.*

Sexta. Fortuita lectio in tristitia, tentatione, dubitatione
sæpè opportuna fuit. Sic S. Augustinus aperiendo librum, locum
aptum sibi locum: Non in comestationibus & ebrietatibus,
non in cubilibus, & impudiciis, non in contentione & ar-
gulatione, sed induimini Dominum Iesum Christum. Sic Sal-
tor noster librum quasi fortuitò aperuit, & locum de se in-
victum explicavit. Consultantes autem sic consulere Deum scri-
pturas refert Illustriss. Cardinalis Baronius ex Cedreno, dice-
re Heraclium post triduanum jejunium nescius an in Alba
maneret, aperuisse librum, & lectis illis verbis: Apud vos
tem forsitan manebo, vel etiam hiemabo, ambiguum animam
firmasse. Sic Morovæus dum regnandi avidus Chilperico
tri insidias parat, Gregorio Turonensi cum eo colloque-
re coque instructionem petente, aperuit hic librum, & oppo-

*Beron. 10. 8.
a. 622.*

*2. Cor. 16.
Consultatur
Dominus
lectione for-
tuita.*

occurrit locus: Oculum qui subsannat patrem, effodiant
 m corvi de torrentibus; atque ita ejus vulnere tacito medici-
 proposita divinâ ac suavi providentiâ. Quâ etiam D. An-
 nius, audito hoc verbo: Si vis perfectus esse, vade, & vende
 nia quæ habes, & da pauperibus; jecit primum fundamen-
 m illius fastigii, & turris perfectionis, quam deinde ædifi-
 vit.

Prov. 30.

Septima. Quemadmodum autem talis quisque est, quales
 mici: ita talis, quales libri, quos legit, vide ergo qualem rei-
 im velis, qualem uxorem, filias, filios, & ea lege, quæ pieta-
 m spirant, non vanitatem; castitatem, humilitatem, non verò
 s adversantia. Si enim corrumpunt bonos mores colloquia
 ava, decuplo magis persapè lectio, quia ubique obvia, quia
 recundia eam non prohibet, comit industria, condivit &
 ndit diaboli versutia.

*Lectio malo-
 rum librorū
 pestis est.
 1. Cor. 15.*

Dignatus es, &c ut sup. pag. 10.

IACVLATORIÆ.

*A mihi intellectum, & scrutabor legem tuam, & custodiam illam Psalm. 118.
 in toto corde meo.*

*Viam iustificationum tuarum instrue me, & exercebor in mirabi- Ibidem.
 bus tuis.*

*Dirige me in veritate tuâ: doce me, quia tu es Deus Salvator Psalm. 14.
 meus, & te sustinui totâ die.*

Meditatio prima de Perseuerantiâ, singulari auxilio in viâ virtutis.

COMPOSITIO LOCI, est, constituere se coram Christo crucifixo, qui ut omnia consummavit, ita illi stre illic perseuerantiæ dedit exemplum.

ORATIO, ut suprà.

Quid sit perseuerantia.

Thom. à Kempis, l. 1. cap. 21. Cuique gratia data cooperandum. 1. Cor. 12.

PUNCTVM I. Considera, quòd perseuerantia sit ratione bene consideratâ stabilis, ac perpetua permasio, non obstante difficultate diuturnitatis. Percurre hinc proposita sancta tua, & vide quantâ, & quàm frequenti consideratione ea decreveris; quàm verò i constanter ea profecutus sis: & si vel unum vitium constanter quotannis conatus fuisses extirpare, quatus modò fores! Secundò scias Deum unumquemque vocare non tantùm ad statum certum; sed certam viam, & semitam & gradum in hoc vel illo statu: quibus sunt exercitia aliqua, quibus si homo insisteret, ad perfectionem venire posset; & non aliter. (varia enim dona sunt, & divisiones gratiarum, etsi unus spiritus.) Hinc verò ferè esse principium apostasiæ, à fine & religiose vocatione, quòd parva in speciem propria statui; verò magna negligantur & interrumpantur exercitia, & que fluxus divinæ gratiæ retardetur. vide igitur ad quibus bona propensus, quæ tibi magis necessaria.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

Matth. 24.

PUNCTVM II. Considera necessitatem hujus virtutis, etiam in parvis: qui enim perseueraverit usque in finem, hic salvus erit. Quod, etsi de finali in bono perseverantiâ dictum; tamen ad alia pertinet exercitia: in quibus si inconstans fueris, finalem aliquam etiam rationem perseverantiam labefactas, cui ut calcaneo diabolus insidiatur. Deinde, ut Laurentius Justinianus, virtutem laudem non meretur, nisi in eâ utiliter perseueret. Sicut non satisfacit partem debiti solvens, nec qui pe-

Laur. Just. de ligno vite tract. de obedient. c. ultim.

em itineris conficit, pervenit; nec qui partem stadii
 ecurrit, bravium capit. Quid ergo hi faciunt? Labore
 se fatigant prorsus inani, ac pleno in super ignominiâ,
 effectu perseverantiæ. Bonum enim inchoare, & malo
 ne concludere, quid aliud est quàm monstrosas res
 onficere? Illa enim actio quasi chimæra est, quæ ini-
 um quidem habet à ratione, sed finem à sensualitate.
 prorsus absque perseverantia, nec qui pugnat victoriâ,
 ec palmam victor consequitur. Vigor virium, virtu-
 um consummatio est (ut Bernard.) nutrix ad meritum,
 mediatrix ad præmium, soror est patientiæ, constantiæ
 lia, amica pacis; amicitiarum nodus, unanimi-
 tatis vinculum, propugnaculum sanctitatis. Tolle perseveran-
 tiam, nec obsequium mercedem habet, nec beneficium
 gratiam, nec laudem fortitudo.

*Perseveran-
 tia necessa-
 ria in omni
 re.*

*Aug. ser. 8.
 ad fratres
 in Eremito.*

*Bern. epist.
 10. ad la-
 nuenses.*

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

PUNCTUM III. Considera Primò, quàm turpe sit,
 instar arundinis vento agitatae multa inchoare, nihil
 efficere: ut patet ex simili, si quis in universo omnia
 inchoata videret. Secundò, quòd omnis labor irritus
 est, & ut ita dicam, impensa gratiæ perdita, dum semper
 fruimur, & mox destruimus. Tertiò, attende relaben-
 tum facere perinde, ac si proditor post veniam à Rege
 doptatus, iterum incipiat rebellionem moliri, & Re-
 gis cædem: etenim peccator, culpâ mortali Christum
 bimet crucifigere dicitur. Quamvis autem venialibus
 peccatis atque imperfectionibus Dominus JESVS non
 crucifigatur; tamen quia per illa ad mortale disponi-
 tur homo, eò quòd charitatis vigor sensim imminua-
 tur, etiam ad illud facinus tendere videtur. Quartò,
 considera, optimam vitæ rationem, constantiâ & con-
 stantitudine valde facilem fieri; at contrà semper incho-
 antem, semper esse discenti similem, omniaque diffi-
 lia experiri. Igitur sic statue: Ecce stadium ingressus
 sum: quid ergo? cupiõne rapere bravium? si volo;
 bravium præstat? uno mense vel altero strenuè laborare,

*Labor omnis
 inanis abs-
 que perseve-
 rantia.*

*Inconstans
 prodicionem
 moliri videtur.*

2. Tim. 3.
Quam misc-
rum semper
ire, & non
peruenire.

& postea in summâ quiete vivere; an semper in scholâ Christi discere, & numquam ad scientiam pervenire semper ferere, & non metere: fodere, & aquam non invenire: ædificare, & numquam consummare, ut domo frui possim, sed injuriis aëris expositum manere. Quintò, considera perpetuum, & sibi similem cælorum motum, anni tempestates, & cætera à creatore nostro, perpetuo quodam ordine ac modo gubernari omnia in pondere, numero & mensurâ, etiam minutissima quæque esse facta, ut nos etiam accurati esse dicamus, & ab omnibus creatis ad id invitemur. talia commoda & incommoda constantiæ & inconstantia percurrere.

Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ fide, vel O Rex Regum ut infra 492.

Meditatio Secunda.

*Inconstans
dupliciter
laborat.*

PVNCTVM I. Considera, quid sit, quod in exercitio virtutis te inconstantem efficiat. Primò, fortè et laboris fuga; sed si inspicias, illum hoc pacto eo plurauges, quo facilius domum conservare, quàm ædificare; servare sanitatem, quàm recuperare; cavere lapsum quàm surgere. ergo vide, an præstet declinare parvum laborem, & gravem admodum, ac intolerabilem prope, subire; ut inconstans facit. Vel Secundò, fit objudicia hominum, & sermones. O quæ dementia! advert eum, qui suadet vel cogit interrompere, gravissimè tibi nocere, quacumque specie id faciat, seu amici, seu adversarii. quòd si verè talis non est, saltem ab adversario tuo capitali diabolo subornatus est, ut in viâ deficiane ducem JESVM constanter sequaris, ac tandem, fractus molestiâ, ex parvo profecti nasci solitâ, ab eju sequela nauseabundus abscedas; nam qui contempmodica, verè (ut Scriptura loquitur) paulatim decidit. Videtur hujusmodi perinde facere, ac si cataractam di-

*Indicia ho-
minum
contemne.*

Eccli. 19.

reter

tentam, molæ verbi gratiâ vertendæ, sinat elabi. O quanto tempore ac labore opus est, ut cessatio parva compensetur! Simile idem habes in aliquibus opificiis, qui ignem perpetuum alere debent, quibus remissio parva, maxima jactura est, quos imitari diligentiam debemus, atque ignem semel accensum in altari animæ nostræ, ut olim præceptum fuit, semper fovere.

*Diligentia
opificum est
imitanda.*

Levit. 6.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

PUNCTUM II. Considera stultitiam eorum, qui perinde, ut Scripturæ verbis utar, ac luna mutantur, instabiles sunt, ac crebrò exercitia mutant. frustra enim hi præsumptione omnia ambiunt; sæpè quæ audiunt, neque considerant vocationes esse varias, quodque unusquisque donum habeat ex Deo, alius verò sic. Laudet, ait Cassian. aliorum virtutes, ipse in sua pergat, nam si vaccæ mugiant sensualitatis, improbitate laboris omnia superanda.

Ecclesi. 27.

1. Cor. 7.

Col. 14. c. 5.

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.

PUNCTUM III. Considera Primò, quàm difficilis perseverantia, ac proinde verè gloriosa; multi enim vocati, pauci verò electi. Ex Saule exemplum pete, Salomone, Judâ, Nicolao Diacono, Tertulliano, & Origene, & tot quotidie Religiosis. Secundò, quàm studiosè eam Sancti coluerint, in eodem loco manentes, (nam, ut Climachus,) qui faciles sunt ad mutationes locorum, improbi judicantur) in magnâ austeritate diutissimè viventes, castitate summâ ac pietate. Dic verò tibi cum Augustino, Tu non poteris quod isti, quæ istæ? Tertio, quomodo CHRISTVS JESVS in finem perseveraverit propter te dicens, Baptismo habeo baptizari, & quomodo coarctor, usque dum perficiatur! Et rursus in cruce tibi dixit, Consummatum est. Quartò, considera adversus pusillanimitatem provocationem Dei, & amorem erga nos; quodque in illo consilia possimus qui nos confortat. Attende verò in consiliis recidivam, ut in febris pessimam, fierique hominibus

Matth. 22.

*Climach.
grad. 3.*

*Aug. lib. 8.
Confessionū.
Lucæ 12.*

Philip. 4.

Matth. 12.

nis illius novissima deteriora prioribus, juxta Euangelicam parabolam. Namque ob ingratitudinem ex parte Dei, emendatio fit difficilior; & ex parte dæmonis quia ille potentior; & ex parte peccatoris, quia debilior. unde Paulus, Impossibile est eos, qui semel sunt illuminati, gustaverunt etiam donum cælestis, & pro lapsi sunt, rursus renovari ad pœnitentiam.

Hebr. 6.

Aspira, ut sup. p. 8. Hæcine firmâ fide, &c. ibid.

Meditatio tertia.

Remedia efficaciacia sunt quærenda.

Non vult sanari qui remedia efficaciora non quarit.

PVNCTVM I. Considera, quæ remedia hæcenus adhibueris ad superandum te, vel virtutem acquirendam, quemque profectum feceris; si exiguum, cogita an illud per se remedium satis sit efficax, nec ne: si non & nihilominus aliud pigeat adhibere, ex te percontatum velis illam imperfectionem expugnare, aut perfectionem acquirere. Volo, ais; Quare tibi ergo illud? Quid enim? velle tibi is videretur sanari qui remedia adhibita novit minùs sufficere, neque tamen alia quæ in manu habet usurpare vult, aut applicari permittit cui talis imponit, nisi sibi, quasi velit, & imperitis? Dicito verò mihi, si videres aliquem crebrò tentasse levare grave pondus, aut promovere manu unâ currum, vel bove uno aratrum trahere, neque posse; nollet tamen conatum majorem, aut auxilia adhibere illumne vel diceres? Adde, si quis foret, qui vellet quidem extructum ædificium, neque tamen materiam aut operam conquirere, manumque admoveere studeret, nonne stultè eum agere meritò diceres? id applica tibi, volenti turrim perfectionis ædificare. quâ in re certè periculis est, aut nulla adferre, aut efficaciam nolle media adhibere: immò præstaret omnino nihil tentare, quàm se frustra fatigare, vanaque sui complacentiâ, majore periculo se exponere, ac lento labore velut igne frustum consumi. *Hæcine vera, ut sup. p. 7.*

PUNCTVM II. Cogita, Vel ego in hoc nunc superare *Vtendum*
 ne volo, vel numquam. Si volo, potiùs jam pergere *occasione &*
 constanter debeo, priusquam intepescat amor ac vo- *tempore.*
 untas, & dum vita datur, & occasio, dum vires animi
 corporisq; magis integræ, minùs per torpedinem ac
 constantiam labefactatæ, minùs Deus à me offensus
 er eam, à quo mihi omne auxilium meum. quorsum
 iffero? nõnne crescit passio dum negligitur? dilatione
 & interruptione fervor charitatis minuitur? morbus
 ravior animi quo diutiùs in tepiditate manetur? De-
 que quid ex morâ utilitatis?

Aspira, ut supra pag. 8. Hæcine firmâ fide,

PUNCTVM III. Considera, in omnibus difficilibus
 virtutum exercitiis esse tria, quæ permovere te de-
 ceant. Primum est necessitas durissimum telum; quæ
 sine dubio invenitur, cum salvi omnino esse veli-
 tus. certum autem multos, eò quòd initio sese non *Necessitas*
 perperant, deficere primò à vocatione, deinde etiam sa- *nos impellat.*
 tis facere naufragium. Secundum, jucunditas, quæ *oportet.*
 vitam sequitur victoriam: qui verò remissè agit, est
 ater opera sua dissipantis, semperq; laborat, ac de *Prov. 18.*
 uctu manuum suarum minimè comedit; contrà qui *Jucunditas*
 mel virtutis molestiam vicit, perpetuò felix & bea- *ex fervore*
 s. Tertius stimulus, est æterna gloria virtuti debita: *& felicitas,*
 ce quàm multi, quàm fortiter in bello & alijs se ge-
 nt filii sæculi pro vanâ gloriâ, te verò cur obsecro
 non excitat æterna? quid non fecerunt Martyres cum
 christo jam in cælis triumphantes? quomodo audebis
 cum illis & coram illis comparare, quos fortissima fa-
 ta, durissima tolerata gloriosos efficiunt & coronant?
 Obsecro te, & moneo, qui hæc legis, ut qui Sodo-
 nam reliquisti, ad montana festinans, post tergum ne
 respicias, ne aratri stivam, ne fimbriam Salvatoris, ne
 cinnos ejus noctis rore madefactos, quos semel te-
 re cœpisti, aliquando dimittas: ne de tecto virtutum
 pstitina quæsiturus vestimenta descendas, ne de agro
 reverta-

*Hier. ep. 28.
 ad Lucinũ.
 Nota simi-
 lia.*

revertaris, domum : ne campeſtria cū Loth, & amœna hortorum diligas, quæ non irrigantur de cælo, ut terra ſancta, ſed de turbido flumine Jordanis, poſtquam dulces aquas, maris mortui commixtione mutavit. Cœpiſſe, multorum eſt, ad culmen perveſſe, paucorum.

*Aug. ſerm. 8.
ad fratres
in Eremo.*

O fratres mei, non tædeat incipere magna, nec ſaſtidio ſit retinere inchoata, ſcientes quòd perfeverantia informat meritum, colorat bonum propoſitum, remunerat currentem, coronat pugnantem, ducit ad bravium, conducit cunctos ad portum : hæc eſt tunica talaris S. Joſeph, uſque ad finem contingens : hæc eſt tunica ſacerdotalis, uſque ad pedes perveniens : hæc eſt cauda hoſtiæ, quam tenemur reddere Deo, & offerre : hæc eſt calcaneum bonæ operationis, quod contra ſerpentis morſum debemus obſervare : hæc eſt virtus, quæ Deum ligat, hæc eſt quæ omne bonum informat.

Exercitium pro perfeverantiâ in viâ virtutis.

*Epift ad
Roman. &
refertur à
Hieron. l.
de Scripto-
ribus Ec-
cleſiaſticis,
Rom. 8.*

O Rex regum, & Domine dominantium, verè tibi ſerviri regnare eſt; quis mihi det, ut ſincerè tibi ac perfeveranter ſerviam, & oſtendam me verè ac ſincerè ſervum tuum, forti agendo, & dura tolerando? Ignis, crux, beſtia, confractio oſſium membrorum diviſio, & totius corporis contritio, & tota tormenta diaboli in me veniant, tantùm Chriſto fruar, intona generoſus Martyr tuus Ignatius. Inclamat verò Apoſtolus: Qui nos ſeparabit à charitate Chriſti, tribulatio? an anguſtia? an nuditas? an periculum? an perſecutio? an gladius? certus ſum, qui neque mors, neque vita, neque Angelus, neque principatus, neque virtutes, neque inſtantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia, poterit no ſeparare à charitate Dei, quæ eſt in Chriſto **IESV** Domino noſtro. Me verò cheu! quæ non retardant, non propè ſeparant à t
Deu

Deus meus? Ecce N. nuga nugarum, & vanitas vanitatum, ne perveniam ad te: pudet me ignavia mea pristina, & frigoris mei, ò ignis qui semper ardes, & numquam deficis. at ex nunc opto te, & maximos Martyres in rebus saltém parvis. sic N. imitari, ego imbecillis servus tuus per gratiam tuam, ut placeam tibi Deo meo. Eruntné constantiores, fortiores ac prudentiores filij saculi, mancipia diaboli, quàm servi tui? tolerabunt illi omnia pro supplicio, & ego nihil pro aeterno premio? Sedulò illi facient omnia. pro leone rugiente in suam perniciem, & ego pro te, amantissimo Patre, benignissimo Rege, Redemptore meo, durum quid arbitror, & retrò respiciam?

O quàm vilis facta es anima mea, iterans vias tuas! Ecce, si qua destruxi, iterum hìc readifico, pravaricatore me constituo; & si immundus spiritus exierit à te, & reversus fuerit, erunt Matth. 12. novissima tua pejora prioribus. Teneamus ergo viam nostram, & si spiritus potestatem habens ascenderit super nos, ne dimittamus locum nostrum, ne deferamus Eccli. 22 JESVM Dominum nostrum. Vae enim his qui perdididerunt sustinentiam, & qui dereliquerunt vias rectas, & diverterunt in vias pravas. Quid facietis cum inspicere cœperit Deus? & ponere rationem cum servis suis de tot gratis & donis? Quid faciam, cum scrutari me incipies, & Applicatio ad Communione. renes meos, an sincerè amem te, qui sic me amasti? an queram te, qui sic quasisti me? an sic delectet me esse tecum, & suscipere te quotidie. sicut tibi infinità dignatione delicia sunt, esse mecum & participem me facere corporis & sanguinis tui? Confusio operuit faciem meam, & dixi: Ecce nunc cœpi, & diligo te toto corde meo, & strenuè te sequi volo. An ad hoc veni, ò bone JESU, ut ignavus sim miles in castris tuis? Ecce te presentem ubique ac semper habeo; & à cruce hac N. per te missà, aut virtutis molestià fugitivus & impatiens ero? tène derelinquam fontem aqua viva, & queram cisternas quæ non valent continere aquas? serviamne creaturæ potius quàm creatori? alterutrum eorum, & vel aeterna: vel momentanea eligere hodie debeo: nemo enim potiri utrisque potest, nemo duobus servire dominis. Elegisti verò Spes in Deo. me in servum misericorditer, ideoquè per tuam gratiam adbarere tibi nunc, & servire volo perseveranter, non demoni ac creaturæ.

Tolle

Tolle me super altitudinem terra, sublimem super omni
 creata, in vertice quodam me statue juxta te, & nihil timebo, ni-
 hil cupiam, nihil detrectabo. Tu enim, ô JESV, unica es virtus
 mea, & in te omnia collocata scio, & omne bonum esse meum
 ego propter te, & in te transgrediar murum; in te omnia poter-
 quando me confortare dignaberis, attendam ad patrem qui g-
 nuit me, attendam ad passionem tuam durissimam, & amor
 plenissimam; quæ redemit me. quid est quod recusare possum du-
 hac cogito? quid appeteres? vanum honorem, frustum terra, v-
 lem voluptatem, ex creaturâ solatium? & quid difficile arbitra-
 ripro te, mi bone JESV potero? anne usque ad sanguinem resti-
 ti? aut vitæ periculo me pro amore tuo exposui, ut facit omni-
 miles, & mercator plurimus? & verò nonne sanguini tuo deb-
 tur meus? Quòd si ita est, quomodo recusabo quamcunque, De-
 mine JESV, propter justitiam & pietatis studium, persecutionem
 pati? absit ut ullum opus difficile existimem, ullum munus, offi-
 cium, accusationem, contemptum. Ecce despicio libentissimè om-
 nes vanissimos mundi honores, ut te constanter sequar, & æter-
 nos consequar. Utinam haberem omnia, & contemnere possem
 omnia, per gratiam tuam, pro te! Utinam possem omnis creatu-
 ra affectu, diligere te super omnia, momento vitæ hujus! exem-
 plo Martyrum N. dura pati constanter, & constantiâ Confessi-
 rum perseverare in exercitio virtutum jugiter, donec venias e-
 assumas me ad te ipsum, donec sis omnia in omnibus! O quam
 hoc erit.

Adesto Beatissima Virgo. Adeste mihi fortissimi athleta Chr-
 sti JESV Martyres. Adeste Angeli, coram quibus hæc propono
 Adjuva me, ô IESV, fortitudo mea, virtus mea, & gaudium
 meum, & timor meus, & omne bonum meum, Amen.

Praxis ad perseverandum in benè cæptis.

PRIMA. A parvis incipere, & mordicus, ut sic loquar, servare. Incredibile est, quanti hoc intersit; non multa, quod vulgò ci solet, amplecti; sed stringere pauca. Melior est enim pugilis cum reque, & certa ejus possessione, quam manipuli.

Secunda. Diarium aliquod habere, & temporis distributionem; etiam scriptam (de quo infra) seu vitæ legem, quam tibi cas ac statuas, quamque sequi velis.

Tertia. Vti alias dictum, triplici modo constantia in humanis acquiritur. Primò, ex amore rei alicujus quam prosequitur: ideò magna opinio æstimatioque esse debet virtutis ac perfectionis. Secundò, ex obligatione adjectâ, vel promisso, vel voto, vel juramento. Promittere Superiori possumus tot de nostre animæ victorias, vel familiari, & certare quasi cum illo; i & votum aliquod pœnale facere; vel certè ferventer sibi si reliquerit statuere spontaneam aliquam pœnitentiam. Tertio, referendo Deo coram Ven. Eucharistiâ propositum aliquod cotidie.

Quarta. Offerre Angelo Custodi, vel sanctis patronis, victoriarum sui certum numerum. neque quiescere. donec eundem quisiveris. Sunt qui gerant sacrum habitum certo tempore, ut quæpiè quidem; utinam non vestem solùm corporis, sed animæ quoque conarentur acquirere, pœnitentiâ susceptâ, donec in hoc vel illo se superassent. Captivi alunt capillitium, obsessi continuant jejunium, donec liberentur: quòd si & nos assiduâ mortificatione imitemur, evaderemus vitiorum tyrannidem que captivitatem.

Quinta. Perfectorum exempla sibi proponere, ac magnanimitatem induere.

Sexta. Si quis aliquod exercitium augustiâ temporis probeat uti decreverat, saltem breviter id faciat; si veniat omiserit, repetat, ut habitus retineatur; immò superaddat aliquid ut defectus compensetur, etiamsi nulla culpa intercesserit. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.

Inchoandum à parvis constantiter.

Eccles. 4. Tempus est ordinandû.

Varia praxes perseverantia.

Constantiter pœnitentia etiam amplectenda.

Habitus quærendus.

JACVLATORIE.

- Pfalm. 67. **C**onfirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis, à templo sancto tuo.
- Matth. ii. Dixisti, Domine, Regnum calorum vim patitur, & violenti rapiunt illud: dereliquerunt me vires mea, adiuua me.
- Philip. 3. Fratres, ego me non arbitror comprehendisse: unum autem, quod quidem retro sunt obliuiscens ad ea quæ priora sunt extendens in ipsum, ad desideratum persequor, ad bravium superna vocationis Dei in Christo IESU.
- Ibid. Non quòd iam acceperim, aut iam perfectus sim: sequor autem quo modo comprehendam, in quo & comprehensus sum à Christo IESU.
- Pfalm. 79. Deus virtutum, convertere, respice de celo, & visita vineam istam, & perfice eam quam plantauit dextera tua.

FINIS PRIMÆ PARTIS.

SECUNDA PARS

VIAE VITAE

ÆTERNÆ.

Benignè Lector, commodo tuo divisi
hanc viam in partes duas, & aliqua
capita hoc fine transposui:
Utere & fruerè.

CAPVT XXXV.

*De meditandi methodo, quâ anima à terrenis
elevatur in Deum.*

Hom. 4.

Et 50.

*Oratio quâ
necessaria.*

Cum teste D. Augustino, rectè noverit vivere, quare rectè novit orare; oratio autem ea, quæ meditatio dicitur, pro cæteris utilis, ac Deo sit accepta; visum mihi est pluribus de eâ dicendum, & adnucula si qua possem omnium quidem, sed maximè Religiosorum utilitati accommoda proponenda esse. Omnis enim religio absque orationis & contemplationis studio arida est & imperfecta & ad ruinam promptior, si D. Bonaventuræ credimus.

Bonavent.

Neque tamè iis solùm, ut dixi, sed omnibus dicata est hæc qualis qualis industria, qua ea quæ in auctoribus leguntur, etiam imaginibus expressa sunt. Juvare hæc poterunt omnes in ariditate animi, simpliciores verò semper ad attentionem utilioremq̃ meditationis usum. Nam qui hæc methodo utuntur, superabunt facilè e duos, quæ meditationem sæpe difficilem & infructuosam facere solent.

*Duo orationis
impedimenta.*

*Imaginationis
instabilitas.*

*Imaginum
usus.*

Primum est imaginationis instabilitas, quæ post Ad peccatum omnino effrenis, facit animam vagam toto orbe discursare, nec pijs cogitationibus inhaerere permittit: ut verò illa coercetur pijs cogitationibus & imaginibus (ut ita loquar) eam affigere expedit: quocum adeò S. Ignatio parenti nostro probaretur, mandavit P. Natali, in hanc rem incumberet, ut vita Christi imaginibus pulcris expressa, meditantium insigni commodo ederetur. Idque quàm verum sit experientia docet; & sacrosancta Ecclesia S. Spiritu edocta, in quâ plurimus imaginum usus est, sua auctoritate confirmat.

*Voluntatis
intellectusq̃
stabilitas.*

Alterum, quod meditantibus incommodum obicitur, est partim in voluntate, partim in intellectu: sæp-

eni

nim contingit præ sterilitate, ut nullum formare conceptum, nullam rationem ritè expendere possit: atque a fit, vt voluntas arida fructus bonorum desideriorum minimè proferat. Tollitur illud multiplici & attentâ consideratione eorum, quæ omnibus communiter sendis, vel irrigandis virtutum seminibus inserviunt, & sunt loci aliqui divinæ Rhetoricæ, seu orationis, v g. mortis, aliorumque extremorum consideratio: Christi & Sanctorum exempla, & alii quos infra prolixè describimus.

Verumtamen, neque qui plantat, neque qui rigat est aliquid; sed qui incrementum dat Deus: quem necesse est radiis suis animam illustrare, ut flores appareant, & fructus nascantur in terrâ nostrâ, & cum sine ministris his meditari potes, non est quod ea requiras, sed fructum sequere, & ductum illius.

Dei itaque gratia in primis imploranda, qua cum is, qui hâc methodo uritur, facilè fructum è meditatione afferet, & desiderijs pijs animam irrigabit arentem, sterilitatemque prole fœcundam reddet. Porro superiore libro cum de oratione, tamquam opere satisfactorio actum est, dixi de præparatione ad eam atque ad meditationem; quæ proinde hîc repetere necessum non est, sed peti inde poterunt, quomodo diligenda materia eligenda, quo pacto meditatio ad defectus superandos dirigenda sit. Neque enim in genere proposita in re morali, efficacia esse solent, sed ad particularia descendendum. Hinc videre est, exercere se nonnullos in fragrantissimo horro virtutum, ac mysteriorum Christi; & tamè æquè arrogantes, sui que amantes, irresignatos, inobedientes, & ad externa solatiola effulos, bonum Christi odorem à se minimè spargere. Sed hæc, & quæ a loci compositionem, orationemque præparatoriam, aliaque huc spectantia, pertinent; ex priorè libro, ut dixi, sumi poterunt: nunc de meditatione ipsâ agendum erit.

*1. Cor. 1.
Nota diligenter.*

*Preparatio
qua necessaria
est.*

In meditatione ad particularia descendendum

De Meditatione eiusque methodo.

*Qualis cogi-
tatio, talis
fere homo.*

NOTA, ô Lector, radicem & fontem omnis ma-
ac boni, felicitatis & infelicitatis tuæ, tuam esse cogi-
tationem. hæc si mala, & voluntas tua eam sequatur
malus es & infortunatissimus: si bona, talisque volun-
tas tua, bonus & felicissimus. Vides quàm necesse pi-
cogitationibus mentem occupare, malasque exclude-
re frequenti Meditatione & ruminacione.

*Omniū est
meditari.*

Gen. 24.

*Modus me-
ditandi fa-
cilis.*

Adverte præterea voluntatem ab intellectu vix al-
ter flecti, nisi clarè proponat rei malitiam aut bonita-
tem, & quidem si crebrò, si diu, eo efficacius. Ecce id
facis, meditaris. Erras, si arduum aut novum putes me-
ditari, aut litteratorum; omni sæculo etiam à sæculari-
bus & indoctis id usurpatum. Testis David, testis Isaac
qui sub vesperam egrediebatur in agrum ut meditari-
tur. Et quis, obsecro, de salutis negotio non meditari-
tur, qui videt sæculi filios in causis tractandis, opibus
quærendis, & honoribus totos propè dies mente me-
ditari; seu occupari ut ea consequantur? varios ergo
meditandi modos accipe.

Primus.

Primus esse potest simplicissimus, humillimè se sta-
tuere coram Deo, animo quieto ac corpore, & velut
mendicum ulcerosum, vulnera sua Christo Deo, ap-
rire, opemque implorare: vel nudum virtutum vestitus
humiliter flagitare, vel instar sponsæ charitate plenus
desideriis sponsum invitare, & ad eum suspirare.

Secundus.

Secundus modus. Accipe virtutem aliquam aut vici-
tium, & examina te an signa & gradus ejus habeas, a
que contritione excitatâ, obsecrationibus & petitionibus
flagita à Deo gratiam. Idem fore facere potes, si be-
neficia Dei appendas, & tuam ingratitude; vel pe-
fectiones divinas, & defectus tuos iis contrarios, & a-
xilium ab omnipotenti postules.

Tertius.

Tertius. Sententiæ alicujus piæ singula verba ad
reflectendo expendere in præsentiam Dei.

Quart

Quartus & facillimus. Meditationes jam factas aut *Quartus.*
 Scripturam, aut pium librum legere, mentemque
 elevare, pedemque; affectus figere cum sapit, & cum Deo
 colloqui, idque aut alienis etiam & conceptis verbis
 quibus affectus juvari potest, & extendi.

Nota tamen affectus proprios unumquemque ma-
 xime juvare, alterius verò, ariditati nostræ & in devo-
 tioni succurrere, de quibus Dei gratiâ pluribus infra.
 Nunc de meditandi methodo pluscula & accuratiora
 prosequar.

Quid ergo Meditatio vel meditari? Est considerare *Quid Medita-*
 tum animo suo, & velut in corde depingere myste- *tiō.*
 tum, aut doctrinam aliquam è vitâ Christi, vel deni-
 que perfectionem Dei cum circumstantiis personæ,
 actionum, verborum, loci ac temporis; eo fine, ut ex his
 elut floribus, dulcissimum mel instar apum, id est ca-
 ritatem colligamus, & aliquam instructionem seu vir-
 tutem, ejusque stimulum adinveniamus, ad mores vi-
 tæ conformandos; & voluntatem inclinemus ac per-
 moveamus ad propositam virtutem complectendam, *Viti avarus*
 aut instar avari omnia ad spiritualem utilitatem no- *omnia ad*
 stram referamus, sive de creaturâ aliquâ, sive de myste- *lucrum re-*
 ro, sive Dei beneficio agatur. *fert, ita me-*
ditans.

Dicitur Meditatio esse consideratio, seu intellectus *Est intella-*
 operatio postquam enim memoria rem repræsentavit, *ctus opera-*
 tum iterum intellectus velut quidam oculus, eam ejus- *tiō.*
 que partes ac circumstantias contemplatur, personæ,
 loci, temporis, finis, sive quis, quid, ubi, quibus auxiliis,
 ut, quomodo, quando; ac dispicit quid virtutis ex iis
 decerpendum seu prosequendum, quid verò vitii fu-
 erendum, ut saltem (quam semper propositam sibi
 velut finem creationis quisque habere debet) homo
 consequatur. Post hæc voluntas, perinde ac auditor, ea, *Voluntatis*
 ut ratio dictavit ac jussit, quasi manu apprehendit *operatio.*
 (ut certè nititur) irrito tamen conatu absque Dei
 gratiâ, cum nihil ex nobis tanquam ex nobis facere
 possi-

possimus. Intellectus igitur quasi canis venaticus, feram suscitatur, quam voluntas instat accipitris nititur apprehendere. neque enim intellectus alio fine suum munus exequi debet. quàm ut voluntas pium ad Deum ac virtutem affectum concipiat, vel eundem augeat & accendat.

Triplex in meditatione affectus. Cui triplex via respondet.

Purgativa.

Triplex in primis affectus in meditatione exercetur Primus, est doloris, Secundus, amoris virtutis; Tertius amoris Dei: quibus viri spirituales tres animæ vias respondere dicunt, quarum Prima sit, purgativa; Secunda, illuminativa; Tertia, unitiva.

Viam purgativam vocant, quando intellectus animæ peccati fœditatem proponit, ut illud detestetur, atque exterminet; quibus ipsa permota, affectuum suorum pedibus (ut sic loquat) per voluntatem, abeat in timorem Domini, & à peccatis magnâ cum deestatione recedat.

Illuminativa.

Via illuminativa est, quando intellectus voluntati proponit amandam pulcritudinem virtutis, omnique studio quærendam, maximè Christi & Sanctorum exemplo; ita ut (quemadmodum de sapientia loquitur Salomon) præponat eam regnis & sedibus, & divitias nihil esse ducat in comparatione illius.

Sap. 7.

Unitiva.

Unitiva via dicitur, quâ beneficiorum Dei & perfectionum consideratione, voluntas in Deum fertur per amorem, ejusque voluntati se conformat, atque ad perfectam cum eo unionem adspirat.

Hinc apparet triplex affectuum genus, quod tripliciter respondet, in partes plures dividi posse.

Affectus via purgativa.

Affectus viæ purgativæ sunt, pudor & confusio de peccatis, dolor de iisdem, & timor divinæ justitiæ, atque hinc mortificationis desiderium, ut homo illi satisfaciatur.

Affectus via illuminativa.

Illuminativæ, virtutum variarum amor, spes ac desiderium eas acquirendi; rerum terrenarum & voluntat

tat

tatis propriæ abnegatio, imitatio Christi & Sanctorum.

Unitivæ verò, amor Dei, gratiarum actio, zelus animarum, admiratio, lætitia & gratulatio de perfectionibus divinis, resignatio, suspirium ad fontem vitæ & cælestem gloriam, &c.

Affectus via unitiva.

Observa passim septem ferè solùm, vel octo affectus numerari, nempe præcipuos. Sunt vero ii, admirationis, compunctionis, compassionis, gratiarum actionis, spei, lætitiæ, amoris & imitationis, de quibus infra fusiùs.

Quot sint affectus.

R. P. Alcantara omnem meditationem, in gratiarum actionem, sui oblationem, & petitionem resolvit. Certus omnino ordo observari non potest; sed Spiritus sancti unctio ductusque sequendus est. Id certum, quòd plenitudo legis sit dilectio, atque ad eam dirigendam meditationem omnem, imò omnes cogitationes, verba & opera.

Meditatio omnis ad amorem dirigenda. Rom. 13.

Observa præterea, tribus illis viis S. P. Ignatij hebdomadas Exercitiorum respondere: purgativæ enim & ejus affectibus prima subsevit; illuminativæ secunda & tertia; unitivæ quarta est accommodata.

Quamvis autè meditationes & affectus singulis viis & hebdomadis proprii sunt; in unâ tamen eadèq; meditatione varii affectus illarum viarum concurrere solent: verum tamen in primâ hebdomadâ, seu viâ purgativâ potissimùm dolorem; in secundâ & tertiâ imitationem (qui affectus est illuminativæ) in quartâ seu viâ unitivâ amorem Dei meditans sibi propositum habet. Verùm, uti dictum est, ferè semper & commodè hi affectus miscentur eadem in meditatione, ita ut primò, meditâs de virtute, quæ proponitur, hætenus neglecta doleat; Deinde exemplo Christi se ad ejus studiù; Tertio, amoris & gratitudinis affectu ad eam se extimulet.

Varii affectus concurrunt.

Nota.

De hæc meditandi methodo Andreas Capella fusè scribit in præmio suarum meditationum, etsi ille de quolibet Euangelio secundùm tres vias, tres item

Bonavent.

diversas formet meditationes. Divus autem Bonavent in libello, qui dicitur parvum bonum, pluribus in hanc sententiam sic disserit: Ex his autem liquidè patet, qualiter ad sapientiam sacre Scripturæ perveniri potest, meditando scilicet circa viam purgativam, illuminativam & perfectivam. Et non solum sacre Scripturæ continentia, imò omnis Meditatio nostra debet versari circa ista. Nam omnis Meditatio sapientis, aut est circa opera humana, cogitando scilicet quid homo fecerit, & quid debeat facere, & quæ sit ratio movens aut circa opera divina, cogitando scilicet quanta Deus homini commiserit, quòd omnia fecit propter hominem, quanta dimiserit, & quanta repromiserit, & in hoc clauduntur opera creationis, reparationis, & glorificationis; aut circa utrorumque principia, quæ scilicet sunt, Deus & anima, qualiter hæc ad invicem sunt copulanda. Et in hoc debet stare omnis Meditatio nostra quia est finis omnis cognitionis & operationis, & est sapientia vera, in quâ est cognitio per veram experientiam. In huiusmodi autem Meditatione tota anima nostra debet esse intenta, secundum vires suas, scilicet secundum rationem & synderesim, conscientiam & voluntatem. Nam in huiusmodi Meditatione, ratio percunctando affert propositionem, synderesis sententiando profert definitionem, conscientia testificando infert conclusionem, & voluntas præeligendo defert solutionem. v. g. si quis velit meditari circa viam purgativam, debet ratio quærere, quid debeat fieri de homine, qui templum Dei violavit. Synderesis respondet, quòd aut debet disperdi, aut laments pœnitentiæ purgari. Conscientia assumit, Tu es ille, ergo vel oportet te dampnari, aut stimulis pœnitentiæ affligi. Deinde volûtas præeligit, scilicet quòd recusat damnationem æternam, & assumit voluntariè pœnitentiæ lamenta. Juxta hunc modum in viis aliis incedendum est. Subnectit deinde quomodo per orationem perveniatur.

*Materia**Meditatio**in eo S. Bo.**naventurâ.*

d sapientiam veram. Postquam, inquit, diximus, quater ad sapientiam veram pervenitur legendo & meditando, videndum est, qualiter ad ipsam pervenitur rando. Sciendum autem est, quòd in oratione sunt *Orationis partes tres.* es gradus, sive partes ipsam perficientes: quorum primus est, deploratio miserix: Secundus, imploratio misericordix: & Tertius, exhibitio latrix. Latrix autem altum Deo exhibere non possumus, nisi ab eo gratiam consequamur. Misericordiam verò Dei ad damnam gratiam non possumus inflectere, nisi per deplorationem & expositionem nostræ miserix & indigentix. Nam omnis perfecta oratio debet habere istas tres artes. non enim sufficit una sine alterâ, nec perducit ad metam perfectam, & ideò hæc tria sunt semper juncta. Deploratio autem miserix, circa quamcumque miseriam sit, sive pro perpetracione culpæ, sive pro amissione gratiæ, sive pro dilatione, gloriæ; hæc tria debet habere, scilicet dolorem, pudorem, & timorem. Dolorem propter damnum, sive incommodum: pudorem propter opprobrium, sive inhonestum: timorem propter periculum, sive reatum. Ex memoriâ enim præteritorum oritur dolor, dum recordatur quid omisit, quia præcepta justitiæ: quid commisit, quia prohibita culpæ: quid amisit, quia gratuita vitæ. Ex intelligentiâ præsentium oritur pudor, dum attendit, ubi sit, quia longè in imo, quæ fuerat propè in summo: qualis erant, quia scæda in luto, quæ fuerat pulcra imago: quæ fuerat, quia ancilla, quæ fuerat libera. Ex providentiâ futurorum oritur timor, dum præcogitat quòd tendat, quia ad inferos properat gressu ejus: quid occurrat, quia judicium inevitabile, justum tamen: quid assequatur, quia stipendium mortis æternæ. Imploratio autem misericordix, circa quamcumque gratiam impetretur, debet esse cum affluentia desiderii, quod habemus à Spiritu sancto, qui postulat pro nobis *Rom. 6.* amittibus inenarrabilibus; cum fiducia spei, quam

habemus à Christo, quia mortuus est pro nobis omnibus; cum diligentiam implorandi subsidii, quod quaerimus à Sanctis omnibus. Quando enim hæc tria concurrunt, tunc imploratur efficaciter divina misericordia. Affluentiam desiderij habemus à Spiritu sancto quia per ipsum sumus à Patre in Filio prædestinati eternaliter: per ipsum sumus renati in baptismo spiritu liter: & quia per ipsum sumus congregati in Ecclesia unanimiter. Confidentiam spei habemus à Christo Domino, quia pro nobis obtulit se in cruce in terra quia pro nobis offertur à Matre Ecclesia in Sacramento altaris, in sui memoriam, & quia pro nobis apparuit vultui Patris in cælo in gloriam. Diligentiam implorandi subsidii à Sanctorum consortio habemus ab Angelorum ministrantiū patrociniis, à Beatorum triumphantium suffragiis, & iustorum militantium meritis. Exhibitio autem patriæ, ex quacumque gratiam Deus colatur debet habere tria. Primò enim ob gratiam impetrandam, debet cor nostrum incurvari ad Dei reverentiam & adorationem. Secundò, debet dilatari ad benevolentiam, & gratiarum actionem. Tertiò, debet elevari ad complacentiam, & mutuam allocutionem, quæ sponsi & sponsæ, quam docet Spiritus sanctus in Canticis. In quâ si recto ordine fiat, mira est exultatio & jubilatio: ita ut ducatur homo in excessum, & faciat animam dicere, Bonum est nos hinc esse. Et hinc debet oratio nostra terminari: nec antè debet homo desistere donec ingrediatur in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei: ubi in voce exultationis est natus epulantis. Ut autem incurveris ad reverentiam, ammirare immensitatem divinam, & intueri modicitatem tuam. Ut dilateris ad benevolentiam, attende benignitatem divinam, & vide indignitatem tuam. Si eleveris ad complacentiam, recogita charitatem divinam, & considera tepiditatem tuam: ut ex hujus collectione pervenias in excessum mentis.

*Exhibitio
patriæ.*

Matth. 17.

Psal. 41.

R. P. Arias in libello de modo meditando, monet similiter post virtutis exercitationem, & aliorum affectuum, ex consideratione alicuius perfectionis divinæ, morem excitandum esse. Id ut clariùs adhuc appareat, attende Meditationem ad morum emendationem maximè institui, ac proinde virtutem aliquam in eâ considerandam vel eliciendam: neque id otiosè tantùm; sed reflectendo ad se, & videndo, quàm malè am coluerit. Atque ita dolor primæ hebdomadæ, ac viæ purgativæ affectus excitatur. Deinde proponit eam exemplo Christi & Sanctorum exercere, qui est imitationis affectus, secundæ & tertix hebdomadæ, ac viæ illuminativæ respondens. Tum amore Dei, & beneficiis eius, & consideratione divinarum perfectionum, se ad caritatem accendit anima, quæ est quartæ hebdomadæ, & viæ unitivæ.

*Quomodo in
Meditatione
ad se oportet
reflectere.*

Ferè igitur in primâ hebdomadâ proposito vitio admissio, aut virtute omisâ dolor; Secundò, imitationis affectus; Tertio, amoris sequitur. In secundâ; Primò, imitatio exempli proponitur; Secundò, dolor & pudor pro eo neglecto excitatur; qui etiam consideratione beneficiorum Dei augetur: & denique amor accenditur. Quòd si perfectio aliqua divina, vel beneficiũ sit Meditationis materia. Primò, ad amorem tendit Meditatio: Postea sequitur dolor de præceptis amantissimi Domini neglectis. Denique imitatio Christi decernitur.

Ordo affectuum.

Dixi generatim virtutem in Meditatione cum reflectione ad se eliciendam atque considerandam esse, ante omnia tamè fidei, spei & caritatis exercitiũ usurpandũ: verò id per facile. Credere enim, certoque nobis persuadere debemus, omnia propter nos quasi solos (id enim valdè affectũ auget) ex summo amore creata esse à Deo, imò itè à Christo Domino gesta, dicta factaq; esse: atque ita fides exercetur, & viva efficitur. quod magno opere commendat Puente, §. 6. introd. & Barthol. magis in horto Orat. cum verò animadvertimus fa-

*Fidei & spei
& caritatis
affectus extendendus.*

cta

ita esse propter nos, spes & desiderium imitandi facile oritur, ac denique caritas; etsi illa magis spontaneo Deo & Christi erga nos amore excitatur. Quòd si meditatio hoc pacto ad virtutem Theologalem, vel moralem exercendam dirigatur, ac voluntati proponatur, ita ut ab eâ ametur, vitiumque detestetur, fructuosa semper meditatio futura est.

*Quid appen-
dendum in
sententiâ
meditandâ.*

*Quid de vir-
tute vel vi-
tio.*

*Quid elici-
dû ex crea-
tura consi-
deratione.
Matth. 6.*

*August. de
Spiritu &
animâ, c. 70.*

*Iuvantia ad
perseveran-
tiam in me-
ditatione
eiusque affe-
ctû.*

*1. Attendere
circumstan-
tias.*

Quid si materia meditationis tantùm sit sententiâ aliqua? tum etiam virtus, quæ in ea commendatur, per circumstantias consideranda; quis, quid, ubi, cur, quomodo, quando, eam Christus Dominus, aut Spiritus sanctus per Apostolos aut Prophetas pronuntiârit. Si vitium in meditatione aliquod arguatur, & vel illud, vel virtus ei opposita pro materiâ accipiatur, tum, vel ut in imagine de ponderatione ostenditur, vitium & virtus consideranda, & ponderanda occasio utriusque. At verò si aliquam creaturam contemplari libet, præter divinas perfectiones in eâ elucentes, facilè instructionem aliquam, id est virtutem, ex eâ decerpes; ut docuit Christus Dominus discipulos Deo confidere ex consideratione volucrum cæli, & liliorum agri: dolorem verò, quòd impigrè virtutē in materiâ meditationis propositam vitâ tuâ non expresseris, excitabis: atque ita fit, quod D. Augustinus lib. de Spiritu & animâ c. 70. meditatio parit scientiam, scientia compunctionem, compunctio devotionem; devotio verò perficit orationem.

Exiis, quæ hæcenus dicta sunt, apparet, quemvis sese exercere posse eâdem meditatione in tribus viis, seu earum affectibus. Sed quia in iis perseverare sæpè difficile, tria adverte, quæ non parùm juvabunt. Primum est, attende diligenter & suaviter circumstantias exempli Christi, vel virtutis. violentia enim cavenda est, cum animus suavi potius, & penitioris inspectione circumstantiarum virtutis propositæ moveatur, quàm violentiâ, & actuum ac propositorum iteratione.

Secun-

Secundum, considerationes aliquas certas habere, & quasi locos communes, quibus, uti Guilielmus Parisiensis loquitur in Rhetoricâ suâ divinâ (quâ modum meditandi tradit) orationem simul sæcundam & fructuosam efficere possimus. Hujusmodi locos suggerit D. Vincentius tractatu de vitâ spirituali, & alii. Videtur autem omnis quasi meditatio in genere deliberativo versari: quia scopus ejus qui meditatur, hic esse debet, pios affectus excitare, animum suum torpentem aut dubium, ad Dei laudem, ad virtutem propositam, & saniora consilia capeffenda adhortari, quod his quæ sequuntur locis seu capitibus commodè fiet.

Postquam enim in aliquo mysterio aut perfectione divinâ, aut creaturâ, quam sibi quis considerandam proposuit, virtutem animadvertit, quam animæ suæ insitam optaret; dolorem excitet, quòd eam non fuerit hæctenus securus, & sequi proponat; sed cùm id absque Dei gratiâ nequeat, coram Deo humilitatem & diffidentiam sui, & in Deo confidentiam exerceat.

Deinde ut voluntatem accendat proposito sibi fine, Primò attendat, quæ commoda ad finem illum consequendum ex virtute, quæ item ex vitio incommoda proveniant; & quænam utriusque sint occasiones.

Secundò, si ulterius se permovere cupiat, cogitet quid amico se consulenti super virtute illa colenda suaderet, quâque similitudine eam illi commendaret; atque idem ipse facere decernat.

Tertiò, attendat quid in morte; Quartò, quid in judicio fecisse optabit, quamque diligenter virtutem illam N. tunc coluisse; ac demum Quintò, quid in omni æternitate.

Sextò, quomodo Sancti exemplo suo in eâ N. virtute nobis præverint, quidve de ea senserint & scripserint, quid item Philosophi ac sapientes viri.

Septimò, reputare licet quâ pace, libertate & gloriâ fruatur, qui virtutem illam N. colit; & contrâ quam inquit-

2 Locos certos habere.
Guilielm.
Parisien. in
Rhet. div.
Vinc. tract.
de vit. Spir.

Praxis eorū
quæ dicta.
Elicienda ac
consideranda
virtus N.
Exercenda suū
diffidentia.
Quibus mediis
volūtas
excitanda?
Attende 1.
fines creatio-
nis; & quam
virtus ad
eum accom-
modata.
2. Cogita
quid amico
suaderes, &
quo simili.
3. Quid in
morte 4. in
judicio, 5. in
æternitate
optaves.
6 Sanctorū
exempla.
7. Expende
pacē virtu-
tis comitem.

inquietus, inhonoratus & obnoxius, qui vitio servit.

8 *Gaudium liquidum ejusdem.*

Octavò, quærat à se, quid tandem sit, quod ut vitium virtuti N. præferat, invitet; & comperiet, nihil esse nisi fœdam & fugacem minimè cor exfatiantem voluptatem. Assurgas igitur animo generoso cum filio prodigo & dicas: Potiùs per virtutem ibo ad fontem omni boni, & hauriam aquas in gaudio de fontibus Salvatoris, & fatiabor; quàm cœnoso mundi lacu frustrà laborem sitim per vitium explere.

Isaia 12.

9 *Exemplo Christi & doctrinâ te excita.*

Nonò, ex Christi Domini virâ virtutis N. propositâ exemplum est conquirendum, & ex sacris Litteris maximè sententia de eâdem, quod summa semper earum sit auctoritas.

10. *Beneficiis item Dei plurimis.*

Decimò, beneficia Dei commemoret, quibus videat se vel saltem gratitudinis nomine obstringi, ad virtutem N. illam amplectendam.

11. *Tandem elige potiùs Deo per virtutem N. servire, quàm diabolo per vitium.*

Vndecimò, tandem sic statuatur apud se: Nemo potest duobus dominis servire; aut per vitium N. dæmoni, aut per virtutem N. Deo servire necesse: at longè satius Deo infinito bono & perfecto servire, quàm infensissimo hosti. itaque ex ejus amore sincero id facturum sese ejus gratiâ decernat.

12. *Petitione & obsecrationem institute, tum pro te, tum pro alijs.*

Duodecimò, posthæc supplex à Deo illam flagitet, & obsecret per Christi dolores, per Sanctorum intercessionem; neque illam tantummodò, sed & aliàs, in fide nihil hæsitans, seu fiduciâ plenus efflagitet.

Quid agendum peractâ Meditatione

Postremò, charitatis memor, Deo supplicet pro iis omnibus, pro quibus orare illum oportet.

1. *agat gratias;*
2. *proposita renovet;*
3. *agenda dirigat in Deum;*
4. *ad adversa animum præparet.*

Meditatione peractâ, Primò, Deo gratias pro eâ & aliis omnibus beneficiis agat, & se suaque Domino offerat. Secundò, perpendat quomodo illo die divinâ gratiâ ac Meditatione adjurus, defectus & peccata vitabit. Tertiò, prævideat, quæ agenda eodem habeat die, & quo pacto ea piè in conspectu Dei, & religiosè factururus sit. Quartò, quæ item adversa toleranda obvenire possent, atque ad ea se comparet.

Observa

Obserua nullo modo præscribi, ut quisquam hunc dinem seruet, hos omnes locos unâ Meditatione occurrat; sed oportere istuc acquiescere, ubi quæsitam devotionem assecutus fuerit. & cum sæpè sufficiat ad removendam voluntatem, diligenter (ut suprâ dictum) ac suaviter attendere circumstantias alicujus exempli Christi, vel virtutis naturam, absque aliis subsidiis; patet tum tantùm hisce utendum, cum anima stertis atque arida est.

Non omnes loci unâ Meditatione percurrendi.

Tertium, quod ad affectus continuandos pertinet, (ut tradunt complures) sui efficax reprehensio, interrogatio, oblatio, petitiones, obsecrationes, admirationes, desideria & optationes virtutum, seu adspiraciones: quæ nihil aliud sunt, quàm breves orationes, quibus anima suum desiderium exponit, postquam illud aut Meditatione, aut Spiritus sancti gratiâ singulari exarsit. Aspirare autem potest ad Deum, ex desiderio, Primò, vitia extirpandi; Secundò, virtutis acquirentis; Tertiò, imitandi Dominum JESUM, & compatientissimi; Quartò, & maximè amandi Deum, illoque fructu cum admiratione & gaudio de bonitate illius.

3. Medium ad affectum continuandum. Adspiraciones quæ dicantur.

Fontes earum.

Habes igitur tres modos, quibus in unâ eademque virtute exercenda perseverare possis: ex hoc enim præcipuè manat Meditationis utilitas, maximè si, ut suprâ monui, non in genere proposita virtutis fiant; sed, ut præcipuè dicitur, occasiones ejus sigillatim recolantur.

Proposita quomodo faciendæ & occasiones captandæ.

Item in fine Meditationis, atque ad eas anima committitur. Propositorum etiam repetitiones plurimùm commendat S. Ignatius, quæ omnia exemplo clariora cadent, & iis, quæ singulis imaginibus subjicientur.

Iuvat proposita repetere.

Tria autem illa maximè sunt; Primò, imaginis, partemque ejus fusior declaratio; Deinde, cum ea materia Meditationis complectatur, Meditatio; Postremò exercitium seu oratio, quæ sit velut praxis, ac Meditationis argumenta contineat, & cuius quacūque de virtute meditari volenti subserviat. Generales enim hi loci

Tria maximè quolibet capite continentur.

Oratio est uti praxis Meditationis.

sunt,

*Aridus pro
quavis vir-
tute oratio-
nibus his uti
potest.*

sunt, ut ita dicam, & motiva ad virtutem & perfecti-
nem in modum orationis redacta, stimulosque addere
possunt volenti virtutem, v.g. patientiam, in animo su-
agere radices. Fac igitur quempiam patientiæ in aliquo
mysterio propositum exemplum velle æmulari, & non
missam expetiri voluntatem, licebit ei hinc petere sul-
fidium; & siquidem meditari non libet, potest singu-
las orationes, quæ generatim ad omnes virtutes refer-
runtur, sigillarim huic sibi propositæ vel optatæ virtu-
applicare, prout inferius & ex usu ipso perspicuè appa-
rebit. Exempli gratiâ, in Nativitate, humilitatis exem-
plum contemplatus, optat imitari, neque ob distractio-
nem animi, capita singula expendere commodè pote-
(hoc enim faciendum esse hîc præscribitur, non legeri-
das meditationes aut orationes) quid faciet? utile eri-
si virtutem, ejusque circumstantias paululùm consid-
ret, ut in imagine, ad spatium unius atque alterius M-

*Nota diligē-
ter, esse sensim
orationes
legendas.*

serere; ac tum exercitium seu orationem legat, quæ per
meditationem de confidentiâ in Deo ac diffidentiâ
collocatur, sed sensim, & meditatè. Deinde ulterius
pergat, si opus esse judicaverit. Vbi enim (ut jam c-
ctum est) devotionem quæsitam invenerit, nihil ult-
rius quærat oportet, sed in eâ Spiritus sancti ductu
sequendo permanendum est. Verùm, uti dixi, ex u-
fructus ipse apparebit. Quid enim suavius atq; utili-
quàm secum velut de profectu deliberando hoc pascere
se ad virtutem accendere, & animo quieto ac co-
pore, has imagines contemplari? oculosque atque
nimum pascere? quid fructuosius ei, qui dubitat de vi-
genere, de munere, de perfectiorum aliquo capeffendi
exercitio, quam locos illos in otio sancto, in secre-
cubiculi & cordis sui obambulare, viamque simul sal-
tis optimam explorare.

*Imaginibus
oculos ani-
mumque pas-
cere jucun-
dum juxta
ac utile tum
ad virtutis
amorem,
tum ad deli-
berationem
instituentiã.*

*Nota.
Praxis bre-
vis, sed utilis
meditandi.*

Ad usum eorum, quæ dicta sunt, facilem ac cor-
pendiosum; postquam materiam, seu punctum lega-
ris, forma tibi has quæstiones. Primâ, quid in hâc m-

erã notandum mihi est? Secunda, quid ponderandum ad profectum? Tertia, quos affectus ex hac ponderatione seu consideratione elicere & sentire in me debeo? Quarta, quomodo & quibus circumstantiis, quæ mihi hic proponuntur documenta, factis exequar? Quinta, quomodo ex his cum Deo meo loquar? Alia praxis meditandi etiam esse potest R. P. Borgiæ, cui ex omnibus eliciebat, Primò, confusionem; Secundò, gratiarum actionem; Tertidò, petitionem, ut plurius est videre in ejus opusculis. Huic consimilis illa R. Capellæ, quâ monstrat in omnibus Primò, considerationem; Secundò, gratiarum actionem; Tertidò, confessionem; Quartò, petitionem; Quintò, oblationem esse exercendam.

exercitium seu praxis eorum quæ dicta sunt, complectens meditandi modum & præparationem ad Communionem, variosq; affectus, & virtutum actus, quæ ante sacrum, meditationem omnem & post ista, ac subinde in illâ, animo colligendo usui esse potest.

DEVUS qui presentissimus & intimus hic mihi & omni creaturæ es: ecce ego adsto coram te & curiã tuã reus & in-
 à virtutibus NN. quas meritò à me exigis: verumtamen, spero & cupio, toto corde amo te: ignosce obsecro amanter docti quòd minùs quàm debeo, amarim, quodq; tot gratijs ac donis tuis (pro quibus tibi cum omnibus Angelis, & sanctis tuis ac creaturis humillimè gratias ago) tot de perfectione, & virtute NN. mandatis ac consilijs non responderim. Da mihi bone JSV jam id facere; credo enim & scio hoc à solâ tuã gratiã uti omne donum non ab industriã nostrã manare: verè enim dilecti: Sine me nihil potestis facere, Da igitur, & indue me hoc actu & virtute NN. ex alto, hanc enim mihi etiam ipsa ratio, & gratias, sic NN. suadent, imò & sapientum mundi facta NN. & di-

Præsentia
 Dei.
 Humilia-
 tio sui.
 Actus con-
 tritionis &
 amoris.
 Petitio.
 Dissidentia
 sui & con-
 fidentia in
 Deo.
 Virtutè n
 suader.
 Ratio.
 Sapientes,

DECIMÆ QVINTÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Vis modum meditandi nosse ? intuere illum in mysterio Nativitatis.

P Reparatione præmissa delige tibi meditandi materiam: v g. A Nativitatem Christi: hanc tamquam pictor in B corde quod ☉ pax sustinet, iacet, tranquillum est ac pacificum, depinge, seu perpende cum omnibus circumstantijs. Primò, itaque expende D quis scilicet nascatur. Secundo, E quia scilicet dicatur, aut fiat, & quomodo. Tertio, F ubi & quando. Quarto, G cur, seu quo fine: nempe, ut Adam, & humanum genus redimerentur. Quinto, ex singulis collige, & nota H virtutem aliquam (uti vides ex singulis areolis circumstantiarum lineam ad virtutem duci, & te quasi manu ducere) quamq; ejus habeas I occasionem, considera; ac detestare K vitium illi contrarium. Excita sæpè te ad L affectum gratitudinis (cùm ubique beneficentia Dei appareat) M gaudii, N admirationis, O compassionis: in primis tamen ubique P fidem, spem, & charitatem exerce, & observa Q virtutem qua in mysterio elucet ac docetur. Quòd si Meditationem institueris de solâ aliquâ R doctrinâ seu documento, adverte circumstantias prædictas, maxime quid, seu quam S virtutem doceat, quæq; sit ejus occasio, unaq; affectus prædictos exerce.

CAPVT XXXVI.

Meditatio de Nativitate Christi, quâ praxis methodi supradictæ ostenditur, & ad charitatem accendimur.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine.

ORATIO, ut suprà, pro charitate obtinendâ.

PUNCTVM I. Considera mysterium hoc magnum, *Fides.*
 in quo Filius Dei, Sapiencia æterna, & Verbum Patris
 factus est infans unius diei, super terram. Ergone cre- *2. Paral. 6.*
 dibile est, ut habitet Deus cum hominibus super ter- *Deus in pra-*
 ram! si cæli cælorum non te capiunt, quanto minùs *sepio, obstu-*
 præsepe hoc? Mirabile certè mysterium declaratur ho- *peste.*
 die, innovantur naturæ jam exclamare licet, Memo- *Psalms. 110.*
 riam fecit mirabilium suorum misericors & miserator
 Dominus. Nihil enim ita mirabile est, atque verbum
 hoc, quòd Deus manens Deus factus sit homo; & æter-
 nus, & Sapiencia ipsa facta sit infans unius diei super
 terrâ. Et quorsum? ut æternùm viveres, immortalis est
 factus mortalis. *Aspira, ut sup. p. 8. Hæcine firma, &c. ibid.*

Mirabilis facta est scientia tua ex nobis, & non po- *Psalms 138.*
 erimus ad eam, quis cognovit sensum tuum, Domine,
 & quis consiliarius tuus fuit? Venite igitur, & videam- *Luca 2.*
 us hoc verbum, quod factum est, quod Dominus *Spes.*
 ostendit nobis; accedamus cum fiduciâ ad thronum *Fiducia in*
 misericordiae ejus. Quid enim nobis denegare poteris, *Deum.*
 dulcissime JESV, qui te ipsum nobis dare dignatus es?
 Quid tuus Pater æternus, qui proprio filio suo non pe-
 ercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum? Ecce, ec- *Psalms. 39.*
 e, ô JESV, salus mea, ego in peccatis conceptus sum, &
 circumdederunt me mala, quorum non est numerus:
 erum tamen jam non timebo; quoniam tu Emmanuel
 obiscum es. non potes mihi negare munera tua, qui
 perire mihi dignatus es viscera misericordiae tuæ, in
 quibus nos visitaisti oriens ex alto. Da mihi, Domine, *Luca 1.*

propter gloriam nominis tui. ut hac fiducia plenus ser-
 uiam tibi in lætitiâ; & nulli omninò placere cupiam
 nisi tibi, vel displicere timeam, cùm tu unus omnia mi-
 hi sis, Deus meus; nullum amem nisi te, aut propter te,
 cùm sis unicum bonum meum, & dignatus fueris mei
 recordari in excelso solio gloriæ tuæ. Quem enim, be-
 nignissime JESU, non accendat caritas & benignitas
 tua, quæ jam apparet, & suo fulgore & calore nos li-
 quefacit? exultat enim Majestas tua ut gigas ad curren-
 dam viam, & à summo cælo egressio ejus, & occurfus
 ejus usque ad summum ejus; nec est, qui se abscondat à
 calore ejus. O charitas immensa, Deus meus, fac me u-
 num tecum, sicut Pater & Filius unum sunt. Verè tristi-
 tia est magna cordi meo, quòd peccata mea, N. hæc-
 tenus dividerunt inter me, & te; sed projice hæc, quæso,
 post tergum tuum, ut caritatem tuam & humilitatem
 imitari, & perfectè exprimere possim, hodie tali & tali
 occasione, N. Quomodo enim denegare potero ope-
 ram meam proximo meo, quantumvis abjecto, dum
 intueor Majestatem tuam exinaniisse se, & formam
 servi accepisse propter nos, cùm adhuc inimici esse-
 mus? Estne jam servus major domino suo? cur, obse-
 cro, venisti ministrare, & non ministrari? certè ut carita-
 tem nos doceres, & sanares vulnus gravissimum, su-
 perbiam nostram. Et pigere potest, ô Domine, sequi ve-
 stigia tua? Quis enim novisset precium ejus in terrâ hæc
 opertâ mortis caligine, ubi peccatum & ignorantia in-
 undaverant, nisi sic nos docuisses, Domine Deus meus,
 exemplo tuo? Eheu, postquam non uno, sed pluribus
 nobis caritatem commendare dignatus es, adhuc et-
 jam sequi piget milites ducem, servos Dominum, sub-
 ditos Regem, creaturas Creatorem! Imperfectum
 meum viderunt oculi tui, miserere mei, & exaudi me,
 quia in te solo confidit anima mea. Da mihi caritatem
 perfectam, ut nullâ personarum habitâ ratione, omni-
 bus, maximè adversariis, benefacere studeam, propter
 nomen

*Charitas ad
 quam Medi-
 tatio dirigi-
 tur.*

Psalm. 18.

*Contritio.
 Charitas
 Dei quanta.*

Admiratio.

*Reprehensio
 & invitatio.*

*Phil. 2.
 Matth. 20.*

*Interroga-
 tio.*

*Pauci Chri-
 stum imi-
 tantur.*

Psalm. 138.

nomen tuum. Obsecro te, Domine, memento, quoniam pro nobis natus & mortuus sis, & ne despicias hanc deprecationem & oblationem meam.

Obsecratio.

Offero enim me tibi, ut sincerè te diligam, & omnem proximum similiter propter te: si enim amicos tantùm dilexero, nōne & Ethnici hoc faciunt? Orabo igitur & oro te intimo corde per gratiam tuam pro persequentibus me, benefaciam his qui oderunt me, ut inter filios Patris æterni connumerer, qui sinit solem suum oriri super bonos & malos, & pluit super justos & injustos. Scio, non est hoc volentis, neque currentis; sed tui, Deus, miserentis: sine te enim nihil facere possumus, neq; sufficientes sumus cogitare aliquid ex nobis tamquam ex nobis; sed sufficientia nostra ex te uno est, etiam si videamus caritatem hanc maximo ad vitam esse præsidio & solatio: frater enim, qui adjuvatur à fratre in via hac difficili & periculi plenâ quasi civitas firma, & nihil tristius, quàm cum aliquo dissidere. Quæ enim non mala ejaculatur discordia? tripliciter certe animum fatigat, cogitationes ac memoriam fœdis implet imaginibus, linguam exacuit, & velut veneno inficit, juxta illud: Lingua eorum gladius acurus, & venenum aspidum insanabile; quibus opera prava respondent, fructus malitiæ. Quæ verò stultitia & insipientia, vitium præ virtute eligere, stultitiam præ prudentiâ, pusillanimitatem præ fortitudine, injustitiam præ justitiâ, intemperantiâ præ moderatione? istæ enim virtutes in caritate unâ concurrunt, cujus uberrimus & suavissimus est fructus; in memoria, in intellectu & voluntate. Sed videamus, anima mea, quæ hujus, quæ illius nobis sese offerant occasiones, ut illis utamur, has ejuremus & detestemur. N. Et verò quis est tam imprudens, qui suadeat alteri, quacumque occasione simultatem fovere, nisi amens ac improbus sit? nōne quod calx in muro, id caritas est cum proximo? corruet ille certè absque cæmento; & solus stare non poterit in acie, quem

Math. 5.

Dissentia sui & conscientia in Deo.

*Rom. 9.
2, Corint. 3.*

Considera virtutis commoda, & vitii incommoda ad finem consequendum, Psalm. 65.

Occasiones virtutis attende.

Quod alteri suaderes, hoc fac.

*Quid in
noſtre opta-
res.*

charitas commilitoni nõ conjunxerit. Nunquam verò meliùs hoc apparet, quàm in mortis horâ. quis enim Chriſtianus tum cum aliquo diſſidere vult, cum ad iudicem ire parat, qui quâ menſurâ menſi fuerimus, remetietur nobis?

Matth. 7.

*Quid in ju-
dicio?*

1. Pet. 2.

Verè enim in iudicio hæc una virtus cauſam obtinebit; quia charitas operit multitudinem peccatorum: & nudus apparebit, quiſquis veſte hæc nuptiali indutus non fuerit, projicieturque in tenebras exteriores.

*Quid in
æternitate
feciffe opta-
res?*

Itaque hanc unam peto à te, Domine, unam volo charitatem, & æternùm volam; aut certè (quod abſit) non voluiſſe me dolebo. Faciam igitur, ut occaſio hujuſ non præterlabatur; quod in æternum me feciſſe optabo, jam in tuo conſpectu propono.

Credo tibi, &c. ut ſuprà pag. 7.

*Vide exem-
pla Sancto-
rum.*

Hoc eſt, quod ſancti ita eam virtutem ſuis commen- dârunt ſcriptis & exemplis: nihil aliud noverat, quàm caritatis legem prædicare diſcipulus ille, quem tu unicè diligebas, bone JESV; ſed & Ethnici, quibus, ô ſol juſtitia, ortus non fuiſti, quomodo nobis concordiam, quâ res parvæ creſcunt, dilaudant?

*Quanta ex
virtute pax.
Philip. 4.*

Quanta autem hinc pax animi, quanta conſolatio in Spiritu ſancto, quam experti ſunt ſancti tui, & experiuntur omnes charitatis amatores. Pax certè hæc ex virtute vera dimanans, ex ſuperat omnem ſenſum, quia in pace factus eſt locus tuus, dulciſſime JESV. Ubi autem tu es, non poteſt non eſſe gaudium in Spiritu ſancto: uti tribulatio & anguſtia in omnem animam operantis malum.

*Quod nihil
ſu, cur vitium
placeat.*

Ecquid tandem eſſe poteſt, quod me à virtute iſtâ divertat? an delectatio vana & fœda, haurienda ex tærrimo lacu peccati? videtur illud ob amorem proprium, infundere cordi noſtro neſcio quid amarulentæ voluptatis; ſed ſimul ac infudit, effluxit, & ſolum remanet pœnitere, inquietudo cordis & triſtitia: ſi delectari libet, video & ſcio licet mihi ex te fonte bonorum omnium

omnium præsentissimo virtute duce haurire aquas in gaudio, quas qui biberit, adhuc sitiet absque dolore; & satiabitur absque fastidio, & lætabitur in te summo dono. At nihil magis vulnerat cor meum, quam illud verbum & exemplum tuum, quo hanc notam statuisti filiis tuis; in hoc enim cognoscent omnes, quod discipuli tui sint, si dilectionem habuerint ad invicem: & poterit quemquam averfari quantumcumque fuerit injuriosius mihi permittente te? Huc etenim spectant tot beneficia, quibus me prævenisti, ex infinitâ charitate tuâ, & quotidie prævenis; vis enim nos, amator hominum trahere ad virtutem in funiculis charitatis. O quàm ardentem omnem virtutem, quam mihi proponit Majestas tua, complecti deberem, cum tot beneficiis, velut sagittis amoris, vulneras cor meum! Ingratitudo facta est maxima foret petenti hoc N. tibi Domino ac Deo meo, & munifico largitori, illud denegare: avertat hoc misericordia tua à servulo suo. Sed etiam si, Dominus Deus meus, hæc ita se non haberent, nonne satius est tibi Regi regum, & Domino dominantium per virtutem servire, quàm acerbissimo hosti nostro per peccatum gratis venumdari, & durissimum subire jugum crudelissimi tyranni? id est peccati & dæmonis. Ah, numquam veniat mihi vel alicui in mentem sic insanire, ut de summo bono derelicto, & Rege summo, quis adhæreat summo malo, & capitali hosti, illectus momentaneo fortè gaudio! O cæcitas humana! ô insipientia nostra! ô quàm vani filij hominum in stateris! Tu nimis es potentissimus, sapientissimus, fons omnium bonorum, à tua liberali manu omnia nobis bona venerunt, tu solus satias & replet cor nostrum, ubique cæcens es, & ad te me trahit virtus, invitat benignitas tua, & cogit charitas. mihi itaq; adhæreere tibi bonum est, & ponere in Domino meo spem meam. Vacate & videamini mortales. quàm suavis sit Dominus, quàm dignus accipere gloriam & honorem. Filii hominum usquequo

Vide Christi exemplum & doctrinam.

Joan. 13.

Quantis nos beneficiis Deus ad virtutem invitet.

Charitatis commendatio.

Vanitas hominum.

Psal. 72.

Psal. 45.

Psal. 4.

Psalm. 99. gravi corde? ut quid diligitis vanitatem, & quærit mendacium? scitote, quoniam Dominus ipse est Deus ipse fecit nos, & non ipsi nos.

Petitio. Eia Domine, hæc scio, sed humillimè rogo, da quod jubes, & jube quod vis. Jubes amare, sic & sic conced illud mihi, & respice de excelsis solio gloriæ tuæ laborantem & naufragum in hoc mari; si quidem contrarium nobis est ventus, & vide ô JESU, vide ut corpus quo corrumpitur, aggravet animam, & terrena habitatio deprimat sensum cælestia cogitantem. Respice, Pater æterne, ad caritatem Filii tui, qui dilexit nos, & lavit peccatis nostris in sanguine suo. Audi pro nobis supplicantes Sanctos tuos: clamat sanguis & merita eorum pro nobis miseris, ut consequamur auxilium gratiæ tuæ, & virtutes nobis necessarias exercere valeamus, illa occasione N. Suppliciter etiam te rogo, Deus meus, & Ecclesiæ tuæ gemitus exaudire digneris, & omnes pro quibus orare debeo, in benedictionibus dulcedinis tuæ prævenire.

Apoc. 1.

Psalm. 10. Vides, quomodo in Nativitatis mysterio, Primò, spes & charitas exercentur: Deinde quomodo in circumstantiis, virtutis aliquod documentum elicuntur; ad quod postmodum varii stimuli adhibentur, quibus voluntas ad virtutem eandem complectenda urgeatur.

Vt ipotes hoc modo in omni materiâ. Idem, ut supra dictum est, fieri potest, si quis sententiam aliquam pro materiâ meditationis habeat, seu etiam aliquam creaturam consideret, Nulla siquidem est, quæ non enarrat gloriam Dei, & ad rectè vivendum documentum aliquod præbeat. ideoque mittitur à Sapiente ad formicam piger, dicente. Vade ad formicam ô piger, & considera vias ejus, & discite sapientiam, quia cum non habeat ducem, nec præceptorem, nec principem, parat in æstate cibum sibi, & congregat in mensa quod comedit. Usquequò piger dormies? quando confurges è somno tuo? paululum dormies, paululum dormi-

Prover. 6.

dormi-

ormitabis, paululùm conferes manus ut dormias: & veniet tibi quasi viatoregestas, & pauperies quasi vir imatus; si verò impiger fueris, veniet ut fons messis tua, & egestas longè fugiet à te.

C A P V T X X X V I I .

De modo Meditandi per Fidei, Spei & Charitatis actus.

NVNC explicatum habes modum ampliandi affectus, obeundo locos aliquos divinæ hujus Rhetoricæ: sed & diversos meditandi modos expositos videnti, atque insinuari inter eos aliquem, quo Fides, Spes, & Charitas in primis exercentur, tanquam virtutes, tuæ meritò, utpote Theologicales, principem locum obtinent. Quia tamen ille modus præ cæteris excellentiam aliquam habet, & simul non tam obvius est; non biter, sed cum cura explicandus videtur. faxit divina bonitas, à quo omne bonum ac donum est, ut sit ad nominis ejus gloriam, & animarum salutem.

Principiò igitur, ut suprâ monui, quidquid divinâ potentia creatum est, si diligenter inspiciamus, nobis liber vitæ esse potest: cæli enim enarrant gloriam Dei, & omnis creatura clamat hæc tria, Accipe, redde, cave; accipe me à Deo donum, redde ei gratias, cave ab utroque contumeliam largitoris, & ad interitum, quod concessum tibi est ad vitam. Ex omni enim creaturâ documentum vitæ elicere possumus, & hoc ipsum quasi à Deo nobis non dictum tantùm, sed scriptum characteribus creaturarum considerare. Rursum quidquid sapientia æterna nobis dignata fuit revelare, hoc utrumque spectat, ut intelligamus voluntatem ejus & consilia illius, ut nos oves Christi ejus pientissimâ misericordiâ vitam habeamus, & abundantius habeamus, ut se dignatus est ore suo aperire, quo eructavit abscondita à constitutione mundi: Omnis enim Scriptura divinitus

Omnis creatura est homini liber vitæ.

Omnis Scriptura nos decet.

2. Tim. 3.

vinitus inspirata utilis est ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum in iustitia, ut perfectus sit homo Dei ad omne opus bonum instructus. Quidquid item à veritate profectum, ad nos per Philosophos, aut ullos mundi sapientes pervenit, multò magis per sacros Scriptores ab eo provenit, ut viam ad se ostenderet, & veritatem, per quam ad vitam pervenire liceret. Ipse enim est solus via, & veritas & vita. Denique quidquid ab ullo rectè dictum, factum, ad instructionem nostram, ab eo factum ac dictum esse sciamus. De sacris Litteris sic S. Paulus: Quæcumque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt. Sed quicquid prodest scripta esse, si meliora videntes & saniora, ea amplecti nequeamus! Certè nihil: immò plurimum obesse sciret voluntatem Domini, atque eam explere non posse; viam ostendi, & nos prohiberi ab eâ. Idem addit Apostolus: Ut per patientiam & consolationem Scripturarum spem habeamus. Cujus verò rei? primò consequendi gratiam, ut faciamus ea quæ ad nostram doctrinam scripta sunt; deinde gloriam, si simus in charitate radicati & fundati, sempiternam.

Ioan. 14.
*Quicquid
 verum est
 à Deo est.
 Rom. 15.*

Ibidem.

Praxis.

Itaque cùm institueris meditationem de aliquo mysterio, considerationem alicujus creaturæ, aut sententiam aliquam expenderis, ac documentum vitæ elicueris; primò fidem ejus doctrinæ excita, velut si à Deo (quod maximè in sacris valet) illa tibi in illo mysterio vel Scriptura sacra, aut etiã profana proponatur. Quidquid enim ad veritatè pertinet, etiam si apud Philosophos inveniatur, illius est, & propter nos ab illo profectum. Idem est si ab aspectu creaturæ alicujus erudiaris ad salutem. Quidquid enim in illis est, & ab eis, sive ad vitam hanc, sive salutem promanat, sive ab Angelo, sive ab homine, sive creaturâ irrationali; à Deo opt. max. esse certum est, velut omnium bonorum fonte: non enim minùs à Deo est, etsi familiarius, quòd loquitur (ut sic dicam) formica pigro, quòd eum sapientiam doceat.

eat, quàm, quod rarius est, si asina Baalamum corpiat & moneat.

Crede igitur Deo, quia veritas est, crede veritati sic tibi propositæ, & virtutem juxta eam statue tibi esse complectendam. v.g. in hâc sententiâ, *Omnis qui se exaltat, humiliabitur*; crede verè sic se habere quia Veritas dicit, quæ fallere non potest, nec falli: ea enim est ratio credendi. Secundò, neque tantùm crede Deo, id est Veritati dicenti, sed, ut fit in fide tum humana, tum divina, rationem expende quare tibi credibile illud sit, & quidem valdè. testimonia enim Domini credibilia facta sunt nimis: id est, vide quare homines alicui credant. Alia certè causa est ex parte eorum qui credunt, quia invari, cæci, imprudentes. Alia ex parte asserentis, ob eius auctoritatem, sinceritatem & fidelitatem. Alia ex parte rei ipsius: sicut enim parum credibile aliquid apparet, quia vel impossibile, & sic divinæ repugnare potentia, vel certè sapientiæ ac prudentiæ aut bonitati videtur: ita cùm quid ratione possibile prudenter judicatur, credibile apparet. Id autem in præsentī materia valde plurimùm. Res enim quæ præcipitur aut suadetur, à Deo potentissimo ac sapientissimo suadetur, qui cùm et præceptum, tribuit etiam quo compleatur.

Tertiò, exerce pium affectum credulitatis, quo firmiter à fide propositis adhærescimus. Quomodo, inquit, hoc faciam? Respondeo, attende quæ sint quæ hominem à fide avertunt, ea quæ detestare. Primum, scilicet est suasio & doctrina alterius, dæmonis aut hominum. Secundum, illecebra & invitatio creaturæ, quæ homo abstractus & illectus naufragat à fide, quemadmodum de cupiditate loquitur Apostolus. Tertium, tormenta & adversa. Statue igitur, etiamsi totus mundus, inquit, ut Apostolus loquitur, etiamsi Angelus de cælo contrarium rebus scilicet de fide certis doceret, anathema illi dicere, quanto magis homini & mundo unversis quidquid blandiatur, quidquid terreat, id quæ

Fide exercenda.

Matth. 23.

Luc. 14.

Credibilitas est consideranda.

Psal. 92.

Affectus pius excitandus.

Galat. 8.

Detestatio eorum quæ fidem enervant.

ten-

seu bonorum, seu famæ, seu vitæ amissio proponatur, crede, & sta exemplo Martyrum fortiter, siue molestiâ, siue blanditiis, siue malis tolerandis, siue bonis amittendis impellaris. Quartò, cùm sic te exercueris in uno fidei puncto, extende te ad alia argumenta: ferè enim eadem sunt, quæ omnia testimonia Domini credibilia nobis faciunt. Percurrere itaque præcipua mysteria fidei, ejusque articulos potes: ac tandem in fine vel post meditationem. Quintò, cogita seriò hoc tecum. Si verè crederem, & fidem vivam haberem, cùm sine operibus mortua sit, quæ opera facerem hujus vel illius virtutis N. de quâ meditatio instituitur, hac & illâ occasione, quam toties habui & habeo etiam hodiernâ die.

*Exploratio
vra fides.*

Exercitium spei.

POST Fidem exercitam Spem excitato. Quæris quomodo id facies? Respondeo, cùm videas illud tibi à Deo verè esse mandatum, vel suatum, ab infinitâ, inquam, bonitate (non enim docet, ut perdat; non invitât, ut ejiciat; non mandat adeò severè, quod præstare nequeat) spera certò gratiam, quæ requiritur ad illud implendum, similiter & gloriam, atque id quod promittitur obsequenti mandatis ac consiliis Domini (quemadmodum in octo beatitudinibus & alibi fieri vides) certò te consecuturum, idque quia Deus verus est in promissis, apud quem non est transmutatio, ne vicissitudinis obumbratio. Nota verò duo sperari, vires seu gratiam ad laborandum in vinea, ad currendum in stadio, & mercedem ipsam seu bravium. Et vide Primò, quomodo ex parte tuâ res sperabilis sit quamque desperationis (ab humanis sumpto exemplo) & spei causam habeas; Secundò, ex parte rei quæ speratur; Tertiò, ex parte Dei à quo speratur. Ex parte tua desperare potes, quia debilis ad ardua, ad laborandum in vinea, currendum in stadio. Secundò, quia in digni

*Deus non
mandat, &
vires negat.*

Jacob. i.

*Qua speranda
& quomodo spes
augeatur.*

dignus es, cui ille à quo speras sua conferat dona & munera, quia injurius illi fuisti, & beneficiis es ingratus. Sperare autem solent homines si digni, si grati sint, si beneficiis obstrinxerint eum, à quo sperant. id etiam accommoda tibi, quia dignos nos misericordiâ suâ fecit Dominus, in partem fortis Sanctorum, gratos sibi, & à nobis accipere se, v.g. eleëmofynas, fateri dignatur.

Secundò, homines spem augent ex parte ejus à quo speratur. Primò, quia promisit, & se obligavit. Secundò, quia majora dedit tibi, & aliis multis tui similibus, & quidem ex bonitate suâ, quodque ultrâ hæc per se præstare solitus sit, ac cùm voluerit possit. Tertio, quia promissor cogi potest. Nónne verò & Dominus promisit, & majora dedit, & ut sic loquar, cogitur ac vulneratur in uno oculorum sponsæ, fortisque etiam est in eum dilectio? Nónne dixit Moyse, Sine me? nónne Abrahamo, Num celare potero Abraham quæ gesturus sum?

Genes. 17.

Tertio, desperant homines ex parte rei, si ardua & difficilis; at verò sperant se facturos & consecuturos rem facilem: atqui mandata & consilia Dei difficilia non sunt: jugum enim ejus suave, & onus leve. Atque hætenus de spei augmento atque exercitio, ex eo quòd res triplici nomine sperari possit.

Quartò, post hæc affectum spei augere volens, cogita quæ hominem de spe dejicere soleant. Primò, suasio alterius, seu diaboli, seu hominis. Secundò, blanditiæ ut aliud speretur. Tu igitur, etiam si omnes contrarium tibi dicerent, si blandirentur ut averterent à Domino, & si omnes adversarentur, & Dominus te castigaret, dicito, Etiam si occiderit me, in eum sperabo.

Quid de spe homines dejiciat.

Quintò, neque spera tantùm hoc de quo in materiâ præsentis, v.g. humilitate, agitur, sed extende spem ad ea omnia quæ necessaria ad salutem.

Sextò, cogita, si verè sperares, quid & quomodo ages: qui non sperat non seminat, non laborat, non pugnat;

Exploratio viva spei.

pugnat; ut in rebus humanis manifestum est. E contrario qui sperat arat, pugnat, sudat, currit, ut rapiat bravium: quæ in virtutis ac pietatis materiâ, de quâ agimus, rem non incommodè, vt cuius patet, proponunt.

Exercitium Charitatis.

*Caritatis
præceptum.*

PRO charitate excitandâ & inflammanda, considera illud præceptum aut consilium tibi datum, vel per creaturam suggestum, ex infinitâ charitate Dei, idque ob summum bonum ac felicitatem tuam; atque accipe velut à duce viam ostensam, à magistro veritatem, à domino vitam, à medico medicinam, à Rege ac agnoscetâ coronam, idque bono tui solius & commodo. Quantum igitur impellere debet te amor illius, qui nihil fecit eorum quæ fecit, nihil cupit eorum quæ mandat, nihil loquitur, nihil suggerit per omnem creaturam nisi pro te, & ex amore tui, præceptor tuus, & pastor, dux in viâ, Rex & Creator tuus? sunt enim madata eius super mel dulciora, lucerna pedibus nostris, diligenda super aurum & topazium. Tu vero spontaneo amore dilecta à Deo anima, cave alio eum redamare, mercenaria esse, tuum commodum ac gloriam spectare; sed unam illius intuere, & ama voluntatem, gloriam & honorem. Secundò, considera quare amare homines soliti sint. Primò, quia se amari putant. O quantum dilexit nos Pater, qui proprio filio non pepercit, sed pro omnibus tradidit illum! quantum Filius, qui oblarus est, quia ipse voluit. & posuit animam suâ pro nobis ovibus suis! quantum Spiritus Sanctus, qui venit ad nos in igne amoris, & postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus, id est, postulare facit præ desiderio salutis nostræ!

Secundò, dixi suprâ, fidem & spem augeri, eò quòd res credibilis & sperabilis sit: ita caritas & amor Dei ac voluntatis eius, quia ipse amabilis est. Amabilis verò ille est tum propter se, & summè perfectus & bonus,

*Quàm ama-
bilis Deus.*

tum propter beneficia præstita, tum ea quæ præparavit diligentibus se.

Tertiò, vide quæ ab amore avertere possent, blandiendo, terrendo, suadendo: & attende quàm fortiter amare debeas. fortis enim est ut mors dilectio, & dura sicut infernus æmulatio, lampades ejus, lampades ignis atque flammarum, aquæ multæ non potuerunt extinguere charitatem. Etiam si igitur omnia bona mundi te allicerent, mala te vallarent ac turbarent, omnes etiam Angelici spiritus aliud suaderent; ama Deum, quia solus bonus est, & dignus accipere amorem, gloriam & honorem.

Quartò, observa autem ut ames eum singulari amore, quia singulari te complexus est & complectitur. Quidquid enim à Deo gestum, factum, dictum aut permissum, tamquam pro te solo dictum, factumque & permissum amore tui solius existima: tanto enim ferur erga singulos, quanto erga omnes Deus, id est infinito, ineffabili & incomprehensibili amore.

Quintò, cogita, si verè amares Deum, qualiter cogitares; loquerere & ageres: numquam enim amor Dei otiosus: operatur enim magna, si est; si autem operari renuit, amor non est.

Vis hæc compendio?

CVM in sententiâ aliquâ, aut creaturâ, aut mysterio, doctrina, vel pia instructio, aut virtus amplectentia proponitur; cogita ac crede, Primò, à Deo tibi proponi, & verissimum esse propositum; & Secundò, si quid etiam maximè credibilem esse veritatem illam; deoque Tertiò, adhæreas illi toto affectu, ita ut cum apostolo dicere possis, Quis ergo nos separabit à charitate, humilitate, patientiâ, modestiâ Christi, &c. tribulatio, an angustia, an fames, &c.

Deinde spera auxilium à Deo, quia ipse præcipit bonitas ac potentia infinita, & daturum se gratiam promissit;

Cant. 8.

*Detestanda
qua amore
repugnant.*

*Attende
omnia à Deo
propter te
esse facta.*

*Experimentum
charitatis.*

*Greg. hom.
3. in Euang.*

Fides.

Rom. 8.

Spes. misit. Secundò, attende quæ fiduciam & spem augere debeant, & rem aliquam in humanis sperabilem faciant. Tertiò, amplectere eam perinde ac Sancti, de quibus Apostolus: Lapidati sunt, secti sunt, in occisione gladii mortui sunt, propter si em utique & fiducia.

Hebr. II.
Charitas. Tertiò, charitatem excita, eò quòd præcipit ad utilitatem tuam, non suam: ergo ex amore sequere Dominum, cum ex æterno & spontaneo id tibi suadeat, vel præcipiat. Secundò, considera quantum operè tibi ille amabilis sit, & mandata illius. Tertio, amplectere eum, omnia propter illum abnegando, & ama toto corde, totâ animâ, totâ mente, totis viribus tuis.

Quæstio triplex continens modum meditandi.
Hæc verò quæstionibus tribus exercere potes, circa quamvis materiam: quarum Prima, quàm verum hoc & credibile est quod proponitur? Secunda, quàm certa obtinendi spes, & res per se sperabilis? Tertia, quanto mihi à Deo mandata, quanto verò à me implenda est amore ac charitate?

Post hæc attende, si verè crederes, sperares, amares, quales essent cogitationes, verba ac opera tua.

Hoc igitur modo uti poteris in omni Meditatione, siue ea fuerit de mysterio aliquo, siue de creaturâ aliquâ, siue sententia. Mystera passim nota sunt, creaturæ ubique obviæ, ideò sufficiet præcipuas aliquas sententias hîc proponere. Habes præterea toto libro Jaculatorias, quas hac ratione poteris expendere.

Sententiæ in quibus exerceri hic modus utiliter poterit, quæ tribus viis, respondent.

Gen. 1.
Pro viâ
Purgativâ.
Finis ho-
minis.
Lucæ 12.
Mortis me-
ditatio.
Matth. 15.
Æternitas.

Creavit Deus hominem ad imaginem & similitudinem suam, ut ei serviat, & serviendo eidem salvus fiat. *Credis hoc & speras, & non amas?*

Et vos estote parati, quia qua hora non putatis filius homini veniet: Credis hæc, &c.

Ibunt mali in supplicium æternum: Iusti autem in vitam æternam.

<i>Iusti in eternum vivent, Anima autem quæ peccaverit, ipsa</i>	Ezech. 18.
<i>norietur.</i>	Peccatumis
<i>Maledictus homo, qui facit opus Dei fraudulenter: Anima</i>	Jerem. 48.
<i>autem laborantis impinguabitur. Credis hoc & speras, & non</i>	Acedia.
<i>amas?</i>	Proverb. 11.
<i>Dicunt impii, quid nobis profuit superbia, aut divitiarum</i>	Sap. 5.
<i>actantia quid contulit nobis? transferunt omnia illa tanquam</i>	Mundi vanitas.
<i>umbra, & tanquam navis, &c.</i>	
<i>Quid prodest homini si universum mundum lucretur, ani-</i>	Matth. 16.
<i>ma verò sua detrimentum patiat? Credis hac verè, & speras?</i>	Mundi vanitas.
<i>Omnis qui se exaltat humiliabitur, & qui se humiliat, exal-</i>	Lucæ 14.
<i>abitur. Credis hoc & speras, & non amas?</i>	Pro viâ illu-
<i>Avaritia est idolorum servitus: ergo.</i>	minativâ.
<i>Quarite primum regnum Dei & iustitiam eius, & hæc omnia</i>	Humilitas.
<i>idjicientur vobis. Credis hoc, & speras, & non amas?</i>	Galât. 5.
<i>Amen, Amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine</i>	Matth. 6.
<i>neo, dabit vobis. Credis hoc, & speras, & non amas?</i>	Spes.
<i>Fidelis Deus, qui non patietur vos tentari supra id quod po-</i>	Ioan. 16.
<i>estis. Credis hac verè & non speras?</i>	1. Cor. 10.
<i>Qui vos audit, me audit, qui vos spernit, me spernit. Credis</i>	Fiducia in
<i>hoc, &c.</i>	tentatione.
<i>Patientia vobis necessaria est, ut voluntatem Dei facientes re-</i>	Lucæ 10.
<i>ortetis promissionem. Credis hac verè, & speras?</i>	Obediëntia.
<i>Vnusquisque in quâ vocatione vocatus est, in eâ perma-</i>	Hebr. 10.
<i>neat.</i>	Patientia.
<i>Qui non nubunt, neque nubuntur, erunt sicut Angeli Dei. qui</i>	1. Cor. 7.
<i>potest capere capiat. Credis hoc, & speras, & non amas?</i>	Perseve-
<i>Quod uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis.</i>	rantia.
<i>Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum celorum.</i>	Matth. 21.
<i>Hoc est preceptum meum ut diligatis invicem, sicut dilexi</i>	Matth. 19.
<i>os. Joan. 15. id est, ut explicat idem, Et nos debemus pro</i>	Castitas.
<i>atribus animas ponere.</i>	Matth. 25.
<i>Qui converti fecerit peccatorem ab errore viae suæ, liberabit</i>	Liberitas.
<i>animam eius à morte, & operuit multitudinem peccatorum.</i>	Matth. 5.
<i>Omne quodcumq; facitis ad gloriam Domini nostri JESU</i>	Paupertas.
<i>Christi facite.</i>	Pro viâ
	unitivâ.
	Charitas.
	1. Ioan. 3.
	Iacob. 5.
	1. Cor. 10.

Meditatio de verbis illis :

Omnis qui se exultat, humiliabitur; & omni
qui se humiliat, exaltabitur: *per exercitium
Fidei, Spei, & Charitatis.*

CONSIDERA verba singula, Omnis, quod exemplo etiam
Angelorum probatur. O iudicia Dei! ô quanta abyssus! qui
se, non quem alius, exultat, in cogitatione, verbo, vel opere,
bonis natura, fortuna, gratia, humiliabitur, à Deo scilicet, hu-
minibus, demonibus. Exaltavit se desertor Angelus & apostata
exaltavit se Adā, Nabuchodonosor; & quomodo humiliati sunt
à te, qui in altis habitas & humilia respicis in celo & in terrā
Quàm vera hæc Deus meus! quam par est me credere
tibi, & obedire mandatis & doctrinæ tuæ? omnia enim
mandata tua veritas. Tu, inquam, es æterna veritas, si-
pientia & bonitas infinita, qui fallere non potes, ne-
falli; ego verò cæcus in viâ, quomodo nõ te sequar de-
cem meum quocumque ieris? ego ovis errabunda, pro-
storem in hac vastâ solitudine? ego puer ignorans egre-
sum & introitum meum, non audiam te, ô Sapiens
æterna? Ecce in tenebris existo, & tu lux mea, tu stel-
nafraganti; quomodo te non sequar? ex scuto fidem
dextram armabo seu dextrum oculum, fidem, in qua
servabo, ut adversariis resistere queam, quem Israël
Naas eruere volebat? Credo igitur & confiteor tibi si-
per iudicia justitiæ tuæ: cur enim non credam tibi. nõ
ne testimonia tua credibilia facta sunt nimis? Imò qui-
tidiana veritatem hanc adstruit experientia, illam cre-
turæ nos docent propè omnes, Domine mi, iudicia
tua vere esse, & justificata in semetipsa: æquum enim
est, ut qui se opponit factori suo quacunque ratione
superbit, humilietur. Amplector ergo istum quem scio
esse fidelem sermonem tuum, & omni acceptione d-
gnum, & quamvis adversarius contrarias ingerat ar-
mo cogitationes, N. & conetur ex bonis tuis elicere ve-
nitatem gravissimum malum, ut me malum faciat, quod

Psal. 118.

*Deus fallere
non potest.*

1. Reg. 11.

Psal. 92.

*Ratio qua
rebus fidei
ancillatur,
resq; credi-
biles facit.*

Psal. 92.

Psal. 18.

*Amp. xus
fidei cum de-
testatione
contrarii.*

erga me bonus es; superbum, quia erga me clemens, & humillimè ad me te dimittis; avarum, quia liberalissimus es erga me; & invidentem gloriæ tuæ, eamque affectantem quo magis eam mihi vis communicare: etiamsi omnia mundi bona atque honores N. habere offerem, detestor & abominor omnia ut laqueum, uti etè sunt, ut lapidem offensionis, ut præcipitium, ut vitam sempiternam. Imò etiamsi cogerer, ut sic loquar, tormentis, adversis premerer, nisi me erigerem contra mandata aut consilia tua, tamè parerem, & crederem tibi potiùs, & talis esse vellem, qualè me optas, & per gratiam tuam eligerem abjectus esse in domo Dei mei magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum. *Credo tibi*, &c. ut suprà pag. 7.

Neque tantùm in eo tibi credo, ô æterna Veritas sed omnibus quæ per Ecclesiam mihi proponis, sive scripta sint, sive non sint, N. omnia enim credibilia facta sunt mihi, quia tu dixisti, ô æterna Veritas: atque insuper confirmant tot Sanctorum exempla, tot Patrum scripta, tot Philosophorum dicta, qui cum per visibilia invisibilia tua cognovissent, non sicut Deum glorificaverunt, dati que sunt in reprobum sensum, & ad ostram utilitatem vixerunt, si tibi vivamus & moriamur: vivamus inquam, & ex operibus ostendamus fidem nostram. Si enim verè crederem, si in me fides ejus verbi tui verè operaretur, fieret velut granum siapis in arborem magnam: qui enim credit in te, opera quæ tu fecisti, Deus meus, & ipse faciet, atque mirabitur factorem suum. Et verò si humilis forem, quàm verè me vilem estimarem, quàm vilem haberi vellem, & non humilis reputari? loquerer humiliter, modestè, deferrem omnibus, annes mihi præponerem, nemini arroganter repugnarem; apereret in voce, gestu, oculis humilitas, non fastus, non arrogantia, non proprium judicium, pestis anima mea! sed discipulus factus, mitis essem, & humilis corde, & invenirem requiem anima mea & gratiam in oculis tuis, ad quod toto corde

*Percurrere
hic aliis ar-
ticulos fidei
licet.*

*Viva fides
efficax.*

*Quid humili-
tus experia-
tur.*

suspiro. *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7.

*Exercitium
spei.*

Actus spei.

Matth. II.

Matth. 7.

Psalms. 22.

Psalms. 30.

*Psalms. 4.
Ephes. 6.*

Rom. 5.

*Ratio spem
adjuvat.*

Video quidem & credo esse vera, quæ suggerit Ma-
jestas tua; sed quæ virtus mea, ut illam virtutem conse-
quar in valle miseræ, quam perdidit ille & ille, & quam
tot ac tantis viris in Religionis arce constitutis eripuit
adversarius, deturbans eos in profundum? Verumta-
men cùm tu, Domine, mandaveris eam mihi, certus
sum, quia gratiam dabis, ut impleam mandata tua. An-
enim, Pater benignissime, tyrannus es, qui mandes filiis
quæ præstare nequeant, & invites omnes qui laborant
& onerati sunt, & promittas quòd reficies eos, & non
facies? Promisisti dicens, Petite & accipietis; quærite,
& inuenietis: cur ergo non sperem? quid non sperem?
quomodo & ubi non sperem? si ambulavero in medic-
umbræ mortis, non timebit cor meum. Ecce ego hîc la-
boro quidem, & oneror superbiâ meâ, deprimit me il-
la, demergeretque in infernum, nisi tu supponeres ma-
num tuam: in te enim speravi, non confundar in æter-
num. Da ergo quod jubes, & jube quod vis. Tu man-
dasti mandata tua custodiri nimis sub pœnâ mortis æ-
ternæ, numquid ergo gratiam tuam mihi negabis, quæ
obediam tibi? Tu Domine qui sic singulariter in spe
constituisti me? Dabis ergo spero mihi armaturâ tuam
ut possim resistere in die malo, stare succinctus lumbis
in veritate, indutus lorica justitiæ, in omnibus sume-
re scutum fidei, & galeam spem salutis. Ego quidem
non sum dignus, qui operibus meis & injurius & blas-
phemus fui; sed ubi abundavit delictum, per miseri-
cordiam tuam solet abundare & gratia. Fateor, equi-
dem nihil dignum feci oculis tuis, sed per gratiam tuam
infinitam video me velle servire tibi, & quærere te in
toto corde meo: super hoc confiteantur tibi omnia o-
pera tua, & sancti tui benedicant tibi.

Sed unde tanta fiducia misero mihi, qui nescio
infelix homo, amore an odio dignus sim? Charita-
tua, Christe JESU, urget me; ut credam tibi & sperem

in tuâ benignitate. Cur ita? nempe quia postulanda *Ecc1.9.*
 promifisti, quia majora non petenti dedifti; imò dedi-
 fti te mihi, animam tuam in mortem propter me, & cor-
 pus & fanguinem tuum in cibum & folatium animæ
 meæ. Scio etiam quia multis es largitus eam virtutem
 N. At digniores quidem me longè erant, fed nōne per
 te erant? & tu potens es de lapidibus fufcitare filios A-
 brahæ, & ex me facere filium tuum. Scio etenim, quia
 ftatui gratiâ tuâ nunquam legem tuam, confiliū tuum,
 nunquam te dimittere, fed amplexu intimo cordis mei
 te stringere, donec benedixeris mihi, qui verbo uno
 creafti omnia, & potes nutu uno fanare omnia mala
 mea, qui fanguine tuo me redimifti, & regnum tuum
 promififti.

Et verò humilem eſſe certè gratiâ tuâ difficile non eſt: nōne *Humilitas*
facilius descendere, quàm ascendere? nōne facilius eſſe quod es, *facilis.*
quàm eſſe quod non es? habere, & in te videri quod habes, quàm
ſperare & oſtendere quæ non habes? Certò igitur per gratiam
 tuam ſpero, quòd hanc gratiam inventâ in oculis tuis;
 & licet moram feceris, expectans expectabo te Domi-
 ne, quia veniens venies, & non tardabis. Eſto, aliud mi- *Hebr. 10.*
 hi hostis infufurret, aliud labor longus; ſperabo tamen,
 & licet occideris me, in te ſperabo.

Neque hanc tantùm gratiam, ſed quidquid mihi ad *Dilatatio*
 ſalutem neceſſe eſt, petam & accipiam, quæram & in- *ſpei.*
 veniam; pulſabo fores miſericordiæ tuæ, & aperientur:
 aperietſque manus tuas liberaliſſimas, in quibus deſcri-
 pſiſti me, & implebis me benedictione, ut benedicam
 & laudem nomen tuum in ſæculum ſæculi, quod eſt
 ſumma deſideriorum meorum.

Nunc igitur, anima mea, ſi verè ſperamus per virtu- *Propoſitum*
 tem N. aſcende e, & ſimiles eſſe Deo noſtro, ſcito no- *firmum.*
 bis iſta N. qua renda eſſe; aliis; illa N. deferenda: hu-
 miliari nos hic oportet, ut exaltemur in tempore op- *Aspiratio*
 portuno, in die viſitationis: quando veniet illa, quan- *ad Deum &*
 do veniet, ut aſſumas nos ad teipſum, & videamur *reſignatio.*

muste? At nō videbit te homo, & vivet: ô utinam moriar, ut te videam ô vita mea! quid enim hîc moror, aut quid me moratur? Quòd si aliud placet tibi, placet & mihi: velle enim meum dicavi tibi, & omnem amorem meum, ut nihil cupiam, nullam virtutem aut donum, nisi ut placeam tibi; cùm nihil à te factum sit aut mandatum, nisi ut tu unus mihi placeres, & omnia displicerent aliena à te.

Mandas ergo mihi virtutem hanc N. & suades, ejus perfectionem, quæ in eâ sita est. Et quorsum? certè video, bonum meum quæris, quia bonorum meorum non egēs, idque ut me exaltes ex charitate tuâ immensâ. O Deus meus, ô amator hominum benignissime; quàm purè nos diligis, quàm gratuito amore! Ecce si quid mandas, præcipis, si quid facis, creas, id propter me; & ego mercenarius ero, & non potius ex amore parebo tibi, ut placeam tibi? ut deliciari possis in animâ meâ? ut exultare in seruulo tuo, & gloriari in eo quòd non sit infidelis tibi, quia tu dignatus es facere misericordiam tuam cum illo? si jubes ex amore, quid quæris aliud quàm amorem? Amari à me vis. Quid ergo est amare? benè tibi velle, de bonis tuis gaudere, de malis quæ tua reputas dolere, tibi libenter adesse, de te cogitare, & tecum ac de te loqui, propter te operari. Hoc cine est amare? & amarum mihi erit amare te, dulcedo summa, suavitas infinita, bonitas immensa, misericordia mea, refugium meum, ac liberator meus?

Possumus malè velle tibi, qui non vis nisi bona tua communicare mihi? non gaudebo super bonis, ac gloriâ tuâ, cùm omnia tecum mihi donaris? mala tua non sentiam, cùm qui tangit me, tangat pupillam oculi tui? tibi non adero libenter, cujus sunt deliciae esse mecum; mecum, qui sum vermis, & non homo, cinis & pulvis? Tu perpetuò de me cogitas, ut juves, ut provideas, ut dirigas, ut foveas, ut nutrias; & quomodo oblivisci poterò tui? Venisti à summo celorum, ut eructares abs-

condira

Quid sit amare Deū.

*Zach 2.
Proverb. 8.*

Matth. 13.

condita nobis à constitutione mundi, & quæ est dignatio tua, amantissime JESU! nos dixisti amicos, & omnia quæ accepisti à Patre tuo, nota fecisti nobis: & fieri poterit, ut non loquar de te? Adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui, si non meminero tui omnibus diebus vitæ meæ. Ah, non meminissem tui, qui è millibus quos oblivioni dedisti, & nescisti, elegisti me ut essem? Erant & sunt in conspectu tuo, quotquot esse possunt homines, in abyſſo potentiæ tuæ; & esse nequeunt, nisi jufferis ut prodeant; ego verò cum essem inter eos innumerabiles, præstantiores, meliores futuros, jussus sum exire in lucem hâc. Quid, quæſo, invenisti in me, quòd præ cæteris ante mundi constitutionem diligeres me? quid egeram, qui non eram? quid acturum videbas, qui sprevi aliquando te, & multiplicavi peccata mea, injurias tuas, super numerum arenæ maris? Quid ergo, Domine, impulit te ut meminisses mei? amor tuus, qui me, cum non essem, fecit; & cum factus essem, refecit.

Natus eram, & mecum nati erant plurimi velut flores agri innumerabiles; & cum staremus simul coram Deo, innumeris in infidelitate relictis, pereuntibus sine baptismo, iterum jussisti ut egrederer de numero, & numerarer inter filios tuos. O dignatio! ô misericordia! ecce tu velut in diluvio verus Noë mihi fuisti, & salvasti animam meam. Stabant innumeri, stant etiamnum in littore deserti mundi hujus; & ecce aquæ peccatorum inundant omnia, etiam summos montes superant quæ; ecce audio clamores, videre videor tendentes in arcam, Ecclesiam, in gratiam à te reciantur: ego verò inter eos incurius stâbam, contemns & irridens te; & tamen, ô charitas Deus meus, me vocasti à morte ad vitam, ab interitu ad salutem, à diluvio communi in arcam. Neque hoc tantum, sed porcasti ad eam, ad caulam tuam in humeris tuis.

Quomodo te amplectar, ô amor! ô charitas! ô abyſſus

*Ioan. 15.**Pſalm. 136.**Beneficium creationis.**Justificationis.**Nota diluvium perentium.**Pſalm. 32.*

Psalm. 32.

ſus amoris! Beata gens, verè beata, & ter beata, cujus eſt Dominus, Deus ejus; populus, quem elegit in hæreditatem ſibi! De cælo reſpexit Dominus, vidit omnes filios hominum: de præparato habitaculo ſuo, reſpexit ſuper omnes qui habitant terram. Et ecce, erat fames in Ægypto mundi, & eſt; ego neque de pane ſollicitus ſed tibi Salvatori meo moleſtus eram, ac ſtabam inter innumeros, & ſto, qui fame pereunt; tu verò me vocaſti, & vocas, & nutris manu tuâ. quid dico, manu paſcis corpore, poras ſanguine, & te totum mihi das; & cujus ero? Ecce, ecce, ecce ut oculi Domini ſuper me tuentes eum: ut eruat à morte animas eorum, & alacros in fame.

*Applicatio ad Communionem.**Ibid.**Incendium mundi.**Psalm. 90.*

Incendium eſt, & ardet mundus; ſto in medio reorum, quo juſto judicio ſinis concupiſcentiis ardere & conſumi; cadunt à latere tuo mille, & decem millia à dextris tuis, ad me & tabernaculum meum non appropinquavit flagellum. Quid feci ego? quid merui? nihil ſed vox ſanguinis tui, ô JESV, ô IESV, ô IESV, clamavi ad Deum Patrem, & inveni gratiam in oculis ejus, & veniſti, & ſuſtulisti me ex mediis periculis: & cujus ero? Anima mea ſuſtinet Dominum, quoniam adjuto & protector noſter eſt; quia in eo lætabitur cor noſtrum, & in nomine ſancto ejus ſperabimus.

*Psalm. 32.**Naufragiũ mundi.*

Naufragium erat, & eſt: &, eheu! quot fruſtra tabulam pœnitentiæ quærunt? quis eripere me potuit? qui voluit? omnes dereliquerunt me: ſed veniſti, deſcendiſti, & nataſti in ſanguine tuo, ut eriperes me. Eheu quis ſum ego, quis ſum ego? & quis tu? unde me noſti qui nihil ſum, & nihilo pejus? unde in tanto pereuntium numero me diſcernis? uno equidem amore, ac infinitâ charitate tuâ. Benedicã Dominum in omni tempore, ſemper laus ejus in ore meo. In Domino laudabitur anima mea, audiant manſueti & lætentur.

*Psalm. 33.**Miſericordia dei erga peccatorem.*

Ecce veniſti forſis armatus, & mandaſti exercitibus tuis, ut deleant inimicos tuos: inter eos ego eram & perieram

perieram : lata erat sententia, majorque mea erat quam
 aliorum culpa ; & tamen mandasti , & audivi, Servate
 mihi puerum istum : & cui vivam ? Fremunt alii, & meri-
 do : ululant alii, invident alii, dicentes : Ut quid ille as-
 sumitur ? quid ille præ nobis fecit ? & erubescō ad voces
 illas, quas mihi suggerit veritas & conscientia mea.
 Quid facturus es ? misereberis, scio ; imò & respondebis *Matth. 20.*
 pro me : An oculus tuus nequam est, quia ego bonus
 sum ? ecce ajunt illi, Iste consumpsit omnem substan-
 tiam suam : & ego erubescens audio, ac vim patior, re-
 sponde pro me, apprehende arma & scutum, & exurge
 in adjutorium mihi, effunde frameam, & conclude ad-
 versus eos qui persequuntur me : dic animæ meæ, Salus
 tua ego sum. Dixisti, & ecce confunduntur & reveren-
 tur quærentes animam meam. *Psal. 34.*

Video innumeros in nocte ignorantia, in tenebris *Deus lucet*
 nescire quò vadant : ambulabam ego vermis cum illis *nobis pecca-*
 inter mille millia, & ego qui eram in tenebris & umbra *toribus.*
 mortis, vidi mihi oriri lucem magnam. Inmò quid di-
 cam ? quid loquar ? venisti ipsemet, ô sol justitiæ, ô
 splendor gloriæ, ô candor lucis æternæ, & illuminasti
 me ; & cum starem cum omni gente quæ sub sole est,
 revelasti mihi aurem, & docere me voluisti vias tuas.
 Quid ultrà dicam ? quid loquar ? silentium meum, &
 cor meum loquatur tibi. non fecisti taliter omni na- *Psal. 147.*
 tioni, & judicia tua non manifestasti eis. Magnificate *Psal. 33.*
 Dominum mecum, & exaltemus nomen ejus in idi-
 osum. Exquisivi Dominum, & exaudivit me, & ex om-
 nibus tribulationibus meis eripuit me. Accedite ad
 eum, & illuminamini, & facies vestræ non confunden-
 tur. Iste pauper clamavit, & Dominus exaudivit eum, *Patientia*
 & de omnibus tribulationibus ejus salvavit eum. Ne *Dei.*
 que, ô bone JESU, lassatus fuisti, etiamsi projicerem
 sermones tuos retorsum, & ambularem vagus, & lu-
 derem in plateis, & illuderem tibi ; nihilominus ele-
 gisti me, quem doceres vias tuas. Audire video iterum
 musti-

muffitantes, & dicentes innumeros. Quare hic eligitur, & cur nos derelinquimur? nec habeo quod dicam, nisi, Misericordias Domini in æternum cantabo; misericordiæ Domini, quòd non fimus consumpti.

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

Post hæc omnia adhuc tamen erravi, & consiliis tuis non obedivi, sed abii toties contemnens mandata tua, etsi levia: & jam videbas me cum multis ire & perire; quid faceres, Deus meus, ô bonitas infinita, quid faceres? O quoties misisti Angelos tuos, qui revocarent errantem, & clamarent suavissimè in auribus meis? Revertere, revertere, revertere Sunamitis, revertere ut intueamur te. Reversus sum itaque, vel potiùs retractus sum. Nemo enim potest venire ad te, nisi Pater tuus traxerit eum. Nónne sperare poteras, quòd oculi mei semper essent ad te, sicut tui erant ad me aperti die ac nocte, & animus meus tecum esset? & nõ amarem ultrà aliquid, nec peterem, nec optarem, nisi fieri voluntatem tuam, quam scirem esse salutem, & summum bonum meum? ita meritò: sed, eheu! quoties in actione intentio inficitur creaturæ amore, & detrahitur de amore meo erga te? & tamen omnis creaturæ amor non sufficit mihi, ut dignè diligam te. Scio, & video multos traditos esse in manus dominorum crudelium, dæmonum, satellitum justitiæ tuæ: dereliquisti enim plurimos, & ceciderunt è vocatione, exciderunt gratiâ tuâ; & ego eodem de meliori jure deserui debueram: cõclusi erant omnes reti vanitatis; quo tegitur, ut vidit Antonius servus tuus, universos orbis; sed sæpissimè mandasti ut parceretur mihi, nec permisisti induci me in tentationem. Videor quasi de terrâ audire clamores, & de sub terrâ, quòd mihi peperceris, quòd me præveneris tot benedictionibus: imò, & de cælo admirantium & gratulantium voces quasi percipere. Video plurimos admirari, quasi non feceris eis, quæ incomprehensibili benignitate præstitisti mihi. O quot sunt mala mundi,

*Psalm. 88.
Thren. 3.*

*Quot modis
Deus peccatorem
revocat.
Cant. 6.*

*Amor creaturæ
noxius.*

*Deus à
tentationibus
preservat.*

*Gratiarum
actio.*

& quæ non communi jure etiam puniri deberent peccata mea! tot, inquam, morbi, tot miseriæ, tot ærumnæ: sed prohibuisti, ne accederent ad me. Quid retribuam tibi, Deus meus! quid retribuam? cui vivam? cui vivam? ô amor, ô charitas, Deus meus, unum peto humillimè: adjutor meus esto, ne derelinquas me, ne umquam despicias me: ne despicias me, magne Deus, propter amorem tuum, nec projicias me umquam à facie tuâ. In te cantatio mea semper: tu scis In te cantatio mea semper. Tamquam prodigium factus sum multis, & tu adjutor fortis. Suades emere à te aurum ignitum, id est amorem: cupio, & vehementer desidero, & rogo iterum humillimè, ut moriar potius, quàm non amem, non vivam nisi tibi, non loquar nisi de te, non sperem nisi te, non quæram quidquam extra te. O utinam, ô utinam audias me, & admittas ad thronum gloriæ tuæ petitionem parvulam meam: ea est, ut cum non possim amare te, nisi per gratiam, des mihi amorem, & sufficit mihi; vestem istam nuptialem, ut sentias fragrantiam ejus, & benedicat mihi anima tua. Nec gloriam peto, nec donum ullum, nec privilegium: hæc sint & sunt amicorum tuorum: ego servus & filius ancillæ tuæ. nihil peto, nisi ut redamare possim amantem, mori possim pro te, & vivere tibi. Transfige me, & vulneret me amor tuus, ut moriar mihi, & vivam tibi. O amor! ô ignis qui semper ardes! ô charitas, ô Deus meus! Quis nos, ô anima mea, separabit à charitate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? certus sum enim, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à charitate Dei, quæ est in Christo JESU, Domino nostro. Amen. Amen.

*Psalm. 70.**Amor Dei emendus.**Psalm. 119. Actus amoris.**Rom. 8.*

Exercitium idem brevius per orationem & jaculatorias, quo in omni meditatione uti potes.

O Veritas, ô bonitas, credo tibi hîc & ubique mihi præsentissima, & hæc N. & quaecumque scripta, facta & dicta sunt ad meam esse instructionem, & certissimè profiteor coram curiâ tuâ, neque esse quòd excussem nisi credam illa & opere id ostendam per gratiam tuam. Tu potentissimus & sapientissimus & optimus, & ego non credam tibi? & hæc N. testimonia voluntatis tuæ non amplectar? Verè credibilia mihi & amabilia facta sunt nimis sive rationem N. & sapientes N. sive rerum naturam inspiciam & audiam. utinam te audissem semper ô omne bonum & nunquam te offendissem. Utinam vitâ meâ te honorassem & ex patientiâ meâ ostendissem fidem meam. Verùm ex nunc in aeternum credam, & diligam te opere & veritate N. fac de me quod tibi visum in aeternum: ego gratiâ tuâ quum scivero voluntatem tuam faciam ex intimo tui amore, & quaecumque revelasti pro salute mea amplectar, & omnes voluntates tuas, ô vita mea & omne bonum meum. Amen.

Dei mandata credibilia.

Resignatio.

Jaculatoriæ pro eodem affectu.

Omnia & hæc possibile sunt credenti. Credo igitur ô bonitas, ô veritas adjuva incredulitatem meam.

Dixisti ô veritas si non credideritis quia ego sum moriemini in peccatis. & poteris ô veritas in hoc negare mihi vivam fidem tuam?

O JESV scio, fides sine operibus mortua est, & sine fide impossibile est placere tibi; adauge queso mihi fidem ut placeam & vivam tibi, & amem te in aeternum.

Exercitium spei brevius.

Humiliatio sui.

TV scis Deus meus, tu scis quod non sumus sufficientes aliquid facere ex nobis uti nec hoc N. tanquam ex nobis. Itaque ego pulvis & cinis ad te confugio, uti per te, & patientiam & consolationem scripturarum spem habeam & in te sperans non confundar.

andar. Tunc enim o bonitas sic N. me vocas, & repellere potes-
 is? sic invitans & trahis ad te, & deficere fines in via? In te Do-
 mine sperans scio non infirmabor in aeternum, etsi inveniam in
 membris meis legem repugnantem legi mentis meae, neque dignus
 in gratia tua. Sed qui dedisti mihi Corpus & Sanguinem tuum
 pro precium, & te hodie paratus es dare in pignus salutis, & qui tot
 beneficiis N. prevenisti me, & petere toties iussisti & dare promi-
 sti o bonitas, o veritas, dabis utique mihi quod petam, ut toto
 corde sperem in te, & quamvis occideris me, o spes & vita mea in
 te sperabo, etsi consurgerent in me castra mundi hujus & vani-
 tatis, & reclamarent, portio mihi tamen erit, sic N. custodire le-
 gem tuam, & te sequi: quod enim ibimus a te bone JESU, nonne
 verba vitae aeternae habes?

Beneficia
 Dei & pro-
 missa spem
 excitant.

Jaculatoria.

Dixisti Domine, & ita est, sine me nihil potestis facere, quid
 ergo residui habeo, nisi ut oculos jam dirigam ad te, & tu, o bo-
 nitas adjuves me?

Adjutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me Deus
 gladiatoris meus. Tanquam prodigium factus sum multis, & tu
 adjutor fortis.

In Deo salutare meum & gloria mea, Deus auxilium meum
 & spes mea adjuva me, ecce enim tempus miserendi, quia venit
 tempus.

Exercitium Charitatis brevius.

Charitas Deus meus da mihi intellectum, & discam man-
 data tua, sive per epistolam sive per creaturam loqua-
 ris ad cor meum, Quidquid enim ad salutem disco, tu presentis-
 simus mihi me ex infinito amore doces: O salus mea, & medicina
 anima mea. Et quanto, quanto id amore doces me, qui nihilum
 in antea te! tunc bonorum meorum eges, ut tam spontaneo amo-
 re tot me bonis & charitate tua prevenias? Sic enim Pater aeternus
 dilexisti mundum ut filium tuum unigenitum dares. Sic tu
 magnissime JESU Fili Dei, ut pro me in mortem dederis pre-
 ciosam animam tuam, & graviora mihi esse queant mandata &

Deus nos
 docet ex
 amore.

Magnitu-
 do amoris
 Dei.

consilia

Rom. 8.
Resignatio.

Cānt. 8.

consilia tua? Diligam ergo hac N. & te Deus fortitudo mea, & quam tibi adherere mihi bonum est! quid ergo me separare poterit à charitate tuâ? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? fortis enim ut mors dilectio tua, & aqua multa sp. ro non poterunt extinguere charitatem, id est, ignem quem venisti mittere in terram, & vis vehementer accendi.

Jaculatoriæ.

1. Cor. 13.

Si habuero fidem ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum: ure igitur me amore tuo, cujus ignis est in Syon, & caminus in Ierusalem, & sufficit mihi

Act. 16.

Dicebat Apostolus tuus, crede in Dominum IESUM, & salvus eris tu & domus tua, salva igitur me, & da mihi ut te diligam sicut dilexisti me.

Joan. 3.

Sic tu Domine, dilexisti mundum, ut Filium tuum unigenitum dares, ut omnis qui credit in illum non pereat; & ego sic dilectus perire potero? & te, ô charitas, ô omnè bonum non amare aut aliquid extra te?

Exercitium quo anima se elevat in Deum in vel ante Meditationem, aut Communionem aut post eam.

Præsentia
Dei.

O DOMINE Deus meus, ô honorum Oceane in omnibus mihi præsentissime. Si enim coram te eorum quæ sunt circum me veritatem & vanitatem considero, video omnia esse coram te quasi non sint: & in iis te magis esse & opera i video. ô luce verâ quàm ipsa: sunt enim ista opera tua quæ ex infinitâ sapientiâ, potentiâ & bonitate operatus es & sustentas ea, & in iis etiam pro me operaris. O utinam videam illa semper in te & ex te esse omnia! sed velut tenuissimum radium à luce tua immensâ, velut guttam, aut atomum ut sic dicam de Oceano magnitudinis tuæ.

Cum ergo hac omnia ita sint quasi non sint coram te, quomodo me creatura trahit, vel eheu quomodo retrahit à te quod non est & quidem coram te qui solus es quod es, & es mihi

Dei

Deus meus & omnia? ita credo, ita spero & te totâ animâ concupisco. omnia enim (uti & nos) quid nisi vapor ad modicū parens oram te? tu verò solus es qui es. si quid videam. si quid audiam magis te in eo audio quàm creaturæ sonum aut vocem, præter eam uâ omnis clamat mihi, ipse fecit nos, ipse movet nos propter te, & operatur in nobis. Atque aded tango te, & amplector suavi complexu animæ meæ & si voluero gusto & video, quàm suavis sis mune bonum, & mihi præsens, & trahor in odorem unguentorum tuorum. Imò nihil vided, aut videre volo nisi in te, sic neque audire, nisi vocem tuam, Paratum cor meum; loquere, Domine, quia audit servus tuus.

Deus in omni creatura operatur.

Certò equidem jam novi quòd velut lumen aut aër, aut nebula undique cingas me, & certissimè scio cor, corpus, & animam meam intimè penetras; & irrigabis illam ineffabili gaudio, si voluero, si apperuero cor tibi, & omnes affectus meos in te convertebo, & uni adhaesero tibi. O quàm amarum mihi est te unquam dereliquisse, te offendisse & respuisse omne bonū, aut voluisse aliud extra te! Verùm jam ex misericordiâ tuâ velut mare, magna est contritio mea, & doleo toto corde, quòd te summum bonū Deum & Patrem offenderim & contristârim, aliud præ te estimârim; gratiasq; tibi ago, ô fons bonorum, gratias tibi ago, & ardentè te amo, eò quòd in omnibus liceat mihi nunc videre oculis animæ meæ operantem omnia, & audire ad me clamantem ut ad te veniam, te amem, te amplectar & fruam. O quàm suaviter trahis me in odorem unguentorum mysteriorum tuorum N. in quibus bibues si voluero, degustare possessionem veram omnis boni & gratiam quæ exuperat omnem sensum.

Quomodo circumdet nos Deus.

Contritio.

Gratiarum actio.

O amator fidelissimè, & presentissimè & intimè mihi, amo & amplector te intimo cordis affectu, quia scio, scio me amplecteris, sustines, & penetras, & amas me sincerè, id est, vis mihi mune bonum, vis ut eo in te jam jam fruam, in te sperem, vivam, amem & sim, & beatus sim, ô beatitudo mea. Charior video mihi mea est, ut sic loquar, quàm tua tibi vita, cum illam pro me offeras, ut ego viverem & sanguine mi ut ego biberem, & carnem meam esurirem, & labores tuos ut ego quiescerem. Quid ergo mihi est in celo, aut à te quid velle possum super terram? si quid enim

Actus amoris.

Conversio omnium affectionum in Deum.

delectabile aut videt oculus aut mens intuetur, id tu es qui delectabilis in creaturâ es, & in eâ existis ut me trahas in amorem tuum. O Deus meus qui es super omnia desiderabilis.

Creaturæ
nihil sunt.

Nunc ô JESV, spes mea venio toto corde ad te, & nihil videro opto vel audire, aut cognoscere, cum verè delectabile nihil, imò nihil vere sit extra te, unde etiam nihil verè satiat, quietat, aut replet extra te. Cur ergò illudere mihi volo quasi aliquid esset, aut tibi qui es sola mea delectatio? qui ades ubique mihi, cujus vox undique sonat in auribus meis, & facies decora illuminat me, ut unum te videam dulcissime JESV, te unum amem toto corde & anima mea, & beatus sim in te, cum in nullo esse queam extra te. Possúmne in nihilo, id est, creatura exultare? in eâ quæ non est pedem fiducia & amoris ponere potius, quàm in te, qui in æternum non deficis, & facis mirabilia magna solus, & solus, ut sic dicam operaris omnia. Tu enim mihi solus luces per astra tua, in te solus aère meo respiro, in te sto & vivo, per te solus justitiæ video operam tua, & video verbum hoc quod factum est. N. visionem magnam humanitatis tuæ videbo opera ejus, & anima mea cognoscet nomen eius & diliget te totis viribus suis.

Creaturæ
vanus
amor.

Videbo te unum & video, ô lux vera in tenebris meis & illuminatio mea in nocte hac. si igitur nullam veram lucem video nisi in te, quò ibo nisi ad te quem sequar? quid me ô JESV, divertet à te verè nihil video, quod amare possum extra te? si quidquid illud est, & nihil est, & fumus & umbra, & laqueus & muscipula, & perditio, in te verò sint omnia veritas & vita, & lux & salus, & omne bonum. Quis velle potest quod non est, quod non satiat proinde nec tranquillat, quod seu fuerit, seu sit, sive non sit, & eputetur, aequè satiet & evacuet. Quid enim ex visis, auditis, gustatis superest, nisi dolor, aut desiderium siticulosum hydropici, aut canina fames egeni quid? an optabo ut potius creaturæ ea amando quæ non est bene, sit illi inquam potius benè, quæ agit malè mihi sit, imò nihil sim, quàm ut tibi, à quo omnia mihi bene venerunt, benè sit, id est, ut sincerè amem te, & cupiam te solus & nihil quæram extra te; ac proinde de nullo negato vel amido doleam, nihil optem mihi obtingere vel fieri, nisi juxta voluntatem tuam, sed eam solam amem in omnibus.

Ach utinam ego utinam omnia te ament, tibi seruiant, non
 hi, non me ament, non laudent, sed te solum; in te enim can-
 tio mea semper & tanquam prodigium factus sum multis, quia
 hi verè es adiutor fortis, & omne bonum meum: ô quàm cer-
 sum beatissimum me. si nihil amem extra te, in quò omnia; si
 hil nisi propter te, ex quo omnia; si nihil nisi te videre velim
 in te omnia, & sis vera lux, & omne bonum non absens, sed
 esentissimum; nihil præter te & voluntatem tuam fieri vel fa-
 um esse vel habere optem, cum nihil præter te sit, imò laqueus sit,
 venenum & perditio quidquid tu non es. nihil præter te timeã:
 b umbrâ etiam alarum tuarum protegis me, & scuto circum-
 t me veritas tua, potentia & sapientia, neque movetur absque
 gutta, vel arena, vel atomus, nec moveri potest nisi per te, con-
 tuisti enim terminos omnium, & ordinasti omnia pro aterna
 pientia & bonitate tuâ, à summo calorum usque ad terminos
 rum.

Creatura
 vana time-
 tur.

Quid igitur nunc formidare possum aut de quo tristari cum tu
 re tota sis salus mea: quid amare præter te, cum in te omnia ha-
 am? cui placere alteri optem quàm tibi, cui displicere timeam
 si tibi? nonne tibi si placeo omnibus placeo? quid dico omnibus
 aceo, cum nihil sint, & tu unus sufficias mihi Deus meus & om-
 a? an non credo te esse quem teneo, video, audio & amo? an non
 edo quòd nemo bonus nisi tu Deus meus? nemo mihi velit bo-
 m aut voluerit unquam, sed tu per eum feceris, & volueris qui
 us bonus es: illi verò nec bona habeant, nec alicui velint aut
 lle possint nisi per te? cui igitur placere volam aut displicere ti-
 eam? cui timorem & amorem debeo totum nisi tibi charitas
 effabilis Deus meus?

Creaturæ
 placere va-
 num aut
 quidquam
 et tribuere,

Amo igitur te quantum possum, & opto supra id quòd pos-
 omnes omnium creaturarum affectus & amorem transferre
 te, odium peccatorum & damnatorum in tui amorem, bla-
 gemias eorum in tuas laudes commutare, arenas omnes &
 ttas, & atomos in ardentissimos Seraphinos, in Choros eorum
 celos illis plenissimos convertere; omniumq; eorum & beato-
 am laudes futuras in aeternum jam representare tibi; & quid
 c sunt omnia ad te? non velut momentum statera; non velut

Actus amon-
 ris.

gutta ad Oceanum & mundum uniuersum. Nihil enim sum omnia si tecum comparentur. neque quidquam cupere possum præter te unum, utq; te solum ament omnes, tibi seruiant, de te solo cogitent, gaudeant, te timeant, & in omnibus solum laudent. Tibi ô Oceane, & abyssus bonorum, benefaciant, id est, juxta legem tuam benè uelint, non mihi nisi quâ per me uelle eorum redundet, & resuat in te, & nihil remaneat in me, qui non sum aut esse uolo sine aut extra te, aut præter te.

Nulla nulla jam me tenet sollicitudo mei, quia scio, & humillimè gratias ago, tu sollicitus es de me, infinites meliùs quàm si ego forem. Non me jam occupat creaturæ alicujus amor, sed relinquo omnia, & odi etiam animam meam ut de diligam: neque enim demens habere uolo nihilum pro omnibus bono vel super omne bonum. Nullus me jam timor angit, quia timenti te Domine nihil deest: cum posueris me juxta te cuiusvis manus pugnet contra me, vel potiùs contra te. Quia me ut pupillam oculi tui custodis, quia locas me in medio dulcissimi cordis tui, & in manibus tuis descripsisti me, & operatus es salutem meam in media terra cum labore & dolore, & nunc mecum es usque ad consumptionem sæculi, & omni horâ paratus me uisitare & solari, & operari pro me pergis infinito & suauissimo cum amore. Vulnerasti illi cor meum, & effecisti faucibus meis eloquia tua dulciora supra mel & favum. Revela obsecro oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tuâ, de uita tuâ, de amore tuo, qui mihi es suauissimus & plus millies gratissimus, quàm dicere sufficimus.

Applicatio
ad Com-
munionē.

DECIMÆSEXTÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Vis virtutem notatam in mysterio N. sequi? Deo soli confide, diffide tibi.

E *T*si virtutem in mysterio observatam, & **A** Christum sequi decreveris; cheu! retinebit **B** mundus, & pondus corrupta natura: veletiam **C** peccati vinculis retraheris: sed confide in Deo, & **D** Christus suâ te gratiâ liberabit, & viam ostendet ad **E** virtutem. Hac absque gratiâ homo **F** infanti similis est, qui neque surgere, neque consistere, nec se tueri, nutrire, aut hac ab alio petere valet. Tibi itaque diffide, Deoq; soli, eiusq; gratiâ confide cum **G** Davide, qui non in fundâ, sed in nomine Domini Goliath superavit: neque dubita ullo pacto, ne cum **H** Petro ob modicam fidem mergi incipias.

CAPVT XXXVIII.

*Meditatio de Confidentiâ in Deo, & diffidentiâ
sui in omni oratione exercendâ.*

*Homo nihil
potest sine
gratiâ Dei.*

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. PETITIO huius
virtutis.

Joan. 6.

Cant. 1.

PVNCTVM I. Considera hominem ita infirmum esse, ut quamvis videat meliora & probet, tamen ea, sive quòd mundi amore & naturæ pondere, sive quòd à dæmone peccati vinculis retineatur, nisi gratiâ Dei opitulante, sequi non possit. Nemo enim potest venire ad **JESVM**, nisi per illum attractus fuerit. Quod sponsa expressit clamans: Trahe me post te, curramque in odorem unguentorum tuorum: diffide ergo tibi, Deoque confide. *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7. Considera **Secundò**, hominem velut infantem esse, hostibus cinctum, eorumque injuriis expositum: ut enim ille se tueri nequit, neque si sorduerit, mundare, aut lapsus erigere, aut

*Homo velut
infans.*

*Vide P. Puë
te medit. 50.
parte 6.*

1. Cor. 12.

Matth. 18.

jam erectus nisi alterius ope consistere; si fames aut sitis urgeat, nec cibum quærere, & (quod omnium miserissimum) nullius in his opem flagitare potest: ita homo non est sufficiens aliquid ex se tamquam ex se facere, nec dicere, **JESV**; nisi in Spiritu sancto. Ecce quàm rectè monet nos Dominus: Nisi facti fueritis sicut parvuli, non intrabitis in regnum cælorum. Solus enim qui se talem cognoscit & æstimat; ad Dominum accedit dicentem: Sinite parvulos venire ad me, talium est enim regnum cælorum. *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Hæcine firmâ.*

Luca 18.

Tertiò, considera quàm sit hujusmodi infans resignatus, & parùm sollicitus, quoad victum, vestitum & habitationem; nihil enim eorum cogitat, sed aliis omnem sui curam securus committit: hunc imitari statue, ac divinæ pietati omnia committe. **Quartò**, quomodo Dominus instar suavissimæ matris omnibus his infantilibus incommodis amantissimè succurrat, ut meritò per

*Committet
se & resignare
Deo
quisque debet.*

Isaiam

Isaiam dicat: Quomodo si cui mater blandiatur, ita ego consolabor vos, & ad ubera portabimini, & super genua blandientur vobis, Ecce ego declinabo in vos fluvium pacis, & quasi torrentem inundantem gloriam; & Numquid potest mulier oblivisci infantem suum, ut non misereatur filio uteri sui? & si illa oblita fuerit, ego tamen non obliviscar tui: ecce in manibus meis descripsi te. *Credo tibi*, ut su. p. 7.

*Isaie 66.
Deus: inflar
matris.*

PUNCTVM II. Considera animo quieto omnia quæ hîc vides in universo, & à Deo habere quòd sint, quòd conserventur, & operentur, ex ipso & per ipsum & in ipso nos vivere, moveri & esse, ut Apostolus loquitur: in quo ergo potes confidere & quid tibi tribuere? Secundò attende, fide certissimum esse, nos nihil absque Deo ejusque gratia singulari posse ad salutem operari, juxta illud: Sine me nihil potestis facere, sed omnia illud operari in omnibus, tribuereque singulis prout vult. Credis hæc & confidis in virtute tuâ? Considera Tertiò, quantopere displiceat Domino, hominem in se, vel in alio quàm in ejus bonitate spem collocare. Maledictus homo, qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum; erit enim quasi myricæ in deserto, & non videbit cum venerit bonum; & qui confidit in cogitationibus suis, nihil agit. *Credo tibi*, ut supra pag. 7. Quartò, deserì à Deo omnes, qui sibi fidunt; uti Goliath à David in nomine Domini superatus; Nabuchodonosor velut bestia factus. quare Propheta Amasiam sic monuit: O Rex, si putas in robore exercitus bella consistere, superari te faciet Deus ab hostibus tuis: Dei quippe est adjuvare, & in fugam convertere. Experti id Israëlita numerosi, victique à Beniaminitis paucis, quia, ait Scriptura, Filii Israël & fortitudine & numero confidentes aciem direxerunt. Censet omnino Basilius, neminem superari à tentatione allâ, nisi sibi plus æquo fidentem. Richardus verò, impossibile est hominem de se ipso triumphare, qui

*Vid. Lud.
de Puente 6.
p. med. 50.
Act. 17.*

Ioan. 15.

Jerem. 17.

Prov. 12.

*1. Reg. 17.
Deseritur à
Deo qui sibi
fidit.*

*Dan 4.
2 Par. 25.*

Judic. 20.

*Basilius.
Richardus.*

non experimento didicerit propriâ virtute se non posse obtinere triumphum; & tentationes solere Dominum tamdiu immittere, donec id planè intelligat.

Hæcine vera, &c. ut suprà pag. 7.

PUNCTVM III. Considera quomodo in Deo confidentia hominem ab omnibus malis liberet. Invoca me, ait, in die tribulationis, eruam te, & honorificabis me; & rursus vel parùm Deo diffidere, gravia mala creet. quocirca Moyſes hæſitans ad aquas contradictionis exclusus est terrâ promissionis, & Petrus in mari meigi cœpit, qui antè Deo confidens undam calcabat. Secundò, causam hujus exquire, & reperies quòd homo Deo diffidens plus sibi fidere videatur, quasi aut bonitas infinita nolit, aut potentia immensa non possit eruere, aut quod desiderat præstare, aut alius possit ipso renuente. Tertiò considera, quanto amore Dominus ducem se offerat volenti viam salutis inire: Ego sum, ait, via, veritas & vita: non tantùm ut viam ostendat; sed etiam ut portet bonus & optimus Pastor oviculam errantem & debilem in humeris suis, & non sequar, & illudam tibi? ô bonitas! ô immensa charitas! cùm tu id velis & ego possim? Quartò, expende Dominum, quantumvis ab homine plurimis peccatis provocatus sit, mox ut ad se sequendum venerit, non recordari præteritorum: sed, ut in filio prodigo demonstravit, illum amplecti, & solari, & induere stolâ primâ, &c. Postremò apparet Jesus semper vultui Patris in cælo, ut pro nobis intercedat optimus advocatus, qui numquam non exauditur pro reverentiâ suâ, pro nobis, si nos oves audiamus vocem illius.

Exercitium brevius.

PROTECTOR noster, aspice Deus, & esto firmamentum & refugium meum, etenim credo tibi Domine, & in te spero, & toto corde te diligo. Deus meus ne elongeris à me, Deus meus, in auxilium meum respice, & me emptum sanguine tuo stantem in lubrico.

Spes à malis omnibus liberat.

Psal. 49.

Num. 20.

Matth. 14.

JESVS nos invitat ad sequelam amantissimè.

Hebr. 5.

lubrico, undique laqueis & foveis anima mea cinctum trabe in funiculis charitatis tuæ. O quis dabit mihi pennas sicut columbae, ut volem & non deficiam? ut sequar sic N. te pastorem meum gratiâ tuâ, & adhaream tibi toto corde meo! Tibi, ô JESV, derelictus est hic pauper; orphano mihi, quaeso, Pater misericordiarum, sine quo nihil possum, esto mihi adjutor: Tu enim es Deus meus, spes mea unica, adjutor meus, protector meus, cornu salutis meæ, & susceptor meus, Amen.

Psalm. 9.

Exercitium longius.

VOCAS me, Domine, ut sequar te, & amantissimè vocas, non signo tantùm, non commotione, non sibilo aure tenuis, sed vocas clamore valido exempli tui, lacrymarum tuarum & sanguinis tui, sic in me servum vocas; etiam invitas chirographo, non mortis, sed vitæ, quo promittis æterna, si sequar; an credo? O quàm fortiter, quàm amanter trahit verbum tuum, lacryma & sanguis tuus, & cor tuum loquitur ad cor meum. Et quomodo factum non est, sicut cera liquefcens in medio ventris mei, & à voce hac tuâ contremuerunt labia mea? nonne gloria magna est, sic N. sequi Dominum suum? Sed eheu Deus meus! infelix verè homo ego sum, quis me liberabit de corpore mortis hujus? quod aggravat animam meam, ne te sequar & consequar omne bonum. Condelector quidem legi tuæ secundùm interiorem hominem, video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captivantem me in lege peccati, quæ est in membris meis. Ecce non quod volo bonum, hoc facio; sed quod nolo malum, hoc ago. Volo sequi te quocumque ieris, & currere in viâ mandatorum tuorum, & virtutes tuas imitari.

Vocatio divina.

Rom. 7.

Rom. 7.

Confessio miseræ suæ.

Sed qui d retinet me? Ecce N. N. nuga nugarum, vanitas mundi hujus, & corpus hoc quod corrumpitur aggravat animam, & terrena habitatio deprimit sensum, multa cogitantem & volentem ascendere ad te; vide, obsecro, Domine, afflictionem meam, vide ut multiplicati sunt qui tribulant me, ut multi insurgant adversum me. Circumdederunt me sicut apes, exarserunt sicut ignis in spinis: sed nonne in nomine tuo ulciscar in

Sap. 9.

Psalm. 5.

Psalm. 117.

eis? impulsus eversus sum ut caderem, sed tu Domine suscipe me. Quæ enim creatura non revolveretur in nihilum absque te, in quo omnia vivunt, moventur, & sunt? Qui homo fragilis & debilis stare posset absque te in lubrico vitæ huius? Obsecro te, spes mea, non veniat mihi, non veniat, quia stare eò non possem, pes ille superbiæ, ut confidam in virtute meâ: certus enim sum, quia nihil sum, nihil scio, nihil possum absque te, in mediis positus hostibus, in mediis fluctibus, & arumnis. Omnia tu in nobis operaris, Domine, hoc scio, & non in arcu meo sperabo, & gladius meus non salvabit me; sed dextera tua fecit virtutem, dextera Domini exaltabit me, dextera Domini faciet virtutem. Fortitudo & laus mea tu es, & factus es mihi in salutem. In te eripiar à tentatione, & in Deo meo transgrediar murum.

Act. 17.

In lubrico
stat homo.I Cor. 12.
Psalm. 43.
Psalm. 114.

Psalm. 17.

In Deo est
fidendum.

Tu solus præcinges me in virtute, & pones immaculatam viam meam, & perficies pedes meos tanquam cervorum, & super excelsa statues me, docebis manus meas ad prælium, & pones ut arcum arcum brachia mea. Ego autem persequar inimicos meos, & comprehendam illos, & non convertar donec deficiant, confringam illos, & non poterunt stare, cadent subtus pedes meos. Benedictus Dominus qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum. Iste Deus meus, Salvator meus, adjutor meus non emigrabo. Iste liberabit me de laqueo venantium, & à verbo aspero. quomodo enim oblivisci mei potes, quem in manibus tuis descripsisti? Non potes, & si mulier obliviscatur infantis uteri sui. In te inimicos nostros ventilabimus cornu, & in nomine tuo spernemus insurgentes in nobis; salvasti enim de affligentibus me, & odientes nos confudisti. O Domine, ô Domine, salvum me fac salus mea etenim tu scis, quia puer sum ego, nesciens introitum & exitum meum.

Psalm. 143.
Isaia 66.

Psalm. 43.

 Applicatio
ad Com-
munionē.

Confitebor tibi, quoniam exaudisti me, & factus es mihi in salutem; Deus meus es, & exaltabo te. Venite & audite omnes qui timetis eum, & narrabo vobis, quanta fecit & faciet anima mea: quanta? immensa, infinita, incomprehensibilia, & inscrutabilia; nam & hodie verè, verè, ô anima mea magnifi-

cavit facere nobiscum, & quare non facti sumus latantes? faciet enim pascha suum apud nos JESVS, sed Pascha faciet, & hoc est transitus Domini. O JESV, ô JESV, manenobiscum Psalm. 117.
Domine, quoniam advesperascit. Ecce quod hostes circumierunt me inermem & infantem: quid faciam? vel potius quid facies? sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant peccatores à facie Dei, & justî epulentur & exultent in conspectu tuo, & delectentur in latitiâ, quoniam in nomine tuo, ô JESV, ulciscar in eos.

Nolite, quâso, confidere in Principibus, in filiis hominum, in his enim non est salus, sed in Deo JESV meo, neque enim in fortitudine suâ roboratur vir, neque in tibiis viri beneplacitum erit ei. Et maledictus homo qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum. At verò fortitudo mea, & laus mea tu es, bone JESV, & factus es mihi in salutem. Dominus petra mea, & robur meum, & Salvator meus, Deus fortis meus, sperabo in eum; scutum meum, & cornu salutis meæ, elevator meus, & refugium meum, Salvator meus, de iniquitate liberabis me, invocabo Dominum, & ab inimicis meis salvus ero. Non gloriatur sapiens in scientiâ suâ, & non gloriatur fortis in fortitudine suâ, & non gloriatur dives in divitiis suis: sed in hoc gloriatur qui gloriatur, scire & nosse te, quia tu lucerna nostra, Domine, & tu illuminabis tenebras meas; tu Pastor meus & pastor verè bonus, qui spero nosti me, & errantem ovem reduces in humeris, tu ad pascua aterna, tu loquêris pro me bona in conspectu patris tui, tu solus refugium, tu solus liberator meus, & auxilium meum de inimicis meis iracundis: Intue superbiâ eorum; & respice ad humilitatem nostram, & faciem Sanctorum tuorum attende, & ostende, quoniam non relinquant presumentes de te, & presumentes de se, & de virtute suâ gloriantes humilias: tibi enim derelictus est pauper. Aspice igitur, aspice qui intueris cor & omnes miseras nostras. Ecce ego pauper & inops & orphanus. Suscita, suscita de pulvere egenum, & de stercore imperfectionum nostrarum N. eleva pauperem, ut complaceant tibi in illo, ut sedeat

Jerem. 17.

2. Reg. 12.

Jerem. 9.

Psalm 9.

Psalm. 112.

sedeat cum Principibus, & solium gloria teneat, & te amet ut desidero, teq; laudet ac glorificet in sacula sæculorum. Amen.

*Praxis ad fiduciam in Deum, & diffidentiam sui
in quacumque oratione & re concipiendam.*

PRIMÒ, considera quomodo plurima variis in rebus tibi male cesserint, etsi consilia optima cepisse videreris.

*Ansequam
quicquam
incipias con-
tritionem
excita.
Cassian.*

Secundò, nihil attenda nisi Numine propitiato & invocato nihil enim absque Dei gratiâ possumus. Igitur priusquam incipies rem aliquam alicujus momenti, saltem contritionem exerce, & Deum invoca, dicens: *Deus in adiutorium meum intende.*

Quo versu Patres olim frequenter uti solitos refert Cassianus.

Tertiò, grates Deo de successu age, adito, si fieri potest Vererabili Sacramento: neque umquam tibi aliquid tribue, se Deo; idq; etiam verbis testare: quemadmodum enim Religio si etiam hæc nomina *meum & tuum* vitarunt, ita etiam hinc expedit proprium sibi nihil facere, ut fiat illud: Si quis ministrat, tamquam ex virtute quam administrat Deus; si quis loquitur, tamquam sermones Dei, ut in omnibus honorificetur Deus.

*1. Pet. 4.
Omnia Deo
tribue.*

Quartò, peculiaribus beneficiis solemnem quotannis die pro gratiarum actione destina.

Quintò, quotidie bis in examine, aut saltem semel, gratias Deo age, & omnia bona & mala quasi de manu ejus accipe.

Sextò, prævide agenda manè, vel pridie vesperi, & pro singulis gratiam pete, magnâ cum humilitate ac tui diffidentia.

Septimò, nullum umquam beneficium ab homine pete, quod prius à Deo omnium largitore id suppliciter efflagitaris, quasi impetrâris: dispensatores enim sunt homines. Deus ipse est Dominus, sine quo illi dispensare nequeunt, etiamsi maxime velint; neque quidquam negare, cum divinæ ejus bonitatis sum fuerit.

Octavò, præterea facit ad diffidentiam sui, in re propria inniti prudentiæ suæ, sed divinæ: & præterea humiliter ab alio consilium & auxilium poscere. Magnæ certè est argumentum arrogantia & præfidentia, si se solum quis sapere existimet nullius consilium exquirat, aut dicis causâ tantummodo, adhibeat qui sua collaudent consilia potius, quam dirigant. Certum verò est hominem sibi diffidentem, Deoque confidentem dum industriæ, tum prudentiæ, tum certè alterius prebitati magis, quam suæ confidere. Hoc in illis efficit ut resig-

*Prius à Deo
quàm ab
homine
quicquam
petas.*

*Arrogantia
eorum, qui
aliena consi-
lia respuunt.*

sint ad quævis iussa Superiorum, nihil detrectent, nihil amant cùm sibi diffidant.

Nonò, est & hoc diffidentia suæ argumentum & praxis *Modus lo-*
umquam dicere Faciam, Feci, Promitto, seu cum asseveratio- *quendi ejus*
e. Id effectum dabo; sed hoc pacto, Dei gratiâ & auxilio id *qui sibi*
ciam: Præstabo, si Dominus me dignatus fuerit juvare; & si *diffidit.*
ul attollere cor in Deum, atque auxilium petere.

Dignatus es, &c ut sup. pag. 10.

IACVLATORIÆ.

Non nobis, Domine, non nobis; sed nomini tuo da gloriam. Ex te *Psalms. 113.*
& in te, & pro te sunt omnia, Deus meus, & omnia.

Adjutor meus esto, ne derelinquas me; neque despicias me, Deus salu- *Psalms. 26.*
taris meus.

num est confiteri Domino, & psallere nomini tuo Altissime. *Psalms. 91.*
r singulos diebus benedicam tibi, & laudabo nomen tuum in sacu- *Psalms. 144.*
lum, & in saculum seculi.

conspiceantur tibi, Domine, omnia opera tua, & sancti tui benedicant *Ibidem.*
tibi.

quo autem mendicus sum & pauper: Dominus sollicitus est mei. *Psalms. 39.*

Domini est salus, & super populum tuum benedictio tua. *Psalms. 3.*

quoniam in te eripiar à temptatione, & in Deo meo transgrediar *Psalms. 17.*
murum.

conserva me, Domine, quoniam speravi in te; dixi Domino Deus *Psalms. 15.*
meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

DECIMÆSEPTIMÆ IMAGINIS
ANNOTATIO.

Considera, & pondera virtutem cum vitio, atque utriusque naturam expende.

Vis te magis ad **A** virtutem exstimulare? vide ut hac **B** vitio, totiꝰ mundo præponderet. Virtus tibi pollicetur ac ostentat laudem & præmia; vitium seruitutem & pœnas (qui enim facit peccatum, seruus est peccati.) Virtus, anima potentiâs sanat ac roborat; vitium sauciat triplici telo, ut sunt tria mundi mala, & perdit. Attende vtriusq; **C** occasionès, & amplectere virtutis, fuge peccati ansas. **D** Virtus omnis, quemadmodum patet in **E** paupertate, expeditum, ut **S. Franciscum**, facit, & viâ rectâ te promouet ad **F** salutem: **G** vitium verò à viâ salutis abstrahit, quemadmodum **H** mundus, & ejus amor ac diuitiarum ducit per vias amfractuosas, gravatq; ut minimum adscendentem, ac testudineum facit gradum. Quid ergo? primum illud in omni deliberatione propositum tibi habe, quem ad finem **I** creatus sis, utq; ad eum sola virtus, & qua cum virtute conjuncta sunt, te ducere, & promovere queant.

CAPVT XXXIX.

De primo medio meditationem atque affectus ejus
ampliandi: sive meditatio de Ponderatione vir-
tutis ac vitij, & illius electione.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. & ORATIO, ut
suprà.

PVNCTVM I. Considera Primò, quomodo Domi-
us omnia in pondere, numero & mensurâ creârit; & *Sap. II. Deus omnia*
quantum magnitudine, dignitate, precio cælestia hæc *fecit in pon-*
errenis antecellant, & æterna sint à te momentaneis *dera.*
anteponenda. Intuere igitur illa, & ex horum aspectu
effectum ad cælestia attolle, illa enim creavit benignis-
simus Deus ut tu qui cælum assiduè intueris, illius pul-
critudinem, magnitudinem, & in hæc inferiora im-
perium & hæc ipsa in Deo tuo contempleris. Vide an
ad cælestia non tantùm caput, sed etiam animum per-
petuò erectum habeas, & spiritualia ac æterna perituris
anteferas, an verò illa segniter uti mundani tractes. *Psalm. 6.*
Secundò attende quàm vera illa Davidis sententia: Ve-
nitamen vani filij hominum, mendaces filii homi-
num in stateris, ut decipiant ipsi de vanitate in id ipsum.
Quantum autem id Deo displiceat; Salomon docet, *Prov. 10.*
licens: Pondus & pondus, mensura, & mensura, utrum-
que abominabile est apud Deum. O quàm iniquo pon-
dere æstimantur cælestia, quàm magno appenduntur
terrena! Vide, quàm parvi materia virtutis, dura, aspera, *Judicium*
serpens, sitis, ardor, arenæ, injuriarum tolerantia (quam *mundi va-*
S. P. Ignatius suis magni faciendam, summiq; momenti *num.*
in cõspectu Creatoris ac Domini nostri asserit) pauper-
tas item, esuries æstimentur ab hujus sæculi filiis; & con-
trà quanti honores, voluptates, genus, robur, opes, &c.
faciant: imò nummum unum, verbum unum: sæpe
enim, vel ob hoc, vel illum, etiam vitæ & animæ æter-
nam jacturam faciunt; & veluti pueri de bullis & quif-
quiliis

quiliis disceptant; æterna veramque virtutem despiciunt. hinc tribunalia omnia litium ac litigantium multitudine obruuntur; æmulatio verò virtutis rara. Tertio, unde hæc contingant, & deprehendes ex eo, quòd finem creationis non respiciant, sed præsentia: si enim illi intenderent, nihil æstimarent ista, nisi quatenus ad illum iuvarent: sicut infirmus medicum & pharmacum ponderat ex eo, quòd ad sanitatem utilia, & miles arma, & quilibet artifex sua instrumenta, in ordine ad finem suum. Vide an communi errore abripiare, quid te turbet, quid speres, & quo fine, an meliora eligas, habitâ ratione salutis tuæ. & ad particularia vitia tua, & virtutes quas exoptas, descende.

Aspira, ut sup. p. 8. Hæcine firma, &c. ibid.

PUNCTVM II. Considera nullos rectius hæc considerare posse, & appendere quanti virtus, quanti mundus, quàm eos, quibus ista specie suâ non imponunt, qui que precium eorum intimè cognoscunt. Vide igitur quanti Deus ipse ista mundi bona æstimaverit, tum quòd improbis bona hæc ferè largiatur, filiis autem suis, & bonis virtutem, atque adeò idcirco filium in terram misit, ut nos mundi despectum, virtutis precium edoceret. Tunc credis reipsâ Deo tuo? inspicere vitam ejus, & tuam. Secundò, quanti Angeli vana hæc & virtutem N. faciant, qui perpetuò ad eam nos adhortantur. Tertio, quanti dæmones, qui assiduè dehortantur homines ex implacabili odio, & nihil non tribuunt suis servis & mancipiis, ut à virtute abducant; nihil timent, nullo domantur, nisi solâ virtute. non enim est potestas, ait Job, quæ comparetur ei. Quarto, vide quanto Ethnicis etiam improbis ficta & adumbrata virtus semper in honore fuerit, eamque reveriti sint, solo lumine naturæ illustrati: quibus honoribus illi suos, quos etiam habent, Anachoretas, sacrificulos colant, vanâ probitatis specie improbitatem summam velantes. Tu verò quanti facis? quantum laboras pro eâ? Quintò, ut

Job. 41.

virtutem

virtutem ames, considera quid sit virtus in se: nempe bona qualitas mentis, quâ rectè vivitur, quâ nemo male utitur, quàm Deus sine nobis in nobis operatur. Quid optas aliud, quàm rectè & beatè vivere? illa enim mala omnia vincit, & in vulnerabilis est, ac tales sui amatores facit, palmâque donat & coronâ, superat ardua, & petit volucrigressu atque alis cælestia. Deinde pulcritudinem ejus quasi intuere. Nihil certè, ait Lactantius, virtute pulcrius, nihil sapientiâ dignius inveniri potest, de hac agebat Plato, Si oculis conspici posset, mirabiles amatores sui excitaret. Clemens Alexand. in Pædagogo, In solâ, ait, animâ apparet pulcritudo: & ideò is solus, qui est virtute præditus, verè est pulcher, bonus, honestus: & solum quod pulcrum est & honestum, bonum esse statuitur. Sola autem virtus vel per pulcrum corpus apparet, & in carne efflorescit moderationis speciem amabilem ostendens, quando mores amquam lux quædam in formâ resplenduerunt. Ut autem id meliùs conspicias, considera Adamum in innocentia statu, ejusque mentem & animam benè ordinatam, & eandem post lapsum. Deinde considera virum hac vel illâ N. (pro quâ acquirendâ laboras) virtute præditum tibi notum, & attende quid in ejus intellectu, voluntate, memoriâ virtus efficiat: intellectum erum efficit, voluntatem rectam & tranquillam, memoriam sanctis cogitationibus implet; quid demum in corpore atque actibus ejus externis operetur. Tertio, aspice Rempublicam, & vide eam solam benè ordinatam, ubi optimi Superiores aliis imperant, & sic esse animam virtute ornatam, quietam, pacatam, ubi virtutis passiones sunt domitæ, ubi nihil timetur, nihil speratur. Sexto, considera virtutis originem à Deo esse, summo bono; vitium à dæmone, summo malo, imò verò vitium hominis summum esse malum, & virtutem summam & solum bonum. Nihil enim hominem bonum, sanctum, justum efficit præter virtutem; nihil im-

*Lactant. l. 3.
institut.
Plato.
Clem. Alex.*

*Virtus velut
lux in ho-
mine splen-
det.*

*Virtus in
alio conside-
randa.*

August.

probum, nulliusque precii & malum præter vitium. Quæ verò dementia, ut omnia bona velint homines præter se? August. Bona ait, vis habere; & nõ esse. Quod cum ita sit, nihilque te bonum præter virtutem efficere possit, quid vanitatem & iudicium hominum æstimas, quid bona caduca, quæ vitium proponit? quibus habitis neque melior, neque beator eris, imò peior & infelicio. *Hæcine vera*, ut supra pag. 7. vel *Iudicia tua Deus*, ut infra 563.

Quid vitii.

PUNCTVM III. Considera Primò, quid sit vitium, monstrum scilicet quod animam deformat, cæcam reddit, labe aspergit, morbisque plurimis affligit, & gravissimè triplici que telo vulnerat, scilicet in cogitatione, intellectu & voluntate, ut patet in superbiâ, avaritiâ, luxuriâ, irâ, &c. Finge igitur hoc, quod velles eradicatum in te, vitio laborantem alium notum aliquem tibi intueri, ejusque cogitationes, iudicia, sermonem &c. Deinde inspice te, quid vitium illud in tuâ cogitatione &c. operetur, & detestare generosè. Cogita deinde Angelos pulcerrimos, & sapientissimos, & quid in illis mentibus effecerit superbię peccatum. Secundò attende ejus bona, si quæ sint, una cum toto mundo, vide an ullo pacto cum virtute ponderari possint aut comparari. Tertiò, quanta sit virtutis N. libertas, quanta vitii N. servitus: quantum enim servit ambitiosus, avarus, gulosus, luxuriosus & quàm durę eorum leges? etiam si enim de animâ, famâ, vita que etiam æternâ agatur. Non possum, ait, &c. abstinere à vitio cui obligatus sum. Quartò inspice infernum & attende super omnia quantum Deus oderit peccatum, ipse infinitum scilicet bonum infinitum malum. Quintò, quomodo omnibus bonis spiritualibus animam spoliat, Dei amicitia, Spiritus sancti donis, fructu bonorum operum, denique eheu! debeat è libro vitæ, &c. *Hæcine vera*, ut su. pag. 8. Considera, quid sit occasio virtutis, quàm calva à tergo, uti fingi solet, ita ut numquam recuperari queat; quàm studiosè acceptanda.

acceptanda, & vitium ejusque occasio vitanda; quanta *Occasione utendum.*
 ex illa neglectâ tristitia, ex hâc vitatâ lætitiâ consequatur. Sextò, considera quomodo uno aliquo heroico actu per occasionem oblato, sæpè fortiter eo utendo, in perpetuam se quis asserat libertatem; vitii verò similiter sese occasione laqueatâ objiciente, in perpetuam transferat servitutem: hanc fugere firmiter statue, & principiis obstare: quia serò medicina paratur, qui que amat periculum, peribit in eo. Quantum, aiebat Seneca, possumus à lubrico recedamus, in sicco quoque parum firmiter stamus. *Eccli. 3. Epist. 17.*

Exercitium brevius ne cum mundo in virtutis precio erremus.

JUDICIA tua, Deus, vera, justificata in semetipsa. Credo tibi, & spero in te, & toto corde te diligo. Utinam ego & homines scaperent, & intelligerent, & novissima providerent. O stateram dolosam, in quâ virtus, & pax, & honor, & gloria appenditur; & tu simul omne bonum Christe JESU; & in aliâ lance peccatum, & servitus ejus, & tormenta, & tamen eheu! præponderant, & stultitia & injustitia placent, tu verò sapientia & bonitas infinita displices. Tolle à me insipientiam meam, ut sciam quò tendam, quem sequar, quò me virtus, quò vitium trahat; quanti apud te illa, quanti apud Sanctos & Angelos tuos, & prudentes omnes: & qui me amasti plus quàm te, ut sic loquar; cum mortuus sis pro me, fac ut vivam tibi; & propter te ex nunc in æternum, moriar mihi.

Exercitium longius:

CLAMABAT, Dulcissime JESU, ad te, cum adhuc peregrinus esse dignareris in terrâ hâc, cæcus sedens secus viam: JESU, fili David; miserere mei. neque quicquam petebat, nisi ut videret lucem istam brevem, instabilem, quam quotidie tollit nox, & alternant multæ vicissitudines. Sed quæ est benignitas tuâ) dedisti ei, ut te etiam aspiceret solum in justitia, lumen indeficiens; desiderium collium æternorum; lucem veræ fidei, & vanitatem rerum omnium dispiceret; ac te *Lucæ 18.*
 sequer-

Pfal. 101.

sequeretur. Hoc lumen jam humiliter flagito à te, & quanto affectu, tu nosti, ô Sapiencia æterna, hoc peto, dum tempus est miserendi, & dum venit tempus, idq; ut te amem, & inveniam, ac donum intelligentiæ tuæ. Nescit enim homo precium ejus, nec invenitur hic in terrâ suaviter viventium, id est, hominum carnalium. Abyssus dixit: non est in me; astuti enim hujus sæculi non inveniunt eam. Et mare hujus mundi loquitur: Non est mecum. Abscondita es, ô Sapiencia, ab oculis omnium viventium, & volucres celi, & sapientes hujus mundi, lates, sed, quaeso, ostende mihi faciem tuam, & salvus ero.

Iob. 28.

Doce me, ô Sapiencia, æstimare voluntatem tuam, & virtutem veram. Quis enim eam ritè æstimat? egone? & diligo, & quero eã super aurum, & topazium? ita cupio toto corde: omnes ut video, quæ sua sunt, querunt, & quæ sunt sæculi hujus. Quid verò ego pauper & inops hodie moriturus? nõnne & mea quaram, id est, te Deum meum, & omne bonum? quid enim mihi est in celo, & à te quid volui super terram? Queram ergo te, dum à me misero adhuc inveniri potes, invocabo te dum propè es ut venias, quia & hodie te mihi dare paratus es, & ego desiderio desideravi te suscipere. Et quorsum? ut videam te, & adhæream tibi, & unus tecum sim, & in lumine tuo videam lumen, & tenebras, id est, creata despiciam mundi hujus. Veni, veni lumen cordium, & fac de tenebris lumen splendescere, & amoris tui in me ignem accende, nihil aliud peto, uti spero; mentitur enim, scio, sæpè iniquitas sibi.

Applicatio
ad Com-
munionẽ.

Mundi va-
nitas

Pfal. 61.

Vitiorum-
quæ illece-
bræ.

Vitii mala.

Virtutis
laus.

O quàm mendaces filii hominum in stateris, ut decipiam ipsi de vanitate in idipsum! pro virtute enim & regno calorum, & pro te, eheu! vix pes à terrâ levatur, appenduntur in staterâ nimis injustâ virtus & mandata tua, nam mundi bona longe præponderare consueverunt, virtus & lex tua convertens animas, & sanans omnes ferè contemnitur. Vitium verò ecce lethalter vulnens animas nostras, ita intellectum excæcat, ut suscipiatur, voluntatem obdurat ut queratur, memoriam fœdat ut studiosè desideretur, & tamen fumo & flore citius perit & transit; & trahit in mortem sempiternam, & abstrahit à te ô via, veritas & vita. Quid verò virtus? nos tibi similes facit & proximos

proximos, & filios charissimos ducit in patriam, & sola bonos facit ac beatos. Verum tamen contemnitur ista, sic vani filii hominum & mendaces decipiuntur miseri & decipiunt. Non est qui recogitet corde, omnes, aiebat ille, declinaverunt, & inutiles facti, vix est qui faciat bonum. O quanta, quanta cœcitas nos miseros premit, quanta tenebra! & nōne tamen tu lucas nobis, & de propinquo lucas, qui omni horâ paratus es venire ad me, ut illumines vultum tuum super me, & habites in me, & ego vivam in te, ut videam vanitatem mundi, & laqueos ac vulnera declinem? Sed eheu miseri! ruimus, ruimus ultrò in hostes, & laqueos avaritiæ, superbiæ, & luxuriæ, quasi ignari essemus, quomodo vitium gula vulneraverit Adam patrem nostrum, & arrogantia romphæa Angelos deturbârit, quos cum Lucifero turpissimos, pessimos, crudelissimos, ex purissimis spiritibus effecit.

Psal. 137.

Sed hæc est dementia & insipientia filiorum Adam, Redemptor mi, adhuc alta sperantur & spirantur, & servire libet vitio huic N. & illi, libertate sanctâ donatis, & sanguine tuo preciosissimo redemptis. Erravi & ego, Domine sicut ovis quæ periit, quare, obsecro, servum tuum, quia mandata tua non sum oblitus, & deduc me in semitam rectam, occasiones devitare concede, & averte benignissimâ manu tuâ, ne unquam intrem in tentationem. Etenim video mundum hunc laqueis plenum, ubique pedicas, ubique foveas, Quid verò alteri suaderem? quid filii sæculi prudentes in generatione suâ? ô JESU, ô via, ô Sapiencia, ô veritas, ô salus unica, nemo evadet sine te, nemo vivens, aut moriens, seu vigilans, seu dormiens, nemo sine te, nisi enim custodieris animam nostram, frustra vigilat qui custodit eam: nisi domum adificaveris tu, in vanum laboraverunt, qui adificant eam: tu enim salus nostra, fiducia nostra, protector noster, & unicum refugium nostrum. Amen.

Psal. 118.

Praxis ad virtutem ac vitium ex merito ponderandum.

RIMÒ, seriò considerare semitas domus suæ, & exquirere quæ malæ consuetudines, qui defectus in animâ, qui in corpore,

Adverte
quas consue.

*indines ha-
beas pravas.*

corpore; & catalogum horum facere, atque super his aliorum exquirere iudicium.

Secundò, aliquando, saltem semel in mense, eum perturbare, & videre profectum & defectum.

Tertiò, referre alicui vel familiari, vel confessario numerum defectuum: quod apprimè utile observavit S. P. Ignatius.

*Occasiones
virtutis ob-
serva.*

Quartò, considerare potissimùm in vitiis & virtutibus, quænam eorum sint occasiones; ut vel eas, si de vitio agitur, evites; aut amplectâris, si quidem virtutes eæ fuerint. Magna enim probitatis ac salutis pars pendet à diligenti in utramque partem occasionis prævisione.

Quintò, sæpè se confundere ex eo quòd videas tot improbos, fures, latrones, tanta tolerare pro scelere perpetrando incommoda, imò etiam omnes mundanos, ut desideria sua expleant.

Sextò, consideratis peccatis præteritæ vitæ, & laboribus pro mundo ejusque legibus toleratis, discernere quid simile pro virtute acquirendâ.

*Vide ut
quantum
tribuisti
mundo, tan-
tum Deo.*

Septimò, numquam ob hominum gratiam, aut iudicium, aut rem ullam temporalem, virtutem piæque consuetudines deserere. illud enim esset eam minimi facere, eique rem vanissimam præponere: sed ea quæ semel probata ac decreta, constanter prosequi oportet. *Dignatus es, &c. ut sup. p. 10.*

I A C V L A T O R I Æ.

Psal. 117.

Illumina, Domine, oculos meos, ne umquam obdormiam in morte, ne quando dicat inimicus meus, Prævalui adversus eum.

Psal. 118.

Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo.

Ibidem.

Iniquitatem odio habui, & abominatus sum, legem autem tuam dilexi.

Ibidem.

Quomodo dilexi legem tuam, Domine! totâ die meditatio mea est.

Ibidem.

Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua! super meliori meo.

DECIMÆOCTAVÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Age, & vide quid amico de virtute delib-
ranti, & quo simili ei suaderes.

HAeres, & adhuc vis animum ad virtutem
reddere promptiorem? vide quid coram Deo
sincerè amico A suaderes, idq̄, facito. quod si reti-
net te B vitium, & maximè prava C consuetudo,
(quæ quasi necessitas catenam nectit, & à filo in-
cipiens crescit in rudentem) abrumpe: sequere D
simpliciter & E prudenter (quod serpente & co-
lumbâ notatur, Matth. 10.) ducem Angelum,
Christiq̄, in viâ rectâ consilium. Salutis F occasio-
ni invigila. Excogita simile aliquod, aut dissimile
quo tibi G virtutem representes. Hoc enim H Do-
minus Iesus parabolis I pastoris, K satoris, L vineæ,
M prodigi usus, nos edocuit.

CAPVT

CAPVT XL.

*De secundo medio meditationem, atque affectus
ejus ampliandi, sive de Prudentia filiorum sæ-
culi imitanda in electione virtutis, & ut sibi
quisque suadeat, quod amiciissimo suaderet.*

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. Ora Dominum,
ut tibi possis eligere, & suadere quod alteri.

PUNCTVM I. Considera, quàm prudentes sint filij
hujus sæculi in curandis negotiis suis, opibus, voluptate
aut honore quarendis; quàm seduli nocte, dieque, ut
consilia bona indagent; quàm prompti & indefessi, ut
ea perficiant quæ sibi utilia fore perspexerint: neque
pericula maris aut latronum deterrent, nec labor con-
tinuus, neque eventus infelices aliorum. Confer cum
ea quam filii lucis in salute suâ adhibent diligentia, &
confundere; deinde statue in re tanti pōderis, id est tuâ
salute, prudentissimos atque sapientissimos in consi-
lium advocare, neque permitte ut Deus queri de te
possit seruo suo, dicens, Quis cæcus nisi seruus meus,
aut quis surdus nisi ad quem nuntios misi? Et cum ne-
mo scire queat quid sit in homine, nisi spiritus homi-
nis, qui est in homine; in primis in consultando de vir-
tute vel profectu, rationem ab omni affectu alienam
adhibere convenit, & scire tum commodè id fieri, cum
rem negotiumque nostrum, velut alienum, ob oculos
ponimus atque appendimus, velut Davidi Regi ele-
ganter Propheta Nathan peccati commissi enormita-
tem exposuit, & mulier illa Thecuitis eidem, ut Absa-
lonem in pristinam gratiam reciperet, persuasit. Vide
ergo conversationem, vitam tuam, vel partem aliquam
illius; vel defectum aliquem, quem emendare studes.
non tuo, ut ita loquar, sed alieno oculo, dispice an ve-
rè hoc vel illud in aliò probares, quomodo in hoc, vel
illo

*Prudentia
seculi imi-
tanda.*

Isaia 42.

1. Cor. 2.

2 Reg. 12.

3 Reg. 14.

illo illi suaderes, an esse ad horã pauperem, & æternũ divitem, vel ad horam humilem, & æternũ gloriosum, ad horam imò momentum lugere & pati, & æternũ lætari & triumphare, an contrã probares; quamque illi viam monstrares, tu ipse eam capeffe, tutiorem nempe & commodiorem ad virtutem & ad salutem. Adverte verò quanta meritò, & quàm acerba hæc exprobratio futura sit in iudicio, si quando is qui aliis viam ostendit, facem doctrinã prætulit, in devia & tenebras sponte ivisse arguetur. Appende illud, Servus *Luca 12.* enim qui scit voluntatem Domini sui, plagis vapulabit *Iacob 4.* multis, & scienti legem & non facienti, peccatum est illi. *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Hæcine firma fide*, &c.

PVNCTVM II. Considera à bonis consiliis capeffendis nihil magis nos avocare, nihil magis profectum retardare consuetudine aliquã inveteratã: quot enim cohortationibus & commonitionibus opus, ut quis pravum aliquem habitum exuat; Ossa hominis, inquit *Iob. 20.* Job, implentur vitiis adolescentiæ ejus, & cum eo in pulvere dormient. Adolefcens juxta viam suam, etiam *Prov. 12.* cùm senuerit, non recedet ab eã; Sapientis dictum est, *Consuetudo mala grave impedimentum.* adeoquæ verum, ut hoc ipsum exprimere volens Jeremias, dixerit, Si mutare potest Æthiops pellem suam, aut pardus varietates suas; & vos poteritis bene facere cùm didiceritis malum. Siquidem quasi altera natura consuetudo est, & velut catena, quã homo alligatur, ut *Aug lib. 8.* expressit Augustinus: Ligatus, air, eram non ferro alieno, sed meã ferreã voluntate; velle meum tenebat inimicus, & inde mihi catenam fecerat & constrinxerat me: quippe de voluntate perversã facta est libido; & dũ *Confess c 5.* servitur libidini, facta est consuetudo; & dum consuetudini non resistitur, facta est necessitas. Quocirca dum *Consuetudo velut catena.* de virtute sequenda, vitioquæ fugiendo tecum disceptas, principiis obsta, insta operi, ac vehementer cavendum tibi existima, ne malum, si moram etiam parvam habeat, & inveteretur, & paulatim ab uno illius gradu

Matth. 16.

in deteriora labaris; nõnne D. Petrus cùm primò negasset; secundò, iuramentum addidit; tertio, Christum detestatus est?

Ioan. 11.

Quatriduanus Lazarus non nisi lacrymis & clamore suscitari potuit, qui est peccatoris simulacrum, quem peccandi usus sepelivit, ligavit, velavit, fœtentem effecit, & lapide grandi (consuetudine nimirum) conclusit. Hoc igitur vel solum calcar sufficere poterit ad profectum si bene appendatur, timor nimirum pravæ consuetudinis; quæ ubi inoleverit, hominem gravissimo salutis æternæ periculo (potissimum in morte) exponit. Vnde agebat S. Augustinus: Quæ tenuissima licia putabantur, in funes nauticos excrescunt, & si non abrumpatur id ipsum exiguum & tenue, revalescit iterum, & fortiùs alligat. Neque minùs juvabit attendere, ad salutem è contrario nobis auxilia magna præstare bonam consuetudinem; itaque pervictis difficultatibus stude eam acquirere, & habebis in virtute constantiam, & verè magnum solatium. Nam priusquam eam quis fuerit consecutus, laborum affatim exhauriendum, uti assolent semper discentes, & numquam ad scientiam pervenientes; eâ verò obtentâ, lata fit via mandatorum, & suavis etiam in ætate senili. O quantum solatium, habitu acquiitò, laborem nec sentire virtutis, nec Religiosæ vitæ molestiam, sed veluti partis opibus securè frui! *Haccine vera*, ut sup. pag. 7.

*Consuetudo
bona utilissi-
ma.*

PUNCTVM III. Considera omnia quæ in mundo sunt, à liberali Dei manu creata esse, tum ad usum, tum etiam ad disciplinam ac institutionem nostram. Idcirco vix quidquam ad spiritualem vitam accommodatius esse S. P. Ignatius agebat communicatione cum Deo, quæ est virtus seu pius habitus ex creatis eruendi, quæ ad spiritualem utilitatem valere possunt; & ad cælestia mentem atque affectum elevare, memoriam piis cogitationibus & similitudinibus fœcundare, & voluntatem iis veluti faculis accendere. Et vide quomodo hæctenus iis usus, an ut sapiens Dei filius. Ex creatis scientiam

*Communi-
catio cum
Deo valde
utilis.*

scientiam Creatoris & aurum amoris ejus colligas, an verò potiùs venenum, & agas sicut equus & mulus quibus non est intellectus. Per ejusmodi considerationem vide ut similia varia sese offerant, quibus per visibilia ad aliquod invisibile ascēdas. ut cùm ex pulcritudine eorum quæ videntur, quasi ex vestigio divinam contemplamur: vel per invisibilia creata, utpote animam nostram, invisibilem Deum: vel denique per visibilia, ad alia visibilia speculanda assurgimus; quemadmodum in parabolis & apologis Sapiētia divina præmonstravit. Felices, ait Richardus, quibus vertitur in scalam, quod aliis solet in ruinam: felices, quibus exteriorum scientia fit schola ascensionis, non ruina dejectionis: felices, quibus scientia illa quæ inflat, non est ad inflationem, sed ad inflammationem ejus qui ædificat: felices, quibus temporalium pulcritudo, fit æternitatis instigatio. Vis ad virtutem te excitare, meditationumque ac cogitationum amplam habere segetē? aspice hunc orbem spectabilem, ejusque pulcritudinem & varietatem admirare; & considera quomodo sese habeant creaturæ erga conditorem suum. Primò, sicut speculum divinorum, ut Trismegistus dicere solebat, & liber divinitate plenus. loquuntur in auribus nostris potentiæ, sapientiam & bonitatem ejus, eamque dilaudant. Secundò, quomodo ei omnes obediant. Tertiò, quomodo serviant tibi omnes, teque instruant, si rectè attēdere volueris. unde Sapiens ait, Vade ad formicam, ô piger. & Sapiētia ipsa: Estote prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbæ. Quartò, quomodo omnes conentur se servare, & pleræque pro conditione suâ crescere & perfici, ut & nos doceamur progredi in viâ Dei, & crescere de die in diem, & parta conservare.

*Psal. 31.**Richard.
tract. 3. de
Exterm.
mali.**Aspectus
mundi exci-
tat. ad vir-
tutem
Trismegist.**Prov. 6.
Matth. 10.*

Exercitium brevius de Morte.

Esaia 42.

CREDO tibi, Domine mi, ô Sapiaentia aeterna, & in te spero, & diligo te corde meo. O JESV, dixisti olim. Quis cœcus nisi servus meus, & quis surdus, nisi ad quem nuntios meos misi? Verùm, ô bonitas infinita, erũntne prudentiores filij sæculi in generatione suâ filiis tuis? ut eligant illi potiora, & nos deteriora, illi honores quoad possunt longos, & opes magnas, & gaudium præ dolore, & pacem præ bello; ego verò in illa N. re bellum tecum, & paupertatem, & dolorem, & ignominiam aeternam? Absit à me, absit à te, qui sanguine tuo & lacrymis scripsisti legem tuam & sapientiam in cordibus nostris, & humilitate tuâ, & tormentis tuis vana esse bona mundi hujus clamas, quibus abstrahimur, & illicimur, & aeterna perdimus, & te omne bonum. O utinam precium virtutis discerem ex te, & vitâ tuâ omni N. ex Angelis, ex hostibus meis, imò & ethnicis; da obsecro, ut illam propter te & occasiones omnes N. sequar. sic mihi ut alteri suadeam, consulam; uti alium aliquem ita me ipsum horter, vrgeam, ut sapiam, & intelligam, & novissima provideam, & te diligam. Amen.

Exercitium longius.

Lucæ I.

Prudentia
sæculi.

HEV mihi! quàm densis tenebris involvimur; ô lux aeterna, veritas amabilis, Christe JESV, sapientia Patris, magni consilii Angele, veni, obsecro, & illuminare his qui in tenebris, & umbrâ mortis sedent, ad dirigendos pedes nostros in viam veritatis & pacis. Pedes mei sunt amor meus, illo feror quocumque feror. Quid verò amo? in illo & illo N. eheu damna mea, & morbos animæ & mortem. ab his sibi ut caverent, ipse alios monerem, fateor; ego verò cœcus & infelix homo amplectar? & te omne bonum, Deus, vocantem ad suavissimos patris amplexus, id est, perfectionem fugiam? video alienos defectus, damna, & mea ignoro aut negligo, in alienis lyncei, in nostris eheu cœci sumus. O quanto prudentiores filii hujus sæculi filiis lucis in generatione suâ sunt! Suademus, ecce, amicis N. hac & illa ut meliora, viam ad aeternitatem esse irremeabilem, incertum mortis diem,

diem, horam, momentum, vivendum esse quasi hac horâ mori-
turi, hæc alteri & ego ingeminarem, etenim fastidiosi sumus ad
alienos defectus, prompti ad eos arguendos: nobis verò blandimur
querentes excusationes in peccatis. Nónne meritò dicere posses:
Medice, cura te ipsum, cum aliis sana consilia demus, & ipsi de-
teriora sequamur? Lucæ 4.

O quàm durum iudicium servo illi, qui scit voluntatem do-
mini sui, & non facit! certè plagis vapulabit multis. Quid enim?
scio mortem in ollâ istâ; sive creaturâ N. & non exclamo? scio Lucæ 12.
vitam in cruce tuâ, & calice tuo, & piget in eo gloriari? video Mors in
creaturâ
latet.
te in humilitate, paupertate præeuntem, & sequi servus domi-
num dedignabor? Quid faciam tibi ô custos hominum? Ne in-
tres, ô Domine, in hoc iudicium cum servo tuo, sed fac mihi se-
cundùm verbum tuum in bonum, ut quod aliis ipse suaderem in
vite statu, in virtutum delectu, vanitatis contemptu, & defe-
ctuum extirpatione; ipse sequar, ne audire cogar illud: Tu qui Rom. 2.
alium doces, te ipsum non doces: qui prædicas hoc illúdve N. alte-
ri, te ipsum negligis. Et qui tibi nequam servus, cui bonus esse pote-
ris?

Qui te spernit omne bonum, quid amare potest, nisi omne ma-
lum, & universitatem iniquitatis? Et fieri hoc potest, ut susci-
piam illam in animam meam, & te, quem expectans expecto,
amantissimum sponsum illius, excludam? ut non sit tibi locus in
eâ, nisi in spinis & urticis vanitatis & pravitatis? Sed quis potest
facere mundum de immundo semine? néanne tu, qui solus es? Da
igitur, ô Sapia aterna, ut ita dirigam vias meas, ut alteri
præmonstrarem; ita desistam à malo, ut alteri suaderem; ita
meliora eligam, ut amicissimo auctor essem, ut qui te Regem re-
gum hodie suscepturus sum, quem amo, & quero toto corde. Et
quid, quaeso, me tenet videntem meliora, & probantem? eheu!
Domine mi, liberator meus de inimicis meis iracundis, sola est Eccl. 14.
 Applicatio
 ad Cõmu-
 nionem.
consuetudo gravis quadam & perniciosa catena, soluenda utique
faciliùs quàm rumpenda, nisi per te Domine virtutum. Exsur-
gam, exurgam, & gratiâ tuâ sequar te, Domine, non nectam Bern. serm.
 de 7. verbis
 Domini.
moras ne invalescat consuetudo, & veniat nox, & videre te ne-
queam, ô lux mea, & fugias à me aternùm, & derelinquas me.

Absit

Consuetu-
do dura.

Propositi-
um pium.

Absit, absit, absit, ô bonitas, ô amor, absit hoc à te, absit à me in æternum. Non tardabo venire ad te, virtutemq; N. tam necessariam ut tibi placeam, querere. Amo enim te ex toto corde meo, ô lumen oculorum meorum, unicum refugium meum. Solve colligationes impietatis, solve vincula; quæ me libertate per sanguinem tuum donatum retardant: Da mihi permas sicut columbæ ut volem, & requiescam: sustolle me super altitudinem terræ, ut frustra iaciatur rete ante oculos meos: ut liceat mihi videre opera

Baruch. 3.

manuum tuarum, & discere, ubi sit prudentia, ubi sit virtus, ubi sit intellectus, ubi longiturnitas vitæ & victus, ubi sit lumen oculorum & pax. Vbi verò est requies nisi in te? ubi lumen oculorum, nisi in te lux vera? ubi longiturnitas vitæ, nisi in te vita

Prover. 30.

mea, quem amo supra omnem vitam? Quatuor sunt etiam minima terræ, & ipsa sapientiora sunt sapientibus; fornicæ populus infirmus, quæ preparant in messe cibum sibi; lepuscus, plebs invalida, qui collocat in petrâ cubile suum; Regem locusta non habet, & egreditur universa per turmas suas; stellio manibus nittitur, & moratur in domibus Regum. Ad hæc me mittis & ad formicam, ut queram te dum inveniri potes, & cibum qui non perit: & esse jubes prudentem sicut serpentes, & simplicem sicut columbæ. Benedictus sis in æternum. Ecce messis nostra jam est & jubes, ut operer cibum in vitam æternam; id est, te queram qui permanes in sæculum sæculi.

Matth. 10.

Et ubi erit, ô anima mea, cubile tuum? nonne in foraminibus petræ: Petra autem mea es tu, Christe JESU, & refugium meum tu unus es. Utinam ita bibam hodie de spiritali petrâ, ut non sitiam creaturæ solatium in æternum! utinam missus ad formicam piger, & ad columbam, ut discam simplicitatem, & serpente, ut discam prudentiam, te ubique mihi præsentem, & in omnibus audiam creatis, quia tu per ea loqueris mihi, sed eheu! sæpè surdo & muto, & tamen loqueris, surdo loqueris. Sonet, obsecro, vox tua in auribus meis, ita ut audiam, & omnis creatura hortantis ut amem te, & omnis spiritus laudet te, Domine, & omnia opera tua assidue dicant: Ipse fecit nos, & conservat nos, ut serviamus tibi, ut tu vermis servias Deo nostro. Clamat ad me omnis creatura: Quis magnus sicut Deus noster? clamor eorû,

Psal 99.

species

species eorum. Et cur clamant, ut veniam ad te, audiam te, ut serviam tibi, & ego quem emisisti precio magno, non te glorificabo & portabo te, Domine, in corpore meo, in animâ meâ, ut verâ virtute tibi uniplacem, tibi qui unus es Deus meus, Deus cordis mei & omnia? Tu conditor meus, & finis, & Pater, & Dominus meus, & caro tua verè est cibus meus, & sanguis tuus est verè potus meus, ut vivam & tibi vivam, quod desidero totis viribus meis.

Praxis de Prudentiâ sæculi.

P RIMA, Observa obambulans per plateas & campos industriam hominum, quam quisque in suis exercet, & ex ea spirituales aliquem fructum collige. *Communitatio cum Deo.*

Secundâ. Ex creaturis omnibus assuesce idem facere, & destinò modò de hac, modò aliâ creaturâ philosophare.

Tertia. Pii sermonis ansam sic cape, & per viam disquire ad tempus jucundè transigendum, quæ ex hoc vel illo elici spiritualia possint; & multa, eaquæ magno cum oblectamento sese offerre videbis. *Pii sermonis instituendâ ratio.*

Quarta. Applicari etiam possunt nominatim conditiones earum creaturarum, quibus aut Christus, aut Beata Virgo adumbrantur in Scripturâ, ut navis, arboris, solis, luminis.

Quinta. Diligenter exquire, quas habeas, etiam naturales pravas consuetudines, easquæ contrariis vincere stude. Nullam ego majorem existimo prudentiam, cum, ut dixi sæpè, optima consuetudo usu ac tempore non minùs facilè quàm pessima contrahatur. *Consuetudinibus bonâ utilitas.*

Sexta. Quemadmodum avari ex re qualibet lucrum facere conantur, ita etiam tu, asceta, consuesce: & seu bona, seu mala eveniant, in omnibus vide ne de statu animus deiiciatur, ac divinæ voluntati tuam conforma.

Septima. Ut sæculi filii potentioribus ambitiosè adhærescunt, ita tu virtutis alumnus, amicos & studiosos illius observa, & quoad potes cum iis fac habeas consuetudinem.

Octava. Considera quæ passiones in te maximè vigeant, iisque ad profectum spirituales utere: verbi gratiâ, superbus es? utere superbiâ, & ad verè alta ac sublimia animum attolle, terrena despice, humana judicicia præ divinis contemne. Neque patiaris ut insipientiæ illius meritò arguaris, quâ mundi amatores momentanea æternis, vana veris, creaturam creatori & summo bono anteferunt. *Nota est utere passio- nibus ad profectum.*

I A C V L A T O R I Æ.

- Luc. 15. **P**rudentiores sunt filii huius sæculi filiis lucis, in generatione sua.
 Rom. 8. Prudentiæ carnis mors est.
 Iſaiæ 42. Quis cæcus niſi ſeruus meus?
 Pſal. 118. Averte, Domine oculos meos, ne videant vanitatem: in viâ tuâ vivifica me.
 Pſal. 17. Quoniam tu illuminas lucernam meam; Domine Deus meus, illumina tenebras meas.
 Pſal. 24. Dirige me in veritate tua, doce me, quia tu es Deus Salvator meus, & te ſuſtinui totâ die.
 Pſal. 138. Proba me, Deus, & ſcito cor meum, interroga me, & cognoſce ſemitas meas.

DECIMÆNONÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Confidera quomodo virtutem N. in morte coluiſſe optabis: vitaque & occasione utere.

Vide an non virtutem, præ vitio ſecutū te fuiſſe in A morte optares. Sola enim tibi B virtus aderit ac ſolatio erit, cum C peccatum ac vermis ejus torquebit, D mors terrebit, E demon paratus adſtabit ad rapiendam animam tuam: cum etiam F intimi amicorum, opes & caro ac ſanguis deferent: cum G occaſio abierit, omniſq; mundana H voluptas ludiq; perierint. De facultatibus tuis unica tibi I ſindon ſupererit, affines K amiciq; funebrem quidem pompam proſequentur; ſed, eheu! deferent, terræq; ſimul & oblivioni tradent: quorum etſi ſocietatem L appeteres, nihil tamen obtineres. Contra M juſtus, à virtute & Angelus recreatus, mortem in vitam, dolorem in gaudium commutabit. O quàm tranquillo animo juſtus, quàm perturbato peccator ad N. Dei judicium accedet!

CAPVT XLI.

De tertio medio Meditationem atque affectus ejus ampliandi, sive de Morte, & consideratione eius quod tunc nos elegisse optabimus.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. & ORATIO, ut supra.

PUNCTVM I. Considera quorsum in hâc vitâ à Deo collocatus sis; numquid ut spatio brevi horæ vnius æternum gloriæ pondus mercarere? proinde nihil tibi, nihil ulli homini aliud est quod agat: & vide quomodo plerique mortalium alia omnia agant. Secundò, animadvertite quomodo, ubi venerit hora hæc, affectum esse oporteat eum, qui in hâc vitæ scenâ ritè partes suas egerit, & in hoc mercatu opes veras compararit, quomodo exulter de mortis nuntio, anhelet ad eã, ita planè ac si famelicus ad opiparam cœnam, operarius ad mercedem, mendicus ad regnum vocatur: è contrario malos inertes, tum cum fatuis virginibus serò cogitare de oleo, de lampadibus, & citò rapi ad judicem omnibus relictis, nudos, obæratos, & gravissimè perterritos. Quis sapiens hæc considerat, & non continuo virtutem N. etsi radix ejus amara est, libenter amplectitur, vitiisque absinthium detestatur?

Finis creationis.

Mors bona quàm felix.

Matth. 25.

Nunc vide, quos imiteris, vide an jam paratus sis ire ad judicem, & rationem reddere, atque ita tamen te vivere oportet, ita virtutem colere.

Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ.

PUNCTVM II. Fingete videre ejusmodi hominem moribundum, vel N. notum aliquem divitem magis quàm bonum, & cogita quàm amara sit & recordatio mortis habenti pacem aliquam in divitiis suis, quid cogitet, dicat, sentiat de mundo, ejus gloriâ &c. dum oculos retorquet ad loca & tempora, delicias pristinas, & amicos, quibus fruebatur, quibusque jam extremum

Mors mala è quàm infelix.

vale & perpetuum dicendum erit: versa omnia videbit in luctum, & cantica in lamentationem, & dies istos brevè æternâ cum nocte esse commutandos. O quàm vana tunc apparebunt mundi hujus irritamenta, quàm amaræ delicia: ubi erunt illæ, ubi amici? Amici solem orientem, quod dicitur, respicient & adorabunt, heres ad hereditatem & spolia anhelabit. Tentationes undique ingruent, & te obruent. Nunc vide quid dives, & gloriosus, & deliciosus ex omnibus hinc secum auferent & quid tu. Contrâ accidet piis viris, & timentibus Dominum: hi enim ea quæ priora sunt relinquent siccis oculis, labores facundos præmiorum & solatii exhaustos gaudebunt, exilium peractum, quietem paratam, & coronam post legitimum virtutis certamen.

*Moribundus
quid de futu-
ris cogitet*

Hæcine vera. vt sup. pag. 7. vel O vita ut infr. pag. 579.

PUNCTVM III. Fac moribundum ad futura cogitationem convertete, illic decursum sæculorum usq; ad iudicium videbit, & in eo mundi regnorumque illius multiplicem mutationem, nullam sui memoriam. Vide, ô vanitatis ludibrium, & nobilitatis, vide ambitiose. Secundò æternitatem horrendam intuebitur; in quam passu uno eheu! quàm incerto, quàmque formidabili, tibi & mihi hodie, hâc horâ fortè transeundum. Attende jam diviti peccatori iudicium paratum esse, uti & tibi & mihi, & accusatores & tortores multos, incertissimum exitum, cum nesciat homo, amore an odio dignus sit. Credis hæc? *Credo tibi, ut sup. pag. 7.*

Tertiò, appende ab hoc momento & passu illo pendere universam æternitatem, & omnem eo occasionem salutis eripiendam. Deus bone, Deus bone! Hæcine credo, & non horresco? ô quàm meritò exclamabat Moyses, Utinam homines saperent & intelligerent, & novissima providerent! Quartò jam verò attende quid post mortem homini accidat, & ex nunc prospice quale futurum funus tuum, quale & ubi sepulcrum. Funeris fortè longa erit pompa, sed brevis: comites erunt amici

amici, sed frustra cadaveri non sentienti, neque valentes opem adferre: lugebunt crescete forte lacrymâ, sed certè inani. Nunc verò descende in sepulcrum tuum, procumbe velut vivens mortuus, hiantesque vermes, & bufones ad prædam venientes contemplare: aspice ut in saniem mox defluere incipias fœtidum cadaver, quod horrent omnes & fugiunt. Et tu potes adhuc fovere corpus in detrimentum animæ tuæ? vide denique quò se vertere possit ad solatium peccator post horam auditam mortis, & cùm venerit Dominus ut ponat rationem cum servis suis. Quò se yertet miser? suprâ videbit iratum Deum; infrâ hiare barathrum, circa fremere hostes, intus rodere conscientiam: & ab horâ hâc videt, imò à momento longissimam pendere æternitatem. O æternitas, æternitas, æternitas à momento pendens, tremenda æternitas! An apprehendis? an credis? an opera id tua, & mea loquuntur? an cura & sedulitas?

Exercitium brevius.

O Vita mea unica Christe JESU! Credo tibi, & in te spero, & Eccle 9.
 toto corde te diligo. Nescit homo finem suum, sed sicut pisces capiuntur hamo! sic capiuntur homines in tempore malo. & ego nonne fortè hodie ingrediar viam universæ carnis? numerus enim mensum meorum apud te, ô JESU, imò momentorû. Tunc Iob. 14.
 verò cùm omnia transferint tanquam umbra, quid amasse volam? quid cogitasse, dixisse, fecisse? quos beatos dixisse? an pauperes, humiles, mites, lugentes, patientes, esurientes justitiam, an secus? sanè tunc beati erunt mihi quos tu appellasti. Itaque ex nunc ex Amore tui moriar mihi, ut vivam tibi, relinquam omnia ut te inveniam, patiar & lugebo hîc, ut tibi gaudeam, odero me & animam meam, ut, sicut desidero, æternùm te amem toto corde meo. Amen.

Exercitium longius.

MELIVS esse dixisti, Deus meus, quem video ubique præ- Eccle 7.
 sentem, & monentem ire ad domum luctus, quàm ad
 domum

Sap.4.

domum convivii: in illâ enim finis cunctorum admonetur hominum, & vivens cogitat, quid futurum sit postmodum. Verum quanta est fascinatio nugacitatis! quàm obscurat bona nostra, & quantum inconstantia concupiscentiæ transvertit sensum nostrum! At video per gratiam tuam, ô JESV, lux mea, cum mors venerit, & tu vita mea advenies, tunc demùm aperientur oculi cæcorum, & videbunt quomodo transierit mundus & concupiscentia eius. O quàm erit tunc aliis cuique sensus, alia judicia! Quis tum quantumvis improbus non optabit se virtutem in vitâ & probitatem coluisse, & in his & in illis se superasse, & vocem tuam, ô Pastor bone, audisse sed eheu! prorsus inani voto! tunc videbit homo transisse mundum, & concupiscentiam eius, & que amabat opes, honorem, gloriam, favorem, omnia transisse tanquam umbram. Et fieri potest ut ob hæc, ob umbras, ob fumû, ô Deus meus, lux vera, & bonitas infinita, & vita nostra, jam improbis ludibrio sis, & despectui? Eheu quàm doleo sic fuisse illum, sic tibi me illusisse.

O mors, quàm amara est memoria tua tepido, & ignavo, & homini habenti pacem in substantiis suis! quid ergo erit cum videbit sibi parari pro palatio sepulcrum, horam extremam audiet, & de te certos nuncios accipiet? O quantum palpitabit cor eius! languescent oculi, pallefcent ora, diffugient amici, opes herum deserent relictâ ei unicâ sindone: videbit abiisse voluptates, & æternas, eheu! miser desperabit, quòd virtutes, humilitatem, charitatem, liberalitatem & patientiam neglexerit. & maximè vocem tuam, & exemplum regis pastoris sui, ô bone JESV. Quid enim tunc solatii morituro erit homini & mihi, nisi virtutis & vita benè actæ memoria? Et tu, bone JESV, electorum tuorum certa spes & presidium. idèd viaticum dici & esse dignaris, ô infinita bonitas, & jam in viâ & vitâ cibus mihi viatori, etsi sæpè canibus à filiis tuis projiciaris. Ego verò cupio corde & affectu intimo semper suscipere te ut dum defecerit virtus mea, tu spes mea verè unica, non derelinquas me, sed recipias in tabernacula tua æterna in d' amplexus tuos, ut dum mors aderit, occurras mihi, ô vita; dum amici fugient, amicum te inveniam, & solatium, & refugium in illâ òra? Sanè si hæc penetrarem, Deus meus, nunquam

Applicatio
ad Cõmun-
ionem.

quam virtutem negligerem, nec in animo meo vitia per misericordiam tuam excisa repullularent. Iosias tibi dilectus contrivit statuas, succidit lucos, & ne rursum erigerentur illæ, loca ossibus mortuorum complevit: neque certè idola, quæ veneror quoties à virtute deslecto, restituerentur in templo cordis mei, si illic mortis perpetua excubaret memoria. Monet enim, ut Bernardus tuus aiebat, horror in exitu, dolor in transitu, pudor in conspectu gloriæ magni Dei. Vnde, ait, ista nobis dissimulatio, unde hæc tam perniciofa tepiditas, unde hæc scuritas maledicta? quid seducimus miseri nos ipsos? forsitan jam divites facti sumus, forsitan regnamus: nonne ostium domus nostræ horribiles illi spiritus obsident? nonne exitum nostrum larvales illæ facies præstolantur? Sed si virtutem verè columus, sicut tunc optabimus, erimus gratiâ tuâ securi, visitabit nos dextera tua, & dulcissima Angelorum præsentia recreabit desertos, & tua, bone JESU, ita spero, salvabit nos: ostendes faciem tuam, & salvi erimus. Certus enim sum, quia neque mors, neque vita, neque instantia, neque futura, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia me separare poterit à charitate tuâ. Immodò verò quod tunc optabo, jam faciam, neque illudet mihi communis error & insania per gratiam tuam, ut nunc eligam cujus tunc me pœniteat, & æternum. Et cum statutum sit omnibus semel mori, jam mihi mori incidiam, ut vivam tibi, ô vita, ô lux mea. Quando orieris mihi lux indeficiens, & umbra hæc inclinabuntur? Sunt certè brevissimi dies nostri, & numerus mensium apud te est; longi tamen illi suspiranti ad te, & querenti te. Quando venies, ô mors, quæ me reddas vitæ? venies, ô JESU, scio, sicut fur in nocte, veni, veni, sed da metuenti & amanti te significationem, ut vigilem ad te, sive in primâ sive in secundâ, sive in tertiâ vigiliâ veneris, da operandum lux est, dum spatium pœnitentiæ, dum tempus est inveniendi gloriam, ut te honorem in æternum; & gratiam inveniam in oculis tuis. Testis mihi es, quia hanc unam peto. Itaque utar talentis & occasiombus istis N. quæ mihi bonitas tua concedit, ne tuum ut servus nequam jubear duci in tenebras exteriores, & separari à te, quando, cheu! post longas vitæ moras sperarem intrare, cum servo bono & fideli, in domum & gaudium Domini mei.

4. Reg. 23.
Memoria
mortis.
peccatorū
remedium.
Serm. de 6.
tribulatio-
nibus.

Rom. 18.

Actus cha-
ritatis.

Iob. 18.

Lucæ 12.

O quando hoc erit, quando veniam & apparebo ante faciem tuam? quando venies, & liberabor à corpore mortis hujus, & vivens vivens ipse confitebor tibi, & laudabo & exaltabo te in saecula saeculorum? Amen.

Praxis pro memoria mortis.

PLuribus tertio libro, ubi de præparatione ad mortem agitur, hanc pertractatam videbis, paucas hîc tantummodo ponam.

*In sacro est
mortis me-
moriam.*

Prima. Quotidie in Sacro, cum sacerdote, pro defunctis sacrificium offer: & velut in medio mortuorû positus (sunt enim in templis plena sepulcris omnia) cogita moriendum tibi brevi esse, & perpende, an jam ad mortem comparatus.

*Eccles. 7.
Luctu quo-
modo uten-
dum.*

Secunda. Melius est, ait Sapiens, ire ad domum luctus, quàm ad domum gaudii; ideoque, si lugeas amicorum aliquem, tum magis ad mortem te compone; si quis tibi fortè occurrat veste lugubri, ne fortuito id fieri putes, sed admonitorem missum.

*In hist. de
Barlaam &
Iesephat.*

Sic Divus Damascenus, commemorat de pio quodam Rege, qui Religiosos eo nomine suspiciebat & venerabatur.

*Quotidie
mortis me-
moriam exci-
tanda.*

Tertia. Divus Joannes Eleëmofynarius, divinâ planè prudentiâ, quotidie à famulo moneri volebat de sepulcro; nempe parari illud, paulatim perfici; ut hoc pacto memoriâ mortis vitæ melioris desideria vir sanctissimus acueret. Imò etiam de Philippo Macedonum Rege refertur monitorem sibi in magnâ fortunâ statuisse, qui quotidie manè sibi inclamaret hominem eum esse, quo scilicet tumidiores animos comprimeret, & fortunæ inconstantiam, cæterasque vitæ humanae misérias animi quotidie perciperet, & ad eas se compararet. O quantum hinc ruboris incutiet Christiano in die judicii! Imitari illud D. Joannis poteris & Regis hujus; si sententiam de morte vel de vanitate mundi, pridie quàm incumbas scripseris, & lecto affixeris, ut postridie evigilans illa in oculos incurrat prima, atque animum feriat, vel sicut tabellâ unâ annorum vitæ (incipiend scilicet à die Nativitatis) ac mensium habeas numerum, & præterea diei distributionem & officiorum, & inter ea mortem reponas.

*Philippus
Macedo
moneri se
vult.*

Quarta. Quotidie dum incumbis, cogita an paratus sis mortem lectus enim nos meritò commonet sepulcri, uti mortis imaginis somnus esse dicitur. Itaque incumbere, tamquam sic ad judicium eâ nocte rapiendus fores, & saltem contritionem cum affectu fidei, spei & charitatis, & gratiarum actionis excitare vota, si Religiosus sis, renova; atque ita in pace in id ipsum, dormias & requiescas. *Dignatus es, &c. supra pag. 10.*

*Nota modum
vesperi incumbendi.*

IACVLATORIÆ.

Imortui sumus cum Christo; credimus quia simul etiam vivemus Rom. 8.
cuus il lo.

Breves dies hominis sunt, numerus mensium ejus apud te, Constitui. Iob. 14.
si terminos ejus, qui prateriri non potuerunt.

O mors, quàm amara est memoria tua homini pacem habenti in sub- Eccli. 41.
stantiis suis!

Omnes morimur, & velut aqua dilabimur in terram qua non rever- 2. Reg. 14.
tuntur.

Quis est homo qui vivet, & non videbit mortem, eruet animam Psalm. 88.
suam de manu inferi?

Et vos estote parati, quia quâ horâ non putatis filius hominis veniet. Lucæ 12:
Inflorum anima in manu Dei sunt, & non tanget illos tormentum Sap. 3.
mortis.

Scimus quoniam si terrestris domus nostra hujus habitationis dissol- 2. Cor. 5.
vatur, quòd ædificationem ex Deo habemus, domum non manu
factam, æternam in calis.

VIGESIMÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Quid in judicio elegisse te optabis? virtu-
 tem N. an vitium N.

O Horrendum judicii spectaculum! Vide, ô ho-
 mo, quid tum fecisse optares: id nunc age, &
A virtutem ama, quæ sola tum patrociniabitur, cū
 manifestabuntur consilia **B** cordis tui. Bona qui-
 dem **C** Angelus recensabit: sed **D** dæmon etiam
 corã Deo, & orbe terrarum de peccatis te accusabit.
 O quàm tum bonus jungi optabit **E** improbus! ô tri-
 ste **F** divortium! ô funestum spectaculum! hîc **G**
 mundus (quem jam tanti faciunt mortales) exuri-
 tur; ibi **H** Reges ac Principes palpitant: hîc irrevo-
 cabilis feretur sententia **I** pænæ aut **K** gloriæ. Me-
 morare novissima tua, & in æternum non peccabis.

CAPVT XLII.

De quarto medio Meditationem atque affectus eius ampliandi, sive de Extremo iudicio.

COMPOSITIO LOCI, vt in imagine. ORATIO, ut supra.

Cur iudiciũ futurum.

Matth. 24.

Act. 17.

2. Cor. 5.

PVNCTVM I. Considera Primò, diem aliquem constitutum à Deo, de quo nemo scit, in quo iudicaturus est orbem in æquitate, in viro, in quo statuit, & cur id decreverit attende, nèpe 1. ut in iudicio particulari lata sententia promulgetur, 2. ut recipiat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum, & illud ipsum, velut instrumentum, similiter iudicetur. 3. ut appareant iusta sancta que Dei iudicia: etsi jam prosperari & laudari malos, bonos opprimi & despici sinat. de quo agebat David laborasse se ut cognosceret, nec potuisse, donec novissima consideraret. Denique ut IESV Regi nostro dulcissimo Redemptori coram orbe terrarum restituatur honor pro ignominia in loco illo, scilicet juxta Hierosolymam in monte Oliveti, ubi cum tormentis plurimis mors ei ignominiosissima illata fuit. Gaude, ô anima, gaude in Christo IESV tuo, quòd Pater omne iudicium dedit filio, ut omnes glorificet filium. Certè gratulari Domino nostro oportet de die illa, & gratias Deo Patri agere, & gaudere, quia iudicabit populos in æquitate, & arguet pro mansuetis terræ. Considera Secundò signa, quæ præcedent; quomodo, ut Isaias loquitur, veniet Dominus repente, & confestim, & visitabit in tonitruo, & commotione terræ, & voce magnâ turbinis & tempestatis, & flammæ ignis devorantis. Ante eum, ait Ioël, ignis vorans, & post eum exurens flamma, sol & luna contenebrati sunt, & stellæ retraxerunt lumen suum; immò stellæ cadent de celo, & sol obscurabitur, fietque ut faccus cilicinus, & luna ut sanguis. O quàm iustè Sophonias exclamat: Vox diei

Isaia 29.

Terribile iudicium.

Joel. 2.

Apoc. 6.

Sophan. 1.

diei Domini amara, tribulabitur ibi fortis; dies iræ, dies illa, dies tribulationis & angustiarum, dies calamitatis & miseriæ, dies tenebrarum & caliginis, dies nebulæ & turbis, dies tubæ & clangoris. Intuere orbem uti Sodomam conflagentem, ignem vastantem terram, maria, oppida, turres & superbiam sæculorum; elementa calore solventur; terra autem, & quæ in eâ sunt opera, exurentur. Circumfer oculos: ecce, ut omnia involvat flamma vorans, & squallor & desolatio, & adhuc placere poterit mundus & species illius? Adhuc virtus erit aspera, & pigebit unâ horâ laborare pro Christo?

Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firma.

PUNCTUM II. Considera, tonitruum illud Angelicæ tubæ: Surgite mortui. vide, vide ut anima damnata maximo cum horrore corpus induere cogatur; sancta verò ingenti id faciat gaudio & colloquia utriusque, ac sensum tibi repræsentata bonæ conscientiarum & malæ, & hîc siste gradum; vide deinde, ut ex urbibus, mœnibus & speluncis prodeunt ingenti numero omnes ad vallem Josaphat contendant, & eos omnes hîc contemplatus discerne, si potes, Regem à mancipio, divitem à paupere, sapientem à puero. Vbi tunc erit favor hominum, opes, gloria, sapientia hujus sæculi? & detestare quidquid istiusmodi est, & à perfectione te remotatur & virtute N. & contremisce. Aspice, ut separentur oves ab hædis, boni à malis, triticum à zizaniâ; & hos ejulantes, inclamantes montibus, Cadite super nos. O quàm tristis, luctuosa, lamentabilis separatio! & ubi tu eris, quibus adjungere? certè, quibus jam volueris. O quid non optabit infelix homo fecisse, ut in illâ die bonis societur! sed frustra lacrymæ, preces, ejulatus. Tunc dicetur humili, Ascende superius; diviti & potenti & superbo, Da huic locum. heu? quanto cum rurore descendet? At verò tunc stabunt iusti in magnâ constantiâ adversus Monarchas, Reges ac Principes terræ, trementes & palpitantes, qui se angustiaverunt,

Contemplatio mundi.

2. Pet. 3.

Indicii forma.

Apoc. 6.

Luc. 14.

Sap. 5.

& qui abstulerunt labores eorum, dicentes intra se, & præ angustia spiritus gementes: Hi sunt, quos aliquando habuimus in derisum, & in similitudinem improperij: nos insensati vitam illorum pauperem, humilem, afflictam, æstimabamus insaniam, & finem illorū sine honore; ecce, quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter sanctos fors illorum est. *Hæcine firmā*, ut sup. p. 7. vel *O Index aquisime*, pa. 588. Inter hæc veniet Dominus cum potestate magna & maiestate, veniet in sanctis millibus suis, cum sanctissimā matre suā, arridebuntq; bonis, auersabuntur malos. Quid tunc optabis? quo oculo aspici? Apparebit mox signum filii hominis splendidius sole; & leuabunt capita sua filii Dei, gaudebuntque crucis & mortificationis imitatores, qui jam carnem suam crucifixerunt cum concupiscentiis suis: exultabunt incredibili gaudio, videntes se scriptos, *ô Jesu dulcissime*, in manibus tuis, & vulneribus tuis sacratissimis: erubescant, & contabescant aduersarii tui. quid eligam tunc fecisse?

Credo tibi, ut suprà pag. 7.

Deinde aperientur libri conscientiarum, & manifestabuntur consilia cordium. tunc existimationes, opinioniones, secretissima hypocrisis, perfidia, intentiones obliquæ uniuscujusq; apparebunt. quanto, Deus bone, pudore malorum & confusione? Vide an omnia arcana cordis omnibus patere velis; vide quid in libro illo jam scribas, virtutes an vitia? nihil enim opertum, quod non sciatur. Mox accusationes sequentur terribiles, sed quod super omnia erit amarissimum, finge te, audire quomodo tum omnibus & tibi Christus exprobrabit beneficia; Sancti adhortationes & exempla; demones suggestiones & scelera; creaturæ omnes abusum sui. Scrutabitur Dominus Jerusalem in lucernis. magnus verè dies Domini, terribilis valdè. quis sustinebit eum? ardens furor ejus, & gravis ad portandum. labia ejus repleta sunt indignatione, & lingua ejus quasi

Luca 21.

Galat. 5.

*Conscientia
patebit om-
nibus.*

*Matth. 10.
Accusatores
terribiles.*

Sophon. 1.

Isaia 30.

quasi ignis devorans, spiritus ejus velut torrens inundans ad perdendas gentes. stabit peccator, & videbit intus conscientiam accusantem, dæmoniaque undique parata ad prædam: quò fugiet? infrà infernus habitabit, cælum suprâ clausum, & judicem iratum intuebitur; quò ibit?

*Peccatoris
infelix status.*

O Domine qui, &c. ut infr. pag. 589.

PUNCTVM III. Considera quomodo tandem convictis improbis, ita ut negare nequeant, & bonis laudatis feretur sententia irrevocabilis de æternitate longissimâ & interminabili, & incómprehensibili, de felicitate summâ, & suppliciis sempiternis. Primò, dicit benignissimus IESVS: Venite (de cruce & tribulatione, scilicet) benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi, ô quantum, putas, stupebunt illi & omnes Angeli liberalitatem, & infinitam Dei charitatem! Contrâ verò audient improbi: Discedite à me (scilicet omnibono, Patre & Deo vestro) maledicti in ignem æternum. quia ad horam, ad momentum servare nolulistis mandata. Expende singula verba, & si potes adhuc, thesauriza tibi iram in die iræ. Mox fiet executio, & ibunt hi in vitam æternâ, illi autem in ignem æternum. Age, junge te modò bonis plenigratulatione, & experire, quo gaudio de virtute, de securitate æternâ fruantur. Modò malis accede, & vitii, ac eorum amaritudinem inexplicabilem quòd separentur æternùm à Deo, cælo, sanctis amicis, expendere, & vide quo oculo cælos & amicos adspiciant; audi tristissimum vale, quod amicis cognitis dicent, æternùm: & mox terra dehiscens involvit ejulantes & horrendum stridentes permixtos dæmonibus infelicissimos homines, inter quos multi Reges, potentes, Prælati, nobiles, ambitiosi, luxuriosi. Sta, & æstima librâ justâ mundum, & concupiscentias ejus; ac vide quomodo evades tanta pericula. Inde redi ad electos, & cum iis mente in cælum abi: iisque gratulare.

*Matth. 25.
Sententia
bonorum.*

Rom. 2.

lare. Postremò ad Dominum JESVM, agnum mitissimum, longanimum modò & patientem, & roga cum sic emerit & redemerit te, ut numquam projiciat te à facie suâ, obsecro te bone JESV, ne intres, quæso, in judicium cum servo tuo: sed fac mecum secundùm magnam misericordiam tuam: quia, scio, scio non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Quid facietis, ait Propheta tuus, in die visitationis & calamitatis, de longè veniētis? ad cujus confugietis auxiliū? ah! Domine, tu scis, ô charitas Deus meus verè, nō est auxiliū, neque spes, neque solatium, nisi in te, susceptor meus estu, refugium meum, Deus meus, sperabo in te. Tu liberabis me à laqueo venantium, & à verbo illo aspro, ite à me. Nolo gratiâ tuâ, vel ad momentum unicum, nolo, Domine, separari abs te, nolo derelinquere te fontem aquæ vivæ, neque nunc, neque in æternum. Quis enim me separabit à charitate tuâ, an tribulatio, an angustia, an famēs, an nuditas, an periculum, an gladius? certus sum quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo. neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit me separare à charitate tuâ.

Exercitium brevius.

O iudex aquisissime, credo tibi, & spero in te, & toto corde te diligo. O quàm mendaces filii hominum in stateris! quantum exaltantur cogitationes nostræ à cogitationibus tuis! Tu verò judicas justè, qui scrutaris cor & renes. Sapiens corde es, & fortis robore, quis restitit tibi, & pacem habuit? quomodo is turbabitur in die illâ tremendâ, cum pronuntiabitur à te beatus pauper, humilis, mitis, & patients? Quid respondebo tibi si nunc virtutes illas, & occasiones neglexero, & quomodo confundar coram orbe terrarum? O Redemptor mi, ne intres in judicium cum servo tuo, doleo enim ex corde de peccatis meis, & cū sciam scriptum: Triumphator in Israël non parceret, & pœnitudo non flectetur,

Psal. 142.

Isaia 10.

Rom. 8.

Isaia 55.

Iob. 9.

1. Reg. 15.

ſequetur, ſupplex te rogo, ô bonitas, nunc in tempore hoc dum tempus eſt miſerendi, miſerere mei ſecundùm magnam miſericordiam tuam. Amen.

Exercitium longius.

O Domine, qui mihi adſtas, & vides gemitum meum & timore, quis mihi tribuat, ut in inferno protegas me, & abſcondas me donec pertranſeat furor tuus! Venies enim tu, agnitiſſime, quaſi leo de tribu Iudâ; quaſi ursa raptis catulis, occurreſ impiis, qui nunc monita tua & inſpirationes ad virtutem contemnunt; & cùm revelabitur dies ille, illuminabuntur abſcondita tenebrarum, & manifeſta erunt conſilia cordium. Vide nunc, obſecro, ô Salvator, ſi via iniquitatis in me eſt, & deduc me in viâ eternâ. Inſpice qui ſcrutaris cor meum, ſi quid diligam præter te, aut non propter te, & eijce illud. Templum enim ſum tuum, & altare tuum, & habitatio tua, in quâ optarem etiam millies hodie te ſuſcipere & amplecti. Noli permittere ut domus patris tui ſia ſpelunca latronum. O hypocrita, ô luxurioſe, avaro, ambitioſe recordare, id quod jam verſas, animo tuo patebit orbi terrarum in die illâ, quando erit peccatori tribulatio magna, qualis non fuit ab initio neque fiet: iſti verò qui virtutem colunt, letabuntur ſicut in meſſe, ſicut victores dum dividunt ſpolia. Iam ad modicum humiliari, & tecum noviſſimum locum tenere, eſurire, ſitire, pati, deſpici grave eſt; ſed tunc glorioſa erit humilitas, & fiduciam dabit coram majeſtate tua, ô Salvator & Redemptor mi. Iam animi motus N. ſic frangere, alterius nutum lequi, moleſtum; ſed tunc erit obediendi & mortificato laus à te coram orbe terrarum: Tunc patientia cum ſanctâ cruce fulgebit murmurator cum reprobis ejulabit. Tunc afflicti levabunt capita ſua, quoniam appropinquabit redemptio eorum. Tunc glorioſum huius ſæculi mancipium vinculis ſtringetur æternis, & flammis tremendis circumdabitur. Ignis enim in conſpectu tuo exardescet, & in circuitu tuo tempeſtas valida; ſed in dexterâ manu refrigerium erit, & corona his qui diligunt te, & quaerunt te ex toto corde ſuo. O quantum optabit tunc improbus inter bonos numerari! ſed fruſtrâ. qui enim jam ad virtutis monita obſurdeſcit,

Iob. 14.

Oſea 13.

Applicati
ad Com-
munionē,

Pſal. 49.

Ecclef. 1.
Malach. 3.

surdescit, cum vitio flammis deputabitur æternis; & ubicumque ceciderit semel arbor, ibi manebit, sive ad Austrum, sive ad Aquilonem. Quis poterit cogitare diem adventus tui? quis enarrare, quàm tristis separatio à te omni bono & electis tuis in æternum? & hoc, quia ad momentum, ad modicum in hoc vitæ curriculo impij noluerunt laborare.

Sap. 5.

Lassati sumus, inquit, in viâ iniquitatis & perditionis, & ambulavimus vias difficiles; viam autem Domini ignoravimus. quid nobis profuit superbia, aut divitiarum jaclantia quid contulit nobis? transferunt omnia illa tamquam umbra, & virtutis quidem nullum signum valuimus ostendere, in malignitate autem nostrâ consumpti sumus. Quærent isti mortem, & non invenient eam; & desiderabunt mori, & fugiet mors ab eis. Erit verò jucunda & suavis retributio bonorum, quibus modicum tribulatis æternâ gloria à constitutione mundi parata tribuetur.

Apoc. 9.

Tunc cantabunt tibi, Domine JESU, canticum novum; quia gloriosè magnificatus es in eis: equum & adscensore, & qui illos tribulabant, dejecisti in miseriarum mare, sed maximè, quia neque luctus, neque dolor erit ultra, neque cadet super illos sol, neque æstus, & amodò dicet Spiritus, ut requiescant à laboribus suis, & epulentur in conspectu tuo.

Exod. 15.

Concede mihi, benignissime JESU, per viscera miserationum tuarum, & charitatem quâ dilexisti nos, sic jam vivere, virtutem N. colere, ut in æternum te fruam & cognoscam, & amem toto corde, & totâ animâ meâ. Amen.

Apoc. 21.

Apoc. 14.

Concede mihi, benignissime JESU, per viscera miserationum tuarum, & charitatem quâ dilexisti nos, sic jam vivere, virtutem N. colere, ut in æternum te fruam & cognoscam, & amem toto corde, & totâ animâ meâ. Amen.

Concede mihi, benignissime JESU, per viscera miserationum tuarum, & charitatem quâ dilexisti nos, sic jam vivere, virtutem N. colere, ut in æternum te fruam & cognoscam, & amem toto corde, & totâ animâ meâ. Amen.

Praxis ad judicii memoriam recolendam.

*Dies judicii
dies fori.*

P RIMA. Considerare, quæ hîc videmus splendere, & æstimari, quo precio tunc æstimanda sint, cùm Dominus ad judicandum venerit: ibi enim erit vera libra, & precium omnium.

*Vanitas
mundi.*

Secunda. Hæc omnia, quæ videmus, respicere, ut ignè illo terribili consumenda, & contemptum mundi sæpè excitare, æternisq; incumbere.

*Nota reme-
dium tenta-
tionum.*

Tertia. Sæpè scrutari cor suum, & ita secum loqui: Ecce quod nunc cogito, ago, patebit orbi terrarum.

Quarta. Cogitare omnes tunc pares futuros, & nihil gravius fore, quàm ob unum aliquem hominem maximè Deo detestabilem, illi injuriam magnam intulisse, ut faciunt mundani.

Quinta.

Quinta. In omni mortificatione cogitare, quid præstet, coram orbe toto confundi, an paucis, vel uno confessario.

Sexta. Aliquando cum timorem Domini sanctum excitare libet, videre, ut omnia nos iudicii commonefaciant. Nã quot Religiosos videmus, tot iudices; quot creaturas, tot accusatores, si illis abutamur: terra, carcer est, quo claudentur reitær, sedes iudicis tremenda; quoties strepitum audimus, fragores attendamus cælorum; quoties cantus, lamentationes damnatorum; si quid odoramur, universi ambustionem cogitemus. Denique videamus qualia futura sint, quæ hîc videntur, &c.

Septima. In omni electione officii aut virtutis, cogitare quid tunc fecisse voluissemus. Nunc fascino oculi nostri velantur, & iudicium ac ratio excæcantur; verùm tunc insensati suam videbunt insaniam, & dicent. Nos vitam illorum æstimabamus insaniam, & finem illorum sine honore; ecce, quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter Sanctos fors illorum est. *Dignatus es, ut sup. pag. 10.*

I A C V L A T O R I Æ,

Confige timore tuo carnes meas: à iudiciis enim tuis timui.

Iustitia tua sicut montes Dei: iudicia tua abyssus multa.

Quis novit potestatem iræ tuæ, & præ timore tuo iram tuam dinumerare?

Non intres in iudicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnes vivens.

Dies iræ, dies illa, dies tribulationis & caliginis, dies nebula & turbinis, dies tubæ & clangoris.

Magnus dies Domini, & terribilis valde, & quis sustinebit eum?

Psal. 118.

Psal. 35.

Psal. 89.

Psal. 142.

Soph. 1.

Ioelis 2.

VIGESIMÆ PRIMÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Si dubitas in virtutis electione, vide an in omni æternitate non eam optabis te elegisse.

Antc omnia **A**ternitatem attende, & quomodo Sancti in calo, ac reprobis in inferno optent melius virtutem coluisse. O quam longa est, cujus annos neque **B** arena, neque **C** gutta maris adæquant! ubi semel ceciderit **D** arbor, sive ad Austrum, sive ad Aquilonem, ibi semper manebit: nequeroit ultra **E** tempus, aut **F** occasio, aut **G** mors, nisi æterna. en, ut vel **H** unum peccatum hominem inferno claudat. O quanti damnatus vel **I** horulam emeret, si pœnitentiam agere posset! sed frustra est, atque à demone **K**irridetur. Vide igitur quid & quâ **L** in æternitate jam scribas: semel enim cogitata, dicta, facta, æterna sunt, & infecta esse nequeunt. Vtinam, utinam saperes!

L
AMOR
DEI
Spiritus
sanctus
in
formam
serpentis
intra
serpentem
intra
serpentem

I
AMOR
DEI
Spiritus
sanctus
in
formam
serpentis
intra
serpentem
intra
serpentem

si uultis uita
uere uiuere

alternam

CAPVT XLIII.

De quinto medio Meditationem atque affectus eius ampliandi, sive de Æternitate.

COMPOSITIO loci, ut in imagine. ORATIO; Cut supra.

PUNCTVM I. Considera quod uti omnia flumina in mare unde ortum habent redeunt, ita omnia temporalia in æternitatem tendunt, & corruptibilia nonnulla in corruptionem expectant perpetuam; alia verò in nihilum suum revertentur, atque in eo perpetuò manebunt: Contemplare igitur velut è specula creaturas universas, & expende quàm brevi omnia transitura sint, velut umbra; tot flores, fructus, opera, animantia; ita ut numquam deinceps in æternum futura sint: oculosque ad te converte, certus quia, sicut illa, sic vita tua præteribit, eademque numquam, præterquam in iudicio, renovabitur. Sic Xerxes è monte exercitum maximum despiciens, & quàm brevis ævi totus ille futurus esset; attendens, illacrymari cœpit; Tu verò vanitate rerum conspectâ per hiemes & æstates mortem & vitam, despice ea quæ te à virtute avertunt & vide an non ad eam atque æterna oculos animumque convertere æquum sit. *Aspira, ut sup: pag. 8. Hæcine firmâ fide, &c.*

Creata omnia quàm caduca.

PUNCTVM II. Considera, quàm brevis sit vita, & ab eâ deinde pendere duplicem æternitatem: felicem & infelicem, & necesse esse alterutram sortiri: tuâque in manu esse jam virtutem N. sequi, & felicissimam comparare; aut certè vitium, & æternis ærumnis mancipari. Quid videtur agendum, & quid agis? Expende hîc quid sit illa æternitas, spatium scilicet temporis inter-

Æternitas quid sit.

Ejus longitudo.

*Æternitas
durissima
malis.*

Marc. 9.

etsi quispiam ab exordio mundi ad finem usque, maximos annorum numeros supputaret, & quasi de æternitate detraheret, numquam tot tantoque conciperet, quin æternitas tota atque integra adhuc permaneret. Jam vide quantum damnatorum pœnas augeat æternitas, in qua interruptio nulla, nullum ne quidem guttæ aquæ solatium, nullius terminus; quia vermis eorum non moritur. Descende tu vivens in infernum, lacumque intuere maximum, ardentissimum sulphure & pice, & intuere hominum myriades, & in iis Prælatos, sacerdotes & Religiosos, Reges & Monarchas, & vide v. g. quomodo Cain, aut dives Epulo, in sensibus singulis & mēbris torquetur. Deinde mentis oculo inspicere, quantus sit in animis istorum dolor, timor, pudor, desperatio, rabies, & furor inexplicabilis. Audi deinde amarissimos fletus & ejulatus, quæ maledicta in Deum bonosque omnes jacent impiâ flammivolâ linguâ. Pete ab horum aliquo quid de mundi gloriâ & deliciis sentiat, quomodo horulam impenderet ad salutem ex iis quas tu otio & fabulis perdis. Nunc verò odorare sulphureum illum & terribilissimum odorem, & gusta quam amarus sit calix iræ Domini. Hæc contemplatus in flammarum undis si quem illæ extulerint ad cōspectum tuum ut in lebeta fieri solet, percunctare quid in his omnibus maximè eos torqueat, & mox cum horrore, furore, stridore ejulās clamabit: Sola sola æternitas, præ quâ illis omnia gravissima essent levia, & tormenta levamenta. Pete deinde quamdiu ibi fuerit, quamdiu erit, quod solatium expectet, nullum inquiet. Et rursum vide ut in vorticem descendat, & resorbeatur & volvatur in æternum. Hæccine verâ? & si vera, ita vivo, quasi vera? ita contemno præsentia, ita ad virtutem in futura anhelô? *O Rex Regum, &c.* ut inf. pag. 596.

PUNCTVM III. Nunc verò ascende ô anima in montem Sion, accede ad Pastorem tuum stantem in medio ovium suarum, paratum te amplecti, & æternum
inebriare

inebriare ab ubertate domus suæ. Vide sedentes sanctos in pulcritudine pacis, & requie opulentâ: ut in omnibus sensibus plenè sint beati, membrisque omnibus; audi suavissimum melos laudantium Deum & illos qui virtutem N. ad horam hinc sequuntur; ut possideant æternum quod nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit. Pete denique ab Angelo tuo, vel Patronis, quid de dolore, afflictione, humiliatione sentiant, quid de mundi deliciis, quidve in cælo post Deum eos magis exhilaret; & respondebunt cum exultatione incomparabili, quod pro horâ & momento obtigerit illis felicissima æternitas. O quanti videre Deum, & amare eum & adesse illi, & possidere omne bonum in æternum, securè & tranquillè frui omni bono & carere omni malo? Ergo sic ratiocinare eum, & vide quo dementiæ veniat homo ut cruciatus æternos, & mortem eligat pro vitâ & gaudiis sempiternis. Obstupescite cæli super hoc, & portæ ejus desolamini vehementer Finge tandem, si libet, te ad horam beatum, vel quod absit damnatum; & tuum de virtute & vitio sensum explora.

Jerem. 25.

Hæcine vera, &c. ut sup. pag. 7. vel ô Deus meus, ut infra pag. 596.

PUNCTUM IV. Considera hæc verba: Multi sunt vocati, pauci verò electi: & vide quomodo conueniendum tibi, ut inter Electos numereris constanti virtute, maximè humilitatis? Appende hæc verba: Contendite intrare per angustam portam, quia multi, dico vobis, quærent intrare, & non poterunt. Cùm autem intraverit Paterfamilias & clauserit ostium, incipietis foris stare, & pulsare ostium dicentes: Domine, aperi nobis. Et respondens dicet vobis: Nescio vos unde sitis. Considera è contrario, quantopere Deus & Dominus noster cupiat omnes salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, quomodo sanguinem suum tibi præbeat in potum, & corpus in cibum, & omnia sua promittat, ut

Lucæ 13.

æternùm beatus esse velis, & ad horam cum eo laborare. *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

PVNCTVM V. Considera in omni actione, cogitatione, &c. alterutrius ex æternitatibus electionem instituendam: quidquidem enim semel cogitatum, dicitur factumve fuerit, æternum erit: quia infectum esse nequit. & iterum hominem illud aut beabit, aut cruciabit. Mature igitur & consideratè singula opera perficienda sunt, cum regressus non detur, neque emendatio ejusmodi, ut præterita esse desinant; sed, sicut quidam dicebat, Pingimus, scribimus æternitati; laudabimur aut vituperabimur auctorem suum opus quodlibet æternum; etsi enim per pœnitentiam peccata deleantur, non tamen innocentia restituitur.

*Semel factum
infectum
fieri nequit.*

Exercitium brevius.

O Rex regum, credo tibi & in te spero, & te toto corde diligo. O æternitas, æternitas felicissima & infelicissima, quæ te novit quid sis, & quid non sis: quando cœperis, quando terminaberis, oceanæ infinite? quis de te cogitat, & libet ei ad momentum ridere, & æternum flere? quis credit te sequi nos, & non properat, in virtutis stadio, ut consequatur bravium, quod multus es unum, & eris Rex seculorum immortalis & invisibilis. Christe JESU? O felix labor, quem tu æterna requies; felices lacrymæ, quos æterna gaudia; felix luctus & tribulatio, quam excipit æterna gloria! & tua, ô JESU, infinita charitas. Nemo, nemo credere videtur, aiebat quidam. O Rex regum, qui factus mortalis ut ego essem immortalis, natus es in tempore ut viverem æternum; Dirige, quaeso, sic actiones meas, & studia mea, & eligam æterna pro momentaneis, & amore tuo uri, & frui omnino bono, quàm flammis deputari æternis.

Exercitium longius.

O Deus meus, æterne, incomprehensibilis, Alpha & Omega principium & finis, sine principio tamen & fine, & à fine ad finem pertingens. Regnum tuum regnum omnium seculorum & dom.

dominatio tua in generatione & generationem. Priusquam Pfal. 114.
 nantes fierent, aut formaretur terra & orbis, à saculo usque in
 eculum tu es Deus. Et quamvis omnia sicut vestimenta vete- Pfal. 89.
 ascant, tu idem ipse es Deus meus, & anni tui non deficient.
 Non est apud te transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio.
 Nos verò quid sumus vasa figuli, opus manuum tuarum, vapor Pfal. 101.
 à modicum parens, quasi flos egredimur & conterimur, & fi-
 imus velut umbra, & numquam in eodem statu permanemus,
 ui hodie sumus, & cras non comparemus, & sumus tamen ater-
 ùm, aternùm victuri. Sed ubi? ubi? ubi? tu nosti, utinam tecum!
 t verò tecum si te jam sequamur, & consilia hæc tua N. uti
 ptabimus in omni aternitate.

Ingemiscimus, sicut omnis creatura, donec corruptibile hoc I. Cor. 15.
 induat incorruptionem, & mortale induat immortalitatem. si-
 uidem cùm ad modicum vivere hic detur, ad perpetuam vitam
 aspiramus; sed viam aut ignoramus, aut cognitam, heu! dere-
 nquimus. Quæ enim ea est, nisi insistere vestigiis tuis, qui es via
 exemplo, veritas in promisso, & vita sempiterna in premio;
 ùm venerit tandem, & illuxerit dies illa aternitatis? O quanto
 audio, quàm inenarrabili tunc explebimur, si te & virtutem
 cuti fuerimus, & obedi verimus voci tuæ! O quàm volupe erit
 post sæcula plurima, illud integrum superesse! postquam torrente
 oluptatis tuæ potati erimus, oceanum honorum restare, & pe-
 gus inexhaustum, & fontem aternum! O felix esuries & sitis,
 uam ejusmodi suscepit satietas! O felix contemptus, quem ater-
 us honor exaltat! O felix dolor, & virtutis labor, quem re-
 uies & gaudium sequitur! Quàm dilecta tabernacula tua,
 domine, virtutum! concupiscit, & deficit anima mea in atria
 homini, & momentaneum & leve videtur omne tribulationis
 ostra, quod aternum gloria pondus operatur in nobis.

Verumtamen, quia nescit homo amore an odio dignus sit, ti Eccli. 9.
 mor & tremor venerunt super me; & quantum tua gloria ater- Pfal. 45.
 a invitat, tantùm terret pœna sempiterna. Habeo tamen, ha-
 o, & gratias ago tibi toto corde meo, ò Charitas mea, habeo
 Applicatione
 ad Com-
 munionē
 turæ gloriæ pignus, toties iteratum corpus & sanguinem tuum.
 hoc tota fiducia mea, tota, dixisti enim, & fallere non potes:

Ioan. 6.

hic est panis de calo descendens, ut si quis ex ipso manducaverit, non moriatur. Ego sum panis qui de calo descendi, si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in aeternum. Igitur in fortitudine cibi huius, quo hodie frui spero, & ardeo, pergam ad montem tuum, ad montem Dei Oreb. ibo de virtute in virtutem, donec videam te Deum deorum in Sion.

Peregrinus adhuc sum & advena, fateor, fateor, & heu mihi quia incolatus meus prolongatus est, multum incola fuit anima mea. Quid agam: ingrediar momento hoc vita labilis in domum aeternitatis mea, & annos aeternos in mente habebo. Et quorsum? certe ut te amem in aeternum, qui ruiturum millies in aeternas miseras, servas. Conservasti me verè præ millibus, ut ego aeternum, aeternum benedicam nomini tuo in saeculum, & in saeculum saeculi. O quid felicius felicissimâ aeternitate, quid infelici infelicius potest cogitari? cuius cogitatio poena est acerbissima; cuius duratio, tormentum gravissimum, cuius nomen terribilium omnium terribilissimum. O quam rara es, quam rara es in mentibus hominum! Cui, JESU bone, salus mea, spes mea, cui liberet ad momentum, ad modicum ridere, ut aeternum fletet? Quomodo abdicare per virtutem momentaneum mundi solatium, grave erit ei, qui aeternitatem cogitabit? Cui durus virtutis labor est futurus, qui præmia aeterna intuebitur? Aeterna offers gaudia, honores, ô aeterna Veritas; momentanea fallax mundus. quid elegisse in omnem opta vero aeternitatem: Quid Epulo eligeret, tot annis guttam aquae flagitans in tormentis, sed frustra? magnum chaos est inter infelices illas & felices animas, & peccato vel uno, aeterno carcere conclusa sunt: frustra horam optant ad salutem, qui tot annis obduraverunt corda sua ne cognoscerent vias tuas, quibus iurasti in irâ tuâ, si introibunt in requiem tuam. Da mihi, benignissime Deus, sic novissima aeternitatemq; eorum considerare, ut in saecula saeculorum laudare te possim potius, quod horresco cogitans, quam te, quem hodie amantissimè expecto in cibum & solatium aeternum, qui me sic amasti, & amas, odisse & blasphemare. En optio mihi datur, tu elige, quaeso, pro me, ut diligam te. Quid enim possum absque te? perire, & hoc solùm. Et potero coram te spectante te? spes! ô fiducia mea! angustia

Lucæ 16.

Psal. 94.

gustia mihi sunt undique, hoc solum habeo residui ut oculos dirigam ad te, & cum optio mihi detur, & alterum ut eligam necesse sit, da mihi ut cum liber sim eligam, cui vivo & moriar, in omnibus operibus, verbis, & cogitationibus potiùs æternum gaudere, propter te, quàm lugere & pœnitere. Scio, semel facta, dicta, cogitata, æterna omnia sunt, infecta numquam futura sunt, sed aut æternùm illa coronabis, aut certè quod absit, cum dolore tuo, & perditione æternâ meâ vindicabit illa æternùm iustitia tua. Obsecro, Domine, per misericordiam tuam, ut sic opera mea perficere possim, & virtutem sequi, quemadmodum in omnem æternitatem optabo, & optabit æterna bonitas tua. Amen.

*Praxis, ut æternitatis memoria altè menti
infigatur.*

PRI^{MA}. Sæpè in creaturis earum attende vanitatem, ac certò tibi persuade, si aliquam earum abnegaveris, quòd pro temporali æternam habebis verbi gratiâ, si honorem, si nummum, si commodum aliquod corporis, si voluntatem propriam in re qua piam propter Deum repudiaveris, non perdidisti; sed, cum temporalia essent, imò momentanea, æterna effecisti. Valdè est efficax ejusmodi exercitium, & præsertim si crebrò usurpetur reipsâ, vel mente representetur. Verbi gratiâ, afficeris inordinatè huic codici, imagini, domui, agro, liberis, finge tibi hæc eripi à Deo, vel illum abs te petere ut æternùm servet, ut æterna afficiat. Ita enim verè contingit: & quæ nos in viâ Dei impediunt ob nimium amorem, providus parens aufert à nobis, ut pueris cultum, vel crepundia, ut pro iis æterna reponat. Neque tantùm voluntate ea abnega, sed reipsâ cum id potes, aut eleëmofynam dando, aut cedendo, aut contumeliam tolerando. Hoc exercitium, uti vides, resignationem continet, quæ perfectionis uti est argumentum, ita etiam ad illam singulare auxilium. Poteris ergo utiliter illud exercere circa omnia quæ possides; ut in omnibus ante pugnam præludas. Imaginare tibi imperandum, ut locum mutes, officium, habitationem, ut vitæ adeas periculum; & mox resignato, immò libenti animo hæc ipsa tecum Deo offer, non veluti illa perditurus, sed facturus ut æterna sint ea quæ amas. Quod enim de animâ Salvator noster dixit, Qui perdidit animam suam inveniet eam, in omnibus aliis valet. Neque tantùm in futuris te exerce, sed etiam in præteritis, in quibus repugnantem expertus es voluntatem, ut eam corrigas, & ad meliora inclines.

Vide uti facere queas qua temporalia æterna

Deus eripit ut servet tibi.

Resignationis praxis.

Nota exercitium.

*Quid ante
actionem
fit cogitan-
dum.*

*Quid post-
eam.*

Secunda Ante omnes actiones hanc considerationem prae-
mitte, numquam infectas esse posse cum semel factae sunt: &
provide ut tales sint, quales aeternum optabis fuisse.

Tertia. Post actiones peractas, easdem recognosce, & ex-
pende orationem, sermonem prolatum, quidque jam ad mo-
mentum factum vel cogitatum est, evasisse aeternum: quia co-
gitata, dicta, aut facta semel, infecta esse nequeunt.

Dignatus es, ut supra pag. 10.

JACVLATORIAE.

Pfal. 143.

Pfal. 102.

Pfal. 145.

Pfal. 38.

Pfal. 36.

Homo vanitati similis factus est dies ejus sicut umbra praetereunt.
Homo sicut scenum dies ejus, tanquam flos agri sic effloret.

Exibit spiritus ejus (scilicet hominis) & revertetur in terram
suam; in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

Ecce mensurabiles posuisti dies meos, & substantia mea tanquam
nihilum ante te: verum tamen universa vanitas omnis homo vi-
vens. Verum tamen in imagine pertransit homo: sed & frustra con-
turbatur.

Novit Dominus dies immaculatorum: & hereditas eorum in aeter-
num erit.

VIGESIMÆ SECUNDÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Attende exempla Sanctorum, & dicta eorum de N. virtute tibi propositâ.

VT potentiùs ad virtutem excitere, quære & A
sectare exempla Sanctorum, maximè Patro-
norum, ac B peccatum hinc te abstrahens detestare.
Expende quid de eâ virtute senserint, scripserint,
ut eam coluerint C Spiritu sancto impulsî. Omnis
virtutis exemplar optimum D Mater Dei Ma-
ria, zeli ac studii orationis E Paulus, pœnitentiæ F
Hieronymus aut Antonius, patientiæ G Martyres.
Vide etiam quid H Philosophi in umbrâ I virtu-
tis solùm versantes, de eâ senserint, ut eam exer-
cuerint. cur hos non imitaris? Viri Ninivitæ, ait
Salvator, surgent in iudicio cum generatione
istâ, & condemnabunt eam, quia pœniten-
tiam egerunt in prædicatione Ionæ; & ecce
plusquam Ionas hîc. Atque idem de Reginâ
Austri, qua venerat à finibus terræ audire sapien-
tiam Salomonis, asserit: idem de Philosophis omni-
bus accipere debemus, & eorum umbratili virtute
ad veram nos stimulare.

CAPVT XLIV.

De sexto medio Meditationem atque affectus ejus ampliandi, sive de Imitatione Sanctorum.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. ORATIO, ut *suprà.*

PUNCTVM I. Considera Dominum præter luminaria duo magna in hoc mundo plurimas insuper stellas, ut nobis per noctem lucerent, dedisse : similiter præter Christum & B. Virginem, Sanctos in Ecclesiâ, qui viâ nostræ comites & duces se præberent ad caelestem Ierusalem. Vide an sequaris, & attende, quomodo hi plurima patiendo, & humilitate & constantiâ ac fortitudine in pravis inclinationibus superandis, pervenerint ad illam præstantem virtutem. Tu verò quomodo ad eam contendis? Secundò, quâ gloriâ Deum affecerint, exemplo suo provocando innumeros ad Christum ejusque consilia sequenda; lucentes, ut Apostolus loquitur, velut lucernæ in caliginoso hujus mundi loco. Percurre eorum maximè Patronorum N. tuorum, insignes victorias, et si arduas, quas de se, abnegando honores, & carnis voluptates atque desideria reportarunt. Lapidati sunt, ait Apostolus, secti sunt, tentati sunt, in occisione gladii mortui sunt, circuierunt in melotis & pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti: quibus dignus non erat mundus: in solitudinibus errantes, in montibus & speluncis, & in cavernis terræ: & hæc omnia, ut testimonio fidei probati in venirentur, & virtutem consequerentur. Et sanè meritò; cùm enim virtus ita præstans sit, quid mirum, si, quantum in perituris opibus mortales defudant, tantum in sempiternis viri boni ponant studii ac laboris?

Aspira, ut sup. p. 8. Hæcine firmâ, ibid.

PUNCTVM II. Considera Sanctos, ut Apostolos loquitur, similes nobis fuisse. Elias, ait, erat homo similis nobis,

*Genes. 1.
Sancti velut
stella,*

1. Pet. 1.

Hebr. II.

*Labor SS. in
virtute.*

Jacob. 5.

hobis, passibilis. Ex eâdem certè massâ, iisdem corporis & animi miseriis ex humanæ naturæ lege erant obnoxii; & vide, ut multi ex iis primò magni fuerint peccatores, Matthæi, Sauli, Magdalênæ; qualesque per gratiam deinde evaserint coram Domino. & cognoscat unusquisque, qualis sit homo per naturam, & rursum qualis ac quantus, per gratiam esse queat. Tu qualis fuisti, qualis nunc es, & qualem te futurum speras, sic agendo ut agis Nec solùm attende ad peccata, quæ ante conversionem, sed etiam, quæ post eam aliqui Sanctorum perpetrârunt, ut Moyses, David, Petrus: atque hinc etiam tuam miseriam divinamque misericordiam collige. Progredere deinde; & inspicere quàm magni coram Domino facti sint, quàm fideles, fortes, patientes, humiles, Dei amantes: & tuam virtutem exiguan & debilem cum eorum virtute confer. Ostende, inquit Deus Ezechieli, domui Israël templum, & confundantur ab iniquitatibus suis, & metiantur fabricam, & erubescant ex omnibus quæ fecerunt. Quod verò hoc est templum, nisi, ut interpretatur S. Gregorius, vita Sanctorum, quos Dominus nobis statuit in exemplum, qui verè mirabilis in Sanctis suis? Ante omnes autem Sanctos Beatissimam Virginem MARIAM, ut prototypon omnis sanctitatis ac pietatis ob oculos pone. Illa est enim mulier amicta sole Justitiæ, in quâ posuit Deus tabernaculum suum. quia, ut S. Thom. contemplando perfectiones solis, anima ad divinas perfectiones ascendere potest: similiter contemplando perfectiones MARIÆ, ejusque heroïcas virtutes, perveniet ad mirabilem Dei cognitionem. Statue igitur illam patronam sedulò colere, & imitari; præsertim humilitatem & charitatem ejus, &c. Secundò, adverte eos non ita divinâ gratiâ præventos fuisse, ut nullo negotio ad virtutem pervenerint: multis enim vigiliis, austeritatibus, & oratione quasi perpetua à divinâ liberalitate dona impetrârunt: & quàm indignum confidere eâ

*Sanctorum
poenitentia
& fervor.*

*Ezech. 43.
Templum
Salomonis
typus perfe-
ctionis.
Greg. lib. 14.
Mor. cap. 12.*

*Apoc. 12.
Thomas.
B. Virgo ar-
te omnes
imitanda.*

*Sanctorum
labor & in-
dustria.*

nos obtenturos, otiosè agendo, & remissè, aut certè perparum, si cum illis nos comparemus. Beatam Virginem sic D. Bonavent. loquentem cuidam facit: Pro firmo scias, quòd ita me reputabam ream, & vilissimam & gratiâ Dei indignam, sicut tu; propterea petebam sic gratiam, & virtutes. Filia, tu credis, quòd omnem gratiam, quam habui, habuerim sine labore: sed nō est ita. Imò dico tibi, quòd nullam gratiam, donum, vel virtutem habui à Deo sine magno labore, continuâ oratione, ardenti desiderio, profundâ devotione, multis lacrymis, & multâ afflictione, dicendo, cogitando semper placita sibi. Pro firmo scias, quòd nulla gratia descendit in animam, nisi per orationem, & corporis afflictionem. Tertiò, considera quàm solliciti fuerint, etiam in minimis virtutum præsiidiis studiosè conquirendis & observandis. hinc alii perpetuo ferè decreto linguam coërcebant, illi oculos, hi manus: siquidem qui contemnit modica, paulatim de cidet: & plus sæpè periculi ob tepiditatem in parvis, quàm gravibus peccatis.

Hæcine vera, ut suprà p. 7. vel O Salvator, ut inf. p. 605.

PVNCTVM III. Considera Primò, quantâ perseverantiâ, ab infantiâ primâ usque ad mortem Sancti in virtutum cursu processerint: solus enim, qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. Attende verò tuam inconstantiam, & detestare. Secundò, quomodo perseverantiam consecuti fuerint, nempe utentes Dei gratiâ, & talenta ejus non otiosa relinquentes, incrementum gratiæ quotidie impetrârunt; atque ita semita eorum sicut lux splendens crevit usq; ad perfectam diem.

Hanc spera etiam à Domino, & æmulare charismata meliora. Considera Tertiò, ut egregiâ fortitudine virtutis ardua penetrârint, & omnia impedimenta superârint, parentes, opes, liberos, habitus pravos, & in brevi expleverint tempora multa. Optimam & tu rationē vitæ delige, jucundam omninò faciet consuetudo; idque diligenter expende. Accede verò ad Deū Patrem, ei que

*Bonav. in
Medit. de
vitâ Christi*

*Sancti etiam
minima ob-
servant.
Eccli. 19.*

*Matth. 10.
Perseveran-
tia Sancto-
rum.*

Prover. 14.

*Consuetudo
bona quanti-
sit.*

eiſque offer laudes totius curiæ cæleſtis, & Sanctorum labores pro illius amore toleratos, in primis ardentiffimam charitatem Deiparæ matris, in quâ ſibi ab æterno complacuit: & obſecra per hæc ut tibi & aliis obtineas gratiam ad imitationem neceſſariam; invoca eorum interceſſionem, qui vehementer tuam non ſolùm optant ſalutem, verùm etiam excellentiorem longè ſanctitatem. Gratiſage Deo pro illorum gloriâ, & de eâ illiſtoto animo gratulare, & ſingulos ordines Sanctorum percurre.

Gratulandi
Sanctis.

Exercitium brevius.

O Via, & vita noſtra, Chriſte IESV, credo tibi, & in te ſpero, & te toto corde diligo. Vtinam te ſequar, ſicut Sancti in hoc & illo N. ſi potuerunt hi, potuerunt per te ſolum, non enim ſumus ſufficientes facere aliquid ex nobis. Sed & ſufficientia mea ex te eſt, & in te eſt paratum auxilium meum. Confundor & erubefco ad fervorem eorum, & teporem meum, ad conſtantiam eorum & inſtabilitatem meam. Et ſtatuo firmiter in conſpectu tuo, non tantùm quæ mandas, ſed quæ conſulis, & inſpiras gratiâ tuâ ſequi, ut honorem te, & homines videntes opera mea bonâ glorificent te, & benedicat tibi anima mea, & omnia quæ intra me ſunt nomini ſancto tuo. Amen.

Exercitium longius.

O Salvator mundi, tu quidem es via, veritas & vita, & dux noſter in hæc noſtrâ ad eternitatem, quæ numquam iterari poterit, peregrinatione: verumtamen etiam Sanctos tuos mihi duces & comites in illâ dedisti. Obſecro ergo te per viſcera miſericordiæ tuæ, ut mihi gratiam dones, quâ eos ſtrenuè ſequi valeam: Sic N. in verâ humilitate, charitate, cæteriſq; virtutibus, quas à me exigit ſanctiſſima voluntas tua, & vocatio mea. Erubefco, Domine IESV, quòd tã præclara exēpla hæctenus neglexerim, & ſanctiſſimas inſpirationes tuas. nōne me trahere debuerāt in odorem unguentorum tuorum? O Domine IESV, olim Diſcipulis multis abeuntibus retrò, ab Apoſtoliſ tuiſ petiſti: vultis &

Ioan. 14.

Confuſio
ſui.

Applicatio
ad S. Com-
munionē.

vos abire? At illi: Domine, quò ibimus? verba vite eterna habes. Quid ergo me facere oporteret & dicere, qui jam dedisti mihi toties corpus & sanguinem tuum, ut sequerer te, ut adhererem tibi? Et quid me separare potest à charitate tuà? Ecce enim verè video nihil esse omnia, nec tantum sunt vanitas, sed vanitas vanitatum. eheu! hoccine me à virtutis semitâ, à te viâ & vita mea deviare cogit? cùm mihi facem præferant, tot tamq̃ illustres non hujus mundi, sed Spiritu tuo sancto afflata anima, & tam fortis sit tua, JESV bone, dilectio, & dura sicut infernus amulatio.

Lucæ 1.

O utinam nunc me, qui cum Sanctis tuis eternùm regnare vehementer desidero, & te laudare, ad momentum fortiter cum illis sic sese vincentibus, N. pugnare delectet? Quòd si enim ignavus fuero, quàm turpe mihi erit cum Sanctis tuis gloriosis athletis comparere coram te, Rex meus & Deus meus, quando illi magnas victorias suas tibi cum exultatione enarrabunt, quas gratiâ tuâ reportârunt? Ibi Beatissima mater tua, facta ancilla Elizabethæ & Iosepho obediens, omniumq̃ se minimam agnosces, magnificabit animâ suâ, te Domine, quòd eam super omnes choros extuleris, quia infra omnes se collocavit: & confundentur filii Adæ, quos scientia inflat, potentia effert, divitiæ turgidos faciunt. imò & iis pietas, nescio quæ animos addit; sed non à te, qui mitis es & humilis corde. Ibi Apostolici viri, qui hîc in paupertate, ærumnâ, in doloribus & pœnitentiâ asperâ vixerunt, exultabunt, & centuplo fruuntur, sedes duodecim occupabunt, quòd omnia reliquerint, & te secuti fuerint, animasq̃ suas dederint pro te, confundentur verò conquisitor hujus sæculi & proprietarii Religiosi ac delicati.

Trium-
plus San-
ctorum.
Matth. 11.

Matth. 19.

Ibi Abraham ad nutum tuum obediens, & Religiosorum innumera turba, de amore trophæum per abnegationem statuent; & quia hîc propriam abnegarunt, ibi perpetuò suam facient voluntatem. At verò quomodo iis sese junget, qui tunc solum obedire consuevit, cùm sibi probatur, & flexit ad voluntatem suam Superiores suos; qui quo in vitâ spirituali provecior, eo in obedientiâ tardior; plusq̃ sibi vindicat propriæ voluntatis, quo diutius infelicem illam plantam conatus fuit eradicare; difficilius obedit,

Tepidorū
mores.

obedit, quo diutius didicit obedire? Denique castitatis lilia & stolas puras habebunt, & te sequentur. Agnum agmina Virginum & Sanctorum, qui pepigerunt, sicut Iob, scelus cum oculis suis, ut ne cogitarent quidem de virgine. O quam exultabunt in illa vita, qui in ista portas sensuum suorum diligentissime custodiverint, & in virtutum solidarum ac perfectarum studium incubuerint! Desidero ergo, Domine Deus meus, sic deinceps vitam instituere, ut in conspectu Sanctorum tuorum & divinae majestatis tuae non confundar, neque cum loquendum mihi erit inimicis meis in porta, in exitu vitae hujus. Confido certè ego pulvis & cinis in infinità bonitate tuà fore, ut mihi gratiam tuam non deneges.

Da mihi ut possim virtutibus N. ornatus portare nomen tuum, & trahere ac convertere animas ad te, ut mecum in calo laudent & glorificent te, à quibus jam propter defectus meos & servorum tuorum blasphemaris. Verè enim dixit quidam servus tuus, Apostolos orbem convertisse, non quod eos signa mirabiles facerent, sed pecuniarum contemptus, gloria despectus, ab omnibus hujus vitae negotiis ereptio: quae si non habuissent, etsi mortuos suscitassent, non juvissent, sed etiam seductores existimati fuissent. Da mihi, benignissime Domine, horum vestigia sequi, minimos etiam defectus vitare, ne comedant alieni robur meum; da currere per semitam mandatorum tuorum, & non deficere. nemo etenim coronabitur cum Sanctis & electis tuis, nisi qui legitimè certaverit: nemo ingredietur tecum, ô sponse animarum nostrarum, ad aeternas nuptias, nisi qui constanter exspectaverit adventum tuum. nam qui perseveraverit in finem, solus salvus erit; & manifestabis ei te ipsum, ac recumbere facies ad mensam tuam. & transiens ministrabis ei, & dabis ei te ipsum: haec spes reposita est in sinu meo; quidquid enim tu non es premium mihi leve est, neque enim cupio aliquid extrà te, nisi quantum possum propter te.

O beatissima Virgo, exaudi, quaeso, preces, quas coram te hodie effundo, & humillimè peto, ut mihi, quem tibi cum Iohanne pro filio commendare dignatus est Dominus IESVS filius tuus, ornamenta virtutum omnium; contemptum rerum humanarum

rum munditiam cordis & corporis, humilitatem & charitatem, & tui amorem, mihi quem nosti indignissimo, sed tamen sic commendato tibi à filio tuo, impetres ab eo. Ille tibi nil negare potest, & tu mater misericordie, quid miseris poteris clientulis tuis? quibus es porta vite, salutis anchora, & portus, & spes, & solatium & refugium?

O Beata mentes quibus jam aeterna ista obtigit felicitas, respicite ad me fratrem vestrum indignissimum adhuc peregrinantem in loco horroris & solitudinis, ut vos imitari possim & amare JESVM, & vobiscum eundem laudare aeternum.

O Angele Custos, qui in speculo lucidissima Deitatis vides pericula mea, & lapsus, & occasiones ejus: adesto, precor, supplicationibus meis, & dirige in viam bonam, ut non pigeat, non doleat tibi de cura mei, sed gaudeas in aeternum.

O Patroni mei NN. vestra tutelâ undique hostibus irruentibus vallate, ut non accedat ad me malum, & flagellum non appropinquet tabernaculo meo. Angelis enim suis & vobis mandare dignatus est Dominus meus JESVS moriens & vivens, ut custodiatis me in omnibus viis meis. Venite igitur in subsidium, fortissimi Athleta, ut auxilio vestro ultionem videam ex inimicis meis, & vobiscum in aeternum laudem, & glorificem Dominum meum ac vestrum, Patrem meum, & Patrem vestrum JESVM in terrâ viventium, Amen.

Praxis pro cultu Sanctorum.

*Exempla
Sanctorum
poma odorifera.*

*Imitatio
Patroni.*

1. Cor. 4.

*Patroni
mensurâ
cultus.*

*Cultus San-
ctorum per
hebdomadâ.*

PRIMA, Vitas Sanctorum diligenter evolve, atque insuper collige varia exempla virtutum: & illustre aliquod sapè mente pertracta accommodatum ad examen particulare. hoc enim efficax antidotum & remedium, ac velut odoriferum pomum quo vires animæ tuæ recreare valeas.

Secunda. Conare etiam alicujus sancti Patroni mores virtutesque in te effingere. ad hoc nos hortatur Apostolus Paulus dicens: Imitatores mei estote, sicut & ego Christi.

Tertia. Patroni mensurâ vitam lege diligenter, & eum imitatione alicujus virtutis honora, atque ad eam illius patrociniûm implora; omniumque Patronorum indiculum facias, ut in horâ mortis propitios habeas, & quos invoces, amicos.

Quarta. Sunt qui in dies singulos hebdomadæ Sanctorum choros dividunt, invocando Dominicâ die, Angelorum cho-

ros; Lunæ, S. Joannem Baptistam; Martis, Patriarchas & Prophetas; Mercurii, Apostolos; Iovis, Martyres; Veneris, Confessores; Sabbathi, Virgines. Sed ante omnia Regina cælorum, & princeps militiæ illius sanctus Michaël, cum Angelo Custode, sæpè invocandi sunt.

Quinta, Laudabilis est etiam eorum exercitatio, qui per singulas diei horas, Sanctorum cultum distribuunt: & invocant, *Alius per diem.* horâ v.g. quartâ matutinâ SS. Trinitatem, ac petunt potentiarum animæ reformationem; quintâ Christum passum, & petunt illius imitationem; sextâ B. Virginem rogant, pro animi puritate; septimâ Seraphim ardentem, pro charitate; octavâ Cherubim scientiâ plenos, pro Dei præsentia; nonâ Thronos, pro pace animi; decimâ Dominationes, pro passionum victoriâ; undecimâ Principatus, pro humilitate; duodecimâ Potestates, ut vincant in bono malum; primâ Virtutes, ut proximum efficaciter juvare possint; secundâ Archangelos, ut obedientiam impetrare; tertiâ Angelos, ut omnes modestiâ queant ædificare; quartâ Patriarchas obsecrant, pro desiderio æternæ vitæ; quintâ Apostolos, pro zelo animarum; sextâ Martyres, pro gratiâ mortificationis; septimâ Confessores, pro dono orationis; octavâ Virgines, pro castitate & abstinentiâ; nonâ, omnes Sanctos venerantur, & ad patriam suspirant.

Dignatus es, ut sup. pag. 10.

IACULATORIÆ.

Diligite Dominum omnes sancti ejus, quoniam veritatem requirit Psal. 30:
Dominus, & retribuet abundanter facientibus superbiam.
Viriliter agite, & confortetur cor vestrum, omnes qui speratis in Do. Ibidem, mino.

Melius est modicum justo super divitias peccatorum multas. Psal. 36.
Iusti autem hereditabunt terram, & habitabunt in saculum saculi Ibidem, super eam.

Custodi innocentiam, & vide aequitatem, quoniam sunt reliquia ho. Ibidem, mini pacifico.

VIGESIMÆTERTIÆ IMAGINI
ANNOTATIO.

O quantam pacem haberes, si virtutem
N. coleres! expende sedulò.

Considera quantâ fruerèris pace, quantum
honorem consequerèris, si virtutem coleres
ut **A** sanctus Franciscus, aliig^s Sancti experti sunt
nam **B** virtus semper cum **C** pace connexa est, si
mul in eodem corde habitat: ac **D** Iesum in eo-
dem quiescere facit. Vide, precor, quantum eam
honorent omnes, dum Sanctorum **E** casas, & **F** se-
pulcra summi juxtâ infimig^s venerantur. qui
& Deus eam honorat, & **G** Angeli in hoc mundo
atque hi cum Christo ob singularem virtutis præ-
rogativam suâ eos familiaritate dignantur, ut pa-
tet in **H** sanctâ Catharinâ Senensi, cui Domini-
cor suum largitus est. En quàm sublimè **I** Dei ma-
ter per virtutem subvecta. Contrâ **K** vitium ani-
mam torquet, inquietat, omniq^s honore spoliât ho-
minem, etiam in summis **L** mundi vanitatibus &
deliciis.

CAPUT XLV.

*De septimo medio Meditationem atque affectus
ejus ampliandi, sive de Pace & securitate ani-
mæ, quæ ex virtute promanat.*

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. ORATIO, ut solet.

PVNCTVM I. Considera studia ac cogitationes hominum hoc unum spectare, ut pacem ac quietem animi sui consequantur. Nihil aliud avarus conquisitor hujus sæculi, ambitiosus & curiosus propositum habet, quàm ut anhelum animum & inhiantem rebus caducis exsatiaret; ac dicere possit, Anima mea requiesce: habes enim reposita bona plurima in annos plurimos. Desideria siquidem terrenorum velut motus sunt; quæ tam diu urgent miseros, donec re cupitâ fruuntur, & in eâ pacem inveniant, quam invenire in iis homo non potest: sed verè dicere, In omnibus requiem quæ-
sivi, & non inveni. quia etiam si universum mundum possideat, æquè, & millies magis inquietus est: ut per hujus sæculi potentes luce clarius evadit. Quæ igitur infania, mundana consecrari, & certò scire nullam ibi quietem, & non quærere pacem in te, ô dulcissime **JESU?** Hæcine vera, ut suprâ pag. 7. vel *O Princeps pacis*, ut infr. pag. 616. Secundò, cogita unde fiat, amatores sæculi in terrenis nullam quietem obsequendo vitio, declinando à virtute, invenire. Primò, quia pax & quies ibi solùm est, ubi bellum non est; at dum cupiditatibus suis carnalis obsequitur, bellum rationi, legibus ac Deo movet, & animæ suæ subditos sensus ac passiones adversus rationem armat, & conflare cum eâ, immò cum Deo facit. quomodo igitur pax ibi esse poterit? quis enim, ait Iob, restitit ei, & pacem habuit? Et Baruch, Si in viâ Dei ambulasses, ha-

*Omnes pa-
nè quærunt.*

Luc. 12.

*Pax non est
in bonis va-
nis.*

*Cur pax non
sit impiò.*

Iob. 9.

Baruch. 3.

bitasses utique in pace sempiternâ : quia scilicet virtutis cultores cupiditates subjiciunt rationi, & ipsam Deo, unamque cum eo habent voluntatem, & expende quàm id æquum & pulcrum sit, vitiumque detestare. Si mens, ait S. Leo, rectori suo subdita, & supernis muneribus delectata, terrenæ voluptatis incitamenta calcaverit, & in suo mortali corpore regnare peccatum non siverit; ordinatissimum tenebit ratio principatum, & munitiones ejus nulla spiritualium nequitiarum labe factabit illusio : quia tunc est vera pax hominis, & vera libertas, quando & caro animo judice regitur, & anima Deo præside gubernatur. Secundò, perturbatio nascitur ex eo, quòd vitium ac cupiditas pro objecto habent rem fluxam, mutabilem & caducam : cui animam suam homo affigit, & sic affixam necesse perpetuò cum eâ volvi, fluctuare ac mutari ; uti navis in turbido mari, ventis concussa, scopulisque allisa : at verò virtus animum Deo, apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio, conjungit, ipsaque in eo velut in Septentrione acus nautica, & elementum in centro suo conquiescit ; vide verò in quo hîc anima tua, & abnega illud. Æger animus se ut agrum corpus verlat in partem omnem, frustra. Vicissitudo est malorum, non remedium : palato infecto cibus quamvis varius non sapit, sed molestiam adfert: *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Hæcine firmâ fide.*

PUNCTVM II. Considera tertio oriri inquietudinem in peccatore ex perpetuo metu, qui vitium comitatur, metuit enim priusquam quod optat obtineat, ne non consequatur : gravius, ne obtentum amittat : gravissimè, ne cum hoc orbatus fuerit, id recuperare non liceat ; denique Dei vindictam formidat, cum voluntati ejus adverteretur, & hostis ejus sit. Quod eleganter Iob expressit.

Quoties lucerna impiorum extinguetur, & superveniet eis inundatio, & dolores dividet furoris sui: erunt

Leo serm. I.

Pax in quo sita sit.

Alia causa inquietudinis.

Iacob. I.

Seneca.

Iob. 21.

erunt sicut paleæ ante faciem venti, & sicut favilla, quam turbo dispergit. Justus autem quasi leo confidens absq; terrore est: unde dicite, ait Dominus, iusto, quoniam bene. Expertus id David cantabat. Si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es, si consistant adversum me castra, non timebit cor meum: Deum enim solum quærit justus, eumque possidet, quia in pace factus est locus eius. *Credo tibi ut supra pag. 7. vel O Princeps pacis, ut infra pag. 616.*

PUNCTVM III. Considera Primò, unde præterea perturbatio in anima vitiosi hominis oritur: utique quia voluntatem suam explere non potest; sed plurimos experitur diversam habere, immò etiam adversari, cum ejusdem habeat rei competitores ac corrivales, & plures esse nequeant ejusdem possessores. Justi verò & virtutis studiosi semper suam voluntatem perficiunt, quia aliam à divinâ nullam habent; nihil autem est quod ei resistere valet. Qui enim propriam non habet voluntatem, suam ipsius semper agit voluntatem, & sic nolentes propriam explere voluntatem, invenimur illam semper explevisse, ut S. Dorotheus dicere solitus. atque ita talis arbitrio suo agit omnia, perpetuoque lætus jube convivium in animo suo experitur: & cum stultus sicut luna mutetur, homo sanctus in sapentiâ manet sicut sol. Deumque imitatur. Secundò, attende quòd omnis qui facit peccatum, servus sit peccati. tanta autem servitus est vitii vitiosique hominis, ut etsi suam videat se voluntatem explere non posse, cessare tamen ei non liceat; duæ enim sanguisugæ semper dicunt, Affer, affer, ait Sapiens hinc ebriosus etiamsi nequeat vina haurire, concupiscere tamen & ad ea suspirare jubetur, ut servus peccati: etiamsi honor & fama legesque vetent, tamen parere cogitur lascivus luxuriæ, ebrietati, &c. eadem enim servitus omnibus vitiis communis est. At virtute præditus unum Deum timet,

Impius semper timet.
Prov. 28.
Psal 22.
Psal. 26.
Psal. 75.

Alia causa perturbatio.

Iustus facit semper quod vult.

Dorotheus.

Eccli 27.

Iouan. 8.

Libertas iusti & servitus peccatoris.

Prov. 30.

Ambros.

nullius iudicium metuit; nulli supplex & obnoxius est; sed stans in quodam rerum vertice in verâ & aureâ libertate triumphat. Gloriosa, ait Ambrosius, libertas quam nulla servitus culpæ, nulla peccatorum vincula constringunt, nulla flagitiorum onera, nulla criminum commercia degeneris nexui servitutis addicunt.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

*Scrupuli
remorsus
peccataris.*

PUNCTVM IV. Considera vitiosum, etiamsi facere voluntatem propriam valeat, nihilo tranquillior esse: quia illa cum divinâ pugnat; ac proinde perpetuò scrupulis conscientia agitatur, & se iudice nemo nocens absolvitur, dum se verè accusat conscientia, eademque condemnat & torquet. O quantam ex eo gehennam experiuntur peccatores! neque tantùm, qui gravibus delictis obnoxii, verùm etiam qui defectibus serviunt, neque mortificationi pravorum affectuum student. Præterea adverte è contrario, quantum sit solatium ex pace in animâ iusti, & collige ex jucundo cæli aërisque tranquilli & maris aspectu, vide qui fructus pacis in republicâ. & hæc ad animam transfer. quantum autem hæc, de quâ sermo est, pax sit, audiendus S. Paulus. Pax Dei, ait, quæ exsuperat omnem sensum: nihil enim ei sanè comparari potest, securaque mens iuge convivium à Sapiente meritò appellatur: superatque omnem sensum, nec æstimabitur argentum aut aurum in comparatione illius. Quantum enim est, ait Ambrosius, non moveri aut turbari metu, non exagitari suspitione, non dolore vexari; sed quasi in littore tutissimè adversus insurgentes fluctus sæcularium procellarum mentem immobilem fidâ statione placidare!

*Phil. 4.**Prov. 15.*

*Ambros. lib. 1.
de Jacob.*

Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ, &c. ibid.

*Quantus
honor vir-
tutis.*

PUNCTVM V. Considera quanto honore virtus vera etsi in vili & obscuro homine afficiatur, atque ad eò etiam Ethnicis, in Vestalibus & sacrificulis fucata virtus summæ venerationi fuerit, atque etiam num sit. Vide ut vivos Sanctos omnes honorent Imperatores & poten

tes seculi; eorū preces & suffragia apud Deum efflagitent; casas eorum ut templa venerentur, ut oracula ad-
 eant. Antonium, ait Athan. hominē in extremo mundi
 limite conditum Principum & omnis celebrat aula re-
 galis agens de Constantino & filiis. Sepulcra verò San-
 ctorum sunt velut asylum, velut malorum omnium le-
 vamen: quot peregrinationes illuc instituuntur? dona-
 ria mittuntur? quo honore eorum reliquiæ coluntur?
 quos, si genus cæteraquæ externa bona spectes, nullo
 mortales loco paulò antè habuerant, vel haberent, si
 absque virtute essent. Secundò, vide quàm honos ille
 verus ac solidus sit, cùm alius omnino vanus. neque e-
 nim, ut S. Chrysost. voces illę populi per quas iudicibus
 acclamabatur, ex veritate proferuntur: sed ipsę sunt, qui-
 bus fucatum nomē honoris depingitur. quod, ubi po-
 testate defuncti sunt, liquidò apparet. Memoria iusti, ait
 Sapiens, cum laudibus, & nomen impiorum putrescet.
 Virtute enim præditi, Reges appellantur: & verè sunt
 fortiores & meliores, quia dominantur animo suo, ex-
 pugnatore urbiū. sunt enim summi Regis amici intimi,
 qui cū suos voluerit honorare, quid nō præstat? Testa-
 tur D. Franciscus ejus deliciæ, D. Dominicus S. P. Igna-
 tius, S. Catharina Senensis: cū quâ & cor cōmutare di-
 gnatus est, aliosquæ; ut Magdalênâ & innumeros, crebrò
 visere, & magnâ familiaritate honorare. Quid verò An-
 geli facerent, cùm Regē suum tantâ nos dignatione af-
 ficere videât? Ecce quàm verū hoc est: Omnis qui se ex-
 altat, humiliabitur; & qui sese humiliat, exaltabitur?
 Quanta autē sit ignominia vitiorū, patet ex suppliciiis
 reorū quotidianis; quodquæ; quantumcumquæ; improbos,
 suorū scelerum pudeat: neque sit quisquam tam potens
 aut sapiens, qui si vitiis serviat, non ludibrium fiat suis,
 & amicis & inimicis subsannatio. Verissima enim ea D.
 Pauli sententia: Tribulatio & angustia in omnem ani-
 mam hominis operantis malum: gloria autē & honor
 & pax omni operanti bonum. *Hæcine verâ*, ut sup. pa. 7.

*Athan. in
 vitâ Anto-
 nii.*

*Chrysost. l.
 quòd nemo
 leditur nisi
 à seipso.*

*Prov. 10.
 Laus vera
 virtutis.*

*Honor quem
 Deus sanctis
 habet.*

*Nota.
 Luca 14.*

Rom. 2.

Exercitium brevius.

O Princeps pacis, credo tibi, & in te spero, & toto corde te diligo. Convertete, obsecro, vultum tuum ad me, & da mihi pacem propter nomen tuum, & amorem: ut in pace meâ fiat locus tuus & cordi meo, & sufficit, & sufficit mihi: si enim veneris ad me fons aquæ vivæ, declinabis super me quasi fluvium pacis, & thesaurum habebō absconditum, & spero quodd in æternum non separabor à te. Quis enim restitit tibi, & pacem habuit? Nemo: cupio igitur tecum & mecum pacem habere, ut non repugnet lex in membris meis legi mentis meæ, sed idem tecum velim, tecum nolim, unusq; sis mihi omnia in omnibus. Amen.

Esaia 66.

Exercitium longius.

O Requies vera, & gaudium universæ terræ; vide afflictionem nostram, quâ querimus cisternas, cisternas dissipatas; quæ continere non valent aquam. In omnibus requiem querit cor nostrum, pacem & tranquillitatem desiderant universi: quia hac unica felicitas in hoc statu, infelicisq; exilio, ubi militia est vita nostra, invenire pacem; & ad hoc iustificati sumus à te, ut pacem habeamus apud Deum, per te Dominum JESUM Christum. Omnium huc spectat labor, hanc luxuriosi, avari, ambitiosi querunt, sed frustra: non est enim pax impiis, non est pax nisi diligentibus legem tuam. Tu illam nobis attulisti è celo benignissime JESU, & mundo nuntiasti. Verè Princeps pacis, lapis angularis, qui facis utraque unum, & in te reconcilias ima summis. O quanta felicitas illius animæ, quam per virtutem elevas supra tempestates mundi hujus, sanctâ contemplatione d'fixam! non timebit mala, quoniam tu cum eâ es; non agitur cupiditatibus cor illius, quia tu ei omnia unus es; inter prospera & adversa secunda & tranquilla, quasi in quodam rerum vertice stat, & despicit universa.

Jerem. 2.

Rom. 5,

Esaia 48.
Psalm. 118.Psalm. 54.
Cant. 3.

Ioan. 14.

O pax nostra unica Deus meus, quis mihi tribuat pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam in foraminibus petra, in cavernâ macerie? Venisti enim ut pacem habeam, & moriturus pacem reliquisti mihi dicens, Pacem relinquo vobis, pacem meam

de

do vobis. Propitius mihi esto, Domine, ne dem hereditatem tuã, quam sanguine tuo signatam reliquisti mihi, pro re hujus mundi vili, caducã & transitoria in pace factus est locus tuus, ut nec templum fieri tibi nisi à Salomone volueris, neque nasci, nisi in pace; neque mori, nisi ut pacem nobis impetrares. Ergo si pacem habuero, certus sum quod tu Deus pacis & dilectionis eris mecum; & quid erit tunc quod ultra petere possim? pax enim ista exsuperat omnem sensum. Vtinam gustare eam possim, & videre quàm suavis sis, Domine, & præ dulcedine corporis & sanguinis tui, ô Creator mi, amaresca! omnis creatura.

Psal. 75.

Philip. 4. Applicatio ad Communionẽ.

O quanta, ô quanta cordis pacifici felicitas te habere, & te frui, te refici & pasci, nihil cupere, nihil timere, nihil sperare, nihil velle præter te & tuam sanctam voluntatem, nullo conscientia stimulo urgeri, omni hora ad mortem, ad adventum tuum esse paratum! si quis hanc gustaverit, nescio, ait Bernardus tuus, an talis anima vel ipsam gehennam ad tempus experiri horribilius pœnaliusq; ducit, quàm post spiritualis studij hujus gustatam semel suavitatem, exire denuò ad illecebras, vel potius molestias carnis, sensuumq; inexplebilem repetere curiositatem.

Bernard. serm. 35. in Cant. Infernus videtur justo, pacem amittere.

Neque pacem tantam virtuti tribuis; sed decreto perpetuo divina majestatis tuæ illam verus honor etiam sequitur. regia enim quadam potestate se cohibens rex dicitur, quod regere se noverit, arbiter sui, suiq; iuris sit, non captivus trahatur in culpam, nec præceps feratur in vitium. atque ad cõ sola virtus honorem meretur, improbitatem honorabilem facere neque imperia, neque infula possunt: pluris est meritiò apud omnes pauper virtute præditus, quàm omnis potentia sæculi. Tantus enim quisque est, quantus est in oculis tuis: & certè eos qui diligunt te, Domine, etiam hic glorificabis; qui autem te contemnunt, erunt ignobiles. Verè exclamavit Psalter tuus: Nimis honorati sunt amici tui, Deus, nimis confortatus est principatus eorum. Cùm verò me infinita miseratione dignatus sis in amicum eligere, quia præcepta & consilia tua omnia, quæ accepisti à Patre, nota mihi fecisti; nolo esse amicus hujus sæculi, sed unum te amare toto corde, & tota mente meã, te stringere amplexibus anima mea, donec aspiret dies, & inclinentur umbra, donec appareas mihi,

Ambros. Honor virtutis.

1. Reg. 2.

Psal. 138.

Affectus amoris.

Et aperias thesauros charitatis tuae, quâ dilexisti me ante constitutionem mundi, Amen.

Praxis ad securitatem animæ comparandam.

*Resignatio-
nis praxis.*

Primò, sæpè resignare sese hoc, vel simili modo: Deus meus & omnia, fiat in omnibus sanctissima voluntas tua. Propone verò quisque sibi diversa potest, ut tentet animum an repugnet nec ne, & se resignare.

*Paciæ præciū
pondera.*

Secundò, si quid adversi accidat, animum collectum servare, & cogitare, Tanti est, & pluris pax: atque uti quis omnia pro vitâ exponit, ita omnia amittat potius quàm pacem.

*Amaritudi-
nem vita.*

Tertiò, frequens & humilis confessio.

*Occupatio-
nem mode-
rare.*

Quartò, supra omnia mansuetudo, & omnem amarulentiam, suspicionesque ex animo suo expellere.

Exod. 18.

*S. Scripturæ
lectionem
frequenta,*

Quintò, moderata occupatio. Martha enim turbatur erga plurima: de illâ etiam Moysem Jethro monuit.

Sextò, lectio sacræ Scripturæ frequens: quæ de sursum enim est sapientia, primùm quidem pudica est, deinde pacifica.

Septimò, sensuum diligens custodia.

Dignatus es, ut suprâ pag. 10.

I A C V L A T O R I Æ.

Philip. 4.

August.

Pax Dei exsuperans omnem sensum, custodiat corda nostra & intelligentias nostras.

Psalms. 118.

O Domine, fecisti nos ad te, & inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te,

Psalms. 4.

Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalum.

In pace in idipsum dormiam & requiescam, quoniam tu, Domine, singulariter in spe constituisti me.

VIGESIMÆ QUARTÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

O quantum gaudium habet qui virtutem sequitur! hoc saltem te trahat ad eam N.

V Niverſus **A** mundus non valet explere cor tuum, quod variorum **B** deſideriorum flatibus exagitur. cur igitur à virtute abduceris ſtultis **C** vitiorum illecebris? nimirum ut è fædo **D** lacu potes, ad quem periculosa & ambagiosa **E** viâ deer- ras: ubi **F** ſuperbia, luxuria, avaritia te allectum in **G** belluam deforment, & in **H** inferni barathrum detrahant. ecce **I** regnum Dei intrate eſt, quid fruſtrâ alibi quæris? en maxima **K** gaudia virtutis qua cor verè replent, qua **L** **B.** Xaverius aliq̄ **S**ancti, etiam in hac vitâ deguſtârunt. Hauſta certè ex Deo bonorum fonte gaudia ex **M** corde exundant, illudq̄ ſatiant: ex peccati autem lacu hauſta lætitiâ **N** perfluunt ac dilabuntur.

CAPVT

CAPVT XLVI.

*De Octavo remedio Meditationem atque affectus
ejus ampliandi, sive de Gaudio, ob quod virtu-
tem sequi oporteat.*

COMPOSITIO LOCI ut in imagine, ORATIO ut
suprà.

PUNCTVM I. Considera Dominum pro suâ erga
homines benignitate ita ordinasse, ut traherentur vo-
luptate ad operandum: atqui si corporalis voluptas
hanc vim habet, multo magis spiritualis, id est ea quæ
ex virtute promanant. Si ergo voluptate à virtute ab-
straheris (unusquisque enim tentatur & avocatur ab ea
abstractus & illectus) vide quanto major ac melior,
eâque sancta & vera, ex virtute quàm caducis istis hu-
jus mundi deliciis, voluptas emanet. Primò, quia ista
fœda & turpis & falsa est. Adeò ut Aristoteles dicat,
delectationes corporis fœdas ac turpes, non esse veras
delectationes: quoniam non tales videntur, nisi iis qui
malè sunt affecti, sicut, ait, pueri sua crepundia æstimât,
quæ viri contemnunt: fœdæ autem adeò sunt, ut olim
etiâ Philosophi ac Poëtæ homines in belluas ac feras
mutari finxerint, qui amoribus Circes capti essent. Ne-
que incommodè. Nonne enim videmus superbum,
instar pavii ambulare? luxuriosum instar capræ lascivire?
gulosum velut porcum in ventrem & cibum pro-
num ferri? Neque quisquam est honestior, qui affectus
ejusmodi præ verecundia non dissimulet. Vide igitur
quàm in se turpia illa sint gaudia, & vilia. Consolatio
enim verè, uti Bernard. mundi vilis est, & ad nihilum
utilis, & quod magis metuendum, est veræ & salubris
delectationis impedimentum. Equidem quid insanè
appetit gulosus, ob quod maria trajiciuntur, animæ in-
tereunt, cælestis hereditas deperditur, ut Esaui primo-
genitura; Religiosi etiam periclitantur? scilicet frustum
carnis, bolus unus, atque alter dulcior, & eo carior
quo

*Gaudium
ex virtute.*

*Arist. 10.
Ethic. 3.*

*Voluptas
peccati fœ-
da.*

*Serm. 4. in
vigil. Nati-
vit.*

quo rarior. Secundò, vide quantâ molestiâ, quàm longâ ac difficili viâ quæratur, ut verè his applicet illa Iob Gregorius: Qui inter eiusmodi lætantur, quasi sub sensibus delicias reputant. neque enim, ait, sine gravibus curarum molestiis possunt temporalia, quæ appetunt, vel non habita quærere, vel quæ sita servare, inter æquales præstantiorem gloriam appetere, semper prava agere: & tamen, ne opinionem pravitatis habeant, formidolosè custodire. Hebræis iis similes sunt, quibus manna non sapiebat propter ollas carniùm, porros, & allia Ægypti. Quid enim signatur per ollas carniùm, nisi carnalia vitæ opera, in tribulationis doloribus, quasi ignibus excoquenda? quid per pepones nisi terrenæ dulcedines? quid per porros & cepas exprimitur) quæ plerumque qui comedunt lacrymas emittunt) nisi difficultates vitæ præsentis, quæ à dilectoribus suis & non sine luctu agitur, & tamen cum lachrymis amatur? Terriò, attende, quòd hoc genus bonorum non tam bona sint, quàm minora mala: iisque nihil agi aliud, quàm ut graviores compedes in leviores mutemus. Fames urget? suave est comedere. satur es? gravius est edere, quàm esurire. Itaque nulla delectatio liquida, aut pura, sed permixta multis amaritudinibus. Denique ea conditio est delectationum sensualium, quòd dum habentur, fastidiuntur; dum non habentur, desiderio torquent: spiritualium verò & appetitus placet, & experientia magis. Igitur sic ratiocinare: Si desiderium torquet terrenorum, multo magis præsentia; ac proinde ea abominare. quis enim hostem propinquum, & intra muros existentem propulsare poterit, si absentis timore totus concutiatur? Quartò, attende idèd hominem verè recreari terrenis non posse, quia illius naturæ non conveniunt: sicut videmus alios cibos hominibus, alios belluis gratiores. Cùm igitur hæc infima tantum hominem oblectent, quantum cum belluis participat, corpusque & sensus habet, sequitur propriam

Greg. 10.

Moral. c. 6.

Voluptas

seculi amara.

Greg. hom.

36. in Euãg.

Homo verè
recreari ter-
renis nequit.

propriam nobilioremque illi longè esse secundùm rationem delectationem, ac multò majorem.

Aspira. ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ.

Animi delectatio præstantissima.

PVNCTVM II. Considera majores longè spiritus & virtutis esse delectationes, quàm corporis. Primò, quia spiritual- bonum & objectum melius est & nobilius: unde oculo, quàm ratione carere malimus. Secundò, conjunctio major, quia sensus tantùm in accidentibus hæret, & corporis delectationes perpetuò fluunt, mentis verò simul totæ sunt, ut res ipsæ, quas concipimus. Tertiò, quia bona spiritualia manent, alia pereunt. Adverte autem sedulò objectum gaudij spiritualis præcipuum, illud verò Deus est. quid ergo mirum si amplexus ejus, quo ei jungimur summo bono, suavissimus jucundissimusque sit? Fit autem ille, quando jungitur anima Deo per veram virtutem, maximè per amorem, & contemplationem, in quâ etiam Aristoteles & Philosophi beatitudinem posuerunt.

Credo tibi, ut supra pag. 7. vel O gaudium, &c. ut inf. p. 614.

Attende jam quanta gaudia Sancti ex ea perceperint, adè ut ferre nequirent eorum magnitudinem, ut de B. Ephrem, B. Xaverio accepimus, cùm, Sat est Domine, sat est, exclamarent. Ratio autem, quare in Deo beatitudo, sola, vera & summa sit delectatio hominis est, quia finis illius Deus est: quidquid autem finem suum attingit, beatitudinem suam consequitur. Primò quia solus ille animam satiat, cætera omnia nullo pacto: non magis quàm si quis fumo aut vento se pascat. Comedent (inquit Oseas, de impiis loquens) & non saturabuntur. Sicut, ait Hieronimus, justitia saturat, sic iniquitas substantiam non habens vana comedentes fraude deludit, & uteros comedentium vacuos derelinquit. At Isaias somniantibus mundanos comparat, qui sibi comedere videntur, & expergefacti esuriunt, O quæ infelicitas, pertuso dolio haurire debet frustra! ætèrnam captare frustra! Ea est mundani insanit

Cur anima in Deo lateatur.

*Osea 4.
Hieron.*

*Mundi gaudia.
Isaia 29.*

ait Bernardus, ut quasi famelicus inflatis buccis aërem hauriat, eoque saturari speret, aut fumum sulphureum excipiat: non enim impletur. Sapiens verò: Avarus, inquit, non implebitur pecuniâ, & qui amat divitias, fructum non capiet ex eis: quod aliis omnibus vitiis commune est. Ecce nihil negaverat Salomon oculis suis, & vidit omnia esse vanitatem, & afflictionem animi. Contrà verò qui esuriunt & sitiunt justitiam, & hîc & in futuro saturabuntur. Tertiò, ut homini benè ac beatè sit, oportet, ut illud, per quod id ei obtingit, eo melius sit, ac invito auferri nequeat: quod virtus sola, & Deus est, cui per virtutem homo conjungitur. O quanta rerum in mundo vicissitudo & inconstantia! At verò virtus, & ejus opes, perpetuæ & inviolabiles Dei gratiâ sunt, & nostrâ cooperatione.

Haccine vera, ut sup. pag. 7.

PUNCTVM III. Considera hominem omnem esse velut sitibundum, & mundanum per ambages longas & molestas quærere explere sitim, sed instar hydropici augere, & haurire quasi ex sulphureo aut falso lacu, quò concupiscentia invitat: justum autem ubique Deum habere præsentem, fontem bonorum omnium, immò regnum Dei intra nos esse. O quanta igitur indignitas atque insania, eum omnis boni fontem derelinquere! uti queritur per Ieremiam Dominus: Me dereliquerunt, ait, fontem aquæ vivæ, & foderunt sibi cisternas, quæ continere non valent aquas. Sitivit verò anima mea ad Deum fontem vivum, quando veniam & apparebo, quando veniam & adimplebis me lætitiâ, cum vultu tuo? Secundò considera certissimum esse, si dimidium laboris & molestiæ cum gratiâ Dei, pro verâ virtute suscipias, ejus quæ pro mundo sustinetur, te beatum hîc verè æternum futurum.

Vide Bern. in sermone. Ecce nos relinquitur. Eccles. 5.

Eccles. 2.

Matth. 5. Gaudium & virtute volenti tantè eripi potest.

Discrimen piè & impiè.

Ierem. 2.

Psal. 41.

Exercitium brevius.

O Gaudium nostrum Deus meus, credo tibi, & in te spero, & toto corde te diligo. Latabor & exultabo in te, omnia enim ossa mea dicunt mihi, Domine, quis similis tibi? hortaris nos per Psalterium tuum, dicens: Introite in conspectu ejus in exultatione, scitote quoniam Dominus ipse est Deus; scio per gratiam tuam, & audio, Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. Invitas igitur ut verè de te gaudeam, & creaturæ spernam solatium, & promittis mihi dare petitiones meas, quæ verò ista: unam petit à te, Domine, hanc requiro, ut diligam te, & nihil me separet à te in æternum. Amen.

Exercitium longius.

Psalm. 41.

Cant. 1.
 Applicatio
 ad Communionē.
 Psalm. 62.

QUÆMADMODUM desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Deus. sitivit anima mea ad Deum fontem vivum: quando veniam, & apparebo ante faciem tuam, Deus meus? Indica te mihi, quem diligit anima mea, ubi pascas, ubi cubes in meridie; ne vagari incipiam post greges sodalium tuorum. Votum vovi tibi, si dederò somnum oculis meis, & requiem temporibus meis, donec inveniam locum tibi, Domine JESU, & requiescas in tabernaculo cordis mei. Ecce in terrâ hâc desertâ, inviâ, & in aquosâ, ego ego quem nosti, infelix ego homo, felix tamen quia sto coram te hodie, appareo tibi, ut gustem quàm suavis sis anima mea, ut videam virtutem & gloriam tuam. Obsecro te per magnam charitatem tuam, ne despicias exulem, & advenam, oviculam errantem, & ne abscondas faciem tuam à me, tu enim nihil odisti eorum quæ fecisti, & multò minùs quicquam eorum quæ sic refecisti. Quæ enim est expectatio mea? nõnne tu Domine mi, Salvator mi? quod est, erit quæ, in æternum solatium meum? nõnne tu Deus totius consolationis?

Absit hoc à me indignissimo filio, ut aliquid à te velim super terram, vel extra te, ut ambulem vias difficiles & pravas, ut delecter, & capiar creaturæ solatio, id est muscipula, & finem gaudii mei luctus occupet. Et quis ille? O utinam is, quo doleam quòd te dereliquerim fontem aquæ vivæ, uti vehementissimè doleo, ex

amore

amore tui, quaeso, ne abscondas faciem tuam à me: quæ enim est expectatio mea? nõnne tu, Domine? non ultrà ambulabo vias difficiles & pravas. Vbi enim sunt delicia, propter quas lassati sumus? nõnne fœda, turpes, & illiberales; ob quas, cùm præteritæ sunt, erubescimus? Verè, verè amarum est, amarum te derelinquere, dulcissime JESV. Tu enim dulcedo ineffabilis, totus desiderabilis. Væ ergo mihi si derelinquam te dulcissime JESV. O insaniam filiorum Adam! Quid queritis, obsecro, cisternas, quæ continere non valent aquas? Querite fontem aquæ vivæ, & bibite, & inebriamini ab uberibus consolationis ejus.

Vide, Domine; afflictionem meam, vide, ô JESV; etenim si hic mihi, & omnibus præsens sis, ô oceane bonorum omnium, heu! fugimus te sequentem, & querimus fœdas lacunas velut Sodomæ lacum, & mortuum mare. Non satiat illud sitim, sed accendit; verùm enim & solum hoc est gaudium quod de te sumitur, Deus meus. Quale gaudium? novit ille qui te novit, qui gustavit, quàm suavis sis, Domine, his qui diligunt te, quid queris anima mea? delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. Bonum tuum quære: est enim bonum aliud alteri, & omnes creatura habent quoddam bonum suum. pecori bonum est implere ventrem, carere indigentia, dormire, gestire, vivere, sanum esse, generare. Tale tu bonum quæris coheres Christi? quid gaudes? quia socius es pecorum? erige spem tuam ad bonum bonorum omnium. Tu enim, Deus meus, omne bonum es, & solus satiare animum potes: tu solum gaudium continuâ jucunditate firmissimum, delectationes in dexterâ tuâ usque in finem. hoc est quod amo, cùm te Deus meus, amo, omne bonum & perfectum, & permanens, & liquidum. Delicia omnes aliæ breves, sive ex honore, sive ex voluptate: vana enim omnia & caduca sunt & incerta. quis enim gloriari de favore mundi potest, qui momento fugit? incertus perpetuò est, blanditur quæ, ut Ioab, & occultè occidit: leniter influit, & in fine mordet ut coluber?

Experiantur filii hujus sæculi stimulos cogitationum, conscientia morsus, quibus conditur aut potiùs extinguatur. quid esset dulce potest absque te, ô dulcedo summa, felicitas nostra, & gaudium super omne gaudium. Melior, melior est dies una in

August. in
Psal. 102.

Quale de
Deo gau-
dium.

atriis tuis super millia, meliores sunt mica quæ cadunt de mensa Domini mei, delictis universe terræ. In te verò omnia habentes, propter quid, precor, te relinquemus? Miror in sole splendorem, in flore pulcritudinem, in pane saporem, in terra fecunditatem, sed à te Deo universa hæc sunt: nec dubium quin multò amplius reservaveris tibi, quàm dederis creaturis creator mi. Taderet tamen fortè adspirare, si longa per desertum ad te & gaudium tuum foret via; sed ecce, si volo, amicus tuus esse jam possum per gratiam tuam, & letari coram te, & in mente securà jure tibi parare convivium, gloriaq; & honore coronari. Videte, quæso, oculis vestris, aiebat Ecclesiasticus tuus, modicum laboravi, & inveni mihi multam requiem: accede ad eam, & sustine bonos fructus illius: in opere enim ipsius exiguum laborabis, & citò edes de generationibus ejus. Cupio igitur ex nunc, ex hoc momento, serò te, Domine JESU, sequi, & virtutem N. amplecti: si enim hoc fecero, ecce cor meum & caro mea exaltabunt in te Deum vivum: si non egero, tribulatio & angustia me manent. quid mihi ergo est in celo, & à te quid cupio super terram? Tu es spes mea, portio mea, in terrâ viventium. Amen.

Praxis ad gaudium è virtute captandum.

Suspende animum in tentatione.
PRIMA. Cùm homo sese voluptate allici sentit, suspendere animum, & moderari desiderium: quia id quod per vitium quærit, vel sperat, orando, seque superando, longè nobilius & utiliùs acquirere potest.

Voluptas uti fit repellenda.
 Secunda. Quoties voluptas invitat, cogitare quod D. Bona-ventura, se jam eâ fruitum esse: nihil enim interest verè an solâ opinione tuâ voluptatè fructus sis: cùm nihil post eam superfit nisi dolor ex usurpata voluptatè, quàm poteras in Domino quærere, & haurire de fontibus Salvatoris.

Mortificatio necessaria & suavis.
Sap. 7.
Matth. 19.
Cenuplum da ut mor-tifi anti se.
 Tertia. Mortificationem & abnegationem in magnis & parvis rebus exercere: mirè enim id conducit; neque difficile erit, si pro tali creato solatio omisso, æternum paratum esse certò sciat: imò etiam divinum nunc in hâc vitâ. Quoties enim quis propter Dei amorem aliquid relinquit, & liberalem erga divinam majestatem se ostendit, toties illam erga se liberaliorem vicissim experietur. Non vincit enim sapientiam malitia, neque liberalitatem ipsam inopia nostra. Imò omnis qui reliquerit domum, vel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut filios, aut agros propter nomen Domini cen-

Bern. serm.
 1. in fest.
 omnium
 Sacerd. u.

Eccli. 31.

Psal 83.

Psal. 72.

Psal. 141.

ni, centuplum accipiet, & vitam æternam possidebit. At quando, inquires, illud centuplum? Respondit Dominus, Amen dico vobis, accipiet centies tantum nunc in tempore hoc, domos, & fratres, & sorores, & matres, & filios, & agros, cum persecutionibus, & in sæculo futuro vitam æternam. Hoc est quod in Canticis insinuat sponsus: Veni in hortum meum; id est, animam, messi myrrham meam; quia ad mortificationem excitat; comedi favum cum melle meo, bibi vinum meum cum lacte meo; comedite amici, & inebriamini charissimi. Mox enim post mortificationem favum animæ habuit, & vinum propinat lætificans cor hominis. Visitat animam & terram nostram, inebriat eam, & multiplicat pluvias gratiarum ut locupletet eam. *Dignatus es, &c. supra pag. 10.*

Marc. 10.

Cant. 5.

Psal. 64.

IACVLATORIÆ.

V Nam petii à Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ, ut videam voluptatem Domini, & visitem templum ejus. *Psal. 26.*

Credo videre bona Domini, in terrâ viventium. *Ibidem.*

Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ: & torrente voluptatis tuæ potabis eos. *Psal. 35.*

Quoniam apud te est fons vitæ, & in lumine tuo videbimus lumen. *Ibidem.*

Hæc recordatus sum, & effudi in me animam meam, quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis, usque ad domum Dei. *Psal. 41.*

VIGESIMÆQVINTÆ IMAGINIS

A N N O T A T I O.

Inspice, & imitare virtutis N. exemplar,
quod tibi à Domino monstratum est.

Attende, Christiane, quoties Spiritus sanctus
& Christus Dominus in A Scripturâ præ-
clara tibi virtutum documenta dederit; en ut B
virtus tibi offendat, quot exemplis C Dominus
Iesus præcesserit; D hunc sequere, & E inspice,
& fac secundùm exemplar in monte monstra-
tum. audi F Christum in monte nos docentem
ut se, & G virtutem quam ostendit, sequamur:
audi H Deum Patrem illud ipsum præcipientem:
fuge denique I peccatum, quod à Christi sequelâ,
& crucis, sive virtutis arduâ viâ te in interitum
avertit. Vnusquisque enim tentatur à concupi-
scentiâ suâ abstractus & illectus, & ad peccatum
vel horrore asperitatis, quæ in virtute est; vel a-
more voluptatis momentaneæ, quæ in vitio repe-
ritur, in vitatur.

CAPVT XLVII.

De nono medio Meditationem atque affectus eius ampliandi, sive de Imitatione Christi.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. ORATIO, ut supra.

PUNCTVM I. Considera, Primò, Deum Patrem illis verbis te alloquentem : Vide terræ vermicule, adspice homo, vapor ad modicum parens : sic ego Deus dilexi mundum & te, ut Filium meum unigenitum darem, ut omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternam. An vera hæc? obstupesce miser, atque attende quanto amore tale prototypon tibi dederit diuina bonitas, infinities perfectius Sanctis omnibus. Adspice quibus coloribus dignatus fuerit illud pingere : est enim in eo candor lucis æternæ & castitatis virginæ imago, & figura substantiæ Patris, coccus & purpura è precioso sanguine agni immaculati. Et considera, precor, an, cùm tale dederit exemplar tanto sumptu paratum, è cælo demissum, contemni illud à te deceat & despici. *Aspira*, ut sup. pag. 8, *Hæcine firma fide*, ibid.

Quanti sit exemplum Christi.

Imaginare Deum Patrem statuere parvulum **JESVM** in medio nostri, & dicere: Nisi quis humiliarit se sicut parvulus iste, non intrabit in regnum cælorum. Adspice ut invitet oculo, manu ad sequelam & amplexus: ergo arctè stringe & amplectere illum, qui cùm ter maximus sit, propter te factus est paruulus, & minoratus ab Angelis. Secundò, attende, quòd quemadmodum videre Deum in cælo, est beatitudo summa; ita hîc **JESVM** Christum nosse & imitari, summa sit dignitas & felicitas. Tertiò, quàm triste, ut ita loquar, sit Christo Domino ipsum se statuisse exemplar in cruce tantis cum tormentis, ut te beatum redderet, ut te illi, maxime tu, qui spiritualis esse cupis, conformares, & hoc ipsum à te contemni. Quartò, Dominum descendisse ex infinito amore de cælo, ut nobis, inò velut tibi soli

Ioan. 14.

viam ostendat, (ipse enim via, veritas & vita) ut te ovem errantem reducat: & eheu! quoties extendis manum tuam, **JESV** benignissime, & non est qui adspiciat: vocas, & renuimus! ô quàm justè quereris per Prophetam tuum: Tota die expandi manus meas ad populum non credentem, & contradicentem mihi! ô quàm luctuosum tibi, bonitas infinita, audire à filiis quos emisti precio magno sanguinis tui, Recede à nobis, scire tuam viam nolumus!

O **JESV** *amantissime*, ut infrà pag. 633.

PUNCTVM III. Considera, in quo maximè imitari Dominum **JESVM** oporteat, & attende Primò, reformandas tibi esse tres potentias animæ tuæ, per peccatum originale plurimùm depravatas. Cogita igitur quàm sanctas in memoria habuerit cogitationes, quàm purum ab omni errore & falsitate intellectum, voluntatem ab omni amore terreno alienam, & infinito Dei Patris repletam. Excute verò tres potentias tuas, & earum vulnera Christi exemplo sanare contende. Secundò, considera qualiter **JESVS** passiones, quæ versantur circa bona mundi, honestum, utile, delectabile, & velut Jacob & Esau in ventre matris, sic in animâ nostrâ luctâtur, ipse refrænârit, & ad meliora concupiscibilem bona transtulerit, & ad mala animæ nostræ irascibilem. Ingredere igitur cor amantissimi **JESV**, Primò, ab omni perturbatione passionum liberum; Secundò, ab intentione obliquâ; Tertiò, à mundanâ delectatione; Quartò, à placendi hominibus desiderio; Quintò, ab inutili cogitatione; Sextò, à superfluâ curâ; Septimò, à noxiâ amaritudine; Octavò, ab inani complacentiâ; Nonò, ab affectu creatæ consolationis; Decimò, ab anxietate; Undecimò, ab impatientiâ; Duodecimò, à propriâ voluntate, maluit enim perdere vitam potius, quàm obedientiam: atque illam aded commendavit, ut centuplum ei promiserit, & decreverit eum, qui non renuntiat omnibus quæ possidet, suum

*Isaia 65.
Rom. 8.*

Job. 22.

*Quale fuerit
cor dulcissi-
mi IESV.*

non posse esse discipulum. Animadvertete simul paupertatis virtutem, mansuetudinis, sancti luctus, quanta in Christo esuries justitiæ, quanta misericordia, cordis mundities, amor pacis, patientia, zelus & humilitas: de qua quod dicit D. Leo, cæteris omnibus virtutibus potest applicari; nulli aspernanda divitum est, nulla est erubescenda nobilium: nec enim in tantum provehi potest felicitas humana fastigium, ut æstimet sibi pudendum, quod Deus in forma servi non est arbitratus indignum. O JESU *amantissime* ut infra pag. 632.

*Leo serm. 2.
de Resur.
rect.*

PUNCTUM III. Considera conversationem Sapientiæ æternæ, in omni actione suavissimam ac providentissimam. certè nullam unquam, ut Sapiens ait, amaritudinem habuit, sed in omnibus obedientiæ, caritatis, puræ intentionis, devotionis heroica exempla reliquit. Tu itaque similiter numquam à divina voluntate deflecte, neque in opere, neque in modo; sed in adversis & prosperis æquabilis semper eum intuere: quoniam oculi Domini multò plus lucidiore super solem, circumspicientes omnes vias hominum, & profundum abyssi, & hominum corda intuentes, in absconditas partes. Non patiaris exempla tam illustria frustra tibi esse proposita. Exemplum enim dedit nobis, ut quomodo ipse fecit, ita & nos faciamus. Et qui dicit se in ipso manere, debet sicut ille ambulavit & ipse ambulare. Considera præterea, quòd tibi non solum Christus Dominus imitandus sit, sed etiam Pater noster cælestis: sic enim mandatum habemus; Estote ergo vos perfecti, sicut Pater vester cælestis perfectus est. Quocirca mysteria & virtutes humanitatis, veluti ostium esse existima, quo ingrediaris in potentias Domini, & ad considerationem perfectionum illius. Ego enim sum ostium, ait Dominus, per me si quis introierit salvabitur, & ingredietur, & egredietur, & pascua inveniet. Itaque perfectiones Dei, v. g. longanimitatem, prudentiam, sapientiam, liberalitatem & bonitatem,

*Conversa-
tio Christi
Iesu qualis,
Sap. 8.*

Eccli. 23.

*Ioan. 13.
1. Ioan. 2.*

*Deus imi-
tandus.
Matth. 5.*

Ioan. 10.

*Vide libellū
D. Thomæ
de divinis
moribus.*

etiam in tuis actionibus considera, ac tibi imitandas esse statue, & gratiã Dei utere, ac prototypon Christum IESVM, in corde tuo depinge, certè ut eleganter Gregorius S. Basiliï frater: Suæ quisque vitæ pictor est, artifex hujus operis est voluntas, colores sunt virtutes, exemplar Christus esse debet.

Hæcine vera, ut supra pag. 7-

Exercitium brevius.

O Speculum sine maculâ, Christe IESV, credo tibi, & in te spero, & toto corde te diligo. Video te Rex regum, Pastor bone, Magister optime, & audio vocem suavissimam: veni, & sic N. sequere me, & centuplum accipies, & vitam æternam possidebis. An credo & spero & non sequor? qui fieri potest: velle quidem adjacet mihi, sed perficere non invenio. Trabe igitur me post te, & sequar te omne bonum quocunque ieris. Verè verè etenim mihi adherere tibi bonum est, & ponere in te Domine IESV spem meam. Amen.

Exercitium longius.

O IESV amantissime, limpidissime fons & speculum omnium perfectionis, in quo inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter, in quo thesauri scientiæ & sapientiæ Dei reconditi, de plenitudine tuâ omnes accepimus, & gratiam pro gratiâ. Verumtamen aret adhuc anima mea, & facta est sicut terra sine aqua tibi: necdum necdum transformata est in te. Fac igitur mihi hanc gratiam, ut te imitari, in te esse, vivere, moveri perpetuò queam, ac perfectissima virtutum exempla in me, secundum signaculum tuum exprimere. Nonne enim meritò queri potes, si ego servus miser & miserabilis, renuam sequi te: Quid? pudebitne: sed gloria magna sequi Dominum, dolebit? sed non contristabit iustum, quidquid ei acciderit, semperq³ est rectis corde letitia, quoniam apud te est fons vitæ, & in lumine tuo videbimus lumē. Quid igitur me avertet à te, & vestigiis tuis, quæ video sanguine rubere, & lucere igne charitatis? exosculor & exulto: sentio spargere odorem, quo rapiar in amorem tuum. Tu es exemplar, quod

nobis

Coloss. 2.
Ioan. 3.
Psalm. 142.

Christus
postulat ut
servus se-
quatur.

Proverb. 12

Psal. 35.

Exod. 25.

nobis in monte monstratum, cupio imitari per gratiam, cupio potentias anime mee tibi consecrare.

Procul deinceps sit tumultus cogitationum mundanarum, & Memoria inanium rerum, à memoriâ meâ: ornabo eam celestium rerum cogitationibus, & auferam de templo tuo, id est, corde meo, hæc N. idola pristina vanitatis mee. O utinam eorum quæ retrò sunt oblitus, ad ea quæ sunt priora me extenderem, semper de te cogitarem, ex omnibus quæ sensibus concipio, ingrederer in potentias tuas! quàm facîle, si hanc clauderem memoriæ portam, ut facere omninò statuo, omnes animi mei motus sedarem! Nam simul atque huc ingressus est inimicus, aut superbia, iræ, luxuriæ scintilla admissa, conturbatur anima mea, & offunduntur intellectui tenebræ, ut te lux vera, quæ illuminas omnem hominem, nequeam, nec rationem, quam mihi ducem dedisti, intueri. Veni lux beatissima, veni hodie, & cum ita digneris, sine bibam de calice tuo, & comedam panem in regno tuo, ut satiet me omne bonum, & intima cordis mei repleat immensa charitas tua, ut noverim me, & noverim te, & quoddam nihil sint omnia præter te, scio enim, scio, tu solus es, qui es, cætera umbra sunt, & vanitas vanitatum.

Memoria
ut excolenda.
Philip. 3.

Ioan. 6.

Concede verò mihi, ut qua beneplacita tibi esse cognovero, qua iusta, bona ac sancta, ea etiam talia ego verè cæcus & insipiens tandem talia esse judicem. Tu sapientissimus enim es, tu potentissimus, optimus, pulcherrimus, dignissimus, ut ab omnibus, & solus diligaris. Tu lux æterna, & sapientia æterna, scrutaris omnia, uti fecisti omnia. Quomodo igitur non credam tibi, sed potiùs mundo fallaci? Aufer à me, quæso, cæcitatem illam, errorem, & ignorantiam. Da mihi credere Scripturæ tuæ, verbo tuo, & sacris tuis Doctoribus, ac Superioribus meis. Sed cum scienti bonum, & non facienti, peccatum sit illi, da, obsecro, ut quod video bonum, hoc agere me delectet: da voluntatem sanctam, ut nihil velim nisi te, aut propter te: sit mihi cibus facere voluntatem tuam, iudicium proprium abnegare, numquam niti prudentia mee, sit mihi ut tibi, benignissime JESU, fuit cibus facere voluntatem Patris tui, cibus verè & millies suavissimus. Illa enim est norma omnis bonæ voluntatis: quacumque ab hæc de-

Obedientiæ
exercitium.
Ioan. 4.

flectit, obliqua, & prava, & iniusta est. O utinam unum sit velle tecum, unum iudicium, nihil arbitrer me scire nisi te JESVM, & hunc crucifixum; nihil sperare aut velle queam, nisi fieri voluntatem tuam; ut mea illi unita jam non mea, sed tua, non hominis miseri ac improvidi, sed Dei mei sit, ac deiformis, una sit cum tua, quia tum demum, scio, recta erit, & sancta, & perfecta.

Da mihi, Deus meus, fortitudo mea, ita passiones amoris, odii, gaudii, tristitia, spei, & timoris moderari, ut te, pulcherrime sponse anime, in pace cordis mei, & hodie & usque ad consummationem seculi, morari delectet. O quantum bonum habet, qui illas sic reprimit, ut serviant sibi, & tibi, propter te, & pacem habeat, sed, eheu! sapè hæcenus abripior; & servire cogor. Verumtamen ex nunc detestor & abominor eas, & tibi toto cordis affectu dedico, ut serviant tibi omnibus diebus vitæ meæ, & imitator tui existam, creatura Creatoris, mancipium Domini, discipulus Magistri optimi, filius Patris benignissimi. Exaudi, Domine, hoc desiderium meum, ut juxta vocationem meam exprimam vitam tuam, ô speculum omnis perfectionis; in omnibus cogitationibus, verbis & actionibus meis, vitam meam tuæ similem reddam; humiliter, tranquille, ferventerq; operer secundum voluntatem tuam. sicuti enim palmes non potest ferre fructum nisi manserit in vite, sic nec ego nisi per virtutem in te mansero.

O utinam, humillime JESV, cognoscant omnes, quod discipulus tuus sim, non tantum si charitatem habuero (quod est vinculum perfectionis) sed etiam humilitatem, abscondendo virtutes, ut tu gloriam tuam; locum infimum semper petendo, non primas cathedras; quas, sicut & superbiam, detestor, ut pannum menstruata. Desidero tecum, humillime JESV, ambulare: nolo superbire, cum tu te humilias, nec sedere, ubi tu stas, Rex meus, & Deus meus; nec delictari, ubi caput meum, Christe JESV, cruciaris; neque honorari, ubi ignominiam elegisti. Ego, aiebás, non quero gloriam meam, est qui querat & judicet: ita ego desidero, sive comedam, sive bibam, sive quid aliud agam, omnia ad gloriam tuam facere; præsentia, caduca & fluxa contemnere; cæ-

lestia

Ioan. 15.

Ioan. 8.

1. Cor. 10.

lestia & aeterna appetere; tibi me resignare, & omnia accipere de manu tuâ amabilissimâ per gratiam tuam. Amen.

Praxis ad Christi imitationem dirigens.

PRIMA. In omni dubio, cùm hæres quid tibi dicendum vel agendum sit, considera, quomodo Christus IESVS, Sapientia aeterna ea diceret aut faceret; & gratiam illius implora, ut eum valeas imitari.

Christus sit in omnibus exemplar.

Secunda. Aliquando in examine idem cogita, & animadverte, quomodo in hoc, vel illo, Dominus IESVS sese gessisset, qualiter locutus fuisset, quid egisset.

Tertia. Cùm vitam tuam ordinare, actionesque tuas volueris in secessu & quiete, finge Christum Dominum tibi presentem, & actiones singulas ad illius normam compone accidige.

Quarta. Cùm mandatum caeleste acceperimus à Deo Patre, ut audiamus Christum Dominum & imitemur; ab Apostolis enim in monte Thabor cælitus hæc vox audita est: Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui, ipsum audite; necesse ut quoad fieri potest illud impleamus. Ideo enim Verbum caro factum est, & habitavit nobiscum, ut exemplo suo nos invitaret, & homo sese ei conformaret. Quapropter qui vult ad perfectionem contendere, & ad vitam ingredi, faciat quod S. Bernardus fecisse se profiteretur: Meditationem instituat de vitâ & morte Christi Domini nostri, & ex illâ & ex omnibus anxietatibus & amaritudinibus illius colligat sibi fasciculum myrrhæ, qui inter ubera sua commoretur, id est, perpetuò oculis observetur, Licet enim variæ sint Meditationis materiæ, hæc tamen una instar omnium est, hæc ostium ad omnem virtutem & contemplationem, quod Dominus innuere etiam voluit dicēs, Ego sum ostium, per me si quis introierit salvabitur, & ingredietur, & egredietur, & pascua inveniet. Ad

Matth. 17.

quod eleganter & suaviter Bernard. IESVS, inquit, est mel in ore, in aure melos, in corde júbilus. Sed est & medicina. tristatur aliquis nostrum: veniat in cor IESVS, & inde saliat in os, & ecce ad exortum hujus nominis lumen, nubilum omne diffugit, redit serenum. Labitur quis in crimen, currit insuper ad laqueum mortis desperando: nonne, si invocet nomen vitæ, confestim respirabit ad vitam. Cui aliquando stetit ante faciem salutaris nominis, duritia ut assolet cordis, ignavia torpor, languor acedia: cui fons fortè siccatus lacrymarum invocato IESV, non continuo erupit uberior? Nihil ita iræ impetum cohibet, superbia: tumorem sedat, sanat livoris vulnus, extinguit

Meditatio de vitâ Christi quam utilis. Bern ser. 43. in Cant. Ioan. 10.

Serm. 15. in Cant.

Memoria IESV quam dulcis est utilis.

Qualem oporteat contemplari.

libidinis flammam, sitim temperat avaritiæ, ac totius indecoris fugat pruriginem. Siquidem cum omninò JESVM, hominē mihi propono, mitem & humilem corde, benignum, sobrium, castum, misericordem, & omni denique honestate ac sanctitate conspicuum, eundemque ipsum Deum omnipotentem, qui suo me & exemplo fanet, & roboret adjutorio. Hæc omnia mihi sonant, dum insonuerit JESVS. Summo igitur mihi exēpla de homine, & auxilium à potente: illa tamquam pigmentarias species, hoc tamquam unde acuam eas, & facio confectionem, cui similem medicorum facere potest nemo. Hoc tibi electuarium habes, ô anima mea, reconditum in vasculo vocabuli hujus, quod est JESVS, salutiferum certè, & quod nulli umquam pesti tuæ inveniatur inefficax. Semper tibi in sinu sit, semper in manu, quò tui omnes in JESVM & sensus dirigantur & actus. Pone me, inquit. signaculum in corde tuò, signaculum in brachio tuo. S. Bonaventura verò sic ait: Venerabilis passionis Christi continua & devota Meditatio mentem ab hujus sæculi mundanis & carnalibus concupiscentis sequestrabit, cor tuum ad spiritualia & cælestia sublevabit, quid cogitandum sit, quid loquendum, quid respondendum, quid tacendum, quid vel qualiter agendum, tibi veraciter indicabit.

Dignatus es, ut supr. pag. 10.

J A C V L A T O R I Æ.

Psal. 33.

Audi Dominum quasi tibi loquentem : *Venite filii, audite me, timorem Domini docebo vos.*

Ibidem.

Accedite ad eum, & illuminamini, & facies vestrae non confundentur.

Matth. 16.

Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me.

Ioan. 13.

Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.

VIGESIMÆSEXTÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Attende beneficia ac dona Dei, quibus ad virtutem N. meritò provocâris.

Considera beneficia, quibus ad virtutem te invitât Deus: A creationis, B incarnationis, C redemptionis, D Sacramentorum & gratiarum. Deus enim te E pascit ac vestit, F liberat à multis malis atque miseris, & per G. Angelos suos dona mittit, ut olim H Israëlitis. Deus I pluvias. K solem, L & incrementa frugum ad tuos usus & oblectamenta offert; ut tu M virtutem sequaris. Cumq̃ hæc omnia Deus ex summa N charitate faciat, non liquesces vicissim amore? equidem par est ut virtutem, etsi per se amabilis est, vitiumq̃ abominabile, amore Dei ac Domini nostri, & ob beneficia quibus prævenit nos, amplectamur.

CAPVT,

CAPVT XLVIII.

*De decimo medio meditationem atque affectus
ejus ampliandi, sive de Beneficiis Dei, quibus ad
perfectionem nos inuitat.*

COMPOSITIO LOCI, vt in imagine. ORATIO, ut
suprà.

PVNCTVM I. Considera Primò, hominem à Deo
ejus beneficentiâ ex nihilo creatum esse, ad imaginem
& similitudinem ipsius; ac proinde non sicut pullum
onagri liberum, sed Deo subiectum esse oportere; eju-
que non mandatis tantùm, sed nutibus & inspirationi-
bus, si suo rectè velit munere fungi, obedire. Ad hoc
enim creatus est à Domino, cujus ipse totus est. Cla-
mat, ait Laurentius Iustinianus, innata ratio, ut quisque
se illi subiciat, à quo habet, ut sit: numquid ergo glo-
riabitur securis contra eum qui secat in ea? aut exalta-
bitur serra contra eum à quo trahitur? quomodo si ele-
vetur virga contra elevantem se. Væ qui contradicit fi-
ctori suo, testa de familiis terræ: numquid dicet lutum
figulo suo, Quid facis? aut homo, Quare præcipis no-
bis, aut exigis hæc? hæc verba appende & ingrati-
tudinem tuam. *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7. Considera etiam
præstantiam & excellentiam divinæ majestatis, præfer-
tim si nobiscum comparetur, eaque de causâ studen-
dum illi omnibus modis placere & servire, cum mi-
nùs præstantia aliis præstantioribus naturaliter sub-
dantur, *Credo tibi*, ut suprà pag. 7. Secundò, incarnatio-
nis redemptionis beneficium expende, emptosque
esse nos precio magno, sanguine Agni immaculati, ut
glorificemus & portemus eum in corpore nostro. Ter-
tiò, etsi ista magna sint, valdè tamen illustrantur, si at-
tendamus Deum ab aeterno nos elegisse, ante mundi
constitutionem, ut essemus filii ejus & vasa in hono-
rem; ad hoc media decreuisse. & mox ut nati sumus, ad
Baptismi

Iob. 11.

*Ad quid
creatus es.*

*Laurent. Iust.
lib. 1. c. 5.*

Isaia 45.

1. Pet. 2.

Electio Dei.

*Quot quan-
taque bene-
ficia.*

Baptismi fontem perduxisse, in Ecclesiâ educasse, in arca vera constituisse, Sacramenta dedisse, ut essemus genus effectum, regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis, utque virtutes ejus annuntiaremus. *1. Pet. 2.* Misericordissime Deus, quid retribuam æternæ bonitati tuæ, qui me video vocatum ad fidem & gratiam tuam, & simul innumeros in gentilitate & perfidiâ nasci & mori? Certè bone JESU, non possunt mihi mandata tua & consilia esse gravia, & virtutem, id est, pulchritudinem, salutem, decorem, opes, gloriam animæ meæ amplecti: præsertim cùm non solùm tanta dederis, sed etiam majora multò promiseris, ostentans perpetuò cælum, solium regni tui, præmium nostrum inferno abstruso: quia amari mavis, quàm timeri.

Magnificat, ut infra pag. 642.

PUNCTVM II. Considera quoties id Rom. 3. usurpare possis: Iustificati sumus gratis, per gratiam ipsius. *Domum cõ-
versionis.* Quoties divina misericordia tam longanimitè te ad pœnitentiam expectârît, & pereuntibus singulis horis millibus plurimis, tibi tamen pepercerit, eò quòd preciosa esset anima tua in conspectu ejus. *Galat. x.* Secundò, expende hæc verba: Complacuit ei, qui me segregavit ex utero matris meæ, & vocavit per gratiam suam, ut revelaret filium suum in me. Et vocationi tuæ applica, & peculiari gratiæ quæ radicis instar est alias progignens, aut fontis alias fundens. Etenim dum statum vel munus Dominus largitur, etiam dat media & gratiam ad illud obeundum. ut patet in ordine, Matrimonio *Religiosa
vocatio
quanti.* &c. Si Religiosus es, Religiosæ vocationi tuæ accommoda, & vide ut vocatus sis de medio nationis praviæ, & sæculo nequam vocatus es ad verum paradysum, & felicitatem in terris, Apostolicum vitæ genus, certissimam salutis viam. Verè applicare sibi quisque Religiosus poterit illud Mardochei: Parvus fons crevit in fluvium magnum, in lucem solemque conversus est, & in aquas plurimas redundavit. *Esther. 10.* Mox enim ut vox tua, Domine

Domine JESV, in auribus meis audita est, ecce venerunt mihi omnia bona pariter cum illa, & gratiæ plurimæ redundârunt de pelago misericordiæ tuæ. *Magnificat*, ut infra pag. 642. Tertiò, considera plurima alia particularia beneficia naturæ, quòd bonis ortus parentibus, bonos nactus sis præceptores, socios, necessaria vitæ, quòd tot creaturas dederit ad recreationem & necessitatem. Omnes enim etsi non immediatè, mediatè nobis utiles, & sæpè necessariæ sunt. Quæ egregiè profequitur Basilius homilia 3. Ex nihilo, ait, effecit, ut essemus, ac produxit, è terræ visceribus elementa eduxit, in ministerium dedit omnigenum pècus; propter nos imbres, sol, montana, campestris regio pulcrè exculta; propter nos omnes fluunt, promanant fontium scatebræ, &c. Quid jam dicam, amantissime Pater, si considerem quanta sunt, quàm multa incommoda, pericula, quæ aliis eveniunt, & à quibus me vilissimum peccatorem & ingratiſſimum præſervare, vel eripere dignatus es? neque verò hæc omnia tanti fortè facerem, nili hæc ex infinito amore viderem emanare ab æterno, ac prorsus gratuito. O quàm turpe nolle tibi Domino dulcissimo benefactori mutuum reddere amorem, sed eum tribuere vili creaturæ, & amore proprio à te summo bono, & virtute N. averti.

Basili. ho. 3.

*Beneficium
magnum à
malis præ-
ſervari.*

August.

*Gratitudo
quam ne-
cessaria.
Isaia 1.*

Luc. 17.

PUNCTVM III. Considera Primò, quòd, ut dicit Augustinus, cultus Dei in hoc maximè constitutus sit, ut anima Deo non sit ingrata, ingratitudinemque Deo esse, uti etiam hominibus videmus, maximè odiosam: adeò ut Dominus, quasi tactus dolore cordis intrinsecus, dicat per Isaiam: Filios enutrivì, & exaltavi; ipsi autem spreverunt me. Videan non sic de te queri possit, si sanctas ejus & plurimas ex infinito amore profectas inspirationes neglexeris. Cùm decem mundati essent leprosi, uno tantùm gratias agente, aiebat JESVS, Nonne decem mundati sunt, & novem ubi sunt? non est inventus nisi hic alienigena, qui daret gloriam Deo.

Manda-

Mundatus es à Domino, cave ne ingratus ejus respuas doctrinam, & exempla virtutis sequi. Secundò, considera secundùm D. Bernard. nihil adeò impedire ne orationes nostræ exaudiantur, atque ingratitude. *Bernard. Ingratitudo orationes facit inefficaces.* Quid sibi vult, ait, quòd incessanter orantes, obsecrantes, postulantes non exaudit, quibus tantam, & tam gratuitam misericordiam prærogavit? & responder; nec reprehensibile quòd instanter petimus; sed planè petitioni negat effectum, quòd invenimur ingrati. Idem sermone in Cantica: Ingratitudo inimica est animæ, exinanitio meritorum, virtutum dispersio, beneficiorum perditio: ingratitude ventus urens, siccans sibi fontem pietatis, torem misericordiæ, fluentia gratiæ. Vide igitur, cùm Dominus tanta tibi conferat beneficia, & hæc non alio fine, quàm ut eum ames & per virtutem honores & colas, qualiter ei studere te oporteat, & retribuere tantæ majestati, tam amanter, tam dulciter à te flagitanti, ut se sequaris & ames. Tertiò, considera Primò, quid requiratur ad gratitudinem; nempe Primò, non dicere tantùm, Domine, Domine, sed face re voluntatem ejus. quæ enim gratiæ acceptæ esse poterunt, si labiis honoretur, & factis in honoretur æterna bonitas? Secundò, ut verè gratis divinæ statuas bonitati servire, & dicere possis. Voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo, quoniam bonum est, & quoniam ex omni tribulatione eruisti me. Tertiò, ut offeras te magno affectu ad omnes labores & afflictiones à Domino immittendas: animumque resignatum, ut iisdem beneficiis, si ita ei placeat, priveris. Si enim tot bona de manu eius accepimus, mala quare non suscipiamus? In omnibus igitur gratias agamus, & immolemus Deo sacrificium laudis, & reddamus Altissimo vota nostra. sacrificium enim laudis, ait, honorificabit me, & illic iter, quo tibi ostendam salutare Dei. hac enim gratitudine ad aperienda mysteria sua maximè invitatur Dominus, qui est benedictus in sæcula. Amen.

Exercitium brevius.

Psal. 115.

Psal. 66.

Quid retribuam tibi, Deus meus, pro omnibus qua retri-
buisi mihi, cor, corpus, & animam meam? credo enim
tibi, & in te spero, & verè toto corde te diligo. Ecce vota mea
tibi Domino meo reddam coram omni populo tuo, & desideria
hac qui dedisti incipere. N. dabis spero perficere. Spondent hoc
beneficia plura, sanguis tuus & corpus pignora mihi sunt, sed
super omnia charitas tua, quod non me deseres, neque derelin-
ques. Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi
omnes. Repleatur os meum laude tuâ, ut cantem gloriam tuam,
totâ die magnitudinem tuam, & ut videant homines opera
mea bona, & glorificent te qui in cælis es. Amen.

Exercitium longius.

Applicatio
ad Côm-
munionem.

Psal. 144.

Psal. 65.

Proverb. 8.

MAGNIFICAT anima mea te, Domine Deus meus, quia
respicere me dignatus es de excelsis solio gloria tua. Quis
enim sum ego, Domine, ut memor sis mei, & qua domus patri-
mei? N. Tu scis, & imperfectum meum viderunt oculi tui, &
tamen hæcenus spero, non avertisti tuos à me servo nequam &
prodigo, & ove errante, immò quotidie me pascis teipso, & nu-
tris sanguine tuo; & poteris oblivisci mei, aut ego tui? exaltab-
te, Deus meus Rex, & benedicam nomini tuo in sæculum sæculi.
Per singulos dies benedicam tibi, & laudabo nomen tuum in
sæculum sæculi venite, & audite, & narrabo, omnes qui time-
tis Deum, quanta fecit anima mea: ab æterno ordinavit me ex
antiquis, antequam terra fieret, & videns me in communi &
infelici sorte filiorum Adam, originali labe damnationi ob-
noxium, ex infinitis propè millibus elegit ante constitutionem
mundi; & antequam essem, ab æterno dilexit; & cum iam effi-
cæpisssem, & adspicerem hanc lucem, illuminavit me luce verâ,
& sol justitiæ ortus est mihi: aliis plurimis prematurâ morte
raptis, me ad Baptisimi gratiam, & fidem, ac Ecclesiæ gremium
perduxit, & alii carne ac sanguine filii sui. & tamen, Pater
benignissime, sciebas ab æterno, quod aliquando te peccatis meis
offenderem, quoties tibi insultarem, quod mihi amore tui dole-
quàm

uam maximè. Vicit charitas tua malitiam meam, vicit ignis
lefrigus meum, vicit benignitas omnia peccata mea. & quid
est, Pater æterne, quod me poterit separare à charitate tuâ? quo-
modo non libenter obediam omnibus mandatis tuis, & faciam
omnes voluntates tuas: virtutem N. sequar, & vestigia dilectissi-
mi filii tui?

Benedic anima mea Domino, & omnia que intra me sunt Psal. 102.
omni sancto ejus. Benedic anima mea Domino, & noli obli-
visci omnes retributiones ejus, qui propitiatur omnibus iniqui-
tatibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas, qui redimit de
territu vitam tuam, qui coronat te in misericordiâ & misera-
tionibus. Nisi enim tu, Domine, adjuvisses nos, & quotidie ser-
vares, paulò minùs in inferno habitasset anima mea: sed manus
te que blasphemaverunt me, & fecerunt me, illa fecerunt virtu-
tem, & liberarunt me de inimicis meis, impleverunt me omni
benedictione. quæcumque enim video creata, dona tua sunt, qui-
bus me invitas, ut serviam tibi: non enim ea propter te, quasi iis
græas, neque propter se, sed ut electis tuis servirent, & illi tibi.
Teque minoris ea æstimare debeo, quòd aliis communia; quia
hoc ipsum beneficium mihi est maximum, & pro eo gratias
tibi ago, Domine, ac pro beneficiis omnibus alicui mortalium
concessis, eoq; magis, quo minùs illi agnoscunt, & benedi-
cunt te.

Ago verò tibi in primis gratias, quòd capiti nostro Christo Gratiarum
ESV, humanitati ejus dedisti divino Verbo copulari, & diade- actio pro
ma speciei, ut sit Rex regum, & Dominus dominantium. Pro beneficiis
omnibus item donis & gratiis illi collatis, de cujus abundantia alii con-
cessis.
nos omnes accepimus. Gratias ago pro omnibus item beneficiis,
que liberali manu tuâ in purissimam Virginem contulisti,
quodq; eam in matrem Filii elegeris, & supra Angelos collocasti.
Gratias etiam ago pro Angelis fidelibus, qui retinuerunt gratiâ
tuâ principatum suum; pro Sanctis, qui ad finem usque perseve-
raverunt propter te, & de se ac mundo triumphârunt; pro ju-
stis denique omnibus & improbis, quos magnificâ gratiâ tuâ
reavernisti, & quotidie prævenire dignaris. dignus es enim, Do- Psal. 67.
mine Deus, ut benedicant tibi calum & terra, & omnia que in

Applicatio
ad Com-
munionē.

eis sunt, & omnia enarrent gloriam tuam. Utinam, utinam si
vivam, ne poeniteat te aliquando liberalitatis tuae, ne irascar
propter iniquitatem avaritiae meae, & abscondas faciem tuam
me. Sed spero quod non poteris, quia pignus habeo amoris tui
corpus & sanguinem tuum, & scio quia diligentes te diligis, &
ego uti spero te diligo, saltem diligere toto corde volo, & si des-
derium pauperum exaudis, & voluntatem timentium te faci-
confido humillimè quod non projicies me à facie tuâ, neque de-
spicies me in aeternum. Sed veniens venies & non tardabis, &
merces tua tecum, id est, te ipsum dabis mihi, ut ego me tibi
Qualis permutatio! ô quanta tua dignatio! Benedicite omnia
opera Domini Domino, laudate & superexaltate eum in sacra-
la, &c.

Gratiae pro
vocatione.

Memento, Domine, quod vineam hanc animam meam, in
Aegypto & Aegyptiis tenebris transtulisti, projecisti gentes plu-
rimas, & plantasti eam, dux itineris fusti in conspectu ejus
& constituisti eam in monte sancto tuo, Ecclesiâ tuâ, & hujus
vocationis. queso te per immensam charitatem tuam, noli pe-
mittere, ut, cum expectaveris ab aeterno, & speraveris uvas, tibi
proferam labruscas: ne dicere illud, quod olim de populo electo,
me possis: Ego te plantavi vineam electam, omne semen verum: quomodo
ergo mihi conversa es in pravum vinea aliena? Avertatur
obsecro, ira tua ista à me, & ne unquam ponas eam desertam,
ascendant vepres & spine: sed sit anima mea sicut hortus irriguus
virtutibus floridus, sicut lignum quod plantatum est secus decur-
sus aquarum, quod fructum tibi reddat in tempore suo: ne
inveniens, & non inveniens fructum verae virtutis maledicas mihi
sicut illi, & numquam quisquam ex eâ fructum videat. Benedicite
Domine, operi manuum tuarum anima mea, ut benedicat tibi
omni tempore, nunc quidem virtute verâ & pietate, in aeternum
verò laudibus, & hymnis, & canticis, ardentissimaq; charitate.
Amen. Amen.

Isaïa 5.
Jerem. 2.

Psal. 1.

Matth. 21.

Praxis agendi Deo gratias ob beneficia.

Certis festis
beneficia
recole.

PRIMÒ, sæpè per diem, & maximè in Sacro & examine, Ite-
pro omnibus gratias agere.

Secundò, beneficia præcipua aliquibus per annum festis
col-

colere: quemadmodum in publicis fieri videmus. ac proinde diem natalis, vel proximum aliquem pro gratiâ Baptismi sôlemnem habere, & confessione, communionem, eleëmofynis, & quifimodi pietatis exercitiis colere, &c.

Tertiò, etiam praxis utilis est, idque maximè diebus Dominicis; per singulas horas unum aliquod memorare beneficium, Deumque laudare, atque ita caelestem vitam in terris inchoare. *Dominicis beneficia recole.*

Quartò, non solùm autem pro magnis, sed etiam pro minimis beneficiis gratum esse oportet. unde D. Franciscus, in inspirationem percipiens, mox vel in mediis plateis consistebat, gratias agebat, & hoc ipsum pro singulari gratiâ accipe, te esse Deo grates persolvere. *Minima etiam appende.*

Quinto, observa omnia, quæ nobis obveniunt à quocumque, Deo retribuenda esse, & accepta ferenda, ut sic amor & caritas maximè in Deum auctorem omnis boni referatur; neque tantùm de bonis id accipe, sed etiam adversis. Non minus prodest medicus secans, quàm demulcens, neque urens quàm refrigerans. Quid ergo melius & animo geramus, & ore promamus, & calamo scribamus, quàm, Deo gratias? hoc nec verbis brevius, nec audiri latius, nec intelligi grandius, nec agi ructuosius potest. *Tribus omnia Deo. August. ep. 77. ad Med.*

Dignatus es, ut suprâ pag. 10.

JACULATORIÆ.

Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto ejus. Psalm. 102.

Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus. Ibidem.

Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? Psalm. 115.

Venite, audite, & narrabo, omnes qui timetis Deum, quanta fecit Dominus anima mea. Psalm. 65.

Misericordias Domini in æternum cantabo, in generationem & generationem, annuntiabo veritatem tuam in ore meo. Psalm. 38.

VIGESIMÆ SEPTIMÆ IMAGINIS

A N N O T A T I O.

Contemplare hinc Denm , indè Luciferum : vide an hinc per vitium , an illi præstet per virtutem servire.

Alter utri servias necesse est , aut **A** Deo , aut **B** diabolo , utrum præstat ? **C** Virtus , ut Deo ; **D** vitium , ut demoni servias , invitât . Vide quia agas . quis enim Deus ? **E** trinus & unus , **F** fons omnis boni , **G** æternus , **H** omnipotens , **I** sapientissimus , **K** liberalissimus , solus **L** cor exsatians , omnia **M** implens , & ubique præsens , **N** justissimus & **O** Rex summus . *Adeum accede , omniaq̃ ei offer , P* cor ei , velut ardens amore **Q** sponsa , per **R** fidem , spem & charitatem trade , quousq̃ potes , ad ejus amorem **S** trahere , zelo honoris ejus succensus , omniaq̃ ad gloriam ejus facito .

CAPVT XLIX.

De undecimo remedio Meditationem atque affectus eius ampliandi, sive de Perfectiönibus Dei, quibus meritò provocamur, ut ei per virtutem serviamus.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine, & ORATIO, ut supra.

PUNCTVM I. Considera, ò anima Christiana, quæ *Aut Deo* ad virtutem amplectendam, & perfectiönem vocaris; *aut ut damoni* necessariò tibi serviendum esse, aut Deo per illam, aut *serviendum.* dæmoni per vitium; idque attendere licet in singulis actionibus, cogitationibus, verbis, desideriis, &c. & dic mihi, utri eligas parere. Nemo enim potest duobus dominis servire, Deo & mammonæ: non capit idem *Matth. 9.* locus arcam & Dagon: non est conventio Christi ad Belial: neque est participatio justitiæ cum iniquitate, *2. Cor. 6.* aut societas luci ad tenebras. Quid verò præstat?

Haccine vera, ut supra pag. 7-

Considera Secundò, quid sit diabolus, cui servit omnis peccator: hostis Dei & tuus infestissimus & crudelissimus, qui illecebris mundi te invitat ad flammam æternam, in quas innumeros præcipitavit Reges, Principes, & sæculi amatores: dirissimum monstrum, in quo nulla pietas, æquitas, largitas, sed omnium vitiorum sentina & malorum. Invitat autem ex summo odio & invidiâ, quâ Lucifer cælo privatus nos similiter excludi æternis vellet gaudiis, & in eadem secum esse damnatione: atque ad hoc omne genus fraudum & deliciarum excogitat, ut ad vitium alliciat, maximè superbiam & ambitionem, & amorem divitiarum. Putas qui hæc credit ei vult servire? Tertiò, considera peccatum nihil (ut sic loquar) aliud agere, quàm ut ei serviat; virtutem verò, ut Deo optimo maximo. *Servitus vitii.* Quartò, cogita quid sit diabolo per vitium servire; nempe ad vilissima

vilissima indignissimaque præstanda compelli, omni horâ ac momento alligati catenâ pravæ voluntatis, rei abjectæ & vili, ei que mancipati: servit enim pecuniæ avarus, servit voluptati luxuriosus, &c.

Aspira, ut sup. pag. 8 Hæcine firmâ fide.

PVNCTVM II. Considera Primò, ac vivâ fide apprehende esse verè Deum optimum, maximum, cui omnes servire oporteat, eumque solum verè esse, cum cætera tanquam nihilum sint, ante illum; ideoque. Qui est, dicebat Moyses, misit me. Eundem attende esse spiritum nobilissimû, amabilissimum, & simplicissimum absque ulla compositione, unum quidem in substantia, sed trinum in personis, & immortalem: Vide ergo an ei qui est, an ei quod non est, & mundo perituro, hostibusque tuis magis quàm immortalis Deo servire expediat. Secundò, considera eum fontem omnis boni atque perfectionis, omniaque in se eminenter habere unde B. Franciscus sic orare solitus: Deus meus, Deus meus, Deus cordis mei, & omnia. Percurre, si libet, perfectiones creaturarum, & ad Deum fontem bonorum, in quo omnes simul sunt, & ex quo omnes manarunt, & dimanant quotidie, amorem transfer: ipse enim fecit omnia, & coram eo omnia velut gutta roris antelucani, aut momentum stateræ. Tertio, æternus est & immutabilis: à sæculo & usque in sæculum tu es Deus, ajebat David; nos verò ad momentum, & numquam in eodem statu permanentes; sed si virtutem ejus, & mandata diligamus, æternos nos secum efficiet & beatos. Illum igitur Dominum colamus, qui semper idem ipse est, cuius anni non deficient. Quarto, attende, quòd sit omnipotens, qui verbo uno creare infinitos mundos potest, & similiter annihilare in ictu oculi. Adspice hanc mundi machinam, maria contemplare, & cælos: hæc ipse dixit ut essent & facta sunt, ipse appendit tribus digitis orbem terræ, & libravit in pondere montes, & colles in staterâ: ipse est fons sapien-

*Quid sit
Deus.*

Exod 3.

*Fons omnis
boni Deus.*

*Sap. II.
Isaia 40.
Psal. 101.*

*Deus æter-
nus cætera
momenta-
nea.*

*Deus omni-
potens.*

Isaia 40.

tiæ,

tia, qui ab æterno omnia cognovit, naturam, potentiam, perfectionem rerum omnium, motum, speciem & ordinem, distinctissimeque omnia in pondere, numero & mensurâ, singulaque individua, omnes capillos capitis nostri. Ipse numerat multitudinem stellarum, & omnes eas nomine vocat; ipse mensus est pugillo aquas, & cælos palmo ponderavit, & diem prævidit, ortus & occasus omnium ab æterno, meritaque & demerita, circumspiciens omnes vias hominum. Illi si omnis scientia humana & angelica comparetur, vera est insipientia. Numquid ergo audebis arguere opera ejus, & dicere, Quare sic præcepisti nobis, aut cur hoc ita accidit: non est consilium, non est sapientia contra Dominum: omnium est artifex, omnia ille adinvenit: lux omnes illuminans, & revelans profunda cogitationum & mysteriorum. Sed in primis, appende amorem, quo diligit omnia quæ fecit, & nihil odit eorum. In hoc enim amore complacet sibi, operatur omnia propter se, & diligit ab æterno spontaneè, beneficè: zelosus pro gloriâ suâ, pro justis suis; in pace tamen, auctor pacis, & cum tranquillitate zelat & judicat: longanimis super malitiâ hominum, dans metuentibus se significationem, ut fugiant à facie arcus: miserator & misericors, statim obliviscens iniquitatum, ut in Ninive apparuit: liberalissimus etiam in hostes suos, & ingratos mortales: immensus, quem cæli cælorum capere non possunt, & ubique præsens: in ipso enim vivimus, movemur & sumus, ut non sit quod ultra quæramus, cum in ipso omnia habeamus: iustissimus iudex & rectissimus; ultor terribilis, pius, beneficus, affabilis, fortis, magnificus, patiens, benignus, elemens, mansuetus, suavis, dulcis, sanctus, purus, creator, conservator, omnia providentiâ suâ gubernans & custodiens. Ipse enim verus Dominus est, & Dominus exercituum, & Rex regum, & Dominus dominantium, magnus, immensus, sublimis, excelsus, totus amabilis, desiderabilis, laudabilis,

Deus est sapientia.

Isaia 40.

Nemo eum arguere potest.

Iob. 12.

Sap 11.

Deus est charitas

Psal. 59.

Act. 17.

Perfectiones divina.

dabilis, incomparabilis: talis ac tantus est Dominus, & nos servi, creatura, & nihil. Quid igitur nos remoratur; nec ei seruiamus? eheu! quàm promptè in durissimis obsequiis mundo seruitur! & pro te, Deus meus, grave nobis est per virtutem veram, veram humilitatem, puritatem, resignationem, esse beatos. O malitiam & caritatem filiorum Adæ!

Domine Dominus, &c. ut infr. pag 651.

PUNCTVM III. Considera quomodo tota curia cælestis nutui ejus obediat, Angelici illi spiritus, & Sancti omnes, maximoque amore ejus honorem & gloriam studeant laudibus perpetuis celebrare, zeloque ardentissimo ferantur: neque hi tantum, sed etiam venti & mare, & omnia obediant ei; tu verò inter omnia repugnare poteris voluntati ejus? O quàm esset æquum te purissimâ intentione, id est, quia ei placet, & vult, atque dignissimus est, virtutem colere & pietatem, perfectionique studere potius, quàm aut ipse præmiorum, aut pœnæ timore! Dignus est enim accipere honorem, & gloriam, & benedictionem, qui solus est Dominus, solus altissimus. Secundò, finge hinc dæmonem, mundum, & propriam voluntatem; inde Deum optimum maximum: simulque adverte omnem omnino creaturam ab eo creatam ad gloriam nominis sui: quamque impium & indignum obliquâ intentione avertere eas à fine suo, & se convertere à creatore ad illas. Tertiò, considera Dominum in omni creaturâ præsentem, easque conservantem, & operantem in iis gratuito amore, propter te; & quàm turpe te mercenarium esse, neque sincerâ charitate ei servire, totoque eum corde diligere.

Exercitium brevius.

Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam.
 Tibi meum & omne genu flectatur cælestium, terrestrium
 & infernorum, non teterrimis hostibus meis. Tibi flecto genua
 cordis

*Intentio re-
 Et lauda-
 tur.*

Apo. 4o

*Contempla-
 tio utilis.*

*Deus gratis
 tibi omnia
 præstat.*

cordis mei, & de profundis clamo ad te Domine, & desidero toto jam corde servire tibi. Magnus enim es Dominus & laudabilis nimis, & magnitudinis tuæ non est finis. Generatio & generatio laudabit opera tua, & potentiam tuam pronuntiabunt. Magnificentiam gloriæ sanctitatis tuæ loquentur, & mirabilia tua narrabunt. Memoriam abundantia tuæ eructabunt, & justitia tua exultabunt, & ego gaudens gaudebo in Domino, & exultabo in Deo JESU meo: Credo enim tibi, & in te spero, & toto corde te diligo. Amen.

Psal. 144.

Exercitium longius.

DOMINE Dominus noster, quàm admirabile est nomen tuum in universa terra! quis in nubibus equabitur tibi, aut similis erit in filiis Dei? tu enim excelsus super omnes gentes Dominus, & super calos gloria tua est. Veniant igitur omnes gentes, quascumque fecisti, adorent te, & glorificent nomen tuum, nomen ineffabile, quod est super omne nomen, & in nomine tuo omne genu flectatur, caelestium, terrestrium & infernorum. quis enim Deus magnus, sicut Deus noster, ô anima mea? Ipse est omnipotens super omnia opera sua, & multa abscondita sunt majora his: pauca enim videmus operum ejus. Terribilis Deus, & magnus vehementer, & mirabilis potentia ipsius. Glorificantes Dominum, quantumcumq; potuerimus; supervalebit enim adhuc, & admirabilis magnificentia ejus.

Psal. 8.

Philip. 2.
Eccli. 43.
Ibid.

Laus Dei.

Benedicentes Dominum exaltemus illum, quantum possumus: major est enim omni laude. Quis videbit eum & enarrabit? quis magnificabit eum sicut est ab initio? Ecce Deus magnus, vincens scientiam nostram; numerus annorum ejus inestimabilis, excelsior calo est, & quid facies? profundior inferno, & unde cognosces? longior terrâ mensura ejus, & latior mari: si subverterit eam, vel in unum coarctaverit, qui contradicet ei? Nemo potest, sed etsi tam magnus sis & terribilis; attamen cum veniâ tuâ dicam, mihi certè amabilis es nimis, etsi magnitudinis tuæ non est finis, video quòd neque etiam amoris tui. Vnde enim aliter meminisse mei poteras tu, qui Deus meus es, & quidem novissimi servorum tuorum? & venire ad me, & dare te mihi

Iob. 11.

 Applicatio
ad Com-
munionē.

mihî & desiderio desiderare esse & manere mecum? Absit, absit ut ultra contradicere possim, vita mea, charitati tuæ, quem tam suaviter, tu ô bone JESV, invitas ad virtutem, & amorem tuum amabilissime JESV, & mandas voce illâ tuâ, quæ valeat confringere cedros Libani, & petram durissimam dicens: Discite à me, quia mitis sum & humilis corde: tollite jugum meum super vos: jugum, ais, meum suave est, & onus meum leve; & ecce durus hic sermo multis videtur, & vix est qui possit eum audire. Nónne ergo tibi servire regnare est? nónne gloria magna sequi te, Domine? quis est ergo, qui nos separare poterit à caritate tuâ? an hostis teterrimus, qui circuit tanquam leo rugiens, & quarrit quem devoret? an mundus vanissimus, honoris fumus, umbra & vapor ad modicum parens? voluptas fœda & momentanea? hæc sunt, pro dolor! quæ miseros mortales agunt præcipites in ruinam, & miseriam sempiternam; quæ avertunt à te, ô omne bonum, Pater æterne, qui tam longanimiter sustines nos, & expectas ad pœnitentiam.

Verè misericordia tua super omnia opera tua. neque enim si peccaverimus, nocebimus tibi; & si multiplicata fuerint iniquitates nostræ, nil faciemus contra te; & si justè egerimus, nihil donabimus tibi, aut aliquid de manu nostrâ accipies: tu solum quæris unde nos corones, ideoq; vis omnes ad agnitionem veritatis venire, & neminem vis perire, quia bonus es, & quia in sæculum misericordia tua. Mihi ergo adherere tibi Deo meo bonum est, & servire tibi omnibus diebus vita mea. Concupiscit anima mea desiderare justificationes tuas in omni tempore: verè enim dulcia faucibus meis eloquia tua super mel & favum ori meo. Nónne tibi subjecta erit anima mea? immò juravi, & statui custodire iudicia justitiæ tuæ, & custodiam legem tuam semper, in sæculum, & in sæculum sæculi. Tu enim Rex potentissimus, sapientissimus, liberalissimus, benignissimus, iustissimus, pulcherrimus, ineffabilis, & totus desiderabilis.

Liceat ergo mihi, cum veniâ infinita benignitatis tuæ desiderare te in nocte hâc N. miseriarum mearum, te lucem veram, ad quam in umbrâ mortis positus anhele. Suspiro ad te potentissimum infirmus; sapientissimum stultus, & tardus corde ad
credendum

Matth. 11.

Ioan. 6.

Roman. 8.

1. Pct. 5.

Cui servire
velis vide.

Iob. 31.

Peccator
sibi nocet.

1. Tim 2.

Psal. 71.

Psal. 118.

Ibidem.

credendum in omnibus quæ scripta sunt, & quæ dicta sunt mihi, pauper ad liberalissimum. Et cur anhele & suspiro? ut te amem. hoc unum peto, te unum quero, ut sequar te per infamiam & bonam famam, per inopiam & abundantiam, sive in vitam sive in mortem: sequar per gratiam tuam, quocunque ieris in æternum. Ecce coram te protestor ex intimo affectu. Nolo conformari ultra huic sæculo nequam, sed probare, quæ sit voluntas tua bona, & beneplacens, & perfecta. Dico enim per gratiam tuam quæ data est mihi, nolo alteri Domino servire, concupiscentia carnis, oculorum, aut superbia vitæ, sed tibi, amantissime JESV, Rex regum, & Dominus dominantium, tibi uni placere in justitiâ & sanctitate: scio enim, si hominibus place-rem, titus servus esse non possum.

Protestatio.

Actus zeli.
Galat. 1.

O utinam omnes ad te exemplo bono & virtute adducere possem, à tenebris ad lucem, ab errore ad viam, à mendacio ad veritatem! cupio impendi, & super impendi pro gloriâ tuâ, pro salute proximorum meorum, ut cognoscant, & diligant, & sciant, quia Dominus meus JESVS ipse est Deus, & non est alius præter te, Redemptor mi. Adjutor ergo meus esto, & ne derelinquas me, neque despicias me unquam, Deus salutaris meus: in te enim solo Domine, & speravi, & non confundar in æternum; in te salutare meum, & gloria; Deus auxilium & spes mea in te est; quia pater meus & mater mea dereliquerunt me, tu autem, Domine, spero, assumpsisti me: in te confirmatus sum ex utero matris meæ, tu es protector meus diligam ergo te, Domine, fortitudo mea, ex toto corde, ex totâ animâ, ex totâ mente meâ, & ex totis viribus meis, quid enim mihi est in celo, & à te quid volui super terram? absorbeat me, dulcissime JESV, immensa & melliflua vis amoris, ut amore amoris tui moriar, qui amore mei dignatus es mori. Amen.

2. Cor. 12.

Psalm. 101.
Psalm. 26.Actus amoris.
Psalm. 72.

Praxis exercendi sese circa perfectiones divinas.

PPRIMA. Exercitium fidei, spei, charitatis, de quo pluribus actum est supra. Hæ enim Theologales virtutes divinæ bonitati animam uniunt.

Secunda.

*Communi-
catio cum
Deo
Intentio re-
ta.
Resignatio.*

Secunda. Communicatio cum Deo, quâ homo ex creatis ascendit ad Deum, & ex eorum perfectione in divinarum perfectionum admirationem rapitur & amorem.

Tertia. Pura intentio in omnibus actionibus, quoad fieri potest.

Quarta. Resignatio, quâ quis sua, & voluntatem maximè, divinæ voluntati dedicat atque consecrat, & in omnibus conformat.

Quinta. Oratio affectiva, quæ ab aliis Recollectio appellatur: Quæ breviter hîc perstringo, eò quòd infra pluribus de iisdem tractandum sit, cum de contemplatione agemus.

Dignatus es, ut supr. pag. 10.

J A C V L A T O R I Æ.

Pfal. 41.

*Q*uemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum; ita desiderat anima mea ad te Deus.

Ibidem.

Sititit anima mea ad Deum fontem vivum, quando veniam, & apparebo ante faciem Dei?

Pfal. 26.

Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea: faciem tuam, Domine, requiram.

Pfal. 61.

Sititit in te anima mea: quàm multipliciter tibi caro mea.

Pfal. 47.

Magnus Dominus, & laudabilis nimis, in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus.

Pfal. 88.

Quis in nubibus aquabitur Domino, similis erit Deo in filiis Dei?

Pfal. 444.

Magnus Dominus, & laudabilis nimis, & magnitudinis ejus non est finis.

VIGESIMÆ OCTAVÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

In omni oratione & obsecratione cum gratiarum actione petitiones tuæ innotescant apud Deum : quia sine ipso nihil potes.

Frustrâ hæc omnia expendisti, nisi Deus adsit. **P**ete igitur virtutem per **A** passionem Christi, & **B** peccatum detestare, atque iterum hîc in fine orationis seu meditationis statu prævisis **C** occasionibus virtutem, ad quam te in **Meditatione** excitasti, exercere. **D** Obsecra Deum pro illâ virtute impetrandâ, **E** Sanctos quoque roga, ut pro te Deum deprecantur. **P**recare ardentè, velut **F** moriturus, aut in summis periculis positus. Ora etiam pro **G** fide, **H** spe, **I** charitate, **K** humilitate, **L** liberalitate, **M** castitate, **N** sobrietate, **O** mansuetudine, **P** diligentia. Demùm charitatis memor, ora pro totâ **Q** Ecclesiâ, **R** parentibus & Superioribus, **S** subditis ac tibi commissis, uti **D**avid, **T** benefactoribus, **V** inimicis, **W** peccatoribus convertendis, & **X** animabus purgandis.

CAPVT

CAPVT L.

De Petitione.

QVAMVISTOT actanta habeamus, ô Lector, admi-
nicula ad intellectum illuminandum, & vo-
luntatem accendendam, tamen parùm proderit quid-
quid ejusmodi est, nisi adspiret Dei gratia: & hærebit,
ut sic loquar, navis animæ nostræ miserima malacia &
tædio: si verò Spiritus Domini spiret, & nos gratiæ coo-
peremur, latissimum celestium canentes in portum
provehemur æternum. Quid verò faceret nauta instru-
ctissimam habens navim vento nullo spirante? non-
ne sibi diffusus rogaret eum qui producit ventos de
thesauris suis? Hunc ergo frequenti petitione & obse-
cratione pro nobis & aliis orantes imitemur, Deo ad-
spirante, forma hæc forsitan usui tibi esse poterit, si pro-
pria desint.

*Quomodo
utendum
petitione.*

Exercitium Petitionis.

Esd. i.

QVÆSO Domine Deus fortis, magne atque terribilis, quæ
custodis pactum & misericordiam tuam, cum his qui te
diligunt, & custodiunt mandata & consilia tua N. Fiant aure
tuæ auscultantes, & oculi tui aperti, ut audias orationem servi
tui hodie, quia tempus miserendi, quia venit tempus, & ignor
quando veniet nox. Audi ergo, obsecro orationem servi tui, quæ
ego oro coram te hodie, ut possim facere voluntatem tuam, & in
spirationes sanctas fideliter exsequi: nisi enim dignata fuerit ma-
jestas tua respicere me benignis misericordiae suæ oculis, vanus est
labor meus, & meditatio mea. Obsecro ergo, Domine, sit aur
tua attendens ad orationem servi tui, & da mihi virtutes animæ
meæ necessarias, fidem vivam, spem firmam, charitatem per-
fectam, da cor humile & contritum, ut tibi placeam; largum &
liberale, ut te imiter; castum & purum, ut in eo conquiescas hu-
die, in eo tibi complaceas, in eo tibi esse delicia sint, & si non
locus in diversorio, sit saltem in stabulo hoc & præsepium ut pro in-
finitâ charitate tuâ, aliquando me recipias in æterna tabernacu-
la tu

*Applicatio
ad Com-
munionem.*

a tua, & abscondas me in abscondito faciei tuae à contradictione
linguarum, in die illâ tremendâ. da mihi cor dulce, ut te amem;
sobrium ut te gustem; mansuetum, ut discipulus tuus appaream;
studiosum & strenuum, cum promiseris mihi quae nec oculus vi- 1. Cor. 4.
dit, nec auris audivit, neque in cor hominis ascenderunt, quae
preparasti diligentibus te, & maximè quia dedisti te mihi toties
in nomine JESU, hodieq; mihi dabis, ut vitam habeam, & abundan-
tius habeam, ut moriar in te & vivam tibi.

O Pater aeternè, Domine Deus virtutum convertere, respice
de caelo, & vide, & visita vineam istam, & perfice eam, quam
plantavit dextera tua, & super filium hominis, quem confir-
masti tibi: commoveant paterna viscera tua pericula nostra,
Deus meus, Deus totius consolationis, & reminiscere miseratio-
num tuarum, quae à saeculo sunt: tu qui verbo uno potes omnia, &
dedisti nobis unigenitum Filium tuum, quomodo non omnia no-
bis cum illo donabis? Exaudi, Domine, orationem servi tui, &
preces ejus, propter temetipsum, propter gloriam nominis tui li-
bera nos, & propitius esto peccatis nostris, ne des nos in oppro-
brium propter nomen tuum, neque facias nobis contumeliam solij
gloriae tuae. tu enim dixisti, Invoca me in die tribulationis, eruam
te, & honorificabis me.

Venio igitur ad thronum misericordiae tuae, & quomodo repul-
sam pati potero; cum & sanguis dilectissimi filii tui clamet pro
ne de terrâ non vindictam, sed pietatem? meritum ille fuit, ut non
despicias demerita mea: ille pro me postulavit cum lacrymis, &
exauditus est pro reverentia sua, etiam pro me minimo servu-
orum suorum. si manus meae plene sint sanguine peccatorum,
respice, quaeso, ad manus illas, in quibus me scribere dignatus
est; respice cor ejus sacratissimum, & inveniet Majestas tua
memoriam mei, & amorem & benignitatem erga me. Promisit
ille, Quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis;
enigmatis tuae est annuere, ô Veritas aeterna, quod petimus in
nomine unigeniti Filii. Respice, quaeso, in faciem illius, & ad sa-
crificium ejus, quod despiciere non potes: respice ad preces San-
ctorum tuorum, Beatissime Matris Filii tui, & Patronorum
tuorum. Scio, Domine, scio quia de se jam securi, de nobis solli-

Psalm. 79.

Psalm. 24.
Obsecra-
tio.

Dan 9.

Psalm. 78.

Psalm. 49.

Hebr. 5.

Ioan 14.

Obsecratio
per Sanctos.

citi sunt ipsi in portu, nos in mari naufrago: attende charitatem, quâ te complexi fuerunt & sanguinem suum fuderunt pro te. Monstra apud filium, ô Beatissima Virgo, nunc te esse matrem, matrem gratia, matrem misericordia; neque mihi tantummodo, sed Ecclesia afflictâ parentibus, & Superioribus meis, ut secundum voluntatem filii tui omnia sincerè dirigant; subditis, ut seruenter seruiant tibi; benefactoribus, ut pro temporalibus aeterna consequantur, adversariis meis, ut in aeternum Deo meo vivo et vero, et mihi charitate verâ coniungantur; peccatoribus, eheu! ut tandem oculos suos convertant ad solem iustitia; denique animabus, ut ad speratos amplexus citò veniant, et te videant cum Filio regnantem, et benedicant in secula seculorum. Amen.

Praxis ad petitionem in oratione exercendam.

VARIU orandi modi hîc traduntur, quos S. Paulus 1. ad Timotheum 2. commendat dicens: Obsecro primùm omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus: hoc enim bonum est, & acceptum coram Salvatore nostro Deo, qui omnes homines vult saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.

1. Tim. 12.

Quid sit oratio.

Primus modus est oratio, quâ mentem elevamus ad Deum, ut cum laudemus & glorificemus, ut Sancti in cælo perpetuò faciunt. Decet enim sic orationem inchoare, & ob id eam maximè instituere, Deumque exaltare magnaliaque ejus commemorare, ac quasi litaniam facere ex ejus perfectionibus, & ab una in cæteras debita cum mora transire, laudando cum, ut summè potentem, sapientem, bonum, sanctum, liberalem, longanimem, fortem, prudentem; item propter officia quæ erga creaturas præstare solet. Est enim creator, conservator, protector, gubernator, magister, pater, medicus, servator, glorificator earum. Sed de hoc modo actum superiori capite.

Psal. 103.

Idem modus potest exerceri, percensendo virtutes & excellentias Christi Domini nostri, in conspectu ejus; quas in Incarnatione, Nativitate, cæterisque mysteriis monstravit, dicendo: Gaudeo vehementer, dulcissime IESV, ob immensam charitatem tuam, & humilitatem, quâ de sinu Patris dignatus es in uterum Virginis descendere propter nos homines & salutem nostram, &c. Similiter potest quis potentias singulas animæ suæ provocare in laudem Dei, cum Prophetâ dicente: Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt, nomini sancto

sancto ejus: vel omnium creaturarum nomine ejus laudes velut linguâ earum celebrare, eodem ferè modo, quo pueri in camino Babylonis. Benedicite omnia opera Domini Domino, *Dan. 3.* huc etiâ pertinet discurrere per Angelorum choros, & Sanctorum ordines eosque ad Dei laudem invitare.

Secundus modus est, per gratiarum actionem, qui modus & affectus sæpissimè in oratione, & per diem usurpandus: de quo pluribus supra dictum. *Gratiarum actio.*

Tertius modus est, per petitiones, quibus mala deprecamur, & bona nobis petimus, virtutes & gratiam Dei, devotionem. *Petitio.*

Fit autem petitio hæc, mala & plagas, ut mendici faciunt, Domino nostro ostendendo, & desideriiis ardentibus ejus auxiliû implorando. Secundò, per insinuationem, cum perpauca necessitatem nostram & desiderium exponimus, atque eo suspensistamus coram Domino velut catelli comedentes de micis quæ cadunt de mensâ domini sui, & sicut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ: ita oculi nostri sint ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri. Sic petebat ille dicēs, Domine, si vis, potes me mundare: sic & Martha, Domine, si fuisses hic, frater meus non fuisset mortuus, sitque ex reverentiâ magnâ, vel magnâ fiduciâ, ut cum sorores dicerent IESU, Ecce quem amas, infirmatur. *Vide P. Lud. de Pueniâ tr. 1. de orat. cap. 15.*

Matth. 8.
Joan. 11.

Quartus modus est, explicitè petere à miseris liberari, & virtutes obtinere cum obsecratione, quæ est similis cuidam adjurationi, offerendo varias rationes. Prima est propter Deum ipsum: sic David orabat dicens. Propter nomen tuum propitiaberis peccato meo: multum est enim, id est, quia decet magnitudinem & bonitatem tuam, & ne hostes illudant tibi, veliis qui confidunt in te, quasi non adjuves, & frustra tibi serviatur. *Obsecratio.*

Item quia est pater & protector, &c. Secunda ratio, seu titulus obsecrandi est, per Christum Dominum: merita enim illius allegare possumus, vitam, passionem, & mortem ejus, promissa illi facta, quòd hoc ad gloriam ejus spectet. Tertia ratio obsecrandi est, offerre Domino merita Sanctorum, & maxime D. Virginis & matris unigeniti filii ejus. *Psal. 24.*

Notandum verò Primo, quòd Granatensis admonet, expedit in dire petitione varias postulare virtutes, & remedia defectuû nostrorum; hoc enim modo renovari saltem proposita, & plurimum spiritum promoveri. Ideò hic virtutes, quæ vitiis capitalibus opponuntur appositæ sunt, una cum fide & sp. *Plurimæ veritates petende.*

Neque tantum pro se quis obsecrare debet; sed ex charitate pro Ecclesia, Superioribus, benefactoribus, adversariis, peccatoribus & animabus defunctis, quos omnes in Christi crucifixi

Pro quibus orandum

membris collocare possumus : Ecclesiam ejus sponsam in corde, Superiores in capite , subditos in sinistrâ , benefactores in dextrâ, adversarios in genibus peccatores in pede sinistro, animas purgandas in dextro.

Notandum Secundò , septem Horas canonicas his septem ordinibus hominum, pro quibus orandum est, posse applicari.

Notandum Tertiò, ad attentionem conciliandam etiam fore utile discrimina illa, quæ corporaliter hîc videre licet expressa, spiritualiter concipere , atque hoc pacto stimulos nobis addere, ad fervorem in oratione aliisque pietatis exercitiis.

Dignatus es, ut sup. pag. 10.

C A P V T L I.

De affectibus Orationis in genere.

NOTA diligenter animam nostram solâ voluntate bona mereri, sola illa sancta verè Deo placere. Attende igitur in omni Meditatione & piâ consideratione nullum meritum esse, & parum utilitatis, nisi voluntatis actus & affectus simul exerceantur. Pluris certè unus voluntatis actus est apud Deum, quam scientia totius orbis terrarum. Quid enim prodest homini si eum noverit, immò lucretur , & animæ suæ detrimentum patiatu? Hæc adfero ut in omni Oratione affectibus maximè insistas, & ante omnia amoris. Insistere autem affectui potes ductum Spiritus sancti sequendo quoties ille spirat in animâ tuâ. Quando verò non spirat, vela, ut sic loquar, piarum cogitationum pande, & vel jaculatoriis his utere, aut prolixiori affectu te exerce. Adverte igitur præcipuum fructum in affectu positum esse, vnus enim charitatis actus vel contritionis Filium Dei & beatum facit. Hos itaque familiares habe, neque tamen alios neglige. Cavendum autem tibi ne sicut picæ de uno in alterum affectum transilias, sed altè imbibas oportet unum aliquem, maximè charitatis, humilitatis, patientiæ, &c Inter affectus numerare etiam poteris Dei præsentiam, quam in omni Oratione, maximè tamen initio vivificare oportet, idque eo facilius

Matth. 16.

Affectibus maximè insistendum.

Quomodo affectibus utendum.

Non est de uno in aliū leviter transiendum. Affectibus etiam adicere Dei præsentiam.

facilius, quòd anima iusti templum sit Dei, & sedes Sapientia. Itaque cum Prophetâ dic: Tu autem in nobis es Domine, & nomen sanctum tuum invocatum est super nos, ne derelinquas nos Domine Deus noster, vel cum Psalte: Adhæreat lingua mea faucibus meis si non meminero tui, vel illud versa: Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi, vel illud: In ipso enim vivimus, movemur & sumus. Quemadmodum autem affectus alii augeri possunt, ita & hîc: verbi gratiâ; 1. Affirmatione cum fide vivâ, 2. Reprehensione sui & cõtritione, 3. Interrogatione cum motivo aliquo è primâ hebdomadâ, atque ita vides hos tres actus ad illam seu viam purgativam pertinere. Pro Illuminativâ pete affectum N. vel virtutem à Deo & diffide tibi, 2. Obsecra Deum, & per Sanctos eum roga, eosque imitari propone, 3. Propositum firma magno affectu, & ad partic. laria descende. Pro Unitivâ admirationem 1. excita, simul & amorem, ex quo 2. progredere ad perfectam resignationem, quâ virtutis obex tollitur. 3. Intentione purâ ex sincero amore affectum in Deum converte.

Anima iusti est Dei templum.

Ierem 14.

Jaculatoria pro Dei præsentia.

Psal. 136.

Matth. 28.

Actor 17.

*Quomodo affectus au-
geri possint.*

Jaculatoriæ pro Dei præsentia.

Verè Dominus est in loco isto, & ego nesciebam. Gen. 28.
Si in te vivo, moveor, & sum, quomodo eheu oblivisci poterò tui, & in medio ignis charitatis tue non afluare? Actor. 17.
Quid faciam tibi, ó Iudex supreme? quid in iudicio ad hac respondebo tibi? Iob. 31.
 Pro illuminativâ dic: *Ostende mihi faciam tuam & salvus ero, adimplebis enim me latitiâ cum vultu tuo.* Psal 79.
 Obsecro te, qui calum & terram imples, per Amorem tuum, da ut nunquam cogitatione, verbo aut opere recedam à te. Ierem. 23.
 Providebo Dominum in conspectu meo semper N. quoniam à detrusus est mihi, ne commovear. Psal. 15.
 Pro unitivâ. O Domine, quis tu es, & quid est homo obliviosus quòd memor es ejus? adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui. Psal. 8.
Psal. 136.
 Ecce sto coram te hodie, & paratum tibi cor meum. Psal. 56.

Psalm. 72.

Quid mihi est in celo, & à te quid volui super terram, qui ubique es, & unus omnia mihi es?

*Adorandus
Deus hu-
millimè.
Iob. 26.*

Nota, post memoriam præsentia Dei, ut minimùm divinam ejus Majestatem adorandam maximè fidei, spei, & charitatis actibus, summaq; humilitate, ad quã Majestas & magnitudo illius, & vilitas & nihilum nostrum excitare nos potest. Quid enim faciet vermis & non homo? coram illo coram quo tremunt Potestates, & columnæ cæli contremiscunt? Dilatari hîc affectus adorationis posset, sicut ille de præsentia Dei, præfertim Regio Psalte spiritu Domini modulante, & suppeditante tam dulcia, de hac re carmina & eloquia Scripturarum.

*Actus viva
fidei,*

Post hunc affectum Adorationis actus vivæ fidei exercendus est, ut & consideratio viva sit, & illius boni fructus colligantur. Cæteri affectus Compassionis, Contritionis, Imitationis, Gratitude, Admiracionis, Gaudii, Spei, Amoris & Resignationis pro re natâ excitari debent, iisque se anima quasi immergere, & impinguari in oleo devotionis. Habent tamen affectus hi aliquem ordinem, respondentque diversis viis, verbi gratiâ: Viæ purgativæ, affectus Timoris, Contritionis, Detestationis peccati & fiducia; Viæ autem Illuminativæ, affectus Imitationis, Læritiæ, Gratitude, Compassionis: Unitivæ affectus, Admiracionis, Dilectionis, & ex affectu Amoris unitivi purissimæ & Deificæ intentionis.

Observe autem ex Amore Dei ad Amorem proximi descendendum esse, & sæpè hunc exercendum. Imò vehementer expedit præcipuarum virtutum affectus in animo suo dilataste, ut si quando illarum occasio occurrat, faciliùs exerceri possint & radicari: præcipua autè virtutes sunt Dei præsentia, humilitas, paupertas, patientia, pura intentio, & contemptus rerum humanarum, qui sicut & patientia summam perfectionis continet juxta illud dictum. Sustine & abstine & Spi-
ritus

Iacob. 1.

ritus Sancti pronunciatum Patientia opus perfectum habet quâ solâ possidere possumus animas nostras. Verum cum virtutes præcipuæ alias ferè omnes complentur, hîc infra habes earum breve exercitium, ut quoties in meditatione aliquod ejus motivum occurrat, illud etiam usui esse queat, ut altius illius virtutis affectus in animo radiceretur. Si longius desideres, id ex ipsarum loco proprio petendum erit.

C A P V T L I I.

De affectu vivæ Fidei & modo eum exercendi.

Hic quanti sit, apparet, cum sit substantia rerum credendarum argumentum non apparentium. Hebr. 11. Continet hoc 1. pium affectum erga Deum, & æternam veritatem, quo quis ei ubique præsentem, corde assentitur, & adhæret, eumque adorat.

2. Humilitatem, quo rejectis argumentis contrariis captivamus intellectum in quo obsequium Christi & Dei, non tantum in uno, sed in omnibus quæ credenda sunt. 2. Cor. 11.

3. Constantiam, quâ & si blandiatur mundus, aut premat, nos toto corde veritati adhæremus iis, quæ præcepti, & consilii nobis ab optimo Domino nostro proponitur. Vti Martyres fecerunt.

4. Argumenta probabilitatis valdè juvat expendere, cum ad hoc signatum sit super nos lumen vultus Domini nostri.

5. Nota utilissimum esse in omni Oratione fidem vivificare, & juxta illam operari, & sancta concipere desideria.

Exercitium Fidei brevius.

CREDO tibi, ô veritas, ô bonitas, & hîc, & ubique mihi præsentissima, & hæc, & quæcumque scripta, facta & à te dicta sunt, ad meam esse instructionem, & certissima esse profiteor coram curiâ tuâ, neque esse quod excussem, nisi credam illa, & Rom. 15.
Iacob. 2.

opere id ostendam per gratiam tuam. Tu potentissimus, & sapientissimus, & optimus, & ego non credam tibi? & hæc testimonia voluntatis tuæ non amplectar? verè credibilia mihi, & amabilia facta sunt nimis. Siverationem N. & Sapientes N sive rerum naturam inspiciam, & audiam. Utinam te audissem semper, ô omne bonum, & numquam te offendissem. Utinam vita mea te honorassem, & ex patientiâ meâ ostendissem fidem meam. verum ex nunc in æternum credam, & diligam te opere, & veritate N. Fac de me quod tibi visum in æternum. & ego gratiâ tuâ quam scivero voluntatem tuam faciam ex intimo tui amore, & quæcumque revelasti pro salute meâ amplectar, & omnes voluntates tuas ô vita mea, & omne bonum. Amen.

Dei mandata credibilia.

Contritio.

Resignatio.

Exercitium vivæ Fidei initio Orationis & quoties ejus occasio in Meditatione occurrit.

VERANE sunt hæc N. verane Deus meus te esse hic & ubique adesse mihi? & hæc N. ita se habere coram te, & sic his invitari me abs te, ut serviam tibi, & amem te? an ita afficior ac si veræ essent, & idè omnia creata despicio, & te unum amo? & mandata ac consilia tuâ? O utinam! an ita loquor ibi & ibi N. an ita operor hic & nunc? scio tamen eheu miser, veræ & certæ magis quàm esse me, & vivere, & hæc pertinere ad æternitatem, & ob amorem majestatis tuæ, ob quæ vivo, & spero, quem totâ mente concupisco.

Fidei beatitudo.

Psal. 18.
Mirabilia sunt Dei opera, sed tamen credibilia.

Quid sit fides.

Mirabilia quidem opera & judicia tua Domine, sed vera, & justificata in semetipsa, & testimonia tua credibilia facta sunt nimis sapienti, & timenti te, vir enim insipiens non cognoscer, & stultus non intelliget hæc; nimis enim profunda facta sunt cogitationes tuæ. captivo itaque intellectum meum in obsequium fidei, ut hoc N. credam, & amanter credam, quamvis forte non videam, neque intelligam: fides enim est credere quod non vides, neque habet meritum, ubi humana ratio præbet experimentum; credo itaque hoc quia tu Deus sapientia æterna, infallibilis veritas, sic dicis, sic suades, credo uti & omnia mysteria
vita

a tua, & qua cuique per Ecclesiam proposita sunt : omnes enim Actus fidei,
 a tua veritas ô Deus meus & omne bonum meum, imò tu mi-
 esse dignaris via & veritas, & vita. Itaque propter te, & ex
 amore tuo, & reverentiâ quam debeo tibi ô veritas, qua digna-
 es revelare, & ubique esse te, & hæc N. vera esse ita firmiter
 oc N. & alia credo coram te, & curiâ tuâ, ut quamvis Ange-
 us de calo aliud euangelizaret, anathema foret mihi propter
 ô veritas, ô charitas Deus meus. Iam verò si omnes mundi sa-
 entes in hoc N. vel aliis aliter sentirent, magis anathema mihi
 rent.

Verùm si rectè iudicemus, testimonia tua credibilia facta Cur credi-
 unt nimis, tu enim omnipotens, & summè sapiens, & summè bilia mi-
 onus, quid ergò non credibile est verè timenti, & amanti te? ve- steria fidei.
 ùm non seculi filius quorum sapientia animalis, & diabolica, & Iacobi 3.
 ultitia apud te est. Quamvis ergo contrarium iudicaret mens
 rea, imò & si viderem oculis meis & manibus palpare viderer,
 tamen crederem tibi; illudere equidem sensibus meis potest fas- Fidei firmi-
 inatio creaturæ, tu fallere non vis, neque potes ô infinita bonitas. tas.
 ò et si id quod credo videre possem v.g. in venerabili Sacramen-
 to, nollem cum Divo Ludovico: certior enim fides, quàm fallax Affectus
 culus meus, & experientia mea. Denique si pro hæc veritate de martyrii.
 ti amore cum martyribus, supplicia infamia, exilium, mors to-
 randa forent, en paratum cor meum Deus, paratum cor meum,
 t millies potius quàm te ô veritas negando, vel dubitando inho- Ephes. 3.
 rorem, & quasi mendacii arguam dignare obsecro Domine per
 dem habitare in corde meo, & per charitatem in eo mansionem
 icere, ut quod nunc video per speculum in enigmate, aliquando I. Cor. 13.
 videam clarè facie ad faciem. O quando hoc erit! quando veniam
 & apparebo ante faciem tuam?

O quando tolles, ô lux mea, ô veritas, ô amantiſſime, JESU, Adspiratio.
 elamen de oculis meis, & illuminabis me lux vera, ut videam
 ana hæc omnia, & mandata tua vera, & utilissima cognoscã!
 quantum tunc mirabor incredulitatem meam! adjuva nunc
 recor illam, & adauge mihi fidem. omnia enim possibilia sunt Marci 9.
 redenti, imò & facilia; quid enim formidat in hoc mundo qui Credenti
 terna timet & credit supplicia? quid sperat, qui gaudia sempi- omnia pos-
 sibilia.

terna, & annos æternos in mente habet? ambulat simplicitè coram te, & confidenter; quia credit in te, & quamvis mortuus foret operibus malis, vivet & iterum, insistet firmæ petra, tibi amantissime JESU, neque adversis spe præmiorum, neque secundi timore gehennæ commovebitur. Insistet etiam columna, & fundamentò veritatis Ecclesiæ tuæ.

Ecclesiæ
credendū.
Matth. 19.

Huic qui non credit, & in hoc N. vel illo N. Ecclesiæ tuæ non adheret verâ fide, certè cæcus est, est sicut ethnicus & Publicanus. Illa enim est civitas supra montem posita, & velut Pharos in naufrago mari. Nemo eam ignorare potest, nisi cæcus, & in tenebris palpans hæreseos, aut impietatis. Ego verò per gratiam tuam credo firmiſsimè pro amore & reverentiâ, quam tibi habeo, & cæcus te ducem, & in tenebris te lucem, & toto corde sequor, & te amo. Credo quidquid de te Deus meus revelasti, qui ubique es, & omne bonum mihi es, & per mandata tua illud mihi tribuere vis, idèò dilexi ea super aurum & topasium.

Fides de
Deo uno.
Psalm. 118.

Fides de
Deo trino.

Credo tibi, ô Fili Dei, amor noster, quidquid de te Patre, & Spiritu sancto revelare dignatus es. credo iis, quæ per Scripturam locutus es. profiteor coram te, ô Mater pulchræ dilectionis, & veritatis. & coram vobis Angeli Dei mei, & omnes Sancti, coram te Rex regum, qui es mihi via, veritas & vita, & amor, & omne bonum meum. O utinam hæc sincerè apprehenderem, & semper vivè credidisset tibi, quo studio operatus fuisset salutem meam! qui viverem dum æternitas impendet capiti meo, & subter me hiat æternitas, æternitas infelicissima. Duplici æternitati vallasti me, in alterutram eundum, an sic ago, cogito, loquor

Vivæ fidei
vis.

Æternita-
tis confide-
ratio.

Effectus
fidei mor-
tuæ.
Lucæ 17.

Applicatio
ad Cõmu-
nionem.

tamquam si cervici hæc impenderent meæ, velut gladius anceps: an in æternitate, in morte hic mihi sensus erit de hoc, & illo sicut modò est? ubi es fides mea si non vivis? an credenti ulla difficilia, pœnitentia labor, dolor imò & tormenta? an credit quis te esse ubique, & ita nos amare, & non liqueſcit amore? an credit te esse Iudicem, & adesse, & hæc, & illa N. sic commendare, & mandare, & non timet? adauge ergo mihi fidem in omnibus, & maximè de dulcissimâ veritate, & suavissimâ charitate tuâ, quâ verè te præsentem in Venerabili Eucharistiâ sistis, mirabili quidem modo, sed suprâ modum credibili. Est enim memoriali
mirabi-

nirabiliū tuorum, est potentia & bonitatis tua monumentum, Quid sic
 uo charitas tua in ipso fonte degustatur, & vallis hac lacry- Eucharisti-
 arum tolerabilior sit viatori, quem iste panis confirmat, & stia.
 vinum istud latificat Adauge ergo mihi fidem, nam sine fide im-
 possibile est tibi placere, & id unum suspiro, ut scis, & peto, & ob-
 cecro, ut tibi complacere in me, & sit hoc sacrificium meum cor-
 lis mei, & intellectus mei, sicut dies seculi & anni antiqui. Da Malach. 3.
 mihi fidem, & adauge illam, ut existimem omnia detrimen-
 tum esse propter eminentem scientiam tuam IESV Christe, pro-
 pter quem omnia detrimentum feci, & arbitror ut stercora, ut te
 lucrifaciam, & inveniar in te, non habens justitiam, quæ ex lege Philip. 3.
 est, sed illam quæ ex fide est, ô Christe IESV. Vtinam confiteri
 te, & fidem tuam possem, & hanc veritatem N. ore, & factis ipsis M. rtyrii
 coram omnibus hominibus, & Regibus. Vtinam pro tot hereticis desiderium
 & blasphemis, & impiis tibi benediceret mecum omnis creatu-
 ra, & fide humillimâ omnis spiritus laudaret te Domine IESV,
 & obmutescerent ora loquentium iniqua.

Ah utinam ego resarciam tunicam tuam, quam Arius & Actus zeli.
 ejus similes gladio linguæ proscindunt! Vtinam pro iis, qui te ode-
 runt ô veritas, ego te, sicut toto corde desidero, te impensius ama-
 rem, ut scuto circumdaret me veritas tua, & sub umbrâ alarum
 tuarum protegeres me, & quod unum peto, perfectè te noscerem,
 & amarem, & adhererem tibi, & unius spiritus essem tecum in Hebr. 10.
 æternum! Desiderium hoc pauperis exaudi Domine, & prepara-
 tionem cordis mei audiat auris tua. Amen.

IACVLATORIÆ.

Cum sine fide impossibile sit placere tibi, adauge hic N. mihi Hebr. 11.
 fidem. Iudicia enim tua verè justificata in semetipsa. Lucæ 17.
 Hæc mihi, ô veritas, ô bonitas, ut quid dilex: vanitatem, & qua- Psalm. 4.
 sivi mendacium, credo & in hac fide vivere & mori cupio. Ioan. 9.
 Quid faciam cum tu Domine ad iudicandum veneris, & fecisse Iob. 31.
 nunc vellem?

Sentite ait ille, de Domino in bonitate, & in simplicitate cordis Sap. 1.
 quarite illum, quoniam invenitur ab iis qui non tentant illum:
 apparet autem eis qui fidem habent in illum apparet igitur mihi vi va-
 spes, & tota fiducia mea

Obsecro te, ô IESV, per charitatem tuam, da mihi fidem ut gra. Matth. 17.

num sinapis, ut glorificem te Patrem meum, sicut illi Sancti et Martyres & Thaumaturgi.

Marc. 9.

Iacob. 2.

Sap. 3.

Si omnia pussibilia sunt credenti, credo Domine hac N. gratiâ tuâ & sic ex operibus per gratiam tuam cupio ostendere fidem meam.

O quanti est apud te Domine meriti vera & viva fides: da mihi fidei domum electam & sortem in templo tuo acceptissimam.

Luc. 17.

Ioan. 3.

Galat. 5.

O quando audiam fides tua te saluum fecit: quanto & tibi plenè resignatum erit cor meum ut credens in te habeam vitam æternam.

Domine Iesu Christe Paulus tuus ait, neque circumcisio aliqui valet, neque præbuitur, sed fides que per charitatem operatur. Credo igitur, & amo toto corde, & adhæreo tibi ô aeterna veritas, tota anima mea.

C A P V T LIII.

De affectu Admirationis & modo eum exercendi.

I. EXCITARI hic solet ex consideratione perfectionum diuinarum & mysteriorum Fidei.

Secundò ex consideratione peccati, miseræ & vanitatis humanæ. Hæc enim duo, dum sibi opposita considerantur, velut abyssum abyssus invocant.

Tertiò Creaturarum liber magnam materiam admirationi præbet.

3. Reg. 10.

Quartò beneficiorum Dei copia erga nos, & maxime Passionis Christi Domini; si enim Regina Saba videns sapientiam Salomonis, non habebat ultra spiritum, quid faciat anima quæ videt vitam pro se morientem? nota autem omninò convenire, ut ex unâ admirationis causa oblata, ingrediatur anima in potentiam Domini, & progrediatur ad alia admirabilia ejus.

Exercitium brevius Admirationis.

Psal. III.

QUIS sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in celo & in terrâ? O quanta Majestas! ô quanta bonitas, quanta potentia! O quanta benignitas erga me, qui verè sum vermis & non homo, & vapor & nihil. Quicquid video vel audio, magnificentiam sanctitatis tue loquitur mihi, & narrat mirabilia tua. Verè exclamat Apostolus Deum divitiam in misericordia, & nimiam charitatis, qui cum essemus mor-

i peccatis, vivificavit nos in Christo, ut ostenderet seculis sur-
 venientibus abundantes divitiis gratiæ suæ in bonitate super
 in Christo JESU. Verè, verè apparet benignitas infinita &
 pondus, numerus, & mensura, & humanitas tua, Salvator
 i, & nota tibi egestas mea, medico animæ mee infirmitas mea.
 efficit ut noveris. An enim amas & desereres? exaltare super celos P^{sal.} 59.
 eius meus, & super omnem terram gloria tua. Confitebor tibi,
 omne, quia terribiliter magnificatus es, mirabilia opera tua, & P^{sal.} 138.
 anima mea cognoscet nimis; consideravi enim ea & expavi, sed
 per omnia supereminentem charitatem tuam, propter quam Abac. 1.
 ligo te super omnia, & in eternitate diligam te quando eris
 tibi omnia in omnibus. Amen.

Exercitium Affectus Admirationis.

MIRABILIA judicia tua Domine, idè scrutata est et
 anima mea. Mirabilia opera tua, & anima mea cognos- P^{sal.} 144.
 t nimis. Magnus enim es Domine, & laudabilis nimis, & ma-
 gnitudinis tuæ non est finis. Generatio, & generatio laudabit
 opera tua, & potentiam tuam pronuntiabunt, magnificentiam
 gloriæ sanctitatis tuæ loquentur & mirabilia tua narrabunt, & P^{sal.} 144.
 virtutem terribilium tuorum dicent, & magnitudinem tuam
 narrabunt, in gloriam abundantie suavitatis tuæ eructabunt,
 & iustitiâ tuâ exultabunt. O Domine Deus meus verè magnifi- Genes. 18.
 cus es vehementer. quid ergo ego pusillus pulvis, & cinis in Ocea-
 no isto bonitatis tuæ ingrediârne, & introibo in potentias tuas? P^{sal.} 70.
 Domine scrutator majestatis opprimetur à gloriâ? Verumtamen P^{sal.} 25.
 ego in humilitate, & sinceritate cordis mei considerabo mirabilia
 & lege tuâ. Quàm enim bonus Israël Deus his, qui recto sunt P^{sal.} 27.
 corde! quàm magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam P^{sal.} 30.
 abscondisti timentibus te!

Domine Dominus noster quàm admirabile est nomen tuum P^{sal.} 8.
 in universâ terrâ! Deus in Sancto via tua. Quis Deus magnus
 sicut Deus noster? tu es Deus qui facis mirabilia: Confitebor ergo P^{sal.} 38.
 tibi Domine, quia terribiliter magnificatus es. Mirabilia opera
 tua, & anima mea cognoscet ea. Tu enim sunt celi, & tua est P^{sal.} 38.
 terra, orbem terræ, & plenitudinem ejus tu fundasti, aquilonem
 & mare

Pfalm. 103.
 Pfal 91.
 Pfalm. 118.

Pfal. 83.
 Iob. 11.

Creaturae
 nobis de
 Deo lo-
 quantur,
 Iob. 11.

& mare tu creasti, tu fundasti terram super stabilitatem suam non inclinabitur in seculum seculi. Tuus est dies, & tua est nox tu fabricatus es auroram, & solem, & ordinatione tua perseverat dies, quoniam omnia serviunt tibi. Omnis ergo terra adoret te, & psallat tibi, psalmum dicat nomini tuo. Sed quis vestigium tua comprehendet? excelsior, inquit ille, caelo est, quid facies? profundior inferno, & unde cognosces? longior terrâ mensura ejus & latior mari: si subverterit omnia, vel in unum coarctaverit quis contradicet ei? ipse enim novit hominum vanitatem, & videns iniquitatem, nonne considerat? Nimirum interroga jumenta, & docebunt te, & volatilia caeli, & indicabunt tibi. Loqueretur terra, & respondebit tibi, & narrabunt pisces maris. Quis ignorat quod omnia haec manus Domini fecerit, in cujus manu anima omnis viventis & spiritus universae carnis hominis. apud ipsum est fortitudo, & sapientia: ipse habet consilium, & intelligentiam. si destruxerit, nemo est qui aedificet; si incluserit hominem, nemo est qui aperiat, si continuerit aquas, omnia siccabuntur; & si emisit eas, subvertent terram: apud ipsum est fortitudo, & sapientia, ipse novit & decipientem, & eum qui decipitur, adducit consiliarios in stultum finem, & iudices in stuporem. Baltheum Regum dissolvit, & praecingit fune renes eorum. Ducit Sacerdotes inglorios, & optimates supplantat, commutat labium veracium, & doctrinam senum auferens. Effundit desperationem super Principes, eos qui oppressi fuerant, relevans, qui revelat profunda de tenebris, & producit in lucem umbram mortis. qui multiplicat gentes, & perdit eas, & subversas in integrum restituit: qui immutat cor Principum populi terrae, & decipit eos, ut frustra incedant per invium. Palpabunt quasi in tenebris, & non in luce, & errare eos faciet quasi ebrios. Ecce gigantes gemunt sub aquis, & qui habitant cum eis. Nudus est infernus coram illo, & nullum est operimentum perditioni. qui extendit, Aquilonem super vacuum, & appendit terram super nihilum: qui ligat aquas in nubibus suis, ut non erumpant pariter deorsum. Qui tenet vultum solii sui, & expandit super illam nebulam suam. Terminum circumdedit aquis, usque dum firmantur lux, & tenebrae, columna caeli contremiscunt, & pavent

Iob. 16.

& nutum ejus, in fortitudine illius repente maria congregata
 erunt, & prudentia ejus percussit superbum: spiritus ejus ornavit
 celos, & obstet ricante manu ejus eductus est coluber tortuosus.
 ecce hac ex parte dicta sunt viarum ejus, & cum vix parvam
 illam sermonis ejus audiverimus, quis poterit tonitruum ma-
 gnitudinis illius intueri? Sic vir ille simplex; & rectus magnitu-
 dinem tuam narrat nobis, & quis non obstupescet ad hac magna-
 ta tua? Magis tamen ac longè magis, si cõsideret magnitudinem
 tuam simul, & quàm parvus sis factus pro nobis. ô infinita & in-
 comprehensibilis bonitas Deus meus, tu qui æternus es, natus es
 in tempore, & Rex seculorum immortalis, & invisibilis, factus
 puer unius diei super terram visibilis, & mortalis, & paulò
 minus es minoratus ab Angelis, imò factus es sicut colonus in
 terrâ, & sicut viator declinans ad manendum. & eheu! in
 propria venisti, & venis, & tui te non susceperunt, nec suscipiunt,
 & tamen venisti in propria Rex regum, & Dominus dominan-
 tum. Venisti, & venis quotidie in cor meum; ut videas si flo-
 eant mala, & fructus parturiunt: utinam te dignè suscipere
 possent, quando tu immense Deus magnus consilio, & incompre-
 hensibilis cogitatu dignaris ad me venire, & sic exemplo tuo, &
 sanctissimâ doctrinâ tuâ erudire. ô ineffabilis Deus; qualis est
 ac memoria mirabilium tuorum! ô verax Deus; quanta est a-
 ryssus bonitatis, & sapientiæ tuæ! utinam sicut tu verax es, ita &
 ego veritatem amem, & cognoscam nihilum meum! utinam
 tuam bonitatem tuam. Et ostendas mihi omne bonum, & dete-
 ter omne malum! utinam nihil pulcrum videatur, quod abdu-
 cat ab te. tu enim confessionem, & decorem induisti. Utinam
 nihil admirer nisi te unum, cujus mirabilia opera sunt, & in-
 effabilia. quidquid hic mortale sese ingerit oculis meis, contem-
 plo illud præ te vita mea. ut cor meum & caro mea exultent in
 te Deum vivum. tu enim sapientissimus, & attingis à fine ad
 finem fortiter, & omnia in numero, pondere, & mensura dis-
 ponis, & tribus digitis appendis molem terræ. tu omnium arti-
 fex ô æterna sapientiâ. tua igitur consilia, tuam viam sequar, &
 non ambulabo in tenebris. Tu enim mihi lux es, tu illuminator
 meus. tu revelas profunda. tu denique diligis omnia quæ sunt,

Isaiæ 19.

1. Tim. 1.

Psal. 8.

Hebr. 2.

Ierem. 14.

 Applicatio
 ad Commu-
 nionem.

Ierem. 32.

Psal. 103.

Psal. 83.

Sap. 11.

Isaiæ 10.

Sap. 7.

1. Ioan. 1.

Prover. 28.

Dan. 2.

& nihil

& nihil odisti eorum quæ fecisti quomodo igitur non diligam te Deus meus, fortitudo mea, quando sponsabis me tibi in iustitiâ & iudicio, & misericordiâ. Utinam magne Deus zelotes, Dei amator nullius alterius rei amor occupet cor meum, sed toto corde tibi adhæream & in pace in idipsum (quoniam tu Princeps es, & Auctor pacis) dormiam & requiescam. Amen.

JACVLATORIÆ.

- Pfalm. 143. **D**omine, quid est homo, quia sic N. verè innotuisti ei, aut filii Jacobi 4. hominibus, quia reputas eum? Ecce enim ventus est vita nostra, & vapor ad modicum parens.
- Pfalm. 112. Quis sicut Dominus Deus noster qui in altis habitat. & humilia respicit in celo & in terrâ? Ecce cor contritum & humiliatum, O Iesu respice in me.
- Roman. 11. O Altitudo divitiarum sapientiæ & scientiæ Dei, quàm incomprehensibilia sunt iudicia ejus & investigabiles viæ ejus.
- Pfalm. 118. O Sapientiæ æterna, da mihi intellectum, & scrutabor mirabilia de lege tua, sine te enim nil possum facere.
- Pfalm. 70. Obsecro te per charitatem tuam, ut considerem mirabilia, & memorer iustitiæ tuæ solius.
- Pfalm. 16. Non loquatur os meum opera hominum: propter verba laborum tuorum custodiui vias nostras.
- Pfalm. 8. O Domine Dominus noster, quàm admirabile est hic nomen tuum & in uniuersâ terra.
- Pfal. 88. Tui sunt cali, & tua est terra, & in manu tua omnes fines terræ, fac de me beneplacitum tuum.
- Galat. 2. Vivo ego jam non ego, vivis verò in me Christe IESU, & ego tibi, Deus cordis mei & omnia.

CAPVT LIV.

De affectu Compassionis & modo eum exercendi.

Hic exerceri potest, & debet potissimum in Meditatione Passionis Domini, etiamsi in variis locis vitæ Christi Domini, idem etiam sit locus. & quoties consideramus quantis iniuriis à peccato ribusa fficiatur, pro hâc Primò considera quis patiat. Secundò, quo pacto hæc in te sentire debeas, utpote patienti amore, cognatione, & aliis infinitis titulis conjuncto:

Tertiò,

Tertiò, quomodo in te, & in aliis impedire queas beccata, & imperfectiones emendando, ne patiaris, cui tanta debemus, Deus noster.

Quartò, offer te vicissim ad tolerandum quaecumque placita fuerint divinæ bonitati, & gratias age, ac tantum benefactorem (plus est enim pati pro aliquo, quam facere) magno amore complectere.

Exercitium brevius Compassionis.

QUID video, quid audio? Deus, & natura Auctor, Rex meus, et Dominus, et pastor, patitur pro me, pro me! an capio me & credo? Deo patiente pro me genuit orbis, calum luget, Angeli pacis amarè stent, et saxa dolore rumpuntur, & velum templi scinditur, & ego vix commoveor? et necdum deducunt oculi mei lacrymas, ut plangam super te, sicut mater solet super unigenitum? Obstupescite cali super hoc, Rex meus, & Deus meus, & Pater meus, et amicissimus meus, sponsus animæ meæ, tam indigna, tam multa patitur, et ego non compatiar, filias Patri, servus Domino, miles Regi immortalis, qui pro me mortalis factus ut ego aternis fruam deliciis, patitur ut ego eximar aternis tormentis, et non compatiar? Liceat mihi, ô Domine JESU, dicere; Baptismo hoc habeo baptisari propter te, et quomodo coarctor donec perficiatur in me, donec sentiam in me, ô Pater aterne, quod et in Christo JESU? O IESU, quàm verè dixit ille: Parvulus datus est nobis, verè datus, et in laboribus fuisti pro me à juventute tua. Ego etiam tua misericordia in flagella paratus sum pro te, ut aternùm, aternùm te laudem et amem, paratus sum quoniam tu es fortitudo mea, refugium, et liberator meus. Amen.

Isaia 39

Ierem 6.

2. Reg. 1.

Ierem. 20

Lucæ 12.

Philip. 2.

Psalm. 87.

Psa' m. 37.

Exercitium affectus compassionis.

VERANE hæc sunt Deus meus quæ te pati longanimiter audio, quæq; video te tam amanter sustinere? si vera credo; cur non contremisco et ardeo amore sinul, et dolore? doleo super te mi bone JESU, doleo et eo magis, quod ego vermis, et ci-

Rom. 8.

nis, & quod his pejus est, peccator (qualis autem, & quantus tu nosti) quòd ego te tanta pati video, & quòd corde lapideo ista non uti debeo, sentio. numquid sic scriptum, si compatimur tibi, & conregnabimus? scio, & quis sis scio; amor meus es, frater meus primogenitus in multis fratribus, & ego minimus tuorum; sed

Psal. 68.

tamen tuus sum, & ultrò ex summo amore mei pro me hac pateris, & quid ego? Operuit confusio faciem meam, quia non sentio, uti volo dolores tuos, & injurias tuas. Compaterèrne malefico, & cani sic miserando? ita: & tibi? Eheu addam afflictionem

Psal. 37.

afflicto te pòre, languore? Peccata enim mea sicut onus grave gravata sunt super te.

IESVS.
Homo.
Ioan. 6.

Fili mi, si compati non vis mihi, tibi compatere & miserere anime tue. O IESV mi, bone IESV, obsecro te quid dicis aeterna bonitas, durus est hic sermo. Egòne nolim condolere, aut te amare potius? volo, & infinites, & in aeternum. Non possuin non amare te, & condolere tibi, ut fratri pro me patienti (ita enim me dignatus appellare) quid dico fratri? nòne Pater meus es tu, qui toties prodigum cum lacrymis prae gaudio recepisti?

IESVS.
Homo.

Si ergo Pater tuus sum, à quo omnia habes si tui amantissimus sum, ubi est amor meus? Tu scis Domine mi; doleo super te Deus meus, doleo super te spreto ferè ab universo orbe, & contempto tot peccatis, tamquam si non esses, & in passione ita afflicto quasi esses opprobrium hominum, & abjectio plebis. Tu gloria nostra, Rex Regum & Dominus dominantium. Tu nobis Pontifex sanctus, impollutus, segregatus à peccatoribus, & excelsior calis factus. Tu splendor gloriae, & figura substantiae Patris. Tu portas omnia verbo virtutis tuae, & sedes ad dexteram maiestatis in excelsis: & utinam non à me ab hoc momento in aeternum patereris! ego sum qui peccavi & erravi, & pro festucâ vendidi te! pro bulla contristavi, & in agoniâ constitui, flagellavi, coronavi, & rursus te mihi met crucifixi. Sed ecce doleo ex amore

Apoc. 19.
Hebr. 7.

Hebr. 1.
Ibidem.

Contritio.

vehementi, & me offero, ut compatiar tibi, tecum contemnat, omni solatio, & affectu humano priver. Deus bone, si hac parùm sentio, nòne (horresco referens) parùm amo, omnia amore dignissimum? summe ergo filius tuus si non sentio? spero gratiâ tuâ, spero equidem, sed quia non ut volo amo, & sentio mala

ala tua, vereor eheu ne spurius sim, quem tam parùm tangit
mor tui, & commiseratio!

Quomodo non est, qui consoletur te, ex omnibus charis tuis
Deus meus? sed amici & proximi tui, etiam ego, longè recess- Psal. 37.
mas à te, & sicut populus sic & sacerdos? quæ membra non
ntiunt capitis dolores? ô IESV tu caput meum es plenum rore
Cant. 2.
ingræneo, & cincinnati tui guttis noctium & tenebrarum no-
rarum, & ego sub spinoso capite membrum eheu delicatum?
Bernard.
ua sponsa non tabescit sponsi marore? Tu verò, bone IESV,
Exod. 4.
onsus sanguinum mihi es, & quod super hæc omnia tu Deus
Deus es, & omne bonum meum, & non compatiar malis tuis?
imò verò etiam contristo spiritum tuum, dum adspicis & vides
est intelligens aut requirens te: utinam sicut in Iobo, ita & in
Psal. 13.
e letari posses, & dicere; Numquid vidisti ferrum meum quod
on sit similis ei in terrâ, timens, & amans me? ubi tot sunt, qui
Iob. 2.
rident, & contemnuunt, & conculcant me. quis sapiens, & in-
lliget hæc? tu es frater meus infinitâ dignatione, & Pater a-
tantissimus, & sponsus amabilissimus, & Deus totius consola-
nis, & ego non miserebor, & compatiar tibi sic contempto, sic
uso pro me? Complaceat tibi Domine, ut eruas me, Domine ad
Psal. 39.
juvandum me respice, ut amem te toto corde meo, totâ animâ
eâ. Tu enim Deus meus, & Rex meus, magnus super omnes
Nemo resis-
eos, cuius sicut ira resistere nemo valet, ita multò minùs debet
stere debet
sse amoris tuo, qui hic, & ubique lucet, & urit, & vulnerat cor
charitati
eum; sub quo meritò curvantur qui portant orbem. Tu excel-
Dei.
r celo potestate es, sapientiâ profundior abisso, æternitate lon-
Iob. 9.
gior terrâ, immensâ charitate latior mari: & tamen in passione
Cant. 4.
â redèptione meâ, ut video afflictus es, & humiliatus es nimis.
Iob. 9.
redimini filie Sion, & videte Regem gloriæ in diademate quo
Cant. 3.
ronavit eum mater sua, & peccata mea. Verè dixit servus tuus,
magnus amicus tuus. Inter omnia opera Dei in quibus huma-
admirationis fatigatur intentio, nihil ita contemplationem
ntis nostræ oblectat & superat, sicut Passio Salvatoris, de cu-
omni-potentiâ, quæ ei cum Patre unius, & æqualis essentia,
oties, ut possumus, cogitamus, mirabilior sit humilitas, quàm
prestas, & difficilius capitur divina Majestatis exinanitio;

quam servilis forma in summa proVectio.

Ita verè est dulcissime JESV, compati tibi debemus, si hac attendamus, maximè si, quòd pro me tu omnipotens, factus es quasi impotens, tu sapientia, quasi insipiens. tu infinita bonitas cum iniquis, & sceleratis deputata es, & factus es vermis, & non homo pro me vinc-tus, calcatus, consputus, illusus, casus, & vulneratus. Verène ita est, pro me hac pateris? tu justus pro injusto, agnus pro lupo, bonitas pro scelerato? pro me? tu Rex regum qui verbo creasti omnia, & momento cum vis destruis omnia? Verène hac credo, & ut credens operor? in aeternum, in aeternum non declinabo à mandatis tuis, nec minimo quidem peccato quantum potero per gratiam tuam. Sed amo, & amabo te super omnia in aeternum. Quis enim aliter potero, quando sic Deus meus dilexisti me, ut filium tuum unigenitum dares in precium magnum, in cibum preciosum, & vitæ aeternæ premium?

Fides viva
exercenda.
Psalm. 118.

Ioan. 3.

Applicatio
ad Com-
munionē.

August.

Bernard.

Et pignus illius tu bone JESV, etiam hodie dare paratus es corpus, & sanguinem tuum. ita credo, ita spero, quid enim negare nobis potes, qui sic dedisti in mortem pro me animam tuam? & quid ego ultra in rebus creatis sperare possum, cum tu ultra te offeras mihi omne bonum? Utinam nullum aliud à te bonum unquam me trahat, vel distrahat cogitatione à te! tu enim dignus es, ut non cogitem nisi de te, qui sic mei curam geris in bonis & malis, velut si unius mei curam gereres. Hoc loquuntur mihi dona tua plurima N. sed magis vulnera tua, in quibus, ut in foraminibus petrae utinam tuto lateat! & maneat anima mea, columba tua. Reddo tibi me sincero, & quanto possum amore, reddo tibi quod tuum est malè mutilatum. Utinam auger. donum possem, sicut vis, sicut optas! gratias tibi ago Deus Pater, & tibi Christe JESV, tibi Spiritus sancte pro amore vostro, in me aeterno, amore tam gratuito, spontaneo, recto singulari, mihi utilissimo exhibito à te, qui bonorum nostrorum non egēs, cuiq; nihil accedere potest. Vicissim ego amo, se quantum? quantum equidem possum, nihilq; peto extrà te, au prater te, aut unquam petam, aut optabo, fac de me secundum divinam voluntatem tuam. Si bona de manu tuâ accepi, debet utique & cupio accipere mala de manu tuâ, ut compatiar, & regnen

regnant, ut tecum novissimus hinc sim, & sedeam tecum, & epuler in regno tuo. Ecce ego, paratum cor meum Deus, paratum cor meum ire extra castra, & improperium tuum portare, sequi te, & ferre crucem meam hanc N. & illa N. si oportuit te pati, & ita intrare in gloriam tuam, nec possum scire, nec volo, nisi sicut decretum est sapientissima bonitati tue, patiundo te sequi quidquid volueris. Si grata fuerit, tu fortitudo mea, nec fines me tentari supra id quod possum: si durum, molestum, fortis erit per gratiam tuam ut mors, dilectio mea, & flumina spero tribulationum non obruent illam. Vtinam omnia creata convertere possem in ardentissima corda, quale tuum illud erat, o beatissima Virgo Maria mater mea, & tuum dulcissime JESU, spes unica & salus mea. Illis te stringerem, & amarem, & nihil esse vellem inter omnia, ut tu esses omnia; & mihi omnia. In hac jam sum voluntate uti spero, & testis es mihi in caelo Deus meus, cum curia tua, & ero per gratiam tuam in aeternum, & moriar tibi, ut tibi uni vivam in aeternum. Amen.

1. Cor. 10.

Cant. 8.

IACVLATORIAE,

O Anima mea, ved languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit: Tine aterne Deus pro me? O quomodo commendas mihi charitatem tuam!

Isaie 53.

Roman. 5.

Quid sunt plaga ista in medio manuum tuarum? eheu his plagatus es in domo mea, & eorum, qui diligebant te.

Zach. 13.

An gratiam fideiussoris mei obvisci potero, qui dedisti pro me animam tuam?

Eccli. 29.

Confige timore tuo carnes meas, a iudiciis enim tuis timui: si enim in viridi ligno hac fiunt, in arido quid fiet?

Psalm 118.

Luca 12.

Protektor noster aspice Deus, & respice in faciem Christi tui, o Pater aterne: vox sanguinis filii tui clamet ad te de terra pro me.

Psal. 83.

Genes. 4.

Ved languores nostros ipse tulisti, & labores nostros ipse portasti, & ego, adhuc addam tibi, o charitas, o bone JESU dolorem peccatus meis?

Isaie 53.

Quis est iste qui ascendit de Edom tinctis vestibibus de Bosra, iste formosus in stola sua, & gradiens in multitudine fortitudinis sua?

Isaie 63.

Tine vulneratus propter iniquitates meas, & attritus propter scelera mea: & quomodo non gaudebo, cum dignus ero contumeliam pati pro nomine tuo Rex meus & Deus meus?

Isaie 53.

Quid reliquum est, nisi ut qui vivat non sibi vivat, sed tibi, o JESU, qui pro nobis mortuus es & crucifixus.

2. Cor. 5.

CAPVT LV.

De affectu Contritionis & modo eum exercendi.

EXCITATUR ille Primò, consideratione Charitatis Dei erga nos, & Majestatis ejus, & vilitatis nostra.

Isaia 1.

Secundò, Beneficiorum Dei erga nos maximè particularium, & quòd tamen, etsi nos cognoscat possessorem suum, nos ejus obliviscamur.

Isaia 53.

Tertiò, Consideratione Passionis amantissimi Domini nostri qui vulneratus est propter nos, & attritus propter scelera nostra; imò nos sumus qui peccavimus, & sic attrivimus illum.

Quartò, Consideratione malorum quæ infert peccatum, & bonorum quibus nos privat.

Quintò, Admirare crebrò longanimum patientiam ergate Dei tui, deinde obstupesce eum in omnibus creaturis tibi quasi servire, & eas non vindicare ingratitudinem tuam.

Sextò, Nota hunc affectum utilissimum ad salutem, ideoque creberrimè usurpandum esse, ut & charitatis; his enim portis certus in cælum patet aditus.

Exercitium brevius Contritionis.

DOMINE IESV Christe, verè Deus & homo, Creator pariter ac Redemptor, doleo ex intimo corde me offendisse divinam tuam Majestatem, quia tu es Deus meus & omnia, quem super omnia diligo & colo. Proinde firmiter statuo ac propono me non amplius te offensurum, sed omnes peccandi occasiones prorsus vitaturum, insuper de noxis meis ritè confessurum, & poenitentiam quaecunque imponetur impleturum: ad pleniorè verò satisfactionem hodie tibi me ipsum offero, vitam meam & mea omnia, & omnes labores meos. Et quemadmodum rogo te suppliciter, & flagito veniè delictorum meorum, ita cōfido meam impetraturum per infinitam misericordiam ac benignitatem tuam, per meritum quoque preciosissimi sanguinis ac sanctissimi

na passionis tuae, daturum te quoque gratiam emendandi vitam
meam, & in bono usque ad finem perseverandi. Amen.

Exercitium longius Contritionis.

Dum hac attendo, & vitam meam legi tuae, & monitis & **Quæ at-**
exemplis Sanctorum adeò dissimilem; maximè verò infi- **tendenda**
tam bonitatem & charitatem tuam erga me, & patientiam **ad Com-**
uam tanto tempore in tot peccatis meis, verè magna facta est, **munionē.**
magna velut mare contritio mea. Veni enim in altitudinem
maris, & tempestas demersit me. O Christiane; agebat quidam
& rectè: non sunt in te charitatis viscera, si luges corpus à quo
recessit anima, animam verò à quâ recessit Deus, non luges. Vti-
que lugeo, ô benignissime Redemptor, propter te, & amorem tui
& dolor meus in conspectu tuo semper. sed numquid dixisti: beati
tui lugent, quoniam ipsi consolabuntur; spero itaque quòd &
mihi dicere licebit cum Esaià: gaudens gaudebo in Domino, &
exultabit anima mea in Deo meo, quia induit me vestimentis
salutis, & indumento iustitiæ circumdedit me, & quasi sponsum
decoratum coronâ, & quasi sponsam ornatam monilibus suis: **Fiducia in,**
tu enim nudus coram me pendes in cruce, ut ego vestiar veste nu- **Deo.**
tiali, & purpuratâ sanguine tuo. tu vulneratus es, ut sanentur
vulnera mea. Sana me Domine & sanabor, & anima mea tibi **Lucæ 15.**
vivat, & semen meum serviat tibi.

Venio ecce de regione longinquâ, ut Prodigus, & supplex iam
expecto stolam primam & annulum in digito meo: ut desponsa-
ta sit tibi anima mea in charitate. Utinam jam tandem gau-
dium sit tibi super me peccatore pœnitentiæ agente, & Angelis
uis! Quid enim feci tibi? & quid mihi boni debuisti facere, &
non fecisti? fugi tamen à te eheu! & dereliqui te fontem aquæ
viva; fugi, sed ecce revertor, revertor ut intuear te, & tu me re-
picias, oculo misericordiæ tuæ. Vide, Domine, ut exitus aquarum
deduxerint oculi mei: doleo enim ex amore tui vehementer, quòd
non responderim tanto amori, & tanto, tam gratuito, tam con-
tinuo erga me etsi inimicus tuus essem, tanto & misericordissimo
benefactori; imò ego tibi Potentiæ, Sapientiæ, & Bonitati im-
mensæ: & quare? quia lubebat eheu Vermis terra retribui tibi

mala pro bonis. Et quot mala & peccata N. pro tantis bonis.

Peccato-
rum mul-
titudō.

Multiplicata sunt ergo peccata mea super numerum arena maris, & sicut onus grave, gravata sunt super me. Sed tamen misericordia tua super omnia opera tua, & major est bonitas tua, quàm iniquitas mea. Quid ergo faciam miser, factus mihi metipsi gravis: Imò comprehenderunt me iniquitates mee, & non potuit ut viderem, Quid faciam? ibo, ibo: & quid? nisi ad te bone IESU, qui dum tempus est miserendi benignissimè peccatores recipis, & manducas cum eis: recipe me obsecro te per viscera misericordiae tuae, & sanguinem & lacrymas tuas. Audivi vocem tuam. & audio inter tot angustias comprehensus, tot hostes & timores, cum nesciam, amore an odio dignus sim: Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, An ut Adam in Paradiso abscondam me? imò dico, & dixi: Confitebor adversum me iniquitatem meam, & mox tu remisisti iniquitatem peccati mei. Nolo obdurare cor meum: nolo propter amorem tui ultra vel levissimo peccato contristare te, ô bonitas infinita! ô amor! & licet cum Publicano vix audeam oculos ad te levare, faciam tamen; imò cum Magdalena lacrymis rigabo, & deosculabor pedes tuos, & deosculor, ex quo intrare mihi licet in conspectum tuum: utinam audiam, Remittuntur illi peccata multa, quoniam dilexit multum. Numquid, ô IESU spes mea, non venisti vocare justos sed peccatores, quorum primus ego sum? & fateor, novissimus virorum, prodigium humanae fragilitatis, & tuae misericordiae & benignitatis per gratiam tuam futurus in aeternum.

Genes. 3.

B. Magda-
lenae exem-
plum.

Audio Ioëlem tuum dicentem: Convertimini ad Dominum Deum vestrum, quia benignus & misericors est, patiens & multa misericordiae, & praestabilis super malitiã, nonne verè ita est? surgo igitur, & venio corde contrito & humiliato & vulnerato amore tui, ad te Patrem meum verè prodigus & dico: Pater, peccavi in caelum, & etiam fateor coram te & curiã tuã; non sum dignus vocari filius tuus, sed fac me sicut unum ex mercenariis tuis, & tamen aliam non peto mercedem nisi te, nam sufficis mihi. O quàm amarum est dereliquisse te Dominum meum. quid enim feci dum id feci & peccavi? ecce omnia, omnia bona anime praeter fidem, & spem perdididi; & dolor & tremor & angustia

Luca 17.

Peccati
damna.

ustia & horrores invenerunt me, & ô lux, ô sol justitie, con-
 erunt me tenebra. Exuta fuit anima mea stolâ gratia tua, & Quid sit
 este nuptiali, & jucunditatis, & nuda atque infamis stetit co- peccare.
 am te, & stare, nisi tu pro me Mediator Dei & hominum sta-
 es, & interpellares pro me; stare inquam, & causâ caderet co-
 am orbe toto in judicio, & in aeternum, qui non unius hominis
 erisionem ferre valeo. Fierine potuit ut credens ego te ad iram
 rovocarem in re vilissimâ, & momentaneâ, & pudendâ, & de-
 picere te & dona & lacrymas tuas? Et quomodo famuli tui Rex **Creaturæ**
 regum, id est creaturæ, quas hic percipio, terra, calum, aqua, aër, cur parcant
 & quæ ex eis fecisti omnia pro me obsequium solitum non nega- peccatori.
 unt? maximè fideles serui, anima & Angeli, cum viderent me
 elle contristare te & conculcare te, & iterum crucifigere quo-
 modo continuerunt manus suas? id mihi super omnia dolet, quia
 super omnia te diligo,

Et idè doleo ex animo & ex toto corde meo. Et licet omnes **Propositû**
 honores & opes, & delicia in uno peccato forent N. & illo N. **firmum.**
 maxime ad quod inclinor, si is totis sæculis frui, & sine scrupulo
 impius possem, neque parceres tantum, sed in aeternum beares me;
 & si etiam omnia mala evadere possem impenduntia, & nisi te
 offenderem, forent jam à Tyranno inferenda, infamia, dolores,
 mors, adhererem, ut spero, omni bono amore tui propter te:
 non enim sunt, non sunt condignæ passiones ad futuram gloriam,
 & multò minis ad tuum ardentissimum amorem erga me ca-
 nem mortuum, & tuam in me patientiam; & scio non contrista-
 bit justum, quidquid ei acciderit. Ita statuo coram te, & curia
 tua, ita volo propter te ex amore tui. Et poterisne, cui proprium
 est misereri, averterè faciem tuam à Magdalena, à prodigo, à pub- **Psal. 50.**
 licano, & à me, à teipso, inquam, quia unum tecum sum per amo-
 rem, aut saltem esse volo, & tu vis, & sum dignatione tuâ servus,
 & filius & membrum tuum?

Recordare, Domine, tui laboris N. doloris N. & mortis tuæ, ô **Obsecra-**
 vita mea, ô infinita charitas, & obliviscere peccatorum meorum, **tio.**
 & sana me. Dixit David, peccavi, & transtulisti peccatum ejus.
 Dico & ego, & gemitus meus nō est ante te absconditus, & ne ab-
 scondas obsecro faciem tuam à me. Manasses coangustatus undi-
 que

que & catenis pressus levavit oculos ad te, & respexisti eum; & ego levo ad te lacrymosos oculos, & confido, quia veniet auxilium mihi, quoniam misericordia tua super omnia opera tua.

Exempla
pœnitentium.

Psal. 120.

Plorarunt Ninivita, ploravit & Petrus, & misertus es ejus, neque unquam exprobrasti, neque principatum ejus alteri dedisti. Convertere igitur Domine, & deprecabilis esto super servo, & de le sanguine & lacrymis tuis, dele N. iniquitatem meam. Et vos ô cali cives, quos video latantes, etiam securos per amorem vestrum, & Regem JESUM, rogo vos, ut & vos rogetis, quæ ad pacem anima mea. Tu in primis, B. Virgo mater mea, refugium peccatorum, Angeli, Patriarcha, Propheta, Apostoli, Martyres, Confessores, N. Virgines. Memento Domina mea, mementote Domini mei, quod sim ego miserrimus & vos felicissimi, quod sim redemptus sanguine Regis vestri. Sponsa ipsius sit anima mea. an potestis despiciere inopem divites, vel miserum beati? vestrum fratrem, sed prodigum; conservum, sed indignissimum? & vos vidistis pericula in quibus fuistis; & in quibus adhuc ego sum horrendis precipitiis æterna damnationis, & potestis non misereri amici mei, Patroni mei? charitate pleni, & in eâ radicati & fundati? sed videtis peccata mea, perfidiam, torporem; videte, obsecro, amorem Domini erga me; videte ut in manibus suis descripserit me: compatimini illi, & miseremini mei membri ejus, etsi vilissimi, membri tamen.

Amoris
actus.

O Pater! ô bonitas! ô JESU! quid ago? cur non potiùs propero ad te fontem Iacob, sicut cervus ad fontes aquarum amore tui saucius, quo me dignaris & compellis ut amem? tu fateor, tu verè infinita bonitas, sapientia, potentia. Quid autem tibi facio cum te amo? volo te esse eum qui es, & tibi esse omne bonum, quod ipse es. Et exulto & delector quia id es, quod es, non ut mihi bene sit, sed tibi. Utinam ergo ex nunc, utinam in æternum omnis spiritus te laudet, omnes creatura pusilla, & magna! Dignus es enim accipere omnem laudem, gloriam, & honorem. Utinam ego iam toto corde te diligam, qui ab æterno dilexisti me, & jam in tempore hoc, tãquam omnium peccatorum meorum oblitus, paratus es de caelesti palatio venire, & gaudium Beatorum in cordis mei angustias, & verè vallem lacrymarum. Sed ut aqua amara per lignum

Applicatio
ad Cõmunio-
nem.

ignum olim dulces reddita sunt, sic tu dulcedo summa amaritudinem omnem tolles: & sicut farina mortem, qua in ollâ erat, ab Eliseo immissa eam fugavit, sic cum veneris vita mea, vestigia mortis & peccati dele queso, & pone te ut signaculum super cor meum, ut vivam in te.

Ecce antepono te omnibus donis tuis, id est, oceanum guttae; terram arena: & diligo totâ animâ & omnem operationem ejus & vitam tibi dico, ut sit plus ubi amat, quàm ubi animat. O utinam etiam mente meâ totâ in te sim, & non sciam nisi te Dominum meum, neque scire velim, aut profitear nisi te, bone IESU crucifixe, quem amplecter omnibus viribus meis anima & corporis; nihil iis cupio, quàm cum tua sint, tibi uni servire: utinam totâ virtute meâ etiam diligentius quàm filii seculi, & fortius! fortis enim est ut mors dilectio tua.

O quis mihi det ut semper inseparabiliter adhæream tibi omni bono, & non me retrahat peccatum ullum, omne malum; neque affectus meus ullo creaturæ amore depravetur, aut defatigetur, aut superetur, ut dicere cum Paulo possim: Quis me separabit à charitate tuâ? cupio enim alligari tibi funiculis charitatis tuæ, & vulnerari amore, & languere, & omnia respuere terrena, & insatiabiliter appetere te omne bonum. Cupio te amare sine cessatione, sine modo, sine termino ut tu me dilexisti ab aeterno in aeternum, & in tempore hoc sine termino, & modò benefecisti mihi: Liquefiat anima mea igne hoc amoris tui, & separet omne quod displicet, & purificet omne quod placet in me, & habeam te semper presentem, & in te vivam, non in me: movear non falsâ persuasione, sed sincerâ operatione comitante, ut in me charitas 1. Cor. 13. tua patiens sit, benigna, non amuletur, non agat perperam, non infletur, non sit ambitiosa, non quarat qua sua sunt, non irrite- tur, non cogitet malum, non gaudeat super iniquitate, congaudeat autem veritati, omnia sufferat, omnia credat, omnia speret, omnia sustineat. Amen.

Pſalm 68.

DEvſtu ſcis inſipientiam meam, & delicta mea non ſunt à te abſcondita; peccavi enim in calum & coram te.

Ibidem.

Ut quid dereliqui te fontem aqua viva, ut quid erravi ſicut ovis qua periit? exitus aquarum deduxerant oculi mei, quia non cuſtodierunt legem tuam.

Pſalm. 39.

Quare triſtis es anima mea & quare conturbas me? comprehenderunt me eheu iniquitates meae, & non potui ut viderem, reſpice in me ó LES V & miſerere mei.

Pſalm. 37.

Domine ante te omne deſiderium meum. & genitus meus non eſt à te abſconditus. dereliquit enim me virtus mea, & tu lumen oculorum meorum.

Iſaiæ 49.

Reſpice Domine manus & pedes tuos, in quibus deſcripſiſti me & tu Pater aterne reſpice in faciem Chriſti tui.

Pſalm. 82.

Pſalm. 118.

Iuravi & ſtatui cuſtodire iudicia juſtitia tua, odiſti Eccleſiam malignantium & cum impiis non ſedebó.

Pſalm 91.

Iſaiæ 38.

Quàm magnificata ſunt opera tua, nimis profunda facta ſunt cogitationes tuae, dum recoꝑito tibi annos meos, & charitatem tuam quã aſſumpſiſti me de aquis multis.

Iob. 29.

Quis mihi tribuat ut ſim juxta menſes priſtinos ſecundùm dies, quibus cuſtodiebas me quando eras in tabernaculo meo!

Pſalm. 102.

Iſte Deus meus, ſalvator meus, Adjuſtor meus, benedic anima mea Domino, & omnia qua intra me ſunt nomini ſancto ejus.

CAPVT LVI.

De affectu Spei, & modo eum exercendi.

SPEI affectus excitari poteſt Primò, Conſideratione alicujus beneficii divini, aut promiſſionis; qui enim tribuit beneficium, invitatur ad ſpem. Itaque in omni myſterio exerceri hoc poteſt. Secundò, quoties beneficio aliquo novo à Deo donamur, aut etiam adverſitate aliquã affligimur. Tertio, nulla eſt creatura quæ non ad gratiarum actionem ſimul & ſpem excitet; qui enim ultrò hæc vidit, certè majora rogatus concedet, nempe gratiam, gloriam, cæteraquæ media ad ſalutem neceſſaria, quæ ſingula percurrere poteſ. Denique in præſentiã Dei te ſtatue, id eſt, in medio Oceani bonitatis ejus, neque poteris diffidere omni bono. Poſtremò, peculiaritè

peculiaria beneficia Dei erga te percurre, & spem illius gratiâ adauge.

Exercitium Spei brevius.

TV scis Deus meus, tu scis quod non sumus sufficientes aliquid **Humilia-**
facere ex nobis, uti nec hoc N. tanquam ex nobis. Itaque ego **tio sui.**
pulvis & cinis ad te confugio, uti per te & patientiam & conso- **2. Cor. 3.**
lationem scripturarum spem habeam, & in te sperans non con- **Rom. 15.**
fundar. Tunc enim ô bonitas sic N. me vocas, & repellere me **Psal. 30.**
poteris? sic invitâs & trahis ad sequendum te, & deficere fines in **Beneficia**
viâ? In te Domine sperans scio non confundar in aeternum, et si **Dei & pro-**
inveniam in membris meis legem repugnantem legi mentis meae, **missa exci-**
neque dignus sum gratiâ tuâ; sed qui dedisti mihi corpus et **tant.**
sanguinẽ tuum in precium, et te hodie paratus es dare in pignus **Salutis,**
salutis, et qui tot beneficiis N. prevenisti me, et petere toties ju- **Psalm. 30.**
sisti et dare promisisti ô bonitas, ô veritas, dabis utique mihi **Beneficia**
quod petam, ut toto corde sperem in te, et quamvis occideris **Dei & pro-**
me ô spes, et vita mea, in te sperabo; et si consurgerent in me ca- **missa exci-**
stra mundi huius et vanitatis, ut reclamarent, tamen portio **tant.**
mihi erit sic N. custodire legem tuam et te sequi; quod enim ibi- **Salutis,**
mus à te bone **JESU?** nõnne vita mea es, et verba vita aeterna **Psalm. 30.**
habes?

Exercitium affectus Spei.

DVm hac cogito, et video donum hoc tuum N. et universum **Pignus ha-**
et dignationem tuam quâ jam mihi vermi terra libet, et li- **bemus a-**
cet loqui; tibi mihi qui non sum, ad te, et audire te Deus meus qui **moris Dei.**
es, et omne bonum es; arrham teneo, et pignus habeo, quod unum **Psal. 30.**
peto, amo, amplector, pignus scilicet amoris, amoris tui, et spei **Beneficia**
mea, quae me, spero pro infinitâ charitate tuâ, non confundet, sed **Dei & pro-**
te laudabit in aeternum, in aeternum. Etenim gratiâ tua veniet, **missa exci-**
veniet, ô quando veniet illa dies quae non habebit occasum, et in- **tant.**
troibo in domum tuam, et me servum tuum, famulum tuum **Salutis,**
cohaeredem facies, et vesties byssino splendenti, et vestibus ju- **Psalm. 30.**
cunditatis, et lumen dabis, quo te, lux vera, adspiciam, et **Beneficia**
nemo me despiciat. ô quantum, quantum id desidero! tu scis, qui **Dei & pro-**
hic adstas, & vides me, et audis, et spero et exaudis, et habi- **missa exci-**
tas

tas in medio cordis mei: quem amplector totis viribus animæ; hujus enim dignaris esse sponsus, & finis, & quies, & centrum, & omne bonum.

Spes refur-
rectionis.

Neque tantum adimplebis eam lætitiã cum vultu tuo, sed & hoc corpus meum suscitabis de pulvere; & quasi de nihilo, & omnia ossa mea, & sensus mei pleni gaudio de te, tibi cum jucunditate, & gaudio, & amore puro dicent: Domine quis similis tuis? credo enim quod tu Redemptor meus vivis, & gaudeo, & gratulor, & in carne istã, videbo visionem magnam, videbo te, & æternum amplectar, & fruor te Salvatore meo.

Abnegatio
creaturæ.

Et sicut hæc spero, ita media ad illa; Primò peccatorum veniam. Secundò virtutum humilitatis & charitatis & patientie ornamenta, ut nullis in te sperans adversis opprimar; ea enim à manu tuã paternã & amantissimã medicina est malis meis: neque secundis efferar; Vanitas enim vanitatum, & omnia vanitas; unde nec satiare, neque pacare me quidquam potest: cur ergò appetam aliquid extrã te, & præter unum amoris tui preciosum donum? ò quam ad illum suspiro, & ad dona tua, virtutes, quibus placeam tibi N. sed super omnia tuam charitatem? hæc spes reposita est in sinu meo.

Psal. 61.

Psal. 25.

2. Reg. 22.

En credo tibi, & in nullã creaturã pedem ullum, ut sic loquar spei desigo. Sed in te Deo meo est salutare meum, & gloria mea, Deus auxilii mei, & spes mea in te Deo meo est. Conserva me Domine, quoniam speravi in te: Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges. Sed tu Domine, petra mea, robur meum, & Salvator meus, tu Deus fortis meus sperabo in te: tu scutum, & cornu salutis meæ, Elevator meus, & refugium meum; Salvator meus, de iniquitate liberabis me. Laudabilem invocabo Dominum, & ab inimicis meis salvus ero. Et nõne pro charitate tuã recuperabis me, & diriges viam meam? & spero in te, & servabo timorem tuum, & in illo veterascam: quis enim permansit in mandatis, & derelictus est? aut quis invocavit te, & despexisti eum? Salve spes mea, amo te, & amplector te, & renuntio omnibus, quæ possidere possum, aut amare, cum uti spero te habeam, & habere ubique possum summum, & omne bonum.

Eccl 2.

Sed quomodo hæc spero infelix, peccator, et ingratus pro tot
donis

onis tuis. quorum minimum, fateor, est infinities majus omni-
 us meritis meis? Non in arcu meo spero, sed in infinito erga me
 more tuo, à manibus tuis in quibus me descripsisti, non ex meritis
 meis, nulla, nulla enim certò agnosco, & siquid est, gratia debetur
 tua, quàm copiosè contulisti in me ingratum, & immemorem; ut
 laborarem in vineâ tuâ, & tu esses merces operi meo magna ni-
 sis. non tamen confido in laboribus, aut industriâ meâ, sed san-
 guine tuo, & sudoribus, & bonâ voluntate tuâ: non in exerci-
 tatione, aut statu, aut ullâ creaturâ; Maledictus enim homo qui
 confidit in homine, & qui ponit carnem brachium suum. Ego au-
 tem in misericordiâ tuâ speravi; exultavit cor meum in salutari
 tuo. cantabo Domino, qui bona tribuit mihi, & psallam nomini
 Domini altissimi.

Sive ergo mala ingruant, non timebo mala; quoniam tu me-
 um es. & si bona obveniant aut petenda mihi sint, quid non spe-
 rare jubes, dixisti enim, ô infinita bonitas, dixisti, ô fidelis veritas,
 petite, & accipietis: peto igitur & accipiam, querite ais & inve-
 nietis: quero gratiam in oculis tuis invenire & nihil ultra. Utinâ
 aperiam eam. Nihil ultra peto: tu testis in celo Deus meus.

Promissio
 Dei spem
 auget.

Pulsate, ais, & aperietur vobis; nempè thesauri misericordiæ
 tuæ aperientur, & abyssus miseriæ, & inopiæ meæ. In hac fiducia,
 in pace hac dormiam, & requiescam: & gaudens gaudebo in Do-
 mino, & exultabo in Deo JESU meo, qui dat lasso virtutem, &
 iniquis, qui non sunt fortitudinem, & robur multiplicat, neque enim
 gratia tua umquam nos deseret, sed oculi tui semper aperti sunt,
 & aures tuæ erectæ ad me: nonne enim ego templum tuum? li-
 ceat ergo obsecro mihi, usurpare quod de Salomonis templo lego,
 & dicitur de corde meo: & aure interiore illius audire: Elegi enim, &
 sanctificavi locum istum, ut sit nomen meum ibi in sempiternum,
 & permaneat oculi mei, & cor meum ibi cunctis diebus. ô quàm
 dulcia faucibus meis hæc eloquia tua! Verbum hoc tuum penetra-
 lius omni gladio ancipiti, ut vulneret corda filiorum Adæ, &
 respirent ad te, sisq; eorum tota fiducia.

2. Par. 7.

1. Cor. 3.
 Applicatio
 ad Com-
 munionem.

Psalms 118.
 Hebr. 4.

Augetur autem fiducia hac mea ab immensâ liberalitate, &
 misericordiâ tuâ; neque enim sufficit tibi impartiri mihi dona
 tua, sed te ipsum præbes, ut verè dicere possis: ego quasi nutrix
 Ephraim

- Osca ii. Ephraim portabam eos in brachiis meis, & ero eis quasi exaltan-
jugum super maxillas eorum, & declinavi ad eum, ut vescere-
tur. O amor, ô charitas! & fieri poterit ut non confidam tibi.
Vtinam sicut confido, ita fiat mihi! & placeat tibi anima mea.
& venias ad eam, & mansionem in eâ facias, & oleo misericor-
diae tuae ungas eam, & bibat vinum tuum in letitiâ. Quæso ti-
per viscera charitatis tuae, ne ei fiat, quod comminatus es olim.
Mich. 6. calcabis olivam, & non ungeris oleo, & mustum & non bibe-
ex eo. Calicem ergo hodie salutaris accipiam, & nomen tuum.
Psalm. 22. Domine, invocabo: calix enim tuus inebrians, quàm præclarus
est! calix utique benedictionis, & æterna salutis. da mihi illum
obsecro, ut illo inebrier, ita ut omnium oblitus memoriam abun-
dantiæ suavitatis tuæ eructet cor meum, & exultet spiritus meu-
in Deo salutari suo. Amen.

JACVLATORIÆ.

- Ioan. 16. **D**IXISTI, ô veritas, quidquid petieritis Patrem in nomine meo, da
Lucæ 11. bit vobis; & rursum: Petite & accipietis, quarite & inuenietis
Ierem. 17. si hæc vera quid dubito modica fidei?
Maledictus homo, qui ponit carnem brachium suum, idèd dolo
valde ex amore tui & omnem sollicitudinem meam proicio in te
quoniam tibi est cura de nobis.
I. Cor. 4. Quid proderit uniuersa vanitas, cum novissima hora veniet, &
revelabis consilia cordium?
Psalm. 67. Confirma hoc Deus in nobis, quod operatus es in nobis, quid eni
possumus facere sine te, qui solus es quod es?
Hebr. 11. Obsecro per misericordiam tuam, ut quemadmodum Sancti tui p
fidem vicerunt regna, operati sunt iustitiam, ita & ego gratia tua
faciam.
Psalm. 56. Miserere mei, Deus, miserere mei, quoniam in te confidit anim
mea, & in umbra alarum sperabo donec transeat iniquitas.
Psalm. 126. In te cantatio mea semper, tanquam prodigium factus sum multa
& tu adiutor fortis: verè mirabilis facta est scientia tua ex me, co
fortata est, & non potero ad eam.
Psalm. 4. In pace in idipsum (scilicet resignatus) dormiam & requiescam
quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me.
Psalm. 72. Mihi autem adharere Deo bonum est, posam in te Domine Ie
spem meam. In manibus enim tuis fortes meæ, & tempora meæ,
æternitas meæ.

CAPVT LVII.

e affectu Imitationis & modo eum exercendi.

Hic ferè præcipuus est: ad hoc enim dirigitur Oratio, ut Christum Dominum sequamur, & ad hoc venit Filius Dei in mundum, ut redimeret, & exemplo nos doceret; omnis enim Christi actio nostra est instructio. Postquam igitur aliquod exemplum Christi meditando considerâris. Primò, confunde te, & vive quantum distes à vestigiis, & exemplo Domini tui, excitatâ contritione, emendationem propòne, vitiumque contrarium detestare. Secundò, gratias age pro eo quòd tale tibi monstratum fuerit, & quàm illud preciosû respectu ejus qui præbet, & indignitatis ejus tibi præbetur, attende. Tertio, lauda illud & virtuti illi tibi stude, & vide quomodo imitari possis, non tantum in genere, sed etiam in particulari: neque tantum unâ virtute, sed in omnibus potentiis, & viribus tuis, ut quoad fieri potest, mores tui clament: Vivo ego non ego, vivit verò in me Christus. Quarto & postremò humillimè gratiam efflagita, & obsecra per illud exemplum Christi, cæteraque ejus merita, &c.

Exercitium brevius Imitationis.

AM audio clamantem voce magnâ & amantissimâ, Exemplum dedi vobis, ut quemadmodû ego feci, ita & vos faciatis. iterum: Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollet crucem suam & sequatur me. Nemo alius ad te veniet, nequòd Pater aterne, & audio uti Moysi, ita mihi dictum: inspice fac secundum exemplar quod tibi môstratum est. Inspicio & habicio in Auctorem fidei, & consummatorem JESVM, qui profuso sibi gaudio sustinuit crucem. Sed & recogito te, Domine JESV, qui talem sustinuisti adversum temetipsum contradictio- nem. Sed tu, misericors Deus, vide infirmitatem meâ, & legem membrum meis repugnantem legi mentis meæ. Quis me liberabit, nisi tu Redemptor mi, liberatôr meus? Redime ergo me, &

Hebr. 21.

Pfal. 24.

miserere mei, quia unicus & pauper sum ego, redime me, & trahe me post te, sequar quocunque ieris, imò sequor Regem servus Patrem filius, Creatorem creatura, & sic curro in odorem unguentorum, in viam mandatorum tuorum. Tu aterna Sapientia & veritas non me falles, tu aterna bonitas, scio nō me deseres tu aterna es potentia, ut in te possim omnia qui me confortat. Ponete ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum. Amen.

Affectus Imitationis Christi Domini.

Luc. 18.

Pfal. 28.

Propositū
requirendi
Iesum.

O Redemptor mi. Cacus quidam sedebat secus viam & clamabat ad te, ut videret te viam veram & sequeretur te. Ego verò secus viam sedeo, & viam video, & vestigia tua per gratiam tuam, & velle quidem adjacet mihi, perficere autem non invenio: ô sapientia! ô infinita bonitas! quantum pradica verbo, tantum clamas exemplo, imò vox hæc tua, vox est praparrantis cervos, & concutiētis desertum, & potens, vt commoveat cedros Libani, id est Principes, & Reges terræ, ut te sequantur, ego manebo secus viam sedens, & non sequar, & non adharebiti anima mea? adhareat potiùs lingua mea faucibus meis quàm non sequar te lumen oculorum meorum. Quis enim non libenter sequatur, magister bone qui venisti primùm facere & deinde docere! quis sedens in tenebris, & videns te lucem magnam non properet, & hæc N. & illa exempla tua sequatur, quibus recedat à miserâ servitute peccati, & respiret in libertate filiorum tuorum?

Isaia 55.

Abiciamus ergo opera tenebrarum: induamur ô anima mea arma lucis, ut sicut in die honestè ambulemus, & honorificem te Dominum nostrum. Tūne etenim benignissime JESU, præibi & exemplum relinques, ut sequar vestigia tua, & ego sequi directabo: Tu enim Dominus, & ego vilissimus servus; tu Pater & ego indignissimus filius; tu Deus meus, & Creator, & ego terra & cinis, opus manuum tuarum, sed ex nunc cogitatione mea, & via mea per gratiam tuam nolo ut exaltentur à tuis sicut olim questus es dicens: non enim cogitationes meæ, cogitationes vestre, neque via vestre via mea dicit Dominus, quia sicut exaltantur

altantur celi à terrâ, sic exaltare sunt via mea à viis vestris, & cogitationes mea à cogitationibus vestris. Ergo quomodo descendit imber, & nix de celo, & illuc ultra non revertitur, sed inebriat terrâ, & germinare eam facit, & dat semen serenti, & panem comedenti. sic fit obsecro Domine verbum tuum quod egreditur de ore tuo: non revertatur ad te vacuum à me, sed faciat quacumque voluisti, & prosperetur in his ad quæ misisti illud.

Scriptum audio: Querite Dominum dum inveniri potest, & invocate eum dum prope est: derelinquat impius viam suam, & vir iniquus cogitationes suas, & revertatur ad Dominum, & miserabitur ejus, & ad Deum nostrum, quoniam multus est ad ignoscendum. Itaque, benignissime JESU, derelinquo viam meam, & cogitationes meas, & revertor toto corde ad te. Miserere igitur, ut in viam mandatorum tuorum curram, & prava mea fiant in directa, & aspera in vias planas. Pravum enim est cor hominum & inscrutabile, quis cognoscet illud? tu qui scrutaris cor, & renes. Fac igitur, ut quod cor meum trahit deorsum, videlicet creatura inane solatium, vel pondus potiùs amoris mei fiat in directam, & cor meum, & caro mea exultent in te Deum vivum: Non me moveat temporale, quando eternum bonum mihi adest, nec amaritudo, (quo nomine meritò, omnis creatura, quia verè decipula, & laqueus appellatur) dum cupis ut gustem, & videam quàm suavis sis.

Cor mundum, obsecro, crea in me Deus, & quidquid est ibi idoli vanitatis, tu dele, qui figura es substantiæ Patris, & imago bonitatis illius; ut nulla intentio prava depravet cor meum, nulla delectatio inanis, & vana occupet illud, neque impleat tamen. Non enim satiari potest orbe toto, sed in te uno quiescit: ided etiam hominibus placere non cupio, sed tibi uni, & apud te infelix vermis & non homo, apud te invenire gratiam. Sicut enim oculi ancille in manibus domine suæ, sic oculi nostri ad te Dominum Deum nostrum, donec miserearis nostri. Qui hominibus placent, inquit ille, confusi sunt, Deus sprevit illos: placebo ergo tibi, Domine, & nullius queram gratiam, nullius amor cogitationes meas inquinabit, ut tu totum possideas, quod totum toties tibi dicavi.

Gratia Dei non debet esse vacua. Isaia 55.

Ibidem.

Ibidem.

Lucæ 3.
Isaia 14.
Ierem. 17.
Cor hominis inscrutabile.

Cordis mundities necessaria.

Psal. 52.

Resigna-
tio.

Non est
attendend-
um quis
nos exer-
ceat.

Luc. 12.
Bern.

Aspera quoque fac in vias planas, ut te sequar, dixisti enim Omnis enim vallis implebitur, & omnis collis humiliabitur. Tolle igitur à me superbiam & anxietatem, quæ displicet tibi, & impatientiam, tu quia mitis es, & humilis corde, & quidquid placuerit infamiae, contumeliae, aut desolationis immittere, fac ut accipiam de manu tuâ verè paternâ, & benignâ. Fac ut volup mihi sit compati tibi, ut conregnare possim; neque discutiam per quem exercear: sed quis tu sis, medice suavissime, qui anima mea vulnera curas, secas tamen & forsitan uris. Ah utinam inebriaret me amor tuus, & ignis ille ureret, quem voluisti vehementer accendi? Labor enim meus non esset tunc unius hora, & si amplius esset, non sentirem præ amore. O quis mihi tribuat hunc ignem, ut in illo tamquam in fornace purificetur intentio & amor meus, neque petam quidquam abs te, nisi propter te! Quid enim mihi est in celo, & à te quid volui super terram? Tu enim premium meum, & merces magna nimis; neque enim peto gloriam, nisi ut glorificetur Dominus meus in servulo suo, neque dona tua, nisi ut magnificet anima mea te Domine, & omnia quæ intra me sunt, benedicant nomini sancto tuo.

Pfal. 16.

Eliseus dum puerum suscitaret, applicuit os ori, manus manibus ut suscitaret eum. Contraxit ille se, & ego te magne Deus, rogo ne despicias me, sed contrahere magnitudinem tuam, & fac obsecro ut os meum non loquatur opera hominum, sed te unum. Memoria mea tui memoriâ impleatur, & vanitas creaturæ non occupet illam, intellectus meus nihil quæso sciat, nisi te Dominum meum JESVM, & hunc crucifixum; hæc est enim vita aeternâ, ut cognoscant Deum Patrem, & te filium eius. Cor verè meum sit thronus misericordiæ tuæ, & lectulus floridus, in quo requiescas sponse animæ meæ. Si enim occupaveris illud, oculi mei & aures, omnesq; sensus mei convertentur ad te, neque quærent in vanitate creaturarum, quod coram habent in Creatore.

Regnum Dei intra nos est, & tu desiderium animæ meæ: quia enim diligere potest extra te, qui novit te esse intra se? an alta, quæ tu à longè cognoscis, qui me doces esse mitem, & humilem corde, qui minoratus es paulò minus ab Angelis? & ego major esse cupiam

Matth. 11.
Hebr. 2.

ipiam, quàm sim, & existimabo me aliquid esse cùm nihil sim? Lucæ 50.
 rimas Cathedras & primos accubitus petam, & te videbo in
 ouissimo sedere! Non faciam per gratiam tuam, sed vilis ero & Humilitatis affectus.
 umilis in oculis meis. Et si tu pro me pauper factus es, cùm esses
 ives, ego pauper diu esse nolo, ut paupertate tuâ dives sim.

Voluptas autem non me trahet, si amor tuus & funiculi cha-
 itatis tua traxerint me, qui enim tui sunt, carnem suam cruci-
 xerunt cum concupiscentiis suis; militant enim illæ adversus
 nimam meam, & adversus te Deum meum: idè non habita- Psal. 100.
 unt in medio domus meæ, & in matutino interficiam omnes
 eccatores terræ meæ. Adoro enim & laudo te Deus meus, & be-
 edico te toto corde meo, quòd cùm in formâ Dei esses, te sic con- Exemplum
 raxisti & exinanisti, ut esset quod sequerer exemplum, vel po- IESV trahit
 ius quod me traheret. Quem enim non trahat paupertas, & cu-
 ra tuæ, & panni tui? quis te non suscipiat in corde suo, dum vi-
 let in propria te venisse, & quòd tui non receperint te, nec habue-
 ris uti caput reclinares? sed quem non trahat patientia tua, do- Rom. 8:
 ores, ignominia, & vulnera tua? dicit Apostolus tuus benignis-
 sime IESV, nam quos præscivit, & prædestinavit conformes fieri
 magini filii sui: nolo igitur conformari huic sæculo nequam, sed Confiden-
 reformari in novitate mentis meæ; & quãvis agrè possim & cer- tia in Deo.
 tè non equis passibus sequi te spero: tamen quia habeo, & teneo
 promissum, & negare non potes: dixisti: petite, & accipietis, qua-
 rite, & invenietis. Peto igitur, ex intimo corde hoc sentire de ho-
 nore, & vanitate, & voluptate, & hominum iudiciis quòd tu
 Christe IESV. tu enim reliquisti hæc mihi exempla, ut sequar
 vestigia tua. Et certè qui dicit se in te manere, debet sicut tu insi- 1. Pet. 2.
 nita bonitas ambulasti, & ipse ambulare. Cupio igitur ambulã- Epist. 1. c. 2.
 tem per spinas cruentatis plantis, ut me queras, & animas er- B. Ioan.
 rantes sicut oves absque Pastore, cupio te non fugere, sed sequi ex
 intimo corde, & illas non fugare, sed charitate omnimodâ qua-
 rere, ducere, trahere ad te omne bonum, sponsas tuas, & pre-
 tium magnum sanguinis tui. hoc cupio sentire in me, quòd tu bo- Rom. 13.
 ne IESV in te; & Apostolo tuo clamante: induimini Dominum Applicatio
 IESVM Christum, parere exopto, & hodie te amantissime sus- ad Com-
 cipere, ut vivam ego jam non ego, vivas verò tu in me Christe munionè.

- Cant. 8. IESV. *Pone obsecro te ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum: fac ut qui portavi imaginem primi hominis terreni, portem imaginem celestis. Sic enim spero ibo de virtute in virtutem, & spiritu tuo agar, ut filius tuus sim, & repleas in bonis desiderium meum, & renovetur ut aquila iuventus mea. Vtinam hoc cibo refecto desipiat mihi uniuersi mundi solatium! Vtinam huius suauitate anima mea illecta mundi huius oblectamenta vertantur in absinthium! Vtinam sileat in conspectu tuo omnis terra, & totum sic occupes me, ut nullum in me reperiat locum, hostis, & tu unus sis mihi omnia in omnibus. Amen.*
- J. Cor. 10.

JACVLATORIAE.

- Psal. 44. **O** *Speciose formâ pra filiis hominum, diffusa est gratia in labiis tuis, trabe me in odorem unguentorum tuorum.*
- Psal. 118. *Erravi eheu! sicut oris qua perit, quare seruum tuum, quia mandata tua non sum oblitus.*
- Jsaia 64. *Vtinam dirumperes calos, & descenderes! nequando rapiat ut leo animam meam, dum non est qui redimat, neque qui saluum faciat.*
- Psal. 84. *Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam, & salutare tuum da nobis.*
- Psal. 124. *Descende, obsecro, & veni, & reminiscere miserationum tuarum antiquarum qua à saeculo sunt, ut sequar te.*
- Cant. 5. *Veniat dilectus meus in hortum suum, & comedat fructus pomorum suorum, & desideriorum mrorum.*
- Cant. 2. *O splendor gloria & figura substantia Patris, portans omnia verbo virtutis tua! Quis mihi det te fratrem meum sugentem ubera matris meae?*
- Thren. 3. *Pars mea Dominus, dixit anima mea, propterea exspectabo eum.*
- Rom. 8. *Quid me separabit à charitate tuâ, ô Deus? tribulatio, angustia, an fames? certus sum, quia neque mors, neque vita, neque creatura alia per gratiam tuam in aeternum.*

CAPVT LVIII.

De affectu Gratitudinis, & modo eum exercendi.

HVNC ut exerceas Primò, agnosce beneficium quasi tibi soli collatum, etsi fortè pluribus commune.

Secundò,

Secundò, Appende autem singula ex eo quòd in
ingulis plurimà contineantur.

Tertiò. Vide quanta tua sit indignitas.

Quartò, Quanta sit liberalissimi Domini charitas.

Quintò, ex malis contrariis, quæ aliis obveniunt, &
tibi obvenire possunt, benignitatem Dei erga te ex-
olle.

Sextò, Sic uno appenso beneficio cùm omnia con-
nexa sint, perge ad aliorum considerationem, quæ à
cælo, elementis quatuor percipis, aut in corpore, aut
animâ, aut externis rebus: infinita enim Dei beneficia
sunt.

Septimò, Gratum te exhibe tanto Benefactori, præ-
stando aut offerendo te ad ea, quæ ille petit ab te, &
omnes creaturas in vita, ut te ad laudandum juvent.

Affectus Gratitude brevier.

CONFITEBOR tibi Domine in toto corde meo, narrabo
omnia mirabilia tua. Mirabilis enim facta est scientia tua
ex me super misericordiâ, & veritate tuâ erga me. Vnde enim
hoc mihi ut recorderis mei, & tot N. me prævenias benedictio-
nibus dulcedinis, & amantissima charitatis tuæ? Adhereat
lingua mea faucibus meis, si non meminero tui in principio leri-
tia mea. Tu enim potentissimus, & ego vapor, & nihil; tu sapien-
tissimus, & lumen, & ego tenebræ, & ignorantia; tu bonitas
ipsa & iustitia mea sicut pannus menstruata, & tamē hac mihi
præstas, & aperis manum tuam mihi, & imples me omni bene-
dictione. Idē eructavit cor meum verbum bonum, & dico tibi
opera mea, & totum me, ut facias de me volentem in bonis &
malis N. in tempore, & in aternitatē trado me tibi, qui tradidi-
sti temetipsum pro me. Reddo me tibi, tuus enim sum ego, vivo
denique tibi, ut vivas in me, & ibi moriar, & diligam te toto
corde meo. Amen.

Psal. 137.

Psal. 138.

Psal. 10.

Admiratio

Psal. 136.

Resigna-
tio.

Gal. 2.

Affectus gratiarum actionis.

Humilia-
tio sui.

Præsentia
Dei.
Psal. 102.

Deus præ-
servat à
malis.
Psal. 39.

Ephes. 5.

Electio &
conserua-
tio Dei
gratuita.
Ilaia 49.

O Domine Deus meus, ô bonitas infinita, quis ego sum homo miser, & miserabilis, ut memor sis mei? immò verò vermi sum ego, & non homo, opprobrium meritò hominum, & abiectio plebis; & dignum ducis super huiusmodi aperire oculos tuos, & vel semel respicere de summo calorum; immò hîc adesse mihi, & adstare, & largiri dona hæc N. tua? Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto ejus. Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus. Quid retribuam tibi, Domine, pro omnibus quæ retribuisti mihi, & pro hoc N. nominatim, quodq; toleres me stare in conspectu tuo, & oculi tui in omni loco contemplantur me, ut sub umbrâ alarum tuarum protegas me, uti benignissimè facis? Quanta enim & quàm innumera mala me circumstant! scio & aures tuas intentas ad deprecationem meam, quæ tamen qualis sit, & à quo nouisti dulcissime IESV, quem præsentem amplector, & amo toto corde quantum possum.

Et unde quaeso hoc mihi, amantissime Domine mi, ut tu in splendoribus Sanctorum memineris mei, & tenebrarum mearum? Eramus enim aliquando tenebræ, nunc autem spero, lux in te Domine. Utinam ergo luceam tibi cum iucunditate, & sic luceant opera mea coràm hominibus, ut glorificent te Patrem nostrum, qui in calis! sed unde, obsecro, Rex regum, & Dominus dominantium, unde hoc mihi, ut in gloriâ tuâ, & latitiâ, memineris lacrymarum mearum, & recorderis mei, quasi guttula in vasto mari, & arenula in universo hoc? Et hæc N. mihi tribuas, cum tot millium obliviscaris, id est. perire eos sinas, & me, me (quis, obsecro, quis ego sum) me eximas de pereuntium numero, & ames? tunc Deus meus infinita bonitas, de ventre matris meæ recordatus es nominis mei, & dignatus es esse protector, & susceptor meus? & ego oblivisci tui aliquando potero, aut legis tuæ, quâ me te amare iubes? & non cantare in æternum misericordias tuas?

Si oblitus fuero tui, IESV dulcissime, quem amo, & amplector, oblivioni detur dextera mea, & adhereat lingua mea faucibus

tibus meis si non meminero tui. Quis enim sum ego, & quæ domus Patris mei, ut vnum me eligas, & innumeros relinquant? me inquam, vermiculum unum, arenulam, guttulam unam, vel atomum in magno hoc universo, quod tamen est coram te instar guttæ roris anielucani. Vnde inueni hanc gratiam in oculis tuis? scilicet ostendere vis divitias misericordie tuæ in me. O altitudo divitiarum sapientie, & scientie Dei mei! ô abyssus misericordie, qui me tot bonis cumulas, undique circumdas, ut ab infinitis prope malis præservas! & quorsum hæc? scilicet ut gratus tibi sim, & erudiar ad amorem abs te, & provoces me, ut pia mater ad amplexus, denique ut adheream tibi omni bono, & bene atque optime mihi sit in te. quod vehementer opto, sed non nisi propter te, in quo vivo, moveor, & sum, & ero gratiâ tuâ in æternum. Tu enim in manibus tuis portas me, ne fortè offendam ad lapidem pedem meum:

Et hæc præstas quamvis injurius tibi fuerim, & quotidie multis peccatis contristem spiritum tuum, ego inquam pulvis, & cinis, & vapor ad modicum parens, & nihil. ô quam doleo ex amore tui quoddam unquam id fecerim, aut facere cogitarim! ô utilitatem saltem ex hoc nunc in æternum tot bonis provocatus à te, non declinem à mandatis tuis, non derelinquam te fontem aquæ vivæ! sed eheu! nescio, nescio quid serus vesper vehat; & audio, Qui stat videat ne cadat: & post hæc omnia dona tua horresco, dum cogito, quod ecce Domine mi, nisi tu adjuvares me, etiam hoc momento calcarem te, & rursus crucifigerem te mihi, pro tot scilicet donis tuis. Quod enim est peccatum quod facit homo, quod non facerem ego sine te, & obliviscerer Amoris, et infinite charitatis tuæ? Quas ergo gratias tibi referam? Venite et audite Angeli Dei, et sancti ejus, qui me intuemini, et hæc auditis clamantem, et suspirantem in valle lacrymarum, vel in naufrago mari inter mille scopulos luctantem, inter hostium myriades inermem, et fragillimum constitutum. Venite, et audite quàm suavis sit mihi Dominus, vos qui gustatis et videtis. Venite, et audite, et narrabo vobis, qui timetis et amatis Deum, quanta fecerit anima mea.

Misericordias tuas Domine in æternum cantabo, in genera-

Sap. 12.

Rom. 11.

Contritio,
Iacob. 4.Humilia-
tio.

Aug.

Psal. 33.

tione & generationem annuntiabo veritatem tuam in ore meo. Quid enim, quaeso, invenisti in me, cur praeter ceteris me beatum esse velles, & me, me hisce donis tuis N. cumulares canem mortuum, & pulicem unum: ecce vis divina consortem facere naturae, & regni tui, cuius non erit finis. Benedicam itaque te Domine in omni tempore, semper laus tua erit in corde, & in ore meo: quia eripuisti animam meam de morte, & pedes meos à lapsu, & de manu canis unicam meam. Exaltabo te Deus meus Rex, et benedicam nomini tuo in saeculum, et in saeculum saeculi. Per singulos dies benedicam tibi, & laudabo nomen tuum in saeculum, & in saeculum saeculi. In omnibus, & de omnibus benedicam tibi, ut ingratitude mea non arefaciat fluente misericordia tua, quae fluunt, & affluunt in me tanto impetu charitatis de Libano, & fonte bonitatis tuae. Utinam fluant de ventre meo flumina aquae vivae, quibus irrigetur universa creatura, & consistantur tibi Domine omnia opera tua, & Sancti tui benedicant tibi. In his igitur, & pro omnibus, quae fecisti mihi gratias ago; nam non per omnia tibi gratias agere, quid est aliud, quam quadam te parte reprehendere, sicut dives, qui non tam magnitudine fructuum sibi gratulatur, quam de vilitate conqueritur. Et si centuplum, imò millecuplum dedisti, & unum negaveris mihi pro aeternâ sapientiâ tuâ, ô medice, & salus animae meae, numquid oculus meus nequam erit, quia tu bonus es? & obliviscar bonitatis tuae, quia praeteritis donis non adiciis quod optabam? ego, inquam, cecus, & infirmus, & miser, & miserabilis, nescius quid expediat saluti meae, & gloriae tuae. Tu verò pro sapientia, & clementiâ tuâ disponis omnia, et misericorditer multa negas, quae iratus concedis improbis filiis tuis. Sic filiis Israël carnes dedisti, & adhuc esca eorum erant in ore ipsorum, & ira tua ascendit super eos. Sive igitur mihi petita neges, sive tribuas haec vel illa N. semper tibi gratias agam, & ago pro bonis & malis praeteritis, praesentibus, et futuris. Pater optime, tu scio, quem diligis castigas, et flagellas omnem filium quem recipis.

Noli, obsecro, reprobare me à pueris tuis. Servus enim tuus sum ego, et filius ancillae tuae. Et cur non tibi Domino prudentissimo, et optimo Patri permittemus tuas, ut opes dispertiaris arbitrato

i. Reg 24.

Psal. 144.

Leo de Ie-
junio, ser. 1.Resigna-
tio.

Apoc. 3.

Psal. 77.

vitratu tuo? Si quid tribuas, gratos nos esse oportet: si quid item Basil. hom.
 reges, considerare bonitati tuae, & acquiescere sanctissima volun- 3. de Mart.
 tati tuae: ita volo, ita facio per gratiam tuam. Si enim bona de
 nanu tuâ accepimus, mala quare non accipiamus? accipio, acci-
 no, & te amo totâ animâ meâ, & mente meâ, & licet occideris Psal. 133.
 me, in te sperabo. Ecce nunc benedicite Dominum omnes servi
 Domini, qui statis in domo Domini, in atrii domus Dei nostri. Apoc. 19.
 Dicite laudem Deo nostro omnes servi ejus, & qui timetis eum
 pusilli & magni. & ô utinam, Domine, complaceat tibi laus
 mea, & speciosa sit hac in ore meo! utinam sic vitam instituem
 meam, ut omnes videant opera mea bona, & glorificent te qui
 in caelis es! opto omnium Sanctorum, & Angelorum, & beatif-
 sime matris tuae laudes offerre tibi ex hoc nunc & in eternum.
 Serò enim te cognovi pulcritudo tam antiqua, tam nova; bo-
 nitas inexhausta, & incomprehensibilis charitas. Atque utinam
 possem creaturam omnem & arenam & guttas, & atomos in
 Sanctorum, & Angelorum choros convertere, & laudarent te
 pro me, pro omnibus quae retribuisti mihi, ex die quo conceptus
 fui, & in hanc aetatem perductus sum. Recogitabo tibi omnes an-
 nos meos, & dona tua in dulcedine animae meae. Nullum enim Isaia 38.
 fuit momentum, quo non innumera mihi impendentia mala
 averteris, & dona concesseris, & quod caput est, in singulis pro-
 pe donis universa: ut enim uno dono fruam, tu infinita propè mi- In uno do-
 hi, & aliis tribuis, ut hoc uno mihi liceat frui, v.g. ut frusto panis no Dei plu-
 pascam, caelorum motus, & influentias, & elementorum inter se rima sunt.
 pugnantium consensum, & causarum atque hominum series, à
 te facta, & servata fuit, ut paratus mihi esset cibus in tempore
 opportuno. Ordinatione enim tuâ serviunt mihi. audeo am-
 pliùs, in his omnibus tu qui es, et operaris omnia, nonne tu quasi
 servis mihi in his Deus cordis mei et omnia?

Revela quæso oculos meos, ut considerem mirabilia de lege, et Psal. 118.
 charitate tuâ. Aperi quæso omnium oculos, ut tibi Regi caelorum,
 & immortalis, soli honor, et gloria ab omnibus tribuatur. No-
 lite, quæso filii hominum diligere vanitatem, et quarere men-
 dacium. Nolite dicere, manus nostra, et non Dominus, fecit hæc
 omnia, nolite tribuere laternæ lumen, scriptionem calamo, ima-

ginem

Soli Deo
 gloria tri-
 buenda.
 1. Tim. I.

ginem calo, panem aratro, &c. Audite, audite: ipse fecit nos, & non ipsi nos, omnia in nobis ipse operatus est, non tamen sine nobis & sine ipso factum est nihil. Benedic ergo anima mea, Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto ejus. Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus: qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas, qui redimit de interitu vitam tuam, qui coronat te in misericordia, & miserationibus: qui replet in bonis desiderium tuum, & renovabitur, ut Aquila juvenus tua. Ecce enim venit dilectus tuus saliens in montibus, transfiliens colles. Surgi igitur ô anima mea, & aperi dilecto tuo, ut benedicat tibi anima ejus, & expleat omne desiderium tuum. Quod verò desiderium hoc meum? tu nosti, tu unus es, JESV benignissime. Quemadmodum enim desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. Sitivit anima mea ad te Deum fontem vivum, quando veniam, & apparebo ante faciem tuam? ecce nunc cantamus canticum tuum in terrâ alienâ: quando dabitur, ut in conspectu Angelorum psallam tibi, & adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor magno nomini tuo? Magnus enim es Dominus, & laudabilis nimis, & magnitudinis tuæ non est finis. Generatio, & generatio laudabit opera tua, & potentiam tuam pronuntiabit, magnificentiam gloriæ sanctitatis tuæ loquentur, & mirabilia tua narrabunt, & virtutem terribilium tuorum dicent, & magnitudinem tuam narrabunt. Memoriam abundantie suavitatis eructabunt, & justitiâ tuâ exultabunt. Miserator, & misericors Dominus, patiens & multum misericors. Suavis Dominus universis, & miserationes ejus super omnia opera ejus. Confiteantur tibi Domine omnia opera tua, & sancti tui benedicant tibi. Lauda anima mea Dominum. Laudabo Dominum in vitâ mea, Psallam Deo meo, quamdiu fuero. Amen.

I A C V L A T O R I Æ,

Tob. 12.

Benedicimus Deum cali, & coram omnibus viventibus confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam.

Psal. 115.

Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? calicem salutaris accipiam, & ecce tibi ô Iesu cor contritum & humiliatum quod tu non despicies.

Psal. 50.

Benedic

Benedic anima mea Dominum, & noli obliuisci omnes retributiones ejus: qui redimit de interitu vitam tuam qui coronat te in misericordia & miserationibus. Psalm. 102.

Repleatur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, totâ die magnitudinem tuam. Domine labia mea aperies, & os meum annuntiabit laudem tuam. Psalm. 70.

Ego autem cantabo fortitudinem tuam, & exaltabo manè misericordiam tuam, quia factus es susceptor meus, & refugium meum in die tribulationis meae. Psalm. 58.

Vota mea Domino reddam in conspectu omnium populi ejus, in atriis domus Domini, in medio tui Hierusalem. Psal. 115.

Quàm bonus Israel Deus his qui recto sunt corde! quoniam manifestata est super calos misericordia tua, & usque ad nubes veritas tua. Psalm. 72.

Confitebor tibi Domine rex, & collaudabo te Deum Salvatorem meum, confitebor nomini tuo, fac de me secundum beneplacitum tuum. Eccli. 51.

Venite & audite omnes qui timetis Deum, & narrabo vobis, quanta fecit anima mea. Anima mea illi vivet, & semen meum eruiet ipsi. Psalm. 65.

C A P V T L I X.

De Affectu Gaudii Spiritualis, & modo eum exercendi.

EST gaudere primo de Deo, & de perfectionibus illius, potentiâ, sapientiâ, bonitate, quæ illi intrinsicæ sunt.

Secundò de extrinsecis bonis ejus.

Tertiò de bonis quæ anima cum Deo habet, & à Deo fonte, omnis boni consequitur, veniam peccatorum, gratiam, & gloriam, &c.

Quartò respicere omne creatum bonum, tamquam nimum veræ lætitiæ, & gaudii.

Quintò rogare Dominum, ut gaudium nobis concedat & confirmet.

Exercitium brevius Gaudii spiritualis.

1. Cor. 13.

Tobiae 5.

Isaia 61.

Psalm. 83.

Psalm. 18.

Psalm. 136.

Psalm. 91.

Psalm. 36.

Philip. 4.

Rom. 14.

Psalm. 72.

QUOD mihi in hac solitudine gaudium, Deus meus, nisi tu omne bonum? sed eheu! longè & à me, & prope, & intrà me, videoq; te per speculum in anigmate. Quantum ergo & quale gaudium mihi esse potest, qui in his tenebris sedeo, & lumen tuum, ô sol iustitia, non video? Gardens tamen gaudebo in Domino, & exultabo in Deo IESU meo, quia post tenebras spero lucem. Utinam cor meum & caro exultent in te Deum vivum! ubique enim etiam in hac lacrymarum valle materia gaudii mihi est. Servit enim mihi omnis creatura, & celi enarrant gloriam tuam, & annuntiant mihi amorem tuum. Muros video caelestis Ierusalem, positos in oculis meis, ne tui, ne patria obliviscar. Adhereat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui. Delectasti me Domine in facturâ tuâ, & in operibus manuum tuarum exultabo, & cum scriptum legam: Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui: nonne dabis eas mihi quae sunt gaudere in te Domino meo semper, & exultare in te in gloria tuâ, quodq; tibi flectatur omne genu? Utinam sic gaudeam, ut vita hujus gaudia repellam constanter, & te fruar, ac iœdia feram fortiter, & quidquid tibi visum fuerit, tuus enim sum: & quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.

Affectus Gaudii.

Psalm. 41.

Psalm. 36.

Gaudium

in Deo

omnia

impetrat.

Psalm. 31.

Gaudium

de bonis

Dei.

Isaia 55.

QUAM bonus Israël Deus his, qui recto sunt corde! verè suavis est, Domine, spiritus tuus, qui jubes me delectari in te, & si id fecero, promittis mihi dare petitiones cordis mei: dixisti enim per Psalterium tuum: Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. At quanam istae sunt? nulla spero, nisi ut latetur sapiens in astutiâ suâ, & fortis in fortitudine suâ: ego autem in eo, quod cognoverim te omne bonum, & quod exultent iusti in te Domine, & glorientur in te omnes recti corde, Latamini in Domino & exultare iusti, & gloriamini omnes recti corde. Laudamini in nomine sancto ejus, latetur cor quarentium Dominum. Et quomodo non latetur in te is, qui querit te, dum

inve-

inveniri potes, & invenit te? dicebat ille amicus tuus: Memor fui Dei mei, & delectatus sum, nonne & me replebis letitiâ cum vultu tuo? & introibo in conspectu tuo in exultatione? sto enim hodie coram te, & letabor, & exultabo in te: psallam nomini tuo Altissime.

Memoria
dulcissima.
Psal. 76.
Præsentia
Dei.
Psal. 9.

Exultabit cor meum in salutarî tuo: Cantabo Domino, qui bona tribuit mihi, & psallam nomini Domini Dei Altissimi:

Psal. 12.

Quanta enim bona de manu tuâ accepi præ aliis plurimis, à quibus me nihil discernit, nisi gratia tua? Itaque dicam cum Psalte

Gratiarum
actio.

tuo: Dominus regit me & nihil mihi deerit, nihil, nihil in loco pascuæ, ubi me collocavit: super aquas refectionis educavit me:

Psal. 22.

animam meam convertit: deduxit me super semitas justitiæ propter nomen suum. Quis enim homo novit viam suam, & finem suum, nisi tu Domine? parasti insuper in conspectu meo

Enumera-
tio benefi-
ciorum Dei
& causæ
lætitia.

mensam carnis, & sanguinis tui ferculis instructam, adversus eos, qui tribulant me, impinguaisti in oleo misericordiæ tuæ, caput meum, & calix tuus inebrians, quàm præclarus est!

Super omnia tamen hoc me delectat, quòd misericordiæ tuæ subsequetur me omnibus diebus vitæ meæ: idq; ut inhabitem in

Desideriū
vn ionis
cum Deo.

domo Domini in longitudinem dierum. sic detergo omnem lacrymam ab oculis meis, quia oculi mei te conspecturi sunt, &

vias justas & aquas, quibus me perduxeris ad te. O quomodo anima mea tunc exultabit in te Domine, & delectabitur super salu-

Psal. 39.

tari tuo! omnia ossa mea dicent: Domine quis similis tibi? quando nempe inebriabor ab ubertate domus tuæ, & torrente voluptatis potabis me.

Nunc hîc ure, hîc seca, quod bonum est in oculis tuis hoc fa-

Resigna-
tio.

cito; tuus sum ego: tu nosti quid expediat non tam mihi, quàm magno nomini tuo. Tu medicus, & ego ager; tu benignissimus

Pater, & ego filius, quis, qualisq; tu nosti qui scrutaris cor & re-

nes: sufficit ut noveris, non enim amas & deseris. Etenim agnosco Patrem, ideoq; & si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es.

Letabor & exultabo in te, & gloriabor in te Deo Salvatore meo. Absit enim gloriari nisi in te & in cruce Domini nostri

Cant. I.

JESV Christi, & in amore tuo bone IESV. Exultabimus, &

letabimur

latabimur in te memores uberum tuorum super vinum. Vbiq;
enim elucet potentia, sapiētia, & bonitas tua, & in omni my-
sterio vita mea charitas immensa erga me elucet, & me trahit.
Video enim hac geri ut mortem me appetentem interimas, &
vivam tibi; ut ignorantiam meam pellas, & cognoscam te esse
omne bonum, & me, & omnia nihil esse in conspectu tuo, ne
satiari posse cor meum, nisi te uno, eod quod creaveris nos ad te.
Doces me vincere hostes meos, & gratiā tuā pravenis, & ubique
gloria aeterna pignora ostentas mihi, & ubique ô gaudium, ô
fiducia mea, ubique es mihi prasens & omne bonum.

Affectus
zeli.
Cant. I.
Psal. 10.

Isaia 53.

O utinam cognoscant te, & te prasentem intell. gāt omnes
mortales. gaudeo interim & gratulor; quia recti diligunt te, &
sperant in te, qui nouerunt te. Inter hos ego minimus seruorum
tuorum, quem tot benedictionibus dulcedinis pravenisti, & in
amaritudine animæ meæ delicias mihi preparare dignatus es.
Condonasti etiam, ut spero, mihi omnia peccata mea, qui dolo-
res meos, & languores verè portasti, & tormenta tua mihi vo-
luisti esse vera solatia, tuas calumnias mihi gloriam, & doctri-
nam, & arma mea, imo vestem meam, ad quam me horta-
ris, per Apostolum amantiſsimè, dum dicit, Induimini Dominū
IESVM Christum: quid illud est? lucem inaccessibilem, charita-
tem ineffabilem, ut omnis ignorantia tollatur, & omnis ama-
ritudo evacuetur. Gloria enim magna indui veste tuā, & te
Domine mi sequi.

Rom. 13.
Actus amo-
ris.

Affectus
amoris.
Psal. 103.

Non fecisti, non fecisti taliter omni nationi, uti mihi; & cur
mihi? equidem quia amabas me. & ego ullo momento vita mea,
aut aternitatis tua te non amabo? dico tibi, dico obsecro ne iras-
catur Dominus si loquatur pulvis & cinis, dico ex intimo corde
coram curiā tuā; per gratiam tuam amo sincerè te, amo & ex
hoc momento in aeternum omnes respiraciones & motus, actus
esse cupio ardentissimi amoris. Cantabo Domino in vitā meā,
psallam tibi Deo meo quamdiu ero. Iucundum sit tibi eloquium
meum: ego enim delectabor in te Domine, & amabo te toto cor-
de meo.

Gratula-
tio.

Gratulor tibi, & gaudeo de omnibus bonis tuis, non quia
communicare ea mihi vis, sed quia tu ea possides, & iis gaudes ô
infinita

finita bonitas, sapientia, & potentia, sufficit mihi hæc esse tua,
 me esse nihil in conspectu tuo, qui enim existimat se aliquid Galat. 6.
 se cum nihil sit, ipse se seducit; gaudeo tamen de presentia tua,
 si flebitur omne genu, quem ardentissimo corde complectitur
 niversa curia Sanctorum, & Angelorum. O utinam etiam sic Psal. 70.
 niversum cor humanum tecum unum esset, te unum amaret, &
 eraret. Non eges quidem, non eges istis amatoribus, non egestu
 domine Deus bonorum meorum, sed quod tibi debeo, infinitis
 tuis. malignè quidem reddo, reddo tamen, & cum gaudio:
 confitebor tibi in vasis Psalmi, & veritatem tuam Deus psal-
 am tibi in citharâ sanctus Israël. Psal. 70.

O utinam ego, & omnes perfectè te diligant omne bonum! Actus zelâ
 tinam exemplari vitâ, qualem me ducere decet, & exigit cha-
 ritas tua, sic honorificare possem te, ut traherem omnes in odo-
 rem unguentorum tuorum; tu enim amor noster, & gaudium,
 u delectatio nostra, tu spes & gloria nostra. Fac igitur ut omnè
 isum reputem errorem, & in te solo, & de te solo gaudeam. Hoc
 nim scio à principio, ex quo positus est homo super terram, quod
 etitia impiorum brevis est, & gaudium hypocrite ad instar pû-
 ti. Si adscenderit usque in calum superbia ejus, & caput ejus nu- Job. 10.
 es tetigerit; quasi sterquilinum in fine perdetur, & qui eum vi-
 derint, dicent ubi est? velut somnium avolans non invenietur;
 transiet sicut visio nocturna, & cum dulcè fuerit in ore ejus ma-
 um, abscondet illud sub linguâ suâ, panis ejus in utero illius ver-
 etur in fel aspidum intrinsecus divitiâs, quas devoravit, evomet,
 & de ventre illius extrahes eas Deus, caput aspidum suget, &
 occidet eum linguâ viperæ. Absit ergo, absit à corde serui tui,
 qui confitetur tibi, absit ut quocumque gaudio gaudeam bea-
 tum me putem. Est enim gaudium quod non datur impiis, sed Aug. lib 10:
 eis qui te gratis colunt: quorum gaudium tu ipse es, & ipsa vita cont. c. 22.
 est beata gaudere ad te, de te, & propter te; ipsa est, & non est al-
 tera, neque ad alteram tuâ gratiâ suspiro: Quidquid enim in
 mundo est, universa vanitas est, & afflictio spiritus. In te verò
 qui exultat animus, tranquillus est, neque habet, quod expetat
 extra te. Animi enim tranquillitatem & latitiam, inquit Chry-
 stomus tuus, non principatus magnitudo, non pecuniarum co-
 Rom.

pia, non potentia tumor, non corporis fortitudo, non mensa sumptus, non vestium ornatus, non aliud quidquam rerum humanarum afferre consuevit. praterquam rectè factum, & bonum spirituale, & munda conscientia, quam certè qui habet, ut pannesus sit, & cum fame luctetur, tamen tranquillior, & beatior est is, qui inter delicias degunt; qui madmodum & qui malè sibi conscius est, etsi omnia bona possideat, omnium est miserrimus.

Mundus non satiat.
Ester 3.
3. Reg. 21.

1. Cor. 11.
2. Cor. 7.

Tristitia
11. xia.
Prov. 25.

Eccli. 38.
& 35.
Iustus non tristatur.
Matth. 16.
1. Cor. 6.
Philip. 2.

Contemptus sui.

Psal. 70.

Psal. 70.
56. 9. 21. 34.

Ecce Aman mediâ in felicitate quidquam se habere negat, eò quòd Mardocheus se non colat, & infelix Achab, quòd vineam Naboth non possideat. Apostolus verò tuus in fame, & siti, in frigore, & nuditate, in laboribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagis supra modum, in mortibus frequenter, Repletus sum, ait, consolatione, superabundo gaudio. Da mihi, obsecro, hoc gaudium, & amara sit mihi omnis delectatio, quæ extra te est: huius enim extrema luctus verè occupat, & tristitia secularis, quam, obsecro, ut avertas à servo tuo. Sicut enim tineæ vestimento, & vermis ligno, ita tristitia viri nocet cordi: & à tristitiâ cordis festinat mors, & cooperit virtutem, & tristitia cordis flectit cervicem. & omnis plaga tristitia cordis est, verum hæc non invadit servum tuum, qui despicit universa propter te, & novit quàm preciosa sit anima sua sibi, & tibi; quodq; pro eâ nullam commutationem dare poterit. Empti enim sumus à te precio magno, ô sapientia, ô bonitas, & verè quàm preciosus tibi sum servus, qui ut tuus essem, formam servi accepisti in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo.

Et unde tibi tam preciosus eram qui sum verè & sincerè vilissimus, & talem me haberi volo & velle debeo? quomodo emisti me precio tam magno, ut scilicet glorificarem & portarem te in corpore meo, & unum te diligerem? & poteròne alium prater te? quàm preciosa debet esse gloria, & desiderabilis, quam sic emisti mihi! quàm terribilis infernus, à quo me sic redemisti, & præservasti, in quem innumeros ruere video, quia derelicti sunt à te, quia dereliquerant te. Exultabunt labia mea, cum cantavero tibi, & anima mea quam redemisti: sed & lingua mea totâ die meditabitur justitiam tuam, cum confusi, & reveriti fuerint, qui querunt mala mihi. Exurge Deus meus, exurge gloria mea:

latabor,

etabor, & exultabo in te, & narrabo nomen tuum fratribus
 meis, & in populo gravi laudabo te; quia vicisti leo de tribu Iuda, Apoc. 5.
 & illuminasti me sedentem in tenebris, ut surgerem, & sequerer
 e, & intrarē in gaudiū Domini mei. Vnum id peto, sed non nisi
 propter te; non cupio videre bona tua, nisi ut laudem te, nec eva-
 lere supplicia aterna, nisi ut honorificeris, & justificeris in ser-
 monibus tuis, & vincas cum iudicaris: omnia enim propter te-
 net ipsum fecisti; tu unus sufficis mihi, & sufficit mihi gratia
 tua. Non ergo sapiat mihi mundus, aut bona illius, quando gu-
 stavi, & vidi quā suavis sis, Domine IESV, quem amo toto cor-
 de meo, non delectent me syrenum cantus fallaces, quando vox
 tua dulcis sonuit in auribus meis, & dulcia facta sunt faucibus
 meis eloquia tua super mel & favum.

Psal. 50.

2 Cor. 12.

Psal. 33.

Quid mihi delectabile esse potest, postquam vidi te Domine,
 & salva facta est anima mea? quid me contristare deinceps po-
 test? gaudens gaudebo in Domino, & exultabo in Deo IESV
 meo. Tu enim regis me Domine, & nihil mihi deerit. Cur ergo
 berare, aut alicui obnoxius esse volo, qui in te uno omnia habeo:
 si fameo, ecce parasti in conspectu meo mensam. Et tu qui cibus es
 Angelorum, factus es cibus viatorum, & fecisti mihi convivium
 in gurgitibus, & manna absconditum, & panem preparasti omne
 electamentum in se habentem. gaudens ergo gaudebo in Domi-
 no, & exultabo in Deo IESV meo, quia hodie licebit vesci pane
 Angelorum, & non tantum ut catellus comedere de micis, que
 cadunt de mensa dominorum meorum. Si aeger fuero, ecce im-
 binguasti in oleo misericordie caput meum, & calix tuus ine-
 rians quā præclarus est! si conturbatus, ecce gustare dedisti &
 videre quā suavis sis, etiam in hac valle lacrymarū; tolerabilem
 hanc mihi facit providentia tua, qua & capillos meos numerasti,
 & ne quidem unum decidere possit absque tua providentiā novi.
 Hinc nox illuminatio mea sit in deliciis meis, quando tu in tene-
 ris lux orta es mihi, & uti spero, & opto, recto corde letitia.

Abacuc. 3.

Applicatio

ad Rom.

munitionē.

Psal. 12.

Fiducia in

Dei pr. vi-

dentiā

Matth. 10.

Lucæ 21.

Psal. 138.

Narrabo nomen tuum fratribus meis, & in medio Ecclesie
 laudabo te. Qui timetis Dominum laudate eum; universum se-
 nentem Iacob glorificate eum. Laudate nomen eius, quoniam sua-
 vis est Dominus in aeternum misericordia eius, & usque in ge-

Psal. 12.

Psal. 99.

- Pfalm. 95. *neratione veritas ejus: cantate Domino, & benedicite nomini ejus: annuntiate de die in diem salutare ejus: annuntiate inter gentes gloriam ejus, in omnibus populis mirabilia ejus: quia secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tua Domine letificarunt animam meam, sed super haec omnia quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum! concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini, quando veniam & apparebo ante faciem tuam? quando reddes mihi latitiam salutaris tui, & implebis me cum gaudio vultu tuo, & ostende mihi delectationes tuas in dexterâ tuâ usque in finem?*
- Pfalm. 93.
- Pfalm. 83.
- Pfalm. 151.

JACVLATORIÆ.

- Rom. 11. **O** *Altitudo divitiarum sapientia & scientia Dei, quam verè incomprehensibilia sunt judicia tua, & investigabiles via tua quam magna multitudo dulcedinis tua!*
- Pfalm. 30. *Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate & superexaltate eum in secula. O quam doleo quòd non omnia opera mea semper benedicant tibi.*
- Dan. 3.
- Eccli. 51. *Cur ad modicum piget hic o anima mea laborare & flere, & in venire in te multam requiem?*
- Pfalm. 76. *Da mihi, Domine, qui solus potes, de te gaudere, ut dicere possim. Memor fui Dei mei, & delectatus sum, & exercitatus sum, & deficit spiritus meus.*
- Pfalm. 118. *Obsecro te per misericordiam tuam, particeps sum ego omnium tuorum te, & gaudii Sanctorum tuorum N.*
- Philip. 4. *Gaudebo in te Domine semper & sine intermissione, ut videam homines opera mea bona, & glorificent te.*
- Matth. 5.
- Cant. 8.
1. Pet. 3. *Aqua multa non potuerunt extinguere charitatem & gaudium Sanctorum in tribulationibus, quid ergo mihi nocere poterit si bonus emulator fuero?*
- Pfal. 72. *O Domine, da mihi gustare & videre quam suavis sis, & nihil velle prater te. aut extra te.*
- Act. 20. *Nihil vereor horum, nec facio animam meam preciosiorem quam me, dummodo consummam cursum meum, & placeam tibi.*

CAPVT LX.

De affectu Amoris, & modo eum exercendi.

1. **E**X omni creaturâ hinc elici potest, ex omni beneficentia, ex omni vitæ Christi mysterio; ad hunc autem conducet se in præsentiam Dei statuere quietis corporis

corpore, ac animo, eum que intueri summum, & omne
omum.

Secundò, Illi gratulari, & optare hoc ipsum quod
est.

Tertiò, Supra omnia æstimare, & quidquid crea-
am est despiciere.

Quartò, Gaudere de perfectionibus ejus.

Quintò, Optare ut omnes eas cognoscant, & a-
nent, & dolere quòd neque tu, neque homines id ut
neretur faciant.

Sextò, Resignare voluntatem suam perfectè.

Septimò, Statuere cuncta ejus mandata & consilia
ervare.

Octavò, Id sperare ad unionem cum illo. Vide
P. Paez tertio Tomo Libro 4.

Exercitium Charitatis brevius.

O Charitas Deus meus, da mihi intellectum & discam man- P^{sal.} 118.
data tua, sive per Epistolam, sive per creaturam loquaris
ad cor meum. Quidquid enim ad salutem disco, tu presentissimus Deus ex
mihi me intimo amore doces, ô salus mea, & medicina anima amore do-
mea. Et quanto quanto id amore doces me, qui nihilum sum cec.
apud te! tunc bonorum meorum eges, ut tam spontaneo amore
tot me bonis & charitate tuâ praevenias? Sic enim Pater aeternae Ioan. 3.
dilexisti mundum ut filium tuum unigenitum dares. Sic tu be-
nignissime IESU fili Dei, ut pro me in mortem dederis animam
tuam: & gravia mihi esse queant mandata & consilia tua? dili- Rom. 8.
gam ergo hac N. te Deus fortitudo mea, ô quàm tibi adherere
mihi bonum est, quid ergo me separare poterit à charitate tuâ? Resigna-
in angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? tio.
in gladius? fortis enim ut mors dilectio tua, & aqua multa spero
non poterunt extingere charitatem, id est, ignem quem venisti Cant. 8.
mittere in terram, & vis vehementer accendi.

Exercitium quo excitatur affectus Amoris Dei.

SI vera sunt hæc, & tãta bona tua sunt, quæ mihi largiris, & tot mala, à quibus me præservas ne me sicut alios premant, uti manifestè video, & firmissimè tredo, si tu mihi ubique præsens es, & undique me circumdas omne bonum, quid aliud præter te quero, aut spero, aut quo trahor. Deus meus abs te, qui ignis es consumens, & Deus, qui exaudis per ignem. Quomodo, quomodo cor meum non est ardens in me, dum hæc video & te audio tot mihi loquentem vocibus, quot circumdor undique creaturis; totidem enim beneficiis prævenis me, tot funiculis trahis ut fruam te; immò centies millies quotidie à summo celo descendis in sacerdotum manus propter me; at que aded speculator adstas desuper, qui nos diebus omnibus actusq; nostros prospicis à luce primâ in vesperam. Et verò quid per hæc omnia requiris à me, nisi hoc unum ut diligam te? hoc unum à me postulas sive bona mihi tua tribuas, sive suppliciiis terreas. Vis enim ut fugiam mala, quia me amas, ut in te inveniam bona, immò possideam omne bonum. Si bona tribuis, invitas ut majoribus me beës, & te omnium authorem diligam toto corde, & animâ meâ.

Deus ignis.
Hebr. 12.

Amari cupit.

Pfal. 38.

Psal. 103.
Contritio.

Amo igitur te Deus meus, id est bene tibi volo, & servare tua omnia, etiam minima mandata; ut placeam tibi, & complaceat tibi in me. Itaque ego te, ego te præsentem arctissimè cõplector & sincerè amo, atque utinam ignis iste amoris, & dulcissima charitatis tuæ in omni meâ meditatione exardescat, imò in omni loco & momento ex nunc usque in æternum, & jucundum tibi foret hoc eloquium meum, & letareris super me hereditate tuâ, postquam toties, quod vehementer ex amore tuo doleo, contristârim te amantissimum Patrem meum.

Sed cur amari à me vis? utique ut mihi benè sit, & amarum mihi esse potest, ô Deus meus amare te? non potest. Amo, amo, & cor à n̄ celo & terrâ, & omni creaturâ amare te volo æternum, & respuo omnem creaturæ amorem, nihilq; volo extrâ te, licet resistat caro, reclam. t mundus, & diabolus retrahat. Et verò

nihil

*nihil ultra præstari à me vis præter amorem? nihil. Sed unde id
 sciam, nisi per te? Obsecro te igitur humillimè, da mihi ut
 te amem. & nihil extra te, aut saltem, non nisi propter te. Sed, ô
 Majestas infinita, obsecro ne indigneris si coràm curiâ tuâ ego
 vulvis & cinis loquar ad te. Quis ego sum ut à me diligere velis, &
 vehementer optes? tu à me? nostine me, novine te? priusquam me
 formares in utero nosti me; sed ego, eheu! utinam & nihil præter
 te, amantissime IESU! sed quid? Tu à me amari vis, qui sum
 peccator, & abyssus miseriarum? scio, vis, & vicissim amas, &
 mihi ades, & vides me, & in adiutorium meum intendis, &
 mari à me desideras, hæc altissima abyssus est bonitatis, mise-
 ricordia, & charitatis tue: non potero ad eam, non potero ad
 te am.*

Admiratio
 quod Deus
 velit diligi.
 Ierem. I.

Psal. 41.

*Utinam haberem latitudinem cordis, sicut arena maris, &
 nunc tandem aliquando amarem te latissimè, & in omni crea-
 turâ te omnium Auctorem! utinam ab initio fuisset semper se-
 undùm cor tuum, & fecissem ex sincero amore omnes volunta-
 tes tuas! qui enim habet mandata tua, & servat ea, hic solus di-
 git te. Utinam in omnem aternitatem, ex hoc nunc saltem a-
 mare te possim, & amore sublimi transcendere terrena omnia,
 & adscenderem ad te, & amplecterer te omne bonum, sed non
 nisi propter te. Utinam profundissimè in me descenderem, & ex
 amore tui sub omnibus me collocarem! recumberem tecum in
 novissimo, & invenirem te, & super me requiesceret spiritus
 tuus dulcis & omnia mea in te centro suo, extra quod illi omnia
 mala, & in quo ei omne bonum quod certè non peto, nisi propter
 te, uti neque debeo, sed ut laudari à me, & in me possis, & re-
 creari, & tu omne bonum benedicere mihi propter te.*

Charitatis
 latitudo,
 &c.

Ioan 14.

*Quis mihi det, ut cum Moysè voces me in caliginem, & tu so-
 lus mihi appareas, & ostendas mihi omne bonum! tum sileret
 terra omnis in conspectu tuo, nec esset quod me traheret, aut ter-
 reret. Sed quid dico? quid audeo? non sum ego Moyses, non sum;
 quid ergo sunt ut clamem & loquar ad te? ego vox anima cla-
 mantis in deserto, ego vox oviculæ relictae, & errantis in vastâ so-
 litudine invocantis amorem tuum. Non sum ego Moyses aut si-
 milis ei, qui hoc audent debeam, Non sum, sed verè novissimus*

Exodi 33.

sum virorum, & omnium peripsema, sed quid: amare tamen te debeo, & cupio toto corde. Ignosce, queso, ignosce, & memento Domine, quia pro infinitâ bonitate tuâ, mandasti mandatum hoc tuum custodiri nimis, ut diligam te Deum ex toto corde meo, ex totâ mente meâ ex totis viribus meis. Scrutabor hanc legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo: dulciora siquidem eloquia hæc tua super mel & favum ori meo. Memento uno, uno te, qui ab æterno amasti me, diligi cupis: momento, inquam, vita hujus, & si fecero, omnia & te mihi dabis: charitate enim perpetuâ dilexisti me, & ideo attraxisti miserans mei.

Amoris Dei
excessus.

O Amor quàm gratuitus es erga me, quàm liberalis, quàm magnus es, & excessivus! quid hoc est, fierine potest ut cogites de me? quid dico? etiam de sinu Patris descendisti, & 33. annis quasi-
vixisti me, ut amarem te. Venditus es pro me in precium meum, ô Rex regum, & qui es gaudium Angelorum, tristatus es usque ad mortem propter me, & factus es opprobrium hominum, ut gauderem de te, & amarem te. Eras fons vitæ, & aruit tanquam

Psal. 21.

testa virtus tua, & infirmus homo factus es ut fortis forem: & mortuus es, ut ego viverem, & quomodo non vivam tibi ô infinita bonitas, potentia & sapientia? quomodo non amabo te, vel quomodo potius amabo te? Quid enim facio tibi dum te amo: volo te esse, qui es, & tibi esse omne bonum, non mihi; quia tu solus es. Tibi flecti omne genu, & per misericordiam tuam in te possidere omne bonum. Sed verè non opto nisi propter te, ut laudem te intimo corde meo. Itaque obsecro fac, ne me etiam diligat ullus homo, nisi propter te. Non mihi tribuat quidquam, nisi ut tibi Deus meus benè sit per me. si me pascat, unum de minimis tuis, te pascat in me, si potet, te potet in me, & soletur; ego enim verè minimus ille sum, de quo tu ter maxime Deus, dicere dignatus es: quod huic uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis. Tunc dicis, & censes fieri tibi, quod mihi? & ego quid faciam: non vivam nisi in te, nec fieri mihi quidquam volam, aut volo, nisi quod tibi utile, honorificum, & jucundum.

Quid sit a-
marc Deû.

Math 25.
Dan. 7.

Millia millium ministrant tibi, & decies millies centena millia assistant tibi: & ego inter ea adstabo minimus, ut appareat maxima charitas, & dignatio tua. Vidit Ioannes amicus tuus,

& dilectissimus Patronus meus fluvium aqua viva splendidum
 amquam crystallum, procedentem de sede Dei, & Agni: quis ille Apoc. 22.
 nisi amor tuus dulcissime IESV: sine ergo Domine mi, sine fluat
 n sitientem animam meam ut serat tibi per menses singulos fru-
 tum suum. & licet me gratiâ tuâ indignum, & egenum vi-
 leas, memor esto verbitui seruo tuo, in quo mihi spem dedisti. Apoc. 21

Illud verò est: ego sitienti dabo de fonte aqua vitæ gratis. Ecce
 Domine mi promisisti fallere neque vis, neque potes. Merita si
 ortè non habeo. spero tamen; quia gratis promisisti, ut pauper &
 nops laudent nomen tuum, & ament infinitâ bonitatem tuam.
 Sed quis erit diligendi modus? vereor enim ne plus, minùsve
 quàm oportet, inflammer desiderio, & amore Domini mei. Ex
 toto, inquis, corde, non est satis. ex totâ animâ tuâ: ne hoc qui-
 dem satis est. ex totâ mente tuâ. Quid vis amplius? vellem for-
 tasse, si viderem quid posset esse amplius: vellem utique ex intimo
 corde dicere posse cum Apostolo: Quis me separabit à charitate
 Christi? tribulatio, an angustia, an gladius? Certus sum, aiebat
 ille, quid verò dicam, ego nesciens amore an odio dignus sim? di-
 cam tamen gratiâ fretus tuâ: certus sum, quia neque mors, ne- Rom. 8.
 que vita, neque Angelus, neque principatus, neque virtutes, neque
 instantia, neque futura, neque fortitudo; neque altitudo, neque
 profundum, neque creatura alia separare me à charitate tuâ
 poterit ô Deus, quæ est in Christo IESV Domino nostro: toto
 enim corde te diligo, & diligere volo.

Quid verò illud est, diligere te, clementissime Domine IESV;
 non abduci blanditiis, non seduci fallaciis, non frangi injuriis,
 sed integrè sic te diligere toto corde, ut ad nullius rei dilectionem
 cor meum magis inclinetur, quàm ad te, nec delectetur in aliqua
 re magis. quàm in te: minùs enim te amat, qui tecum aliquid a-
 mat, quod non propter te amat. Totum namque exigis, qui totû
 hominem fecisti. Hoc opto & perfectè te amare in æternum, qui August.
 enim non diligit, manet in morte, & qui diligit vivit in te, ô vita
 mea, & vivet in æternum: aqua enim multa non poterunt ex-
 stinguere charitatē, nec flumina obruent illā; imò fortis erit sicut
 mors dilectio, & dura sicut infernus, amulatio. Pro te igitur vi-
 vā & moriar, & morificabor tota die: mihi enim adherere tibi Psal. 72.

- Pfal. 72. Deo meo bonum est, & ponere in Domino Deo spem meam? tu enim Domine pars hereditatis mea, & calicis mei: tu es qui restitues hereditatem meam mihi: verè funes ceciderunt mihi in præclaris, etenim hereditas mea præclara est mihi. Etenim nunc quæ est expectatio? nõnne Dominus? & substantia mea apud te est. Quid ergo mihi est in calo, & à te quid volui super terram? Defecit caro mea, & cor meum Deus cordis mei, & pars mea Deus in aeternum.
- Pfal. 15.
Pfal. 38.
- Psal. 72.

JACVLATORIÆ.

- Pfal. 72. Quid mihi est in calo, & à te quid volui super terram? defecit caro mea, & cor meum Deus cordis mei; & pars mea Deus in aeternum.
- Ierem. 2. O quàm amatum est mihi reliquisse me te Deum meum & omne bonum.
- Sap. 11. Quis resistet tibi & charitati tuæ coram quo sic est orbis terrarum tamquam gutta roris antelucani?
- Cant. 8. Pone te ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum.
- Lucæ 1. Obsecro te per viscera misericordiæ tuæ in quibus visitasti nos oriens ex alto, & visitas quotidie, respice in me.
- Pfal. 27. Mibi autem adharere Deo meo bonum est & ponere in Domino spem meam.
- Ierem. 2. Vnde hoc mihi ut recorderis mei! unde hoc mihi ut delicia tuæ sint esse mecum.
- Prover. 8. Paratum cor meum Deus sive ad prospera, sive ad aduersa; paratum cor meum tibi, tuui ego sum, tu quaeso, ô Deus, esto meus.
- Pfal. 56. & 107. 118. 30.
Exodi 33.
Psal. 5. Si inveni gratiam in conspectu tuo, ostende mihi faciem tuam, & dirige in conspectu tuo viam meam. Amen.

CAPVT LXI.

De exercitiis præcipuarum virtutum.

CONTINET hoc caput exercitia brevia virtutum præcipuarum, & adspirationes, ut si quando in meditatione harum motivum occurrat, his si libet affectus earum augere queas.

Exercitium breuius, de Charitate proximi.

O Charitas Deus meus, credo tibi & spero in te, & diligo te toto corde & proximum propter te. Etenim in hoc cognoscunt omnes quòd discipuli tui sumus si dilectionem habuerimus ad invicem. Hæc in quibus esse mandatum simile maximo. Qui enim diligit proximum verè legem implevit, & qui non diligit manet in morte. Si ergo ante omnia mutuam in nosmetipsos continuam charitatem habere debemus, ex hoc in æternum super omnia hanc servare volo, & discipulus tuus esse, neminem iudicare, neminem verbo aut opere contristare, sed solari, iurare, utro honore omnes prævenire, omnes in te diligere, omnibus etiam minimis facere quod tibi facerem, ô amantissime **JESU**. **Matth. 5.**
Rom. 13.
Ioan. 13.
Mandatum enim, dixisti, novum do vobis, ut diligatis invicem sicut dilexi vos. Cum igitur dignatus sis animam ponere pro nobis & me: & ego debeo & cupio gratiâ tuâ pro fratribus non pecuniam, non commoditatem solum ponere, sed animam meam. Da autem mihi, ô **JESU**, non diligere verbo, neque lingua, sed opere & veritate, ut quacumque volo ut faciant mihi homines, & faciam illis seu tibi potius, quâ enim mensus mensurâ fuero, & emetieris mihi, & te ipsum dabis mihi, qui es spes mea, salus mea & refugium meum. **Matth. 7.**

IACVLATORIA.

Credo Domine hoc esse præceptum tuum ut diligamus te, & invicem sicut dilexisti nos, cumquæ in his universa lex pendeat & propheta cupio implere ea toto corde meo, & diligere proximum sicut me ipsum **Matth. 22.**

Ut quid, ô **JESU**, ergo diligo vanitatem & quero mendacium? **Psal. 4.**
ut quid in aliis hæreo, & decimo mentham & anethum, & toto corde non diligo te in proximo meo & tolero defectus ejus, & adimpleo legem tuam?

Cerè etiam si fide montes transferam, & tradidero corpus meum **Matth. 23.**
ita ut ardeam & universum mundum lucrer, charitatem autem non habuero, quid mihi prodest, aut proderit in iudicio tuo?

Da quod jubes Domine **JESU**, & jube quod vis, paratum est cor **I. Cor. 13.**
meum, & non est abbreviata manus tua.

Obsecro te, charitas Deus meus, per viscera tua misericordie, da **Matth. 5.**
mihi ut diligam proximum propter te & inimicos meos, gaudeam de bonis, & malis illius doleam, ut filius tuus sim.

Cum tu charitate perpetuâ dilexeris me, diligam te Deus fortitu- **Ierem. 31.**

do mea, & animam meam pono pro fratribus meis, quanto magis omnem substantiam meam!

Psal. 8.

Domine, quid est homo quod sic memor sis ejus, ut tibi fieri dicas, quod uni ex minimis fecero? nunquam ergo avertar ab ullo ut nunquam avertaris à me.

Prover. 8.

O utinam delicia tua sint esse mecum & charitas tua diffusa sit in corde meo, & faciam omnes voluntates tuas, & placeam in bono proximo meo.

Rom. 5.

Galat. 2.

Psal. 21.

Vivo ego jam non ego, sed tibi, & vivet tibi anima mea in omnibus, & semen meum serviet tibi. Amen.

Exercitium brevius de affectu Resignationis.

1. Cor.

Act. 17.

Psal. 72.

O Christe JESV, refugium meum, Domine mi, credo, & in te spero, & te toto corde diligo. Cum verò in te vivamus, moveamur, & simus, ex hoc momento in aeternum tibi vivamus & movebor & ero. Quid enim mihi est in celo, & à te quid volui super terram? Si quid est, toto corde abnego, ut amem te totam animam meam. Et verò quid velle miseri extra te possumus in te uno omnia habentes? Ecce apposuisti mihi in hoc N. aquam &

Tobiae 10.

Eccli. 15.

3. Reg. 3.

Psal. 30.

Psal. 133.

Psal. 72.

ignem, mortem & vitam, tristitia & leta, speranda & timenda? quid optabo aut timebo? ad quæ extendam manum meam? ego nescio introitum & exitum meum, o JESV, nescio, tu scis, fac de me quod placet tibi, tuus sum ego toto corde. In manibus tuis sortes meae: sive in morte, sive in vita, ad te levabo oculos meos, & extollam manus meas in sancta, benedicam te Domine in aeternum, in aeternum. O unica mea spes Christe JESV Deus meus, fiat voluntas tua, sicut in celo & in terra, fiat, fiat, non quod ego volo, sed quod tu. Ecce ut jumentum factus sum apud te, & ego semper tecum, ideo omnem sollicitudinem meam, sive de publicis, sive privatis agatur, in te projicio ex nunc in aeternum: quoniam scio, scio tibi, tibi de illis & istis ter maxime Deus est cura, etiam de me, etiam de me, etsi noveris me & nihilum meum.

1. Pet. 5.

Amos 3.

Thren. 3.

Custodi me obsecro te propter te ut pupillam oculi & sub umbram alarum tuarum protege me. Et si non est malum in civitate quod non feceris, amantissime Domine mi, quid querar? fiat, fiat voluntas tua, & si non est bonum nisi à te, ad quem respiciam nisi ad te? & praestolabor cum silentio salutare tuum Deus meus, & diligam te toto corde meo. Amen.

JACVLATORIÆ.

Verè, ô IESV, nescit homo finem suum, nescit ingressum & introitum suum, idè ad te Domine levavi animam meam Deus meus, in te confido, & non erubescam. Eccli. 9:
Psalm. 24.

Maledictus homo qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum. O uinam ô IESV id nunquam fecissem, cum tu præsens adstes mihi spes mea & gloria mea. Ierem. 17.

Et nunc quæ est expectatio mea? nonne Dominus? & substantia mea apud te est. Psalm. 38.

Esto mihi in Deum protectorem & in locum refugii, ut saluum me facias: nõ enim in arcu meo sperabo, & gladius meus nõ salvabit me. Psalm. 30.

Obsecro te per charitatem, ut qui docuisti me à iuventute meâ usque in senectam & senium Deus, ne derelinquas me, sed perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea. Psalm. 70.
Psalm. 16.

Miserere mei Deus, miserere mei, quoniam in te confidit anima mea, & in umbrâ alarum tuarum sperabo. Psalm. 51.

Domine quid est homo quod memor es ejus? aut filius hominis quia visitas eum? & apponis erga eum cor tuum? Psalm. 8.

Quis mihi tribuat ut sub umbrâ ejus quem desideraveram sedeam? Quis mihi tribuat ut sim juxta menses pristinos, secundum dies, quibus tu Deus custodiebas me? quando splendebat lucerna ejus super caput meum, & ad lumen ejus ambulabam in tenebris! Iob. 29.

Ad te, Domine, levavi animam meam: dirige me quæso in semitam mandatorum tuorum quia ipsum volui. Psalm. 24.
Psalm. 118.

Exercitium brevius de affectu Humilitatis.

DISCERE me jubes à te Magister bone, ut mitis sim & humilis corde, & unde obsecro, qui nihil sum & vapor, ignorans odio an amore dignus sim, unde instari possum: si existimem me aliquid esse cum nihil sim, scio ipse me seduco? si nihil sum, si nihil habeo quod non accepi, & tua sunt omnia, cui me præponam? Matth. 11.
Galat. 3.

Omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est, descendens à te Patre luminum, & Deo gratias, Deo gratias, Deo gratias. Video quis sim, ubi sim, & qualis; ubi, eheu esse hodie possum, quid faciam & facere hodie possum? mala scilicet omnia ex me, & bona aliqua per te; non enim sumus sufficientes facere aliquid ex nobis tamquam ex nobis, sed sufficientia nostra ex te est, & omnia opera nostra operatus es in nobis. Iacobi 1:
1. Cor. 3.

Nunquid ergo gloriabitur securis contra eum qui secat in eâ, & coram te, ter maximè Deus, qui exaltas humiles, Isaia 26.
Isaia 10.
Lucæ 1.

Dan. 3.

& despicias superbos, etiam Angelos mente cordis sui, & humilias omnem superbum. Cupio igitur gratiâ tuâ recumbere tecum in novissimo, de nullo queri; omnia enim in vero iudicio fecisti, nullum emulari, ex te enim & in te & pro te, sunt omnia Deus cordis mei & omnia. Amen.

JACVLATORIÆ.

Psal. 113.

Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tui da gloriam, omnia enim in nobis operatus es.

Isaia 10.

Nunquid gloriabitur securis contra eum qui secat in eâ, aut exaltabitur serra contra eum à quo trahitur?

Isaia 48.

Gloriam tuam, Domine, alteri non dabis. idè vota mea tibi Domine reddam, & confitebor nomini tuo in conspectu Sanctorum tuorum.

Psal. 115.

Sap. 4.

Da mihi Domine, seclum tuarum assidelicem sapientiam, ut mecum sit & mecum laboret, & tibi soli honor sit & gloria in secula seculorum.

Obsecro te Domine, qui pro me venisti ministrare & non ministrari, da mihi, ut tecum recumbam in novissimo loco, & exaltes me in tempore visitationis tue.

Ioan. 15.

Psal. 43.

Sicut palmes non potest ferre fructum nisi manserit in vite, sic neque nos nisi in te manserimus. In te igitur laudabitur totâ die, & in nomine sancto tuo sperabimus.

Psal. 112.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in celo & in terra?

Psal. 5.

Domine deduc me iustitiâ tuâ propter inimicos meos, dirige in conspectu tuo viam meam.

Psal. 16.

Non loquatur os meum opera hominum, sed benedicant omnia quæ intra me sunt nomini sancto tuo.

Exercitium brevius de Contemptu rerum terrenarum.

Matth. 13.

Psal. 77.

Matth. 5.

O Sapiencia eterna, ô veritas, ô Magister bone, qui eructasti nobis abscondita à constitutione mundi, da mihi ut idem sapiam tecum, idem loquar, beatos eos appellem, nempe pauperes, mites, patientes, pacificos, quos tu appellasti, & sunt in aternũ apud te tot Sancti & electi tui. Da ut de mundo & concupiscentiâ eius sentiam quod tu Deus meus: nonne enim transit instar navis, floris, volucris, fluminis, fumi & vaporis quidquid est? Quid enim qui ab orbe condito hoc in loco, urbe, regione, vel

etiam

etiam à saculo fuerunt, ubi nunc sunt? ubi ego & illi brevi
 erunt qui nunc sum? Transferunt illi, & non est invenire vesti-
 gium eorum, transibunt & hi. Vanitas vanitatum, & omnia
 vanitas. Scio, scio, & tu sola veritas, sola bonitas, quam diligo
 super omnia, pro quâ dispono omnia. Quid enim prodest mihi
 & illi homini, si univèrsam mundum lucretur, & anima sua
 detrimentum patiatur? quid prodest? Verè enim non satiatur
 oculus visu, nec auris auditu impletur, neque anima his terrenis
 omnibus; res enim omnes extra nos sola cognitione ferè in nobis
 sunt, immò aequè anima in opinione sola, atque re ipsa quiescit,
 neque in ullo omninò quiescere potest cor meum, nisi requiescat
 in te. Cur ergo in vanum curro, & aërem verbero? cur ullius
 hominis diem quero, aut iudicium revereor? Mihi pro minimo
 est ab ullo judicari, aut ab humano die. Quid verò mihi opus est
 a terra querere, quibus expleri non possum, & quæ si primò quasi-
 vero, te ultrò adicies mihi! Ea nunc igitur qui confidunt in nihilo,
 & loquuntur vanitates, conceperunt laborem, & pepererunt ini-
 quitatem. ova aspidum ruperunt, & telas aranea texuerunt, &
 nunc dictum sit à te, nisi quis renuntiaverit omnibus quæ possi-
 det, non potest meus esse discipulus, abnego omnia & abhereo
 tibi Deus meus omne bonum. Amen.

Eccles. 1.

Matth. 16.

Eccles. 1.

1. Cor. 4.

Matth. 6.

Psalm. 37.

Psalm. 7.

Isaia 56.

IACVLATORIÆ.

Sicut pes impii tanquam lanugo qua à vento tollitur, & tanquam fu-
 mus qui à vento diffusus est; idcirco adhæreo tibi, o veritas, toto
 corde meo, neque peto ultra quicquam de hoc mundo.

Sap. 5.

Filii hominum usque quo diligitis vanitatem, & quaritis menda-
 cium?

Psalm. 4.

O fili saculi, nonne subter te sternetur tineæ, & operimentum tuum
 erunt vermes?

Isaia 14.

Ecce transibit vita nostra tanquam vestigium nubis, & sicut ne-
 bulæ dissolvetur qua fugata est à radiis solis, idèd fac Domine, ut
 adhæreat anima mea post te, & suscipiat me dextera tua.

Sap. 2.

Obsecro te per charitatem tuam, da mihi Domine ut sapiam &
 intelligam, & novissima provideam: odisti enim observantes vani-
 tates inervacuas.

Psalm. 30.

Non sedi in concilio vanitatis, & cum iniqua gerentibus non in-
 terbo, o æterna Sapiencia, sed sequar vestigia pedum tuorum.

Psalm. 25.

Quid prodest homini si univèrsam mundum lucretur, & anima
 sua detrimentum patiatur?

Matth. 16.

Super

Psal. 36.

Super flumina Babylonis, illic sedimus & fleuimus dum recordaremur tui Sion. Deduc me Domine in ciuitatem munitam secundum beneplacitum tuum.

Psal. 59.

Psal. 39.

Beatus vir cuius est nomen Domini spes ejus, & non respexit in vanitates, & insanias falsas.

Exercitium breuius de Paupertate.

Lucæ 5.

O Rex regum, & Dominus dominantium, qui mihi hic ades, & ubique me conservas, verè dixisti: Beati pauperes spiritu, o veritas, & ego beatus esse nolim, & habere regnum tuum, & similis esse tibi Regi meo Deo meo, & sedere aliquando, & tecum iudicare: verè elegisti pauperes in hoc mundo, & desiderium pauperum soles exaudire. Elige ergo me, & exaudi me, quia ecce toto corde & sincero abnego omnia propter te parua & magna, saltem affectu, ut dicere aliquando possim, Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te, quid ergo erit nobis? quid: certè thesaurus maximus in celo. Et quis ille? Tu amantissime IESV, tu enim thesaurus meus, in quo est cor meum & omnid desiderium meum. Nudus egressus sum de utero matris meæ, & nudus revertar illuc, & ego nudus, nudum te IESVM sequi cupio, & perfectus esse, & vendere omnia, ut inueniam in te hic & in æternum centuplum & omnia. Amen.

Matth. 19.

Iacobi 2.

Iob 1.

Matth. 19.

IACVLATORIÆ.

Matth. 5.

Verè beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum calorum. Credo Domine, ad iuua incredulitatem meam.

Thren. 3.

Recordor, Domine IESV, paupertatis, & absinthii, & fellis Domini mei, & ego posthac de ullo queri potero?

Matth. 19.

Ecce nos reliquimus omnia, & sequimur te, quid ergo erit nobis in die illâ tremendâ?

Psal. 109.

Desiderium pauperum exaudisti, Domine.

Psal. 118.

Da mihi intellectum, & scrutabor hac mirabilia de lege tuâ, & precium paupertatis tue.

Obscra-
tio.

Obsecro te per presepe tuum & panniculos tuos, Domine IESV, da mihi ut in omnibus gaudeam imitari paupertatem tuam, de nulli queri nihil appetere.

Lucæ 14.

Volo Domine venire post te, & abnegare omnia, qui enim non renuntiat omnibus qua possidet, non potest esse tuus discipulus.

Iacobi 2.

Nonne tu, Domine, elegisti pauperes in hoc mundo, ditites in fine & heredes regni, quod promisti diligentiibus te

Domine

Domine quid est hoc vulpes fo veas habent & volucres cali nidos, Lucæ 9.
 & tu fili hominis Deus meus non habes ubi caput reclines pro me?
 Quid mihi, ô Domine est in cali, & à te quid volui super ter Psal. 72.
 Am?

Exercitium brevius de Obedientiâ.

Hvmiliasti te metipsum Domine Deus meus & Rex meus, Phil. 1.
 factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis,
 ut discerem à te esse mitis & humilis corde, & ego non sequar te Lucæ 10.
 ac invitante me? non audiam te dicentem, Qui vos audit me
 audit, qui vos spernit me spernit? Sequar per gratiam tuam: me 1. Reg. 15.
 ior certè est obedientia quàm victima, & auscultare magis
 quàm offerre adipem arietum; quasi enim peccatum ariolandi
 est repugnare, & quasi scelus idololatria nolle acquiescere. Itaq;
 per gratiam tuam subjectus ero omni creatura propter te, maxi-
 mè Superioribus meis, sive bonis, sive dyscolis; & voluntariè sa-
 crificabo tibi, qui oblatus es propter peccata mea, & attritus pro-
 pter scelera mea, ut nec in ullo opere inveniatur voluntas mea.
 Nequè inquiram velut nec Abraham; quare præceperis mihi, tu
 enim sapientia aeterna es, & ego puer nesciens introitum & exi-
 tum meum. Tu bonitas infinita es, & de me quasi solus essem sol-
 licitus esse dignaris, & scio vir obediens loquetur victorias. Quid
 igitur est Domine JESV Redemptor mi, quid vis me facere? pa-
 ratum cor meum paratum: da quod jubes, & jube quod vis ser-
 vo tuo, filio ancillæ tuæ. Veni enim facere voluntatem tuam;
 Deus meus volui, & volo legem tuam in medio cordis mei. Amè.

JACVLATORIA.

BEati immaculati in v:â qui ambulant in lege Domini, & qua Psal. 118.
 via hac quam monstraveris mihi? audi vi enim hanc vocem
 tuam, Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit me spernit.
 Dixi, Confitebor adversum me injustitiam meam Domino, & Lucæ 10.
 inobedientiam meam, & tu remisisti iniquitatem peccati mei, quasi Psal. 31.
 enim peccatum ariolandi est repugnare.
 Quomodo dilexi legem tuam Domine, totâ die meditatio mea, à 1. Reg. 15.
 iudiciis enim tuis timui. Psal. 118.
 Revela Domine oculos meos, & considerab; mirabilia de lege tuâ. Ibidem.
 Obsecro te Deus per charitatem tuam, legem pone mihi viam Ibidem.
 justificationum tuarum, & exquiram eam semper.

Pfal. 118.

Iuravi & statui custodire iudicia iustitie tue.

Ibidem.

Mirabilia testimonia tua Domine, ideo scrutata est anima mea
ergone omnia seruent tibi & non ego?

Ibidem.

Viam dirigantur via mea ad custodiendas justificationes tuas
& facias de me secundum eloquium tuum!

Ibidem.

Leuavi manus meas, id est opera, ad mandata tua que dilexi, &
exercebar in justificationibus tuis Domine, quid vis me facere?

Exercitium breuius de Castitate.

Prover. 22.

OFili virginis IESV Christe, dilectissime anima mea, cuius oculi contemplantur me omni loco, Beati sanè sum mundi corde, verè beati, quoniam ipse te videbunt; videbunt te hoc est unicum votum meum, & omne desiderium meum Audi vi dicentem Ecclesiasten tuum: Qui diligit cordis munditiam propter gratiam labiorum suorum, habebit amicum regem: ade ego eam diligo, ut tu mihi amantissime Domine mi amicus sis qui dedisti mihi gratiam ut caperem verbum, quod non omne capiunt, ut non nuberem, sed essem sicut Angelus Dei, sollicitum tantum qua Domini mei sunt, ut anima mea tota pulcra & sine macula & ruga audire aliquando mereatur, veni veni dilectissime soror mea sponsa, veni coronaberis Sed quia scio quoniam aliter non possum esse continens, nisi tu Deus des mihi, rogo te per viscera misericordie tue, custodias animam meam, quoniam ego sanctus sum, ut vitem occasiones eas, & conversationem & diligentissime sic N. sensus custodiam, ut ignem illius evadam qui ad internecionem devorat, & urat me ignis amor tui, quem voluisti vehementer accendi. Amen.

Pfal. 85.

Prover. 5.

IACVLATORIE.

2. Cor. 7.

Volo sine sollicitudine esse per gratiam tuam bone IESV, & ab
à me, ut peccem in Dominum meum & templum eius.

1. Cor. 3.

Heu mihi, quod vel minimo nauo offenderim purissimos oculi
tuis Christe IESV.

Prover. 21.

Nonne qui diligit cordis munditiam propter gratiam labiorum
suorum habebit. O IESV te amicum regem suum in illa die?

Sap. 5.

Da mihi hanc Margaritam o virginum sponse in æternum: Si
Domine quoniam aliter non possem esse continens nisi tu de seris.

Pfal. 50.

Obsecro te per virginum Reginam Matrem tuam, cor mundum

in me Deus, & spiritum rectum in nova in visceribus meis.

*Cum qui non nubunt neque nubentur, sint sicut Angeli Dei, cupio
me periculum vitare gratia tua Deus meus,*

Lucæ 10.

*O quam pulchra est casta generatio cum claritate! immortalis est
in memoria illius.*

Apoc. 14.

*O quis mihi tribuat sequi te Agnum immaculatum, quocumque
is in æternum?*

Sap. 4.

Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.

Matth 5.

Exercitium brevius de Patientiâ.

AUDIO te patientissime IESV, & video te velut præsentis-
simum virum dolorum, & scientem infirmitatem, audio
centem verbo & exemplo, ut in patientiâ possideam animant-
eam: Qui vult venire post me, tollat crucem suam, & sequatur
e, ita cupio tollere crucem & sequi te, scio enim quod non fines
e tentari supra id quod possum. Tu nosti onus iumenti tui qua-
ego factus sum apud te, & scio bona & mala: paupertas & ho-
stias à te Deo meo sunt, neque est malum in ciuitate quod non
cerit Dominus meus, Et si bona de manu tuâ accepimus, mala
tare non sustineamus? Irâ tuam Domine portabo, quoniam
ccavi tibi, Omne gaudium existimabo, uti me hortatur Apo-
stolus, cum in varias tentationes incidero, & recogitabo te aman-
sime IESV, qui talem sustinuisti aduersus te ipsum pro me
ntradictionem, ut patientia mea multo greciosior auro. inve-
atur in laudem & gloriam nominis tui, qui tot ac tanta pro
e passuses, ut intrares in gloriam tuam. Et spero momenta-
eum hoc N. & leve tribulationis nostræ, supra modum in subli-
itate æternum gloriæ pondus operabitur in nobis. Amen.

Eccles. 11.

Amos 3.

Mich. 7.

Iacobi 1.

Hebr. 11.

1. Reg. 2.

1. Cor. 4.

JACVLATORIÆ.

*Ecogitabo te, Domine IESV, in his N. qui talem sustinuisti ad-
uersus te ipsum contradictionem pro me, ut non fatigetur ani-
a mea.*

Hebr. 11.

*Quis ego sum qui dicam tibi, cur fecisti nobis sic: Tu enim Domi-
us, & nos serui tui, opus manuum tuarum.*

Rom 9.

Exod 23.

*Quis sum ego qui contradicam sermonibus Sancti Dei mei? quis
in ego ut loquar ad Deum meum? puluis & cinis, etiamsi inimici
ei maledicant mihi.*

Psal. 137.

Iob. 6.

Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripas me.

Psal 6.

Obscuro te, patientissime IESV, qui sic à tuis derelictus, sic ab hosti-

Obscuro

I. Pet. 4.

*bus afflictus fui celi, da mihi te in cruce passo eadem cogitatione ar-
mari*

Prov. 3.

*Disciplinam tuam Domine, non abiciam, nec deficiam cum à Pa-
tre corripior, audiui enim, quem diligit Dominus corripit, & quasi i
filio complacet sibi*

Lucæ 24.

*Itane oportuit te Rex gloria pati, ut intrares in gloriam tuam? ab-
sit ergo mihi gloriari nisi in cruce Domini mei.*

Galat. 6.

Act. 5.

*Vitium dignus sum cum Apostolis tuis gaudenter pro nomine tu
contumeliam & pauperiem, & quicquid tibi placuerit pati.*

Hebr. 10.

*Patientiam audio necessariam ut reportent promissionem. Itaque
fac ut pro te pati mihi dulce sit, & vita sit pro te mori, & tibi me
facere v. lantatem tuam.*

Exercitium brevius de Abstinentiâ.

O Aeterna Sapientia, fierine potest, ut non tinniant adhu-
c amba aures nostra praecepto illo tuo primo dato homini
primo & sancto: In quocunque die comederis, morte morieris, &
adhuc Eva nostra libet auscultare, & hosti huic vilissimo suc-
cumbere, & veniri & Deo parere? & edere, & nunquam satiar-
i sibi quis porcorum? Iustus comedit & replet animam suam, ven-
tor autem impiorum insatiabilis. Nonne omnis qui in agone cõ-
tendit ab omnibus se abstinet, & illi quidem ut corruptibiles
coronam accipiant, nos autem incorruptam? Nolo igitur amor-
tui, qui pro me esuriisti quadraginta dies, & sitisti, felle & aceto
in cruce potatus es, nolo propter vilissimam escam, momenta-
neam voluptatem destruere opus tuum Deus meus; sed libens
placuerit, sequar te Domine cum Nazareis, vinum & siceram
non bibam, in quo est luxuria, sed desidero cum Daniele & Eli,
Ioanne, & omnibus Sanctis tuis sobriè, & justè, & piè tu
vivere, & expectare beatam spem, & adventum gloria tua.
Deus, ô satietas, ô verè omne bonum meum. Amen.

Prover. 13.

I. Cor. 9.

Rom. 14.

I A C V L A T O R I Æ.

Psal. 109.

Credo, Domine, initium omnium malorum nostrorum est gul-
cidio soli necessitati parebo, & spero quod de necessitatibus meis
etiam eripies me.

*Ô quàm verè panis in utero peccatoris vertitur in sel aspidum in
trinsecu! Ô quàm amarum mihi est reliquisse te Dominum meum
Nonne turpissimum erit, & tamen aquisitum in iudicio de pu-
mo, de carnis frusto damnari?*

Da mihi Domine, Spiritu ambulare, & desideria carnis non persequere ad gloriam tuam. Galat. 5.

Obsecro te per esuriam tuam, & acetum, & fel, quibus in crucetatus es, Domine extingue in me gula concupiscentiam insidiam mibi. Obsecratio.

Si esca aut medus, aut tempus scandalizat fratrem meum, aut mihi displicet Redemptor mi, non comedam in aeternum.

O quam comederunt Patres nostri uvam acerbam, & adhuc dentium filiorum abstru;escunt. Jerem. 31.

O quam beatum hic esurire & satiari cum apparuerit gloria tua. Meus cibus, Domine IESU, sit, obsecro, facere voluntatem Patris tui, & tuam qui elegisti me. Psal. 16. Ioan. 4.

Exercitium brevius de spirituali fervore contra Accidiam.

Tu ne Domine IESU Rex meus & Deus meus, tu ne in laboribus es a juventute tua pro me, & omnes Sancti tui? & unis creatura tua laborat mihi ut serviam tibi, & quomodo videt mundus ut pereat tibi & sibi? ego igitur servulus tuus emptus pretio tam magno, non jam portabo & glorificabo te in corpore meo? Per gratiam tuam quodcumque potest facere manus mea, instanter pro te operabor, qui sic operaris omnia in omnibus pro me, & sic es operatus salutem meam in medio terra. Quoniam autem facientes si non deficiamus, tempore suo metemur. Sed quid obsecronisi frumentum scilicet electorum quod tu es, & quia la satietas? et beati et leti comedemus panem in regno tuo in aeternum, si in momento hoc in sudore vultus vescamur pane, et in regno tuo vim faciamus? ut quid ergo in pigritiis humiliatur contignatio mea, & cur manus mea ut fortium non parat divitias? Sed qua est fortitudo & laus mea? tu Domine, & hodie factus es mihi spero in salutem: etenim cupio perfecte servire tibi et diligere te, non coecum & claudum offerre tibi. Mors instat, terrenus volat irrecuperabile, & fortior morte dilectio, & charitas tua urget me. Quis ergo tyrannus amputabit ultra summitates nanuum mearum, ut olim Adonibefec septuaginta regibus, ut gestatem hic operer, & filius fiam aeternae confusionis? Absit, abest; non sunt enim condigna passionis huius temporis ad futuram gloriam qua revelabitur in nobis, ideò non defraudabor a die

bono, & particula boni dici non præteribit me ut in æternum amodò jam dicat spiritus ut requiescam à laboribus istis. Amen

I A C V L A T O R I Æ.

- Psal. 137.** **S**id edero somnum oculis meis, & palpebris meis dormitationem, & requiem temporibus meis, donec in veniam locum Domino, tabernaculum Deo Jacob.
- Psal. 17.** *In viâ tuâ Domine non progredi, regredi est; pone ergo pedes meos quasi ceruorum, & super excelsa statuas me.*
- Matth. 20.** *Quid faciam, quando vocabis operarios, ut reddas eis mercedem suam? ut quid terram occupo terram Sanctorum, & non reddo tibi frugem in tempore suo?*
- Bernard.** *Retribue seruo tuo, vivifica me, & custodiam mandata tua*
- Psal. 118.** *Quàm mihius me privares ô amara mors vita usu quàm fructu quem tibi ô IESV, debet terra anima mea!*
- Psal. 57.** *Obsecro te, amantissime IESV, per labores & sudores tuos, da mihi pennas sicut columba, & volabo, & requiescam in te spes mea.*
- Thren. 3.** *Quamdiu vixero, memor ero laborum quos sustinuisi in praticando, satigationum in discurrendo, tentationum in jejunando, vigiliarum in orando, lacrymarum in compatiendo & recordabor etiam dolorum tuorum.*
- Tob. 5.** *Nónne sicut avis ad volandum, sic homo natus ad laborem? & adhuc quarimus requiem? nõnne scio iudicia tua instrutabilia, qui habenti dabitur, & à pigro auferetur talentum suum?*
- Matth. 25.** *O quàm momentaneum & leve tribulationis nostra æternum glorie pondus operatur in nobis!*
- 2. Cor. 4.** *Amor tuus ô IESV, non est otiosus, operatur enim magna si est, & si operari recusat, amor non est.*
- S. Ambros.**

C A P V T L X I I.

Exercitium post Meditationem.

Gratias age pro audientia.

P R I M ò, gratias age Deo pro dono orationis, quò infinita majestas dignata fuerit te ad sui conspectum, ad colloquium admittere, & distractas orationes ac laudes non aspernari, etiamsi sit in medio caelestis aulae suæ, & nuptiali convivio, quod fecit Rex filio suo, inter Angelorum ac Beatorum laudes & hymnos, quodque cum iis te clementer audire non recusabit; & generatim pro omnibus beneficiis. Secundò consider

onsidera defectus admissos in Meditatione, quomodo pane cælesti, & mannâ piæ orationis ac meditationis confirmatus, non tantùm eos, sed & alios (qui breviter in memoriam revocandi, ac detestandi) vitabis; maximè tamen illum defectum, quem in perfectionis progressu potissimam, esse remoram advertis, ac per examen particulare studes expugnare. Tertio, considera breviter quæ tibi agenda illo die, eaque Deo offer, & debitè ordina. Quarto, prospice quæ accidere possunt adversa, & animum resignatione insigni ad ea compara. Est verò ejusmodi exercitium breviter, ut ratio ipsa dicat, & utiliter post meditationem pro recollectione tantummodò perstringendum; nisi tamen incelix meditationis successus suadeat diutiùs immorari, & sic illum defectum supplere: quod quam commodè & pacto fiat, usus ipse edocebit. Itaque cum hanc utilitatem, & alias complures habeat, fusiùs de eo supra dictum est. Siquidem illa quatuor puncta complectuntur insuper modum utiliter meditandi, seu potiùs recolligendi, & renovandi vitam, modum item incumbendi, & faciendi examen, surgendi manè, sese præparandi ad Sacramentum Pœnitentiæ & Eucharistiæ, audiendi Sacrum, &c. ut pluribus expositum est supra.

*Defectus
examina.*

*Considera
quæ agenda
& quæ pati
ienda.*

*Quomodo
defectus sup-
pleri queat.*

Exercitium brevius post Meditationem.

QUIS sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in calo & in terra? Tunc Rex regum, & Domine dominantium, dignaris me respicere, & audire & alloqui, qui sum pulvis & cinis? Benedic anima mea Domino, & omnia qua intra me sunt nomini sancto ejus: benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus sed serviamus illi in corde perfecto, & induamur Dominum JESUM Christum in omni cogitatione N. verbo N. & actione N. tollamus crucem ejus, & sequamur eum. O dulcissime JESU, suscipe, quæso, hoc desiderium meum, & omnia mea manibus B. Virginis

Psal. 102.

matris tua, in unione omnium meritorum tuorum, & fac de me secundum sanctissimam voluntatem tuam. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia, Deus meus, cordis mei, & omnia. Amen.

Exercitium brevius post Meditationem.

Contritio.

EHEU! Domine, unicum auxilium meum, Rex regum, & Domine dominantium, ego cinis & pulvis in tot periculis constitutus, quàm frigidè & distractè, ob negligentiam custodia sensuum meorum, & cordis mei, tecum locutus sum coram curiâ tuâ universâ, quæ toto corde te laudat, sicut & anima omnes iusta ac verè religiosæ! Miserere mei infantis, omnium egeni, vix valentis in summis periculis, patris sui, patris misericordiarum, tuam, dulcissime IESU, opem implorare: & suscipe si quid boni feci, gratiâ tuâ, in unione meritorum, vitæ & mortis tuæ, B. Virginis & Sanctorum tuorum, maximè eorum quos in patronos delegi, dispone de servo tuo, sicuti tibi visum fuerit; sive consolari libeat, sive relinquere me; tua voluntas fiat: dignus verè sum, si me respicis, quem relinquant; sed, si te, & vulnera tua, erit unde me non despicias, ut sit misericordia tua super omnia opera tua.

Humiliatio.

Oblatio.

Resignatio.

Propositum renovatio.

O Domine, da mihi gratiam, ut quod me docuisti, Pater benignissime, ad salutem & solatium animæ meæ, pro amore tuo & infinitâ charitate, promptè exequar, cùm manifestè cognoverim voluntatem tuam. Tu scis, tu scis qui nosti omnia, ardens desiderium meum quodq; abominer has imperfectiones meas, N. & voluntatem propriam, carnemq; gravissimum hostem meum: verum, nisi miseratio tua magna sit, peribo utique in infirmitate meâ; ideoq; tu es spes & fiducia unica mea: quomodo enim mihi qui nihil sum, & nihilo pejus, confidere potero? Vilis certè & miser sum, sed vilior fiam, atque humilis ero, saltem in oculis meis, quia humilium & mansuetorum semper tibi placuit deprecatio. Vilis etiam haberi optabo, & opto, delicias mundi spernere & in presentia tua ambulare, Superioribus meis obedire sicut tibi, proximum amare propter te, maximè adversarium, ne sim sicut Ethnicus & Publicanus, qui solùm diligentes se diligunt. Quis mihi det ut possim carbones ardentes beneficiorum congerere super caput ejus propter te, ut sim verè filius tuus? Tu

Confidentia in Deo.
Diffidentia sui.

2. Reg. 6.
Judith. 9.

Rom. 12.
Iacobi 1.

solus

solus dare potes, à quo omne datum optimum, & omne donum perfectum descendit. Da mihi, obsecro te, ô Pater, ô Deus meus, gratiam ut emendem has imperfectiones meas N. & omnia mea opera N. perfecte, sicut proposui, faciam ad maiorem gloriam nominis tui; ne considerationes hæc atque exempla, tum tua, tum Sanctorum, cum tot exhortationibus & mediis, mihi in die iudicii sint in singultum & in dolorem tibi, quod toties me visiteris, & visitatio tua non custodierit spiritum meum; quod toties me paveris, & non sim saturatus, toties vitam dederis, & panem vite æternæ, & tamen mortuus sim. Verum gratiâ tuâ vivens, vivens ipse confitebor tibi, laudabo nomen tuum, & exaltabo misericordiam tuam, & amabo bonitatem tuam sincero corde, ex nunc & in æternum. Sed si te amo, quid spero, & toto corde opto, nonne libenter pro te ista pati debeo? ideo ex nunc accepto omnia adversa de manu tuâ N. & amplector cruces, mortificationes, dicteria, ut tibi similis sim, & Sanctis tuis; ut pro peccatis meis satisfaciam, ut te perfecte, ô bonitas infinita, amem ex totâ animâ meâ. O utinam digneris te ponere ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum, ut nemo mihi deinceps molestus sit, & sciant omnes quia tuus ego sum, & tu meus; utinam digneris mansionem apud me facere, uti desiderio desideras hoc pascha mecum manducare, & quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita etiam desideret anima mea ad te, Deus. Quando id dabis mihi? quando pro infinita misericordia me agrum, & pauperem, & miserabilem trahes ad te ipsum, qui es satus, & potentia, & felicitas nostra, & recipies in æterna tabernacula? Quando introduces me in domum Patris tui? quando, ô bone IESU, introibo in potentias Domini mei, & videbo, & considerabo de magnitudine atque abisso charitatis tuæ mirabilia tua? Amen.

Applicatio
ad Com-
munionem.

Resignatio.

Cant. 6.

Recollectio mentis in Deum post Meditationem, vel in eâ, vel antè sacrum, vel post illud.

Præsentia
Dei.

INTVEOR calum & terram, & animam meam, & plene
omnia Majestate tuâ O quàm mihi gratulor & gaudeo, dum
video me quasi in medio tui, ô Deus, ô charitas, ô ignis semper ar-
dens: & meritò exclamo: Magnus est Deus & laudabilis nimis,
& magnitudinis tue non est finis. Vidi eum, & salva facta est
anima mea, vidi te hodie dulcissime IESV; imò video ubique te,
& mirabilia opera tua, & anima mea cognoscet nimis. In his
enim omnibus qua coram me sunt, te video magis, & amo quàm
ipsa, & ineffabilem charitatem, sapientiam potentiam, & bo-
nitatem tuam video, & si volo, ecce teneo te, & amplector ulnis
anima mea ô amor! ô oceane bonorum omnium, si volo ecce to-
tâ mente mergor in te, & undique circumdas me miserum &
miserrimum, ac beatum facis, si volo amare te solum, & alia non
nisi propter te, & in te Volo & toto corde te amo, nihilq; cupio
extra te, cùm in te habeam omnia: nihil timeo extra te, quia non
sines me tentari supra id quod possum, imò custodis me ut pupil-
lam oculi tui.

Attende in
omnibus
Deû, ejus-
que perfe-
ctiones.

Actus
amoris.

O pelagus immensa felicitatis, ô IESV, respice quaeso in me,
nam abyssus nihilitatis ac miserie mea voce grandi & clamore
valido invocat abyssum immensa charitatis tuæ: quanto affectu
filius prodigus in exilio & deserto hoc te Patrem misericordia-
rum invocet, quanto pauper & inops, & in mille periculis ater-
na desolationis constitutus te Deû totius consolationis; tu nosti
qui scrutaris corda & renes, quo ardore vel potiùs tepore, tu nosti
ô amor & ignis consumens, ô ignis qui semper ardes, quot &
quantis me beneficiis accendis? si quando me respicis quàm sua-
viter aduris? maximè quoties ad me venis in Ven. Eucharistiâ,
ut inflammes frigidum cor meum. Idè enim venis in terram
hanc, & vallem lacrymarum animam meam, ut ignem mittas
in eam, & vehementer accendatur, & consumat me, ut sim quasi
non sim, in quo eram cùm non essem, & quiescam in te vita mea,
ut

Applicatio
ad Com-
munionẽ.
Cant. 2.

ut vivam & movear in te, imò tecum unum sim, ut tu & Pater unum estis.

Outinam id mihi contingat! & de te uno ac gloriâ tuâ sollicitus sim, & de me omnem in te projiciam sollicitudinem meam: Tu enim sollicitus eris de me, si ego non fuero nisi de te. Et verò de quo sollicitus esse possum? Estne aliquid quod extra te aut prater voluntatem tuam, volo aut spero aut sperare possim, cum sciam nihil esse omnia, & tu mihi sis omnia? solus dignus es accipere gloriam, honorem, & benedictionem; & ante omnia omnium amorem, minus enim te amat, qui tecum aliquid optat aut amat, aut perdere formidat, cum in te omnia habeat, & tu sis in medio cordis nostri, vel potius nos in medio cordis tui. Clamas enim: Audite me domus Jacob, qui portamini à meo utero. circumdas me enim & nutris me, & protegis sub umbra alarum tuarum; neque accedere potest ad me malum, nisi per te, ut sic loquar transeat, qui stas super custodiam meam, & contemplaris me in omni loco, & velut scuto circumdas me, vt flagellum non appropinquet tabernaculo meo.

Quòd si tamen accesserit malum per te qui cingis me, & es omne bonum, & bonum tibi videtur ut patiar, idq; sit ad gloriam tuam, & secundum voluntatem tuam: bonum mihi est & valdè bonum, tuus enim sum ego, tibi vivo & moriar; omnia siquidè & me propter te ipsum fecisti, & propter me, atq; aded mortuus es, ut vivam ego jam non ego, tu autem vivas in me Christe JESU, & ego in te, & omnia meae passiones sensus N. & actiones N. sic hodie componam secundum exemplar monstratum à te in te mismo per misericordiam & gratiam tuam, cum sine te nihil possimus facere, nihil simus extra te. O pelagus inexhausta bonitatis, ex quo omnia fluunt, & in quod restuunt universa.

Flumina ex te quatuor manare video ô Paradise deliciarũ. Primum est sacratissima humanitas tua ô Christe JESU: secundum gloriosissima Mater tua, & Angeli, & nos miseri mortales, & omnis creatura: tertium, innumera beneficia quibus has & me sustentas & perficis: quartum, innumera mala quòd ea avertere digneris à me servo tuo, ô fons domus Jacob, quanta fluunt

Resignatio.

Apoc. 4.

Isaia 46.
Vndique nos Deus circumdat.Oblatio sui.
Galat. 2.Flumina 4.
paradisi.

fluunt ex te aqua consolationis, & miserationum, quāto impetu de Libano! In te ergo omnia habentes, quomodo possumus te derelinquere? Idcirco gaudens gaudebo, & latabor in te, inebria me ex abundantia tuā, ut sincerè te solum diligam, qui solus bonus es, solus dignus amari in omni quod videre vel audire, gustare, vel quo frui aut solatium capere possum: desiderare nescio nisi te IESV, quem diligo, & cui me toto corde committo.

Tob. 10.

Curiosita-
tis abnegati-
o.

Scire non cupio quid factururus sis publicè aut privatim, aut de me, ò sapientia & bonitas infinita. Nihil sollicitus sum, quid futurum, quid dicturi aut facturi homines; incerta enim providentia nostrā: & tu solus attingis à fine usque ad finem, fortiter & suaviter omnia disponis; curas me ac si solus essem, solamq; mei curam gereres ab eterno. Ab eterno enim amasti me, & cum habitares lucem inaccessibilem, & in splendoribus Sanctorum ageres beatus, memoria memor fuisti, & miseratus es exulem me, recordatus misericordiae tuae, descendisti à summo caelorum usque ad inferiora terrae, ut quia nemo ascendit, nisi qui descendit, per te ascenderem ò vita mea, qui per me in mortem descenderam, & in lacum profundum.

Providen-
tia Dei sin-
gularis.

Ioan. 3.

O Deus meus, unde hoc mihi ut veneris ad me? unde ut inter innumeros pereuntes unum evocaveris, selegeris, quem servares & amplectereris, & ne sic loquar, amares (obstupescite cali, obstupescite) plusquam te ipsum; & operareris salutem meam in medio terrae, triginta tribus annis, & in laboribus plurimis à juventute tuā, & poteris aliquando derelinquere me? & operi manuum tuarum non porriges dexteram? dies illi pauci sunt visi tibi, & parvi prae amoris magnitudine. Vnde hoc mihi? unde illa tibi charitas, nonne tibi bene erat sine me? erat equidem nisi quod tecum non essem, ideo descendisti ut assumeres me ad teipsum, & eructares abscondita à constitutione mundi, & ignitū eloquium tuum vehementer sonaret in auribus cordis mei.

Spes in
Deo.

Quid dicam servus tuus & filius ancillae tuae, & tanquam nihilum ante te, utinam nihil mihi dulce sit extra te infinita suavitas, utinam omnia praeter te amara mihi sint, utinam videam te solum, et audiam loquentem ad cor meum: Ex corde enim

enim & corde tuo verè ardenti loqueris mihi, in quo video nomen meum scriptum ab aeterno. Sicut etiam est in manibus tuis, noli, obsecro, te, piissime JESU, me delere de hoc libro vita; noli permittere, ut me rapiat aliquis de manu tuâ, & memor esto verbi tui servo tuo, in quo mihi spem dedisti.

Psalm. 118.

O quomodo coarctor donec perficiatur illa in me! idè deficit cor meum, & caro mea, & languerunt oculi mei, veni & descende in hanc vallem lacrymarum, spes mea, & fortitudo mea. Venisne bone IESU? & millenis viis per Sacerdotum manus, etsi impuras ad me properas ut sis mihi cibus, mihi vermi, & non homini, & potus suspiranti & sitiienti ad te fontem aquæ vivæ? Quin igitur bibo & inebrior? quid ultra sitio & perdere metuo, qui verè omnia in te habeo, quin curro ad te ut cervus ad fontes aquarum? quid me retinet? an hominis gratia? an creatura fallacia? Ecce transeunt omnia instar floris, & rosis, & sumi, & vaporis ad modicum parentis. Tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient, neque amor tuus, ut spero, erga me, unde mihi sitiienti irriguum est superius & inferius, & bonorum abyssus, cum creata omnia sint instar puncti, arenae, guttae, stilla amaritudine plena: In te est, quidquid oculus vidit, aut auris audivit, aut in cor hominis descendit: omne delectabile, omne desiderabile sine termino, modo, & mensurâ.

IESUS mille viis ad nos venit.

Vanitas rerum.

In Deo omnia.

Et hæc coram habeo, & possideo si te amo, neque necesse habeo optare ut quidquam videam, habeam, audiam, gustem, si gusto & video te, quoniam suavises. Non me torquet desiderium, si te amo, desiderium collium aeternorum; non me affligent publica vel privata mala, sed te stringam & amplectar sincerum & omne bonum; non vivam sollicitus, aut quidpiam optabo fieri mihi dici, cogitari, aut aliquo malo liberari, vita mea est & solatium ut fiat voluntas tua, cumq; futura sit ea, semper securus ero, quid ferus vesper vehat, quid pariat dies. Tu enim stas super custodiam meam, & placet mihi magis ordo rerum quem elegisti ab aeterno, quam insipiens votum meum; malo ut fiat quod manus tua & consilium tuum decre-

Resignati beatitudo.

Isaïæ 21 &
Hab. c. 2.
Rom. 3.

Job. I.

decreverunt fieri, quàm ut impleatur cœcum desiderium meum quod torquere solum me potest, si aliò me rapiat, quàm in tui amorem.

Quomodo
sit Deus
amandus.

In Deo
omnia.

Nota.

Sed quomodo id poterit fieri ut aliud præter te amem? si vitam amo, tu vita mea es, & cum stare coram iudice Patre tuo mortis reus dedisti mihi vitam tuam, & chirographum mortis delevisi; si amo potum, adstas mihi fons vitæ, & ne sitiam de corde tuo fluit mihi sanguis tuus flumina aquæ vivæ, & in aceto dolorum propinas mihi cor tuum liquefcens amore mei; si cibum concupisco, tu panis omne delectamentum in se habens, confortans cor hominis, si amo amantem me, cur non magis te qui amasti me plusquam te? cum enim decretum esset ut biberem calicem mortis rapuisti cum de manu mea, & ultrò bibisti; cum nudandus essem, sponte nudatus & pro me flagellatus, & coronatus, cum soluendo non essem solvisti novissimum quadrantem morte tuâ, & ultimam sanguinis guttam dedisti mihi ô Oceane bonorum, ô abyssus amoris! amo te toto corde meo, & amare te volo in æternum, & aut esse nolo, aut amare te ex nunc in æternum. Amen.

Aspirâ, ut sup. Hæccine firmâ fide, ut sup. pag. 8.

Praxis eorum quæ post meditationem faciendâ sunt, ac primò de Distractiõibus, & earum remediis.

Thren. I.
Vnde men-
tus instabili-
tas.

Eccles. 10.

Cyprian. de
orat. Domi-
nica.

Distractio
quàm sit
indigna,

PECCATVM, ait Propheta, peccavit Ierusalem propterea instabilis facta est. peccavit utique & anima nostra, atque instabilis facta est, abiitque vaga post amatores multos & concupiscentias suas; ita ut nullo loco conquietescere possit, sed in varias partes distrahatur. Cum verò distractio hæc, animique evagationes velut muscæ morientes perdant omnem suavitatem unguenti seu orationis, utilitatemque ejus non parùm impediunt, studiosè remedia adhibenda sunt. Quomodo enim, ait Cyprianus, te audiri à Deo postulas cum te ipse non audias: Vis Deum esse memorem tui cum rogas, cum tu ipse memor tui non sis! hoc est vigilare oculis; corde dormire, cum debeat Christianus etiam cum dormit oculis, corde vigilare,

Primum ac præcipuum est, ante orationem animum servare collectum. Quales enim orantes volumus inveniri, tales nos ante orationis tempus præparare debemus; ex præcedenti enim statu mens atque animus in supplicatione firmatur, eo autem id diligentius est faciendum, quia oratione velut aquæ luctu gratiarum aquæ ad nos dimanant, atque adeò nihil est quod proinde dæmones horreant magis, nihil quod magis onentur impedire.

Secundum verò remedium, ac præcipuum est, præter præparationem, de quâ dictum lib. I. cap. II. præsentiam diuinæ Majestatis retinere, vivamque ejus fidem crebrò excitare, ac magnâ reverentiâ, etiam exteriori coram illâ atque curiâ ejus stare, tamquam spectaculum facti simus mundo, Angelis & hominibus. Quòd si coram Ven. Sacramento orare possis, id etiam facito. Sin verò id non licet, versus illud ubicumque quis sit sese convertere pium atque utile est; cum etiam in orando id templum se convertere Israëliticus populus à Domino edoctus fuerit. Ad reverentiam pertinet valdè quieto esse corpore, & simul imaginationem certo loco per compositionem loci, de quâ actum pluribus, alligare.

Tertiò, observa tria nos in oratione distrahere, præsentia, præterita ac futura. Præsentia maximè tum, quando affectum ad se trahunt, inquietos efficiunt, & curiositate distrahunt; ideoque solitudo, quies & sensuum custodia maximopere commendantur. Præterita verò nos impediunt, si quando aliquid malè gestum fuit, vel accidit ingratum: hæc enim pertractare secum animus & retractare solet eò quòd prius ut se inspiceret non conquieverit. Si quis igitur inter orandum quietem quærat, examinet se priusquam ad orationem accedat, contritionem excitet & de singulis decernat. Primò, nihil esse omnia præ studio placendi Deo, & ejus voluntatem implendi, atque ita nihil se velle cogitare aliud, quàm id quod divinæ majestati gratum; nolle pro incenso & odore suavitatis offerre fœrentis & vilis animæ exhalationes, curas scilicet ac cogitationes vanas, inutiles, turpes & malas. Studiosè autem sibi persuadeat ac firmiter credat, perdere se, atque impedire negotiorum successum, si de iis cogitet, cum per istos defectus & intellectus tenebreseat, & voluntas tardior fiat ad bonum; & gratia Dei, lux nostra ac robur nostrum per eos impediatur. Si sic egerit, & nihili præ Deo, ejusque honore fecerit omnia, certum quòd facilè rerum mundanarum obliviscetur, ut solemus alia contemptibilia & res nihili difficilè recordari. Ne ergo solitudo in oratione animū pun-

*Cassian. c. 6
cap. 2.
Quomodo
speranda.*

*Orationis
præstantia.*

*I. Cor 7.
Coram Ven.
Sacramento
oratio frui.
Auojsior.*

*Tria in ora-
tione distra-
hant.*

*Remedium
distractionis
examen
ante oratio-
nem.*

*Nota nego-
tiaretardari
distractione.*

gat,

*Greg. lib. 10
Mor. c. 16.*

gat, salubre; ait Gregorius remedium; ut, cum se mens ex memoriâ culpæ reprehendit, hoc prius in oratione deficiat, quòd erravit, quatenus cum erroris maculâ fletibus tergitur, in petitione sua cordis facies ab auctore munda videatur. Et rursus semper ante orationis tempora debet sollicitè conspici quidquid potest in oratione reprobari.

*Sollicitudo
projicienda.*

Si quid igitur alicui occurrat non ritè à se factum, & quod emendare oportet; firmiter credat & statuat, id se divinâ gratiâ corrigere solùm posse, ideoque omnem sollicitudinem in Dominum projiciendo, toto animo ad devotionem incumbat, neque admittat ullam de ea dum orandum est, cogitationem; quandoquidem eam suscipere sit avertere se à Deo adjutorio unico nostro, & luce (qua ante omnia indigemus) animam nostram. Sic ut ergo vanum est volenti scribere, ante lucem surgere, vanum absque Domino aedificare (ut Psalmitæ verbis utar) ita longè vanius lucem necessariam & virtutem ac robur excludere ad res gerendas. quod fit quoties anxii de rebus agendis fenestram, quâ lumen intrare oportebat, distractione occludimus, cum Deum illâ offendamus, qui nobis lux, & virtus, & sapientia est. Si igitur gratiam ab eo poscimus, omnem sollicitudinem nostram in eum projiciamus, ut ipsi sit cura de nobis:

Psal. 126.

Lux necessaria excluditur oratione distractione.

Decernat Secundò, si quid perperam factum sit, contritione, ut in initio monui, excitatâ, nihil anxie cogitationis, diffidentie, vel tristitie admittere, sed Deo supplicet, ut pro suâ paternâ providentiâ omnia disponat, quæ videt ex illo quod à nobis dictum, aut factum emanare posse. Quod factum semel est, infectum esse nequit; sed ut perinde sit atque infectum, & nobis etiam mala nostra cooperentur in bonum, id solius Dei est, ejusque potentie, sapientie, & immensæ bonitatis.

Circa præterita quid agendum.

Quid de futuris agendum.

Nunc quod attinet ad futura quæ aut agenda nobis forsitan, aut patienda erunt, ad utraque gratiam nobis necessariam esse constat. Quomodo verò impetrabimus, siue quid negotii tractandum, siue concio habenda, aut publicè quid dicendum aut scribendum sit, nisi attentâ ac humili prece; ad eò ut omnis cogitatio de te futurâ importunâ, vel non necessariâ, sit divinæ lucis, uti dixi, obstaculum, fontis gratiæ obstructio, rei illius quam paras maximum impedimentum. Si autem quid times? nullum asylum certius; nullum refugium, quàm protegi sub umbrâ alarum Domini: sic aram sacram tenere, & in protectione Dei commorari. Sit ille igitur timor tuus, & spes tuâ; solus enim omnia facere Dominus potest, &

cum

im voluerit, & placuerint ei viæ nostræ, inimicos nostros convertere ad pacem.

Vides quàm firmo atque utili decreto, omnis cogitatio de præterito, præsentis ac futuro excludenda sit. Verumtamen id quaquam sufficit fragilitati nostræ, sed in oratione, si distractiones occurrerint, primò leniter (non autem cum detestatio-
ne) avertendi oculi mentis nostræ, ne videant vanitatem, ac nemadmodum si erravisse à via, in eam statim, & locum propositum redeundum est. Quid si turba phantasmatum in-
et? numquam tamen cedendum hosti: sed oculos ad Deum tollere mox oportet, pluribusque rursus fides vivificanda di-
nae præsentia: si neque id sufficit, ea quæ jam diximus de præ-
teritis & futuris per interrogaciones expendenda sunt. v. g. per-
contetur ex se:

Quorsum ista cogitamus coram te, Deus meus; cum id quod
scitum est, tu solus ut velut infectum sit, efficere possis: quod
faciendum verò, tu solus perficere, qui omnia in nobis opera-
s? Quomodo igitur avertar à te unica spes mea? nonne hæc
sollicitudo mea est injuria tua? & prodesse mihi non poterit?
non facere possum quidquam absque te? Certè si beneficium ac-
cipis, anima mea, quoties cum Deo loqui permittieris; quomo-
do ei injurias dicere audes? Cogitatio enim nostra, locutio no-
stra: tunc sic mancipio loquerere ut modò Deo? quid si hæc
omnes audirent quæ versas animo? Itane tibi vilis, coram
quo tremunt potestates? usquequo provocabis iram ejus, qui
ecce post tot evagationes tuas præ amore provocari ad iram
non posse videtur, verè mitis & humilis corde?

Præterea utile fingere se alterum à se, sibi que quasi concio-
ari, vel cum Deo, Sanctis, Patronis; aut Angèlo Custode de-
iis animi corporisque miseris tractare, & vicissim quasi audi-
ere respondentem, ut in Echone audienda fieri solet. Quando
autem animus longo tempore distractus est, aliquo recessu
minus vel paucorum dierum, eum ad se revocare, vel saltem cre-
rioribus per diem orationibus valdè conducit. O infelix illo-
rum fors, quorum vita ita negotiosa est, ut tamen coram Deo
negotiosa; eò quòd mundo & negotiis ita tota tribuatur, ut vix
die horam, è mense diem, ex annis hebdomadam sibi, & salu-
s negotio tribuere queant!

Observa etiam Primò, non mediocriter attentionem juva-
re, quæcumque ad pacem animi impetrandam pertinent; uti-
tiam, cum secundo successu oratio fluit, humilitatem confer-
are: ideò enim sæpè consolatio in oratione adimitur, quia
et illam anima sui ignara inflatur, itaque evenit quod Salo-

*Quomodo
in oratione
distractioni-
bus resisten-
dum:*

*Quæstiones
utiles contra
distractiones:*

*Finge te aliquid
à te.*

*Echo spiri-
tualis.*

*Infelix qui
vacat aliis
plus quàm
sibi.*

*Humilitas
laudanda.*

*Prov. 25.
Serm. 54.
in Cant.*

mon ait: Qui mel multum comedit, non est ei bonum. In qua-
rem sanctus Bernardus appositè: Superbia, inquit, inventa est
in me, & Dominus declinavit in irâ à servo suo: hinc ista ste-
rilitas animæ meæ, & devotionis inopia quam patior, non
compungi ad lacrymas queo, non sapit psalmus, non legere
libet, non orare delectat, meditationes solitas non invenio. ubi
est illa inebriatio spiritus? ubi mentis serenitas, & gaudium
& pax in Spiritu sancto? Post hæc sic rursus scribit: In ve-
ritate didici, nihil æquè efficax esse ad gratiam promerendam
retinendam, recuperandam, quàm si omni tempore coram
Deo inveniaris non altum sapere, sed timere. Beatus homo
qui semper est pavidus. Time ergò cum amiseris gratiam, time
cum abierit, time cum denuò revertetur: & hoc est semper
pavidum esse. Succedant vicissim in animo tres isti timores;
secundùm quod gratia vel adesse dignatur, vel offensa reced-
dere, seu iterum placata redire sentietur. Cum adest time, ne
non dignè opereris ex ea. Videte, inquit Apostolus, ne in ve-
scuum gratiam Dei recipiatis. quid si recesserit, num multo
magis nunc timendum? planè multo magis: quia ubi defecit
tibi gratia, deficis tu. Time ergo subtractâ gratiâ, tamquam
mox casurus: time & contremisce Deo tibi, ut sentis, irato: time
me, quia reliquit te custodia tua. nec dubites causam esse su-
perbiam, etiamsi non appareat, etiamsi nihil tibi conscius sit
quod enim tu nescis, scit Deus, & qui te judicat, ipse est. Num
quid qui humilibus dat gratiam, humili auferet datam? Ergo
argumentum superbiæ, privatio est gratiæ, quamquam interdum
subtrahitur gratia, sive retrahitur, non pro superbiâ, quæ
jam est, sed quæ futura est nisi subtrahatur.

*Prov. 28.
Tres timores
utiles in ani-
mam.*

2. Cor. 6.

*Superbia
gratia nos
privat.*

*In vocali
oratione quo
modo atten-
sio fovenda.
Inspiratio-
nes annotan-
da triplici
causa.*

Secundò observa, quod etsi aliqua ex iis quæ dicta, in oratione
mentali ferè solum usus sint, in vocali tamen pleraque
etiam valent, ac præterea in eâ expedit sæpè animum elevari
maximè initio & fine Psalmorum autem singulos certo fine a
que intentione, varioque etiam situ pio ac decenti; ac vari-
cum Patronis, ac Sanctorum choris recitare.

Observe Tertio, valde utilem esse praxim quorundam, quæ
inspiraciones sanctas & illustrationes ac desideria annotant.
Et verò id maximè operè juvat, Primò, quia sic Domino placuisse
testantur Sanctorum scripta: quibus ut id facerent, & donorum
rationem haberent, mandavit; Secundò, ut in tempore ariditatis,
præteritæ irrogationis cælestis aquæ, verbis spiritus plenis,
velut cisternâ fideli asserventur: itaque fieri ut reliquæ cogitationis
sanctæ diem festum agant in animâ nostrâ. Id se spectasse in
Manualis sui scriptione S. Augustinus scribit.

etur. Tertiò, quia proposita scripta, uti contractus in humanis, plus habere videntur firmitatis, plus verecundia: & pudoris, dum iterum leguntur & negliguntur. Modus itaque scribendi erit, verbi gratiâ. Gratias tibi ago Domine, quòd die 25. Decemb. 1619. dignatus fuisti aperire precium paupertatis tuâ; quam cum esses dives, propter me assumpsisti, ut erudires me, &c. Propono igitur per gratiam tuam (nihil enim possum ex me) pauperes hodie tali occasione N. & deinceps eleëmofynâ spiritali & corporali sic & sic juvare, pauperes ullos amicos non averfari, sed contrâ eos præ aliis solari. Vtinam dirigantur iâ meâ ad custodiendas justificationes tuas. *Modus scribendi illuminationes. Psalm. 116.*

Observe Quartò, ut sæpiùs dictum, aliquam jaculatoriam esse assumendam, quâ quis meditationis fructum ruminare, & conservare ignem, quem in meditatione suâ exardescere dicitur David, per diem possit. Quales hic tibi subjicio cuiusvis pio confiderio fovendo accommodatas. *Psalm. 36.*

Dignatus es, ut sup. p. 10.

IACVLATORIA,

*Quibus cujusvis Meditationis fructus ruminare
Asceta per diem poterit.*

- Pfalm. 15. **N**Otas mihi fecisti vias vita, adimplebis me latitiâ cum vultu tuo, delectationes in dextera tua usque in finem.
- Pfalm. 18. Cognovi Domine, quia equitas iudicia tua, in veritate tua humiliasti me.
- Ibidem. In justificationibus tuis meditabor, non obliuiscar sermones tuos.
- Pfalm. 76. Et meditabor in omnibus operibus tuis, & in adinventionibus tuis exercebor.
- Pfalm. 17. Et ero immaculatus cum eo, & observabo me ab iniquitate mea.
- Pfalm. 61. Nonne Deo subiecta erit anima mea? ab ipso enim salutare meum.
- Pfalm. 85. Deduc me, Domine, in via tua, & ingrediar in veritate tua, latebitur cor meum, ut timeat nomen tuum.

FINIS LIBRI SECVNDI.

LIBER TERTIVS

VIA

PERFECTORVM.

VIGESIMÆNONÆ IMAGINIS A N N O T A T I O.

Baruch 3.

Disce, ubi sit prudentia, ubi sit virtus, ubi sit intellectus; ut scias simul, ubi sit longiturnitas vitæ & victus, ubi sit lumen oculorum, & pax. Quis invenit locum ejus? & quis intravit in thesauros ejus?

Multi dicunt: *Quis ostendit nobis bona? ecce indicabo tibi, quid sit bonum, & quid Dominus requirat à te: utique facere judicium (si enim nosmetipsos frequente examine ut A hic, judicaverimus, non judicabimur à Domino) & diligere misericordiam, aliorum defectus tolerando, & B sollicitum ambulare cum Deo tuo. Hoc pacto enim, & C crebrâ passionis Christi meditatione, ac D contemplatione, & E Pœnitentiæ ac sanctissimi Sacramenti frequentatione, & maximè E amore Dei & proximi, pervenies ad veram animi tranquillitatem, & locum, ubi est lumen oculorum, & pax quæ exsuperat omnem sensum; præsertim si, saltem in solitudine cordis, pijs istis exercitationibus animam tuam excolueris.*

SIMILIS FACTVS SVM PEL-
LICANO SOLITVDINIS. *Psal. ciii.*

P R Æ F A T I O.

V O B V S libris prioribus actum de viâ Incipientium, ac Proficientium, & auxilijs in eâ. Hoc libro de Perfectorum viâ, & eorum exercitijs agendum est.

quæ, uti dictum; non ita eorum sunt, quin & aliorum. Ferè enim, parte saltem aliquâ, quævis exercitia omnibus sunt communia, uti virtutes omnes: sed perfecti perfectiùs ea possident, & exercent. Perfectos appello, non ex omni parte: quis enim ille est? Imò verò, inquit Bernardus, nemo perfectus est, qui perfectior esse non appetit; sed eos, qui in virtute, maximè humilitatis & charitatis, magnos progressus fecerunt.

Cùm autem Perfectio cõsistat in Dei amore, de illo, atque de iis, quæ maximè ad eum, animam Christianam disponunt, hîc agitur. Sunt tria, animi puritas, quæ frequenti renovatione, & sui discussione ac confessione, cum divinâ gratiâ paratur. Dixi, cum divinâ gratiâ: quis enim potest facere mundum de immundo conceptum semine? nõne ille solus, qui scrutatur corda & renes? Verùm id non sufficit: sed speculo animæ purgato oportet illud irradiari à sole justitiæ. Quomodo autem id commodiùs futurum est, quàm frequenti communione, & Christi crucifixi amantissimi Domini nostri attentâ conside-

*Bern. ep. 34.
ad Drog.*

ratione? & purâ intentione in omnibus actionibus nostris, quâ actiones nostras in Deum dirigamus, gratissimumque divinæ bonitati offeramus sacrificium; eumque in omnibus creaturis, & omnes in eo amemus? Dehinc ad præsentiam divinam crebrò habendam ascendit anima: atque in illo meridie, & sui creatoris aspectu vulnerata, amore illo æterno accenditur, amore quo non tantùm illum stringit amantissimis amplexibus, sed omnia ad eum trahit, omnia in eo videt, & illum unum in omnibus intuetur, nihil novit nisi IESUM, & hunc crucifixum; illum in pueris puerum, speciosum præ filijs hominum; in juvenibus juvenem crescentem gratiâ apud Deum & homines; in viro virum perfectum, & sponsum suum. Hunc ubi invenerit diu quæsitum, diu desideratum, & mille suspirijs vocatum, complectitur ubicumque sit, quidquid agat, sive comedat, sive bibat, sive quicquid aliud agat, omnia propter eum agit, qui se dilexit: in eoque vivit, moritur, & quiescit; quiescit, inquam, contemplationis quiete; sedetque in pulcritudine pacis, & requie opulentâ, & notas salutis consequitur, testimonium perhibente Spiritu Sancto, quòd filius sit Patris cælestis, Patris misericordiarum, & Deus totius consolationis.

*Præsentia
Dei est meri-
dies.*

*Intentio
pura.*

CAPVT I.

De perfectione, in quo ea consistat.

QUONIAM de perfectione hinc agendum erit; forsitan optes scire, ac merito, in qua virtute maxime perfectio sita sit. Itaque *Perfectio in paucis hæc accipe. Primò, non consistere in gratiis gratis datis, ut miraculorum gratia, sublimis contemplationis, & orationis: non magna, etiamsi sit infusa, scientia, ut in Salomone ait: neque in status perfectione, etsi foret is Angelicus: neque in severioris disciplinæ observantia, neque in castitatis præstantia. ad quam illa ordinatur. sed sunt quidem ea magna ad sanctitatem præsidia, quæ in charitate consistit, non tamen illa perfectio sunt, sicut nec miracula patrare, etsi hæc magna sanctitatis indicia, de quibus Dominus dixit: verumtamen in hoc nolite gaudere, quia spiritus subjiciantur vobis, & ut dixi teste Gregorio, sanctitatem ostendant, non faciant. Consistit verò perfectio in charitate Dei, & proximi; plenitudo enim legis est dilectio; atque adeò, etsi linguis, ait Apostolus, hominum loquar & Angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum velut æs sonans, & cymbalum tinniens. Etsi habuero prophetiam, & noviverim mysteria omnia, & omnem scientiam: & si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam; charitatem autem non habuero, nihil sum. Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, & si tradidero corpus meum, ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.*

Duplex verò est charitas; alia concupiscentiæ, quâ *Charitas duplex.* amamus Deum propter nos, & bonum nostrum: alia amicitæ: quâ amamus illum non propter nos, sed propter seipsum, & bonitatem suam; & in hac perfectio est. Non sine præmio quidem diligitur Deus, etsi absque *Bern. de dilig. Deo.*

præmij intuitu diligendus sit. vacua namque vera charitas esse non potest, nec tamen mercenaria est. Id verò intellige non de charitate afficiente solùm, sed de efficiente. neque enim gaudere solùm de bonis Dei, præsentia, & al'loquio ejus, veram charitatem arguit: sed impulsus ad seruandum mandata & consilia ejus. Nam, ut Gregorius, probatio dilectionis, exhibitio est operis. Et D Ioannes, Filioli, ait, non diligamus verbo, neque linguâ, sed opere & veritate. Quod egregiè Richardus explicat, dicens: Affectuosa dilectio, quâ superiùs dilectionem animæ significari diximus, interdum plus afficit minùs diligentem, minùs perfectiorem. Non enim tantum diligit quisque, quantum sentit, & quantum in illo statu diligere sibi videtur; sed quantum in virtute & charitate fundatus fuit, & in seruandis mandatis fidelis habetur. Dulcis in Deum affectus quodammodo carnalis est, & fallax, & humanitatis interdum potiùs, quàm gratiæ; cordis, quàm spiritus; sensualitatis, quàm rationis. Quid verò aliud Veritas ipsa declarat, dicens: Qui habet mandata mea, & seruat, hic est qui diligit me? Diligere autem eum debemus ex toto corde, ex tota anima, ex tota mente, & ex omnibus viribus nostris. Ex toto corde, ait Chrysostramus, id est, cor tuum non sit inclinatum ad ullius rei dilectionem ampliùs, quàm ad Dei: nec delecteris in aliqua specie mundi ampliùs, quàm in Deo, non in honoribus, non in auro, &c. sed hæc omnia existimes tibi esse in Deo, ut præ omnibus Deum ames. Totum, uides, cor sibi præberi vult, totamque animam: igitur aliquid ames non propter eum, minùs eum amas, & imperfectè. Sed oportet pro perfectione omnem creaturæ affectum in auctorem ipsum transferre. Fiet verò id primò, si eum exuas. quo pacto? inquires. dic mihi: quid odisti? nõnne noxium, pestiferum, majoris boni impedimentum? Hoc tibi verè est amor creaturæ, quo d. Creatoris amore aliquid detrahis, cùm eum etiã totum cord

*Probatio
charitatis.*

*Gregor.
1. Ioan. 3.*

*Richard in
Cant. 6. 6.*

*Non tãtum
quis diligit
quantum
sensit.*

*Diligere
Deum ex
toto corde
quid sit.
Chrysostr. in
Imperf. sup.
Mat. hom.*

*Creatura
affectus quo-
modo sit ex-
uandus.*

orde, animâ, ac viribus ames, dignè tamen nequeas
 mare, qui omne bonum tuum est, & summa bonorû.
 i verò insuper infinities perfectiùs, hoc ipsum quod-
 umque est creatum bonum, in Deo esse scias, eo que te
 posse frui, quæ poterit creatura te decipere, & divide-
 re cor tuum? Hoc est quod eleganter Thom. à Kempis:
 Cui omnia unum sunt, & omnia ad unû trahit, & om-
 nia in uno videt, potest stabilis corde, & in Deo paci-
 cus permanere. In cælesti beatitudine erit Deus unus
 omnia in omnibus; in ea autem quæ in hac lacryma-
 um valle obtinetur, idem aliquâ ratione perfecti con-
 sequuntur. omnia enim ad Deum trahunt, & omnibus
 trahuntur ad eum: omnia in eo vident, quia tamquam
 ternæ lucis radiolos minimos quidquid creatum est,
 trahuntur, illis que velut scalis ad eum tendunt: omnia
 a eo habent, ut verè cum B. Francisco dicant, Deus
 meus, Deus cordis mei, & omnia, ideòq; & opes, & ho-
 ores, famam, favorem, parentes, liberos, amicos, &
 quidquid haberi potest, potiùs quàm ei displiceât, per-
 unt libenter, imò & ultrò projiciunt & despiciunt;
 in primis seipfos, animam que suam oderunt & perdût,
 ut inveniant eam: ea libenter, sicut puer crepundia &
 onchilia daret, ut regnum consequeretur. Et verò o-
 mnes Christiani parati esse debent opes, famâ, vitam &
 omnia potiùs amittere, quàm Dei gratiam, quod est di-
 gere Deum super omnia: adeò ut potiùs quàm Deum
 offendant, libenter, uxore, liberis, opibus, honoribus,
 & vita ipsa, ut omnes Martyres, spolientur. Vnde colli-
 ge affectum omnem ab omnibus erga creata tēperan-
 tum esse, à perfectis etiâ abnegandum. Perfectus enim
 servus Christi. ut Hier. ait, nihil præter Christum habet,
 ut si quid præter Christum habet, perfectus nō est. Ad
 quod libri de vanitate mundi inducunt. Vanitate enim
 rerum humanarum perspecta, earum æstimatio minui-
 tur & amor, quo infelix homo in certâ perniciem tra-
 hitur sui amore illusus. Et enim amor sui, seu cupiditas,

*De imit.
Christi. l. 1.
cap. 3.
1. Cor. 13.
Perfecti mo-
res.*

*Qualiter
Christianus
se habere de-
beat.*

*Epist. 1. ad
Heliodor.*

*Libri de
mundi vani-
tate ad
quid utiles.*

*Aug. ser. 39.
de Temp.*

juxta August. radix omnium malorum est, & radix omnium bonorum est charitas. Quæcumque enim appetimus creata, ea propter amorem nostri, eoque impulsu appetimus De quo pluribus jam actum est secundo libro, & declaratum, quemadmodum odio sui superandus sit, ut charitas Dei diffundatur in cordibus nostris per Spiritum sanctum. Ac bonorum quidem cupiditas, paupertate vincenda; commodorum corporis & voluptatum & propinquorum, abnegatione eorum; voluntatis vero propriæ, libertatis & honoris,

*Anima pur-
gata à crea-
tura amore
volat, &c.*

renuntiatione atque obedientiâ. Quæ autem hoc consecuta fuerit anima, per se in Deum tendit, ut aperta fornace, ignis; ut suber quod sub aqua depressum fuit, sublato pondere supernatat: ita enim anima creaturarum amore liberata, evolat, & velut acus nautica in suo Septemtrione, id est, Deo, conquiescit, ei que adhæret, & unus spiritus fit cum eo: denique idem vult & non vult quod est perfecta cum Deo amicitia, & ipsa perfectio Hoc Dominus IESVS apertè testatus est, dicens: Non rogo pro eis tantum, sed pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me, ut omnes unum sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, ut & ipsi in nobis unum sint, & aliàs ait, Quæ est mater mea, & qui sunt fratres mei? quicumque fecerit voluntatem Patris mei, qui in cælis est, ipse meus frater, & soror, & mater est. Ecce quàm arcta conjunctio inter animam

Ioan. 17.

Matth. 12.

*Conjunctio
animæ cum
Deo.*

2. Cor. 15.

& Deum? quanta, & quàm sincera amicitia? Quomodo verò, dices, differunt iusti inter se, perfecti ab imperfectis, cum hi etiam potiùs omnia, quàm Deum deserere debeant? Respondeo, ut reges à rusticis, ab infirmo robustus: eo modo quo stella differt à stellâ in claritate; quo semina, quorum unum trigesimum, aliud sexagesimum, aliud centesimum fructum profert, quo institores, quorum alius duo talenta, alius tria, alius quinque superlucatur. Perfectus, inquam, facit omnes voluntates Dei, ut de Davide dicitur. ad quoc

Apost

Apost. Iacobus hortatur dicens: Ut sitis perfecti, & integri, in nullo deficientes, imperfectus ea ferè tantùm facit, quæ sub æternæ gehennæ supplicio mandantur. Perfectus omnibus potentiis adhærere Deo nititur: intellectum enim captivat in obsequium fidei, & in omnibus operibus Deum laudat; memoriâ eum præsentem ubique habet, voluntate eum in omnibus creaturis amando, ei adhæret: non loquitur, nisi sermones Dei, & ex ejus amore: non administrat, nisi ex virtute quam administrat Deus, qui omnia ei tribuit: ex omnibus quæ videt, audit, gustat, sentit, in Deum assurgit, omnes ad eum adducere nititur, ubique aliquid Dei videt quod amet: & quia novit separare preciosum à vii, ita amat creata, ut perea in potentias Domini introëat, & ferventissimam fornacem amoris, quam beneficia omni creaturæ præstita propter nos, & nobis in his, quasi cinnanomum & balsamum accendunt in odorem suavitatis. Præcepta omnia servat, illa enim ordinantur ad removenda ea, quæ sunt charitati contraria, cum quibus charitas esse non potest. Consilia autem ordinantur ad removenda impedimenta actus charitatis, quæ tamen charitati non contrariantur: sicut est matrimonium, occupatio negotiationum sæcularium, & alia hujusmodi. Ex quo liquet perfectum eum virum appellari, qui non solùm nullius mortalis culpæ reus est, sed longè etiam abest ab iis, quæ nos ad eum pertrahunt, & à virtute impediunt: sive, perfectio consistit in optimo usu virtutum, ac tollendis impedimentis oppositis charitati, & eandem remorantibus; deinde in ipso divini amoris affectu, qui finis est legis. Hinc Dominus: Ego sum A & O, principium & finis: & aptè Gregor. Virtutis principium & finis, est dilectio. Apostolus verò, Finis præcepti est charitas, de corde puro, & conscientiâ bonâ, & fide non fictâ. hæc omnium fundamentum est bonorum. Immo credere esse Deum, omnia mala arcet, omnia

Iacobi 1.

Quomodo
perfectus tri-
bus anima
potentiis
utitur.

In omnibus
Deum videt
perfectus.

D. Thom. 2.
2. q. 184. a. 3.
Præcepta
Dei ad quid
ordinata.

Quis perfe-
ctus.

Hom. 23. ad
Rom.

1. Tim. 1.
Charitas est
finis & ini-
tium.

bona

*Fides viva
quid opere-
tur, peccata
remouet,
Eke*

bona inserit. Dic mihi qui credit Deum esse omnipo-
tentem, omniscium, & optimum, simulabitne, & fal-
lere sperabit impunè, ac superbiet? Nõne scire eum
novit, & despiciere superbos, ac omnem extollentem se
humiliare, & exaltare in æternum humiliantem se.
Avarus erit, qui Deum habere se posse novit, & omni-
in eo? nimis certè avarus, cui ille non sufficit. Luxurio-
sus, cui ille fons gaudij, & Deus totius consolationis
ad manum est? Invidebit, qui scit Deo fieri, quod pro-
ximo: Dei esse voluntatem, ut ille his bonis ornatur? an
verò malum, aut minùs providum ejus consilium judi-
cabit? Gulosus, qui momentaneam voluptatem po-
test in Deo æternam facere, si illam velit aspernari? Cui
verò iracundus irascetur? Deo? qui dixit, Qui vos tan-
git, tangit pupillam oculi mei? quomodo erit acedio-
sus, ignavus, qui quãtis sese bonis exuat, quantis ærum-
nis induat, agnoscit? Quòd si fides hæc præstat, longè
magis charitas. Ex hac charitate erga Deum, fluit amor
proximi: fluvius, inquam, pacis, cordis dulcedo, & ver-
bum dulce, & opera misericordiæ, maximè spiritualia:
qui enim amat proximum, in bonis omnibus illi con-
sentit, mala potissimùm animæ ab eo, quoad potest, at-
cet, bona procurat, neminem temerè judicat, nemini
obloquitur, juvat omnes opere & exemplo.

*Ex charita-
te Dei fluit
amor proxi-
mi.*

*An quisvis
possit esse
perfectus.
Col. 10. c. ult.*

Sed quæres, an quisvis ad perfectionem pervenire
possit? Respondeo omninò, quocumque in statu posi-
tus sit, licet alius alio magis sit accommodatus ad eam.
Cassian. ait, Constat neminem prorsus ob imperitiam
litterarum ab perfectione cordis excludi, nec rusticita-
tè obesse ad capeffendam animæ puritatem: imò cum sit
cum simplicibus Dei sermocinatio, hos ferè ad altiorè
gradum sanctitatis evehit, ut non gloriatur omnis caro
in conspectu ejus. Non potes orare, contemplari, cre-
brò confiteri & communicare, sanctam austeritatem
æmulari; patiens esto, & humilis, dilige opere & veritate
proximum & Deum, voluntatem ejus in omnibus lauda;

&

acquires preciosam margaritam, thesaurum, sapien-
tiam, veram perfectionem.

CAPVT II.

*Meditatio de Imitatione Christi Domini, in quo
omnis perfectionis exemplar.*

CHRISTVS. PVNCTVM I. Fili, vis venire post me?
vis perfectus esse? audi igitur me, qui animam
meam posui pro te: Qui vult venire post me, tollat cruce-
m suam, & sequatur me; si quis enim venit post me,
& non odit Patrem suum, & matrem suam, adhuc au-
tem & animam suam, non potest, non potest meus esse
discipulus. Considera quis te vocet, quem vocet, & quò.
quo item præmio. Spei, fidei & charitatis affectus ex-
cita. Luc. 14.

PVNCTVM II. Exemplum dedi vobis, ut quemad-
modum ego feci, ita & vos faciatis. Admirare & imi-
tare.

PVNCTVM III. Qui mihi ministrat, me sequatur, &
ubi ego sum, illic & minister meus erit. Credis hæc? &
nonne per gratiam meam me sequi potes? cur igitur,
non obedis voci meæ?

Eadem diducta.

HOMO. Effundo in conspectu tuo, Domine, oratio-
nem meam, & tribulationem meam ante te pronun-
tio; etenim ecce universus orbis in maligno positus,
& in erroribus mille quasi deviis, & non est qui redu-
cat nos in viam rectam, nisi tu, bone JESV, qui es via,
veritas, & vita. Vias tuas, Domine, demonstra mihi, &
semitas tuas edoce me. Omnis siquidem creatura de-
cipula est, & laqueus pedibus insipientium! Et eheu!
quot video, ô Bonitas, ô Pater misericordiarum, quot
video perire abstractos & illectos ab ea! Quid faciam,
Deus meus, inter tot hostes, & tot laqueos, quibus te-
gitur universus orbis? quid in tanta caligine, & tot jam
coram

Præsentia

Dei.

Pf. 141.

*Mundus in
errore.*

*Creatura
decipula.*

coram me præcipitiis? Quando, quando, sedenti in te nebris, & umbrâ mortis orieris mihi lux, & vita mea, ut sequar vestigia pedum tuorum?

Christi sequela necessaria,

Matth. 5.

Deus descendit de caelo, ut sequeretur eum homo, tu recusas.
Sap. 7.

Galat. 2.

Christus in omni actione imitandus.
Rom. 9.

IESVS. Ecce veni, veni, sequere me; Nonne enim ego sum lux mundi? errare times, & rectam viam ad perfectionem quæris? Ecce ego sum via. Quid? an falli metuis, cum paupertatem præ opibus, crucem præ delictis & honoribus offero? Atqui ego sum bonitas in te propensissima, & diffidis mihi qui te sic redemi? ego sum veritas: quid dubitas aut metuis, damna, pericula mortem, nonne sum tibi salus & vita & omnia? ego veni & venio ut vitam habeas, & abundantius habeas sanguine meo partam, & quidem sempiternam. Nonne qui habitabam lucem inaccessibilem, ex invisibili factus sum visibilis, ut redemptus à me, non jam Patrem prævaricatorem in superbia, gula, &c. sequerere; sed me humillimum & patientissimum, & imitareris me qui sum speculum sine macula, figura substantiæ Patris, in quo habitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter, ut divinitas mea in humanitate vobis præluceret, & actiones hujus ab illâ etiam fieri sciretis. Cum homo mortalis, passibilis, & similis vobis factus sum, & ut homo operatus, nisi ut te divinitatis meæ facerem participem, si humanitatis essem imitator? Si præscripsi medicinam, ipse prior hausi ut tu sequerere, & in singulis actionibus id mihi propositum fuit, ut nominatim tu imitareris, quod intelligebat Apostolus meus, dicēs: Qui dilexit me, & tradidit semetipsum pro me.

HOMO. Id cupio, & in omni cogitatione, verbo, & actione te velut depingere, & opus meum tuo in omni etiam ætate conformare: sic enim video, soles Sancto ad tuum exemplar similes facere, itaque in omni etiam ætate te imitari cupio, te præsentem quasi intueri. Benedictus sis in æternum, in æternum, in æternum, bone IESV. Utinam, utinam cum Apostolo dicere possem: Nos autem non spiritum hujus mundi accepimus, sed spi-

SPIRITUS

virum, qui ex Deo est; quos enim Pater tuus elegit. Etiam vocavit, ut sint conformes imagini filii sui, & dedit te præceptorem, & ducem gentibus. Itaque non potest aliquid scire nisi te **JESVM** crucifixum, ut sicut apostoli speculati Deum in te revelatâ facie transformati sunt de fide in fidem; ita ego ad honorem tuum descendam in te, & de claritate in claritatem transeam, & vivam in te **S. Paulus**: Ideo apparuit gratia Dei Salvatoris nostri omnibus hominibus erudiens nos, ut abegantes impietatem & sæcularia desideria, sobriè & castè & piè vivamus in hoc sæculo. Inspice ergo & fac cundum exemplar, quod ex infinitâ charitate tibi à Patre Luminum monstratum est. Abjice opera tenebrarum, & indue arma lucis, immò induere Dominum **JESVM** Christum, ut possis comprehendere quæ sit longitudo, latitudo, sublimitas, & profundum; & scire præ eminentem scientiæ charitatem Dei, aspiciens in omni horâ, & tempore auctorem fidei & consummationem **JESVM**.

*Isaia 55.**Tit. 2.**Exodi 25.**Rom. 13.**Ephes. 3.*

HOMO. Utinam mihi liceat, ô Beate Paule, tecum vivere: Vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus! Utinam ô **B. Virgo**, quæ à Christi Nativitate in singulis actionibus divinitatis lucem in humanitate micantem peculiariter es imitata, tanquam speculum nitidissimum Soli justitiæ oppositum, te sequi possim! Utinam tu Mater nostri amantissima, velut olim Rebecca Jacobum induit vestibus Primogeniti sui, sic tu me Christo **JESV**, & des ut oportet offerre æterno Patri corpus & sanguinem ipsius in cibum, quo libenter sum vesci nosti! Utinam, amantissime **JESV**, cum vehementer cupias, me imitari te facias, ut in omni vitâ meâ portem imaginem tuam, meliùs quàm sindon la, & sanctissimum Veronicæ linteum, aut ad Abaram missum amoris tui monumentum: pone te sinaculum super cor meum, & omnes actiones meas in illo enim gloria tua, & charitatis tuæ pignus erga

*B. V. & San.**cti Christi sunt imitati.**Genes. 27.*

nos est, si imaginem ad quam creati sumus, sic in nobis restituas, & tuam animæ nostræ imprimas, ô IESV pro me crucifixe, uti etiam corporaliter in electis tuis Francisco & Catharinâ Senensi declarasti.

CHRISTVS. Fili, uti te creavi ad imaginem ac similitudinem meam; ita te recreavi, redemi, ut similis me fieres; utque in creatione mundi ideam meam secutus sum sempiternam, ita in renovatione, & omnium etiam minimarum gratiarum largitione Pater meus respicit in faciem meam filii sui? & hoc spectat ut mihi similis evadas.

Romans. 8.

Omnes debent Christo conformari.

HOMO. Ita credo firmâ fide, nam quos Majestas tua, ô Pater æterne, præscivit & prædestinavit conformes fieri imaginis filii sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Sis benedictus in æternum & tu, ô IESV, ô via, veritas, & vita; spes mea quæ de tenebris facis lumen splendescere. Quid ultra hæreo? quis nisi fatuus deliberare potest, an te sequi lucem inquam in tenebris velit? sed eheu! verè dixit Domine: Dilexerunt homines magis tenebras quàm lucem: quas quidem sic & sic N. dilexi. At nunc ab ut amem illud abs te omne bonum, & te ipsum non propter te: Absit mihi gloriari nisi in cruce tuâ, benignissime Domine mi. Detestor insipientiam meam, sequar te, ô æterna Sapiencia, quocunque ieris Roma meus & Deus meus; scio enim si te sequar, errare non queo. Qui sequitur te, non ambulat in tenebris, qui videt & sequitur te, videt & sequitur eum qui misit.

Joan. 12.

CHRISTVS. Nónne hoc vel nomen tuum, ô Christiane, exigit à te, ut hoc exemplum quod tibi in monte Calvaria monstravi sequaris, quando & cum clamore valido sanguinis mei clamantis de terrâ, & de arâ crucis in vita vi exemplo meo, reipsâ dicens: Qui vult venire post me, tollat crucem suam, & sequatur me, qui non accipit crucem suam, & sequitur me, non

re dignus. *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ fide*, vel
Jesv Magister.

HOMO. Ita Domine, & olim per Apostolum tuum
 conuisti, dicentem: Imitatores mei estote, sicut & ego
 Christi. & per alium iterum: Christus passus est pro
 vobis, vobis relinquens exemplum ut sequamini vesti-
 gia eius. O vestigia amabilissima animæ meæ! ô quàm
 preciosi pedes tui; euangelizantis pacem, euangelizan-
 tis bonam! Utinam irrigem omnia vestigia quæ pro me
 persuisisti, & lacrymis & sanguine meo, & pes meus sit in
 viâ rectâ, ut inueniam te. Wenceslai tui vestigia nivi
 impressa insistentis iisdem & sequentis, non plantas
 tantùm, sed totum corpus sacro calore recreavit: quan-
 tum magis tua, Redemptor mi, cum sis ignis ardens, &
 non deficiens? Scio igitur nos vocatos omnes ut te se-
 quamur, sed cheu! quàm multi declinaverunt etiam
 religiosi, qui tamen ad hoc vocati ut te propiùs imi-
 tantur: & perfectionem sequantur.

*Vestigia
Christi sequi
dulce.*

CHRISTVS. Exemplum quidem dedi vobis omni-
 bus, sed maximè Ecclesiasticis & Religiosis, ut quem-
 admodum ego feci, ita & vos faciatis. Age actiones tuas
 manè in vesperam considera, meisque compone, &
 vide an exemplum meum sequaris. Non enim feci ta-
 ler omni nationi, & iudicia mea non sic, ut tibi mani-
 stavi eis. *Haccine vera*, ut sup. pag. 7.

Psalms. 147.

HOMO. Operuit confusio faciem meam, dum Te
 deo viam; & meditor & lego, me hortor ut ineam.
 Quid hoc dementiæ? viâ planâ, & rectâ relicta, mille
 precipitiis & periculis scatentem, sic N. sequi, & inire?
 Deus meus! ô bonitas! miserere & trahe me post me,
 ut sequar te; etsi enim viam ad perfectionem, ad beati-
 tudinem infinitâ bonitate tuâ ostendas, ecce quàm tar-
 è cheu sequor: etsi, ô lux mea, appareas mihi in tene-
 ris meis, non confugio ad te, non uti debeo, sequor
 te. Trahe igitur me, & sequar quocunque ieris, siue in
 vitâ siue in mortem. paratû cor meû, paratû cor meum.

Resignatio.

CHRISTVS. Veni & sequere. neque pigebit in æternum; sed qui mihi ministrat, me sequatur, & ubi ego sum, illic & Minister meus erit, & sedebit mecum in throno meo. Verùm regnum meum vim patitur, & violenti rapiunt illud. Vis ergo tibi, vis illi sic vim facere, & in terribili iudicio audire dulcissimum verbum? Venite, possidete regnum, quod vobis paratum est: constitutione mundi?

HOMO. Volo, volo, gratiâ tuâ, bone IESV, & cupio atque amo te toto corde meo.

*Christus Rex
& Dux no-
ster.*

IESVS. Ecce hoc est consilium meum, postquam princeps tenebrarum, & mundi hujus infinitas prope animas seduxit, & diluuium peccatorum inundavit cupio, ut fortis armatus, diripere spolia impiorum, & animas perditas quærere, & salvas facere. Ad hoc descendit ut gigas ad currendam viam. Vis militiæ meæ nomen dare? si dederis, dabo tibi edere de ligno vitæ & accumbere ad mensam meam in regno Patris mei & Regem te constituam in sempiternum. Credis hæc ita sese habere? quid ergo moraris contemptum tu pro honore mundi amplecti, paupertatem pro divitiis mortificationem pro deliciis, id quæ tantum ad momentum vitæ pro longâ & felicissimâ æternitate? Filii mi, putas si mundus, aut Rex quispiam tantum offerre militi suo, eum pauci sequerentur; præsertim si eundem victum, vestitum, habitationem etiam vilissimam caloni offerret, quo ipse Rex uteretur, uti me facere vis des?

*Miles mundi no-
con-
sundit.*

HOMO. Omnes equidem cum sequerentur, immò parvo stipendio magna, & innumera pericula, ac labores adit; atque ad eò deposcit miles; & me pudebit tu Domine IESV sequi Rex regum, & Domine dominantium? mansuetudinem inquam, charitatem & humilitatem, ac patientiam: præsertim cum assiduè sonet vox tua in auribus meis, vox inquam illa tua dulcis: Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde.

JESVS. Quid ergo moramini; ego ante vos ibo, & *Isaia 45.*
 prios terræ humiliabo: Neque est, quod mortem
 timeas: Qui enim manducat meam carnem, & bibit
 meum sanguinem, habet in se vitam æternam. Si fa-
 rem quis timeat, ego sum panis, qui de cælo descen-
 di, ut manducet me, & vivat propter me. Si sitim, ecce
 sanguis meus verè est potus, quem ex nunc tibi offero
 pratum, *hic affectum gratitudinis excita.* Denique, quod
 postolis, hoc tibi dico: Quando nisi vos sine saccul-
 l, aut perâ, numquid aliquid defuit nobis? Responde-
 rent, nihil. At forsitan non potes onus militiæ meæ fer-
 verum nõne dixi: Venite ad me omnes, qui labo- *Matth. 11.*
 ris, & onerati estis, & ego reficiam vos? neque tan-
 tum portabo onus vestrum, sed etiam vos uti ovem per-
 ditam libenter tollam in humeros meos. An credis
 hec? Ergo sicut me videtis, & vidistis facere, sic facite:
 E certo scias, falli nequeo, neque fallere. Dixi, & ita est:
 Jugum meum suave est, & onus meum leve.

HOMO. Credo Domine, adjuva incredulitatem
 meam: credo, & cùm alicui militare & servire mihi *Marc. 9.*
 necesse sit, quem præter te eligam Regem regum sa-
 pentissimum, quique nõrit reprobare malum, & eli-
 gere bonum? Te potentissimum, & fortissimum Du-
 cem, & quod super omnia me trahit, mei amantissi-
 mum. Filioli, exclamat Apostolus tuus, quos iterum *Galat. 4.*
 pratorio, donec formetur in vobis Christus, volens nos
 conformare tibi. Pone igitur te, ut signaculum super
 cor meum, sicut signaculum super brachiũ meum, ut
 cõi portavimus imaginem terreni, jam portemus & *1. Cor. 15.*
 celestis. Tuam Christe JESV sanguine tuo coloratam.
 Denique Christianus sum immensâ, & incompre-
 hensibili gratiâ tuâ. Confiteri igitur te volo coram ho- *Confiteri*
 minibus ô æterna, & amabilis mihi veritas, neque dili- *Deum factis*
 gere te verbo, sed opere, & veritate. Tu pro me mor- *oportet.*
 tuus, ut tibi vivam, pro me natus, ut tibi renascar,
 pro me circumcisis, ut abnegem circumcisione non

Ioan. 2.

manu factâ impietatem, & sæcularia desideria, & sobriè, justè, & piè vivam in hoc sæculo. Cupio ambulare sicut ambulasti, & sanctificare me sicut tu sanctus es, & quantum possum gratiâ tuâ perfectus esse, sicut Pater noster cælestis perfectus est.

*Paupertas
Christi
omnibus a-
manda, &c.*

JESVS. Ne cuncteris igitur, aut deliberes. Ego sum via, & non est alia, & cùm essem dives, propter te factus sum pauper, ut non haberem ubi caput reclinarem, nempe ut tu aliquando conversus saltem animo talis fores; qui enim non renunciat omnibus quæ possidet, attende iterum, & iterum, qui non renunciat saltem animo, paratus id re facere, cùm iussero, non potest meus esse discipulus. Similiter factus sum obediens usque ad mortem, mortem autem crucis, cibisque meus fuit facere voluntatem Patris mei, ut tu Superioribus tuis obsequens fores. Ego delicias carnis & comoda ab ortu meo usque ad extremum vitæ abnegavi. Ego inquam, sapientia æterna, & intellectus infinitus ita judicavi, ita judico. An qui verbo non auderes arguere me, facto velles, & deserere me, & sequi hostes tuos? me relinquere veram vitæ viam, & abire in præceps, & ambulare vias difficiles, & quod caput est, irre-meabiles? At forsitan difficilè est me sequi.

HOMO. Facile est, quidquid gratiâ tuâ præstare possimus; suaviter enim equitat, quem gratia tua porta & erubescio, qui video sæculi filios ambulare vias adeo difficiles, tot adire pericula, seu mercatores, seu milites sint.

Sap. 5.

JESVS. Et quo quæso præmio in hoc mundo, ut transeunt omnia tamquam umbra, & tamquam navis cujus non est reperire vestigium in fluctibus? Et qui dubitas, num me sequi possis? Putasne, fili mi, invito illudam tibi? nonne sæpiùs in clamavi, & jam præsertim tibi dico: Petite, & accipietis; quærite, & invenietis; pulsate, & aperietur vobis. Ergo omnia possibilis sunt credenti, & me amanti; neque puto, sequi pudet, quod

*Facile Deū
sequi.*

30 prævi, neque pigere potest; si memineris, quòd ab
 àc vià vita, vel mors dependeat sempiterna.

HOMO. Habeamus ergo, ó anima, fiduciam in in- Hebr 10.
 roitu Sanctorum in sanguine Christi, quam initiavit
 obis viam novam, & viventem per carnem suam, &
 sacerdotem magnum, super domum Dei accedamus
 in vero corde in plenitudine fidei. Ecce enim venit,
 ecce venit, & nobiscum est; ergo, sive comedimus, sive
 bibimus, sive quid aliud agimus, omnia ad gloriam
 eius & exemplar ejus velut præsentis faciamus. Ipse
 adix bonorum justitia nostra.

E X E R C I T I V M.

O JESV Magister bone, Pastor bone, Dux meus, & notus
 meus; vis me similem esse tibi, ó Rex regum, me tibi? cur,
 obsecro te, spectavit huc omnis labor tuus, & dolor & afflictio
 tua, ut benè mihi esset? an idcirco Sanctis electis tuis communi-
 cas dolores & vulnera tua? ideò hominem verè induisti ut ego
 te? ideò de celo descendisti, & ad me incomprehensibili digna-
 tione toties declinas, ut eò ascenderem, & sim unus tecum, &
 similis tibi? adeò formam servi accepisti, & eheu pro me colonus
 factus es super terram, ut ego hares & civis essem regni tui? verà-
 ne hæc & certa & indubitata, & piget sequi? Nonne nos agri-
 cultura tua sumus & tua edificatio, tu verò fundamentum & 1. Cor. 3.
 lapis angularis, nunquid in te verà petrà ideam fecisti mihi, &
 descripsisti sanguine tuo, infinità charitate tuà? utinam superæ-
 dificem non lignum, fœnum, stipulam, sed aurum, argentum, la-
 pides preciosos, & honorem te, & delecteris super me, & discam
 à te mitis esse, & humilis corde. Et utinam nihil sciam nec scire
 ultra velim nisi te, dulcissime JESV, & quidem crucifixum. Hæc Ioan. 17.
 est enim vita aterna, ó Pater aterne, ut cognoscamus te Deum ve-
 rum, & quem misisti JESVM Christum, & sequamur vestigia
 ejus. Induo ergo te, & cupio imitari, Domine JESV, & respicio
 in te unum consummatorem & remuneratorem, & amantissi-
 mum Redemptorem, & currere cupio in viam mandatorum tuo-
 rum, ut perveniam ad te, & amem te toto corde meo. Amen.

*Praxis pro Imitatione & perfectione
assequendâ.*

1. **S**æpe IESVM præsentem intuerè, ideoque illud à S.P.N. in initio Meditationum vitæ Christi valdè commendatum. Tum verò id maximè fac, quando actio aliqua instat faciendâ, cogita quomodo eam in hoc sæculo fecerit, aut fieri suaderet, & imitare.

2. Nota autem valdè conducere ad Christi IESV imitationem, amorem ejus sæpè in se excitare hoc pacto, ut in discipulis patet; sine sensu induuntur Magistri mores & amici.

3. In examine etiam actiones tuas, præteritas & futuras examina. Ipse enim est norma vitæ nostræ, & Regula ædificii spiritualis. Et quicumq; hanc regulam secuti fuerint, pax super illis & misericordia.

Galat. 6.

*Gradus ad
perfectionem.*

1. vitare
minima

2. continere
temporalia

3. passiones
domare.

4. cohibere
linguam.

5. perfectum
studere

6. patientiam
servare

7. internas
solidas vir-
tutes exerce-
re

8. resignatū
esse.

Nota.

Quòd si gradus ad perfectionem habere velis, ecce tibi Primus est, postquam à peccatis gravioribus purgatus es, minima etiam diligenter devitare. ac modestiam colere. Secundus, temporalia contemnere, & saltem affectu abnegare. Tertius, passiones, maximè appetitum honoris, refrænare. Quartus, linguam cohibere, maximeque à detractione & vanitate coërcere. Quintus, puritatem cordis, & cogitationum frequenti renovatione quarere: ac zelo perfectus quotidie ad anteriora se extendere & actiones suas, ac cogitationes suas perficere. Justorum enim semita, quasi lux splendens, crescit usque ad perfectam diem. Sextus patientiam servare in adversis, & gaudium existimare cum in varias tentationes inciderimus: patientia enim opus perfectum habet. Multi enim in oratione, regularum observatione seduli, modesti, quieti, sed si tangas montes, fumigabunt. Septimus, virtutes interna frequenter exercere, maximè solidas; intentionis puræ, charitatis, zeli, & præsentis Dei. Octavus, unum atque idem velle cum Deo, de nullo queri, sed æquabilitatem animi atque tranquillitatem, inter tot rerum vicissitudines conservare. In his te examina, atque in singulis excitatâ contritione, propone hos gradus ascendere, & gratiam pete. Est enim gradus ad virtutem primus, ejus desiderium.

Dignatus es, ut supr. pag. 10.

REGVLA brevis, seu via ad perfectionem, respondens petitionibus orationis Dominicae. Hanc meditando expendere iuvabit.

PRIMA. Pater noster qui es in caelis. Et contemplaris in omni loco bonos & malos. da mihi, obsecro quod jubes, ut ambulem coram te & sim perfectus sicut tu Pater meus caelestis perfectus es. Haccine vera, ut sup. pag. 7.

De praesentia.

Gen. 17.

Math. 5.

Secunda. Sanctificetur nomen tuum. Utinam, utinam o bone es v, in illo flectatur omne genu, & ab omnibus omnia pura intentione fiant in nomine tuo ut in omnibus honorificeris, & ultissime Redemptor mi, atque exemplo & verbo omnes tram ad te omne bonum, ego servulus tuus.

Intentio pura, fides & zelus animarum.

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

Tertia. Adveniat regnum tuum. Ad hoc enim nati sumus, sed quod majus est, sic N. redempti a te, ut terrena haec despiciamus, & conversatio nostra in caelis sit, & tecum sit, qui non delignaris omni hora audire me in conspectu Sanctorum tuorum, neque oblivisceris mei victi & improbi servi tui in gloria tua. Quid ergo me separabit a te?

Contemptus rerum humanarum & spes.

Aspira, ut sup. pag. 8. Haccine firma fide ibidem.

Quarta. Fiat voluntas tua sicut in caelo & in terra. In corpore & anima mea. Nonne enim omnes Angeli, omnes creaturae obediunt voci tuae? quanto magis ego vermis & non homo, faciam voluntates tuas, quas aut inspiraris mihi, aut per Superiores indicaris? quid enim mihi est in caelo, & a te quid volui super terram? Credo tibi, ut sup. pag. 7.

Resignatio perfecta & charitas.

Quinta. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie, o benigne IESU, non tantum supersubstantialem, corpus tuum, sed meditari dolores tuos, atque eloquia tua, dulciora super mel & favum. Verè enim non in solo pane vivit homo, sed de omni verbo quod procedit de ore tuo, favius enim distillans labia tua. Da mihi omnem sollicitudinem in te projicere, dixisti enim & credo quod haec omnia adjicientur nobis.

Meditatio rerum divinarum.

Psal. 18.

Math. 4.

Aspira, ut sup. Haccine firma, pag. 8.

Sexta. Et dimitte nobis debita nostra plurima; sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Numquidem oportet alterum alterius onera portare, & sic adimplere legem tuam? ille enim verè perfectus est, qui ad imperfectionem proximi impatiens non est. O quam suavis est Domine spiritus tuus; Ecce si ego demisero denarium unum proximo meo, talenta plurima dimittes mihi ex infinita misericordia tua, & te mihi dabis ex immensâ charitate tua. Haccine vera, ut sup. pag. 7.

Dilectio proximi etiam inimici.

Gal. 6.

Gregor.

Perfectus quis sit.

Sap. 1.

Math. 18.

*Fortitudo in
tentationi-
bus ac sui
mortifica-
tione.*

2. Cor. 3.

Pſalm. 50.

*Diffidentia
ſui ac confi-
dentia in
Deo.*

Septima. *Et ne nos inducas in tentationem.* Tentatio enim eſt vita hominis ſuper terram : ſed concede ut reſiſtam, ſic ut poſſum per gratiam tuam : fidelis enim es, nec ſines me tentari ultra id quod poſſum. Tribue etiam ut mortificatione illam præueniam, & iudicia hominum contempnam, & momentanea æternis, coram te iudice meo, & patre amantiſſimo non præferam. *Credo tibi*, ut ſup. pag. 7.

Octava. *Sed libera nos à malo*, culpæ & pœnæ, nihil enim verè abſque tua providentia accidit nobis, & nihil poſſumus ex nobis, ſed omnis ſufficientia noſtra ex te eſt. Libera ergo me, o charitas Deus meus, ſicut & quando tibi placuerit; & cor mundum crea in me, atque illud examine frequenti purga ut velut ſpeculum mundum radios bonitatis tuæ excipiam & ardeam amore tui, & vivam ego jam non ego, vivas autem in me Chriſte Ieſu refugium meum, & ut ſecurus committam me totum paternæ providentiæ tuæ in tempore & in æternitate.

Aſpira, ut ſup. pag. 8. *Hæcine firmâ fide, &c.*

Brevis Regula S. P. Ignatii pro perfectione conſe- quenda ſapè expendenda.

Hoc documenta ſuis Ignatius editiſſimis.

Vt methodo parvâ commoda magna ferant.

Nulli, vel minimo, quavis ratione repugnes,

Cedere te potiùs quàm ſuperare iuvet.

Primò Adverte quam turpe ſit facilè alicui contradicere ſive ſuperiori, ſive inferiori, ſive æquali; ſemper ego dum licet, quod aliis probatur tu complectere, & appende, quantò melius te & alios in pace ſervare, eoſque charitate & humilitate ſuperare, quàm à tui amore ac iudicio proprio ſuperari ac per-
turbari excuſando, contradicendo, &c.

Credo tibi, ut ſuprà pag. 7.

Obſequium ſtudeas præſtare per omnia cœcum;

Iudiciumq; lubens ſubjice cuique tuum.

Secundò, Præſtare debes obedientiam cœcam in rebus mi-
nimis & parvis. Numquid enim ſcriptum noſtri: *Qui vos audi-
me audit?* Iudicium verò etiam æqualibus & inferioribus ſub-
jicere ſtude; Omnis enim qui ſe humiliat exaltabitur. Credi
hæc? *Credo tibi Domine*, ut ſup. pag. 7.

Non vitia inſpicias aliena, & viſa retundas,

Sed propria accuſes, atque patere velis.

Luce 10.

Tertiò

Tertiò, vide quàm turpe curiosè defectus aliorum observa-
 ; & semper paratus esto ad excusandum eos: certè nõnne uti-
 is tibi accusare teipsum, & non cū Adamo excusare? Nõnne
 nim Deus novit insipientiam tuam, & omnes in iudicio eam
 gnoscant si jam te vanè excuses? ignoscant verò si te accuses?
Spira, ut sup. pag. 8. Haccine firmã, &c.

Quidquid agas, dicas, mediteris, prospice finems

Proximo an expediat, complacatq, Deo.

Quartò, Numquam loquaris, vel respondeas, vel mediteris,
 el ambules, vel quid demum facias; nisi prius cogites an Deo
 laceat; an exemplo & ædificationi sit proximo: Itas enim co-
 am Deo, cui de omnibus nõnne reddenda severa erit ratio?

Haccine vera, &c. ut sup. pag. 7.

Sit sua spiritui libertas semper; & illam

Nec persona potens, caussa vel ulla gravet.

Quintò, Serva libertatem spiritus ubique etiam cum qua-
 rumque personã: Christianam inquam tene libertatem ad op-
 posita: & ne eam propter humanum respectum perdas; nõnne
 enim scriptum, qui hominibus placent confusi sunt, Deus
 sprevit eos. *Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.*

Ne facili iungas tibi consuetudine cunctos;

Spiritus ac ratio quemlibet ante probent.

Sextò, Ne sis communis omnibus, neque familiaris, sed
 consule spiritum, ad quem ipse magis te moveat atque impel-
 lat. Inspicias tamen accuratius, quales & qui sint motus, qui *Prover. 16:*
 ad hoc te moveant. Nõnne enim scriptum, Cum bono bonus
 eris. Et rursus, Vir iniquus lactat amicum suum, & ducit eum
 per viam non bonam. *Credo tibi, ut sup. pag. 7.*

Exerce assidue pia mente & corpore facta;

Sis populo demens, sic sapias ipse Deo.

Septimò, Exerce te continuo actualiter & mentaliter in
 exercitiis piis, & desidera haberi stultus ab hominibus, ut sapiens
 habearis à Deo, & ipsum lucrifacias, ut dicere queas: nos stulti
 propter Christum; stulta enim mundi elegit Deus, suadetque
 dicens: Si quis videtur inter vos sapiens esse, stultus fiat, ut sit *1. Cor. 1.*
 sapiens. *Haccine vera, ut sup. pa. 7.*

Fac matutino vespertinoq, revolvias

Hec studio: & lectum dum petis adde preces.

Octavò, Hoc inquit erit tuum studium. Mane & Vesperi
 cum ibis cubitum, ista percurre.

Exercitium seu descriptio viri spiritualis, ad quam te examina.

POteris autem utiliter id facere, si singulis notis subijcias hanc interrogationem. An talis sum? & cur non? An talem me vult Deus, & esse possum? quid igitur faciam? firmumque adde propositum, & libet. *Credo tibi*, ut sup p. 7.

Vir spiritualis hominem interiùs ordinat: Exteriùs ornat: à rebus turpibus cohibet, sermones rectos & utiles amat: non pueriliter in risum effunditur, non altè loquendo clamat, modestè incedit: aliorum facta non curiosè inquirat, admonitiones hilari vultu recipit: errori aliorum facilè condonat, laudibus non extollitur, detractioe non deicitur: interroganti facilè leniterque respondet, contendenti facilè cedit: patienter alios audit; in omnibus ædificare fratrem studet. Rari est & gravis sermonis: in cibo & potu parcus & sobrius: Compositus in vultu & verbis, filius veritatis, oculos habet dimissos, & simplices: puritate candidus, humilitate insignis: obedientiâ promptus, patientiâ præmunitus, in oratione assiduus, in fide stabilis, in opere diligens, in abstinentiâ rigidus, in moribus exemplaris: in conversatione gratus, in verbis affabilis, in dando liberalis, amicis fidus: inimicis benignus: Deo resignatus: sibi mortuus, mundo crucifixus: omnibus omnia, ut omnes lucrificat.

C A P V T III.

P R Æ F A T I O *in vitam Christi.*

VITA Domini nostri IESV verè lignum est vitæ & medicamentum animæ nostræ. Quam verò sit utile eam meditari, audi Bonaventuram: Super omnia (ait) spiritualis exercitii studia hoc magis necessarium, magisque proficuum credo, & quod ad excelsoiorem gradum producere possit. Meditatio hæc, inquit, roborat mentem contra vana & caduca, fortificat contra tribulationes, docet circa gerenda, &c. Virã igitur Domini nostri digressi in puncta, eaque verbis S Scripturæ conflata. Vix adieci ulla considerationes, scientibus enim Scripturas loquor: Indicavi dumtaxat quinam affectus excitari queant, unde si opus fuerit extendi & intendi. Huc spectant quæ de affectibus supra habes

*Quam utile
meditari
vitam Iesu.*

des de modo meditando, per actus trium virtutum
Theologicalium, de exercitiis præcipuarum virtutum:
& rursùm aspirationes quas infra inuenies ca. de Con-
templatione. Igitur cùm inueneris hæc verba, exerce
contritionem, fidem, &c. item paupertatem, contem-
ptum rerum humanarum, id ita accipias ut vel illud
verte facias Spiritus sancti ductum sequendo, vel si
placet languenti animæ subsidium petas ex affectibus
& exercitiis suprâ positis, si non meliora, quod opto
oto corde, te unctio docuerit.

*Meditationes de vitâ Christi IESV amantiissimi
Domini nostri.*

Missus est Angelus Gabriel ad Mariam virginem despon-
satam Ioseph de domo David, & dixit Ave, &c. *Expende
verba & crede, gratulare Abigaëli & Estera nostra 2. Cui turbata
lit. Ne timeas Maria, inuenisti gratiam apud Deum, Spiritus
sanctus superveniet in te: ecce concipies & paries filium; & vo-
cabis nomen eius IESVM Filium Altissimi, & regni eius nō erit
inis, Crede & admirare & gaude in Christo IESV. 3. Ecce ancilla
Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. Imitare resignatio-
nem humilitationem, crede & ama IESVM hominem pro te factum,
quasi velatum ut Moyses.*

DE ANNUN-
TIATIONE.
Luca 1.

Exodi 34.

1. Exurgens Maria jam mater Dei, abiit in montana, & sa-
lutavit Elizabeth, & exultavit infans in utero ejus. *Imitare Cha-
ritatem B. Virginis & Zelum, humilitatem, & compungere de su-
perbia. 2. Et exclamavit Elizabeth & ait: Benedicta tu inter
mulieres, & benedictus fructus ventris tui. Vnde hoc mihi, &c.
Crede & gratulare B. Virgini matri tua vera Iuditha nostra & An-
na. 3. Et ait Maria: Magnificat anima mea Dominum, &c. &
mansit tribus mensibus. Imitare, & gaude in Domino.*

DE VISITA-
TIONE.
Luca 1.

Iud. 13.

1. Reg 2.

1. Cùm desponsata esset Maria Ioseph, inventa est in utero
habens, & voluit occultè dimittere eam. *Comperere Domina in
suspicionem adducta ut Susanna, & admirare, & resignate Deo. 2.
Hæc eo cogitante apparuit ei Angelus: Noli timere accipere
Mariam conjugem tuam. Quod enim in eâ natum est, de Spi-
ritu sancto est. Gratulare B. Virgini, & gratias age Deo. 3. Pariet
filium, & vocabis nomen eius IESVM, ipse enim salvum faciet
populum suum à peccatis eorum, Fidem, spem in Iesum, & amo-
rem excita,*

DE REVE-
LATIONE
FACTA IO-
SEPHO.
Matth. 1:
In Vigilia
Nativitatis
Domini.

NATIVITAS
S. IOANNIS
BAPTISTÆ.
Luca 1.
In festo na-
tivitatis S.
Ioannis Ba-
ptistæ.

1. Elizabeth impletum est tempus pariendi, peperit filium, & vicini gratulantur, & die octavo cum Zachariam illum vocari vellent, ipsa ait: vocabitur Ioannes, id est gratia. *Imple tu tempus, & humilitatem exerce, & discede tibi, ac gratia omnia tribue.* 2. Et Zacharias postulans pugillares idem scripsit, & apertum est os ejus, & prophetavit dicens: Benedictus, &c. 1. *Fidem excita, 2. gratitudinem Zacharia imitare.* 3. Et dicebant omnes: *Quis putas puer iste erit? etenim manus Domini erat cū illo. 1. Admirare Dei iudicia & te resigna. 2. fiduciam in eo loca.*

CHRISTVS
NASCITVR.
Luca 1.
In nocte Na-
tivitatis
Domini,
Exod. 2.

1. Exiit edictum à Cæsare Augusto, ut describeretur universus orbis, ascendit autem & Ioseph à Galilæâ in Bethlehem, ut profiteretur cum Mariâ uxore prægnante. *Admirare obedientiam Christi & imitare.* 2. Factum est autem cū esset ibi, impleti sunt dies ut pareret. *Crede & Deo gratias age.* 3. Et peperit filium suum primogenitum, & pannis eum involuit, & reclinauit eum in præsepio, uti Moysen mater sua in fiscellâ, quia non erat eis locus in diversorio. *Crede, & amorem excita, & imitare paupertatem, & gratias age Deo tuo.*

PASTORI-
BUS REVE-
LATVR.
Luca 2.
In aurorâ
Nativitatis
Domini.

1. Et pastores erant in regione eadem vigilantes, & ecce Angelus Domini stetit iuxta illos & dixit: Ecce Euangelizo vobis gaudium magnum quod erit omni populo. *Admirare tales eligi & imitare.* 2. Et hoc erit vobis signum; invenientis infantem pannis involutum, & positum in præsepio. *Admirare signum, & inde spem excita & gaudium:* 3. Cecinerunt Angeli, Gloria in excelsis Deo, &c. & venerunt illi festinanter, & invenerunt Mariam & Ioseph, & infantem positum in præsepio. Et reversi sunt glorificantes Deum. *Crede, admirare, & ama Redemptorem, eiq; gratias age.*

DE CIR-
CVMCISIO-
NE. Luca 2.
Genes. 25.

1. Postquam consummati sunt dies octo circumcisus est puer verus Isaac noster. *Fidem excita, compatere, & admirare humilitatem, patientiam, & imitare & ama.* 2. Et vocatum est nomen ejus IESVS, id est, Salvator, non Ægypti ut Ioseph, sed orbis, quod vocatum est ab Angelo priusquam in utero conciperetur pro te. *Gaude, & spem excita, & gratias age.* 3. Redditus matri suæ. *compatere & spem excita.*

DE REGIBVS
Matth. 2.
1. Reg. 10.

1. Cū natus esset IESVS in Bethlehem Iudæ, ecce Magi, ut olim regina Saba ad Salomonem, ab Oriente venerunt Hierusalem, dicentes: Vbi est qui natus est Rex Iudæorum? Vidimus enim stellam ejus in Oriente, & venimus adorare eum. *Viduos, quod vocet, admirare, & gratias age.* 2. Turbatur Herodes, tamci

nen per Sacerdotes indicat Christum è Scriptura, & mittit
 s in Bethlehem. Et ecce stella, quam viderant in Oriente, an-
 cedebat eos, & gavisi sunt gaudio magno valde. *Imitare, &*
quere vocantes, & gaude in Domino. 3. Et intrantes domum
 venerunt puerum cum Marià matre ejus, & procidentes
 oraverunt eum, & obtulerunt ei Aurum, Thus, & Myrrham;
 per aliam viam reversi sunt in regionem suam. *Fidem, spem,*
imprimis charitatem excita, & paupertatis affectum.

1. Postquam impleti sunt dies purgationis secundùm le-
 gem tulerunt IESVM, ut olim Anna Samuëlem suum in Hieru-
 salem, ut sisterent eum Domino, & darent hostiam parturtu-
 m, aut duos pullos columbarum. *Imitare Christi humilitatem,*
edientiam, & B. Virginis paupertatem, & admirare. 2. Et ecce
 homo; homo erat in Hierusalem Simeon, qui venit spiritu in-
 complum, & accepit eum in ulnas suas, & benedixit Deum, &
 dixit. Nunc dimittis servum tuum Domine. *Spem excita, & amo-*
rem magnum erga Iesum. 3. Et Anna superveniens confitebatur
 Domino, & loquebatur de illo omnibus qui expectabant re-
 demptionem Israel. *Gaude, & gratulare Domino tuo, & amorem*
excita.

1. Angelus apparuit in somnis Ioseph, dicens: Surge & acci-
 pe puerum, & matrem ejus & fuge in Ægyptum, & esto ibi
 s que dum dicam tibi. *Admirare Deum fugientem pro te, & spem*
in Ioseph excita. 2. Qui confurgens accepit puerum & matrè
 lius nocte & abiit in Ægyptum, sicut olim Iacob & Moyses in
 Aduan. *Imitare obedientiam etiam Christi, & charitatem excita.*
 Tunc Herodes iratus, quòd illusus esset à Magis, cecidit pue-
 os à bimatu & infra. illo defuncto Angeli monitu rediit Io-
 seph & in Nazareth habitavit. *Conterere de superbià, & te ipsum*
Deo in omni re committe.

1. Cùm factus esset annorum duodecim, ascendit IESVS cum
 parentibus ad festum. consummatis diebus remansit puer IESVS
 in Hierusalem, & non cognoverunt parentes ejus. *Quere eum,*
& spem in eo excita, compassionem IESV pauperis & amorem. 2. Et
 requirebant eum inter tristes cognatos & notos frustra, ut To-
 bia mater olim, & factum est post triduum invenerunt illum
 in templo, sedentem in medio Doctorum, audientem & in-
 terrogantem eos stupentes. *Admirare & resigna te illi.* 3. Et di-
 xit mater ejus: Fili quid fecisti nobis sic? cui ait: Nesciebatis
 quia in his quæ Patris mei sunt, oportet me esse? *Compatere ma-*
tri, & gratias age Domino Iesu.

DE PVFIFI-
 CATIONE.

Luca 2.

I. Reg. I.

DE FUGA IN
 ÆGYPTVM.

Matth. 2.

In festo In-
 nocentium.

DE ASCEN-
 SV IN TEM-
 PLVM.

Luca 2.

Dominica
 infra Octa-
 vam Epi-
 phania.

IOANNIS
PRÆDICA-
TIO.

Matth. 3.

Luca 3.

Marci 1.

Domin. 4.

Aduentus

& Sabbatho

4. Temp.

Adven.

1. Anno 15. Tiberii venit Ioannes in deserto Iudææ, dicēs: Pœnitentiam agite, appropinquavit enim regnum cælorum. 1. *Conterere de peccatis.* 2. *Spem excita.* 2. Ipse autem habebat vestimentum de pilis camelorum, esca autem locustæ. Exhibat ad eum Hierosolyma, & baptizabatur. *Excita 1. diligentiam, 2. contemptum rerum humanarum.* 3. Videns autem Pharizæos ait: Progenies viperarum, quis vos docuit fugere à venturâ irâ ne velitis dicere, Patrem habemus Abraham. Pôtens est Deus de lapidibus fuscitare filios Abrahamæ. Omnis arbor quæ non facit fructum bonum excidetur, & in ignem mittetur. Qui post me venturus est, baptizabit Spiritu sancto & igni, & mundabit aream suam. 1. *Admirare Dei potentiam,* 2. *Gratias age pro vocatione & fide.* 3. *Ignem amoris excita.*

DOMIN. 3.

ADVEN.

Ioan. 1.

1. Ioannes testimonium perhibet de Christo: Hic est qui ante me factus est, quia prior me erat. Lex per Moysen, gratia & veritas per IESVM Christum. *Fidem & amorem IESV excita* 2. Et miserunt ad eum rogantes, tu quis es? & ait: Non sum ego propheta, Helias, aut Christus, ego vox clamantis in deserto, parate viam Domini, rectas facite semitas ejus *Humilitatem exercere ut Ioannes.* 2. Charitatem erga proximum & zelum. 3. Ego baptizo in aquâ, medius autem vestrûm stetit, cuius non sum dignus solvere corrigiam calceamenti. *Humilitate valde, & amorem Dei ubique presentis exerce.*

DE BAPTI-
SMO CHRI-
STI.

Matth. 3.

Marci 1.

Luca 3.

Ioan. 1.

1. Factus jam 30. annorum, quos privatus egit. ut etiam ad tempus certum Ioseph. Moyses, David, Matri valedicere IESVS, venit ad Ioannem ut baptizaretur in Iordane. *Admirare & humilem IESVM imitare & ama.* 2. Ioannes autem prohibebat eum, dicens: Ego debeo à te baptizari, & tu venis ad me? ipse verò ait: Sine modò, sic enim decet nos implere omnem iustitiam. *Crede & admirare humilitatem, & imitare.* 3. Baptizatus autem IESVS ascendit de aquâ, ut arca olim viam âperiens, & ecce aperti sunt ei cæli, & vidit Ioannes spiritum descendentem, & audivit. Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. *Gaude, & gratulare Domino, & ama eum toto corde.*

DE TENTA-
TIONE.

Matth. 4.

Domin. 1.

Quadrage.

1. Tunc ductus est in desertum à Spiritu sancto ut tentaretur. Imitare & spiritum sequere, & resigna te. 2. Et cum jejunasset 40. diebus & 40. noctibus, postea esuriit. Accedens autem tentator dixit ei. Si filius Dei es, dic ut lapides isti panes fiant. Mitte te deorsum, hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me. *Admirare, & Dominum imitare, & gratias age pro exâ*

3. Angeli accesserunt, & ministrabant ei. *Gratulare, & amorem excita.*

IESVS sequentibus se ait: Quid quæritis? qui dixerunt: *DE VOCA-*
 u habitas? quibus ille, venite & videre, & manserunt die uno. *TIONE APO-*
mirare quos eligit & amorem erga IESVM excita. 2. Adduxit *STOLORVM:*
 em Andreas. Petrum, cui ait: Tu vocaberis Cephas & Phi- *In Vigiliâ*
 lippo ait: sequere me, deinde Nathanaëli. priusquam te Phi- *S. Andrea.*
 lippus vocaret, cum esses sub ficu novi te. *Admirare & gratias Matth. 4 &*
pro fide. 3. Filios Zebedæi lavantes retia vocavit, qui con- *9.*
 tuo relictiis retibus & Patre, secuti sunt eum. *Tu etiam omnia Matth. 4.*
rinque, & spem in Deo excita & amorem.

Nuptiæ factæ sunt in Canâ Galilææ, & vocatus est IESVS, *DE NVPTVS*
 & discipuli ejus. *Admirare benignitatem & hic abstinenciam Ioan 2.*
 die. 2. Deficiente vino dicit mater IESV: vinum non habent, *Dominica 2:*
 ait: Quid mihi & tibi: nondum venit hora mea. *Contemne post Epiph.*
mandum deficientem, & spem in Deo & B.V. loca 3. Dixit ma-
 ter ministris, quodcumque dixerit vobis facite. tunc manda-
 v hauriri aquam hydriis sex, & convertit eam in vinum, quo
 gustato ait Architriclinus: Omnis homo primò bonum vinum
 petit, tu autè servasti usq; adhuc. *Vide vim obedientia, Dei poten-*
tem admirare, & gratias age pro solatiis acceptis.

Nicodemus venit ad IESVM nocte, cui IESVS: nisi quis *NI CODE-*
 natus fuerit ex aqua & Spiritu S. non potest videre regnum *MVM IESVS*
 dei. Quod natum est ex spiritu, spiritus est. Spiritus ubi vult *INSTRVIT.*
 spirat *Zelum & fervorem excita.* 2. *diffide tibi, resigna te Spiri-* *Ioan. 3.*
 tu sancto 2. Nemo ascendit in cælum nisi qui descendit. Sicut *In inventio-*
 Moses exaltavit serpentem in deserto, sic oportet exaltari filiū *nè Crucis.*
 hominis, ut omnis qui credit in eum, non pereat. *Fidem excita*
& gratias age Domino IESV sic exaltato. 3: Sic Deus dilexit
 mundum ut filium suum unigenitum daret. Qui credit in eum
 non iudicatur. Hoc est iudicium mundi, quia dilexerunt ho-
 mines magis tenebras quàm lucem *Resigna etiam te Deo &*
amorem excita, cum vivâ fide.

Venit IESVS in Samariam, & fatigatus sedit sic supra fon- *DE SAMAR-*
 tana, & mulieri dixit, ut olim Helias Sareptanæ viduæ: da *RITANA.*
 tibi bibere. Si scires donum Dei, & quis est qui dicit tibi, da *Ioan. 4.*
 tibi bibere, tu forsitan petiisses ab eo, & dedisset tibi aquam *Feria 6. an e*
 vivam. *Compatere IESV & fidem excita. & admirare iudicia Dei, Dominicam*
electionem, & gratias age. 2. Omnis qui bibit ex hâc aquâ, *Latere.*
 non iterum, qui autè biberit ex aquâ quam ego dabo ei, non *3. & 3.*

suetudinē æternam: sed aqua quam ego dabo ei, fiet in eo fontis aquæ salientis in vitam æternam. Sed discipulus ait: meus cibus est ut faciam voluntatem eius qui misit me. *Excita te ad obedientiam & imitare, & gaudium spirituale, & rerum humanarum contemptum, quia non satiant.* 3. Veri adoratores adorant Deum in spiritu & veritate. Et cum advocasset Samaritanos, mansit ibi, & multi crediderunt in eum. *Excita te ad charitatem & zelum hoc exemplo. 1. humilitatem, 3. amorem tantum bonitatis.*

REGULI FI-

LIVS SA-
NATVR.

Ioan. 4.

Domin. 20
post Pentec.

4. Reg. 4.

3. Reg. 17.

1. Reguli filius infirmabatur Capharnaum; petiit itaque pater, ut descenderet & sanaret filium ejus priusquam moreretur. *Vide 1. rerum vanitatem in morte. 2. Charitatem excitat exemplo Reguli. 1. Cui Dominus: nisi signa & prodigia videritis non creditis, & dixit: Vade, filius tuus vivit. Fidem excitat & fiduciam, & admirare Dei potentiam. 3. Et ecce credidit, & ibat, & intellexit quod hora 7. reliquit eum febris & credidit & domus ejus tota. Fidem tuam excita, ut Sunamitis, & ut vidua illa Elia & IESVM ama.*

DE SEDA-

TA MA-
RIS TEM-
PESTATE.

Matth. 8.

Dominica 4.
post Epiph.

1. Et ascendente IESV in naviculam secuti sunt eum discipuli ejus, & motus magnus factus est in mari, ipse verò dormiebat. 1. *Admirare Dei providentiam. 2. patientiam animi. 2. Accesserunt discipuli dicentes: Domine salva nos perimus. Spem in Deo loca, gratis esto toties salvatus. 3. Quibus illi: Quid timidi estis modicæ fidei? & imperavit ventis & mari, & facta est tranquillitas magna. Admirare potentiam, & spem excita.*

DE PARA-
LYTICO.

Matth. 9.

Domin. 18.
post Pentec.

1. Cùm venisset IESVS Capharnaum, convenerunt ad eum ex omni castello Galilææ, & ecce offerebant ei paralyticum jacentem in lecto, & videns fidem illorum dixit: Confide filius, remittuntur tibi peccata tua. 1. *De paralyti, id est, negligentia conterere. 2. charitatem proximi eorum exemplo excita, & fiducia in IESV. 2. Et ecce quidam dixerunt, hic blasphematur; quibus IESVS: Quid cogitatis mala in cordibus vestris? Comparet IESV, & Sapientiam Dei admirare. 3. Ut autem sciatis quia filius hominis habet potestatem in terrâ dimittendi peccata, & paralytico; surge & tolle lectum tuum, & vade in domum tuam. Et abiit &c. Admirare potentiam Dei, & amorem excita.*

MATTHÆI

VOCATIO.

Matth. 9.

1. IESVS vidit hominem sedentem in telonio, & ait illi: Sequere me. & surgens secutus est eum. *Tu etiam obedientiam exerce, 2. contemptum rerum hoc exemplo. 2. Et discumbet*

eo in domo: Ecce multi peccatores accesserunt Pharizeis murmurantibus. *Admirare bonitatem IESV, & amā. 3. Non est, ait IESVS, opus valentibus medico. Ite, discite, quid est, misericordiam volo, non sacrificium. Hic aperi tuos morbos & conterere. 2. Charitatem erga proximum exerce.*

In festo 5.
Matth.

1. Venit Princeps ad IESVM dicens: Domine filia mea modo defuncta est, sed veni, impone manum tuam super eam, & vi-
et. Et surgens IESVS sequebatur eum & discipuli eius. *Con-
emptum rerum humanarum excita. 2. Spem in Deo, & chari-
tatem Christi admirare. 2. Et ecce mulier, quæ sanguinis flu-
um patiebatur, multa perpeffa à medicis, & erogaverat omnia
na frustra, accessit & tetigit fimbriã & sanata fuit. cui timent
Dominus: Confide filia, fides tua te salvam fecit. Considera
eccati miseriam & conterere. 2. Spem excita. 3. amorem erga lesura.
. Ejecit turbam tumultuantem, & tenuit manum puellæ, &
it: Tibi dico surge, & dixit: date illi manducare. Admirare
otentiam Dei, & amorem Dei excita, ac spem.*

DE FILIA
IAIRI.
Matth. 9:
Dominica
23. post Pent.

1. In piscina probatica 5. porticus habente erat multitudo
anguentium, & Angelo movente aquam, qui prior in eam
descendebat, sanus fiebat. *Admirare Dei potentiam & judicia.
. Erat autem ibi homo 38. annos habens, cui IESVS: vis sanus
eri? ille verò: Domine hominem non habeo. & ait illi IESVS:
olle grabatum tuum & ambula. Excita & tu spem in Deum. 2. in
bedientia te exerce. 3. Nesciebat æger quis esset huic ergo IES-
vs invento in templo ait; Ecce sanus factus es, jam amplius
oli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. Gratiarum tu
ctionem pro sanitate animæ exerce, eiq; insiste. 2. humilitati.
. charitati.*

DE PARA-
LYTICO IN
PISCINA.
Ioan. 5.
Feria 6. ante
Dominicam
2. Quadr.

1. Videns autem IESVS turbas, ascendit in montem & cum
sedisset, accesserunt ad eum discipuli, quos ille docuit hos octo
esse beatos, pauperes, mites, lugentes, esurientes justitiam, mi-
ericordes, mundo corde, pacificos, & persecutionem patientes
propter justitiam. *Admirare, & harum virtutum affectum excita,
te imprimis, fidem. 2. Hortatur ut talentis suis rectè utantur;
sic ait, luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera
vestra bona, & glorificent Patrem vestrum qui in cælis est.
Excita zelum in te, & conterere quòd secus feceris. Ostendit se non
solvere legem, sed adimplere explicatis præceptis de homici-
dio furto, fornicatione, perjurio, & diligendis inimicis; Ego
autem dico vobis: diligite inimicos vestros, & benefacite his
qui oderunt vos. Exerce te in charitate.*

DE OCTO
BEATITV-
DINIBVS.
Matth. 5.
In festo om-
nium SS.

DE IUSTI-
TIA PHA-
RISÆORVM.
Matth 5.
Dominica 5.
post Pentec.

1. Nisi abundaverit iustitia vestra plusquam Scribarum & Phariseorum, non intrabitis in regnum cælorum. *Conterere de tempore.* 2. Qui irascitur fratri suo, reus erit iudicio: qui dixerit Racha, concilio, qui fatue, gehennæ. *Patentiam & charitatem exerce.* 3. Si offers munus tuum ad altare, & ibi recedatus fueris quod frater habeat aliquid adversum te, vade prius reconciliari fratri tuo. *Admirare Dei bonitatem erga nos, charitatem exerce, & obedientiam.*

DE AVA-
RITIA FV-
GIE NDA.
Matth 6.
Dominica
14 post Pent.

1. Nemo potest duobus dominis fervire, aut enim unum odio habebit, & alterum diligit, aut unum sustinebit, & alium contemnet. *Considera Dei potentiam, & dolo quod alteri servieris.* 2. Non potestis Deo servire & Mammonæ, idè dico vobis: Nolite solliciti esse ut Gentes, quid manducetis. Respicite volatilia cæli, quoniam non ferunt, considerate lilia agri. *Fiduciam in Deo loca, & amorem erga Patrem caelestem.* 3. Querite ergò primùm regnum Dei, & hæc omnia adjicientur vobis, nolite solliciti esse in crastinum, sufficit diei malitia sua. *Contemptum rerum humanarum excita, & amorem erga providum Patrem.*

DE FALSIS
PROPHETIS.
Matth. 7.
Dominica 7.
post Pentec.

1. Attendite à falsis Prophetis, qui veniunt ad vos in vestibus ovium, à fructibus eorum cognoscetis eos. *Compungere de illis admissis & peccatis. Christi amorem excita sic tibi caventis.* 2. Non potest arbor bona malos fructus facere, neque contrà. Omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur. *Considera hæc, & contere de fructibus malis tuis.* 2. *Gratias age Deo pro poenitentia dono.* 3. Non omnis qui dicit, Domine, Domine, intrabit in regnum cælorum, sed qui facit voluntatem Patris. *Diligentiam acuo, & resignationem excita.*

DE LEPRO-
SO.
Matth. 8.
Dominica 3.
post Epiph.
4. Reg.

1. Cùm descendisset IESVS de monte, secutæ sunt eum turbæ multæ, & ecce leprosus adorabat eum, dicens: Domine si vis, potes me mundare. *Spem tu similiter in Deum pone, & resignate ejus providentia in omnibus.* 2. Extendens IESVS manum tetigit eum, dicens: Volo, mundare, & confestim mundata est lepra ejus. *O quanto felicior Naamano Syro! Gratias age pro sanitate anime tue.* 3. Vide, ait, nemini dixeris, sed vade, ostende te Sacerdoti, & offer munus tuum quod præcepit Moyses. Accessit Centurio rogans pro servo suo, cui Dominus: Ego veniam & curabo eum. At ille: Domine

Domine non sum dignus. Cui Dominus : vade & sicut credidisti, sic fiat tibi *Humilitatem exerce & spem, & verum humanarum contemptum.*

1. Et factum, deinceps ibat in civitatem quæ vocatur **DE NAIM.** Naim, & efferebatur filius unicus matri suæ, & ait illi : no- **Luc. 7.**
 li here. *Amorem Dei excita & spem in eo, item contemptum rerum Dominica*
humanarum. 2. Et tetigit loculum, & qui portabant, ste- **15. post**
 terunt, & ait : Adolescens, tibi dico, surge, & resedit, & dedit **Pentecosth.**
 eum matri suæ, ut olim Helias viduæ suum. *Admirare poten-* **3. Reg. 17.**
tiam Christi, & gaude. 3. Accepit autem, omnes timor, &
 magnificabant Deum dicentes : quia Propheta magnus
 surrexit in nobis, &c. *Gratias age Deo pro sape suscitata anima*
tua.

1. Ioannes cum audisset in vinculis opera Christi, mittens **IOANNIS**
 duos de discipulis suis ait : Tu es qui venturus es, an alium ex- **AD CHRI-**
 spectamus ? *Tu nullum exspecta, & amorem IESV excita.* 2. Pa- **STVM LE-**
 sioniam cum Ioanne. 2. Et respondens IESVS ait, dicite Io **GATIO.**
 anni : cæci vident, claudi ambulant, surdi loquuntur, mor- **Matth. II.**
 tui resurgunt, & beatus est qui non fuerit scandalizatus in **Dominica**
 me. *Admirare potentiam Dei.* 2. *Fiduciam excita in malis tuis.* **2. Advent.**
 3. Illis abeuntibus cœpit IESVS dicere : Quid existis in
 desertum videre ? arundinem vento agitatam ? Prophetam ?
 immò plus quàm prophetam. Hic est enim de quo scriptum :
 Ecce ego mitto Angelum meum, qui præparabit viam meam
 ante te. Non surrexit inter natos mulierum major, &c. Re-
 gnium cælorum vim patitur. *Excita contemptum laudis & rerum*
humanarum. 2. *prepara viam per zelum erga proximum & chari-*
tatem.

1. Rogabat IESVM quidam Pharizæus ut manducaret **DE S. MA-**
 panem, id ut cognovit accessit Magdalena, vel ut Sunami- **GDALENA.**
 tis illa Elizæum filio mortuo, & attulit alabastrum unguen- **Luc. 7.**
 ti, & lacrymis cœpit rigare, ac osculari pedes ejus & ca- **In festo S.**
 pillis tergere, & unguento ungeri. *Amorem excita erga bo-* **Magdal.**
nisitatem tantam, & conterere cum Magdalena, & contemptum **4. Reg. 4.**
mundi excita. 2. Pharizæo scandalizato de eo IESVS para-
 bolam adfert duorum debitorum quibus fœnerator dimi-
 serat debitum, uni quingentos denarios, alii quinquaginta, & petit uter cum plus diligit ; æstimo ait, & rectè
 C c c 3 quia

quia is cui plus donavit. *Admirare & spem & amorem Dei excita.* 3. Tum dixit ei: Vides hanc mulierem? & commemoravit beneficia ejus, & remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. *Excita te ad diligentiam peccatricis exemplo, & amorem Dei ob ejus clementiam.*

DE CVRA-
TO DAMO-
NIACO MV-
TO ET
COECO.

Luc. 1.

Dominica 3.
Quadrag.

1. Erat IESVS ejiciens dæmonium mutum, & dicunt: in Beelzebub eiecit dæmonia. Quibus Dominus; omne regnum divisum in se, desolabitur, si Satanus Satanam eiecit. *Compatere IESV & patientiam exerce.* 2. Cùm fortis armatus custodit atrium, in pace sunt omnia quæ possidet: si autem fortior venerit, uniuersa arma ejus auferet. *Admirare Dei potentiam & spem excita.* 3. Qui non est mecum contra me est, & qui non colligit mecum, dispergit. Cùm immundus spiritus exierit ab homine, si redeat assumit septem spiritus nequiores se, & fiunt novissima pejora prioribus. Tum mulier ait: Beatus venter qui te portavit &c. *Contritionem & diligentiam excita.*

PARABOLA
SEMINAN-
TIS.

Luc. 8.

Dominica
Sexagesim.

Gen. 26.

1. Dominus IESVS cùm turba plurima conuenirent de ciuitatibus dixit per similitudinem. Exiit qui seminat seminare semen suum, & aliud cecidit secus viam, & conculatum est, & comederunt illud, *IESVS seminat, dole quod sapè sine fructu in te sit.* 2. Alius cadit in petram, & natum aruit, quia non habebat humorem, aliud inter spinas, & ille suffocauerunt illud, aliud cecidit in terram bonam, & ortum fecit fructum centuplum. *Spinis rerum humanarum contemne.* 2. *Gratitudinem exerce.* 3. *Diligentiam ut centum proferas ut Isaac.* 3. Discipulis autem explicuit dicens: vobis datum nosse mysterium, Semen ait verbum Dei, quod aliquando diabolus tollit, aliquando in tentatione auditor ab eo recedit in alio sæculi curis suffocatur, alii fructum deferunt in patientiâ. *Gratias age pro fidei dono, & patientiam exerce.*

PARABOLA
ZIZANIORVM.

Matt. 13.

Dominica 5.
post Epiph.

1. Simile factum est regnum cælorum homini seminanti bonum semen in agro suo, cùm autem dormirent homines, venit inimicus ejus, & superseminavit zizania, & abiit. Cùm autem creuisset, apparuerunt simul. *Ad diligentiam te excita, & gratias age pro semine inspirationis.* 2. Accedentes autem serui patrisfamil. dixerunt: Nonne bonum semen seminasti? unde ergo habet zizania? & ait: Inimicus homo hoc fecit. *Imitare patientiam Dei, 2. in eâ te exerce.* 3. At serui dicunt: visimus, & colligimus ea? at ille: Sinire utraq; crescere usque ad messem, & tum dicam messoribus; Alligate ea in fasciculos ad comburendum, triticum autem congregate in horrea mea.

Contri-

contritionem excita. 2. amorem erga Deum tam longanimum.

1. Simile est regnum cælorum grano synapis, quod accipiens homo seminavit in agro suo, quod minimum est, cum utem creverit majus est oleribus, & fit arbor, ita ut volucres cæli habitent in ramis ejus. *Vide ut humilitatem colas. 2. Admirare Dei potentiam in sanctis & sapientiam.* 2. Simile est regnum cælorum fermento, quod mulier abscondit in farinae satis trius, donec fermentatum est totum. *Humilitate tuâ tege te, & ESVM fermentum verum ama.* 3. Hæc in parabolis, & sine illis non loquebatur, seorsim autem discipulis edissererat omnia dicens? Qui habet aures audiendi audiat. *Gratias age pro de, & ama Deum.*

PARABOLA
SINAPI ET
FERMENTI,
Matth. 13.
Dominica 6.
post Epiph.

1. Et convocatis discipulis suis, dedit illis potestatem spirituum immundorum & ut curarent omnem languorem, *Admirare Dei potentiam & benignitatem, & fidem excita.* 2. Docuit eos dicens: Ecce, ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes, & simplices sicut colubæ, *Disce patientiam & prudentiam, & resigna te Deo ac fiduciam in eo loca.* 3. Gratis accepistis, gratis date, nolite possidere aurum neque argentum, cum steteritis ante reges, nolite cogitare quid loquamini, non enim vos estis qui loquimini. *Spem excita in Deum, resigna te ei, ac paupertatem & patientiam exerce, & gaude in ejus providentiâ, quâ ut vides mittit* 12. quot olim erant Jacobo filii quotque olim Moyses misit exploratores.

DE MISSIO-
NE APO-
STOLORVM
Matth. 10.

1. Exiens de finibus Tyri adducunt ei surdum & mutum, & apprehenso de turbâ seorsim misit digitos in auriculas, & exiens tetigit linguam ejus, & sanavit illum. *Admirare Dei potentiam & charitatem, & eam in te excita.* 2. & præcepit ne cui dicerent; illi verò tanto magis prædicabant, populo acclamante, Bene omnia fecit, &c. *Humilitatem exerce, gratulare, & gaude in Deo.* 3. Et ascendens in montem accesserunt turbæ, habentes claudos, mutos, & surdos, & sanavit eos, mirante populo & Deum laudante. *O quanta benignitas! Spem excita ergo in Deo & amorem.*

DE SURDO
ET MUTO,
Marci 7.
Dominic. 11.
post Pentec.

1. Convocatis discipulis suis ait: Misereor super turbam, quia ecce jam triduo sustinent me. quidam ex eis de longè venerunt. 1. *Fiduciam excita.* 2. *Christi amorem eorum exemplo.* 2. Interrogavit, Quot panes habetis? qui dixerunt: septem, & præcepit turbæ discumbere, & accipiens illos pisciculos benedixit, & dedit discipulis ut apponerent. *Potentiam admirare.* 3. Et apposuerunt turbæ, & saturati sunt, & sustule-

DE SEPTEM
PANIBVS.
Marci 6.
Dominic. 6.
post Pentec.

runt septem sportas. *Admirare Dei ubique liberalitatem, & excita contemptum rerum qua non satiant.*

CLAVVS PE-
TRO CON-
TINENTI
PROMIT-
TVNTVR.
Math. 16.
In festo A
post Petri &
Pauli.

1. Quem dicunt homines esse filium hominis? illi verò alii Ioannem Baptistam &c. Vos autem, ait, quem me esse dicitis? cui Petrus: tu es Christus filius Dei vivi. *fidem hanc vivifica.* 2. Beatus ait, es Simon Bar Iona, tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferi non prævalebunt. *Spem in Deo loca & gratias age quòd Pater tibi etiam filium revelaverit.* 3. Tibi dabo claves regni cælorum, quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cælis. *Admirare bonitatem & ama.*

DE TRANS-
FIGVRA-
TIONE DO-
MINI.
Math. 17.
Dimittit 2.
Quadrages.

1. Et post sex dies assumpsit IESVS Petrum, Iacobum, & Ioannem in montem excelsum, & dum oraret, transfiguratus est antecus, & resplenduit facies ejus sicut Sol, vestimenta autem alba sicut nix. *Admirare & ama bonum IESVM & gratulare.* 2. Ecce apparuerunt ibi Moyse & Elias loquentes de excessu ejus in Hierusalem. *Gratus esto, & compatiere IESV tua salutis memori.* 3. Petrus autem ait: Bonum est nos hîc esse, faciamus hîc tria tabernacula, tibi unum, Moyse unum, & Helix unum. Et audierunt vocem: Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui, ipsum audite. Et timentibus ait IESVS: Surgite, nolite timere, nemini dixeritis &c. *Contemne humana solatia, & gaudium in Domino excita.*

DEPRIMA
TV E HV-
MILITATE.
Math. 18.
In festo S.
Michaelis.

1. Quis putas major est in regno cælorum? & advocans IESVS parvulum statuit eum in medio, & ait, nisi efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cælorum. *Fidem vivam & humilitatem & diligentiam exerce.* 2. Si quis vult primus esse, erit omnium novissimus. *Audi & contemptum rerum humanarum excita.* 3. Qui susceperit unum parvulum in nomine meo, me suscepit. *Fidem hujus & charitatem hîc exerce in IESVM.*

PARABOLA
REGIS PO-
NENTIS
RATIONEM
CVM SERVIS
SUIS.
Math. 18.

1. Simile est regnum cælorum homini regi, qui posuit rationem cum servis suis, & oblatus ei qui debebat decem millia talenta, & iussit eum venundari, &c. *Excita convictionem de debitis tuis.* 2. *Humilitatem* 2. At ille procidens ait: Patientiam habe in me, & omnia reddam tibi, & dimisit eum. *Tu etiam gratias age Deo pro peccatorum remissione, & diligentiam excita ut omnia reddas.* 3. Egressus ille conservum tenens suffocabat

ocabat eum frustra rogantem, qui debebat ei centum denarios. Videntes autem conservi narraverunt Domino, qui tradidit eum tortoribus dicens: Nonne oportuit te misereri conservi tui? Sic faciet vobis pater caelestis, &c. *Charitatem exerce erga fratrem. 2. Admirare Dei in nos bonitatem & misericordiam.*

*Dominica
21. post Pentecost.*

1. Cum ingrederetur castellum, occurrerunt ei decem Leprosi à longè stantes, & dicentes: IESU, præceptor misericordie nostri. *Vide morbos tuos & contere. 2. Humilitatem discedere.* 2. Quos ut vidit, ait, Ite, ostendite vos Sacerdotibus. *& Luc 17.* factum est dum irent mundati sunt. *Obedientia affectum inducit humilitatis. 3. Unus autem alienigena solus; ut se mundatum vidit, regressus dedit gloriam Deo. cui ait: fides tua te salvum fecit. Attende Dei beneficia erga te, & gratias age, & misericordiam.*

DECEM LEPROSI CUM VIDERANTVR. Luc 17. Dominica 13. post Pentec.

1. Quis ex vobis arguet me de peccato? si veritatem dico, quare non creditis mihi? qui ex Deo est, verba Dei audit. *Fides excita & contere de incredulitate. 2. At Iudæi, dæmonium inquit, habes, & Samaritanus es. IESUS vero: non habeo, & honorifico patrem meum, & vos inhonorastis me. Est qui quærat & iudicet. Compatere IESU & patientiam excite. 3. Numquid, aiunt, tu maior es Abraham? quibus Dominus: Abraham exultavit ut videret diem meum, & antequam Abraham fieret ego sum, & tulerunt lapides ut jacerent in eum. Admirare patientiam & exerce eam, & humilitatem & amorem.*

JESU IN TEMPO DOCENTEM CONANTVR LAPIDARE. Ioan. 8. Dominica Passionis.

1. Amen, amen dico vobis, qui non intrat per ostium, fur & latro. Ego sum ostium, ego veni ut vitam habeant, & abundantius habeant. Ego sum Pastor bonus, bonus Pastor animam dat pro ovibus suis, mercenarius autem fugit. *Admirare IESU bonitatem & amorem excite. 2. Contemptum rerum humanarum. 3. Charitatem erga proximum. 2. Ego sum Pastor bonus, & cognosco oves meas, & voco eas nominatim, & cognoscunt me meæ, & animam meam pono pro ovibus meis; propterea diligit me Pater. Admirare charitatem IESU, compatere illi, & resignationem exerce. 3. Alias oves habeo quæ non sunt ex ovili, illi aiebant: Dæmonium habet. Imitare patientiam & stupece, charitatem exerce, & gratitudinem & invocationem.*

DE VERO PASTORE. Ioan. 10. Dominica 2. post Pascha.

DISCIPV- I. Cùm reversi discipuli 70. dicerent, etiam dæmonia sub-
LOSS VOS jiciuntur nobis, ait : in hoc nolite gaudere, sed gaudete quia
FELICES nomina vestra scripta sunt in cælis. In illâ horâ dixit, IESVS
PRÆDICAT. confiteor tibi Pater, quia abscondisti hæc à Sapientibus & re-
Matth. II. velasti ea parvulis. *Contemne res humanas.* 2. gratias age pro
In festo S. vocatione. 3. *humilitatis excita affectum.* 2. Omnia ait mihi
Matthæi & tradita sunt à Patre meo, & nemo novit Patrem nisi filius,
S. Francisci. cui voluerit filius revelare. 1. *Gratulare & gaude in Domino*
 2. *Gratias age pro fidei dono.* 3. Venite ait, ad me omnes qui labo-
 ratis & onerati estis, & ego reficiam vos: Tollite jugum meum
 super vos, & discite à me: quia mitis sum & humilis corde, &
 invenietis requiem, jugum enim meum suave est, & onu-
 meū leue. 1. *Confide in Domino.* 2. *resigna te illi.* 3. *humilitatē exercere*
& patientiam.

PARABOLA I. Et conversus ad discipulos ait: Beati oculi qui vident quæ
DE SAMA- vos videtis. multi reges voluerūt videre, & audire quæ audiri
RITANO. & non audierunt. *Conterere de negligentia* 2. Et ecce quidam
Luce 10. petiit: *Quid faciendo vitam æternam possidebo?* cui duo præ-
Dominic. 12. cepta charitatis proposuit. *Admirare Dei benignitatem man-*
post Pentec. dantis, & *charitatem exerce.* 3. Ille verò suscipiens ait: *Quis est*
 meus proximus? cùm IESVS proposuit ei parabolam peregrini
 descendenti ab Hierusalem in Iericho læsi & vulnerati.
 Sacerdote & Levita relictæ, sed à Samaritano curati oleo & vi-
 no, &c. *Gratias age Deo pro tui curâ.* 2. *resigna te medico.* 3. *ergo*
eum amorem excitâ.

HOSPITIO I. Intravit IESVS in quoddam castellum, & Martha accipi-
IESVS EXCI- eum in domum suam. *Vide an castellum sis & si non conterere*
PITVR A *Amorem IESV excita & eum invita.* 2. Huic erat soror Maria
MARTHA. quæ sedens secus pedes Domini, audiebat verbum illius, Mar-
Luce 10. tha autem satagebat & quæstæ de sorore ait: dic illi ut me adju-
In Assumpt. vet. *Gaude in Domino, & patientiam exerce, ubique necessariam.*
B. Virg. Cui Dominus: Martha, Martha, sollicita es, & turbaris ergo
 plurima: porro unum est necessarium. Maria optimam partem
 elegit. 1. *Fiduciam in obreclatione in Deo loca.* 2. *contemne huma-*
na judica. 3. *resigna te Deo tuo.*

VIMORAN- 1. Cùm oratis dicite: Pater noster, &c. *Expende præstantiam*
DI DISCI- orationis hujus, & *percorre si libet.* 2. Simile adfert ejus cui am-
PVLOS DO- cus venit de viâ, & petit ab amico panes mediâ nocte, eo-
CET JESVS. quæ propter improbitatem impetrat, & ait: Petite & accipietis
Luce 11. quærite & invenietis, pulsate, & aperietur vobis. Omnis qui
In Litaniis. petit accipit. *Fiduciam hic excita, & charitatē in IESVM.* 3. Ai-
 ne

Patrem filio dare pro pane lapidem, neque pro pisce serpentem, neque pro ovo scorpionem. Itaque cælestem Patrem durum bonum spiritum petentibus se. *Considera bonitatem & amorem.* 2. *Gratias age pro beneficiis datis & acceptis, & resignationem exerce.*

Nemo accendit lucernam, & ponit eam sub modio. Si oculus tuus simplex fuerit, totus corpus lucidum erit. *Excitate diligentiam ut Deus honoretur, & intentionem rectam.* 2. Vide; ne lumen quod in te est, tenebræ sint. *Compungere de gratiis & impensis.* 3. Invitatus à Pharizæo arguit eòs qui calices mandant, & quod intus est, seu cor habent plenum rapinâ & alit: Date eleëmofynam, & omnia munda sunt vobis, Væ qui digitis primas cathedras, decimatis mentham & Anethum, & gravia onera aliis imponitis. *Humilitatem exerce, contemptum rerum humanarum.*

1. Cùm intraret IESVS in domum cuiusdam Pharizæi, ut induceret panem, ipsi observabant eum. *Vide abstinentiam Christi & imitare, compatere illi.* 2. *paupertatem sectare.* 2. Et ecce homo hydropicus ante illum, & respondens Pharizæis ait: Si let Sabbatho curare? & tacentibus eis, sanavit illum, & dimisit eum. *Admirare Dei potentiam, contemptum rerum humanarum excita quia non satiant, & ama IESVM.* 3. Et ait: Cujus vestrum caput in puteum cadet, & non continuò extrahet illum? dixit illis parabolam, ut invitati in novissimo loco recumbent, ne jubeantur eum tenere, quia omnis qui se exaltat humiliabitur, & qui se humiliat exaltabitur. *Humilitatem exerce propter IESVM, & imitare.*

1. Homo quidam fecit cœnam magnam, & vocavit multos, & misit servum dicere invitatis, quia jam parata sunt omnia. *Gratias age pro vocatione.* 2. Et cœperunt simul omnes excusare, unus; villam emi, & necesse habeo videre illam. alter, jugum emi quinque, tertius, uxorem duxi, & ideo non possum venire, *Compatere Domino IESV vocanti, & contere de negligentia tuâ, contemptum rerum humanarum excita.* 3. Iratus Paterfamilias dixit servo: exi cito in plateas, & pauperes, & debiles, & claudos introduc, & iterum misit & dixit: Compelle intrare, ut cœna virorum illorum gustabit cœnam meam. *Admirare Dei bonitatem, compellentis te, & amorem excita.*

1. Erant Publicani & peccatores appropinquantibus illi, & murmurabant Pharizæi dicentes. Quia hic peccatores recipit & comedit cum eis.

PARABOLA DE LUCERNA.
LUC II.
In festo S. Martini.

HYDROPICVS CVRATVR.
LUC. 14. 9. Post Pentec.

DE COENA MAGNA.
LUCA 14.
Dominica post Pentec.

PARABOLA OVIS ET DRACHMÆ.
&

Luca 15. & manducat cum eis. *Admirare benignitatem IESV, & appropinqua imitando.* 2. Et ait ad illos parabolam de qui relictus nonaginta novem ovibus, quærit centesimam inventam ponit in humeros, & ait amicis: Congratulamini mihi. Ita gaudium erit in cælo super uno peccatore magis quàm super nonaginta novem justis. *Excita hinc amorem ad IESVM, gratias age quòd sic te querat.* 3. Quæ mulier, inquit, habet drachmas decem, & si perdiderit unam, quærit donec inveniat, & cum invenerit, convocat amicas. Ita ait, & gaudium super uno peccatore pœnitentiam agente. *Chastitatem exemplo hinc excita, diligentiam, & denique spem Deum*

PARABOLA
FILI PRO-
DIGI.

Luc 15.
Sabbatho
post Domi-
nicam 2.
Quadrag.

I: Homo quidem habebat duos filios, & dixit adolescentior: Pater, da mihi substantiam, & divisit eis, & postquam profectus dissipavit eam. *Vide demensitatem, admirari Dei erga te bonitatem, & amare.* 2. Et facta est fames magna, & adhæsit uni civium, qui misit eum ut pasceret porcos, & cupiebat implere ventrem filiquis, & nemo illi dedit. *Contemptum hinc rerum humanarum discere.* 3. In seipsum versus ait: Quanti mercenarii in domo Patris mei abundantibus panibus. Surrexit, & cum longè esset, accessit Pater, & cecidit super collum eius, & osculabatur eum dicentem: Pater, peccavi in cælum & coram te. Et iussit indui stolam primogeniti, & annulum, & occidit vitulum indignante primogenito. *Contritionem hinc excita, & amorem erga Deum & bonum.*

INIQUI DIS-
PENSATORIS
PARABOLA.

Luc 16.
Dominica 8.
post Pentec.

I. Homo quidam erat dives; & diffamatus est villicus eius apud illum, quasi dissipasset bona ipsius, & vocato dixit: Redderationem villicationis tuæ. *Timorem Dei excita, & de peccatis conterere.* 2. Ait autem villicus: quid faciam? ut cum antestitus fuero à villicatione, recipiant me in domos suas. Itaque convocatis debitoribus providit sibi & minuit debitum. *Contemneret sidera prudentiam sæculi, & excita te ad fervorem.* 3. Et laudavit Dominus villicum iniquitatis, qui fidelis est in minimo, & majori fidelis est.

DE DIVITE
EPVLONE
ET LAZARO
PAUPERE.

Luc 16.

I. Homo quidam induebatur bysso, & epulabatur quotidie splendide. Lazarus verò jacebat ad januam ejus, & ceribus plenus, cupiens saturari de micis, & nemo illi dedit. *Vide contemptum mundi excita, & patientiam emulare, & conterere de excessibus tuis.* 2. Mortuus autem est Lazarus,

, & portatus ab Angelis in sinum Abrahamæ, similiter & di- *Feria 5.*
 & sepultus est in inferno. *Vide hanc Metamorphosin, & Dominica 2.*
Excita te ad diligentiam & patientiam. 3. Elevans autem *Quadrages.*
 oculos in tormentis, petiit ut mitteret Lazarum, ut intinge-
 extremum digiti sui in aquam, ut refrigeraret linguam
 suam, sed audiit: Fili, recordare, quia recepisti bona in vitâ
 tua, Lazarus mala, petiit verò ut mitteretur ad fratres; sed di-
 xit illi: Habent Moysen, & Prophetas. *Elige cui similis*
velis, & fidem excita, & amorem quia hactenus parvum

Dixit IESVS ad quosdam, qui in se confidebant para- *DE PHARI-*
 tam de Pharizæo & Publicano. Duo ascendebant in tem- *ZÆO ET*
 plum ut orarent, ille verò gratias agit, quòd non sit sicut cæ- *PUBLICA-*
 cæ hominum. *Humilitatem exerce, & fiduciam in Deo loca.* *NO.*
 Publicanus à longè stans, volebat nec audebat oculos *Luca 18.*
 cælum levare, sed percutiebat pectus suum, dicens: Deus *Dominic. 10.*
 propitius esto mihi peccatori, & descendit justificatus in do- *post Pentec.*
 minam suam. *Admirare Dei bonitatem erga humiles.* 2. *Humi-*
litem exerce & contritionem. 3. Omnis qui se humiliat,
 exaltabitur; & qui se exaltat, humiliabitur. *Exerce contem-*
ptum rerum humanarum, & amorem in IESVM pro se humi-
litem.

Simile est regnum cælorum Paterfamil. qui exiit *PARABO-*
 in vineam suam, & condidit vineam, & in vineam suam, conven- *LA DE*
 tione factâ ex denario diurno. Item hora tertia, sexta, & no- *OPERARIIS*
 va circa undecimam dicens: *Quid statis hîc totâ die otiosi?* *Matth. 20.*
Excita te pro vocatione. *Excita te ad diligentiam, & charita-*
tem erga vocationem. 2. Cùm serò esset, dicit procuratori: *Dominica*
 Voca operarios, & acceperunt singuli singulos denarios. *Septuages.*
Spem gloria excita & gaude 3. Venientes autem primi mur-
 murârunt quòd pares essent sibi qui portassent pondus diei, &
 denarios. quibus Paterfamilias: An non licet mihi quod volo
 facere? sic erunt novissimi primi, & primi novissimi. *Hu-*
milite te valdè. 2. *Bonum pauperem ama, & charitatem proximi*
excite.

Lazarus erat languens frater Mariæ & Marthæ, quæ mi- *RESUSCI-*
 serunt ad IESVM, dicentes: Ecce quem amas infirmatur. *TATUR*
 Lazarus. *LAZARUS.*
 Verò, Infirmitas est pro gloria Dei, eamus ergo: Et me- *Feria 6. post*
 moriamur cum eo. *Duodecim sunt horæ diei.* *Dominic. 4.*
 Tomas verò, Eamus & nos, & moriamur cum eo. *Spem excita* *Quadrages.*
in

*in Deo, cum his. 2. amorem erga IESVM cum Thoma. 2. Cum Maria intellexisset IESVM venire, cecidit ad pedes ejus dixit: Domine, si fuisses hîc, frater meus non fuisset mortuus; infremuit autem, & ait: ubi posuistis eum? & lacrymatus est & ait: Tollite lapidem. *Compatere Domino & contere de peccatis, & imitare zelum IESV. Gratias age pro tua conversione, &**

3. Cum autem orasset IESVS ait voce magnâ: Lazare veni, & statim prodiit. ait IESVS: solvite eum, & finite abire. *2. admirare Dei potentiam. 2. obedientiam discere. 3. contemptum rerum quibus ligamur.*

IESVS MORTEM SVAM APOSTOLIS PRÆDICIT.

Luca 18.

Dominica
Quinquag.

1. Assumpsit IESVS discipulos secretò, & ait illis: Et ascendimus Hierosolymam, & filius hominis tradetur gentibus, & flagellabitur, & conspuetur, & occident eum, & 3. dies resurget. *Fidem excita, & compatere Domino tuo. 2. Et ipsi non horum intellexerunt. Tu ne reipsa capis? contere de impatientia & imitari IESVM propone. 3. Cùm autem appropinquaret Ierichus cæcus clamabat, licet increparent eum: IESV fili David miserere mei. Stans autem IESVS iussit illum adduci ad se, Dominus ait: Quid vis ut faciam tibi? Respondit, ut videam, & ait: respice, fides tua te salvum fecit. *De cœcitate tua contere, admirare Dei potentiam & amorem in eum excita.**

FILIIIS ZEBEDÆI PRIMATVM CHRISTVS NEGAT.

Matth. 20.

in festo

S. Iacobi.

1. Mater filiorum Zebedæi petit, ut filii duo sedeant unus dexteris, alter à sinistris. *Quibus Dominus: Nescitis quid petatis. Humilitatem discere & resignationem. 2. Petiit, potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum? dicunt ei, possumus. Sicut ille: bibetis quidem, sedere autem à dextris non est meum deus dicit vobis. Resigna te Deo, & patientiam exerce. 3. Indignantibus autem ait: qui voluerit inter vos primus esse, sit vester minister, filius hominis non venit ministrari, sed ministrare. *Imitare IESVM & contere de superbia.**

DE ZACHÆO.

Luc. 19.

In dedicatione templi.

1. IESVS perambulabat Iericho, & Zachæus princeps Publicanorum quærebat videre IESVM, & non poterat præterire, quia pusillus erat. *Excita contemptum rerum humanarum, amorem Christi. 2. Et ascendit in arborem Sicomorum, cùm eò venisset IESVS, suspiciens dixit: Descende, quia homo in domo tuâ oportet me manere, & festinans descendit & cepit illum gaudens. *Admirare benignitatem. 2. gaude quod totum ad te veniat IESVS. 3. Et murmurabant quod ad peccatorem divertisset. Stans autem Zachæus ait: Ecce dimidium bonorum meorum do pauperibus, &c Et Dominus; Salus domui huic facta est, sô quod & ipse sit filius Abraham, venit enim**

us querere & salvum facere quod perierat. *Conterere etiam de*

ccatus tuis, 2. Imitare Deum in zelo. 3. Amorem excita erga illum.

1. Cùm appropinquaret IESVS Hierosolymis, missis disci-

ulis asinam, & pullum adduci iussit, mandans ut dicerent:

Domini huius opus habet: *Admirare Dei potentiam & imperium.*

Conterere de inobedienciâ. 2. Adducunt verò discipuli asinam,

vestimenta imponunt. Cùm autem Hierosolymam appro-

inquasset, flevit super illam, & ait: Quia si cognovisses & tu, &

quidem in hâc die tuâ, quæ ad pacem tibi, quia venient inimici

tui, & prosternent te, eò quòd nō cognoveris tēpus visitationis

tuæ. Ex ore infantium perfecisti laudem. &c. Hic excita contri-

onem & spem dum tempus est. 3. Alii sternebant vestimenta in

tuâ, ramos alii, acclamabant turbæ: Hosanna filio David, bene-

dictus qui venit in nomine Domini. Contemptum hic vestrum,

est, rerum humanarum excita, & gaudium in Deo.

1. Gentiles aiunt Philippo: volumus IESVM videre. Tum

verò IESVS: Amen, amen dico vobis, nisi granum frumenti

in ortum fuerit, ipsum solum manet, si autem, multum fru-

ctum adfert. 1. *Amorem IESV excita, 2. diligentiam in spi-*

ritualibus. 2. Qui amat animam suam perdet eam, & qui

se perdit, custodit eam. Si quis mihi ministrat, me sequatur. Cōtem-

ptum tui, & rerum humanarum exerce & imitationis IESV desi-

derium. 2. ait, nunc anima mea turbata est, & quid dicam?

ater salvifica me ex hâc horâ, & clarifica nomen tuum: Et vox

ex cælo audita est: Clarificavi & clarificabo. Compatere Domi-

no. 2. fiduciam in eo loca.

1. Simile est regnum cælorum homini regi, qui fecit nup-

tias filio suo, & misit servos suos dicere: Ecce prandium meū

paratum est. *Fidem excita, 2. gratias age pro invitatione.*

Illi autem neglexerunt & abierunt, alius in villam, & reli-

quos tenuerunt servos ejus, & contumeliis affectos occiderunt.

Admirare & imitare Dei patientiam. 3. Rex cùm audisset mis-

eros exercitibus perdidit illos. Et cùm quoscumque invenisset,

mississet vocari ad nuptias, venit Rex, & homini non habenti

vestem nuptialem ait: Amice, quomodo huc intraisti? & iussit

illum mitti in tenebras exteriores. Multi enim sunt vocati, pau-

ci verò electi. Vide charitatis precium, dole de tepore. 2. humilitatem

exerce, & diligentiam excita.

1. Pharisei volentes capere IESVM in sermone aiunt. Ma-

thæus, scimus, quia verax es &c. licet censum dare Cæsari an

IESVS ASI-
NO INSI-
DET, ET
FLET SUPER
HIERV-
SALEM.

Matth. 21.
Dominica in
Palmis
post Pentec.

IESVM
VIDERE
CVPIVNT
GENTILES.
Ioan. 12.
In festo
S. Laurentii.

PARABOLA
DENVPTIIS
FILII REGIS
Matth. 22.
Domin. 19.
post Pentec.
Esther 1.

DE TRIBV-
TO CÆSA-
RI PEN-
DENDO.

2. Qui-

Matth. 22. 2. Quibus IESVS: Quid me tentatis hypocritæ? ostendite mihi numisma census. *Tu animam ostende insignitam Deo.*
Domin. 22. *post Pentec.* *imagine, & dolo de fœdatâ.* 3. At illi obtulerunt ei denarium Cujus ait, est hæc imago & superscriptio? dicunt ei: Cæsaris Reddite ergo, ait, quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt Deo. *Conterere de solutione malignâ tuâ, & gratias age Domino pro beneficiis.*

DE PRIMO
MANDATO.

Matth. 22.
Domin. 17.
post Pentec.

1. Legis Doctor petit à IESV, quod sit mandatum magnum in lege. ait ille: Diliges Dominum Deum tuum e toto corde tuo, &c. *Amorem Dei iussus exerce.* 2. Secundum autem simile huic: Diliges proximum tuum sicut teipsum. In his duobus uniuersa lex pendet & Prophetæ. *Charitatem hanc exerce, & conterere de defectu.* 3. Diligere proximum majus est omnibus holocaustibus & sacrificiis. Cui IESVS. Non es longè à regno Dei. *Appendè charitatem, & seculò exerce.*

VITIA PHARISÆORVM
INSECTANTVR
CHRISTVS.

Matth. 23.
In festo S.
Stephani
Protom.

1. Ecce ego, ait IESVS, mitto ad vos Prophetas, & ceteris illis occideris, &c. Vt veniat super vos omnis sanguis iustus in saecula. 1. *Compatere Domino.* 2. *Ad patientiam te exerce.* 2. Ierusalem, Ierusalem, quæ occidis Prophetas, quoties volui congregare filios tuos, quemadmodum gallina congregat pullos sub alis. *Attende longanimitatem & amorem.* 2. *Obedientiam exerce & diligentiam* 3. Respiciens viduam, quæ mittebat duo minuta: Amen, ait, quia hæc plus omnibus misit. *V. de affectu omnia metienda esse, & compungere, & tam benigni Domini amorem excita.*

DE IACTATIONE
ECCLESIAE
VLTIMO
CHRISTI
ADVENTV.
Luce 21
Dominica 1.
Aduentus,

1. Erunt signa in Sole & Luna, & in terris pressura gentium arescentibus hominibus præ timore, & tunc parebit signum filii hominis, & plangent omnes tribus terræ. 1. *Excitatio, 2. Contritionem, 3. Spem excita.* 3. Et videbunt Filium hominis venientem in nubibus caeli, & mittet Angelos curtubâ & voce magnâ, & congregabunt electos ejus à summitatibus caelorum usque ad terminos eorum. *Admirare Dei potentiam in resurrectione.* 2. *Humilia te valde.* 3. *Confide in Domino.* 3. A arbore autem ficæ discite parabolam. Cùm jam ramus ejus tener fuerit: scitis quia prope est æstas: ita cùm hæc videritis scitote quia propè est. Cælum & terra transibunt, verba autem mea non præteribunt. *Fidem 1. excita, 2. Diligentiam, 3. Amorem erga Deum pramonentem.*

1. Simile est regnum cælorum decem Virginibus quæ accipientes lampadas suas, exierunt obviam sponso & sponsæ, quinque fatuæ erant, quinque prudentes. Illæ verò non sumerunt oleum secum. 1. *Attende, & dum tempus est diligentiam* 2. *Contemne res humanas.* 3. *Media nocte clamor factus est: Exite obviam ei. Fatuis autem oleum petentibus, negarunt sapientes, & dum irent emere, quæ paratæ erant intravit, & clausa est janua: 1. Dole de tempore perditio. 2. Prospice futurum. 3. Novissimè veniunt illæ & audiunt: Nescitis diem neque horam* 4. *Vigilate itaque quia nescitis diem neque horam* 5. *Diligentiam excita, & aternitatem appende.*

PARABOLA
DE DECEM
VIRGINI-
BUS.
Matth. 25.
De Virgine
Martyre.

1. Homo peregrè proficiscens vocat servos suos, & uni decem, quinque talenta, alii duo, alii unum. 1. *Gratias age Deo.* 2. *Signa te Deo.* 3. *Abiit qui quinque acceperat, & lucratus est alia quinque, qui duo alia duo, qui unum fodit in terram, & cum redisset Dominus rationem posuit, & collaudans sedule, ait: Euge serve bone & fidelis, 3. Inutilem autem servum increpitum ejecit in tenebras exteriores, & ait: Tollite ab eo talentum, & dare ei qui decem habet, omni enim habenti dabitur. Timorem Domini excita. 2. Diligentiam & spem in Domino.*

PARABOLA
DE TALEN-
TIS.
Matth. 25:
De confes-
sore Pontifi-
cis.

1. Non turbetur cor vestrum neque formidet: Creditis in me, & in me credite. In domo Patris mei mansiones multæ sunt. *Spem in Deo & fidem excita, & resignationem* 2. *Vado parare vobis locum, cum verò dicerent se viam nescire, ait: Ego sum via, veritas & vita. Amorem IESU excita & gratuitum, & amorem in IESVM* 3. *Et Philippo petenti ostendit eum ait: Qui videt me, videt & Patrem meum, quia ego in Patre, & Pater in me est. Qui credit in me, opera quæ ego facio & ipse faciet, & majora his. Fidem excita & amorem.*

APOSTOLOS
TRISTES
CONSOLA-
TUR IESVS.
Ioan 14.
In festo SS.
Apost. Phi-
lippi &
Iacobi

1. Si quis diligit me, sermonem meum servabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem ad eum faciemus. 1. *Fidem excita.* 2. *spem.* 3. *charitatem.* 4. *Paraclitus Spiritus sanctus quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia, quæcumque dixerò vobis: Amorem Spiritus sancti excita, & obedientia affectum.* 3. *Pacem in quo vobis, pacem meam do vobis. non turbetur cor vestrum, neque formidet. Vado, & venio ad vos: Fiduciam excita, & in Deum amorem.*

DE SPIRITU
S. CONSO-
LATOR ET
DOCTOR:
Ioan 14.
In festo
Pentecostæ.

DE VITE,
AGRICOLA,
ET PALMI-
TE.

Ioan. 15.
de Martyre.

AFFLICTIO-
NES PRO-
PTER CHRI-
STVM.
Ioan. 15.
In festo Si-
monis &
Iuda.

CVR MANI-
FESTAVE-
RIT IESVS
PERSECV-
TIONES
APOSTO-
LORVM.

Ioan. 15 &
16.

Dominica
infra Octa-
uam Ascen-
sionis

DE SPIRITV
SANCTO
QVI MVN-
DVM AR-
GVET ET
DOCIBIT.

Ioan. 16.
Domin. 4.
post Pascha.

1. Ego sum vitis vera, & Pater meus agricola est. Omnes palmitem in me non ferentem fructum, tollet eum, & ferent purgabit. 1. *Gratias age pro fide.* 2. *conterere de parvo fructu.* 3. *resigna te.* 2. Manete in me, & ego in vobis. Non potestis ferre fructum nisi in me manseritis, quia sine me nihil potestis facere. 1. *Amorem Dei excita,* 2. *humilitatem & diligentiā.* 3. Si manseritis in me, & verba mea in vobis, quocumque volueritis petetis, & fiet vobis. *Fiduciam excita,* & *amorem in tam benignum Dominum.*

1. Hæc mando vobis ut diligatis invicem. Si mundus vos odit, scitote quia me priorem odio habuit. ego elegi vos mundo, propterea odit vos mundus. *Charitatem excita,* & *contemptum mundi,* & *gratias age pro vocatione.* 2. Non est servus major Domino suo; si me persecuti sunt & vos persecutur. *Imitare IESVM & ad patientiam dispone te.* 3. Si operum non fecissem in eis, quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent, nunc autem excusationem non habent. *Gratias age pro donis Dei,* & *conterere.*

1. Cum venerit Paraclitus quem ego mittam vobis à Patre, ille testimonium perhibebit de me, & vos testimonium perhibebitis, quia ab initio mecum estis. *An vitâ id tuâ facis? dole ergo gratias age pro dono Spiritus sancti.* 2. Hæc locutus sum vobis ut non scandalizemini; absque synagogis facient vos & venite hora, ut omnis qui interficit vos, arbitretur obsequium se prestare Deo. *Admirare providentiam, resigna te,* & *patientiam exerce.* 3. Et hæc facient vobis, quia non noverunt Patrem, neque me, sed hæc locutus sum vobis, ut cum venerit hora eorum, reminiscamini. *Gratias age pro fide & resigna Deo.*

1. Vado ad eum qui misit me, & nemo ex vobis interrogat me quo vadis, sed quia hæc locutus sum vobis, tristitia implevit cor vestrum. *Compungere, quod non dolueris abeunte IESU.* 2. *Resigna te in omnibus.* 2. Expedi vobis ut ego vadam, enim non abiero, paraclitus non veniet ad vos. Cum autem venerit, arguet mundum de peccato, de justitia, & de iudicio. *Fidem excita & amorem,* & *gratitudinem erga tam liberale Deum.* 3. Cum venerit ille docebit vos omnem veritatem. Adhuc habeo multa vobis dicere, sed non potestis portare modò. non enim loquetur à semetipso, sed quæcumque audierit loquetur, & ventura annuntiabit vobis: *Vide benignitatem IESU,* & *ama, gratias age pro Spiritu sancto.*

2. Modicum & jam non videbitis me, & iterum modicum & videbitis me: quia vado ad Patrem, *Vide vanitatem mundi & contemne.* 2. *Resigna te Deo.* 2. Et volentibus interrogare ait: Amen, amen dico vobis, quia plorabitis & flebitis os, mundus autem gaudebit, sed tristitia vestra vertetur in gaudium. Mulier cum parit tristitiam habet, &c. *Excita te ad verum gaudium & patientiam & resignationem.* 3. Et vos gignitur tristitiam habetis: iterum autem videbo vos & gaudebit cor vestrum, & gaudium vestrum nemo tollet à vobis. *Spem excita & amorem erga IESVM.*

AFFLICTIONES N
FRÆDICAN-
DO EVAN-
GELIO.
Ioan. 16.
Dominica 3.
post Pascha.

1. Amen amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis; petite & accipietis ut gaudium vestrum plenum sit. *Fiduciam in bono Domino excita & gaudium.* 2. Venit hora cum jam non in proverbii loquar. In illo die in nomine meo petetis, & non dico vobis; quia ego rogabo Patrem de vobis. Ipse enim Pater amat vos, quia vos me amastis. *Charitatem exerce & spem, & resigna te Deo.* 3. Exivi Patre, & veni in mundum, iterum relinquo mundum, & vado ad Patrem. *Admirare Dei bonitatem & ama IESVM.*

QUOMODO
PETENDVM.
Ioan 16
Dominica 3.
post Pascha.

1. Et cum transisset Sabbathum, tres mulieres emerunt comata, ut venientes ungerent IESVM, & valde manè veniunt ad monumentum orto jam Sole. *Excita te ad diligentiam hoc exemplo.* 2. Et dicunt; quis revolvat nobis lapidem? & viderunt revolutum. *Fiduciam in Deo loca.* 3. Et introeuntes viderunt juvenem, sedentem in dexteris coopertum stolâ candidâ. Ille verò: nolite expavescere. IESVM quæritis? non est hic. Ecce locus ubi posuerunt eum. Ite dicite discipulis: præcedet vos in Galilæam, *Cur non alibi: resigna te Deo, & amorem excita.*

RESURRE-
CTIO CHR-
ISTI MANI-
FESTATUR.
Marci 16.
In festo
Pascha.

1. Abeuntibus mulieribus mansit Maria. & stabat plorans & inclinavit se & prospexit in monumentum, & vidit duos Angelos in albis, qui dicunt ei: Mulier quid ploras? dicit eis, quia viderunt Dominum meum & nescio ubi posuerunt eum. *Conte-
ne de amisso Domino tuo, & persevera, & amorem excita.* 2. Hæc cum dixisset conversa retrorsum vidit IESVM, qui ait: mulier quid ploras? quem quæris? illa verò Domine, si tu sustulisti eum, dicito mihi, ubi posuisti eum, & ego eum tollam, & dicit ei IESVS: Maria, & agnoscitur, sed ait: nolime tangere. Ite ad fratres meos & dic eis. *Admirare Dei bonitatem in peccatricem, & ama, & diligentiam spiritualem exerce.* 3. Et cum

DE APPARI-
TIONE FA-
CTA MAG-
DALENÆ.
Ioan. 20.
Feria 5 post
Pascha.

ipfa cum alijs iret, iterum apparuit & dixit: A uete. Illæ autem accesserunt & tenuerunt eum, quibus ait: Nolite timere, ite dicite fratribus meis ut eant in Galilæam, *Gaude in Domino, confide in illo, & resigna te.*

DE APPA-
RITIONE
FACTA DIS-
CIPVLIS
EVNTIBVS
EMAUS.
*Luca 24.
Feria 2. post
Pascha.*

1. Duo ibant ab Hierusalem in Emaus, dum loquuntur de morte IESV, accessit, petijtque. Qui sunt hi sermones? Cui unus, tu solus peregrinus es in Hierusalem, & hæc ignoras? Et ait, Quæ? & narravit ei quæ passus erat & de Angelorum visione. *Admirare & imitare benignum IESVM & ama.* 2. O stulti ait, & tardi corde ad credendum, nõnne oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam? & interpretabatur scripturas, & cor eorum ardens erat. *Gratias age Domino pro redemptione. & vehementer eum ama.* 3. Et cum appropinquaret castello, finxit se longius ire, sed coegerunt illum, dicentes: Mane nobiscum Domine, quoniam advesperascit. Et intravit cum illis, & cognoverunt eum in fractione panis, & eadem horâ regressi sunt. *Amorem excita IESV. 2. Gratitude. 3. Spem in eum, si quando advesperascit.*

IESVS AB-
SENTE
THOMA
APOSTOLIS
APPARET.
*Ioan. 20.
Dominica
in Albis.*

1. Cùm serò esset, & fores clausæ, & discipuli congregati propter metum, venit IESVS & stetit in medio eorum, & dixit: Pax vobis; & ostendit eis manus & latus. *Fidem vivifica, & charitatem erga IESVM.* 2. Dixit: sicut misit me Pater. Ita ego mitto vos, & insufflavit & ait: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, &c. *Gratias age pro dono hoc, & benignitatem Dei sic condonantis excita amorem.* 3. Thomas non erat cum eis, & incredulus erat, post dies octo iterum stetit in medio, & dicit Thomæ; Infer digitum tuum huc, & vide manus meas. & noli esse incredulus, sed fidelis. cui Thomas: Dominus meus, & Deus meus. *Tu etiam zelum & charitatem exhibe fratri, & ama Dominum.*

IESVS AD
MARE DIS-
CIPVLIS
SEPTEM
APPARET.
*Ioan. 21.
Feria 4. post
Pascha.*

1. Manifestavit se IESVS ad mare. Cùm enim Petrus ivisset piscari, & alij nocte nihil prendissent, mane facto stetit IESVS in littore. *Diffide tibi, & soli fide Deo, & spera auxilium à Domino.* 2. ait: Mittite in dextram rete, & non valebant illud trahere præ multitudine. *Obedientiam excita. & gaudium in Domino, & admirare potentiam.* 3. Petrus videns Deum misit se in mare, & deinde ait IESVS: Venite & prandete, & divisit eis panem, &c. *Fiduciam imitate Petri. 2. Benignitatem admirare. & ama IESVM.*

1. Cùm prandissent dicit IESVS ter Simoni Petro: Diligis me plus his? cui ait, etiam Domine, tu scis quia amo te. Cui ait bis: Pasce agnos meos, tertio verò Pasce oves meas. *Excita te ad amorem Domini & charitatem proximi tui.* 2. Cùm esset junior, cingebas te, & ambulabas ubi volebas: cùm autem senueris, extends manum tuam, & alius te cinget, & ducet quò tu non vis, indicans quàm morte esset clarificaturus Deum, & dicit ei: Sequere me. *Resigna te Domino, & ad patientiam exerce.* 3. Petrus de Ioanne sollicitus ait: Hic autem quid? cui IESVS: Quid ad te tu me sequere. *Resignationi & amori & imitationi insiste.*

S. PETRO
IESVS OVES
COMMEN-
DAT.
Ioan. 21.
In Vigiliâ
SS. Aposto-
lorum Petri
& Pauli.

1. Quod toties IESVS promiserat, tandem in monte apparuit suis plusquam quingentis, & ait: Data est mihi omnis potestas in cælo & in terrâ. *Gaude, gratulare, & ama.* 2. Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos, &c. Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit. *Fidem excita, & Zelum.* 3. Signa autem eos qui crediderint, hæc sequentur: In nomine meo dæmonia ejicient, linguis loquentur novis, serpentes tollent, & si mortiferum quid biberint, &c. Ecce ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi. *Fidem excita.* 2. *Amorem IESV ex eius præsentia, ut cum illo etiam semper sis.*

OSTENDIT
SE CHRI-
STVS DI-
SCIPVLIS
IN MONTE
GALLÆÆ.
Matt'h. 28.
In festo SS.
Trinitatis.

2. Novissimè recumbentibus discipulis apparuit illis IESVS, & exprobravit incredulitatem eorum. *Respice Domini benignitatem & fidem excita.* 2. Hæc ait sunt verba quæ locutus sum ad vos cùm essem vobiscum, quoniam necesse est impleri omnia quæ scripta sunt. *Fidem iterum excita, & gratitudinem quòd impleverit IESVS omnia pro te.* 3. Tunc aperuit illis sensum, ut intelligerent Scripturas, & postquam locutus est assumptus est in cælum, & sedet à dextris Dei. *Gratulare Domino, & amorem excita, & fiduciam, & illi toto corde, mente, & viribus adhare. Vive & merere.*

DE ASCEN-
SIONE
CHRISTI.
Marci 16.
In festo
Ascensionis.

*Exercitium de magno perfectionis desiderio
excitando.*

PRÆLVDIVM I. Considera te coram Domino cum Moysè in excelso monte, unde videas hominum studia vanissima & magna molimina, ut in hâc vitâ beati sint honore, opibus, &c.

ORATIO, ut tanto desiderio etiam accendi possis ad perfectionem.

*O utinam
tantum stu-
deres virtu-
ti, quantum
studerur
scientiis!
Perfectio est
sapientia.*

*Perfectio est
sanitas.
Quid scien-
tia præbet.*

Psalms, 50.

*1. Cor. 3.
Bernard.*

*Sap. 6.
Perfectio
facilis.*

PVNCTVM I. Considera quanto, quàm longo & assiduo labore ac sudore mortales scientijs operâ dent, & cognitioni creaturarum, cum tamen qui addit scientiam, addat dolorem. Nonne autem perfectio, vera est sapientia, quâ homo Deum, & se cognoscit; & humana atque divina jura non tantum novit, sed etiam exequitur? & tamen piget te modicum pro eâ laborare. Secundò, quantum laborent atque impendant, ut sanitatem discant conservare, & conservent homines: sapè, ut illa in Euangelio, omnem frustra perdunt substantiam suam. At verò sapientia & perfectionis studium non tantum medicinam animæ edocet, sed per illam homo perfectam sanitatem consequitur. Tertiò, cogita, si libet, quid quæque scientia & ars, cui insudât homines, iis præbet, & omnia invenies sapientiæ convenire. unde gloriabatur de eâ Propheta dicens, Ecce enim veritatem dilexisti, incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi. Illius inquam sapientiæ, cujus comparatione sapientia mundi stultitia est. Invenies autem eam, si prioris vitæ peccata defleas, si hujus sæculi desiderabilia parvipendas, si æternam beatitudinem toto desiderio concupiscas. Neq; pigeat laboris, aut difficilem putes. Clara est enim, & quæ numquam marcescit sapientia; & facilè videtur ab his qui diligunt eam, & invenitur ab his qui quærunt eam. Cogitare de illâ sensus est consummatus: & qui vigilaverit propter illam,

llam citò securus erit. *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Hæcine firmâ*
ide, &c. ibidem.

PUNCTVM II. Considera verba illa Salvatoris: Quæ *Luca 15.*
nulier habes drachmas decem, & si perdidit drach-
nam unam, nonne accendit lucernam, & everrit do-
num, & quærit diligenter donec inveniatur? Drachma
hæc, perfectio est, signata Dei imagine: quia perfectio
est quædam Dei similitudo. *Hæcine vera*, ut supra p. 7.
Dicit Sapiens: Pecuniæ obediunt omnia. Perfecto viro
terra, mare, aër, ignis, sol, mors ipsa paret, cum his om-
nibus aliquando perfecti imperarint. vide ergo quan-
tum facere eam oporteat. O quanto prudentiores sunt fi-
lii hujus sæculi, filiis lucis in generatione suâ! Consi-
dera Secundò verba illa: Simile est regnum cælorum
homini quærenti bonas margaritas, & inventâ unâ
pretiosâ, vendit omnia quæ habet, & emit eam. una
nim talis continet immensas opes: non gravat tamen,
sed ornat, ac beatum facit. Illa verò est perfectio, de
quâ dici potest, Preciosior est cunctis opibus, & omnia
quæ desiderantur, huic non valent comparari. Vel, ut
ait Augustin. Hæc margarita preciosa, est charitas, sine
quâ nihil tibi prodest quodcumque habueris, quam si
solam habeas, sufficit tibi. Ut autem margarita rore cæ-
lesti gigni dicitur; ita perfectio, magna Dei misericor-
diâ obtinetur. Credis tanti esse illam? ergo vide quid
pro eâ præstes. *Credo tibi, &c.* ut sup. pag. 7. Considera
Tertiò, perfectionem similem esse thesauro abscondi-
to in agro, quem qui invenit homo, abscondit, & præ
gaudio illius vadit, & vendit universa quæ habet, & e-
mit agrum illum. hîc est perfectio. Infinitus enim the-
saurus est hominibus; quo qui usi sunt, participes facti
sunt amicitia Dei. Nonne sapientia (quo nomine per-
fectio appellatur) meritò exclamat: Mecum sunt divi-
tia & gloria, opes superbæ & justitia. Et verè, melior
est perfectionis fructus auro, & lapide precioso, & ge-
nimina ejus argento electo. Fideli enim totus mundus

*Perfectio
omnia pa-
rent.*

Eccles. 10.

Hebr. 11.

Luc. 15.

Matth. 13.

Prov. 3.

*August. in
13. Iohn.*

Matth. 13.

*Perfectio
thesaurus.
S*

ap. 7.

Prov. 8.

Philip. 4.

possessio est. Thesaurizemus nobis hunc thesaurum in celo, ubi neque ærugo, neque tinea demolitur, & ubi fures non effodiunt, neque furantur. sed meminerimus, hanc abscondi à sapientibus & prudentibus, & revelari parvulis.

*Matth. 6.**Matth. 11.*

*Perfectio
regni Dei.
Rom. 14.*

O Pater æterne, ut infra pag. 793.

PUNCTVM III. Considera Primò, perfectionem verè esse regnum Dei, quod quotidie in oratione Dominica postulamus. Non est enim regnum Dei esca & potus; sed iustitia, & pax in Spiritu sancto. Regnum Dei illud dicitur, per quod Deus in nobis regnat, v. D. Ioannes exponit. Reges autem verè sumus, si perfecti sumus, ut D. Chrysostomus multis declarat; qui verè perfectione virtutis regnum Dei intra nos est: & sicut in celo Deus videtur perpetuumque ibi est gaudium, corpora impassibilia claraque sunt, agilia, subtilia, ac velut ibi Sancti filii Dei & amici liberi satiantur ab ubertate domus Dei; ira etiam aliquà ratione perfecti, hæc in animâ suâ experiuntur. Magno ergo ardore ad illud regnum tendamus: regnum enim celorum vim patitur, & violenti rapiunt illud. *Hæcine vera* ut sup. pag. 7. Considera Secundò, perfectionem non constituere Dei amicos. quod declaratur ipsius æternæ Sapientiæ verbis: Vos autem dixi amicos, quia omnia quæ audivi à Patre meo, nota feci vobis. Quid non agunt homines ut amici Regis sint? quid verò tu agis, ut Dei fias? quid omittris, ut ei placeas? Nec amicos tantum perfectio constituit, sed filios Dei: ideoque imitari Patrem cælestem sic monemur, Estote perfecti, sicut Pater vester cælestis perfectus est. Immò etiam animas sponsas filii Dei efficit, ut toto libro Canticorum manifestè ostenditur. *Aspira*, si libet, ut sup. pag. 8. *Hæcine firma* ibid. Considera Tertio, quantam hic pacem, delicias, familiaritatem cum Deo, quantam hic & in cælis gloriam perfectus habeat. Quæ omnia quantum Deus bone, desiderium in nobis excitare deberent

*Perfectio est
beatitudo.*

*Matth. 11.**Ioan. 15.*

*Vis esse Dei
amicus &
filius? ecce
potes.*

Concupiscentia enim sapientiæ deducet ad regnum
 perpetuum. Optavi, ait Salomon, & datus est mihi sensus; invocavi, & venit in me spiritus sapientiæ, Postremo vide, quæso, vide ô mi frater quid sit quod te,
 quod me, ne potiamur regno, thesauro illo, & bonis
 omnibus, impediatur, & ferè deprehendes esse rem par-
 am, affectum erga aliquid creatum. Compara, & ex-
 ende hæc cum perfectione, & statue firmiter magnâ
 voluntate ad eam incumbere.

Oratio pro perfectionis desiderio augendo.

O Pater æternæ, dixisti mihi: Ambula coram me, & esto per-
 fectus. Sed, eheu! quamdiu lacerabo carnes meas, & ani-
 mam meam portabo in manibus meis? quamdiu laborabo, ut
 odiam mihi puteum, quem appellare possum Abundantiam
 gratiæ, & charitatis tuæ ut sitim meâ expleam, & tuam dulciss-
 time Domine mi sitientis in arâ crucis salutem meam? quando
 eniam, & accedam ad te fontem aquæ vivæ, & non sitiam am-
 pliùs in æternum? Ecce sicut oculi servorum in manibus domino-
 rum suorum; sicut oculi ancillæ in manibus dominae suæ; ita oculi
 nostri ad te Dominum Deum nostrum, donec miseremur nostri.
 Sed ecce, audio: Expecta Dominum, & viriliter age. O amator
 hominum, quando venies? quando venies: ô veni, veni, & noli
 tardare. Etenim jam concupivit anima mea desiderare justifica-
 tiones tuas in omni tempore. Et ecce, apparebo tibi in terrâ desertâ,
 in viâ & in aquosâ, ut videam virtutem tuam, & gloriam tuam
 & suscipiam te in medio templi tui, id est cordis mei, & gaude-
 o in Deo IESU meo. Si enim tu esurientes repleas bonis, ecce esu-
 rio: satia, Domine, animam inanem, & animam esurientem
 gratia bonis tuis. Si mœstos solaris, Deus totius consolationis, ecce
 meruerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte, dum dicitur mihi,
 ubi est Deus tuus? & hac recordatus sum, & effudi in me ani-
 mam meam, & ecce venis & queris me replere benedictione tuâ
 tamen voluero.

O qua cœcitas mentis meæ! qua ignavia voluntatis meæ! quid
 nimis me impedit quo minus sim felix, & verè beatus, & te

Baruch. 3.

amem? Ecce, Domine, amor mei, & creatura N. me retinent, & miserum ac infelicem constituunt. Adiuua me, o virtus mea. Quare obliuisceris inopia mea, & tribulationis mea? Deduc me Domine, in viam, & doce me, ubi sit sapientia. Quis enim ascendit in calum, & accepit eam de nubibus? quis transfretavit maria & inuenit illam? non est qui possit scire vias eius. Doce me, & sit thesaurus absconditus, & margarita preciosa, ob quam

Proverb. 3.

ritò omnia bona vendam, & quasi nihilum despiciam; tu es thesaurus meus, & in te proinde est cor meum. O quàm beatus verò homo est, qui te inuenit & sapientiam, & perfectionem conquisit: & melior est acquisitio eius, negotiatione auri & argenti primi & purissimi. Fructus eius preciosior est cunctis opibus: & omnia qua desiderantur, huic non valent comparari, Super saltem & speciem dilexi illam, & proposui pro luce habere illam: quoniam inextinguibile est lumen eius; & venient mihi omnia bona pariter cū illa, & innumerabilis honestas per manus illius. Tu, inquam venies, venies ad me, & spero, spero mansionem apud me facies, & habitabis in tabernaculo cordis mei; & exultabo & letabor in te, & diligam te in toto corde meo: quod est unicuique desiderium meum; regnum, quod peto; thesaurus, quem quaerō; margarita, quam emere concupisco; beatitudo, ad quam toto corde suspiro. Amen.

Praxis pro Desiderio perfectionis augendo.

Bernard. de ordine vite.

Minima sunt vitanda.

Creata ad perfectionem invitant.

Colloquiis spiritualis utilitas.

Bern. serm.

14. in Cant.

PRima. Statue firmiter perfectionem sequi, & vim inferri a regno caelorum, atque voluntatem istam perpetuò adaugere. Cave autem sedulò, ut Bernard. monet, minora vitia, ut maiora. quia à minimis incipiunt, qui in maxima prouunt; & minima etiam lucra consecrari, maximus quaerit; est; omni enim habenti dabitur.

Secunda. Vide, ut sæpè dixi, omnia creata, & considerata illa te ad perfectionem invitent, illius desiderium in te accendant, & velut dona ferant, quibus, ex parte Dei, ad illum pervenire possint.

Tertià. Frequenter age cum viris spiritualibus, & colloquia fere. Nam uti in meditatione, sic in colloquio exardescit ignis, ut egregiè Bern. Cū enim perfectionem quaereret, in quo recalesceret spiritus, dormitabat, ait, anima mea, mu-

sitat

ans secum illud. A facie frigoris ejus quis sustinebit? cum subito fortè ad affatum, vel etiam aspectum cujusdam spiritalis perfectique viri interdum, & ad solam defuncti seu aëntis memoriam flabat spiritus, & fluebant aquæ. Nimias tamen familiaritates vita

Quarta. Desideria à Domino immissa, annota: & quæ olim habuisti fervida, cum remissior est animus, recole.

Pia desideria annota.

Quinta. Constitue tibi aliquem, aut plures, quos in variis virtutibus imiteris; ut de Sancto Antonio commemoratur. Hoc monet Ecclesiasticus dicens: In partes vadesæculi sancti, cum vivis & dantibus confessionem, id est, mortuorum ac vivorum exemplis, te ad perfectionem stimula.

Ecclesi. 17. Exemplum tibi propone. Occupationes nimias vita.

Sexta. Diligenter observa inspirationes divinas, & audi quid loquatur in te Dominus: atque ad hoc vide, ut totum te rebus in tradas, sed commodas, neque in iis nimium occupari te las. *Dignatus es, ut sup. pag. 10.*

JACULATORIÆ.

Sapientiam amavi, & exquisivi à juventute meâ: & quasi sponsam mihi eam assumere & amator factus sum forma illius.

Sap. 8.

Lex Domini immaculata, convertens animas: testimonium Domini fidele, sapientiam præstans parvulis.

Psal. 18.

Iustitia Domini recta, latifcantes corda: præceptum Domini lucum, illuminans oculos.

Ibidem.

Desiderabilia judicia tua super aurum, & lapidem preciosum electum, & dulciora super mel & favum.

Ibidem.

Quis ascendet in mentem Domini, aut quis stabit in loco sancto eius? innocens manibus, & mundo corde.

Psal. 23.

CAPUT V.

Meditatio pro Sui renovatione semel quot hebdomadis facienda.

COMPOSITIO LOCI sit, quasi videas ex orbe terrarum undique evocari subito ad iudicium, alium ex agro, alium ex molâ, lecto cubiculo, convivio, vaque morte, seu viâ ad illud properare.

ORATIO. Pete animi renovationem.

PUNCTUM I. Considera Primum, si jam moriendum tibi foret, & reddenda vitæ ratio, quàm vana omnia mundi studia apparerent; inania omninò quæ jam præterita,

Si jam moriendum, quid velles fecisse.

*Tempus est
irrecupera-
bile.*

præterita, cùm nihil superfit; vilia verò præsentia; p
na autem timoris futura: & quid tunc optares te fe
se, expende. Secundò, cogita quàm sit irrecuperab
tempus amissum, & occasiones quas habuisti bor
rum, ac quomodo deinceps iis meliùs uteris, dispice

Heu mihi, ut infr. pag. 798. Tertiò, vide tuum p
gressum in viâ virtutis, qualis quantusque sit. Collig
autem eum, si finem attenderis cur vitam spiritualem
agere cœperis; quem initio perfectionis gradum,
quanto affectu ac voluntate tibi proposueris, aut ce
proponere debueris, quidque status tuus exigat. Q
autem ille fuit? nempe Primò, Deo toto corde, & t
animâ adhærere: qui enim adhæret Deo, unus spiri
fit cum eo. An ita tecum est? Secundò, cum proximis
omnibus pacem habere, charitate ac voluntate co
jungi; an cum aliquo dissides? & quid faciendū pu
ut resarciat? si Superiores sint, insupet nulli legi eoru
vel præcepto, iudicio aut volūtate repugnare te op
tet. Tertiò res humanas, laudes hominum, opes
mundi gaudia odio tui abnegare, ac divinis oblect

2. Cor. 6.

*Quid à per-
fecto requi-
ratur.*

*Attende
quomodo
erga Deum
sit affectus.
Luca 18.
Qualiter
habere
oporteat
potentias
ordinatas.*

Vide præterea quomodo adhareas Deo tribus p
tentiis, & in ejus adhæsiōne profeceris: Memoriâ, sc
cet, ubique eum præsentem habendo, & colloquen
sæpissimè: oportet enim semper orare, & non defice
Secundò, intellectu, omnia opera ejus & iudicia jul
seu bona tibi aliisque tribuat, seu mala immittat, la
dando. Tertiò, voluntate, numquam de Deo, aut h
mine querendo, aut eventu aliquo, idque quia neq
malum, neque bonum est in civitate, quod non fe
Dominus: juxtâ illud, nullum mandatum quantum
parvum, scienter ac prudenter negligendo. Atten
etiam, an puram in omnibus intentionem habeas,
est oculus mentis purum. Considera Secundò, qu
modo erga proximum profeceris: ac Primò, memo
an neminem negligas & omittas, sed ultrò commo
proximi, maximè parum tibi affecti, studeas, eiq; g
tific

*Pura inten-
tio.*

*Quomodo in
echaritate
proximi pro-
ficias vide.*

ceris. Secundò; intellectu, an contentiosè cum ne-
 que agas, sed libens iudicium tuum submittas, maxi-
 Superiori. Tertid, volùtate, an idem cum iis, maxi-
 Superioribus, sapias, dicas; & planè resignatus sis,
 ilque designes in re, loco, officio, & occupatione
 . An proximi bonis, laude, honore uti tuis recreeris,
 gratuleris, eumque promoveas; malis ejus condo-
 les & compatiaris, ac re, quâ potes in corpore & spiri-
 tum zelo adjuves, idque propter Deum, non sym-
 phiam, aut gratiam aliquam naturalem: an verò aver-
 sis, iudices in animo tuo, te ei præferas, de ejus defe-
 ctibus loquaris. Considera Tertid, quomodo in con-
 ceptu rerum humanarum, laudis, vituperii, & judi-
 cium humanorum sensu, commoditatum & recrea-
 tionum, quæ sensibus percipiuntur, despectu, mortifi-
 catione, & odio tui progressum feceris, & Primò, an tui
 memoriam ac commodorum negligas, & æternorum
 amore ea despicias. Secundò, an intellectu præ omni-
 bus omnino te vilem æstimes, & æstimari ac haberi
 vis. Tertid, an voluntate amplectaris eos qui de te
 nilè sentiunt & loquuntur, eosque laudes atque ames:
 ei te verò laudât, æstimant, & te decipiunt, minimè
 e nomine diligas ac foveas. Omnino sibi imponit,
 ei profectum suum metitur ex solâ meditatione &
 contemplatione, ejusque affectu. Etenim si meditatio,
 vel oratio tua fervet, & bona est, cum sit ipsa elevatio
 mentis in Deum, certum est, te sustolli per eam super
 altitudinem terræ, & terrena, atque effici ut nihil petas
 et desideres præter Deum, ejusque sanctissimam vo-
 luntatem. Si id non efficiat, frustra de eâ gloriaris, &
 delusio potius est, quàm profectus indicium. Quar-
 tæ statuè, quomodo deinceps vitam agere, ac in via
 mandatorum Domini, & consiliorum ambulare
 vis.

*Quomodo in
 affectu ad
 res huma-
 nas proficias
 vide.*

*An ames
 laudantes
 te.*

*Illusio ejus
 qui profectum
 ex oratione
 solâ metitur*

*Signum
 illusionis in
 oratione.*

Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ ibid.

PUNCTVM II. Considera Primò, quæ te remora tar-
 det

*Examē ad-
bibe parti-
culare.*

det in viâ salutis, quæ passio, quæ creatura, vel ejus mor. Secundò, an possis eam removere, & quanta dementia id omittē, quantoque potiùs conatu tollere oporteat, ac de examine particulari seriò statue, e quæ media adhibe, quæ iuvare efficaciter possint. Quid enim? Certè seriò sanitatem non vult, qui med inefficacia, ac talia reipsâ & annis, atque experientia multâ probata, solùm vult adhibere. Secundò, coram Deo expende, quàm triste, quàm pudendum, videri meliora & sanctiora, tantam perfectionis, veræque virtutis ac libertatis gustare posse dulcedinem, atque eminentis super omnia animi excellentiam; & tamen ob honoris appetitum, vel affectum erga creatum aliquid, & brevissimum solatium, illa tanta bona non consequi. Pone ergo cor tuum super vias tuas; & vide cur in te vaticinio illi locus sit, Semina stis multum, & intulistis parum; comedistis, & non estis saturati; bibistis, & non estis inebriati; operuistis vos, & non estis calefacti; & qui mercedes congregavit, misit eas in sacculum pertusum: certè quia seriò animus non applicatus.

*Qua sit vo-
luntas vera
proficendi.*

Aggai 1.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

*Actiones
tuas consi-
dera.*

PUNCTUM III. Considera semitas domus tuæ, actiones, inquam, tuas à manè usque in vesperam; & duobus diebus attende. Primum, quomodo eas facere proposueris. Secundum, an proposita exequaris. Præterea considera, quo pacto in adversis te geras, quàm patienter atque humiliter. Postremò ea, quæ proposuisti, scriptè annota, & Sanctissimæ Trinitati offer, per manus I. Virginis, & Angeli Custodis; teque totum Deo consecra, etiam repetitis votis, si Religiosus es.

Oratio pro profectu.

Psal. 119.

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est! habitabam cum habitantibus Cedar, multum incola fuit anima mea.

Isaia 59.

Expectavimus iudicium, & non est; salutem, & elongata est a nobis. Multiplicata sunt iniquitates nostra coram te; & peccata nostra

ostra responderunt nobis. Aufer queso, de medio mei catenam
 I. ð JESV Salvator mi, & sic ut oriatur jam in tenebris meis
 lux tua, & tenebra mea fiant sicut meridies, præsertim cum in
 ole posueris tabernaculum tuum, & jam tanquam sponsus
 procedens de thalamo tuo; tu Deus meus manifestè venies velatus
 videm, sed tamen totus desiderabilis. Veni, veni, de mane enim
 hoc jam vigilo ad te, & anima mea desideravit te in nocte. Vt
 nequo deinceps piger dormiam? quando consurgam de somno
 tuo? Ecce enim veniet mihi quasi viator egestas, & pauperies
 quasi vir armatus. Si verò impiger fuero, veniet ut fons messis
 mea, & egestas longè fugiet à me, quam operata est manus mea
 remissa. Ecce enim quot annos laboro in vanum? & tot à die con-
 cupisco, & desidero, & desideria mea occidunt me: quia strenuè
 & constanter non operor salutem meam, & cibum, qui non pe-
 tit. Et verò quid me retinet, ne dives sim, ne sapiens, ne beatus, ne
 regnum tuum intra me sit, ne mansionem apud me facias, ne di-
 gam te & beatus sim. Ecce N. ð Deus meus erubesco coram te.
 ut in sania mea, ut propter hoc, N. aut istud, N. tot tantisq; bo-
 nis, tot inquam frui non libeat, immò non liceat? Si vis, potes
 te sanare. Sana, obsecro, & requiem da mihi: imple splendore
 animam meam, & libera ossa mea. & indue me fortitudine
 tuâ. Fac ut sim quasi hortus irriguus, sicut fons aquarum, cujus
 non deficient aquæ: ut vocari possim Sabbatum delicatum, san-
 ctum Domini gloriosum; & non inveniatur ampliùs in me vo-
 luntas mea. Tunc delectabor super te, Domine, & sustolles me su-
 per altitudines terræ; & cibabis me hereditate tuâ, & replebor
 ubertate domus tue, & charitate tuâ implebis me, & non ul-
 tra separabor abs te. Amen. Amen.

Isaia 58.
 Applicatio
 ad Com-
 munionē.

Proverb. 6.

Proverb. 10.

Isaia 58.

Oratio Divi Thomæ Aquinatis.

CONCEDE mihi, misericors Deus, quæ tibi placita sunt di-
 ligenter & ardentè concupiscere, prudenter investigare,
 eraciter agnoscere, perfectè adimplere, ad laudem & gloriam
 nominis tui ordina statum meum, & quod à me requiris ut fa-
 ciam, tribue ut sciam, & da exequi sicut oportet, & expedit sa-
 luti animæ meæ. Da mihi, Domine Deus, inter prospera & ad-

versa

versa non deficere, ut in illis non extollar, in istis non deprimar, de nullo gaudeam vel doleam, nisi quod ducat ad te, vel abducat à te. Nulli placere appetam, vel displicere timeam, nisi tibi Vilescent mihi, Domine, omnia transitoria, & cara mihi sint omnia tua propter te, & tu Deus meus, prater omnia. Tadeat me gaudii quod est sine te, nec cupiam aliquid quod est extra te. Delectet me, Domine, omnis labor qui est pro te. & tadiofa sit mihi omnis quies qua est sine te. Frequenter da mihi, Domine, cor ad te dirigere, & in defectione meà cum emendationis proposito dolendo pensare. Fac me, Domine Deus, obedientem sine contradictione; pauperem sine defectione; castum, sine corruptione; patientem, sine murmuratione; humilem sine fictione; hilarem sine dissolutione; tristem, sine dejectione; maturum, sine gravitate; agilem, sine levitate; timentem sine desperatione; veracem, sine duplicitate; operantem bona, sine presumptione; proximum corrigere, sine elatione; ipsum edificare verbo & exempla, sine simulatione. Da mihi, Domine Deus, cor pervigil, quod nulla abducat à te curiosa cogitatio; da nobile, quod nulla deorsum trahat indigna affectio; da rectum, quod nulla deorsum obliquet sinistra intentio; da invictum, quod nulla frangat tribulatio; da liberum, quod nulla sibi vindicet perversa & violenta affectio. Largire mihi, Domine Deus, intellectum te cognoscentem; diligentiam te quarentem; sapientiam te invenientem, conversationem tibi placentem; perseverantiam te fideliter expectantem; & fiduciam te finaliter amplectentem; tuis poenis configi per poenitentiam; tuis beneficiis in vitâ uti per gratiam; & tandem tuis gaudiis in patriâ perfrui per gloriam. Qui cum Patre, &c.

Praxis ad mentis renovationem instituendam.

PRima. Considera, modò suprâ declarato, profectum & defectum aliquo tempore successivo: vel hoc per brevi: An melius te habes erga Deum, proximum, & te ipsum. Maximè vero attende ad examen particulare, an sint in eo pauciores lapsus, quàm superiore hebdomadâ, an plures; & quasi subdu rationes tuas, atque annota, si videtur. Sic enim multi quotidi consignant gesta sua. Sic S. P. Ignatius omnes etiam Spiritus sancti motus, ac vitam suam in libellum digerebat.

*Rationes
tuas sedulo
nota.*

Secunda

Secunda. Si minus te proficere senseris; ac stimulari tali v. g. *Votum pœ-*
 exercitatione, meditatione, aut lectione, spontaneâ pœnitentiâ; *nale utile.*
 tam propone, immò & voto contra inconstantiâ, sed pœnali,
 quando confirma te, ex iudicio Superioris vel Confessarij.

Tertia. Percurre diarium, sive scriptum: quo actiones tuas
 dinasti, atque ad illius perfectam observationem collima.

Quarta. Proposita varijs Sanctis dica, atque offer ex inten- *Sanctos se-*
 tione sancta: & coram venerabili Sacramento, vel post commu- *dulo cole.*
 onem; confirma.

Quinta. Inter alia autem vide, ut semper proficere studeas *In quibus sit*
 verâ humilitate; Secundo, in verâ charitatè, potius opere, *maximè*
 tam sermone in eam declarando. Tertio, in communicatione *virtutibus*
 in Deo, seu Dei præsentia; Quarto, in purâ intentione; Quan- *sudandum.*
 to, in cultu B. Virginis;

Alia Methodus colligendi sese, & Praxis.

Vprâ dixi, exercitium quod fuerat quadrimembre; variû usum
 habere: tum ad manè surgendum: tum vesperi incumben-
 tum: tum ad animum recolligendum. Si igitur superius posi-
 meditatio prolixior videatur; utere hâc methodo.

Constituè te in præsentia Dei; & Primò considera beneficia
 divinâ liberalitate tibi hebdomadâ superiore, collata: & grâ-
 s. age.

Secundò, considera defectus, & maximè consuetudinè ali-
 quâ inveteratos; an proficias, an secus: & quid maximè in viâ te
 pediat, & ei examen particulare adhibe.

Tertio, considera actiones tuas à manè usque in vesperam,
 forma eas ad regulas, & institutum tuum, si Religiosus es,
 maximè ad exempla Domini IESV, & Sanctorum.

Quarto, considera quomodo in adversis te gesseris, quàm
 moderatè, tranquillè & providè ea quæ evenire possent, ani-
 mique roborâ.

Postremò, scribe propositâ breviter, aut decreta, & Deo ac
 Domino nostro offer.

Hæc puncta quatuor, magnam utilitatem habere, & com-
 modum vitæ spiritualis, usus docere poterit. Observa autem,
 regula per se etiam exercitium facere; ideoque in capita plura
 tum illud distributum habes supra. Cum verò hac praxi te
 colliges, & renovabis desideria; imaginès supra positas, quæ
 hæc capitibus quatuor respondent, si libet, inspicè, Dei grâ-
 tiam, auxilio spirituali esse poterunt.

Signa Profectus.

HVC pertinet signa profectus aliquando peruestigare; a quem cognoscendum, condecet legisse, quos qualibet virtus gradus habeat. Adde etiam compendio ea quæ apud Senecam de profectu morum legi, & in tenebris gentilitatis lucem tantam vehementer sum admiratus.

Seneca lib. de profectu morum. Primum ait, indicium profectus, est ejus amor vehementer non contenta est Philosophia, ut præfens dumtaxat nos amore sui capiat, velut unguenta: quorum absentia nemo discrucitur: sed in ediam quamdam sitimque oportebit concipere, sicubi avellimur: tali que argumento intelligere utique licebit, non verè profecisse. O Sapia aterna tu etiam hinc in tenebris lucis; quæ dixisti. Beati qui esurunt & sitiunt justitiam, quam quasi esuriam ipsi saturabuntur.

Matth. 5. 2. Aspera non horrere. Secundum. Asperam non horrere viam, neque laboribus virtute deterreri. Nonne est quod dixisti Domine IESU, QUOD vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me?

3. Alorum judicis dicti; non moveri, 2. Tim. 3. Tertium signum est, ait, si placido tranquilloque sit animus ita ut nihil commoveatur quibuscumque imperfectorum ceteris, nihilque reluctetur. Omnes enim qui pie volunt vivere in Christo IESU, persecutionem patientur, etiam à fratribus & amicis.

4. Omnia ad virtutem trahere quæ quis legit. Quartum. Ea quæ quisque audit aut legit, ad morum correctionem, affectumque, in vitiorum alleviationem trahere; sicut apud mel è flore colligit; cum alij nihil præter colorem & odorem in illis admirentur. Hoc est, quod Sancti vocant conjunctionem cum Deo habere.

5. Imò etiam spectacula & quævis alia. Quintum. Non solum ex doctrina & libris, verum etiam spectaculis ac quibusvis alijs negotijs philosophari; & ad bonam frugem, suis incrementis proficere. Nonne ita fecit dulcissimus IESUS, dum Apostoli illi lapides templi ostenderent: dum sapientia aterna parabolis ex rebus obvijs, nos erudiret.

6. Ostentationem fugere. Sextum. Ostentationem fugere, & contumeliam ferre; cunctis planè documentum ejus hominem in Philosophiæ studio promovisse. Videas, ait, nonnullos etiamnum discentes, qui mox ad ostentationem omnia conferunt & disputant: de virtute magnificè differere, id esse philosophari putant; perit ac si quis credat, pharmaca populo vendere, id esse medicum.

D. Vinc de vita spiritali c. II. Hinc viros sanctos & modestos numquam audies de visibus, de revelationibus multa loqui, vel jactare: sed parca modestè, cum necesse est, agere, D. Vincentius, certè vir sanctissimus, & miraculis quidem clarissimus; sed longè clarior

irtute, tractatu aureo de Vita spirituali, dicit: Qui volunt se
 ubdere Deo, non desiderent per orationem, vel contempla-
 onem, vel per alia opera perfectionis, visiones, vel revelatio-
 es, vel sentimenta; quæ sunt supra naturam; quia prædictum
 esiderium non potest esse sine radice superbiæ. Immò, non
 sustineas aliquam consolationem, ex quâ tibi videtur quòd
 andares te in præsumptione, & æstimatione tuipius: & pro-
 ter hoc, cave, ne in tuâ oratione vel contemplatione sustineas
 quâ consolationem, nisi illam, quæ venit post perfectam sui
 otitiam, & completum sentimentum tuæ humilitatis & im-
 perfectionis, & quæ facit perseverare dictam notitiam, & an-
 dictum sentimentum, & exclamat: Heu! heu! Deus, quot
 personæ sunt deceptæ per istum modum. Monet insuper, vitâs
 tales personas, & qui eos laudant: additque. Credo quod
 us placet Deo, quòd visiones, sentimenta & raptus (qui, se-
 andum quod dictum est, habent similitudinem veritatis &
 onitatis) dimittas ire, pro tanto, quantum valent: nisi contin-
 ant aliquibus personis, ratione sanctitatis & discretionis, ac
 eorum humili probitate (hic enim Lydius lapis est, ad au-
 tum devotionis probandum:) & tunc, quamvis sit pi um visio-
 bus & sentimentis talium personarum consentire; tamen
 curum est, non totaliter credere eis, ratione sui, & per ratione
 ædictam; sed quantum concors cum fide Catholicâ est, &
 crâ Scripturâ, & bonis moribus, & verbis sanctis, ac doctri-
 à Sanctorum.

*De visioni-
bus & reve-
lationibus.*

*Deceptio his
plurima.*

*Visionum
examen.*

Septimum. Applausum populi non captare. Perspicuum
 itur est, ait, eis qui fructû ex Philosophiæ studio percipere
 oliuntur, deponendum esse protinus, quidquid vanum est &
 rogans. Modestia enim sapientiæ comes est. Et quemadmo-
 im è vasis liquorem aliquem recipientibus aër inanis expel-
 tur; sic, qui in Philosophiæ studio veris implentur bonis,
 stum exuunt. Adde, quòd sibi severiores tum fiunt magisque
 gidi; aliis contrâ, benigni & placidi. Huc pertinet, quòd à
 enandro, non minùs verè, quam eleganter dictum est: Com-
 ures videlicet esse, qui Athenas navigēt Philosophiæ gratiâ,
 imùm sapientes, deinde sapientiæ amantes, ac mox Rhetor-
 s; neque ita multò post idiotas, rerumque omnium ignaros
 se appellare. Quo enim magis cuique ex Philosophiâ
 cedit rationis, eo plus decedit fastus & arrogantia. Hinc
 demus viros sanctos in quolibet Ordine, nò se, nò suos, non
 stitutû cæteris præferre, non efferre; sed alios omnes præ se
 timare ac laudare. Ordinè enim suû multû inhonorat apud
 udentes, ut docet D. Vincent de vitâ spirituali, qui tacitè se
 opter eum extollit, quem sui demissionem assumpserat.

*7. Applau-
sum non
captare.*

*Perfecti aliis
benigne.*

*Quo quis
perfectior, eò
humilior.
Vanitas ejus
qui se aut
institutum
vanè audas*

8. *Reprehensionem ferre æquo animo.*

Octavum. Reprehensionem ferre æquo animo; immò innuè se offerre cõrripientibus. Quicumque enim peccant, & monitoribus vitia corrigentibus sunt asperiores; hi profectò malo & quasi phrenesi labõiant, non admittentes curationem. quid dicet ad hæc, cui monitio, exacerbatio; curatio, inquam vulnus fit, & medicina, languor, & quisquis vult mederi, inimicus?

9. *In somniis quid turpe videre.*

Nonum. Ex somniis, ait, deprehendere licet, num quis profecerit in studio virtutis. Si enim in somnis nullà capitur voluptate erga turpitudinem; neque gravi inhiat crimini, quo se contamineat; prorsusque nihil videt cum vitio & fœditate conjunctum: consentaneum est, omnia in tuto esse posita. Siquidem, ut equi jugales, recta currere instructi, non deserunt viã etiam dormiente aurigã. ita bruti affectus domiti, nec in somnis, facillè recalcitrant. Quis non miretur in Veneris cultoribus tales inveniri pudicitia ac castitatis amatores? Quid si cognovissent filium Virginis, IESVM spõsum animæ nostræ? Tolerauit ille in Iudâ, avaritiam; in alijs, arrogantiam; ambitionem in omnibus, & contentionem: nunquam turpitudinem. Ita etiam, quisquis servum Dei cognoscere velit, hæc notã utatur, castitatis: an, quidquid ullo modo ei vel eminus adversatur, detestetur, ut summum flagitium; quidquid insidiatur, u dæmonem horrescat; ubicumque ejus periculum aliquod, u mortem reformidet, nunquam sibi cum sola quocumque prætextu instructionis, meditationis, aut quõvis alio confidens; immò etiam sibi soli suspectus, ut de viris sanctis accepimus.

10. *Affectus experiri sedatiores.*

Decimum. Affectus noxiõs experiri sedatiores. Illud autem colligi potest, intelligendo maiorum desideria in nobis jam esse remissiora, quàm fuerunt olim. Advertendum etiam, num in victus ratione rigidiores nobis ipsis, an licentiã nimiam sim laxiores, in rebus gerendis; maturitate utamur, an inconsulte temeritate. In animã enim, quam inhabitat Princeps pacis, Dominus IESVS, non tumultuantur carnis passiones; sed si exurgat dicit ille, Tace, & obmutescere; sitque tranquillitas: dispellit, u sol, caliginem, & nubes dissipat animæ nostræ.

11. *IESVS sedat tẽpestates animi.*

12. *Imitari quo in alijs admiramur.*

Vndecimum argumentum est, si mox imitari conemur, quo nobis est admirationi, seduloque probatur. Sic Themistocles Miltiadis trophæa excitabant. O quot sunt, qui Sanctorum hæc & illa dicunt; & quæ in ijs laudant patientiæ, humilitatis & abjectionis opera, in se factis vituperant! Quid si Seneca Vnigenitum, qui est in sinu Patris, audisset, legisset quæ gessit ille pro nobis, quæ passus, inquam, pro nobis: si attendisset verbum

Confundit Philosophus Christianos.

um illud: Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis: verbum penetrabilius omni gladio accipiti?

Duodecimum. Iam si libeat, ait, præter ea, quæ recensuimus iudicia profectus, & hoc, non parvi momenti, adjungas velim: scilicet quis peccatum aliquod reputet exiguum, sed sollicitè quodvis caveat atque devitet, ut enim qui se divites fore desperant, pendia exigua flocci pendunt, nihil magni efficere illa credentes, si tenui acervo accefferint (at spes ditescendi nihil negligit, quantumcumque exigui lucelli; eoque magis auget aris appetentiam, quo propius admotæ fuerunt opes) Sic haud dubitè usu venit in negotijs per virtutem gerendis: non enim illic cum habet indulgentia, ut dicas: Hoc perpusilli momenti est illud. Nonne idem spiritus sanctus clarè nobis explicavit, dicens: Qui spernit modica paulatim decidet?

Dignatus es, ut sup. p. 10.

*12. Peccata
& defectus
parvos vitare.*

Ecclesi. 19.

IACVLATORIÆ.

Non toto corde meo exquisivi te; ne repellas me à mandatis tuis.

Viam veritatis elegeri iudicia tua non sum oblitus.

Ecce concupiui mandata tua, in aequitate tua vivifica me.

Psal. 118.

Ibidem.

Ibidem.

CAPVT VI.

*Exercitium seu deliberatio de pia ac frequenti
Communione.*

HOMO. O Sapia eterna, ô lumen mentis, quàm variis sententijs & exemplis distrahor! neque satis ossum constituere cum animo meo, quid expediat; trum crebrò hæc Sacramenta usurpare, an reverenter prius ad illa accedere. Invitat me vehementer certè benignitas & humanitas tua, Domine IESV, qui ad magnum hoc convivium vocare dignatus es etiam caecos, cæcos, & debiles & peccatores, quorum prius ego sum. Obsecro te igitur, ut, si divinæ voluntati id magis placeat, concedas mihi gratiam, quâ scilicet ad sacram hanc cœnam, cæleste epulum accedam, tibi qui es salus mea unica, jungar.

Luc. 14.

CHRISTVS. Fili mi, Ego descendi de cælo, ut panem

Iohan. 6.

Eec 3

istum

illum cælestem omnibus, & nominatim tibi proponere, ut qui manducaret hunc, viveret in æternum. Ego quotidie in Missæ sacrificio memoriale completum esse volui passionis, & amoris mei erga te; & ego volui in arâ crucis amoris igne uri, ut essem tibi dulcis panis, & acceptus, & omne in me delectamentum haberes, qui ergo formidas accedere ad me; Patrem & consolatorum tuum & medicum, quando ego clamo; Venite, comedite panem meum, & bibite vinum, quod miscui vobis? bibite, & inebriamini, carissimi, imò minas intento ex infinita charitate dicens: Nisi manducaveritis carnem filij hominis, non habebitis vitam in vobis.

Hæcine vera, ut sup. p. 7.

Pf. 110.

HOMO. O benignissime IESU, quantam memoriam hîc facis mirabilium tuorum, misericors, & miserator Dominus, ut talem escam des timentibus te? Quid enim est homo, & quid obsecro sum ego, ut digneris me vocare, & mecum epulari, & ingredi ad me, & mansionem apud me facere? Quæ non bona illi obvenire debent, ad quem divertere dignaris? quæ gratiæ in eum non derivari, à te fonte omnis bonitatis! Existimo certe, eos, qui toties pane cælesti devotè pascuntur, cælestes evadere debere, & unum tecum fieri.

Joan. 6.

CHRISTVS. Vivunt & manent illi in me, & ego in illis; si quoad humanitas possunt, sese præparent ad hoc convivium, in quo ego sumor, & recolitur memoria passionis meæ. Sed cibus sum grandium; cresce etiam tu, & manduca me; nec tu me mutabis in te, sicut cibum carnis tuæ; sed tu mutaberis in me, & particeps eris omnium timentium me. *Credo tibi, ut sup. p. 7.*

*Aug. lib. 10.
conf. c. 19.*

HOMO. Credo, Domine, quia, cum sis potentissimus & liberalissimus, non potes introire ad nos, & non es fundere munera gratiæ tuæ: non potest quis accedere ad te, fontem vitæ, & sitire fluentia fœtida mundi huius: animæ, cui licet bibere ex calice tuo verè præclaro non libet bibere de calice dæmoniorum.

CHRISTVS

CHRISTVS. Ita gratiâ meâ | efficere soleo. sed sunt
 ti panem meum, qui præbet delicias regibus, hodie *Gen. 49.*
 comedunt, & mox ad siliquas porcorum cum filio
 odigo redeunt, istis certè sæpè fiunt novissima pejora *Indignè*
 toribus. Iubeor enim cedere dæmonibus locum *communi-*
 eum, id est, animam, quam mihi emi precio magno, *cans quid a-*
 glorificaver & portarer in eâ, deliciæ enim meæ sunt *gat.*
 se cum filijs hominum. *Haccine vera, ut sup. pag 7.* *Proverb. 8.*

HOMO. Vereor, Domine, accedere, ne thesaurizem *Rom 2.*
 mihi iram in die iræ: quia fragilis & miser homo ego *Chryso. ho.*
 sum, neque possum resistere adversarijs meis. *61. ad pap.*

CHRISTVS. Ad hoc paravi in conspectu tuo hanc *Ant.*
 mensam, adversus eos qui tribulant te. Nam qui me *Tentationis*
 evotè suscipiunt, tanquam leones ignem spirantes ab *facile res-*
 ac mensa recedunt, diabolo terribiles. neque difficile *istere est.*
 roinde est volenti, resistere. Si quis enim advertat me *Psalms. 26.*
 tecum esse, nõne cum Davide dicere poterit; Si consi- *Iob 17.*
 rant adversum me castra, non timebit cor meum? Po-

e me juxta te, & cujusvis manus pugnet contra me.
 Nullum certè efficacius remedium adversus omnes
 tentationes; maximè carnis, cujus sunt jacula ignita, &
 um qua anceps semper pugna, cupiditas verò radix om-
 nium malorum minuitur, quia ego solus satio ani-
 nam me esurientem bonis. & divites dimitto inanes.
 voluptatis omnis ardor, imò sæpè etiã sensus restingui-
 tur, quia præbeo iis verè panem, omne delectamentum
 in se habentem. Verè enim dixit Propheta meus: Quid *Sap. 16.*
 enim est bonum ejus, & quid pulcrum ejus, nisi fru- *Zach 9.*
 mentum electorum, & vinum germinans virgines?

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

HOMO. Verùm tot humanarum rerum occupatio-
 nes nos distrahunt, neque volentes, accedere sinunt ad
 te: sed turbamur erga plurima, cum verò in pace sit fa-
 ctus locus tuus; gratum tibi obsequium esse non potest *Psalms. 75.*
 corde animoque vago, & vix cum veste nuptiali, venire
 ad te Regem regum, & Dominum dominantium.

I. Cor. II.

CHRISTVS. Probare seipsum omninò debet homo & sic de pane meo comedere, & de calice bibere: qui enim manducat, & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit: sed vide, an non tanti sit hoc donum meum, ut se paret quisque & probet. Verùm hæc probatio hoc solùm omninò exigit, ut immunis sis à grauioribus peccatis, & quoad humana potest fragilitas, pares te ad tantum hospitem, tantumque convivium, Neque potest mihi quidquam esse magis ingratum, quàm has audire excusationes, quas adeò manifestè damnavi: Villam emi & iuga bouum, & uxorem duxi, & ideò non possum venire. triste mihi est, omnibus me postponi; & indignitas summa, nihil esse apud aliquos quod minore curâ ac sollicitudine peragatur, quàm accedere ad mensam meam, & panem comedere Angelorum. Ne gotijs omnibus tempus tribuitur & largitur, cur ergo in omnium negotiorum maximo tibi tempus deficit? cur properatur & festinatur ad forum, ad commercia; ad fabulas, ad jocos, ad ludos? imò, etiamsi ad proximum iuvandum eatur, nisi necessitas aut obedientia urgeat, irreuerentia magna est, mox hospitem me deserere: me, qui de summo cælorum veni, ut cibem, ut reficiam, ut sanem, ut me totum tribuam. siccine sese hospites haberi vellent? eâ benevolentia accipi? ea inurbanitate derelinqui? Tunc suaderes amico tuo, ut cum tot bona veniant mecum; tot mala dissi-pem præsentia mea; tam dulce mihi sit vobiscum esse usque ad consummationem sæculi; tam triste videre mensam meam vacuam & despectam: ut rarò accederet ad me Dominum ac Deum suum? At negotia haberet: quod majus quàm me suscipere? prudentia indiget: quid utilius, quàm ut me, qui sum Sapientia æterna, secum habeat magni consilij Angelum? robore indiget; nōne ego sum fortitudo vestra? nōne ego operor omnia in omnibus? imò hic est panis de cælo, ut si quis ex eo manducaverit, non moriatur. nec enim solùm

Luca I.

Excusatio à
Communione
est Deo
ingrata.IESVS hos-
pes non dese-
rendus.Communio
negotium
gravissimū
Ioan. 6.Effectus S.
Sacramenti.

im hinc peccata præterita condono; sed præfero à futuris, & applico homini merita mea. Hæc sanè causa est, cur sapientia mundi, quæ stultitia est, seipsam deciat: sine me itur ad prælia, sine me consilium initur. erùm ego Dominus exercituum: ego solus dissipò sapientiam sapientum istorum, & consilium impiorum non adjuvo. Non sic faciebat Moses servus meus; qui uocare populum, etsi iussus à me, noluit nisi præcederem castra, & dux itineris essem, in conspectu ejus. Si ergo absque me non est consilium, non est potentia, non prudentia: nõne qui me derelinquunt, derelinquentur à me, & non prosperabitur via eorum?

*Isaia 29.
Cur sapè
mali suc-
cessu: in hu-
manis rebus*

Aspira, ut sup. p. 8. Hæcine firmâ fide, ibid.

HOMO. Quando ad vitæ terminum venerimus, metum timere debemus, ne nos vitare recuses, Redemptor offer, si sani ad te venire nolimus. Forsitan & justâ ac animadversione punitur peccator, ut qui te suscipere noluit sanus deploratus, & ab omnibus desertus te etiam derelinquatur, averte hoc à me, ô spes mea IESU.

CHRISTVS Nõne id meritò quandoque facio toties repulsam passus? quot enim concionatores, servi, & æcones mei, invitant ejusmodi ad me? & tamen, iam multi durâ cervice, & incircumcisis cordibus spiritui Sancto, & bonis inspirationibus resistunt? Sto, pulso, & desiderio desidero pascha manducare cum eis: & ecce quia simul invitat caro, invitat mundus, sæpe contemnor, & vix tandem admittor, admissus mox rursus expellor. Quid tu ad hæc? Quid, cum ad iudicium veneris, respondebis, ô miser homo? Quando im- operabo & exprobrabo tibi hanc ingratitude- am? & quæram ex te, Quare dereliquisti me fontem quæ vivæ? Quid nocui, aut in quo molestus fui? num- quid invitavi & dixi: Venite & bibite, & emite absque argento, absque ulla commutatione vinum & lac? Cur ergo toties cœnam meam es aspernatus? Ego te pavi-

Luca 22.

*Exprobratio
Christi in
iudicio.*

fanguine & carne meâ; amplexus te fui, & osculum pacis dedi; imò tradidi me tibi, & crebrò id facere paratu fui. An ob bonitatem meam, & malitiam tuam, tibi factus sum ita vilis, & ided aut contempñisti me, aut neglectim me suscepisti, & mox abiisti vagus in viam desideriorum tuorum? An forsan aliud quod agas tibi est quàm ut mihi placeas? me quæras in toto corde tuo quæras dum inueniri possum? Quâ fronte venies ut recipiam te in æterna mea tabernacula; qui sæpiùs hostes capitales tuos ac meos, quàm me hospitio notantum accepisti, sed maximo discrimine advocasti quoties ut peccatum perpetrares, & admitteres in te multa tolerasti; me vero folio meo, templo meo quocertis vos, exclusisti? & jam vis habere partem mecum mecum epulari?

Aspira, ut sup. pag 8. Hæcine firmâ, ibid.

Psal. 16. Homo. O quoties in æternitate dolebo, si te ut debeo, Deum ac Dominum meum non recepero, sed repulero, aut frigidè suscepero, quomodo postularipotero ut intrem regnum tuum, si tibi clausero comium, ut illud aperirem hosti aut vanitati? erubescototus dum cogito, Domine Deus meus, immensamcharitatem tuam quâ exultas ut gigas ad currendamviam, ut è summo cœlorum descendas, ad manus &nutum Sacerdotum, ut venias ad me, & ego ad te, ut tfruar. Quid dicam? Erubescio, quòd sæpissimè audierim in auribus cordis mei vocem tuam: Aperi mihi foramea, sponsa; caput meum plenum est rore, & cincinnimeigutris noctium. Et rursus: Ecce sto ad ostium, &pulso, si quis audierit vocem meam, & aperuerit mihijanuam, intrabo ad illum, & cœnabo cum illo, & ipsimecum? *Hæcine vera, ut sup. p. 7.*

*Sanctorum
in Commu-
nitione fer-
uor.*

N. 101.

CHRISTVS. Attende insuper Sanctos meos, quovigiliis, quot precibus, quot suspirijs parabant viarante me; si comedebant, si bibebant, fluebant illis lacrymæ, & potum suum cum fletu miscebant, quòd

ui panem Angelorum manducarent, filiquis cogentur vesci porcorum. erat illis omnis mora longa, tuâ à mensa mea abesse cogebantur: erat omnis mora brevis, & labor levis, quando præparabant ardentè mihi cor suum, & cum gaudio edebant & bibebant super mensam meam.

HOMO. Heu mihi, Domine, heu misero mihi! cur non amor tuus stimulat, non urget fames, & nudities, & vulnera, & pericula mea Eheu! quot sumus qui d te sumus fortè quia compellit fama, provocat contentudo; & interius nauseat anima super manna isto ravissimo? Eheu! hinc pastus carne tuâ, suspiro ad olus carniùm; potatus sanguine tuo, cogito de Babilonis poculo; jam recreata amplexu tuo, propeut fornicari anima cum amatoribus multis, inquieta, & vaga. Quò imus, precor, à facie tua, Domine? quare deserimus te, salus nostra? obliviscimur tui, JESU, & infinitæ charitatis tuæ? nonne nobis tibi adhærere bonum, & in pace altâ gustare, quàm suavis sis? intrare sic d altare tuum, ad te, qui renovas juventutem nostram? in te manere, & te in nobis? Dixisti enim: & nonne verissimè? Qui manducat meam carnem, & bibit *Joan. 6.* meum sanguinem, in me manet, & ego in eo. O dulcissimum verbum! tu in me, & ego in te! O quanta dignatio! tu in me, & ego in te! O quantus amor! tu in me vili sterquilinio, & ego in te summo bono! O qualis commutatio! tu in me, & ego in te! quid ultra petere aut sperare possum? vilitas nos certè in salu- *Psal. 105.* tari tuo, ad videndum in bonitate electorum tuorum.

Pone te, Domine mi, sicut signaculum super cor meum, sicut signaculum super brachium meum. *Cant. 8.* Memoriâ memorero tui, & in æternum non declinabo à mandatis tuis. Traxisti me funiculis Adæ, in vinculis charitatis. Quis me separabit à charitate tua? quis me *Osea 11.* ultra morabitur, ne vocatus ad nuptias veniã; aut sitiens ad

ad fontem; aut prodigus, ad patrem; infirmus, ad medicum; aut sponsa, ad sponsum, & desiderium animæ? Ne, precor, despicias me, ne respicias me iusto iudicio tuo; sed si moram feci, si rariùs veni ad te, si tardiùs aperui tibi, si oblitus fui comedere panem meum, peccatam gratiam tuam, nequaquam vltra jam faciam: sed frequenter & reverenter apparebo in conspectu tuo, & scio pro benignitate tua, nec vacuus gratia redibo; sed manus tuæ ditillabunt myrrham primam, mortificationes, & cor meum loquetur tibi, & adhærescet anima mea post te, & me suscipiet dextera tua, & dabit mihi has petitiones cordis mei. Amen.

Exercitium pro Communione.

Sap. 12.

Psal. 39.

Matth. 5.

Quam suavis est, Domine, spiritus tuus, qui, ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suavissimo de coelestis præstito, esurientes repleas bonis, & fastidiosos divites dimittis inanes! hic sisto & obstupesco verène sunt hæc? respice, quæso in me verè enim ego mendicus sum & pauper, Domine, tu, quæso, sollicitus sis mei: ut gustare possim & videre, quàm suavis sis; & numquam nauseare super Angelorum pane, in quo est omne oblectamentum, & omne miserorum solatium. Tu enim dixisti & es veritas, Deus meus, nec fallere, nec falli potes. Vilescant jam mihi omnia, & amara sint, propter dulcedinem tuam, quam hic abscondisti timentibus te. Ecce cum fiduciâ pauper, miser, & cæcus, accedam ad te, & nonne illuminabis me, ô lux vera, quæ illuminas omnem hominem? Accedam ad te frigidus & stupens, & spero accendes me, & ignem mittes in ossibus meis, ut luceat lux mea coram hominibus, & videant opera mea, & glorificent te Patrem meum, qui in calis es: turpe enim est valde mihi & tibi dulcissime IESU, toties pasci me pane Angelorum, & cum secularibus, & iis qui te ignorant, tam avidè vesci siliquis porcorum. Nonne mutari omnes deberemus in te, & Angelorum vitam vivere, qui Angelorum pascimur cibo, & frumento electorum? O quando inebriabor ab ubertate domus tuæ!

O quan-

O quando latificabitur cor meum in vino, quod tu, amantissime Domine, expressisti, & torcular calcasti solus! Quando ddam me totum tibi? & totus ero tuus qui te toties totum mihi bibuis? & cum digneris esse cibus meus, & delectatio mea, cur trā quaram bibere de calice Babylonis, & delectari in vanitate mundi huius, Tūne mihi panem præbes, carnem tuam, ut vivam te nihil ergò cupio extra te: sed credo, Domine, & spero, quòd Ioan. 6.
 tu manducat hunc panem, vivet in eternū, spero quòd manebote, & tu in me, & quòd resuscitabis me in novissimo die. Tūne mihi calicē præbes, calicem salutarem? da, quaeso, per gratiam tuā, ut digne bibam illum, & satier cum apparuerit gloria tua. Cyprianus
epist. 54.

O quàm præclarus calix iste! quàm religiosa est huius potus varietas, per quam excedimus Deo, & que retrò sunt obliti, ad interiora extendimur, non habentes sensum mundi huius sed ditius purpurati delicias contemnentis cruci hæremus, sanguinem regimus, & intra ipsa tua, ô Salvator, vulnera figimus linteam, quo interius exteriusque rubricati, à sapientibus huius sæculi iudicamur amentes, qui religionis huius abhorrentes mandatum usque hodie retrò abeunt, & à secretis divinis, omnium intra se mysteriorum continentibus summam, diffugiunt & recedunt. Qui manducat ex hoc pane ultra non esurit, qui bibit, ultra non sitit, quoniam mysterij huius sic sufficit gratia, sic recit intelligentia, ut cuicumque tanta rei innotuerit plenitudo, omnis consummationis sine invento, te, ô Domine, ferat in pectore, te ipsum ferat in mente & omni tempore habitatori suo dicta & facta iubilatione consonâ laudes resonent, & gratiarum actiones decantet. Hæccine vera, ut sup. pag. 7.

Praxis ad piè communicandum.

PRIMA. Consideratè statuere, frequenter, ut minimum singulis mensibus, communicare, iudiciumque Confessarij super quo exquirere, ei que humiliter acquiescere. Ille status profectusque rationem habebit, de quo difficile iudicare est. Semel in hebdomade ferventer Deo fervientibus sufficit; quod S. Patris hominij discipulis Angelus præcipuit, & in varijs Ordinibus spiritus sanctus instituit: sæpius tamen etiam licet, atque utile est, quia Domino IESU gratum sæpius se invitari, vel se invitari.

tem à filiis visitari. Certè viaticum optimum est in viâ hâc communio, antidotum, præsidium, lucrum.

*Communio-
nis spiritua-
lis utilitas.*

Secunda. Quotidie spiritualiter in Sacro communicare, hoc pacto ad sacramentalem communionem sese præparat. Neque hoc solùm, sed magis quòrdianis mortificationis exercitiis, & diligenti curâ spiritualis profectus. Humilitas optima dispositio, quâ quis sese indignum æstimat, & vera ac sincera charitas; nihil enim æquè repugnat, ac vel minima à proximo aversio, propter quem etiam debemus animas ponere.

*Aversio à
proximo of-
ficii commu-
nicanti.*

Tertia. Quotiescumque negotium arduum est, subsidium solatium hinc petere, idque publicè potiùs, quàm privatim, ut omnes agnoscant nos (non ut Ethnici) fidere viribus, aut industria, sed levare oculos in montes, ad cælum, unde veni auxilium nobis.

Psal. 120.

*Ante susce-
ptionem
negotii com-
municandū.*

Quarta. famulos, & fidei nostræ commissos exemplo & exhortatione ad piam, hanc consuetudinem inducere; immo illos etiam hac conditione conducere.

Quinta. diligenter se ad communionem præparare, & post eam sese conservare in devotione, ac bibere de fontibus Salvatoris, instaurare vires ut cibo optimo.

*Communi-
cantem cre-
brò & male.
1. Cor. 11.*

Observe. Primò, extrema hîc vitanda: sunt qui peccatis irretiti & immerfi, hæc sacrosancta mysteria crebrò etiam adire optant; neque tamen vitam corrigunt: sed eam hoc velamine tegunt, ac sibi blandiuntur. De quibus illud Apostoli dicitur; licet; idcirco eos dormire, & indormire peccatis, quia non satise probant, nec dijudicant corpus Domini. Alii non sunt qui de gravioribus implicati peccatis, sed inveteratis inhærent imperfectionibus, neque conantur se vincere; & tamen, ne alii inferiores videantur, sæpè ad sacram Synaxim accedere contendunt: dicique illis potest; Comedistis, & non estis satiati; bibistis, & non estis inebriati. Si quis dissuadeat, queruli, importuni. Vtinã ejusmodi, & qui quotidie celebrant sacerdote (aut certè deberent crebrò) adverterent fructum, quem colligunt, & metirentur profectum ab annis aliquot, quanto humiliores, magis patientes, resignati, quieti, facillè deprehenderent ambitionis hæc desideria esse potiùs, quàm devotionis. Cùm invitatus fueris ad nuptias, ajebat Dominus, vade & recumbes in novissimo loco: hi verò cum primis volunt, & murmurant impudenter, si per famulos suos Dominus eos jubeat novissimum locum tenere. Magna certè potentia Dei solius, & alii humilibus solis honoratur!

Aggai 1.

*Luca 14.
Considera
quem fru-
ctum ex
Communione
facias.*

*Communi-
cantes rarò*

Observe Secundò, aliud esse genus qui nescio quâ reverentiâ Domino molestâ, sibi inutili, venire recusât invitati & mo-

iti, quòd defectibus pleni sint & negotijs. Verumtamen certum est non satisfieri debitis tempore, sed re: & optandum, ut non videant an tempore magis præparentur; an verò mundi malis sint, quo diutius differunt, & peccata coacervant; an magis devoti postquam pluribus & peccatis & negotijs immerſi fuerint. An magis videtur propinquus esse salutem, qui medicum se fugit cum aeger esset, expectavitque donec malum inventum foret: an debitor qui finit usuras usurarum excreſcere, magis solvendo fit: sanè, ut supra dictum, præstat in negotijs humiliter auxilium flagitare per sacram communionem. quam beneque ea sibi præfidere: humiliter ad Deum invitantem dulcissimis his verbis: Venite, ad me omnes qui laboratis, & onerati estis: Venite, comedite panem meum; & bibite vinum quod miscui vobis; etiam debiles & claudos accedere; quam rusticam crecundiam retrocedere. ita tamè, ut quantum res patitur, præparatio fiat tanto hospiti: quo suscepto, nihil opus ab alijs negotijs ferri, sed à malo; sufficitque ambulare in conspectu Iesu, & currere in viam mandatorum. Audiamus ergò Damascenum, & puram conscientiam, fideque haudquaquam dubiam adedamus; ac profectò, ait, sic nobis fiet, quemadmodum firmè & constanter credimus. Ipsum porro omni puritate colamus. Hoc est, spirituali, & corporeâ; siquidem duplex ipse est. Ardenti cupiditate ad eum adeamus, manibusque in crucis formam compositis, crucifixi corpus suscipiamus, atque oculis & labijs, & frontibus impositis, divini carbonis participes efficiamur, ut ignis desiderij in nobis insiti, assumptam eam, quæ ex carbone oritur, in inflammatione, peccata nostra exurat, ac pectora nostra collustret: demumque operam ut per divini ignis perceptionem inardescamus, diique efficiamur, &c.

Dignatus es, ut sup. p. 10.

JACULATORIÆ.

Memoriam fecit mirabilium suorum misericors & miserator Dominus, escam dedit timensibus se. Psal. 110.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in celo & in terra? Ps. 112.

Quam bonus Israel Deus, his qui recto sunt corde! Ps. 71.

Sicut adipe & pingue carne repleatur anima mea, & labijs exultationis laudabit os meum. Ps. 62.

& malè.

Differre non præparat.

In negotijs petendum auxilium.

Matth. 11, Prov. 9.

Damasc. de orthodoxa fide l. 4. c. 14. Adhortatio ad Communionem elegant.

CAPVT VII.

*Meditatio de Sacerdotis officio, subserviens etiam
Sacrosanctæ Communioni.*

1. Pet. 2.
Omnes
Christiani
spirituales
sunt Sacer-
dotes.

Nota.

NOTA hoc exercitium propriè videri esse pro Sa-
cerdotibus: sed cum omnes Christiani ejus mu-
nere fungantur spiritualiter, juxta illud D Petri: Vo-
estis gens sancta, Regale sacerdotium, ad omnes etiam
pertinet. Immo & in Cañone, idcirco Sacerdos ait: pro
quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt Quia tamen
aliqua, non ita commode omnibus tribuuntur, idè di-
verso caractere, ea posita, quæ non sunt omnibu-
communia.

PRÆLVDIUM I. Compositio loci: Constitue te co-
ram Deo vnà cum universo hominum genere, eorum-
que multitudine innumerabili; ut est arèna in littorè
maris.

PRÆLVDIUM II. Pete humillimè gratiam, ut scia
quod sit officium Sacerdotis vel communicantis, &
exequaris.

Roth. 8.

Jacob. 4.

PUNCTVM I. Considera Primò summam Christ
IESV in nos charitatem: quâ vult omnia nobis sua esse
communia. qui enim nobis seipsum, nonne omnia se-
cum donavit? Dedit se tibi, & quis es tu? vapor & nihi-
lum dedit tibi, Quis? ille Deus: se tibi; & non dabis te
Deo tuo? se dedit, & ut sic loquar, subiecit se potestat
tuæ, ut quoties voluerit homo, sistat se. Et quorsum
Domine IESV? quorsum? ut sis mihi in cibum & po-
tum, in medicinam, solatium, refrigerium. Præterea ut
tu regnum sis illi, Rex enim ipse est, & in hoc natus est.
& ut Sacerdotium communique animæ tuæ Ipse enim
Sacerdos est secundum ordinem Melchisedech. Itaque
munda illi templum cordis tui, & fac ut in altari illius
semper vivat charitas ignis ejus; & requiescat in eo pax
illius.

Considera verò tu, ô Sacerdos, coram Deo univer-
 m ut dixi genus hominum; & observa, ut singulis sua *Sacerdotii*
 unia Rex summus, Dominus, & Paterfamilias tri- *dignitas.*
 nat: summum autem inter ea esse sacerdotium: Pri-
 o, respectu populi: Omnis namque Pontifex ex ho- *Hebr. 5.*
 minibus assumptus pro hominibus constituitur in his
 iæ sunt ad Deum, ut offerat dona & sacrificia pro
 peccatis. Secundò, respectu Dei: quia cum alii circa
 ia versentur, Sacerdotes circa personam Regis sum-
 i; quam quotidie vestiunt speciebus sacramentali-
 is, deferunt ac distribuunt. Vide quanta dignitas Sa-
 erdotum! Hinc viri sancti, ut Antonius, manus Sa-
 erdotum deosculari cupiebant, S. Franciscus priùs il-
 is, quàm Angelum venerari; Constantinus in Con-
 lio, non nisi iuberetur, considerare; S. Catharina Se-
 ensis eorum vestigia deosculari solebat: & in veteri
 stamento, summa illis reverentia, ut ab Abrahamo
 elchisedech, & summa privilegia deferebantur; ad-
 e, ut etiam morte moreretur, qui obedire nollet sa-
 erdotis imperio. O Rex regum & Domine dominan-
 m, quanto te amore ac honore prosequi debemus;
 ai de stercore elegisti nos, ut collocares cum princi-
 bus populi tui! Quàm vereri debemus, ne qui plus
 eteris in hoc mundo accepisse cernimur à te, auctore
 mundi, graviùs inde judicemur; ô quàm triste tibi ac-
 dit esse multos, qui nesciunt te Dominum, neque
 officium Sacerdotale, Regale Sacerdotium; & quos
 gnatus es mensâ tuâ & visitatione, vendere in taber-
 i hujus mundi, non pro pulte ut Esau, sed pro haustu-
 no sædæ voluptatis primogenita sua, & animam suâ *Greg. hom. 9*
 atis venūdare sub peccato: immò & te primogenitū *in Euang.*
 ostrū è multis fratribus, pro fimo, pro stercore, omnia *Philip. 3.*
 nim verè arbitratus est Apostol^o tuus ut stercorea. Me-
 o mandasti in lege tuâ, ut qui altari serviunt, vinū &
 ceram non bibant: vinum scilicet in quo luxuria, ut *Iudic. 13.*
 bant te IESV amantissime, vinū germinans virgines.

Considera ô anima sponsa Christi, fœlicitatem tuam, & vide quanti te faciat veniendo ad te Christus IESVS, facit certè Arcam testamenti, siquidem est in te velut throno suo; immò deliciae ejus sunt esse tecum & colloqui. In arca erat Manna, quòd verò melius esse potest quàm ipse? Patres enim nostri manducaverunt Manna, & mortui sunt; qui autem manducat hunc panem, vivet in æternum. Arca autem fœderis es; quæ enim arrha major, promissio major esse potest, quàm si tradat tibi se Dominus IESVS tuus? Ergo fac obsecro, Domine, ut sim arca ex lignis imputribilibus, & a mundo charitatis vestita. Et ut sicut B. Virgo Mater tua, cui aliquâ ratione assimilior dum te suscipio, inveniam gratiam in oculis tuis.

*Communi-
cans est ve-
ni arca.*

*Communi-
cans B. V.
similis.*

PUNCTUM II. Considera, ô Sacerdos, dignitatem tuam, quibusque comparari ob munus illud possis, ut discas non superbire, sed honorificare ministerium tuum. Comparari Sacerdotes possunt, & tu potes i. veteris testamenti Prophetis; per quos Dominus consulebatur & loquebatur. Secundò, sancto Ioanni Baptista; qui præcursor Domini cum semel tetigit & abluit cum Sacerdos quotidie consecret, contrectet eum eoque pascatur. Tertiò Angelis; quia sicut hi Loth de Sodoma, Israëlitas per desertum duxerunt, Eliæ panes tulerunt: ita Sacerdotes spiritualiter facere oportet: Labia Sacerdotis inquit Malachias, custodient scientiam, & legem requirèt ex ore ejus: Angelus enim Domini exercituum est. Quod si ita est, & sacerdotale cor ut Gregor. arca testamenti, in quo spiritualis doctrina videtur, & proculdubio tabulæ legis jacent: si, ut Hieron. Dei & hominum sequester est, ejusque ad populum nuntiat voluntatem; nonne, si ignorat legem, ipse se arguit non dignè esse se sacerdotem? si verò non faciat cum sciat, ex ore suo se judicat? Quartò, comparatur Moyse; quia educunt populum de Ægypti, id est peccati, servitute, & præeunt exemplo, Quid igitur? ar-

*Deut. 17.
Num 18.
Sacerdos
Prophetis &
Moyse & S.
Ioanni &
Angelis cõ-
paratur.*

Malach. 2.

*Gregor.
Hieron.*

non iudicium severissimum fiet, si quis verbis prædicet
 voluntatem Dei, & non faciat? & pœnitentiam, pa-
 tientiam, charitatem, & humilitatem, & factis contra-
 ria faciat? Quintò, B. Virgini etiam aliquâ ratione assi-
 milantur; quia inter manus Sacerdotis quotidie Ver-
 um caro fit: imò Sextò, divinitas aliqua est hæc digni-
 tas. unde dicitur: Ego dixi, Dii estis: Diis non detra-
 hes, & iterum: Afferte Domino filii Dei, afferte Do-
 mino filios arietum. Hos jam non sacrificat Sacerdos,
 sed filium Dei. Vide obsecro, quàm dignè has personas
 sustineas, videamus, frater mi, ne nos quibus dictum
 est, Dii estis, audire cogamur: Vos autem sicut homines
 moriemini, & sicut unus de Principibus cadetis. O dul-
 cissime JESU, quid retribuemus tibi pro omnibus quæ
 contulisti nobis? Tunc dignaris per nos sacrificium of-
 ferre, peccata dimittere, amicos appellare, cælum aliis
 aperire, & ob ingratitudinem nostram claudetur illud
 nobis? O mira divinæ bonitatis dignatio? servi digni
 non sumus, & amici vocamur, & per hanc amicitiam
 omnia nobis communia: quæcumque enim audi-
 disti à Patre, nobis nota fecisti; & dixisti: Dispono vo-
 bis sicut disposuit mihi Pater meus, regnum, ut edatis
 & bibatis super mensam meam. O sanguineis digna res
 lacrymis, quod sæpè amici tui osculo te tradant; qui
 dunt non panes tuos, sed te te quotidie; aluntur pa-
 trimonio tuo, & illud dissipant; pastores sunt & disper-
 unt exemplo greges; amici dicuntur, & sunt, qui alios
 exemplo ad inimicitias tecum provocant; immò aver-
 unt aliquando à te, & vix sinunt ad amicitiam tuam
 nunquam redire.

*Psal. 81.**Exod. 2.**Psal. 28.**Gratiarum
actio.**Gregor.**Ioan. 19.**Luca 22.**Sacerdos
malus quid
agat.*

PUNCTUM III. Considera, ô anima, te esse templum
 Dei optimi maximi, & attende, an æquum sit ut ibi
 dragon colatur, ut ibi Beelzebub adoretur, id est super-
 bia, avaritia, ambitio, luxuria regnet. Non regnet, ait
 deus, peccatum in vestro mortali corpore, non regnet,
 obsecro, in te, ô anima immortalis, mors & perditio.

*Anima est**templum**Dei.*

Matth. 5.

*Jeremia 9.
Iob. 30.*

Luce 12.

Hebr. 6.

2. Corint. 6.

2. Cor. 6.

*Bellar. l. 2.
de Gemitu
Columba,
c. 5. & 6.
Quantum
Sacerdos di-
stare mori
bus debeat à
vulgo.*

Confidera, ô Sacerdos, tibi dictum illud Salvatoris: Vos estis sal terræ: quòd si sal evanuerit, in quo salietur? ad nihilum valet ultra, nisi ut mittatur foras, & conculcetur ab hominibus. Vide igitur qui à corruptione luxuriæ, avaritiæ, superbiæ, alios servare debes quantoperè cavendum tibi sit; ne infatueris & conculceris; & quo pacto id facturus sis. Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum? Quis dicam, Deus meus? cithara mea conversa est in lutum, & organum meum in vocem flentium. Multum enim datum est nobis: sed cui multum datum est, multum quæretur ab eo; & cui commendarunt multum plus petent ab eo. Certè (de Sacerdotibus enim illud scriptum video, & exemplis probatum) impossibile est eos, qui semel sunt illuminati, gustaverunt etiam donum cæleste, & participes facti sunt Spiritus sancti, & prolapsi sunt; rursus renovari ad pœnitentiam; rursus crucifigentes sibi metipsis filium Dei, & ostentui habentes Nonne verò ita contingit tibi benignissime *JESU*; dum te audent illi aliquando cælo evocare & tractare filium Virginis, qui paulò ante contrectarant membra meretricis? Nescitis, quoniam corpora vestra membra sunt Christi? tollens ergo membra Christi facies membra meretricis? absit. Quæ participatio justitiæ cum iniquitate? aut quæ societas lucis a tenebras? quæ autem conventio Christi ad Belial? aut quæ pars fideli cū infideli? quis autem consensus templo Dei cum idolis? Vos enim estis templum Dei vivit sicut dicit Deus: Quoniam inhabitabo in illis, & inhabitabo; & ero illorum Deus, & ipsi erunt mihi populus; propter quod exite de medio eorum, & separamini, dicit Dominus, & immundum ne tetigeritis, & egrediamur vos.

Confidera Secundò, quantum debeat pastor ab omni re distare; dux à militibus; Rex à cerdone; magister à discipulo; qui alium portat ab infimo; Angelus ab homine

e: & hoc tibi, ô Sacerdos, applica. Cogita, cur à plebe officio, fori privilegio, & libertate vectigalium separatus sis. Nónne ut moribus etiam distes? vides, ait *Ambrosius*, in Sacerdote nihil plebeiũ requiri, nihil populare, nihil commune cum studio atque usu & moribus multitudinis? sobriam à turbis gravitatem, feriam vitium, singulare pondus dignitas sibi vindicat sacerdotilis. Quomodo potest observari à populo, qui nihil abet separatam à populo? *Hieron.* verò, vulgus, ait, *Hier. sup. Isaiæ 32.* indoctum in die iudicii, tanquam Gith, & cyminum corripietur virga & baculo; Sacerdotes autem magnis suppliciis torquebuntur. Appendit enim Dominus dona sua, & talentorum usuras repetit, & pondere fanuarii trutinat opera nostra: nisi illa tantum distiterint vulgo; quantum dignitate antemus; tanquam minus absentia rejicientur.

PUNCTUM IV. Considera, ô anima, tibi dictum: vos estis lux mundi, & licet id omnibus dictum, sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum qui in cælis est; tamen id magis tibi, ad quem toties venit iustitiæ sol. Quid enim turpius quàm filium videri tenebrarum, quem sol ille toties venit ut illustret?

Quòd si verò id cuius animæ quid tibi, ô Sacerdos, sciendum putas? Cogita, obsecro, mi frater, dum temerarius est miserendi, dum habes placabilem Dominum, cui enim maximè hoc dictum convenit? nõne tibi? & vide quale, ô obsecro, lumen sis. Non potest civitas abscondi supra montem posita. non poterit latere virtus tua, non poterit iniquitas tua. Cogita, obsecro, statutum velut Pharon navigantibus hoc mare, & vide quæso, ut non verbo, sed opere luceas. O quantum tibi & mihi paratum iudicium, si exemplo in deum & syrtes & charybdes animas ducamus? Quid putas faceret rex, si quis exaltatus ab illo de stercore, & missus, ut ad se populum convertat, averteret; ut sibi

eum conciliet, ad seditionem contra se, seu peccatum exemplo provocaret? Nos enim legatione fungimur pro Christo. Beati, ait Bernar. pacifici quoniam filii Dei vocabuntur. Considera, ait, non pacidicos, sed pacificos commendari. Timeamus ergo vehementissime ait Gregor. fratres charissimi, & curemus ut conveniamus actioni nostræ ipsum ministerium nostrum. De peccatorum quotidie relaxatione cogitemus: consideret nunc sine cessatione, quid sumus. Sanè ait, Bernard. si altior rem, & non meliorem esse delectat, non præmium, sed præcipitium expectamus.

*Greg hom.
17. in Euāg.*

1. Pet. 2.

*Anima iusti
Regnum
habet.*

PUNCTVM V. Considera an hæc tibi quadrent, anima, quæ toties Christi corpore pasceris, an electum sis genus & electa ex millibus, ut tibi toties se communitet fons omni boni; quantum præ aliis eum timeas colas & ames. Electus erat populus ut peculiari cultu eum honoraret. 2. Attende an, quia es Regale Sacerdotium, verè Rege dignos mores habeas, & cui hominum, cui creaturæ servias. Obsecro te, noli degenerare servitute duram, quæ ad regna vocata es. Nunquid verò te & me alloquor, ô Sacerdos, nos verè genus electum, Regale Sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis, qui nos de tenebris vocavit in admirabile lumen suum, dicito mihi, poterimusne in die Dominici novissimo meritò audire: vos autem genus electum. An verò sicut populus sic & Sacerdotes, leves, vani, & cupidi sumus? An ut Reges animo nostro moderamur? An gens sumus sancta? populus dignus qui ita acquireretur? tanti emeretur, id est sanguine unigeniti filii Dei?

Apo. 1.

O IESU Redemptor mi, fecisti nos infinitâ dignatione tuâ & charitate Reges, & Sacerdotes Deo & Patri tuo. Et quorsum? scriptum video, ut annuntietis virtutes eius qui de tenebris vos vocavit in admirabile lumen suum. Eramus aliquando tenebræ, nunc autem lux in te, Domine IESU. Utinam ergo sic luceat lux no-

tracorum hominibus ut videant opera nostra bona, & glorificent te, ô Jesu, salus nostra. Quòd si in lege eter. Sacerdos sine maculâ esse debebat; nòne id multo magis in nova oportet? & non cæcum esse ignorantia, non claudum inconstantia, ut sic nos existimet homo quasi ministros Christi, ut dispensatores mysteriorum Dei. Et ad hoc, considera cærimonias veteris legis, quibus Sacerdos sacris aptabatur. Primò: vestibus ordinariis exuebatur: ut sciamus & nos oportere deponere, secundùm pristinam conversationem, veterem hominem, qui corrumpitur secundùm defileria erroris. In de albâ vestiebatur, quâ puritas significatur. Secundò Hyacinthinâ tunicâ; qua cælestis vita. Sacerdotes enim oportet verè posse dicere cum Apotolo, Nostra conversatio in cælis est. Ex hac pendebant tintinnabula de auro purissimo, & inter hæc magogranata; quia incitare omnes exemplo ad pietatem debent. Deinde ornabatur rationali de auro, Hyacintho, purpurâ, coccoq; bis tincto & bysso retortâ, opere polymitario, quod quatuor elementorum colores præferbat. unde colligunt Doctores, ex hoc intelligendum, Sacerdotem velut Atlantem, totum mundum sacrificiis & sanctitate sustinere debere. Hic igitur attende quot toto orbe peccent; & periclitentur animæ; quibus tu sacrificio adesse, si velis, potes, & charitatem ac zelum excita. Hoc indicabant lapides duodecim preciosi, in quibus erant nomina filiorum Israël posita in rationali. quemadmodum & per verba Urim & Thumim, id est doctrinam & veritatem, eum memorem reddebant, in his populo præire debere Sacerdotem. Si autem in figurâ tanta observantia, quantâ in veritate? In fronte habebat laminam de auro purissimo: scriptum in eâ erat opere gemmario, Sanctum Domini: eratque hæc in fronte Sacerdotis, ut vita tota sanctitatem præ se ferret. Sancti ergo simus Deo nostro, & sacerdotes Dei induamur iustitiam. Sanctus

Sacerdos debet esse sine macula.

1. Cor. 4.

Cærimonie legis quæ.

Philip 3.

Sacerdos quasi Atlas.

Zelo ardere debet Sacerdos.

*Sacerdos pro
omnibus in-
tercedit.*

Chrysoſt. Eum, inquit, qui pro civitate totâ; quid dco, pro civitate? immò verò pro univerſo orbe terrarum, legatus intercedit, deprecaturque, & apud Deum, ut hominum omnium, non viventium modò, ſed etiam mortuorum peccatis propitiuſ fiat; qualem queſo eſſe oportet? imputandum ergo timeamus nobis, ſi ſtar inter mortuos & viventes, cum Aaron, & plagam orando avertere digni non ſimus, immò fortè provocemus.

*Luca 22.
Inſtitutio
Sacerdotis.*

Ioan. 13.

PUNCTVM VI. Considera, ô anima quibus cæremoniis Dominus IESVS Sacerdotes novi Testamenti creârit. Primò, pridie, quàm pateretur, ſummam omnium ſuorum operum, magnâ voluptate (quam indicat illud: Deſiderio deſideravi hoc Paſcha manducare vobiscum) facere voluit, priuſquam opus redemptionis paſſione conſummarer, ſanguine ſignaret. Ingreſſus eſt cœnaculum grande ſtratum, precioſamque adhibuit (quæ etiamnum viſititur) ſupelleſtilem, ut exigebat myſterium. & ſurrexit æqualis Patri, à cœna, & ipſe ponit veſtimenta ſua, & proſtratus, ô dignatio ſumma! pedes lavit diſcipulorum; & exhortatus eſt eos ad humilitatem, charitatem, & omnimodam perfectionem. Vides quomodo ponere ſutum, pedes aliorum, & affectus erga terrena lavare debeas, id eſt, exemplo tuo homines à terrenis avocare, ô anima, qua toties ad cæleſte convivium vocaris, quàm mundam te eſſe oporteat, quàm precioſa cordis tui vaſa offerre debeas.

Et verò, ô frater, ô Sacerdos, nos ad majora vocati ſumus. Nonne ideò putas, poſtquã triennium in ſchola virtutis ſuos exercuiſſet Apoſtoloſ Dominuſ noſter IESVS, tum demum Sacerdoteſ ordinari, & quidem in pectore illo decumbente Ioanne virgine? qui enim ad pectus IESV, ad ſacrificandum corpus ejuſ accedere vult, & eſſe diſcipuluſ, quem tu Magiſter bone, dulciſſime IESV, diligas, virgo ſit oportet, & puruſ. Sanè ſi pa-

s propositionis in mensâ aureâ ponebantur, immò *Exodi 25.*
 etiam in clibano aureo (ita Lyranus) coquebantur; de-
 que in auro purissimo servabantur; quantâ hîc puri-
 tate opus, quàm arctè renes constringendi? nihil enim
 tam adversarium filio virginis quàm impuritas, qui o-
 mnibus infirmitatibus nostris se subjecit, de Virgine
 semen nasci voluit. Quantum ergo ei displicet impu-
 ris animis suscipi, pollutis manibus tractari, templum
 um libidine violari? Nescitis, ait Apostolus, quia *2. Cor. 6.*
 templum Dei estis, & spiritus Dei habitat in vobis? si
 quis autem templum Dei violaverit, disperdet illum
 Deus. Lavamini igitur & mundi estote: mundamini
 sicut fertis vasa Domini; maximè, cùm etiam Ethnici
 sacerdotes. Venere, carnibus & vino abstineant. Ad *Isaia 1.*
 quod meritò exclamat August. O grandis Christiano- *Isaia 52.*
 rum miseria! ecce Pagani, doctores fidelium facti sunt; *August.*
 peccatores ac meretrices præcedent nos in regno
 Dei. Illi certè, ut Ninivitz surgent in iudicio, & con-
 demnabunt nostram inertiam & lasciviam. Gravius *Matth. 21.*
 enim peccant indignè offerentes Christum regnan- *August. sup.*
 tem, quàm qui eum crucifixerunt ambulantem in *Psal. 88.*
 terris. uti pro favo mellis & manna cælesti, dant, &
 dederunt in escam Christi fel; & in sitie eius potave-
 runt eum aceto, & super dolorem vulnerum eius ad-
 siderunt. Quis non contremiscat audiens Ozam *2. Reg. 6.*
 percussam, volentem sustinere arcam? Quis non ad-
 miretur se veritatem divini iudicii in Moyse dubitan-
 te, & prohibito cum Aarone intrate terram san-
 ctam?

PUNCTUM VII. Considera Primò, quâ devotione *Quâ devo-*
 & desiderio accedere te oporteat, ô anima. Si enim *tione com-*
 convivium magnum, sumptuosum paratum foret à *municandâ.*
 Rege, quàm indignum si vilis homuncio invitatus re-
 pueret & significaret illi, quòd malit ire ad haram,
 & comedere cum porcis, etsi siliquis eorum explere
 ventrem nequeat; sic facis quoties pigrè & segniter

ad cæleste hoc convivium vadis.

Considera Secundò, quæ Deus tibi dederit in hâ vitâ bona, & scis non alio fine quàm ut ita utereris, ut dignum te faceres hac cænâ cælesti. miraris? Ecce si victum det & panem quotidianum, supersubstantialer te postulare vult, si vestem largitur, nōne ut vestem nuptialem habeas, eâque ornatus sic in triclinio ut corpus ejus distribuitur compareas? si honores tribuat nōne ut honorifices eum præ aliis in Vener. Euchariſtia: ideò enim comparet, ideò circumferri vult, dulcissimus Redemptor noster.

Quanta debeat esse Sacerdotis puritas,

Nunc verò, ô Sacerdos, quâ te & me par est præ aliis desiderio & præparatione accedere? nōne idecurâ rerum temporalium liberati sumus? Quid clamant purgandæ animæ eorum, quorum sanguine & sudoribus vivimus, nisi vindictam, si non exhibeamus illis vitâ sanctâ, & orationibus nostris misericordiam. Illi tibi sua dederunt, ut eas juves; illæ suum defraudant genium, ut tibi lautè esset. Ut quid putas, quid eleëmofynis eorum fidelium vivis, & Christi Iesv patrimonio? Tūne potes surdâ aure audire illud: Misere mini mei, misere mini mei, saltem vos amici mei; non amici eorum simus oportet, si grati esse volumus; non illis solatio esse, quarum plurimæ torquentur, quod bona malè pepererint, etsi postea pœnitentes, quibus tu & ego fruimur.

Animarum purgatorii postulatio.

Considera quanta sit gratia, ô Sacerdos, quòd ego tuque dicere queas: Dominus pars hæreditatis meæ, & calicis mei; & iterum, funes ceciderunt mihi in præclaris; etenim hæreditas mea præclara est mihi, verè enim præclara est. Ideò meritò exclamat S. Augustinus: Quæ conventio Christi ad Belial? Qui possessiones terrena relinquere nolunt, cur peccata populi comedunt? & decimas cum filiis Levi accipiunt, quomodo inter cæteras tribus partes accipient? Si ergo hæreditas nostra Dominus; cur militantes Deo multi, implicant se sæcularibus

Psalm. 13.

Rom. 8.

laribus

ribus? cur plus nugis & fabulis tempus teritur, quàm meditatione & oratione?

Cur sacerdotes pii esse debeant.

Considera deinde illa verba: Spiritus postulat pro vobis gemitibus inenarrabilibus, id est, postulare facit, vide quo dicendi sint spiritu agi, qui sacrosancta agent minùs sapè reverenter & accuratè, quàm domestica negotia sua & aliorum agere soliti sunt? Considera tertio, sacrificium hoc esse illud, Primò, quo Deus maximè honoratur; Secundò gratiæ pro omni creatura aguntur, & Deus propitiatur; Tertio, quo beneficia pro toto orbe petuntur. Si ergò adorare & honorare pro omni creaturâ vitæ & mortis imperium habentem debes: quâ par est devotione offerre hoc acceptissimum & nobilissimum sacrificium, & majus omnium sanctorum meritis? offers enim, ô Sacerdos, Christum; immò ipse se offert per te: quod majus longè est, & acceptius Deo, quàm sint omnes omnium Sanctorum laudes. vis ergò gratissimum opus sanctissimæ humanitati Christi facere? crebrò sacrificium hoc offer, um nullo magis Deo Patri gratus fueris quàm illud offerendo. Vis B. Virgini amatissimæ Matri & Dominæ nostræ rem gratissimam præstare? offer illius amplexibus filium ejus recens natum inter labia & manus tuas. vis sanctos maximè honorare, & gratificari? offer illud sacrificium in gratiarum actionem pro beneficiis quæ in eos diviña contulit liberalitas. Equidem sacrificium hoc respondet magnitudini beneficiorum; immò majus est. Si ergo pro omnibus orate, partes Christi lesu agere (qui quoties Missa peragitur, ipse vulnera ostendit Deo Patri, & pro nobis vermiculis etiam advocati partes agere dignatur, & interpellat pro nobis) si propitiare oportet Deum pro universis: quantam abferre innocentiam necesse est! O tremendum, terribile, divinum, deificum, sacrosanctum, plenum divinitate, honorificum, summum, singulare sacrificium! quis fidelium, ait Gregor. habere dubium possit, in ipsâ im-

Quid hoc agatur Sacrificio.

*Gratissimum Deo sacrificium
et SS.*

Quid in consideratione

mola-

*considera
durus.*

molationis horâ, ad sacerdotis vocem cælos aperiri? in illo Christi IESV mysterio, Angelorum choros adesse? summis ima sociari? terrena cælestibus jungi? unumque ex visibilibus & invisibilibus fieri? Considera denique iterum iterumque quâ præparatione opus sit ut sacrificium hoc offeras. Et si planè maxima, cur nobis obsecro mi frater, dies abeunt in negotia frivola? Cre- dimus hæc? credere nos fatemur, at quæ vita fidei ne- stræ est, si id unde pendent universa bona, procrastina- tur, negligitur; si quod summum est, minimi, quo- minimum est, maximi fiat; si quod maximum, ociose festinanter, intempestivè, inconcinnè agitur & peragi- tur? An majus hoc negotium habemus? an utilius no- vimus? an honorificentius?

E X E R C I T I V M.

Isaia 59.

O Anima mea, ecce vides ut non est abbreviata manus Do- mini, ut salvare nequeat, neque aggravata auris ejus, ut non exaudiat. Veni igitur, & ascendamus in montem Domini & domum Dei Iacob. Veni, & hauriamus aquam de fontibus Salvatoris; vulneribus tuis, ô IESV amantissime. Iniquitates me- diviserunt inter me & te, & peccata tua absconderunt faciem tuam à me, ne exaudires. veruntamen, Ecce revertor ad te in toto corde, & quero te. Respice prodigum & suscipe me, quem tam amanter vocas, & invitas ad te.

Isaia 59.

Isa. 55. 1

Venio ergo ut emam absque argento, & ullâ commutatione vinum & lac à te, Pridiè enim quam patereris, accepisti cali- cem, & gratias agens dedisti gratis, fecistiq; convivium pinguium pinguium medullatorum, ad quod suspiro. Gustavi enim quàm suavis sit Domine spiritus tuus, & licèt miser & nudus, & mise- rabilis sum, audivi & credo toto cordo, totâ animâ meâ, quo- misericordiam potius velis, quàm sacrificium præter illud, de quo ille, Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum non despicias, imò post hoc gratiâ tuâ & dignatione pro charitate tuâ infinitâ erga me, hoc retribuam tibi, & pro omnibus quæ retribuisti mihi, calicem salutæ accipiam, &

Isaia 25.

Humilia-
tio sui.

mentum tuum Domine invocabo. Laudans invocabo Dominum,
 ab inimicis meis salvus ero. Vota mea reddam coram omni
 Psal. 115.
 populo ejus, in atriis domus Domini, in medio tui Ierusalem.

Exercitium pro Sacerdote.

QUIS sum ego, & quæ domus patris mei? quis es tu Domine
 Deus meus! magnus es, Domine, & laudabilis nimis, &
 dignitudinis tuæ non est finis. Vnde ergo recordatus es nominis
 mei, ut faceres me genus electum, regale sacerdotium? Quis sum
 ego, ut memor sis mei? quid factum est ut eligeres me ex millibus,
 & fungerer Sacerdotio coram te, & haberem laudem in nomine
 tuo, & offerrem tibi incensum in odorem suavitatis? unde hoc
 mihi ut ego essem sal terræ, ut quisquis mihi Sacerdoti jungitur,
 quasi ex salis tactu, æterna vita sapore condiretur, & ego non sa-
 lam qua Dei mei sunt, qua sursum sunt? O lux mea, qua illu-
 minas omnem hominem, unde hoc mihi ut essem lux mundi, ut
 cerem sic coram hominibus, ut viderent opera mea bona, &
 glorificarent te Patrem meum qui in calis es? Ego esse potero fi-
 lius tenebrarum, & sæculi hujus, vanus & cupidus, & querere
 aliquid extra te qui es pars mea & hereditas mea?

Gregor.

O quam desidero honorificare te, & amare super omnia! Ab-
 ut etiam de me o infinita bonitas, conqueri possis & dicere:
 filios enutrivisti & exaltavi, ipsi autem spreverunt me! Filius ho-
 rat patrem, & servus dominum suum. Si ergo pater meus, &
 pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, merito
 queraris & quereris ubi est honor, ubi amor meus? & si Deus uni-
 versorum tu es, merito rogas ubi est timor meus. Utinam sic te
 ameam, sic te amem ut postulat à me Majestas tua & amabilis-
 sima Charitas tua.

Isaia 1. 2.

Ecce audio talem oportere esse Sacerdotem, ut quod populus
 pro se apud te, Domine, non valet, ipse pro populo mereatur, quod
 populus postulat impetrare. Quia scriptum est, si peccaverit populus,
 & non fuerit Sacerdos, qui pro eo Sacerdos. Quæ autem fiducia pro peccatis alienis
 ad Deum intercessor venio, qui de propriis securus non sum? Misse-
 re mei, Deus, miserere mei; cor mundum crea in me, cor novum;
 & carneum, cor quod tibi placeat, contritum & humiliatum;

Aug ser. 2.
 in Psal. 3.

ut despiciere illud nequeam, sed in eo in pace, & in idipsum dormire & requiescere, & mansionem in eo facere.

In sole posuisse diceris tabernaculum tuum, & ipse tanquam sponsus procedens de thalamo suo. O utinam ergo sol esse queam ut in me sit tabernaculum, & thalamus tuus. Imò sacerdotalem animum solaribus radiis puriorem esse oportet. Quid ergo faciam? Quid facies de me, ò infinita bonitas? quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? nõne tu qui solus es. Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis; spiritum sancti timoris, sapientiæ ac scientiæ spiritum amoris ad filiorum tuorum, ut dicere possim: Vivo ego iam non ego, vivit verò in me Christus; ut sic queam vivere a tibi vivam, sic N. & sic N. & moriar mihi.

Ecce venio ad te ad thronum misericordiæ tuæ, ad te boni JESU, qui dilexisti justitiam & odisti iniquitatem, & propterea unxit te Deus, Deus tuus oleo letitiæ præ consortibus tuis ut de plenitudine tuâ accipiamus, & hauriamus aquas de fontibus tuis. O dulcissime Redemptor mi, da mihi, uti promissum mensuram bonam, & confortam & coagitatam, quia bonus es quia in sæculum misericordia tua. Quæ illa mensura? tu illa es & omnia mihi es. Da ergo mihi teipsum, da ut istud quod tibi amantißime offero, tibi sit in odorem suavitatis, in quo car tuâ in veritate sumitur. Vbi summis ima junguntur, ubi adej præsentia Sanctõrum. Vbi tu es Sacerdos & sacrificium, mirabiliter & ineffabiliter constitutus, Tu Sacerdos summe pietissimi Pontifex, qui compati nosti infirmitatibus nostris, cum clamore valido preces supplicationesq; offerens, exauditus es præ reverentiâ tuâ. Exaudi me per sanguinem tuum, per meritum tuum, & multitudinem miserationum tuarum.

Hebr. 5.

Animæ
purgatorii
juvandæ,
&c.

Zeli actus.

Ecce fideles animæ afflictæ sponse tuæ, ardentissimè suspirantes ad amplexus tuos clamant ad me, ut miserear earum. Ecce peccatorum pereuntium plurima turba, miserâ ipsâ suâ quasi esulatu magno subsidium flagitant & dicunt. Empti sumus precio magno, & quòd laveris eos in sanguine tuo. Itaque per gratiam tuam cupio & ego anathema esse pro fratribus his meis, ne in aeternum maledicant tibi, ò bonitas, quæ replet nos cum benedictione

ditione in caelestibus. Ecce quot justi, amici, N. & Benefactorum N. afflicti expectant hanc elevationem manuum mearum, sacrificium hoc respertinum. Quid faciam? iussisti me legatione agi pro omnibus, & omnium peccatorum, quorum primus ego in delicta porto, vel potius, ut verè, tu portas in me. Ego loquor Dominum pulvis & cinis, canis mortuus, & vapor & nubes: protector meus esto, ne derelinquas me Deus salutaris meus. Pater aeternae, dirigatur obsecro, in oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo: & respice, Domine, ad unigenitum tuum, respice in faciem Christi tui, & per illius amarissimam passionem, memoriale ejusdem concede reis veniam, defunctis solatium, fidelam agris, afflictis consolationem, peccatori conversionem, sanctis perseverantiam, & mihi ut te diligam toto corde, & tota anima mea, nunc & per infinita saecula. Amen.

Psalm. 140.

Oraxis preparandi sese ad Sacrum: seu octo gradus, quibus anima ascendat ad tabernaculum Dei cum hominibus, sanctissimam Eucharistiam.

Primo omnia confessionem instituire, vel saltem examine cor mundare convenit, ad adventum illius. cujus oculi mundissimi sunt, & ad iniquitatem respicere non possunt. Deinde quo temporis spatio, ante Sacrum octo his velut gradibus accende ad tabernaculum. Primo, fidem vivam excita tum assentiae Dei, si in ulla oratione, tum realis corporis Christi Vener. Sacramento, & cogita quam intentione illi offerre sacrificium velis.

1. Gradus.
Actus fidei

Secundo, defectus ac peccata vitae praeteritae universim deora, optando vehementer totam eam praeparasse te habitaculum cordis tui, Domino tuo. Si tempus ferat, defectus, quos jam huc experiris, coram Deo detestare; maxime eum, contra quem te examine particulari exerces; & virtutum ornatum te.

2. Contritio.

Tertio, considera mundum universum, & lamenta ac desideria animarum in Purgatorio, & viventium pericula; multo item in terram fervorem: eoque accende teporem tuum. Possis etiam aliquod motivum addere, ad varietatem, ex iis quae infra ponentur.

3. Zelus & charitas.

Quarto considera, quidquid est in ulla creatura, in Deo, ut fonte

4. Consideratio bonitatis divinae.

fonte atque abyſſo, infinities perfectiùs contineri: quantoq; affectu mortales ad illas ferantur; quanto tepore ad Deum quendum feraris, omnemq; affectum in eum transfer: nihil ames, nihil timeas, extra illum.

5. *Æmulationis Sanctorum.*

Quintò, cogita quo fervore sancti Apostoli, Martyres, Virgines communicarint, dum viverent, quo in morte, & quod Deum, recepti in cælum, affectu complexi, quoq; jam complectantur; cumq; æmulare, & supplex eos roga ut tibi ad dignentur.

6. *Angelorum item & B.V.*

Sextò. attende similiter quo id fecerint & faciant Angeli purissimi spiritus, jam nacti post prælium cum dracone æterna securitatem, & imprimis Regina eorum sancta Maria. eode suscipere Dominum opta, & ad eum suspiras; ac B.V. in printrocinium implora.

7. *Beneficiorum Dei recordatio.*

Septimò, considera beneficia Dei quibus te prævenit, generalia & particularia, & iis te accende: spemq; diligenter excita obtinendi cætera ad salutem necessaria.

Octavò, admirare potentiam, sapientiam, & in primis bonitatem Dei, & amorem æternum hinc elucentem: ac fidei, spei caritatis affectus exerce.

Post hæc, valde collecto animo ac silentio ad locum sacrificij. Ad aquam lustralem vel lotionem manuum excita contionem & oratiunculam antelectionem Horarum, vel Sacrauditionem positam recita, & hanc qua intentione dirigitur & ex concessione Greg. XIII. *Indulgentia 50. annorum* acquiritur. Ego volo celebrare Missam, & conficere corpus & sanguinem Domini nostri IESU Christi, juxta ritum sanctæ Romanæ Ecclesiæ ad laudem omnipotentis Dei totiusq; curiæ militantis, pro omnibus qui se commendarunt orationibus me in genere & in specie; & pro felici statu sanctæ Romanæ Ecclesiæ. Amen.

Gaudium cum pace, emendationem vitæ, spatium veræ penitentia, & consolationem sancti Spiritus, perseverantiam bonis operibus tribuat nobis omnipotens & misericors Dominus. Amen.

Exercitium quòd superiora ferè complectitur.

Desideriũ
& fames
Ven. Sacramenti.

O Rex Regum & Domine Dominantium si vivit anima mea ad te fontem vivum, ad te, ô finis & principium meum, desidero te amantissime suscipere, idq; ut te, quod mihi mandare possim super omnia amare, queso Domine mi jucundum sit tibi

eloquium meum. Confitebor tibi in vasis Psalmi mirabilem Psal. 109.
 enc veritatem tuam, opus enim grande quod fecisti mihi, &
 mirabile, imò memoria & summarium omnium mirabilium
 orum. Miretur quis te verbo uno ex nihilo creasse omnia, mi-
 bor ego te verbo hominis, & pane caelesti recreare omnia.
 upeat qui volet magnitudinem universi hujus; ego magis abbre-
 atum te esse, ô Verbum, sub minimâ specie Sacramenti hujus, Fidei actus
 no te, & extollo charitatem tuam, quia cælum & terram de- primus
 ti homini, & omnia subiecisti sub pedibus ejus. Sed superama- gradus.
 is mihi es, quòd te mihi, cali & terra Dominus sic dones. & cu-
 ero ego si non tuus? hac firmâ fide credo, & pro eo paratus sum
 ori ut vivam tibi, quod spero, & te amem, quod totis viribus
 cupisco. Tuus ego sum, & tu ex nihilo creasti me, & sic me
 reas & nutris? Quod sum, possum et scio, tuâ est, et quomodo
 stor bone Creator mi non adharebo tibi toto corde meo? Quo-
 do potui aliquando sic & sic N. derelinquere te? & pergere in
 nam? Nunc verò miserere, ô IESV, pupilli & filij prodigi tui,
 santis viscera misericordiae tuae, ut possim hac N. emendare
 atia tuâ, tecum terrena omnia despiciere, in novissimo loco re-
 bere, pauper & contentus esse. Non sum enim, non sum, aman-
 time IESV, ego vilissimus servus major te Domino & prapo-
 ti Deo meo, da voluntatem & tuam unius gloriam querere,
 i in omnibus obedire.

O quot video pereuntes animas, quot conspicio affligi sponsas Tertius
 as in flammis! quot amicos tuos in angustijs! morituros in peri- gradus ze-
 lis. Hi omnes flagitant abs te per sacrificium hoc meum solatiû. lus & cha-
 torpere possum? desidero ergo te humillimè & amantissimè sus- ritas.
 cere, & sincero amore tibi conjungi, & nunquam abs te sepa-
 ri, in te enim omnia habentes, et à te, quomodo possumus te
 omine IESV dimittere? Nónne tu fons omnis boni & omne bo- Quartus
 um nobis es? Quanto igitur par est affectu, cum tanto sua qua- cõsideratio
 nt filij saculi hujus, me querere te & suscipere te, & complecti bonitatis
 purissimo amore, ad gloriam tuam? Desidero te millies mi divinae.
 SV, quando venies? ut unum tecum me facias.

O utinam te cum omnium Sanctorum & Angelorum affe- Quintus
 t, cum B. Virginis velut immenso amore, & omnium creatu- amulatio
 S;.

Sextus.
B V. imita-
tio & An-
gelorum.
Septimus.
Beneficio-
rum Dei
recordatio.

rarum suscipere te possim, qui tot benedictionibus immeritu preuenisti, ô Deus meus! O potētissime, & optime Deus meus, gratulor tibi & gaudeo de omni bono tuo, & gratias agere ve hoc sacrificio pro omnibus beneficiis tuis, & quia pro me natus crucifixus & mortuus es, ô vita nostra, nonne quia fecisti n debeo me tibi, & quia me sic refecisti plusquā me? quid jam tribuā tibi, quod dum me pascere vis corpore & sanguine tuo, improborum & tepidorū iniuriis in hoc Sacramento exponere dignatus sis, idq; quia delicia tuæ sunt esse mecum, qui desiderabas hoc Pascha mecum celebrare.

Octavus.
Perfectio-
num divi-
narū con-
sideratio.

O quanta hic Deus meus potentia elucet, quanta emicat sapientia, sed super omnia inexhausta bonitas & misericordia tua! credo tibi, veritas æterna, quod verè & realiter mihi presens in hoc memoriali Passionis & mortis tuæ, potentia, sapientia & bonitatis tuæ, verè tu Deus absconditus, & vides & audis, scrutaris intima mea, sic totus in toto, ut etiam in singulis partibus indivisibilis, & immutabilis, ut me vermem pascas & san-

Resignatio.

& perseverantiam. In te solo spem omnem colloco, & resignor divina providentia tua, & diligo te toto corde & animā meā. Offero tibi hoc sacrificium laudis in unione sacrificij cruenti, omnium meritorum tuorum. Offero me & omnia proposita mea, & commendo eos, & ea pro quibus orare debeo, quia visus sicuti vis; & sincerissimè statuo coram te, ô IESU, amor æternus tibi vivere & mori, da mihi gratiam ad hæc omnia, sine qua nihil omninò possum, o Deus meus, Deus cordis mei & omnium, Amen.

Considerationes, seu Motiva varia, pro affectu vario ac tempore consideranda, expendendo. Primum, quis veniat; secundò ad quem; tertio, quare.

PRIMUM est, magnitudo amoris Christi in hoc Sanctissimo Sacramento, ubi hoc consideraveris, uti poteris exerce illo: Hæcine vera, ut supra pag. 7. Secundum, miracula,

hoc facta, & beneficia ab alijs per hoc ipsum impetrata-
 tertium, magnificentia, quâ ubique colitur. Quartum, effe-
 us Sanctissimi Sacramenti; qui sunt, illuminatio, unio, & cõ-
 ortatio. Quintum forma institutionis illius. Sextum, quòd sit
 medicina omnium malorum. atque per hoc mysterium omnia
 iracula à Christo Domino facta, innoventur. Septimum, fi-
 s hujus, qui est deificatio nostra. Octavum, hæc sententia:
Robert autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bi- 1. Cor. ii?
bit: qui enim manducat & bibit indignè; iudicium sibi manducat,
bibit, &c. Nonum, consideratio, quasi quis præ omnibus
 lus ad cœnam Christi Hierosolymæ vocatus esset, & facta
 forent quæ cæteris Apostolis. Decimum, Zachæi historia.
 undecimum, consideratio horum verborum; *Ecce panis An-*
lorum, factus cibus vniuersorum, non mittendus canibus. Duodeci-
 um, consideratio, quàm frequenter communicaveris; quan-
 oportuerit fructu, quàm parvo tamen. Decimumtertium,
 editatio horum verborum: *Delicia mea, esse cum filiis hominũ,* Isaia 5.
 l istorum, quod erit Decimumquartum. *Quid est, quod debui*
mea mea facere, & non feci, vel Decimumquintum: *Desiderio* Luca 22.
consideraui hoc Pascha manducare vobiscum, antequam patiar. De-
 numsextum, sit applicatio sensuum, super quinque sensibus
 Virginis communicantis, vel Deum cõcipientis. Decimum-
 timum, consideratio; quid sit, peccatorem demittere Chri-
 um Dominum in stomachum: nõne enim hoc est regem
 lut in sterquilinio collocare? Et tamé præ amore non offen-
 tur. Decimumoctavum. Pastorum ad Christum vocatio.
 ecimumnonum adoratio Magorum. Vigésimum, transfigu-
 tio. Vigésimumprimum, Magdalena converfio. Vigésimum-
 cundum, cæci illuminatio. Vigésimumtertium, Samaritana
 nverfio. Vigésimumquartum, Lazari fuscitatio. Vigésimum-
 intum, ingressus in Ierusalem. Vigésimumsextu, apparitio-
 em post resurrectionem B. Virgini, aut alteri factam medita-
 Vigésimumseptimum, erit figuram aliquam considerare, &
 plicare, sunt autem: arbor vitæ, sacrificium Abelis, Melchise-
 ch, sacrificium, Abrahami, & sacrificium Agni Paschalis,
 anna, arca fœderis, panes propositionis, panis Eliæ subcine-
 cius, sacrificium propitiatorium, farina Elisæi quæ sustulit
 naritudinem ollæ, miraculum quinque panum. Vigésimum
 tavum, meditatio perfectionis alicujus divinæ, sunt ea: Æ-
 rnitatis Dei; Iustitia, Amor, Liberalitas, Longanimitas, Mife-
 cordia, Patientia, Pulcritudo ejus.

Praxis colligendi se in Miffa sacrificio.

NOTANDVM Primò diligenter, secundùm tres vias, diuersa que dispositiones, varios à Spiritu Sancto modos sugger eosque quemlibet sequi oportere.

NOTANDVM Secundò, quosdam varijs imaginibus animu collectum seruare; quod quia quandoque nocet, cautè usu pandum. Tamen post præparationem superiorem, & recitationem illius, *Ego volo celebrare Miffam*, &c. prodest compositionem aliquam facere. v.g. Pro viâ purgatiuâ; considerare Christum iudicem, clementem tamen adhuc, dum tempus est miferendi. Pro illuminatiuâ; Christum videre in folio cum B. Virgine, & Angelis, à quo, usque ad altare radius lucidissimus; per quem Angeli, velut scalam Iacob ascendant; & preces adstantium offerant. Pro viâ unitiua; considerare curiam cælestem ardentem amore Dei, & illam, & omnes creaturas nos hortantes ad eundem; & audire Christum Dominum dicentem: *Vi*

Cant. 2.

Quater se colligere quis potest.

dilecta mea, veni sponsa mea.
In ipso sacrificio quater te colligere potes. Primò, in initio. Secundò, offertorio; Tertio, consecratione; Quarto, communi one. In initio tibi affectuosè repræsenta Christum in hortum ad sacrificium crucis se parantem ac prostratum; & contritionem excita. Secundò, euntem ad montem Calvaria, ibique expectantem dum crux paratur, & immoletur, & plenè te resigna ad ardua; Tertio, elevationem crucis, & Christi immolationem. Quarto, mortem illius & sepulturam, & quo potes amore eum complectere.

Attendendum verbum.

NOTA. non oportere à verborum intellectu deflectere, sed ad Christum præsentem dirigere, eumque adorare. Si enim aliter cogites, quid interest, quæ verba sacra, citra præceptum tamen dixeris? Patribus his quatuor, perfectiones diuinas. Iustitia, Potentiam, Sapientiam, Bonitatem attribuere, & pro quatuor beneficijs præcipuis eas Domino offerre etiam quis poterit.

Sensus verborum inspicendus.

Cùm certum sit memoriam rei bonæ, æquè ac malæ refrigerari sæpè verbo uno; utile mihi visum semper fuit, non solum Psalmodum varios sensus explicare, sed etiam officij Miffæ; sicut in illis, sic hîc, mens minùs eo pacto distrahatur; nec tamen, cùm multis id noxium sit, alligetur: sed cogitationes & reflexiones paucas hîc suggero, ut, quocumque modo ad id, ut sic loquar, cogitationis cadat, cadat bene. Quàm facilè consuetudo magistra docere debet. Certum est mentem vel verba, vel rem advertere, vel ad vana cogitationem evagari si pius non assuescat. Cùm ergo accedis, ut laues; excita con-

tionem

onem. Cum hostiam patenæ imponis, per illam orationem, *go volo*, renova intentionem. Ad amictum; statue ferventer, nullum incursum dæmonis, vel distractionem admittete, dicendo: *Impone, Domine (pro me velate) capiti meo galeam salutis, ad epugnandos diabolicos incursums*. addere mente poteris: *Iuravi enim, & statui custodire judicia justitiæ tuæ*. Ad albam: pete virtutum ornatum, & suspira ad Christum, dicendo, *Dealba me, Domine (pro me illuse) & munda cor meum*, &c. Ad cingulum: *circinge me, Domine, (quem alligaverunt peccata mea) cingulo*, &c. Ad manipulum: resigna te ad omnia adversa, dicens: *Merear, Domine, (vulnerate pro me) portare*, &c. Ad stolam: aspira ad Deum, dic, *Redda mihi, Domine (qui hinc te in pignus gloria dedisti) stolam*, &c. Ad casulam: propone vivere & mori in Dei amore, dicendo. *Domine, (qui bajulasti crucem pro me) & dixisti*, &c. Egredere, saluta crucifixum, & renova intentionem, dicendo: *Gloria Patri*, cujus hinc scilicet potentia; & *Filio*, cujus sapientia; & *Spiritus Sancto*, cujus hinc infinitus amor elucet. Incedendo, excita tuam fidem, & mox adora ad altare Deum cum Angelis præsentem, ut complures SS. Patres asserunt, dicendo iterum, *Gloria Patri & Filio & Spiritui sancto*, ac fidei, spei, charitatis autem mente eliciendo, v.g. *Credo Domine, in te spero, & ex toto corde te amo*. Tum accede ad altare, manendo in Dei præsentia. Liberum cum aperis, memor esse poteris ejus Libri, quem aperit Agnus, & septem signacula ejus. Et iterum in medio, profundis, vivis omnibus, & ad gloriam Sanctorum, intentionem renova, cum actu fidei, spei, & charitatis. Ad pedem altaris em facias, & humilia te valde, cum Christo descendente ad terra, & adora pro omni creaturâ.

Cum ad verba veneris, non properè, sed clarè & distinctè pronuntia, affectusque indue, quos illa continent, v.g. Ad *Iniuriam*, excita fiduciam. Ad *Confiteor*, contritionem, & firmum propositum. Ad *Misereatur*, ex zelo mente opta, ut omnes sanctificent Dei nomen. Osculum altari semper fige ex magno amore; & statue adhærere Deo. Ad *Gloria Patri*, magno affectu ora Sanctissimam Trinitatem; & opta, ut omnes ei serviant. Ad *Kyrie*, ora pro te, pro peccatoribus & purgandis. Ad *Gloria excelsis*, fac ut in *Gloria Patri*; ac omnia auctori Deo tribue. Ratio Prima semper sit pro primaria intentione. Secunda, ad secundum. Tertia, pro commendatis. Ad *Per Dominum*, offer pro eo omnia merita Christi, & ingentem fiduciam excita: scriptum est enim. *Quidquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis*. Lege Epistolam velut à Deo tibi missam ex summo altari, cum implendi præcepti voluntate. Ad *Dominus vobiscum*,

Dulcissimas, conserere.

Ps. 118.

Cogita supra altare calicem apertum.

Quid initium Sacri faciedum.

Ioan. 14. Epistola Dei Scriptura.

*Ad Domi-
nus vobiscū,*

opta, ut sicut Dominus ubique per essentiam præsens est, ut cum omnibus dignetur esse per gratiam, ut egregie suggerit P. Punte. Ad benedictionem, pete zelum, & animarum cõversionem, Euangelium, ut à Christo IESV audi; in fine osculand librum gratias age; & factor verbi esse propone, non audite tantum. Ad *Credo*, eliciendo actus fidei honora Deum, pro e

Nota.

quod Ethnici & hæretici incredulitate suâ eum inhonorant, gratulare, cum B. Teresâ, Christo, quod regni ejus non erit finis, in cæteris sicut unctio docebit, fidei, spei & charitatis

Ad Oremus.

ctus misce. Ad *Oremus*. omnimodam tui diffidentiam & humilitatem excita. Ad *Offertorium*, respice in calum ad Deum

*Ad Offer-
torium.*

Patrẽ; Secundò, ad te & nihilum tuum; Tertiò, toto cordis affectu offer te, & vota, & postea dic: *Suscipe*, &c. Dùm vinum infundis, gratias age Deo, quod in his speciebus vilibus sit dignatus se præ amore tui occultare. Dum aquam, opta sic un-

*Contritio
excitanda.*

Deo. Ad oblationem calicis offer te iterum, & purissimam intentionem renova. Ad *In spiritu humilitatis*, ex animo contumilia te, & conterere. Ad *Lavabo*, iterum conterere, & gratias age, quod ablutus sis sanguine Christi. Ad *Suscipe Sancta Trinitas*, fac ut in oblatione. Orationes recita, ut suprâ. Ad *fusa in corda* attentionem renova. Ad *Gratias agamus*, gratias age

ut Indulgentiam centum dierum promerearis. Ad *Benedictio qui venit*, &c. invita Dominum omnium Sanctorum affectu animam tuam. Ad *Memento*, ora Primò, pro te ipso, ut liberer à defectibus tuis, eosque detestare; Secundò, virtutes certa

*Pro quibus
orandum &
quo ordine.*

v.g. amorem, humilitatem, pacem, Dei præsentiam, perfectantiam pete; Tertiò, exerce actus fidei, spei, charitatis & recognitionis, votaque renova, si Religiosus sis. Deinde, ora primò

pro parentibus & Superioribus; Secundò, pro commendatib; & subditis, Tertiò, pro benefactoribus; Quartò, inimicis; Quintò, vocatis ad religionem, & fidem; Sextò, pro tota Ecclesia. Hæc per casus Latinos retinentur, aut per IESV Christi crucifixi membra; ita ut in capite, Superiores; in dextra, subdi-

& commendati; in sinistra, benefactores, in corde, inimici; in pede dextro, convertendi; in sinistro, universa Ecclesia collocetur. Ad *Communicantes* invoca Sanctos. B. Virginem, & speculum ejus, &c. Ad *Hanc igitur, obsequium servitutis*, propone

Ad Consecrationem.

quis potest, omnia, etiam mininas regulas, servare, ut servus fidelis. Ad *Dilectissimi*, excita amorem Christi. Ad *Qui prius*, &c. accepit panem, fidem. Ad *elevatis oculis*, præsentiam Dei renova. Ad *Gratias agens* eas age. Ad *Benedixit, fregit, ded. tque* exerce

fidem, spem, charitatẽ, ita ut desideres quantum potes, & quanto affectu omnes creaturæ possent, Deo hoc sacrificio gratiari. Mox prolatis verbis omni excipe venientem affectu

illi;

Ilique gratulare, & trinam eum adoratione adora pro omnibus qui blasphemant, fide, spe, charitate. Ad calicem, idem ac, Ad *Vind.*, &c. exerce gaudii actus de ascensione Christi, & gratias age Deo pro Sacramento hujus institutione. Ad *Iusti Abel & Abrahæ*, offer omnia sacrificia vetera. Ad *Permanu sancti Angeli* roga ut etiam auxilio sint, & sanctus Michael imprimis. Ad *Memento etiam Domine, famulorum*, cogita necessitatem eorum, & obsecra Dominum, per passionem ejus; & propone sic vivere, velut hodie moriturus. Ad *Nobis quoque*, sub omnibus te humilia, & invoca Sanctos. Quoties autem sanctissimam hostiam tangis, toties omni omnium affectu id facias, & complectaris Dominum tuum. Ad *Omnis honor & Gloria*, intentionem renova. Ad *Audemus dicere*, excita fiduciam, & recita attentè singulas petitiones, quibus omnis intentio continetur, quâ communicatio suscipi potest. Ad *Per eundem*, mortui Christi memoriam renova, vitam tuam illi dedica. Ad *Agnus Dei*; IESUM velut in præsepio jacentem, vel in sanguine suo post flagellationem, velut in throno cælesti sedentem adora. Ad orationem de pace excita contritionem. Ad Secundam, fiduciam, & pete liberari à peccatis. Ad Tertiam *Perceptio*, pete perseverantiam & amorem excita. Ad Primum *Domine, non sum dignus*, humilia te ob peccata sub omni creaturâ, & dole de iisdem; ad Secundum; considera beneficia Dei, & humilia te, quòd iis non responderis; ad Tertium, abyssum perfectionum Dei intueri, & tuam miseriarum & peccatorum, & collige omnes affectus ex omni creaturâ in Deum, & vide Christum te omniaque tua inspicientem: deinde renova vota, ac fide, spe, & charitate summâ Deum amplectere, optans affectum omnium Sanctorum. Postea fumendo, ardentissimum Christi amorem attende, & quasi os lateri admovendo, amplectere arctissimè, ac opta, ut omnes eum laudent, teque ei vicissim trade. Ad calicem, immensum rursus amorem Dei considera, eique te totum devove, manendo in gratulationibus, & amoris actibus, abyssum majestatis Dei, & tuæ vilitatis attendendo, levi oculi mentis conjectu. Ad cætera, ut suprâ. Ad *Ite, Missa est*, gratias age. Ad *Placeat tibi*, iterum offer cum omni desiderio triumphantis, & militantis Ecclesiæ purissimâ intentione, ut verba docent. Ad benedictionem, humilia te, & pete efficaciter pro te, præsentibus & commissis. In principio, totum dicatur, considerando mysterium sanctissimæ Trinitatis, & gratulando, & amplectendo, maximè cum legitur, *In propria venit, & sui eum non receperunt*. In genuflexione, gratias age pro omnibus; & rursus in medio, incipiendo *Trium puerorum*. Ad *Benedicite*, ad singula te humilia, eò quòd indignus sis & insufficiens; & simul

Adoratio.

Ad contra-
tum hostia.

Intentiones

varie in

Pater noster.

ster.

Ad Domine

non sum di-

gnus.

In Commu-

niane.

In principio.

omnia ad laudandum Deum, tamquam te aptiora invita. *Actiones nostras*, omnes offer. adde *Pater*, & *Ave*, pro defunctis & merere indulgentias pro animabus quas poteris.

Post sacrificium Misse.

Gratulatio.

Primò, fidem vivam excita & considera, iterum majestatem Dei, teque eâ plenum, & Angelis cinctum, ei que gratulari potentiam, sapientiam & bonitatem. humiliando te sub potentia manu ejus, & ei te resignando, cum super omnia amando omnemque creaturæ affectum in eum refundendo. nihil e-

Humiliatio.

nim boni, nisi à fonte bonorum. Secundò, vide ut te sub omnibus colles & humilies; ideòque percurrere, & aperi Christò indignitatem & misérias tuas, & eum quasi has scrutantem considera, & propone unam potissimum seriò emendare atque ad hoc pete gratiam. Tertiò, gratias age omnibus Angelis & Sanctis ad hoc invocatis, & eorum affectu assumpto

Gratiarum actio.

quo ipsi Deo gratias pro suâ salute egerunt ingressi in cælum æternumque agunt, illum amplectendo, & ora ut pro vitiorum extirpatione intercedant; cum quibus etiam colloqui exercere aliquando posses. Quartò, offer Domino Deo filium

Oblatio & Cõsecratio.

& percurrere singula passionis & vitæ mysteria; & per illa postulare pro te & amicis gratias: teque & omnia offer ad ejus gloriam animam scilicet; & corpus, proponendo ejus sensus, maxime oculos, aures & linguam custodire. Quintò, considera quæ Deum omnia in corde lustrantem, & vota, si Religiosus es, renova: pauperrima elige, voluptates respue, Superiores reco-

Votorum re-actio.

gnosce pro vicarijs Dei, & offer omnes actiones tuas, deinde beneficia Dei percurrere, generalia & particularia; & ut in omnem creaturâ omnia pro nobis, & in nobis operetur, & præsens sit ejus item summum amorem erga nos perpende; & gaude iterum de ejus bonis, teque totum ei resigna, omniaque creaturæ contemne, propone verò quantum poteris, omnes ad illum trahere, & iterum omnia ad ejus honorem facere, actione quantum potes prævidendo, ne quid tanto hospite indignum agas.

Distributio Communionis.

Sanè si verbis sacris in eâ proferri solitis, attendas, abunde est. Poteris tamen, dum hierothecam, ô Sacerdos accipis actum fidei, spei, ac charitatis excitare, ut in Elevatione. Quis enim aliud tunc animo volves? Ad *Misereatur* contritionem renova; Ad *Agnus Dei*, & *Domine non sum dignus*, fac ut in Sacro

ingulas hostias preme amoris affectu. Inter distribuendum, ave, oculis animoque evagari: sed aliquamdiu modò fidem, modò spem, modò charitatem excita; modo imitare Christum, tradentem homini, & te ei resigna; modò potentiam, sapientiam, & bonitatem ejus admirare. Cæterum, ut suprà de alijs actum, Spiritus sancti unctio sequenda est, neque his, nisi per sic fluant aromata gratiæ Dei insistendum. Sed observa sæpè se semel audivisse malam allusionem verbi alicujus, non parùm obfuisse, & bonam pariter multùm prodesse.

Oratio superiora complectens.

Quæne Deus meus venis ad me infinita Majestas, infinita bonitas, venis ad me, & mansionem apud me vis facere, & meus es? quis mihi retribuatur ut omnem affectum meum in te refundam, & revertatur tota anima mea in originem suam? O abyssum misericordiae & charitatis! unde afflictionem & paupertatem meam N. & quid dives es in omnes, & despicias me. Benedicite Domino omnia opera ejus, benedic anima mea Domino, & omnia qua intra me sunt nomini sancto ejus. Vitam affectu omnium Angelorum & Sanctorum te complectar, & tibi gratias agam, & omnis spiritus laudet te Domine, Suscipe, obsecro. in gratiarum actionem Pater æternæ vitam & mortem N. unigeniti filij tui, & per hanc da mihi, ut vivam tibi, & serviam omnibus membris & potentiis meis. Domine ante te hoc est desiderium meum, sed & imperfectum N. meum viderunt oculi tui. Verùm ecce vota N. mea tibi dampne reddo in conspectu omnis populi tui, & memor beneficiorum tuorum, & immensa charitatis tuæ, dico tibi omnia opera mea, Credo tibi, & in te spero, & tota corde te diligo.

Alia sed brevior præparatio ad Sacrum.

MANÈ meditationem ad Missæ Sacrificium ordina, aut certè ejus loco exercitium aliquod pium mente revolve. 2. Lectionem horarum huc dirige, & quoties dicis, *Deus meus adjutorium*, aut *Gloria Patri*, humillimè invita Dominum intus servus atque affectibus Psalmorum insiste. 3. Confessionem institue, aut præmissò examine contritione animum dissonantem, invocato Sanctorum Patronorum auxilio, & maximè s. Matris. 4. Cum verò jam ad Sacrum eundem fidem vivam, spem & charitatem exerce, saltem spatio aliquo. Deindè dum manus lavas, contritionem excita, ac dum hostiam imponis Calici intentionem formula consueta renova, *Ego volo, &c.* Tandem priusquam ab altari descendas; ut confessionem inchoas, & præsentem Dominum Angelos item & Patronos

tronos tuos circumstantes facito, & fidei, spei ac charitatis affectus elicitò, sacrificium auspicare.

Post illud iterum fidem vivificam, & humilia te valdè, a gratias age. 2. Spem taliq̃ue atque alijs bona humiliter flagit nihil hæsitans. 3. Charitatem accende commemorando passionis mysteria, cujus hoc Sacramentum memoriale est, te q̃ue & omnia tua Domino offer, prospice verò quid reliquum tibi die agendum, ne irreverenter tantus hospes apud te habeatur.

CAPVT VIII.

Meditatio ante sacrosanctam Communionem.

*A creatis
pete quid sit
IESVS.*

CONSTITVE te coram Deo, deinde gratiam pete loquendi Domino tuo.

Primò, considera Dominum IESVM quasi cum curia suâ ad te venientem. Pete verò, quis sit ab omnibus creatis, nempe Deus potentissimus, sapientissimus, optimus, iustissimus, qui homo factus, tanta pro te fecit, si cut omnia pro te creavit, &c.

Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ, ibid.

*Preparatio
necessaria.*

Secundò, quantâ præparatione opus sit, vide & qualem Deo ob beneficia debeas, doctus tot figuris Sanctorum exemplis & ratione, cum omnes tituli Regis, Imperatoris, &c. ei conveniant, quem tu paras suscipere. *Credo tibi, ut sup. pag. 7.*

Vide cur veniat IESVS.

Tertiò, quomodo, & quare veniat, nempe ut plene se communicet, ut omnia miracula spiritualiter renovet: unde accipere potes personas diversas, modò ceci, modò hydropici, modò paralytici, ut Spiritus sanctio te docebit, eoq̃ue affectu accedere, ut sanet te, & velut parvum mundum recreet, ac sanctum Spiritum innovet in visceribus tuis. Vide etiam quanti steterit Christo hic cibus animæ tuæ.

*Personam
indue.*

Fidei affectus exerce, ut sup.

*Quis tu sis
attende.*

Quartò, ad quem secundum animam & corpus veniat, attende, & detestare imperfectiones tuas præcipue

uas etiam sigillatim, maximè illam contra quam in-
ituis examen particulare.

Quintò, considera quis sit effectus Ven. Sacramenti, *Effectus Ve.*
empe summa utilitas, summa dignitas, summa jucun- *Sacr. qui.*
litas. fit enim anima templum, mater, sepulcrum, cæ-
um Dei & fidei, spei ac charitatis actus exerce, percur-
endo præcipua beneficia & perfectiones, v.g. Credo,
Domine, te esse eum qui creasti me, & omnia propter
ne, & jam ecce venis ad me; quomodo ergo non spera-
bo in te, & diligam te ex toto corde meo? &c.

E X E R C I T I V M.

O IESV, IESV, IESV, veni desiderium collium aternorū, &
suscipe cor contritum & humiliatum, & si qua unquam
in me operatus es, & ego per te bona ad majorem gloriam tuam,
3. Virginis, & omnium Sanctorum ac Patronorum meorum,
pro Ecclesiâ tuâ, Principibus, &c. & potētibus, & Religiosis omni-
bus, pro animabus defunctis, & pro parentibus, ac benefactoribus
nostris, vivis & defunctis, denique justis & injustis, & susceptis à
me mihiq; commissis, vel propter te particulariter conjunctis N.
En venio pulvis & cinis, & peccator, fateor, verè maximus, ad te,
ô Rex regum, & Pater misericordiarum, ac gratiâ tuâ filium
tuum & heredem esse spero, & laudare te cupio pro omnibus do-
nis tuis, & beneficijs, & vitâ ac morte tuâ. O unica spes, gaudiū,
& gloria mea, utinam te fruam, tibi inhaream, & unus tecum
sim, voluntate & amore, habitemq; in cavernis dulcissimis vul-
nerum tuorum, & sanentur hæc vulnera mea N! ô virtus mea, si *Fiducia in*
vis, potes me mundare, & cum diligas me plus quàm ego me; quo- *Deo.*
modo de veniâ non sperabo, & victoriâ passionum mearum, ut
cantem tibi, gloria mea, & non confundar? Cõcede mihi spiritum
tuum, bonum & suavem, humilem & benignum, ut unus tecum
sim, nihilq; velim extra te, cum nihil boni sit sine te. Credo tibi,
Veritas aterna, & spero in te solo, gratulabor tibi, ô omne bonum,
& suspiro cum Sanctis & Angelis, & beatâ Virgine ad immen-
sum, infinitum, gratuitum & spontaneum amorem tuum; in te
omnem

omnem affectum quem possum, & voluntatem omnem transfundo, & confido tibi, ac diligo te ex toto corde meo, animâ meâ mente meâ, & ex totis viribus meis, omnesq; in te, & nihil nisi in te, & propter te, ô Deus meus, Deus cordis mei, & omnia. Amen.

Exercitium aliud ante & post Communionem.

Humilia-
tio sui.

ADorande, potētissime, immense, incomprehensibilis Deus. Nunquid tu habitas lucem inaccessibilem, quomodo igitur esse potest conventio lucis tuæ ad tenebras meas? tu es qui es, & in tuo conspectu omnia sunt quasi non sint, ac tamquam gutta ro- ris antelucani: quomodo ergo accedet ad te, qui existimat se aliquid esse, cum nihil sit? coram te columna celi contremiscunt, & velant facies suas; tibi decies centena millia assistunt, & ego vermis & non homo, cuius conversatio est in terris, audebo ad te accedere? Tu Deus fortis, zelotes, Rex regum, quem nemo hominum videre potest, & vivere; quid ergo faciam peccatis innumeris reus majestatis tuæ: & hodie in pluribus futurus nisi gratia tua retineret me precipitem, & currentem animam meam post greges sodalium suorum, quarentem cisternas quæ continere non valent aquas, & dereliquentem te fontem aqua viva?

Jerem. 3.

Contitio.

Ecce hæc est illa infidelis, quæ post sanctus in baptismo nuptias, fornicata est cum amatoribus multis, id est, creaturis, & te repudiavit, atque earum amore filios tuos, sanctas inspirationes, odio habuit, & occidit in conspectu tuo; immò sanguinem tuum contēptui habuit. Denique ortus mihi est, culpa; vita, peccatū & miseria; mori, pœna. Domine Deus meus, quomodo audebo calum aspiciere, quomodo potero? qui cacus ubique existentē, & propter me operantem non agnovi? & toties ab inferno eripientem me, adhuc ut debui non dilexi, & cui adhesi? creaturæ fallaci, hosti, capitali: & cur? ut vitam, solatium & salutem anima perderem (quæ in te solo erat) ut libertatem et te pro vilissima re venderem, et à te, Pater æterne, longè recederem, qui tamen ubique es, & dominaris. Nonne metuere debeo, ne cum Oza & Bethsamitis per eam ad conspectum arcæ sanctissimi corporis tui? ne veste nuptiali carēs,

liciat à cœlesti cœna, ut pascā porcos, nec satiari possim, ô pastor Ps 43.
nima mea? Cooperuit confusio faciem meam.

Quid faciam, ô custos hominum, cæcus in viâ, vulneratus in
luâ, paralyticus in grabato? fugiâ inne cum Cain à facie tuâ? &
ud irem Deus meus? ergo veniens veniam ad Patrem meum, ad
ntem aqua viva sitientem salutem meam, ad pastorem queren-
em perditam ovem, cæcus ad lucem, oneratus & laborans ad
um, qui reficiat me, et prodigus ruam in paternos amplexus, Thren. 2.
ater mi, medice anima mea, magister, sacerdos, cibus meus. En Ps. 72.
elut mare magna contritio mea: non est qui consoletur me ex Eccle. 1.
mnibus caris meis præter te: quid ergo nunc mihi est in cœlo, & Quarta
i te quid volui super terram? Vanitas vanitatum, & omnia va- Christi
ntas, & tu unicum desiderium meum. bonitas.

O anima mea vide IESVM stantē à dextris virtutis Dei, &
ut veniat relinquens 99. oves in montibus ut te querat, & ecce,
ecce verè merces ejus magna cum illo. Venisne, bone IESV? veni,
Domine, noli tardare: Venis enim ut excipias prodigum, lassum
recrees, te contristantem exhilares, fugientē trahas, quondam
te flagellantem osculeris, spinis pungentem coronas, crucifigentem
amplectaris, occidentem vivifices, odientem infinito amore prose-
quaris. Eja respice, Deus meus, de excelso solio gloria tua, & ne
despicias me opus manuum tuarum, factum et refectum à te, em-
ptum precio magno, ut glorificem et portem te in corpore meo,
immo sanguine tuo precioso lotum, & tibi, dulcissime IESV,
pro tot lacrymis, opprobrijs et sputis, et mortis sententiâ adjudi-
catum: O quid pro his retribuam tibi, nisi me totum? omnia nunc
ut stercora arbitror, ut te lucrifaciam; tecum in novissimo sedere
volo, ut placeam tibi, obediens esse usque ad mortem Superiori-
bus, omnia accipere de manu tuâ. fac de me secundum benepla-
citurum tuum, & fac ut nihil me delectet præter te, non laus pecca-
toris, non creatura quod satiare me non potest solatium, etenim
tu sola satietas, tu omne bonum meum. Da mihi, precor, ut im-
pendam me in gloriam tuam, & superimpendā, ut proximum o-
mni charitate reducam ad te, ut totus tuus sim, & tu meus, in te
vivā lignum vitæ, & per te dulcissimum Manna, & tecum A-
gne benignissime, et propter te: ecce venio, et venire ad me di-
gnaris,

Proposita
piâ &
gratiarum
actio.

Zeli actus.

gnaris, ut glorificem te, ut amem te, ut saner à te, ut pro præteritis satisfaciam, pro futuris gratiam impetrem, & gratiam merear in conspectu tuo, pro Ecclesia & Ordinibus, parentibus benefactoribus, commendatis, & inimicis. Accedo, ut amplecti te, firmissimè credens, quia tu verè es hic præsens, & facis mirabilia solus. Auge obsecro in me fidem, spem excita, accende charitatem. Veni, veni, veni IESV, delicia tuæ sint esse mecum, & me tecum. Veni, dulcissime, potentissime, sapientissime, misericordissime, amabilissime Deus meus, cum B. Matre tua, cum sanctis Patriarchis, Apostolis N. Martyribus, N. Confessoribus, N. Virginibus N. omnibus, potissimum Patronis, & quorum hodie memoriam facimus: præparent illi cor meum in habitaculum tuum, arcam, tabernaculum, thronum, templum, cubiculum & lectulum tuum, ut quiescas & maneas in me, ut videam te brevi, & veniam ad te, amem te, ardeam, liquefam, consumar, & consummer in te. Amen.

Actus fidei.

Exercitium aliud post Communionem.

Vnde hoc mihi, ut venias ad me, Rex regum, & Domine dominantium, coram quo Angeli non sunt puri? Venis ad me à templo gloriae tuæ, & unde & quo? ecce speluncam latronum, serpentum habitaculum, vas contumeliæ, toties fœdatum, postquam toties sanguine tuo lotum per infinitam misericordiam tuam fuit: & tu, ô Deus, ô bonitas infinita, toties à me repulsus, passus fuisti, & contemptus. Ergone credibile est, quòd Deus habitet super terram, & velit facere nobiscum, & epulari, & jucundari cum serculo suo? Ita, Domine, & venire ad cloacam fœdam, leprosam, fornicariam sponsam: quæ quòd fecisti, defecit; pro dilectione odium, pro beneficiis reddidit maleficia, nec dedignaris præ amore sedere cum ea in sanie & sterquilinio? nescit, tamen homo, eheu! an amore, an odio dignus sit post tot peccata commissæ, bona omiſsa, tot imperfectè facta.

Admiratio bonitatis Dei.

Hominis vilitas.

Peccata mala.

Ecce, nihil invenio in me, nisi peccati fomitem & sentinam ex me, & bonum facere non invenio, abusus sum animæ meæ potentis; & facta est memoria vaga ac instabilis, imbecilla rati & cæca, voluntas sacrilega & furiosa: te enim creatorem calcavi

crucifixit, ut placeret hosti homicidæ; te conservatorem, ut
 asidiatori; Redemptorem, ut perditeri; se vocantem ad salutem
 regem suum, ut tyranno; & nescio, bone IESV, quare offenderim
 te, nisi quia bonus es, & præstabilis super malitia hominum. Mi-
 serere mihi, & exaudi me, & mansionem tuam apud me fac, &
 viam tibi omnibus diebus vita mea.

Et verò tu Domine mi, quid invenisti in me quod trahat te à
 summo calorum, & descendere faciat in abyssum miseriarum,
 nisi abyssū charitatis & misericordie tue? nihil hic nisi quod in
 Magdalena, quod in paralytico, leproso, sed tu solus potens es mun-
 dū facere de immundo conceptū semine; sine fluant aromata gra-
 tia, & flumina sanguinis tui ex paradiso corporis tui, de quinque
 impudissimis fontibus vulneribus tuis, & mundabor, & lavabis
 me, & super nivē dealabor. Riga me, ô IESV, lacrymis, quas fu-
 disti pro me, myrrhâ doloris tui unge me, astringe vinculis, sputis
 blue, flagellis tuis emolli, sanguine munda, irrisoribus fortifica,
 cruce erige, morte vivifica. eia suscipe me in holocaustum, & ty-
 annis peccatorum meorum fugatis, regna super me, ut in quiete
 serviam tibi, amem & fruar te, beatitudo mea, & nihil velim
 extra te. velle posthac non habeo, nisi tuū. fac quod placet infinite
 potentie, sapientie, ac bonitati tue: ego omnia accipiam à pater-
 nâ providentiâ tuâ, quæ novit quid expediat prodigo filio suo. Dis-
 pone, Domine, in tempore & eternitate de me. nescio quid pro
 loriâ tuâ, quam unam spectare volo, conveniat & salute meâ:
 dedò iterum resigno omnia in manus tuas, Domine, nolens in
 ullam rem affectu propendere, vel postulare, ut nudus nudum se-
 quar, velut jam-jam essem moriturus. Accipe me, Domine, &
 respice in me dolentem quòd unquam recesserim à te; amplectere
 me decedentem, ô charitas immensa, Deus meus, & serva in te solo
 perseverantem, & ne projicias me à facie tuâ, et Spiritum sanctum
 meum ne unquam auferas à me.

O amor dulcis, ô dulcedo amoris IESV, totus desiderabilis. Amoris in-
 Accende in me ignem amoris tui, & vulnera me, ut totus trans-
 former in te. Amo te omne bonum, pulcrum, & honestum, o-
 mnis amœnitas, omnis suavitas, fons splendoris, fons melodie,
 fons odoris, fons dulcoris, fons amoris: astringe me, ut non fu-
 giam

Qualis sit
 anima de-
 fectuosa.
 Iob 14.

Passionis
 Domini
 memora-
 tio.

Resigna-
 tio.

Psalms. 50.

giã illectus stercoribus, & à te separer vanissimã vanitate, et spernam inenarrabile bonum; ne plus me trahat creatura quàm Creator, vanitas quàm aternitas, detestabilissima miseria quàm summa felicitas, plus me inclinent sordes, quàm eleuet pulcritudo; seruitus quàm magnitudo, amaritudo quàm dulcedo. Dillectus meus mihi, & ego illi, qui pascitur inter lilia, donec aspidodies aternitatis, & inclinentur umbra vanitatis. Ego dilectio mea & ad me jam conversio ejus. Quis mihi det te fratrem meum, inueniam te foris, & deosculer te, & jam me nemo despiciat, & nunquam separer à te?

Cant. 2.

Cant. 8.

Contemptus mundi.

Tu scis, sponse anime meae, desiderium & gemitum meum tolle quod displicet tibi in me. Da mihi cor humile, ut diabolicam superbiam non ruam, nulli displicere timeam, vel placere optem tibi, sed ut lutum estimari velim pro te, qui venisti ministrare, Samaritanus, & daemonium habens estimatus es; da obediens omnibus ut tibi; da forte, ad toleranda quae provida manus tua imponit, da dulce, ad compassionem & proximum ut me diligendum; da liberum, ut ex omnibus evolet ad te; da carneum, ut perfectè amem te. Tu potes, Domine IESV, & nutu potes, & tantum pro me fecisti & passus es, utinam ergo velis jam meminisse afflictionis meae in excelsio solio gloriae tuae. Utinam sanctissimae Mater tuae, Patriarchae N. Apostoli N. Martyres N. Confessores N. Virgines N. intercedant pro me, & gratias agant pro omnibus beneficijs tuis, ut citò ad te veniam & salver, & inebrier tui amore, & gloriam tuam. Amen.

Obsecratio.

Praxis.

Quid in Communione.

MEDITATIO ad Communionem disponit & praeparat quae supra habes. In ea verò considera in ictu oculi Majestatem Dei, ac vilitatis tuae abyssum, & amplectere Dominum cum Angelorum, Archangelorum & Sanctorum affectu, eundo per singulos choros, teque totum resigna, & offer ei omnia, ac gratulare illi de omnibus bonis ejus.

Quid post Jaciendum.

Post eam Primò, fides viva excitanda est; Secundò, admiratio, humiliatio, gratiarum actio & amplexus, oblatio cum unione, petitio ac commendatio. Ad humiliationis affectu peccata, & indignitas tua te excitet. Ad admirationem, perfectiones Dei; Ad gratiarum actionem, omnia beneficia; ad amplexum

exus amoris Dei, immensitas & bonitas infinita. Deinde of- *Refig.*
 te, & omnia in unione meritorum Christi IESV. Postremò, *Fiducia in*
 te & commendatis postula quod vis in fide nihil hæsitans; *oratione né-*
 u enim hæsitat, ait S. Iacobus, similis est fluctui maris, qui à *cessaria.*
 vento movetur & circumfertur. Non ergo existimet homo ille, *Iacob.*
 quod accipiat aliquid à Deo:

Præxes aliæ.

PRIMA. Cùm communio sit memoriale Dominicæ Passionis, *Passionis*
 de illa meditationem instituere optima est præparatio: quæ *meditatio*
 modum etiam de nativitate Christi, aut annunciatione B. *est præpara-*
 virginis, seu incarnatione Verbi Dei, eò quòd per communio. *tio.*
 in mysterium illud quasi innovetur. O quanta dignitas pec-
 toris! quanta dignatio Creatoris! Idem etiam dici potest de
 Achæo, &c.

Secunda. Videmus tot peregrinationes institui ad reliquias *Nota est vi-*
 nctorum, & rectè: sed quid illæ si ad hoc SS. Sacramentum *de quibus quò*
 imparentur? ergo peregrinemur nos ad illud, ad veram, ut sic *veniat, et*
 quar, humilitatem, & charitatem ac devotionem; ad admi- *peregrinare*
 rationem, quòd veniat Rex ad Pauperem, idemque Deus ad *spiritualiter;*
 tum mortis & proditionis, ut reconciliet eum sibi. Gaudea-
 tus ob tanta dona, tantam apparitionem non Angeli, sed Dei,
 non dubiam, sed certissimam.

Tertia. Cogita epulum esse, ac vestitu, appetitu, spirituali *Vet Eucha-*
 ratione, reverentiâ te parâ; commenda hospitem & fercula; au- *ristiâ est e-*
 & conserva ex ijs quod tuis communices. Appetitum ju- *pulum.*
 bit si ab alijs abstineas cibus, ideò devoti abstinentiâ aliquâ
 parant. S. Margareta Hungarica, teste Surio, jejunabat pri-
 ce in pane & aquâ; B. Stanislaus Kostka cæna abstinencebat; S.
 edvvigis Ducissa Poloniæ præ amore ac reverentiâ uberrimè
 re solebat, & crebrò flexis genibus Eucharistiam venerari
 tequam sumeret; B. Xaverius eam flexis genibus distribue-
 bat, & in sacro quotidiano quasi novus sacerdos, devotissimè
 Hostiam offerebat, & lacrymabatur; B. Aloysius tribus die-
 bus gratias agebat pro præteritâ communione, tribus gratiam
 tebat pro futura.

*Præxes aliæ pro Sacra communione Religiosis, et
 devotis minùs occupatis accommodata.*

PRIMA sunt inquit Hugo, sacrificiorum genera, unum Domi- *Hugò de*
 nici corporis, alterum contriti cordis. tertium mortificatæ *claustrò anò-*
 nis. oportet igitur præcedere sacrificium humilitatis in *ma, l. 2. c. 23*
 mente, afflictionis in carne, ut habeatur devotio in Dominici *Quælibet sit*

preparatio necessaria. Vestis animæ. Mortificatio præmittenda & humilitas. corporis consecratione. Ideò pridie animam purgare contritione, vel confessione, & abstinentiâ saltem aliquam facere convenit. Secundò, actum aliquem charitatis erga proximum (quod saltem orando pro eo fieri potest) ut induatur anima veste nuptiali. Tertiò, affectum erga creatum aliquod exue proponendo, aut, si licet faciendo aliquem mortificationis actum, ut induere possit IESVM Christum; quod respondet valedictioni, quâ IESVS Matri valedixit ante passionem, et enim ipsa illi unicum propè solatium. Quartò, aliquem saltem actum humilitatis exercere, qui respondeat lotioni pedum quod D. Bernardus suis commendavit.

Invitatio IESU. Luca 19.

Primò, manè, invita Dominum, dum expergiseris: contrite te, vel, si potes, ut in Religione: *Adi Ven. Sacramentum, que invita, & audi: Aperi mihi, soror mea sponsa: vel, Zachae feniens descende, quia hodie in domo tuâ oportet me manere. Responde, Desidero te millies cum affectu omnium Sanctorum, mihi quando venies? idque toties, quoties videbitur.*

In itinere quid cogitandum.

Postea, si Horas legis, eò applica, ad singula *Gloria, &c.* fides, spes, & charitatem exercendo; quia in hoc Sacramento presentia & sapientia, & bonitas relucet. Tum cum B. Simone Valentino à cubiculo vade ad Sacrum, quasi comitando Christum ad montem Calvaria, & compassionem excitando, attentionem renovando.

In sacro quid facto opus. Indulgentia promerenda.

Quartò in Sacro; Primò, in confessione detestare omnes imperfectiones tuas usque ad Euangelium, & gratiam promerendi, & lege *Miserere*, vel alias preces pro Indulgentia maximè plenariâ; Secundò, passionem revolve usque ad *Stans*, Tertiò, quæ beneficia alia tum generalia, tum particularia que ad communionem. Tum communica spiritualiter, invitando Dominum, ut dignè valeas postea sacramentaliter.

Patronorum invocatio.

tendendo verò defectus & peccata, humilia te, post invocatos Patronos, & maximè B. Virginem, ut sicut ipsa in incarnatione, communionem, & morte adspiravit ad Dominum, & comparavit; ita te juvare, & ad tanti hospitis adventum te comparare dignetur, ut pietissima mater, usque ad postcommunionem. Tum fidem excita ad imitationem hemorrhoidis & Thomæ. Secundò, amorem cum Magdalenâ, & B. Virgine opta, ut omnes Deum infinite ament, Sancti, purgandi, juvandi, &c. Tum ad benedictionem ultimam cogita quasi calumpniam, & Sanctissimam Trinitatem invoca, ut ad te veniat, & mansionem apud te faciat: Patrem ut tibi iterum det Filium

Marci s. Fidei actus.

Oblatio sui.

Filius, & Spiritus Sanctus seipsum, eisque tres potentias offer, contritionem rursus excita, &c.

ova vota, si religiosus es, vel proposita tua præcipua. Tum *Quid facie-*
 virtualiter Dominum cœlitibus comitatum venientem vide, *dum in Cœ-*
 modò ut medicum, modò ut Patrem, &c. semper ut omne bo- *munione, &*
 um amantissimè exspecta, & complectere: & mox, ut se tradi- *post*
 t, te totum ei vicissim trade, & millenos mundos si haberes, *Resigna te.*
 im omni affectu possibili. Secundò, humiliando, & cognos- *Humilia te;*
 cendo indignitatem tuam, opta cum omnibus Sanctis, & o-
 nibus creaturis cum ardentissimè diligere, & uni potentias
 potentijs ejus, ei actus & mēbra omnia offerendo. Tertiò; gra- *Gratulare*
 lare ei omnia bona sua, & gratias age pro beneficiis. Deinde *Domino,*
 post Sacrum pete cum magnâ fiduciâ quod optas, impetrare &
 curare de fonte omnis boni, cum virtus hîc de illo exire solita
 ut imperfectiones tuas sanet omnes: denique cœlestem cu-
 am saluta, & ut tuos suppleat defectus roga; postea ad singu-
 s horas invita, ut maneat tecum Dominus, ac rursus illi te
 fer. Dicere posses; Illud mane nobiscum Domine, quoniam
 vesperascit.

In prandio statue cultrum in gutture tuo, ne pecces in hos- *In prandio*
 tem; sed ei de singulis præbe ferculum, mortificando te & ap- *quomodo*
 icando passioni: quod tamen faciliter & absque sollicitudine *cibabis IES-*
 ri debet; ita ut non impediatur lectio, si Religiosus es. De *SV M.*
 en. quoque Sacramento ejusque laude si potes, aliquid proxi- *Sermo de*
 o disseras; quantum potes, tantum aude quia major omni *hospite fi-*
 ude, nec laudare sufficis. Posthæc totâ hebdomadâ Dominum *ci indus,*
 totidiè potes invitare, juxta exercitium infrâ positum. Si ve- *Invitandus*
 sis Sacerdos, à meridie velut officium incipe, ac totum ordi- *IESVS quo-*
 ad hoc sacrificium: & cum colligis te ad horas, poteris for- *tidie.*
 n exercere te, & præparare primâ; secundâ, tertîâ per contri- *Preparatio*
 onem & confusionem, seu humiliationem, faciendo, si fieri *nova cum*
 potest, aliquid opus humile. Quartâ, quintâ, sextâ, per fidem, *horarum di-*
 em, & opus charitatis aliquid erga proximum, aut si potes *tributione.*
 corporis mortificationem. Septimâ, octavâ, nonâ, excitare te
 amorem, & Primò, in Litanis, (si, ut solent vesperi, à te et-
 m recitentur) invitando omnes Sanctos, sive per te, sive per
 angelum. Secundò, ad cœnam, cœnæ Eucharisticæ memo-
 am renovando, ut ad manuum lotionem. lotionis pedum,
 tiam Christus exercuit, atque hic etiâ mortificare te in ali-
 to aut cibo aut condimento. Tertiò, suspira ad cœlestem cœ-
 am, & post hæc linguam diligenter custodi; & saluta vener.
 sacramentum, convertendo te saltem versus templum, & in-
 ta in fine examinis IESVM cum Sanctorum omnium deside-
 o; atque iterum incumbendo, à ven. Sacramento pete benedi-
 tionem, uti & manè, *Dignatus es, ut sup. p. 10.*

IACVLATORIÆ.

Pf. 138.

Confitebor tibi quia terribiliter magnificatus es: mirabilia operum tua, & anima mea cognoscat nimis.

Pf. 89.

Repleti sumus manè misericordiã tuã, & exultauimus, & delectati sumus.

Matth. 16.

Accipite & comedite, Hoc est corpus meum.

Pf. 98.

Exaltate Dominum nostrum, & adorare scabellum pedum eius quoniam sanctum est.

CAPVT IX.

Aliud exercitium pro Communione, quo animã à Christo, & vicissim Christus ab animã inuitur.

NOTA, post singulas periodos, ad spatium aliquid, quasi respirando, coram Deo expendenda esse, quæ lecta sunt, fit enim commemoratio variorum beneficiorum, titulorum, & miraculorum in Venerabili Eucharistiã contentorum, unã cum contritione, gratiarum actione, resignatione, fidei, spei & charitatis actu.

Secundò, ubi affectus dicitur, ibi aliquantisper habere.

Tertiò, adverte hoc exercitium posse in fine Sabbati pridiæ communionis fieri, vel certè eundo eò confitebor ad Venerabilem Eucharistiã, aut domi vespere vel manè, infra dicitur; & maximè in Sacro.

DOMINICA.

IESVS inuitat animã.

Matth. 11.

Ioan 6.

Anima IESVS

SV Mut

Creatorem.

Psalms 8.

Isaia 40.

Humiliatio sui.

IESVS Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Omne, quod dedit mihi Pater, venit ad me: & eum qui venit ad me, non eiciam foras. *Adspira, ut sup. p. 8. Hæcine firmã, ibid.*

ANIMA. Quid est homo, quòd memor es ejus; & tu filius hominis, quia visitas eum? Omnia enim quasi stillæ situlæ, & tanquam momentum stateræ, & omnia quasi non sint, sic sunt coram te, & tanquam nihil & inane, reputata sunt tibi. O amator hominum, ô potentissime, Deus meus, qui me creasti, & omnia p

e, & mirabiliter hoc in Sacramento sub speciebus his se voluisti; verè mitis, & humilis corde! Tibi dixit *Psalm. 28.*
 or meum, exquisivit te facies mea; faciem tuam, Do- *Psalm. 33.*
 ine, requiram. Dic animæ meæ, Salus tua ego sum; &
 miserere mei. Exaudi me spes omnium finium terræ, &
 mari longè.

Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes *Contritio.*
 etum meum, lacrymis meis stratum meum rigabo. *Psalm. 6.*
 eccavi in cælum, & coram te. Utinam numquam de- *Admiratio.*
 inassem à mandatis tuis! Nonne enim mihi adherere *potètia Dei.*
 tibi Deo meo bonum est? te unum quærere? ad te u-
 num suspirare, à quo omnia mihi bona manârunt?
 Quid retribuam tibi? Quid retribuam tibi? Quid
 retribuam tibi? qui, cùm mei immemor essem, recor-
 tus es mei tu; cui millia millium ministrant, & de- *Isaia 40.*
 es centena millia assistunt, & non est numerus mi-
 rum tuorum. Tu respicis terram, & facis eam tre- *Ps. 103.*
 ere, & tribus digitis appendis molem ejus. Infinitas
 tibi, immense Deus, gratias ago, pro omnibus donis *Gratiarum*
 tuis, & in unione gratiarum actionis, quam agit, & egit *actio.*
 à initio creationis suæ sanctissima anima tua, dulcissi-
 me JESU, & mater tua, & omnes beati spiritus ac Sancti
 tui. Et credo in hoc Sacramento esse verum corpus &
 sanguinem tuum. Tu enim dixisti, ô æterna Veritas, *Actus Fidei,*
 hoc esse corpus tuum, & illud mihi dedisti: ideòque & *Spei, &*
 spero in te, omniaque tibi committo. Diligo te ex toto *Charitatis.*
 corde meo, totâ animâ meâ, & mente meâ, & ex to- *Oblatio sui.*
 tis viribus meis. Ex te enim, & in te, & pro te sunt om- *Præsentia*
 nia. Desidero te millies, in quem desiderant Angeli *Dei actus.*
 prospicere, cujus pulcritudinem Sol & Luna miran- *Adspiratio.*
 tur. mi JESU, quando venies? me lætum quando facies,
 te de te quando satiabis? O Deus meus, Deus cordis *Vnio.*
 mei, & omnia! absorbeat me immensa & melliflua vis
 amoris tui: ut amore amoris tui moriar, quia amore mei
 ignatus es mori, *Vtere si licet exercitio Fidei, Spei, & chari-*
tatis, ut sup.

Manè evigilans, iterum hæc potes repetere post solitas preces. Initio Sacri, cogita, quo affectu æquum si recipi Dominum tuum à te, ut est, v.g. Creator tuus, ve Pastor, Redemptor, &c. Secundò, expende verba invitantis Christi; Tertiò, animæ; & exerce affectus in hoc exercitio positos; Quartò, per diem subinde eosdem renova.

DIE LVNÆ.

*IESVS in-
pitat ani-
mam.
Apoc. 3.
Ioan. 10.*

I E S V S. Ecce sto ad ostium, & pulso: si quis audierit vocem meam, & aperuerit januam, introibo ad illum, & cænabo cum illo, & ipse mecum. Ego sum Pastor bonus, & cognosco oves meas: & venio à summo cælorum, ut vitam habeant, & abundantius habeant.

Hæcine vera, ut sup. p. 7. Exerce fidem, spem, & charitatem, ut sup. in modo, meditationibus vel affectibus.

*Anima IE-
SV Mut
Pastorem.*

A N I M A, O Pastor & conservator mi, & Sapientia æterna, & Veritas certissima, qui me pascis & conservas, & omnia pro me: atque insuper hîc panem in corpus & sanguinem convertis, ut ego vivam, & convertar in te Scriptum est de te: Sicut Pastor pascet gregem suum, & in brachio suo congregabit agnos, & in sinu suo leuabit, fœtas ipse portabit. Require ergo oves tuas, & visita eas, sicut visitat pastor gregem suum quando fuerit in medio ovium dissipatarum. In paucis uberrimis pascere eas, & in montibus excelsis Israël. Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum. Sonet vox tua in auribus meis. Vox enim tua dulcis, & facies tua decora, ô speciosa forma præ filijs hominum. Quæ est nunc expectatio mea? nõne tu, Domine Attamen, ô Deus meus, confundor, & erubesco levavi faciem meam ad te, quia fornicata sum cum amatoribus multis. Laboravi in gemitu meo, &c. ut supra. *Ut utere affectu spei, ut sup.*

*Psalms. 56.
Cant. 2.*

DIE MARTIS.

*IESVS in-
vit animã.*

I E S V S. Ecce Rex tuus venit tibi iustus, & Salvator. Ipse

se pauper, ascendens super asinam, & super pullum
ium asinæ. ubi est refectio mea, ubi pascha cum disci-
illis meis manducem? *Zachar. 9.*
Marci 14.

ANIMA. Rex regum, & Domine dominantium. *Anima IE.*
ecce, ecce, cænaculum non grande, non stratum, para- *SVM ut Re-*
m tamen tibi, ô IESV, qui me ad fidem, tot millibus *gem.*
lictis vocare dignatus es, & hîc pro me, mirè acci-
entia absque substantia conservare. Expectans, ex- *Psal. 39.*
ectavi te, Domine, intende mihi, ô desiderium col-
im æternorum. Esto brachium nostrum in manè, & *Matth. 21.*
lus nostra in tempore tribulationis. Te enim exspe- *Isaia 33.*
avimus, neque aliud possumus: veni, Domine, & no-
tardare; & relaxa facinora plebi tuæ. Ne memineris *Psal. 78.*
iquitatum nostrarum antiquarum, sed miserere mei.
u es enim Rex meus, qui mandas salutes Iacob. Ex- *Psal. 43.*
ge, exurge, quare obdormis, Domine? Exurge, & ne *ibid.*
pellas in finem, quare faciem tuam avertis? oblivis-
ris inopiæ nostræ, & tribulationis nostræ? *Laboravi*
gemitu meo, &c. ut sup. Excita gratiarum actionem, ut
prâ.

DIE MERCVRII.

IESVS. Venite, & comedite panem meum, & bibite *IESVS inui-*
num, quod miscui vobis. Omnes sitientes venite ad *tat animâ.*
quas: & qui non habetis argentum properate, emite, *Prove. b. 9.*
& comedite: venite, emite absque argento, & absque *Isaia 55.*
llâ commutatione vinum & lac. Comedite amici, & *Cant 5.*
ebriamini, carissimi: desiderio enim desideravi hoc *Luca 22.*
ascha manducare vobiscum. *Aspira, ut sup. p. 8.*

Haccine firma, &c.

ANIMA. O liberalissime Domine. qui non dedigna- *Anima IE.*
s es vocari & esse amicus ac frater noster: O quàm ve- *SVM ut*
amicus, qui te totum mihi dare, & ad pœnitentiam *amicum.*
amicitiam vocare dignatus es, & hîc per accidentia
a atque per substantiâ operari: qui omnia, quæ audisti *Ioan. 15.*
Patre tuo, nota fecisti nobis. Quid est homo, quia *Iob 7.*
magnificas eum, aut quid apponis erga eum cor tuum?

Quid est homo quia magnificas eum, aut quid apponis erga eum sic cor tuum? Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Deus. Sitivit anima mea ad te, Deus, fontem vivum; quando veniam, & apparebo ante faciem tuam. Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte, quod dereliquit te fontem aquæ vivæ, & fodi mihi cisternæ quæ continere non valent aquas. *Laboravi in gemitu meo &c. ut supra. Contritiones hic exercee, ut sup.*

DIE IOVIS.

Psal. 41.
Jerem. 2.

Iesvs animã invitat.
Cant. 5.
Cant. 2.

Osea 2.

Cant. 5.

Anima IESVSVM ut sponsam.

Prov. 8.
Sap. 12.

Cant. 3.

Jerem. 14.

IESVS. Aperi mihi, soror mea, sponsa, amica mea, columba mea; quia caput meum plenum est rore, & cincinni mei guttis noctium. Surge, propera amica mea, speciosa mea, & veni; ostende mihi faciem tuam. Sponsabo te mihi in fide, & in iustitiâ, & in iudicio, & in misericordiâ, & in miserationibus: & scies quia ego Dominus.

ANIMA. Surrexi ut aperirem tibi dilecto meo. Manus meæ distillaverunt myrrham, & digiti mei pleni myrrhâ probatissimâ. Veni, o sponse mi dulcissime, quæ ad hunc statum filiorum tuorum me vocare dignatus es; & hîc mirabiliter esse: totus in toto, & in quâlibet parte, spirituali ac mirabili adinventione tuâ: ut non secundum carnem vivamus; sed in te, cujus deliciae sunt esse cum filiis hominum. O quàm suavis est, Dominus spiritus tuus, qui, ut dulcedinem tuam, quam habes, in filiis demonstrares, pane suavissimo de cælo præstitit reple eos, habente in se omnem dulcedinem, & omnem saporis suavitatem. Veni, veni, veni, Domine, in domum tuam, templum tuum, animam meam, quam tibi millies dedici, & dedico toto corde meo. Egredimini, & videte filiæ Ierusalem Regem Salomonem in diademate, quo coronavit eum mater sua, in die desponsationis illius, & in die lætitiæ cordis illius. Securus est tibi, bone IESU, cur sicut colonus futurus es mihi in terra, & ut viator, declinans ad manendum? veni, d

erte mi, & mansionem apud me fac, & trahere me post
 e; curremus in odorem unguentorum tuorum. Nemo *Cant. 1.*
 nimis potest venire ad te, nisi traxeris eum. Erravi fateor *Psal. 118.*
 sicut ovis, quæ periit, sed ecce nunc revertor ad te in
 universo corde meo. Convertere quæso, & projice
 post tergum tuum omnia peccata mea. Laboravi in ge-
 nitu meo, &c. ut supra. *Hic affectu amoris utere, ut sup.*

DIE VENERIS.

IESVS. Consurge, consurge, sede Ierusalem, solve *IESVS in-*
 vincula colli tui captiva, filia Sion: quia hæc dico ego *vitat ani-*
 Dominus: Gratis venundati estis; & sine argento, redi- *man.*
 nemini. Emi enim te precio magno, ut glorifices me, *Isaia 58.*
 & portes me in corpore tuo. Emi, non corruptilibus,
 auro, vel argento, sed precioso sanguine meo. Immo *1. Pet. 1.*
 tiam tauri mei, & altitia occisa sunt, & omnia parata;
 venite ad nuptias. Quid potui tibi facere, & non feci? *Matth. 22.*
 Quod est enim bonum meum, & quod pulcrum meum, *Zach. 9.*
 nisi frumentum electorum, & vinum germinans virgi-
 nes? *Adspira, ut sap. p. 8. Hæcine firmâ, ibid.*

ANIMA. O ineffabilis dilectio! ut servum redimeres, *Anima IE-*
 tu, te, ô Domine tradidisti! O IESV, redemptor libera- *SVM ut Re-*
 tissime, tunc vermiculum & miserimum servulum tuum *demptorem.*
 sanguine tuo sic liberare dignatus es? & ita hæc esse, ut,
 quamvis hostia divideretur, divideretur corpus tuum nequeat,
 ut scilicet cor meum in æternum, in æternum non di-
 vidam abs te? Respice in me, & miserere mei; neque
 respicias me, Deus salutaris meus. Anima enim mea *Psal. 62.*
 desideravit te in nocte. Sitivit in te anima mea, quam
 multipliciter tibi caro mea, in terrâ hæc tam desertâ,
 sitiâ, & in aquosâ Expandi ad te manus meas; quia ec-
 ce, ecce verè anima mea sicut terra sine aquâ tibi, ô
 mons paradisi Dei mei! Miserere mei, Deus, secundum *Psal. 50.*
 magnam misericordiam tuam. Miserere mei, quia uni-
 us & pauper sum ego. Et quò ibo cæcus & pauper à
 facie tuâ, Pater mi, liberator meus de inimicis meis *Psal. 24.*
 acundis? nonne tuus sum ego? ergo ô IESV, ô salus, ô *Pf. 118.*

Pfal. 118. spes mea, jam saluum me fac; quoniam m̄adata tua exquisiui. Laboravi in gemitu meo; & cetera ut sup.

Gratiarum actio hic exercenda, ut sup.

DIE SABBATHI.

IESVS animā inuitat. IESVS. Veni in hortum meum, soror mea, sponsa
Cant. 5. messui myrrham cum aromatibus meis: & comedi panem meum cum melle meo, & bibi vinum cum lacte meo. Surge, propera, amica, speciosa mea, & veni. Iam enim hiems transijt, imber abiit, flores apparuerunt in terra nostra. Veni de Libano sponsa mea, veni de Libano: veni, coronaberis.
Cant. 4.

Anima IESVS ut glorificaretur. ANIMA. O Pater mi, ô Liberator meus & Rex meus,
Pfal. 22. ô glorificator meus! O quàm præclara est hereditas tua! quanta præparasti timentibus & diligentibus te, Deus meus, qui præparasti in conspectu meo talem mensam aduersus omnes qui tribulant me; qui hîc esse, & ad vocem etiam pessimi Sacerdotis assiduè præstò esse pro me, sub utraque specie totus & integer non dedignaris! Fac, obsecro, ut cibus etiam meus sit voluntas tua. Et si inveni tantam gratiam in conspectu tuo, ut te mihi dares; ostende mihi faciem tuam ut sciam te, & inueniam te, quem magno desiderio desiderat anima mea; & quomodo coarctor, usque duraperficiatur! Ostende mihi gloriam tuam, & saluus ero. Recordare, recordare Pastor bone, recordate ovis perditæ, Pater amantissime, prodigi filij tui. Scio, non sum tibi necessarius, non sum neque utilis servus. Sed tamen nosti, spero, Domine, quia amo te, & ad te omne suspirium meum. O quàm dilecta tabernacula tua Domine! concupiscit, & deficit anima mea in atriâ Domini. *Laboravi in gemitu meo, &c. ut suprâ. Exerce hic affectum Amoris & Resignationis.*

ratio coram Ven. Sacramento, pro sui renovatione, & vitæ emendatione: quæ etiam ante, & post Communionem usurpari potest.

RIMÒ, observa, & memento, dum ingrederis templum ad aquam lustralem, lotum te sanguine Christi IESU, & te ablue actu contritionis, ac siste te quasi coram totâ curiâ cælesti, cuius ibi pars bona est, hanc orationem recita:

*Nota.
Contritio
ad aquam
lustralem
excitanda.*

*Ave, dulcissime IESU, Domine meus, & Deus meus; benedic, Fac signum
caso, inopi & calamitoso exuli tuo, recipe me in amoris tui suavissimos amplexus.* Crucis.

Avete venerabiles manus pro me cruci affixæ.

Avete pedes speciosi pro me clavis confixi.

Ave latus speciosum pro me vulneratum.

Ave cor mitissimum IESU, meo & mei indignissimi peccatorum eterno amore saucium.

Ave Mater & refugium peccatorum MARIA, stella maris & portus salutis.

Avete Angeli & Sancti Dei, faustissima sidera, succurrite in auxilio & erranti in medio vasti maris mundi hujus, vel deserto in via & in aquoso.

*Audi, Domine, suspirantem ad te, laqueis in mediis, in montibus & in
elboë, ubi, ubi, eheu! tot ceciderunt fortes Israel. Ecce velut in angustis
stato & lubrico stamus? & hic subtus me dracones & mille cuspides,
infernus ipse, circa me hostes, intra me ipsa fragilitas. Tu, Deus meus
supra me, cuius abyssalia judicia conturbant me, qui fidelis fui peccatis
innumeris, longè plura cõmissurus, ni ebrium inuisset in precipiti manus tua
& misericordia tua. quod enim est peccatum, quod facit homo, quod non
faceret alter homo, si tu Deus, Receptor per quẽ factus est homo? & eheu!
quid scio, quid serus sper vehet, quando columna cali obstupescunt,
& stellæ de celo ceciderunt? Habeo enim fontes peccatorum & omnis infelicitatis
causa intra me, imperfectiones meas, quibus omnia ita vereor inficiuntur,
ut nesciam, an respondere tibi de ullo opere possim. O quoties periclitatus
sum, & evasi gratiâ tuâ de medio hostium, serpentium, ignis,*

*Miseria
humana.*

*Aug. hom.
23. lib. 50.
homil.*

ignis, naufragij in arcem tuam, id est, adiutorium tuum, & sublatus super altitudinem terræ ex amore tuo, qui amore mei solium non habuisti ubi caput reclinares!

Oblatio
sui & resignatio.

Isaïæ 53.

Marci 15.

Hieron. in
epist. ad
Lulian.

Obtuli tibi & iterum offero in holocaustum voluntatem meam, arborem tuam, ut nec bona velle liceat mihi, nisi tu, Deus, cura ab aeterno de me est, id per Superiores significes. Absit verò ut iam detraham de holocausto. Quid enim, Pater benignissime, scit puer tuus, quid expediat sibi, quam viam teneat caccu in tot periculis, & ignarus via? Quid medico phreneticus prescriberet? si me voles esse omnium minimum, ut sim maximus in aeternum apud te sessurus in throno tuo, nonne infinita est misericordia tua? si obedire vis me omnibus, ut regnem & iudicem, & gloria tuam circumder, qui venisti ministrare, & non ministrari qui factus est obediens Patri aeterno, etiam si ei esses aequalis, usque ad mortem crucis, parentibus tuis, immò & tortoribus in tormentis; nonne mihi magna gloria sequi te, Domine presertim cum pro me cum sceleratis reputatus es? Si ergo iam commodum queram, corporis, sensuum, ventris mei mancipium, sciens impossibile esse hic ventrem, & ibi implere mentem; si obliuiscam pravaricationis meae, & Adæ, & tot damnatorum, & tui, Iesu felle potati; si immenso supplicio redimam sicut Esau in conspectu tuo vilem & creaturam voluptatem; si honorifica, qui me verum omnium minimum, & peccatorem maximum agnoscere debeo affecto; si pauperes sperno, iudicia hominum formido; si vilem me cognosco, & vilis haberi nolo; ô quanta erit confusio mihi in die illa in conspectu tuo!

Quomodo, ô IESU amantissime exempla tua sequi grave mihi esse potest, nonne sum creatura, servus, miles & filius tuus, toties aeterna mortis reus? nunquid toties sponte in servum me obtuli tibi, & optavi fieri unicam voluntatem tuam: nunquid pròbè scio te per Superiores loqui utilissima anima mea, & omnino, omnino incertas esse providentias nostras? Vbi iam est ergo fiducia mea? Tu, Domine, spes mea, & amor meus à iuventute meam, ne memineris iniquitatum mearum. ne sis mihi formidandum tu spes mea; sed illumina me, & conjunge me tibi, & laudent calum & terra mecum pro tot, & tantis beneficiis tuis. Grati.

ro ex affectu & amore quo possum summo: (noster enim, spero, nomine, quia amo te) quod tu Deus, me amaveris ab eterno, et- Gratiarum
 nisi scires, me te aliquando osurum, & conservaveris te cruci- actio,
 xurum, redemeris te toties pro vili creaturâ venditurum, ex-
 ceptaveris prodigum. iustificaveris impium, preservaveris fragi-
 lissimum, & vocaveris fugientem proditorem tuum, ut collocares
 me cum Principibus populi tui, & serviret tibi omnibus die-
 bus vite sue. Et non sufficit adhuc charitas tua tanta, ut amore
 quiescat anima mea?

Gratias item ago pro tribulationibus, tentationibus, repre-
 ensionibus & confusionibus, quas ad salutem meam esse voluisti,
 & me offero ad hæc, & postulo veste tuâ indui, obtestans per vis-
 cera misericordie tuæ, ut retribuas illis, qui suo fortè crudeli dâno,
 & pœnâ tibi luendâ, tantum bonum mihi attulerunt. Cupio te-
 um baiulare crucem, nudus nudum sequi pro te vivere & mori.
 Hæc est voluntas mea, Deus meus, suprema, velut hodie morituri
 oram te Iudice & Patre amantiſſimo, & curiâ Sanctorum,
 tuos testes habebō infidelitatis & tepiditatis, si deterior, super-
 ior, distractior impatientior evasero. Averte, Domine, & dele-
 tu me quicquid tibi displicet in me, servo tuo, & fac ut tempo-
 raliū omnium habeat fastidium, cum hæc satiare numquam
 possint. Tu verò, Domine, solus bonus, & omne bonum sola satie-
 as anima mea; quis ergo mihi tribuat, ut te solum diligam, &
 proximum propter te, etiam hostem, ut membra, ut filios tuos, &
 sponsas, & paratus sim etiam animam ponere pro iis? tibi enim
 prestare me scio quæ iis facio, seu bona, seu mala.

Quis mihi jam tribuat, ut quæram te toto corde, ut amem te Actus cha-
 ritatis, &
 non omnibus, cum tu in omnibus mei amore existas & mihi ope- resigna-
 reris? Desidero te millis, mi IESV dulcissime, suavissime, a- tionis.
 mantiſſime, preciosiſſime, pulcherrime, potentiſſime, nobiliſſime,
 sapientiſſime, liberaliſſime, optime, vita mea, protector, gloria
 mea, creator meus, finis, Redemptor meus, Domine, Pater. spon-
 se, frater, & omne bonum. Hæc omnia es, & quomodo mihi non
 sufficis, & tepidus sum in tui amore? Veni, mi bone IESV,
 quando venies? veni, & ure cor meum, inebria me charitate
 tuâ, fac me unum tecum, sicut tu & Pater unum estis. Accipe cor
 meum,

meum, suspiria hec mea, corpus & animam, sanguinem, cogitationes N. verba N & omnes actiones meas N. in unione omnium meritorum tuorum, & Sanctorum tuorum, purissimis manibus B. Virginis & Angeli Custodis mei, sanctorum Patronorum meorum. Dispone, ordina de me creatura tua: nosti enim quod expediat, & vis & potes, & tua infinitis titulis sunt omnia Deum meus, Deus cordis mei, & omnia. Amen.

Colloquium animæ cum Christo pro Sacro audiendo, & Communionem, maxime pro ijs, qui non intelligunt, quæ loquuntur, & distractis.

CONSIDERARE hîc oportet IESVM velut præsentem, atque eum magno affectu comitari.

Isaia 63.

ANIMA. Quis est iste, qui venit de Edom, tinctus vestibus de Bosrâ, iste formosus in stolâ suâ, gradiens in multitudine fortitudinis suæ? quare rubrum est indumentum tuum Domine IESV, & vestimenta tua sicut calcantium in torculari?

Ibidem.

Pf. 68.

CHRISTVS. Torcular calcavi solus, & de gentibus non est vir mecum. circumspexi, & non est auxiliator quæsiui, & non fuit qui adjuvaret; quæsiui qui simul contristaretur, & non fuit; consolantem me quæsiui, & non inveni.

Hæcine vera, ut sup. p. 7.

Isaia 63.

ANIMA. Miserationum Domini recordabor; laudem Domini super omnibus quæ reddidit nobis Dominus, & super multitudinem bonorum domui Israël quæ largitus est secundum indulgentiam suam, & secundum multitudinem misericordiarum suarum. Ludebam ego in plateis, & in secreto regalis cubiculi super me ferebatur iudicium mortis. Audivit hoc Unigenitus ejus, exijt posito diademate, sacco vestitus, aspersus cinere caput, nudus pedes, flens & ejulans quod morte damnatus esset servulus ejus. Intueor illum subito procedentem, stupeo novitatem, causam per-

*Bern. serm.
3. de nat.
Christi.*

ercunctor. & audio Quid facturum sum? adhucne lum-
am & illudam lacrymas ejus? planè, si insanus sum, &
mentis inops, non sequar eum, nec simul cum lugente
gebo. Ecce, unde pudor, dolor, & timor unde? utique
uia ex consideratione remedij, periculi mei æstimo
uantitatem.

CHRISTVS. Ne timeas, quia ego tecum sum; ne de- *Isaia 41.*
lines, quia ego Deus tuus. Elegi te, & non abjeci te;
onfortavi te. & auxiliatus sum tibi: super montem ex- *Isaia 40.*
elsum adscende tu, exalta in fortitudine vocem tuam.

Ecce enim memoriam feci mirabilium meorum, & di- *Ad ingressum*
cipulis meis: Hoc quotiescumque feceritis, in me- *Sacerdotis.*
oriam mei facietis. Audi Euangelistam meum, & re- *Lus. 22.*
ordare paupertatis meæ, ab ynthy & fellis. *Thren. 3.*

ANIMA. Quid retribuisti tibi? eheu! *advertere hic poteris,* *Actus con-*
uomodo tu Christo moribus tuis fueris contrarius, quid re- *tritionis, fi-*
tribuam? credo, Domine, & doleo vehementer pec- *dei, spei &*
asse me in cælum, & coram te, qui dedisti animam *charitatis.*
iam pro me: sed spero in te spes mea, & diligo te ex
oto corde meo. *Gloria Patri, &c. vel potes, si vacat, di-*
ere. *Haccine vera,* ut sup. p. 7.

EVANGELISTA. Egressus JESVS trans torrentem di- *Matth. 26.*
it: Tristis est anima mea usque ad mortem; sustinete
ic, & vigilate mecum: & progressus pusillum proci-
it in faciem suam orans, & dicens: Pater mi, si possi- *Luc. 22.*
bile est, transeat à me calix iste: verumtamen non si-
ut ego volo; sed sicut tu: & factus in agoniâ prolixè o-
abat, & factus est sudor ejus sicut guttæ sanguinis de-
urrentis in terram.

ANIMA. Et ego te ultra offendere potero, Deus
neus? quid retribuisti tibi, &c. vel *Credo tibi,* ut sup. p. 7.

EVANGELISTA. Tunc ait illis, Venit hora, ecce filius *Ad osculatio-*
ominis tradetur in manus peccatoris: & confestim *altaris.*
ccedens ad JESVM, dixit ludas, Ave Rabbi; & oscu- *Marc. 14.*
atus est eum; dixitque illi JESVS, Amice, ad quid ve- *Matth. 26.*
isti? *Luc. 22.*
osculo filium hominis tradis?

ANIMA. Et ego pro vana creatura te tradam & de-
seram? quid retribuui, &c.

Ad introi-
tum.

Ioan. 18.

EVANGELISTA. Et posthæc adduxerunt eum a
Annam, primò, & interrogavit IESVM de doctrinâ, &
discipulis ejus, atque unus assistens ministrorum ded-
alapatam IESV, dicens, Sic respondes Pontifici?

ANIMA. Et ego, ô IESV patientissime, ne verbum
quidem pro verberere tolerare poterò, quid retribuui, &c.

Ad Kyrie
eleyson.

Marc. 14.

Matth. 26.

EVANGELISTA. Sequebatur autem IESVM à longè
Simon Petrus: & qui adstabant dicebant ei: Verè e-
illises: ille autem cœpit anathematizare, & jurare.
Quia nescio hominem istum, & statim gallus cantavit
& egressus foras, flevit amarè.

ANIMA. O quoties negavi te, & egressus adhuc m-
tissime IESV, nisi dolores tuos! quid retribuui, &c.

Ad oratio-
nes, episto-
lam, gra-
duale.

Matth. 26.

Matth. 27.

EVANGELISTA. Et adduxerunt IESVM ad Caiphan
Principem sacerdotum, & quærebant falsum testimo-
nium contra IESVM, ut eum morti traderent: & adju-
ravit illum Caiphas, & conclamârunt universi: Reus
est mortis. tunc exspuerunt in faciem ejus, & colaphi-
eum ceciderunt: alij autem palmas in faciem ejus de-
derunt & illudebant ei. Manè autem factò concilium
inierunt, ut eum morti traderent.

ANIMA. Et quomodo non vivam tibi, ô vita mea, &
salus mea, quid retribuui, &c.

Ad Euan-
gelium.

Ioan. 18.

EVANGELISTA. Adducunt ergò IESVM à Caiphâ in
prætorium, & cœperunt illum accusare dicentes, Hunc
invenimus subvertentem gentem nostram.

ANIMA. Te, Domine, qui pertransisti benefacien-
do, & sanando omnes! tu autem nihil respondebas, bene-
ne IESV, quid retribuui, &c.

Ad Credo.
Luc. 23.

EVANGELISTA. At illi invalescebant, dicentes: Con-
movit populum docens per universam Iudæam.

ANIMA. O quoties reddidimus tibi, ô bone IESV
pro bono malum! quid retribuui ego tibi? Eheu! qui
retribuam? credo, Domine, & doleo vehementer pe-
cal

de me in cælum, & coram te; sed spero in te, spes mea, & diligo te ex toto corde meo. *Gloria Patri*: vel utere in oratione. *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7.

Hic offer te & omnia opera tua, sicut Dominus à iudeis reprobatus sese Patri pro nobis obtulit.

Ad oblationem, & calicis præparationem.

EVANGELISTA. Pilatus autem audiens Galilæam, misit eum ad Herodem, qui interrogabat eum multum sermonibus: & cum IESVS illi nihil responderet, misit illum Herodes cum exercitu suo, & illi ut induerent vestem albam, & remisit ad Pilatum.

Lucæ 23.

ANIMA. O Sapientia æterna, tunc factus es in derisionem propter me! quid retribuisti tibi, &c.

Jerem. 17.

EVANGELISTA. Per diem autem festum solebat dimittere illis unum ex vinculis, quemcumque petissent, & dixit, Quem vultis vobis dimittam, Barrabbam an IESVM?

Marc. 15.
Ad lotionem manuum & secretas.

ANIMA. Cui compararunt te, Deus meus! & quoties maior mihi fuisti? quid retribuisti, &c.

Matth. 27.

EVANGELISTA. Dicit autem illis Pilatus, Quid igitur faciam de IESU, qui dicitur Christus? dicunt omnes, Crucifigatur. ait ille Præses: Quid enim mali fecit.

Ad præfationem.
Matth. 27.

ANIMA. Ego sum, Domine, qui peccaui. filii hominum usquequo gravi corde? nonne iste est, cui venienti cecinistis festum osanna? nonne, de quo scriptum: Omnia bene fecit? & canunt Angeli, Sanctus, & perenne Alleluia? quid enim mali fecisti, ô bonitas infinita? at illi magis clamabant, Crucifigatur. Sanguis ejus super nos & super filios nostros. quid retribuisti tibi, &c.

EVANGELISTA. Tum milites Præsidis suscipientes IESVM in prætorio, congregaverunt universam cohortem, & flagellabant eum, & plectentes coronam de spinis, posuerunt super caput ejus, & arundinem in dexterâ ejus, & genuflexo ante eum, illudebant ei, dicentes: Ave Rex Judæorum, & exspuentes in eum, ceperunt arundinem, & percutiebant caput ejus, & ponebant genua adorabant eum, & dabant ei alapas.

Ad Cimonem.
Matth. 27.

ANIMA. O quàm pudet me, sub spinoso capite membram esse tam delicatam! quid retribuui, &c.

Memento hîc cum sacerdote eorum, pro quibus orare debes, & supplica per dolores Christi Domini, in nomine ipsius.

Ad Eleva-
tionem.
Ioan. 19.

EVANGELISTA. Exiit ergo iterum Pilatus foras, exiit & IESVS, portans spineam coronam, & purpureum vestimentum, & dicit eis, Ecce homo. Cùm ergo viderent eum Pontifices & ministri, clamabant, Crucifige crucifige eum; & dicit Iudæis: Ecce Rex vester. illi autem clamabant: Tolle, tolle, crucifige eum.

ANIMA. O Pater æterne, respice in faciem Christi tui, & miserere nostri, quid retribuui, &c.

Ad reliquã
canonis
post eleva-
tionem.
Matth. 27.
Luca 23.
Matth. 27.

EVANGELISTA. Exuerunt ergo eum chlamyde, & duxerunt, ut crucifigerent eum, & angariaverunt Simonem Cyrenæum, & ad flentes mulieres conversus IESVS dixit: Filiæ Ierusalem, nolite flere super me, sed super vos ipsas flete, quia si in viridi ligno hæc faciunt in arido quid fiet? & venerunt in locum, qui dicitur Golgotha, & dederunt ei vinum bibere cum felle mistum.

ANIMA. Volo Domine, sequi te Regem meum, abnegare me, tollere crucem tuam, & sequi te, quid retribuui? &c.

Ad Omnis
honor, &
Pater noster.
Luca 23.
Matt. 27.
Ioan. 19.

EVANGELISTA. Et ibi crucifixerunt eum, & latronem unum à dextris, & alterum à sinistris, & diviserunt vestimenta ejus, sortem mittentes, & blasphemabant eum dicentes, Salva temetipsum. Stabat autem iuxta crucem IESU mater ejus. IESVS autem dicebat, Pater mitte illis, non enim sciunt, quid faciunt: latroni vero, Hodie mecum eris in paradiso: matri, Ecce filius tuus: Ioanni & mihi, Ecce mater tua: Deo Patri, Deus meus, ut quid dereliquisti me?

Ioan. 19.

ANIMA. Mihi verò dixisti, ô IESVS, Sitio, æstuans, more salutis meæ. denique, Consummatum est. & iterum in manus tuas commendo spiritum meum. Verè ignus est, Domine IESVS, morte, qui tibi recusat vivere, quid retribuui, &c.

EVANGELISTA. Centurio autem, & qui cum eo e-
ant, videns tenebras factas super universam terram, *Ad Agnis
Dei.*
it: Verè filius Dei erat iste: Stabant autem omnes noti *Luca 23:*
jus à longe: & unus militum latus ejus aperuit, & *Ioan. 19.*
continud exiit sanguis & aqua.

ANIMA. Quis mihi tribuat ut vivam tibi, & moriar
pro te, bone IESV? quid retribuui tibi; &c.

EVANGELISTA. Et cum serò esset factum, Ioseph ab *Ad Com-
munionē,*
arimathiâ petiit corpus IESV, & donavit ei Pilatus, & *Marci 15.*
accepto corpore involvit illud in sindone mundâ, & *Matth. 27:*
um aromatibus, sicut mos est Iudæis sepelire: & po- *Ioan. 19.*
nit illud in monumento novo, quod exciderat in
etrâ.

ANIMA. O IESV, utinam complantati facti simus si-
militudini mortis tuæ, ut simus simul etiam resurre-
ctionis, & in novitate vitæ ambulemus! Mihi verè ad- *Psal. 72:*
ærere tibi, bonum est, & ponere in te omnem spem
meam. quid retribuui, &c.

EVANGELISTA. Et cum transisset sabbathum, Ma- *Ad post
Commu-
nionem.*
ria Magdalene, & Maria Jacobi, & Salome emerunt
comata, ut venientes ungerent IESVM, qui tertiâ die
resurrexit à mortuis propter nostram justificationem.

ANIMA. Quid retribuui tibi, &c.

EVANGELISTA. Maria autem stabat ad monumen- *Ad Domi-
nus vobiscū,
& oratic-
nes.*
tum, & conversa retrorsum, vidit IESVM stantem. tunc
dixit ei IESVS, Vade ad fratres meos, & dic eis: Ascendo
ad Patrem meum & Patrem vestrum, ad Deum meum
& Deum vestrum. Posthæc apparuit discipulis suis, &
dixit eis: Pax vobis, ego sum, nolite timere. *Ioan. 20.*

ANIMA. Quando veniam, & apparebo ante faciem
tuam? quid retribuui, &c.

EVANGELISTA. Et accedens IESVS locutus est eis *Ad Bened-
ictionem*
dicens, Euntes in mundum universum, predicate Eu-
ngelium omni creaturæ, & ascendit in cælum: & cum
impleretur dies Pentecostes, misit promissum Paracle-
mum: illi autem prædicaverunt ubique, Domino coo- *Marc. 16:*

perante, & sermonem confirmante sequentibus signis.

Psal. 115.

ANIMA. Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? calicem salutaris accipiam, & nomen Domini invocabo. Credo, Domine, & doleo vehementer peccasse me in cælum & coram te; sed spero in te, ô spes mea, & diligo te ex toto corde meo. Absorbeat me immensa & melliflua vis amoris tui, ut amore amoris tui moriar, qui amore mei dignatus es mori.

Alia oratio, Christiani hominis officia ac omnium propè virtutum actus complectens.

4. Reg. 3.

Isaia 40.

Gratiarum

actio.

1. Cor. 1.

August.

Adoratio.

1. Theff. 5.

Psal. 118.

1. Ioan. 5.

Actus con-
tritionis.

Sap 7.

Psal. 34.

2. Cor. 1.

Fidei.

Domine Deus meus, in cuius conspectu sto, coram quo tremunt universæ potestates, omniq; sunt, quasi non sint; gratias tibi ago, quia me de nihilo creasti, & hæc universa preme, quia redimisti me sanguine tuo, & Ecclesia tua aggregasti & pro omnibus beneficiis, quæ sanctissima humanitati Christi Domini, Beata Virgini & omnibus Sanctis, atque hominibus & mihi concessisti: à te enim, & tua sunt omnia, ut non sit unde gloriatur omnis caro. Creasti verò me, & hæc omnia dedisti, ut serviam tibi, & nisi fecero, aeterna mihi supplicia comminatus es. Adoro te ergo, Deus meus, & servire tibi volo: atque abrenuntio mundo, carni & diabolo, & omni creatura, quæ me rebellem faciat tibi creatori meo. Quid enim? fortè hodie sicut fur in nocte veniet improvisa mors, & quid tum coram tribunali tuo responderem tibi, si ob levem voluptatem, vile lucrum, vel vanitatem declinasset à mandatis tuis, quæ, ut dixisti, verè gravia non sunt? Ah, utinam te, Pater piissime, nunquam offendissem! tu enim verè omne bonum es, & à te immensa ac spontanea charitate mihi omnia bona venerunt: pro quibus, eheu! retribuimus, verùm ecce redeo servus ad Dominum, filius prodigus ad Patrem misericordiarum, & Deum totius consolationis, & adherere tibi volo fide viva, spe firmâ, charitate perfectâ. Credo tibi & Veritas aeterna, ac Catholica Romana Ecclesia tua, tot Martiribus, miraculis, antiquitate & unitate roborata; immò p
gratia

gratiam tuam paratus sum potius millies mori, quàm eam non
 audire. O Dens meus, tu es enim spes mea, in te confido, non eru-
 bescam. etiamsi occideris me, in te sperabo. Iacto super te, Do-
 mine, curam meam, & omnem sollicitudinem meam projicio in
 te. Scio enim presentem ubique esse te, & mei, velut universi cu-
 ram gerere. Fac ergo, Pater amantissime, de me secundum bo-
 nam voluntatem tuam, non meam: tu enim solus Dominus, tu
 medicus & dux meus in via hac; tu nosti, quid mihi agro expe-
 diat, quaq; sit peregrino eundum. Accepto proinde omnia bona
 & mala de manu tua, sive paupertas, infamia, seu dolores erunt:
 omnia enim providentiâ tuâ gubernantur, & in ditione ac vo-
 luntate tua cuncta sunt posita, & quis est qui dicere possit. Cur
 ita facis? & quid quaeso, habet conqueri, qui infernum est prome-
 ritus, de momentaneâ tribulatione, qua æternum gloria pondus
 operatur in nobis? Scio in super quòd benignus & misericors Pa-
 ter es, neque patieris scio me tentari supra id quod possum. Nunc
 ergo, ô bonitas infinita diligo te, utinam verè ex toto corde meo,
 & nihil extra te: à te enim, & in te solo omne bonum meum est,
 ubique mihi præsens es, & omnia largiris, ô fons bonorum om-
 nium. Cur igitur te neglecto, creatura vanum anxie simul & fru-
 stra quaram solatium? Têne JESV bone, derelinquere possum,
 fontem aqua viva & bibere Aegypti, hujus mundi, aquam tur-
 bidam? Sitio & suspiro te unum, & amplectar te ulnis anima
 mea, proximos verò omnes & inimicos propter te. Ecce condono
 illis jam coram te ex toto corde, quidquid peccaverunt in me. Si
 enim diligentes me tantùm diligo, nonne & Ethnici hoc faciunt?
 Ego verò ô JESV Christianus & filius tuus sum, qui plus super
 iustos & iniustos, & solem tuum oriri facis super bonos & ma-
 los. Verùm, ô Domine Deus, da mihi ut non verbo tantùm, sed
 & opere & veritate diligam te & proximos meos, ac lato corde
 curram in viâ mandatorum tuorum. Et certè cùm recogito la-
 bores & dolores, JESV dulcissime, quos pro salute meâ sponte subij-
 sti, quid mihi pro illâ grave esse potest? an Missam audire? ter-
 ra vilissimum aliquod frustum alteri restituere? hoc N. abnega-
 re? Sacramenta ferventer frequentare? conscientiam sedulo ex-
 aminare? sobrium esse? proximum diligere? aliis honoratiora
 deferre?

Spei.

Iob. 3.

Psalm. 54.

Aug. Soli-

loq. c. 14.

Resignatio-

nis, Patien-

tia & Forti-

tudinis

Sap. 14.

Esther. 13.

Job. 9.

2. Cor. 4.

Confiden-

tia.

Ioël. 2.

1. Cor. 10.

Amoris Dei.

Matth. 22.

Ierem. 2.

Charitatis

proximi &

inimicorum.

Matth. 5.

1. Ioan. 3.

Propositum

benè viri.

di.

Psalm. 118.

Lucæ 16. deferre? te super omnia amare? Pudet me torporis mei, dum filios hujus sæculi aspicio, & quantoꝝ illi labores pro momentanea hac vitâ tuendâ subeant, quomodo enim mihi mandata gravia
 Matth. 24. videri possunt, cùm tu, Veritas æterna, dixeris, Mandata mea gravia non sunt? Verè leve est onus tuum, & jugum tuum suave, maximè si annos æternos in mente habeam. O æternitas, æternitas!
 Æternitas! æternitas quàm rara es in mentibus hominum! quarum alterutra felicissima, vel miserrima fortè hodie mihi obtinget: nescio enim quâ horâ venturus sis, & amore an odio dignus sim, nescio. O quid non, cùm in morte iudex adveneris, pro æternitate fecisse vellem. Quid tum proderunt delicia, superbia, divitiarũ jactantia, & hominum favores à te summo iudice strictè judicando? Et cui unquam profuerunt, aut quem satiarunt: Suscipe, quæso, Domine, propositum hoc meum, quo tibi hodie servire firmiter statuo, præcepta tua & Ecclesiæ servare, cuiq; suum tribuere, uti temperanter donis tuis, omnia adversa & prospera suscipere de manu tuâ, omnia ad tuam unius gloriam facere. Offero tibi cor, corpus & animam meam, oculos & manus, quæ numquam ad illicita convertam; aures, quas numquam deventibus aut stultiloquio præbebo. Linguam, quâ nihil, nisi tibi placitum loquar; sed semper laus tua erit in ore meo. Denique me totum offero majestati tuæ; fac de me secundum beneplacitum tuum: servus enim tuus sum ego, & opus manuum tuarum, a desiderio uni tibi placere, idq; protestor hodie coram te, Deus meus B. Virgine MARIA, & cælesti curiâ tuâ, quam suppliciter invoco in auxilium meum. Da mihi, Domine, IESV Christe, per vulnera tua, & per mortem tuam, & merita Sanctorum tuorum gratiam, sine qua nil possum, ut hæc proposita mea fortiter exequar: tu enim sola spes mea, tu gaudium, & gloria mea, tu qui & finis meus, in quo solo conquirere valeo & volo, O Deus meus, ô omne & unicum bonum meum! Amen:

Praxis audiendi Sacrum.

Quid cogitandum,
 dum itur.

EUndo, cogita te velut ad montem Calvariæ, ire; & quid ibi visurus sis, quantâque devotione debeas adesse. Et intrandæ locum, asperge te aquâ lustrali, & contritionem excita. Tum Primò, adora Deum, Fidei, Spei & Charitatis actu, & intentione

um renova, dicendo Credo Domine, & in te spero, ac toto corde diligo. Secundò, considera dignitatem sacrificii. Tertiò, propone reverenter assistere: quæ omnia, jam sequenti orationculâ continentur.

Credo tibi, Rex regum, qui ex amore summo verè carnem & sanguinem nobis tuum dedisti, & sub his speciebus, ut perpetuò nobiscum ses, mirabiliter esse voluisti, & infinitis figuris ac miraculis hoc de- arasti. Cupio igitur interesse huic memoriali passionis. & sapientia, & potentia, & bonitatis tue, attentè, & omni, quâ possum, devotione, cum Angelis tuis, & tota curia tua, ad gloriam tuam & ad salutem & auxilium meum, ad Ecclesia utilitatem & omnium, qui se mihi commendarunt N. & defunctorum N. solatium. Da mihi ad hac gratiam, ô unica virtus mea, Amen.

Præparatio
ad Sacrum
audiendû.

Dum Sacerdos parat necessaria sacrificio, antequam incipiat, cogita Angelos adventantes, ut honorent sacrificium, & confundere de tepore tuo.

Ad *Confiteor*: percurre breviter peccata, contritionem excita, & innova propositum emendandi. In ceteris, attende ad verba, sicut intelligas: aut rosarium, aut aliud lege.

Contritio ad
Confiteor.

In offertorio: cogita quæ agenda habeas illo die, & ea offerre sancta desideria tua recole, pristinaque proposita; omniaque meritis Christi IESU.

In offertorio
quid.

Ad *sursum corda*: attende ad Passionem Christi. Est enim memoriale illius. Et in utroque *memento*, ora pro iis omnibus, quibus oportet, collocando eos in partibus crucis.

Ad elevationem: considera Christum in cruce, & adora, deinde cogita, quæ adversa accidere possent: & ad ea te resigna. Considera post hæc beneficia Dei, & ad spiritualem communionem te præpara, rogando Dominum, ut ad te veniat, animam purget ab his N. & illis N. defectibus, eamque virtutibus exornet: denique, quasi cum sacerdote desiderio ardenti communica.

Ad eleva-
tionem te
resigna.
Præparatio
ad Commu-
nionem spi-
ritualem.

Post communionem: gratias age, & gratulare Deo de perfectionibus divinis. Iterum renova vota, & proposita; ac iterum agenda Deo offer, & in particulari ad mortificationem illius, circa quod examine particulari versaris.

Dignatus es, ut sup. pag. 10.

Oratio pro Communionem spirituali.

Ecce adsto pauper & inops ad mensam magni Regis, & a-

Fidci actus:

mantissimi Patris mei, tuam Christe IESU: & credo tibi, ô eterna Veritas, quod verè è summo calorum ad verbum sacerdo-

Contitio-
nis.
Matth, 8.

tis, ut me visites, venire dignatus es; verumtamen, conscius im-
mitatis meae, & peccatorum meorum, de quibus propter te vel-
ementer doleo, non audeo sacramentaliter suscipere te, sed dico
amore tui cum Centurione, cujus servum absens uti alio plu-
mos sanasti: Domine, non sum dignus; ut intres sub tectum
meum; sed per os Sacerdotis, veni Amantissime JESU in ani-
mam meam. Munda, quaero, illam à malis ejus & imperfectioni-
bus N. & orna bonis & virtutibus N. pasce corpore & sangui-
ne tuo ut ex nunc in aeternum vivam tibi.

Sine, o bonitas, sine ut catellus comedat de mensa Domini
& reple me tua benedictione, ut potes, & sapere soles, etiam tan-
quantam si sacramentaliter quis te susciperet. Omnino ita spero
quoniam bonus es, & quod non desereres me, & nihil me separa-
bit à te hodie, nec ullo momento vita mea in aeternum. Nonne
nimis vidi te & cognovi charitatem tuam inestimabilem, in-
mensam pietatem? verè, nisi glacies ac lapis sim, fera & non ho-
mo, non potero per gratiam tuam oblivisci illius, sed in te vivam
& tu in me in aeternum. Tu mihi eris semper spes mea, gaudium
meum, jucunditas mea, fiducia mea, divitiæ meae, dilectio me-
a, quies mea, tranquillitas mea, dulcedo mea, suavitas mea, cib-
us meus, refectio mea, tutela mea, sustentatio mea, expectatio mea,
refugium meum, auxilium meum, refrigerium meum, patientia
mea, protectio mea, responsio mea, locutio mea, meditatio mea,
operatio mea. thesaurus meus, in quo solo fixa & firma, & in-
mobiliter radicata sit semper mens mea, & cor meum, Amen.

Bonav. l. i.
Stimuli.

Praxis alia
pro Sacro.

ALIA Praxis erit, considerare sacerdotem ut Christi per-
sonam representantem; Primò, tonsurâ, scilicet illius cor-
nam; Secundò, amictu, velamè oculorum Christi; Tertio; all-
illud foriam vestem Herodis; Quarto, cingulo, vincula eju-
Quinto; manipulo vincula manuum; Sextò, stolâ, funes qu-
bus tractus fuit; Septimò casulâ, vestem purpuream; Octav-
cruce in pectore ac humeris, Christi crucem; Nonò, calice, d-
lores passionis; Decimò, corporali, sindonem quâ involut-
fuit Dominus.

Alia praxis
constans me-
moria Pas-
sionis Dom.

Alia, considerare Missæ ceremonias, eisque vitæ & passio-
Christi memoriam renouare. Tu itaque, si libet, Primò, cum sa-
cerdote, priusquam ab altari descendat, fidem ac puram inte-
ntioem

onem exerce; deinde ipso stante ad pedem altaris representati
 bi Christum orantem in monte Oliveti, sanguinemque su-
 antem pro peccatis tuis, ac de iis conterere. Deinde ad oscu-
 lum altaris, memora osculum Judæ: ad introitum, quod in
 omo Annæ passus est IESVS: dum itur ad medium altaris, de-
 uctionem ad Caipham: ad *Kyrie eleison* negationis Petri: ad
 ollectam, accusationes: ad Epistolam, concilium in domo
 aiphæ, & Christi condemnationem: ad Euangelium quod
 Septemtrione legitur, deductionem ad Pilatum gentilem,
 usque interrogationes: ad *Credo*, populi clamores: ad *Dom-
 nus vobiscum*, Pilatum ad populum loquentem: dum aqua & vi-
 am petitur & offertur, te tuaque omnia Deo offer, ac cogita
 iissionem ad Herodem & reditum ab eo: ad lotionem me-
 um, coram Pilato accusationem: ad *Orate Fratres*, & secretas
 rationes, Barabbæ postulationem: ad prætationem & Cano-
 em, recordare Iudaicarum vocum, *Tolle, tolle, crucifige eum*, &
 agellationis & coronationis Domini tui: ad elevationem,
 omodo Pilatus ostenderit eum populo: ad cruces aliquot,
 cum silentio orat Sacerdos, bajulationem crucis, & crucifi-
 onem intuere: ad *Omnis honor*, crucis elevationem: ad *Pater
 ster*, ejusque septem petitiones septem verba Christi com-
 ora: ad *Pax Domini*, &c. mortem IESV: ad *Agnus Dei*, militum
 onfessionem: ad *Domine non sum dignus*, apertionem lateris, &
 opositionem de cruce: ad communionem, sepulturam: per pri-
 um *Domnus vobiscum*, post eam, significatur resurrectio &
 oparationes ac documenta: per *Ite Missa est*, ascensio Christi:
 er benedictionem, missio S. Spiritus, per Euangelium S. Ioan-
 s, prædicatio Apostolorum hæc commemorans pro singulis
 ratias age & dic: Credo tibi, & in te spero & te toto corde
 ligo, Deus meus & omnia.

Finitâ Missâ si communicare velis, rursus contritionem ex-
 ta ad *Confiteor*, ante communionis distributionem; fidem
 em, spem & charitatem, quarum actus, ut dixi, toto decursu
 asionis exercere diligenter ac discretè potes. In communi-
 e, affectibus amoris & resignationis instâ, Christumque ani-
 a: ulnis complectere, ac propone seriam vitæ emendatio-
 em, coram ipso & curiâ illius universâ.

Alii dividunt vitam Domini in tres partes, & gratiosam me-
 orant usque ad Canonem, pœnosam ejusque passionem us-
 ue ad communionem, gloriosam ab eâ usque ad finem. Quis-
 re id sequi poterit, quod spiritus eum unctio docebit.

Hoc autem modo; ad confessionem memento lapsus Ada-
 i, tuaque peccata detestare: ad altaris osculum, Incarnatio-
 s Christi: ad introitum & *Kyrie eleison*, desiderii SS. Patrum:

ad *Gloria*, considera Christum natum: ad *Dominus vobiscum* Magorum adorationem: ad Euangelium & Symbolum, Christi prædicationem: ad *Dominus vobiscum*, miracula Christi: *Offertorium*, Christi oblationem; & tu te pariter offer: ad *Oratio fratres*, quomodo mortem suam aperuerit discipulis: ad præfationem, ingressum in Ierusalem: ad Canonem, orationem in hereto, tormenta, & bajulationem crucis: ad elevationem Hostie Christi crucis exaltationem: ad calicem, effusionem sanguinis depositio Hostiæ, & calicis, depositionem de cruce notat: *emento*, descensum in limbum. hic pro mortuis ora, & vel moriturus proposita renova: ad *Pater noster*, considera dolor & orationem B. Virginis stantis juxta crucem: ad *Agnus Dei* communionem, Christi sepulturam: ad cætera, resurrectionis apparitiones: atque ad extremam benedictionem, ascensionem. Post singula gratias age, & dic Credo tibi, & in te spero & toto corde te diligo Deus meus & omnia.

Dignatus es, ut supr. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Deut. 4.

Non est alia natio tam grandis, quæ habeat Deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster adest cunctis obsecrationibus nostris.

Psal. 100.

Memoriam fecit mirabilium suorum, misericors & miserator Dominus; escam dedit timentibus se.

Isaia 66.

Quis audivit umquam tale, & quis vidit huic simile?

Ecclesia.

O sacrum convivium, in quo Christus sumitur, recolitur memoria passionis ejus, mens impletur gratia, & futura gloria nobis pignus datur!

Zach. 9.

Quid est bonum ejus, & quid pulcrum ejus, nisi frumentum ærorum, & vinum germinans virgines?

CAPVT X.

Peregrinatio cum Christo patiente, sive exercitium de Passione Domini: quo ad amoris affectum homo disponitur.

Psal. 100.

ANIMA. O benignissime IESU, Salvator mi, & desiderium animæ meæ! O qualem mihi memoriam fecisti mirabilium tuorum, misericors & miserator Domine, amoris inquam & charitatis tuæ immensæ & ineffabilis erga me! O quàm mirabilis facta est scientia tua ex me! Confortata est, & non potero

Psal. 138.

Abacuc. 3.

en. Audivi, ecce, Domine, auditum tuum, & timui; & consideravi opera tua hæc, & expavi: mirabilia, inquam, opera tua, & anima mea cognoscet nimis; mirabilia prodigia quæ posuisti super terram, mirabilia testimonia tua, testimonia magnitudinis amoris tui. ideo desiderat hæc scrutari anima mea. Scrutetur alius mirabilia majestatis tuæ, & videat ne opprimatur à gloriâ, tibi verò da, ut affectu magno scruter & amplectar opprobria & dolores tuos, neque enim cupio quicquam scire nisi IESVM meum, & hunc crucifixum, aut in me fieri quàm beneplacitum tuum.

CHRISTVS. Pone me, fili mi, ut signaculum super brachium tuum, ut signaculum super brachium tuum, & recedare paupertatis meæ, absinthii & fellis, & laborum & dolorum quos suscepi infinitâ charitate, velut pro te solo.

ANIMA. Pro me, tu Deus meus, Deus meus! Credo Domine, & in te spero, & toto corde te diligo. Adhæret lingua mea faucibus meis, si non meminero tui, & caritatis tuæ quam sic commendasti nobis. O quàm tristis est ut mors dilectio tua, quàm dura sicut infernalis æmulatio! Lampades ejus lampades ignis atque immarum. aquæ multæ tribulationum non potuerunt tuam, ô IESV, extinguere erga me charitatem, necamina peccatorum meorum obruent illam. & potest fieri ut aliquando tui me capiat oblivio, qui in splendoribus Sanctorum in gloriâ tuâ æternâ recordaris es nominis mei, cùm mei ipse immemor essem, & vocasti me nomine meo, tu qui es spes mea, salus mea, vita mea? *Aspira, ut sup. pag. 7. Hæcine firmâ fide, ibid.*

Videte, & audite omnes, & enarrabo vobis qui timetis Deum, quanta fecerit animæ meæ: venite & audite opera Domini, quæ posuit prodigia super terram. Argam, & circuibo civitatem, per vicus & plateas, & argam vestigia pedum tuorum: & deosculabor, & loquar potero lacrymis meis rigabo, & complectar te deside-

*Psalm. 45.**Thren. 3.**Cant. 8.**Psalm. 65.**Psalm. 46.**Cant. 3.*

desiderium collium æternorum. Ecce à summo est egressio tua, ut me ovem perditam quæreret, & cursus meus erit usque ad summum ejus; sequar te quocumque ieris, cum mihi dignatus fueris dicere mihi tu infinitam misericordiam tuam, Veni, & sequere me.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

De institutione Ven. Eucharistiæ.

Cant. 2.

CHRISTVS. Surge, propera, amica mea, specula mea, & veni, columba mea in foraminibus petreæ cavernæ maceræ, vide ut dereliquerim pro te domum Patris mei, & factus sim pro te sicut colonus in terra & viator declinans ad manendum.

Ierem. 14.

ANIMA. O utinam, ô utinam magnificasses, Domine, facere nobiscum Pastor animarum nostrarum, & non dereliqueret nos in hæc vastam solitudine.

Ioan. 14.

Matth. 28.

CHRISTVS. Non vos reliqui orphanos: dixi vobis, Vado & venio ad vos; & ecce ego vobiscum esse vobis in Eucharistiâ usque ad consummationem sæculi. Cuiusque triennio toto ego Unigenitus in sinu Patris erectus absconditus à constitutione mundi, cum prætransissem bene faciendo, & sanando omnes, potius opere & sermone, & viderem tempus esse ut revertere ad Patrem; tibi dedi corpus & sanguinem in cibum & potum, ut epularetis in conspectu meo semper, & immortale esset tibi mortis & passionis meæ, immo ut cum essem omnibus diebus. *Hic fidei affectui vel amicitie indulge, vel dic Credo tibi, ut sup. pag. 7.*

Psal. 25.

ANIMA. O qualem posuisti in conspectu meo misericordiam adversus eos qui tribulant me!

Psal. 77.

CHRISTVS. Et hanc paravi, & feci convivium pinguum, convivium vindemiæ omnibus populis, & panem cæli dedi, & panem Angelorum, cum dixerint inimici mei, & qui custodiebant animam meam, collium fecerunt in unum, dicentes, Deus dereliquit eum, persequimini & comprehendite eum; cum mortui

Isaia 25.

Psal. 70.

mi

iparent, ego arborem vitæ illis & tibi nomina-
 dedi. Credis hoc? & cùm venissem, ô filia Sion,
 tuus tibi justus & Salvator, ipse pauper, & ascen- *Zachar. 9.*
 des super asinam & pullum filium asinæ, dixisti, Ve-
 ni (ut fratres Ioseph) venite, occidamus eum. Ecce ut
 s enutrivi carne & sanguine meo, ipsi autem spre- *Cant. 5.*
 vent me: ego verò iis dixi, Venite jam, & comedite *Hac medi-*
 em meum, & bibite vinum quod miscui vobis: & *tatio est tra-*
 vite, & quare moriemini domus Israël? *ctim legēda.*

Iaccine vera, ut sup. pag. 7.

ANIMA. *Obstupefcite cali super hoc, & porta ejus consola-* *Admiratio.*
ni vehementer. Confitemini Domino, quoniã bonus, quoniam *Ierem. 2.*
oculum misericordia ejus. Dicat nunc Israël, quoniam bo- *Pfalm. 117.*
ni, quoniam in seculum misericordia ejus. Dicite Deo quàm *Laus, &*
teibilia sũnt opera tua, Domine, in multitudine virtutis tua *gratiarum*
ntientur tibi inimici tui. O verè misericors & miserator *actio.*
Dninus, patiens, & multùm misericors, Suavis Dominus uni- *Pfalm. 114.*
versis, & miserationis tuæ supra omnia opera tua. Quis sicut *Pfalm. 111.*
Dninus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in
ca & in terrâ? Confitebor tibi, Domine, quia terribiliter ma- *Pfalm. 138.*
gnificatus es, & mirabiliter ex immensâ charitate minoratus *Actus fidei.*
er propter me. Mirabilia opera tua, & anima mea cognoscet ni-
m. Credo, Domine, credo, adjuva incredulitatem meam: certè
monia tua incredibilia facta sunt nimis propter immensam
eritatem tuam, propter hanc enim fecisti hac omnia pro me,
ut si solus essem, & indignissima pati dignatus es. Non est alia
ratio tam grandis, qua habeat deos appropinquantés sibi, sicut *Deut. 4.*
Deus ades cunctis obsecrationibus nostris. Multa enim fecisti
Domine, mirabilia tua, & cogitationibus tuis non est qui si- *Pfalm. 39:*
lis sit tibi.

Propter hoc latatum est cor meum, & exultavit lingua mea, *Actus spei.*
 caro mea requiescet in spe, quoniam in te eripiar à tentatio- *Pfalm. 25.*
 hâc vel illâ N. & in Deo meo transgrediar murum imperfe-
 onum N. & tribulationum mearum. Prosequar inimicos *Pfalm. 17.*
 os, & comprehendam illos, & non convertar donec deficiant, *Ibidem.*
 ia tu es misericordia mea, & refugium meum, susceptor *Pfalm. 143.*
 meus,

Actus Chritatis. meus, & liberator meus. Tuus, tuus sum ego, opus manuum tuarum, tanto precio sanguinis tui emptus & redemptus. cuius esse potero, amantissime IESV, nisi tuus? tu es enim fortitudo mea, & firmamentum meum, & refugium unicum meum diligo ex toto corde meo, & ex totâ animâ meâ, atque ex viribus meis. O quàm bonus Israël Deus his, qui recto sunt corde.

Pfalm. 72.
Pfalm. 30. Quàm magna multitudo dulcedinis tuæ, quam abscondisti mentibus & diligentibus te! Potes hic affectum amoris proqui.

Isaiâ 5. CHRISTVS. Nunc ergo habitatores Ierusalem, & viri Iudicite inter me & vineam meam, quid est quod ultra defacere vineam meam, & non feci? & quid tibi debui facere, & non feci?

Pfalm. 4. ANIMA. Nihil, Domine, sed secundùm nomen tuum, Deus sic & laus tua in fines terra, iustitiâ plena est dextera tua, quæ magnificata sunt opera tua, Domine! nimis profunda facta sunt cogitationes tuæ. Verè melior est misericordia tua super vitlabia mea laudabunt te, sic benedicant te in vitâ meâ, & inmine tuo levabo manus meas: ecce enim iuravi, & statui castidire iudicia iustitiæ tuæ. Tuus enim sum ego, tuus sum ego; salme fac, quoniam mandata tua exquisivi. Fac de me secundum divinum beneplacitum tuum in tempore & in eternitate, peratum cor meum, Deus, paratum cor meum, etiam animameam ponere pro te per gratiam tuam & pro fratribus meis, tecum opprobrium & miseriam expectare & amplecti: ut cognoscant omnes & diligant te, & audiant vocem tuam, ô Paterbone, qui animam tuam posuisti pro ovibus tuis, & peccatoribus, quorum primus ego sum. Erravi enim sicut ovis quæ perierat, sed quesisti servum tuum, & portasti sic in humeris tuis, & quomodo unquam oblivisci potero tanti amoris: & dignationis tue. Quomodo tu illius erga me oblivisci poteris? & despiciere proicere me à facie tua? In te Domine speravi, non confundar aeternum. Amen.

Pfalm. 91. ANIMA. Nihil, Domine, sed secundùm nomen tuum, Deus sic & laus tua in fines terra, iustitiâ plena est dextera tua, quæ magnificata sunt opera tua, Domine! nimis profunda facta sunt cogitationes tuæ. Verè melior est misericordia tua super vitlabia mea laudabunt te, sic benedicant te in vitâ meâ, & inmine tuo levabo manus meas: ecce enim iuravi, & statui castidire iudicia iustitiæ tuæ. Tuus enim sum ego, tuus sum ego; salme fac, quoniam mandata tua exquisivi. Fac de me secundum divinum beneplacitum tuum in tempore & in eternitate, peratum cor meum, Deus, paratum cor meum, etiam animameam ponere pro te per gratiam tuam & pro fratribus meis, tecum opprobrium & miseriam expectare & amplecti: ut cognoscant omnes & diligant te, & audiant vocem tuam, ô Paterbone, qui animam tuam posuisti pro ovibus tuis, & peccatoribus, quorum primus ego sum. Erravi enim sicut ovis quæ perierat, sed quesisti servum tuum, & portasti sic in humeris tuis, & quomodo unquam oblivisci potero tanti amoris: & dignationis tue. Quomodo tu illius erga me oblivisci poteris? & despiciere proicere me à facie tua? In te Domine speravi, non confundar aeternum. Amen.

Actus Resignationis.

Actus Zeli.

Pfalm. 116. ANIMA. Nihil, Domine, sed secundùm nomen tuum, Deus sic & laus tua in fines terra, iustitiâ plena est dextera tua, quæ magnificata sunt opera tua, Domine! nimis profunda facta sunt cogitationes tuæ. Verè melior est misericordia tua super vitlabia mea laudabunt te, sic benedicant te in vitâ meâ, & inmine tuo levabo manus meas: ecce enim iuravi, & statui castidire iudicia iustitiæ tuæ. Tuus enim sum ego, tuus sum ego; salme fac, quoniam mandata tua exquisivi. Fac de me secundum divinum beneplacitum tuum in tempore & in eternitate, peratum cor meum, Deus, paratum cor meum, etiam animameam ponere pro te per gratiam tuam & pro fratribus meis, tecum opprobrium & miseriam expectare & amplecti: ut cognoscant omnes & diligant te, & audiant vocem tuam, ô Paterbone, qui animam tuam posuisti pro ovibus tuis, & peccatoribus, quorum primus ego sum. Erravi enim sicut ovis quæ perierat, sed quesisti servum tuum, & portasti sic in humeris tuis, & quomodo unquam oblivisci potero tanti amoris: & dignationis tue. Quomodo tu illius erga me oblivisci poteris? & despiciere proicere me à facie tua? In te Domine speravi, non confundar aeternum. Amen.

De Oratione Christi in horto.

ANIMA. Egrediar nunc, ibi plorans & silentio contabor IESVM in hortum olivarum, quia misericordia Domini plena est terra: quid dico hortum olivarum? montem myrrhæ & collem thuris.

CHRISTVS. Sic quidem fuit mihi, sed messui myrram meam cum aromatibus meis, & torcular calcavi *Cant. 5.*
 sus & expressi misericordiam tibi in iustitia mea; cor *Psal. 34.*
 eum conturbatum fuit in me, & formido mortis cecidit super me; repleta est malis anima mea; & vita mea *Psal. 87.*
 inferno appropinquavit. Oravi itaque ad Patrem pro-
 rs in terrâ, & humiliavi animam meam pro eo, quòd
 homo exaltârat, & dixi tactus dolore intrinsecus, Pa- *Matth. 26.*
 t, si fieri potest, transeat à me calix iste; verumtamen
 n sicut ego volo, sed sicut tu. Sustinui verò tunc qui *Psal. 68.*
 hul contristaretur, & non fuit, qui consolaretur, &
 n inveni: nec poterant Discipuli vel unâ horâ vigila-
 mecum. lacrymæ meæ erant in maxillis meis, & su-
 pt unoquoque, ut in Ioseph figuratum fuerat, solus *Gen. 37.*
 pravi super interfectos populi mei, & super te N. no-
 rinatim, quia fera pessima devoraverat te fili mi, & in-
 labat infernus aperiens os suum ex tunc, uti & modo
 absorberet te æternùm. *Credo Domine, & in te spero, &*
in corde te diligo.

Haccine vera, ut sup. p. 7. vel Fidem exerce.

ANIMA. Verè languores nostros tulisti, bone IESV, & dolores nostros portasti, ô Redemptor animarum nostrarum. Accedam igitur cum fiducia ad thronum gratie, ut misericordiam consequar & inveniam gratiam in oculis tuis. O quàm amarum calicem, quam amarum cuius fæx non est exinanita, tibi propinârunt peccata nostra!

CHRISTVS. Et ego tamen eum utrâque manu accipi de manu Patris mei, & desiderio desideravi bibere eum ut solarer te & sanarem, atque eum haberem ego

3. Reg. 4.
Offer te Deo
uti IESVS.

Psalm. 22.

Contempla-
re IESVM
orantem

verus Salomon, & pacificus Rex sapientiam multa
nimis, & latitudinem cordis, quasi arenam quæ est
littore maris; omnem arenam, id est peccata mundi
in corde meo & dolore meo expiavi, & ideò sicut
qua effusus sum, & dispersa sunt omnia ossa mea,
factum est cor meum tanquam cera liquefcens in ni-
dio ventris mei, aruit tanquam testa virtus mea.

ANIMA. O gaudium Angelorum! ô abyssus dolo-
rum! & potest fieri, ut dicas adhuc, delicias tibi es
cum filiis hominum, qui tales contra te scripserunt
magnitudines? Video madere terram, quæ maledicta
fuerat cum esset primus Adam in horto voluptatis,
rubere video sanguine unigeniti filii Dei in horto ol-
ivarum & doloris. Hic perge in amoris affectu & gra-
titudinis & compassionis.

CHRISTVS. Terra, ne operias sanguinem meum, se-
mi Pater vox sanguinis mei clamet ad te. Pater miser-
cordiarum, de terrâ pro ovibus meis, & pro hoc N. q
hæc legit, pro quo te cum lacrymis oravi, & exauditi
sum scio pro reverentiâ meâ, ac consolatus me es per
Angelum tuum, cujus solatium minoratus non respu-
it ut docerem te, fili mi vias meas, vias humilitatis, pa-
tientię & charitatis. Post hæc verò, ut cognosceret
mundus, quia diligo Patrem, & sicut mandatum d-
derat mihi Pater, sic facerem, dixi discipulis, Surgite
eamus hinc; & exultavi ut gigas ad currendam viam;
Iudæ osculum alteri Achitophel non negavi: & potius
quam Malcho persecutori aurem ac cæteris quasi ex
animatis verbo vitam reddidissem, spectantibus infir-
tis propè Angelorum legionibus tradidi pro te ex in-
nitâ charitate in mortem animam meam; & homo pa-
cis meæ, qui edebat panes meos, magnificavit super me
supplantationem.

ANIMA. Et ego non me tradam tibi, cujus totum
minibus totus, totus sum? an resistam ultra tibi, & con-
culo tradam te concupiscentiis meis hostibus, tuis

Patientia
IESV.

Psalm. 18.

Psalm. 40.

eis, tantâ benignitate & beneficijs præventus! O ardentissima charitas! ô quàm suaviter uris! quàm forter trahis nos in funiculis Adæ & charitatis! *Obstupescite*, &c. ut suprà. Compassionem, contritionem hâc urge si voles exercere aut Amorem.

De Christi ad Annam deductione.

ANIMA. Iam verò quò te clementissime IESV duxerunt & reduxerunt peccata meâ Messiam suum, expectationem; & Regem sæculorum, desiderium collium æternorum, te Principem pacis, Pontificem innocentem, sanctum & impollutum Agnum absque macula? Quò te duxerunt vel traxerunt potius?

CHRISTVS. Ad Annam primùm, atque ibi steti vereus, Deus tuus, & Dominus & Pater tuus, ut tu ab æternis supplicijs liberareris: steti, ut sedere possis cum principibus populi mei: & dedi percutienti me maxillam, & saturatus sum opprobrijs, ut satiareris cùm apparebit tibi gloria mea, & inebriareris ab ubertate donis meæ. *Adspira*, ut sup. p. 8. *Haccine firmâ*, &c.

ANIMA. O agne mitissime, jam scimus cujus spiritus esse debeamus. Elias Propheta tuus ignem de cælo descendere fecit, ut perderet adversarios suos: quod etiam Discipuli tui antea fieri justum putarunt: sed necdum perfectè à te didicerant, mites esse, & humiles corde. O quàm suavis est, Domine, spiritus tuus! non red pro bono malum, sed vincit in bono malum; sapientiam non vincit malitia. In te Deo meo salutare num, & gloria mea, Deus auxilii mei, & spes mea in Deo est.

CHRISTVS. Disce igitur, fili, cùm sis pulvis & cinis non verbo moveri, non maledicere cùm malediceris, non pateris non comminari, quando opprobrium opprobit & expectavit cor meum & miseriam. Quid retribuies mihi pro his qui vix moneri potes, qui me, & præcepta majorum ac mea, trahis ad iudices, &

O quàm benignus est IESVS.

Thren. 5.

*4. Reg. 1.
Mansuetudo. IESV.
Matt. 11.*

Psalin. 61.

*Humilitatẽ
Christus nobis commẽdit.*

Num. 16.
4. Reg. 2.
examinas ad mundi leges, & tribunalia propriæ exiftimationis? Poteram verbo ulcisci, & delere ob hoc finis uniuersum orbem: vel, sicut Moyses, efficere terra dehisceret; vel, sicut Elizæus, ut omnes discernerentur; sed ego cum gaudio sustinui amore tui, meque Deo Patri meo insuper ad omnia tormenta obtuli; desiderio desideravi indui confusione sicut diploid & tunc, fili mi, velles ultra honorificè tractari, habere amari, privilegia vendicare.

Isaia 53.
ANIMA. Omnes nos quasi oves erravimus, & unusquisque in viam suam declinavit, & posuit in te Dominus iniquitatem omnium nostrum, seruorum in delium in filium, in quo sibi benè complacuit. Compassionis, Amoris, & Gratitude affectum prosequere. *Obstupescite, &c.*

De CHRISTI apud Caipham accusatione, & illusionē.

ANIMA. Video, video, & exitus aquarum deduxerunt oculi mei, etenim rursus tractum an ductum cerno, ab Anna ad Caipham Principem Sacerdotum, an forsitan, quia habebat legem, quia prophetavit? Pontifex anni illius benignius exciperet te Salvator meum?

3. Reg. 21.
Pf. 108.
Psal. 37.
CHRISTVS. Immò ipsi cum majoribus circumderunt me sicut apes, exarserunt sicut ignis in spinis, velut olim Naboth falsi testes, ita me circumvenerunt. Os peccatoris, & os dolosi super me apertum est; locuti sunt adversum me linguâ dolosâ, & sermonibus circumdederunt me. Ego verò factus sum tamquam homo non audiens, & non habens in ore suo redargutiones.

ANIMA. Vbi sumus nos filij Adæ, tam promptè declinandum os nostrum in verba malitiæ, ad excusandas excusationes in peccatis, ut decipiamus ipsam vanitate in idipsum? Nihilne, Domine, excusasti in

ique; quia te accusabant peccata mea. Eheu! quam
rè prædixit Propheta tuus, Ego redemi eos, & ipsi lo- *Osea 7.*
ti sunt contra me mendacia! Credo tibi, ut sup. pag. 7.

CHRISTVS. Immò verò qui tenebant me, expuerunt *Mat. 26.*
faciem meam, & velaverunt eam. *Luc. 22.*

ANIMA. In tuam faciem, in quam desiderant Angeli *1. Pet. 4.*
ospicere, quam exquirunt omnes animæ sponsæ tuæ,
tam ubi ostenderis mihi, beata & salva ero. Audio e- *Pf. 79.*
m dicentem: Ostende faciem tuam, & salvi erimus.

CHRISTVS. Alij autem mihi Regi immortalis coram *Mat. 16.*
ria mea assistente & spectante palmas dederunt, &
Sampsoni Philistiim mihi illusere. Ego verò corpus *Isaia 50.*
meum dedi percutientibus, neque faciem meam averti
a increpantibus & cõspuentibus in me, ut tu me imi-
teris & amares: & hoc negare mihi poteris, fili mi?
Signationem exerce, ut sup. & Amorem Posthæc falsas at-
terunt accusationes multas, & cùm defecissent scru-
tantes scrutinio, clamaverunt, Reus est mortis. Et hæc
est mihi merces laborum meorũ, qui veneram è thro-
no regni mei, ex ardentissimo amore ut vitam haberet,
& abundantius haberent oves quæ perierant domus
Iaël, & tu viveres & sincerè amares me.

ANIMA. Hæccine vera sunt, Deus meus, Christe *Pf. 6.*
sv? eheu, eheu! laboravi in gemitu meo, lavabo per
agulas noctes lectum meum, lacrymis meis stratum
meum rigabo. O Domine, ante te est omne desiderium *Pf. 37.*
meum, & gemitus meus non est, non est à te abscondi-
tus. Utinam te numquam offendissem! utinam toto
corde amassem te, qui sic me dilexisti! O quam video
meritò, meritò exclamavit Propheta tuus, Domine Is-
aia 53.
a. Quis credidit auditui nostro? & brachium Domini
mihi revelatũ est? non est species tibi, neque decor: vidi-
mus eum, & non erat ad spectus, & desideravimus eum
& spectũ & novissimum virorum, virum dolorum, &
sententiam infirmitatem; & nos putavimus eũ quasi lepro-
sum, & percussũ à Deo, & humiliatum. Tu autem vul-

neratus es propter iniquitates nostras, & attritus propter scelera nostra: disciplina pacis nostræ super te, & dolore tuo sanati sumus. Sed num fortè solatio hîc fuerunt Discipuli, qui parati tecum fuerant in mortē ire

Iob 19.

CHRISTVS. Imò abominati sunt me quondam consiliarij mei, & quem maximè diligebam, & cui clavum regni mei dederam, ac principatum, averfatus est me

Luc. 9.

inquilini domus meæ sicut alienum habuerunt me, quasi peregrinus fui in oculis eorum. Et tu post hæc rubesces etiam te profiteri Christianum; & pudel non esse cum impudente impudentem?

Thren. 5.

ANIMA. Verè repletus es amaritudinibus, & iribriatus es absinthio, *Compassionem & gratitudinem exere*, vel dic: *Obstupescite*, &c.

De Christi apud Pilatum accusatione.

Pf. 63.

Pf. 108.

CHRISTVS. His omnibus satiari non poterat improbitas, sed adducunt me à Caiphâ in prætorium, mox apud Pilatum exacuerunt ut gladium linguas suas, locuti sunt adversum me linguâ dolosâ, & sermonibus odij circumdederunt me, & expugnaverunt me gratis.

Pf. 37.

Thren. 3.

Ego autem tamquam surdus non audibam, & sicut mutus non aperiens os suum, atque in ad Herodem missus sum, & factus sum in derisum omni populo, canticum eorum totâ die.

Act. 10.

Marci 7.

Genes. 27.

ANIMA. Et nōne pertransisti, ô IESV, ô bonitas finita; benefaciendo & sanando omnes? nōne tibi clamarum scio: Omnia benè fecit, cæcos fecit videre, & mutos loqui? In quo ergo accusare te poterant? Domine mi, me accusabant in te, tu innocens iactas, sed manus, manus sunt Esau: posuit Pater in te iniquitates omnium nostrum: & ideò tanquam agnus non aperis os tuum, & indutus es sicut diploide confusione meâ. O Domine, quid retribuam tibi? do super te, doleo amantissime IESV.

Ierem. 27.

IESVS. Stabam ego coram Præsidente, ego stabam: debat ille; interrogabat, ego verò placidè respon-

Im. Clamabant illi ad quos veneram: invenimus hinc subvertentem gentem nostram, & prohibentem buta dare Cæsari.

ANIMA. Hæccine sequuntur acclamationes illas: Benedictus qui venit in nomine Domini? sic te Dominum & Creatorem mundi, mundus honorat, & ego pro eo meliora sperabo? Dicebas Pilato superbè interroganti, an Rex esses. Regnum meum non est de hoc mundo, tamen te in hoc natum, & cùm omnis qui est in veritate audiat vocem tuam, absit ut ego te non auctorem, absit, ut velim de hoc mundo esse regnum meum, ut quicquam ex eo concupiscam. Abrenuntio carni, mundo & diabolo, & adhæreo tibi, innocentissime Domine, quem cùm video tacere, etsi olim pro Magdalena & adulterâ loquerere, non declinabo ultra os meum in verba malitiæ ad excusandas excusationes in peccatis. *Contritionem vel Compassionem excita*, ut sup.

Pf. 149.

De illusionem apud Herodem.

IESVS. Cùm autem perstarent Sacerdotes accusantes me, & dicentes: Commovit populum incipiens à Galilea, ut Herodi gratum fieret, missus sum vinc-tus & traditus ad illum concursu magno, insultatione & exprobratione summâ.

ANIMA. Hæccine pro me passus, & toties illusus? Commovisti tu populum, princeps pacis? ita commovisti terram mentis meæ, & conturbasti eam, sana, obsecro, mi bone IESU, contritiones ejus, quia commotus est. O quàm admirabile est nomen tuum in universa terrâ! ô quanta mutatio dexteræ excelsi! quando tu dignaris commovere cor nostrum. Sed quid Herodes, te viso, quod toties optârat, ô Sapiencia æterna.

IESVS. Sperabat ille à me signum videre, sed silètio omnium curiostatem ejus, & mundi Principibus non valandum esse, docui te exemplo meo. Ille verò mihi

illuſit cum exercitu, & remiſit ad Pilatum indutu
veſte albâ.

Matth. 11.

Apo. 22.

Rom. 8.

Coloſſ. 2.

HOMO. O quàm diverſum eſt iudicium mundi,
tuum! Quid, bone, IESV, elegiſti in hoc mundo, ô æt
na Sapientia? an gloriam? nequaquam, ſed igno
niam. Samaritanus, dæmonium habens, vorax, & p
tator vini habitus fuiſti: Quis mihi tribuat etiam e
gam contumeliam pati & deſpici pro te, & lavem
ſtolam meam in ſanguine tuo ut ſimplicitate mun
quidem deſpectus ſim, ſed à te dilectus, & confort
imagini tuæ. Obſtupro, obſtupro, ô Redemptor mi
quo theſauri ſapientiæ & ſcientiæ reconditi erant; t
files in hac cauſſa coram Rege & aula ejus, & pate
ſtultum te haberi? & homo de ſcientia inflatur? Idcir
ego plorans, & oculus meus deducens aquas. Vi
Domine, & conſidera, quoniam factus ſum vilis, n
refrænans linguam meam, & quærens ſapè glori
meam. Nonne magna mea gloria ſequi te Domine
regem meum? Vide, Domine, afflictionem meam, q
niam erectus eſt inimicus meus.

Pſal. 4.

Pſ. 68.

CHRISTVS. Obmutui, & filii etiam à bonis; qu
do adſtiterunt Reges adverſum me, & principes c
venerunt in unum: quæſivi qui ſimul contriſtaretu
non fuit; conſolantem me quæſivi, & non inveni, t
me, filii mi, ſolari cupis, & me imitari? *Amoris hic ex
& imitationis deſiderium.* ut ſup. Obſtuproſcite, &c.

*Dereditu CHRISTI ad Pilatum, & flagell
tione & coronatione.*

ANIMA. Remiſſus es, Domine, ab Herodè ad I
tum, & convenerunt rurſum omnes inimici tui, A
mitiſſime, ſitientes velut rabidi canes ſanguinè tu
cheu! quas accuſationes, quæ attulerunt improperi
tacente te amore mei, atque ita auctorem vitæ poſt
ſuerunt homicidæ, & Barrabbam poſtularunt, & fa
es, ô Deus, ô Rex Angelorum noviſſimus viror
No

unc scio verè, quia maximi sceleris reus ero, si ubi tu
 , Deus, humilias, ego homo & vermis, & vapor me
 caltaverò, si me umquam contemptum, neglectum,
 & derisum doluero, de ullo questus fuero; éstne enim
 major servus vilissimus Domino suo?

CHRISTVS. Ego pro te factus sum sicut vermis, & *Psal. 21.*
 non homo, opprobrium hominum, & abjectio plebis,
 nam neque híc stetit benignitas & charitas mea; sed
 vox permittente me nudatum flagellârunt coram in-
 grâ cohorte: & à planta pedis usque ad verticem ca-
 pitis non fuit in me sanitas, & coronarunt me spineâ *Isaia 1.*
 coronâ, & purpurâ illuserunt mihi: ac spectaculum fa-
 ctus sum omnibus inimicis meis, & toti curiæ cælesti
 & stupenti, & miranti, quod pro te tam indigna tam
 vana paterer ex immensa mea charitate.

ANIMA. Tu nudus fuisti propter me, bone IESV, ve-
 ritas alter Noë ebrius amore; tu qui tegis omnia, qui ve-
 ris fœnum ag i (id est, omnem carnem) quod hodie
 est, & cras in clibanum mittitur, qui stola gloriæ induis
 electos tuos, cujus omnes domestici vestiti sunt dupli-
 bus, & quorsum, Domine? nempe ut induar te, Do-
 mine, IESV Christe, & tuis vestimentis, loricâ fidei, ga-
 lliâ salutis, veste nuptiali, id est, charitate tuâ, & non eru-
 escam te, neque legem tuam in omni vitâ meâ.

CHRISTVS. Cùm verò sic rabiem suam in me exe-
 cissent, indutum & illusum purpurâ, ligatum, ac coro-
 natum, sanguine undique coopertum, adductus sum à
 Pilato foras, qui exclamavit: Ecce homo. illi verò mox
 me aspexerunt, averterunt faciem suam, & crucifixe-
 runt me labiis suis.

ANIMA. Quis dabit capiti meo aquam, & oculis
 meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte su-
 per te, ô Redemptor mi? verè enim populus iste absin-
 thio cibavit te, & potum dedit tibi aquam fellis, & dila-
 verunt super te os suum. Dixerunt, Euge, euge vide- *Psal. 34.*
 runt oculi nostri.

Cant. 3°

Egredimini filiæ Sion, & videte Regem vestrum Solomonem in diademate, quo coronavit eum mater sua.

1 Pet. 3.

Aspicite sponsum, sponsum verè sanguinum; aspici-
eum in quem desiderant Angeli prospicere. *Exerce te in
compassione & amore.*

Ps. 43.

CHRISTVS. Totâ die verecundia mea contra me
est, & confusio faciei meæ cooperuit me, à voce expo-
brantis & obloquentis, à facie inimici & persecutis.

Jerem. 1.

Subfannaverunt me subsannatione, & frenduerunt su-
per me dentibus suis. O vos omnes, qui transitis pe-
viam, attendite & videte si est dolor similis sicut dolo-

Jerem. 22

meus. Facta est mihi hereditas mea quasi leo in silva
dedit contra me vocem, & condemnavit me populu-
meus; dereliquerunt me fontem aquæ vivæ, me vitam
suam, & fecerunt fœdus cum morte, & pepigerunt pa-
ctum cum inferno, *Obstupefcite, &c.*

De bajulatione crucis, & crueifixione.

ANIMA. O IESV, sicut aqua effusus es, & factum est
cor tuum tanquam cera liquefcens, ô fons aquarum vi-
ventium. Iam exhaustum te video doloribus, & vul-
neratum toto corpore propter iniquitates meas, undi-
que undique fluunt rivi sanguinis tui, quomodo pote-
ris, amantissime IESV, portare crucem longâ ac difficil-
viâ? tam gravem & longam, & iniquitates omnium no-
strûm? verè enim languores nostros tulisti, & dolore
nostros ipse portasti.

Lucæ 12.

Ps. 118.

Ps. 119.

Ps. 106.

CHRISTVS. Exulto jam ut gigas ad currendam
viam; & baptismo habeo baptizari, & quomodo coar-
ctor donec perficiatur! paratus sum, & non sum turba-
tus, paratus ut copiosa tibi sit redemptio.

Hæcine firmâ fide, ut sup. pag. 8.

Isaie 53.

ANIMA. Confiteantur tibi, Domine, misericordia
tuæ, & mirabilia tua filijs hominum. Quid retribuemus
tibi pro omnibus quæ retribuisti nobis? sicut ovis ad
occisionem ductuses, & quasi agnus coram tondente
se

obmutuisti, & non aperuisti os tuum. *Compassionem*
erce, ut sup.

CHRISTVS. Vide ne aliquando obliviscaris mei Do-
 mini Dei tui, qui sic dilexit te, & lavi in sanguine meo.

ANIMA. Adhæreat lingua mea faucibus meis, si *Pf. 136.*
 non meminero tui, ô IESV Redemptor mi, si introiero
 tabernaculum domus meæ, si dederò somnum o-
 culis meis donec inveniam te, Domine Deus, donec *Pfal. 137.*
 veniam locum tibi, & tabernaculum in medio cor-
 s mei.

CHRISTVS. Quære me dum inveniri possum, invo-
 me dum propè sum: abnega temetipsum, & tolle
 ucem tuam, & sequere me: qui enim non bajulat *Luce 14.*
 ucem suam post me, non potest meus esse discipulus.
eccine vera, ut sup. p. 7. Considera me hîc rursus nu-
 utum in monte Calvariæ, prostratum, crucifixum; vi- *Pfal. 21.*
 ut foderunt manus meas, & pedes meos, & dinu-
 eraverunt ossa mea: ipsi verò consideraverunt & in-
 xerunt me, & deriserunt. Adspice in me, quanta ex *Pfal. 68.*
 aritate offeram me in sacrificium pro te, tu qui scis
 improperium meum, & confusionem meam, & reve-
 ntiam meam.

ANIMA. Heu, Domine IESV, quis dabit capiti meo *Ierem. 7.*
 quam, & oculis meis fontem lacrymarum? Quæ sunt *Zachar. 13.*
 agæ istæ in medio manuum tuarum?

CHRISTVS. His plagatus sum in domo eorum, qui *Isaia 53.*
 ligebant me, & in anima tua: & cum sceleratis repu-
 tus sum.

ANIMA. O quàm indebita miseratio! quàm gratuita
 lectio! quàm inopinata dignatio! quàm stupenda
 ulcedo! quàm invicta mansuetudo! Regem gloriæ
 pro despiciatissimo vermiculo crucifigi! Quis audivit *S. Bernard.*
 inquam tale? aut quis vidit huic simile? Vix enim pro *serm. de qua*
 isto quis moritur: tu pro inimicis, & injustis mortuus *duplici do-*
 e, eligens exulare à cælis, ut nos reportares ad cælos. *bito.*
 Ininde memor ero, quamdiu fuero, laborum & do-
 lorum

lorum quos pertulisti in prædicando; fatigationum, discurrendo; tentationum, in jejunando; vigiliarum in orando; lacrymarum, in compatiendo. Recordabor dolorum tuorum, convitiarum, sputorum, colaphorum, flagrorum, subfannationum, exprobrationum, clavorum, horumque similibus, quæ per te, & super abundantius transierunt. Hæc meditari dixi sapientiam, in his iustitiæ mihi perfectionem constitui, plenitudinem scientiæ divitiis salutis, & copiam meritorum. Hæc me erigunt in adversis, in prosperis reprimunt, inter læta tristiaque vitæ hujus præsentis viâ regiâ incendenti, tutum præbent utrobique ducatum; propter hæc mihi in ore frequenter, in corde semper. Hæc mihi sublimior Philosophia, scire IESVM, & hunc crucifixum. Vulnerasti cor meum, Redemptor mi, vulnerasti cor meum, utinam amore tui mori possim, & vivere tibi. Reliquum enim est, ut qui vivunt, non sibi jam vivant sed tibi, qui pro nobis mortuus es.

*Bern. ser. 43
super Cant.*

O pedes speciosi euangelizantis pacem! decurristi stadium, & hoc tibi bravium retulerunt peccata mea. Domine Deus meus.

O manus beatissimæ, quas aperuisti semper, bone IESV, ut impleres me & omne animal benedictione hæc cæne retribuimus tibi?

O latus preciosum, asylum peccatorum, perfugium afflictorum, delictum Sanctorum! apertum es, ut columbum mihi exuli pateret, apertum es ut columba, qui non invenit ibi requiescat pes ejus, revertatur per te in arcam salutis. & suavissimam quietem. Nam revera tutum firmamque mihi & omnibus infirmis requies, reperitur in vulneribus Salvatoris? Tanto illic securior habitus, quanto ille potentior est ad salvandum; fremit mundus, tremit corpus, diabolus insidiatur; non cado, fundatus supra firmam petram. Peccavi peccatum grande, turbabitur conscientia, sed non perturbabitur; quoniam vulnerum Domini recordabor. Quid enim ta

fficax ad curanda conscientiaē vulnera, nec non ad *Bern. in*
 urgendam mentis aciem, quā Christi vulnerum se- *Cāt. ser. 62.*
 ula meditatio? quid tam ad mortem, quod non Chri-
 ti morte solvatur? Si ergo in mentem venerit tam po-
 ens, tam que efficax medicamentum, nulla jam pos-
 sum morbi malignitate terreri. Fidenter quod ex me
 mihi deest, usurpo mihi ex visceribus Domini, quo-
 iam misericordiaē affluunt, nec desunt foramina, per
 quæ effluant. patet arcanum cordis per foramina cor-
 poris: patet illud magnum pietatis sacramētum; patent *Bern.*
 viscera misericordiaē Dei nostri, in quibus visitavit nos *serm. 61.*
 oriens ex alto.

Ecce os beatissimum, quod positum erat tamquam
 gladius acutus, jam mihi præbet osculum pacis, & ad-
 huc peccata mea dividit inter te & me, & recusabo
 vivere posthac tibi?

O oculi multò plus lucidiores super solem, circum- *Eccli. 23.*
 spicientes omnes vias hominum! quis vos obtenebra-
 vit? respicite me, quæso, quia facti & fracti estis propter
 me; semel aspiciate, & salvus ero. Oculi verè sicut co-
 umbæ, quæ lacte sunt lotæ, & resident juxta fluentia
 plenissima. O mundi oculi, qui respicere ad iniquita- *Ibid.*
 tem non potestis. Oculi sicut piscinæ in Hesebon, in
 quorum lacrymis lavantur crimina, quorum benigni-
 tate sanatur anima, quorum suavitate omnis aboletur
 tristitia.

O lingua IESV mei, lignum vitæ, quæ nobis pecca-
 toribus vitam reddidit, & Patrem placavit, dicens: Pa-
 ter ignosce illis, & latroni paradisum promisit. O ver-
 bum dulce, spes desolatæ animæ! ô verbum quod mi-
 tigavit inimicos tuos, multiplicavit amicos tuos. Sitis *Eccli. 6.*
 salutem meam, & ego non sitiam amorem tuum, non
 sitiam ad Deum fontem vivum? Commendasti me &
 dedisti matri Domini mei, & ego ullam aliam agnos-
 cā? Consummata omnia dixisti, felle & aceto potatus
 fuisti, ô IESV vita mea, salus mea; mortuus es propter pec-

peccata mea, ut vivam tibi, & moriar tibi, & cui vivam
Mortuus es, & tenebræ factæ sunt super universam ter-
ram, occidit sol in meridie, & planxerūt universæ crea-
turæ, & petræ scissæ, & monumenta aperta, velum tem-
pli divisum: & de petrâ cordis tanto percussa charita-
tis telo, non fluent aquæ largissimæ? Ecce mare gratia-
rum etiam conversum est in mare lacrymarum; & ego
potero siccis oculis hæc intueri? Cui comparabo te
vel cui assimilabo te, Domina mea, cui exæquabo te
magna enim velut mare contritio tua.

Ihren. 2.

Bernard.

CHRISTVS. O homo, vide quæ pro te patior; non
est dolor sicut quo crucior: vide pœnas quibus afficio
vide clavos quibus confodior: cùm sit dolor tantus
exterior; interior est planctus gravior, cùm te tam in-
gratum experior. *Obstupescite, ut sup.*

Praxis in passione Dominica sese exercendi.

MEMORIA Passionis Domini quàm sit salutaris, passim omnes
sancti Patres declarant. D. Augustin. ait: Fratres, ut à pec-
cato sanemur, Christum crucifixum intueamur: quomodo qui
intuebantur serpentem æneum in deserto non peribant mor-
sibus serpentum: sic qui intuentur fide Christi mortem, sanan-
tur à moribus peccatorum: Gregorius autem: Nihil, inquit,
adeò grave, quod non æquanimiter toleretur, si Christi Passio
ad memoriam reducat. D. Bonavent. Hujus, ait, Passio
Christi meditatio continua mentem elevabit, quid agendum
quid meditandum, quidve sciendum & sentiendum sit, indica-
bit! te demum ad ardua inflammabit; te vilificari, contemni
& affligi faciet: affectus tuos tam in cogitatione, quàm in locu-
tione ac etiam operatione regulabit. Propterea Sancti mirifice
in hac meditatione se exercuerunt, adeò ut, quoad fieri pote-
rat, conformari Christo crucifixo etiam corporaliter optaren-
t. Hinc Seraphico Francisco, & S. Catharinæ Senensi singula
privilegio vulnera Christi Domini communicata sunt; ut ex-
stenderet sibi gratissimas illas animas, quæ in Passione suâ,
vulneribus habitarent.

*Aug. super
Ierem.*

*Stimulus di-
vini amoris.
cap. 1.*

*Modus me-
ditandi de
Passione.*

Modus meditandi Passionem jam suprâ explicatus est: obse-
va tamen, hîc singulariter juvare loci compositionem; Secun-
dò, intueri vultum dulcissimi IESV respicientis nos, & sensuum
facere applicationem, id est fingere se audire, videre omnia: Præ-
mo

Christum, & cor ejus afflictum; Secundò, homines, Ter-
 dò, spiritus malos & bonos. Angeli enim pacis amarè flebant,
 & demones exultabant. Et singulis Primò, confusionem tui; Se-
 cundò, spem, Tertiò, charitatem; Quartò, imitationis Christi
 desiderium excita. In colloquio gratias age, pete & obsecra, &
 postremò te totū Deo offer. Albertus Magnus memoriā Chri-
 sti passī plus prodesse, ait etiam simplicem, sed devotam, Deoq;
 rationem quàm disciplinā se quotidie usque ad sanguinem,
 uam jejunare anno integro in pane & aquā; quàm quotidie
 recitare integrum Psalterium. Hujus argumentum manifestis-
 simum, quòd sacrificium augustissimum Missæ in Passionis
 memoriā instituisse se Dominus profiteatur, ideoque id fieri
 mandet. Immò passim Spiritus sancti instinctu in templis, in
 arribus, in pontibus, in compitis cruces visuntur, velut tro-
 næum Salvatoris, memoriale Passionis, & perfugium om-
 nium miserorum. Hæ igitur te admoneant tanti beneficij; ad-
 moneat etiam horæ pulsus, piāque illam consuetudinem
 imitare, quā ad horas singulas singula Passionis capita quidam
 iè solent commemorare. verbi causā, cogita horā sextā ves-
 tertinā pedum lotionem; septimā, institutionem Ven. Sacra-
 menti; octavā, sermonem post cœnam, nonā, Christum eun-
 tem ad hortum; decimā, orantem in horto; undecimā, compre-
 hensionem ejus; duodecimā, deductionem ad Annam, &c.
 rimā, deductionem ad Caiphā, & coram eo accusationem;
 secundā, illusionem in domo Caiphæ; tertiā, quomodo man-
 rit ligatus, & negatus sit à Petro illā nocte; quartā, condem-
 nationem Christi factam à Sacerdotibus; quintā, accusationem
 oram Pilato; sextā matutinā, illusionem coram Herode; septi-
 mā, accusationem ad Pilatum, & Barrabbæ præ Christo libe-
 rationem; octavā, flagellationem & coronationem; nonā, con-
 demnationem ejus; decimā, bajulationem crucis; undecimā,
 crucifixionem; duodecimā, erectionem crucis; horā primā,
 verba ejus in cruce; secundā, sitim ejus; tertiā, mortem Christi
 & vitam nostrā; quartā, apertionem lateris; quintā, deposi-
 tionem de cruce ac sepulturam.

Alia praxis est unire omnes corporis afflictiones atque ani-
 mi cum Christi passionibus & doloribus, eosque in se aliquo
 modo exprimere, aut orando extensis in modum crucis bra-
 chijs, aut funiculis corpus stringendo ad memoriā vinculo-
 rum Christi, aut aliā ratione, sicut unctio & exempla Sancto-
 rum te docere poterunt. Quàm fuerit gratum Christo Domi-
 no certa loca ac templa diversis mysterijs commemorandis
 destinata obire ac visitare, non unum est exemplum quo id

*Quanta sit
utilitas de
eā meditari.*

*Quæ sint
passionis
memorialia.*

*Passionis
Domini per
horas me-
moriam.*

*Unio suarū
afflictionum
cum Christi
doloribus.*

*Stationes de
passione;*

decla-

orationes de Passione. declaravit; recentius illud, quod de beato illo viro Simone V
In passione quid meditando. lentino refertur, cui etiam Dominus sese in ejusmodi pietat
 exercitio videndum objecit.

Tertiò, observa autem in omni meditatione Passionis, qui
 qualis, & quantus sit qui patitur, quâ formâ, quantâ, quis
 ijs fructus; ut latius profequitur Divus Bonaventura in ince
 dio amoris.

*Missa audi-
 tio quàm
 utilis.*

Quartò, quotidie Sacrum Dominicæ Passionis memoria
 reverenter audire, in primis Domino gratum est, atque homi
 utilissimum, tum adversus tentationes remedium, contra or
 nia adversa præsidium, optimaque gratitudinis pro redèpti
 nis beneficio significatio. O quàm indigna res, si hoc aut n
 gligatur, aut, quòd longè deterius est, negligentius peragatu
 Quid turpius, quàm dolorum Christi, & acerbissimæ Passio
 renovari memoriam, Augusto sacrificio, & Angelis tremend
 & hominem fabulis & risu nonnumquam illud dehonestar
 lacrymarum fieri memoriam & effusionis sanguinis Agni in
 maculati; hominem verò ne de peccatis quidem, aut vix ing
 miscere, & in vanitatem verbis, oculorumque cõjectu effund
 omnia in sacrificio repræsentari tormenta & afflictiones D
 mini nostri; & servos ejus vix Passionis illius recordari? h
 miliationis Regis regum proponi exemplum; & pigere hom
 nem flectere genua coram illo, coram quo tremunt univer
 potestates, & in cujus nomine flectitur omne genu, cælestium
 terrestrium & infernorum?

*Indevotio in
 Sacro Deo
 ingrata.*

Dignatus es, ut sup. p. 10.

IACVLATORIÆ,

Cant. 1.

Fasciculus myrrha dilectus meus mihi, inter ubera mea commor
 bitur.

Isaia 53.

Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit.

Rom. 8.

*Qui etiam proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tr
 didit illum, quomodo non etiam cum illo omnia nobis donavit*

RIGESIMÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Attende in omni cogitatione, verbo & opere, cujus gratiâ opereris: Dei Opt. Max. an hostium tuorum.

Considera inter Deum & diabolum, hostesq̃ tuos consistere, & diligenter adverte, quisvis es, cui in omni cogitatione, verbo ac opere seruias, ac placere desideres: nonne Deo? ejusq̃ implexoptas sanctam, beneplacentem ac perfectam voluntatem? Igitur offer ei A cor, atque opera omnia tua, offeretq̃ ea B Angelus in conspectu Domini, & coram C throno divina Majestatis, qui angula in misericordiâ coronabit. Quod si ex tuâ, non Dei voluntate, ei q̃ placendi desiderio opereris, ut impulsus D avaritiâ, aut E concupiscentiâ carnis, aut F superbiâ vitæ, seu G gloria ac famæ cupiditate; te ipsum vehementer fallis: nihil enim percipis præter pugillum fumi recipies; & quasi H diabolo tua offeres atque dicabis opera, quibus ut sarmentis (si percas) aternum uraris atque crucieris.

CAPVT XI.

*Exercitium de pura intentione.**Quid pura intentio.*

NOTA Primò, intentionem puram esse, quâ non facit aliquid, quia Deo sic placet, aridet, & vult, dignus est ob immensam bonitatem, ut omnia in illius honorem fiant.

Duplex intentio.

Est autem duplex: Actualis, quâ actu opus aliquod ad Deum refertur; & Virtualis, cum vel in principio negotij, aut manè omnes actiones actuali intentione diriguntur ad Deum; aded, ut illa influat in omnes.

Actualis frequentanda.

Actualis autem sæpè usurpanda est, quòd non raro contingat mutari intentionem, etsi manè quis statuerit ad honorem Dei omnia peragere, sicut & aliæ bonæ intentiones, v.g. quia rationi consonum, ut virtutes acquiramus, Sanctos imitemur, vitia extirpemus, gratia Dei augeamus, proximo præluceamus, obediamus Superioribus, & salvi simus. Sed hæc omnes ad finem suum referendæ sunt; id est, Dei (propter quem omnes) gloriam, ad quâ omnia creata sunt: omnia enim fecit propter semetipsum. atque ita, etsi nobis bona, & virtutes

*Prov. 16.**Virtutes sũt petenda ut Deo placeamus.**Pf. 3.**Pf. 38.*

& gloriam petere possimus, tamè si fideles servi simus si castæ sponsæ Christi sint animæ nostræ, nullum meritorium sibi petere debent, nisi quia sic placet, & sic vult sponsus nullum ornamentum, nullum armorum genus miles Christi, nisi per quod ille nos vult tutari. Vnde David: Tu gloria mea, ait Domino, tu laus mea: fortitudinè verò suam custodiebat ad illum, virtutesq; postulat, ut omnes in se unum Deum laudarent, & famularum splendor Dominum honoraret: eò invitabat omnes, & narrare optabat quanta fecisset Deus animæ sue.

*Plures fines utiles seu intentiones.**Cant. 3.*

Obserua tamen utile etiam esse, plures fines & intentiones, seu motiva obedientiæ, mortificationis, zelationis, impetrationis beneficiorum, gratitudinis, initio operum proponere; quia si variæ virtutes exercentur, ascendit que in altum opus nostrum, sicut virgula fumi ex arboribus

matibus

atibus myrrhæ, & thuris, & universi pulveris pigmē-
rij: tamen & charitas Dei per se sufficit, & principa-
m tener, cū illa omnes complectatur: charitas enim 1. Cor. 13.
atians & benigna, &c.

Nota Secundò, intentionem rectam ad eò esse ne- Intentio re-
cta necessa-
ria.
cessariam, ut nulla opera indifferentia bona sint abs-
que illa; neque ulla bona absque illa bona esse possint,
ut nec mala bona esse possunt (nisi materialiter, id
est, cū ignorantur talia) etiamsi fiant cum illa, neque
sunt facienda unquam mala ut eveniant bona.

Opera itaque indifferentia intentio recta bona facit, ut Indifferentia
bona sunt
per intentio-
nem.
ut mercari, laborare, studere, recreare sese; utique
non futura meritoria, si absque bona intentione fie-
rent: ut qui dat eleëmofynam ex solâ compassione
naturali: non enim est Deus remunerator operarum,
neque pro se in vineâ, neque aliâ ratione sibi ser-
vunt. Vnde apparet quanti sit pura & sancta intentio:

differentia enim etiam quæcumque bona facit, om-
niâque velut virgula Mydæ aurea charitate inaurat, & Similia.
in omnibus cogitationibus, verbis & operibus vitam dat
& format. ac proinde omnino longè pluris est, quàm
sua opera, fodinaque auri veri, id est charitatis, condi-
entum optimum, & omnium bonorum fundamen-

entum: quod si terrenum est, ut in illa statua Nabucho- Dan. 2.

donosoris, opus totum facilè corruet. Unde non est Intentio est
fundamen-
tum.
laborandum, maximè in Religione, ubi à Supe-
riore & voluntate Dei omnino pendetur, quid fiat: sed

quantum affectu. ideo dicit Scriptura, Respexit Deus Gen. 4.
Munera ab
affectu asti-
mantur.
Abel, & affectum, deinde ad munera ejus. neque
est æstimamus munera, nisi ab affectu, & persona dan-

tes; adeò ut ab hoste ea accipere nollemus: ita nec Deo
holocausta placent & incensa impiorum, ut patuit in
Sacerdote, Dathan & Abiron. Contrà intentio recta efficit, Num 16.

ut minima nostra à Deo maximi fiant, ut patet in vi-
sua, quæ duo minuta offerebat. Facere quippiam so- Muci 12.
Intentio
triplex.
lum; ut eyadas infernum & patibulum, etiam bonum sit,

Augusti.

seruile profus est: ut præmium obtineas, mercenarium ex amore, ut illi placeas, filiale est. Et vide quomodo bi seruari, & an ab uxore, ut ait D. Augustinus, te dilis. quia bona ei præstas & largiris: sic enim verendum esset ne te pauperem desereret.

*Quid requi-
ratur ut
opus sit me-
ritorium.*

Nota Tertio, requiri, ut opus sit meritorium. Primo ut sit bonum ex omni circumstantia; Secundo, ut persona sit Deo grata; Tertio, ut fiat bonâ intentione quod communi sententiâ Theologorum intelligitur saltem de virtuali, quæ nascitur ex voluntate illâ, quæ iustus decernit Deum sibi finem esse ultimum, omnibus cogitationibus, verbis & operibus quærendum: proponit constanter illi seruire, & in omnibus placeat. Atque ita quando pravus finis abest, iusti opera etiam absque actuali intentione in Deum diriguntur; si tamen opus nullâ circumstantiâ vitietur: indifferentia vel bonâ intentione & fine adornanda sunt: nempe quæ Deus ea fieri voluit, quia necessaria, vel ad bonum quem finem adminiculo sunt, aut certè quia humana ratio sic facienda esse præscribit.

*Quomodo
vitiatur.*

Nota Quarto, quemadmodum initio vitiatur intentio, ita etiam posse in medio eandem vitari quando in fine; ideoque semper vigilandum, ne zinnia vanitatis succrescant, ne vinum misceatur aquâ, & à viâ deviemus.

*Amor sui
& vana
gloria quàm
noxia,*

Nota Quinto, nihil ita vitare intentionem, quam amorem proprium, seu proprium commodum, & concupiscentias: quibus homo in omnibus commodum attendit, & quærit quæ sua sunt, & existimationem. Sed affectus etiam alii quicumque, nisi moderati sit, vitiunt sæpè intentionem, & præcurrunt rationem, maxime tamen vanæ gloriæ, & aliis placendiamor, aut amor displicendi.

Nota Sexto, licet commendetur, ut frequenter re-
retur intentio recta, tamen citra violentiam faciendū
sufficeretque in principio renovare manè, vel
re

e Meditationem, examen Missam, exercitium seu *Violentiâ*
 is corporale, refectioem, & recreationem; sed in- *carvenda:*
 nis singulis horis, vel locis certis & temporibus
 dignatis, ut cuique commodum est.

Nota Septimò, gradus puræ intentionis. Primus *Gradus pi:*
 nihil agere ob respectum humanum aut omittere; *ra intentio:*
 undus est, quo homo virtute maturinæ, vel alterius *nis.*
 onis omnia peragit; Tertius est, quo eam frequen-
 ac actualiter renovat, etiam si sine gustu devotionis:
 artus, quo cum fervore amoris; Quintus, quando si
 uid alio fine agit, mox quasi necessariò compellitur
 a Deo offerendum, & redeundum in viam generoso
 ore, quo nulli nisi illi placere vult.

Nota Octavò, signa undecim. Primò, non aggredi *Signa ejus:*
 metuosè, non perturbari; Secundò, in opere eo affe- *dem.*
 tprogrèdi, adeò ut si rogaretur quorsum faceret,
 quò tenderet, uti viator, mox diceret: Eò tendo, ad Dei
 am operor: & si minimum quid observaret in viâ
 iare, sese, regrederetur in viam; Tertio, non anxium
 & propter agenda variis modis distrahi; Quarto,
 opus collectum esse, neque aliorum judicia an-
 venari; Quintò, non turbari de eventu minùs se-
 do; Sextò, non habere vanam cogitationem post
 auni; Septimò, non spectare anxie, multi an pauci
 alatores, spectatores, auditores, &c. Octavò, judicia
 inum contemnerè; Nonò, in sensualibus omni-
 valdè moderatum esse, & à curiosis mollibusque
 enter abstinere; Decimò, privatim & publicæ æquè
 enter sua facere; Undecimò, resignatum ad omnia
 neque optare, neque timere.

Meditatio prima de pura intentione.

RATIO PRÆPARATORIA solita.

COMPOSITIO LOCI est, considerare univer-
 & in medio cæli Deum omnia replentem bene-
 one; & juxta infernum, teterrimum dæmonem;

carnem, mundum, & propriam voluntatem, ut pleant omnia confusione, scilicet retrahendo à Domino nostro ac summo bono.

Psal. 75. PUNCTVM I. Considera necessariò ob aliquos istorum quatuor operandum, & si quidem non propter Deum fiant tua opera, merâ vanitate omnia in mundum abire, quantumvis ea sancta videantur. O quæ rectæ intentionis defectu cum ad mortem venerint, viri divitiarum, Monarchæ, & devoti Religiosi multi dormient, & nihil inveniunt in manibus suis. Immensa viarum spatia viator conficit spe quietis opum parandarum; quòd si verò exhaustis laboribus plurimis eâ excidat, quanto mœrore ac dolore conficitur. Sic tibi futurum, si viam ad æternitatem & labores in eâ emensus, deprehenderis labores fuisse inanes, & nihil nisi supplicium tibi peperisse gravissimum & æternum. Erubesco, bone IESU, quòd præter te alicuiquam amaverim, verbo, opere, linguâ: posthâc sis mihi, Domine, in Deum, & ponam te sicut signaculum super cor meum, & sicut signaculum super brachia mea, & omnia opera mea. *Aspira*, ut sup. pag. 8.

Cant. 8.

Hæcine firmâ fide. Affectum amoris excita, ut sup.

1. Reg. 15. PUNCTVM II. Considera quasi speciem esse idololatriæ, quando homo, relicto Deo sibi præse convertit ad eum dorsum, faciem ad aliquod idolum, creaturam aliquam, vel propriam voluntatem, ut commodum Deo contempto, & ejus voluntate. Hæc illa Samuëlis sententia: quasi peccatum ariolandum est repugnare, & quasi scelus idololatriæ nolle acquiescere: unde avaritia dicitur idolorum servitus, & similis aversio à Deo. Similes autem illis fiunt, ut *Psal. 113.* loquitur, omnes qui faciunt ea, & omnes qui confidunt in illis. Tu autem, Deus meus, tu gloria mea, & finis meus. Ad te respiciunt oculi mei qui habitas in excelsis. Absit, absit ut oculos meos statuam declinam in terram, ut non videam te Solem justitiæ, & peccatum meum

net in meo mortali corpore, & avertar à te. Omne
 peccatum conversio est ad creaturam, quasi ad *Psal. 72.*
 idolum. Tibi ergo adhærebo, spes mea, tibi adhærere
 bonum est, & ponere in te spem, gaudium & amorem
 meum.

PUNCTUM III. Considera hoc simile: si Rex homi-
 num vilissimum è stercore sustulisset, ornasset muneribus,
 & dignitatibus fecisset eximium, ad pugnandum
 cum suo proprio inimico capitali, & Regis; si ille mox,
 fuisset evertus, statim ad capitalem inimicum se con-
 verteret, eique dona Regis sui amantissimi largiretur
 hoc sine, ut Regi, in cujus conspectu hæc fiunt, ægrè fa-
 ceret, & cum hoste conspiraret; quis dolor Regi foret?
 Aplica. Nec refert an parva an magna offeras hosti:
 non parva peccata sunt quasi arrhæ proditionis, quia
 videntur ad illam. Eheu! Domine, quoties hoc illoque ad
 veritatem abusus sum; & mutavi gloriam in ignomi-
 niam, & ludibrium factus sum inimicis meis! Ecce nunc
 in pulvere dormio, vinctus & captus; da mihi manum
 tuam, mitte Angelum, ut ereptus de omni expectatio-
 nem inimicorum meorum cantem tibi, ô gloria mea, &
 gratiam tibi, & te in æternum benedicam.

COLLOQUIUM erit, renovatio promissi in Baptismo
 facti & propositi sanctè serviendi Deo maximè in Re-
 ligatione, si Religiosus es; toties iterati in communione
 & confessione, quòd illi soli servires & propter glo-
 riam ejus viveres, ut in eâ æternùm viveres.

Secunda meditatio de pura intentione.

COMPOSITIO LOCI. Considera Deum in omnibus
 creaturis, velut solem in omnibus operantem, &c.

PUNCTUM I. Considera, quòd Deus in omnibus
 creaturis ad ministerium hominum semper sit quasi pa-
 tris, nullâ suâ utilitate, sed tantùm nostrâ; nos verò
 ingrati, cõtempo illo, & præmio æternæ gloriæ, quam
 non potest, pro stercore malimus laborare.

Philip. 3.

O JESV, quæ nostra infania; quæ tua bonitas! pro stercore, inquam. omnia enim (ait D. Paulus) arbitraris ut stercora. Quid enim habemus ex iis ubi transierint, quid ferè, nisi quod erubescimus? ô quàm optamus aliquando laborasse pro te & non in vanum! Nunc que jam solùm operaris, ô Deus, ô creator meus, verè ab omni æternitate pro nobis hæc condere cogitasti: semper nos amasti, & à condito orbe hæc omnia pro nobis conservasti: & nos sustentas & nutris, & nos hoc quasi momento vitæ, non quinquies millesimum tibi damus. Ex nunc in æternum non declinabo à mandatis tuis; sed diligam te fortitudo mea, firmamentum meum, & refugiũ meũ. *Aspira, ut su. Hæcine firmâ fide, p.*

Ram. 6.

*Servitus
dura est
absque intè
gratione bona.*

3. Reg. 18.

PUNCTVM II. Considera, id quod finis est operis hoc ipsum verè nobis dominari, & nos ei servire. unde cum bestialibus cupiditatibus mæcipamur, tunc nos sponte velut bestiis in servitutẽ diram addicimus. Hinc servitatur à guloso, quare non sit sobrius? dicendum ei, quare sic caro me trahit ut ovem herba, vincit me, & trahit ad perniciem quovis precio redimendam. Vnde si mortuum est uni servire, quãta molestia tot Dominis! Deus verò, in cujus conspectu hæc fiunt, libertatem verè offert; sed nos duram servitutem præferimus. O quæ cæcitas nostra! quæ patientia tua, Deus! nobilissimum, potentissimum, amantissimum parentem rejicimus, & duris tyrannis nos in servitutem addicimus, & in servitute gloriamur. Usquequo claudicamus in utramque partem? si Dominus est Deus, serviamus illi: si autem creatura alia, abdicemus Dominum. Ecce, Domine tibi cor meo pacto sempiterno offero, & commendo omnibus diebus vitæ meæ, æternitatis tuæ. *Exerce lei actum vel utere O JESV Rex, ut infr. pag. 909.*

PUNCTVM III. erit hoc simile. Si sponsa foret minimi Regis, Rex verò in signum amoris præmitteret famulos & dona, ut eam sui amore magis accenderet; laudat verò famulos præferret Regi, & regis donis armare in
ipm

um Regem, nōne indignissimum facinus omnes
dicarent? Non est hoc auditum à sæculo: & tamen
quotidie, ô anima, dum creaturis, quas Deus crea-
t, ut ministrarent nobis, & nos pellicerent ad sui a-
morem, abutimur ad despectum Dei. Quid est in quo
tristavit te Deus tuus? quid fecit tibi, ut projiceres
eum? O omne bonum, clementia immensa, profugum
trahe, revertentem suscipe, & volentem adhærere ti-
bi, fons vitæ, ne dimitte sitientem. Reddo tibi dona tua,
pro creatis omnibus gratias ago, & benedico; susci-
pe cor meum & amorem meum, &c. O JESU, Rex, ut inf.
99. vel exerce te in affectu charitatis ut sup.

*Quid faciat
qui donis
Dei abuti-
tur.*

Meditatio tertia de pura intentione.

COMPOSITIO LOCI erit, se constituere inter Chri-
stum invitantem ad se, & dæmonem ab alterâ par-
te cum mundo & carne.

PUNCTVM I. est simile. Erat quispiam qui ministros
omnes bene sibi servientes maximis pœnis afficiebat &
torquebat, sed perstringebat oculos specie boni: & sic pel-
liciebat omnes, & fallebat eos qui suo se obsequio di-
cebant. Contrâ erât, qui vitâ immortalis donabat, &
eterno honore afficiebat: & omnes detrahebant ei
servire. Quid tibi videtur? qui illi sunt, quæ eorum de-
fectiva? Hi sunt filii hominum qui diligunt vanitatē,
quærunt mendacium, &c. Quid fodimus nobis ci-
ternas, quæ continere non valent aquas, ô fons bono-
rum? Si servire delectat, nōne tibi servire regnare est,
Rex regum, & Domine dominantium, qui merces
nostra es magna nimis diligentibus te?

*Quàm turpe
à recta in-
tentione
deficere.*

Isaem. 2.

Aspira, ut sup. Hæcine firmâ, ut sup. pag. 8.

PUNCTVM II. Considera beneficium creationis re-
emptionis, conservacionis & vocationis, quod quæ
Deus se totum toties dederit in cibum, precium & præ-
mium nostrarum actionum, & cheu! si attendas & fa-
ctis, an non maxima pars impura est, & in gratiam
cujus ex hostibus operaris, qui tamen hoc unum a-

*Beneficia
Dei excitant
ad rectam
intentionem*

git ut te destruat, captivet, omnia eripiat, etiam animam ipsam. O Deus, quid retribuisti tibi pro omnibus quæ retribuisti mihi? mala plurima, Pater optime; sed ecce re deo servus ad Dominum, creatura ad Creatorem. Tu Domine, hereditas mea, Deus meus in æternum eris. Sicut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ, ita oculi mei erunt ad te, Domine Deus meus. Considera Secundò, quietem purè quærentis Deum, & ob eius scilicet voluntatem operantis: nihil appetit, nihil timet: at ter verò omnia timet. numquam quiescit, ut plerique mortalium sæculares, & multi Religiosi. dixit impius Domine, pax, pax, & non est pax. quæsiuit requiem, ecce turbatio: non est ubi requiescat pes columbæ tuæ nisi in arca sanctissimæ voluntatis tuæ.

Domine Deus noster, Hæcçine vera, ut sup. pag 7.

Amoris affectus insistit: PUNCTVM III. Considera tanto superare opus fuit cum ex purâ intentione aliud, etiam si bonum, quantum cælum nucem, mare guttam, terra arenam. Videri ergo quàm stulti mercatores nos simus comparati illis hujus sæculi. Considera Secundò, Sanctorum studium in meritis augendis. Tertiò, quantum rationis singularium beneficiorum debeas Deo Scio, Domine mi, quia ex hoc quòd me fecisti, debeo tibi miserum; quia me redemisti, & pro me factus es homo, deberem tibi plusquam me, si haberem; quanto tu majores es eo pro quo dediisti te ipsum. quid ergo retribuam tibi pro omnibus miserationibus tuis? Considera Quarto eum qui in intentione errat, in omnibus errat quia in fine creationis: ac proinde uti qui in viâ errat quo magis provehitur, magis errat: sic quo quid vellementiùs agitur, vel opus præstantius, si intentio deest, tanto periculosius & detestabilius est, quod agitur. Quid, quæso tibi in viâ Ægypti, ô anima, ut bibas aquam turbidam & pestilentem? revertere Sunamitis, & respice ad Deum, ad viam, ad terminum & Regem omnium seculorum. Amen.

Psalms. 122.

Pax ejus qui puram habet intentionem.

Jerem. 6.

Amoris affectus insistit:

Sanctorum zelus.

Bernard.

Intentio si mala, omnia mala.

COLLOQVIVM, prout affectus dictabit.

O JESV, ut infra. *Affectum gratitudinis exercere potes ut*
 up. pag. 909.

*Seditatio quarta de purâ intentione, & majori
 Dei gloriâ quarendâ.*

COMPOSITIO LOCI, & Oratio ut supra.

PVNCTVM I. Considera Primò, quomodo Do- *Liberalitas*
 minus creaverit hoc universum, velut pulcerrimum *Dei erga*
 domicilium, & in eo non pauca, sed innumera ad utili- *nos.*
 tatem mortalium & recreationem: & quàm indignum
 nos in nostro hoc parvo mundo vix etiam & necessa-
 ria, illiberales erga liberalissimum Dominum ut sic lo-
 quar, tribuere & sua malignè reddere, & ferè non quid
 illi gratius, sed quid nobis commodius, attendere. *Hac-*
ne vera, ut sup. pag. 7. Secundò, considera quàm co-
 siosam voluerit esse (ideò tâtùm, quia nobis utilissima
 erat) redemptionem, cùm una sanguinis gutta esset
 plusquam sufficiens; & nos pro nostrâ salute, & in eo
 quod ad majorem ejus gloriam pertinet, eheu! quàm
 indignes sumus & illiberales! Considera Tertio, quàm
 multa Sacramenta, & alia auxilia spiritualia, & gratias
 largiatur: & confundamur, si nos, quòd minùs illi gra-
 tiam est, quæramus. Quid enim est pulcrum & bonum
 quod nobis non donarit liberalissimus Deus? Gra-
 tudinis affectui insiste.

PVNCTVM II. Considera omnes passim sibi summos
 honores. commoditatem & utilitatè quærere & quan-
 to zelo, & dic quæso, nònne JESV Domino nostro plus
 affectus & amoris debemus? illi tamen sæpe minima
 ut præferimus, aut etiam, ô impudentiam! etsi sua sint
 negamus, parùm omnino de majore ejus gloriâ solliciti.
 Percurre torporem tuum in iis, quæ Dei sunt, & videbis
 te, qui es vilissimum mâcipium velut Regi dicere: Ego
 splendide etiam abs te haberi volo, tu contentus esto
 minoribus: Ego illum conservum, immò etiam hostem
 tuum honorificè habere & haberi cupio, tu de tuo ho-

*Gratia ho-
minum ma-
gis queritur
quàm Dei.*

*Deo vilissi-
ma damus
in tempore
E modo.*

nore sollicitus esto; & cùm vacabit mihi, tibi loquar, t
aliquo honore afficiam. Nónne enim ô IESV mihi pra
sentissime ferè homines magis de hominum captand
gratiâ, eaquæ amissâ anxii sunt, quàm tuâ Deus meus
nónne promptiùs iis seruiunt, diligentius eos honorã
quàm te Deum ac Dominum nostrum? *Contritionem h
excita.* Considera Secundò. Deum uti Regem alic
plurima dona, eaquæ preciosa liberaliter dantem, &
quòd cùm ipse nullius habeat opus, repetat quid pa
vum, ut videat quo sit is animo qui accepit: quàm ver
turpe foret, si vicissim illi vilissima in omnibus, quæqu
vix canibus projiceret daret? Ita facit qui post concu
piscencias suas vadit, verè canes rabidos, iisque optim
tempus, ætatem, vires, studiũ; Deo verò deteriora con
cedit, vel potiùs projicit. Considera Tertiò, à sæculari
bus mundo ita serviri, ut quisquæ studeat in divitiis, ve
luptatibus, &c. aliis præcellere æmulatione magn
contrá verò Deo à servis ejus tepidè serviri, & minin
tantum tribui, quàm turpe? *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

PUNCTVM III. Considera Primò, in conspectu
Dei omnia nihil esse, & si verum hoc nosti sicut est v
rissimum, quæ dementia ob aliud, quàm Deum oper
ri? Secundò, Sanctos & Angelos extollere vocem,
affectus ad laudes intendere, & tamè erubescere, quò
tam parum retribuunt tantæ Majestati, tantæ bonita
tu verò quid agis? quid reddis Deo tuo? Cogita verò
in medio eorum, & quàm erubesceres de tuo tepore
quærenda majore Dei gloriâ, quodquæ aliquando p
tas, an tenearis facere hæc, vel illa ad majorè Dei glo
riam? & eheu! quid si Deus ea, quæ tenetur, tantum
tibi præstaret? Considera Tertiò, quomodo dederit nobis
et si perduellibus preciosissimum donum, se, & Fil
lium, & Spiritum sanctum, ex summo amore, adeoquæ
si dilexit nos; nos Deus ipse quasi plusquam se, ne
verò non illum æquè ac nos, diligere, quàm pudenc
quàm indignũ? An credo hæc, Domine mi, an credo

n spero te videre in terrâ viventium? an te toto corde
 æternum amare volo? & tamen jam magnam in eo
 partem vendicabit mundus aut aliûs rei affectus, cura,
 sollicitudo. COLLOQUIUM.

EXERCITIUM.

JESV, Rex regum & Domine dominantium, nunquid
 tibi servire regnare est, tibi cui omne genu meritò flectitur, Philip. 2,
 cælestium, terrestrium & infernorum? ecce coram te in hoc uni-
 versi theatro constituti sumus, & à manu tuâ innumera bene-
 ficia accepimus, & accipimus in horas, immò in momēta, quor-
 um? ut tibi serviamus, te laudemus, & operemur salutem no-
 stram. Quid faciemus, Redemptor mi? ecce adstant diabolus,
 mundus, & caro, hostes tui & mei truculentissimi & sædisimi,
 & paratissimi ut sibi me servire faciant, & membra mea ad ini-
 quitatem, & æternam meam & inexplicabilem calamitatem;
 tu verò, Creator meus, & Rex meus, & Pater optimus es, & be-
 gnissimus Deus meus, qui infinities ruiturum in infernum
 conservasti, & hâc horâ conservas, qui sanguinem mihi in amo-
 ris signum quotidie propinas; cui ergo serviam? egone te relicto,
 ut verbum, aut cogitationem, aut opus hostibus dabo seu dica-
 o cum tanto meo detrimento, tuo tanto tamq̃, justo dolore? Et
 tuare, precor, id faciam, ut coram te & curiâ tuâ dem tua bo-
 na hostibus tuis, & meis? & serviam illis, & non tibi? absit ut
 placere iis studeam & coram universo te contemnam? tibi ob-
 vertam dorsum, ut illos qui inexplicabili odio me prosequuntur,
 & idololatra colam hoc præmio, ut exquisitissimis tormentis ab
 illis afficiar & æternum peream?

Vide quid
 agat habes
 malam in-
 tentionem,

Hæcine vera sunt & sic demens & fatuus & impius in te pi-
 ntissime JESV esse possim? Quid quaeso aufero pro his laboribus
 & sudoribus nisi fumum honoris, quem an habeam verè scire
 nunquam possim, neque retinere, vel certè momentaneam vo-
 luptatem, quæ cor & conscientiam postea duris tormentis exagi-
 et: tu verò ab æterno infinitè dilexisti me, & pro verbo cogita-
 tione & opere æternam gloriam mihi promittis & innumeris
 beneficiis affecisti & afficis, et paratus es omni die, omni horâ
 pascere

Vanitas
 mundi.
 Applicatio
 ad Com-
 munionē.

pascere me pane Angelorum, & dimittere Majestatem magnitudinis tuæ ad vilissimum hoc mancipium tuum, & sterquilinum, & adhuc illudam tibi? & dona tua, id est membra & potentias in tuam contumeliam & despectum hosti tradam?

Nunc ergo Domine Deus meus revertor ad te in toto corde meo; nunc aperio oculos cæcus natus, nunc audio surdus & mutus vocem tuam amabilem per Apostolum tuum. Omne quodcumque facitis in verbo, & in opere, omnia in gloriam Domini IESU Christi facite. faciam gratia tua ut lauderis in hereditate tuâ. uletetur cor meum in salutari tuo, ut oculi mei sint semper ad te & tui ex infinitâ misericordiâ sint aperti super locum istum, animam meam. Ne quæso dulcissime Redemptor mi, sic me ulterius insanire permittas, sed da gratiam ut sicut me totum obtuli, & offero velut arborem tibi: Vti infinitis titulis tuus sum, ita tibi omnes fructus reddam in tempore suo, ne furti aliquando arguar, ne illa die sis mihi formidini, ne frustra cum operariis veniam & expectem mercedem, quæ non est alia quàm tu bone IESU. qui remuneratur cum qui pro se operatus non est? Da ergo pro te operari, esto mihi merces mea magna nimis, non aliâ mercede, & premio servire volo quàm propter te. Cui enim ego miser, & inops, & pauper, & peripsema, cui potius quàm tibi? Faciam ergo ut benedicant & laudent te omnes tribus terræ, & ab omnibus accipias gloriam & honorem Amen. Amen.

Praxis.

*Mortificatio
necessaria.*

VT gradus illos de quibus suprâ gradatim ascendamus, praxis Prima est, secum considerare, quid sit quod amet in singulis, illudque abnegare, ne vitiet intentionem. Deinde alio quo ex motivis se excitare, & videre quàm æquum sit ad Deum honorem, ob quem creatus sit, operari potius, quàm dæmonis, mundi, vel propriæ voluntatis gratiâ, aliqua idololatricè Deum offendere, ut Sancti loquuntur. Hoc meditatione alio priùs inbibere oportet, deinde suas offerre actiones, & in Deum dirigere. Primò; mane, Secundò, in Sacro; Tertiò, a horas singulas; Quartò, in examine, prævidendo actiones, verba & cogitationes quoad fieri potest, & divinæ Majestati offerendo

erendo, & uniendo actionibus Christi Domini: sic enim maiores longè erunt in conspectu Dei vestitæ auro mundissimo charitatis illius signum etiam crucis fac ante notabiliores actiones, denique ad alias minoris momenti gradatim procede.

Unio actionum cum Christi actionibus.

Mane cum surgis flecte & dicito: ecce creatus sum ut obedi- am & serviam tibi Deo meo. hinc & ubique præsentem, non da- moni, mundo, carni &c. Offero itaque tibi quanto possum af- fectu meas actiones N. verba N. cogitationes, & cum cœlesti- bus, terrestribus, & infernis tibi soli, Domine IESV, omne ge- nu flecto.

Vesperè in fine examinis considera diem & opera transisse, quantam sica fecisses purâ intentione, moriturus (quod ea- octe contingere potest) caperes lætitiâ: instaure verò op- erando omnia ad Dei gloriam castissimè te fecisse, & iterum atum actionesque offer usque ad alterum examen. Modus au- tem offerendi actionem hic esse poterit, primò eleva mentem ad Deum præsentem, illique dic: Offero tibi ad majorem tuam gloriam, & unio actioni Domini mei hoc opus, & diligo te to- to corde meo. Idipsum pronuntiare aliquando, vel potes in- tu oculi cogitare, & unire ut dixi actiones cum Christi Do- mini actionibus. *Dignatus es, ut suprâ pag. 10.*

Oratio quâ maximè ante & post Sacrum seu Com- munionem, quis se Deo reconciliare potest, om- niaq; opera sua per intentionem sanctificare.

Bonitas & charitas infinita, Deus meus, quàm amarum mihi est quòd umquam vel momento recesserim à te, aut ullo peccato, et creatura amore contristaverim te, ô omne & summum bonum, ecce video ut custodias me velut pupillam oculi ab innumeris malis, prorsus undique te ipso & bonis & beneficiis tuis, cingas me, ô bonorum regeane! Diligo te quantum possum toto corde & viribus meis. Et omnia tua sunt ex te, & in te, & per te sint omnia, egoq; inprimis factus & creatus à te, hoc unum omni quo possum affectu cupio ut ex nunc in aeternum omnia mea ad gloriam tuam sint, cogitationes, ver- ba N. & opera N. quicquid hic lucrari, aut habere possum gratia, indulgentiarum, per pia opera, vota, sacrificia, preces, id maximè cupio secundum tuam intentionem, usq; ex me & iis ve- stris talentis & donis tuis, agro & vineâ tuâ, tibi soli sit fructus, usus, honor gloria, utilitas & delectatio. In aeternum ex nunc hoc nolo si quid umquam volo vel nolo, vel oro spero, metuo, vel amo, im- pende omnia sicut vis, & quibus vis, vivis vel defunctis, tu scis qui- bus

Contritio.

Præsentia
Dei.

Intentio.

bus & quantum me debere & prestare velis, mea equidem tua sunt dispone de iis in tempore, & in aternitate. Da tantum ut te amem & timeam te solum propter te, & in te vivam. & ad te suspirem. Cum enim caro tua cibus, & sanguis sit potus meus, non vivo nisi propter te, ut benedicat tibi anima mea: & omnia qua intrinseca supra, infra, & circa me sunt nomini sancto tuo, omnis denique anima & spiritus te mecum laudet in aeternum, Amen.

I A C V L A T O R I Æ,

Psal. 112.

Hæc usurpari potest: *Quis sicut Dominus Deus noster? contemderando eum non quasi sit tantum dignissimus honor sed is cui soli omnis honor & gloria debetur.*

Psal. 72.

Dan. 3.

Quid mihi est in calo: & à te quid volui super terram? Vel: Benedicite omnia opera Domini Domino, quasi dicat; Omnia Dei sunt nolo mihi vendicare, nolo abuti ad contumeliam tuam dono tuo Deus meus.

Ad maiorem tuam Deus gloriam hoc facio, & diligo te toto corde.

Tibi laus, tibi gloria, tibi gratiarum actio in secula seculorum Amen.

Psal. 113.

1: Tim. 1.

Non nobis, Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam.

Regi seculorum immortalis & invisibilis, soli Deo honor & gloria in secula seculorum. Amen.

TRIGESIMÆ PRIMÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Ambula coram Deo , & esto perfectus.

C Rede, atque apprehende firmiter **A** Deum ubique presentem, suisq; **B** oculis, clarioribusq; **C** renes & cor intueri ac scrutari. **D**et ille **C** angustias nostras & **D** tentationes, ut **E** auvet. **E** Considerat **E** epulones, qui hinc recipiunt bona sua; & **F** pœnitentes, qui plangunt hinc mala: ut premium his reddat; **G** malos, ut puniat, seorsim aut ocius. **H** Provide ergo illum in conspectu tuo **H** oper, seu **H** negotieris, comedas ac bibas: coram **I** lude, **K** ambula cum illo, atque imprimis scito eum presentem in **L** corde tuo: cum eo tracta negotia tua: **M** dilige vita statum ex voluntate ejus, & naturæ etiam inclinationem attende: est enim **N** Deo, uti & **N** spiritualis potestas, ac **O** temporalis Deus operatur omnia in omnibus, & **P** attingit à fine usque ad finem fortiter, suaviterq; omnia disponit; pro summâ sua potentiâ, sapientiâ & bonitate.

CAPVT XII.

*Meditatio de Præsentia Dei.**Sap. II.*

COMPOSITIO LOCI est videre quasi immensum Cœmen, quod hoc uniuersum velut punctum pertrat & perlustrat; siquidem totum hoc guttâ est rotæ antelucani. ORATIO ut suprâ.

*Deus omnia implet.**Psal. 138.
3. Reg. 8.*

PUNCTVM I. Considera, ô anima, omnes uniuersas partes, terram, & quidquid in illa vel suprâ, sylvas, fœcus, &c. Secundò, aquam, Tertiò, aërem, Quartò, ignem, Quintò, cælum, & quidquid in his; nihilque esse quod non occupet & penetrèt intimè Deus; & hunc locum ubi stas, & te ipsum & omnia, immo etiam possibilium infinita spatia imaginaria. O immense Deus, & Patrem mihi, quàm magna est domus tua! si ascenderò in cælum, tu illic es; si descendero in infernum, ades; neque cælum, neque cælorum capere possunt. O quàm cæci sumus hominum, qui te neque ut Dominum veremur astantem & præsentem, neque amamus ut filii pientissimi patrem amant; neque velut milites & luctantes aspectu tuo, ut Regis nostri animamur.

Exerce hic actum fidei & amoris, ut sup. vel Aspira, ut suprâ pag. 8. Hæcine firmâ, &c.

*Quomodo
Deus ubique
fit.**Eccles. 9.*

PUNCTVM II. Considera firmâ fide, ubique te Deum per essentiam, potentiam, & præsentiam. Per præsentiam (nam verè hîc ubique tota est SS. Trinitas, pater generans Filium, & cum eo producens Spiritum sanctum) adeò ut si lumen gloriæ adesset, hic beatus esses. *ve* ergo ut numquam solum te esse arbitraris, sed magis reverentiâ ubiq; adsta Deo tuo. Secundò attende ubique eum esse per præsentiam, quia omnia cognoscit, tentationes tuas, & renes tuos scrutatur, & omnia: *li* ergo soli placere desidera, illi omnia committe, qui *tingit* solus à fine ad finem: nostræ verò eheu providentiæ sunt omnino incertissimæ, inque resignatione *exerce.* Tertiò Deum ubique esse adverte per potentiam, *utq;*

que hæc cum sapientia & bonitate eluceat in crea-
 tione, in pondere, numero & mensura, modo, specie & or-
 dine, substantiâ, virtute & operatione, origine, decursu,
 & termino. Omnia verò hæc Deus movet & sustentat;
 nihil largiendo esse, alijs vivere, alijs vegetari, alijs intel- *Deus omnia*
 lere; adeò, ut si se subtraheret, omnia in nihilum red- *sustentat.*
 irentur, denique operatur naturalia & supernatura-
 lia, artificialia & moralia; ut ex his velut anima in cor-
 pte ex operatione cognoscitur, ita ejus præsentia in
 omnibus queat agnosci. Contemplatur postremò fixis
 oculis in omni loco, & bonos & malos, & unum-
 quemque ac si solus esset. Et quis audeat te, ô Deus
 meus, cui decies millies centena millia assistunt, offen-
 dere? Quis te poterit non amare? cum ubique adsis, &
 tibi sis, & impleas omnia benedictione, ut te di-
 vinitus toto corde, ô bonitas immensa? Denique quis te
 non timebit & abyssalia judicia tua? quis pro te non
 operabitur pro te operante omnia in omnibus pro no-
 bis? Postremò quis non invisibilem tanquam videns,
 contempletur & tentatus sustineat, cum omnia opera no-
 stræ sint veluti sol in conspectu tuo? *Aspira*, ut sup. *Hæcci-*
smâ fide, ut sup. p. 8. vel ut infra, *Calienarrant*, p. 918.

PUNCTUM III. Considera primò, ô homo, Deum &
 Sanctam Trinitatem verè esse intra te omnia penetrantem, &
 in me magis tibi conjunctam quam anima tua tibi sit.
 Scindò non tantum esse, sed suas perfectiones uti & a-
 lii creatis communicantem, dando tibi esse, intelligere
 & maximè fidem & gratiam qua filius ejus es, &
 considera te in ipso velut euntem, ambulantem, &c in
 ipso enim vivimus, movemur, & sumus, singulæq; par-
 tes & potentia, & omnia membra tua, & sensus tui ac-
 ciunt ab illo esse, & operari; immò circumdaris ab
 eo velut infans in utero, eumque pro muro, lecto, nu-
 tro habes; atque existis in eo velut in aëre volucris, in
 aqua piscis, aut ut in lumine magno, aut igni semper
 presenti, te tamen non urenti, mox rediturus in nihilum,

si subtrahat se, ut lumen mox deficit face sublatâ. Tertio, considera ut in anima tua omnia sint, Deus & totus mundus, qui in eam per sensuum portas intrat: deinde vide ut tua mens se cognoscat, amet, memoret, ac Divina imago sit & sedes; & factibi cubiculum in corde tuum cum S. Catharina Senensi, ibi Dominum adora, consue-
Anima Dei *sedes.* *Catharina Senensis praxis.*
 sole, ut ipse monuit eam Dominus. Crebrò ora in secreto hoc. gaude de thesauro præsentis, protectore, luce, & omnibono tuo: respue quidquid displicet oculis multò lucidioribus sole, & crebrò suspira ad Deum & dic: Pone me, Domine, juxta te, & cujusvis manuum pugnet contra me; absit ut sit divisum cor meum, inteream, sed maneam gratiâ tuâ in tua charitate, & te uno cupio permanere in æternum. *Insiste affectui moris, ut sup. vel Exercitio.*

Cæli enarrant gloriam. ut infra 918.

PUNCTUM IV. Considera aliquos modos quibus particulariter Deus est in aliquibus locis. Primò, in cælo, ubi ostendit gloriam suam, eo quæ adspira. Secundò, in terra singulari modo est, ubi dat signum aliquod præsentis suæ, ut cum Jacobo apparuit, qui mox ait: Verè Dominus est in loco isto, & ego nesciebam: hæc etiam pacto est in templis & oratorijs, ibi quæ varias inspirationes à Deo concedi expende, varia quæ tibi collata beneficia, & toto corde gratias age. Tertio, peculiariter est in justis, qui enim manet in charitate Deo manet, & Deus in eo, & opta ut similiter semper in te permaneat. Quarto, pro te est & manet in Verbo Eucharistia, ideò quæ cogita quomodo pro illo beneficio gratus esse queas, crebrò & magno affectu envisendo, magnâ reverentiâ Missæ sacrificio assistens, &c. Quintò, IESUM cõsidera in cælo secundum humanitatem sedentem, & hæc omnia nostra gubernantem. Vides quàm sit Deus tibi variis modis præsentis, quàm prope & quàm longè tamen à te, si quando peccaveris, & offendis eum, & oblivisceris ejus.

Domine

Domine, quid est homo quòd memor es ejus, aut filius hominis quia reputas eum?

PUNCTUM V. Considera primò quàm turpe sit Deum ubique non cessare omnia sustentare pro te, ut si memineras, omnibus te allicere ad amorem, & innumera tibi conferre beneficia (quæcunque enim ulli creaturæ conferuntur hominis gratia. meritò eidem imputantur præstari) & rursus præservare te ab innumeris malis, (omnia enim accidere tibi possunt) & te non meminisse illius! Gregor. Nazianz. ait; non tam sæpè sperare oportet, quàm Dei meminisse. Deus enim continuò & continenter nobis benefacit, &c. Considera Secundò, tam utile hoc exercitium esse, ut Dionysius Rickelius inter omnia hoc dicat præcipuè commendandum, & hanc unam causam, quòd pauci perveniunt ad perfectionem, quod aliis variis exercitiis, & devotionibus, & hoc non ut oportet, utantur. & adit: Moveant te ad frequentandum hoc exercitium dicta sanctorum Patrum, qui omnes communi consensu, quasi ab uno edocti magistro, videlicet Spiritu sancto, nos ad hoc studium exhortantur. Considera Tertio, quanti fecerit hoc S. P. N. Ignatius, illud unum præcipuè inculcando, & cum omnibus Sanctis, Davide, & alijs usurpando. Quarto expende loca aliqua Scripturæ, quibus commendatur hoc exercitium: Quærite Dominum, ait, & confirmamini, quærite faciem ejus semper. & iterum; In omnibus viis tuis cogita Dominum, & ipse diriget gressus tuos. & rursus attende quoties unus Magister noster Christus ad orationem nos exhortetur, usque adeò ut dixerit: Oportet semper orare: Quintò attende quomodo hoc exercitium nos angelis similes & beatis faciat, qui semper vident faciem Patris. Et verè contemplatio hæc hic est beatitudinis initium. Prætereà utilitatem expende, & quantum ex eo sit spiritualis profectus, primò quia puritatem cordis adfert, & à peccatis arceat, ut in Thaide

*Psal. 8.**Homo gradus
Enos, seu ob-
liviscens.**Greg. Naz.
orat. de curâ
pauperibus
præstandâ.
Exercitij
præsentia
Dei utilitas.**Scriptura S.
commendat
hoc exerci-
tium.**Pf. 104.**Prov. 3.**Luc. 8.*

& Ephremo declaratur. & verò quis coram iudice præsente peccare audeat? Secundò tentationes nos superare facit, animosque addit, ut patet in Susanna casta. Sine Dei præsentiâ verò homo fit aut per luxuriam velut bestia, aut per iram velut dæmon ut ille in vitis PP. Tertio hoc exercitio stabilitas cordis in oratione acquiritur, & in tribulatione constantia, dum omnia à manu Domini accipiuntur. Quarto acquiritur etiam omnium virtutum perfectio, hoc enim exercitio cor Deo unitur & illustratur ut etiam exterius appareat, quemadmodum stellæ Soli oppositæ lucent. Quintò maximè autem amorem Dei promovet, & consolationem spirituales, quia sicut de Iosia loquitur Scriptura in omni ore quasi mel dulcorabitur Dei ac Domini nostri memoria, & ut musica in convivio vini. Denique vide quid in humanis faceret præsentiâ Regis, patris, iudicis, amici, sponsi, fontis omnis boni coram sitiente, panis omne in se delectamentum habentis coram famelico, hoc Dei præsentiâ præstat hominibus. Si hæc vera credo, & tu credis, ô Lector, quod aliud puterit tuum meumque studium, quæ oblectatio? quod solatium?

Eccli. 49.

Vide quid
Regis præsen-
tia in hu-
manis fa-
ciat.

E X E R C I T I V M.

Psal. 18.

CAeli enarrant mihi gloriam tuam, ô immense Deus & omnis creatura, quàm oculis mentis perlustro, clamat in auribus meis. Magnus est Dominus, & magna virtus ejus, sed ratio mea in vestigiis istis tuis deprehendit te: elucet enim utique & etiam in corde meo, sapientia, potentia, bonitas tua & numquid in te vivimus, movemur & sumus, velut spongia in mari, in aëre volucris? quomodo ergò presentem non cognosco, aut tui oblivisci possum? numquid respiciam me assidue, omnes vias meas oculis tuis multò lucidioribus sole consideras? & quid est ergò quod te latere poterit? tu enim verè Dominus, solus Deus invisibilis, inestimabilis,

Aug. li. de
spec. c. 3.

inc.

circumscriptus, illocalis, immensus, incomprehensibilis, ubique totus, ubique præsens, ineffabiliter omnia continens, omnia penetrans, omnia sciens, cuncta prospiciens, omnia potens, universa gubernans totus in calo, totus in terrâ, totus etiam ubique: gressus meos, semitasq; consideras, & die noctuq; super custodiam meam vigilas, omnes semitas meas diligenter notans, speculator perpetuus, veluti si totius creaturæ tuæ, celi, & terræ oblitus, tantum me solum consideres; & nihil sit tibi curæ de alijs. Neque enim tibi crescit lux incommutabilis visionis tuæ, si tantum unum adspicias; neque minuitur, si innumera ideas & diversa. Sic igitur super custodiam meam stas, sicut si omnium oblitus sis, & mihi soli intendere velis, semper quippe præsentem exhibes, semper te paratum offers, si me paratum invenis. quocumque jero, tu, Domine, me non deseres, nisi prior ego te deseram.

Fateor quidem; quia quidquid facio, & quæcumque facio, per te te facio; & illud quidquid est quod facio, melius tu vides quam ego qui facio: quidquid enim ego semper operor, tu pariter semper præsens assistis, utpote perpetuus inspector omnium cogitationum, intentionum, delectationum & operationum mearum. Cùmq; hoc diligenter considero, Domine Deus meus, terribilis & fortis; timore pariter & ingenti rubore confundor, quoniam nobis magna indita est necessitas justè rectèq; vivendi, qui cuncta facimus ante oculos judicis cuncta cernentis. Et ita quidem est, Salvator mi; sed longè magis me trahere ad te amor tuus, longè magis excitare torpentem debet, quod sis lux vera illuminans omnia; potentia infinita, quæ operaris omnia propter me. Per te enim lucet mihi sol, & astra, ac si terra palatij tui patriæ meæ: per te me refrigerat aër, & calefacit ignis, & innumera operantur per te: me cantu suo vario recreant volucres celi, & invitant ad laudem tuam: per te mihi herbam & omne lignum profert terra, & de visceribus suis innumera producit. hunc ornatum universo & pulcritudinem visus dedit, nonne tu pulcritudo & perfectio summa, velut de oceano guttam, & ex sole radium exiguum tribuisti, ut qui ex te existit ista videmus, ad te fontem omnium suspiremus & veniamus?

Deus singularis ut omnibus intendit. August. Soliloq. cap. 14.

Necesse est nos rectè vivere in Dei præsentia.

Omnis creatura servit homini.

August.
in Confess

O quàm serò te cognovi, pulcritudo tam antiqua, tam nova serò te amavi! Va tempori illi quando non amavi te. Va mihi, & iterum va, si quando non amaverim te. Vtinam potius non essem, quàm essem aliquando absque te! essent meriti mihi la cryma mea panes die ac nocte, si rursus aliquando diceretur mihi, Vbi est Deus tuus? Flebat Magdalena, quòd tulissent Dominum, & nesciret ubi posuissent eum: & quid agerem, spon anima mea, si discessisses à me in furore tuo ob peccata mea & scirem ubi esses, & magnum chaos esset inter me & te? avertat hoc benignitas tua, neque me à te unquam separari permittas. Ecce sum in terra deserta, in via & in aquosa; appare mihi benignitas & humanitas tua, erudiens me, ut abneganti impietatem & secularia desideria, adheream tibi, & libero corde volem ad te, ut videam semper virtutem tuam, & gloriam tuam.

Psal. 1.
Psal. 3.
Ioan. 29.

Psal. 62.
Tit. 2.

Psal. 121.

Ecce sicut oculi servorum in manibus dominorum suorum & oculi ancilla in manibus Domine sua, ita & oculi mei ad Domine Deus meus, donec miserearis mei. Miserere igitur & da mihi semper te presentem intueri, suspicere, & amare per gratiam tuam: non loquatur mihi deinceps, ut homo, Superi quisquis est meus, sed tu mihi, qui docere soles utilia, & optime precipere; illi enim os tuum sunt, & oraculum & tabernaculum tuum; & qui eos audit, te audit. Proximos verò me cum sciam membra tua non ledam facto, non tangam verò non cogitatione: qui enim eos tangit, tangit pupillam oculi tui, sed quod tibi nequeo, qui nullius indiges, & omnia largiris, hoc in illis tibi faciam amantissime Deus meus, & quod mihi dederis retribuam tibi; in illis te complectar, in illis te amabo, te pascam, solabor, si quid verò mihi ab ulla creatura proveniat, ad te respicient oculi mei: omne enim datum optimum, & omni donum perfectum de sursum est descendens à Patre luminum. Non scribit calamus, non pingit penicillus, non canit tuba, non defendit ferrum, sed tu, Domine magnus facis ista tu enim bonorum omnium artifex, & omnia oratoris. Atque ita sicut nullum est momentum, quo homo in vitam utatur ac fruatur tuâ bonitate & misericordiâ: sic nullus

Zach. 2.

Iacobi 1.

Hugo de
S. Victore

ebet esse momentum, quo te præsentem non habeat in memoria. Instit. l. 3.
de anima

Providebo itaque te, Domine, in conspectu meo semper, & undique me cingentem, & intimè me penetrantem intuebor, & amabo te, qui ubique es, & intra me habes solium tuum, supra me thronum regni tui. circumdas me velut aqua & aër, & ignis, & oceanus omnium bonorum; & quo vel quomodo à te scie tuâ fugiam? vel potius cur non ambulabo cum timore & amore in conspectu tuo, justissimè iudex, & Pater misericordissime? numquid potest oblivisci homo factoris & tanti benefactoris sui: ecce omnia quæ sunt, propter me sunt, non pro se, neque pro te; sed clamant, ut diligam te, & memor sim tui. qui non cessas benefacere, neque mei meminisse, & si in memoris tui. Quid, quaeso, quid est homo quòd memor es ejus? Etsi hæc pauca sentiant, Passionis tuæ, & dolorum tuorum nonne refrigerant memoriam universa, & ardentè nos provocant ad tui recordationem, quòd semper nobiscum esse in Venerabili Sacramento voveris?

Vtinam jam dirumperes calos, & descenderes in me, & à te scie tuâ montes defluerent, qui separant me à te? sicut exustio ignis tabescerent, aqua arderent igni, ut notum fieret nomen tuum inimicis tuis. A sæculo non audierunt, neque auribus perpererunt, oculus non vidit, absque te, quæ hic preparasti expectantibus te, & amantibus. O amator hominum, quomodo, cum non pot modis te præsentem habeo & credo; attamen te, ut debeo, nec video, nec amo, nec revercor? quid faciam, Deus meus, refugium meum, spes mea, gloria mea, & gaudium meum? tu solus solari non potes, tu confirmare. Veni, ostende mihi faciem tuam, & mansionem apud me fac. Pone te ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum, ut in te perpetuò maneam, & in charitate tuâ, ut ambulem coram te omnibus diebus vite mee, ac in sæcula sæculorum contempler vultum tuum, ô desiderium oculorum meorum. Amen. Applicatio
ad Communionem.

Cant. 3.

Modi presentia Dei & praxes.

Primò, considera animo, & loco quieto, in ijs quæ præsentia videris, Deum per essentiam, præsentiam & potentiam. Primò, per essentiam; quia, ut suprâ dictum, replet cælum, terram substantiâ suâ, ac magis intinuis unicuique rei eam quam anima humano in corpore. Secundò, per præsentiam; quia omnia clarè & distinctè cognoscit, & ab æterno, scrutaturque renes & corda nostra. Tertio per potentiam; quia omnibus dat esse, & conservat, & in iis operatur. Idem fac cùm tribulatio supervenit, aut quispiam beneficium contulit, ut auctorem omnia referantur.

*In Deum
omnia refer.*

*In Deo nos
vivimus.*

Secundò, attende, quomodo in ipso vivamus, & moveamur & simus, & respiremus, & ambulemus, undique ab eo circumdati.

Tertio, post sacram communionem peculiariter hanc præsentiam exerce: neque tantùm id credendo, & ratiocinatione ad vivum repræsentando, sed fidem simul & spem, & claritatem conjungendo.

*E cælo nos
Deus considerat.*

Quartò, vide eum, ut è cælo considerantem omnes gressus & actiones tuas.

*Cor nostrum
Dei templum.*

Quintò, te uti templum Dei existima, & in corde tuo, velut sacrario Deum adora, ibique eum velut Moyses ad tabernaculum consule. quæ enim esset prudentia Sapientiam æternam & veritatem apud se habere, & ejus consilium & voluntatem, cùm sit Rex regum & Dominus dominantium, non exquirere?

*Creaturas
Christi &
Dei adno-
nent.*

Sextò, considera diligenter creaturas, quibus se divina Sapientia comparare dignata fuit, ut sunt leo, agnus, lapis angularis, &c. aut à quibus pati, ita D. Franciscus ad adspèctum agniterrimè afficiebatur. alius omnia ad Passionem Christi referebat, cùm aut scalas videret, aut clamorem, aut tumultum audiret, aut malleorum ictus, aut pluviam adspiceret: sanguinea enim pluvia, & instrumentorum Passionis grato animæ memoriam recolebat.

*Creatura
voces quæ?*

Septimò, creaturæ omnes, ut beneficia Dei, attendi possunt & audiri hæ earum voces: *accipe, redde, cave*: si quid enim tribuunt mortalibus à Dei manu, vicissim postulant Deo gratiam reddi, & caveri abusum, amoremque in ipsum transfundi.

*In proximo
Deum at-
tende.*

Octavò, in creaturis rationalibus Deum intueri ad charitatem valet plurimùm & obedientiam, id est, omnimodam perfectionem, ideòque in Superioribus Ecclesiasticis & sæcularibus

Deum honora, eorum mandata ut Dei vocem accipe, qui *Luc. 10.*
 im vos audit, ait Dominus Iesus, me audit; & qui vos sper-
 me spei nit, & qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit, *Rom. II.*
 Paulus, nō est enim potestas nisi à Deo. Et S. Bernard. Sive, *Lib. 1. de*
 Deus, sive homo vicarius Dei mandatum quodcumque *præcept. 6*
 diderit, pari profectò obsequendum est curâ, pari reverentiâ *disp. c. 12.*
 erendum, ubi tamen Deo contraria non præcepit homo.
 niliter considerandus est Deus in proximo, ita ut quod illi
 Deo nos facere existimemus: Quod enim, ait Dominus, uni *Matth. 23*
 minimis meis fecistis, mihi fecistis: & quidquid ab illis fit, à
 o nobis fieri arbitremur, non huic illi tribuamus, sed cum *Nota,*
 una fit nobis vox: Dominus dedit, Dominus abstulit. Iu- *Iob 1.*
 adissimum verò hoc est exercitium, neque parum ad chari- *Charitatis*
 em conducit, quando proximos velut mēbra Christi intue- *utle exerci-*
 ur & complectimur. Vnde D. Leo: Cùm, inquit, hanc venera- *tium,*
 ium meorum confacerdotum splendidissimam frequentiam *S Leo ser. 1.*
 leo, Angelicum nobis in tot Sanctis sentio interesse con- *in annunt.*
 atum; nec dubito nos abundantiore hodie divinæ præsentia
 tiâ visitari, quando simul adsunt, & uno lumine micant, tot
 ciosissima tabernacula Dei, tot membra excellentissima cor-
 ris Christi, tabernaculum enim & membrum Christi qui-
 et est proximorum nostrorum.

Nonò, suppeditabit praxes varias D. Bonaventura in episto- *S. Bonav.*
 sua, quæ memorabilia viginti quinque complectitur. Vige-
 num, inquit, secundum est, quòd Deum semper & ubique
 has in memoriâ, ut solutus ab omnibus creaturis, tanto
 ntis conatu, desiderijque fervore, circa tuum Creatorem
 endas, ut quasi omnium inferiorum oblitus, quidquid agas,
 ubicumque steteris, & quibuscumque negotiis impliceris,
 ac nocte ex omni momento & horâ Deum semper habeas *Varij modi*
 memoriâ, credens & cogitans te esse verissimè coram eo, & *præsentia*
 um cogitans undique te aspicere. Hæc autem cogita cum *Dei.*
 gnâ reverentiâ, ac timore pariter & amore, & cum magnâ
 cretione, nunc ante pedes immensæ majestatis ejus prostra-
 , corde amarissimo peccatorum veniam postulando, nunc
 rarissimæ Passiōis Filij Dei, gladio compassionis coram
 s cruce vulneratus cum eo lacrymosus & flebilis apparêdo;
 nc totius vitæ illius decursum, obliquitati tuæ velut recti-
 linis lineam proponendo; nunc inenarrabilia & immensa
 neficia Dei mente pertractans, gratiarum actionibus infi-
 ndo; nunc stimulis ipsius amoris ardentissimè punctus, ip-
 n in creaturis omnibus intuendo, nunc potentiam, nunc sa-
 ntiam, nunc bonitatem & clementiam ejus attendens,

eum deuotiffimè in cunctis operibus fuis collaudando; nō defiderio patriæ cæleftis attractus ad ipfum gemebundis pirijs anhelando: nunc circa nos viscera inæftimabilis charitatis ejus adfpiciens, lætabundâ quâdam & excessiua admirane, corde & animo, in ipfo deficiendo; nunc te præcipite, nunc te fugientem, nunc teruentem; nunc Deum te tener, fublevantem, retinentem, & attrahentem, nunc Deum te gratum per omnia conseruantem considerans, ineffabilis diuinæ misericordiæ visceribus tibi patefactis, nimio in charitatis ardore te conferens totum te fletibus refolvens; nunc verò occultiffima, profundiffima, & summè arcana miſumque ftupenda iudicia iuftitiæ ejus diligenter attende, eum in omnibus fidelis & conftas cum summo amore, ingenio quoque timore ac tremore discretus, fupplex & humilis uerando: præ omnibus autem continuam & uivam memoriam ipſius ſacratiffimæ Paſſionis in animo & corde tuo ferens, quantum potes ftudeas conformari.

*Corporealis
preſentia
eſt diſcretè
uſurpanda.*

Obſerua circa hoc memoriale, præſentiam illam corporalem circumſpectè eſſe frequentandam, ne imaginatio lædatur & caput offendatur; ſed gradatim, & abſque magno conatu & modus exercendus: ita ut Primò, in cubiculo Chriſtum Iſtimum cum curiâ cælefti præſentem ſtatuumus, adoremus & alloquamur, poſtquam autem facilitatem hujus & uſum quiſiuerimus, ab hoc cubiculo ad alia tranſire, exercitium & transferre poſſumus, & imaginibus ſanctis animæ noſtræ templum adornare.

*Intentio re-
ſta perſimilis.*

Neque valdè laborandum initio, ut hoc vel illo modo præſentem habeamus. Sufficit enim in genere id fieri, & intentionem rectam crebrò inuolare, quæ etiam communicationis cum Deo, & præſentiæ illius commodum eſt exercitium.

*Affectus
plus hic præ-
ſtat quàm
ſpeculatio.
Signa adhi-
benda.*

Moueo tamen plus affectu hic, quàm ſpeculatione, præſentem aſpirando, & cum Deo colloquendo fructus, quàm ex conſideratione referri; immò ex affectu plurima conſideratio ſpeculatio germinat, & uelut ex fonte promanat.

Humilis in primis oratio, & crebrâ cum charitate hoc uolum impetrare ſolent. Signorum etiam aliquorum externorum uſus conducit, ut eſt annuli, horologi) pulſus, imaginis, &c. *Dignatus es, ut ſup. pag. 10.*

I A C V L A T O R I Æ.

Pſal. 26.
Pſal. 41.
Pſal. 24.
Pſal. 33.

NE abscondas faciem tuâ à me, & ne declines in irâ à ſeruo tuo
Quando ueniam, & apparebo ante faciem tuam?
Reſpice in me, & miſerere mei, quia unicus & pauper ſum ego
Ecce oculi Domini ſuper iuſtos, & aures ejus in preces eorum.

icut oculi ancilla in manibus domina sua, ita oculi nostri ad De- Pſal. 122.
um Deum nostrum, donec misereatur nostri.
adscendero in calam, tu illic es; si descendero in infernum, ades. Pſal. 138.
quò ibo à spiritu tuo? & quo à facie tuâ fugiam? Ibidem.
Stende nobis faciem tuam, & salvi erimus. Pſal. 79.
quid Domine, recessisti longè, despicias in opportunitatibus, in Pſal. 9.
calatione?
erè Dominus est in loco isto, & ego nesciebam. Gen. 28.

CAPVT XIII.

De Amore Dei.

OBSERVA Primò, amorem esse inclinationem vo-
 luntatis in bonum aliquod. Secundò, eundem ef-
 fectum duplicem: alterum concupiscentiæ, quo diligimus il-
 lud, quod nobis volumus: alterum amicitæ, quo dili-
 gimus illud, cui bonum volumus. Tertiò, cum ignoti-
 ta sit cupido, cognitionem boni amoris esse origi-
 nem. Illa autem triplex est; prima, quâ cognoscitur bo-
 num, quasi per auditum, ut cum narratur mihi vinum
 esse bonum, Secunda: cum quasi per visum percipitur;
 Tertia, per gustationem. Audire in amore Dei est inci-
 pientium, videre proficientium, gustare perfectorum.
 Audite, ait Propheta, audientes me, & comedite bo-
 num. Secundò, monet, Vacate & videte; quod profi-
 cientium est. Tertiò, Gustate & videte.
 Observa Secundò, hinc sequi quo aliquod majus
 bonum est, eo magis esse amabile, si tamen satis co-
 gnitum fuerit. Cognoscere igitur oportet, Hæc este-
 rit vita æterna, ait Dominus, ut cognoscant te solum
 Deum verum & quem misisti IESVM Christum.

Duplex a-
mor.

Origo ejus
est cognitio
triplex.

Isa 35.
Amor tri-
plex.

Pſ. 45.

Ioan. 17.

Meditatio de Amore Dei.

PRÆLVDIVM I. Constitue te coram Deo, & in
 præsentia ipsius.

PRÆLVDIVM II. Roga humillimè ut amorem
 tibi largiatur: id omnium donorum maximum.

PVNCTVM I. Considera, divinam Majestatem in tres potentias dedisse, memoriam, intellectum & voluntatem: has autem velut tabulas esse, & ab objectis suis aut perfici aut corrumpi: nulla autem nobilitas voluntate. qualis enim amor, talis homo est; talis amor, qualis res amata. si ergò bonum amas, bonus es, si malum, malus; si summum bonum, valde bonus & optimus: nam anima verè plus est ubi amat quam ubi animat, illique quod amat unitur, ac velut inquitur & servit, ejusque affectiones omnes experitur, velut suas. nonne qui opes formamve amat, ejus vicitudines in se sentit? perit hæc? perit anima quæ illi hæret: dolet? dolet & illa. gaudet? congaudet et in ista. O quantò ergo beatus Deo conjungi & adherere, & unū spiritum fieri cum illo, & quasi Deum, jeta illud, Ego dixi, Di estis! Talis enim anima omnia test in eo qui se confortat, nihil timet præter illum. ergo apud te sic statue firmissimè: optimus esse cupio propeam Deo meo, illum optimum amando toto corde, totâ animâ, & verè solum optimum, & bonum, nemo enim bonus nisi solus Deus.

Aspira, ut sup. pag 8. Hæcine firmâ, &c.

Considera & dicito mihi, si pulcherrima vice posses, an fœda ac funesta optares? si audire dulcissimam melodiam, eligeres absõnam? Si ergo sensibus tuis optima eligis objecta, cur non amoris tuo summum bonum, ut optimus sis? sed respice etiam obiectum ubique & præsentissimum: nullum enim Deum jusque bonitate præsentius & præstantius; ergo tibi corde diligendum esse propone, ô anima, summum bonum, & sic ratiocinare: Si honor, si voluptas, si quies, si substantia aliqua diligenda est, Deum tibi omnibus esse diligendum: omnia enim quæ desiderantur, non valent ei comparari. Credis hoc? Imò, si dederit homo omnem substantiam domus suæ in dilectione, quasi nihilum despiciet eam. Si ergo co-

*Voluntas
nobilissima.*

*Qualis res amata talis
est qui amat.*

Cant. 8.

ri non potest, summè diligi debet Deus. Si enim
 id diligo, quia bonum; quod millies melius, ma-
 mare debeo. Cur ergo per multa vagaris, ó homo,
 tendo bona animæ tuæ & corporis? Ama unum
 m, quod omne bonum est, & satis est; Desidera
 plex bonum, quod est summum bonum; & suffi-
 rivuli bonorum concupiscibilium diversi: fons u-
 omnium Deus, sed melior & concupiscibilior fons
 rivulus, causa quàm effectus: immò incompara-
 er melior, nolo verò, Domine, te amare, ut te fruatur,
 re Creatorem ad creaturam; sed diligere te super
 ia, & præ me, & omnibus. Tu enim solus bonus
 sa solus Dominus, tu solus altissimus, tu ignis consu-
 ms, tu es qui dixisti, in igne zeli mei devorabo ter-
 ; & rursus, Ignem veni mittere in terram. & quid
 nisi ut accendatur? Accende ergo me frigidam
 eam, & consume quidquid terrenum est, elegi te ho-
 ut sis mihi in Deum, & omne bonum, & omne de-
 siriium meum. *Quis dabit, ut infra.*

*Anselmus.**Deus ut si-
mum bonū
summè dili-
gendus.**Deut. 4.**Soph 3.**Luc. 12.*

VNCTVM II. Considera, quare aliquid vel ali-
 quid in hoc mundo ames. primò ob naturæ confor-
 matem; sic omne animal diligit sibi simile. Et ne quid
 deesset, ó homo, ecce pro te, audi, & exardesce, di-
 gitus est immortalis fieri mortalis; æternus, infans u-
 ms diei super terram. Si igitur amas hominem, qui te-
 cū factus est homo, quantò magis Deum, qui pro te
 factus est homo? *Hæcine vera, ut sup. p. 7.*

*Ratio cur
ametur, est
similitudo.
Christus ho-
mo est, ut
eum diligas.*

Secundò, quia præsens est is quem amas Quis autem
 magis mihi & tibi est præsens quàm Deus noster? cer-
 te novi, novi, quòd sis mihi verum & omne bonum in-
 tère præsens, & semper, & ubique per essentiam, præ-
 sentiam, & potentiam: Intus, aiebat ille, eras, & ego fo-
 ni & ibi te quærebam, & in ista formosa, quæ fecisti, de-
 scens nis irruebam: mecum eras, & tecum non eram: ea
 me tenebant longè à te, quæ si in te non essent, non
 essent. *Credo tibi, ut sup. pag 8.*

*2. Præsentia.**August. 10.
Conf. c. 27.*

Tertid,

Utilitas.

Tertiò, amatur aliquis, quia utilis est. Quis verò est utilior, quàm Deus tuus omne bonum? quis tibi igniora dedit in substantia, majora in quantitate, pernentiora in duratione, meliora & oportuniora? proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnem tradidit illum, immò nullum bonum nisi ab illo. Omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est. Quem ergo potiùs amabis? fontem quo manat tibi bonum, an canalem, per quem manat auctorem Deum, an latorem? auctor in se Deus, illi omnibus operatur, inclinatur beneficis, conciliatur a fros, ipse solus aperit manum, & implet omne animam benedictione. *Aspira*, ut sup pag. 8. *Hæcine firmâ*, vel *dabit*, ut infra 932.

*Amabilitas.**Gen. 32.*

Quartò, amatur aliquis, quia amabilis, affabilis, amabilis. sed quis te amabilior, Deus meus? Vidi Dominum, et aiebat i'le, facie ad faciem, & salva facta est anima mea. Ideò, Domine, tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea, faciem tuam, Domine, requiram.

Exercere hîc potes fidem, spem, & charitatem, ut sup.

*Cognatio.**Deut. 32.*

Quintò, amamus hominem, quia consanguineus aut parentes: sed Deus meus, creator meus, nonne à te sum? nūquid, ô anima, non ipse est pater tuus, benignus & providus pater, qui possedit, & fecit, & creavit te? dignatus est insuper fieri frater noster, & pro te tribus animam ponere? Immò, ait, quicumque fecerit voluntatem Patris mei, ille meus frater & soror, & mater est. Denique sponsus est tuus, qui dixit. Sponsus mihi in fide. O Sacramentum verè magnū, & magni pietatis & amoris argumentum! *Quis dabit*, ut inf. 932.

*Osea 2.**Fidelitas.*

Sextò, amico fideli, ait Sapiens, nulla est cōparatio. diligitur hic sæpè suprâ fratrē: fidelis autē amicus Deus meus est ab illius enim amicitia nec novus superverbis excludit, imo nec à gradu, vel loco, quem in animo mihi dedit, nec dignitate mutat mores; apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio.

indignitas mea eum efficit alienum : quoniam ex- *Pf. 37.*
 us Dominus, & humilia respicit. nec miseria mea
 nat eum: qui Lazarum, quem diligebat, in monu-
 nto quaesivit. & Patres quos amabar, de inferno ipse
 eravit. Ne dimittras antiquum amicum, ô anima mea, *Eccli. 9.*
 ab æterno, & in æternum: novus enim non erit ei si-
 nis, Ecce ascendit ad Patrem nostrum, & Deum no-
 strum, non est oblitus nostri: quia ubi amor, ibi oculus
 us. O quoties nos respexit! omni tempore verè dili-
 qui amicus est: imò ipse amicus ante omne tempus, *Proo 17.*
 cum dilexisset suos, verè in finem dilexit eos. *Ioan. 13.*

Quis dabit, ut infc. vel ut sup. pag. exerce amorem.

PUNCTUM III. Considera: quas personas, quas res *Quicquid*
 in mundo hoc diligas; & rationem exquire, amorem *boni in crea-*
 de omnium in auctorem omnium transfer, & dic: Tu *turâ magis*
 em Domine fecisti ea, qui pulcer es, pulcra sunt enim; *in Deo.*
 ei bonus es, bona sunt enim; qui es, sunt enim: nec cita *August.*
 pulcra sunt, nec ita bona sunt, nec ita sunt, sicut tu crea-
 torum, cui comparata, nec pulcra sunt, nec bona
 ut, nec sunt. *Haccine vera,* ut sup. pag. 7.

Secundò, considera quàm multa, & quanta beni-
 gissimus Deus ab æterno voluerit, & in tempore con-
 terit creatis omnibus. Vide jam cæli & quæ sub eo
 rignitudinem, speciem, pondus, numerum, mensu-
 ram: & cur hæc iis contulit? Nónne propter te, utque
 dares magis donatorem quàm donum? Itáne facis?
 hinc fac tibi creata loqui, quid dicerent putas? de-
 nos Deus tibi, sed ut te dares illi; servimus nos tibi,
 tu servias illi; corrumpimur ut tu subsistas; non cu-
 pus amari abs te; quod optimum habes, amorem
 tum tribue Deo, ama Deum, & eum lauda uti nos
 laudamus, utque tu id facias, libenter patimur, ut *Creatura*
 corrumpamur à te, & intereamus, vt tu vivas; *expostulatio*
 a convertamur nos in faniem & in sordes, ut tu *cum homi-*
 æternum vivas. Hæc sustinemus jussu ejus, & *ne.*
 propter cum, qui fecit te & nos, indignamur
 verò

verò si nos tu cæce suspicis & illum despicias; si peris de te triumphet diabolus, cùm ad Deum te ducere timemus. pudet nos simulacra nostri posita esse propitium in nos affectum in templo cordis tui, de tuis sæpiùs quàm de illo cogitari, & te sollicitum nos immolare non animalia, sed animam tuam, & propter nos æternis eam supplicijs addici. Nunquid meò dicit Apostolus: Omnis creatura ingemiscit, & parit usque adhuc? Tertio, considera beneficia Creatoris tui, Patris liberalissimi, creationis, redemptionis, vocationis, & multiplicis inspirationis; ac perpende quòd tam longanimiter te respexerit, & expectaverit, ubi innumeri perierunt; benignè acceperit te, cum plurimos rejiceret; amantissimè tractarit, cùm indignissimè à te habitus fuisset. Quarto, cùm hæc omnia & singula maxima sint, tamen, quòd his omnibus nobis est, est charitas ejus. Amor enim non gignitur, nisi per amorem; nec beneficia, nisi à benevolo animo stimantur. Recogita igitur, quòd ab æterno te amaverit, & sic dilexerit, ut dederit filium suum unigenitum; Pater, Filius, & Spiritus sanctus semetipsum, & te regeret redamare, & te reddere ei cujus es. *Hæcine vultis*, ut sup. pag. 7. Quinto, considera magnum incentivum esse amoris, quòd aliquis à nobis diligi velit, vult etiam Deus noster, Deus inquam, noster, magnus Deus, & laudabilis nimis, cuius magnitudinis non habet finis, à te vermiculo diligi: & toto corde non amare eum? atque adeò, hoc est, ejus primum ac maximum mandatum: Tu mandas, ut diligam te bonum meum, & omne & solum bonum. O durities humana! mandari nobis oportuit ut amaremus te? Quis odisse potest, aut averfari fontem bonorum omnium? Hæc tua postulatio: Fili, præbe mihi cor tuum. Neque solum simpliciter, sed, ô incomprehensibilem dignatione! ecce, ecce, velut in omni creatura occurris mihi, Deus meus, & per omnes id petis à me. Si oculos aperis,

*Amorem
Dei considera.*

*Deus vult à
nobis diligi.*

*Id petit per
creaturas
omnes.*

omnia clamant, hortantur; ut diligam te. Nihil audio; quod non enarretur gloria tua: quamcumque igitur portam, vel fenestram aperio animæ meæ; ades amator meus. Sentio odorum fragrantiam, ecce odor Dei mei, ut odoram in odorem unguentorum tuorum. Si sapit cibus, ille, ille est, quem creavit potentia tuâ, sapientia cōdidit, bonitas ministravit, ut gustarem, & viderē, quāmihi es suavis. Oleum verò tui amoris supernatat omnes creaturis: fons hic irrigat omnem terram: aurum hoc vestit hunc mundum, templum gloriæ tuæ. Et verum non dubiâ, sed certâ conscientâ, Domine, amo te: percussisti enim cor meum verbo tuo, & amavi te. Sed & cælum, & terra, & omnia quæ in eis sunt, ecce, undice mihi dicunt, ut te amem: nec cessant dicere omnes, ut sint inexcusabiles. Altiùs autem tu misereberis, & misertus eris; & misericordiam præstabis, cui misertors fueris. Alioquin cælum & terra surdis loquuntur, & aures tuas. Quid autem amo, cum te amo? non speciem corporis, nec decus temporis, nec candorem lucis, nec iste istis amicis oculis; non dulces melodias suavium cantilenarum omnimodarû; non florum, & unguentorum, & aromatum suave olentiam; non manna, & mella; non membra acceptibilia carnis amplexibus. Non hæc amo, cum amo Deum meum; & tamē amo quandã lucem, & quandam vocem, & quandam odorē, & quandam cibum, & quandam amplexum, cum amo Deum meum, lucem, vocem, odorem, cibum, amplexum interioris hominis mei; ubi fulget animæ meæ, quod non est locus; & ubi sonat, quod non rapit tempus; & ubi olet, quod non spargit flatus; & ubi sapit, quod non inuit edacitas; & ubi hæret, quod non divellit satietas. hoc est quod amo, cum Deum meum amo. Et quid est hoc? Interrogavi terram, & dixit: Non sum: & quæ omnesque in eadem sunt, idem confessa sunt. Interrogavi mare, & abyssos, & reptilia animarum vivarum, & responderunt: Non sumus Deus tuus; quare super nos,

*Psalm. 145.**Rom. 9.**Aug. l. 6.
Confess. c. 6.**Quid est amare Deum?**Cæcilius l. 6.
quest. 1. de
Gravitate.*

Interrogavi auras flabiles, & inquit universus aër, et incolis suis: Fallitur Anaximenes, non sum Deus tu. Interrogavi cælum, solem, lunam, stellas: Neque sumus Deus, quem quæritis, inquiunt. Et dixi omnibus his, quæ circumstant fores carnis meæ: Dixistis mihi Deo meo, quod vos non estis, dicite mihi de illo: quid: & exclamaverunt voce magnâ, Ipse fecit nos. interrogatio mea, intentio mea, & responsio eorum, spes eorum. O quot sunt mihi monitores & stimuli, et amem te! Itâne difficilis & amara res, amor tui, Deus meus? O amor Dei mei suavissime, verè propitiatorum nostrum, verè tabernaculum fœderis, reclinatorium aureum, laborum solatium! valdè omnino amans mihi es, per quem sum, vivo, sapio, si non ingratus & indignus. Dignus planè est morte, qui tibi, Domine JESU, recusat vivere, & mortuus est; qui tibi non sapit, desipit; & qui curat esse, nisi propter te, pro nihilo esse nihil est. Propter temetipsum Deus, fecisti omnia; & esse vult sibi, & non tibi, nihil esse incipit inter omnia.

Exercitium.

Quis dabit mihi pennas sicut columba, & volabo, & requiem in te, Deus meus: ubi enim inveniet pes meus & meam requiem, nisi in te? ex quo, per quem, & in quo sũt omnia, qui solus immobilis, aternus, optimus, benignissimus & suavissimus es. quò cæcus ibo, nisi ad te, lumen aeternum illuminans orbem hominem? quo satiabitur cor meum, nisi te uno, ô vera & unica satietas? Si dulcedinem appetit, nõnne verè tu dulcedo ineffabilis, & totus desiderabilis? Si pulcritudine capitur, pulcer es, lecte mi, candidus & rubicundus, speciosus formâ præ filiis hominum, in quem desiderant Angeli prospicere. Cur ergo, te feceris omnis boni & pulchritudinis relicto, ibo ad cisternas, quæ continere non valent aquas, id est creaturas vanas? An iis quibus usi fui, satiatus sum? nõnne irritatus miser? Si commodo ducor quietem amo, tu vera requies mea in seculum seculi, tu sola veramentis delectatio, tu mea gloriatio. Si amare delectat, cur

Psalm. 99.

*Bern. ser. 20.
super Cant.*

*Contem-
ptus mun-
di.*

summum bonum potius quàm nihil, & summum malum? cur non potius mei verè amantissimum, quàm odientem me, te in quâ dulcissime JESU qui verè es amator ineffabilis, & infinitus, & interminabilis, qui ante mundi constitutionem me dilexisti, qui tui in his omnibus pignus amoris dedisti, qui mille modis in singulis creaturis, in singula momenta amorem tuum in me declaras?

Heu mihi, Domine, va duro cordi meo, si non lique scat hoc amore, si hoc igne non cale scat! obruis me beneficis tuis, & ingratum & fugientem à te, invitas ut veniam, imò undique me conservas, & gestas velut gestari solet infantulus, imò abluis peccata & lepram meam sanguine tuo. Obstupescite cali super hoc, porta vus consolamini vehementer, quia magnificavit sic Dominus facere nobiscum. Venite omnes, venite qui timetis & diligitis Dominum, & enarrabo vobis, quanto fecerit anima mea, introduxit me in cellam vinariam, ordinavit in me charitatem. O vos Cherubini & Seraphini, vos tegitis pedes & facies, quia pudet non satis amare tantum bonum, Deum nostrum; Quid ergo faciam miser & miserabilis, quid faciam? Dominus JESVS pro me, non pro vobis mortuus est, nec nos lavit sanguine suo, nec triginta tribus annis pro vobis multa passus est, & dura & indigna, sed verbo creavit vos, & me morte suâ recreavit, & redemit; moriar milies, moriar potius quàm non amem te, mi bone JESU, qui quotidie dignaris descendere ad me, ut ego accensus amore tui participes esse queam regni tui quod sic preparasti mihi, & corporis & sanguinis quem sic mihi propinasti.

O Domine, quasi ebrius esse videri posses amore, qui Dalilam stam ita prosequeris: nescis, quia ille jam te prodidit Philisteis hostibus tuis? scis, Domine; sed patiens es & longanimis super malitiâ hominum, & postquam insultavimus tibi, & fornicata est anima nostra cum amatoribus multis, si revertatur ad te, suscipis illam. & poterit né fieri, ut ultra obliviscar tui, & adheream creature fallaci? dignus est sanè morte, qui tibi, tibi Domine JESU, recusat vivere. Qui enim manducat te, nonne vivet propter te? vivam tibi, cui omnia vivunt: qui enim tibi non vivit, jam mortuus est morte secundâ. vivam itaque tibi, qui soli mihi vicisti, laborasti, mortuus fuisti, qui mihi hæc omnia, qua mundus

habet, dedisti; & si hac pauca sint. adicies sine dubio majora. Sed, ô Domine, quis ea de manu tuâ quasivit? non satiarunt haec. Tenus, neque satiant me, non delectant, sed cruciant: clamam enim mihi in auribus meis de pulcritudine tuâ & bonitate: & cum longè sis ab oculis carnis, & intra penetrabile anima mea, anhélans quero te & non inuenio. Ostende mihi faciam tuam, & sufficit mihi, ostende mihi faciem tuam. veni, quia ad te suspiro. cur avertis faciem tuam? si vulnerasti me amore tuo, ô charita Deus meus, infunde oleum misericordiae tuae, & sana me dulcedine eius. sed tamen, ô Domine, voluntas tua fiat, fiat id quod tibi placet, non quod mihi: si abis, benedictus esto, & laudabilis in saecula: si venis, benedictus esto, in aeternum, in aeternum.

Verumtamen ne me deseras, ne despicias me, neque longè ab eas à me, ne me derelinquas, Pastor bone, oviculam tuam solâ in terrâ horroris & vastæ solitudinis, sed trahere me post te, sitq; semper anima mea plus ubi amat, quàm ubi animat. Heu mihi qui incolatus meus prolongatus est! heu mihi! sed quoniâ ita tibi placet, placet & mihi; velle enim meum obtuli tibi, tuum est, & ego tuus & omnia mea tua, & tua mea immensâ charitate tuâ. Nolo, Domine, nolo ut velle meum mihi unquam restituas, cultrum in manum pueri. Corpus & animam dicavi tibi, conserva haec, sicut placet, & impende sicut tibi placet in obsequium tuum. Vnum tecum esse desidero, & non nisi propter te volo; petitionem tamè parvulam petam à te, & confido, quia non confundes faciem meam. Ô Domine derelinquas me, ne proicias me unquam à facie tuâ, ne unquam obliviscaris mei, neq; permittes ut unquam obliviscar tui. Veni mihi millies mors potius, quàm vivam sine te, aut in ullo displice tibi. Sed da mihi ut amem te, & omnes omnino trahere possim à tui amore. Minaris enim nobis aeternas flammam, nisi amoris tui igne accendamus, & mandas ut ego, ego te amem. Fateor, indignissimus sum, ut amem & teneam te, ut tamè dignissimus es qui a omnibus amaris, & in primis à me qui sic N. dilexisti me. Sec Domine mi, quid, queso, mihi sum ipse, quid tibi, ut amari te iubeas à me, & mihi faciam, irascaris mihi, & minaris ingentes miseriae? parvanè ipsa est miseria si non amem te, imò mors amarissima & sempiterna. Utinam igitur ex hoc nunc in aeternum

& utinam semper suspirem ad te, suavitas ineffabilis; utinam semper sitiam ad te, fons aqua viva; semper anhelem, desiderium collium aeternorum; semper suspiciam ad te, amabilissime sponse anima mea; semper vivam tibi, ô unica vita mea; semper moriar pro te; insatiabiliter appetam te, satietas vera; confugiam ad te, refugium meum; semper memor sim tui, amor aeternae; semper amblectar te ulnis animae, nec dimittam donec latitiâ inenarrabili te videam, & satier, & te stringam, & tibi inheream, & in te liquefiam, & unum tecum sim, & in me esse desinam! Noli unquam, Pater mi, oblivisci prodigi pueri tui; noli, misericors Deus, Creator mi, creatura tuâ, nihil est illa quidem, & tu omnia. ita est; sed propter me fecisti omnia, & nihil horum odisti quæ fecisti: sed pro me tanta fecisti & pertulisti si despicias miseriam meam, respice bonitatem tuam, & amorem tuum erga me indignissimum, dicit ille tibi, me tuum esse, & certè non potes quin illum mihi des, quia promissisti, Veritas aeterna. Da mihi illum, & da mihi ut illum omnibus prædicare possim, & te hic & in aeternum laudare, & in amore tui vivere & mori, Amen.

Praxis, ad amorem Dei excitandum.

Prima. Eadem hujus exercitij praxis est quæ præsentiae Dei & puræ intentionis. Exercitia item zeli, & Passionis Christi Domini imprimis meditatio, quemadmodum etiam beneficiorum Dei frequens consideratio; de quibus omnibus supra variis locis actum est. Methodus verò ad amoré vera est mortificatio, maximè amoris sui, & vanitatis, & ad Deum ex rebus creatis aspiratio.

*Mortificatio
methodus
ad amorem.*

Secunda. Quotidie etiam expedit in meditatione aliquam Dei perfectionem considerare, atq; eam in se caritatis ignem suscitare ac fovere. Nullum enim exercitium exercitio amoris præstantius, cum, ut Apostolus declarat 1. Cor. 13. cætera omnia ab hoc nihil profint; & hoc unum in ictu oculi nos Deo gratissimos efficiat, & ex hostibus amicos, ex miseris felicissimos.

*Charitas in
momento
nos beat.*

Tertia, eaque admodum utilis, in proximo Deum agnoscere, illique præstare quaecumque benevolentiae ac charitatis opera, perinde ac si Christo Domino fierent. Dulcissimum hoc exercitium est, quod de Deo benè mereri, eique qui nullius indiget, largiri multa possumus. Sed de hoc pluribus, cum de charitate proximi ageretur, dicendum erit.

*Proximo
præsta quod
Deo.*

Quarto erit, Ven. Eucharistiæ non ex consuetudine, & negligens frequentatio, sed devota ac religiosa. in eâ enim spiritalis dulcedo, quasi in fonte ipso, degustatur. Examina te ac proprietates amoris, seu gradus, quos vide in D. Bernard. Bonavent. Richardo, de gradibus caritatis. Primus gradus est quod amor sit inseparabilis; ut anima cum Apostolo dicere possit, Quis me separabit à Charitate Christi? Secundus, quod sit insatiabilis: ignis enim nunquam dicit, Sufficit: nihilque sibiegitisse unquam videntur, & servos se dicunt inutiles qui eo succensi. Tertius, quod sit invictus. Fortis enim ut mors dilectio & aquæ multæ non potuerunt extinguere charitatem. Quartus quod sit delectabilis, dicereque anima possit amore isto succensa. Introduxit me Rex in cellaria sua. Memor fui Dei, & delectatus sum. Quintus, quod vulneret animam at dentibus desiderii & plurimis, quibus optat ut omnes ei serviant, & omnes trahere ad eum conatur. Sextus, quod semper Deum sitiat, semper eum presentem habeat, omnis ei creatura memoriam illius revocet. Septimus, quod desideret conjungi & esse cum Christo, nõ tædio vitæ, sed charitate impulsus, quisquis eâ fuerit inflammatus. Potes singulos expendere devotè & conterere quod tam imperfectè ames, & addere: Credo tibi & in te spero. & toto corde te diligo. Poteris etiam has jaculatorias miscere. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.

JACULATORIÆ.

- Psal. 112. **Q**uis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in calo & in terrâ?
- Psal. 72. *Quid mihi est in calo, & à te quid volui super terram?*
- Psal. 102. *Benedic anima mea Domino, & omnia qua intra me sunt, nomini sancto ejus.*
- Psal. 56. *Exaltare super calos, Deus, & super omnem terram gloria tua.*
- Psal. 85. *Non est similis tui in dijs, Domine, & non est secundum opera tua.*
- Ibidem. *Quoniam magnus es tu, faciens mirabilia, tu es Deus solus.*
- Psal. 144. *Consiteantur tibi, Domine, opera tua, & sancti tui benedicant tibi.*
- Psal. 146. *Magnus Dominus noster, & magna virtus eius, & sapientia ejus non est numerus.*
- Aug. lib. 10. *Minus te amat, Dominus, qui tecum aliquid amat, quod propter te non amat.*
- Conf. c. 29.

CAPVT XIV.

Meditatio de charitate proximi.

COMPOSITIO LOCI, considerare Sanctos, ex omniũ
Sanctorum gloriã, ut sua, gaudium captantes, &
Christum Dominum fraternè cum illis agentem. *Oratio*
suprà.

PUNCTVM I. Considera Primò, & examina an in
verè reperias signa charitatis. Primum est, sua non
ordinatè quærere, suumq; commodum non specta-
re; Secundum, bonis proximi congaudere, & malis tri-
stari; Tertium, bonum illius ex animo promovere cu-
jusvis generis, & avertere mala; Quartum, defectus ejus
erare potiùs quàm quicquam charitati ac benevolẽ-
tiam detrudere, & sic adimplere legem Christi JESU: hoc
enim alterius onera portare; Quintum, affabilem
omnibus se exhibere; Sextum, sua spiritualia & tempo-
ralia ultrò etiam & hilariter communicare. vides cur
inter sæculares rarò poterit esse perfecta, nisi animo
liberò ac liberali? Septimum, neminem judicare
sibi, nemini obloqui, aut facilè repugnare. Consi-
dera Secundò, charitatẽ, amicitiam & concordiam ef-
ficacissimum vitæ solatium, sine quâ nec animalia esse pos-
sunt: quodque fuerit omnibus bonis etiam ab Erhni-
ca prælata, solique comparata. Considera Tertio, quã-
tum ex charitate & concordia commoda promanent, nul-
lum verò ex dissensione proveniat, sed incommoda
gravissima: ab illâ auxilia mutua adversus hostes, qui-
bus undique cingimur: omnium est communio bono-
rum, & solatium malorum, denique ubi duo sunt con-
gregati in nomine Domini, ibi est in medio eorum. *Deus est ubi*
quid autem ibi deesse potest, ubi omne bonum Deus *charitas.*
in singulari benignitate adesse dignatur, omnibusque
congruè annuere? ait enim Dominus JESVS, Si duo *Matth. 18.*

Considera Quartò, communem hostem esse qui diffidia civilia inter nos molitur, quantaque iniquitas si cum illo in æternam perniciem meam & fratris consp-rare, cõcordiãque unitas vires esse invincibiles. O *Iesv* *charitas*, ut infra pag. 942.

*I. Cor. 13.
Mensura
amoris pro
ximi est Dei.*

Quintò perpende mensuram, quã diligimus proximum, esse eam, quã Deum diligimus; adeoque necessariam, ut Apostolus dicat, Si linguis hominum loquar & Angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum velut æsonans, & cymbalum tinniens: & si habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiã: & si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam; charitatem autem non habuero, nihil sum: & si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, & si tradidero corpus meum, ita ut ardeam charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest. O *Iesv* *charitas*, ut infra pag. 942.

Ephes. 4.

PUNCTVM IV. Considera, quali vinculo conjunctos nos esse oporteat proximo, ex illo loco, Obsecro vos ut dignè ambuletis vocatione, quã vocati estis, cum humilitate & mansuetudine, cum patientiã, supportatè invicem, solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis. unum corpus, cujus caput Christus, unus spiritus, scilicet sanctus, & amor. Itaque vide, ut membra unita se ament, & an tu sic tuum proximum. deinde vide quanta unio esset, si anima una, seu spiritus te & proximum informaret: tanta enim procul dubio inter Christi membra meritò esse debet. Addit verò Apostolus. In unã spe vocationis vestræ: vocati enim sumus omnes ut Deum amemus, & serviamus ei, ibique præmi expectemus, ubi omnes gaudent de bono alterius a què ac suo; ubi in æternum erimus concives illius Ierusalem, & domestici Dei. Et quid, quæso ô frater, an verbū, an offensio, an injuria aliqua à charitate nos poterit separare? Vna nobis fides est, doctrina & lex, & media omnia ad salutem, unum baptisma, per quod eju-

*Quanta
unio requi-
ratur.*

dei

nationis, immò patris filii sumus; eodemq; Chri-
 guine abluti, cætera quoque omnibus Sacramen-
 communia; unus omnium cibus corpus Christi, &
 sanguis ejus; unus Dominus omnium, qui ex
 omnes homines produxit; unus Deus, gubernans
 omnia; unus mediator, Pastor, dux, & signum
 veritatis, Magister, & Dominus; denique idem Pater om-
 niu. Numquid, inquiebat Propheta, non pater est
 omnium nostrum, quare ergo despicit unusquisq;
 fratrem suum? Postremò mater omniũ eadem
 ecclesia, & (si Religiosus es) Religio, ex quo capite om-
 nia bona & mala communia sunt, omnia similia, vestis,
 & c. Estné credibile ubi tot sunt charitatis ad-
 icula, ejusq; tanta præstantia, fieri posse ut ob
 unam terræ, & res nihili illa contemnatur? *Exerce hîc
 charitatem, ut suprà. vel ut infra O JESV charitas, &c.*

*Omnia ad
 unum refe-
 runtur &
 charitatem.*

Malach. 2.

19) 42.

UNCTVM V. Considera Primò, si proximus te læ-
 sionne eo ipso satis miser est, cum tu vindicem ha-
 beris Deum, apud quem talis pœnæ reus est, quam ne-
 rudelissimo hosti optaret? & hæc non tibi suffi-
 dit, id insuper ulcisci vis & irasceris, &c. *Credo tibi, ut
 pag. 7.* Imò jam tanto gravius ille punitus est à se,
 vulnus & mors animæ graviora sunt vulnere &
 morte corporis; atque ita verè magnâ commiseratione
 dignus est, eoq; majore, quo minus cognoscit.
 Secundò, vide quanta incommoda in omni societate,
 & familiâ, & animâ eiusq; potentiis talis hominis. de-
 charitatis oriantur. Tertiò, quantum scandalum
 Christianus, multò magis, si Religiosus, alienum se-
 pio gerat, ab alio dissentiat & contendat. Quartò,
 vide Sanctos omnes, & Angelos esse ejus quem
 diuinos sinceros amicos, maximè Angelum custodem, &
 Deum opt. max. cur igitur tu non es? Cave, cave, tan-
 te Christum Domini & pupillam oculi ejus. *Quin-
 dide quàm turpe non amare inimicum propter Dei
 volun-*

*Lædens aliis
 commiseratione
 dignus.*

voluntatem, quem amares ob leve beneficium, vel levem reparationem injuriæ. Sextò, dic mihi, vel Deum odisse tuum inimicum, vel alienum ab eo ergo nec tu oderis, nec alienus esto. Septimò, quando tandem conciliari? cur non modò? num diligendo faciliùs, quàm odio vinces inimicitias? quid ex his tibi vis? fratri & proximo malè? & nonne eo ipso pessimè? de bonis ejus vis dolere & cruciari iis quibus ipse gaudeas, cum possis congruere? Eo magis certè si improbus sit gaudebit, quòtiùs noverit se bonis gaudere, quibus frustrà tu videas. Vide, precor, quanta insania. O charitas infans Deus meus, ne permitte, obsecro, ut malitia mea crescat, ut post tot rationes, ob verbum & numerum, filios tuos offendam, averser, ac præceptum a te datum violem. Sanguis tuus, quem fudisti, mollis est cor meum, ut diligam te ex toto corde meo, & proximum meum sicut me ipsum, propter te ad gloriam nominis tui. Amen.

Exercitium.

OJESV, charitas immensa, Deus meus, qui nos sic amas, que ubique nobis adstas, & sustentas, quis è Sol qui quis potest se abscondere à calore tuo? que poterit glacies cor tuum periri, que non liquefiat hoc amore & sanguine tuo? Mitte te de excelso ignem in osibus meis, tu, cuius ignis est in Sion, & caminus in Ierusalem. Tu, qui dilexisti me & proximos meos, & lavisti in sanguine tuo, da mihi te diligere ex toto corde, & proximum propter te, ut filium tuum, ut fratrem, amicum, & membrum tuum. talem eum dignatus es efficere, atque aded asperere quod mihi, quod ulli etiam inimico tuo fit, tibi fieri, & eum qui nos tangit, tangere pupillam oculi tui. Absit ergo ut unquam ille, vel ille averfionis dederit occasionem, & hoc ipso valedicentem se fecerit, propterea eum averfer, & me per summam mentiam sponte ledam, cum communi hoste conspirem, illum & me, imò contra te & præcepta tua, que pro nobis

Isaia 31.

condidisti. Scio, scio, si diligentes tantum diligam, cum etiam Matth. 51
 & Publicani hoc faciant, mercedem non habiturum me,
 te patrem, qui finis solem tuum oriri super bonos & malos;
 is super justos & injustos. Absit igitur ut ulli male velim,
 loquar male, aut charitatis signa negem, quin potius ul-
 ram, ut te sequar, qui cum adhuc inimici essemus pro no-
 rtuus es. O Pater celestis, cupio filius tuus esse per gratiam
 & cupio in eternum. Signum hoc tuum, bone IESU, hoc
 volo, ut sciant omnes quia discipulus tuus sum, qui non
 n pro injustis etiam mortuus es, sed & ingratos nos tuos fi-
 fratres pascis tuo corpore & sanguine, qui cum maledice-
 on maledicebas; tradebas autem iudicanti te injuste. Si tu
 i animam tuam pro me; ego gratia tua pro te & pro pro-
 ponam, nullas unquam aliam inimicitias; sed dimittam
 ribus meis, & dimitto coram curia tua, ut tu mihi, cui
 talentorum debeo, dimittas: & dimitto de corde meo, ob-
 quim atque amorem, eiusque singularia signa prestare volo
 me adversarijs meis N. quia non ille me, sed te bone IESU,
 pillam oculi tui, & ego me sponte mea ego me laesi; illi osten-
 t me mihi, qualis essem, amator scilicet mei, qui ne quidem
 m unum pro te pati equanimiter possim, pro omnibus dolo-
 & beneficijs tuis, pro tot peccatis meis. Quis id credat de
 christiano? Vbi est ergo amor meus? ubi fortis ut mors dile-
 dura sicut infernus emulatio? amor certe ubi est, operatur
 titur: si operari & pati recusat, amor non est. Ecce vi-
 uanta sustineantur pro amore pecunie & forma vanissi-
 dies pauci videntur, & labores parvi pro amore, &
 quidquam durum erit agere aut pati pro te & chari-
 que est vinculum perfectionis, finis legis, & major omnibus
 automatibus & sacrificijs? O charitas immensa, Deus meus,
 de mihi ut maneam in te, & tu in me: qui enim manet in
 tate, in te manet, & tu in eo. Et qui manducat tuam car-
 & bibit tuum sanguinem, in te vivit & tu in eo. Iam non
 r, o IESU benignissime, dicere Psalterium tuum. Ego dixi
 tis, & filij excelsi omnes; panis enim quem nobis das,
 tua est pro seculi vita. O Rex regum, o Majestas infinita
 dignare

Marc. 12.

Applicatio
 ad Com-
 munionē.

Bern. ferm.
24 in Cant.
DetraCTOR
quid agat
& quam
nocens.

Bern. ferm.
de Tripl.
custodi.

dignare me presentiâ tuâ, & vilissimum illud domicilium
mei non despicias; est enim contritum & humiliatum, &
lat ad te, & requiescere non potest nisi in te. Concede, ob
mibi, ut numquam verbo, neque linguâ offendam proximi
meum, omnis enim qui detrahit, vacuû seipsum prodit cha
te, & ferit eam in omnibus qui se audiunt lingua malefica
quantum in se est, necat funditus & extinguit. Fodit etiam
corpus tuum, & membrum de membro, nec jam exanime
sed facit exanime sodiando. ipsis quoque nocentior est spinis,
illi tam sublimi capiti furor militaris imposuit: seu etiam
ferreis, quos sanctissimis illis manibus tuis & pedibus consum
rio Iudaica iniquitatis inflixit. Averte igitur hoc à me, beni
simè JESU, & laudet te lingua mea, sitq; ipsa lignum vite
mortuis, & solatium afflictis, & benedicat tibi anima mea
nibus diebus vite mee. Amen.

Praxis ad charitatem erga proximos fovendam.

*Suspiciones
vitanda.*

PRIMÒ, cavere diligenter admodum oportet ne radix amaritudinis aut fibra suspicionis in animâ nostrâ se
incipiat. Vix credi potest quanta ex levi suspitione nascatur
pè animorum alienatio, crescit in odia magnamque flammam,
cò quòd scintilla dissensionis extincta non fuerit. Hæc autem
dæmonis astutia est, quâ conatur inter se conjunctissimos
parare. Præsentissimum hujus mali remedium charitas est
magnitudo animi. Si enim suspitione natâ in te adires
mum, & jam non malum in bono vinceris, sed etiam ali
suspicionem; multa mala in semine opprimeres: quæ ubi ac
verunt, ægrè eradicantur. Ex charitatis igitur lege omni
bonum interpretare: charitas enim non cogitat malum. ne
stultissimum est fingere sibi hostem, & solâ suspitione taler
ficere.

*Omnia in
bonum in
terpretari
oportet.*

Secundò, nulli facilè contradicere. Nihil enim ut B. I. a
tius dicere solitus est, tanti est, vt detrimentum charitatis p
compensare. Ideoq; hortatur Sapiens, Fili in mansuetudine
opera tua, & super gloriam hominis diligeris.

*Ne contra
dic facile.*

*Civilis con
versatio
laudabilis.*

Tertiò, beneficiis prævenire atque honore, sed vel man
amore, nulla est major ad amorem invitatio, quàm amore
venire: alio quàm se, amor non emitur. ideoq; civilis & la
bilis cõversatio & charitatè gignit & fovet; rusticata atq; asp
etiam quos natura, aliaq; multa nomina jungunt, sepat.

Quartò, examina te, an signa charitatis, quæ Apostolus ad Corinthios commemorat, in te reperias. Charitas, inquit, pax est, benigna est: charitas non æmulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non quærit quæ sua sunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, non congaudet autem veritati: omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet.

1. Corint. 13.

Examē Charitatis.

Quintò, Opera misericordiæ exerce. Sed observa obsecro ut corporalia quantum potes sic conferas, ut simul etiam aliud spirituale ingeras, ijsque velut esca utaris. Nunquid enim quem pavisti pane terreno hortari potes ut utatur cælesti? Cur quem vestisti terrenis, commonere omittis ut induat IESVM & pietatem? quia autem captivi ut infirmi maximè idonei ad sedon bonum verbi Dei suscipiendum; ideò adverte quæso ut aegros maximè periculosè laborantes, omnimodò accurras; eoque soleis & juves, ut infra in præparatione ad mortem delectatur. De tribus verò cum iis age; Primò, de assècuranda anima per confessionem, pœnitentiam & communionem, idque exemplis allatis. Secundò, de temporis mercatus habendâ ratione per devotionem & indulgentias. Tertiò, de bonorum distributione. Nulla huic officio functio est præponenda. Concio eum plurima, studium & quidquid est, lucro huic cedit. Quoties concionator toto anno laborat, & quam sæpè paucos convertit! Et nec dum tamen in portu eos statuit ut in morte sit: quinat non metit, uti hoc casu, oppugnat hostem non vincit hic: hortatur ad bonum, sed hic impellit, ibi curat ad tempus ægrum, hic æternum: ibi operam ludit sæpè, hic rarò.

*Nota bene. Corporalia quomodo præstanda.**Ægris & moribundis juvandis insiste.*

Sexò, Carcer etiam pietati idonea palæstra; Fac intelligat civis Primò, non se solum, scriptum enim, cum ipso sum in tribulatione: & verè omnes sumus in magno mundi carcere & arvo corporis. Deinde sciat à quo illi hoc malum, & discat à quo esse & apud eum Primò causam agat. Dominus, aiebat Job, dedit, Dominus abstulit, & David ait: Dominus dixit Sennacherib, ut malediceret David. Quo fine captus sit videat, fortè quod sit, ne cui noceat, vel aliàs ut laceranda canibus aut lupis Regum mensæ apponatur. Custodia illi est ergò non carcer, & ad virtutem stadium, ut daret in religiosis spontè carcerati inveniuntibus, & eremitis. Hic prælusère omnes ferè martyres à Ioanne Baptistâ inchoando. Fortè etiam ut furiosus delectatur ut sibi restituatur, & parcat. Si causam ignorat, exploratum cum B Ephrem, cujus est illustre exemplum. Porriò curanda ut in omni carcere sint libri pii, & historiæ, quos legat & spiam etiam conductus. Secundò, Imagines piæ. Tertiò, Sa-

*Incarcerati quomodo juvandi.**Nota. Vide Radierum.*

cellum. Quartò contra otium opus sit, & occupatio. Quintò contritio in communi loco, manè & vesperi recitari poterit. examen institui. Sextò; si cætera adsint, etiam exercitia in fieri possunt S. Ignatii, ut factum scio. His exultus in Hispania quidam, & supplicium morte maturâ evasit, & sanctus habitus. Ita illis exercitatus suspiriis, lacrymis, ciliciis Deum precatur, non enim punit Dominus bis in idipsum. Septimò, a mas in purgatorio ex charitate sedulò cura, his enim semper prodest oratio, & tibi gratissimæ erunt. Itaque indulgentias applica, & fac ut in promptu habeas faciles modos applicandi illis indulgentias, ut mox auditâ morte eas suffragiis tuis juves.

Exercitium breve pro incarceratis.

O Iesu, verè tu mihi ades, dixisti enim: Cum ipso sum in tribulatione: tu, Dominus, mihi es Adjutor, non timebo, quid faciat noster homo, quid dico? quid inquam tu facias mihi Tu enim uti in mundi carcere, & corporis constituisti me, & in eum descendisti propter me, & in hoc me esse vis tecum, & tot millibus Sanctorum quibus hac læstra virtutis fuit, & quorsum? ut redeam ad te, ut adhaream tibi, vel compulsus. Gratias itaque tibi ago, & fateor, merentur hæc mala mea, ob qua ex amore tui doleo, & condono iis qui nocere non volunt, ut à te mihi cupio condonari, & resigno me sanctissimæ voluntati tuæ, certò enim scio non patieris me tentari aut vexari supra quod possum, & nosti quâ viâ me ad te perducere velis ad regnum tuum. Tu per crucem, bone Iesu, Rex meus, iuvisti & tormenta, & quid querar? multis carcer custodia, asylum, via secura ad vitam, & te cui credo, in quem spero, quem toto corde diligo, Amen.

JACULATORIÆ.

Ioan. 15.
1. Cor. 13.

Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos. Si linguis hominum loquar & Angelorum, charitatem autem non habeam factus sum sicut as sonans.

Matth. 24.

Quod uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis.

CAPVT XV.

Meditatio de Inimicis, & iis, qui vobis adversantur, diligendis.

PRÆLUDIVM I. Statue te coram Deo instar rei dignæ majestatis, unâ cum proximo.

PRÆLVDIVM II. Ora ut, sicut illi dimittis, ita tibi dicitur juxta legem suam & promissum. *Matt. 6. 13.*

HOMO, Quamvis stem coram te, Deus meus, & sciã prima me talenta debere tibi, tamẽ urit me, & stimula, & cogitationes meæ conturbant me gratis; & frustra: benedictio enim tua Domine, super caput justos autem impiorum operit iniquitas. O quoties mihi occurrunt beneficia collata à me, & retribuui ab illo mala pro bonis! si quidem ille injuriam intulit, aut damnus infert; est quẽ alienus à me: Quid faciam? an odium, an odium cum illo certabo? reconciliabor, an amicum fovebo animum erga eum, pro quo tu Christe mortuus es, pro quo me oportet animam perdere?

IESVS. Si hoc consideres, sol non occidet super irandiam tuam; vide, fili, quis sit ille, quid sit quod fecerit, cur, quomodo, ubi, quando, deinde quid reconciliabit; & ex singulis collige quo lenire malum ac dolorem possis. Homo certẽ est qui nocuit, tecum ejusdem conditionis & naturæ; sed improbus, inquis. Ita est, iras suos habet perpetuos: eorum aliquando, id est passionum, paroxysmos & accessus graves, variis oblationibus. Ut enim elephas aspectu purpuræ fure, leo etiam galli solius cantu pavore concutitur: ita homo levi aliquando occasione suæ affectionis pravæ impetitur. Sed nõne etiam similibus laboras? respice te coram me, & vide an tu ita velis à me iudicari tu proximum.

Vide quid proximo debeas.

HOMO, Fateri debeo, ô IESV, sine vitiis nemo vivit, certus ille est, qui minimis per gratiam tuam obnoxius est.

IESVS. Imò si humilis sis, Majoribus, dices, ego urgor. cur igitur non tibi indignaris? an fortè te vincis, te cõterces? Tu ane hæc virtus est? & an à te? nõne à me? quis est sufficientia? quis est qui te discernit? si par ergi illi es, patere: si impar, compatere illi, qui quòd illis

*Tu te ipsum
lædis &
quæris?*

armis quæ tibi dedi careret, læsus primò fuit ab hoste
& tibi obtulit quo te lædere posses. Non verò læsit:
quidem nemo nisi à se ipso læditur omnium prudentium
judicio. Nónne enim tu contemnere injurias potes,
vanos conatus hostium mea gratiâ ridere, uti etiam
tormentis Sancti fecêre? Si aliter judices, ulcisci vel
imprudens es & insipiens. Si te læsisti, cur de alio quæ-
reris, & non de teipso? cur alium judicas frustrâ, & non
teipsum cum tuo fructu magno, simul & te ulcisceris?
sanè imprudens es & insipiens.

Boëtius.

HOMO. Doces me Domine verbo tuo, sed magis
exemplo quod est verè penetrabilius omnigladiorum
cipiti, verùm & alius me monet dicens: Apud sapientium
locus nullus odio relinquitur. nam bonos quis nisi stulti-
tissimus oderit; malos autem odisse ratione caret: si enim
enim corporis languor, ita vitiositas quasi quidam
morbus est animarum.

Cùm ergò ægros corpore minimè dignos odio,
potiùs miseratione judicem; multò magis tales mi-
randi, ut video, sunt, non persequendi, quorum mens
improbitas est omni languore atrocior. *Exerce te in
tientiâ, ut suprâ. vel Aspira, ut suprâ. Hæcine firmâ fide,
vel O JESV charitas.*

*Inspice bona
proximi.*

JESVS. Dicit mihi quid agis? fortè illum vis sanum
reddere, qui teipsum ægro animo vides, & curare
quis? imò ab illius morbo malè afficeris contagio
malâ, & sic in te transfers malum cùm avertere ab ipso
& à te ipso deberes: cumque habeat proximus bona
plurima, si rectè attendas, in nullo cum eo communis
præterquam in malo. O infelicitatem tuam, vel nati-
viam, qui omne bonum in agro & anima proximi
disti, quia spina una tibi displicet: illud autem negligis,
& hac te vulneras? corpus ejus odisti totum, quia
vultus in eo unus est? quin potiùs proximum amas ob bona
& nomina plurima, quâ oderis cum ob vitiû alicujus
ipsû & simul bona in eo plurima? Si hæc autè ratio

Defectus habet, ergo eū averfari volo, omnes omni- *Nemo lædē-*
 homines odiffe debes; quia omnes habēt vitiū suū, *tur nisi a*
 & ipse si hoc ignoras, longè graviffimum. Et quid si *seipfo.*
 homines omnes infaniā laborārent, vellēsne tu ideò
 eum laborare? cur igitur, si unus aliquis illo vitio la-
 et, tu perturbaris, lævis, indignaris! iniquè facit, in-
 quis. Nunquid, & tu in me iniquus, qui legem de chari-
 tate meam tam levi de cauffa contemnis, & infirmum
 tuum affligere vis? nōne medicinam ei deberes po-
 tui præstare, quàm exulcerationem? Vides ergo illum
 læsse se & obtuliffe tibi quò te simul læderes, te què
 a puiſſe spinam, & cultrum illum tibi projeciffe, quò
 ante manum pedemq; indueres. tibi ergo imputa. Il-
 le cepit errare in viā salutis, & hoc vides & dicis: Vis eū
 læui, quod tu vocas perſequi? id què quia cæcus impe-
 git in te. quod quidem non poterat, niſi tu qui videbas;
 eum ſponte incurriſſes; cū verò eum cæcum vide-
 reſ & phreneticum, nunquid potiùs miſeratione tangi
 debebas? Si non illius, ſaltem mei. Vulnerabat ille me,
 tu vis addere vulnus vulneri? excluſit ille me perturba-
 tione ſuā, cū in pace factus ſit locus meus, & tu, fili,
 eum me repellis?

HOMO. *Hæcine vera, &c.* ut ſup. pag. 7. Contrit. excita.
 ESVS, Age verò, quid ſi frater, filius aut pater phre-
 nicus te percutiat, conſpuat, irrideat, nōne condo-
 lebis, morboque tribues? atqui ira brevis furor eſt, cur
 inſanis ut longiorem tu efficere velis nolendo re-
 conciliari, & graviorem, ut & ipſe qui ſe prior læſit, re-
 ſtat medicinam? Age verò quid fecit ille? enarra mi-
 ſericordiam curiā meā univerſā coram quā patent hæc co-
 gnitione tuæ N.

HOMO. Verbo injurioſo ſic læſit me, contempſit, a-
 vultur, vel vulneravit corpus, famam denigravit, ren-
 dit tūlic, &c.

ESVS, Et ego factus ſum opprobrium hominum,
 & abjectio plebis amore tui, & non velles illud

vicissim pati pro me? an ampliùs præstares mihi quàm debeas? An tibi putas noceres, si condonares hoc mihi verbum unum, qui innumera talenta dimisi tibi, & dimitti à me petis? Porro contemnit te. esto; quot sunt qui me contemunt? tu verò inter eos es despiciens legem meam, quàm dimittere te iussi proximo tuo. An contemnat quis me, ideò minor sum? si quis neget aurum esse aurum, splendere margaritas, & precio digna quid eis nocuit? si tu bonus eras & te contempsisti stultum omnino & indignum est ideo te malùm esse velle, & meritò contemni ab illo, & me, & omni cur meâ. Si læsit te, non pudet quod tu injuriæ tuæ ultor tortor fratris esse optes? tu qui Christianum te proteris, & fortè Religiosum? Quòd si ita est, vide an apud te, apud quem asylum reperire facinorosi possunt, quietem, non sit æquum ut eam inueniat frater? Certe si bonus eras, si humilis, an putas te conturbasses? si malus, nōne dignus eras qui sic acciperêre, ut vel salte te cognosceres, & bonus esse posses? si vis ut ille innocentiam erga tè seruet, non noceat tibi, nōne vicissim ei patientiam debes? corpus ille, id est vèstem tuam armam si læsit, infelix est; etenim ipse priùs vulneravit armam suam, scriptum est enim: Gladius eorum intus in corda ipsorum, scilicet ut tunicam alterius si ipse omnino permittat scindant. Siccinè tibi placet ista amicitia? an simili etiam tibi corripì libet delirio, ut ulcisci velis, & ad corporis læsionem, vel famæ aut bonorum animæ tuæ adjicere periculum, aut perditionem? An fortè partem substantiæ temporalis, terræ frustum, tibi denique perdidisti: vis igitur & cælum, & æternam projicere hæreditatem? vis virtutes omnes, paciëntiam, humilitatem, charitatem? si enim harum vel unam haberes, animo certè quieto & benevòlo esses. Adver-

verò, fili mi, ubi is nocuerit tibi, nōne coràm me Angelis meis in contemptum mandati mei? hoc autem toleravi, utpote quia misericors sum super malitiã hominum,

*Res non mutantur
kominum
dictis.*

*Dilemma
expenden-
dum.*

Anacharsis.

*Deus parcat
fratri tuo, tu
recusas.*

num. Aut justè fieri video, quod tu secus tibi factum contraris, & tu certè injustè irasceris; aut injustè fit, & patienter ego sustineo, uti & peccata tua plurima, tu des indignari? optas eum puniri? ex ore tuo te iudicari? si puniri oportet, nònne est quia legem non servas? at neque tu servas. ego etenim Rex summus mihi vindictam volui servari. tu verò quo ausu temerario eam accipis? Age tandem, quando nocuit? certè illâ horâ & momento quo permisi, nec potuit diutiùs. An forsan quis me quòd permiserim? Exerce te ad patientiam, & humilitatem, & contritionem vel dic, *Credo tibi*, ut sup. p. 7.

HOMO. Ex his & aliis circumstantiis elicere me præparas, ut video, virtutis occasiones oportuit, & virtutis munus indui, & ad gloriam tuam ex spinis rosas colligere, ex alterius injuriis apud te fortitudinis laudem: memor enim est patiens viro forti, & qui dominatur animo suo, expugnatore urbium. Adjuva me Deus salutaris noster. De profundis clamavi ad te Domine, Domine exaudi vocem meam: fiant aures tuæ intendentes ad vocem deprecationis meæ. nisi enim tu, Domine, adjuveris me, cadam in conspectu inimicorum meorum: neque enim est in me ista fortitudo, ut resistere possim. nunc, Domine, memor esto mei, & ne vindictam sumas de peccatis meis, neque reminiscaris delicta mea, vel parentum meorum, *Credo tibi*, ut sup. p. 7.

IESVS. Spera in me, & confitere mihi, & requiem habeto tibi ab omnibus inimicis tuis, & facies cum tentatione proventum: sol non occidat super iracundiam tuam, sed inimicum animæ tuæ citò expelle, diligenterque sæpè considera, quis sit vindictæ odiique effectus, quis fructus patientiæ & pacis. Finge te hominem virore aversione atque odio vulneratum: aspice, quibus tradatur phantasijs, suspicionibus æmulationibusque: non quiescit memoria illius, sed furoris plena est & tribus votis, intellectus verò excæcatur: neque quid

*Patientia
bona.*

æquum justumque sit, etiam si millies ei repræsentetur videt: si occasio est iræ, rixæ, contentiones ex radice multitudinis germinantur, & in eas, imò etiam gladii itur. Contra verò suavissima patientia, & charitas mansuetudo, inter adversa læta, adversariis benigna, inter medias acies secunda est: in Dei enim protectio commoratur, & in pace in idipsum dormit & requiescit. Nunc verò omnia tibi ad æternam vitam ordinanda sint, quid eligis?

HOMO. Conturbata est in me anima mea, quid ego ignorem.

JESVS. Verumtamen, si quis ex te percontaretur micus, suaderesne proposito sine salutis in animo odium alienationemque fovere.

HOMO. Pax, dicerem, etiam justo bello præponenda, & seriùs ociùs quærenda est.

*Insania im-
patientis.*

JESVS. Si ergo aliquando vis pacem, quorsum sit odium inveterascere & exulcerari? cur crucias te ceteris, quo fructus nempè ut semel adversario offeras, unde, si velit, sumere possit, quo se lædat! nonne ista malitia & dementia est, de aliena plaga quærere meculam? & pro medicamento alienum velle adhibere tormentum? Insania est te ipsum occidere velle, ut tormentum, quod est corpus hostis tui, lædas: facem accendere, ut domum proximi exuras, quò simul perire tuam priùs accendendo, & sic incidas in foveam quam fecisti, in laqueum quem parasti.

*Malicia no-
cet Auctori.*

HOMO. Video, ô sapientia æterna malitiam esse quasi ignem. si incendere quis aliquid velit. illud quod admoveatur ut succendat aliud, accensum sit oportet & faculam priùs ardere, quàm aliud possit accendere.

JESVS. Ita ergo impossibile est, ut malitia quæ procedit ex te, non priùs te vastet, lædat, antequam perire alteri noceat. Cùm autem mori communi omnibus lege debeas, (nemo enim evasit spiculum mortis, nisi

stim-

anulum) scis quâ horâ venturus sim? veniam certè in
 quâ nõ speras, & horâ cum fortè minimè ignoscere
 teris, & frustra à me tibi ignosci postulabis, & aliâ
 mensura remetiri tibi quàm quâ mensus es. Quid tum
 impetum optabis? Patientiæ affectum exerce.

HOMO. Plurimum certè, patientissime IESV, omnem
 avaritiam evomuisse, & pacificum fuisse, ut inter
 hos tuos possem numerari.

IESVS. Quid verò in iudicio responderes, quando à
 leges, & consilia mea deprehenderem esse contem-
 tuo ego iustissimus Iudex? quam gratiam ibi sperares,
 si soli misericordes misericordiam consequentur? ubi
 sola charitas & ejus opera mercedem & veniam impe-
 trant?

HOMO. Quanta confusio esset, si ob vilem volu-
 ptatem, munus, favorem, dilexisssem plurimos, & fortè
 valenter, & quod nulla tua in me merita, nulla tua, ô
 IESV, mandata id potuissent efficere, ut ex corde di-
 mitterem fratri meo.

IESVS. Si diligitis eos qui vos diligunt, quam mer-
 cedem habebitis? si conservo tuo qui aliquot tibi debet
 annuos ignoscere noluêris, quomodo remittam tibi
 debitum multorum talentorum, quod eâ conditione
 tibi me remissurum promisi? dimittite dixi & dimitte-
 mini, misericordiam volo & non sacrificium; mihi vin-
 dictam, & ego retribuam? tu verò contrà dixisti: Ipse re-
 tribuam; & in eum fortè qui jam secundùm animam
 perditus est, ultrò sævire desiderasti. Si enim in tem-
 pore gratiæ & veniæ, fueris recordatus ad altare, quòd
 inter habet aliquid adversum te, sacrificium offerre
 non potes; quomodo igitur veniam impetrabis, si in
 die furoris, iræ & calamitatis argui possis de odio erga
 fratrem tuum? Denique adverte, aut in æternum tecum
 eris. N. beatus erit, aut certè damnatus. si damnatus,
 nulla bellua est, quæ tali non commiseretur. si æter-
 num

Matth. 5.

Deus petit
 sibi vindi-
 ctam: Quid
 ais?

Osai 6.

Matth. 5.

Dilemma
 pulcrum.

*Actor. 7.
Greger.
Iracundia
janua pec-
cati.
Iacob. 3.*

nùm beatus erit, & tu saltem speras, & æternùm futu-
estis conjunctissimi, cur jam odia & aversiones fove-
pergis? Non ita Sancti charitate pleni præverunt, se-
in bono vicerunt malum, & pro persequentibus cu-
S. Stephano orârunt, & nemo inventus est, qui non re-
tribueret bona pro malis. Sciebant enim, quod Grego-
rius ait, Ianuam omnium vitiorum esse iracundiam.
Erant filii Dei, pacifici & misericordes; Dei inquit
qui pacis & non dissensionis est Deus. Quòd si, inquit
Apostolus, zelum amarum haberis, & contentio
sint in cordibus vestris, nolite gloriari, & mendaces esse
adversus veritatem. non est enim ista sapientia de su-
sum descendens; sed terrena, animalis, diabolica. ubi
enim zelus & contentio, ibi inconstantia, & omne
opus pravum. Imò verò quot inter Ethnicos fuerunt
duces & victores, quos efferre victoria solet, hostibus
non tantùm clementes, sed & benefici, & victoriã &
hostibus paritã verè de se animoquẽ suo triumphârunt
pacemquẽ majorem in animo, quàm in Republ. peper-
erunt. Tu verò vis possidere animam tuam? itaque
patientiam amplectere, scriptum est enim: in patientia
vestra possidebitis animas vestras; cor autem fatui ebu-
lit stultitiam, & derelinquit illum, ac velut arreptitum
aut olla fervens agitur & non agit.

HOMO. Atturpe non nemo putat vincere in bono
malum.

*Exemplum
Christi se-
quendum.*

IESVS. Exue igitur Christiani nomen, quorum est
mala pati & fortiter agere: noli sub me crucifixo ma-
litare, ille qui tibi injuriam facit, eo ipso graviores ma-
hi infert, tangitquẽ pupillam oculi mei. Et tamen pa-
co illi Dominus; & non vult servus? Iudex, & non vul-
reus? differo vindicare, & non est mihi dedecus, tu
verò illud ex patientia venturum existimabis? Quid ve-
rò dices si aspexeris in me Salvatorem tuum, qui etiam
pro inimicis mori dignatus sum? & antè omnia quæ
mei & amicorum oblitus pro ijs cum lacrymis Deum
patre

crem rogavi. *Exerce imitationis affectum*, vel dic. O IESV,
caritas, &c. pag. 942.

HOMO. Apparuit charitas & benignitas tua, ô pa-
 ter bone, qui pro ovibus tuis animam ponere digna-
 ris es.

IESVS. Et vos, dixi per Apostolum, debetis pro fratri- *1. Ioan. 3.*
 bus animas ponere.

HOMO. Ecquis ergo, Domine IESV, Christianus ex-
 tabit vindicari sese, humiliari adversarium, mem-
 brum tuum affligi? & cum tu ipse, Domine IESV, ob
 injuriam tibi, dum mihi ut pupillæ oculi tui illatam
 vulneratus fueris; egone atrociori vulnere iterum per- *Matth. 18*
 tectere nitar? quasi non sit satis te semel quasi vulnera-
 tum & despectum? Doces me, & clamant tua vulnera,
 Domine IESV: Discite à me quia mitis sum & humilis
 corde: quomodo ergo injuriam fieri mihi existimabo,
 mitis, si humilis esse jubear?

IESVS. Attende ad Patrem tuum qui in cælis est, qui *Matth. 5.*
 quirit super justos & injustos, solem oriri facit super bo-
 nos & malos, ut tu diligas etiam inimicos tuos, benefa- *Dei & Chri-*
 ctus his qui oderunt te, & ores pro persecuentibus te. *sti exemplū*
 salutaveris, amaveris amicos tuos tantum, de iis benè *imitandum.*
 inferis, locutus fueris; mercedem non habebis. Imò
 quò quis credat te amicum verè diligere ob leve be-
 neficium, cognationem aut quid hujusmodi, quando
 ego Dominus tuus, qui te dilexi ab æterno, sanguine
 meo redemi, quotidie paratus eodem te alere, & æterna
 gloria promittens, hoc tamen impetrare à te non pos-
 sum, ut me diligas? Siquidem manifestè convinceris, si
 proximo alienuses, à me Deo tuo averfus esse. Qui *1. Ioan. 4.*
 se dicit diligere Deum, fratrem autem suum odio
 habet, mendax est, & veritas in eo non est. *Aspira*, ut sup.
 pag. 3. *Hæcine firmâ, &c.* ibid.

HOMO. At diligo, spero, gratiâ tuâ, nullusque est cui
 malè velim, imò, omnibus optimè cupio, condono, si
 quid in me peccârint, ut me etiam inter tuos agnoscas.

*Matth. 7.**Ibidem.
Vide quâ
mensurâ
utaris.*

JESVS. Vide ergo, ne vites ullius alloquium, aspectum, familiaritatem, minùs benignè agas, honorifico loquaris, corrigi eum velis, &c. An etenim fili, cuperes tali mensurâ à me amari? Certum enim est & æternâ lege fixum, Quâ mensurâ mensi fueritis, etiam metietur vobis. Quid verò, precor, ex ultione, alienatione, obrectatione petis? an gaudere de eo, quòd non impunè alter te læserit! at quàm fœdum, quàm turpe pasci alieno malo, vivere bono, in ulcere, in sanguine fratris coheredis tui, pro quo animam ponere deberas, gloriari! in sordibus alienis volutari: Sed a quantum istud gaudium? nōnne mixtum timore, perturbatione, periculo, ne alter vicem reddat? quantum vis enim minimus sit, & tu inter maximos fores, acerrimè pungere potest, & vel linguæ gladio gravius quàm quovis mucrone vulnerare. Et ecce si vis condonare, & amicus esse meus poteris, & gaudere, & prior esse mihi & hominibus. *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

*Ioan. 13.
Dæmon illud
ait impa-
sienti.*

Denique quis, precor, te ad vindictam impellit nōnne ego Dominus, ego, coram quo tremunt totus orbis terrarum, prohibeo, & nullum cupio inter servos meos, qui charitate plenus non sit? In hoc enim cognosce eos volui ab omnibus, si dilectionem habere ad invicem. Ad vindictam verò invitat dæmon, ut te primo adigat perditionis gladium, deinde in cor fratris tui. Promisi quòd ubi duo consentirent super terram, annuerem petitioni eorum; quamcumque postularent. Si igitur dissides à fratre tuo, vana erit oratio tua, imò in peccatum & vindictam provocans. Sic enim qui gladio ferit, gladio perit: ita qui odio fratrem lædit, ipse se interimat: qui in gratiam cum altero recurre negat, sibi gratiæ meæ fontem obstruit.

HOMO. Iustus es, Domine, & rectum iudicium tuum, fac cum servo tuo secundum misericordiam tuam. en gratiâ tuâ propono in conspectu tuo proximum diligere: non verbo, neque linguâ, sed opere

veri-

vitate, ut meipsum ; nec meminisse offensæ, quem-
admodum rogo, ut non memineris iniquitatis meæ,
ut projicias post tergum tuum omnia peccata mea,
amen.

ORATIO, *qua supra.* O JESV, *charitas,* pag. 942.

Praxis ad inimicos diligendos.

Primò, considerare beneficia ab homine illo accepta, cui of-
fensus es.

Secundò, præteritæ injuriæ, etsi importunè sese offerentis,
in memoriam obliterare, & quoties ea recurrit, Deo injuriam
excusare, actumque charitatis elicere.

Tertiò, alloqui illum, & ejus consortium nullo pacto
recusare : verbum enim dulce multiplicat amicos, & mitigat
amicos. Eccli. 6.

Quartò, beneficium illi aliquod conferre, tum pro illo oran-
tum aliud corporale præstando. Si esurierit inimicus tuus,
da illi illud; si sitit, da illi aquam bibere prunas enim congrega-
bit super caput ejus, & Dominus reddet tibi. Si id à te fieri
non queat, clam per alios facito, & fac intelligat benevolo te in
hoc esse animo. *Dignatus es, ut sup. pag. 10.* Prov. 25.

Nota.

I A C V L A T O R I Æ,

[Omo homini reservat iram, & à Domino quarit medelam? Eccli. 28.
Relinque proximo tuo nocenti te, & tunc deprecanti tibi pec- Ibidem.
cata solventur.

In hominem similem sibi non habet misericordiam, & de peccatis Ibidem.
deprecatur.

Qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis. Marc. 4.

In hoc cogno vimus charitatem Dei, quoniam ille pro nobis ani- 1. Ioan. 3.
mas suas posuit, & nos debemus pro fratribus animas ponere.

Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi. Gal. 6.

Si quis dixerit, quoniam diligo Deum, & fratrem suum odit, men- 1. Ioan. 4.
ta est.

CAPVT XVI.

Dialogus de Contemplatione.

DESIDERIVS. Complura de meditatione jam pertractata sunt, nunquid etiam liceret de contemplatione paulùm differere?

ASCETA. Quod ex variorum lectione didici, si invidiã communicabo, ac perstringam: quid enim plus pluribus? habes fontes, D. Bonaventuram, utrumque Dionysium, Gersonem, & eximios viros, P. P. de Puente, P. Ariam, & alios; habes heroinam illam B. Teresam. Itaque breviter accipe quod flagitas. Oserua autem Primò, vitæ spiritualis, & omnium præceptorum ac consiliorum finem esse, voluntatis ac intellectus, & potentiarum animæ nostræ cum Deo unum (ad hoc mortificatio instituitur, per orationem meditationem anima elevatur, & contemplatione suspenditur) id est, ut diligatur Deus ex toto corde, ex tota anima, ex totis viribus nostris. Vt autem id fiat, supra terrena, supra se elevari mens debet, quod fit per meditationem; sed perfectiùs per contemplationem, quæ uti clariùs Deus & divina videntur, ita ardentius amantur.

DESIDERIVS. Quomodo verò differt à meditatione contemplatio?

ASCETA. Meditatio, ut Augustinus, est occultæ veritatis investigatio. Etenim illa per varios discursus intellectus, & ratiocinationis quærit æternam Veritatem, quam amplectatur & amet. Contemplatio verò est, idem Augustin. perspicuæ veritatis jucunda admiratio, vel, ut Richardus, perspicax & liber animi contuitus, usquequaque diffusus; quando scilicet jam discursu veritas per meditationem inventa, & oculis quasi subjecta est: sicut si vinum in uva consideratum, deinde ex uva expr-

*Finis vitæ
spiritualis
charitas.*

*Oratione
mens elevatur,*

*Aug. lib. de
Spiritu &
anima.*

*Lib. de con-
templat.
Quid con-
templatio.*

ressum in vitro degustaretur, ut eleganter P. de ente.

DESIDERIVS. Audivi aliquando eam simili hoc de-
 lari, & perinde esse, ac si sit imago aliqua, ut eam cō-
 terem, mihi proposita: duobus enim id posse fieri
 dis. Prior est, si singulas ejus partes intentis oculis
 considerem, & examinem umbrarum & colorum di-
 stinctionem, vivacitatem, proportionem, &c. Posterior
 est si perspectâ imaginis hujus excellentiâ & pulcritu-
 dine, oculos in eam defixos teneam, propter volupta-
 tem, quam ex illa percipio; & magno amore in illam
 feror; eoque majore, quo clarius eam intueor, quo mi-
 nus affectu rei alterius distrahor. unde sequatur sollici-
 tudo eam conservandi, & zelus quidvis potiùs, quàm
 eam perdendi. Prior modus similis esse dicitur medita-
 tioni, posterior contemplationi.

ASCETA. Aptum est simile; nam in contemplatio-
 nis anima in tranquillâ ac simplici operatione intelle-
 ctus, gaudet de veritate laboriosè per meditationem in-
 ventâ, vel per fidei lumen nobis manifestata. Nonne
 vobis multò suaviùs & faciliùs is qui videt, res easdem
 contempletur, & earum præsentiam afficitur, quàm cæ-
 cus quispiam, etiamsi Philosophicis & Theologicis di-
 scipulis instructus, de iisdem optimè differere, atque
 veritates explicare possit: sic etiam longè faciliùs & fru-
 ctuosius circa eandem rem versatur contemplatio, quàm
 meditatio; quia unico intuitu contemplanis, postquàm
 multa audivit & intellexit, ut Regina Saba considerat
 regni Salomonis in gubernatione universi, v.g. prudē-
 tiam: vel cum D. Bernardo, facit sibi fasciculum myr-
 ræ ex omnibus doloribus Domini sui. ac postquam
 regula consideravit & quæsit, vulneratus amore, di-
 cit. Inveni quem diligit anima mea: & absque labore
 fixus hæret, velut avis post varios gyros, & sursum ac
 deorsum volatus, se in aëre librat, humanaque omnia
 despicit. Perspicuè hæc descripsisse R. P. Paz videtur,

dicens:

*Earum di-
 versitas si-
 mili explica-
 tur.*

Simile cæci.

Simile avis.

*Quid est
contemplatio.*

dicens: Contemplatio est liber, perspicax & certus intuitus Dei, ac rerum cælestium admirationem inferens in amore desinens, atque ex amore procedens. Illa enim est principium, & finis, ut diligamus omne & solum bonum nostrum Deum, & Dominum IESU Christum Filium ejus: Finis enim legis & omnis contemplationis est dilectio. Neque enim, ut ait Dionysius Carthusianus, contemplatio induit nomen contemplativæ vitæ, nisi in quantum est actus à voluntate per charitatem formatus, & per dilectionem ultimo firmiter meritoriè delectabiliterque unitus: machina quippe mentis est, vis amoris; quæ dum hanc à mundo extrahit, ut Gregorius, in alta sustollit.

*Amor est
mentis ma-
china.
Gregor.*

*Intellectus
est oculus.*

DESIDERIVS. Estne contemplatio ergo actus intellectus, cum dicatur esse intuitus, & spiritualis quædam visio, seu aspectus veritati fidei innixus?

*Cooperatio
est necessaria*

ASCETA. Omnino: sicut enim oculo corporeo corporea homo speculatur; sic intellectu mentis oculo cælestia, & super omnia, Deum contemplatur; estque contemplatio vitalis actio, & voluntaria, ac proinde nostra, divinam gratiam cooperante. nisi enim esset actio nostra, quomodo esset meritoria? Qui enim, ait rectè Augustinus, fecit te sine te, non salvabit te sine te.

*Dionys. cap.
2. de divinis
nomin.*

DESIDERIVS. Unde ergo contemplatio aliquando vocatur passio? & Dionysius dicit de sancto Hieronymo, eum divina pati solitum?

*Unde vocetur
contemplatio
passio.*

ASCETA. Dicitur passio, cum est perfecta, humano loquendi more. Primum, quia absque labore anima tuum videt & amat dum contemplatur; Secundum, quia supervires naturæ est perfecta illi contemplatio, & gratia sapientiæ Dei donum, atque supernaturale. Trahit enim Dominus animam post se; sed tamen voluntate ac intellectu; sequitur illa, & currit in odorem unguentorum ejus. Contemplatio enim, ut ait Bernardus, fit per condescensionem Dei ad humanam naturam per gratiam, & exaltationem humanæ naturæ ad ipsum Verbum.

*Contemplatio
quo modo
fiat.*

in per amorem. Nemo autem diligere potest, nemo
 cui aliquem, nisi eum noverit, & videat. ignoti enim
 la cupido. Si ergo contemplatur quis; elevatur
 ns ejus in Deum, & eundem unum libero intuitu
 et; & amore suo, ut pondere, fertur in eum, atque
 in centro & termino conquiescit. Primò itaque
 vatur mens in Deum, & ascendit cum Moyse in
 montem. Secundò, quasi suspensa est secundùm vo-
 luntatem & intellectum, ita ut nihil aliud cogitet & ve-
 l, quàm Deum; & duobus his brachiis eum comple-
 tur, ut dicat, Inveni eum, nec dimittam. Sed necesse
 est, Tertio, imaginationem etiam suspēdit, ut distractio
 vetur. Quarto, aliquando sensus externi ita alligātur,
 præsentia non advertantur, & mentem nequeant
 turbare. Denique etiam corpus in Sanctis attollitur,
 est suspensionem, & attentam illam consideratio-
 nem, admiratio sequitur, & denique dulcedo. Nota
 rem ordinariam nostram contemplationem, ut Gre- *Greg. lib. 3^r;*
 r. esse brevem, & instar saltus locustarum, quæ evo- *Moralium.*
 lat, & mox in terram relabuntur, aut piscium qui exsi-
 unt, sed mox in aquam demerguntur: sic nos si Dei
 atia mentem paulum attollimus, mox ad meditatio-
 nis redire cogimur.

DESIDERIUS. Jam video, cur contemplatio dicatur
 quies.

ASCETA. Est verè, & complementum desideriorum, *Contempla-*
 perfectio virtutum, præmium abnegationis, finis ora- *tionis bonæ.*
 onis, & ad assequendam mentis puritatem instrumē-
 tum efficacissimū: est beatitudo hujus vitæ, atq; ita ap-
 ellatur: & quemadmodum ea quæ æterna est, in visio-
 e Dei, & amore; ita etiam hæc in utroque suo modo
 onstitit. Viatorum tamen imperfecta est, quâ invisibi-
 s Deus præsentiam suam sentire facit, mirâ ac suavi in-
 nimâ operatione; colligitque omnes ejus affectus in se
 num, & ad jucundam quietem perducit.

DESIDERIUS. Quem conatū ad hanc adhibere de-
 beo?

beo? audio enim tam multa de contemplatione, tam magnificè quosdam se jactare.

ASCETA. Non ita solent Sancti, sed quicquid er hujusmodi occultabant. Dispone te ad eam, sed te indignum eâ arbitrare: humilitatem, obedientiam ac recognitionem perfectam assiduè exerce, & roga instantè ut si sit pro majori Dei gloriâ, eam ipse tibi concedat: adhibito tamen conatu aliquo, exemplo Sanctorum reliquum verò divinæ providentiæ committe. Non enim omnes, ut Gregor ait, ad eam vocati, neq; ad eam idonei, ut sunt naturaliter inquieti, etsi Deus natura corrigere possit & perficere. Præstans enim, nec omnibus commune Dei donum est; atque, ut August. una sola est contemplatio, cui meritò omnia justificationis merita, universa virtutum studia postponuntur: comparatq; eam auro & gemmis; quia ad charitatem qua perfectio est, maximè accommodata.

DESIDERIVS. Non igitur suades, ut aspirem?

ASCETA. Suadeo: sed eâ, quâ te Dominus, per obedientiam, ducet viâ, & virtutum quas suprâ dixi, sedulo exercitio. Neque unam solùm esse viam ad illam noveris; nemo enim ab eâ excluditur: imò simpliciores, ut cum illis fermocinetur Dominus. Prima via est, quâ quis abnegat amorem sui, & superbiam, terrenorum affectum. In malevolam enim animâ, non introibit sapientia. utque corpus quod corrumpit, aggravat animam, & terrena cogitatio deprimit sensum multa cogitantem: ita nihil magis contemplationis flammam impedit, ac sumus terrenorum affectuum velut exhalationū nebula, vel pondus amoris rei creatæ, quo deorsum anima trahitur. Non invenitur sapientia in terra suaviter viventium absque mortificatione; abyssus dicit, Non est in me; & mare, id est occupati hominis cor, loquitur, Non est mecum: abscondita est ab oculis viventium carnaliter, & volucres oculi, id est arrogantes, latet.

*August. ser.
de temp. 43.*

*Abnegatio
via ad perfectionem.
Rom. 12.*

*Affectus erga terrena
impedit.*

Job, 28.

DESIDERIVS. O quis dabit mihi pennas, quas optavit David, sicut columbæ, & volabo & requiescā! quomodo perveniam ad quietem quam ita deprædicas.

ASCETA. Per studium, ut Richardus, operis, per studium meditationis, per studium orationis, seu petitionis. Pete frequenter, non autem coneris, ut quidam, incederet & arroganter, sed dispone te humiliter per alia virtutum & meditationum ac orationum pia exercitia. Per studium ergo operis, maximè mortificationis, & exercitationis virtutum, observationis tui instituti, ad contemplationem perge. Prius enim mens ab appetitu gratiæ temporalis, atque ab omni carnalis concupiscentiæ delectatione tergendam est, ut D. Gregorius, & tunc contemplationis aciem dirigenda. Hinc est, quòd in vis SS. Patrum & monitis, creberrima mentio, monita præcepta de virtutibus reperiuntur; rara omnino, eam à summis contemplativis, de contemplatione perfecta sunt; sed humilitatem, obedientiam, resignationem, munditiam cordis, commendabant. Beati enim mundo corde, quoniam ipsi Deum, hinc, suo modo per speculum in ænigmate; & in æternum faciem ad faciem, videbunt. Maximè dixi superbiam mortificando; sola enim oratio humiliantis se penetrat cælos. Et per signo contemplativi habent à D. Bonaventura, obedientiam, humilitatem, alios non iudicare, non se præferre; qui verè enim contemplativi, sunt humillimi, non ut sæpè eos qui Martham agunt, Deo gratiores esse, quam qui Mariam, etsi hæc per se optimam partem elegerit. Si humilis ergo fueris, & mortificatus, si non imbecillat sensus egens (ut in ægro) cura pungens, vel culpa mordens, vel irruentium phantasmata cogitationum in animam tuam non avocent, introducet te Rex in cubiculum suum.

DESIDERIVS. Sed quæ exercitia ad contemplationem juvant ac disponunt, post mortificationem ac dejectionem orationem.

Richard. in Benjamin p. 1. c. 79.

6. Moral. Cur rarus in SS. Patribus de contemplatione sermo.

Matth. 5.

Superbia maximè studenda.

Signa contemplativæ.

Bern. serm. 23. in Cant.

Sedere ad pedes Iesu quid proficit.

ASCETA. Sedere quietè ad pedes Christi, cum Mariâ, illum intueri, meditari, & crucifixum contemplari. Recordaris quem librum S. Bonaventura D. Thomæ ostenderit? Crucifixus is erat, quem contemplabatur ac lacrymis rigabat. Sanè Christus Iesus, & vita ejus ostium est; ipse via, veritas & vita.

*Lucia 4.
Cantic. 2.*

DESIDERIVS. Sed videntur mihi plerique studio contemplationis, mox aliis omissis ad perfectionum divinarum considerationem provolare.

Perfectiones divina etiam sunt meditanda.

Item Dei beneficia.

ASCETA. Planè ita accidit, maximè ferè in imperitis & arrogantibus. Sedere eos expediret primò in novissimo, donec audirent, Amice, ascende superiùs: donec illud, Surge, propera, amica mea, columba mea, & vni. Jam enim hiems transijt, vitiorum scilicet; & imber abiit, irruentium phantasmatum; flores virtutum appuerunt in terrâ nostrâ. Valdè tamè utile imprimis Divinam præsentiam (cùm præcipuus contemplationis actus Dei visio, prout ubiq; præsens est) & divinas perfectiones meditari; imò in singulis meditationibus ad eas accedere, & ascendere: item, beneficia Dei sæpè grato animo revolvere, & ex creaturarum rerum contemplatione ascendere ad Creatorem; maximè tamen, ut dixi, meditatione humanitatis Christi, B. Virginis, & Sanctorum. Attende autem de perfectionibus divinis duobus modis posse institui meditationem.

Meditandi de perfectionibus divinis duplex modus.

Primus per affirmationes.

Primus est, per affirmationes, affirmãdo de Deo perfectiones. Est enim Omnipotens, Sapiens, Justus, Eternus, Creator, Governator, Protector, Pater, Magister, Medicus, Salvator; & quidquid præstantissimo patri protectori tribui potest, huic meritò, & infinites amplius tribuendum. Et hic modus pingendi arti similis, quæ semper aliquid additur, neque satis addi potest. dicitur æternus Deus, cujus æternitas, etiamsi afflicte addat cogitatione centenis sæculis millena; adhuc longè omne spatium cogitabile superabit.

Secundus modus est, per negationes, quo visis per-

ctici-

ionibus creaturarum, easdem negamus de Deo, quia creatis omnibus limitatae sunt, & imperfectionibus admixtae v.g. dicimus non esse lucē, candorē, pulcritudinem, jucunditatem; sed quid his infinities excellentis in se omninò eminenter continere, & infinitū, imensum, incomprehensibilem, ineffabilem esse. Sic ait Bonavent. l. de parvo bono p. 3. Dicitur, Deus non est id sensibile, sed super sensibile; nec imaginabile, sed per imaginabile; nec intelligibile, sed super intelligibile; nec existens hoc vel illud, sed super omne ens. Hic modus eminentior est, & sculpendi arti assimilatur, inâ rejicitur aliquid, non additur. Hæc verò quæ dictant, ferè ad intellectum pertinent, & considerationē. Sed voluntatis longè potiores sunt partes. Illa enim cū Deo omnia infinita sint, nihilque in rebus humanis eod ei valeat comparari; optat infinitè eum amare, & humana omnia nihil æstimat, & ut stercora arbitratur. Ad hoc contemplatio dirigitur, ut anima Deo charitate uniatur, & ab omni inordinato creaturæ affectu extrahatur. Varij autem sunt actus illius. Primus est: quo Deo suas perfectiones illas quas habet, gratularis, amore ardenti, & gaudes; adeò ut si qua illi deesset, in tuâ foret manu, ei liberalissimè illā tribueres. Secundus, quo eas supra omnia æstimas, præ Deo omnia respicis, omnibusque, & tibi ipsi renuntias, ut uno fruaris, ut uni illi placeas, qui infinities pluris est omnibus quæ sunt, & in infinitis mundis esse possunt. Tertius actus est, quo desideras illum in summo affectu, ob ejus perfectiones, quæ regulæ & infinitæ sunt, & dignæ amore infinito, & optas omnium creaturarum affectus, quos Deum effundere toto corde possis, eumque totis viribus amare. Quartus, quo gaudes de omnibus quæ Deus fecit, & facit, eo maximè nomine, quòd ab illius manu & operâ illius procedant, qui potentissimus, potentissimus & optimus est. Quintus, gaudere de honore

*Secundus
per negationes,*

*Voluntatis
partes sunt
præcipuæ.*

*Voluntatis
actus varij.*

nore & gloriâ, quâ eū afficiunt Angeli in cælo, & optare ut homines & creaturæ eum laudent & honorent. Sextus, desiderate Deo uniri per cognitionem, & amorem, & frui, & conuiuere in illâ unione, quâ est creaturæ omni conjunctus, per essentiam, præsentiam & potentiam.

Materia contemplationis varia.

Verùm perfectiones diuinæ non sunt solâ contemplationis materiâ, sed etiam beneficia Dei, vitæ Christi mysteria, & verba illius in quibus verè spiritus & vita est, æternitatis consideratio & cælestis patriæ, magni huius mundi visibilis, nos ipsi, qui parvus mundus appellamur; denique omnis materia meditationis, est potest contemplationis, si ad amorem Dei referatur ejusque præsentis visionem; qui est primus contemplationis actus.

De ascensu à creatis ad Creatorem.

DESIDERIVS. Scire velim, quomodo à creaturis ad Creatorem ascendere oporteat.

Modus ut Deus in omnibus videatur.

ASCETA. Considera eas ut Dei opera, & illius imprimis præsentiam, potentiam, sapientiam, bonitatem in iis elucentem, cæterasque illius perfectiones, id quæ vel per affirmationes vel negationes, ut supra dictum: omnia enim quæ in iis bona, à Deo sunt ei que tribuenda applicari etiam pleraque possunt Verbo incarnato Christo Domino, quia bonis plerisque carere dignatus est propter nos, & malis affligi. Potes etiam cælesti patriæ; ubi mala quæ hîc sunt, non erunt, & bona erunt immensum majora. Potes etiam ex omnibus gratitudinis arripere occasionem. nam si bona vides tibi data vel aliis, beneficia sunt tibi collata, si ex charitate de bonis proximi, ut tuis gaudeas; si mala conspicias, & iis care, magnum est etiam beneficium; si affligaris, remedium. In his autem actus fidei, spei, charitatis maximè, facile exerceri possunt; quia quæ data sunt bona, certò credere debemus, quia à Deo ultrò data sunt, & sperare debemus à tantâ benignitate majora. Tertio, cum solo amore ea largiatur, non possumus amantem non

damare. Intentionem puram, & perfectam resignationem in omnibus ac zelum exercere, ad contemplationem medium est utilissimum. Vnde videmus zelatores animarum etiam per obedientiam à quiete impetitos, nihilominus maximos in contemplatione fuisse. ostremò aspirationibus ad Deum accedere efficax est modus ad perfectionem amoris & contemplationis. vide D. Bonavent. in Itinerario mentis in Deum.

Media ad contemplationem.

Aspirationes utiles.

DESIDERIUS. Finiam si de his verbo vno aliquas gesseris ad contemplationem industrias, si quidem molestum non est.

ASCETA. Prima, est in exercitiis constantia; Secunda, corporis quies; unde dicitur Maria sedisse; Tertia, solitudo juxta statum vitæ cujusque: nam quæ vocationis suæ sunt, negligere maximum est impedimentum. Sedebit (ait Propheta) solitarius, & tacebit, & leabit se; Quartò, cura ut omnia decenter & secundum ordinem fiant, siue in interioribus, siue in exterioribus, siue in necessariis corporis; Quinta, defectuum, maxime superbiæ, mortificatio; Sexta, instituti vigilans observatio; Septima est, libenter aliquid pati. Afflixit, ait Moyses, te penuria, & dedit tibi cibum manna. Jacob, cum eum persequeretur Esau, vidit Deum, Joannes in exilio, Stephanus in lapidatione. Octava, gratiarum actio: sacrificium laudis honorificabit me; illic iter, quod ostendam tibi salutare Dei. Nona, præsentia omnia, & si quis mortem ab oculos haberet, despiciere, quod est quasi cum Abrahamo in ostio tabernaculi sedere, cum visione Angelorum à Domino honoratus est. Decima, instantia petitionis, & imploratio auxilii à sanctis atque imprimis à Virgine matre; Vndecima, zelus animarum; Duodecima, puritas intentionis; Decimatertia, frequens meditatio & oratio; Decimaquarta, præsentia Dei assidua exercitatio; Decimaquinta, zelus & charitas erga proximum.

*Industria
15. pro contemplatione.*

Thren. 3.

Deuter. 3.

DESIDERIUS. Ne quid in hoc genere præmittatur,

tur, quod ad contemplationem pertinet: rogo, ut aliquid de affectiva oratione exponas, quid illa, & que modo instituenda.

Quid sit affectiva oratio.

ASCETA. Oratio affectiva, vocatur ab affectu, qui hic magis exercetur, est enim, ut P. Paz ait, conversatio & cum Deo communicatio, quâ anima rejectis discursibus intellectus, & multò magis avocatis sensibus a externis rebus, & imaginatione à corporeis figuris distractantibus; statuit se in Dei præsentia, & recordatione ejus contenta, in affectus, maximè amoris, incumbit non tamen eos tantùm, sed fidei, spei, charitatis, gratiarum actionis, laudis, resignationis; & modò pro se modò pro alijs postulat. Sed quid? Ad hanc si vocatur

Tract. 3. c. 5. §. 2.

Deus, unctioe suâ præveniet, & erudiet. P. de Puen tamen suadet, ut se in præsentia Dei colligat anima, intueatur Deum, ut erat antè mundi creationem, omnia replens, & in se solus sibi sufficiens, & se quasi sciam cum eo, & in eo, uti punctum, qui solus omnia ei & solus sufficit; & totum in eum suum transfundat morem. Vel etiam, inquit, attendat, ut Deus se ipsum diligat, & comprehendat, & de perfectionibus suis gaudeat; & in abyſſo sapientiæ, bonitatisque posita vel guttula in eum, toto affectu, convertatur. Tertio, contemplari potest, quomodo Deus Pater seipsum cognoscens; Filium generet; & uterque sese amantes, producant Spiritum sanctum: item considerare Patris ac Filii & Spiritus sancti proprietates ut eas infinitâ perfectione in se divinæ personæ habeant; & amoris affectu exercere erga tres personas, ut unum sit anima cum illis quandoquidem, ô infinita benignitas! id sanctissimæ Trinitas non dedignatur.

Quomodo se contemplans statuat conversationem Deo.

Contemplatio utilior meditatione. Bonavent.

Hoc exercitium utilius est, ait P. Paz, si nimirum hoc vocetur anima meditatione: quia amor à terrenis fortius animum attrahit, virtutes inserit; meliusque purgatur, ut D. Bonavent. igne amoris, quàm aqua lacrimarum, & facilius. Est enim meditatio, studiosa mens

investigatio, quâ aliquid occultum evolvimus, ut affectum excitemus, & ad aliquod bonum sectandum, vel malû vitandum provocemur: investigatio autem laborem habet. Verumtamen iste modus præsupponit ferè *Præsupponit meditationem.* exercitationem meditationis, insignem mortificationem, puritatem cordis, fugam minimorum peccatorû, & virtutis usum; quò etiam dirigi debet, non ad consolationem, gulam & vanitatem. Secundò, requirit, ut de contemplatione dictum, naturam quietam ac tranquillam, & Dei vocationem; de qua Magister spiritus judicare potest, & quivis videre, quos impulsus ad hunc modum *Vocatio ad eam requiritur.* operandi sentiat, & ex directoris arbitrio eos sequi.

Neq; solùm requirit meditationis usum, sed ferè cû *4. Reg. 3.* ea jungitur, & , uti Propheta ad psalterem prophetabat, *Meditatio jungitur contemplationi.* ita meditatio præmittitur, aut vitæ, aut mortis Christi, aut perfectionum divinarum: & sic anima sublevatur ad affectivam orationem: & initio quidem variis affectibus insistit; postea, uni soli Deo, & eo diutiùs, quo provector est. Illusio, ut in omni oratione, cavenda est. Si quis enim se gulâ spirituali trahi, efferri superbiâ, acriosque se despiciere sentit; aut avocari à zelo, obedientia, resignatione, mortificatione assidua, ac denique ab *Illusio cavenda.* iis quæ instituti sui sunt, manifestè illuditur à dæmonio meridiano.

DESIDERIVS. Velim, exemplo me doceas.

ASCETA. Pluribus P. Paz hæc tractantem consule; interea hæc accipe velut paradigma.

Exercitium Fidei.

Aspice Dominum præsentem, ut primum ens, & causam omnium, & primam veritatem: & crede his, quæ de se, de Filio, &c. revelavit; ac mentalibus verbis coram curia ejus confitere; pete, ut tecum sit Christus; & opta, ut omnes eum cognoscant & ament.

Exercitium Spei.

Aspice Deum præsentem, ut remuneratorem optimam,

num, & auxiliatorem, & fontem omnis boni; & spe-
in eo ob merita Filii, te obtenturum gratiã. necessarian
& media ad vitam æternam; eaquẽ pete fiducialiter.

Exercitium Amoris.

Aspice Deum præsentem, ut abyssum bonorum ori-
nium, ex quo omnia; & adora eum, qui à te amari de-
siderat: & pete charitatem latissimam, ut omnia præ-
cepta impleas, ut omnes eum ament; longissimam
optando æternùm eum amare; altissimam, quã omni-
terrena despicias; profundissimam, quã te infrã omne
statuas. illi gratulare, & gaude de ejus bono; & plen-
resigna voluntatem tuam, ut in omnibus illius sancti-
simæ voluntati conformis sit: unias omnes potentia
tuas illi, ut eum unum cogites & ames.

DESIDERIVS. Quæ mihi explicuisti, vix videor affe-
qui posse, quia imaginatio in varia distracta quiete
diuturnam non patitur.

ASCETA. Non ideò tamen te affligas: variæ ad per-
fectionem viæ sunt. Quis scit enim, ait Iob, per quar-
viam spargitur lux? Hocquẽ certò tibi persuade: opti-
mum genus unionis esse, quam spectat contemplatio
suam voluntatem in omnibus divinæ conformare, ze-
lo sincero animarum ardere, communicationem cum
Deo habere perpetuã: nulla ferè hîc illusio, nulla prop-
fallacia. & sæpè longè acceptior Deo hujusmodi ani-
ma, quàm quæ contemplationi dedita, in obedienti-
tarda, in mortificatione segnis, in zelo remissa. Hanc
unionem præ omnibus, & suprã omnes, S. Teresa com-
mendabat; & illusionem, ut in quiete & contempla-
tione frequentem, caverent, monebat suas; quã aliqui
in zelo & obedientiã deficiunt, ut se in quiete oratio-
nis. ex amore sui, & non Dei deliciis spiritualibus ob-
lectent. Neque enim Deus propter se laborantes de-
fraudat demenso; neque etiam eos, qui quietem vo-
lunt, cum ab eo ad labores mittuntur, visitare dedi-

gnatur

Iob. 38.

*Qualis unio
Deo gratif-
sima.*

Cap. 3.

*Obedientia
via ad per-
fectionem.*

itur. Quod experientiâ se comperisse S. Teresa te- *Lib. de fun-*
 ur: & putare se, tot obedientiæ idè à dæmone strui *datione c. 5.*
 diâs, quòd illa una sit ad perfectionem, ac plenam
 onem voluntatis nostræ cum divinâ compendium.

Oratio complectens omnes amoris affectus.

Domine Dominus noster, quàm admirabile est nomen tuum *Psal. 8.*
 in universâ terrâ! Quis sicut Dominus Deus noster? non est *Psal. 112.*
 tui in fortibus, Domine, non est secundùm opera tua. Ma- *Psal. 85.*
 es, Domine, & magnitudinis tuæ non est finis. Potes es, & *Psal. 144.*
 est qui resistere possit voluntati tuæ. Bonus es, & misericordia
 non est numerus. Tu Solus Dominus: tu solus bonus & opti-
 tu solus Altissimus. Gaudeo de omnibus bonis tuis, ô gau-
 dium meum, ô fons omnium bonorum. Magnificate Dominum
 es mecum, omnes pusilli & magni, & exaltemus nomen ejus
 ipsum. Quid est verò magnificare te, Domine, Deus meus,
 cuius magnitudinui accedere nulla potest quantitas? etenim
 & terram implet: cuius pulcritudini, nulla venustas; bo-
 nati, nulla pietas; potentia, nulla facultas? & si esset ulla, & in
 manu toto corde, totâ animâ & viribus meis avantissime
 transfunderem; quidquid esset; etiamsi creaturæ singula cœ-
 lissent purissimis plenum spiritibus; etiamsi omnes arena mundi
 errimi, darem eos tibi, quia dignus es, quia amor meus es, &
 quid sunt hæc, nihil antè te. Si haberem omnium mortali-
 & Angelorum, & Sanctorum affectum, te eo complecterer,
 viverem, moverer & essem. Utinam omnes miserrorum pœ-
 gratiâ tuâ ferre possem, ut exaltaretur nomen tuum, ut
 omnes cognoscerent & amarent; fortis enim ut meus dilectio, &
 meus dolor, & levis illi, quem tuus, ô IESU, amor inebriat, &
 transformat. O vita mæa, ô suavitas summa, ô omne bo-
 num, quàm coarctor donec perficias desiderium, quo desidero ve-
 enter diligere te ex toto corde, & amplecti ex totâ animâ, ex
 mente meâ, ex totis viribus meis! utinam unus essem tecum,
 & tu mecum, idem pro omni velle meum & tuum! Ecce, Do-
 mine, tu qui scrutaris corda & renes, tu, spero, nosti, quia verè
 dico te, & nihil volo extra te: & si jam omnia voluntati atque

electioni mea tribueres, redderem tibi, quam tibi millies con-
 voluntatem meam; tu enim Dominus benignissimus, & ego r-
 vus: tu sapientia es, & ego infantia: tu bonitas infinita, & ego
 malitia: tu abyssus bonorum, & ego malorum & miseriarum.
 Tu es Deus cordis mei, dulcedo mea, fortitudo mea, timor & amor
 meus. Ah, utinam nihil nosses præter te, nihil cogitasses, nihil
 amasses præter te unquam, ô Oceane omnium bonorum: nam
 me rei fames aut sitis tenuisset, præterquam corporis & sanguinis
 tui: fuisset, quasi non essem de utero iranslatus ad tumulum
 mortuus essem, & vita mea abscondita cum Christo in te
 meo.

Coloss. 3.

Exercitium aspirationum decurrendo per creaturam secundum tres vias.

*Vsus aspira-
 tionum.*

*Modus no-
 vus medi-
 zandi.*

IN via purgativa dolor, pudor, & timor de peccatis petitur &
 excitatur per aspirationes ex varijs considerationibus. *tu*
 verò sic uti poteris. Considera quâ in virtute te exercere vis, *tu*
 quem defectum detestari & corrigere, idque sive in meditatio- *o*
 ne ad hoc movearis; sive ex instituto id facere velis. Statue *te*
 coram Deo, & gratiam postula, ut virtutem talem N. acquiras, *tu*
 vel tale peccatum vites, vel defectum præter legem Dei vitas, *tu*
 institutum tuum. & deinde sicuti tres pueri in camino *o*
 creaturas invitarunt ad laudem Dei, sic tu ex ijs disce & re- *o*
 ve ad repurgandum cor tuum, & ornandam animam tuam ad *ad*
 honorem Domini nostri, imò nota exercitium bonum & *o*
 dum meditationem instituendi decurrere v.g. Hymnum tuum *tu*
 puerorum, vel Laudate Dominum de cælis; per tres vias *o*
 ponendo sibi aliquod peccatum N. vel aliquem defectum *tu*
 mæ suæ sive carentiam virtutis N. & primò petere, ut *o*
 creaturæ laudent Dominum pro te, quia eum sic illo de *tu*
 N. inhonorasti. Secundò, per illuminativam invitando *o*
 laudem tecum ut suppleant carentia virtutis, quæ jam *o*
 pisti. Tertiò, per unitivam, ut suppleant tepiditatem tuam *tu*
 amore, optando creaturam converti in ardentissimos Cherubim *o*
 & cælestium spirituum choros.

VIA PURGATIVA.

ASPIRA-
 TIONES EX

Nisi quia Dominus adjuvit me, paulò minùs in inferno habitasset anima mea, Utinam nunquam te sic N. offendissem, Deus meus

o Domine, & in te spero, & toto corde te diligo. Ex te enim &	CONSIDERATIONE
& pro te sunt omnia. Sic omnibus aliis adijce.	INFERNI.
ce Dominus dedit benignitatem, & terra ista dedit fructum	TERRÆ.
ego autem sicut terra deserta, in via, & in aquosa, protuli, spi-	
N quibus te eheu! te, amantissime IESU, coronavi, Vtinam, &c.	BESTIARVM
estia & uniuersa pecora, serpentes & volucres pennata: & omnia	Psal. 148.
lia terra seruiunt tibi; & ego in eo maximè N. sicut equus &	
us vixi, quibus non est intellectus, Domine Deus meus. Vii-	
&c.	
quanto prudentiores sunt filij seculi, filij lucis! quid non adinve-	HOMINVM.
orum industria, ut falsò beati sint? & ego adinveni plurima, ut	Luc. 16.
ix & tibi ingratus esse possem.	
reciosa fuisti in conspectu Dei mei, quia redempta es sanguine fi-	ANIMÆ.
us, & ego te vendidi gratis. Heu mihi, quia multum incola facta	Pf. 119.
anima mea!	
levaverunt flumina vocem suam, elevaverunt flumina fluctus	AQVÆ.
sed aqua multa non poterunt extinguere charitatem tuam, ô	Pf. 92.
V, quem, eheu! ego ingratus sic N. deserui, & in me extinxi.	Cant. 8.
virius ubi vult, spirat; adspira, Domine, ut respirem in magnis	AERIS.
rationibus tuis: & miserere mei, secundum multitudinem mise-	Ioan. 3.
dia tua.	
u, Deus meus, ignis consumens es: & quomodo ego liquecere non	IGNIS.
ei, heu! Deus meus? sed in medio jaculorum ignitorum; id est, be-	
riorum tuorum, frigere?	CÆLI.
magna domus Dei, quàm vilis mihi fuisti! quàm caro stetit Do-	
mo meo, ut ego te, secum fruerer! & eheu! sic contempsi.	
Gaudium sit vobis, o beati spiritus super me peccatore pœnitent-	ANGELO-
is agente, & suspirante ad Dominum Deum nostrum.	RVM.

ILLUMINATIVA.

proficientium Aspiraciones seruiunt adeptioni virtutum &	
orum extirpationi; quod assiduè fieri expedit ut præterito-	
rum peccatorum vanas imagines iis cogitationibus extin-	
gimus.	ASPIRA-
salvasti me ex ore leonis, & à cornibus unicornium humilitatem	TIONES EX
am, à rugientibus preparatis ad escam: de manu canis unicam	CONSIDERATIONE
am, & cui seruiam, nisi tibi? Vtinam te nunquam sic N. offendis-	INFERNI.
se, Deus meus. Credo Domine & in te spero, & toto corde te	Psal. 22.
do.	Eccli. 51.
Terra super se venientem bibens imbrem, & non referens fructū,	TERRÆ.
benedictio proxima est; sed tu benedictionem dabis legislator, & sic N.	
de virtute in virtutem. Ut videam te Deum Deorum in Sion.	
Vtinam, &c.	

- BESTIARVM** *Cognouit bos possessorem suum, & asinus praesepe Domini sui: ego te in eo N. non cognoscam, & nudum nudus sequar?*
Isaia 1.
- HOMINVM.** *Non fecisti, Domine, taliter omni nationi, ut mihi & iudicia tua non manifestasti eis. Idcirco iuravi, & statui custodire sic N. iudicia iustitia tua.*
Pf. 147.
Pf. 118.
- ANIMÆ.** *Benedic anima mea Domino, & omnia qua intra me sunt, non solum sancto eius: ut omnes dicant videntes me talem N. Ecce semen tuum benedixit Dominus.*
Pf. 102.
- AQVÆ.** *Benedicite aqua qua super calos sunt Domino: & utinam auget vos lacryma mea, ut possim super nivem dealbari!*
Daniel. 3.
- AERIS.** *Os meum aperui, & attraxi spiritum; quia jam sic N. cum seculo proposito in misericordia tua speravi.*
Psal. 118.
- IGNIS.** *Suades mihi Domine IESU, ut emam à te aurum ignitum: accende me Deus meus: & qui facis Angelos tuos spiritus: fac me in hoc ministerium tuum ignem urentem.*
Psal. 103.
- CAELI.** *Opera manuum tuarum sunt cali: ipsi peribunt, tu autem peruenies: da mihi, Domine Iesu, constantiam, ut jam hac N. vitia tua, sicut vestimentum veterascent.*
Pf. 101.
- ANGELO-
RVM.** *Angelis tuis, ô Iesu, mandasti de me, ut custodiant me in omni viis meis: fac, quaeso, ut in manibus portent me, ne rursus offendant lapides offensionis pedem meum.*
Pf. 90.

V N I T I V A.

Perfecti, aspirationibus ferè iis utuntur, quibus anima accenditur, & Deo unitur amore.

- ASPIRA-
TIONES EX
CONSIDERATIONE
INFERNI
TERRÆ.
HOMINVM.
Pf. 65.** *Ardent hic inimici tui, & ardebunt, usque ad inferni novissimam ex nunc sic N. utinam te sic N. nunquam offendissem Deus meus: credo Domine, & in te spero, & toto corde te diligo: fortis erit ut mortale lectio mea, & dura sicut infernus amulatio mea.*
- Benedic terra mea Dominum, & laudet & superexaltet eum in ancilla, & proferat fructum jam in tempore suo. Utinam, &c.**
- Venite, & audite omnes qui timetis Deum. & narrabo vobis, quanta fecerit Dominus anima mea. O quanta fecit! & ego quid feci: ô solatium meum, dulcis hospes anima, dulce refrigerium!**
- BESTIARVM** *Volatilia cali non ferunt, neque nent; sed tu, Pater celestis, pascis illa: ita, spero, pasces me, & sic enutries me, ô unica fiducia mea.*
Matth. 6
- ANIMÆ.** *Anima mea templum tuum est. Veni, Domine, & mansionem in me fac. Tu mane in me, & ego in te, ut unus tecum sim, ô quanta erit & ardentissimè te diligam!*
- AQVÆ.** *Anima mea sicut terra sine aqua tibi. Sicut illa ad te Deum in vitam vivum. quando veniam, & apparebo ante faciem tuam; quando inebriabis me amore tuo?*
Pf. 142.
Pf. 41.
- AËRIS.** *O aeterna veritas & vera charitas, & cara aeternitas! tu es*

s. tibi suspiro die ac nocte, inspira mihi spiraculum vite: tu enim
ta mea.

quem venisti mittere in terram, & nihil vis, nisi ut accendatur: **IGNIS.**
ne igne illo, ut liquecam amore tuo. **LUC. 12.**

ali, enarrate gloriam Dei, cali caloribus laudate Deum. O quando
veniam mihi, & inveniam eum, quem diligit anima mea? quando
diligam ex toto corde meo? **CÆLI.**

Angeli, qui semper videtis faciem Patris mei, quando veniam, **ANGELO-**
stabor, cum apparuerit gloria ejus: attollite portas, principes, ve- **RVM.**
& elevamini porta aeternales, ut gustem, & videam quàm sua- **PL. 23.**
vit Dominus.

Spirationes ex Ludovico Blosio pro ardenti a- more excitando.

Dulcissime, secretissime, & presentissime sanctarum animarum
ponse, IESU, accende, quæso, cor meum vehementer in amorem
ut diligam te ex penitissimis medullis anima mea, visita me mise-
diter, & mentem meam reple gratiâ tuâ, quia te fontem suavi-
tatis valdè expetunt intima mea.

Domine, mi IESU, ô ignis qui dulciter ardes, & secretè lucet, sua-
que odoras, occupa totam regionem mentis meæ, ô Rex regû, Rex
gloria, ut te solum esuriam & sitiam, ad te suspirem, tuamque
effluam faciem videre æstuante concupiscam,

Transfige, amabilis IESU, medullas anima mea suavissimo dile-
ctus teo, perfode cor meum igneâ charitate, ut prorsus langueat a-
ma mea tui desiderio & amore, tota amore resolvatur, tota lique-
fiat, tota in te transeat.

Separa, Domine, mentem meam ab omnibus, quæ sub cælo sunt, ut
tibi soli liberè intendat, tu solus illam, ut proprius possessor, inha-
bites. Descendat in me suavissimus odor tuus, veniat mihi divina
gratitudo tua inenarrabilis fragrantia, quæ puras & sempiternas in-
suscitet concupiscentias.

Da, Domine mi, ut ego totus dulcedine amoris tui plenus, tota
firmitate charitatis succensus, diligam te ex toto corde meo, & ex inti-
mæ medullis precordiorum meorum: diligam te, o sua vis amator, di-
ligam te, ô unica salus anima mea, diligam te quia prior dilexisti

Presta, ô pulcherrime & deliciosissime sponse, IESU, ut magis ma-
gise te amem, & valida vis amoris tui funditus à me excutiat pon-
tu omnium terrenorum desideriorum, & indefinenter currere me
faciat in odorem unguentorum tuorum. **Cant. 1.**

scribe, dilectissime mi, in tabula cordis mei dulcem memoriam tui,
nulla

nullâ unquam memoriâ delendam, ut tui desiderio semper astiti,
igne amoris tui totus ardeam, & diluuiò charitatis tua penitus
forbear.

O pelagus sancta dilectionis atque dulcedinis, Deus meus, ve-
tribue te anima mea. Da ut integro corde, pleno desiderio flammam
tuoq; affectu jugiter aspirem ad te, & suavissimè respirem in te, te
creatura preferam; propter te omni transitoria delectationi re-
ficiam, ô vera & summa exultatio mea.

Pasce me, Domine, esurientem mendicum tuum iugi influxu a-
nimitatis tue. hoc peto, hoc desidero, ut vehemens amor me totum pe-
tret, repleat, atque in se transmutet.

Da, benignissime Redemptor, ut dilectione tui totus ignoscâ; tui
à me ipso deficiam, in te solo delecter, te solum sciam & sentiam.
supereffluens abyssus diuinitatis, trabe & immerge me in te, totum
affectionem cordis mei ita abrape, & tibi applica, ut ipsa ad te
omnia sit prorsus exanimis.

Te inuoco in animam meam, dulcis Deus, te inclamo, te gratia
affectu requiro, suavis amœnitas intimorum amplexuum.
dilecte mi, veni mihi exoptate, ut te intus possideam, & in
anima mee castissimè complectar.

O lux, qua semper luces & nunquam offuscaris illumina me
ignis, qui semper ardes, & nunquam extingueris, accende me; ô ardens
qui semper serues, & nunquam tepescis, absorbe me, & transmuta
in te.

O charum lumen oculorum meorum, IESV, expelle tenebras omnes
à domicilio mentis mee, meq; totum illustra splendore gratia tua.
tra in animam meam, o dulcedo summa, ut dulcia sapias, & in
solo gaudeat atque quiescat.

O dilecte mi, dilecte votorum meorum, concede, ut te inveni-
inuentumq; teneam, & brachijs spiritualibus arctissimè con-
gam. Te desidero & ad te anhele, o beatitudo aeterna. utinam
mibi dones, & me tibi intimè unias, atque mero divina charitate
totum inebries!

Sauci, Domine, interioris hominis arcana jaculo tui amoris,
& in medullas frigida torpentisq; anima flammam salu-
tem immitte, ut ego inextinguibili charitatis ardore succens,
indicibilisq; suavitate spiritus tui penetratus, prorsus à me transfor-
in te.

Recipe me, ô floride sponse, IESV, inter amoris tui suavissimos
plexus, quibus cōstrictus spiritus meus gelidus, totus incaleseat. Aperi,
Domine, aperi pulsanti, & orphanam animam in dilectionis
conclave admitte, tibiq; misericorditer eam copula.

Hauriam ex te aquam viuam, ô fons mellitissime, quâ gustâ

jam præter te si iam, descendat in me caelestis ros suavissima charitativa, quo intus imbutus, purus à terrenis cupiditatibus & adulteris amoribus conserver.

Charorum omnium charissime, præsta, ut ego totus tuus & tu meus in æternum permaneam. Sic me tibi conjunge, sic agglutina, ut nunquam à te separari possim; sic te mihi præbe, sic unice, ut pacis tua dulcedine repletus jugiter in te castè deli-

tranquilla & serena lux, Deus meus, animam meam tuis illuminationibus irradi. Iunge me tibi vicinius, o sol rutilantissime, ut amore virtutis tue flores & fructus sanctæ dilectionis progermi-terra cordis mei.

a, honor meus, gaudium meum, & sincera voluptas mea. Iesu, am, queso, amoris tui flammam in penetralibus cordis excita, ut deinceps nihil sub sole eligam, nihil concupiscam præ-

Domine mi, calum, terra, & omnia qua his continentur, sine te mihi, velut hibernum gelicidium. Tu solus me afficias, solus accedes, tui solius amor in intimis vivat & ardeat, ac vivus atque ar-

cesce mihi, o lux fulgida & gratiosa, ut in meridiem clarissimè veantur tenebra cecitatis meae. Exorna, o bona IESU, animam meam charitatis decore, quem diligis; impingua eam illo amoris adipe, delebaris: aufer ab ea quidquid oculis tuis minus placet, & eam mihi per omnia placentem.

ardor suavissime, vora, & feliciter consume pulvisculum sub-

stantia mea. Transfer me in te, ut ego indissolubili amoris glutino mihi adharens, vivam ex te, & tamquam lilium effloream coram venustissime atque vernantissime flos IESU, o vita perennis, vitam quam vivo, sine qua morior; vita, per quam gaudeo, sine qua morior. vita dulcis & amabilis, concede ut tibi jungar, te amplectar, & tui charitate, soporatus in te, qui es pax gratissima, sanctè ob-

duciam. Domine mi, ut anima mea virtute ardentis amoris conflata, & dulcedine penetrantis charitatis liquefacta, tota effluat in te. Possidam o summum atque incommutabile bonum, posside eam, ut ipsa possideat te.

confige, dilecte mi, & transverbera cor meum acutissimo dilectionis telo, ut ego amore tui salubriter langueam, omnia transitoria mihi deficiant, tu solus placeas, solus incomparabili pulcritudine tua erificos.

virue, dulcis IESU, odiosam materiam tepida conversationis meae, & præsta

*Et præsta, ut paratus ac liber inextinguibili fervore sequar te. Præ-
astrum ardentissima dilectionis, quod me tam valido impetu imp-
in te, ut spiritum non habeam extra te.*

*O unice cordis mei; consolator IESV; demitte, quaeso, in me ju-
gratiarum tuarum sillicida. Attrahe me potenti virtute amoris
miliq; tuae propitiationis osculum imprime; quo consignatus
posthac diligam præter te; quia tu es tota possessio, totaq; beati-
anima mea.*

C A P V T XVII.

*Meditatio de pace animi, & conformitate
luntatis nostræ cum divina.*

NOTA, quod ad hanc pacem omnis spiritualis ex-
citatio dirigatur, & ea cælestis vitæ dulcedo deli-
tur. Continet puncta 38 quorum singula meditatio
materiam dare convenit Dei gratiâ.

PRÆLVDIVM I. Erit statuere se magnâ qui-
corporis atque animi, quantum fieri potest in conf-
ctu Dei.

PRÆLVDIVM II. Erit, petere à Domino hunc p-
ciosum animæ thesaurum, & veram in hac vita be-
tudinem pro majori Domini gloria.

I. Considera perfectionem consistere in amore, t
sæpè jam dictum: hic verò quid est? idem cum De-
velle ac nolle, & quisquis hoc consecutus est, uti Da-
vir secundum cor Dei: quid eo felicius & beatus, c
obsecro, etiam in hac vita? siquidem talis habet pass-
nes mortificatas, & in altissima pace conquiescit; fact-
est in pace locus ejus, & habitatio ejus in Sion.

Hæcine vera, ut sup. p. 7.

Adverte deinde, quod conformitas ista volunt-
cum voluntate Dei nostri simul optima sit method-
& compendium ad perfectionem, id est beatitudin-
etiam in hac vita, qua se ad illam pertigisse Thauri
instructor respondit. Cæsarius verò narrat de quodn-
miraculis claro, qui nulla alia exercitatione quam a
pen-

*Quid sit a-
mare Deū.
Coloss. 3.
I. Reg. 13.*

Psal. 75.

*Methodus
ad perfectio-
nem.*

*Blos. in app.
c. 5. l. 10.
Dial. c. 6.*

fectionem fuerat consecutus. Tunc credis & negligis? ex illa autem oritur pax, quæ est status animæ quæ neque adversis, neque secundis inordinatè movetur, sed in Deo fixa quasi in rerum vertice, unum undique Deum videt, & eum esse suprâ omnia, subtus se appetitum suum, omniaque cætera humana intuetur, & in eî voluntate conquiescit. Hoc tibi imaginare, ad hanc felicitatem adspira, cùm possis, & Dei amicitiam. Nam sicut pax est inter eos, & amicitia qui unum volunt, & nolunt; ita nobis cum Deo, si id quod ipse vult, hoc unum velimus, & in eius voluntate sanctissimi conquiescamus. Qui hoc modo stat ut ita dicam, tunc quasi ad perpendiculum in Deo firmiter stare vultur? & beatus esse & tu esse nolis? Ex dictis clariùs ecce quid sit pax, quam alij dicunt esse cùm sensus & voluntas, & omnia rationi parent, & ipsa Deo. Pax certe, Ô JESU, verè multa est diligentibus legem tuam, Domine. E contrario, dicit impius: pax, pax; & non est pax impiis. Pater eterne, ut infrâ pag. 1003. vel Agnosco, ibid. vel ut infrâ pag. 1005. O omne bonum. vel ut suprâ Amorem excita. Hoc post singula puncta facere licet alijsque affectus per arbitrio excitare, vel iaculatoriis 5. cap. de contemplat. positionem elevare?

Quid sit pax.

Pax est beatitudo.

Psalm. 118.

Jerem. 8.

Nota bene.

II. Considera I. Antè creationem nihil fuisse præter Deum opt. max. in se beatissimum, & ipsum in se habuisse omnium ideam, & habere; ita autem perfectam neque jota, neque apex desideretur, secundum voluntatem suam: secundum hanc etiam perfectè omnia creasse, & quidem valdè bona; & gubernare conservare, ac perpetuò & ordinatissimè etiam in singula momenta. De quo ergò tu queri potes? deinde omnia referri ad Deum, ut prototypon optimâ proportionem, pondere, numero & mensurâ velut finem ultimum, omnia enim propter semetipsum creavit altissimus, & gubernat, & nonne jure meritoque? cùm ipse solus sit & creator Dominus, & omne bonum?

Deus in seam suam sequitur semper.

Prov. 16.

idque non tantum observa in creatione, sed etiam gubernatione & conseruatione quæ est quasi continua creatio. Cum autem tu Domine solus noveris quod pacto omnia ad finem dirigenda etiam minutissima, omnibus me resigno divinæ voluntati tuæ: nam quemadmodum primus orbis cælestis omnes rapit inferiores, & sequuntur illi, aut si non sequerentur ut dicam obtererentur; ita omnem voluntatem tuam divinam esse subditam oportet. Liberam tamen scio, sed qua repugnet, eam aut rapi tuam voluntate, aut trahi aut obtineri. Quis enim nisi frustra resistere tibi potest quis verò aliquando resistit tibi & pacem habuit? Appende illud, & vide quid sit in præsentibus de quo quæ rarior factum, dictum, vel optares sive in publicis sive in privatis, & an Deo possis vel expediat tibi repugnare, & cum nequeas cui id stolidè velis, vel præsumptuosè optes ut stultus & insipiens? *Pater aterne, vel Agnosco*, ut inf. p. 1003.

Job. 9.

*Rerum præsentium
consideratio,*

*Consideratio
vitæ
præteritæ.*

*Serius ocyus
ad resignationem
eun-
dam.*

III. Aspice præteritam vitam, & ex iis quæ optaverunt aliter evenisse, unum vel plura delige, & observa in hoc accuratissimè à Deo id ipsum relatum ad ideam suam, ita ut jota vel apex non præterierit, aut mutatus sit præter ejus sanctissimam voluntatem, & quid de te tribuendo tunc lucratus fueris, aut jam si doleas lucratus. Nil nisi ut malum malo adderem, Deus meus, requies mea, infecta enim esse nequeunt; & certè quantà profuerer, si in iis N. me resignassem tum tuæ voluntati. Numquid jam video quòd oporteat & oportuerit semper ad resignationem velut morbi curationem etiam iterò venire? Itaque jam si quid te torquet, ne demissum iterum ad idem impingas vide. *Haccine vera*, ut sup. p. *Affectui resignationis & amoris insiste saltem dic*, ut infr. *Pater aterne, vel Agnosco*, pag. 1003.

*Necessitas
resignationis
& pacis.*

IV. Considera futura, & quid eorum sicut & præteritorum sit in potestate & voluntate tuam nihil fecerit quid in præsentibus? minimum omninò & x

nicquam : Omnis enim homo liber est , & præter hoc quòd pleraquē extra potestatem nostram , addo quòd neque futura providere vel ad momentum possumus. Numquid enim ignoramus ferè omnia ? numquid futura ita ferè à præteritis pendent , ut solâ Dei clemenciâ mutari queant , ex malâ v. g. ætate inopia , pestis , &c. Quid ergò tuum providere juvat ? Si ita habet , responde , ô Deus meus , mihi præsentissime impos mentis tuæ , si non sincero corde me in omnibus voluntati tuæ commodem ? certè enim novi neque bona impetrari nisi à te , neque mala præcavere nisi per te possum ; sed tibi humillimè supplicando . Quomodò ergò me tibi mihi cōsulam quàm me tibi committendo ? præterita enim infecta esse nequeunt , quibus futura continguntur incerto prorsus eventu . sufficiat ergò dei clemenciâ sua , & quietem ama : *Pater æterne , vel Agnosco , ut* fr. pag. 1003.

V. Considera in cælo , in aëre , in terrâ , & aquâ semper rerum & ordinem perpetuum , & operationem perpetuam juxta ideam illam primam divinæ bonitatis , interim tamen etiam mille revolutiones & mutationes in singula momenta , ortus & occasus : expendere præterea omnes homines esse liberos , & nunquam in eodem statu permanere . Deinde dæmonum vide mille machinationes , & adverte innumeris casibus esse obnoxia omnia , tum publicâ , tum privata . Quid ergò , ô JESU amantissime , providere aut mutare possum ? aut præcavere ? & quo fructu , cùm innumera præcavenda forent ? & millenâ ut sic loquar portu custodiendâ ne intret ad me malum , quatum ne in unam sine te custodire possem ; nisi enim tu custodieris civitatem , frustra vigilat qui custodit eam .

Igitur quemadmodum in plurimis non me torqueo , nec aliter fieri non posse video , sic in omnibus malis me tangunt totum me resigno sanctissimæ

voluntati tuæ, & ab eâ solum moveri opto, & in te vere, esse, & moveri, ideoque necesse scio ut undique sit libera voluntas mea, nulli affixa, nulli obnoxia. Ico ergo cum Apostolo tuo toto corde ex nunc in omnem vitam, in omni actione & millies & millies: Domine quid me vis facere? Fiat voluntas tua sicut in celo & in terrâ. *Pater aterne, vel Agnosco, Domine Iesu*, ut in pag. 1003.

*Resignatio
nobis Deum
obstringit.*

Phil. 4.

1. Petr. 5.

*Rerum omnium
incertus
eventus.*

VI. Considera, quanta sit ejus qui resignatus est, ex voluntate Dei suam facit felicitas: etenim resignatione homo sibi Deum obligat, ut quia in eius manu suaque ponit, fiat vas ex luto illo quod ei placuêrit gloriam vel honorem: vel quia ejus ductum sequi toto animo desiderat, ut dirigatur ab eo in viâ pacis prosperitatis, vel ut dum se projicit in paternas ejus manus ut eum labi non permittat. Nihil ergo sollicitum, ô anima mea, sed sollicitudinem nostram preciamus in eum, id tantummodo agamus oportet, hoc momento uni Deo nostro placeamus, securi de omni successu, de omni quod futurum est. Nonne enim quisquis hunc vel illum successum optat, anxie seurbationi frustrâ exponit? nonne ut dixi incertum eventum omnia habent? ac proinde quid est ferè quod speremus? quid est quod timeamus? quàm sæpè quod mendum homini videtur, sperandum est, & contrâ? precieramus sæpè nisi periissemus, infelices eramus nisi non ferisuissemus. Aspice ut filios Israëli Deus per tot arduos deserti in terram sanctam duxerit. Cur ita? sic vitum expedire. Vide ut perduxerit per adversa plurima & extrema Josephum & Davidem. Hic in resignatione te exerce, ut suprâ. vel *Agnosco, Domine Iesu*, ut in pag. 1003.

VII. Considera, præterea Deum semper in omnibus habere propositum sibi finem suum, quodque hunc semper spectet & consequatur, nos verò & eum consequemur si omninò ejus voluntati nostram accomod

odemus, aliàs non, aliàs quiescere mens, aut id quod
 pedit consequi non potest. Quemadmodum igitur
 tribulatione positi nos resignare debemus, ita ante
 nem eventum nihil velle, nisi Dei voluntatem. No-
 tamen ex parte nostrâ faciendum quod possumus,
 cetera Deo committenda esse, ut nautæ omnia ad na-
 gandum comparant, ventum deinde à Deo præsto-
 ntur; is novit quando & quis spirare debeat. post eam
 ligentiam de eventu nihil anxie curandum: frustra
 im foret, cum in nostra ille potestate non sit. Atten-
 verò Deum cupere, ut unam ipsius optemus fieri
 voluntatem & omnem anxietatem deponamus, tum
 us providentiam magis fore de nobis sollicitam.
 quem ergo putas feliciorum successum habiturum?
 rto certius eum qui voluntatem suam divinæ ac-
 commodaverit. Quid ergo me facere convenit, ô Deus
 eus? & nonne æquius ut tu, qui Dominus es, tuam
 voluntatem & providentiam sequaris potius quàm
 eum vilissimi mancipii tui? illa enim, sancta, & opti-
 a, & mihi utilissima, mea autem cœca proflus, & im-
 udens, & misera. Impius Achab consulere velle vi-
 ebatur te Dominum, sed simul ut responderet per
 ucheam Prophetam placentia, iniquè ferens quod
 ophetaret sibi malum. Ego verò, Domine, supplico
 ajestati tuæ, fac de me secundùm beneplacitum
 um, tu enim veritas, tu bonitas, tu Sapientia aterna.
 iter aterne, ut inf. pag. 1003. vel *Agnosco*, ibid. vel ut sup.
 amore te exerce.

*Deum habet
suum finem
ob oculos.*

*Diligentiam
ex parte no-
strâ necessa-
riâ.*

*Successus
unde p̄deat.*

VIII. Considera decursus sæculorum variosque e-
 entus rerum non rarò nubilos ac tristes fuisse post se-
 na principia, felices post tristia, ut in Samsonè, Saùle,
 avide, Salomone, cuius notum. Secundò decursum
 tuæ, & eadem observa. Ergo posthac nihil un-
 am certi designa nisi unam Dei fieri voluntatem.
 certidò, præsentem statum, & vide numquid in eo fe-
 titatis vel adversitatis, quamque variis modis infau-

*Omnia no-
bis incerta.*

stum illa exitum, hæc faustum habere possit; & contra. *His ad indifferentiam te excita, & Deo te resigna.* Considera præterea Deum initio creasse & ordinasse ad finem omnia in pondere, numero & mensurâ, atque in Sapientiam æternam in minimis & maximis facere, ne arena quidem absque ejus nutu moveatur. Cùm ergo neque cursum mundi, neque ejus ordinem mutare possis, imò justum illum & certum arbitreris, cur distuldis Deo tamen gubernationem? illud optas N. de hoc quereris? O altitudo divitiarum sapientiæ & scientiæ Dei, quàm incomprehensibilia sunt judicia ejus, & investigabiles viæ ejus! *Pater æterne, ut inf. p. 1003. Agnosce ibid.*

IX. Considera an noveris finem Dei, aut noveris queas in ullis rebus. Deindè adverte eum minima: que, ut dixi, ac maxima ad finem suum ordinatam quem ipse solus noverit. Attingit enim à fine ad finem usque fortiter, suaviterque omnia disponit, quod que decrevit aut facere aut permittere, certum neminem posse impedire, quo minus uti & quod voluit modo assequatur, & ad suum illum finem omnia etiam minima subordinata habere. Cur ergo omnia ita sunt subordinata, vide ut minima etiam ejus providentiæ subjaceant ab æterno, ut passeret non sit in oblivione coram eo, folium arboris temerè non moveatur, capilli omnes tui numerati sint, fortes tuæ mittantur in urnam nisi à Domino temperentur. An tuæ, an illius providentiæ omnia assignantur putas? certè ut pacem habeas, in omnibus resignationem tuam voluntatem debes. Quis enim restitit ei & pacem habuit? hinc eremitæ ad pacem sic suos instructuebant, ut cogitarent Deum, & se solos in mundo esse, ita se gubernari ab eo, ita illum sibi providere. Hoc magnum exercitium vocabunt Sancti: tu ergo eorum exemplo omnia à Dei manu accipe, tuæque bona mala recense, & resigna te Deo tuo, ita ut in neutra

*Nec arena
absque Deo
moveretur.*

Sap. 8.

*Minima
etiam curat
Deus & ordi-
nat.*

Luc. 12.

Matth. 10.

Prov. 16.

Iob. 9.

*Dorothei
doctr. 7.*

partem

ut in propendeas. Nos, ait ille, ut canes lapidem
 ordemus, jacentem non advertimus; nos calamo,
 enicillo artem, non artificio tribuimus. Aliter certe *Amos 1.*
 scriptura loquitur: Si erit malum, inquit, in civitate
 quod Dominus non fecerit; Spiritus, inquit, Dei ma- *1. Reg. 16.*
 s artipiscat Saul. Dominus dedit, Dominus ab- *Iob. 1.*
 ulit. Vis ergo cum David esse secundum cor Dei tui,
 sciendo omnes voluntates ejus? nihil opta, de *Act. 13.*
 ullo querere, quod hoc vel illo instrumento Deus
 statuat ad opus suum faciendum: scis, credo, quod
 ipse artifex novit, quæ qualiaque operi suo conve- *Eccli. 11.*
 niant, & bona & mala, vita & mors, paupertas & ho-
 nestas à Deo sunt. *Pater æterne*, ut inf. p. 1003. vel *Agnosco*,
 eundem.

X. Considera Deum esse velut optimum archite- *Deus opti-*
 tum scire proinde primò, quo fine singula à se pro- *mus Archi-*
 identissimè & summâ sapientiâ sint aptata & creata, *tectus.*
 non certum eum tibi & singulis pro fine suo indidisse
 vires & robur animæ & corporis, virtutes & dona lar-
 giri. Sicut enim in mundi machinâ partibus ejus, & in
 corpore humano singulis membris suam mensuram,
 vim & vires tribuit; ita hominibus in Ecclesiâ, Re-
 pub. Religione, ut corporis alicujus membris dona ac-
 talenta dispersit, suntque iisdem tributa sita, for-
 ma, mensura, vires, juxta proportionem operis, cui inse-
 ri & inservire debent. Quocirca si sapias ne æmuleris in
 aliis dona Dei, sed charismata sola meliora fidem,
 pietatem, charitatem, idque animo tranquillo: omnia
 enim operatur unus atque idem spiritus, dividens sin- *Æmulanda*
 gulis prout vult. at fortè opes plura; quo fine? an a- *charismata*
 miam à Deo habes? ecce fortè si plura talenta haberes, *meliora.*
 plus superbires; si enim neque jam satis humilis sis, &
 altiora æmuleris, queraris de contemptu, de munere,
 loco, collegis quibuscum te voluit esse Deus, quid fie-
 ret si plura talenta haberes?

XI. Considera, Quid maxima Dei dona &

talenta prosperaque fors profuerint Salomoni, & sit
 & obstupescere nonne merito dicebat David; Ab atitu
 dine dici timebo, etenim cadent à latere sinistro millia
 & à dextris, id est, in prosperitate, decem millia; & t
 optes tibi ex voto fluere universa? Deinde attende
 quid honor & talenta infelicissimo Sauli profuerint, &
 sacrificia perperam facta. Optare igitur sæculi bon
 quis potest, aut invidere alicui dignitatem, honorem
 & opes? nihil enim est hoc aliud quàm invidere salu
 tis ac bonæ mentis impedimenta, cupiditatis incur
 bilis morbi plura fomenta, emplastra & medicamina
 quæ si variare possint homines, multisque uti frustra
 beati putantur. Nonne autem melius morbo simul ca
 rere & pharmacis? non sitire quàm vario potu debet
 sitim levare? non famere, non indigere plerisque, a
 proinde non appetere? ut adnascuntur regio patrimo
 nio, onera ferè majora, ita talenta & bona mundi dolo
 & afflictio comitantur. Quorsum verò tu majora t
 quæris, & plura optas corporis aut animi bona quæ ve
 rè indifferentia ad Dei gloriam sunt? an ut Deo acco
 ptior sis? cur igitur à te resignatio & vera virtus & cha
 ritas quâ unâ millies amplius Deus honoratur, quàm o
 mnibus aliis bonis scientiis & talentis, minùs studios
 quæritur? Accedit quod haberi hæc & licitè expe
 potest, illa ambitiosè sæpè expetuntur & curiosè, &
 nonne ea ferè studiosius quærentur, quibus ut plurim
 Deus inhonoratur, ut sunt ingenium & scientia inflans
 robur, officium? Certè si res inspiciatur & fateri veli
 mus, sæpè non tam quæritur ut apud Deum, sed homi
 nes magni simus.

XII. Considera autem omnia membra & parte
 universi non eundem actum, locum, formam, spe
 ciemve habere, neque nisi omnia perturbentur, a
 què præstantia esse posse. Vides in picturâ not
 omnia æquè magna, propinqua, illuminata? it
 etiam in aliis & vita scito varietatem magnam omni

no ne

*Psalm. 55.
 Sors prospera
 quàm sæpè
 sit adversa.*

*Deus ordi
 nat partes
 universi.*

necessariam etiam ad proportionem, quam solus se Deus optimus architectus novit, uti etiam solus nem ad quem singula à se ordinata sint ab æterno. voluit conditor orbis, tu verò in vitâ tuâ omnia privata seu publica prospera optes, & unius coloris universa? Tunc igitur arguere audeas opera Dei, qui omnia in summo benefacit, magni inquam architecti, Storis, Regis, Ducis, Medici, tu qui nec ideam nosti, nec finem operum ejus nec consiliorum? ergo quos egrederis, & cogitatione mundum oberras, vafosque successus appendis, cogita tibi maximi artificis inspiciendam imaginem, summâ arte variis locis umbratam, & omnino laudatissimam neque certè merè judicandum abs te ignaro & puero, & insipienti & cæco. *Pater æterne*, ut inf. pag. 1003. vel *Agnosco*, idem.

XIII. Considera, an non contentus esses, si omnia voto & voluntate tuâ fierent, & tamen nonne illa improvida? sæpè etiam mala? Cur ergo non potius gaudes, & in eo conquiescis quod Dei voluntas est sancta, & bona & tibi utilissima? nonne coram oratore toto & curiâ cælesti me & te puderet dicere, volo ut velim potius meam in hac re N. publicâ aut privatâ quam tuam fieri voluntatem, Deus meus, quia mihi utiliore esse judico? nolo tibi, sapientia æterna, in ancipiti hâc viâ electionem tribuere, nolo ducem tuum, quem mihi offers, sequi, et si solùm te se noverim viæ & termini peritum, & mei amantissimum patrem & pastorem animæ meæ? *Pater æterne, coram &c.* ut infra pag. 1003. vel *Agnosco Domine Jesu*, ut infra pag. 1003. vel *O omne bonum, &c.* ut infra pag. 1005.

Malles ex voluntate tuâ omnia fieri quam Dei.

XIV. Considera quàm gratum sit videre cælum & omnia tranquilla, ordinem cælorum, & cursum perpetuum & animo tranquillo applica, & similiter quantum ex pace respub: gaudium, quantum ex pace

Pacis bona.

Psalm. 4.

suâ anima hauriat iucunditatem, & dic cum Prophe-
 In pace in idipsum dormiam & requiescam. Itaque
 que publicis neque privatis patiare eam minui. Qui
 enim tibi prodest foris esse pacem, si domi bellum
 publicam esse tranquillitatem, & in animo tempes-
 tem? Extra te florere omnia, intra te bello ardere, id
 passionibus agitari? *Agnosco, Domine Iesu, &c.* ut in
 pag. 1003.

Vide nunc ut pacem omnia quærant. Quid enim
 servus propriæ voluntatis ex ipsâ sibi sperat, volens
 hoc agere, hoc omittere, hîc esse, inde abesse, hoc
 munere, loco, favore frui, nisi quietem? ar-
 nonne verè hoc est inquietudinem quærare, & fe-
 tem ejus augere? & cor aquis fluentibus, aut versis
 furentibus, aut hostibus rapientibus dare, & pacem
 petere, ac sperare? Tu igitur primò vide quid utile
 salutem tuam judices, deinde, cum liber sis, velis ea,
 omnemque adhibe diligentiam, Deoque impris
 pro gratia supplica; nullum verò successum aut ce-
 tum pete nisi unum & certum, hoc est fieri divina
 voluntatem, alioquin inquietus eris, & ut morbis
 versabis te assiduè frustra. Proprium, inquit qu-
 dam, infirmorum talium est nihil diu pati, mutatio-
 bus ut remediis uti, inde peregrinationes suscipi-
 tur vagæ, & littora peragrantur, & modò mari,
 modò terrâ experitur: semper præsentibus infa-
 levitas, semper se fugit homo, non effugit. Si ted
 studium revocaveris, omne vitæ fastidium effuge,
 nec noctem fieri optabis tædio lucis, nec tibi gras-
 eris, nec aliis supervacuis, multos in amicitiam at-
 hes, affluet ad te optimus quisque. Nunquam enim
 quamvis obscura virtus latet, sed mittit sua signa,
 quisquis dignus fuerit, vestigiis eam colliget. *ter
 aterne, coram, &c.* ut inf. pag. 1003. vel *Agnosco Domine
 Iesu, ibid.*

*Seneca de
 tranquillitate animi.*

XV. Considera etiam ipsum amorem pacis, si

is sit homo, pacem ipsam turbare, & idem est
 in aliis virtutibus: quanto magis si terrena appet-
 it? Itaque si non ut optas in virtute proficias, si
 as non satisfacias, si publica mala gloriæ Dei offi-
 ce videntur, etiam te resigna, & in gradu virtutis
 & gloriæ, & in omnibus opta tantum Dei fieri vo-
 litatem, ne querare hoc vel illud non succedere,
 ora humiliter Dominum, & te ei resigna. Nónne
 filiùs impetrat filius sedulus, contentus iis quæ
 tri placent, quàm querulus? Nónne is gratior men-
 us, qui ubi scit clamorem suum exauditum, in si-
 lio patienter exspectat, quàm ille qui impatiens
 indignabundus illud vel istud flagitat? faciendum
 men id quod possumus, & præmissæ, ut ita lo-
 car, à nobis sunt ponendæ, Conclusio Deo re-
 quenda, terra colenda, & semen jaciendum,
 Deo incrementum relinquendum qui solus id dare
 potest. *Pater aterne, &c.* ut infra pag. 1003. & *Agnosca*
idem.

*Virtutes ipsæ
 non anxie
 querenda.*

XVI. Considera num aliquid sit publicè aut priva-
 tum, quòd à pace & proposito ac instituto tuo te impe-
 dit, & simul vide an repelli possit vel à te debeat;
 quòd si non possis aut non debeas, licet videantur bo-
 na opera impediri, omnino tranquillo animo te esse
 oportet & dicere cum Prophetâ: Conserva me, Do-
 mine, quoniam speravi in te. Dixi Domino, Deus meus
 tu, quoniam bonorum meorum non eges. Hæc ver-
 ba expende. Nec est quod te angat offensa Dei, aut pa-
 nis turbet, ipse novit & curare potest, & tranquillus
 tuetur, & fortè parva sunt quæ te in proximo turbant,
 vide quantò plura & graviora committantur. Acce-
 dit, si illum emendare velis, aut Remp. juvare, nónne
 est ut te alieno, non inquinés malo, perturbationi
 animæ succumbendo? Quid enim vult hujusmodi ze-
 lus? nonne pacem esse in animo proximi secum & cum
 eo turpe igitur te pacè alteri optare, & tuâ negligere;
 nónne

Psalms. 15.

*Ferendum
 quod mutari
 non potest.*

Alienis defectibus cave surbari.

Aliena non curiosè ob- servanda.

Turpe mirari alium: à nobis diffentire.

Matth. 13.

Philip. 4.

Qui facit voluntatem Dei, semper facit suam.

Dorothei. doct. 8.

nónne hoc esset cadentem alium sustentare, aut aliud è luto extrahere velle, & se ei immergere? Pacem animi tui si alieni defectus turbent. Considera defectus esse morbos animæ, & in illâ oculus intellectus sæcæcum esse, & voluntatem pravam verè phrenesim magnam esse stultitiam, habitus verò malos quasi irrorem. Nota tamen optimum in aliena facta dictâ, nisi muneris ratio id exigat, non inquirere. si ultro oculos incurrant, excusate, & in optimam partem accipere, saltem cogita sic illi visum esse, ut Epictetus. Nec mirare, si aliter ac tu sentiat, nunquid habet iudicium suum, oculos suos quibus se dirigere debet tuis certè non potest uti neque oculis, neque pedibus neque iudicio: & si humiliter de te sentires illius fortè etiam iudicio tuum postponeres. Quæcunque per te vides à te corrigi non posse, aut non debere, si animo pacato cum illo patrefamilias crescere usque ad messem. Nónne Sancti, etsi videant innumeros perire, nihil tamen commoventur. sed in Domino gaudent? horum felicitatem anima peccata quam proximè assequitur. An & eam gemmam, & thesaurum emere optas? *Pater aterne*, ut inf. pag. 1003. vel *Agnosce* ibidem.

XVII. Considera eum qui Dei voluntatem semper fieri optat, posse in omnibus facere voluntatem suam, & sic semper lætum esse de nullo queri, nullum incurere; nihil enim illi potest resistere: quicumque autem suam fieri desiderat, cum quot sunt capita, totidem sententiæ, plurima illi adversari: qui verò propria non habet voluntatem, suam ipsius semper agere, voluntatem divinam adimplendo. Manè igitur, vel horas singulas, vel quoties foras eundem cogita te quod opus curasse fieri per architectum præstantissimum, ire ut videas id quod certò scis esse omni ex parte perfectissimum, quod omnes sapientes laudent: neque enim tunc qui te omnino ignarum nosti, aliquid in e-

id:

est in mundo, arguere audebis, hæc duriora, illa mol-
ora quàm par est, sed in Dei voluntate conquiesces,
Pater aterne, ut inf. p. 1003. vel *Agnosco*, ibid.

XVIII. Considera, eum, qui pacem in re ulla hu-
ana quærit, non magis eam habere posse, quàm eâ re
nimus queat satiari: non satiatur autem oculus visu,
Eccles. 1.
neque auris auditu, nec anima cùm sit spiritualis, ullâ re
temporalis; neque tamen refert an hæc res spiritualis, an
temporalis sit, ut si desolatus & aridus petas anxie con-
Nihil satiat
hominem
præter Deû.
solationem: nam & in hac opus est ad pacem magnâ
signationem. Imò sæpè per desolationem, id quod per
consolationem quæri debet, meliùs obtineretur, nempe
Psalms. 178.
agnitio sui, & humilitas, unde Propheta, Bonum mi-
hi quia humiliasti me: aded ut & D. Paulo stimulus
2. Cor. 12.
carnis datus fuerit, ne revelationum magnitudo illum
Adversitas
utilis.
extolleret. quocirca in omni eventu sic ratiocinare. Il-
lud à Deo est, ergo optimum mihi, si voluntatem meam
ad voluntati adjunxero. *Pater aterne*, ut inf. p. 1003. vel
Agnosco, ibid.

XIX. Considera, dominos fidelibus servis ita omnia
committere, ut ignorare velint quid in domo suâ ha-
beat, ut in Genesi de Josephi domino Scriptura testa-
tur. si sapias tu qui servus es, tibi omnino illud imitandû
propone, & Deo opt. max. te committe, neque quid de
publicis, quid de aliis futurum, unquam an-
te quæras, sed tibi etiam audi Dominum dicentem
olim Petro: Quid ad te? tu me sequere. hoc unum
afficiat, quòd in manibus Domini benignissimi sint
fortes nostræ, ô quanta felicitas eorum, qui sic vitam
tam instituunt! Hujusmodi eodem vultu semper in pa-
re summâ vitam agunt; qui verò propriam voluntatem
committunt, de se suisque aut publicis solliciti, nunquid
ultorum instar, sicut luna mutantur, & mille sub-
iungunt vicissitudines atque affectus? è contrario resigna-
tis unum formale in omnibus intuetur, divinam scili-
et voluntatem, cetera materialia eum non afficiunt;

non queritur de ullo, non miratur hoc vel illud accidisse præter suam voluntatem, cum diversam à Deo non habeat: non optat hunc vel illum eventum, sed solum Dei voluntatem, & in eâ conquiescit. Ad quod Augustinus horratu dicens: Ama unum bonum, in quo omnia sunt, & sufficit; scilicet Dei voluntatem, ama & quidquid eveniat ei tribue: atque adeò deprecare, ne id quod tibi vis obveniat præter ejus voluntatem, ut filiis Israël ceteris poscentibus. *Pater aterne, vel Agnosco, ut inf. p. 1003.*

Psalm. 77.

*Deus se tibi
dat, tu te
Deo.*

XX. Considera, Dominum se tibi quotidie offerre in ven. Eucharistia, & te crebrò omnia illi tua obtulisse, quocirca & gratitudinis nomine, & spontaneâ oblatione omnem tui curam esse tibi deponendam. si enim id non feceris, furtum & sacrilegium committis, & quidem verbo Domino te fidere, re verò te magis tibi claras. Dic igitur in omnibus; Fac, Domine, quod bonum est in oculis tuis: tua enim sunt omnia, & non qui possit resistere voluntati tuæ. Quod cum ita sit, certo certius nunquam voluntatem tuam exequi poteris, si illius voluntati optimæ & sanctissimæ repugnare ac proinde frustra voles, si tamen tecum misericordia agat; aut certè miserè rues, si te permittat abire vagum, quocumque libuerit, quasi equum effrænum in mille præcipitia. *Pater aterne, vel Agnosco, ut infr. p. 1003.*

XXI. Considera, hanc pacem & animi tranquillitatem semper & antè omnia opera habendam: perturbato enim animo nihil rectè fit, ut nec dissonis instrumentis musica, nec distortis mensuris opus laudabile, nec oculo perturbato, qui est intellectus, videri res se potest: & cum tantum bonum animi pax sit, quicquid tolerandum esse pro eâ omnino scias & pretium ejus esse & verè parvum, & potiùs parvum incommodum tolerandum, imò & magnum undecunque rescat, quàm pacem quæ exuperat omnem (ut Apostolus) sensum, amittendam. Numquam igitur margarina

Phil. 4.

*Pax margarina
preciosa*

in istam, quæ omnia bona superat, in alterius potestate esse permittit. Sed cum Apostolo dicito, Omnia mihi sunt, sed ego sub nullius redigar potestate: atque ita libilis esto, ut, quamvis fractus illabatur orbis, impalum feriant ruinæ: neque hujus vel illius offensâ, tam si justâ, moveare. Sed conare quod æquum est illi præstare, hoc peracto Deo committe, neque de cetera ulla tibi res pacem & tranquillitatem eripiat, nihil æquum tanto impendio repositura. *Aspira*, ut sup. *Hæc e firmâ fide, &c. ibid.*

1. Cor. 6.
Libertas
servanda.

Nullius of-
fensione tur-
bati te sino.

XXII. Considera pacem illam haberi non posse ex hoc humanis, si vel vna desit: ut patet in Aman, qui regnabat. Et cum hæc omnia habeam; nihil me habere potest, quamdiu videro Mardochæum sedentem ante thronum regias. Expende & scito quietum te esse non potest, etiam si omnem omnino creaturam etiam angelicam haberes. O quam verum, Qui non renuntiat omnibus bonis, non possidet non potest meus esse discipulus! Attende immensitatem animæ tuæ, & infinitam capacitatem intellectus & voluntatis ejus, ad eum ut nec infinitos mundos cognoscendo, vel habendo vel amando satiari, vel in minima parte queat, & quieta reddi, sed magis inquieti fit, magis irritatur, ut Tantalus in mediis aquis sitiens. Quid ergo frustra laboras hoc vel illud ab homine impetrare, seu favorem, honorem, opes, & unquam quâ te re exfatiare, si nec omnibus id potes? Ad quod respondit D. August. Creasti nos, Domine, ad te, & inquietum est cor nostrum donec requiescat in te. & in te habet Sapiencia æterna, Quid prodest homini si mundum universum lucretur, & animæ suæ detrimentum sustinet? Ratio autem prima est, quod omnis creatura modo illis modis varietur, & maximè cor hominis, qui nunquam in eodem statu permanet itaque anima, quæ creaturæ adhæret, perpetuò moveri & instabilis esse debet. Secunda, quod creatura omnis, utpote transitoria & terrena, spiritualem animam fatiare

Esther. 5.

Creatura
non satiat.

Matth. 16.

nequeat, non magis quàm sonus oculum, aut res v
auditum, aut lapides stomachum, aut ventus famem,
consideratione 18. attigimus. *Hæcine vera, &c* ut sup
pag. 7. vel *Pater æterne*, ut infra pag. 1003. *Agnos*
ibidem.

*Vnde solatium pe-
tendum.*

XXIII. Considera, quanto, & quàm longo labo
parvum illud è creaturâ solatium hauriendum & qu
rendum sit, idque quàm vile & caducum: vix enim a
quisitum sæpè perditur, aut si non, timore ne aliqua
do perdatur magis cruciat, quàm præsentia ejus a
mus recreetur. id enim hodie & omni horâ fieri pot
ut perdas, cum morbi & mors, & cætera nos circur
stent innumera mala. Accedit quòd sæpè irritò con
tu illud solatium creaturæ assequi coneris, sive de h
nore, opibus, sanitate, amicitia agatur. Et certè vide
idem solatium, & solidius, & verius ex pio aliqu
exercitio, seu resignatione, seu studio longè minore
bore haurire posses. trahit quidem sua quemque v
luptas, sive ea ex honore, sive favore, sive sensib
quærat, sive ex publicis bonis, sive privatis, sed sinc
rà ex pietatis studio habetur. Quid dico? illa ipsa pa
vo labore ex Deo fonte & mari bonorum omnium,
ubique præsentia hauriri verissimè potest, ac certò,
quidem ita ut non possit ab invito tolli. Certè si v
decimam partem temporis devotioni dares, ejus qu
tribuis huic vel illi rei, aut solatio vano acquirendo, t
stitiam facilè pelleres, & liquidiorum ex Deo volupt
tem, æterno deinde præmio & gaudio cumulanda
caperes: nunquid enim ille ubique præsens, & ult
se offert fons omnis boni, & solâ cogitatione ferè h
beri potest? Id egregiè Spiritus Sanctus confirmat
Quasi is qui arat & seminat, accede ad sapientiam,
sustine bonos fructus illius: in opere enim ipsius e
guum laborabis, & citò edes de generationibus illi.
Et cap. 15. Videte oculis vestris, quia modicum lab
ravi, & inveni mihi multam requiem. *Compara*

*Delectare in
Deo presen-
ti.*

Ecli. 6.

his sine argento, & collum vestrum subijcite jugo, suscipiat anima vestra disciplinam: in proximo est mi invenire eam, scilicet sapientiam; cum qua illi omnia bona pariter venerant; quam Regius Propheta *Psal. 118.* dulcem senserat etiam in adversis, ut diligeret eam pro aurum & topazium, & gauderet sicut qui invenit thesaurum multa: pax enim Dei exsuperat omnem sensum, securam mens quasi iuge convivium. Crèdis hæc & nunc suspiras ad alia solatia? *Pater æterne*, ut inf. p. 1003. *Agnosco*, ibid.

XXIV. Considera, neminem ex ullâ creaturâ solam verum capere posse, nisi anima ejus in Dei voluntate quiescat; alioquin enim ægra est & inquieta. Sicut admodum autem ægram animam nihil juvat, nec canis, nec epulæ, nec honor, uti nec ægrum oculum lux, aut aurem quamvis suavis sonus, aut stomachum cibus: ita nec inquietam animam oblectat verè suum creaturæ solatium, seu publicum seu privatum, que enim illud aliud, quàm alterius cupiditatem excitat: quæ si desit, ceteræ nihil profunt. Sic Aman, ut *Esther. 5.* dicitur, ait omnibus enumeratis bonis. Et cum hæc omnia habeam; nihil me habere puto, quamdiu videro Machabæum sedentem ante fores regias. O quam oportet publicis & privatis in malis nos abnegare, & ut regiè ille suo exemplo docet, quòd tribulatio & angustia sit in omnem animam operantis malum; gloria autem, honor & pax in omnem animam operantis bonum. Semper enim læta est talis anima etiam in tormentis, ut patet in Martyribus, cum Dei & suam in omnibus videat compleri voluntatem. Collige igitur his antè omnia tibi necesse esse, in Deo querere quietem, etiam ut creatis benè uti & frui possis. idque tunc primò curare, & Deum roga, cum labor omnis tuus sit inanis. *Pater æterne*, coram & c. ut infra pag. 1003. *Agnosco*, ibidem.

XXV. Considera, quàm stultum foret per ambagis

*Cur brevis
via ad pa-
cem non
tendis?*

Gen. 8.

multas easque laboriosissimas hominem sitientem in
& viam brevem ad fontem relinquere, maximè si ta-
dem ut ad fontem perveniat sit illà redeundum, & ar-
bages illæ non tantùm viam longiorem faciant, si-
etiam viam ad quam tandem. necessariò veniendur
obstruant. Applica illud creaturæ, & ejus amori, qu-
quis in illâ sibi quærit quietem: neque enim anima
ullâ re quietem nisi in Deo capere potest; ad illum r-
deundum est ipsi, ut columbæ ex arca demissæ, qui
non invenit ubi quiescat pes ejus, nihilque aliud ag-
hoc vel illud optando bonum; vel carere volendo ho-
vel illo malo præter Dei voluntatem, quàm frust-
quærere pacem idque per ambages multas & remor-
cogitationum, verborum & actionum. Resignatus v-
rò in malis tranquillus in voluntate Dei quiescit, ne-
que anxius est, quid agat vel quid agatur; hoc an illu-
unam enim cogitat, & optat fieri Dei voluntatem,
respuit quia novit inanem voluptatem, quæ non sit
illo, eò quod in Deo fonte omnis boni verum habe-
semper & ubique paratum illud quod ex creato qua-
rit bonum. *Pater aterne*, ut inf. pag. 1003. vel *Agnos.*
ibid.

*Quæ bona
noxia sint.*

XXVI. Considera, creata omnia, quæ cùm a-
sunt & desiderantur, sui nos desiderio cruciant,
magis factura cùm præsentia aderunt. Quot eni-
secundo vento pereunt, qui adverso steterunt? cer-
bona etiam publica, præsentia cùm sunt, spinæ su-
(quod enim de opibus ipsa veritas, id de deliciis
honoribus dicere licet.) & majora mala adferunt. ut
de Propheta: Ecce in pace amaritudo mea amarissima
Sæpe tum magis spinæ illæ pungent, concupiscentia
accendent admissa in animum, & ut hostes nocebunt
cùm solo adspectu & affectu, & cogitatione nudâ pe-
cepta id fecerint. Nec mirum cùm & cor hominis pe-
hoc quòd creaturam inordinatè amat, ut sic loqua-
collocetur extra centrum suum, quemadmodum e-
ja

am illa creatura, quam petimus ut nobis jungatur vel efficiatur, similiter extra centrum suum trahitur aut loatur, atque ita ad illud violentè tendit illa, & cor humanum. Omnia enim, gloria, honor, amor, ad solum Deum referenda sunt, propter quem omnia creata sunt. *Pater aeterna*, ut inf. p. 1003. vel *Agnosco*, ibid.

XXVII. Considera, illa Christi verba; Nisi quis renuntiet omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus. Si ergo renuntiandum omnibus, saltem affectu; quid quæris jam? quid optas? quomodo ea quæris, & quorum absentium affectum abnegare nequis, quomodo præsentium poteris? *Pater aeterna*, ut infra p. 1003. vel *Agnosco*, ibid. vel *O omne bonum*, ut inf. p. 1005.

XXVIII. Considera animam externis bonis uti nec meliorem posse esse, ita nec quietiorem, ut nec parietè album albedine longè positâ, nec corpus sanum multis sanis corporibus circumstantibus: malum enim & bonum illius ex ipsâ & in ipsâ est: cætera non junguntur animæ, nisi per tenuem sensuum delibationem, & extra nos sunt etsi contigua. Attēde ut visus, gustus, tactus, superficiem aliquam quasi tangant solùm: itaque anima iis nō satiatur magis quàm famelicus cibus longè positus, aut nesciens eos deglutire. *Pater aeterna*, ut inf. pag. 1003. vel *O omne bonum*, ut inf. p. 1005.

XXIX. Considera, nihil posse quietam animam reddere nisi id ab eâ teneatur, & quocunque modo possidere illud se sciat aut videat; atqui potissima bona mundi, ut favor, amicitia, honor, laus, nunquam haberi certò possunt, nunquam diu. Hæc enim nunquam homo scire potest certò se possidere. Vera autē possessio animæ est perfecta rei cognitio & certa, ut in sciētis, quæ proindè auferri nequeūt. Perge modò & vide quid homo ferè ex rebus possideat, an vix quicquā noverit præter accidētia aliqua, & ea quæ possidet verè imaginatione possideat, ut insanus Thrasyllas Athenis, qui omnia sua aiebat. Quid ergo possidet homo de bonis

*Luc. 14.
Abnegatio
necessaria.*

Externa bona nihil anima proficiunt

Externa bona non possidentur.

mundi præcipuis favore, gloriâ, cum scire nunquam possit an habeat, atque ita neque possidere nisi imaginariè; & ut uno momento id sciret, tamen incertum quàm diu, quia inscrutabile cor hominis, & in momento mutatur. Et verò quid amicitia, favor, honor, &c. sunt, nisi ferè nuda alterius de nobis cogitatio, eaq; ut plurimum falsa? quia verè judicare de homine solum Deus potest: sed quidquid sit, iudicium certè homini de virtute meâ & ejus æstimatione, non me meliorem reddit, uti nec aliam rem ullam; sed si tantum fecero ut sincerè Deo placeam quantum homini verè bonum ero, & huic & Deo placebo, & quietem possidebo & felicitatem certam. tantus enim quisque est, quantus in oculis Dei. *Pater aterne*, ut inf. pag. 1003. vel *Agnosco, Domine Jesu*, ut infr. pag. 1003.

*Opinio &
res sæpè idem
valent.*

XXX. Considera, quanta vanitas rerum sit, eùm ferè idem sit in creatis (obserua tamen agi de non necessariis) habere & putare sese habere; & habuisse omnium idem, ac putare sese habuisse. Quod cùm ita sit, videtur quanto melius, vera & certa gaudia & quietem ex Deo haurire. *O omne bonum, &c.* ut infrà pag. 1005. *Excitant hic affectum gaudij potes*, ut sup.

*Omnia propter Deum
velle oportet.*

XXXI. Considera, Deum omnia creasse propter se ac proinde nihil optandum, quàm ut ad illius maximam gloriam omnia fiant & impendantur ac consumantur, velut in sacrificio, nullâ habitâ nostri rationis nisi quantum gloria ejus postulat cùm infinita ejus dignitas, præstantia ac bonitas id planè exigat, ut omnia ad illius obsequium, honorem, gloriam, voluntatem referantur. cetera enim omnia nihil sunt, nullius precii. itaque roga Dominum, ut nunquam aliquid secundum tuam voluntatem faciat, aut fieri permittat, nullam tui habeat rationem, sed suâ. Quomodo enim quando, ô Deus meus, Majestas tua omnia fecit verbis virtutis suæ, & sustentat, idque propter gloriam suam & ut faciant voluntatem suam, & omnia tibi serviant.

*Intentio
pura.*

illissimus vermiculus cupiet non propter quod creata
 int, hæc & illa impendi; sed propter se, & secundum
 voluntatem suam, atque ita se tibi æquare volet &
 omparare? optabit (inquam) hoc vel illud fieri, illa
 abere bona, his malis carere seu publica sint seu priva-
 a, hoc vel illo in loco & officio esse, quasi tu Deus,
 non noveris eligere eos qui ad obsequium tuum, in
 oc vel illo loco, pulpito, officio, conversatione magis
 int idonei, *Pater aterna*, ut inf. pag. 1003. vel *O omne*
onum, ut inf. p. 1005.

XXXII. Considera, quid optes, quid metuas; & pa-
 em illam vel oblectationem, quam creatum aliquod
 etinendo, vel acquirendo habere vis, scito abnegando
 lud ex Dei amore & propter regnum cælorum, idque
 num quærendo, facilius longè comparari: Nonne
 nim dixisti ô JESU, spes mea, & æterna Veritas, Quæ-
 ite primùm regnum Dei, & hæc omnia adjicientur vo-
 nis? Si hoc verum est, quid stultius, quàm aliquid quæ-
 ere ingenti labore frustra, quando quidem sciam *Abnegan-
 bona ipsa
 acquirun-
 tur.*
 tum regnum tuum, id est voluntatem, quærendo
 quod facile) hæc ultrò omnia adiicienda: Vnde alio
 loco mones: Nolite solliciti esse, dicentes, Quid man-
 lucabimus, aut quid bibemus? hæc enim omnia gentes
 nquirunt. considera volucres cæli, & lilia agri, &c.
 Cum ergo prohibeamur etiam de necessariis solliciti
 esse. & nos, Religiosos maximè, sine omni curâ esse o-
 oporteat, ut cæli volucres, quas Pater cælestis pascit; cer-
 è non curabit ille nos, si contra ejus mandatum curiosi
 ac solliciti fuerimus de ullâ re etiam necessariâ: hoc
 enim meritò illi displicet, quasi aut nolit, aut non pos-
 sit absque nobis sufficienter providere privatim & pu-
 blicè, postquam omnem curam nostri sibi sumperit, &
 nosei toties commiserimus. *Pater aterne*, ut inf. p. 1003.
 vel *Agnosco*, *ibid.*

XXXIII. Considera; quid sit facilius, contemnere
 omnia an acquirere, ut pacem invenias. certè fateri
 debes

debes quòd contemnere omnia. utrum tu eligis quid ultra optas? Ecce vide quid te doceant Eremitarum & monasteriorum millia; nòne idèd replet sunt, ut pax inveniretur, quam nec in regnis & deliciis quisquam invenire potuit, & tu in hac re N. eam speras? Adeo què id notum ratione etiam naturali, ut earum ob rem Philosophi in paupertate veram animi beatitudinem constituerint; immò idcirco deos nùdos, nihil habentes, & omnia largientes fingebant & pingebant. Sed quod certius est, accipe, nòne Veritas ipsa in paupertate primam beatitudinem posuit, & abneganti aliquid, centuplum pro eo promisit? An verè putas, aut falsò? si verum, quomodo non ambis? verùm etsi omnes invitârît, ut ad se venirent & reficerentur, & discerent mites esse & humiles corde, ut requiem invenirent animabus suis; addidit tamen: Nisi quis renuntiaverit omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus. & rursus. Qui non odit patrem & matrem, &c. insuper & animam suam, non potest meus esse discipulus, nec per consequens quietem animæ suæ invenire quis potest, nisi hoc & illud & omnia sincere abnegaverit. quo enim quisque minùs terreni amore adhæret, eaque tangit, & velut tantùm in puncto, eo faciliùs animus ad Deum, ad centrum suum evolat, & omne gaudium adipiscitur. Credis hæc? & adhuc anhelas ad aliud extra omne bonum? *Pater atene, vel Agnosco, ut inf. pag. 1003.*

XXXIV. Considera impetrari non tantum quietem animi dum abnegâtur omnia, sed etiam omisso quonobiliùs longè & eminentiùs in Deo ubique præsentibus sint & habeantur) abneganti parata ea ipsa quæ optantur. nòne enim iis, qui Christi amore pauperes facti centuplum promisit veritas, & quotidie centuplum dari videmus? nòne eos, qui honores sincere fugiunt (quod omnino necessariò etiam facit superbus, etsi fatis & frustra) majores & securiores adipisci? & eos qui respuunt

Facilius acquiritur bonum contemnendo quàm querendo. Matth. 5.

Matth. II. Luc. 14.

Ibid.

ſpiciunt delicias amaras ſæculi, abſtinentiæ & ſobrietatis munere quaſi perpetua agitare cōvivia, ut Cornutus ille ſuâ & multorum experienciâ declarat? Immò ſermitas, abſtinendo à ſuperfluïs & noxiis, magis quàm omnibus medicamentis & deliciis acquiritur. Non aliter ergo neque facilius quàm abnegando rem hanc Naturam quaeris aut optas, habebis & pacem invenies ſummum omnium bonorum, non verò quaerendo. Neque habitandi locus eſt cùm Veritas ipſa centuplum abneganti propter ſe aliquid etiam in hoc mundo promiſſum: cui diffidere omnino impium foret & ſacrilegum. *Centuplum verè datur abneganti ſe.*

XXXV. Conſidera, an rem illam Naturam & ſimul ex eâ pacem ac voluptatem veram (eo enim omnia diriguntur) cupias à Deo velut optimo parente? ita omnino exiſtimo; ſcito igitur illam te ab eo non impetraturum, niſi illam abnegaveris, contempſeris, abſque ullâ anxietate optaris. Quemadmodum enim bonus pater filio non tantum non porrigit, ſed nec proponit pro pane laudem, pro piſce ſcorpionem, pro pharmaco venenum, ut id quod morbum foveat, aut cultrum furioſo; ita neque Deus optimus maximus dabit nobis id cui videtur nos affici immoderate. illud enim nos ab amore ſui impediret, id eſt, ſummo bono, eoque magis, quo magis eſſet præſens: quod enim vel ſolâ cogitatione & ſpe perceptum afficit, certè viſum, habitum, uſurpatum nonne omnino magis afficiet & nocebit, uti ſuprà dictum? *Matth. 19.*

XXXVI. Conſidera hæc verba: Sapientia attingit à fine uſque ad finem fortiter, & diſponit omnia ſuaviter; & attende, quem finem tu noveris, & quomodo nos nomine neutrū finem ſciamus, & quàm incertò idedum ſint omnes providentiæ noſtræ. Prætereâ adverte, vitam hanc quaſi ſcenam eſſe; in quâ is laudatur ſolum, qui partes ſuas rectè agit, quales quales illæ ſint, ægri aniani, divitis an pauperis; cū autem ipſe choragus diſponat

Luca 11:

Deus non dabit ut Pater id cui afficeris inordinatè.

Sap. 8.

nat omnia, cur obsecro non pares? sed alias tibi par
petis & repugnas?

*Omnia pa-
rent Deo, &
tu non?*

XXXVII. Considera, omnes creaturas à summo
deorsum, omnes parere suo modo divinæ voluntati;
quàm id dignum sit; quàmque indignum, coram om-
nibus te vermiculum sese attollere, ideoque toto co-
dis affectu te divinæ bonitati resigna, & cum singulis
choris Sanctorum id ipsum facito, tuamque resignatio-
nem cum eorum perfectissimâ uni & conjunge; & vo-
luntatem cum divinâ, ut nihil velis, nisi quod Deus
vult, & quia ille vult: imò nihil prorsus velis, nec esse
nec vivere, sed unum Dei beneplacitum & voluntatem.
Talis conformatio, ait Bernardus, maritat animum
cum Verbo. Talis amor per se sufficit; is per se placeat
& propter se: ipse meritum, ipse præmium sibi, est amor:
præter se, non requirit causam, non fructuum
fructus ejus, usus ejus. Amo, quia amo, amo, ut amet
&c. *Pater eterne, ut inf. p. 1003.*

Serm. 38.

XXXVIII. Postremò considera, & aspice D. JESUM
primò, in summo cælorum, Deo patri æqualem se ob-
ferre, & ut descendat ad ima propter te. Secundò in
summo gaudio, & paratū pro te ad passionem amarissimam.
Tertiò, in summo honore, & paratum ad ignominiosissimam mortem.
Quartò, JESUM eam elegisse
& in hoc mundo paupertatem, ignominiam, & despectum,
& proposito sibi gaudio sustinuisse crucē. Nun-
ergo dispice, an hæc credas, & quis tu sis. si miles Chris-
ti, cur illud optas bonum & fugis crucem, quam ille &
Sancti omnes N. N. ut Andreas ultrò quæsierint & in-
ventam amore magno amplexi sint? si servus es, sub te-
li Domino quid te facere oportet? Si filius es, quomodo
talem patrem te oportet honorare? Igitur percuti
quid in hac vitâ tibi sit optabile N. & vide quàm con-
trarium facias exemplo ejus. Quid item averferis N.
aut timeas, attende & quàm longè sis ab eo ut dica-
Baptismo habeo baptisari, & quomodo coarctor do-
nc

Luc. x2.

perficiatur? donec scilicet crucem amplectar, om-
solatio destituar. Nōne hortatur nos Apostolus:
mne gaudium existimate, fratres, cū in varias ten- *Iac. I.*
iones incideritis? Tale putas gaudium tuum esse de-
t? Talēne est? & in eo pax tua, & requies, & cibus, &
lectatio fieri in te voluntatem amantissimi Regis
omini Patris tui?

Exercitium brevius.

D Ater aterne coram quo sto, da mihi, qui solus potes, gratiam
ut requiescam in te, & amem te solum tua sunt omnia, &
si omnia priusquam fiant, quidve mihi, aut ulli expediat so-
nosti ab aeterno, neque sine te capillus cadit aut solum movē-
ne, neque oculus, neque auris aut cor, seu volūtas, aut intellectus
o satiatur aut quiescit nisi in te. Credo igitur tibi, & me
nimitto, spero in te & nihil extra te, & diligo te toto corde, &
nihil opto, si ire, vel amare præter te & voluntatem tuam in his
& omnibus fieri in tempore, in aeternitate, vehementer dolens
opter te quod meam amaverim, & nihilum, & vanitatem
strā coram te, qui es mihi verē una & sola satietas, requies
a, & pax Deus cordis mei & omnia, Amen.

Alterum.

A Gnosco, Domine IESV, mihi præsentissime, quod in
pace factus sit locus tuus, tu verò scio pax nostra, & cen- *Psalm. 75.*
um & requies, & omne bonum mihi es. Quid ergo opto aut
ero jam præter te? N. quid metuo aut doleo extrate, tu amor,
timor meus. Domine mi, manè obsecro mecum, & sine in-
quiescat anima mea, & delectetur in te, quid enim est quod
ci illi qua in te est comparari valeat, cū exsuperet omnem
sum, & plus quam iuge convivium sit securum & quietum
r quod inhabitas? Absit ergo, Domine mi, ut ista N. res me
r bet, hanc petam, de illā doleam; nulla enim adferre mihi ul-
n bonum potest, si pace tuā caream, & quid mihi deesse cū te

ontne bonum habeam ? cur te præ sordibus & spinis his N.
 summum hominis bonum perdam, pacem inquam animam
 habeant sibi quæ volunt hujus sæculi filij, ego autē in te gaude
 & exultabo in Deo JESU meo, & tu dispulsa nube vanitatis
 hujus & ostensa luce voluntatis tuæ, seu in publicis seu in priva
 N. lucidissimo radio vultus tui facies ita spero & humillimè
 go, ut pax & serenitas & tu solus sis amabilis anima mea. Nu
 quid etsi omnia haberem, sine te nihil essem & haberem in
 omnia, & renuntiare omnibus deberem ut tuus essem discip
 lus? & quorsum illa haberem, si omnia abnegare deberem, si
 num meum unicum tollerent aut minuerent, pacem ani
 mea? equidem idèd petuntur, & queruntur ista ut quiescat
 iis cor nostrum; sed inquietum semper est donec in te solo
 quiescat. Ita scio, ita credo, ita mihi denuntiant secula præ
 rita & omnis creatura. Cur verò non respuo illud bonum,
 illud malum admitto, quod dum longè est, & extra muros
 velut hostis aspectu solo & affectu turbat animam meam? A
 Domine, averte hoc à servo tuo, cujus certè pax & omne
 num est conquiescere in voluntate tuâ. Tu nosti quid exped
 publicè & privatim gloriæ nominis tui, & mea salutis :
 verò cum ignorem, quid spero vel metuo, doleo aut gaudeo nisi
 voluntate tuâ? Et verò quidquid eveniat, nihil, scio, fiet, non
 pillus de capite cadet, non arena movebitur absque providen
 tuâ: unde nec mirari possum, nec de ullo unquam queri: facta
 enim est, & fiet voluntas tua, & mea, quia toties eam obtuli
 eam offero iterum tibi, cujus ego totus sum & omnia, &
 millimè rogo, ut nunquam, ô Sapientia aeterna, quidquam
 cundum meam insipientiam & voluntatem facias, aut
 permittas. Renuntiavi illi & renuntio, quia ita tibi placet, ut
 mihi secundum beneplacitum tuum, & sic velut in tranqu
 navigans ad te, Domine, ad portum securissimum aternitatis
 pervenire valeam, Amen.

Exercitium longius.

Omnne bonum, Deus meus, ô fons bonorum, unicū & dulcissimum solatium, ac quies & centrū animæ meæ creasti in nos ad te, & inquietum est cor nostrum donec requiescat in te, & nihil querat aut optet extra te; nihil enim satiare aut posse homini potest, etiam si universum mundum lucretur, nec noscere unquam alicui datum est quid sibi expediat, quam eligat, in multivio hoc vitæ nostræ. quomodo igitur timebo aut optabo N. dolebo vel gaudebo, nisi de te, & propter te? quod timeo, fortè sperandum, in quod spero est timendum. Ecce in illo quo doleo crux esse potest, in quo Christe IESV tecum triumphem: id de quo gaudeo, tale unde cum Epulone aternū gemam. Laborarunt ab orbe condito mortales omnes, ut quietem inveniunt extra te, & non potuerunt, & licet ut Salomon, nihil negassent oculis & concupiscentiis suis; nihil invenerunt præter laborē & dolorē, momentaneam & amarā vanitatem.

August.

Nemo novit quid expediat.

Putabat Nabuchodonosor ad momentum exultare cogitatione solā, post multos labores, & secum dicebat: Nonne hæc est Babylon magna, quam edificavi in domum regni, & in robore fortitudinis meæ, & in gloriā decoris mei? cūq; adhuc sermo esset in ore ejus, ablatum est ab eo cor hominis, & cor fera datū est ei. Dicebat ille, Habes multa bona posita in annos plurimos, requiesce &c. & eādē nocte repetita est ab ipso anima sua. Et vanitas istam quis non est expertus in se? ubi unquam quisquam invenit quietem extra te? cur ergo demens ibi eam quæret, ubi nequaquam invenit, nec invenire potest, & stulto labore consumetur? & si invenire possem, ecce audio & credo, quod nisi quis renuntiaverit omnibus quæ possidet, non potest esse tuus, ô IESV Christus, discipulus. Si ergo renuntiare, si relinquere, saltem affectu oportet; si tuus, uti volo, discipulus esse velim, quid quero, quod mox relinquendū? quid quero, quod inveniri nequit? & si posset, saltē affectu, & fortè etiam reipsâ morte adveniente relinquendum.

Daniel. 4.

Lucæ 12.

Et si quietem quero in publico aut privato bono ac nihil prætere, quomodo prudens illam queram in eo quod querendo, & in illo desiderio me jam inquietat? Nam si res absens quietum

Amor, crea-
ti boni
turbat.

tum me non finit, aut quia sperata, aut quia ablata; & praesentia crescit affectus & amor, ac proinde simul crescit inquietudo & timor; ecce quemodo in cassum laborant, & vias ambulaverunt verè difficiles omnes filii huius seculi; & nihil cum dormierint inveniunt in manibus suis? Cur ergo eos frustra imitabor, requiem queram in honore, favore aut voluptate, otio, cum in solo, etiam si malis carerem & omnia creata haberem, quiescere possim? Quod cum ita sit, quae insania in una creatura illud querere vel pluribus, imò omnibus, cum hoc nihil aliud sit, quam per cogitationum, verborum & actionum ambage, sponte ire querere frustra, quod in te fonte omnis boni, qui ubique praesens es, in te, inquam, tantummodò habeo. & certò paratum, nisi impediant? Et quid volo mihi in viâ Aegypti ex hoc mûdo ut habeam aquam turbidam & sitiã magis? cum verè hic te habeat, ô fons aquarum viventium, abyssus inexhausta bonorũ omnium. Benignissime IESV, aspice in me, & miserere mei, nihil ne hoc neque illud N. & ultra peto & quero extra te, cum ex te in te, & per te sint omnia: tu verè es pax mea, & gaudium meum & gloriatio mea; nihil cupio aut volo per gratiam tuam praeter te, quid enim sensualis voluptas mihi nisi absynthiũ propinat irritat sitim non satiat? quid est honor nisi momẽtanea & inanis & ferè falsa, aut saltem ignota nobis hominis de homine cogitatio & aestimatio? solus enim tu Deus scrutaris cor; ne quisquam maior est quàm sit in oculis tuis; neque verè cuius bonos & gloria nisi soli tibi tribuenda: tu enim ut tuus Propheta omnia in omnibus operatus es Domine, & omniã operaris. ut non est quòd sibi honorem vendicet homo, vanissimum honorum externum bonum, quo non est quisquam melior futurus, nisi magis satur quàm famelicus cibus longè à se positus. externum enim est, & in alterius semper manu, & uti homo in singula menta fragile & mutabile, difficillimum acquisitu, facillimum amittatur; quod nemo certò unquam ab orbe condito possidet vel retinuit vel uno momento: inscrutabile enim est cor hominis & quis cognoscet illud: divitiæ verò quid sunt nisi terra vilis, & in his commoditates quidem multa parantur, sed spinosa, ad beatissimum sit qui te imitatur, ô IESV amantissime, & qui

Ierem. 2.

Ierem. 17.

Quid divi-
tiae.

imis indiget ut sic dicam pharmacis & subsidiis alienis, modo nullius indigere in hac miserâ vitâ non potest? O quâni miser est, qui omnia adhibet, vel saltem plurima, eaq̃, etatur, cum sola beatitudo sit & quies, plurimis & velle & carere.

inquam igitur deinceps optabo, ut hoc vel illud eveniat mihi, hoc vel illo malo liberer, sed ut tua solū sanctissima voluntas fiat, quia sola scio mihi utilis, jucunda & salutaris. Si meâ conjunxero, tum verò pacem invenire potero. nemo enim ei tit, & pacē habuit: cum tu sis solus Dominus, & nos inutiles tui, & aut libentes aut invitati parere cogamur. Tu solus Rex es & sapiens, qui ab eterno à fine ad finem, & prudētissimè nec N. pro tua voluntate optimè omnia disposuisti; tu solus finem, hujus N. & omnium quem rebus omnibus statuisti; modo igitur media & viam eligere potero vel audebo, cum scio quò vadam? Tu Dux meus, tu optimus architectus solus in habes, & omnia in pondere, numero & mensura ad eam ordinasti; quomodo igitur ego designare in animo meo aliquid potero, nisi imprudentissimè?

Ecce quemadmodum in mundo partes ejus ordinasti, & corpore nostro membra, & utrisque vires, & formâ, & situm finem propositum tribuisti: ita facis, Deus meus, & fecisti de me, ut adifices Ierusalem caelestem, ad quam lapides vivi coamur. Fac, quaeso, sicut optimè convenire nosti, & quibus expectant instrumentis, & quadra, & poli, & colloca, ô Sapientia æterna: omnem sollicitudinem meam in te projicio, & hoc unum opto, ut fiat de me sanctissima voluntas tua; successum non hunc opto, sed illum voveo in quavis re, sed sanctissimam fieri voluntatem meam; imò nec opto scire, quia tibi scio esse curam de me, neque sollicitudinem meam utilem esse, cum incerta sint omnes providentia tua, & tu solus attingas à fine usque ad finem. suaviterq̃, omnia disponas, nec sit qui possit resistere voluntati tuæ.

Sap. 8.

Certò etiam novi eo te majorem mei curam suscepturū, quominus de me anxius fuero. & magis paterna cura confisus aliam me non quaesiro, sed ea quæ sunt placita coram te. Quòd si non gauderem, cum omnia pro arbitrio facere possem, & viam quam-

quamlibet cæcus, miser & insipiens deligere, quanto magis g
dere debeo, quòd tu, Sapientia eterna, digueris curam de me
scipere, tanquam si solus essem in universo? Ita me in Ven.
cramento visitare dignaris. Absit ergo ut unquam aliquid
piam extra te & præter tuam sanctissimam fieri voluntat
meam illi consecravi et consecro, ut inueniat in te dulcissim
suavissimam et securissimam pacem, quæ exsuperat omni
sum, cui nihil comparari potest, nullum ejus precium inven
sic enim homo incipit gustare beatitudinem, et videre quàm
vis sis, ô Domine, et quòd voluntas tua super mel et favum
saper aurum et topazium, et tu super omnia, et in te omnia
extra te nihil, ô Deus meus, qui es benedictus in secula, Ame

*Praxis ad acquirendam conformitatem voluntatis
nostræ cum divinâ, & pacem.*

1. Thren.

Minima

peccata vi-

tanda quia

pacem

turbant.

Isaia 57.

Pax servan-

da.

PRIMÒ, peccata, etiam minima, diligentèr vita & leges ser
Peccatum enim, ut ait Ierem. peccavit Ierusalem, proptè
instabilis facta est. Omne enim peccatum instabilitatem
fert, & turbationem & confusionem; ut patet in Cain, Adam
atque adeò impius, quasi mare fervens, quod quiescere n
potest. Utinam, ait Dominus, attendisses mandata mea, fa
fuisset sicut flumen pax tua, at verò non est pax impiis.

Secundò, fortiter supera te, & abstine ab iis quæ pacem t
bant. Si enim hosti resistis, & tranquillitatem reipublicæ t
banti; cur non omnibus viribus niteris, pacis animi imp
menta tollere?

Tertiò, pius esto erga proximum; nec facilè judica, aut d
habeas. Discite enim, inquit Christus IESVS, à me, quia m
sum, & humilis cordè, & inuenietis requiem animabus vest
sum, & humilis cordè, & inuenietis requiem animabus vest

Quartò, constanter tua age, & nihil nisi consultò, matur
temperatè. tum enim, neque urgere conscientia, neque ang
nos pœnitudo, neque arguere meritò quisquam potest. Præ
pitantia omnis ferè harmoniam animæ perturbat.

Quintò, ex omnibus aliquid collige ad pietatè & virtut
hinc enim magna pax, cum nihil propè in animam ingre
tur, quod eam turbet: quæ enim extra nos, nihil nos mor
possunt, quod diligenter expende.

Sextò, divinam providentiam & præsentiam in omni
considera, Deo quæ omnia tribue. id quæ est præcipuè omni

Matth. II.

Manusuetudo

pacem ad-

fert.

Præcep-

ne sis.

Cum Deo

sapèr age.

Providentiã

Dei attēde.

solidissimum, & à sanctis Patribus laudatissimum, & usitatissimum iisdem exercitium.

Septimò, aliorum iudicia contemne. Nihil enim ita pacem parat, atque illa vereri, ad ea se fingere, vitamque instituire.

Iudicia contemno.

Octavò, nihil spera, aut time in transitoriis: sed resignatus es; & magna cum libertate in voluntate Dei conquiesce, nec in transitoriis mutabere. Etenim cum semper Dei voluntas effectum suum habitura, quidquid fiat; seu prospera, seu adversa, tibi certò bona erunt, & semper habebis quod optas; tibe diligenti Deum, omnia cooperabuntur in bonum.

Abnegatio sui necessaria.

Nonò sæpè te resigna. quod hac jaculatoriâ, vel simili etiam fieri potest: O suavissima pax, & gaudium meum, Deus meus: quo, & in quo, & per quem sunt omnia: nihil cupio extra te, quia inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te: fiat in omnibus sanctissima voluntas tua. vel, Fiat voluntas tua sicut in celo, & in terrâ. Quam petitionem treceties sexagies quinque aliquando beata illa Gertrudis pientissimè pronuntiavit, Deoq; gratissimum esse sacrificium intelligebat. Ut autem utilius fiat; repetam, quod tetigi superius: non sufficere, si in genere nos resignemus; sed oportere ad particularia descendere & in singulis, tanquam si jam necesse foret, vel Deus à nobis peteret, nos resignare; & tamdiu nos exercere, donec iidem sumus in prosperis & adversis, & vultus noster non amplius in diversa mutetur. Imò, omne gaudium existimemus, cum in tentationes varias inciderimus.

Resignatio nis actus iterandus.

Blos.

Praxis huius esse poterit: Si fingamus jã hac vel illâ re carere, consolatione, honore, scientiâ, cõmodis, quibus alii abundant; imò virtutibus & gloriâ in celo; hanc vel illâ tentationem, injuriam tolerandam, huc vel illuc migrandum; sanitatem desiderandam, opes, honores, famam, amicitiam, recreationem, vel vitam. & mox, non quasi ab homine auferenda sint, sed quasi à Deo repetenda, illi libentissimè, totoq; animo resignare voluntatem nostram magno amoris affectu. Neque cessandũ nec, ut B. P. N. cum de electione agit, monet, sentiamus inferentiam, & resignationem perfectam. Quam expressit beata Gertrudis, iussu eligere à Domino sanitatem aut mortem; respondit enim: Vehementissimè desidero, ut non facias voluntatem meam. Et hoc pacto in altissima pace ac gaudio permanente cõsueverat. Nam qui in Deo scit se habere omnia, cætera nihil æstimat, & attendit voluntatem ejus esse optimam & utilissimã, omnino cõquiescit; unde Thom. à Kempis l. i. c. 20. omnia unum sunt, & omnia ad unũ trahit, & omnia in uno consistunt, potest stabilis esse corde, & in Deo pacificus permanere.

Resignatio est in particulari facienda.

Praxis utilis.

B. Gertrudis exemplum.

Nota.

Secundò,

*Malorum
previsio.*

Secundò, percurrere aliquando, ut initio anni, mensis, hebdomadae, semel atque iterum per diem, imò ad singulas horas breviter quae accidunt in mundo tristitia, atque tibi accide etiam posse attende, & voluntari Dei te resigna. & quaecumque in mundo fiunt contemplantur, ut ab illo facta aut permittuntur, per se hoc modo, maximè dum oras, in hac auri fodina, exerce. Neque tantùm aduersa provideas, verum etiam prospera; & vide an, si tibi obtingerent, ineptam lætitiã de statu mentis deicere. Nam ut Poëta; Si vis lumine claro ternere verum tramite recto carpere callem; gaudia pelle, pelle timorem spemque fugato, nec dolor adsit. Nubila mens est, vinculaq; franis, hæc ubi regnant.

Beatus.

Tertiò, considera omnes actiones & tempora (ut sit in omni Ordine, eaque rite distribue, & serua, quemadmodum vides bonos Religiosos factitare, & fabros omnes mensuras ad amicum finem observare; tempore enim omnia metiri convenit. Neque hoc solum, cura insuper tua ordine recto & bono posita est etiam minima, cum numeris, ut facile reponantur, uti docet

*Ordinatio
actionum.*

Notarii & Procuratores. Statue ergo quid, & quomodo hoc mense, septimanam, die, horam agere velis, quoad fieri potest: in enim in omni disciplina & iudiciis fieri cernis: Anxietas tamen abesse debet. Hinc B. Teresa volebat taxam fieri aut dari suam, ut illa tolleretur. Et sane cum nescias, quando vocandus sis Domino, id quod praesens est tantum te incumbere oportet

*Sapiens non
dicit, Non
cogitabam.*

& id curare quoad fieri poterit, ut nihil fortuito facias, nec enim decet sapientem dicere, Non cogitabam; non filium patris aeterni, qui ab aeterno omnia ordinavit & disposuit, à fine usque ad finem. Atque ad eum prudentis est, quid dicat, bis ad eam revocare antequam ad linguam. & merito, cum & otioso verbo sit reddenda ratio, & videamus tanto studio philosophes & loquendi modos elegantiores ab hominibus conquirere

*Lingua
custodia.*

quanto igitur magis providendum, quomodo Christianè, & filii Dei loquamur? Insuper cogitationes ordinare, certasque amittere, atque imaginationem figere tantum in re utili suadet spirituales magistri, ideoque communicationem cum Deo, & praesentiam ejus ad eum commendant. Et quidem S. Bernard. & Hug.

*Cogitationes
ordinanda.*

Lincolniensis. eximii hæc in re fuere, quippe qui extra oratorum curas manere tam facile jubebant, atque Abraham famulos ad sinos ad pedem montis, dum sacrificium cõpleisset, opperiri

*Solitudo
et
quies.*

Quartò, modestum & quietum te serua & extra turbas: siquidem corporis quies & solitudo ad animi quietem plurimum facit. uti enim vase moto turbatur aqua; ita corpore agitata anima quietem retinere vix potest.

Quintò, ad pacem etiam conducit alterius quietem non turbare, ut Albert. c. 13. de pace.

Sextò, alienis te rebus ac muneribus nequaquam immisce; neque de iis percunctare, aut sermones teinerè admittere, maxime de novis, quòd spe metuque animum agitare ista solita sunt imperfectorum.

*Curiositatē
vita.*

Septimò, similiter respectus humanos contemne, cogitando Deo servire, & ab eo mercedem expectare & non ab hominibus.

Octavò, mutatio locorum crebra, exercitiorum, librorum; etiam obfunt plurimum, uti & citò credere: quia is levis est de Sapiientis testimonio. denique quamdiù irresignatus es, quietem non invenies. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.

*Mutatio
crebra per-
turbat.*

Exercitium pro confidentiâ in Deo excitandâ in scrupulis, & adversis.

UM pacē animæ scrupulositas veheinēter turbet, ei sedulò resistēdū consilio, exercitatione, &c. animusq; erigēdus in Iū, ideo hæc subnecto. *Sancti tui Domine mirabile cōsecuti sunt servientes preceptis tuis. Quid enim mirabilius, quā transire per radios fluctus & effugere gladium Pharaonis? quid mirabilius, quā micere mari, tace & obmutescere, & in tempestate fieri tranquillitatis magnam; in tentationibus plurimis facere proventum? etiamsi surgant castra, potestatem tenebrarum harum non timere? mirabilia opera tua & anima mea cognoscat nimis. Sed eheu ecce circumdederunt me inimici mei, veni in altitudinem maris & tempestas percutit me, sed cum nesciam quid agere debeam, hoc solum habeo in animo, ut oculos meos convertam ad te, & poterisne Deus totius creationis, avertere faciem tuam à me, ut similis sim descendentibus in lacum? quid proderit tibi si perdas me opus manuum tuarum? Bonitas infinita Deus meus, tu neminem vis perire, nec delectaris in perditione viuorum. O quoties hortatus me es ut considerem in te, ecce clamat Psalter tuus & ait mihi; Spera in Domino & fac bonitatem: sed unde hoc mihi ut faciam eam infelix homo, cuius profuerunt sensus ad malum ab adolescentiâ suâ: sed rursus intonat, & ait me dicens, Spera in eo & ipse faciet; fac igitur Domine, ut omnem fiduciam in te solo ponam; fac tu quæso bonitatem, quia bonus es fac misericordiam cum misero servulo tuo, quia misericors es, & in te me facies & misericordias tuas in æternum cantabo. Beati sunt omnes qui confidunt in te: & beatus vir cuius est auxilium abs te Beata Anima qua tales ascensiones in corde suo disposuit, in hac parte lacrymarum, ascensiones quibus ascendat super altitudinem*

terra super omnes Angelos, super omnes calos, & accedat ad te proiciat se in te, & complectatur te, quoniam bonus, quoniam in scilicet culum misericordia tua, & bonitas tua super omnia opera tua. Non enim unquam amas & deseris, non vocas, & repelles; non invites & dimittis inanes, non jubes nos inniti tibi, & subtrahis te ut irideant nos inimici nostri dicentes. Speravit in Domino, eripiat eum salvum faciat eum, quoniam vult eum: vel ne quis ut ille improbus petat, Quis est qui vos eripiat de manu meâ; tu enim veritas es Deus meus, & bonus es sperantibus in te, nullus est speravit in te, & confusus est quocirca & ego Deus meus, in te confidam, & non erubescam: in te Domine sperabo, non confundar in aeternum, neque iridebunt me inimici mei; etenim universi qui te expectant non confundentur: nonne autem tu qui scrutaris corda & renes nosti Domine quia tu unica es expectatio mea! Expectans enim expectavi te Deus meus, cum Prophetâ tuo: & dixit ille quod intenderis ei: intende oratio mea & mihi Pater mi, & benedictionem parvulam da filio prodi tuo. Ego enim in misericordia tua speravi, sperantem autem in misericordia tua circumdabit, & vivam jam non mihi, sed tibi, & confidam toto corde, cum mortuus sis pro me, cum millies te dedero mihi cum infinitis sincerè me plus ames quàm ego me, Deus meus pater misericordiarum, & Deus totius consolationis.

PROTESTATIO MATUTINA

Adversus scrupulos & tentationes.

Profitetur coram te & curiam tuam Deus meus, coram Angelis sanctis tuis, quod tu eris mihi in Deum, & ego tibi in servum fidelem usque ad extremum vita mea: tu enim Dominus & ego servus; tu Pater meus es, & ego indignus filius tuus: tu merces magna nimis: neque oculus vidit, neque auris audivit, nec in corde hominis descendit, quanta preparaveris mihi Et magna & plurima quidem sunt hac sed tu Creator meus, in finibus mihi tu plus quàm dona tua: tu enim pars mea, & hereditas mea preclara es mihi. Propter te igitur peregrinus & advena, ibo & curram in vestigia mandatorum tuorum, quia dilata sit cor meum. Si quis insidiet hostis, si quis allatret, pelliciat, incantet, terreat & surrepat, tu es timor meus, spes mea, & amor meus. Ego te elegi in Dominum, abrenuncia vi Satana, & adhaesit tibi anima mea; & quis me separabit à charitate tua; quomodo te derelinquam omne bonum, & princeps sponte ruam in omne malum. quomodo te cadero charitas infinita! donec vivam non recedam ab innocentiam meam; neque ratum habeo quidquid tibi displicere potest neque haberi volo, nisi testes resursum invocavero caelum & terram, Beatissimam Virginem, & Ang

Sanctos tuos, & creaturam omnem, & coram iis abnegauero te
 meus, & elegero omne malum, pro te omni bono, amaritudinem
 dulcedine, odium tui pro amore, mortem denique & luctum
 eternum pro sempiterna vitâ & gaudio in te & de te Deus meus &
 omnia.

Exercitium pro scrupuloso.

1) Ixi, confitebor tibi aduersum me iniustitiam meam Domine, &
 tu remisisti iniquitatem peccati mei: Dixi, & mox eructasti ver-
 um bonum, dicens remittuntur tibi peccata tua, quoniam rogasti
 me, quoniam dilexisti me. Et quis non diligat te ô infinita bonitas?
 Verus enim mihi cataractas miserationum tuarum, & torrentis
 misericordiae inundasti & mundasti me. Quid enim aliud facere
 potes Pater misericordiarum, cum certò sciam quod ab aeterno ex-
 ectaueris me, & optaueris ut à regione longinquâ reverterer ad
 te: cum triginta tribus annis in hoc loco horroris, & vasta solitudi-
 nis, quasi ueris me cum dolore & amore Quid aliud facero potes, quâ
 mententem amplecti prodigum? linum quò fumigans non extinguere,
 flammam quassatum non conterere? Quàm apprehendere manum
 meam & seruire me, educere me de conclusione uinctum, & de domo
 tenebris sedentem in tenebris: sed unde hoc mihi, ut sciam quid mi-
 ritus sis mei quod in uenerim gratiam coram oculis tuis? Hoc scio
 quod procul eram abs te, & alligarat me fortis armatus, & ecce sus-
 cidio tu (neque enim alius potest) dirupisti uincula mea, ut venirem
 ad te ad poenitentiae lavacrum, ut sacrificarem tibi cor contritum
 & hostiam laudis, traxisti inquam me in funiculis Adae, in funiculis
 caritatis, ut venirem & currem in odorem unguentorum tuorum.
 Quid est enim venire ad te nisi deserere pristinâ conversationem, &
 inuolare te, qui ab aeterno amasti me? Quid uerò est amare te: nisi opta-
 re tibi omne bonum & numquam per peccatum alienum fuisse à te,
 & aratum esse seruire omnia mandata tua, & omnes voluntates
 tuas: uili pedere terrena omnia, paratum quò etiam potius perdere om-
 nia, quàm te offendere, libenter tecum loqui, te quò & uerbum tuum
 audire: hac per gratiam tuam cum sentiam, in te tua quò gratiâ &
 in te esse me confido. Qui enim ex te est, ô Deus meus uerba tuâ au-
 dit, eloquia tua dulciora super mel & fenum. Aniam igitur quid
 inquiras in me, & noli me confundere ô spes mea, & in te sperans
 non infirmabor. Nescio quidem amore an odio dignus sim, sed quis id
 uerit, cum Apostolus tuus etiam timeret ne cum alius predicasset,
 ipse reprobis efficeretur? & quamuis millies confusus essem, fide ta-
 men certus forem incertum esse me, & nescire an placeam tibi, neque
 hoc me angere debet, cum aeterna sis Sapiencia, & aeterna bonitas, &
 incertus nos esse, quia id nobis utilius, uolueris, ac de tuâ considera

Isaia 24.

Signa uerae
 conuersio-
 nis & gra-
 tia Dei.

*infinitâ charitate. Vtinam illa diffundatur in corda meo; ut foras
 mittat timorem, quem confessio & examinatio crebra auget, no-
 minuit, cum ex eo uno procedat. Iste obtenebrat intellectum, me-
 moriam confundit, voluntatem debilitat, atque ita miser desici-
 scrutans scrutinio, & cum cupiam peccata clarius agnoscere, in me-
 moriamq; ut confitear, revocare, eaq; voluntate detestari, pra an-
 xietate hebescit mens, obscuratur memoria, voluntas infirmatur: cu-
 igitur discrucior animi, & volvor in sordibus vitæ meæ? an ut tibi
 placeam? at tu prohibes, & obedientiam mandas vicariis tuis di-
 cens de iis; Qui vos audit me audit, & qui vos spernit, me spernit: an
 ut quietem consequar & pacem? Quis verò restitit tibi, & vicariis
 tuis, & illam habuit? an ut eò perveniam, ut tandem iudicio me-
 multoq; examine quiescam velut justificatus sim in conspectu tuo, se-
 dixisti quod non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens: &
 quòd cum omnia fecerimus, servi inutiles simus. Et cerè nonne me-
 lius, me ducem & arbitrum sequi eum, quem dedisti mihi? at nò no-
 vit ille angustias meas: tu verò novisti bonitas infinita, & futuras a
 aeterno, & priusquam mandares, ut illi velut tibi parerem: nequ-
 illas permittis nisi ut probes me, sicut aurū in fornace tribulationis
 & purges me, ut luceam tibi & hominibus, neque enim nefanda au-
 etiam valde abominanda ab hoste suggesta mea sunt, neque macu-
 lant me magis quàm quavis aliena scelera audita, vel visa; si-
 nim zelo zelatus sim pro te, & puritatem dilexerim, mundans me
 meritumq; eò magis augent, quo vehementius ex amore tui ea mihi
 displicere sentio. At nescio an munere meo prudenter functus fuerim
 verum audio vetantem te, ne innitaris prudentia tua: & video cer-
 tius esse nihil in re incertâ, quàm humiliter potius alius acquiescere
 quàm superbè sibi sapere, & iudicio suo confidere. dicat mihi, time-
 mens alia, quàm à medico, à ductore, ab Angelo à te misso. (sic enim
 vocasti Sacerdotem) audiam: quomodo igitur dubius hereo tibi ne
 mihi obedire debeam? meo, an alieno in re meâ iudicio (uti omne
 Sapientes suadent) confidere? obsecro te Domine, non intres in iudi-
 cio cum servo tuo, neque enim respondere possum unum pro mille
 attamen quamvis offenderim te, sperare me jubes de misericordiâ, ni-
 hilq; gravius ulturus es, quàm si diffidam tibi, qui omnia fecisti pro-
 pter me, & vixisti, & mortuus es pro me: ut considerem in te nūqui-
 potest mulier oblivisci infantem suum, ut non misereatur filio uter-
 sui: & si illa oblita fuerit, tu tamen oblivisci mei non potes; quia no-
 in justificationibus nostris prosterimus preces nostras, sed in misera-
 tionibus tuis multis. Adjuva nos Domine Deus noster, & propiti-
 gloriam nominis tui libera nos, & propiti-
 Amen.*

Lucæ 10.

Psal. 142.

Prov. 23.

Isaia 49.

Dan. 9.

Consolatio animæ afflictae.

) *Eus, Deus meus, qui calum & terram implet, & presentissimus
 hic mihi es: ad te, ad te de luce vigilo, ad te levavi animam meam,
 eus meus in te confido non erubescam, ad te levavi oculos meos, re-
 lice in me & miserere mei, neque irrideant me unquam inimici
 ei. Et enim o spes certissima & unica fiducia mea! universi qui su-
 nent te non confundentur, Hoc enim pro certo habet omnis qui te
 lit, quod vita eius, si in probatione fuerit, coronabitur, si autem in
 tribulatione fuerit, liberabitur, & si in correptione fuerit, ad mi-
 ricordiam tuam venire licebit. non enim delectaris in perditionibus
 stris, qui post tempestatem tranquillum facis, & post lacrymatio-
 nem & fletum exultationem infundis. Sit nomen tuum Deus Israel
 benedictum in secula. Quocirca & in tribulatione hac N. non ero
 turbatus, immo scio & credo etiamsi consistunt adversum me
 stra demonum, hominumq; non timebit cor meum, etiamsi pa-
 ter meus, & mater mea, & omnes amici & noti mei dereliquerint me,
 in dereliques, non despicias me; scio enim, scio, & firmam fide credo te
 mper, & ubique mihi presentem esse, & fixis oculis me intueri, &
 omnes gressus, oculorum nutus dinumerare & considerare, neque ca-
 lillum de capite meo casurum absque tua providentia. Immo firma
 le credo, quod sis in medio cordis mei adjutor in oportunitatibus, in
 tribulatione, quodq; sis fidelis & verax, neque unquam uti per A-
 postolum dixisti patieris me tentari supra id quod possum, immo et si
 ambulavero in medio umbrae mortis non timebo mala, quoniam tu
 tecum es; atque adeo dico eum Propheta posuisti me jam juxta te. cu-
 isvus manus pugnet contra me, sento enim circumdabit me veritas
 tua, & non sines me tentari supra id quod possum, neque eruet
 te quisquam de manu tua, sed cum ubique & semper tecum sis te-
 um ego ero & sum, in te vivam & amore tuo, & mandata tua ser-
 vabo: dixisti enim, & verè dixisti. Gravia non sunt, neque manda-
 ta tua vel vicarios tuos, & vires ad exequendum negas. Neque vocas
 me ad te, & fugis, vis ut te quarā & abscondis te. Quod si contingeret
 me cogitare, dicere aut facere, quod displiceret tibi, id ex nunc coram te
 & curia tua tota, & Angelo meo hic presente irritum, & involuntarium
 declaro; & ut tale in hora mortis, in die judicii haberi cupio
 & rogo. Hoc enim solum cupio, credere tibi, sperare in te, & diligere te
 toto corde, tota anima, totis viribus meis & cum liberū mihi id sit per
 gratiam tuam, ita coram te statuo, & cupio, quoties respiravero ex nunc
 & in aeternum, quoties oculos mentis, vel corporis elevarero, quoties o
 dulcissime IESU, te ore vel corde invocavero, toties tot actus fidei, spei,
 charitatis perfectæ elicere, & humillimè rogo pro talibus haberi, imò
 toties repetitis quot sunt in mari guttae, in arboribus folia, in terra a-
 rena, in aëre atomi quia infinities plus mereris, & plus tibi debeo, &*

Pl. 24.

Tob. 3.

plus tibi volo, & desidero supra omne id quod possum, aut potest
ulla creatura, de te propter de amantissime cogitare, feruentissime
loqui, & te ardentissime amare, non presumptuose, qui minimus sum
omnium diligentium te, sed pra amore quem tibi, tibi debeo plus
quam possum, & debetur ab omni creatura. quia tu Deus es, & me
es, & vita mea es, & fiducia & omne bonum meum es, & eru
aternum in aeternum & per infinita secula eris mihi omnia De
cordis mei & omnia. Amen.

JACVLATORIÆ.

Joan. 18. 1.

C Alicem, quem dedit mihi Pater, non vis, ô anima mea, ut bi
bam illum.

Ioan. 19.

Non haberes (ô aduersitas) potestatem aduersum me ullam, nisi
tibi datum esset de super.

Psal. 5.

Domine, ut scuto bona voluntatis tua coronasti nos.

Zach. 2.

Qui tetigerit vos tangit pupillam oculi mei.

Act. 9.

Domine, quid vis me facere.

1. Pet. 5.

Omnem sollicitudinem uestram proiicite in eum, quoniam ipsi est
cura de uobis.

CAPVT XVIII.

*De Notis salutis, quibus in tanta incertitudine
cognoscere quis potest in uita ac uia termino an
rectam tenuerit.*

1. Pet. 1.

HORTATUR nos Apostolus Petrus, ut per bona
opera certam faciamus uocationem nostram: nihil enim
magis maiori studio faciendum est; nihil maiori so
lacio cognoscitur in tanta salutis incertitudine: idcirco
post longam tractationem variorum exercitiorum
post decursas uias tres, uitæq; piæ navigationem, por
tus securi atque salutis signa iuvat considerare.

Greg. 1. 22.
mor. 6. 21.

Nota autem uirtutis cujusque juxta D. Gregorium
gradus esse tres. Primus est firmum habere uirtutis
propositum. 2. ita firmum illud esse ut tentationibus
ab ea homo non deducatur. 3. eiusdem officia alacri
ter obire.

Rom. 10.

Primum salutis signum est fides uiva & simplex:
quæ corde creditur ad iustitiam, ore autem fit confes
sio

o ad salutem. Vide, expende ut crediderit Abraham deo & reputatum sit ei ad iustitiam, ut Noë, & salvi facti sunt cum eo quotquot testimonio fidei probati ueriti sunt. Indicium huius est zelus eam propagandi, abhorrere hæresim, in credendo simplicitatem seruare, & eam quam lingua fidem loquitur, conari uitæ & moribus fateri. An hæc habes? gradus verò ejus college ex ijs quæ dicta, & eos propone, & contritionem recita de corpore, & fidem vivam.

O IESV, ut infr. pag. 1022.

Secundùm signum est mandata Dei constanter obseruare & graviora peccata devitare, ac sincerè cum Deo ambulare. Scriptum est enim; si vis ad uitam ingredi, serua mandata, & si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad Deum, & quicquid petimus, accipiemus ab eo. Tu vide quam habeas, an mandata Dei serues, illud enim certissimum signum iuxta dictum æternæ veritatis: Qui habet, ait, mandata mea, & seruat ea, hic est qui diligit me. Si diligit, ergo uitam habet in se. Dixi sincere ambulare & seruari mandata signum esse: idè enim David dicitur fuisse uir secundùm cor Dei etiamsi fragilis & peccator: idè acceptus illi fuit Ezechias, & exaudita oratio ejus cùm sic oraret: Obsecro, Domine, memento quæso, quonodo ambulaverim coram te in ueritate. Idè odibiles Deo Pharizæi, & Publicanis ac meretricibus postpositi in regno cælorum; simulator enim & callidus provocant iram Dei, & contra, ubi ueritas de terrâ orta est, iustitiâ de cælo prospicit. Explora te ad hunc lapidem Lydium & gradus obedientiæ, & contere.

O IESV, ut infr. p 1022.

Tertium signum est tribulatio, attende ut oportuerit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam, & quod dictum Tobia: Quia acceptus Deo eras, necessè erat ut tentatio probaret te: & rursus, per multas tribulationes oportet nos saluos fieri. An credis hoc?

*Obedientia
sincera.
Matth. 19.
1. Ioan. 3.*

Ioan. 14.

Isaia 38.

Iob 9.

Pf. 84.

Luc. 24.

Iob. 12.

Act. 13.

ergo beati utique tu & ego erimus cum SS. Martyribus, si comparimur Christo & Sanctis, ut & conglorificemur. Tribulatio enim patientiam operatur, patientia probationem, probatio spem, spes autem non confundit. Id D. Paulus egregio simili exprimit, dicens Deum flagellare omnem filium, quem recipit: immo ipse Dominus: Ego, quos amo, arguo & castigo. Impossibile est, ait Hier. ut præsentibus quis & futuris fruatur bonis, ut hîc ventrem & illic mentem impleat, & de delicijs transeat ad delicias. Hilarius de Trinitate. Proprium hoc, ait, Ecclesiæ est, ut tum vincat cùm læditur tum intelligat, cùm arguitur; tum obtinuit, cùm deseritur. Sanctus autem Ambr. in hanc sententiam sic ait Vt vinea dum ligatur, erigitur, & recisa non minuitur, sed augetur; ita sancta plebs dum ligatur, erigitur; dum humiliatur, attollitur; dum rescinditur, coronatur. Patientiam exerce & dic:

Hæcine vera, ut sup p. 7. vel O IESV, ut infr. p. 1021.

Liberalitas in pauperes. Quartum est, eleëmofynæ additum esse. viri enim misericordiarum Dei filij dicuntur, immò Nyssenus: *Greg. Nyss. lib. de beatitud.* Si, inquit, misericordis appellatio Deum decet, ad quid aliud te sermo Christi hortatur, nisi ut Deus fias, tamquam insignitus propriâ notâ deitatis? Subscribit Nazianz. dicitque, Nihil tam divinum homo habet, quàm de alijs benè mereri. Beati ergo misericordes, quia misericordiam consequentur: hæc verba expende, & inuenies thesaurum, illud verò ipsum confirmat Propheeta David: Beatus, inquit, qui intelligit super egenum & pauperem, in die malâ liberabit eum Dominus: in die certè iudicij liberabit eum. Eleëmofyna enim à morte liberat, & ipsa est quæ purgat peccata, & facit inuenire vitam æternam: & ut Gregorius. Tanto quisque perfectior est, quanto perfectiùs alienos dolores sentit. Exerce vivam fidem, & explora liberalitatem tuam.

O IESV, ut infrà p. 1021

Paupertas. Quintum est, pauperem esse spiritu, & divitijs cor non

on apponere. Prima enim beatitudo pauperum est
 icente Domino: Beati pauperes spiritu, quoniam
 forum est regnum cælorum, idemque ait. Væ vobis,
 iuitibus, quia habetis hîc consolationem vestram. us-
 ue adeò verò id adstruit, ut faciliùs camelum dicat
 ansire per foramen acus, quàm divitem intrare in re-
 num cælorum: ideoque pauperes elegit in hoc mun-
 o, aut eiusmodi divites, qui gratia ejus ita comparati
 ant, ut nuntium opibus statim remitterent: adoles-
 entem autem illum repulit, quia multas habebat pos-
 siones, iisque corde adhærebat. *Exerce humilitatem, &
 spira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ, & O IESV, &c. ut inf.*
 ig. 1022.

Matth. 19.

Sextum est, humilitas: hæc enim ostendit se Christia-
 is Christi discipulum dicentis: Discite à me, quia mi-
 sum, & humilis corde. Immò id asseruit Dominus,
 cens: Amen dico vobis, nisi conversi fueritis, & effi-
 amini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cælo-
 m. Hæcine credis, ô Christiane? Stude igitur quis-
 is es recumbere in novissimo loco: omnis enim qui
 humiliat, exaltabitur; & qui se exaltat, humiliabitur;
 que super ullum requiescet spiritus Domini, nisi su-
 er humilem & quietum. Gregorius ad hoc ait: Evidē-
 ssimum signum reproborum, est superbia, electorum
 rò humilitas. Augustinus verò, Quem superbum vi-
 eris, filium esse diaboli non dubites. Detestare super-
 am & humilitatem amplectere & dic: O IESV, ut in-
 à pag. 1022.

Humilitas.

Matth. 11.

Luc. 14.

Isaia 2.

Septimum est, charitas erga proximum; ad quod
 pende, In hoc cognoscet omnes, quod discipuli mei
 tis, si dilectionem habueritis ad invicem; maximè ve-
 quanti sit inimicis ignoscere, iisque benefacere. Au-
 enim: Dimittite, ait Dominus, & dimittetur vobis;
 Sapiens, Relinque proximo tuo nocenti te, & tunc
 i deprecanti peccata solventur. An vera hæc, ô Deus
 cus, an vera? O bonitatem Dei mei; & duritiam cor-

Charitas.

Ivan. 13.

Luca 6.

Eccli. 18.

Luce. 16.

dis humani? nōne quotidie in oratione Dominica i nobis inculcatur, quōd qua mensura mensi fuerim eādē remetiētur nobis: nolite iudicare, & non iudicabimini? Pertinet verō hoc signum ad mansuetudinem; mansuetorum verō & humilium semper Domino placuit deprecatio. Signum autem hujus, mala c proximo gravatē audire & credere, sicut difficilē al quis suspicatur malum, qui bonus est: sic difficilē al quis suspicatur bonum, qui malus est, in quo enī quis alium iudicat, in eo seipsum condemnat. Bon ergo proximi congratulare ex animo & malis compere. Scias, ait recte Seneca, eum multis virtutibus bundare, qui alienas virtutes amat, & quot ille confundet Christianos? O IESV, ut infra pag. 1022.

*Judith 9.
Chrysof.**Devotio.**Ioan. 6.*

Octavum, frequentare Sacramenta confessionis & communionis; dixit enim Dominus, Qui manducam eam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in eo. & iterum, Qui manducat hunc panem, vivet in æternum. Id verō accipe, si piē ac devotē fiat; si enim negligenter, verendum ne in iudiciū manducet & bibat potius, quā salutem. fidem erg illius promissi æternæ veritatis excita & dic:

O IESV, ut inf. pag. 1022.

*Auditio
verbi Dei.**Ioan. 8.**Ioan. 6.**Psal. 118.*

Nonum est, libetē audire ac meditari verbum De maximē de Christi passione: non enim sinit irremneratum Deus, quidquid suæ passioni fuerit oblatum. Audi, obsecro, audi qui ex Deo est, ait veritas, verbum Dei audit & libenter, quō verō tu sensu? Impiis durum est is sermo; & Quis, inquiunt, potest eum audire? verō piæ mentes cum Davide exclamant: Quā ducia faucibus nreis eloquia tua! super mel ori meo. oves quæ Christi gratanti animo vocem ejus audiunt, cognoscunt eam, ac sequuntur, non verō vocem aliorum. Neque audiunt tantū, sed pascuntur verbo ejus. non enim in solo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei. Dole de negligent

Matth. 4.

verbò Dei, & dic: O IESV, ut infr. pag. 1022.

Dècimum est, resignatum esse & paratum, ad Dei
 quendam voluntatem: idem enim velle ac nolle,
 actum amicitia cum Deo est argumentum. idè Do-
 minus: Quicumque fecerit voluntatè Patris mei qui in
 celis est, ipse meus frater, & soror, & mater est. Idè
 David dicitur esse vir secundùm cor Dei, quia faceret
 omnes voluntates ejus. Ad quod B. August. appositè
 dixit Domino; Optimus minister tuus est, qui non ma-
 gis intuetur hoc à te audire, quod ipse voluerit; sed po-
 tius hoc velle, quod à te audierit. Explora quid in
 mundo hoc velis vel averferis, & dic O IESV p. 1022. &
 resignationem exerce?

Resignatio
Matth. 12.

Acto. 13.
& 1. Reg. 13

Vndecimum est, actum aliquem heroicum ex cha-
 ritate, vel zelo semel facere: considera quid Abraham
 fecerit, cui ob præclarum illud facinus, sic Dominus
 obquitur; Per memetipsum juravi, quia fecisti hanc rem,
 non pepercisti filio tuo unigenito propter me, be-
 nedicam tibi, & multiplicabo semen tuum, sicut stel-
 las cæli, &c. Quid verò Phinees? zelatus est pro Deo
 suo, & occidens fornicarium expiavit scelus filiorum
 Israel, & reputatum est ei in justitiam in generatio-
 nem & generationem in sempiternum. Huc pertinet
 omniaque relinquere, ut Christum sequamur. Hoc
 est pacto de mundo, de carne, de cognatione, de li-
 bertate, de vitâ victoria obtinetur, ideoque Dominus
 post solis, Apostolicamque vitam sequentibus, dixit,
 Quisquis reliquistis omnia, & secuti estis me, cætuplum
 accipietis, & vitam æternam possidebitis. Ecce pro-
 mittit veritas, & tu ambigis? Excita te ad amorem &
 c; O IESV, ut infra pag. 1022.

Zelus ma-
gnus.
Gen. 22.

Psal. 105. &
Num. 21.

Matth 19.

Duodecimum est, cultus beatissimæ Virginis sin-
 gularis. idque communi consensu Sanctorum: idè
 Stella maris, civitas refugii, mater misericordiæ appel-
 latur. Memorare, ait Bern. eam compellans, ô piissima
 Virgo

Cultus B.
Virginis.

Virgo, à sæculo non esse auditum, ad tua currente præsidia, tua implorantem auxilia, tua petentem suffragia esse derelictum. Potest verè Domina nostra illi Sapientiæ sibi usurpare: Beatus vir qui vigilat ad fores meas quotidie, & observat ad postes ostii mei; qui non invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino. Hæc expende & pete à Domino ut matris suum cultum singularem tibi donare dignetur. O JESU, ut in p. 1022.

EXERCITIUM.

Ezech. 33.
18. & plur.

Cant. 8.

O JESU salus mea, Pastor anima mea, nescio errabundus sim, sed tu scis, & amore me dignum facere potes & vis: tibi mihi vita & mors tua, plaga ista in manibus tuis, corpus & sanguis quem mihi das quotidie. Insper spero quia dixisti in quocumque die ingemuerit peccator, omnium iniquitatum ejus me recordabor. Ecce igitur magna velut mare contritio mea, respice queso in me, salva me; diligo enim te toto corde meo. Da o secro ut hæc quoque nota salutis in me sit, ecce eam factis sic exprimitere volo, & gratiâ tuâ spero etiam hac certam per bona opera facere vocationem meam & sic ascendere N. de virtute virtutem, & ad te donec te videam & ingrediar in portum gaudium Domini mei. Sed queso per viscera misericordie tue queso per amorem tuum, pone te sicut signaculum super cor meum sicut signaculum super brachium meum; unge postes animæ meæ sanguine tuo; signo Tau crucis tue. signa me ut à percutiente inimicus sim, & tu agnoscas in me imaginem tuam purpurata sanguine tuo, & ego aliquando sim ibi, ubi tu Domine mi, o ubi pastor, Discipulus ubi Magister, servus ubi Dominus meus miles ubi Dux meus, creatura vilissima ubi Creator meus, & nihilum tecum ubi tu es, qui es & mihi omnia es Deus meus omnia Amen.

Praxis.

HÆc tam varia est quam variae sunt virtutes, ex quibus non hæc colliguntur. Verùm breviter eas aliquando percuti & conforta te, & spem in Deum erige, & id tibi pro praxi si

JACVLATORIA.

*Te cantatio mea semper, tanquàm prodigium factus sum multis, Psal. 70.
 Si tu Adjutor fortis. In te Domine speravi, non confundar in aeternum.*

RIGESIMÆ SECUNDÆ IMAGINIS

A N N O T A T I O.

cut, ô beatissima, omnis à te averfus & despectus, necesse est ut intereat; ita omnis ad te conversus, & à te respectus, impossibile est ut pereat.

Considera, quantum. Beatiſſima Virgo & mater A Maria, à Deo, ejusq; curiâ celeſti honoretur: tu imitare, ama ut Matrem, venerare ut dominam, cole ut Patronam, tum B votivâ peroratione, tum multâ oratione: ſuſpende illi, & dica arma vanitatis tuæ, tuâq; pia ac ſancta deſideria commenda; uti fecit C B. Ignatius hac eſt im advocata noſtra, conſolatio D afflictorum, fugium in omni E tentatione, portus F naufragantium, & auxilium in cunctis malis, omnium inſperantium. Verùm ut impetres, ait Bernardus, orationis ejus ſuffragium, non deſeras ejus conſolationis exemplum; & reſpiremus (ut Bonaventura loquitur) ad illam in omni actione noſtra, referabit nobis atria triumphantium.

Bonaventura

CAPVT XIX.

Meditatio de B. Virginis imitatione.

COMPOSITIO LOCI. Contemplare Beatam Virginem in medio paradisi amplissimi, stipatam unquam Angelorum & Sanctorum agminibus.

PRÆLVDIVM II. Roga illam, ut tibi dignetur regularem erga se affectum impetrare.

PARS I. Considera, quomodo Beata Virgo erga affecta fuerit: utque mox creata abyssum, erga se diuinae bonitatis intuita, se velut nihilum & abyssum miriarum contempserit: etsi enim cognosceret plene intellectu, se tantis donis ornatam; videbat tamen manifestè cuius illa essent, Dei scilicet, ac nihil eorum deberi; sed potuisse in omnes misérias, quemadmodum ceteri hominum, cadere, ac proinde non esse quòd a cui se præferret, sed Deo pro omnibus plurimum obere: neque quidquam posse persolvere. ita extra se Deo posita cantabat ex tunc, *Magnificat anima mea dominum*; eò certè magis, quo se magis annihilabat. Scire & tu originem tuam, ac nihilum, ubi fueris ac annos tot N. ubi post centum futurus sis, & diuinæ bonitatis abyssum & beneficia erga te contemplare, dic. *O Maria*, &c. ut infra pag. 1029.

Secundò, cum verò jam nata esset, attende & vram maturitatem, pietatem, nihil quidem nisi infantile per se ferebat, attamen undique virtus elucebat. Aspice ut anima illa beatissima se erga Deum, erga parentes, aliosque omnes habuerit; quo sensu ex tunc sacra omnia & cælestia corpora intueretur, & sic statue imitari & excita contritionem de offensis tuis.

Præsentatio.

Tertiò, contemplare quomodo trimula in templum ascenderit, erga Superiores, æquales, ibi se habuerit: ciliaria opera cuique deferebat, in omnibus promptissima cum gestu humili, facie ad omnem modestiam

Obedientia.

*Cognitio sui
& humili-
tas.*

Luc. I.

mposita, ita ut quotquot illam viderent, humilitatis
 castitatis affectum induere cogentur: hæc in te
 sige ad pulcerrimum exemplar & humilitatis exer-
 cio insiste ut sup. Quartò, cùm autem nubilem se-
 ret, contemplationi altissimæ dedita, si legi paren-
 am foret, valdè optabat salvâ virginitate humilem
 abjectum sponsum, ei que deservire, & parere uti et-
 n reipsâ præstitit, & in omnibus obediens fuit: &, ne
 fortè honoraret S. Ioseph, ecce quomodo, secretum
 one reticuit incarnationis Filii Dei; verùm cùm illud
 clarasset Deus sanctæ Elisabethæ, omnia Deo festi-
 vit tribuere, eum que magnificare. Ex hac eadem hu-
 militate in congressibus primum aliis ubique locum
 debat, ultrò officiis omnes & honore præveniebat,
 apparuit dum Elizabetham visitavit: leges etiam
 æ peccatum supponebat, ut purificationis, liben-
 servabat. Hîc te examina ad hanc regulam & nor-
 am, & contritionem excita, proposita renova. O Ma-
 te, ut infr. pag. 1029. Quia verò crescebat cum filio æ-
 te & gratiâ coram Deo & hominibus; ipso nato hu-
 militatem majorem & deinde paupertatē in Bethleem,
 Nazareth, & Ægypto servabat: Regibus omnibus,
 omnibus etiam inferioribus libenter parebat, neque
 tebat sedere à dextris vel sinistris; sed, cùm potuisset
 dispensatione filii, Apostoli & Sacerdotis munus con-
 qui, maluit in humilitate servire, quàm privilegio ex-
 tari. Tandem in morte Domini juxta crucem stetit,
 particeps injuriarum fieret, & in corde suo filii do-
 res altiùs imprimeret. Cùm verò post ascensionem
 um Apostolis expectaret Spiritum sanctum, humili-
 r postremò se loco collocavit, & deinceps cum pau-
 eribus viduis humillimè vixit. Percurre nunc diem
 tum cum illâ, & vide singula opera. v.g. quomodo in
 tatione, cubiculo, per domum, ambulando, collo-
 uendo, edendo, dormiendo, &c. se habuerit. Ex hac
 itute, purissima sequebatur intentio, cujus defectu
 vide

*Puritas.**Lnc. 1.**Profectus.*

vide quàm sæpè tua opera inficiantur. Nullius creaturæ amore inordinatè tenebatur, sed sensualitati ubi resistebat. quod unicum impedimentum amoris Dei in te recognosce: *Humilitatem exerce*, ut supr. vel di
O Maria ut infr. pag. 1029.

*Charitas
proximi.*

*Quomodo
erga bonos
afficeretur.*

*Quomodo
erga malos.
Patientia.*

*Zelus ani-
marum.*

PARS II. Considera Primò, quomodo B. Virgo erga homines omnes afficiebatur, summo scilicet affectu, tum ex naturæ similitudine, tum quòd essent imago Dei sui que filii, hereditas ejus, & proinde etiam suo sanguine redempti. Vide quo affectu bonos intuebatur, nempe ut subditos, amicos & filios sibi in crucem commendatos: inspice cogitationes ejus; & audi suavissimam zelo plenissima verba. Nulla mater sic filios ut ipsa eos, amabat, & amat: uti amantissima mater ipsa gratulabatur, & eorum lucra, ut sua bona reputabat & ad Deum omnium fontem recurrebat, & gratias agebat. Verù, ut est amor sollicitus, videns posse deficere, vehementi oratione Deum Patrem Filiumque rogabat; dicens. Conserva hoc Deus quod operatus es in nobis, &c. Imitare & dic: *O Maria*, ut infr. pa. 1029. Secundò, si malos videbat, multâ amaritudine cordis sed tamen dulcedine amoris plena iis compatiebatur omnia in melius interpretabatur; patienter tolerabat cogitans sibi idem accidere potuisse; sanè ut imagine Dei diligebat, & velut ambulantes in crepidine putabat infernalis, circumdatos vinculis peccati & dæmonibus videbat, ac retrahere, convertere & animare conabatur: & ad Deum conversa ardentissimo zelo succensæstibat. O quoties cum Paulo optabat anathema esse; cum Moyse, deleri de libro vitæ, ut illi viverent, & me, agebat amantissima mater, sit maledictio; fili mi parce, parce. Obsecro te, vide ardentissimum & pietatissimum pectus, aspice ut lacrymosis oculis & amoris sagittis sursum missis pro peccatorum conversione solita orare, & pro tuâ orârî, & ei gratias age, & dic *O Maria*, ut infr. pag. 1029. Postea ubi poterat peccato

s serenissimo vultu & suavi eloquio super mel & fa-
am hortare & trahere conabatur. O quomodo, quo
mplexu, & gaudio pœnitentem Magdalenam susce-
t! quo Petrum lapsum! quo te prodigum & dereli-
um! &c. Gratias age, & dic: O *Maria*, ut inf. pag. 1029.

Terriò, si videbat pauperes, nunquid putas eos par-
culariter amabat, ut filio similiores? uti Reges regum
ios majori benevolentia prosequuntur? O quam li-
enter cum iis versabatur, filium imitata qui pastores,
scatores & pauperes vocabat, euangelizabat. Si dite-
tes & potentes videbat, illorum sortem miserabatur,
ogitando illa filii sui amantissimi verba: Væ vobis di-
tibus; & aiebat: O quam est difficile divites intrare in
regnum filii mei! Imitare, & roga ut gratiam tibi im-
etret. O *Maria*, ut infr. pag. 1029.

Erga Superiores ad-
modum erat affecta, ac proinde magna reverentia eos
prosequabatur; eisque cum amore & gaudio parebat
ad nutum, ut declaravit primò in parentibus, inde
in perfectis templi, tum S. Josepho: nihil quoad poterat,
ne eorum faciebat arbitrio, sed per plenam abnega-
tionem in voluntatem Dei se resignabat, eam medullis
amplectebatur cum magna in Deum fiducia: ut
clarissime docuit in Incarnatione, item dum in Ægy-
ptum eundum, & inde fuit redeundum, &c. Tu obe-
dientia affectum exerce & dic: O *Maria*, ut inf. p. 1029.

PARS III. Considera quomodo erga omnia creata
verit affecta, ira certè, ut nihil appeteret, fugeret, opta-
ret, nisi in quantum Deus vellet, & ad ejus purum ho-
nore impertineret; unde quocumque eventu quieta &
libera erat: nihil enim creaturis, sed Deo immediate,
& Dei providentia assignabat, ei que se æquo ac im-
perturbato animo supra vicissitudines rerum huma-
narum secura committebat; vide ut paupertatem in
sua nativitate & reliqua vita, deinde exilium, & per-
secutiones suas & filij toleravit. Tu in patientia te ex-
erce, & dic: O *Maria*, ut infr. pag. 1029.

*Quomodo
erga paupe-
res affecta.*

*Quomodo
erga Super-
iores.*

*Quomodo
erga creata
affecta.*

Mortificatio

Secundò, considera quantâ in omnibus sensibi-
mortificatione usâ fuerit, quomodo eorum oble&
menta fugerit. Vide hîc ambulantem, loquentem, l-
borantem, orantem, & contemplare oculorû mod-
ftiam, silentium, aut breuem, suauem, & pacificum se-
monem. Vnum enim quærebat, & in uno omnia in-
niebat. O Domina mea, & verè suauissima Mater
quàm beata anima illa quæ te Reginam cæli in ist-
imitari conatur! Conor, sed eheu dereliquerunt
vires meæ. O *Maria*, ut infr. pag. 1029.

*Charitas
Dei.*

Postremò considera, quo erga Deum fuerit affectus
verè purissimus amor ejus erat, quo urgente, vanis om-
nibus phantasiis exclusis libero mentis volatu in omni
loco ac tempore mentem levabat, unam Dei volun-
tatem volebat, & collectis animæ viribus intra se ha-
bitabat, & simul in Deo manebat, & eructabat verbum
bonum, & eum ardentissimè amabat & laudabat, Ni-
hil amabat nisi Deum quasi Deus solus & ipsa sola
mundo essent, siue domi, siue foris, ubique Deo cre-
intenta, & semper videbat faciem Patris habendo ce-
elevatum in eum & supra omnia humana: hoc perfe-
ctionis compendium omnes dicunt. Crede & sequere
& dic: O *Maria*, ut infr. pag. 1029.

Considera etiam dulcissimos affectus amoris quos
in Christi infantiâ exercuerit in Bethlechem, in Ægypto
in Nazareth, amplexus, oscula, obsequia dulciora su-
per mel & favum. Tu etiam Christi infantiam menti
percorre, & imitare matrem ut à filio diligaris, & dic
O *Maria*, ut infr. pag. 1029. Tertiò considera jam quam
majestas & dignitas B. Mariæ: & finge tibi hominè se-
cundùm corpus, pulcherrimum mortalium & absolu-
tissimum; secundùm animam, eiusq; potentias, perfe-
ctissimum, quiq; omnes omnium Sanctorum virtute
v.g. humilitatem S. Francisci, Pauli charitatem longè
superaret; & gratiâ haberet, quâ in Deum planè tran-
sformaretur; & decorè, quo omnes Angelos & Sanctos
super-

*Dignitas B.
Virginis.*

operaret; quanti hunc faceres? quid si illum insuper
 deus summis honoribus dignaretur; & in eo ornando
 potus foret, ei que omnes subicere vellet, quantus is
 foret! Cum hæc cogitaris, levissimè adumbrasse te no-
 veris abyssum gratiæ, pulcritudinis oceanum; gratiarum
 thesaurum, Dei (inquam) matrem, quo titulo nullus
 esse major potest: ac proinde scias Deo gratius hanc
 nam coli, quam omnes Angelos & Sanctos: hancq;
 nam esse Deo gratiorem & magis charam (est enim
 mater Dei) quam omnes simul, ut luna plus omnibus
 stellis lucet. ac proinde ei te consecra toto corde & to-
 ta mente: si enim quod uni ex minimis ejus fit, illius fi-
 us sibi fieri dixit, quanto quanto magis quod suæ fit
 matri sanctissimæ? O *Maria*, ut hinc infra.

*Quam grā-
 tum sit Deo
 coli matrem
 ejus.*

Considera quæ beneficia à B. Virgine acceperis. tu
 tuum in omni ætate, & gratias age; & vide ut nullus
 angulus orbis, ubi non clareat miraculis, &
 singularia conferat beneficia, & fiduciam excita. Con-
 sidera deinde, quæ non Sancti N. ab illâ impetrarint, &
 quem affectum erga eam gesserint, ut meritò dicatur,
 huius peculiari cultui deditum esse, nō leve signum esse
 predestinationis. Tu ergo id stude acquirere omni ar-
 dore. Considera denique quomodo S. Spiritus Eccle-
 siæ inspirarit hunc cultum hyperdulix, ut apparet pri-
 mò in *Salve Regina*. Secundò in templis, festis, sodalitati-
 bus, ordinibus ad hoc erectis; in omni officio, Missis,
 choris, psalteriis, rosariis, in pulsu trino per diem, &c.
 Et vide quo pacto Ecclesiam audias; quomodo augere
 cultum ejus queas, & certam hoc pacto facere voca-
 tionem tuam.

Oratio ad B. Virginem.

O *Maria Regina celi & terra, & quod peccatori dulcius
 sonat, misericordix Mater; tu mea es & spes omnium in-
 desperantium, & refugium omnium miserorum; ne averseris
 ergo me miserum, misericordix mater, memento quod miseri-*

cordia tua de miserorum numero in filiorum tuorum sortem e-
 piam transire, & virtutes tuas N. sic imitari per gratiam filii tui.
 O quàm doleo propter amorem filii tui Dei mei, de torpore
 peccatis meis! sed venio, ô mater, ô civitas refugij ad te, & pe-
 Deum omnem spem in te colloco, & me toto corde devoveo ti-
 obsequioq; tuo. Ad te enim sicut ad medium, sicut ad arcam Dei
 sicut ad presidium, sicut ad negotium seculorum respiciunt
 & qui in celo habitant, & qui in inferno; & qui nos precess-
 runt, & nos qui sumus, & qui sequuntur, & nati natorum, &
 qui nascentur ab illis. Illi qui sunt in celo, ut resarciantur; & qui
 in inferno, ut eripiantur; qui precesserunt, ut Propheta fidel-
 inveniantur; & qui sequuntur, ut glorificentur. Eò beatam te d-
 cunt omnes generationes, genitrix Dei, Domina mundi, cali Ra-
 gina, qua omnibus generationibus vitam & gloriam genuisti. In
 te enim Angeli lætitiã, justi gloriam, peccatores veniam in-
 veniunt in æternum. Meritò in te respiciunt oculi totius creatu-
 ra; quia per te, & in te, & de te, benigna manus Omnipotentis
 quidquid creaverat recreavit. Ego tali animatus fiducia, Mate-
 rientissima, venio sicuti ad unicum asylum & refugium meum.
 respice, precor, ad servi tui & filij ancilla tua preces: respice ad
 necessitates has meas, & dirige pedes in semitam mandatorum fi-
 lli tui.

Prov. 8.

Nunquid ab æterno ordinata es, & antequam terra fieret, et
 ad te oculos is attolleret, quem premeret culpa deprimeret afflic-
 ctio; peccati reus, salutis incertus, & ab omnibus derelictus, et
 in te, & per te, inveniret reus veniam; afflictus consolationem
 derelictus asylum, insipiens sapientiam, peccator justitiam, ju-
 stus perseverantiam? Urbs verè refugij, portus naufragantium
 & solatium omnium in te sperantium. Tu stella maris, cujus
 radius universum orbem illuminat, cujus fulgor & perfulget in
 supernis, & inferos penetrat, terras etiam perlustrans, & ce-
 lesfaciens magis mentes quàm corpora, fovet virtutes, excoquit v-
 tia. Tu, inquam, es præclara & eximia stella, super hoc ma-
 magnum & spaciosum necessariò sublevata, micans meritis, et
 lustrans exemplis. O anima mea, qua intelligis te in seculi hujus
 profusio magis inter procellas & tempestates fluctuare, qua

Bern. hom.
 2. super
 Misilus.

er terram ambulare; ne avertas oculos à fulgore huius sideris, si
 non vis obrui procellis, si insurgant venti tentationem, si incur-
 as scopulos tribulationum, respice stellam, voca Mariam; si ja-
 tata superbia undis, si ambitionis, si detractionis, si emulatio-
 nis, respice stellam, voca Mariam; si acedia iracundia aut ava-
 ritia, aut carnis illecebra naviculam concusserit mentis, respice
 d Mariam; si criminum immanitate turbata, conscientia fœdi-
 tate confusa, iudicis horrore perterrita, barathro incipias ab-
 irberi tristitia, desperationis abyssu, cogita Mariam. In pericu-
 lis, in angustiis, in rebus dubiis Mariam cogita, Mariam invoca;
 non recedat ab ore, non recedat à corde, & ut impetres ejus ora-
 tionis suffragium, ne deseras ejus conversationis exemplum: ip-
 sam sequens, non devias; ipsam rogans, non desperas; ipsam cogi-
 tans, non erras; ipsam tenente, non corruis; ipsam protegente, non
 metuis; ipsam duce, non fatigaris; ipsam propitiâ, pervenis; & sic in
 emetipso experiris, quàm meritò dictum sit, Et nomen Vir-
 ginis Maria.

Verè stella maris es, ô Domina mea, & pulcherrima aurora
 consurgens, nuncia solis Domini JESU, nuncia verè salutis. O fe-
 lix sidus sedentibus in regione & umbrâ mortis! Tu Domina es; Prov. 31.
 tuam & hoc sonat nomen tuum, nos servi tui; tu Regina es, nos
 clientes tui; tu es spes universe terræ, tu honorificentia gentis no-
 stræ, tu gloria Ierusalem. multa filia congregaverunt divitias, tu
 supergressa es universas. Tu velut Esther Assuerum, Deum Ester. 2.
 patrem placasti, & invenisti gratiam in oculis ejus. Tu Iu-
 lith vera Holofernum diabolum superasti. Recordare, Domina, Cant. 4.
 quoddam propter nos, & ex nobis exaltata sis: tu soror, tu mater no-
 stra es, tu tota pulchra es, formosa, & macula non est in te, ut
 cum inveneris gratiam apud Deum, nos eheu! misericordiam
 inveniamus per te, Mater nostra, apud Patrem misericordia-
 um, & Deum totius consolationis filium tuum, redemptorem
 nostrum.

Hodie spero oportet eum in domo meâ manere. quid verò ap-
 piam ei? pauper & miser, ô benignissima mater? In deserto An-
 geli ministrabant ei de cibis quos coxeras, sicut tu & illi velle-
 um noverant. Itaque Domina mea, obsecro te, recordare pau-

pertatis mea, & impetra mihi ut habeam quod ponam ante
 lum, & placeat illi cor meum, & frigida hac desideria mea,
 terrâ deserta, in viâ & in aquosâ. Vinum non est in nuptiis
 sed memento queso pristinae benignitatis tuae. Et verò quomo-
 posses oblivisci nos qui sumus de familiâ, & de domo Patris tu
 introduxit enim te Rex in cellam vinariam, & ordinavit in
 charitatem, ut quantum exaltata es super celos, tantum mi-
 ricordia radiis splendeas in terris. Tu es enim mater pulcræ dul-
 ctionis, & timoris, & agnitionis, & sanctæ spei: in te grat
 omnis via & veritatis, in te omnis spes vitæ & virtutis. meri
 igitur ad te levavi oculos meos, quæ habitas in calis, & omn
 gubernas in terris. Tu, si vis, potes me juvare: omnia tibi da
 sunt à filio tuo; ut dicat jure servus quidam tuus. Ex ore ti
 pendet consolatio miserorum, redemptio captivorum, liberat
 damnatorum, salus denique uniuersorum. Altiùs ergo intue
 quanto devotionis aff-ctu à nobis te voluerit honorari, qui t
 tius mundi pulcritudinem in te posuit, ô Maria: ut si quid spe
 si quid gratiæ, si quid salutis in nobis sit, à te noverimus redu
 dare.

Totis ergo medullis cordium, totis præcordiorum affectibus, e
 votis omnibus Mariam hanc veneremur, anima mea, quia sic e
 voluntas ejus, qui totum nos habere voluit per Mariam; hæc, in
 quam, voluntas ejus est, sed pro nobis. In omnibus siquidem ben
 gnitas ejus, & per omnia providens miseris, tentationem nostr
 solatur, fidem excitat, spem roborat, diffidentiam abigit, ergo
 pusillanimitatem. Virgo, regia via est, per quam ad nos Salv
 tor venit, procedens ex ejus utero, tamquam sponsus de thalam
 Tenentes ergo viam, ô anima mea, studeamus & nos per eam e
 ipsum ascendere, qui per ipsam ad nos descendit; per eam veni
 in gratiam ipsius, qui per eam in nostram miseriam adveni
 queramus gratiam, & per Mariam queramus, quia qui quær
 invenit, & frustrari non potest.

Advocatum vis habere ad Christum, ô anima mea? ad M
 riam recurre: exaudiet certè matrem filius. Caterùm quidqu
 illud est, quod efferre paras. Maria commendare memento, si n
 vis sustinere repulsam. Hæc peccatorum scala, hæc mea, ô Dom
 u.

Eccli. 24.

Bern. hom.
4. super
Missus.Bern. serm.
de nativitat.
Virg.Bern. serm.
de Advent.

maxima fiducia est, hæc tota ratio spei mea. Sileat, misericordiam tuam, Virgo beata, si quis est qui invocatam te in necessitatibus suis sibi meminerit defuisse. A sæculo non est auditum, nemquam ad tua currentem præsidia, tua implorantem auxilium, tua petentem suffragia, à te esse derelictum. Sit igitur pietatis causa, Virgo benedicta, ipsam quam apud Deum invenisti gratiam, ut tam facere mundo, reis veniam, medelam agris, pusillis corde laborantibus, afflictis consolationem, periclitantibus adjutorium, & liberationem sanctis tuis precibus obtinendo. Amen.

De assumpti
B. Virg.
serm. 4.

Praxis colendi B. Virginem.

PRIMA. Habere in numerato beneficia, quæ per eam obtinimus, atque his ignem charitatis ejus fovere in pectore nostro, & diebus ejus festis Solemnem memoriam facere, ac gratitudinem animi declarare.

*Beneficia à
B. Virgine
accepta an-
notanda.*

Secunda. Ex gratitudinis & amoris affectu Sodalitati nomen dare, & leges servare, ac conari aliquos inducere ad illius peculiarem cultum, maximè Sodalitatis erectionem, aut propagationem curare. Triste certè est, videre honori duci, & amittitiosè peti, aliquâ ratione ascribi Principum familiæ, societati sagittariorum, & ejusmodi; & agrè adduci posse ut B. Virginis Sodalitati se quis adjungat. Molestiam fingere, & fugere aliquam, est affectum exiguum erga Salutis certissimum præsilium profiteri.

*Sodalitati
nomen dare
expedit.*

Tertia. Sæpè Salutationem Angelicam recitare. Sancta Margareta Hungarica ad singulas imagines B. Virginis accurrens flexis genibus eam pronunciabat: B. Catharina Senensis, etiam infantula, ad singulos gradus: idque gratulando ei maternitatem Dei, in quo privilegio omnia continentur. Ideò S. Odilo ad illum Hymni, *Te Deum, versam, Tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti Virginis uterum:* demissè se flebat: possetque quis in secreto terram osculari. Quamvis autem vario fine illam Salutationem frequentare licet; tamen cum Mariæ Virgo sola cunctas hæreses interemerit in universo mundo; pro iis extirpandis, & Ecclesiæ defensione, sæpè id faciendum est.

*Angelicæ
orationis
fructus.*

Quarta. Nihil aggredi, quin illi & per illam primitiæ Deo offerantur.

*Offer Deo
per B. Virg.
tua munera.*

Quinta. Manè & vesperi, ac in prandio, dum pulsatur, eam sibi præsentem facere, benedictionem ab eâ perere: cui enim illa benedixerit, erit benedictus: & iterum per orationem, Sancta

Maria, eam in patronam eligere: & vota, qui Religiosus est mente renouare in manibus ejus.

*Tria quoti-
die fac pro
B. Virg.
Praxes va-
ria.
Indulgentia
dicentium
Ave.*

Sexta. Tria quotidie facere ad ejus honorem, Primum, legere aliquas preces, v.g. quinque Psalmos, quorum initiales litteræ respondent litteris nominis ejus, vel Antiphonam, v. Pfalteriū D. Bonaventuræ, vel Horas B. Virginis: salutare eam in egressu & ingressu cubiculi, domus, & occurrente imagi ejus. Litanias recitare pro felici morte; *Magnificat* pro gratulatione de gloriâ, & dignitate ejus. Pontifex Paulus V. concessit recitantibus *Ave* ad hora: pulsus centum dies Indulgentiarum. Secundum, facere aliquam mortificationem, tum corporalem, tum animi, ut sequaris conversationis. Mariæ exemplum, maximè verò imagines turpes eliminare, & pias substituere. Ieiunium Sabbatinum ab omnibus ferè probis usurpatur, immodè in pluribus regnis ab omnibus seruari solitum. Tertium, facere aliquam eleemosynam corporalem, aut spiritualem, dotare virgines nubiles, aut ad Religionem adspirantes sanè laudabile, uti & facere sermonem crebrò de miraculis & cultu B. Virginis, cum publicè dicendum. Rosarium recitare, ad orationem quidem refertur. sed peculiarem tractationem desiderat, quam longiorem cum aliis, ut brevior sim in aliud tempus rejicio, cum Domino visum fuerit.

Septima. Circa lectionem rosarii verbum tantum addam nimirum, ut in aliis orationibus, sic & in hac præparationem aliquam necessariam videri: ac Primò, præsentia Dei renouem memoriâ; Secundo, mysterium aliquod brevi spatio expendam. Primò, ad *Credo*, fidem vivam excita. deinde in tribus Salutationibus primis spem, resignationem & charitatem: ad orationem Dominicam, ut aliqui, intentionem etiam potes renouare vel salutare vùlnera Christi: deinde Salutationem Angelicam ut B. Virgini præsentem, recita. Potes etiam cū variis Sanctorum choris id facere, v.g. in Primâ decade. cum Angelis; Secundâ cum Patriarchis; Tertiâ cum Apostolis; Quartâ, cum Martyribus, Quintâ, cum Confessoribus; Sexta, cum Virginibus. Sui qui virtutem aliquam, per eam ut matrem optimam in singulis mysteriis petunt, & eandem ab illâ commodant: ac, cum dicunt *Ave Maria*, mente addunt, *humillima*, v.g. Mysteria vulgè hæc assignantur:

Gaudij.

1. Annuntiatio Dominicæ incarnationis. 2. Visitatio Elisabeth. 3. Natiuitas Domini. 4. Oblatio Christi in templo. 5. Inuentio pueri IESV inter Doctores.

Doloris.

1. Oratio & captiuitas Christi in horto, 2. flagellatio, 3. coronatio, 4. Batulatio crucis. 5. Crucifixio & mors Christi.

1. Resurrectio Domini. 2. Ascensio ejus in cælum. 3. Mis-
 sio Spiritus sancti. 4. Assumptio B. Mariæ in cælum. 5. Coro-
 natio B. Mariæ.

Ludovici Blosij Rosarium, seu tertium B. Vir-
 ginis Mariæ quinque-partitum, vitâ & ge-
 stis IESV Christi pulcre exornatum.

P A R S I.

Ater noster, &c. Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria,
 Placa clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, quem tu
 Virgo purissima Angelo nuntiante de Spiritu sancto in civitate Na-
 zareth concepisti, ac novem mensibus in castissimo utero tuo gestasti,
 ac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum tæque
 videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, Placa clementissi-
 mum Redemptorem nostrum IESVM, quo concepto, tu Deo plena ad
 isabesh cognatam tuam cum festinatione perrexisti, & eam saluta-
 re, & humiliter servivisti. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Chri-
 sto placeamus, & eum tæque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placa clementissi-
 mum Redemptorem nostrum IESVM, quem in Bethleem, in vili stabu-
 lu Virgo inviolata non solum sine dolore, sed etiam cum ineffabili
 pudore peperisti, natumq; mox ut verum Deum devotâ mente adora-
 sti. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum tæ-
 que videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, Placa clementissi-
 mum Redemptorem nostrum IESVM, quem infantulum vagientem
 in gremio lacte pavisti, panniculisq; involutum in praesepio super fœ-
 cum & stipulas reclinasti. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Chri-
 sto placeamus, & eum tæque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placa clementissimæ
 Redemptorem nostrum IESVM, quem recens natum Angeli pastoris
 gratulabundi nuncia verunt: & eum latis vocibus collaudantes,
 ceteris hominibus bona voluntatis cecinerunt. Fac ut ipsi dulcissimo
 filio tuo IESV Christo placeamus, & eum tæque videre mereamur in ca-
 lis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placa clementissi-
 mum Redemptorem nostrum IESVM, quem pastores festinantes per-
 venerunt in Bethleem, in vili praesepio positum, & eum adora-
 verunt cum ingenti admiratione & gaudio. Fac ut ipsi dulcissimo filio
 tuo IESV Christo placeamus, & eum tæque videre mereamur in calis,
 Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui octavo à natiuitate sua die dignatus est purissimum sanguinem pro nobis fundere & circumcidi, atque ad nostram consolationem IESVS nominari. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, quem Magi ab Oriente venientes p̄e quaesierunt, & magno gaudio perfusi stellâ duce in Bethlehē inuenerunt: ibiq; illum humiliter adorantes, aurum, thus, & myrrham deuote ei obtulerunt. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, quem die quadragesimo in templum iuxta legis praescriptum detulisti, & hostiâ pauperum redemptum Deo Patri gratissimo corde obtulisti. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, quem in Aegyptum propter matrem Herodis, monitu Angeli mater fidelissima deportasti, tandem cum inde in civitatem Nazareth retulisti. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in calis, Amen.

Laus Trinitati fulgida, Patri, Nato, Paraclito, laus Virgini Deiparae, nunc & per omne saeculum, Amen.

P A R S I I.

Pater noster, &c. Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, quem tu Virgo mater, cum esset annorum duodecim, in Ierusalem perdidisti, & eum mœsta requirens, post triduum in templo lata inuenisti. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, quem tibi subditum maternâ curâ sedulo enutristi, & nihilominus ei tamquam altissimo Deo sanctam reverentiam semper exhibuisti. Fac ut ipsi dulcissimo Filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui anno a tatis suae tricesimo

rdano flumine humiliter à seruo suo Ioanne baptizari voluit, cum
men ipse innocens Agnus Dei nullam umquam peccati maculam
traxerit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESU Christo placeamus,
eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placida clementissi-
um Redemptorem nostrum IESUM, qui in deserto quadraginta
bus & quadraginta noctibus nihil manducans jejunavit, sicq;
mi feris Dominus cali & terra habitavit. Fac ut ipsi dulcissimo
filio tuo IESU Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in
calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placida clementissi-
um Redemptorem nostrum IESUM, qui pro salute nostrâ tentari à
abolo non recusavit, & quomodo Satanam vincere nos oporteat,
monstravit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESU Christo placea-
mus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placida clementissi-
um Redemptorem nostrum IESUM, qui per urbes, vicos & castella
per faciens, Euangelium regni calorum studiosè predicavit, & labo-
ris fatigationemq; corporis propter nos libenter sustinuit. Fac ut ipsi
dulcissimo filio tuo IESU Christo placeamus, & eum teque videre me-
reamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placida clementissi-
um Redemptorem nostrum IESUM, qui crebrè in oratione pernocta-
uit; & famem, sitim, frigus, astum, variasq; persecutiones mitissimo
inde nostro causâ pertulit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESU Chri-
sto placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placida clementissi-
um Redemptorem nostrum IESUM, qui conversans inter homines
omnibus afflictis misericorditer subvenit, ac signa plurima fecit, &
Maria Magdalena, alijsq; peccatoribus verè pœnitentibus veniam
compassivè dedit, seque eis familiarem prœbuit. Fac ut ipsi dulcissi-
mo filio tuo IESU Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur
in calis. Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placida clementissi-
um Redemptorem nostrum IESUM, qui coram tribus discipulis
in monte transfiguratus, facie sicut sol refulsit, & excellentiam glo-
riose corporis magnificè ostendit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESU
Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in calis,
Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, Placida clementissi-
um Redemptorem nostrum IESUM, qui veniens Hierosolymam ut
non nobis pateretur, rex humilis & mansuetus asina insedit, atque
inter laud. s. qua ei à populo canebantur, videns civitatè lacrymas effu-
dit

dit. *Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in calis, Amen.*

*Laus Trinitatis fulgida, Patri, Nato, Paracletio, laus Virgini De-
pare, nunc & per omne saculum, Amen.*

P A R S I I I.

Pater noster, &c. Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, Placa clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui in cœno-
no vissimâ pedes discipulorum suorum positus genibus humiliter lavit,
& præcellentissimum Eucharistia Sacramentum inenarrabili chari-
tate instituit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus
& eum teq; videre mereamur in calis, Amen.*

*Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placa clementissi-
mum Redemptorem nostrum IESVM, qui ingressus cum discipulis su-
in hortum Oliueti, maximâ tristitiâ propter nos correptus fuit: &
prolixè orans, sudorem sanguineum præ vehementiâ angustiarum te-
to corpore sudavit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo pla-
ceamus, & eum teq; videre mereamur in calis, Amen.*

*Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placa clementissi-
mum Redemptorem nostrum IESVM, qui inimicis suis obviam pro-
cessit, eisq; ultro se obtulit, & à Iuda proditore osculum accipere no-
renuit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, &
eum teq; videre mereamur in calis, Amen.*

*Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placa clementissi-
mum Redemptorem nostrum IESVM, quem viri impii irreverenti-
comprehenderunt, & tamquam malefactorem ac latronem dur-
vinculus ignominiosè ligaverunt. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IES-
Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in calis, Amen.*

*Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placa clementissi-
mum Redemptorem nostrum IESVM, qui vinctus ad pontificem cum
opprobrio adductus fuit, & ab uno ministrorum eius atrocem ala-
pam suscepit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus
& eum teq; videre mereamur in calis, Amen.*

*Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placa clementissi-
mum Redemptorem nostrum IESVM, qui in domo Caiaphæ falsis testi-
bus fuit pressus, & putentibus sputis fœdatus, & ludibriosè velatus
& colaphis alavisq; inhumaniter casus, ac blasphemis indignissim-
affectus. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, &
eum teq; videre mereamur in calis, Amen.*

*Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placa clementissi-
mum Redemptorem nostrum IESVM, qui contemptibiliter ductus ad
Pilatum, demisso placidoq; vultu coram eo stetit, & ad falsas Induo-
runt*

in accusationibus humiliter tacuit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, quem Herodes ad se missum sinterque coram se silentem spreuit, & albâ ridiculaque veste tantam fatuum induit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui in pratorio fuit dedecorosa datus, & ad columnam inclementer ligatus, & flagris crudelissimè confectus, proprioque sanguine miserabiliter cruentatus. Fac ut si dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, quem homines iniqui chlamyde rpureâ ad majus ludibrium vestierunt, & acutis spinis coronaverunt, & nugatorie adoraverunt atque subsannaverunt, & arundine rasserunt, ac foede conspuerunt, & diris alapis ceciderunt. Fac ut si dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Laus Trinitati fulgida, Patri, Nato, Paracleto, laus Virgini Deivra, nunc & per omne saeculum, Amen.

P A R S I V.

Alter noster, &c. Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui geans coronam spineam & purpureum vestimentum, è pratorio fuit à milato productus, & Iudæis ostensus, atque ab eis ad mortem, crucis magno turbulentiisque clamore postulatus. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, quem Pilatus morti injustè adudicavit, voluntatiq; Iudæorum tradidit. Ipse ergo mox ab eis traberucis oneratus, ignominiosum hoc lignum laceris humeris suis cum ingenti cruciatu patienter bajulavit, factusq; opprobrium hominum & abjectio plebis, humiliter ad Calvariam perrexit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui in loco Calvaria myrrhato sellitque vino fuit potatus, ac vestibus probrosè nudatus, & manus

ac pedes clavis atrociter perterebratus cruciq; affixus. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui nudus, vulneratus & contemptus in ligno crucis pro nobis pependit, amarissimosq; dolores pertulit, ac preciosum sanguinem suum fudit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui cum mediis inter duos tronos in cruce penderet, & à Iudæis subsannaretur, blasphemis impeteretur, humillimam patientiam exhibuit, & insuper pro blasphemis crucifixoribus suis Patrem exoravit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui latroni verè poenitenti peccata omnia misericorditer condonavit. & paradisi gaudia liber alismè promisit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui tibi dilectissima genitrici sue in cruce stanti atque acerbè dolenti intimè compassus est, & te Ioanni discipulo commendavit, eique ac nobis omnibus in matrem dedit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui suam passionem sine aliquo sensibili consolationis relevamine toleravit: unde & gravitatem cruciatuum suorum indicans, se derelictum voce magnâ clamavit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui exanguis in cruce pendens se vehementer sitire est testatus, sed felle & aceto in extremâ illâ calamitate sicut potatus. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui morte vicinus spiritum suum in manus Patris commendavit: jamquè redemptionis nostræ opere consummato, bonus pastor animam pro ovis suis ex puro amore posuit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum

eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Laus Trinitati fulgida, Patri, Nato, Paracletō, Laus Virgini Deis-
sa, nunc & per omne sæculum, Amen.

P A R S V.

Ater noster, &c. Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, Placa clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui morte nobis in cruce gustatâ, mox ad inferna secundum animam eximâ charitate descendit, & electos suos poterit inde eripuit. Fac ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, cujus sanctissimum latus, te esente, lanceâ apertum, & amorosum cor vulneratum fuit, unde bis sanguis purpureus & aqua salutaris profluxit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, quem de cruce depositum in sinum gremiumq; tuum (ut piè credimus) suscepisti, & lacrymis uberim rigasti, eiq; oscula amanter impressisti. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, cujus corpus sacratissimum Ioph & Nicodemus piâ devotione aromatibus condierunt, & sindone involuerunt, atque in sepulcro posuerunt. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui tertiâ die victorè clauso sigillatâque sepulcro prodens, à mortuis virtute propriâ surrexit, & te dicentem matrem suam ceterosq; amicos suos optatissimo gaudio letificavit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui quadragesimo post resurrectionem suam die, in calum gloriosè ascendis, & ad dexteram Patriæ triumphator nobilis confedit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, Placa clementissimum Redemptorem nostrum IESVM, qui Spiritum sanctum in Apostolos aliosque fideles misit, & eos illo mirificè consolatus est, conforta-

vit, illuminavit atque instruxit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESU Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESUM, qui te charissimam genitricem suam in calum assumptam supra choros Angelorum exaltavit Renamque & Imperatricem celsissimam constituit. Fac ut ipsi dulcissimo Filio tuo IESU Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESUM, qui in fine saculi venturus iudex in maiestate magna, ut reddat reprobis horrenda supplicia, iustis aeterna gaudia, Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESU Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Ave Maria, &c. O benigna & suavis Maria, placata clementissimum Redemptorem nostrum IESUM, qui est amabilis & desiderabilis gloria Beatorum, atque cum Patre & Spiritu Sancto vivit & regnat Deus in sacula seculorum. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESU Christo placeamus, & eum teque videre mereamur in calis, Amen.

Laus Trinitati fulgida, Patri, Nato, Paraclito, laus Virgini Deiparæ, nunc & per omne seculum, Amen.

CAPVT XX.

Diarium sive actionum per diem ordinatio.

ETIAM Ethnici in eò perfectionem constituebant, ut quæ agenda & modum prospiceret. Diogenes monere solitus ut priusquam quis manè egrederetur, quid dicendum, faciendum & quomodo, prospiceret, reversus ea examinaret. Pythagoras idcirco duo tempora maximè observanda aiebat, matutinum, ut quis tum agenda prævideat, & vespertinum ut recognoscat. Vnde & Sapiens: Palpebræ præcedant gressus tuos, ut videas quas gemmas colligere, quæ lucra ex re omnino ut avarus solet. Nonne lucrum maximum ex omnibus est morem Dei colligere, & gemmam preciosissimam v.g. quod in domo egrederis aquam lustralè capis aut lavas, si pio habitu contritionem excites, vel amorem, quantum lucrum omnino incomparabile, & facillimum. Certè sanctitas in celsa est & perfectio, quòd cogitationes, verba, & opera in potestate, numero & mensurâ, coram Deo & ad gloriam ejus sanctè & perfectè fiant; id imprimis curandū est, & Deus ac Dominus noster imitandus. Quemadmodum enim ille omnia opera sua in summo bene fecit, ita singula opera nostra quantumquam melius possumus, facere debemus ex omni virtute

Dominus

Prov. 4.
Quanta lucra
spiritualia
occafio.

homini nostri IESU Christi, & cum omni desiderio triumphan-
 te & militantis Ecclesiæ, & sub nomine creatoris, quasi tota
 anima nostra, & omnis laus Dei, & universitatis utilitas, ex uno
 opere pendeat, quasi nunquam ad id opus reversuri, neque
 alius aliud postmodum incepturi, non quod ad singula tot
 considerationes adhibendæ sint, sed taliter affectus esse quisque
 poteret prout spiritus dictaverit, sibi suarum actionum mo-
 dum præscribere, neque anxius esse. Ideo quæ hîc videbis ex-
 emplum gratiâ allata esse existima, ut scias molâ animæ tuæ, &
 cogitationis, ut sic dicam, molere, & volvere sancta ac pia, &
 in paleas aut fenum honoris, aut ut cum Apostolo loquar,
 in creta, sicut ille appellabat, potius quàm IESUM, & omne bo-
 num, ut panem omne delectamentum in se habentem. Duo tan-
 tum moneo, ut actio bona sit, nullâ circumstantiâ vitiari de-
 beat, sed ad Dei gloriam fieri, ut verò melior, posse illam
 quasi coram Deo fieri, ei offerri, Christi & Sanctorum actioni-
 bus uniri, in genere vel in particulari, indiesque majori affe-
 ctu fieri. De præsentia Dei Sanctorum hæc est sententia, eam
 actionum nostrarum esse animam, & pietatis fontem atque
 impendium, sine quâ mox in bestiam vel dæmonem homo
 convertatur. secundum cavendum in his valdè, ne se quis ob-
 stat, ne multiplicitate cogitationum caput affligat, atque ita
 fieri solet, profectum retardet. vide tamen ne ulla pars vitæ
 vacet, ut nec agri cordis nostri vacare debet. Itaque ad-
 arte ne tempus tibi pereat omnium preciosissimum, & ad
 hoc habe catalogum actionum tuarum illo die & tempore, &
 modo faciendarum, ut vita tua ordinata sit, suavis, & constans.
 ecce ut te id Deus, cæli, & astra, & terra, & tempora do-
 nant. Utere ergò, utere obsecro tempore, & particula boni
 ei non te prætereat; & nè frustra cum Chrysaorio petas in-
 uicias usque manè, audi sapientem: fili ait conserva tempus.
 deo pridie, quæ agenda postridie, cum sancto Ignatio pro-
 de & ordina, & manè similiter de iis facito, Deoque ea in-
 tentione quàm D. Thomas suggerit cogitationes, verba, & o-
 pera offer.

*Actiones
 perfecta fa-
 cienda.*

*Nota hic
 paradigms
 dari.*

*Præsentia est
 anima a-
 ctionum.*

Nota.

*Temporis
 distributio.*

*Eccle. 14
 Gregor.*

*Directio co-
 gitationum.*

Dispice, quales sint, neque blandis nimis afficiare, aut adhæ-
 resce, quia fallaces, neque alias time, quia sæpè salutares. Dili-
 gentissimè expelle curiosas, & superbas & impuras, quia hinc
 mina.

Tu nosti quid expediat, tu gaudium meum, tu timor meus,
 extra te nihil volo, ô Deus meus & omnia: Ex te enim, & in te,
 & pro te sunt omnia.

Vide autem crebrò, in quod animus centrum feratur subla-

to retinaculo piæ cogitationis, an sursum superbia feratur, in sensualia deorsum. Quid speres, quid times, quo gaudeas aut tristeris; & hos affectus cave admittere, nisi quia Deus vult & in voluntate ejus velut in centro, arce, cardine & felicitate permane, ut nil velis nisi quia Deus vult, nil nolis nisi quod ipse nolit, & donec quietem in hoc reperias sexcenties te videri horâ unâ resigna donec in centro sis, donec palmas in victoria donec in pace, donec in cubiculo divinæ voluntatis cum Beata Catharinâ Senensi ut dicas semper: fiat voluntas tua sicut in celo & in terrâ, vel non sicut ego volo, sed sicut tu.

*Directio
actionum.*

Ante notabiles actiones collige te, & omni affectu omnium creaturæ intentionem renova, Deo confidendo, tibi que dicendo, & perfice; & dic *ad majorem Dei gloriam*, velut si ultimum foret, & æterna, semel enim factum æternum est, vel hæc uter

*Oratio quâ
intentio,
unio & Dei
præsentia
exercetur.*

*O omne bonum, Deus meus, virtus mea, ego pulvis & cinis offerens
opus hoc N. tibi ubique præsentem ad gloriam tuam, in unionem meritorum Christi IESU, utinam te numquam offendissem! ex te enim
& in te, & pro te sunt omnia.*

Hæc oratiuncula diffidentiam sui, & humilitatem, oblationem, puram intentionem, unionem continet, & considerationem præsentia Dei in omnibus, cum ex illo, & in illo omnino profiteatur. Immò sola hæc postrema pars utilis est jaculatoria, quâ omnia Deo tribui, & coram eo agi, illique dicari possunt, & sufficit eâ ante omnia uti longiori verò in præcipuis actionibus, Gratias age & dic omnia in nobis operatus es Domine, ex te enim, & in te, & pro te, sunt omnia.

Manè.

Primò manè, postquam evigilaveris, imaginare quasi cælum apertum, & à Sanctissimâ Trinitate, & Christo Domino peti benedictionem, & prima quasi respiratio & vox sit: IESUS MARIA uti & ultima vitæ, & ad illud contritionis & charitatis, ite fidei, & spei actum elicere assuesce: Deinde paulo tibi facti præsentior dic: *Benedicta sit sancta Trinitas, atque indivisa unitas, confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam; & signum crucis te signa.* Postea actu fidei, spei, & charitatis amplexu adora quo potes affectu Deum, ut omne bonum, vulnere Christi osculare, & servire ipsi statue, non hostibus tuis, idque vel ultimo die vitæ.

*Gratiarum
actio.*

Considera deinde Primò, omnia creata, & gratias age pro beneficijs acceptis à larga Dei manu. Secundò, vide ad quid tu creatus: quò eundem tibi, nepe ut Deo servias, & toto corpore adhæreas, omnibus potentijs & sensibus tuis; & attende defectus consuetos, & serventer statue Deum non offendere, maximèque vitare id, contra quod examen facis particulari

*Directio ad
finem.*

Tert

Tertiò, considera, quænam agenda illo die, & quid vocatio
 ia exigat: si Religiosus es, attende ad vota tua, omniaque
 deo offer purissimâ intentione & amore. Quartò, considera
 reveriter, quæ adversa evenire possent à Deo, & ab homine, in
 animâ & corpore, famâ, opibus, & plenè te divinæ voluntati
 signa in tempore & æternitate. Deinde Sanctos velut præ-
 ntes invoca, maximè B. Virginem; & Patronos cum Ange-
 Custode viæ duce & comite gratulando eis, & virtutem cer-
 am petendo: tum devotè subjunge. *Credo, Pater, Ave* decem
 accepta, vota que renova, si Religiosus es, & proposita
 tina.

Hæc possunt esse materia tibi meditationis, quoties alia defi-
 t aut parata non est.

O R A T I O.

O IESV Redemptor mi, credo tibi, ô Deus meus & omne bonum
 meum, confido in te, ô spes unica & te toto corde diligo, & tibi
 sincerè, totis viribus meis servire statuo; tu omne, & solū bonum
 eum es; quid extra te, cum incerta sint omnia, desidero aut timere
 sum; vel de quo gaudere & dolere? (hîc percurrere proposita, &
 ita occurrere possent adversa.) da gratiam ut creatis omnibus,
 nis tuis utar, ne tibi displiceam Ecce nihil appeto, cum quid profic-
 rorem; sed in omnibus te, qui omnia es, laudo. & gratias ago tibi,
 toto corde, pro omnibus beneficijs tuis generalibus & particulari-
 is his N. & offero tibi intellectum, voluntatem, memoriam, sensus,
 ombra, cogitationes, verba & opera, & omnia mea, in unione veri-
 rum Christi IESV, ad tuam unius gloriam, non hostium meorum.
 diversa item omnia de manu tuâ, accepto N. Superioribus, ut tibi
 edire volo: omnes pro te diligere, & tibi, ô Deus meus, amor æterne,
 r amorem & orationem adherere Vivam ego, & omnes te dirigat,
 ardeant amore tuo! O Regina Angelorum, misericordia Mater,
 mea unica post Deum fiducia! O vos omnes sancti Angeli impera-
 mihi veram charitatem, & amorem omnis boni, Dei nostri; & tu
 angele custos, Dux via mea presentiam illius; Apostoli, resignatio-
 m; Martyres, patientiam; Confessores, abnegationem omnium sen-
 alium; Virgines, puritatem: & tu Patrone mi N. a & ut mori
 ore ejus, qui amore mei dignatus est mori

Dum te vestis, continuare potes quæ sequuntur, & cogi-
 te quomodo lapsu Adæ à fine excideris, & nudus factus sis,
 conterere amanter coram Domino. Vestes cape & stude
 duere IESVM, id est virtutes ejus, humilitatem, paupertatem,
 edientiam, & castitatem, & patientiam, vel ut Ecclesia nos

3 *Consi-
dero agendo-
rum.*

4 *Item pa-
tientiorum.*

a Nomen
Patroni
mei &
virtutis sè-
tentiam in
memoriam
revoca

*Dum te vestis.
Contritio.*

docet, in Sacerdote dum se vestit, passionem memora una cu petitione aliquâ virtutis, vel gloriæ vestimenta pete, prout uctio docebit, de quibus aliàs si Domino placuerit fusiùs.

Iaculato-
ria.

Dum lavas
vel aquam
lustralem
sumis,

Iaculato-
ria.

Examen &
oratio ves-
pertina.

Greg. l. 35.
mor. c. 5.

Quando induar te Domine IESV? quando veniam & apparebo a faciem tuam? Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.

Semper contritionem excita; & memineris te locum in sa guine Agni, atque ex mundo corde servire ei statue, vel reco dare quod absterget omnes lacrymas ab oculis tuis.

Amplius lava me, Domine, ab iniquitate N. mea, ut mundo cor serviam tibi, & videam te. Ex te enim & in te, & pro te sunt omnia.

Cave illud ne prætermittas, immò crebrò fac, bis saltem die, & ad horas singulas breviter. Iam judica te ipsum cum a solvi, si vis, potes. Certè ut Greg. quanto se quis minùs vide tantò sibi minus displicet, & tantò magis, quo crebriùs se conspectu Dei intuetur.

Examen institue hoc pacto, 1. gratias age Domino tuo p tot tantisque beneficijs maximè eo die acceptis. 2. roga eu ut gratiam largiatur, ut cognoscas eum, & te semitasque tua 3. Percurre, ab examine postremò ubi fueris, quid egeris, cog tatione, verbo vel opere, & primò quomodo te gesseris in m teriâ examinis particularis, cujus propositum singulis hor renova si potes. 4. dole ex amore Dei tui de offensâ. 5. propo emendationem seriam prævisis occasionibus, maximè in vit illo, quod extirpare contendis. Post hoc verò. Percurre dein primò puncta postridiè meditanda aut legenda. Secundò, d pone de actionibus diei sequentis purificando intentioner & prævide, quid agere, dicere, &c. velis, nisi in examine id fec ris, atque attende ad examen particulare, & Tertio, oscula terram; Primò, cogitando te hâc nocte in pulverem fortè i ditorum; Secundò, quia Verbum caro factum est, totum te resignando, & invitando ut cras ad te veniat in vener. Euch ristiâ. Tertio, quia peccatis tuis infimum locum tibi debe putas, & contritionem excita: tum exue te, & exerce gratiaru actionem, vel confusionem, commemorando, si libet, passione Christi Domini, v.g. ad togam, gratias agere potes pro den datione in flagellatione: ad aliam vestem, repræsentare poss tunicam, quæ integra mansit, & petere charitatem ad calce & caligas, petere gressus rectos; & affectus & amorem: ad c tera meditari depositionem corporis Christi, & mortem, uti de tuâ cogitare. Postea sanctos statue circa lectum, & eos moriturus invoca, & dic: *Credo Pater, & Ave. Veni sãcte Spiritu. Saluta etiam Angelum Custodem.*

Agenda post
examen.

Modus se
exuendi.

Dum lectum aperis, cogita sepulcrum, ac fore ut brevi illi intro

ntres, alteram ex æternitatibus fortiturus: & cogita, si ita nunc
oret, quid superesset ex vanitate, quid ex sanctâ conversatio-
e. Deinde dic: *In manus tuas Domine, commendo spiritum meum;*
um oratione de contritione vel actu illius, & mox petitâ fle-
is genibus à SS. Trinitate, B. Virgine Matre tuâ, Angelo Cu-
tode, benedictione, exerce te ut moriturus (est enim hæc diei
quasi vita: pars vltima) & dic aliquoties, *I E S V S*, Maria, & con-
tritionem, actus fidei, spei, & charitatis dicendo: *Credo Domi-*
te, in te spero, & toto corde te diligo. Deinde vota si Religio-
us es renova, ut indulgentiam plenariam consequare, aut aliâ
atione. Postea in lecto decumbe in dexterum latus maximè,
& aliquid circa Meditationem volve, aut certam cogitationē,
quâ amorem Dei excites, & desiderium Communionis, con-
vertendo oculos vel ad ven. Sacramentum, vel ad cælum, juxta
llud: *Anima mea desideravit te in nocte, & iterum dic: I E S V*
Maria, cum actu fidei, spei, & charitatis. I E S V M autem si vis
considera incipiendo à Dominica, vel ut in cælo ad dextram
Patris, vel vt in præsepio, in paupere domo suâ, in deserto, in
lomo Caiphæ, in cruce, in sepulcro.

E X E R C I T I V M.

Vtinam, ô Deus meus, vita mea, cras perfectiùs tibi vivâ, ferventi
oratione sic N. te laudem, omniaq; creata spernam, te unum ti-
neam & diligam! quid enim ex ijs colligam, aut quid collegi hodie N.
visi bonitatem tuam, qui omnia in omnibus operaris?

Tu solus bonus, tu solus animam meam potes satiare, quando te
suscipiam, & perfectissimè omnes actiones ad gloriam tuam exequar.

Ecce nescio quando venturus sis, utinam nunquam offendissem te
omne bonum. 2. Cùm tu Deus caro factus sis, ut ego Dei filius sim,
offero tibi cor meum, & omnia. Veni, veni, & fac me unum tecum.

3. Da mihi ut sim mitis & humilis corde, & amem te, & sufficit mi-
bi. Quando venies, quando venies, sanè uti sur in nocte, Et quid tunc
proderit universa vanitas? In manus tuas Domine, commendo spiri-
tum meum. Benedic mihi, ô SS. Trinitas, ô dulcissima Mater Ma-
ria, ô Angele mi, Credo tibi Domine *I E S V*, & in te spero, toto te
corde diligo, & amplector te, bonè *I E S V*, unica fiducia mea, & (si
Religiosus es, dic) voveo paupertatem, castitatem & obedientiam: En
vita incertus, & salutis velut sepulcrum ingredior. utinam te, Deus
meus, numquam offendissem: doleo ex animo, Redemptor mi, & pro-
pono per tuam gratiam præcepta & regulas servare, crucem libenter
ferre, & me mortificare, N. te & proximum ex corde diligere, quid enim
sunt omnia transitoria sine te, & nõnne hæc omnia clamant, ut dili-
gam te, cùm sis unicum & omne bonum meum.

Potes hic
visa & au-
dita piè ap-
plicare.
Præparatio
ad Com-
munionē.

Examen
patricula-
re.

Post hoc posses lecta & audita piè applicare, & meditationem ruminare.

*Meditatio
et lectio
matutina.*

Primò, præpara te breviter, ut suprâ dictum est, & vide quæ affectus velis excitare, quomodo meditationem applicare defictibus, & examini particulari, & ad eliciendum amorem perfectionibus ejus consideratis, vel aliquâ earum. Iturus ad meditationem, ad aquam lustralem contritionem excita te peccatis in genere; & mox te humiliando, considera Deum præsentem, & adora, fidei, spei, & charitatis actu, ex purâ intentione offer tres potentias, ac gratiam pete ad rectè meditando, oratione eâ quæ suprâ c. 1. lib. 1. posita est, aut hæc: *Domine tu mihi per essentiam, præsentiam & potentiam præsens esto etiam quæso per gratiam: credo enim tibi in hoc N. & omnibus & in te solo spero, & toto corde te diligo, & gratias ago omnium Sanctorum affectu & possibili, pro his N. & omnibus beneficijs tuis, quæ iudicia tua sic manifestasti mihi. Vota mea & omnia tibi offero a gloriâ tuam potentias anima mea consecro tibi. Da mihi, o IESU ut tu sis meditatio mea, semper de te cogitem, ut tu de me sis spes mea maledictus enim qui confidit in homine. o Amor meus ut nihil perat aut amem extra te. D. obsecro quod jubes N. ut exardescat ille, & crescat in me, & ego sic in virtutibus N. & in te, propter te qui Deus meus, & omne bonum meum, Amen.*

Nota.

*Fides viva.
Spes certa.
Charitas.
Gratiarum
actio.*

Hanc verò orationem continentem varios actus & affectus in meditatione vel lectione excitandos post singula puncta aut considerationes usurpare potes, vel aliquam ex ijs quæ in initio libri: *Hæcine vera*, &c. vel *exercitium complectens modum meditando*, de quo cap. 35. lib. 2. vel *exercitium quo anima elevatur* c. 36. lib. 2. vel *Exercitium Fides, Spes & Charitatis*: vel certè variis affectibus insiltere quos habes cap. 50. & sequ. lib. 2. vel potè Iaculatoriis uti positis in capite de contemplatione; vel certè psalmis, affectibus illis servientibus, v. g. in affectu fidei Psal. 135. *Confitemini Dominis*, Item 13. 36. 47. 52. 71. 72. 75. 93. 95. 97. 118. 148. Spei Psal. 4. *Cum invocarem*. Item 3. 7. 10. 11. 12. 15. 16. 26. 27. 30. 6. 40. 42. 43. 44. 55. 58. 61. 63. 64. 67. 70. 76. 90. 121. 135. 137. Charitatis Psal. 41. *Quemadmodum cervus*. Item 8. 31. 57. 66. 72. 83. 135. 137. 144. Contritionis Psal. 50. *Miserere mei* Item 5. 6. 24. 37. 38. 49. 78. 79. 83. 84. 89. 100. 101. 129. 141. 142. Admirationis Psal. 8. *Domine Dominus noster*, Item 19. 28. 32. 44. 67. 72. 88. 92. 146. Compassionis Psal. 21. *Deus Deus meus respice*. Item 55. 68. Imitationis Psal. 44. *Eruçtavit* aut 71. Gratiitudinis Psal. 47. *Magnus Dominus & laudabilis nimis*. Item 9. 20. 29. 31. 333. 39. 56. 9. 60. 61. 65. 77. 93. 102. 103. 104. 105. 106. 117. Gaudi Psal. 33. *Benedicam Dominum in omni tempore*, aut 17. 32. 46. 51. 56.

4. 67. 80. 85. 91. 94. 95. 96. 99. Resignationis Psalm. 21. *Dominus*
git me. aut 107. Humiliationis Psal. 127. *Nisi Dominus adifica-*
erit. Item 35. 74. 130. 145. Contemptus rerum humanarum Pf.
 5. *Noli amulari.* Patientiæ Psal. 89. *Domine refugium factus,* aut
 5. 19. 25. 27. 38. 40. 61. 68. 73. Diligentia spiritualis Psal. 14. *Do-*
mine quis habitavit, item 23. 48. Timoris Psal. 49. *Deus Deorum,*
 item 74. Petitionis Psal. 68. *Salvum me fac Deus,* item 60. 69. 78
 9. 82. 84. 85. 87. 89. Vel ut alius suadet, quotidie diverso affectu
 : exerce, die Lunæ in Fide, expendendo Credo: Martis in Spe,
 expendendo *Pater & Ave:* Mercurij, in charitate ad præcepta te
 raminando: Iovis, in gratiarum actione beneficia Dei recolendo:
 Veneris, in compassione Mysteria Passionisvolvendo: Sab-
 athi, in contritione, recogitando dies præteritos & annos.
 Dominicâ, in gaudio, cæli gaudia delibando.

Etsi verò meditatio non omnibus conveniat, tamen lectio
 rationibus & affectibus interpolata omnibus utilis, neque
 mittenda, saltem repetenda lectio eorum, quæ sibi quis faciē-
 a aut cavenda proposuit, uti invenies pro singulis diebus l. r.
 . 13. p. 149.

Nota meditationem aut lectionem omnibus negotiis ante-
 onendam, quia per illam misericordia Dei ad nos descendit,
 t indicat David, dicens: Benedictus Deus, qui non amovit o-
 ationem meam, & misericordiam suam à me: ut Augustinus
 illud Psalmi 65. sed loco, horâ, situ, commodis & quietis
 aciendam & absolvendam, neque quidpiam omnino, nec pi-
 um quidem de hoc holocausto esse detrahendum affectui gra-
 iarum actionis, oblationis, & propositis ac petitionibus
 nsistendum.

Pf. 65.
Meditatio
quanti sit.

Examen particulare est, quo quis peculiare aliquod vitium
 persequitur, omni studio mortificationes, orationes eo refe-
 endo, aut ad virtutem acquirendam per partes & gradus, ver-
 i gratiâ, humilitatem vis, 1. ne te laudes, 2. nec laudari velis,
 3. nihil ob respectû agas, 4. nihil excuses, 5. vanas cogitationes
 excludas, 6. humiliationes patere, ijsque gaude. Vis charitatem,
 1. de nullius defectu loquere, 2. omnibus quibus potes, operam
 tuam præsta, 3. aversionem omnem cave, si senseris, contrariis
 actibus expelle. Vis obedientiam? 1. exteriùs perfectè ad litte-
 ram fac, 2. nunquam contradic, 3. Deum in omni Superiore
 respice. Vis paupertatem? 1. parcè utere rebus. 2. superflua refe-
 ta, 3. etiam necessarijs gaude carere, eaque aliis libens tri-
 bue. Vis castitatem? 1. oculos custodi, 2. familiaritates fuge,
 3. cogitationibus sanctis, Dei que præsentia alias exclude,
 &c.

*Missæ audi-
tio.*

Cave quantum potes eam omittere, venitenim Dominus te audiat, te cibet, recreet. Primò, cùm vadis, cogita te ire ad rem summam, uti verè est, montem Calvariæ, memoriale incarnationis, & Passionis Domini, Si libet, cogita quis offerat, quid, ubi, à quibus offeratur, cur, quomodo, quando, & memento te offerre cum Sacerdote hoc Sacrificium, accedere pulum cæleste, propitiatorium: Ad aquam lustralem contritionem excita. & in Confiteor examine brevi instituto idem facito. Secundò, ad initium Canonis Passionem percurrere, & circumstantias appende, quis, quid, ubi, à quibus id patitur, cur, quomodo, quando, deinde pro Communionem spiritua examina te breviter, & contritionem excita, ac famem, & roga Deum ut ad te veniat. Denique tibi & alijs necessaria pete, & nova proposita & gratias age.

*Si concio au-
dienda.*

Primò, quia sapientia non habitat in anima subdita peccatis breviter eleva cor ad Deum, dolendo de peccatis præteritis, & curas rejiciendo.

Secundò, diligenter & devotè attendito, velut Deum loquentem, & te monentem, & propone gratiã Dei facere, nam ut Augustinus, qui audit negligenter, & finit verbum Dei cadere in terram, æquè culpandus, ac qui finit cadere corpus Christi. Et alius: Accipienda verba Dei, ut sanguis Christi, & aliã Sanctorum reliquiã.

Tertiò, in fine tibi applica, & facere propone, & ruminare crebrò.

*Oratio
ante eam.*

Munda cor meum, Domine, ut semen verbi tui cadat in terram bonam, & fructum afferat. Desidero illud in mansuetudine suscipere devotè, ut edicta tua, & sanguinem tuum, & ut ager medicinam, & propono mihi applicare, & firmiter exequi, ad honorem & gloriam nominis tui.

*Oratio post
eam.*

Gratias age Deo, & propone audita exequi, & aliis narrare, consideratâ occasione, his si libet verbis: *En, Domine, hæc est voluntas tua, sed non est volentis, neque currentis, sed tui Deus miserere: propono itaque hoc facere (tali tempore, &c.) per gratiam tuam. Amen. Veni sancte Spiritus, reple, &c.*

*Recollectio
ad horas.*

Singulis horis recollige te: examina Primò, præteritam horam coram Deo. Secundò, proposita matutina renova in genere; & virtutem examinis particularis, repræsentatâ occasione, exerce, hoc modo. O IESU, pro me v. g. flagellate, quid retribuisti tibi? quid retribuam? doleo amore tui, quod offenderim te; diligo ex toto corde, & omnia tibi offero & committo, quando venies, quando per te humilis ero N. sic ad horas singulas aliquod mysterium passionis si libet memora v. g. hora 6. O IESU, qui la-

isti humillime pedes tuorum. 7. Convivium mihi corporis
 ui instituisti, 8. sermone tuo solatus es. 9. ad horum vltro pro
 ne ivisti. 10. In horto pro me lacrymis sanguineis orasti.
 11. Te ipsum tradidisti proditori, 12. Ductus fuisti ad Annam,
 & cæsus pro me. 1. Ductus ad Caipham & accusatus pro me.
 2. Illusus & consputus fuisti pro me. 3. Ligatus & negatus à
 Petro fuisti. 4. à Sacerdotibus damnatus fuisti ut ego absol-
 verer. 5. Ad Pilatum ductus & accusatus. 6. Ad Herodem du-
 ctus & spretus. 7. Remissus ad Pilatum cum ignominiâ fuisti.
 8. Flagellatus & coronatus fuisti. 9. A Iudæis clamantibus dâ-
 natus. 10. Qui bajulasti crucē pro me. 11. Qui pro me crucifixus
 es. 12. Pro me elevatus in cruce. 1. Qui pro inimicis orasti. 2. Qui
 pro me sitiisti. 3. Qui mortuus es pro me. 4. cujus pro me aper-
 um latus. 5. Qui pro me de cruce depositus fuisti. Potest eam
 fieri recollectio, recitando Pater noster, cum piâ aliquâ
 reflexione, v. g. renovando præsentiam Dei verbis illis, *Pater*

Recollectio per Pater noster.
noster qui es in calis. Primâ petitione, puram intentionem, cum
 psâ eâdem contineatur; Secundâ, gratiæ postulationem cum
 ui diffidentiâ; Tertiâ, resignationem, Quartâ, fiduciam de pa-
 ternâ providentiâ, & suspirium ad SS. Eucharistiam; Quinta,
 contritionem & charitatem erga proximum; Sextâ, humilita-
 tem. cum tot periculis cincti nullum evadere absque Deo pos-
 simus; Septimâ, propositū vitandi peccata ac defectus, maxime
 illum, quem examine particulari superare contendimus.

Otium fuge cum prudenti illa fæmina, nam illud vitiorum
 sentina, & tu natus ad laborem. In initio contritionem excita ut
 Deo gratum sit opus, eique ex purâ intentione illud offer, &
 Christi operibus & meritis unias, & præsentem tibi facias,
 eumque ut Remuneratorem intuere, & ut miles ducem. Verum
 memento in opere exercere communicationem cum Deo, &
 ex creatis cor ad Deum elevare, uti videbis factum li. 3. cap. de
 Contemplatione. Exerce potissimum fidem, spem & charitatem
 crebrò dicendo: O IESU, trahe me post te, utinam te diligam
 toto corde meo! utinam tibi adhæream pulcritudo summa!
 Quàm admirabile est nomen tuum in universâ terrâ, ô potentia
 infinita! vita tamen animi contentionem. Peracto opere de
 defectu dole, & illud Deo offer manibus beatissimæ Virgi-
 nis, ac sæpè expende illa, ex te enim & in te, & pro te sunt om-
 nia.

Exercitium manuale.

Iob 5.

Prov. 31.

Cant. 1.

Psal. 8.

Domine Deus, cui omnia serviunt, denuò offero me hâc horâ, for-
 sitan ultima tibi in holocaustum, & opus hoc in unione meritum
 & laborum Christi IESU, dignare hoc per me operari ad gloriam
 tuam. Amen.

Oratio an- te opus.

Oratio
post opus.

*Tu Domine principium & finis, gratias ago tibi, qui nemine indige-
quòd dignatus es me vocare in vineam tuam, & hac per me sacer-
sine quo factum est nihil. Sit tibi laus de bono tuo. Ignosce malum
meum, & imperfectiones meas, & suscipe in unione omnium actionum
Christi filij tui, ad tui solius, non mei gloriam. Amen.*

Iaculatorie
pro labo-
rantibus,
Pf. 127.

Inter laborandum sententiam aliquam ex his, quæ sequuntur, memoriâ repetere poteris.

Labores manuum tuarum quia manducabis, beatus es, & bene tibi erit.

1. Cor. 4.

Vsq̄ue in hanc horam esurimus & sitimus, & nudi sumus, & colaphis cadimur, & instabiles sumus, & laboramus operantes manibus nostris.

2. Thef. 3.

Si quis non vult laborare, non manducet; beatus verò qui manducabit pacem in regno Dei,

Luc. 14.

Benedictio Domini divites facit, nec sociabitur eis afflictio.

Prov. 10.

Vult, & non vult piger, anima autem operantium impinguabitur.

Prov. 13.

1. Tim. 2.

Labora sicut bonus miles Christi.

Apoc. 14.

Beati mortui qui in Domino moriuntur: amodò jam dicit spiritus ut requiescant à laboribus suis.

Sap. 9.

Mitte sapientiam de calis sanctis tuis, ut tecum sit, & tecum laboret.

Prov. 23.

Noli laborare, ut diteris, sed prudentia tua pone modum.

Matth. II.

Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos.

Pf. 16.

Pauper sum ego, & in laboribus à juventute meâ.

Lectio horarum,

Para te & citharam cordis tui ad has ut ad meditationes horâ & tempore certo & competenti; nec noctem, & operis ejus verte in diem, seu diurna opera, & contra Psalmos fac intelligas, etiam juverit legere singulos cum S. Angelo aut Patronis, aut pro certâ rerum obtinendâ, &c. Etiam situs magnanimitatem habe cum Deo collucuturus, ejusque præsentiam excita & contritionem, & fidei, & spei, & charitatis actum. Deinde saltem ad, Gloria Patris, præsentiam Dei renova; & intentionem. Et post recitationem te collige, & contritionem excita, ac pro remissione defectuum. Laudate Dominum omnes gentes, &c.

Vide Richardum,

Oratiunculam horis præmittendam habes supra si videatur vel dic: O Deus, ecce sto coram te & curiâ tuâ, & doleo amore tui, quod offenderim te, credo tibi, in te spero, & toto corde te diligo.

Studendi
modus.

Priusquam studere incipias, tranquilla animum, animum enim quiescendo fit sapiens, cave ne præcipites, cave festinare

d finem, sed rulina & digere. Ora & contritionem excitam in malevolam animam non introibit Sapiaentia: neque superbias, tumor enim mentis est obstaculum veritatis. Deo ergo auxilium invoca, offerendo opus tuum Christi actionibus unitum divinæ Majestati, & dic. Veni sancte Spiritus, & emitte cælitus, lucis tuæ radium: ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia, & dolco super omnia quod te offenderim, ô Deus meus & omnia. Lege verò quotidie pium aliquem librum, ut sapientissimi viri soliti fuerunt, D. Dominicus, D. Thomas, D. Bonaventura: non tamen sit fortuita lectio, aut præcipitata, sed contenta ac devota, ad mediam ut minimùm horam. Ex lectis & cognitis eleva mentem in Deum & Spiritum sanctum, qui nos docebit omnia, ut veritas dixit.

Greg. lib. 2.
Mor. c. 27.

Ioan. 14.

Magna hæc est occupatio nonnullis, & utilis ad fructum faciendum in proximo, & charitatem fovendam. Itaque eam huc ordina. Ex eâ autem fructum colliges, si præmeditatè, & piè scribas, meminerisq; quod vulgò dicitur, litterã scriptam manere, & scribi, ut sic loquar, æternitati, 1. Contritionem excita, & intentionem, dum crucem pingis in initio, 2. ante signaturã reflecte, cruce v. g. aut IESV nomine præmissio, hæc enim æterna est.

O IESV, qui in manibus tuis & libro vitæ descripsisti me. Doleo quod offenderim te, da mihi, præmeditatè, piè, non ut profanus, & imprudenter scribere æternitati, ad gloriam tuam, ex te enim, &c.

Iaculato-
ria.

Beatus qui manducabit panem in regno Dei. Dum lavas te, contritionem excita, adspira ad Deum, propone seriò temperantiam in medicina corporis sumenda, & cogita vel de lacro sanguinis Christi, vel vanitate mundi, vel de mensâ cæsti, & ad eam adspira. Accumbe cum Christo, cum agnosce Superiore vel in proximo, cave properè, lautè, ardèter & studiosè edere, inter comedendum semper dissimulanter in alio te mortifica, id est, aliquid quod magis arridet Christo Domino offer in proximo si potes, & gulæ eripe, ut eo ille, & usufruaris in æternum: vel insulsum comede, propter fel Christi Domini, de nullo quærere, & si libet attende in prandio ad liquod mysterium, v. g. ad convivium ut sic loquar, in quo Christus Dominus accumbit, die Lunæ, 1. ad ubera matris, 2. in triduo illo, 3. in deserto. Martis, 1. in Canâ. 2. in domo Mathæi, 3. Zachæi, Mercurij, apud Puteum Samariæ, 2. in domo Simonis, ubi Magdalena, 2. in domo socrus Simonis. Jovis in deserto cum 5000 2. in domo Pharizæi, ubi hydropticū sanat. cæna novissima. Veneris: in cruce, 2. sitim ejus, 3. depositioem, attende Sabbathi, 1. in sepulcro, 2. in limbo, & 3. cum discipulis, in Emaus. Dominica 1. Vide comedentem cum discipulis.

Luc. 12.
Refectio cor-
poris.

Matth. 11.
Matth. 9.
Luc. 7.
Ioan. 4.
Matth. 5.
Luc. 14.

pulis. 2. ad mare. 3. in cælo, vel certè ad primum ferculum e-
gita de morte, eiusque ferculo, vel de ferculis inferni; ad
cundum, de cænâ Christi, & Eucharistico epulo; ad tertiu
de cælesti & bene intinges panem tuum in aceto & sanguin
Christi. Singularitatem & delicias evita. Sufficiat, ut Bernar
ait, comestibilia sint, non concupiscibilia: sufficit enim con-
cupiscentiæ malitia sua. Vita etiam voracitatem & præcipitanti-
tiam: ideoque initio assidens mensæ saltem dic vnum *Pater*, pr
benefactoribus vel defunctis; & attende lectioni, aut sermoni
ne totus comedas. Si *Paterfam.* scutellam habe pauperum
cui imponas de ferculis tuis, primitias Deo in infirmis aut al-
teri tribuendas.

Bernard.

*Amensâ, &
quid in Col-
loquio.*

*Præsentia
Dei*

*Intentio
pura.*

*Vtere virtu-
tis occasione.*

*Greg. 1. Mor.
cap. 5.*

*Virtutum
ocasio ma-
gna.*

*Dum neces-
sitati seruis.*

Salutatio.

Ven. Sacr.

Contritio.

*Actio gra-
tiarum.*

*Renovatio
propositorū.*

Oblatio.

Remitte paulisper animum: sed ante colloquium renou
præsentiam Dei, ac puram intentionem, tardus ad loquendu
esto, & circumspectus, & ora cum Propheta: *Pone Dominus cu-
stodiam ori meo, & ostium circumstantia labiis meis: ex te enim, &
te, & pro te sunt omnia.* Tunc certè magis, quàm aliàs, pericu-
lum. Penè enim epulas loquacitas sequitur, ut Greg. ait. In
colloquio, utere pulcherrimâ, quam habes, humilitatis, opo-
tunè silendo, non interpellando: charitatis alium recreand
& zeli, bona narrâdo, occasione. Post illud, examina te, & pr
vide in futurum, ac roga Dominum, ut errata corrigat, pro m
sericordia sua.

Vilitatem inspice, & sub omnibus te loca: & dic, Putredi-
dixi, soror mea es. Omnis qui se exaltat humiliabitur, atque
hoc pro humilitatis exercitio usurpa.

Si Sancti, & Religiosi ferè assiduè coram Domino adstet-
æquum est alios saltem semel; scilicet, in Laudibus, Domini
in ven. Eucharistiâ salutare. Ad hoc igitur considera breviter
Primò, peccata præterita, & contritionem excita; Secundò, be-
neficia, & gratias age; Tertiò, propositorum tuorum, & si Re-
giosus es, votorum renovationem facito; Quartò, in hono-
rem passionis Christi Domini ad tolerandum te offer, dein
pro more fidei, spei & charitatis actus exerce. Oratiuncula tu
potes, quæ ante Sacrum aut ante horas recitâdas proposita est
*Credo tibi, ut suprâ. Vel Quid feci tibi, quid tu mihi, ô IESU? e-
fero tibi vita mea, & desideria N. & omnia mea, fac de me secundum
voluntatem tuam, credo enim tibi, in te spero, & te toto corde dilig
ex te enim & in te & pro te sunt omnia.*

*Sanctorum
cultum.*

1. Certos Patronos delige, vel ex inspiratione, vel ad me-
bos tuæ animæ curandos, eos v.g. qui in contrariâ virtute e-
celluerunt, vel ob accepta beneficia. 2. electos constanter col-
eos invitando (ad quod vitam lege.) Deinde alios ad eoru
cultu

ultum invitando, item invocando crebrò, postremò, quod
 acillimum, orationes, aut pia opera solita fieri, iis applicando,
 deoque per manus eorum offerendo. Ad hæc calendarium eor-
 um habe, & statas mortificationes, Martyrologium quotidie
 evotè audi, & vesperi Sanctos illos cum Patronis invoca, &
 d Primam, & in præparatione ad communionem seu sacrum,
 c in ipso.

Excita breviter contritionem, ut dictum primum Ave, recita *Salutationis*
 gratias agendo pro creatione, secundum pro Incarnatione, *Angelica*
 tertium pro Redemptione, renova proposita, & offer te in actu *pulsus.*
 dei, spei & charitatis, & omnia tua tanto benefactori, & si lu-
 et subjunge post tertium Ave: *Benedictus sit Deus Pater, qui me*
creavit, unigenitusq; Dei filius, qui me redemit, sanctus quoque Spiritus,
qui vocavit me, & fecit mecum misericordiam suam. Ex te enim,
& in te, & pro te sunt omnia, Deus meus, & omnia.

In his statue Primò, te coràm Deo, ac curià cælesti, & pete à *Litania.*
 1. Virgine, amorem Dei: ab Angelis, puram intentionem: ob
 2. Apostolis, obedientiam: à Martyribus, patientiam: à Confesso-
 ribus, paupertatem: & à virginibus, castitatem. Ad libera nos
 Domine, cogita quàm multa mala te circumstant, & pete libera-
 ti. Ad *terogamus*, vide quàm multis egeas: eaque postula à fonte
 omnis boni tibi præsentem.

Nunc lege, nunc ora, nunc lecta aut scripta revolve: *Vacui tem-*
 Vel pugna, vel cerne Deum, vel cuncta resigna. *poris occu-*
patis.

Pugna, id est, revoca in memoriam occasiones exercendæ vir-
 tutis, quam examine particulari studes acquirere, & exerce-
 re, aut vitium contrarium detestare: cerne Deum eumque
 estima & ama, & creata inspice & despice. *Resigna*, id est, pro-
 pone tibi varios casus, quibus fama, bona, amici eripiantur,
 & voluntatem tuam cum divinâ conjunge.

Ante omnia excita coram Deo contritionem, & dic: Pone *Cõversatio.*
 Domine custodiam ori meo. Ex te enim, & in te, & pro te sunt
 omnia, volat enim irrevocabile verbum. Ad Deum verò respi-
 ce, qui potest solus animas convertere, & tua dirigere negotia.
 Secundò cum scias miseriam tuam, gratiam pete, & illius, quo
 cum agendum, Angelum invoca, ac tuum, vt negotia,
 maximè si salutis, cum eo homine tractanda feliciter ex-
 pedias. 3. Sis in sermone parcus, suavis, consideratus, ne *Quid cavè-*
 interpella, nunquàm de alterius loquere defectibus, vel de *dum in ser-*
 tuis laudibus, contentionemque omnem devita? Si quis mnr- *mone.*
 muret vel detrahat, tu contra si potes lauda & restitue *Quid dum*
 Deo honorem & proximo, saltem averte sermonem ut *destrahitur.*
 Thomas Morus petitione appositâ, aut compesce vultu & si-
 lentio,

lento, maximè si quis turpia loquatur. Nullum dimitte benevolum, & inter colloquendum inferre de Dei providentiâ, misericordiâ, de Sanctis, Extremis, de virtutibus & vitiis colloquia. Ab alienis negotijs & publicis abstinere quantum potes. Si audis, ne admittas in animum tuum & affectum neque ulli homini multum adhæresce. In omnibus Deum respice simul & creaturam, tempus & æternitatem.

In contentione cum aliquo.
Nota.

Si quis contendat tecum, cogita Deum præsentem, & factum esse IESVM ab illo cædi, fugari, & dic. Mihi autem adhære Deo bonum est, vel mane nobiscum Domine, quoniam adverte perascit. Ex te enim, in te, & pro te sunt omnia.

Pf. 71.

Conversatio cum dispari sexu.

Pange cum Iobo fœdus cum oculis tuis, ut ne cogites quidem de virgine in malum: & fuge frequentia colloquia, & familiaritates, memor illius: Inveni amariorem morte mulierem, laqueus venatorum est, & sagena cor illius, vincula sunt manus illius.

Dum foras itur.

Ex objectis visis atque auditis ad Deum cor tuum eleva sensus à curiositate custodi, sed collige ut apud vel amoris est omnibus. Si Religiosus es, & nomen tibi egressuro signandum ora ut maneat in libro vitæ, & gratias age pro vocatione. Modestiam, maximè si religiosus es, serva, cum ex uno omnes iudicentur, maximè inquam, omnibus enim dictum: Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona.

Matth. 5.

Cum pauper occurrit.

1. Cogita IESVM occurrere, & aut illi largire tanquam Christo hilariter, aut à Deo illi pete: & dic: Tu pro me pauper factus fuisti cum esses dives, ex te enim, in te, & pro te sunt omnia.

Dum amici visitandi.

Charitatis hoc exercitium frequentandum, sobriè tamen & curandum ut illa augeatur Sanctorum exemplo, ideoque colloquium tuum pietatem spectet, ut in uno Deo magis conjungamini. Pater Faber in hac re uti solet oratione illâ: Visita quæsumus Domine habitationem istam, &c.

In tentatione.

1. Leva oculos ad IESVM stantem à dexteris Dei cum Stephano, & oculo humili auxilium pete tibi diffidens & quasi dicendo: ego coram te peccem? 2. Convertite te ad Deum, uti diabolus per peccatum avertere te cupit, contrariumque factum, & quod in ictu oculi potes, dicendo corde, IESV, contritionem, fidem, spem, charitatem excita aut amplectendo IESVM crucifixum, & dic. Ex te enim & in te, & pro te sunt omnia. Credo tibi, & in te spero, & toto corde te diligo.

In tentatione superbia.

Cogita eum qui superbit se attollere ut casu graviori ruat, & dic: Absit mihi gloriari, nisi in Cruce Domini nostri IESV Christi, ex te enim, &c.

Cogita

- Cogita si verè beatus est pauper, & vā est divitibus, quid raro est scelestius & infelicius? & dic: Dominus regit me, & nihil mihi deerit, in loco Pascuæ ibi me collocavit. *Avaritia.*
- Cogita non satiatur oculus visu, nec auris auditu ad majora atus sum, quàm ut sensibus serviā, & dic: Beati mundo corde, noniam ipsi Deum videbunt. *Luxuria.*
- Cogita si gaudeo de bonis proximi, fruor iisdē ut apes & meant: si gaudeo de malis ut araneus, uror illis, & mea sunt, eaque perdo bona, & dic: Hoc est præceptum tuum, ô IESV, diligamus invicem sicut dilexisti nos, Ex te, & in te, &c. *Invidia.*
- Memento animæ tuæ, & deliciarum ejus, & cogita escam omnis mali semen, & dic: Siccine Eva mea decipiet me, quando parasti, ô IESV, in conspectu meo talem mensam adversus eos, qui tribulant me. *Gula.*
- Cogita si læsus sum ultro, cur me iterum lædam? cum me dolore æterno, & proximi offendiculo? & dic: Audio, Domine IESV, discè à me quia mitis sum & humilis corde, & talis esse cupio gratiā tuā, Ex te enim, & in te, &c. *Ira.*
- Gaude quia facta est voluntas Dei, & cogita, Cur frustrà me torqueo, & malum transiens & extrinsecum facio internum, & externum? Ex te enim, &c. *Tristitia.*
- Cogita horam esse fortè ultimam cum IESV, & coram eo agendam, & dic: Trahe me post te, curremus in odorem unguentorum tuorum. Ex te enim, &c. *Acedia.*
- Si lapsus fueris, mox contritionem excita. Dixi, confitebor adversum me injustitiam meam Domino, & tu remisisti iniquitatem peccati mei, ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia. Crede tibi & in te spero, & toto corde te diligo. *In lapsu.*
- Amplectere crucifixum & crucem ut à Deo missam, & dic: cum adversa accidunt. *Cum adversa accidunt.*
- cut Domino placuit amantissimo Patri, ita factum est, sit omen Domini benedictum, vel Pater, si possibile est, transeat *Matth. 26.*
- me calix iste, verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu. Ex te enim & in te, &c.
- Cum injuriæ inferuntur, amplectere crucifixum, & ora pro *Cum injuria inferuntur.*
- maledicente, ac dicito: Vivo ego jam non ego, vivit verò in me Christus. vel Non sunt condignæ passiones hujus temporis ad futuram gloriam. vel Benefacite his qui oderunt vos, & *Matth. 2.*
- rate pro persequentibus vos, Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.
- Vide an momentanea velis, an æterna cum Christo IESV crucifixo atque elige. Ego verò hîc delectabor in Domino, & cultabo in Deo IESV meo, in quo scilicet omnia: ex te enim & in te, & pro te sunt omnia. *Cum jucunda accidunt.*

*Cum lauda-
ris.*

Cogita ut à mundo Christus vituperatus fuerit, & con- temptus & desertus, & proinde ex amore despice ista & di- Abfit mihi gloriari nisi in cruce Domini nostri IESU Christi Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.

Psal. 118.

Cogita: Ego autem sum vermis & non homo, opprobrii hominum & abiectio plebis, & conjunge tuas injurias cui Christi passionibus, & ei offer. Bonum mihi quia humiliat me, ut discam justificationes tuas. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.

*Cum corri-
peris.*

Cogita medicinam præberi, vel viam ostendi tibi, & à De fieri correptionem, & dicito: Sana me Domine, & sanabor quoniam laus mea tu es. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.

*In dolore &
infirmirate.*

Christum crucifixum intuere & amplectere: verè langueres nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit, & di- Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.

Isa 53.

*Dum pulcra
vides.*

Cogita vel inferni mala, vel cæli gaudia. 2. Dei magnalia, & gratias age. Benedicite omnia opera Domini Domino, lauda te & superexaltate eum in sæcula. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.

*Dum quid
male fieri
vides vel
audis.*

Mox oculos ad Deum attolle, proximoque & Deo cor- dole, & ut servus aut filius Domino & Patri ab alio ere- ptum honorem, amorem, &c. redde, & corde illius exclu- sum, & ab eo malè acceptum, amantissimè complectere a- moris actum excitando, & dic: Ego autem te diligo, & in te speravi Domine, Deus meus es, & in manibus tuis sorte mea.

*Cum bene
quid fieri
vides vel
audis.*

Gratulare Deo ut filius Patri, & servus Domino quod se- men gratiæ fructum fecerit in proximo, & gratias illi age, & opta in te centesimum referre, & dic: Lætabor, & exultabo in te, & psallam nomini tuo altissime.

Psal. 9.

*Cum specu-
lum inspicias.*

Cogita sic transit mundi gloria & ætas, in Deo autem omnia & æternum videbimus. O speculum sine macula, quando te videbo facie ad faciem? quid fui, sum, & ero? tu scis, Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.

1. Cor. 7.

Sap. 7.

1. Cor. 13.

*In curiosita-
te.*

Cogita te frustra cupere, scire, & hoc ipso optimam tui sci- entiam, & Dei cognitionem obscurare, & dic: Non satiatur oculus visu, neque auris auditu, sed tu Deus meus sola satietas. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.

Ecl. 1.

Psa. 102.

*Quoties du-
bium ali-
quod incidit.*

1. Statue te coram Deo, & affectum resignationis indue
2. Rationes utrimque expende coram Deo, & in lumine ipsius
& si vis considera quid in morte, quid in iudicio, quid alte-
suaderes, atque ita te resolve.

Adoro te Sanctissima Trinitas, cum omni creaturâ, & pro omni Dum per
s qui te ignorant & blasphemant. Credo tibi, ô veritas eterna; spero templum
te, & ex toto corde meo te amo, ô bonitas infinita: Ex te enim, & itur.

te & pro te sunt omnia.
 Lustrali aquâ te asperge, & contritionem excita, & dic: *Dum cubi-*
 credo Domine, in te spero, & te toto corde diligo: Nos cum *culo vel*
 ole piâ benedicat Virgo Maria. *domo egra-*

Cogitâ gaudium quo fruêris, quando ingredieris in do- *deris.*
 um & regnum Patris tui aeterni, & invenies ibi Deum expe- *Dum redis,*
 untem te cum B. Virgine & Sanctis, & dic: *Cant. 8.*
 veniam te solum & omne bonum, & nunc arbitret omniâ *Psal. 3.*
 stercora; ut te lucrifaciam. *Ex te enim, &c.*

Cogita, te Deo petenti ut facias sic, oportere respondere: *Mortificatio*
pro me, à me hoc petis, Domine IESU, & cum possim, quare id dum se of-
lim, cum damno meo, cura dolore tuo, gaudio hostium meorum? fert.
te enim, &c.

Primò intentionem renova; deinde offer, & unias actioni- *Dum mor-*
 s aut doloribus Christi IESU, & dic: Propter te mortifi- *tificationem*
 mur tota die, ut vivamus in te, ô amantissime IESU. *facis.*
Ex te enim, &c.

Primò ludus ut sal adhibendus maximè in hac valle lacry- *Ludus.*
 arum, omnis is vitandus qui speciem avaritiæ habet, cor in-
 iuriat, animum nimis occupat: aliàs non est ludus seu re-
 lissio. Secundò moderatio hîc maximè adhibenda; ideò tem-
 ps præfîni; & memineris datum ad agendam pœnitentiam
 laborem, ac nihil turpius etiam Ethnicis visum est, quàm
 sic multum temporis tribuere, atque inertem vitam ducere.
 tertio, vitanda omnis scurrilitas & contentio. Quartò utili-
 s spectanda ut pauper IESVS partem habeat in lucro, vel ani-
 æ in purgatorio.

Adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui, IESU Oratio.
principio lætitiæ meæ. vel: O Sapientia aeterna cujus delicia sunt esse
m filiis hominum, ecce, ego coram te ludam, absit illudam tibi,
vulnerem te; ut oblectem me, offendam te, & injuriam inferam
o donis tuis & obliviscar tui in membris tuis, & animarum, sed ad
oriam tuam, animum Christianè remittam, ut alacrius tibi ser-
viam. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia

Pridie omnia dispone, ut manè primò Sacrum devotè quod *Itinera-*
 timū fortè erit audire, & à Christo Domino benedictionem *rium.*
 recipere possis. In itinere, primò Itinerarium, & Litanias, &
 salmum, *Benedicite omnia opera*, &c. lege: deinde meditatio-
 nem institue, aut piam aliquam suscipe cogitationem, tum
 colloquium pium; post hoc rosarium; neque examen parti-

culare, aut generale omittendum. In fine itineris, recitā. *Deum laudamus, &c.* & invoca Angelos loci, ad quem perverturus es, & si occasio, templum ingressus, vener. Sacramentum saluta.

*In termino
via sic ora.*

Adoro te Sanctissima Trinitas ubique aequè presentem, aequè præsens patrem, & credo tibi, & in te summè confido, & diligo ex toto corde meo. Ignosce peccata mea, & da ut in hoc loco humilitate, prudentiâ ac charitâ e converser, ut neminem absentem aut presentem ledam, sed bonus Christi odor in eo sim & sanctificem nomen tuum. Quando introibo in domum tuam, & amorem dicetur ut requiescam à laboribus meis?

*De celebrā-
do die quo
statum quis
in Ecclesia
suscepit.*

Ethnici & Christiani diem natalem celebrare soliti, tu o baptismi gratiam imitare, & si Religiosus, Sanctorum exemplo, solemnem habe diem quo egressus de terrâ Ægypti, iter sacerdotii. Qui matrimonio juncti & alii. suum diem solemnem habeant. Die ergo tali considera defectus circa statum admissos, & humiliter confitere, & deinde communica, aliorum preces ac sacrificia postula; gratias Deo pro beneficiage, hoc nomine eleëmofynam elargire saltem spiritualer exemplo senis illius qui natali suo, quo in religione renatus erat nihil petentibus negabat, &c.

recollectio menstrua coram Deo & Christo Iesu & Sanctis facienda, velut ultima foret, idq; ultimo die mensis.

CONSIDERA I. quem mense superiore profectum *Vide ut te geris circa Deum.* facere debueris tanto amore Dei & beneficiis N. ræventus. & feceris, temporis, & mediorum habitâ ratione, & quid ex iis superfit, ac i. vide uti te gesseris circa Deum, quomodo eum deberes semper habere & revereri præsentem, & an nunc habeas magis in hac illâ occasione, recreatione, & omni conversatione & subitâ occupatione. Contritionem excita & prope emendationem. Vide 2. ut te habeas in sacro, in orationibus, & piis exercitiis devotionis. An nunc melius. 3. Quomodo in profectus desidetio & fervore, in resignatione & maximè patientiâ profeceris amore Iesu qui immittit ac versa æquanimiter ferendo. O IESU, &c. ut infra pag. 1062.

Considera 2. Quomodo circa Superiores te habeas, an iis præstes quæ debes, primò amorem & honorem. 2. promptam in iis Deum videndo, sine repugnantia, excusationibus, obedientiam. 3. Resignationem ad omnia, & an ea sis comparatione animi ut baculus velis esse, ut nihil velis, nisi quod illi, utpote Vicarii Dei. O IESU, ut infra pag. 1062. *2. Circa Superiores*

Considera 3. circa proximum quomodo verferis, & maximè pauperem & defectuosum, & tibi adversantem. N an eum diligas sincero & dulci cordè, exterius vultu & signoid demonstrando: & an amicabiliter omnes alloquaris, consoleris, & eis compatiaris, & opera charitatis, quæ potes, ut Christo IESU etiam ultro offeras, & colloquio pio proximum promoveas. 3. an bene de iis ubique, nunquam malè loquaris ut atanea, sed apud alios excusando, & bona illorum laudes, & imiteris mellificas apes. *3. Circa proximum*

4. Circa
subditos.

4. Quomodo te habeas circa familiam, subditos
1. in spiritualibus eis providendo, & animo ægros curando. (Eorum catalogum, si ita res postulet, habe ante te, nam de iis redditurus es rationem, etiam singulis.)
2. curare etiam debes temporalia, eisque prospicere maximè ægris. 3. Impedimenta salutis remove, sunt occasio, focii, libri, imagines non probæ, maxime tamen otium, tempusque iis distribuere.

5. Circa
teipsum.

5. Inspice teipsum, & 1. an institutum tuum & regulam serves, deinde an ædifices alios in exterioribus modesto vultu, verbis, vestitu, conversatione. Antea sis humilis, amabilis, & talis uti esse debes coram Deo, ut scilicet, ejus gloriam spectare & ubique procurare queas. 2. vide quomodo in interioribus passionibus, tentationibus & nominatim in examinatione particulari profeceris, & maximè in ordinatâ & habituatâ vitâ, & constantiâ & humilitate sincerâ. 3. corporis curâ quâ utaris temperantiâ in victu & vestitu, habitatione & ornatu, ludo, studio, seu exercitiis & rerum seu bonorum quibus uteris, habitâ ratione status tui, id est hominis peregrini super terram. Annus ta propofita.

E X E R C I T I V M.

Anni decē faciunt
mēfes 120.
septimanas 520.
dies 3652.
horas 87640.

OJESU, Creator & Redemptor & finis meus, tibi credo, in te spero, & toto corde te diligo, & vehementer doleo amore tui quod offenderim te. Ecce tot anni lapsi sunt N. etiam mea, & tot menses N. tot dies N. tot hora N. Quot supersuper anni, menses, dies, hora? Tu scis. quid ex præteritis iam superes aut hinc auferrem. si jam vocarer ut illi, noti mei N. Vides certum temporis & gratiarum omnium stricta reddenda ratio erit, quomodo potero vel unius hora? Hujus verò temporis vel haramunam si sanctus aut damnatus vel purgandus haberet, quomodo eâ uteretur? Video ut Sancti in brevi explerint tempora multa, & in felici aternitate jam non meminerint pressuram.

Dat

annatorum bona & vita transferunt velut umbra & in eternitate dirè illi cruciantur. Vtrum jam deinceps eligam? utrum teri suadeam? novine finem creationis mea? an nunc propior sum? nõnne uti vivo, sic certò moriar? & verò sic ut vivo visse me optarem? Ecce sic per gratiam tuam, sic ex amore tui & beneficiis, ex his N. nominatim præventus ambulabo coram, & potius millies moriar quàm te vel venialiter offendam, iam non diligam te.

Ecce te in Superioribus, sic audiam N. sic proximũ N. tuã gratiã diligam & illi præstabo quod tibi. Ecce, Domine mi, gratiã à curiositatem & superbiam, passionem amoris, odii, & timoribus, ira & tristitia refranabo &c. Neque ultra serviam illis, Sed tuã gratiã eas moderabor N. & modestiã ac patientiã omnibus præire conabor, & maximè charitate, quia sum discipulus tuus bone JESV, & filius tuus idq; verbo, opere & veritate; sic item actiones meas dirigam, sic adversa tolerabo. Doleo vehementer de omnibus defectibus ex amore tui, & vota N. ac desideria N. mea renovo. Credo tibi, & in te spero, & toto corde te diligam. Amen.

Adde hæc in fine tolius Recollectionis. 2. Cor. 12. Ioan. 13.

1. Joan. 3.

Singulis hebdomadis habes caput de sui renovatio-
e lib. 3. cap. 5.

Quid singulis hebdomadis.

Singulis diebus mane semitam viæ, lib. 1. c. 13. p. 149.

Quid singulis diebus.

C A P V T XXI.

De statu Matrimonii.

Quæ cap. superiore habes omnibus ad vitam piè instituendam sunt accommodata. Ne verò quid desideres in hoc genere, ecce tibi propria exercitia cuique statui. His Documenta aliqua singularia subnecto, & his te vitã æternã, ad quam ut nos perducatur clementissimus JESVS, cum humillimè rogo.

Meditatio de statu Matrimonij.

PRÆLVDIVM I. Constitue te coram Domino, & inde roga, ut largiatur gratiam ad ritè obeundum munus tuum.

PVNCTVM I. Considera primò servum Dei, partum esse debere quovis in munere ei servite, neque munus, neque statũ eligere nisi ex ejus sanctissimæ voluntate. Novit ipse qui varia membra in corpore nostro creavit, varios status in Ecclesiã ordinavit, quid nobis utilius, quid suæ gloriæ magis accommodatum. Id unum cura, & vocatione tuã contentus vas. 2. Matrimonium à Deo institutum ad propagationem generis humani, ut plures animæ æternè Deo servirent, & remedium esset incontinentiæ: hunc finem Dei quæ voluntatem ac honorem semper oculos habe, & discere quàm sit noxium alio Matrimonium inire exemplo, quàm Saræ, cujus septem maritum dæmon interfecerat, eo quòd (ut Angelus) ut suæ libidini vacarent sicut equus & mulus matrimonium inierant. 3. Considera id quod dicit sapiens, pars, & sobria bona, mulier bona, in parte timentium Deum, dabitur viro pro factis bonis; & vide primò quomodo oporteat te quam ille destinavit amare, & consideres quòd sicut Adamo dormienti Evam dedit, ita tibi eadem donatam attende, & gratias pro ea age. 4. Considera quomodo Raphaël Archangelus Tobix vxorem quæsierit, & dæmonem alligavit, & considera illum esse officium Angeli custodis tui, & roga eum quomodo conjugis est vel erit, ut dirigere & suscipere quæ tibi & conjugi salutaria dignetur. 5. Considera homines alios multã cum pietate ac parentum consilio ut Isaac, ac precibus nuptias inire, alios per multa illicita: & hos facere perindè ac si quærant viam, per devia, remedium per vulnera, benedictionem per maledictionem, prius dæmoni se tradant ut Deo in matrimonio serviant. Si autem ita egeris, cogita quomodo sit remedii, quidve alteri suaderes, nempè eo studio sius in conjugio dare pietati operam &c. tu ergo expone animum confessione, intentionem matrimonii servet coram Deo sapè renova; peccata eleëmofynis ac pijs operibus

Varij status sunt.

Tab. 3. & 6.

Eccli. 26.

Gen. 2.

*Tob. 8.
Angelus custos sedulo colendus.*

Cui similis qui male nuptias inire.

Quid remedi.

peribus redime, nè si impiè cœptum & sine Deo; valè fiat amarum matrimonium & careat benedictione. Quæ signa Deum te ad matrimonium vocasse ha-ueris aliquando expende, ex parte corporis, & ex arte animæ: quas inspirationes post sacram communionem & orationem, & gratias age Deo, & in tuo latu lætus vive cùm voluntas sit Dei, fiduciamque omnem in eo colloca-

Hæcine vera ut suprâ pag. 7.

PUNCTVM II. Considera Primò Sacramentum ut *Hebr. 5.* Apostolus ait, Magnum esse matrimonium, & significare conjunctionè Christi & Ecclesiæ, Dei & animæ, naturæ divinæ & humanæ; ac vide quomodò thorum *Hebr. 12.* possis seruire immaculatum & fidem conjugii, sic ut Christus Ecclesiæ suæ. Secundò. Adverte Sacramentum hoc conferre gratiam si suscipiatur à iusto, ut conjuges onera matrimonii ferre possint, eoque maiorem *Sacramenti matrimonij gratia.* quo majori accedunt ad illud pietate: itaque spem certam in Domino habe quidquid eveniat. 3. à Deo in paradiso institutum, à Christo in B. Virgine & Iosepho primùm, deinde in nuptiis Canæ Galileæ primo miraculo honoratum; & vide quomodo tu etiam honores statum tuum castè & sanctè exemplo Beatæ Virginis vivere debeas, ut aquam tribulationis in vinum consolationis Christus Iesus convertat. Quartò, *Matrimonii bona.* multa salutis impedimenta per matrimonium tolli & solatia humanæ vitæ haberi si ritè ineatur & in eo vivatur, & gratias Deo age quòd tam suaviter fragilitati nostræ succurrat. Quintò, Considera tanto actam sancto amore Conjuges conjungi oportere ut Apostolus dicat, Viri diligite uxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam, & tradidit semetipsum pro eà & addit: viri debent diligere uxores suas, ut corpora sua, adeò ut propter eas homo patrem & matrem deserere debeat eique adhærere; ac quàm turpe foret disfidere ac contendere instar canum, & vinculum tam

arctæ societatis dirumpere, atque ita hîc inferuntur propter summam amaritudinem quodammodo experiri. *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ.*

*Incõmoda
matrimonii*

1. Cor. 7.

PVNCTVM III. Considera similiter matrimonii incommoda: Primò vinculum esse indissolubile quo in vicem alligantur conjuges, & omnium bonorum & malorum ineunt societatem arctissimam, ideoque ut sedulò videndum quocum ineatur, ita ubi initum, alter alterius onera portare debet, & sic adimplere legem Christi. secundò, Attende oportere ut in bono invicem placeant. Vir enim ait Apostolus, sollicitus est quæ sunt mundi, quomodo placeat uxori, & vicissim uxor quomodo placeat viro: quanto perè autem cavendum ne amor nimius eos perdat, disce ex Adamo quem Evæ amor, Sampsonem quem Dalilæ, & Salomone quem alienigenæ uxores ad idololatriam perduxerunt. Considera Tertio, quòd neuter conjugum corporis sui potestatem habeat, ut Apostolus loquitur, sed in mutuam conjuges, ut Chrysostron transire servitutem, & hanc Dei voluntate, suscipiat patienter tolera. Considera Quarto, & diligentissimè, improbi conjugis non tantum morbos corporis sed etiam animi in alium transire, & alium improbum ferè certò alterum perdere, atque inde patet quanto diligentius ad formam animæ quàm corporis attendere oporteat, & vitate vitiosam ne te contagio inficiat; quòd si talem sis nactus, omni charitate juveniendam esse & tibi cavendum. Et verò vellè sine cum leproso, reo infamis supplicii, exheredato contrahere non existimo. ita etiam vita & multo magis, earum quæ improba est. Commorari ait Sapiens Leoni, & Draconi placebit magis, quàm habitare cum muliere nequam; qui tenet eam quasi qui apprehendit Scorpionem: de viro improbo verò ait, sicut Leo in domo evertit domesticos suos, &c. Verum enim verò eum sint cogitationes mortalium timidæ, & incertæ.

Eccli. 25.

Eccli. 4.

prov.

providentiæ nostræ, roga humiliter Dominum ut vias tuas dirigat in beneplacito suo, & in statu ad quem vocavit, gratiam necessariam largiatur.

Oratio pro Conjuge.

O Domine Deus meus cujus providentiâ cuncta gubernantur, tu me elegisti ut in matrimonio serviâ tibi, paratum cor meum est ut faciam voluntatem tuam, in quâ libens acquiesco, propter quam relinquo patrem & matrem, & adhareo propter te conjugi meæ; verumtamen ad te faciem meam converto, ad te oculos meos dirigo, ut fiat honorabile conjugium & thorus noster immaculatus: scio enim, quia non est concupiscenda conjux nisi propter voluntatem tuam, & cum timore tuo, non cum libidine debeat ea suscipi. Adjuva ergo nos, & fac nos unum tecum, ut amemus te & serviâmus tibi humero uno, & ambulemus sine querela. Equidem paratus sum odisse patrem & matrem, & conjugem & filios, & omnia potius quàm te vel veniali offendere: paratus sum mori potius, quàm ut exemplo, vel incuriâ meâ à te mei recedant, qui es vita nostra. Fieri enim potest ut aternæ salutis hæredes per me sint liberi & domestici, aut aternæ morti obnoxii; Si quidem adolescens juxta viam suam, etiam cum senuerit non recedet ab eâ. Adjuva me igitur salus nostra, & converte obsecro tribulationem carnis in spiritus consolationem, ut benedicâmus nomini tuo, & benedicant tibi domestici nostri; fac ut ñ timeant te & invicem omnes amemus. Etenim in pace factus est locus tuus, ô Princeps pacis, neque habitabit certè in medio domus mee, qui facit superbiam ut nolit obedire mandatis tuis; illi imprimis quod dignatus es toties commendare, dicens: Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem sicut dilexi vos. Suscipe hoc obsecro desiderium meum, & concede ut neminem verbo aut exemplo à te avertam; sed omni studio in bono præeam; qui enim domestico rum suorum curam non habet, infideli est deterior; quid ergo si exemplo, si verbo ad mortem dicat; invitet ut te contemnant,

Tob. 3.

Prov. 21.

Psal. 75.

Psal. 100.

Ioan. 15.

temnant, te spernant, & eheu bone IESV perpeccatum crucifigant! video crudelius nihil esse quàm sic suis propinare mortis aeternae poculum; quàm sic aperire hosti portam, sic templa tua inimicis, demoni, mundo, & carni tradere prophandanda, & te repellere. nolle aut vereri admonere ne pereant; sed sollicitè querere opes, & luxum indulgere. Averte obsecro hunc à me, & fac Pater mi, ut toto corde te diligamus, & seruiamus tibi, & primò queramus regnum tuum, mendicitatem verò & diuitias ne dederis nobis, tribue tantùm victui nostro necessaria quòd sit ament & ea negare placuerit, scio filii tui sumus Pater mi, ericordiarum & Deus totius consolationis, tu nosti quid expediat nosq; anxios esse vetas, & omnem sollicitudinem in te proicere, idq; securè facio, & offero tibi animam meam, & corpus, & vitam meam, Conjugem & liberos meos; tua sunt omnia, & tibi uni ea seruo, tibi vivo, non mihi, cui me dedico, & opera omnia mea & meorum ut aeternum te laudent & glorificent in saecula saeculorum. Amen.

Prou. 30.

Praxis seu Regula pro Coniuge.

I. **P**OSTQUAM quis ad Dei gloriam, quòd ita eum velle existimet. praemissa generali, si ita videtur, confessione, & magnà consideratione, multaq; cum oratione sanctèquè matrimonium iniit, uti Tobiam Angelus docuit, immò etiam concubitum differre (quod mirum non est, cùm etiam multi conjuges castitatem coluerint) tum sciat se pariter iniisse omnium bonorum, simul & malorum societatem.

In familiam
non nisi bo-
ni admit-
tendi.

Et primò efficiat ut familia sit Deo accepta, improbolique excludat, & caveat quantum potest ne Deus in eà offendatur; tempus & opera ita distribuatur ut nemo otiosus sit.

Coloss. 3.

Secundò, Quotidie omne quodcumque faciet in verbo, at opere omnia in nomine Domini IESV Christi facere statuat. curet, ut sacrum quotidie domesticis, si fieri ullo modo potest audiant; vesperi conscientiam examinent, mensibus singulis minimùm confiteantur, ac communicent, neque alià lege admittantur aut retineantur.

Terti

Tertiò, Spectacula turpia vehementer evitare suos doceat, sed magis libros impuros omnes & picturas eliminat, usque & illos pios procuret, ut omnibus obvii sint, & ita res fert, aliquid legi in commune poterit statò ac commodo tempore, ut B. Eltearius facere consueverat. Huius & piorum Conjugum vitam legat & imitandam proponat.

Libri pii ubique obvi sint.

Quartò, Caput uxoris est vir, neque decet mulierem dominari in virum: hic tamen sciat vir eam ut sociam habendam, & honorem ut infirmiori vasculo juxta Apostolum impendat. Instruere etiam uxorem debet, nam ut Apostolus, si mulieres aliquid discere voluerint, domi viros suos interrogent.

Ephes. 5.

Heb. 3.

Quintò, cavenda imprimis contentio, & rixa, suspiciones, & in uxore verbositas ac protervia: his enim matrimonii jugum fit intolerabile. Invicem studeant placere conjuges in bono, & bona communicent, nullaque de causa alienatio suscipiatur à conjuge, aut propinquis ejus.

Sextò. Habitus sit inoderatus juxta illud Apostoli, mulieres in habitu ornato cum verecundiâ & sobrietate, quod idem valet in vitis; sed illæ faciliè stolidè æmulantur pares, & importunè ornatum quærunt corporis; quod ipsum modestia & virtus animi longè magis exornant.

1. Tim. 2.

Habitus sit modestus.

Septimò, Proles nata Domino statim magno affectu offerenda, & in templo quamprimùm fieri potest, deinde quotidie, ut ipse de eâ disponat ad majorem suam gloriam, sive præmaturâ eam morte vocare, sive ad religionem placuerit; ingratus est Deo & hominibus, qui sic dona accipit, eorum ut usum donatori neget, ad momentum vitæ cum fœnore æternum recepturus; Liberi verò instituendi sedulo statim à primâ ætate exemplo potissimùm pietatis, modestiæ, gravitatis, temperantiæ & mansuetudinis: pueri siquidem parentum indolem referunt, & mores ut speculum exprimunt: assuescendi item piis exercitiis, memoriaque inscribenda sanctis narrationibus, & principiis seu sententiis ad piè vitam instituendam accommodatis & audiendum sapientis monitum: ne des filio potestatem in juvenute suâ, sed curva cervicem illius; nam filius qui relinquitur voluntati suæ, confundet matrem suam. Bona ita curet ut tamen præcipuam fiduciam in Deo ponat, cum eoque in pauperibus ea dividat liberaliter ut etiam in hac vitâ centuplum accipiat, quod veritas promisit.

Puerorum educatio curanda.

Ecc. 7. 30.

Prov. 19.

Octavò, Mulier in minoribus familiam gubernet, & se irreprehensibilem exhibeat modestâ ac piâ conversatione;

nam

nam quæ vana & vaga & curiosa oculis affectum & indolen-
 indicat, & invitat ad crimen vel saltem aliis invitare videtur
 Casta & pudica ut illa alium à marito vix novit, vixque ull
 nota est, & juxta Sapientis monitum reddit viro bonum & non
 malum omnibus diebus vitæ suæ, quærit ultrò lanam & li-
 num, & otium fugit, & manum inopi libenter aperit.

Nonò, Mensibus singulis rationem accepti & expensi in eas.
 & in illis quod pauperibus datum lucro adscribat. Quotannis
 die anniversario nuptiarum tria faciat. 1. Confiteatur & com-
 municet si fieri potest cum totâ familiâ 2. seriò cogitet deli-
 beretque cum conjuge de meliùs eâ administrandâ. 3. omnia
 sua Deo offerat in sacrificio Missæ ad hoc procurato, & eiec-
 mosynis distributis. Sic Iob pro familiâ sacrificium offerte-
 con sueverat, & eam expiare.

JACVLATORIÆ.

Psal. 7.

Domine Deus in te speravi, saluum me fac ex omnibus perse-
 quentibus me, & libera me.

Psal. 54.

*lacta super Dominum curam tuam, & ipse te exutriet, & non
 dabit in æternum fluctuationem iusto.*

CAPV T XXII.

Meditatio de statu Viduitatis.

PRÆLVDIVM I. Considera te coram Domino stare, atque ab eo velut invitari ad statum perfectionem.

PRÆLVDIVM II. Roga ut eum vocantem audire possis, & dignè vocatione tuâ vivere.

PVNCTVM I. Considera primò, cùm unusquisque Deus ad viduitatis statum trahit; Luc. 19. debeat eligere statum ex voluntate Dei, nihil optatius quàm manifestè eam cognoscere, uti obtingit in viduitate.

Cōsidera secundò, hæc verba: Si quis venit ad me, & non odit patrem suum & matrem, & vxorem, & filios, & fratres, & sorores, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus; & cogita Deum jam probare fidelitatem tuam, an eum plus omnibus his diligas. Memor itaque esto iudicii conjugis, sic enim erit & tuum; forsitan hodie ei jungeris, quid tum fecisse velles?

Considera tertio, quæ signa habeas præterea vocationis hujus, sunt ea sæpè sterilitas, defectus comparis, quies in statu, & desiderium perfectionis, & attende ad illa Apostoli verba; quæ viro & mulieri applicari queunt: quæ sub viro mulier est, vivente viro alligata Ecclesi. 36. Signa huius status. 1. Cor. 7. est legi, si autem mortuus fuerit vir ejus, soluta est à lege viri, cui vult nubat; beatior autem erit si sic permanferit secundùm meum consilium; puto autem quòd & ego spiritum Dei habeam.

Quid tu verò censes? Id verò de ætate provectioribus maximè accipiendum est, aliis ait idem melius est nubere quàm uri. 1. Cor. 7. Hæcine vera, ut sup. pag. 7. 1. Timoth. 5.

PVNCTVM II. Considera primò, cur beatior sit viduitatis status? nempe quia qui in illo sunt, sicut virgines soluti à conjugii servitute, & liberè Deo servire

servire possunt, atque ita ut illæ centesimum, sexagesimum hi referunt. O anima quærens Dominum attende in hoc statu te jam quasi mundi solutam legibus; non est enim cui placere studeas, cui te preciosè ornes; ad convivia, spectacula non accedis in gratiam conjugis. Gaude quisquis es igitur ut Annia Romana, quia jam neque conjugem bonum optas ut illi plus quàm tibi timeas, neque malum quæris ut perpetuò gemas. Denique cùm affectus in plures divisus fuerit, jam licet tibi in unum Deum colligere, eumque toto corde amare: quid utilius? ô quanta felicitas! quanta viduitatis dignitas! quam & Ethnici suspexerunt & laudârunt.

Ambros. de viduis.

Judith. 14.

Confidera 2. quòd Dominus præcipuè viduarum (idem de viris) & pupillorum curam suscipiat, his tutorem se præbeat & patronum; neque dicere potest. is qui iterum nubit se filiis subsidium quære, cùm hoc pacto affectum dividat, discordiæ semen jaciatur; alios quærendo hæredes. Si liberos quidem non habet, qui sterilitatem & orbitatem securam fecit?

Confidera tertio, Exemplum Judith quæ electa ob vidualem castitatem ut liberaret populum, eò quòd ait Scriptura castitatem amaveris, & post virum tuum alterum nescieris. idèd manus Dominus confortavit te, & idèd eris benedicta in æternum, ai Spiritus sanctus: idem exemplum tibi vir aptare poteris quisquis es.

Exemplar in hoc statu B. Virg.

Confidera quarto viduarum & viduorum omnium & virginum exemplar Beatam Virginem Mariam: & vide quomodo in viduitate permanserit, summâ cùm sanctimoniâ vixerit, cogita ut sensus suos servârit opus fecerit, tempus distribuierit, omnes ad pietatem opportunè impulerit exemplo & sanctâ conversatione.

PUNCTVM III. Confidera primò, quo pacto, qui in viduitate est, vitam juxta Apostolum instituere de
bea

beat. primò amorem omnem universum convertere in Deum, familiam gubernare, irreprehensibilem esse, modestum; tempus quod impendere solet ut conjugii placeret, impendere Christo, gaudia mundi evitare; nam quæ in deliciis vivit, vivens mortua est.

Considera secundò, Annæ viduæ elogium attende, non descendebat ait Evangelista de templo, jejuniis & orationibus serviens Deo, die ac nocte.

Considera tertio Judithæ mores, jejunabat omnibus diebus vitæ suæ præter Sabbatha, & Neomeniam, & festa domus Isiaël, & cilicio induebatur, & fecerat sibi in supremo domus secretum cubiculum, in quo cum puellis clausa morabatur.

Considera quartò verba Apostoli etiam viris utilia, quæ autem verè vidua est, & desolata, speret in Deum, & instet orationibus & obsecrationibus nocte & die: prohibet autem otiosas esse, circuire domos, verbosas esse. sanè otium maximè vitandum, & consortium periculosum, atque avaritiæ cænum. absit ait Augustinus de bono viduit. à viduis ut cupiditate capiantur diuitiarum pro cupidine nuptiarum; sæpè namque experti sumus in quibusdam fœminis repressa lascivia, avaritiam excrevisse.

1. Tim. 5.

Luca 2.

Judith. 3.

Quales mores in hoc statu requirantur.

1. Tim. 5.

Ibid.

E X E R C I T I V M.

DOMINE qui Rex noster es, & Pater misericordiarum, adjuva me solitarium, cuius præter te nullus est auxiliator alius, respice me de excelso solio gloriæ tuæ: ad te enim levavi oculos meos, tu spes mea unica & præsidium meum, neque enim est quod respiciam ad adiutorium hominum; maledictus enim à te est homo qui confidit in homine, & ecce vocasti conjugem meam, ut toto jam corde converterar ad te justus es Domine & rectum iudicium tuum, tua enim erat & gratias tibi magnas debeo quod aliquamdiu etiam
meam

1 Reg. 1.

Judith. 14.
Esther 14.

Lucæ 2.

Psal. 9.
Matth. 5.
Dan. 9.

meam esse volueris; numeraveras dies ejus qui prateriri non poterant, sed & meos scio, dinumerasti, ideoq; & ego exspecto donec veniat immutatio mea, & recorderis mei; expectans exspectabo te Domine, & in tempore tribulationis scio, quia non deseres me. Ostende te obsecro in tempore tribulationis meæ, & libera me in manu tuâ & adjuva me, nullum aliud auxilium habentem nisi te Domine qui habes omnem scientiam. Tu scis necessitatem meam & propositum meum, quo desidero in hoc statu adherere tibi toto corde; beatum enim me fore dixisti si sic permanserim, ut solùm cogitem quomodo placeã tibi, ut sim sanctus corpore & spiritu; concede obsecro ut solitudo mea consortio tuo dulcescat; da mihi ne videri ab hominibus, amarivelim, aut illorum consortia tadio victus requiram, sed ut oblectet me cum Annâ orationibus & obsecrationibus instare, familiam sanctè gubernare, in secreto cum Iudith tibi vivere, & te amare toto corde, ut non sit qui de me loquatur verbum malum. Semper igitur aliquid boni operis faciam, & providebo te in conspectu meo semper, ut totum occupes cor meum, aperiam manum meam inopi, & frangam esurienti panem meum, & cor meum fiduciam habebit in te: tibi enim derelictus est pauper, & orphano tu eris adiutor; & beatos pronuntiasti misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur. Ostende eam mihi, & exaudi orationem servi tui, qui non in justificationibus suis prosternit preces ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis; attende & fac non moreris propter temetipsum Deus meus, & unica fiducia mea Amen.

Praxis seu regula pro Viduo.

ID E liberatione præmissa, ac generali, si ita videtur, confessione statum, si Domino ita visum, hunc elige, & crebro finem cur ad viduitatis statum vocatus sis à Domino diligenter considera, nempe ut conjugis servitute liberatus, liber ei servias, & toto corde, & omnem sollicitudinem projicias in eum.

Delicia vitanda.

1. Tim. 5.

2 Penitentiam discretè ama, convivia & delicias quoad potes evita; cùm Apostolus dicat: nam quæ in deliciis vivit vidua, vivens mortua est.

3. Suad.

Tertia, Suadet Apostolus viduitatem, & beatiores dicit si sic permanferint. Vide igitur an non expediat tibi initio saltem ad tempus castitatem, v.g. vovere confessarii viri pii & prudentis consilio faciliùs concupiscentia refrænatur, quæ nullâ expectatione succenditur ut Augustinus ait.

Quarta, quotannis die aliquo solenni, aut in anniversario mortis conjugis tuæ, plurimo affectu, præmissa confessione, & communione atque elemosynis propositum viduitatis renova.

Quinta, Vide ante omnia ut diligenter tempus distribuas, *Otium viduandum.* semper aliquid boni operis facito, ut Hieron. loquitur, ut diabolus te inveniatur occupatam, & si dives sis, opere tuo pauperes subleva Sanctorum exemplo. Lectionem quotidie piam manè assume, & sine intermissione ora, atque ita opera tua devotione irriga, ut in domino possis delectari.

Sexta, Sæpè confitere, & communica, & in omnibus dubiis atque molestis ad V. Sacramentum accede, & a Domino consilium & auxilium expecta.

Septima, Esto erga pauperes liberalis, & si aliud non potes duo minuta cum viduâ Evangelicâ Domino tribue, & de modicâ farinâ & oleo, cum Sareptana vidua, primum fac Helix panem parvulum, & consequeris benedictionem à Domino, neque hydria farinæ deficiet, nec lecythus olei minuetur. Neminem si potes mæstum à te dimitte. *Lue. 21. 3. Reg. 17.*

Octava, Si liberos habeas, educa in timore Domini; & quotidie illi offer; atque Angelo tuo custodi, ut ipse eos dirigat, illis sese patrem exhibere dignetur. Tuum vero esse scias vigili oculo, peccati occasionem omnem avertere; potiusque cum Reginâ Blancâ B. Ludovici matre, opta eos omnes tibi morte eripi, quàm te genuisse, aut educare quibus Deus offendatur, & Christus Iesus rursus crucifigatur. Cave te contemni permittas, aut indulgentiâ liberos corrumpi: sed auctoritatem serva, & exemplo ac verbo ad virtutem adhortare.

J A C V L A T O R I Æ.

Sicut oculi ancille in manibus domina sua, ita oculi mei ad te Domine Deus noster. *Psal. 122.*

Tuus sum ego, salvum me fac, quoniam justificationes tuas exquisivi. *Psal. 118.*

Factus est Dominus refugium pauperi, adjutor in opportunitatibus, in tribulatione. *Psal. 9.*

CAPVT XXIII.

Meditatio de statu cœlibatus.

PRÆLVDIVM I. Contemplare, ô anima, in cœlo Virgines sequentes Agnum IESVM quocumque ierit.

PRÆLVDIVM II. Ora Deum ut te dignetur, si est pro eius majori gloriâ, ad hunc statum vocare, aut si in eo es, conservare.

*Quis status
& qua causa
eligendus.*

PVNCTVM I. Considera Primò omnem vitæ statum ordinari, atque eligi debere velut viam cuique commodiorem ad vitam æternam. Illum autem procul dubio talem esse, qui ad iumenta plura, pauciora habeat impedimenta. Secundò, quam commoditatem præbeat Deo serviendi status cœlibatus maximè Virginitatis, & reperies primò retribuere libertatem. Nam qui matrimonio juncti sunt, sui corporis potestatem non habent, sed alterius alter. Sunt enim ut Apostolus ait, colligati, ut habitatione, mensâ, toro; sic & mutuo mancipio & nexu, uti duo mancupia eidem catenæ alligata. neque enim ut Chrysostomus ait: ulla mancipia in cuiusquam dominatu sunt, ut vir & uxor. Cœlebs autem & virgo mente & corpore, liberi Deo servire arbitratu suo possunt.

*Servitus
matrimonij.*

*Cœlibatus
facit nos
aptos ad
orationem.*

Secundò. Tribuit facultatem sine impedimento orandi, & Deo placendi. Nam mulier innupta, & virgo cogitat solum ea quæ Domini sunt, ut sit sancta corpore & spiritu; quæ nupta cogitat quomodo placeat viro, & divisa est. Nam amor in maritos, vel uxores, & liberos, & voluptas etiam si licita, mentem nihilominus occupat, distrahit, deprimit, enervat, sicut omnis iracundia mentem seu iusta, sive iniusta excæcat.

*Tribulatio
carnis in
conjugio.*

Tertiò, Liberat à tribulatione carnis, quam conjugari habent juxta Apostolum; multis item curis, & malis quorum societatem in uterque conjux; uti sunt:

Pau-

Paupertas, sterilitas, zelotypia, dissensiones, liberorum educatio, eorum rebellio, mores improbi, mors sæpè infamis, discordiæ, quæ effugere cum toro, domo, mē-
sæ conjuncta sint, neutri licet. Accedit morbos animi,
& corporis communes ferè conjugibus esse, qui sæpè
alterum ab ipsis nuptiis invadant, & utrumque perpetuò
miserum faciant, neq; hoc tantum, sed quotannis
uxor & cum eâ ob amorem maritus, ferè mortis certu
periculum adire debet, si fructum matrimonii capere,
id est, prolem edere cupiat. *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Haccine*
firmâ fide, &c.

PUNCTVM II. Considera statum Virginitatis val- *Virginitatis*
dè sublimem, imò Angelicum à Christo Domino vo- *Status subli-*
cari. sic enim ait: qui non nubent, neque nubentur, e- *mis.*
runt sicut Angeli Dei, ideoque hos libenter cum vir-
ginibus versari, quemadmodum in fornace Babylo- *Angelus in*
nis tribus pueris se junxit Angelus: unde Ecclesiasti- *fornace ca-*
cus: Omnis ponderatio non est digna continentis ani- *stus adest.*
mæ. usque adeò, ut etiam in Ethnicis valdè fuerit vene-
rabilis, & in Vestalibus, & Sibyllis dono prophetiæ ad-
mirabilis. *Haccine vera*, &c. ut sup. pag. 7.

Considera secundò, per continentiam animam fieri
Deo castam sponsam. O quanta dignitas! despondi, ait
Apostolus, vos uni vito virginem exhibere Christo.
Tertiò, sequi in cælo Agnum quocumque ierit, adeò
ut nemo possit dicere Canticum nisi virgines electæ à
Domino. Quartò, per statum hunc hominem similem *Christus*
esse Christo Domino, qui illum cum esset æterna Sa- *hunc elegit*
pientia, tum sibi, tum B. Virgini matri, tum Apostolis, *sibi ex dile-*
tum omnibus specialiter dilectis, ut S. Joanni elegit ve- *ctis suis.*
lut nobilissimum, in quo semen gratiæ fructum cente-
simum proferret. Quintò, neque elegit solum, sed per
se consilium dedit, dicens: qui potest capere capiat, &
per Apostolum, De Virginibus præceptum Domini nõ
habeo: consilium autem do tanquam misericordiam
consecutus à Domino: Existimo autem hoc bonum

1 Cor. 7.
Cur sit Cō-
siliij.

esse: & rursus qui matrimonio jungit virginem suam benefacit; sed qui non jungit melius facit. Beatior autem erit si sic permanferit secundum meum consiliū. Puto autem quod & ego spiritum Dei habeam. Sed attende in Euangelio quinque Virgines fatuas, & quinque prudentes dici, & vide obsecro, ut inter has verā chatitate, & humilitate numereris.

Haccine vera, &c. ut sup. pag. 7. Confitebor, &c. ut infra pag. 108.

PUNCTVM III. Considera summam in hoc statu iucunditatem. Primò, quia promisit Dominus quod omnis qui reliquerit Patrem, aut matrem, aut uxorem, aut liberos, centuplum in hac vitā consequetur. Cre-dis hoc & speras? certè nullis ita ac virginibus se familiarem Dominus ostendit, ut patet in B. Ioanne Euangelista, B. Catharina Senensi, & mille alijs, ut meritò Sponsa dicat: Dilectus meus mihi, & ego illi, qui nascitur inter lilia, scilicet castitatis. Secundò, cum conjuges fiant inter se duo in carne unā; Virgines solas suas perferunt cruces: conjuges insuper mutuas, quæ ex morbis corporis, & animi, & infortunijs nascuntur. Vnde Sapiens aiebat amariorem morte mulierem scilicet viro, ita & crebro mulier talem invenit virum. è contrario castitas velut lilium inter spinas, spargit odorem suavissimum, Deumque & homines oblectat. Tertiò, Quia Virgini datur Manna absconditum, & nomen melius à filijs, & filiabus nomen sempiternum quod non pereat. & certè quis non videat ut Hieronymus: multò meliùs non uxoris servum esse, sed Christi, nec carni servire, sed spiritui.

Hieron.

Haccine vera, &c. ut sup. pag. 7.

Non quis
sed vocatus
hunc colere
debet.

PUNCTVM IV. Considera, Primò, neminem ad hunc statum posse ascendere, nisi à Domino vocatum. Vnusquisque enim donum suum habet ex Deo, neque omnes capiunt verbum hoc, sed qui-

quibus datum est: & divisiones, ait Apostolus, gratiarum sunt; unus autem spiritus dividens singulis pro ut vult.

Attende igitur quæ habueris vel habeas, quæ te ad hanc vitam invitent, vel impellant. maximè inspirationes, ut angelicè vivas. Cave obdurare cor, sed confide in Deo, & insta Orationi, ut per illam nervus femoris tui, seu concupiscentiæ, ut in Jacobo signatum, marcescat; Deinde humilitatem co-

Orationi instandum pro continentia.

le custodiâ castitatis, sciens quod nemo possit esse continens nisi Deus det. Nam per humilitatis custodiam servanda est munditia castitatis. Tertio, Obedientiam denique erga superiores tuos. Nam ut D. Augustinus de Adamo loquens: Inobientia carnis rebellis promulgat inobedientiam spiritus, & alibi: secretam superbiam castigat ejus manifesta luxuria: *Aspira, &c. & Credo tibi, &c.* ut suprâ pag. 7.

Humilitas custos castitatis.

PVNCTVM V. Considera Primò, quod quemadmodum Virginitas est status valdè sublimis, ita lapsus in eo fit fœdus admodum, & gravis. Nõne enim æquum sit sponsa Regis summi ei fidem frangat, & labatur in tepiditatem detestabilem, deseratur à Domino, & in turpissima scelera prolabatur, ut sit in exemplum: atque adeò sicut de Nabuchodonosore dicit Scriptura, quod cor feræ datum est ei: ita tales animæ præ superbia fiunt bestię in peccato obstinatè excoecatæ, quodque deplorandum, vix unquam seriò convertuntur: imò ab Angelico statu velut in dæmonum pertinaciam devolvuntur & impœnitentiam. Tales enim nullâ sui aut status, aut ordinis commiseratione tangunt: Imò potiùs quàm humiliter se aperiant Confessario, aut alteri, & periculo eripiantur, scandala contemnunt, & animarum plurimarum interitum, atque

Lapsus eorum fœdus.

& communionibus sacrilegis cumulatis semper angustiatæ, & afflictæ hic dirè torquentur, & thesaurizant sibi iram in die iræ. Quis non horrescet, quis non contremiscet? certissimum enim est, quòd omnis qui se exaltat, nolendo ei aperire peccatum suum qui periculum auertere potest, humiliabitur. Et ut Augustinus: *Secreta illa superbia manifestâ seriùs ocyùs luxuriâ castigabitur. Noli igitur altùm sapere, sed time, & summâ cautelâ custodi cor tuum. Attende quomodo Sanctæ Virgines potiùs vitam amittere maluerint, quàm castitatis pati detrimentum, aliæ informes ut fierent à Domino impetrârint (ut D. Brigitta) ne cui placerent. Vide ergo ut gemmam hanc, & margaritam diligentissimè custodias, & oculos tuos, per quos mors velut per fenestras intrare solet; & B.V. mores, habitum, incessum, &c. tibi finge & æmulare.*

Exercitium, pro eo qui cælibem vitam elegit.

Confiteor tibi Domine Rex, & collaudabo te Deum Salvatorem meum, confitebor nomini tuo magno dulcissime IESV, quia elegisti me verè indignum, ut essem sanctus corpore, & spiritu, ut ea tantùm cogitem, quæ tua sunt. Mulier ait Apostolus tuus: alligata est viro, & quæ nupta est cogitat quæ sunt mundi, quomodo placeat viro. Idemq; viro contingit, cum sint duo in carne unâ, Ego verò quomodo placeam uni tibi sollicitus sum, & ero æternùm per gratiam tuam. nulli placere cupio videri, nulli opere vel ornatu placere, nulli displicere timeo. nisi uni tibi Agne immaculate. Quòd mihi ab homine amari, & laudari? tuus sum ego & tibi desponsata est anima mea in sanguine tuo: sequar te quocumque ieris, & sicut oculi ancille in manibus domina sua, ita oculi mei erunt ad te die ac nocte, neque aspiciam unquam, aut inclinabo in creaturam ullam cor meum in æternum.

Tu, ô bone IESV, es uniculus amor meus, & desiderium cordis, & oculorum meorum! ô utinam iam cor meum, & caro exultent in te Deo vivo! utinam in silentio ac solitudine loquaris mihi

August.

Gratiarum
actio.

Contem-
ptus crea-
tura.

mibi ad cor, & convertas me ad te, Dulcia enim faucibus meis eloquia tua super mel & favum, ideoq; os meum, & labia mea dicant tibi; omnem ornatum & voluptatem faculi contempsi, Nam qua in deliciis, & conversatione multâ est, ut Apostolus ait, vivens mortua est tibi ô vita nostra. Dixisti aliquando magni consilij Angele de Angelico hoc statu. qui potest capere capiat, neque praeceptum dedisti, sed consilium. O quantas igitur tibi gratias ago, quod ad eum me vocare dignatus sis, ut caperem ego vilissimus, & indignissimus servus tuus, quod non capiant omnes, Quid illud? Consilium tuum, Angelicum statum, fugam periculorum, conviviorum fabulationes, qua non sunt ut lex tua, sed pro omnibus esses mihi tu spes mea, & gaudium meum, unus mihi omnia in omnibus.

Gratiarum
actio.

Conserva hoc Deus quod operatus es in me, ne umquam patiar cum fatuis virginibus extingui lampadem meam fiducia vanâ, aut periculosâ conversatione. Ecce enim venis sponse animae meae, & toties Deus cordis mei suscepi misericordiam tuam in medio templi tui cordis mei, tenuisti manum dexteram meam, propinasti mihi vinum, ut fugiam omne quod inebriat, vinum germinans Virgines, quod cum bibero non mordebit in sine ut coluber, neque etiam sicut Regulus venena diffundet, vel novissima illius erunt amara quasi absynthium. Vnde hoc mihi, ut horream ad quod trahit concupiscentia mea, nisi à te seminator casti consilij? Tu igitur suscipe me, qui infinitâ dignatione vocasti me, ut tuus totus essem. Tibi uni placere & adherere volo, ne deseras nec projicias me. Te unum videre cupio & amare, fac de me quod placeat tibi; respice quaeso in me, & sequar magister dulcissime, sonet vox tua in auribus meis, & sileat universa creatura coram te. O spes mea, amor meus, vita mea, Christe IESU, pone te ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum. tu scis enim uti spero, quia diligo te toto corde, totâ animâ, tota mente, & totis viribus meis, & nihil extra te: si transfero per aquas, sis tu mecum, ne flumina operiant me: si ambulavero per ignem, esto mihi refrigerium, ut sim velut rubus incombustus, denique unus sis mihi omnia, Deus cordis mei & omnia.

Applicatio.

Praxis.

Primò. Sit tibi velut in exemplum propofita vita Mariæ, cuius unius vita omnium est difciplina. Corde erat humilis, verbis gravis, animo prudens, loquendi parcior, legendi ftudiofior, intenta operi, verecunda fermone.

Secundò, Prævide manè quæ agenda, & patienda Deoque offer: tempusque tuum ac occupationes ita diftribue, ut ordinata omnia fint, ftabilemque vitam ducas, ac quietam, fitque modus functionum tuarum facilis, & pius, nihil magis ad pacem, & quietem expedit.

Tertiò, Fuge quantum potes alterius fexus converfatione.

Quartò, Antè omnia humilitatem cuftodi.

J A C V L A T O R I Æ.

Pfal. 17. **D**ominus Adjutor & Protector meus, in ipfo fperavit cor meum, & adjutus fum.

Pfal. 17. Deus meus Adjutor meus, & fperabo in eum, Protector meus, & cornu falutis mea, & Susceptor meus.

Pfal. 29. Exaltabo te Domine, quoniam fufcepifti me, nec delectafti inimicos meos fuper me.

C A P V T XXIV.

Meditatio de ftatu Religiofi.

PRÆLVDIVM I. Conftitue te coram Deo & curiâ ejus, & audi invitantem ad bravium.

II. Ora ut gratiam largiatur.

PVNCTVM I. Confidera finem vitæ effe hîc cordis munditiem, & perfectionem charitatis, & in altera æternam vitam Dei que vifionem, & ad hanc perfectionem omnino oportere te contendere, nōne enim ad hoc venifti? & nomen inter currentes, ad bravium profeffus es? Secundo, neque tamen id gravatè te facere oportet: hilarem enim datorem diligit Deus, vide ut magnas opes & honores, hujus sæculi filius lætus fufcipiat, & hoc tu tantum age ut bravium, id eft, perfectionem confequaris, & methodum ad eam hoc credis, & unum quæris. Tertiò, Confidera verò donum Religiofæ vocationis fanctorum judicio præftantiffimæ, & que

*Finis nofter
quis fit.*

*Cum gaudio
Deo fer
viendum.*

quæ in eâ ad perfectionem habeas auxilia. Bernardus *Bernardus.*
 ea enumerat dicens: Religio est in quâ homo vivit pu-
 riùs, cadit rariùs, surgit velociùs, incedit cautiùs, irrorat-
 tur frequentiùs, quiescit securiùs, moritur confiden-
 tiùs, purgatur citiùs, remuneratur copiosiùs: hæc præ-
 stat mihi & tibi Religio. Videamus obsecro, mi frater,
 ut grati Deo simus. Considera contraria his singulis
 esse in mundo, & tamen dictum omnibus: Estote per-
 fekti, sicut & pater vester cælestis perfectus est. Et illud:
 Ambula coram me, & esto perfectus. Et appende quâ
 beatus sis qui ad perfectionem tot habes auxilia, quot *Tot habetur
 in Religione
 auxilia quot
 in seculo
 impedimēta.*
 alij ad eandem tamen obstricti habent impedimenta?
 maxima autem ea sunt voluntas propria, voluptas, &
 opes: de quibus triumphare tribus votis tibi Religioso
 licet. Omitto sæculi occupationes, quibus cum careas,
 vide an non plusquam seculares proficere debeas in
 vera resignatione, devotione, & amore. *Aspira, ut s. p. 8.*
Hæcine firmâ fide, &c.

PUNCTVM II. Considera, quid pro gratitudine re-
 quirat à te Dominus. Primò, ne cum uxore Loth respi-
 cias retro (tantum abest ut revertaris) atq; ineptus fias
 regno Dei, tristisq; casus apostatarum revolve quos
 nosti, & te faciam cautiorem. Cecidisse illos te teneat
 ut tu stes: ædificare cepisse, & non consummasse, ut tu
 erudiaris. Quid verò tu? ideam inspicere & scopum quem *Casus mil-
 torum.*
 seculo renunciatis tibi proposuisti: O quanto illis me-
 lius erat viam perfectionis non agnovisse & debiles,
 vel claudos intrasse in regnum cælorum (si statum spe-
 ctes) quàm duas manus vel duos pedes habentes præ-
 tepore descendisse in gehennam. Secundò, quâto fer-
 vore progredi debeas ob tot beneficia in religione ac-
 cepta. Primò, siquidem non quid remissio omnium
 peccatorum, & quasi alterum baptisma tibi con-
 cessum Sanctorum iudicia. Deinde enumera si *Beneficia
 Religionis.*
 potes auxilia gratiæ plurima, ubi enim tot sunt
 congregati in nomine JESU, ibi ipse est fons

gratiarum in medio eorum. Quid ultra optare in hâ vitâ potes? Mortem deindè attende tranquillam & prædestinationis te habere certissimum argumentum. O quantum solatium, quantum salutis pignus! *Haccin vera, &c.* ut suprâ pag. 7.

*Greg. 1. regis.
felicitas
Religios.*

PVNCTVM III. Considera vitæ spiritualis & religiosæ dignitatem, & animo tranquillo leva te supra te & vide, quàm pulcrum extolli super altitudinē terra nihil appetere aut timere in eâ, & in quodam rerum vertice stare, & sic imitare Deum, apud quem non est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio, nihil habere & omnia possidere, tuumque esse regnum cælorum, cùm scriptum sit: Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum.

*Paupertatis
exercitium.*

Attende tamen an verè dicere queas, Ecce nos reliquimus omnia & secuti sumus te, an verò te teneat vis rei affectus, codexque aut quid tale tibi sit laqueus & opprobrium, hoc sane nonne dignus tibi videtur qui reculis talibus retinetur postquam omnia reliquit. Cave etiam propriæ volûtatis esse servus, nonne tuam ultrò Deo in holocaustum obtulisti, & tu rapinam in re tali. Ne etiam parvâ de eo non vereris? Considera secundò, Religiosorum vitam, Apostolicorum virorum esse imitationem, & vide obsecro quis tu sis ad hoc munus vocatus. Imò status hic Christi est imitatio, amantissimè sic invitantis: Si vis perfectus esse, vade & vende omnia quæ habes, & veni & sequere me. Et quis abnuere potest bone JESV? ut autem scias quomodo sequaris, expende hæc verba, nisi quis renuntiaverit omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus. Et iterum, qui non odit patrem & matrem, insuper & animam suam, non potest meus esse discipulus. Considera Tertiò, patres communiter religiosos inter martyres reputare, & templum Dei ac perpetuum sacrificium nuncupare, quid potest esse præstantius? *Magna est super nos, ut inf. p. 1085.*

*Obedientia
praxis.*

Luca 18.

Luca 14.

PVNCTVM IV. Considera hæc verba: Vos qui reli-
 uistis omnia, & secuti estis me, &c. quid ultrâ ô anima *Matth. 19.*
 erare potest, quàm ibi, quando pavebit totus orbis
 terrarum, secura sedere & judicare Angelos & Princi-
 pes? Considera secundò, quantum fructum vivis ali-
 is religiosus studiosus perfectionis facere posset, ut
 atet in S. Vincentio & Xauerio. Et tu domi foris que
 gere quid posses: Et sic ratiocinare, Dei agricultura
 im tot gratijs irrigor, & centuplum referre fructum
 ossum, & cur obsecro exiguum reddam Domino
 meo? *Hæcine vera, &c. ut sup. p. 7.*

PVNCTVM V. Considera solam animi delectatio- *Vera dele-*
 em veram esse, & ut ait Bernardus, hoc solum esse ve- *ctatio in*
 rum gaudium quod non de creatura, sed de creatore *Deo solo.*
 excipitur; & quantam materiam tu gaudii habeas ex
 otis & statu tuo appende. Obedientiâ siquidem na-
 tus es ut securus vivas alio pro te rationem reddente,
 & ut Climachus, vitâ sine sollicitudine ducas, & quasi
 dormiendo iter facias. Paupertate verò quid ditius ut
 nihil habeas, & omnia possideas, omniaque etiam in-
 centuplum adjiciantur tibi? Ex Castitate verò quàm
 incera voluptas promanet, si ignores, miser es: vel eth-
 nicorum potes id discere judicio, qui hominum vitam
 similem deorum futuram dicebant, si per illam delicias
 obnegassent. Secundò, Considera quanta imprimis
 ex pace animi & mortificatione passionum pax nascatur.
 quanta ex oratione liquida consolatio à Sanctis sit
 percepta, & à te percipi possit. Vt ob hæc paradiso si-
 milem religionem sancti Patres asserant. Quid ergo re-
 tribuemus Domino pro omnibus quæ retribuit nobis.

Exercitium.

Magna est super nos, magna valdè misericordia tua Deus *Bern. serm.*
 noster, quos tam ineffabili spiritus tui virtute tam in- *de ingratit.*
 estimabili dono gratiæ eripuisti à vanâ conversatione seculi
 hujus, in quo eramus sicut oves, errantes, & unde hoc mihi, ut

Bern. hom.
Simile est
regnum
cælorum.
Matth. 19.

Bern. ep.
143.
Isaïæ 40.

ego præ aliis exaudiam vocem tuam dicentis. Si vis perfectus vade & vende omnia quæ habes, & veni & sequere me: unde tibi mihi ut invenerim preciosam margaritam & thesaurum absconditum, & vendere potuerim agrum ut emerem illum, & tot naufragis iuberet me ambulare super aquis, & in monte Thabor ostenderes mihi gloriam tuam. Unde hoc mihi ut me præ aliis de mundo vocares, de Aegypto in terram sanctam, de Sodoma in montem Segor, de mari naufrago in portum. Benedic anima mea domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus, sed redde altissimo votâ tuâ. Et verò cum tibi donavero quidquid sum, Deus meus, quidquid possum, nonne illud sicut stella ad firmamentum, gutta ad fluvium, lapis ad montem, granum ad accervum, quid dico? omnia sunt tanquam nihilum antè te, & velut momentum statera mundus universus, quid ergo retribuam tibi cui debeo plusquam me?

Absit igitur ut de eo quod obtuli tibi holocausto quid detrahâ & affigam crepundiis N. de ullius rei defectu querar, aut perditione doleam, & arenâ obruar, qui vitavi grandia: tu enim cum dives esses, propter me egenus factus es. Et ego pauper delicias queram sub spinoso capite? vel hic carni blandiar ut spinis terrorem? præcipitium enim ejus & periculum sit amavero, si peribo in eo; si odero, parata est mihi certò multitudo dulcedinum tua, absit ut de ullâ re hodie aut unquam querar, de humilitatione aut novissimo loco: tu enim venisti ministrare, & non ministrari, & ego vilissimus vermis ad hoc veni, ut tecum Rex regum recumbam in novissimo, & audiam in æternum. Ascende superius. Fac igitur de me secundum beneplacitum tuum, in tempore & in æternitate, & ut faciam tuâ gratiâ omnes voluntates tuas, tuus enim sum ego, & omnia tua sunt; te toto corde amo & totâ animâ meâ.

Nunquid ergo carni & sensui ultrâ serviam, aut amore meo & per inobediantiam insipienter tibi repugnabo, & tuæ providentiæ; meamquæ stulticiam tuæ sapientiæ præferam, Non in Rex meus, Deus meus, Ecce ego lutum in manu figuli, cadaver & baculus sequar te quocumquæ ieris gratiâ tuâ. ne redeam miser & mortu ad naufragium, unde vix nudus evaseram; rursus ignem

nde vix semiustus exieram, ex loco deliciarum, & atrijs domus
 re descendam in Aegyptum, & locum teterrima servitutis, &
 si nutriebar in croceis amplexer stercora, & cum Esau vendam Thren. 4.
 imogenita scutella lentis, & perdam te omne & unicum bo-
 um meum. Obsecro te reminiscere miserationis tuae, quâ me
 nisti sanguine tuo, & pascis corpore tuo. Et de Vr Chaldaeorum
 im Abrahamo me vocasti in manu validâ, accède in me ignem
 vem venisti mittere in terram, ignem amoris tui quem merito
 oluisti in me misero vehementer accendi. Amen.

CAPVT XXV.

*Meditatio de perseverantia, in propria
 vocatione.*

COMPOSITIO LOCI. Intuere mundi machinam,
 & varias in cælo mansiones.

ORATIO. Pete à Deo perseverantiam in vocatione,
 quam vocatus es.

PUNCTVM I. Considera Primò, universum & crea-
 rarum varietatem, & quantum differant inter se,
 quantum stella à stellâ in claritate, & sic ratiocinare, o-
 mino in corpore mystico similem esse divinam ordi-
 nationem. Considera Secundò, quanta perturbatio
 asceretur, si quæ Deus æternâ sapientiâ subordinavit
 turbato ordine imâ summis imponerentur, idem
 rocul dubio futurum, si quisque statum suum exosum
 habeat, alium verò æmuletur. Quid enim futurum, si in
 Repub. si in aulâ Regis omnes primi esse velint? si in
 navi Ecclesiæ omnes ad clavum sedere, si cælestis Ieru-
 salem lapides omnes eodem loco collocari: quod in
 omnibus vides, hoc omnino in singulis vitiosum est.

PUNCTVM II. Considera Primo, Parabolam
 Matth. 25. ubi Dominus diversis servis suis diversa lar-
 gitur, alij quinque, alij duo talenta, alij unum, unicuiq;
 secundùm propriam virtutem. Vive igitur contentus
 tuâ

tuâ forte, & melius esse scias fatigare per bona ope
 certam facere vocationem, quàm aliam, atque aliam:
 2. *Ps. 1.* mulari. Considera Secundò, viatores omnes esse nos
 & melius esse viam cœptam, Deo duce præeunte pro
 sequi, quam breviorē sine duce, & incertam viâ qua
 rere. Considera Tertiò, mundum hunc, velut theatrum
 esse, neque quærendum quam egeris personam, se
 quàm bene tuam egeris; quis nescit eum qui servit
 agit, si melius agat rege insulso & imperito primam pa
 mam referre? atque ita se habet res hæc, neque qui
 egerit quis, sed quanta ex charitate, appendet Deus.
 Considera quartò, Nos in stadio currere, quis verò ist
 hic bravium rapit? certè non Rex aut Princeps, se
 qui velocius curret.

PUNCTVM III. Considera, illa verba Apostoli 1. a
 Corinth. 12. Divisiones gratiarum sunt, idem autem spir
 ritus, & divisiones ministracionum sunt, idem autem
 Dominus, & divisiones operationum sunt, idem autem
 Deus, qui operatur omnia in omnibus. vides frustra
 conniti aliam facere divisionem, aliudque à Dei vo
 luntate operari? Considera II. ea quæ sequuntur, un
 cuique ait, datur manifestatio spiritus ad utilitatem, &
 scito te nullam consequuturum, nisi juxta gratiam vo
 cationis tuæ, non alienæ, vivas, neque est quòd mu
 mures, hæc enim ait omnia operatur unus atque idem
 1. *Cor. 7.* spiritus dividens singulis prout vult: & alibi, unusquis
 que proprium donum habet ex Deo, alius quidem sic
 alius verò sic. Considera Tertiò, Illa Apostoli verba: si
 cut enim corpus unum est, & membra habet multa, si
 se habet Ecclesia, & corpus ait, non est unū membrum
 sed multa, si dixerit pes quoniam non sum manus, &
 1. *Cor. 12.* auris, quoniam non sum oculus, non sum de corpore
 num ideò non est de corpore? non potest autem oculus
 dicere manui, operâ tuâ non indigeo, aut iterum ca
 put pedibus, non estis mihi necessarij: sed multo magis
 quæ videntur membra corporis infirmiora esse neces
 sari

ariora sunt, & quæ putamus ignobiliora membra cor-
 poris esse, his honorem abundantiorum circundamus.
 Ex his collige perseverantiam in vocatione primâ, et si
 humilior esset, quandoquidem à sapientiâ æternâ in-
 spirata. Ideò Apostolus renuit baptizare, quia missus 1. Cor. 4.
 erat euangelizare. Considera quartò, etiam illa verba
 Apostoli, unusquisque in quâ vocatione vocatus est, in
 illâ permaneat: nam ut Ephes. 4. 1. Cor. 7.
 Unicuique nostrum
 lata est gratia, secundùm mensuram donationis Chri-
 sti, si ergo virtutem, & vires majores non habes, quàm
 ut decem tollas, cur viginti vis tollere & dirumpi? cur
 qui virtute, & animi staturâ pusillus es, vestes (ut sic lo-
 quar) id est; munus & statum majora & altiora te quæ- Luc. 9.
 ris? Considera quintò, illud Luc. 9. nemo mittens ma-
 num suam ad aratrum, & respiciens retro aptus est re-
 gno Dei, &c. Ex quo disce eum qui vocationem de-
 derit, sæpè ineptum fieri regno Dei, id est sæpè excludi
 ab illo: & sanè melius est juxta consilium Domini Matth. 18.
 laudum ac debilem ad vitam ingredi, quam duas ma-
 nus, aut duos pedes habentem, id est, in perfectiori sta-
 tu constitutum propter sua peccata in quibus perseve-
 rat, mitti in gehennam. Considera sextò, Ideò multos
 in vocatione nutare, quòd bona sua ignorent, aut non
 attendant, aliena verò præteritis multis malis & peri-
 culis intueantur: certum enim est cuilibet statui com-
 moda & incommoda esse annexa; quemadmodum
 autem ineptè strutionis pennas sibi passer optaret, ei-
 que invideret earum magnitudinem non consideratâ
 mole corporis, sic faceret qui majora, & altiora se
 quæreret.

O R A T I O.

O Sapiencia æterna Deus meus, quàm incerta providentia
 nostræ: nescimus quo miseri cursum tendere, quam viam
 ingredi nos oporteat. Tu solus nosti & vides quâ viâ inter in-
 numeram avia ad te perventire queam, tu attingis à fine ad finem
fortiter

fortiter; dispone obsecro te, suaviter per viscera infinita misericordie tue, ut perseveranter ambulem viam quam ostendisti mihi; & perveniam ad te, ad quem desiderat anima mea, sicut cervus ad fontes aquarum; ne sit mihi cura quâ ducas, neque enim viam quero, sed te ducem meum, finem meum: video hunc illumve sublimi incedere tramite, sed conspicio eum velut hominimori, & sicut unum de principibus cadere, video alium in infimâ consistere, & cum frustra iaciatur rete ante oculos pennatorum, eheu miser! per terram ambulans etsi non cadat preceps, induitur laqueis venatorum. Alius medium tenet, neque rectam tamen viam, quia corpus eius aggravat animam, & deprimit sensum multa cogitantem. Sed video alios felici tramite te ducem sequi, super custodiam suam stare, & figere gradum super munitionem suam in ordine suo, currere in stadio & pravertere multos, & rapere bravium, quod non est aliud nisi tu Deus meus. Quid enim mihi est in cælo; & à te quid velim super terram, nisi te Dominum ad quem fessus de viâ anhelo, & amore æstuans suspiro ad fontem aquæ vivæ, ad quem fuit die ac nocte anima mea, sed fiat sanctissima voluntas tua, ob quam in statu meo conquiesco, & gratia ago, quia ostendisti mihi viam in quâ ambulem, & semitam mandatorum tuorum: Dirige queso gressus meos, ut non moveantur vestigia mea in æternum. Amen.

Sap. 9.

Habac. 2.

Praxis.

PRIMA, Sit hæc crebro gratias agere pro vocatione, & illius signa etiam scripta habere in promptu; certum enim est ut S. P. N. Ignatius, hominem oportere maturâ deliberatione præmissa in statu cœpto perseverare, idè merito varii ordine atque inter illos Societas, eum non admittit, qui alium ordinem ingressus fuerit.

SECUNDA. Certò esse scias in omni statu, commoda & incommoda, eaque sæpè expende, & è sublimiori graviores esse lapsus, fatetur enim Augustinus, se meliores non invenisse, quam qui in monasteriis profecerunt; sed nec pejores quam qui defecerunt. Ideoq; in humili constitutus à Deo humiliter & perfectè illi servias, & poteris paupercola anus, ob charitatem excellentem inter Apostolos in cælo cenferi, & innumeris reliquis anteponi. Commoda & incommoda singulorum statu

tuum libro prosequutus est D. Rodericus Episcopus Zamoren-
 rensis in speculo humanæ vitæ.

Tertîa, Conare diligentissimè perfectionem in tuo statu
 consequi, quæ est in perfectâ charitate, neque æmulaberis fa-
 cilè alienum institutum.

Quarta, Propone tibi exemplar præcipui alicujus, ac sancti
 viri, qui in statu tuo viam ad æternitatem decurrerit, & cum
 imitare, omnesque similes in patronos adscisce, Angelumque
 custodem imprimis cole ducem viæ ac vitæ tuæ.

J A C V L A T O R I Æ.

Præparatum cor meum Deus, præparatum cor meum, cantabo & psallam Psalm. 107.
tibi gloria mea.

Ut jumentum factus sum apud te, & ego semper tecum. Psalm. 72.

Tuus sum ego, salvum me fac, quoniam justificationes tuas exquisi- Psalm. 118.
sivi.

C A P V T XXVI.

Meditatio de præparatione ad mortem.

Considera, quòd hujus scientiæ & vitæ nostræ ultimus actus
 sit mors. Itaque ut felix & ordinata tibi sit, vide quòmodo
 hætenus ad eam omnia direxeris, & diriges posthac cogitatio-
 nes omnes atque actiones, diesque illius. Non potest enim ma-
 lè mori, qui benè vixerit: bene autem & feliciter vivet, qui-
 cunquè bene mori didicerit: bene autem mori nouerit, qui in
 omni vitâ mortis memor fuerit, & ad eam se comparaverit.
 Cùm igitur omnis scientia atque doctrina, omnis exercitatio,
 & dies, & horæ omnes eò referantur, ut novissima beata sit; de
 illa etiam tanquam triumphali, tanquam æternâ, tanquam co-
 lumine, & termino peregrinationis nostræ, à quâ felicitas re-
 rum omnium & æternitatis pendeat, differendum est. Vide, o
 mi frater, quanta cura hujus tibi esse debeat.

Considera Secundò, quoties te ejus meminisse oporteat, &
 attende ut Ecclesia initio quadragesimæ moneat. Deinde quo-
 modo omnis ortus Solis, & occasus id præsentent; & rerum hu-
 manarum, herbarum, fruticum, &c. Tertò, quomodo Sancti
 hujus rei magnam curam habuerint, adeò ut D. Damascenus
 dicat eà de causâ (non solùm ob cultum religiosum) ossa San-
 ctorum solita circumferri. Tu itaque imitare, domi signum
 antè te statue, vel etiâ tibi vivo, ut S. Ioannes Eleëmofynarius,

vt viri principes, in templo sepulcrum erige, illudque crebre
adi, & considera; aut denique in cœmiterio, aut templo qua
designa in omni loco, in quo te habitare contingat. Etenim
hæc habitatio & domus erit usque ad iudicii diem. Novi virum
militarem, qui famulum ad hoc habet cōductum, ut quotidi
mortis se memorem reddat. Tu etiam aliquod habeas memō
riale in oratorio catalogum demortuorum amicorum. Item
annorum & mensium vitæ tuæ tabulam, quoties mensis tran
sierit, seu notam figuræ mortis transferendo: omni enim die &
hora tibi impendet & insidiatur. In Claravalle esse fertur sem
per sepulcrum apertū primo morituro, quod memoriæ morti
causâ quotidie visitant Religiosi. In alio Ordine singuli habent
in cubiculo sarcophagū. In alio salutare se invicem soliti erant
hoc pacto: *Frater debemus mori*; respondēbat alter, *nescimus quā
do*. Vides quā fuerit cordi viris sanctis mortis perpetuæ recor
datio, & quā tibi esse debeat. *Aspira*, ut sup. 8. *Hecine firmā*, &c.

Considera rationem tibi reddendam post mortem & ancip
tem aleam, ideoque quotidie aliquam ex notis prædeterminationis
acq uirere stude, maximè illā misericordiæ erga proximi
quia quā mensurā mensi fuerimus, eādem remetietur nobis:
beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam cōsequentur.
De ea, prima quæstio in iudicio instituetur. *O Pater misero
dissime*, ut infr. Meditari autem de singulis potes hoc pacto
Primò considera, an habeas eam, & quid impediatur; Secundò
qualiter beatus aliquis se per eam, securum reddiderit; Tertio,
quo pacto ad eam deinceps incumbes.

Praxis.

Luca 12.

*Eleemosyna
commendata & dili
gentia.*

Primò; Cū peregrinus sis super terram, transmittas op
hic perituras in patriam. sit tibi thesaurus tuus, ubi fur nō a
propiat, neque tinea corrumpit. immodò habe arculam in qua
conicias eleemosynas dierum: ut nulla dies abeat quin lir
ducta superfit, quin tuum in cælis thesaurum virtutibus ada
geas: has autem potissimum exerce, quæ in morte sunt nec
sariæ; Primò, fidei; Secundò spei, Tertio charitatis; Quart
contritionis, patientiæ & mortificationis actus: quia impatie
tiâ infirmi plurimi tentantur. quæso autem te, ut habitus prav
bonis evincas, discas tentationibus resistere, ne, cū defecer
vires, superent te, & in portu facias naufragium. Sic nō ita p
dem, quidā ritè confessus, supremā nocte, respirare à mor
cœpit, & suspirare cōsuetudine pravâ retractus, velut servus
fuga, ad præterita flagitia. mox oppressus fuit: postridie, c
confessionem exceperat, mortuum audiens, ad sacrificium p
eo offerendum consurgit; sed ad pedem altaris adstitit umb
& vetuit, damnationem suam, & causam illius, inveterata
peccandi consuetudinem denuntiavit.

*Exemplum
terribile.*

*Consuetudo
prava.*

Qu-

Quartò, negotia ita suscipe, ut brevi moriturus. Itaq; ea gere; Epictetus ait, quemadmodù in navigatione, subducto navigio, si aquarum exieris, obiter fortassis etiam cochleolam colliges; aut bulbum: animo autem in navigium intento esse oportet, ac continenter sollicito ne gubernator vocet: ac tum illa omnia relinquere, ut ne vincetus, tanquam oves, in navim conjiciaris. ita in vita, si tibi vice cochleæ, aut bulbi, detur uxorcula & puer: nihil impediet; at si gubernatori vocarit, cures ad navem, relictis illis omnibus, neq; respicies. Quòd si senex es, cave unquam à nave recedas longius, ne, quando vocatus, deficias.

Quintò, quotidie cubitum iturus, quasi ad mortem te para; & cogita, an verè ad eam sis paratus, qualiter te in ea vixisse oportebis. Quis enim scit, non solù quid ventura dies, sed nox pariat? O quàm horrèdum est cogitare, subitò dormientem oppressum catharrò, incidere in manus Dei viventis, à somno ad judiciũ, ad supplicium, ad mortem trahi sempiternam! O quomodo fieri potest, bone Iesv, ut quis credat mille pericula sibi & suis ab hoste, qui in portis sit, imminere famæ, vitæ, bonorum omnium & ne semel de eo libeat cogitare! Quotidie manè:

Omnem trede diem tibi diluxisse supremum.

Quotidie lege preces aliquas, Litanias v. g. B. Virginis, pro felici morte, & sanctos Patronos cole.

Sextò, observa diligenter, ut affuefcas ad omnia subita, cespitationes, lapsus, fragores, excitare actus cõtritionis, fidei, spei, charitatis, verbo uno, v. g. *dole; credo; spero; diligo &c.* sic enim tales affectus quos ex cõsuetudine piã didicisti, dilatare poteris, & quasi in ictu oculi eosdem repræsentare. Sic novi Religiosũ, qui dicebat se, nominando *Iesus*, vel *Maria*; ad singulas litteras, actus nobilissimos virtutum exercere solitum. Vtinam hoc pacto milites instructi forent, & in omnibus periculis, timoris Domini clypeo essent tecti! anè sic instrui omnino eos oporteret, & quidem diligentissimè, ut crebrò contritionem & intentionem rectam, adversus subitos mortis casus innovarent.

Septimò, singulis saltè annis bis ita te dispone, quasi moriendum tibi foret, ad honorem mortis Christi Iesv, & ut à subitanea morte libereris. Suadet quidem Thomas à Kempis, ut ad singula solènia festa id fiat: & sanè utiliter. Imò, & singulis saltem mensibus id cõduceret, atque ita animum colligere & renovare, rationes secũ subducere: sed solemniùs bis per annum, id fieri expediet, quasi dictum tibi à Propheta esset. *Dispone domui tuæ, quia morietis, & non viives* Ad hoc videtur accõmodus dies Veneris sanctus, ut cum Christo moriamur: dies item omnium Sanctorum & animarum, ob ritus Ecclesiæ tum usurpati

solitos, atque his ita dispones, ut si verè moriturus esses, & confessionem etiam generalem, si videtur, à posteriore facies; eaquè diligentia & cura, ac si postrema futura esset. Atque ita etiam die Iovis sancto, & die omnium Sanctorum SS. Eucharistià reficies, die autem Iovis sancto ac Veneris ad sepulcrum Domini, vel ad sepulcra majorum, in die animarum, si sint eo loco, si non, ad aliorum, repræsentata tibi mortem tuam, angustias & exequias. Eleëmofynas pro statu largire; & quæcunque alteri debes, restitue: aut si res non ferat, jam saltem scripto annota. Denique, tamquam si valedicendum omnibus creaturis foret, talem animum indue, & nova desideria divinæ bonitati serviendi. Neque hoc tantum, sed quoad potes, habe omnia disposita, testamentum, &c. O quàm salutare, cùm mors incerta sit, & omni loco nos expectet, velut certâ die venturam opperiri, & omnibus locis & horis eandem expectare! Cùm autem dies Veneris sanctus, devotioni maximè sit accommodatus; tum majori cum affectu, tempore longiore, impende te pietatis studio, & accende te ad amorem Domini; & scripta recens proposita, aut recognita, iterum die Paschæ relege. Si die uno atque altero posses in secessu, aut domi tibi vacare, aut in domo aliquâ Religiosâ; utiliùs longè foret, ut sic cum Christo moreris ac resurgeres. si enim complantati facti simus similitudini mortis ejus, participes erimus resurrectionis illius.

*Debita solvenda, dan-
da eleemo-
sina.*

Nota.

Rom. 6.

*Crebro de
die & actu
mortis deli-
berandum.*

Nota.

Octavò. cogita sæpè, saltem quot hebdomadis semel, quomodo diem mortis & agoniam illam peragere velis. Si enim ad nuptiarum diem, aut triumphalem te comparares, adverte, iudicii subeundi hunc esse, illumque, qui aut te in æternum beatum, aut infelicem faciet; quo ad nuptias Agni, aut ad carcerem inferni perpetuum, eundem; quo in triumphum, aut ad supplicium, ducendus sis: denique diem, qui de omnibus iudicat, propter quem sunt omnes dies, anni, lustra, & universa vita & actiones nostræ. Idcirco, de præparatione proxima ad eam pauca habe.

*Quid in
subita morte
facto opus.*

Cùm subito aliqui moriuntur, suadeo vehementer, ut statim actum cõtritionis, fidei, spei & amoris excitent; & si ex vulnere, condonent adversario. Vocent statim confessarium, dicendo, se vehementer dolere, & petere confessionem, ut sic absolvi possint, etiam si postea loqui nequeant: sicut etiam cùm cœperunt graviora scilicet confiteri, & periculum esse apparet, statim absolutio danda est, ne præoccupet mors; si spatium detur, perficienda erit confessio. In communi periculo belli, naufragii, ruinæ, simul confiteri clarè aliquod peccatum, v.g. mendacii possunt, & simul absolvi.

Propin.

Propinqua præparatio ista esse poterit.

Cùm primùm in morbum incideris, recordare eum accipere e manu Domini, & gratias age; immò offer te ad majora, & manus ejus te projice. Neque fiduciam in medico colloca, sed in Deo: vocari tamen is debet; sed primo animi, idest, confessarius. si quod periculum saltem simul vocentur; & medicum oga, ut liberrimè periculum indicet liberè te curet: nam Deo rata ista resignatio. Utinam medici se discipulos Christi ostēderent, & eundem finem se cum illo habere, qui solet per corporis morbos animam persanare! utinam tempestivè semper tui periculum nullum sit, monerent de anima curanda! tunc nim ex consuetudine pia non terrent unquam infirmos. stupenda verò res; agitur de æternâ vitâ, & momentaneâ; pro, iac omnia, & ardentem; pro illâ sapè vix al. quid, & cum morâ, ibet adhibere. Neque refert, an periculum sit: cū enim incerta sint omnia, non deest unquam. Saltem placandus Deus, qui sapè iratus morbos infligit, nec saniat nisi animâ persanatâ. Præterea curandum est ut simus in statu gratiæ, ut mereri per ea, quæ patimur, possimus.

Morbum de manu Dei accipis.

Medicorum munus.

Nota, medice.

Reconcilia te Deo ut mereri possis.

Oratiuncula brevis.

In manibus tuis sortes meæ: siue vivimus siue morimur, tui, bonè Pfalm. 20.
IESV, sumus Fiat voluntas tua Sana me, Domine, & sanabor; sal. ũ Rom. 14.
me fac & salvus ero. Tu enim mortificas & vivificas, non medico. Matth. 6.
rum opera; tu deducis ad inferos, & reducis. Jerem. 17.

Œ Pater æternæ, tuum hoc est donum, & tua voluntas sancta, beneplacens, & perfecta. Benedico te, & me resigno ad omnia quæ tibi, ô Sapiencia æterna, placuerint in tempore, & in æternitate, Vel dic cum sancto Andrea: 1. Reg. 2.

Œ bona crux, qua decorem ex membris Domini suscepisti, diu desiderata sollicitè amata, sine intermissione quaesita, & aliquando cupienti animo preparata, accipe me ab hominibus, & redde me magistro meo: ut per te me recipiat, qui per te me redemit Vel:

*Paratum cor meum Deus, paratum cor meum ego servus tuus, & Pfalm. 56.
 filius ancilla tue: ego lutum, tu figulus; fac de me vas in honorem, ad Pfalm. 115.
 gloriam nominis tui; ure seca, sed parcas in æternum*

Œ Pater, ô medice anima mea, tu nosli quid expediat omnia in vero iudicio fecisti, ex amore summo, & sapientiâ æterna; tu, quæso mecum sis in tribulatione ut in patientia possideam animam meam: si de manu tua bona suscepimus mala quare non sustineamus momento uno pro gloria æterna? Si oportuit te pati, & ita intrare in gloriam tuam, nonne & me sine murmure & querelâ oportet? cùm tot peccatis

*ALIA.
 Iob. 2.*

is meis infernum promeritus sum, cum tanta mihi paraveris; cum amore mei, o immensa bonitas & infinita charitas, dignatus sis mori!

Patientia sit Caveat æger ne queratur apud invidentes, sed obedientiæ erga medicum, & eis qui curam sui gerunt, patientiæ & humilitatis exempla relinquat, quibus animos ad imitationem invitet,

Tob. 13.

Ipse castigat nos propter iniquitates nostras; & ipse salvabit nos propter misericordias suas, si occurrat quod solitis exercitiis vacare non possit, hunc versiculum ruminet,

psalm. 15.

Deus honorum nostrorum non eget, ac gratus illi nos facere voluntatem suam patiando, quam nostram operando.

Confessio est Secundo, diligens sit in confessione facienda, & excitanda frequentanda, contritione, (sæpè enim peccata nostra morbus expiat) & Indulgentias quas potest, promereatur Molestias medicorum & medicinæ suscipiat cum humilitate, ac toleret: si vena secanda,

Fidendum

Deo non
medicis.

de sanguinis Christi effusione cogitet, & totum sese offerat illi: si medicina sumenda, & adsit Sacerdos, eam benedicti petat. si non, ipse cruce signet, & non tam in medicina, quàm Dei auxilio confidat; ne arguatur ut Aza, de quo Scriptura ait: *Nec in*

2. Paral. 16.

infirmirate sua quasi vixit Dominum, sed magis in medicorum arte confisus est. Et Sapientia idem monet dicens, *Neque herba, neque*

Sapient. 16.

Ierem. 17.

malagma sana vit eos, sed tuus Domine sermo, qui sanat omnia, itaque jaculatoriâ tali uti potest. sana me Domine, & sanabor; saluum me fac, & salvus ero, quoniam laus mea tu es.

Querelis est
abstinendû.

Tertiò, cum visitatur ab amicis, ostendat se morbum de manu Dei accipere, querimonis absterneat, ut dixi. petat moriturus ab iis pro se opera aliqua satisfactoria, & maximè communionem & confessionem.

Examinanda
conscientia.

Quartò, examen conscientia potest bis in die facere, aut in horas singulas, si assuevit, imò etiam tum assuescere & in brevi explere tempora multa. Magnum ex hoc accipiet corporis animæque solatium.

Legi sibi
çuret æger.

Quintò, quotidie antè & post meridiè, humiliter statò tempore legi sibi aliquid petat à Domestico, ex vitis Patrû, ex Thoma à Kempis, vitis Sanctorum, de exercitiis eorum in morte & fortitudine, quæ prosequitur P. Busæus tit. de statu morientiu: vel ex P. Aria, de tribulatione, de Passione Domini, maximè è S. Bernardo: vel psalmos, vel meditationes de patientiâ, de Dei providentia, P. Binet de consolatione infirmorum; & habeat horologium Passionis, majusculis scriptum, ad lectum, ut si possit singulis horis sese colligat; seque Deo offerat.

Sextò, sententias etiam in promptu habeat aliquot quas ruminet quibus sese consoletur: maximè doloribus crescentibus.

Iob. 1.

Sicut Domino placuit, ita factum est, sit nomen Domini benedictû.

<i>Fiat voluntas tua sicut in celo & in terrâ.</i>	Matth. 6.
<i>Perfectius est adversa tolerare patienter, quàm bonis operibus in dare.</i>	Bonavent.
<i>Melior est patiens viro forti.</i>	Prov. 16.
<i>Hic ure, hic seca, hic nihil mihi parcas, ut in aeternum parcas.</i>	August.
<i>Oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam.</i>	Luc. 24.
<i>Peccavi, & verè deliqui, & ut eram dignus non recepi.</i>	Iob. 37.
<i>Dominus est, quod bonum est in oculis suis, faciat.</i>	1. Reg. 3.
<i>Sicut fuerit voluntas in celo, sic fiat.</i>	1. Mach. 3.
<i>Iustus es, Domine, & rectum iudicium tuum.</i>	Psal. 118.
<i>Quis mihi det, ut qui cupit affligere me dolore, ipse me conterat, levat manum suam, & succidat me!</i>	Iob. 6.
<i>In omnibus exhibeamus nos sicut Dei ministros in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus.</i>	2. Cor. 6.
<i>Domine, vim patior, responde pro me.</i>	Isaia 38.
<i>Pater si possibile est, transeat à me calix iste; verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu.</i>	Matth. 26.
<i>Benedicam Dominum in omni tempore, semper laus ejus in ore meo.</i>	Psal. 33.
<i>Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum; sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea: sed tu Domine, usquequo?</i>	Psal. 6.
<i>Verumtamen Deo subjecta est anima mea; quoniam ab ipso patientia mea.</i>	Psal. 61.
Septimò, ut propiùs ad mortè te præpares; Primò, de tēp- alibus maturè prudenterque dispone, testamentum æquum & perspicuum. cōcordiæ & non litium seminarium conde, atq; in eo primò animæ tuæ rationem habe; aliena restitue, trāsmitte per manus pauperum, quæ potes in terrâ vivētium, ut tibi vive- re & recipi possis in æterna tabernacula, etsi meliùs longè est largiri cum fruiis potes. Siquidem illud est quasi stomacho pleno quod nō adlubet eduliū, aut non potes devorare, amico projicere, aut rapiēda mox ab hoste, potiùs permittere, ut ami- ci nobis servēt, & hoc pro gratiā illis imputare: vel aliena, cum ampliùs potestati illius, qui verus dominus est, resistere nō po- tes, tādē illi permittere aut restituere, & quidē invito animo. Vide an non rem exponat simile hoc. Pia legata, quæ relinqui propterea possunt, sunt, legare pauperi, alimēta Religiosis viris, studiosis, dotē pauperibus, Ecclesiæ ornamenta & instauratio- nē, &c. Si eā tibi dignatus fuerit Dominus dare mentem, ut è terris excedēs, hæredem eū relinquant, benè tecum agetur; erit enim sic tibi hæres, & tu illi, ac tu tibi etiā ipsi similiter, si, cū in celo perpetuò laudaturū Dominum te speres, hic, ubi sapiùs offendisti eum & inhonorasti perituris bonis, laudatorē divi- næ bonitatis tibi sufficias; & si propugnatorē regni ejus, ac ze- latores	Testamentū conde. Eleëmofyna præmitten- da. Similia. Legata pia. Hæredem IESVM quis faciat.

Substituere in terra qui pro te Deum laudet.

latorem honoris illius, qui que propaget fidem apud infideles, & apud hæreticos, pro te in terrâ relinquere Dei gratiâ possis, erit unde in æternû gaudeas. Fiet hoc per posteros stirpis tuæ, quos si bonis auges, augere posses & veris bonis, & ad pia aliqua exercitia obligare, sed eleëmofynas, seu menstruum communionem, ut hereditas non sit profana, sed sacra. Vides legari & relinqui posteros amplas hereditates, ut insignia gerant gentilitia, ut nomen: vides institutos sacros Ordines militares, id est possessiones aliquas eo fine nobilitati tributis, ut ad exercitia pietatis invitarentur dulci escâ utilitatis; cur non imitari potes in tuâ familiâ, & æmulari, ut sic etiam pietatis studium foveas in posteris: Religiosus quid ager? plurima habet; quærat ille quos convertat ad Dominum, quærat qui loco suo militent Deo, eosque non tam invitatione, quàm exemplo & oratione. Quem vel quos hoc modo nactus fuerit heredes, ut sic loquar, iuret quoad fieri potest, in spiritu; efficiatque ut ipsi eandem probent tibi, & sibi in aliis iuvandis industriam.

Religiosi officium.

Inimicus

legis,

Rom 13.

Officium etiam providendum.

Octavò, legare etiam suadeo suo adversario, atque ita ostendere sese filium Patris sui cælestis, ad quem properat æger; quia plenitudo legis, dilectio est.

Nonò, inter temporalia sunt munia quæ gessimus, de quibus videndum, uti & de bonis, ut iis relinquatur, qui idonei sunt, quibusque sit ad salutem futurum, non vitiorum aut improbitatis auxilium.

Item liberis.

Decimò, de liberis eorumque educatione major sit cura, & quoad humanitas licet, provide ut salvi æternû sint.

Inimicos concilia.

Undecimò, animam sincerè per confessionem, etiam generalem si ita videtur confessario, expurga tempestivè. Si quos habes adversarios, concilia tibi; & à tuis etiam veniam pete ideoque per Canonem sancitum, ut medicus tertio non revertatur ad eum, qui animæ suæ curam despicit.

Communio sacra publice petenda.

Duodecimò, sacram communionem etiam publicè postula, neque videndum quid homines dicant, sed quid animæ tuæ expediat. domus tua ardet, & non vis publicè aquam adferri? corpus ægrum est, nec pudet medicum sæpius te visitare: anima ægra est, & veremur, ne accedat medicus & pastor animarû nostrarû, & salus & liberator noster? At dicet tibi mori. Ad hoc natus es, & vivis. Aliud sæpè in Principibus, à quibus salus publica penderet: verum in privatis nonne videtur esse hoc, erubescere Dominum confiteri; quem paulò post optabis, ut te consiteatur coram curiâ suâ, & in die iudicii corâ orbe terrarum?

Sacra unctio mature petenda.

Decimotertiò, sacram unctionem postula, dum adhuc vigent sensus, & responde, si potes, ad preces Ecclesiæ: saltè ad singulas

as unctiones contritionem excita; post eam gratias age, & pro-
 fessionem sequentem tibi leg. cura. Observa autem, ut dixi,
 diligenter occasiones, quas habes promerendi Indulgētias, ra-
 tione sacrorum numismatum, aut congregationis, siue Ordinis
 cui adscriptus es. Magna certè imprudentia eas negligere; &
 quas brevi oratione redimere posses, pœnas gravissimas malle
 experiri. Neque solùm ipse Indulgētias promerearis, sed pete,
 vel cura peti ab aliquo, ut defuncto mox, ratione numismatum,
 tibi applicent Indulgētias. Neque semel confessus omitte
 occasionem iterum confitendi, non ex scrupulo, sed desiderio
 placendi Deo, & augendi gratiam. Imò quando copia est con-
 cessarij. etiã quotidie confiteri posses, & maximè sub exitum
 vitæ.

*Indulgētias
 utere.*

*Confessio est
 frequen-
 da.*

Decimoquartò observa, si Religiosus es, Primò, obediētiam
 in omnibus accuratè: gratissimū id Deo sacrificium. Secun-
 dò, nunquam querere de ullo; nihil particulare pete, nec ad-
 mitte, sed paupertatem exerce reculas verò omnes superiori
 resigna tempest vè: Tertiò, cave, quo ad potes, ne denuderis; &
 hoc à Domino postula amore castitatis. Quartò, roga eos, qui
 te visitant, ut pro te officia faciant, quæ præstare nequis: ut
 sunt, meditari, cantare, salutare Ven. Sacramentum, officia hu-
 milia obire. Quintò, quotidie, si potes, confitere, & communi-
 ca post generalem confessionem & Litanias recita Sanctorum,
 ut eos vitæ comites & duces habeas. Sextò, pte, ut aliquid pii
 legant qui accedunt, maximè ex Evangelio, & de beatâ vitâ hoc
 modo tibi & iis consules, & zelum exercebis. Septimò, à sacer-
 dote, vel Superiore, manè & vesperi pete benedictionem,
 quemadmodum etiã quoties portio sumenda est.

*Obedientiã
 exerce &
 paupertatẽ.*

*Pete qui
 suppleant
 agrimonia.*

Nota.

Decimoquintò, cura, ut in conspectu tuo sint piæ imagines,
 maximè crucifixi, & sæpè cor eleva in Deum D. Augustinus se-
 ptem Psalms pœnitentiales descriptos habebat, & magnâ cū
 contritione recitabat, dicens: non oportere Christianum sine
 pœnitentiã mori. Post hæc, imò citiùs, excludunt aliqui à se
 uxorem, & liberos, ut se totos cum Deo jungant, ut sæcularium
 omnem curam deponant. Quem enim, ait Augu. morbus ur-
 get, & pœna terret, ad veram vix veniet satisfactionem; maxi-
 mè, cum filii, quos illicitè dilexit, sint præsentés; & uxor, &
 mundus ad se vocet. Admitte verò tum viros verè bonos, qui
 te ad mortem juvent comparare: committe iis animam tuam,
 qui non negligunt suam. Sanè laudabile omnino est: immò o-
 portet hos non otiosè adesse, sed dum tempus est mercatus,
 suaviter actibus virtutum, quoad res patitur, infirmum ditare
 & confirmare. Sanctos fingere potes lecto ad stare, imprimis.

*Pœnitentiã
 age cum B.
 Augustino.*

*Secularia
 dimitte.
 August. de
 pœn. dist. 7.
 c. Nullus.*

*Qui advo-
 candi.*

*Pete ab iis
 ut præcant
 in actibus
 virtutum.*

Nota.
Sancti circa
lectum sta-
tuendi.

B. Virginem solatium nostrum: & observa diligenter, piamq; consuetudinem, dū sanus es, indue, quotidie dum incumbis, sic Sanctos quasi presentes compellandi, & iis te commendandi.

Decimosexto, provide, ut aliquis te sæpius aquâ benedictâ adspergat, & tibi pias jaculatorias in aurem pronuntiet, quibus refocilleris; etiamsi vitæ signum nō dederis. Sæpè enim ejusmodi rebus infirmi valdè recreatur, etiamsi id significare nequeat. Exercendi verò potissimum actus fidei, spei, & maximè charitatis & contritionis: ideoque Symbolum Apostolorum cōvenit recitare, & pias aspirationes & suspiria ad Deum, maximè ex Psalmis collecta, quæ amorem in Deum, fiduciam & contritionem spirent, vel similes affectus: utpote, *Credo, Domine, in te spero, & deligo te ex toto corde meo, ex totâ animâ meâ, ex totâ mente meâ, ex totis viribus meis. O utinam te numquam offendissem! ex te enim & in te & pro te sunt omnia.*

Matth. 5.
Contritionis
usus.

Nota, utile esse, dum quis sanus est, quotidie dum incumbit, imaginari crucifixum ante se; & deosculari Primò, pedes cum Magdalena, ex amarissima & amorosa contritione; Secundò, genua, quæ pro me flexit Rex regum in incarnatione & passione, & fidei actum exercere; Tertio, manus, quas aperuit, & implevit nos benedictione; ac spem erigere, Quartò, cor seu latus, & amoris actus elicere toto corde, & projicere se in manus ejus, cum plenâ resignatione; vota que, si Religiosus es, renovare. Nota diligenter, quia hoc, etiamsi alia desint, solum ad salutem sufficit.

Exercitium
pium deos-
culari Chri-
sti vulnera.

Protestatio
pia.

Præterea, adverte valdè expedire quotidie dum incumbis, pacisci cum Domino, & protestari ut omnes respiraciones sint & amoris aspirationes, & tui oblationes, fiant in unione omnium meritorum Christi Domini; uti & petitiones eorum quæ ad salutem necessaria, & gratiarum actiones pro innumeris beneficiis, ut sic in viâ incipias, quod perpetuò facturus es in patriâ.

Hora mor-
tis.

Deniq; cum venerit tempus, propter quod omne datum est, vnde pendebit æternitas, studeat unire se Deo infirmus. & ad hoc, crucifixum stringat, si potest, animo & brachiis, & candelam alterâ manu teneat, & corde dicat: *Diligo te IESU, toto corde meo, in eo que actu perseveret, in finem & in æternum. Amen.* Sæpè autem repetat, *Iesus Maria*, ut indulgentiam obtineat.

De tentationibus in morbo occurrere solitis & remedijs.

Tentatio
contra fidem,
Marc. 9.

Prima est fidei: quæ contemnenda, nulla que argumenta admittenda, sed ad Deum oculi attollendi, dicendo magno cum amore: *Credo Domine, adjuva incredulitatem meam. Credo quod*
Ecclesia

ecclesia credit, nihil præterea age, sed contemne. Secunda, desperationis, sed confessione factâ sincerè, & contritione excitatâ, nihil est quòd anxii simus; plures pro nobis quàm cõtra nos, & cum impossibile sit hominem præterita omnia in memoriâ evocare, præsentibus circumstantiis omnes ob distractiones atque ignorantias attendere; futura verò minimè providere ueat, disce hoc unum requiri, ut bonâ fide, & sincerè quæ salutis sunt agas, & cætera divinæ bonitati cõmitte. Supervacua anxietas nunquam prodest; tum quia magis perturbat, minusque finit ea quæ salutis considerare; tum quia Dei iustitiæ fieri à nobis non potest unquam, sed confidere bonitati eius oportet; tum denique quòd postquam omnia fecerimus, æquè inutiles servi simus, idque solùm habituri, oportere nos in bonâ fide, & morali diligentia acquiescere, Secundò, cogita Angelum Custodem, sanctos Patronos quasi adstantes, ante omnes B. Virginem solatium nostrum, certoque loco, sicut ceculum Salomonis septuaginta fortes ambiunt, eosque inuoca; Tertiò, vel maximè Dominum præsentem, & sæpè ejusmodi jaculatoriis utere, quæ fiduciam provocent: ut sunt,

In te Domine speravi, non confundar in æternum.

Etiamsi occideris me, Domine JESU, *in te sperabo.*

Re. ordare, Domine, quanto precio emeris me, tuus ego sum, salvum me fac.

O IESU, spes mea & refugium, susceptor meus & liberator meus, etiamsi consistant adversum me castra, non timebit cor meum: si consurgat adversum me prælium, in hoc ego sperabo.

Mihi autem adherere Deo bonum est, ponere in Domino Deam spem meam.

In te confirmatus sum ex utero, de ventre matris meæ: tu es protector meus.

Alia est tentatio præsumptionum & illusionum, quibus responde cum Propheta: *Ego autem mendicus sum & pauper* (quasi dicat, Nõ sum ex iis quibus ista debentur) *Dominus sollicitus est mei; videbo Dominum in terrâ viventium, & id sufficit mihi.* Præsumptio verò, si cogites, quòd nesciat homo, amore an odio dignus sit, Dei gratiâ reprimi potest. Deus bone, cum iustitiæ nostræ sint ut pannus menstruaræ, cum de peccato propitiato jubeamur à Spiritu sancto non esse sine metu, cum agatur de æternitate, cū nihil ex nobis quasi ex nobis possimus, ac proinde quasi furtum & rapina sit, sibi præfidere; quis jam jam ad judicem trahendus, peculatus aut majestatis læsæ crimine se obstringet, & Dei judicis sui gloriam rapiet sibi, de quâ dixit, *Gloriam meam alteri non dabo: dic igitur cum Propheta:*

Anxietas inutilis.

Scrupulos contemne.

Psal. 30.

Psal. 26.

Psal. 72.

Psal. 26.

Tentatio præsumptionis.

Psal. 39.

Eccli. 5. Remedium illius.

Pfal. 113.

*Non nobis, Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam.
Omnia in nobis operatus es, Domine.*

Luc. 17.

Cum omnia feceritis, dicite. Quia serui inutiles sumus.

Pfal. 8.

*Domine, quid est homo, quod memor es ejus, & filius hominis, quia
reputas eum?*

Vtile amplecti Christum Dominum, stringere illum amorosius amplexibus, & sic in manus ejus commendare spiritum suum.

Exercitium seu protestatio moribundi crebro usurpanda utilis etiam in comunione.

O Pater misericordissime, Deus meus ecce ego creatura tua, redempta sanguine unigeniti filij tui ad te venio creator rem meum, ob quem creatus sum, b quem vixi & vivo, propter quem & in quo mori cupio: venio ad te ad quem miles suspiravi: ad te veni, quies mea, spes mea, amor meus & desiderium oculorum meorum. Hei mihi quia me latus meus prolongatus fuit, multum incola fuit anima mea! Utinam cum Apostolo dicere possem: Bonum certamen certavi, cursum consummavi, in reliquo reposita est mihi corona justitia quam reddes mihi juste judex. O pater misericordiarum, quamvis sim minimus discipulorum tuorum, & indignus vocari filius; venio tamen magna cum fiducia & me projicio in amplexus & brachia suavissima providentia & misericordia tua, & quantum possum doleo quod te aliquando dereliquerim fontem aqua viva, à te recesserim vita mea, tui oblitus fuerim, qui omni momento quasi omnium oblitus esses, nunquam oblitus es mei. O utinam nunquam te offendifsem. Deus meus, Deus cordis mei, & omnia! Suscipe hoc ab intimo cordis mei ardens votum, ac desiderium meum; dum tempus est miserendi, respice ad illud, & miserere mei. Scis enim, Domine, uti spero, quia amo te plus quam me, & super omnia, quae sunt, & esse possunt, Scio cui credidi; scio quia potens es depositum cordis mei servare, scio quia cor contritum & humiliatum non despicias, neque umquam projicies me: paratum enim cor meum Deus, paratum cor meum, facere voluntatem tuam. Etiam scio quod diligentem te diligis, & ad eum venies, & accipies ad te ipsum. O felix hora! quando liberabor de corpore mortis hujus? quando veniam ad te, quando venies, & consolaberis me?

Prisquam autem abeam, & amplius non ero, cupio divina bonitatis tuae in hac lacrymarum valle toto corde incipere offerre sacrificium laudis, ut deinde ostendas mihi salutare tuum. Gratias igitur ago tibi infinitas, quod ab aeterno dignatus fueris de me amanter cogitare.

Gratiarum
actio.

gitare.

itare, & in tempore creare ad imaginem tuam; & quando venit plenitudo temporis, redimere me sanguine unigeniti filii tui, toties mihi parcere, & de tenebris peccati toties me revocare in admirabile lumen tuum. Quid verò ô Domine IESV, pro laborosâ vitâ & acerbissimâ morte tuâ, & quod toties me pascere dignatus es corpore & sanguine tuo; quid tibi inquam retribuam, sponse & delicia anima mea; abyssus nihili mei & miseriarum mearum invocat abyssum bonitatis & immensa caritatis tuae, in voce quinque cata-actarum & vulnorum tuorum: in his enim tota spes, & fiducia mea: propter hac, & oceanum misericordiarum tuarum, etiam si occideris me, in te sperabo, & scio, ô caritas immensa, Deus meus non confundes faciem meam, sed adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo.

Spei actus.

Quis mihi tribuat, ut cum omni affectu caelestis curae, omnium Angelorum, & Sanctorum, & sanctissima Matris tuae te pro hoc ardentissime amplecti possim; ut omnium earum & omnium creaturarum vocibus te laudem atque glorificem? Accipe, Domine, cor meum in holocaustum, quod jam totum tibi praesto: oculos meos, ut te solum videant, & in te omnia; aures meas, ut non audiant vocem alieni; linguam meam, & labia mea, ut canent tibi, gloria mea; manus meas, ut amplectantur te; pedes meos, ut gradiar ad te: omnia denique membra & ossa mea dicant: Domine, quis similis tibi? Benedicat anima mea Domino, & omnia quae in ira me sunt nomini sancto ejus: benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus. Abnego omnia terrena haec, quia in te uno omnia habeo, abnego me, quia tuus sum ego, & vivo ego jam non ego; vivis autem in me Christe IESV, & diligo te ex toto corde meo, ex totâ animâ meâ, ex totâ mētē meâ, ex totis viribus meis. Pone ergo me juxta te, & cujusvis manus pugnet contra me: si forte contingeret vi morbi, aut hostis fallaciâ, aliena ab his me cogitare, vel loqui, ea revoco & abrenuntio, & cōtestor coram te, Deus meus, & te, ô Beatissima mater mea, & virgo Maria, & vobis, Angeli mei, quia in fide Romanâ Catholicâ vivere volo & mori: & in Deo ac Domine meo solo confido & meritis ejus, & amo illū super omnia toto corde, totâ animâ meâ, & usque ad extremum spiritum, amare volo. Quidquid contra hac tam sanctâ, tantâque voluntate concepta mihi hostis suggererit, nullū cupio esse in tribunali tuo, ô Deus, atque omnino abominari, execrari, & abjuro, hocque testamentum in die judicii solum volo validum esse, quod paratus sum sanguine meo signare pro quo, & pro te, ô Deus meus, millies mori opto, ut tibi vivam, cui omnia vivunt; tibi meriar, dulcissime IESV, qui amore mei dignatus es mori.

Charitatis actus.

Oblatio sui.

Abnegatio sui.

Protestatio

Sententia, quibus fidei, spei & charitatis actus exercere potest infirmus, & sanus.

FIDEI ET FIDUCIÆ ACTVS.

Iob. 19.

Scio enim quòd Redemptor meus vivit, & in novissimo die a terra surrecturus sum. Et rursum circumdabor pelle meâ, & in carnâ meâ videbo Deum meum; quem visurus sum ego ipse, & oculi me conspècturi sunt, & non alius: reposita est hac spes mea in sinu meo, & adde huic & sequentibus: O utinam te nunquam offendiissem!

Marci 9.

Isaia 54.

Credo tibi Domine, & in te spero, & toto corde te diligo.

Noli timere quia non confunderis, neque erubescas, non enim te pudebit, quia confusionis adolescentiæ tuæ oblivisceris, & opprobrii viduitatis tuæ non recordaberis amplius.

Ierem. 29.

Ego scio cogitationes, quas ego cogito super vos, ait Dominus, cogitationes pacis, & non afflictionis: ut dem vobis finem & patientiam, & invocabitis me, & ibitis: & orabitis me, & ego exaudiam vos, quareis me, & invenietis.

Ezech. 33.

Vivo ego, dicit Dominus, nolo mortem impij, sed ut convertatur impius à viâ suâ, & vivat.

Ioan. 3.

Sic Deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in illum, non pereat, sed habeat vitam aeternam.

Isaia 50.

Iuxta est qui justificat me, quis contradicet mihi? stemus simul quis est adversarius meus: accedat ad me Ecce Dominus Deus meus auxiliator meus, qui est quis condemnet me?

Ioan. 5.

Qui credit in filium habet vitam aeternam: qui autem incredulus est filio, non videbit vitam, sed ira Dei manet super eum.

ACTVS SPEI.

Sap. 3.

Iustorum anima in manu Dei sunt, & non tanget eos tormentum mortis.

Ioan. 11.

Ego sum resurrectio & vita: qui credit in me, etiamsi mortuus fuerit, vivet: & omnis qui vivit & credit in me, non morietur in aeternum.

Isaia 35.

Confortate manus dissolutas, & genua debilia roborate. Dicit pusillanimis; Confortamini, & nolite timere.

Rom. 5.

Vbi abundavit delictum, superabundavit & gratia:

4. Reg. 6.

Noli timere; plures enim nobiscum sunt, quàm cum illis.

Psal. 90.

Clamavit ad me, & ego exaudiam eum: cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum.

Ibid.

Quoniam Angelis suis mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis.

Psal. 122.

Et si ambulavero in medio umbrae mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es.

- Invoca me in die tribulationis: eruam te, & honorificabis me* Psal. 49.
Ecce oculi Domini super metuentes eum, & in eis qui sperant Psal. 32.
super misericordia ejus, ut eruat à morte animas eorum.
Iuxta est Dominus his, qui tribulato sunt corde, & humilis spiritus Psal. 33.
salvabit.
Multa tribulationes justorum, & de omnibus his liberabit eos Ibidem.
Dominus.
In Deo salutare metum, & gloria mea: Deus auxiliij mei, & spes Psalm. 61.
mea in Deo est.
Respicite filij nationes hominum, & scitote quoniam nullus spera- Eccli. 2.
vit in Domino. & confusus est.
Noli timere, ego sum primus & novissimus; & vivus, & fui mor- Apoc. 1.
tuus. Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ.
Non eritis vos qui dimicabitis, sed tantummodò cõfidenter state, 2. Par. 20.
& videbitis auxilium Dei super vos: credite in Domino Deo vestro,
& securi eritis.

ACTVS CHARITATIS.

- Quid enim mihi est in celo, & à te quid volui super terram? de-* Psalm. 72.
fecit caro mea, & cor meum: Deus cordis mei, & pars mea Deus in
aternum.
Clamavi ad te, Domine, dixi, Tu es spes mea, portio mea in terrâ Psal. 141.
viventium.
Pars mea Dominus, dixit anima mea, propterea expectaba eum. Thren. 3.
Bonus est Dominus sperantibus in eum, animam quarenti illum.
Transibo in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei, Psal. 41.
In voce exultationis & confessionis sortus epulantis. Quare tristis es
anima mea, & quare conturbas me? spera in Deo, quoniam adhuc
confitebor illi; salutare vultus mei, & Deus meus.
Convertere anima mea in requiem tuam; quia Dominus benefecit Psal. 114.
tibi, quia eripuit animam meam de morte, oculos meos à lacrymis,
pedes meos à lapsu. Placebo Domino in regione vivorum.
Non moriar, sed vivam, & narrabe opera Domini: Psal. 117.
Sive vivimus, Domino vivimus: sive morimur, Domino morimur, Rom. 14.
sive ergo vivimus, sive morimur, Domini sumus.
Salvatorem expectamus Dominum nostrum JESUM Christum qui Phil. 5.
reformabit corpus humilitatis nostra, configuratum corpori claritatis
sua.
Ecce Deus salvator meus, fiducialiter agam, & non timebo: quia Isaia 12.
fortitudo mea, & laus mea Dominus, & factus est mihi in salu-
tem.
Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem Matth. 28.
seculi.

Exod. 23.

Ecce ego mittam Angelum meum, qui pracedat te, & custodiat in
via, & introducat in locum quem p̄ ravi tibi.

Psal. 41.

Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum: ita desiderat
anima mea ad te Deus.

Apoc. 21.

Absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum, & mors ultra
non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit ultra, quia pri
ma abierunt.

Psal. 30.

Quàm magna multitudo dulcedinis tua, Domine quam abscon
disti timentibus te!

Psal. 83.

Quàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! Concupisci
& defecit anima mea in atriâ Domini.

Sap. 12.

Cor meum & caro mea, exultaverunt in Deum virum. Beati qui
habitant in domo tuâ, Domine, in secula se ulorum laudabunt te,
Beatus vir, cujus est auxiliu m̄bs te ascensionis in corde suo dispo
suit, in valle lacrymarum, in loco quem posuit

Sap. 11.

Quàm bonus & suavis est, Domine spiritus tuus!

Matth. 118

Diligis omnia quae sunt, & nihil odisti eorum quae fecisti: parcis au
tem omnibus quoniam tua sunt Domine qui amas animas
Venite ad me omnes qui laboratis, & operati estis, & ego reficiam
vos.

Ioan. 7.

Sic Deus dilexit mundam, ut filium suum unigenitum daret.

Ierem. 31.

In charitate perpetua dilexi te, attraxi te mi erans.

Abacuc. 3.

Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in Deo Jesu meo Do
minus Deus fortitudo mea & ponet pedes meos quasi cervorum, &
super excelsa mea deducet me victor in psalmis canentem

Gal. 1.

Vivo ego jam non ego: vivit verò in me Christus Quòd autem
vivo in carne, in fide vivo filij Dei, qui dilexit me, & tradidit semet
ipsum pro me.

CAPVT XXVII.

Contemplatio de Vitâ aeternâ, sine ac termino vita
nostra.

PRÆLUDIVM I. Contemplare cælum apertum, ut
suprà in imagine de æternitate vel gaudio virtutis
expressum habes.

II. Roga Dominum, ut viam tuam sic dirigat, ut ad
vitam pervenire possis ac creationis tuæ terminum, &
illum æternum amare.

PUNCTVM I. Considera cælum apertum, & in terra
simul

simul despice studia omnium hominum, velut ex editissimo monte, & vide, quæso, quorsum tot labores suscipiantur, tam longa studia totque pericula audeantur. Videbis aliquos ex iis quasi speciosâ viâ tendere gradatim ad honores, etiam ad regna suspirare: tum converte ad cælum apertum oculos, & vide, & si vis audi Dominum dicentem, Veni tû & posside regnum tibi paratum à constitutione mundi, quod quotidie tibi advenire postulas. Quale autem id regnum, attende. Primò, quàm frequens populo, in quo singuli ut Reges, ut jubilantes & triumphantes. Numquid (ait *Job. 25.*) est numerus militum ejus? Aspice & obambula Angelorum choros, & totidem ab alterâ parte Sanctorum, neque hos ut cives tantùm intuere, sed singulos ut Reges prudentissimos & sapientissimos & potentissimos esse certò scias, & latissimè dominari. Vnde dicitur Rex regum Christus IESVS, ipseque promittit tibi dicens: Qui vicerit, possidebit hæc, & ero illi Deus, & ille erit mihi filius. & rursus; Qui vicerit dabo ei sedere mecum in throno meo, sicut & ego vici, *Apo. 3. 21.* & sedi cum Patre meo in throno ejus: tu credis hæc, & piger es?

Secundò, vide quanta bona regni illius. potestas ibi summa: omnia enim quæ volunt Beati, verbo uno faciunt ac habent. vincenti, ait Dominus, ac custodienti usque ad finem opera ejus, dabit Dominus potestatem super gentes. Deinde quantæ illic opes, deliciae, divitiæ! Et hæc ibi omnia pura, sincera, sine ullâ miseriarum commixtione: hîc verò, quanta mala omnibus permixta bonis! Ne diadema respicias (ait Chrysostomus) sed curarum tempestatem: neque purpuram intuere; sed animam, ipsâ purpurâ magis nigrescentem. non ita corona caput circumdat, sicut animam sollicitudo. Jam vide quanto nihilominus studio per fas & nefas terrarum regna petantur, & tu etiam regno cælorum vim facito, & cum violentis rapias illud. Ac præ-

*Matth. 1.**Matth. 6.*

pone illud omnibus, & primùm quærè, per quæ pau-
pertatem sperne omnem mundi gloriam & vanita-
tem. *Exerce hic fidem, ut sup. vel Aspira, ut suprâ. Haccine firmâ fide, &c.*

*Tob 13.**Apoc. 21.*

PVNCTVM II. Considera Primò, Quantâ in hoc or-
be homines cupiditate soliti aurum congregare, & ta-
men numquam dicere, Sufficit: tu verò aspice in civi-
tate Dei tui quantâ tibi paratâ sint opes. Portæ Ierusa-
lem civitatis tibi promissæ ex sapphiro & smaragdo æ-
dificabuntur, & ex lapide precioso omnis circuitus
murorum ejus. Et erit, ait Apostolus, structura ejus ex
lapide jaspide, ipsa verò civitas aurum mundum, simi-
le vitro mundo, & fundamenta muri civitatis omni la-
pide precioso ornata, & singulæ portæ erant ex singulis
margaritis, & plateæ civitatis aurum mundum; & hæc
tibi parata sunt & oblata. Si vera hæc credis, eia, ubi es
avare, & conquisitor hujus sæculi? cur eligis terram
mortuorum pro terrâ viventium? terræ frustum pro
civitate Jerusalem? *Credo Domine, ut sup. p. 7.*

*Thesaurus
est nobis
promissus.*

Considera Secundò, quomodo Dominus Deus, ut
animum avocaret humanum ad opibus coacervandis,
comparaverit regnum cælorum thesauro abscondito in
agro, quem qui invenit homo, abscondit, per humili-
tatem scilicet, & præ gaudio illius vadit, & emit agrum
illum. Thesaurus autem ille est divinitas, & abyssus o-
mnium bonorum parata ut ea perpetuò fruaris. Rur-
sum eum comparavit margaritæ, quam ut quis emere
valeat, necesse habet omnia divendere. Si igitur in unâ
margaritâ, in uno thesauro omnia habeas in æternum
parata bona, & hoc verè credis, cur, quæso, Christiane,
turbaris erga plurima, cum unum sit necessarium? cui
momentaneas opes æternis & præparatis præponis.
Exerce hic fidem, ut s. vel Aspira, ut s. p. 8. Haccine firmâ fide.

PVNCTVM III. Considera alios tendere incredibili
insaniâ & cupiditate ad voluptatem, & pro eâ hono-
res, opes, Deum repudiare; tu verò aspice qualem ha-
bea-

eas tibi paratum in cælo paradifum, & quæ in eo pa-
 avit Pater misericordiarum, & Deus totius cōfolatio-
 nis folatia, & liquidiffimas voluptates, de quibus P fal-
 nifta. Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ, & tor-
 ente voluptatis tuæ potabis eos. verba expende. Ciba-
 bit illos Dominus pane vitæ & intellectus, & aquâ fa-
 cientiæ falutaris potabit illos. Considera ibi nuptialem
 & regalem verè cænâ tam opiparè paratâ, aded ut
 faias dicat: Oculus non vidit, nec auris audivit, nec in
 cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus iis qui di-
 gunt eum. Appende in ftaterâ justâ & non mendaci
 nomentanea mundi folatia, & æterna, & intra in gau-
 lium Domini tui. Ut meliùs autem intelligas bono-
 um cælestium magnitudinem, collige te & expende,
 quæ fit longitudo, latitudo, altitudo, profunditas eorū.
 Longitudo: erunt enim æterna, erūt securiffima & im-
 murabilia bona, numquam totâ æternitate quîdquam
 ut tempore aut usu rædio iis detrahetur. Latitudo ve-
 dō tanta est, ut omnem omnino complectatur felicitâ-
 em, quâ intellectus concipere, aut voluntas potest de-
 iderare. Intellectus enim replebitur Deo sūmo bo-
 no: juxta illud: hæc etenim est vita æterna, ut cognoscât
 e solum Deum verū, & quem misisti IESVM Christum.
 Cū igitur objectū sit nobiliffimum, & clariffimè vi-
 leatur, & in eo sint bona omnino omnia, & ardentif-
 imè ametur; summū omnino gaudiū esse oportet. Vo-
 untas certè gaudiō implebitur & satietate incompara-
 bili, ut nihil ultrâ desiderare possit; sed erit plena Deo
 quasi deificata. Memoria verò plena erit bonis omni-
 bus, ex recordatione Dei, quem unū cogitabit, & ex re-
 cordatione beneficiorū illius. Imò ex hac visione simi-
 is erit Deo anima: memoriâ enim cum lumine gloriæ
 quasi similis Patri, se ab æterno ex vi luminis cognoscē-
 ti; verbo intellectus seu visione, Filio seu Verbo Patris;
 voluntate & amore anima Spiritui sancto assimilatur.
 Nec solū hæ potētiae implebuntur gloriâ Dei, sed infu-

*Voluptas in
 cælo quanta.
 P sal. 35.*

Isaia 64.

*Magnitudo
 cælestium
 bonorum
 quomodo
 sciatur.*

*Longitudo.
 Latitudo.
 Ioan. 17.*

*Anima si-
 militudine
 habet SS.
 Trinitatis.*

per accedent perfectissima sensuum omnium oblectamenta. Iusti omnes fulgebunt sicut sol, & videbunt civitatis sanctæ Jerusalem splendorē: audient perpetuū illius Alleluja & suavissimā symphoniam, audiēt laudes Dei perpetuas, & suas, juxta illud: Euge serve bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, intra in gaudium Domini tui: gustabunt verò, & videbunt quā suavis sit Dominus, & panem Angelorum omne delectamentum in se habentem comedent in regno Dei: odorabuntur thymiana suavissimum; & quòd ad tectum attinet, nullā asperitate ille offendetur, sed suavissimè, absque turpitudine afficietur. Sublimitas verò gaudiorum cælestium quanta sit, attende sedulò; nullum certè creatum iis comparari potest. gaudent enim beati de Deo, ejusque bonis; Primò, intrinsicis, potentiâ, sapientiâ, bonitate, liberalitate, dulcedine ac pulcritudine ejus; Secundò, extrinsecis, id est de gloriâ, quæ illi provenit ex dignitate humanitatis Christi, ex B. Virginis perfectione, ex Ecclesiæ triumphantis splendore, ex fortitudine & victoriâ militantis, denique ex pulcritudine universi. De his bonis Dei sui gaudet anima magis quàm si sua essent; amat enim illum plusquam se totis viribus suis. Postremò vide quæ sit profunditas thesauri cælestis, & abyssi bonitatis; infinita planè est, atque ita ex ea, totâ & longissimâ æternitate semper novâ Beatissimâ gaudia dimanabunt. Hæcine vera sunt, & ut talia apprehendo? & sic vivo, sic omnia præ iis despicio? Excita in te affectum amoris & gaudium ut suprâ. vel ut infrâ pag. 1111. O JESV O JESV, &c.

PUNCTVM IV. Considera Primò, non unum regnum cælorum te in cælo habiturum, sed totidem quot sunt sanctæ ac beatæ animæ; etenim illæ sunt verè cæli, & sedes Dei præstantissimæ; ita verò de illarum felicitate ac tuâ ipsius ob charitatem perfectam lataberis. Aspice igitur agmina Angelorum & Sancto-
rum

Matth. 25.

*Altitudo
gaudiorum.*

*Anima gau-
det de bonis
Dei ut suis.*

*Profunditas
gaudiorum.*

um, gratulare illis de numero & tibi, zeloque animarum succensus, attende quomodo cum Angelo tuo custode eundem augere studeas & studebis. Secundò considera, quos illic notos & patronos jam habeas; contemplant, ut intentis oculis luctantem in mari ipsi in portu apertis ulnis expectent, invitent, & celestis mantare incipiant.

PUNCTUM V. Considera quanta sit corporum *Math. 19.*
 beatorum futura excellentia: fulgebunt enim justi sicut sol in regno patris eorum, eruntque absque ruga, *Ephes. 5.*
 & absque macula. erunt impatibilia, neque esurient, *Corporis*
 neque sitient amplius: erunt agilia, & sicut scintillæ *beatitudo*
 in paradiso Dei sui discurrunt: erunt subtilia, & sicut *quæ?*
 Angeli Dei. Post hæc expende quàm æquum sit existimare Patrem cælestem filiis & electis suis immensa bona in patriâ præparasse; cum in hoc mundo tanta tribuere reis, exulibus & blasphemis dignatus sit. Deinde Dei Filii infinitam charitatem; qui precio tanto redimere nobis ea voluerit, & Spiritum sanctum de cælo mittere. Obstupece ad hæc, ô anima mea, suspira ad illum, & dilige eum ex toto corde tuo; & sic cogitare: Verane hæc gaudia sunt, & ego torpeo? falsane mundi, & ego ea ambio? Quid me facere pro eternis oporteret, si ea crederem, si sperarem, si amarem? fidem excita vivam & amorem.

O R A T I O.

O JESV, Ô JESV, Ô JESV, quàm dilecta tabernacula *Psal. 41.*
 tua, quàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum!
 concupiscit, & deficit anima mea in atria tua. sitivit anima mea
 ad te Deum fontem vivum: quando veniam? quando amabo te
 ex toto corde, & videbo, & apparebo ante faciem tuam? ecce defecit
 in salutare tuum, & anhelat ad te, anima mea: ecce enim curri
 in viam mandatorum tuorum, & laboravi annis tot N. in
 vineâ tuâ, Deus meus; etsi quod vehementer doleo, non uti
 debui,

debui. Attamen jam, sine, aspiret dies, & inclinentur umbra. O requies mea, quando requiescam in te? ô gaudium meum, quando absterges omnem lacrymam ab oculis meis? O fons aqua vite, quando inebriabor ab ubertate tuâ? O quàm magna est multitudo dulcedinis tuæ, quam abscondisti timentibus te! etiam si liceret unâ horâ tantum eam gustare, libenter deberem omnia mundi gaudia seculis plurimis abnegare. Quid verò jam ago, quando & aeterna sunt, & regni tui Deus meus non erit finis, gaudij nullus terminus, & dabis mihi mensuram bonam & confertam & coagitatam, in sinum meum, & intrare in abyssum bonitatis tuæ, & charitatis tuæ?

Aug. l. 12.
de Civit.
Dei.

Augu. sup.
Ioannem
in Homil.
Ego sum pa-
ster bonus.

Ibi tota virtus erit videre, ô anima mea, quod amas, & summa felicitas amare quod vides: & ibi beata vita in suo fonte bibit, ubi veritatis visio clarissimè aperitur. Ibi hymnidici Angelorum chori, ibi societas civium supernorum, ibi dulcis solemnitas à peregrinationis huius labore redeuntium, ibi festivitas sine fine, aeternitas sine labe, serenitas sine nube. Ibi quidquid, amabitur, aderit; neq; desiderabitur quod non aderit. Omne quod ibi erit, & quod est, bonum erit, & tu, summe Deus, summum bonum eris mihi & omnibus omnino beatissimus. Ibi vacabimus & videbimus, videbimus & amabimus, amabimus & laudabimus Esse, quod erit in fine sine fine. Quod enim, ô Deus, preparasti diligentibus te, fide non capitur, spe non attingitur, charitate non apprehenditur, desideria et vota transgreditur, acquiri potest, estimari non potest. O verè felix & gloriosa societas, ô sanctum convivium, ô desiderabiles epula! ubi nimirum anxietas nulla, nullum poterit esse fastidium, quin satietas summa, & summum inerit desiderium.

Aug lib. 12.
de civ. Dei.

Bern. in ser.

O beata regio paradisi! ô beata regio deliciarum! ad quam suspiro de valle lacrymarum: ubi sapientia sine ignorantia, memoria sine oblivione, intellectus sine errore, ratio sine obscuritate fulgebit: ubi homo videbit Deum ad voluntatem, habebit ad voluptatem, fruetur ad iucunditatem: in aeternitate vigebit, in veritate fulgebit, in bonitate gaudebit. Quæ ergo nos tangit vesania, vitiorum sitire absynhium, huius mundi sequi naufragium, vitæ labentis pati infortunium, impiæ tyrannidis ferre dominium.

Hug. Viçt.
de Anima
c. 4. l. 1.

nium, & non magis convolare ad Sanctorum felicitatem, id Angelorum societatem? Ibi vacabimus, & videbimus quàm dulcis sit Dominus, & quàm magna multitudo dulcedinis ejus. O beata visio, videre Deum in seipso, videre in nobis, & nos in eo, felici jucunditate, & jucundâ felicitate!

O vita, vita vitalis, vita sempiterna, & sempiternè beata; ubi gaudium sine mœrore, requies sine labore, dignitas sine tremore, l. 4. c. 4.
 opes sine amissione, sanitas sine languore, abundantia sine defensione, vita sine morte, perpetuitas sine corruptione, beatitudo sine calamitate! O bone JESU, adjutor meus, protector meus, Ioan. 14.
 & spes mea, in domo Patris tui mansiones multe sunt, & abiisti parare mihi locum; nunquid igitur, postquam desertum peregrinationis hujus peragravero dabis pervenire in regnum tuum: & facies ut permaneam in te, ô vitis vera, & bibam vinum novum in regno Patris tui? Advena sum & peregrinus; sed memento, quia apprehendisti me ab extremis terra, & à longinquis vocasti me. Utinam, utinam cum fessus de viâ & vitâ hac venero ad te, audire merear, Servus meus es tu, elegi te, & non abjeci te: ne timeas, quia ego tecum sum; ne declines, quia ego Deus tuus; quando hoc erit? quando respicies me? & osculo pacis osculaberis? quando audiam illud: Veni, veni, coronaberis, & amaberis in æternum? Isaia 41.

Quando dices mihi: Ex quo honorabilis factus es in oculis meis, & gloriosus; ego dilexi te, ego sum, ego sum Dominus, & non est absque me Salvator. Tunc sitibundus & anhelus veniâ ad te fonte aquarû viventiu, & spero potabis me; famelicus & satiabis me, ô panis vite, non esurient, neq; sitient, & nō percutiet servos tuos æstus & sol, quia miserator eorû reges eos, & ad fontes aquarum potabis eos; lugens veniam, & absterges lacrymâ ab oculis meis; pauper ero, et dabis mihi diadema speciei; miser ero, et teipso beabis me; nudus. & indues vestimētis latitiæ; desolatus, et cōsolaberis me: & jâ nō erit ampliùs luctus, neq; dolor, sed tristitia mea vertetur in gaudiû, et videbo te, et delicijs affluâ, et mirabitur, et dilatabitur cor meû, & sciâ quia tu es Dominus, super quo nō confundetur qui expectant eû. Exspecto Domine, & expeto ut ponas Isaia 49.

Ego enim agricultura tua sum, ager tuus, ager primitiarū habēs irriguum superius gratis tua, imò fitus secus decursus aquarū, quando toties venis ad me fons aeternae vitae, ut flumina de ventre meo fluant aquarum viventium. Vtinam manducans te vivam saltem ex nunc propter te, & saturer de te, & expleas desiderium meum! Id verò est videre te, & satiari de te, & comedere panem in regno tuo, & ut ubi tu es, illic sit & indignissimus minister tuus. Credo, credo videre te, amantissime IESV, & bona tua in terrā viventium, & oblivisci omnīs pressurā vitæ hujus: gaudium enim & latitia inveniuntur in ea gratiarum actio, & vox laudis, & latitia sempiterna super capita eorum. In te, Domine, speravi, te amavi & amo, ad te suspiro, ô bonitas, ô charitas, fac, quaeso, misericordiam cum serculo tuo, ut non confundar in æternum. Amen.

Praxis ad amorem celestis patriæ concipiendum.

Quæcumque in hoc mundo bona vides, alia ac infinitè meliora te habiturum Dei benignitate confide; Secundò, quæcumque mala, iis omnibus te æternū cariturum; Tertio, si quæ tibi eripiantur, æterno thesauro per patientiam scias concludi: si quæ verò abneges, aut ex Dei amore largiaris, ea non solum conservare te tibi persuadere debes, si te fidelem profitearis, sed centuplum tibi reddendum à Domino Deo tuo.

IACVLATORIÆ.

1. Cor. 2.

Oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, qua preparavit Deus iis qui diligunt eum.

2. Tim. 4.

Reposita est mihi corona justitiæ, quam reddet mihi Dominus in illâ die justus iudex, non solum autem mihi, sed & his qui diligunt adventum ejus.

Psal 26.

Credo, videre bona Domini in terra viventium.

Iob. 19.

Rursus circumdabor pelle meâ, & in carne meâ videbo Deum Salvatorem meum.

*Brevia sed utilissima Sanctorum documenta hunc
in locum rejecta habe & frueri.*

Cum anima quædam ab auctore lucis illuminata, propriam fragilitatem & miseriam, ignorantiam scilicet & propriam ad malum naturam recognosceret, aliquântulumque Dei magnitudinem, sapientiam, (inquam) potentiam, bonitatem, cæterasque ipsius præstantiæ partes suspiceret; vidit quàm dignum & necessarium esset, ut idem perfectè coleretur & sanctè. Dignum, quia cum Pater universorum & Dominus sit, omniaque ut suum ipsius nomen collaudent, & ad suam referantur gloriã; fecerit, congruum & æquum est, ut servus Dominum suum observans, ei serviat, & obsequio pateat. Necessarium, quia cum ipse Deus, rationale animal spiritu, & corpore compositum, hac conditione condiderit, ut, si voluntariè usque ad mortem fidelem sibi præstiterit servitutè, ad vitam perveniat sempiternam; aliter felicitatem illam omni bonorum aggregatione cumulatam consequi nequit: per paucos autem hoc adimplere, sicque per paucos salvari, quòd ferè omnes quærant quæ sua sunt, non quæ Dei. Vidit præterea breves dies hominis esse, incertam horam, punctumque; quòd id momentaneum promerendi tempus finiatur; in inferno verò nullam esse redemptionem, sed unumquemque in futura vita, immutabili & inevitabili sententiã, præmia pœnãve, prout in hoc suo vivendi genere sit emeritus, justã consequi retributione. Vidit etiam multos multa dicere, & diversimodè multifariamque prædicare ac loqui de virtutibus quibus Deus fidei servitute colatur; rationalis autem creaturæ capacitatem modicam, intellectum hebetem, memoriam debilem, ut nequeat vel multa percipere, vel percepta fideliter continere, ac idcirco, licet multi studeant semper addiscere, quàm paucissimos tamen integritatis perfectionem attingere, Deo ut dignum & necessarium esset, deservire, sed ferè omnes curis anxios: metis agitationibus fluctuantes, extremo semper in periculo degere. Videns igitur hæc omnia anima illa. spiritu coram Domino exurgens, ardenti desiderio, ac vehementi affectu, ab ipsius majestate efflagitavit, ut succinctè & brevibus præcepta aliqua tradere vellet, quibus vita nostra sanctè instrui ac perfici posset, quæque vi sententiarum, prædicationum veritatè & universas cõplecterentur scripturas, quorũ observatione, & ipse debitã servitute coleretur, & ex hac brevi, mortali ac miserã

*Dignus Deus
ut ei ser-
viatur.*

Necessariũ.

*Vita incerta
& mors.*

*Quæris cõ-
pendium
via ad per-
fectionem;
Ecce.*

vita, ad eam ad quam creaverat, felicitatē perveniremus. Deus itaque qui & sancta desideria inspirat, & eadem suscepta irrita non esse permittit, statim huic animæ in mentis excessu constitutæ affuit, hæc dicens: Dilecta meæ placent mirum in modum huiuscemodi desideria tua, & adeo placent ut eis longè magis cupiam ipse satisfacere, quàm ipsa sibi cupiant satisfieri. Ingens namque meum optatum est, ea in vobis (volentibus vobis) beneficia conferre, quæ salutis vestræ utilia, cōmoda & necessaria sint, atque ideò tuum adimplere desiderium & te voti compotem efficere paratissimus sum. Quare attende & diligenter observa quæ tibi ipse ineffabilis & nunquam fallēs veritas dicturus sum, quoniam tuæ annuens petitioni breviter proponam, quid sit, quod summam perfectionem omnesque contineat virtutes, ac simul Scripturarum volumina, & multiplices complectatur prædicationes, ut si tuâ ibi faciem speculata fueris, & te ad illud composueris, ac servandum formaveris, quidquid patet & latet in divinis sermonibus, adimpleretur sis, & sempiternâ lætitiâ, & perpetuâ pace fructura. Scias igitur servorum meorum salutem perfectionemque hoc uno constare, ut meam solius faciant voluntatem, atque eam summo semper studio adimplere nitantur, ut mihi uni obsequi, me unum observare, me unum attendere, omnibus vitæ suæ contendant momentis; quantoque diligentius in id incumbant, tanto perfectioni propius accedere, quoniam mihi qui sum summa perfectio, magis pressiusque adhærent, copulatur, junguntur. Ut autem planius hanc (licet ineffabilem) brevibus tamen traditam veritatem intelligas, respice in faciem Christi mei, in quo mihi benè complacui, Ipse namque exinavitus servili formâ assumptâ, factusque in similitudinem carnis peccati est, ut vos cæcâ caligine obrutos, & à via veritatis averfos, suæ lucis splendore illuminans, ad rectum iter & verbo cōverteret & exemplo. Obediens fuit usque ad mortem, sic suâ perseveranti obedientiâ vos edocens, salutem vestram ex faciendæ solius voluntatis meæ stabili instituto pendere: nã si quis diligenti studio & consideratione, ipsius tum vitam, tum doctrinâ meditari velit, perspiciet procul dubio, mortalium integritatem perfectionemque in nullâ re alia cōstare, quàm in jugi, perpetua ac fidei meæ voluntatis observatione. quod idem dux vester toties attestando repetit. Ait enim, Non omnis qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum cælorum, sed omnis qui fecerit voluntatem Patris mei. Et attende quòd non frustra repetit bis, Domine, Domine, quoniam, cum omnis transitoria cōditio ad duo universalia generare-

*Compendiū
perfectionis
quod sit.*

*Perfectio in
quo consistat.*

*Exemplum
Christi Iesu.*

*Resignatio
filii Dei.*

ra reducatur, religiosum scilicet & sæculare; significare vult neminem, cuiuscumq; conditionis sit, æternæ vitæ gloriam consecuturum licet omnem mihi extrinsecus honorem exhibeat, nisi meam fecerit voluntatem. Item alio loco: Non veni facere voluntatem meam, sed ejus qui misit me Patris. Et iterum: Meus cibus est ut faciam voluntatem eius qui misit me. Item, Non mea voluntas sed tua fiat. Et, Sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio. Si vis ergo Salvatoris tui exemplū imitatura. meam facere voluntatem, quam constat esse bonum tuum, necesse est ut tuam omnibus in rebus profus cōtemnas facere voluntatem, illamque abneges & extinguas: quoniam quanto magis morieris in te, tanto magis vives in me; & quò purgatius ejicies quod tuum est, eò abundantius ipse reponā quod meum est. Postquam illa anima hæc veritatis saluberrima documenta percepit, tota lætabunda dixit: Pater & Deus meus, placent summopere, & plusquam explicare queam, quæ servulæ tuæ narrare dignatus es, & quàm magnas possum benignæ majestati tuæ gratias ago: quoniam quantum meâ rudi intelligentiâ consequi possum, non aliter est, quàm mihi per Salvatoris exemplum præclare ac lucidè demonstrasti. Cùm enim tu summum & omne bonum sis, non volens iniquitatem, sed justitiam tantum & honestatem, quidquid faciendum est, perago, si tuam voluntatem adimpleo; & eam impleo, si meam propter te abnego, quam tu minimè violare vis; quoniam mihi idcirco liberam tradidisti, ut ego sponte eam tibi subigendo, & tuam solius facere semper intendendo gratior tibi fiam, & majora apud te mea sint merita. Volo igitur, ac vehemèter desidero id adimplere quod præcipis: sed non planè scio, quibus rebus tua contineatur voluntas, quòve tibi fideli obsequio mancipari queam: si arrogans non sum, & mea temeritas tuâ non abutitur lenitate, supplex obsecro, ut juxta petitionem meam, id quoque me paucis doceas. At Dominus, Si paucis & collectim scire desideras voluntatem meam, ut eam integrè valeas adimplere, hæc mea voluntas est, ut summè & semper ames me, sicut præcepto mandavi vobis, ut toto corde, totâ animâ, & omnibus viribus vestris diligatis me, hujusque præcepti observatione tua perfectio continetur: quoniam finis præcepti charitas est, & plenitudo legis est dilectio. Anima ad hæc: Teneo voluntatem tuam, & perfectionem meam, in summo tui amore collocatam esse, ipsaq; te (ut par est) summo amore ac vehemētissimâ dilectione prosequi vellem; sed quoniam pacto id efficere possim aut debeā, satis mihi comperit non est. Quocirca orans expeto ut me hac quoq; in parte

Quæ sit voluntas Dei.

*Quid sit
amare Deū.*

brevibus instruas. Tunc Deus. Audi igitur, & ad ea quæ dicā, totā mentis attentione inuigila. Si me perfectè amare vis, te tria hæc facere necesse est. Primò, ut voluntatem tuam ab omni amore affectuq; terreni & carnali prorsus amoveas, segreges, mundifices, ita ut in istā vitā nihil transitoriū, nihil caducum, nihil tēporale ames, nisi propter me, nec (quod magis & maximū est) ames me propter me, aut te propter te, aut proximū propter te, sed ames me propter me, te propter me, & proximū propter me. Quoniam divinus amor terreni affectus, aut alterius cuiusvis amoris consortium pati nō potest. Vnde quantum eum terrenarum rerum contagione infeceris, tantum & in mei amore peccabis, & de tuā perfectione deperdes. Mentem quippe, ut munda & sancta sit, omnia quæ corpus sicut, fastidire necesse est. Effice igitur ne quidquam ex his quæ à bonitate mea vestros in usum profecta sunt, te à me amando impediatur, sed omnia adjuuent, accendant, inflamment. Quoniam vobis illa creando concessi, ut bonitatis meæ largitatem latius ex ipsis dignoscentes, me abundantiore quoque amore prosequeremini. Perstes igitur appetitu lumbisq; succincta, ac vigilantia custodiā te semper observans, terrenis concupiscentiis, quas undecumque tibi mortalis vitæ miseria, & corrupta suggerit natura, alacriter resiste, ut cum Propheta meo dicere possis: Qui perfecit pedes meos, id est, affectus, qui animæ pedes sunt; tamquam cervorum, ad fugiendum canes, id est, laqueos concupiscentiæ terrenarum rerum, super excelsa statuens me, id est, in contemplatione. Cū hoc primum impleveris, ad secundum, quod etiam altioris perfectionis est, pervenire poteris, ut omnes cogitationes, actus & opera tua dirigas ad meum solummodo honorem & gloriam, semperque solius meæ laudis studiosissima, des operam, precibus, verbis & exemplis, & quomodo possis, ut non tu tantum sic, sed alii omnes tecum pariter, & eodem modo affecti sint, utque universi me unum nōrint, ament, colant, hocque mihi magis placet, quàm primum, quoniam magis implet voluntatem meam. Tertium, quod reliquum est, si affecta fueris, tibi nihil deesse, teque consummatam integritatem consecutam, scito. Illud autem hoc est, ut summo desiderio quæras, nitaris & studeas ad hanc pervenire mentis dispositionē, ut mihi ita conjuncta sis, tuaque meæ (quæ perfectissima est) ita similis sit conformisq; voluntas, ut nolis, non solum malum, sed & bonum quod ipse nolim; utque, eveniat quidquid velit, & undecumque velit, in istius vitæ miseriā, sive spiritualibus, sive temporalibus in rebus, minimè frangatur pax tua, turbeturve

*Intentio
parva.*

*Conformi-
tas cum vo-
luntate
divina.*

quies

quies mentis tuæ; sed inconcussa fide semper teneas me Deum tuum omnipotentem magis amare te, quam tu te ipsam, meq; tui diligentissimam habere curam, & multo diligentiorē quam tu. Quantō magis si re mihi commiseris dederisq; , tantō magis te adjuvans, tibi semper adero, & tu ipsa clariùs cognosces, ac uberiùs senties circa te dulcissimam charitatē meam. Ad hanc autem perfectionem perveniri non potest nisi per stabilem, constantem ac absolutam propriæ voluntatis abnegationem: quam qui præstare negligit, simul hanc excellentissimam perfectionem negligit; qui verò libens præstat simul integerrimam voluntatem meam, integerrimè exequitur, mihiq; summè placet, & me secum habet: quoniam mihi gratius ac jucundius nihil est, quam per gratiam vobiscum agere, & in vobis habitare, meq; sunt deliciae cum filiis hominum esse, & ut volentes ipsi (nolo enim liberi jus arbitrii violare) à me in me, per gratiam, transformētur; ut sint unum mecum participatione perfectionis meæ, præcipueq; pacis ac tranquillitatis meæ. Ut autem planiùs intelligas, quam ardenti desiderio cupiam vobiscum esse; utq; magis accendaris ad subigendam mihi copulandamq; meam voluntatem tuam, vide & altā mente considera, voluisse me, ut Unigenitus meus incarnaretur, utq; mea divinitas majestatis dignitate sepositā, vestræ copularetur humanitati, ut tanto amoris ac charitatis exemplo, tantā ineffabilis dilectionis demonstracione vos ad pariter conjungendam meam voluntatem vestram, uniq; mihi jugiter adhærendum provocarem, allicerem, traherem. Voluisse præterea ut ille ipse dilectus filius meus tam horredam, immanem crudelemq; crucis mortem subiret, ut suis tormentis vestrum peccatum tolleret. Peccatum, inquam, quod inter me & vos divisionem fecerat, & meam à vobis ita faciem averterat, ut nullo vos pacto possem respicere. Parasse insuper mensam maximi & parum agniti Sacramēti corporis ipsius & sanguinis, ut in cibum sumentes transformemini, muteminiq; in me, ac sicut panis & vinū quibus vescimini in substantiam transeunt corporalem, ita & vos manducantes ipsum qui mecum unum est, sub panis & vini specie, in substantiam spiritualem & in me ipsum convertamini. & hoc illud est quod Augustino servo meo his verbis dixi: Cibus sum grandium, cresce & manducabis, nec tu me mutabis in te, sed tu mutaberis in me. Cū audisset anima illa quænam esset Dei voluntas, & quemadmodum in eam implendam necessaria etiam erat perfecta charitas, perfectamq; charitatē propriæ voluntatis abnegatione constare, dixit: Significasti mihi Domine Deus meus volū-

*Abnegatio
sue esse
via.*

*Cur verbum
sit incarna-
tum.*

*SS. Eucha-
ristia bona.*

*Abnegatio
impletēda.*

tatem tuam, significasti Domine quòd si perfectè amavero te, nihil terrenum aut mortale, nec etiam meipsam amabo propter me; sed quidquid amabo, secundum te & propter te amabo. Dixisti ut summo semper studio tuam solius laudem, honorem & gloriā velim perquirere, simulque operam dare, ut alii quoque idem nitantur facere: & ut quæcumque adversa mihi in hac miserâ adveniât vitâ, ea compositâ mēte & æquo animo ac lætanti tolerare contendam. Nunc quoniam hæc per propriæ voluntatis abnegationem efficiēda sunt, doce, quæso, quonam pacto ad hanc pervenire abnegationem, ac tantam virtutem comparare & assequi queam: ut enim per tuæ doctrinæ lumen video, tantum in te vivo, quantum in me morior. Deus autem qui sancta nunquam frustratur desideria, sic intulit. Perfectâ tui abnegatione tuum omne bonū constare certum est, quoniam te tantum meâ gratiâ repleo, quantū te tuâ voluntate evacuas: & perfectionem tuam efficit participatio divina bonitatis meæ per gratiam, sine quâ humana creatura (quantum ad virtutem & dignitatem suam) nihil est. Ad hanc igitur si pervenire vis, tibi est in summâ humilitate perstandū, & ex verâ atque intimâ miseræ & inopiæ tuæ cognitione id unum jugiter vehementerque affectandum, ut mihi soli pareas, meamque solius voluntatem observes. Quò autem id præstare queas, necesse est ut per mentis conceptum & animi existimationem tibi habitaculum circum undique concameratum ex solius meæ voluntatis materia construas, teque eo concludas & semper inhabites, ut quocumque eas numquam egrediaris; quocumque prospicias, numquam extrâ aspicias, sed tuos mentis & corporis sensus mea semper circumster voluntas, nec quidquâ aliud loquaris, cogites aut efficias, nisi quod mihi placet, & meæ esse voluntatis credas, sicque te quidquid agendum erit sanctus Spiritus edocebit. Aliâ etiâ viâ ad propriæ voluntatis abnegationem perveniri potest, si adsunt qui te secundum me instruunt regantque, his propriam subiaciendo voluntatem, te totam ac tua omnia his committendo, his parendo, & eorum semper sequendo consilia, quoniâ qui fideles & prudentes servos meos audit, me audit. Sed ad hæc volò ut certâ fide, altâ mēte, ac frequenti cōsideratione mediteris me Deum tuum gloriosissimum, qui te ad beatitudinem perfruendam creavi, æternum esse, summum, omnipotentem; vobisque omnia quæ mihi placita sunt facere, nec esse qui vel tantillum meæ possit resistere voluntati, nec quidquâ sine eadē voluntate meâ vobis accidere, nihil profus nisi me permittente provenire, ut per Prophetam vobis enuntiavi, non esse ma-

*Conformitas cum
voluntate
Dei quomodo
acquiratur.*

*Alius modus
abnegandi per
obedientiā.*

*Nihil fit sine
voluntate
Dei & co-
gitatione.*

lum in

lum in civitate quod non ipse fecerim, id est, permiserim. Mediteris pariter me Deū tuum summæ esse sapientiæ, perfectissimæ cognitionis & intelligentiæ, omnia certâ ratione videntis & acutissimè penetrantis, ut ad cælum, terram, mūdum totum & universa gubernanda, nullâ possim ratione falli, nullo errore turbari. quòd si non ita esset, nec Deus essem, nec sapientissimus. Et ut tantillum percipias vim hujus summæ sapientiæ meæ, scias de malo culpæ & pœnæ me longè majus bonum, quàm sit malum, elicere. Tertio, velim consideres me eundem Deum tuum non minùs summè bonum esse, & vi amoris benevolentiaë que & hac de causâ non posse, non nisi quæ bona sunt, utilia & salubria tibi & aliis velle, non posse à me aliquid malum provenire, nihil odisse, & hominem ut meâ bonitate creavi, ita per me semper inæstimabili dilectioni prosequi. His verò per firmâ fidem mente ac meditatione collectis cognoscas tribulationes, tētationes, difficultates, honores, infirmitates, & adversa omnia ob nullam aliam causam, me gubernante provenire, nisi utilitatis & salutis vestraë gratiâ; ut per ea quæ videntur vobis mala à pravitate corrigamini, & ad virtutem, quâ itur ad verum & summum bonum vobis incognitū perducamini. Cognoscas præterea hoc fidei lumine perlustrata, me Deum tuum magis posse, scire, velle bonum tuum quâ tu, teq; id nec posse, nec scire, nec velle absque gratiâ meâ. Id igitur cum ita sit, danda tibi summo studio opera est, ut voluntatem tuam divinæ voluntati meæ prorsus subicias, quoniam sic placidâ semper mēte quiesces, & me semper tecum habebis (factus est enim in pace locus meus) nec erit tibi scādalum peccati, hoc est offendiculum aliquod ad peccatum, nec per impatientiam, nec aliquo quovis modo: nam pax multa diligentibus nomen meum; & non est illis scandalum: tantum etenim amant legem meam, id est, meam voluntatem, meaque lex est quâ cuncta reguntur, tātumque mihi per ipsam copulati sunt, & in ipsius delectantur observatione. ut eveniat quidquid velit, & undecumque velit, cujuscumque generis & æstimationis sit, nullâ re præter quàm culpâ quâ mihi fiat injuria perturbari queant. Prospiciunt namque claro & purgatissimo mentis oculo à me summo universi gubernatore, mirificâ sapientiâ, charitate & ordine cuncta administrante non nisi bona posse provenire, meque sibi ac rebus suis meliùs utiliusque prospicere quàm ipsimet per se sciant, possint ac velint, sicque omnibus in rebus quæ eveniant, quasque sustineant (ut ut sint) me auctorem & non proximum firmo considerâtes proposito, quadam invictâ & inexpugnabili patientiâ ita roborantur,

*Deus omnia
ad salutem
ordinat.*

*Deus melius
nobis vult
quàm nos
ipsi.*

*Pax vestra
gnati.*

*Omnia Deo
bona tribuit
& mala accipit de manu ejus.*

ut non

ut non solum æquo animo, sed libenti ac gaudenti sustineant, degustantes in omnibus, siue intrinsicè siue extrinsicè accidant, meæ ineffabilis dulcedinem charitatis: quod est sentire de me in bonitate; in omnibus (iniquam) tribulationibus difficultatibusque attendere, credere & læto animo gratoque meditari me disponere omnia suaviter, & ex profundo meæ dilectionis fonte cuncta provenire. Atque hujus ultimæ considerationis compositionisque sanctissimæ maximum bonum nil aliud corrumpit, impedit & perdit, quam propria voluntas vestra & amor vestri, quæ si tollerentur à vobis, tolleretur & infernus vobis; tum ille qui maledictis æternò mentis & corporis tormento paratus est, tum ille quem in mortali vita multiplici agitatione animi ac vario curarum æstu, imò sustinetis errore. Igitur si vivere cupis, & in hoc labenti sæculo per gratiam, & in stabili sempiternoque per gloriam fac moriaris, temetipsam abnegans & propriam voluntatem deponens. Beati enim mortui qui in Domino moriuntur, & beati pauperes spiritu, quoniam tales me vident in peregrinatione per mutuum amorem, visuri deinde in patriâ per gloriam & honorem. Amen.

*Propria
voluntatis
malitia.*

Documenta, seu consilia saluberrima, in quibus se exercere debet, qui vult evadere laqueos diaboli, è tractatu S. Vincentij de vitâ spiritali deprompta.

Qui vult fugere atque evadere laqueos atque tentationes Antichristi, seu diaboli finales, debet habere in proprio sentimento sui, duo. Primò, quòd sentiat de seipso, sicut de uno corpore mortuo, pleno vermibus, & malè olenti, & sicut de uno cadavere, quod dedignatur videre & intueri, imò super quod claudit nares, propter ejus pessimum odorem & fœtorem, & à quo avertit faciem, ut non videat talem & tantam abominationem. Sic oportet, charissime, facere semper mihi, & tibi, sed plus mihi, quia tota vita mea fœtida est; totus fœtidus sum, & corpus meum, & anima mea, & omnia quæ intra me sunt, fœce & putredine peccatorum & iniquitatum fœtidissima & abominabilissima sunt. & quod deterius est, quotidie hunc fœtorem in me sentio recentius & angustiùs revocari. Et debet talem fœtorem de seipsâ sentire fidelis anima cum maxima verecundiâ coram Deo, sicut coram illo, qui omnia videt, & scit, sicut si esset coram districto judicio, & dolere maximè de offensa Dei, & perditione gratiæ animæ, in quâ erat, quando redempta fuit preciosissimo Christi sanguine, & abluta per Baptismum. Et sicut sibi & Deo fœtere se credit & sentit, sic etiam credat & sentiat: quòd non solùm coram Angelis, & sanctis animabus, sed etiam coram omnibus hominibus viventibus, sit abominabilis & fœtidus, & quia facta & dicta sua non solùm homines videre & audire dedignantur, sed quòd nares suas claudant, & avertant facies suas, ne ipsum videant, & tamquam fœtidum cadaver de medio eorum expellant, & sit ab eis aliena us & separatus & projectus, sicut plusquam leprosus, usquequo veniat & reveniat ad seipsum. Et si quis de eo justitiam faceret, & de corpore suo sentiat quod justum est, & ita credat, etiamsi sibi oculi eruerentur, nasus truncaretur, manus abscinderentur, & aures, & os, & sic de aliis sensibus corporalibus & membris, quia cum his omnibus Deum offendit & creatorem. Item quòd despici desideret, & contemni, & quòd omnia vituperia, verecundias, diffamationes, injurias, blasphemias, & cætera adversa, summo cum gaudio & lætitiâ recipiat, & pa-

Quid de te sentire de-beas, vide.

Qualis de-beas velle assumari.

Humilitas & patientia perfecta.

*Diffidentia
sua.*

*Christus
crucifixus
semper sit
in corde.*

*Septiformis
affectus in
Deum.*

tienter ferat. Et oportet quòd diffidas de teipso totaliter, & de omnibus bonis tuis, & de tota vita tua, & convertas te totum, & reclines super brachia IESV Christi pauperrimi & vilissimi, & improperti, despecti, & mortui propter te, usquequo tu sis mortuus in omnibus sentimentis tuis humanis, & IESVS Christus crucifixus vivat in corde tuo, & in tua anima. & totus transformatus & transfiguratus, cordialiter sit in te: ut nunquam videas, nec sentias, nec audias, nisi ipsum solum stantem in cruce propter te, mortuum & suspensum, ad exemplum Virginis Mariæ, mortuus in mundo, & vivens in fide: & quòd in illa fide vivat tota anima tua usque ad resurrectionem, in qua Dominus immittet gaudium spirituale, & donum Sancti Spiritus in anima tua, & in illis personis, in quibus debet renovari status Apostolorum, & Ecclesiæ sanctæ Dei, exercens te in sanctis orationibus sive sacris meditationibus & affectionibus ad obtinenda dona virtutum, & gratiam Dei. Sed debes præcipuè septiformi affectu exerceri ad Dominum, scilicet amore ardentissimo, timore summo, honore debito, zelo constantissimo, & illis debet adjungi gratiarum actio, & vox laudis, omnimodæ obedientiæ promptitudo, & suavitatis divinæ pro posse degustatio. Et idèò continuè debes ista septem devotè petere à Deo, utpote dicendo, bone IESV, fac ut totis medullis amem te, summè timeam, reverear, & pro omni honore tuo fortissimè zelari, ità quòd omne tuum opprobrium, tanquam tuæ gloriæ zelotypus vehementissimè exhorrescam, & potissimè, si in me, aut à me, vel pro me facta tibi sint opprobria ulla. Deinde da etiam ut te Dominum, tanquam tua creatura humiliter adorem & recognoscam, & de omnibus beneficiis à te mihi impensis, gratias semper agam, & hoc cum summâ gratitudine cordis. Da etiam ut in omnibus semper te benedicam, laudem & magnificem, & hoc cum summo jubilo & tripudio cordis, & tibi in omnibus obtemperans, & obediens, semper reficiar dulcissimâ tuâ & ineffabili suavitate, cum sanctis tuis Angelis & Apostolis tuæ mensæ assistens, licet omnino indignus & ingratus. Qui cum Patre, &c. Debet etiam circa seipsum exerceri alio septiformi affectu. Primò, scilicet quòd totus de suis vitiis & defectibus confundatur. Secundò, ut peccata sua tanquam offensiva, & sui ipsius maculativa acutissimo & acerbissimo dolore plangat & deploret. Tertiò; humiliatione sui, & conculcatione, cum contemptu, ut scilicet totis viribus se sicut rem vilissimam & fœtidissimam spernat, & contemni appetat

*Septiformis
affectus erga
no, p. 115.*

petat, ut dictum est. Quartò, rigore severissimo, ut scilicet corpus suum asperrimè maceret, & macerari appetat, tamquam peccato foetidum, imò tamquam latrina & sentina, & tumulus omnium foeditatum. Quintò, irâ, implacabili contra omnia vitia sua, & contra radices & inclinationes vitiorum suorum. Sextò, vigore pervigili & strenuo, ut scilicet omnes sensus, actus, potentias suas, semper cum quâdam virilissimâ strenuitate, in omne bonum teneat pervigiles & attentos. Septimò, discretionè perfectæ modestiæ seu moderantiæ, ut scilicet in omnibus districtissimè servet mensuram, & modum, videlicet inter nimium & non satis, ut scilicet nihil sit in eo superfluum, nihil diminutum aut defectivum, nec plusquam debet, aut minus quàm deceat. Debet etiam circa proximum se exercere alio septiformi affectu, Primò, scilicet per piam compassionem, ut scilicet ita sentiat aliorum mala & incommoda, sicut sua. Secundò, per dulcem congratulationem, ut scilicet de aliorum bonis lætetur sicut de suis. Tertiò, per tranquillam supportationem, & condonationem, ut scilicet molestias & injurias ab aliis illatas patienter toleret, & ex corde indulgeat & condonet. Quartò, per benignam affabilitatem, ut scilicet sit ad omnes benignus, & omnibus bonum affectet, & optet, & talem se exhibeat in gestibus suis & verbis. Quintò, per reverentiam humilem, scilicet, ut omnes sibi præferat, & omnes revereatur, & omnibus ex corde se subdat, tamquam dominis suis. Sextò, per concordiam unanimes, ut scilicet quantum in se est, & quantum secundum Deum potest esse, unum sentiat cum omnibus: & ita sentiat se esse omnes. & illos se, & omnium rectum velle, pro suo reputet: & è contrà. Septimò, per Christi formem sui pro omnibus oblationem, scilicet, ut ad instar Christi pro omnium salute sit paratus, & sollicitus ponere vitam suam, & die, noctuque orare & laborare, quòd omnes in Christo inviscerentur, & Christus in eis. Sed tamen, ne ex hoc credatur, quin vitia hominum sint pro toto posse cavenda & fugienda, sciendum, quòd quodcumque ex societate malorum hominum, vel imperfectorum, periculum imminet vel occasio retrahens vel impediens à perfectione, vel fervore prædictarum virtutum, debes à talibus, sicut à serpentibus, vel draconibus elongari. Non enim est carbo ita ignitus, quin in aquâ frigescat aut tepescat: sic è contrà, vix est carbo ita frigidus, quin acervo carborum ardentium accendatur. Aliàs ubi periculum hujusmodi non imminet, ex merâ simplicitate de-

*Septiformis
affectus circa
proximum.*

*Consortium
malū suæ.*

*Quomodo se
anima ad
temporalia
habere de-
bet.*

bes aliorum non videre defectus ; aut si videas , per compa-
sionem supponere ut tua. Vt autem utiliter ad tempora-
lia, & aeterna te habeas perfectè, scito, quod temporalia de-
bes aspicere sub quadruplici sensu. Primò, scilicet ut tam-
quam peregrinus & advena sentias omnia ut extranea &
aliena, in tantum, ut tua vestis tuo sit sensui ita extranea, ac si
esset in Indiâ. Secundò, ut in tuo usu abundantiam timeas, ut
venenum, & ut mare submergens. Tertiò, ut in tuo usu o-
mnem inopiam & egestatem sentias, quia ipsa est scala
per quam ascenditur ad caelestes divitias & aeternas. Quartò
ut societatem, contubernium & apparatus divitum & ma-
gnatum fugiens, non ex contemptu tantum de societate pau-
perum glorieris, & in memoria, & adspectu, atque con-
versatione pauperum & despectorum totus lateris, quasi ex-
pressâ imagine Christi, & eis quasi Regibus cum sum-
mâ alacritate, & jucunditate, & reverentiâ associe-
ris.

*Paupertatis
& pauperû
amor.*

*Documenta ad perfectionem ex Divi
Bernardi Formulâ honestæ
vitæ.*

*Contemptus
rerum hu-
manarum.
Resignatio.*

SI plenè vis assequi quod intendis, duo sunt tibi necessaria;
Primum est, ut subtrahas te ab omnibus transitoriis re-
bus, & terrenis, ut nihil de eis cures, ac si non essent. Secun-
dum, ut ita te des Deo, ut nihil dicas vel facias nisi quod
credideris firmiter placere Deo. Primum autem assequeris
hoc modo. Omnibus modis, quibus potes, te vilifica, te ni-
hil reputando esse, sed credas omnes homines esse bonos &
meliores te, magisque placere Deo: quæcumque audis, vel
vides in Religiosis personis, puta bonâ intentione dici vel fie-
ri, etiam si contraria videantur: nam humana suspicio facilè
fallitur. Nulli displiceas, nihil vnquam de te loquaris quod
laudem importet, quantumcumque sit familiaris ille cum
quo loqueris: imò plus labora cælare virtutes, quàm vitia.
De nullo prorsus sinistrè loquaris (quantumcumque sit
verum vel manifestum) nisi in confessione, & hoc, ubi non po-
tes aliter manifestare peccatum tuum. Libentiùs accommo-
da aurem tuam, cum aliquis laudatur, quàm cum vituperatur.
Cum loqueris, verba tua sint rara, vera, ponderosa, & de
Deo: si sæcularis loquitur tecum, & vana proponit, quàm
citiùs potes succide sermonem, & transferas te ad ea quæ Dei
sunt.

*Laus pro-
pria fugien-
da.
Detractio.*

*Sermo qualis
sit oportet.*

sunt. Quidquid contingat tibi, vel alij, quantumcumque conjuncto, non cures, & si est adversum, non tristeris; si est prosperum, non lateris. sed totum nihil puta, & lauda Deum. *Resignatio.* Sollicitudinem adhibe, quantum maximè potes, ut utilitati tuæ sedulus intendas. Fuge locutoria quantum potes: melius est enim silere, quàm loqui. Post Completorium non loquaris, quousque finita sit Missa sequentis diei, nisi causa maxima intervenerit. Cùm vides aliquid quod tibi displicet, *Ex obviis quid cogitandum.* vide si hoc est in te, & abscinde; si verò vides aliquid quod tibi placet, vide si hoc est in te, & tene, si non est, adsume: & sic erunt tibi omnia in speculo. De nulla re murmures cu aliquo, nisi credideris prodesse, quantumcūque sit grave quod habes. Numquam pertinaciter aliquid affirmes, vel neges sed sint tuæ affirmationes & negationes, dubitationis sale conditæ. A cachinnis semper abtineas; rideas verò rarò, & cum paucis præstes os tuum. Breviter in omnibus dictis tuis sic te habeas, ut sint ita; quæ dubia, dimittantur. Secundum assequeris hoc *Orationi instandum.* modo: orationibus cum magnâ devotione intendas, & eas dicere labora horis debitis, & quod offers in oratione reminiscaris in corde, & ut ea quæ legis, confirmes, diligenter recogita & eorum imagineris statum in quorum memoriâ hæc dixeris. Ista tria semper in mente habeas: Quid fuisti, quid es, quid eris. Quid fuisti, quia sperma fœtidum; quid es, quia vas stercoreum; quid eris, quia esca vermium. Similiter imagineris eorum pœnas, qui sunt in inferno, & quòd numquam finientur, & pro quàm modicâ delectatione tanta mala patiuntur. Similiter imagineris gloriam Paradisi, & quòd numquam finietur, & quàm breviter & citò acquiritur: & quantus luctus & dolor poterit esse illis, qui pro parvâ re tantam gloriam amiserint. Cùm habes aliquid quod tibi displicet, vel times habere, cogita quòd si tu esses in inferno, & illud, & quidquid nolles haberes: & cū habeas aliquid quod tibi placet, vel optas habere, *In adversis quid cogitandum.* cogita quòd si tu esses in Paradiso, haberes illud & quidquid velles; si autem in inferno esses, nec illud, nec aliud, quod velles haberes. Quandocumque est festum alicujus Sacti, cogita de illo quanta sustinuit propter Deum, quia brevia; & qualia adeptus est, quia æterna. Similiter cogita quia transeūt bonorū tormenta, malorū gaudia. hi cū istis tormentis adepti sunt gloriam æternâ, & isti ex indebitis gaudiis æternam pœnam. *Hoc scriptū legendum crebrò.* Quandocumq; te vincit acedia, accipias hoc scriptū & imagineris hæc omnia diligenter: & cogita de t̄pore quod sic perdis, quòd illi qui in inferno sunt, darent totum mundum (si haberent) pro eo. Cùm habes aliquas tribulationes; cogi-

ta quòd illi qui sunt in paradiso, carent eis: similiter cùm habes aliquas consolationes, cogita illos de inferno carere eis. Omni die cùm vadis cubitum examina diligenter quid cogitasti, & quid dixisti in die, & quomodo utile tempus, & spatium quod datum est ad acquirendam vitam æternam, dispensasti: & si benè transivisti, lauda Deum, si malè, vel negligentè, lugeas, & sequenti die non differas confiteri. Si aliquid cogitasti, dixisti, vel fecisti, quod tuam conscientiam multum tordeat, non comedas antequam confitearis. Istud in sine pono, ut imagineris duas civitates, unam plenam omnibus tormentis, quæ est infernus; alteram plenam omni consolatione, quæ est paradus; & ad unam illarum oportet te currere. Vide quid te possit trahere ad malum, vel impedire à bono. credo, quòd nihil invenies. Certus sum, quòd, si benè servaveris ea, quæ sunt hic, Spiritus sanctus habitabit in te, & perfectè docebit te facere omnia. Ergo bene serves ista, & nihil negligas, & lege ea in septimanâ bis, scilicet in die Mercurij, & in die Sabbati, & ut inveneris te fecisse quod scriptum est; lauda Deum; qui est pius & misericors in sæcula sæculorum. Amen.

Examen.

Dua civitates ad quas homines tendunt.

Epistola cohortatoria Sancti Thomæ ad quemdam, in quâ proponit idoneum modum salubriter acquirendi scientiam, sive humanam, sive divinam.

QVIA quæsisisti à me, in Christo mihi clarissime, qualiter te studere oporteat in thesauro scientiæ acquirendo; tale à me tibi super hoc traditur consilium, ut per rivulos non statim in mare eligas introire, quia per faciliora ad difficiliora oportet devenire. Hæc est ergo monitio mea, & instructio tua. Tardiloquum te esse jubeo, & tardè ad locutorium ascendentem; conscientiæ puritatem amplectere, orationi vacare non desinas; cellam frequenter diligas, si vis in cellam vinariam introduci. Omnibus te amabilem exhibe, nihil quære penitus de factis aliorum, nemini te multum familiarem ostendas; quia nimia familiaritas parit contemptum, & subtractionis à studio materiam subministrat. De verbis & factis sæcularium nullatenus te intromittas. Discursus super omnia fugias. Sanctorum & bonorum imitari vestigia

Custodias, &c.

gia non omittas : non respicias à quo audias, sed quidquid boni dicatur memoriæ recommenda. Ea quæ agis & audis, fac ut intelligas, de dubiis te certifies; & quidquid poteris in armariolo mentis reponere satage, sicut cupiens vas implere. Altiora te ne quæsieris. Illa sequens vestigia, frondes & fructus in vineam Domini Sabbaoth utiles, quamdiu vitam, vixeris, proferes ac produces. Hæc si sectatus fueris, ad id attingere poteris, quod affectas.

E P I L O G V S O P E R I S

E T

O R A T I O A D B. V I R G I N E M

M A R I A M.

E Mensus sum, ô stella maris, Beatiſſima Ma-
 ter, hanc triplicem Viam, nõ meis viribus; ſed
 tuo unius poſt Deum præſidio, te prælucente quaſi
 ad portum appuli ſed ſtylo, non vitâ; non facti ſpa-
 tio, ſed voto ac deſiderio. Hoc verò ne inane ſit, ne,
 cum aliis prædicavero, ac viam oſtendero, ipſe re-
 probus efficiar, obſecro te, ut efficiat per te Chri-
 ſtus IESVS, via vita, & veritas, & vita: non ſo-
 lum autem in me. ſed in omnibus qui hæc legerint,
 & oculos ad te ſuos exules filii Evæ levarint. Et
 verò quò eos levare, quò ſe poſſunt convertere tem-
 peſtate jactati niſi ad te, quæ es portus omnium in
 te ſperantium! quo luctantes cum contrariis tenta-
 tionum ventis in nocte triſtitie, niſi ad te, quæ es
 ſtella matutina & aurora conſurgens? quò pere-
 grini & advena, niſi ad te, ô janua cali: ut per te in
 terram promiſſionis, in patriam, ad quam vocati
 ſumus caeleſtem perveniant, & hauriant ſalutem à
 Domino. Accipe, precor, hæc vota mea, & om-
 nium qui ad te ſuſpirant, accipe, quod Dominus hic
 per me operari dignatus eſt; tibi enim ea accepta
 fero atque offero, ut per viam iſtam & veritatem
 quotquot ambulamus, perveniamus ad vitam æ-
 ternam, IESUM Chriſtum filium tuum. Amen.

F I N I S.

E X E R C I T I A

Quibus ante orationem, meditationem, lectionem
piam, & in illis & postea fructuosè uti potes quo-
ties in illis ad virtutis alicujus amorem, vel vitii de-
testationem moneri vel moveri te senties.

*Oratio preparatoria, cuius orationi longiori,
vel meditationi Communis.*

O Rex regum, & Domine dominantium, qui ubique es, &
contemplaris in omni loco bonos & malos, & scrutaris
cor & renes; Ecce fide vivâ & fiduciâ magnâ (dixisti enim:
quidquid petieritis fiet vobis) accedo ad thronum gloriæ tuæ,
ut reus ad Iudicem, filius pauper & prodigus ad Patrē, & quâ
possum charitate ad te quem diligit anima mea: ut uni tibi
placeam, & vitam seriò corrigam, maximè defectum illum N.
ut offeram tibi sacrificium laudis ex toto corde meo, & cum
omni desiderio omnis creaturæ, quæ fuit, est, eritque & esse
potest, etiamsi infiniti mundi potentiâ tuâ crearentur: idque
in unione amoris & meritorum Christi IESU, & B. Virginis, &
Sanctorum omnium.

*Præsentia
Dei.*

*Actus fidei,
spei & cha-
ritatis.*

*Propositum
vite novæ.*

*Scilicet què
examine*

*particulari
persequeris.*

Exercitium fidei & virtutum aliarum in oratione.

Hæccine vera sunt? Hæccine vivâ fide credo? & quasi cre-
derem, sic vivo piè, & ut statui ordinatè? sic cogito, lo-
quor, & operor velut ambulans coram te? sic honorè, opes, &
vitæ hujus blandimenta, ut tu & sancti fecerunt, contemno?
& adversa hæc, & illa, atque aspera tolero? & omnes, maximè
inimicos sincerè, & opere diligo? & utor hoc vitæ, seu merca-
tus tempore? cum impendat etiâ fortè hac horâ mihi à mo-
mento æternitas? ita N. ardentissimè desidero pro majori tuâ
gloriâ. Et si quidem vires me volentem deficient, nõne tu ad-
itas mihi, & in te spero, ô spes mea, & te amo, ô infinita bo-
nitas, hic mihi præsentissima! Credo Domine, adjuva increduli-
tatem meam, spero in te solo, & sciò, non confundar, & te so-
lùm quæro. Extra te enim vanitas vanitatũ, & omnia vanitas.
Et sicut amore tui super omnia doleo, quod offenderim te ul-
lo pacto; & nominatim hoc defectu N. ita toto corde amo te,
super omnia. Et an aliquid N. ultrâ me separare poterit à te?
ô IESU, ô vita, ô amabilissima charitas! ô omne bonum Deus
meus, Deus cordis mei & omnia! Utinam te diligam super
omnia, te unum quæram, nec dimittam in æternum. Amen.

*Actus fidei,
spei, amoris.*

*Actus con-
tritionis.*

*Abnegatio
sui.*

*Aliud exercitium in oratione.**Actus fidei.*

Credo tibi, ô æterna veritas, quæ mihi iudicia tua aperire dignata es; credo, ô majestas infinita, te hic & in corde meo, & ubique esse per essentiam, præsentiam & potentiam: in te ergo ego & omnia ut in mari spongia, & tu in omnibus, & nobis es omnia, & circa nos omnia. velut lumen, aër, nebula, ignis; & in me omnia, & in omnibus operaris propter me, & in corde meo velut throno & templo tuo, requiescis; quare in te solo confido, & spero desiderata obtinere N. quia toties, ô veritas, dare per filium tuum postulata promisisti, ideoque & omnia tibi committo, ac diligo te ex toto corde meo, & omnes propter te, & desidero pro innumeris beneficiis N. & vitæ mysteriis N. & peccatis meis, quæ detestor, & quia dignissimus es, offerre tibi omni affectu possibili hoc sacrificium cordis mei, & bonæ voluntatis N. ultimum fortè coram curiâ tuâ, & cum eâ, & pro omni creaturâ tuâ. Da mihi, benignissime IESV, à te vocato ad hoc gratiam, & suscipe in unione omnium meritorum tuorum me, & omnia mea, & hoc propositum meum N. Amen.

*Præsentia Dei.**Resignatio. Actus charitatis.**Oblatio sui.**Aspirationes viæ purgatiuæ. Psal. 37.**Actus timoris Domini. Luca 15.**Contritio nis. Psal. 118.**Psal. 50. Detestatio peccati. Isaiæ 55.**Actus fiducia in Deum: Psal. 29.**Psal. 70.**Psal. 26.**Contemptus sæculi.**Aliud per aspirationes.*

Hæcine firma fide credo? & hoc à me postulat bonitas tuâ? certè sagittæ tuæ infixæ sunt mihi, Deus, vivifica me, & deduc in semitam mandatorum tuorum.

O Pater amantissime, peccavi in cælum & coram te, *nempe non sequendo virtutem illam* N. & jam non sum dignus vocari filius tuus: sed doleo ex amore tui: itaque fac me, benignissime IESV, sicut unum ex mercenariis tuis. Et quæ merces mea? tu es, bone IESV, & verè magna nimis.

Amplius lava me, bone IESV, ab hac N. iniquitate meâ, *nempe contraria virtuti præposita*, & à peccato meo munda me, qui sic dilexisti me, & lavisti me in sanguine tuo.

Sana me, Domine & sanabor, salvum me fac, ô IESV, & salvus ero, & dum inveniri potes, quæram te in toto corde meo, utinam inveniam te.

Quæ utilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem! igitur nè elongeris à me, Deus meus in auxilium meum respice.

Adjutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me, Deus salutaris meus.

Eheu sapientia æterna! quam mendaces filii hominum in stateris, ut decipiant ipsi de vanitate in idipsum! abrenuntio illi N. & omni quod retrahit à te, & adhæreo tibi Deus meus, *Sola enim vanitas retrahit à virtute.*

EXERCITIA VARI A.

Averte oculos meos, ô veritas, ne videant vanitatem, & deprædentur, & rapiant animam meam, & non sit qui eripiat, ad te enim, ad te levavi oculos meos.

*Custodia
cordis.*

O quàm dolco & quàm amarum est sic dereliquisse te, ô dulcedo ineffabilis, scilicet per peccatum virtuti proposita contrarium, Domine Deus meus, omne bonum, qui sic vivens, & moriens, dulcedinem tuam in filios demonstraisti.

Contritio.

Quid respondebo tibi sic monitus, & toties doctus à te, N. ô sapientia æterna, ô Judex supreme, cum scrutaberis cor meum in lucernis, & veneris judicare sæculum per ignem?

*Actus ti-
moris.*

O via vitæ, ô lux mea, quis mihi tribuat ut ambulem dum te lumen habeo, & tenebræ me nõ comprehendant, & juxta præfens monitum N. curram in viam mandatorum tuorum? ut comprehendam te sicut comprehensus sum?

*Aspiratio-
nes viæ il-
luminati-
væ.*

O omne bonum, quando satiabis me gratiâ & charitate tua, & cognoscam te quod tu sis mihi omnia, quodque verè extra te, & fumus, & umbra & vanitas, & nihil sint omnia?

*Propositum
pium obe-
dientia.*

O Sapientia æterna, ergo non credam tibi, ô veritas, sic amantissimè loquenti ad me: ut sequar te N. quocunq̃ue ieris, ô lux mea, illuminatio mea, & salus mea? credo, credo, adjuva incredulitatem meam.

*Contemptus
seculi.*

O Domine, quid mihi, qui nihil sum & nihilo pejus, quid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? quo minus sequar te. Tu enim pars hæreditatis meæ, & calicis mei; quid Domine? Deus meus es, verè Deus cordis mei & omnia.

*Actus fidei
& imitatio-
nis IESV.*

Magister bone IESV bone, doce me facere volûntatem tuam, quia Deus meus es tu, & cum in manibus tuis sortes meæ, mors & vita sempiterna, ô IESV esto mihi IESVS.

Psal. 26.

Psal. 72.

*Actus spei
& amoris.*

Psal. 142.

Orere, obsecro mihi, sol justitiæ, & inclinentur hæ umbræ vanitatis meæ ut ne atomus quidem separet me à te omnino, aut obumbret mihi. O lux mundi, jam hiems transit, imber abiit, & recessit, fac ô sol justitiæ, ut appareant flores virtutum in terrâ nostrâ, & tu maximè flos campi, & lilium convallium in medio cordis mei.

Actus spei.

Contritio

perfecta.

*Desiderium
virtutum.*

O quàm suavis est, Domine, spiritus tuus, & quàm dulcia faucibus meis hæc eloquia tua super mel & favum!

*Suavitas le-
gis Dei.*

O quàm multa pax diligentibus legem tuam princeps pacis! da mihi obsecro sequi sic vestigia N. pedum tuorum quos millies exosculor & cum Magdalenâ lavo lacrymis meis.

*Pax ejusdem
& imitatio
Christi.*

O utinam velut sancti tui currebant in viam mandatorum, sic ego ad te ô meum bravium & suavissimos amplexus tuos: quando hoc erit?

*Imitatio
Sanctorum.*

O charitas Deus meus Christe IESV, quis mihi tribuat, ut

Aspiratio

per

*via uniti-
va.*

perfectè amem te unum sicut desiderat anima tua, & ego nihil desiderem extra te, & oderim me.

*Actus amo-
ris.*

O spes mea, & sola requies mea, & centrum, & portus, & omnia, quando sustolles me super altitudinem terræ, & requiescet cor meum in te? ut gustem & videam quàm suavis sis diligentibus te.

*In quo quies
anima*

O hospes dulcissime animæ meæ, ô thesaurè abscondite, quando te inveniam? quando te videbo & amplectar, ut ubi est thesaurus meus, ibi sit totum cor meum, unum tecum.

Psal. 33.

Amicitia.

*Dei suavi-
tas.*

O IESU, si deliciæ tuæ sint esse cum filiis hominum, obsecro te, sint etiam tuæ esse mecum: paratum enim cor meum amare te, paratum cor meum, tu scis facere omnes voluntates tuas.

Prov. 8.

Resignatio.

Psal. 56.

*Vnio cum
Deo.*

Patribus meis conglutinator es, Domine, fac obsecro me unum tecum sicut tu & Pater unum estis da unum velle, unum nolle tecum, & sufficit mihi.

Deut. 10.

*Obedientia
perfecta.*

Quis mihi det ut faciam omnes voluntates tuas & gustem quàm suavis sis, Domine, & amare sciat omne quod tu non es.

Actus spei.

Quàm magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quàm abscondisti timentibus te? quanta ergo, quanta diligentibus te? verum quid quæro multa? unum est necessarium, unum bonum, ô omne bonum quod tu es.

*Actus grati-
tudinis &
rectæ inten-
tionis.*

Cur jam vivo, & cui vivo, ô vita mea, si non uti cupis sic N. vivo, & soli tibi, qui pro me mortuus es, & crucifixus? & tot benedictionibus me prævenis.

Aspiratio

ad Deum.

*Actus cha-
ritatis.*

Eheu, quid videmus hic miserum? N. vana omnia extra te: te verò te per speculum in ænigmate, ô quando dabitur facie ad faciem, & satiabis me cum vultu tuo!

Fecisti me, Domine, ad te: & cur? ut amem te; & inquietum est cor nostrum, donec, requiescat in te, ideò super omnia diligo te propter te, ex toto corde meo, & ex totâ anima mea, ex tota mente mea, ex totis viribus meis, in æternum, in æternum. Amen.

Oratio post Orationem longiorem.

*Gratiarum
actio.*

*Diffidentia
sui.*

*Propositorii
iteratio.*

Domine Deus meus, qui custodis pactum, & misericordiam servis tuis, gratias tibi ago, quia dignatus es audire deprecationem meam; exaudi, quæso, eam propter gloriam nominis tui, & da mihi gratiam (sine qua nihil possumus) ut voluntatem tuam, quàm cognovi, & defectus meos N. de quibus vehementer doleo, emendare ac pia desideria ista N. perficere possim, ut magnificetur nomen tuum usque in sempiternum. Suscipe illa; obsecro, & opera mea in unione merito-
torum

rum filii tui, & omnium Sanctorum tuorum: dispone de me vilissimâ creaturâ tuâ secundum beneplacitum tuum. Resigno me, & rejicio totum in te, omniaque accepto à paternâ manu tuâ, ac toto corde te diligere & tibi servire desidero, Amen. *Oblatio sui.*

Nota quoties N. ponitur indicari, secundum subjectam materiam oportunum ibi esse, aut beneficia Dei, aut vitæ Christi mysteria, aut defectus tuos, aut pia desideria, aut illa quibus indebitè adhæres, considerare.

Oratio pro executione bonorum desideriorum tum in oratione, tum inter legendum praxes, aut historias sacras, aut exempla alicujus virtutis iteranda crebrò & attentè.

Dignatus es, amantissime magister **JESU**, in sudore vultus tui, exemplo & sanguine tuo signare doctrinam istam N. sis benedictus in æternum. Dignatus es has praxes faciles (mandata enim tua gravia non sunt) mihi proponere, ut sequar tua tuorumque vestigia. Itaque cum possim per te, propter te volo ut placeam tibi, dolens de omnibus peccatis meis: sis benedictus in æternum. Visitasti terram & inebriasti eam imbre & rore gratiæ tuæ, da obsecro incrementum semini sancto tuo, ut sis à me benedictus toto affectu in æternum. Si enim hæc sciente me, gratia tua in me vacua sit, quid erit quod moriens, quod in judicio, tibi, & charitati, & immensæ bonitati tuæ, vel ad tot exempla respondeam? Da igitur velle & perficere, & amare te, amantissime **JESU**, & vivere tibi ò vita nostra in æternum, in æternum. Amen. Amen.

Alia brevior.

Hanc doctrinam N. & occasionē ejus ab æterno mihi destinasti ex summo amore ò **JESU**, ut eâ uterer. Credo tibi ò Sapientia æterna, suadenti, & sequi te cupio in te uno sperans, cum nihil possim sine te. Et nōne tot dona, tot promissâ, & super omnia charitas tua à me id impetrabit; Cupio gratiâ tuâ facere ut alteri suaderem N. ut in morte, & judicio, ac æternitate, & tu, & omnes Sancti, & ego me fecisse optabo.

Alia.

Hæc scio, & fateor gratiâ tuâ, si volo, faciendo beatus esse possum hîc & æternum. Volo igitur, credo in te, in te spero, & toto corde te diligo.

Exercitium Complectens Meditandi modum, varioſque affectus, & virtutum Præcipuarum actus.

Præſentia Dei.

Humiliatio ſui.

Actus Contritionis & Amoris.
Petitio.Diffidentia ſui
et Confidentia
in Deo.

Virtutem
ſuadet.
Ratio.
Sapientes.
Natura rerum.
Mors.
Iudicium.
Æternitas.
Exempla Sanctorum.
Pax animæ.
Gaudium de virtute.
Chriſti exemplū
& Scripturæ
adhortatio.
Actus fidei.
Actus Martyrii.
Admiratio.
Beneficia Dei.
invitant ad virtutem.
zelus & Compaffio erga Chriſtum.
Actus amoris
Dei.

Proximi.

Inimici.

In proximo
agnoscere Chriſtum.
Oratio pro proximo.

Communicatio
cum Deo.

O Deus, qui præſentiſſimus & intimus hic mihi & omni creatura es: ecce ego adſto coram te & curiâ tuâ, reus & inops à virtutibus N. N. quas merito à me exigis: verumtamen uti ſpero & cupio, toto corde amo te: Ignosce obſecro amanter dolenti quod minus quàm debeo, amârim, quodq; tot grâtijs ac donis tuis (pro quibus tibi cum omnibus Angelis, & Sanctis tuis, ac creaturis humillimè gratias ago) tot de perfectione, & virtute hac N. mandatis ac conſilijs non reſponderim. Da mihi bone IESU jam id facere: credo enim & ſcio hoc à ſola tuâ gratiâ, uti & omne donum, non ab indiſtriâ noſtrâ manare: Verè enim dixiſti: Sine me nihil poteſtis facere. Da igitur & indue me hoc affectu, & virtute N. ex alto: hanc enim mihi etiam ipſa ratio, & utilitas ſic N. ſuadet, imò & ſapientum mundi facta N. & dicta, atque adde in naturâ rerum velut imagine & ſimilitudine eam depingis: Mors inſtans ſtimulat, & iudicium irrevocabile, & æternitas interminabilis. Exemplo ſuo & doctrina ſic ad eam nos provocant Sancti, & pax qua exſuperat omnem ſenſum, & gaudium in Spiritu Sancto, ſed inſuper ô amantiſſime IESU, ad eam nos invitatas potentiffimo exemplo tuo N. & Scripturâ tuâ N. ô æterna Veritas hortaris. Huic, & Eccleſiæ cum certâ fide credam paratus eam vitâ & ſanguine ex amore tuo etiam hac horâ obſignare qui fieri poteſt, ut perinde ac ſi nania foret, tepidus permaneam: Deus bone quomodo ſaltem innumera beneficia, non me compellent? Quomodo non ſuper omnia bonitas tua, Deus meus: Vtinam ego ſaltem, cum totus ferè mundus in maligno poſitus, vitâ & paſſioni tuæ, ô Chriſte IESU, injurius ſit, tibi vitâ Sanctâ ſolatio forem, ego quem tot benedictionibus dulcedinis immerentè prævenis: Deus bone hæc inè ſcio & credo, & ſpero, & te amo ac torpeo: O Domine adauge n. bis fidem, ſpem, & ſuper omnia tui amorè. Diligo quidè te toto corde meo, ſed multo ardentius deſidero & affectu omnis creaturæ quantū licet, quantū poſſum: Proximū verò amo non verbo, ſed opere, & ſincerè, ut meipſū propter te, maximè alienos à me, quibus omnia ex nunc dimitto ſicut tu omne debitū dimiſiſti mihi, & te in eis agnoſco, cupioq; tibi in eis omnia ſacere, quos & omnes, maximè quibus debeo, & uti debeo, commendo infinitæ bonitati tuæ, ſimul & animas deſunctorum. Vnū autem peto à te Domine & requiro ſuſcipe me totū, & da mihi te ipſum & præſentiam tuam, ſimul & providentiâ in his N. N. & in omnibus ſemper

er agnoscere & laudare, il'iq; non alteri praterita NN. presentia
 NN. & futura NN. seu bona seu mala juxta legem tuam tribuere: ac
 roinde de nullo queri vel dolere. Da stare inter adversa NN. securū
 & absque terrore: quorsum enim timeo cum in pondere, numero, &
 mensura, à te Deo meo, Patre, medico, & duce optimo ac presentissi-
 no pro aternâ Sapiencia & bonitate sint ordinata. Da stare in te ere-
 tum; neque spe creatura mniti, quàm doleã se subtrahere; abnegavi
 nim, & abnego omnem, & omnia propter te qua sperare potest ho-
 no aut optare. Da mihi ut neque gaudio trahar aut exemplo vel re-
 spectu hominum ad ulla mundi bona incliner. Habeo enim hic ex
 omnia in te fonte omnis boni, & vera (cùm illa picta sint & falsa) &
 sincera (cùm illa felle & veneno mixta) & ultra parata, cùm illa a-
 nè acquirantur, nec momento securè & absque amaritudine pos-
 ideantur. Habeo ea quidem in te ubique, at maximè in Ven. Eucha-
 ristia. ad quàm velut fontem aqua viva stivit, & sitit anima mea.
 Da mihi de tam preclaro calice bibere, & illo inebriari ab ubertate
 domus tua, & cibo Angelorum satiari: sic enim spe plenus obtinenda
 gratia tua, & salutis mea quàm supplex per vitam & mortem Chri-
 sti Iesu peto (dixisti enim Petite & accipietis) ambulabo coram te
 corde tranquillo & perfectò, nihilque sperans aut timens sic N. sem-
 per de te cogitabo. sic loquar N. tecum vel de te crebro, amanter &
 pie. sic actiones NN. ad te dirigam, & operabor hoc velut ultimo die
 immò horâ salutem meam: donec, donec aspiret illa: quando hoc erit?
 donec, donec aspiret illa dies, & inclinentur umbra, donec quod arden-
 ter exopto & sincerè, uti nosti, desidero, te videam, te perfectè amem,
 & complectar te unum: sim tecum & liquefcam in te, donec sis mihi
 omnia in omnibus, Deus cordis mei & omnia. Amen.

Omnia accipere
 de manu Dei ac
 de nullo queri.

Animi ad ad-
 versa prepara-
 tio.
 Spei & omnium
 affectuum in
 Deum cõversio.

Contemptus re-
 rum huma-
 rum.

Applicatio
 ad S. Com-
 munionē,
 Ordinatio
 actionum.

Aliud exercitium in oratione fidei.

O Veritas, ô bonitas, credo tibi hic & ubique mihi presentissima,
 & hac N. & quacumq; scripta, facta & dicta sunt ad meam esse
 instructionem, & certissimè profiteor coram curiâ tua, neque esse, quod
 excussem nisi credam illa, & opere id ostendam per gratiam tuam. Tu
 potentissimus & sapiensissimus, & optimus, & ego non credam tibi,
 & hac N. testimonia voluntatis tua non amplectar? verè credibilia
 mihi & amabilia facta sunt nimis. si vè rationem N. & sapientes N.
 si vè rerum naturam inspiciam & audiam Vtinam te audissem sem-
 per, ô omne bonum, & numquam te offendissem. Vtinam vita mea
 te honorassem, & ex patientia mea ostendissem fidem meam! Verùm
 ex nunc in aeternum credam & diligam te opere & veritate N. fac de
 me quod tibi visum in aeternum: ego gratia tua cùm scivero volunta-
 tem tuam faciam ex intimo tui amore & quacumque revelasti pro
 salute

Dei man-
 data credi-
 bilia.

Resignatio

salute mea, amplectar, & omnes voluntates tuas, o vita mea & omne bonum meum. Amen.

Exercitium Spei.

**Humilia-
tio sui.**

Tu scis Deus meus, tu scis quod non sumus sufficientes aliquid facere ex nobis uti hoc N. tãquam ex nobis, Itaque ego pulvis & cinis ad te confugio, uti per te, & patientiam & consolationem scripturarum spem habeam, & in te sperans non confundar. Tandem enim, o bonitas, sic N. me vocas, & repellere poteris, sic invitatus & trahis ad te, & deficere fines in via? In te Domine sperans, scio non infirmabor in æternum, et si inveniam in membris meis legem repugnantem legi mentis mea, neque dignus sim gratiã tuã. Sed qui didisti mihi corpus & sanguinem tuum in precium; & te hodie paratus es dare in pignus salutis, & qui tot beneficia N. præveneristi me, & petere toties iussisti, & dare promissisti, o bonitas! o veritas! dabis utique mihi quod petam, ut toto corde sperem in te, & quamvis occideres me, o spes & vita mea in te sperabo, et si consurgerent in me castra mundi huius & vanitatis, & reclamarent, portio mihi tamen erit, sic N. custodire legem tuam, & te sequi: quo enim ibimus à te bone IESU, nõnne verba vitæ aeterna habes?

**Beneficia
Dei & pro
missa spem
excitant.**

Exercitium Charitatis.

**Deus nos
docet ex
amore.**

O charitas Deus meus da mihi intellectum, & discarni mandata tua, siue per epistolam, siue per creaturam loquaris ad cor meum. Quidquid enim ad salutem disco, tu presentissimus mihi, me ex infinito amore doces: O salus mea & medicina anima mea. Et quanto, quanto id amore doces me, qui nihilum sum ante te! tunc bonorum meorum eges, ut tam spontaneo amore tot me bonis & charitate tua præveneris? Sic enim pater aeternæ dilexisti mundum, ut filium tuum unigenitum dares. Sic tu benignissime IESU fili Dei, ut pro me in mortem dederis preciosam animam tuam, & gravia mihi queant esse mandata & consilia tua? Diligam ergo hæc N. & te Deus fortitudo mea, o quàm tibi adherere mihi bonum est! Quid ergo me separare poterit à charitate tua? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? fortis enim ut mors dilectio tua, & aqua multa spero non poterunt extinguere charitatem, id est ignem quem venisti mittere in terram, & vis vehementer accendi.

**Magnitu-
do amoris
Dei.
Rom. 8.
Resigna-
tio.**

Cant. 8.

INDEX RERVM.

A.

- A**BNEGATIO sui. *Ejus necessitas*, 1009. 1119. *ad eam quomodo perveniatur*, 1100. P. 1009.
- Acedia. M. 265. *Signa*, 267. *Damna & pericula*, 16. *Remedia*, 266. P. 267.
- Egrotus *Quid ei faciendum*, 1096. *Tentationibus quomodo occurrendum*, 1100. *Quomodo iuvandus*, 945.
- Eternitas *Quid* 592. *Mala malis, bona bonis*, 594. P. 397.
- Affectus septiformes, *erga Deum, seipsum, proximum*, 1124.
- Ambitio. *Ejus mala*, 333. *Stultitia*, 329. 344. *Bona quæ*, 530. *Mortificanda*, 305.
- Amor. *Affectus ejus & exercitium*, 708. *Quid* 925. *Quotuplex è. origo è.*
- Amicitia *Quid & quotuplex*, 426. *Vera quæ è. Cavenda quæ*, 437. *Vtilitas*, 431. *Præstantia*, 432.
- Amicus. *Quis eligendus, vitandusve*, 429. P. 435.
- Amor carnalis. *Ejus signa*, 402.
- Amor creaturæ. *Ejus incommoda*, 315. *Ab eo retrahentia*, 316.
- Amor Dei. *Quid*, 536. 1118. M. 925. *Grædus amoris Dei*, 936. P. 935.
- Amor inimicorum. M. 946. P. 957.
- Amor proprius. *Ejus mala*, 118. *Mortificandus*, 303.
- Amor proximi. M. 937. *Signa è.* P. 944.
- Angelus Custos. *Ejus cultus commendatur*, 132.
- Angelica salutatio. *Ad pulsum Angelicæ salutationis quid agendum*, 1055.
- Aspiratio. *Varia secundum tres Vias*, 972. *Epilog.*
- Avaritia. M. 368. *Stultitia*, 370. 1010. *Moderanda*, 358.

B.

- B**EATITVDO. M. 1106. *Voluptas cœlestis quanta*, 1109.
Ejus dimensiones è P. *ad amorem beatitudinis concipien-*
dum, 1114.
 Beneficia Dei. *Quot & quanta*, 638. *In iis quid consideran-*
dum, 184. P. 644.
 Bona temporalia. *Quomodo se anima erga ea habere debeat*,
 1126. *Vide Divitia.*

C.

- C**OELIBATVS. M. 1076. *Commoda* è.
 Captivus. *Quomodo iuvandi*, 945.
 Castitas. M. 396. *Signa*, 398. *Effectus*, 397. *Privilegia* è.
 Charitas. *Charitatis actus*, 1105. *Vide Amor.*
 Cilicium. *Quando noxium*, 94.
 Cogitatio. *Ejus vis*, 500. *Quæ quando cogitanda*, 210.
 Cognitio sui. *Ejus utilitas*, 212. P. 349.
 Colloquium. *Quale esse debeat*, 1054. *Quid in eo cavend-*
dum, 1055.
 Comedere *Quomodo comedendum*, 1053.
 Communio frequens suadetur, 805. P. *Varia preparatoria*
ad eam 813.
 Concio *Quomodo audienda*, 1050.
 Concionator. *Qualis esse debeat*, 468. 475. P. 474.
 Confessio Sacramentalis. *Ejus utilitas*, 80 83. *Incitamen-*
ta è *Facilitas*, 89. *Quoties confitendum*, 88. P. è. *Confessio*
generalis, 62 *Ejus necessitas*, 63. *Noxia quãdo & quibus*, 63.
 65. P. 67. *Confessionis libertas commendatur à Con. Trid.* 86
Fovenda à Superioribus Religionum maximè mulierum, 87.
Post confess. General. proposita, 77. P. *pro confess. gener. per*
præcepta Decalogi, 67. & seq.
 Confessarius. *Qualis esse debeat*, 87. *qualis Confessarius, talis*
pœnitens, 90. *Ejus dignitas*, 89. *Pericula*, 90. *Cavenda cum*
fœminis, 94. 87. *Preparatio*, 94. *quando mutandus*, 86. P.
 90. *Consideratio*, P. 207.

INDEX RERVM.

- Confortium malum fugiendum, 1125.
 Consultor. *Consultoris munus*, 39.
 Consuetudo. *Ejus vis*, 59. *Exemplo probatur*, 1092.
 Contemplatio. *Dialogus de contemplatione*, 958 *quid*, 960.
Gradus ad eam, & via, 961. *Media*, 964. 967. *Materia seu
 subjectum*, 966. *Cavenda*, 969. *Signa contemplativi*, 963.
 Contuitio. *Eam exercendi modus*, 678. *quid*, 53. *Eius utilitas
 ẽ*. *Facilitas*, 61. P. ẽ.
 Conversatio. *Pericula*, 408. *Religiosi qualis esse debeat*, 409.
 1055. *Monita S. P. Ignatij* 413.
 Correptio. *quomodo facienda*, 217. 221. *Prepostera mala*, 217.
 Creatura. *Earum consideratio*. 571.
 Curiositas. *M.* 121. *Mala*, 312. *Actus*, 321. *Signa domita curiosi-
 tatis*, 322.

D.

- D**ELIBERATIO. *Eius modus*, 158. *que deliberanda*. 166. P.
 168.
 Detractio. *Eius mala*, 429. *Imago*, 436
 Deus. *Communicatio cum Deo*, 570. *Ei serviendum & quare?*
 1115. *qua methodo*, 1116.
 Diffidentia sui *M.* 550 *P.* 556.
 Disciplina. *quando noxia*, 94.
 Disputatio. *quomodo disputandum*, 467.
 Distractio. *Causa & remedia*, 734
 Divitiæ. *M.* 16. *Divitiarum mala*, 369. *Bona*, 362. *Tres classes
 utentium bonis*, 383. *Animæ nihil profunt*, 997. *P.* 389. *V.
 Bona temporalia*.
 Dolor duplex, 53. *Medicina peccati*.

E.

- E**CCLESIA propugnanda, 287. *Etiã ab uno*, 288. *Eius
 persecutiones*. 286. *P. Iuvandi Ecclesiam laborantem*, 29.
 Ecclesiasticus. *Mali Ecclesie noxij*, 286.
 Educatio *quanti facienda*, 444. *quid pueris instillandũ*. 445.
 Eleemosyna *M.* 104. *P.* 113. *Liberis inculcanda*, e. *quomodo
 facienda ẽ*. *Eius utilitas*, 106. 109. 110.
 Eucharistia, *Frequenter salutanda, & quomodo?* 1054.

INDEX RERVM.

- Examen conscientia^e generale, 1046. *Eius necessitas*, 187.
Partes, 186. *Gratiarum actio* c. *Agenda post examen gene-*
rale, 1046. P. 192. *Particulare quid*, 192. 1049. *Ordo*, 193.
Excusatio noxia, 424.
Exercitia S. P. Ignatii obita in carcere cum fructu, 946.
Exercitia spiritualia. Quid in iis servandum, 208. *Non mu-*
tanda, 209. *Diarium S. Bonaventurae*, 210.

F.

- F**AMILIA. *Paterfamilias qualis esse debeat*, 440. *Ad exa-*
men Conscientia exhortanda, 192. *P. ad familiam ritè*
instituendam. 443.
Famulus. Quales conducendi, 439. 539.
Fervor quomodo renovandus, 160. P. 284.
Fides quid, 18. *Donum Dei*, 19. *una*, 20. *Eius sanctitas*, 25. *An-*
tiquitas, 22. 25. *Miracula*, 22. 24. *Fidei actus*, 1104. P. 26.
Notæ 1017.
Fiducia in Deum. M. 550. 1011. P. 565.
Finis hominis quis sit, 12. *Considerandus*, 3. *Media*, 13. P. 16.

G.

- G**RATIARVM actio. *Pro quibus reddenda*, 180.
 P. 183.
Gratitudo. Eius exercitium, 694.
Gula. Eius signa, 102. *Mala* 97. 103. *Pœna* 99. *Rarè in Reli-*
gione perseverant, 98.

H.

- H**ÆRESIS. *Eius varietas*, 18. *Origo* 26.
Hæretici non miseri, 22. *Pace carent*, 23. *Libertate carnis*
innituntur, 24. *Quomodo cum iis disputandum*. 25.
Homo. In homine quæ consideranda, 219. *Miseria*, 338. 550.
Quid de se quisque sentire debeat, 1123.
Honor quid sit. 327. *Vanitas*, 328. *Fugiendus*, 305. *Incommo-*
da, 329. 986 *Quis ambiendus*, 330.
Hora. Horaria recollectio, 210. *Distributa per Sanctorum, cul-*
tum,

INDEX RERVM.

tum, 609. Passio Christi per horas distributa, 895.

loræ Canonice. *Quomodo legenda*, 141. *Mysteria respondentia*, è. *Lectio privata*, 136.

Humilitas. *M.* 338. *Gradus* 347. *Signa*, 348. 553. *P.* 343.

Hypocryta. *Eius stultitia*, 84. *Confusio*, 85. *Malitia*, 86.

I.

[*EIVNIUM*. 6. 97. 99. *P.* 102.

Imago. *Earum usus commendatur*, 498.

imitatio Christi. *Eius utilitas*, 629. *In quo sita*, 630. *M.* 751.

Necessitas, 752. *P.* 760. 635.

imitatio Sanctorum. *Quomodo instituenda*, 602. *P.* 608.

immodestia. *Eius turpitude*, 405. *Incommoda*, 406.

impatientia. *Eius mala*, 223. 226.

imperfectio. *Imperfectionum Alphabetum*, 345.

inconstantia. *Eius incommoda*, 487. *Remedia* 49.

indulgentiæ. *Indulgentiæ commendantur*, 119.

ingratitudo. *detestanda*, 179.

intentio pura quid, 898. *Eius gradus*. 901. *Necessitas*. 899.

Signa pura intentionis, 901. *Meditationes quatuor*, 901. & *seqq.* *Quomodo vitietur*, 900. *P.* 910.

iudicium temerarium. *M. de contemnendis hominum iudicijs*, 232. *Cavendum*, 216. *Noxium*. 261.

iudicium universale. *Signa*, 584 *forma* 585. *Sententia* 587.

P. pro memoria eius excitanda, 590.

L.

LAvs. *Quid sit*, 327. *Propria fugienda*, 1126.

Lectio lasciva damnatur, 404.

Litanix. *Quomodo audienda*, 1055.

Luxuria. *Punitio eius*. 399.

M.

MAGISTRATVS. *Qualis eligendus*, 300.

Maria. *M. de eius imitatione*, 1024. *P. eam tolendi*, è.

- Perseverantia. *M. de perseverantia invocatione*, 1087. P. 1090.
 Pictor. *Obsceni quid peccent*, 403.
 Pœna. *Pœnarum diversitas*, 193. P. 295.
 Pœnitens. *Pœnitentes non alliciendi*, 87. *Sponte accedentes enixius juvandi* è. *Quid in pœnitentibus curandum*, 95. *Pu-
 peres benignè excipiendi*, 92. *Confessario oblato utatur*, 87.
 Pœnitentia. *Ejus partes*, 52. *Qualis imponenda*, 94.
 Præsentia Dei. *M. 914. Deus ubique quomodo?* 914. *Ejus esse-
 tus?* 917. P. 922. *Incitamenta*, 917.
 Proficere. *Profectus signa*, 802.
 Proposita bona. *Propositorum bonorum syllabus*, 77.
 Prudentia, 575.
 Pudor. *Pudoris mali damna*. 81. *Remedea*, 83.
 Pugna spiritualis. *Pugna spiritualis arma*, 256.
 Purgatorium. *Pœna sensus*, 292. *Damni* è.

R.

- R**ECOLLECTIO. *Circa Deum, superiores, proximum, sub-
 ditos, seipsum*, 1061. *Horaria*, 1050.
 Religio. *Sine oratione ruina proxima*, 448.
 Religiosus. *M. de statu Religiosi*, 1082.
 Renovatio spiritus. *M. 795. P. 800.*
 Resignatio. *Eius necessitas*, 980. *Resignati pax*. 1121.
 Rosarium. *Quomodo legendum*, 1035. *Rosarium Blosii* è.

S.

- S**ACERDOS. *M. 816. Eius dignitas*, 817. *Puritas*, 825. *Inde-
 votio reprehenditur*, 896.
 Salus. *Salutis signa seu nota*, 1016.
 Sanctus. *Sancti colendi & quomodo*, 1054.
 Sapientia. *Sapientia summa*, 214. *Eius Thesaurus ut acquiratur*, 1128.
 Satisfactio. *Satisfactionis opera quæ*, 96.
 Scrupulus. *Scrupulorum remedia*, 64.
 Scrupulosus. *Exercitium pro scrupulosis*, 1011.
 Sensus. *Sensuum custodia*, 323.

INDEX RERVM.

ermo. *Qualis esse debeat*, 1126. *Pius ferendus*, 408. *Fovendus & quomodo*. 410.
 olitudo. *Solitudo duplex*, 446. *Eius necessitas*, 447. *Vtilitas*, 449. *Finis*. 455. *P. ad eius amorem excitandum*, 453.
 omnus. *Ante somnum quid agendum*, 131.
 ircuitus *Spirituum nota*. 160. 41. *P.* 38.
 pes. *Spei actus*, 1104.
 tatus vitæ. *Electionis necessitas*, 30. *Eligendi modus*, 31. *In eo perseverandum*, 30. *P.* 38.
 tudium. *Studendi modus*, 1052. *Quantâ diligentia Religiosis studio incumbendum*, 463. *Recta intentionis in iis necessitas & signa*, 462. *Negligentia in studiis unde*, 463. *P.* *Studendi*, 465.
 uerbia. 335. *Quid è*. *Origo*, 336. *Gradus*, 347. *Remedium*, 336. *Signum reprobationis*, 337. *Punitio è*,
 uerior. *Quantum possit*. 438.

T.

TEMPVS. *Eius breuitas, incertitudo, precium*, 415. *Vacuum quomodo impendendum*, 416. 1055.
 tentatio. *Eius divisio & expugnatio*. 248. *Superiori aperienda*, 252. 258. *Superata fructus*, 16. *Remedia*, 261. *In tentatione quid faciendum*, 1056.
 epiditas *noxia & Deo odiosa*, 172.
 tribulatio *via ad calum*, 225. *In eâ quid cogitandum*, 1127.

V.

VANA gloria. *Eam superandi modus*, 345.
 Virtus. *M.* 559. *Quid* 561. *Eius honor quantus*: 614. *Eius nota*, 1016. *P.* 565. *M. de virtute acquirenda*, 200.
 visus. *Mortificandus*, 342.
 vita. *Vita humana fugax*, 270. *incerta*, 27.
 vita Christi, *continens 91. meditationes, quas quomodo Ecclesia per annum distribuât, seu potius Evangelia perspicuè intelliges ex Indice Concionarum*, 763.

- Vitium. *Quid?* 562. *Vitiorum remedia*, 194. *M. de vicio extirpando*, 199. *P.* 565.
- Vnio cum Deo. *Quæ Deo gratissima*, 670.
- Vocatio. *Vocationi parendum*, 272. *Agenda gratia*, 184.
- Voluptas. *M.* 390. *Animus interdum relaxandus*, 393. *In Deo querenda*, 329.
- Voluptas carnalis. *Turpis & sæda*. 620. *Amaræ*, 621. *Fallax*, 622.
- Voluptas spiritualis. *M.* 620. *Eius præstantia*, 622. *P.* 626.
- Voluntas Dei. *Quæ sit*. 1117. *Nil sine voluntate Dei fit*, 1120.
- Voluntas propria. *Quæ, & qui eius effectus*, 304. *mortificanda & quomodo?* *M. de conformitate voluntatis propriae cum divinâ*, 978. *Conformitas cum voluntate Dei ut acquiratur*, 1120. *P. ad acquirendam conformitatem voluntatis propriae cum divinâ*, 1008.
- Vrbanitas. *Quæ laudanda*, 405.

Z.

ZELVS animarum. *M.* 297. *Excitamenta* *è. P.* 299.

N D E X L O C O R V M.

nde conciones peti possunt singulis Dominicis & Fēstis, & materia meditationi juxta Euangēlia, nam quisque meditans sibi concionator est. Nota verò primum numerum signare paginam, & locum textus petendi è vitâ Christi, hoc pacto Dominicâ I. Adventus. Vide Vitam Christi, pag 784. Quæ compendio sic videbis citata. V.V. Christi, pag. 784. idg̃ diverso charactere.

Dominica I. Adventus, Vide Vitam Christi, pag. 784. Erunt signa, &c. De extremo judicio, lib. 2. c. 42. p. 584. Item de examine conscientiæ, l. 2. c. 4. p. 186.

Dominica II. V.V. Christi, p. 773. Quæ vidistis & audistis, &c. De officio boni pastoris, l. 2. c. 32. p. 467. & c. 17. p. 297. Pauperes Euangelizantur, &c. De humilitate & paupertate, l. 2. c. 23. p. 371. & c. 21. p. 338. Arundinem vento, &c. De constantiâ, lib. 2. cap. 34. pag. 486.

Dominica III. V.V. Christi, p. 768. Miserunt, &c. Tu quis es! De temerario mundi judicio, l. 2. c. 8. p. 231. Confessus est, &c. De fugâ honoris, l. 2. c. 20. p. 326. & c. 21. p. 335. De deserto, de statu religioso, quo deseritur sæculum. l. 3. c. 24. p. 1082. Ego vox clamantis, &c. De officio concionatorum, l. 2. c. 32. p. 467. Cujus non sum dignus, &c. De humilitate, lib. 2. c. 20. p. 326. & c. 21. p. 338. & c. 61. p. 717.

Dominica IV. V.V. Christi, p. 768. Factum est verbum, &c. De solitudine, l. 2. c. 30. p. 446. Prædicans baptismum, &c. De pœnitentiâ, lib. 1. cap. 5. pag. 52. & cap. 9. pag. 96. Omnis mons, &c. De humilitate, lib. 2. cap. 20. pag. 336, & c. 21. p. 338. & cap. 37. pag. 332.

Erunt

Erunt prava in directa, &c. De viâ virtutis facili l. 2. c. 39. p. 559. & c. 4. p. 200. & c. 45 p. 611. & c. 46 p. 620. & l. 3. c. 2. p. 751.

Dominica infra Octavam Nativitatis. Mirantes super his, &c. De meditatione operum & beneficiorum Dei, l. 2. c. 48. p. 638 & cap. 49 p. 647. & c. 35. p. 668. & c. 35. p. 498. & resurrectionem, &c. De regeneratione spirituali, l. 1. c. 6. p. 62. & c. 7. p. 80. & lib. 3. c. 5. p. 759. & c. 21. p. 1063. Et in signum cui, &c. De imitatione Christi, l. 3. c. 2. p. 751. & l. 2. c. 47. p. 629. & c. 57. p. 689. Jejuniiis, & obsecrationibus, & c. l. 1. c. 9. p. 96. & c. 11 p. 121.

Dominica I. post Epiphan. V. V. Christi, p. 767. Ascendentibus illis, &c. De festo colendo, l. 3. c. 10. p. 876. Ecce pater tuus & ego, &c. De curâ filiorum, l. 2. c. 29. p. 438. Nesciebatis quia in his quæ patris, &c. De statu vitæ deligendo, l. 1. 3. p. 30. Erat subditus illis, &c. De obedientiâ, l. 2. c. 22. p. 349. Et mater ejus conservabat, &c. De meditandis Dei operibus, l. 2. 35. p. 498. & c. 48. p. 638. & c. 49. p. 647. & c. 62. p. 726.

Dominica II. post Epiphaniam. V. V. Christi, p. 769. Vocatus est Jesus, &c. de vitandâ gulâ, l. 1. c. 9. p. 99. & seq. & p. 102. De statu matrimonii, l. 3. c. 21. p. 1063. Vinum non habent, &c. De invocando Deo in necessitate, l. 2. c. 10. p. 248. & c. 38. p. 550, & c. 50. p. 656. Quodcumque dixerit, &c. De obedientiâ, l. 2. c. 22. p. 349. & c. 61. p. 721. Omnis homo, &c. De mundi fallaciis l. 2. c. 24. p. 390. & l. 1. c. 10. p. 166.

Dominica III. post Epiphaniam. V. V. Christi, p. 772. Vide nemini dixeris, &c. Domine non sum, &c. De humilitate, l. 2. c. 21. p. 338. De sacrâ Communione, l. 3. c. 6. p. 805. & c. 8. p. 842. & c. 9. p. 854. Ostende te sacerdoti, &c. De confessione & cultu sacerdotis, l. 1. c. 6. p. 62. & c. 7. p. 80. & c. 8. p. 89. & l. 3. c. 7. p. 816. Illic erit fletus, &c. De æternitate, l. 2. c. 43. p. 593.

Dominica IV. post Epiph. V. V. Christi, p. 770. Motus magnus, &c. De tribulationibus & tentationibus, l. 2. c. 10. p. 48. & c. 6. p. 214. & c. 7. p. 223. Quid timidi estis, &c. De fiducia, l. 2. c. 38. p. 550. & c. 37. p. 526. & p. 542. & c. 56. p. 684. Venti & mare obediunt ei, &c. De obedientiâ, l. 2. c. 22. p. 349. & c. 61. p. 721.

Dominica V. post Epiph. V. V. Christi, p. 774. Dum autem dormirent, &c. De ignaviâ hominis & vigiliâ diaboli, l. 2. c. 11. p. 262. & l. 2. c. 26. p. 414. & c. 1. l. 2. p. 162. & seq. Visimus, &c. De zelo animarum, l. 2. c. 16. p. 297. Sinite utraque, &c. De tolerandis malis, l. 3. c. 15. p. 946. Colligite zizania, &c. De extremo iudicio malorum, l. 2. c. 42. p. 584.

Dominica VI. post Epiph. V. V. Christi, p. 775. Simile, &c. grano Synapis. De passione Christi, l. 3. c. 10. p. 876. De fide, l. 1. c. 2. p. 18. Simile est fermento, &c. De Communionem, ubi corpore Christi fermentamur, l. 3. c. 6. p. 805. & c. 8. & 9. De vitâ exemplari, l. 2. c. 25. p. 404. & sequentibus, & c. 28. p. 428.

Dominica Septima. V. V. Christi, p. 781. Illi autem abierunt, &c. Item exit primo manè, &c. De maturâ conversione, l. 1. c. 4. p. 43. & c. 3. p. 30. Quid hîc statis, &c. De otio, l. 2. c. 11. p. 262. & c. 26. p. 414. Redde illis mercedem de æternâ beatitudine, l. 3. c. 27. pag. 1106. & l. 2. c. 46. p. 620. Multi enim sunt vocati, &c. De notis salutis, l. 3. c. 18. p. 1016.

Dominica Sexagesima. V. V. Christi, p. 774. Qui habet aures audiendi, &c. De lectione piâ, l. 2. c. 33. p. 477. Quod supra petram, &c. De consuetudine peccati, l. 2. cap. 10. p. 252. & sequentibus. Quod autem in spinas, &c. de moderandâ cupiditate bonorum, & eorum u. u. l. 2. c. 23. p. 358. & sequentibus, & cap. 24. p. 390. Aliud sexagesimum, de Viduitate, l. 3. cap. 22. p. 1071.

Dominica Quinquagesima. V. V. Christi, p. 782. De passione

ne Domini, lib. 3. c. 10. p. 876. & lib. 2. c. 54. pag. 672. Ipse verò multò magis, &c. De constantiâ in difficultatibus, libr. 2. cap. 10. pag. 248. & cap. 34. p. 486.

Dominica primâ Quadragesima. V. V. Christi, p. 768. Ductus est, &c. De tentationibus, l. 3. c. 10. pag. 248. Et cùm jejunasset, &c. lib. 1. c. 9. p. 96. Non de solo pane, &c. l. 2. c. 33. p. 477. Hæc omnia tibi dabo, &c. De fallaciâ mundi, l. 2. c. 1. p. 161. & sequentibus. Ostendit ei omnia regna mundi. De superbiâ, l. 2. c. 21. p. 335. De moderandâ cupiditate bonorû, p. 358. & c. 61. p. 718.

Dominica secundâ quadragesima. V. V. Christi, p. 776. Duxit eos in montem excelsum seorsum. De statu Religioso, l. 3. c. 24. p. 1082. De solitudinis bono, l. 2. c. 30. p. 446. De viâ virtutis, l. 2. c. 4. p. 206. & l. 2. c. 39. pag. 559. & c. 45. p. 611. & c. 46. p. 620. & lib. 3. c. 2. p. 731 & toto, c. 3. & 4. Bonum est nos, &c. De amore celestium, l. 1. c. 1. p. 3. & lib. 3. c. 27. p. 1106. Hic est filius meus, &c. De imitatione Christi, lib. 3. c. 2. ca. 47. pag. 629. & c. 57. p. 689. & lib. 3. c. 2. p. 751. & l. 2. c. 22. p. 349.

Dominica tertiâ quadragesima. V. V. Christi, p. 774. Ipsum erat mutum. De Confessione, l. 1. c. 6. p. 62. Item, de gratiarum actione, l. 2. c. 58. p. 694. Ipse autem ut vidit, &c. De præsentia Dei, l. 3. c. 12. p. 914. Omne regnum in se, &c. De pace servandâ, l. 2. c. 7. p. 223. & l. 3. c. 14. p. 937. & toto capite, 15. & c. 17. p. 978. Qui non est mecum, &c. De hæreticis, l. 1. c. 2. p. 22. & seqq.

Dominica quartâ Latare, V. V. Christi, p. 775. De pace animi, l. 3. c. 17. p. 978. & l. 2. c. 45. p. 611. De gaudiis ex virtute, c. 46. p. 620. De purâ intentione, ex quâ magna & solida lætitia. l. 3. c. 1. p. 898. Vnde ememus panes, &c. De eleemosynâ, l. 1. c. 10. p. 104. De Dei erga nos curâ, l. 3. c. 17. p. 980. & l. 2. c. 38. p. 550. Cùm cognovisset, &c. De fugâ honoris, l. 2. c. 20. p. 326 & c. 21. p. 335. & sequentibus.

Dominica Passionis, V. V. Christi, p. 777. De peccato, l. 2. c. 9. p. 243. & l. 1. c. 7. p. 81 & 86. & l. 2. c. 10. p. 252. & sequentibus. Nonne benedicimus, &c. De detractio-
ne, judiciis temerariis, l. 2. c. 28. p. 429. & seq. & p. 436.
& l. 2. c. 8. De contemnendis hominum judiciis, p.
231. Qui ex Deo est verba Dei audit, &c. De lectione
piâ, l. 2. c. 33. p. 477. De inspirationibus Dei audien-
dis. Ibidem, Quis ex vobis, &c. De monitore eli-
gendo, l. 2. c. 27. p. 419. JESVS autem abscondit, &c.
De fugâ vindictæ, l. 3. c. 15. p. 946.

Dominica Palmarum. V. V. Christi, p. 783. Christus insi-
dens a sinæ commendat modestiam, l. 2. c. 25. p. 404.
De imitatione Christi, l. 2. c. 47. p. 629. & c. 57. p. 689.
& l. 3. c. 2. p. 751. Dicite quia Dominus, &c. De mise-
ricordiæ operibus, l. 1. c. 10. p. 104. & l. 3. c. 14. p. 937.
Venit Rex tuus, &c. De humilitate & paupertate,
l. 2. c. 20. p. 326. & c. 21. p. 338. & c. 23. p. 371. & c. 61. p.
718. & seq.

Dominica Pasche V. V. Christi, p. 787. Emerunt aroma-
ta, De oratione, lib. 1. cap. 11. pag. 115. & lib. 2. cap. 35.
pag. 498. & cap. 50. pag. 656. & cap. 62. pag. 726.
De aromate virtutum, lib. 2. cap. 39. pag. 559. De
liberalitate, lib. 1. cap. 10. pag. 104. & lib. 2. cap. 23.
pag. 383. Et valde mane, &c. lib. 2. c. 14. De fervore
Sanctorum, pag. 280. & lib. 2. cap. 11. pag. 262. & c.
44. p. 602. & l. 2. c. 61. p. 725. & l. 3. c. 4. p. 790. Quis
revolver, &c. De fortitudine animi & fiduciâ, lib. 2.
cap. 7. pag. 223. & c. 10. p. 248. & c. 34. p. 486. & lib. 2.
c. 38. p. 550.

Dominica in Albis. V. V. Christi, p. 788. Cùm esset serd,
&c. De spe non deponendâ, lib. 2. cap. 34. p. 486. &
c. 37. p. 526. & cap. 38. p. 550. & c. 56. p. 684. Pax vo-
bis, lib. 2. cap. 45. pag. 611. & c. 46. p. 620. & l. 3. cap. 17.
p. 978. Gavisî sunt, &c. De gaudio spirituali, lib. 2.
cap. 46. pag. 620. & cap. 59. pag. 701. Quorum re-
miseritis, &c. De cõfessione, l. 1. c. 6. p. 62. & c. 7. p. 80.
& c. 8.

- Relictus omnibus, &c. De abnegatione sui, & mūdi, l. 2. c. 18. p. 302. & c. 19. p. 311. & c. 23. p. 358. & seq. c. 61. p. 718.
- Dominica V. post Pent. V. V. Christi*, p. 772. Nisi abundaverit, &c. De hypocrisi, l. 1. cap. 7. p. 85. & seq. & de perfectione, l. 3. c. 1. p. 745. & c. 2. p. 761. & c. 4. p. 790.
- Qui irascitur, &c. De irā & charitate fraternā, l. 2. c. 61. p. 715. & l. 3. c. 14. p. 937. & c. 15. p. 946. & l. 2. c. 7. p. 222. & seq.
- Dominica VI post Pent. V. V. Christi*, p. 775. Cū turba multa, &c. De operibus misericordiæ, l. 1. c. 10. p. 104 & l. 2. c. 54. p. 672. & c. 61. p. 715 & l. 3. c. 14. p. 937. Iam triduo sustinent me, &c. De perseverantiā, l. 2. c. 34. p. 486. Non habent quod manducent, &c. De jejuniō, l. 1. c. 9. p. 96.
- Dominica VII. post Pent. V. V. Christi*, p. 772. Attēdite, &c. De hæreticis, l. 1. c. 2. p. 18. & seq. & hypocrisi, l. 1. c. 7. p. 85. & seq. Mala arbor malos, &c. De mortificatione, l. 2. c. 18. p. 302. & c. 19. p. 311. Omnis arbor, quæ nõ facit, &c. De pœnâ peccati, l. 2. c. 9. p. 243. & c. 10. p. 252. & seq. & l. 2. c. 41. p. 577. & c. 43. p. 593. Non omnis qui, &c. De operibus bonis, l. 1. c. 13. p. 145. & l. 2. c. 5. p. 203. & c. 22. p. 349. & cap. 14. p. 280. & l. 3. c. 1. p. 745. & c. 4. p. 790. & c. 27. p. 1106.
- Dominica VIII. V. V. Christi*, p. 780. Homo quidā, &c. De divitiis, l. 2. c. 23. p. 358. & seq. & c. 61. p. 718. Redde rationem, &c. De examine sui, l. 1. c. 6. p. 62. & seq. & l. 2. c. 4. p. 186. & c. 12. p. 270. Ait autē villicus, &c. De deliberat. vitæ, l. 1. c. 3. p. 30. & l. 2. c. 1. p. 158. Quia filij hujus sæculi, &c. De prudentiā filiorum sæculi, l. 2. c. 40. p. 568. & c. 11. p. 262. c. 14. p. 280. Facite vobis amicos, &c. De eleemosynā, l. 1. c. 10. p. 104.
- Dominica IX. Videns civitatem, flevit, &c.* De deflendis peccatis, l. 1. c. 4. p. 43. & c. 5. p. 52. & l. 2. c. 55. p. 678. Venient dies in te, &c. De dilatione conversionis, l. 1. c. 4. p. 43. & l. 2. c. 12. p. 270. & c. 13. p. 276. & c. 41. p. 577.

- Scriptum est quia domus, &c. De orando in templo, l. 1. c. c. 1. p. 115. & c. 12. p. 133. & l. 3. c. 9. p. 865.
- Dominica X. V. V. Christi*, p. 781. Dixit IESVS ad quosdam, &c. De superbiâ & amore sui, l. 2. c. 21. p. 335. & c. 19. p. 311. De confidentiâ in Deû, l. 2. c. 38. p. 550. Percutiebat, &c. De contritione, l. 1. c. 5. p. 52. & c. 6. p. 63. & c. 7. p. 80. & l. 2. c. 55. p. 678. Omnis qui se exaltat, & c. l. 2. c. 21. p. 335. & c. 37. p. 532. & c. 61. p. 717.
- Dominica XI.* Apprehendens eum, &c. De conversatione noxiâ fugiendâ, l. 2. c. 25. p. 408. & c. 28. p. 428. Suspiciens in cœlum ingemuit, &c. De peccatoris statu, l. 1. c. 7. p. 81. & seq. & l. 2. c. 10. p. 252. & seq. & l. 2. c. 9. p. 243. Admirabantur, dicentes, &c. De admiratione & de fide, l. 2. c. 53. p. 668. & l. 1. c. 2. p. 18. & l. 2. c. 52. p. 663.
- Dominica XII. V. V. Christi*, p. 778. Et ecce quidâ legisperitus, &c. De doctrinâ jungendâ cû pietate, l. 2. c. 31. p. 458. Diliges Dominum, &c. l. 2. c. 37. p. 528. & c. 60. p. 708. & l. 3. c. 13. p. 925. Et proximum tuum, &c. De charitate proximi, l. 2. c. 61. p. 715. & l. 3. c. 14. p. 937. & c. 15. p. 946. Videns eum misericordiâ, l. 1. c. 10. p. 104. & l. 2. c. 54. p. 672. & l. 3. c. 14. p. 937.
- Dominica XIII. V. V. Christi*, p. 777. occurierût & levaverût, &c. De diligentiâ spirituali, l. 2. c. 11. p. 262. & c. 14. p. 280. & c. 44. p. 602. & c. 61. p. 725. Ite ostendite, &c. De cõfessione, l. 1. c. 6. p. 62. & c. 7. p. 80. Regressus est &c. De gratitudine, l. 2. c. 3. p. 179. & c. 58. p. 694. Surge, vade, &c. De fide, l. 1. c. 2. p. 18. & l. 2. c. 52. p. 663.
- Dominica XIV. V. V. Christi*, p. 792. Non potestis Deo, &c. De avaritiâ, l. 2. c. 23. p. 368. Ne solliciti sitis, &c. De confidentiâ in Deum, l. 2. c. 38. p. 550. & l. 3. c. 17. p. 978. Quarite primum, &c. De beatitudine, l. 1. c. 1. p. 3. & l. 3. c. 27. p. 1106.
- Dominica XV. V. V. Christi*, p. 773. Ecce defunctus, &c. De mortis memoriâ, l. 2. c. 12. p. 270. & c. 13. pag. 276. & ca. 41. p. 577. Et hæc vidua erat, &c. De viduitate,

- l. 3. c. 22. p. 1071. Adolefcens tibi dico, &c. De Dei vocatione, l. 1. c. 3. p. 30. & c. 4. p. 43.
- Dominica XVI. post Pent. V. V. Christi, p. 779.* Et ipsi observabant eum, &c. De invidiâ & reprehensione, l. 2. c. 27. p. 419. Cùm invitatus fueris, &c. De ambitione, l. 2. c. 20. p. 326. Omnis qui se exaltat, &c. De humilitate, l. 2. c. 37. p. 532. & cap. 21. pag. 335. & cap. 61. p. 717.
- Dominica XVII. post Pent. V. V. Christi, p. 784.* Quod est mandatum magnum in lege, &c. De perfectionis studio lib. 3. c. 1. p. 745. & c. 4. p. 790. Vide Dominicam 12.
- Dominica XVIII. post Pent. V. V. Christi, p. 770.* Offerbât ei paralyticum, &c. De curâ proximorum, l. 1. c. 10. p. 104. & l. 3. c. 16. p. 937. Videns JESVS fidem, &c. De fide & fiducia, l. 2. c. 38. p. 550. & l. 2. c. 52. pag. 663. & c. 56. p. 684. & l. 1. c. 2. p. 18. Vt quid cogitatis, &c. De Dei præsentia, l. 3. c. 12. p. 914. Videntes autem turbæ, timuerunt &c. De timore Domini & admiratione, l. 2. c. 13. p. 276. & c. 53. p. 668.
- Dominica XIX. post Pent. V. V. Christi, p. 783.* Illi autem neglexerunt, &c. De ingratitude & negligentiâ, l. 2. c. 4. p. 186. & l. 2. c. 3. p. 179. & c. 58. p. 694. & c. 11. pag. 262. Alius in villam suam, &c. De contemptu rerum humanarum, l. 1. c. 63. p. 358. & seq. & c. 24. p. 390. & c. 61. p. 718. Reliqui tenuerunt servos, &c. De persecutoribus Ecclesiæ, l. 2. c. 15. p. 286. Quoscumque inveneritis, &c. De zelo animarum, l. 2. c. 17. pag. 297. Mittite eum in tenebras, &c. l. 2. c. 41. p. 577. & c. 43. p. 593. Multi sunt vocati, &c. l. 1. c. 3. p. 30. & l. 3. c. 18. De notis salutis, p. 1016.
- Dominica XX. post Pent. V. V. Christi, p. 770.* Cùm audisset, quia, &c. De occasione boni captandâ, l. 2. c. 4. p. 199. & c. 19. p. 325. Rogabat ut descenderet, &c. De curâ familiæ, lib. 2. c. 29. p. 438. Incipiebat enim mori, &c. De maturâ conversione, l. c. 4. p. 43. & lib. 2.

c.12.p.170.&c.13.p.276. Nisi signa & prodigia,&c.
De curiositate, l.2.c.18.p.321.&c.19.p.312.

Dominica XXI. post Pent. V. V. Christi, p. 777. Simile est,
&c. Qui voluit rationem ponere, &c. De examine
conscientiæ, l.2.c.4.p.186. De consideratione agen-
dorum, c.5.p.203. & l.3.c.20.p.1042. Oblatus est ei
unus qui &c. De satisfactione, l.1.c.9.p.96. &c.10.p.
104. Jussit eum venundari, &c. De mis-
eriâ peccatorum, l.2.c.10.p.252. & seq. & l.2.c.9. pag.
243. Sic & pater meus, &c. De charitate, l.3.c.15. pag.
946. &c.14.p.937. & l.2.c.61.p.715.

Dominica XXII. post Pent. V. V. Christi, p. 784. Magister
scimus quia verax es, &c. De veracitate & hypocrisi,
l.1. cap.7.p.84. Non enim respicis personam homi-
num, &c. De contemnendis hominum judiciis, l.2.
c.8.p.231. Reddite quæ sunt Cæsaris, &c. De Obe-
dientiâ, l.2.c.22.p.349. &c.61.p.721.

Dominica XXIII. post Pent. V. V. Christi, p. 771. Filia mea
modò defuncta est, &c. De morte, l.2.c.12.p.270. &
c.13.p.276. & cap.41.p.577. Si tetigero tantum fim-
briam, &c. De communionem, l.3.c.6.p.805 & cap.8.
p.842 &c.9.p.854. De fide & fiducia, l.2.c.38. pag.
550. &c.50.p.656. &c.56.p.684. & l.1.c.2.p.18. & l.
2.c.37.p.523 Et deridebant eum, &c. De mundi lu-
dibriis circa pia, l.2. cap.1. pag.160. & seq. & lib.2.c.8.
p.231.

Dominica XXIV. Surgent Pseudoprophetæ, &c. De
hæreticis & fidei constantiâ, l.1.c.2.p.18. & l.2.c.34.
pag.486. Videbunt filium hominis, &c. De judicio,
l.2.c.42.p.584.

Index pro Festis.

- I***n festo S. Andreae.* Vide Vitam Christi, p. 769. Faciã vos fieri, &c. De zelo animarum, l. 2. c. 17. p. 297. Continud relictis retibus, &c. De obedientiã promptã, & abnegatione sui, l. 2. c. 19. p. 311. & seq. & c. 22. p. 349.
- S. Nicolai.* Vni dedit quinque talenta, &c. De beneficiis Dei variis, l. 2. c. 48. p. 638. Post multum verò temporis, &c. De tempore servando, l. 2. c. 26. p. 414. Qui unum acceperat abiens, &c. De acediã, l. 2. c. 11. p. 262. Quia super pauca, &c. De amore cœlesti, l. 3. c. 27. p. 1106. & l. 2. c. 43. p. 593.
- S. Thomæ.* Thomas non erat cum eis, &c. Conversatio cum bonis querenda, l. 2. c. 25. p. 408. & seq. & l. 2. c. 28. p. 428. Vidimus Dominum, &c. De gaudio spiritali, l. 2. c. 46. p. 620. & c. 59. p. 701. Infer digitum tuum huc, &c. De passionis memoriã, l. 3. c. 10. pag. 876. Beati, qui non viderunt. De fide, l. 1. c. 2. p. 18. & l. 2. c. 52. p. 663.
- In Nativitate Domini.* V. V. Christi, p. 766. Exiit edictũ, De obedientiã, l. 2. c. 22. p. 349. Ecce euangelizo, &c. De nativitate Domini, l. 2. c. 36. p. 517. Invenietis infantem, &c. De paupertate & imitatione Christi, l. 2. c. 23. p. 371. & c. 47. p. 629. & l. 3. c. 3. p. 766. Et in terra pax hominibus, &c. De pace, l. 2. c. 45. p. 611. & c. 46. p. 620. & l. 3. c. 17. p. 978.
- In festo Sancti Stephani.* V. V. Christi, p. 784. Et ex illis occidetur, &c. De persecutionibus Ecclesiæ, l. 2. c. 15. p. 286. De tolerandis malis, l. 2. c. 6. p. 214. & c. 7. p. 223. & c. 61. p. 723. Quoties volui congregare, &c. De Dei providentiã, l. 3. c. 17. p. 979. & seq. Ecce relinquetur domus, &c. De maturã conversione, l. 1. c. 4. p. 43. & seq. & c. 5. p. 52.
- S. Ioannes Euang.* Dixit Jesus Petro, sequere me. De imitatione Christi, l. 2. c. 47. p. 629. & c. 57. p. 689. & l. 3. c. 2. p. 75. Quid ad te? de curiositate, l. 2. c. 19. p. 321. Exiit sermo

sermo iste, &c. De mortis medit, l. 2. c. 12. p. 270. & c. 41. p. 577.

S. Innocentium. V. V. Christi, p. 767. Angelus Domini apparuit, &c. De pace animi, l. 3. c. 17. p. 978. & l. 2. c. 45. p. 611. Iratus est valdè, &c. De ambit. l. 2. c. 20. p. 326

Circumcisionis Domini. V. V. Christi, p. 766. De circumcissione spiritali, l. 2. c. 8. p. 302. & c. 19. p. 311. De notis salutis, l. 3. c. 18. p. 1016.

Epiphania Domini. V. V. Christi, p. 756. Vidimus stellam, &c. De obediendo vocationi divinæ, l. 1. cap. 3. p. 30. Audiens Herodes Rex, turbatus est, &c. De ambitione, l. 2. c. 20. p. 326. Et responso accepto, &c. De emendatione vitæ, l. 1. c. 4. p. 43. & seq. & c. 5. p. 52. & l. 2. c. 4. p. 199.

In fofto conversionis S. Pauli. Ecce nos reliquimus, &c. De perfectione, & passionibus domandis, l. 2. c. 19. p. 311. & l. 3. c. 1. p. 745. & seq. Omnis qui reliquerit, &c. De statu Religioso, l. 3. c. 24. p. 1082. Céruplum accipiet, &c. De gaudio spiritus, l. 2. c. 45. p. 611. & c. 46. p. 610. & c. 59. p. 701. De gaudio æterno, l. 3. c. 27. p. 1106. Omnis qui, &c. propter nomen meum, &c. De intentione purâ, l. 3. c. 11. p. 898.

Purificationis. V. V. Christi, p. 797. Sicut scriptum est in lege, &c. De obedientiâ, l. 2. c. 22. p. 349. Tulerunt Iesum ut sifterent, &c. De familiâ ordinandâ, l. 2. c. 29. p. 438. Homo iste justus & timoratus, &c. De timore Domini, l. 2. c. 13. p. 276. Nunc dimittis servum, &c. De morte, l. 2. c. 41. p. 577.

In Catedrà S. Petri. Vide festa SS. Petri & Pauli.

S. Mathei. Abscondisti hæc à sapiētibus, &c. De prudētiâ sæculi, l. 2. c. 40. p. 568. Venite ad me omnes, &c. De pœnitentiâ, l. 1. c. 4. p. 43. & c. 5. p. 52. De Communionem, l. 3. c. 8. p. 842. & c. 9. p. 854. Discite à me, quia, &c. l. 2. c. 21. p. 338. Et inuenietis requiem, &c. De pace, l. 2. cap. 45. pag. 611. & c. 46. pag. 620. & l. 3. ca. 17. pag. 978.

Annuntiationis. V. V. Christi, p. 765. Missus est ad Virginem, &c. De castitate, l. 2. c. 24. p. 396. & l. 3. c. 23. p. 1076. Et de Imitatione B. Virginis, l. 3. cap. 19. pag. 1024. Cogitabat qualis esset, &c. De deliberatione & notis spirituum, l. 2. c. 1. p. 158. & seq. Quomodo fiet, &c. De perseverantiâ in propositis, l. 2. c. 34. p. 486.

Feria 2. Pasche. V. V. Christi, p. 788 Vir propheta potens in opere & sermone. De Concionatoris officio, l. 2. c. 32. p. 467. Nonne hæc oportuit, &c. De patientiâ, l. 2. c. 6. p. 214. & c. 7. p. 222. & 61. p. 723. Et de imitatione Christi, l. 2. c. 47. p. 629. & c. 57. p. 689. & l. 3. c. 2. p. 751. & toto capite tertio: Aperti sunt oculi, &c. De effectu Communionis, l. 3. c. 6. p. 805. & c. 8. p. 842. & c. 9. p. 854. Et surgentes eadem horâ. De fervore Sanctorum, l. 2. c. 14. p. 280. & c. 44. p. 602. & c. 61. p. 725.

SS. Philippi & Iacobi. V. V. Christi, p. 785. Non turbetur cor vestrum de passionibus domandis, & pace animi, l. 2. c. 19. p. 311. & l. 3. c. 17. p. 978. De fiduciâ & orat. l. 2. c. 38. p. 550. c. 37. p. 523. & c. 46. p. 720 & l. 1. c. 11. p. 115. & c. 12. p. 133. Ego sũ via, &c. De imitatione Christi, l. 2. c. 47. p. 629. & 57. p. 689. & l. 3. c. 2. p. 751.

Inventionis S. Crucis. V. V. Christi, p. 769. Nisi quis renatus fuerit, &c. De renovatione mentis & confessione, l. 1. c. 5. p. 52. & c. 6. p. 62 & c. 7. p. 80. & l. 3. c. 5. p. 795 & c. 20. p. 1042. Et sicut Moyse, &c. De cruce & eâ ferendâ, l. 3. c. 10. p. 876. & l. 2. c. 6. p. 214. & seq.

Ascensionis Domini. V. V. Christi, p. 789. Ex probravit incredulitatem, &c. De correptione, l. 2. c. 27. p. 419. Qui crediderit, &c. De fide, l. 1. c. 2. p. 18. & l. 2. c. 37. p. 325. & c. 52. p. 663. Illi autem profecti prædicaverunt &c. De zelo animarum, l. 2. c. 17. p. 297. & c. 32. pag. 467.

Feria 2. Pentecostes. Qui malè agit, &c. De peccati horrore, l. 2. c. 9. p. 243. & seq. Sic Deus dilexit, &c. De

Sacro audiendo, ubi iterum dat nobis filium, l. 3. ca-
p. 864.

Festo corporis Christi. De communione, l. 3. c. 6. p. 806. &
c. 8. p. 842. & c. 9. p. 854. Et de præparatione ad Sa-
crum pro Sacerdote, l. 3. c. 7.

In Nativitate S. Ioannis Bapt. V. V. Christi, p. 766. Et lo-
quebatur, benedicens Deum, &c. De gratitudine, l.
2. c. 3. p. 179. & c. 58. p. 694. De educatione liberorū,
l. 2. c. 29. p. 438. & De matrimonio, l. 3. c. 21. p. 1063.

In festo SS. Petri & Pauli V. V. Christi, p. 776. Tu es Chri-
stus Filius, &c. De fide, l. 1. c. 2. p. 18. & l. 2. c. 37. p. 523. &
c. 52. p. 663. Quem dicunt homines, &c. Vos autem,
&c. De monitore deligendo, l. 2. c. 27. p. 419. Portæ
infernæ non prævalebunt, &c. De Ecclesiâ, l. 2. c. 15. p.
206. Quodcunque ligaveris, &c. De confessione,
l. 1. capite 6. pag. 62. & capite 7. pag. 80. & capite 8.
p. 89.

Invisitatione B. Virginis: V. V. Christi, p. 763. Exurgens
Maria. abiit, &c. De imitatione B. Virginis, l. 3. c. 19.
p. 1024. De charitate proximi, l. 2. c. 61. p. 715, & l. 3. c.
14. p. 937.

In festo S. Mariae Magdalene. V. V. Christi, p. 773. Stans re-
tro pedes eius lacrymis, &c. De contritione, l. 1. c. 5.
p. 52. l. 2. c. 55. p. 678. Remittuntur ei peccata, &c. De
amore Dei, l. 3. c. 13. p. 925. & l. 2. c. 9. p. 243. & seq. &
ca. 10. pag. 352. & l. 2. cap. 37. pag. 528. & c. 60. pag.
708.

S. Iacobi. V. V. Christi, p. 782. Dic ut sedeant, &c. De
ambitione, l. 2. c. 20. p. 326. Nescitis quid petatis, &c.
De petitione, & resignatione, l. 1. c. 11. p. 115. l. 2. c. 50.
pag. 656. & cap. 61. p. 715. Potestis bibere calicem,
&c. De imitatione Christi, l. 2. c. 47. p. 629. & l. 3. c. 2.
p. 751.

Sancti Laurentii. V. V. Christi, p. 783. Nisi granum fru-
menti, &c. De mortificatione, l. 2. c. 18. p. 302. & c.
4. p. 199. Qui amat animam suam, &c. De passionibus

- domandis, l. 2. c. 19. p. 311. Si quis mihi ministrat, me sequatur, De imitatione Christi, l. 2. c. 47. p. 629. & c. 57. p. 689. & l. 3. c. 2. p. 751.
- Assumptionis B. Virginis*, V. V. Christi, p. 778. Sedes secus pedes Domini, & c. De contemplatione & meditatione, l. 2. c. 35. p. 498. & c. 62. p. 726. & l. 3. c. 16. p. 958. Martha, Martha, sollicita es, & c. De pace animi, l. 3. c. 17. p. 978.
- S. Bartholomei*, Erat pernoctans in oratione, & c. De perseverantiâ, & oratione, l. 1. c. 11. p. 115. & c. 12. p. 133. & l. 2. c. 24. p. 486. & c. 50. p. 656. Et multitudo copiosa, & c. De fervore, l. 2. c. 14. p. 280. & c. 61. p. 725. Omnis turba quærebat, & c. De communione, l. 3. c. 6. p. 805. & c. 8. p. 842. & c. 9. p. 854.
- S. Matthæi*, V. V. Christi, pag. 771. Et surgens securus est eum, & c. De Christo sequendo, l. 1. c. 3. p. 30. l. 2. c. 47. p. 629. & l. 3. c. 2. p. 751. Quare cum publicanis & peccatoribus, & c. De iudicio temerario, l. 2. c. 8. p. 231. De zelo alimarum, l. 2. c. 17. p. 297.
- S. Michaelis*, V. V. Christi, p. 776. De colendo Angelo Custode, l. 1. c. 11. p. 132. Quicumque ergo humiliaverit, & c. De humilitate, l. 2. c. 21. p. 335. & c. 37. p. 532. & c. 61. p. 717. Qui autem scandalizaverit, & c. De conversatione, l. 2. c. 25. p. 404. Si manus tua vel pedis tuus, & c. De mortificatione, l. 2. c. 18. p. 302. & c. 19. p. 311. & c. 4. p. 199.
- SS. Simonis & Iudæ*, V. V. Christi, p. 786. Hæc mado vobis, ut diligatis invicem, & c. De charitate proximi, l. 2. c. 61. p. 715. & l. 3. c. 14. p. 937. & ca. 15. p. 946. Si de mundo fuissetis, & c. De ponendo affectu terrenorum, l. 2. c. 23. p. 358. & seq. & c. 61. p. 718. Si me persecti sunt, & c. De patientiâ, l. 2. c. 6. p. 214. & cap. 7. p. 223.
- Omnium Sanctorum*, V. V. Christi, p. 771. Beati pauperes, & c. l. 2. c. 23. p. 371. Beati qui esuriunt, & c. De desiderio perfectionis, l. 2. c. 2. p. 168. & l. 3. c. 1. p. 745. &

c.4.p.790 Beati misericordes, &c.l.1.c.10.p.104. & l.3.c.14.p. 937. Beati qui lugent, &c. Consolatio animæ afflictæ l.3.c.17.p 1015. De notis salutis, l.3.c. 18 p.1016. De gloriâ Sanctorum, l.3.c.27.p.1106.

S. *Martini*, V. V. Christi, p.779. Ut qui ingrediuntur, lumen, &c. De modestiâ, l.2.c.25.p.404. & c.28.p.428. Si oculus tuus simplex, &c. De intentione rectâ, l.3.c.11.p.898. De benignitate in pauperes, l.1.cap. 10. p.104.

S. *Catharina*, V. V. Christi, p.785. Simile &c. Decē virginibus, &c. De castitate, l.2.c.24.p.396. & l.3.c.23.p. 1076. Moram autem, &c. Dormitaverunt, &c. De acediâ, l.2.c.11.p.262. Vigilate itaque quia nescitis, &c. De præparatione ad mortem, l.3.c.26.p.1091. & l.2.c.12.p 270. & c.13.p.276. & c.41.p.577.

Haëtenus habes quæ Euangelia Festis, & Dominicis, quæ item materiæ ijsdem assignari possint juxta Ecclesiæ ritum. Nunc quia eadem, & insuper alia complura in ferijs & aliis diebus ab Ecclesiâ leguntur, ideo quæ, & quibus id fieri præcipiat, hîc tibi declarabitur.

Feria IV. 4. temp. Advent. Euangelium est idem quod in Annuntiatione. *In Advent. Decemb.*

Feria VI. 4. temp. Advent. idem quod in Visitatione.

Sabb. 4. temp. Advent. V. V. Christi, 768.

In vigiliâ Nativ. Dom. V. V. Christi, p.765.

Infrâ Octavam Nativitatis Domini. De Pastoribus.

V. V. Christi, p.766.

In festo S. Agathæ, idem quod Domin. 8. post Pent.

In festo S. Josephi, idem quod in vigiliâ Nativitatis Domini.

Feria V. post Cineres, idē quod Domin. 3. post Epiph. *Quadragesima tempore.*

Feria III. post Dominicam I. Quadrag. idem quod Dominic. 9. post Pent.

Feria VI. post Dominicam I. Quadrag. V.V. Christi, p. 771.

Sabb. 4. temp. Quadrages. idem quod Dominic. 2. Quadrag.

Feria V. post Dominicam II. Quadrag. V.V. Christi, p. 781.

Sabb. post Dominicam II. Quadragesimæ, V.V. Christi, p. 780.

Feria VI. Ante Dominic. Lætare, V.V. Christi, p. 769.

Feria V. post IV Domin. Quadrag. idem quod Dominic. 15. post Pent.

Feria V. post Dominicam Passionis, idem quod in festo S. Mariæ Magdalenæ.

Feria III. & IV. Majoris hebdomadæ idem quod Dominic. in Palmis.

*Pascha.
tempore.*

Sabb. sancto idem quod in die Paschæ.

Feria 3. post Pascha. Idem quod Ascensione.

Feria 4. post Pascha idem quod in festo S. Joannis Evangelistæ. V.V. Christi, p. 788.

Feria 5. post Pascha, V.V. Christi, p. 787.

Feria 6. post Pascha Idem quod in festo S. Thomæ vel SS. Trinitatis.

25. Aprilis.

Sabb. in albis quod in die Paschatis.

In festo S. Marci idem quod in vigilia S. Andreae, V.V. Christi, p. 796.

6. Maij.

In Litanis. V.V. Christi, p. 778.

In festo I. Ioannis ante portam Latinam idem quod in festo S. Iacobi.

11. Iunii.

*Pentecostali
tempore.*

In festo S. Barnabæ idem quod in festo Simonis & Iudæ.
In vigiliâ Pent. idem quod in die Pent.

Feria IV. 4. temporum Pent. idem quod in festo corporis Christi.

28. Iunij.

Feria VI. post Pent. idem quod Domin. 18. post Pent.
In vigilia SS. Petri & Pauli, p. 789. & idem quod in festo S. Ioannis Euang.

30. Iunij.

In commemoratione S. Pauli idem quod in vigiliâ S. An-

An-

- Andræ, V.V. Christi, p.769.
 n festo S. Matthæ idem quod in assumptione. 29. Julij.
 ransfigurationis Dom. idem quod Dom. 2. Quadrag. 6. August.
 n vigiliâ & festo S. Matthæi: V.V. Christi, p.778. & 21. Sept.
 idem quod Dominica 3. post Epiph.
 n festo S. Francisci: V.V. Christi, p.778. 4 Oct.
 n festo S. Lucæ idem quod in vigiliâ S. Andræ: V.V. 18. Octob.
 Christi, p.769.
 n festo S. Gregorii Thaumaturgi idem quod Dom. 9. 17. Novem.
 post Pent.

Communia de Sanctis, &c.

- n vigiliâ unius Apostoli idem quod in festo S. Simo-
 nis & Iudæ.
 De martyribus idem quod 3. Dominica post Pascha, &
 V.V. Christi, p.786.
 De pluribus Martyribus idem quod in vigilia S. An-
 dræ, V.V. Christi, p.796.
 De Confessore Pontifice, V.V. Christi, p.785.
 De Virgine & Martyre, De virgine tantum de Sancta
 non virgine, & in communi Virginum, idem quod
 Dom. 6. post Epiph.
 In dedicatione templi, V.V. Christi, p.782.
 Pro infirmis idem quod Dom. 3. post Epiph.
 Pro defunctis idem quod in festo corporis Christi.

SVMMA PRIVILEGII CÆSAREI.

FERDINANDVS, divinâ favente clementiâ, electus Rom. Imperator, semper Augustus diplomate suo sanxit, ne quis librum cui nomen VIA VITÆ ÆTERNÆ, auctore R. P. Antonio Sucquet, Soc. JESV sacerdote, per totum Romanum Imperium, aut regna ac provincias Imperio subjectas præter Typographi, quem ad hoc ipse deligere voluerit, voluntatem, intra decennium imprimat, vel imprimi curet. Qui secùs faxit, præter exemplarium confiscationem, decem marcharum auri puri fisco Cæsareo inferendarum pœnâ multabitur, uti latiùs patet in litteris datis Viennæ, die VI. Martij, Anno M. DC. XX.

Signat

FERDINANDVS.

Ad mandatum S. Cesar. Majestatis proprium,

Vt. I. L. Von Vlm.

R. Questenberg.

S V M M A P R I V I L E G I I.

PHILIPPVS IV. Dei gratiâ Rex Castellæ, Legionis, Arragoniæ, utriusque Siciliæ &c. Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ &c. Comes Flandriæ, Arthesiæ &c. Diplomate suo precepit ne quis citra voluntatem HENRICI AERTSENSIS Typographi Antwerp. librum cui titulus est *VIA VERITATIS ÆTERNÆ* à R. P. Antonio Sucquet, Soc. JESU, in Provincia Flandro Belgica Provinciali edita, proximo sexennio imprimat alibiue impressum in hacce ditiores invehat venalemve habeat. Qui secùs faxit, confiscatione librorum, & aliâ gravi pœnâ multabitur, uti magis patet in litteris datis Bruxellæ 4. Maij 1629.

Signat

Steen-huyse.

A N T V E R P I Æ,

Ex Typographiâ

HENRICI AERTSSENS

A N N O 1630.

*Cum gratiâ & privilegio Casarea Majestatis,
ac Regis Hispaniarum.*

7105 VY
EK

